

ס פ ר

תלמוד עישר הספירות

מרבנו יהודה ליב הלוי אשלג זצ"ל

(מחבר פירוש "הסולם" לספר הזהר)

על עקרי חכמת הקבלה מהאר"י זצ"ל

מן הספרים: עין חיים, מבוא שערים; ומשמונה השערים: שער הקדמות, שער מרשב"י, שער הכוונות וכו'. מחולק לששה עשר חלקים בסדר נכון מן הקל אל הכבד עם שני ביאורים מספיקים בצרוף שאלות ותשובות כראוי למתחילים, הנקראים:

הסתכלות פנימית

ביאור הקפי לכל ענין וענין הנושא ונותן בהרחבה רבה, מישבו מנהלו ומקורו אל הדעת להתקבל לכל מעיין בינוני המתקרב אל סף החכמה. מקומו בכל חלק אחרי דברי האריז"ל ו"אור פנימי".

אור פנימי

ביאור מקומי לכל המלים והענינים, הקשים והסתומים שבדברי האריז"ל, המובאים בכל דף ודף, בפשטות ובבהירות רבה בצביונם הרוחני, שלמעלה ממקום זמן וממקרים גשמיים ומקרבם לשכל של כל מעיין.

לוח שאלות ולוח תשובות

על עקרי פירוש המלים והענינים המובאים בתלמוד עישר הספירות בכל חלק וחלק בפני עצמו הטובים והנחוצים מאד לשינון ולזכרון. מקומם אחרי "הסתכלות פנימית".

כרך שלישי

כולל שלשה חלקים

חלק ח': ע"ס האצילות; חלק ט': זווגי הספירות;
חלק י': עיבור א'

נרפס בישראל, תשס"ח (2007)

המכון למחקר ע"ש הרב אשלג
Ashlag Research Institute (ARI)

מסת"ב: 978-965-7065-54-9 ISBN:

www.kab.co.il
www.kab.tv
www.kabbalah.info

Printed in Israel

הסכמת הרבנים הגאונים מארי דארעא דישראל וצלה"ה

חיים שאול דוויך הכהן

ראש ואב לכל חכמי המקובלים

והמכונים מהספרדים דפעה"ק ירושלים ת"ו

דף קכ"ה ע"ב, בהאי ספרא יפקון ישראל
מגלותא וכו'. ותקוני הוזה"ק תיקון ל'
בתחילתו האריך שם בזה, ובתיקון מ"ג
בתחילתו, שם כתב, שמבטל כמה גזירות
קשות מישראל ולקרב קץ הגאולה.

ולכן אנשי חיל עם קדוש, ותחזקנה
ידיכם לעשות חבירות קדושות, להרים
דגל התורה להחזיק בלימוד הקדוש הזה,
אשר על ידו אנו יוצאים מעבדות
לחרות, משעבוד לגאולה, ומאפלה לאור
גדול, והיה ה' למלך על כל הארץ, ויהיה
ה' אחד ושמו אחד.

ונזכה לראות בקרוב ירושלים נוה שאנן,
ומקדש על מכונן, וכהן בעבודתו ולוי בדוכנו,
בעגלא ובזמן קריב, ויקום בנו מקרא
שכתוב, כי עין בעין יראו בשוב ה' את
שיבת ציון, ובנין אפריון, וימלוך עלינו
במהרה מלך עליון, כ"ד התותם לכבוד
התוה"ק.

והנני מברך את כבוד אדמו"ר המחבר
שליט"א הנ"ל, בברכה משולשת האמורה
מפי אהרן ובניו הכהנים הקדושים פה
ירושת"ו,

כ"ד הצב"י חיים שאול דוויך הכהן
בעהמ"ח ס' איפה שלימה על ס' אוצרות חיים
וספר בניהו בן יהודע והו"ב על ספר שפת אמת
ועלי נהר (מקום החזות)

בעזה"י עיה"ק ירושלים סיון תרפ"ו

הן היום גדול נתכבדתי ראות פני כבוד
הרב הגאון המקובל האלקי כקש"ת אדמו"ר
יהודה הלוי אשלג שליט"א ורצה ממני
ליתן לו הסכמה על ספרו פנים מאירות
ומסבירות על העץ חיים הקדוש. וכשאני
לעצמי, אין בי לא דעת ולא תבונה, וקל
וחומר בדברים העומדים ברומן של עולם.
אמנם למען כ"ק תורת המחבר שליט"א,
באתי בהסכמת. ויהי רצון, שיפוצו
מענינותיו חוצה, וכסא תורתו יתגדל
בהוד והדר, להוציא כל ספריו, רזי דרזין,
חידושיין על אמינות התורה וסודותיה,
עפ"י מרן הקדוש האר"י החי. ויתקיים
בו, לא ימוש מפך, מורעך, ומורע זרעך,
מעשה ועד עולם.

ואשרי כל מחזיק בידו, להוציא לאור
תעלומות, תורה יצאה בהינמא כי שכרו
גדול, עץ חיים היא למחזיקים בה, ובפרט
המחזיק להגדיל חכמת האמת ולהאדירה,
ולתחזק ביד לומדיה. כי הלימוד הקדוש
הזה ותפלה בכונה, מקרבים קץ הגאולה.
כמ"ש בזה"ק ברעיא מהימנא פרשת נשא

יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלים ת"ו

ב"ה. עיה"ק ירושלים ת"ו יום ער"ח תמוז תפז"ר לפ"ק

אם כי אני איני מהבקיאים בצפוני התוה"ק, בכל זאת, יהיו שורותי אלה נאמרים
לכבוד התורה ולומדיה, אחד מיקירי ירושלים וחכמיה, העוסק בתורה לשמה ומגלה
צפוניה, ה"ה האי גברא רבא ויקירא ידידי, הוא הקשור במוסרות לבבי, מאז בואו
לקבוע דירתו בעיר קדשינו עד עתה לא זיתי מחבבו, עד שהוקרתיו לאח ואחות
וצחצחות, כי אמר לחכמה אחותי את, ביראתו הקודמתו כקש"ת הרב הגאון
ר' יהודה ליב אשלג שליט"א, רב בגבעת שאול פרור ירושלים ת"ו.

האמת אגיד, שאני יודע מך ערכי, כי אפילו בפשט איני כדאי ליתן הסכמה, מכ"ש
דבר שלא בי הוא, אבל כולי עלמא מכירים את כבוד שר המסכים הנ"ל, הכהן הגדול
בלימוד הקבלה, ומפורסם שמו. ויה"ר מלפני אבינו שבשמים, שכל ברכותיו יתקמו,
ובעזה"ח המחכה לישועה קרובה.

הק' יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלים ת"ו
(מקום החזות)

הסכמות הרבנים הגאונים מארי דארעא דישראל וצלה"ה

אברהם יצחק הכהן קוק

הרב הראשי לארץ ישראל

בעז"ה, יום ט' לחודש טבת תר"ץ

הטועמו, יאמר דין הניין לי, אשרי יולדתו.

והנני בזה מבקש מכל עם ה' נבוני הלב תחרדים אל דברו, לקדושת תורה"ק הפנימית, מקור החכמה והבינה העליונה, לקחת באהבה רבה אל בתיכם ברכה, את הספר הקדוש והנכבד הזה.

הדברים היוצאים מפי זקן זה שקנה חכמה ודעת קדושים, והלוכו בקדושה ובטהרה, וראוי הוא להשתמש בכתרה של תורת אמת הגנוזה, בעבודה, לשם גבוה, אל מחזיקי ידיו בקודש לתמם את החזיון הנהדר, להאיר אור יקרו על כל דברי קודש, כתבי האריז"ל, יתברכו ממקור הברכות, כנה"י ונפש המדבר, מקרב לב ונפש בחין ערך הרב הגאון קדוש ה' המחבר שליט"א וקדושת ספריו הקדושים.

החותם בברכה נאמנה,

מהר הקודש מירושלים

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

הרב הראשי לארץ-ישראל

(מקום החותם)

הנני בא בדברי אלה, לבשורה טובה, לכל דורשי ה' ועוזי הכמהים וצמאים לדברי אלקים חיים, תורת אמת, האצורה בתביון עוז. חכמי הרוים, דברי הוזה"ק וכל החוננים על דגלו, ובריש כל אתון קדישין, אורות הקודש הגנוזים, וחתומין בעזקאין, טמירין, מתורת הרב רבינו קודש הקדשים האריז"ל, המסודרים, בכרך הנורא בספר הקדוש עין החיים, ע"פ תלמידו הרב הקדוש הרח"ו ז"ל כי האיר המזרח עלי. ובא חכם אלקי, רב תבונות, אוצר קודש, הרב הגאון המקובל הדר הוא ובקודש נהדר מו"ה יהודה ליב אשלג שליט"א רב ומו"ץ בגבעת שאול פרוור עקו"ת ירושת"ו, והיה רוח ה' עליו לחבר מחברת הקודש מנה אחת אפים, בפנים מאירות, באורח קצר, ופנים מסבירות, בסיוול בפרדס באורחא אריכא בהסברה והמתקה, והרחבת דברים, לבאר כל סתום בהקדמות שרשיות הדק היטב, לאמתה של תורה ביסודות אמיתיים, הרחיב והעמיק, ומעלה בידו מרגלאין קדישין וכל חיך

עוד הסכמות מגדולי האדמו"רים וגאוני דורנו על פירוש "הסולם" לספר הזהר

אדמו"ר מגור זצ"ל; אדמו"ר מהוסיאטין זצ"ל; אדמו"ר מטשורסקוב זצ"ל; אדמו"ר מוידניצא זצ"ל. ולהבדיל בחלי"ח אדמו"ר מבלז שליט"א; אדמו"ר מסדיגורה שליט"א; אדמו"ר מסדיגורה פשמישל שליט"א וכו'. גדולי הרבנים הגאונים זצ"ל. ולהבדיל בחלי"ח מגדולי הרבנים הגאונים בדורנו שליט"א - נמצאים בספר הזהר עם פירוש "הסולם" חלק ראשון מהדורה ראשונה.

חלק ח'

עשר הספירות של עולם האצילות

* (א) כאשר עלה ברצון המאציל להחיות את המתים, ולתקן את המלכים האלו הנשברים והנפולים בעולם הבריאה, גזר והעלה מ"ן מתתא לעילא, ועל ידי כך היה זווג עליון דחור"ב דא"ק פנימים, והוציא שם מ"ה החדש, ונתקנו המלכים.

(ב) וכבר נתבאר לעיל, כי ז' אורות של המלכים דב"ן, נתעלו ונתכללו ונתלבשו בג' קוי חור"ב וכתר, שנתפשטו עד סוף המקום הנ"ל,

אור פנימי

שנשארו מז' המלכים, דהיינו הרשימות שהניחו האורות דז"ת אחר שנסתלקו. כמ"ש הרב להלן. כי אחר שנודרך המסך דנקודים לגמרי מכל עביות דגוף שבו, הנה חזר ועלה לשורשו שבראש דנקודים, עם כל הרשימות הכלולות בו, כנודע. וכיון שכבר בא שם בבחי"א בזווג הדעת של הנקודים כנ"ל באו"פ (דף תקמ"ג ד"ה וכאשר) נמצא שבחינה אחרונה שלו היא בחי"א, ע"כ לא נתעבה המסך מכח התכללותו בראש, וזולת בשיעור העביות של כתר, כי בחינה אחרונה נאבדה. ונמצא שלא יכולה לצאת עליו זולת קומת מלכות, כנודע. ובחן ע"כ אשר הה"ת הכלולה בהמסך עלה מעינים אל כתר, ונעשה הזווג בספירת הכתר. ונמצא בזה, שעלית המ"ן האמורה, היא למקום הכתר.

(ב) חזר ההתפשטות להאסף למעלה וכר' והעלה עמהן למעלה במקומן וכר' כל הד' אורות: כי כל התפשטות הנ"ל היתה מבחינת ה"ת בעינים, ועתה שנודרך המסך לגמרי

(א) להחיות את המתים: היינו ז' מלכין קדמאין דנפלו לבי"ע דפרודא, אשר נפילה זו נחשבת למיתה, להיותם שם נפרדים מאור החיים, שפירושו אור החכמה, בסו"ה, והחכמה תחיה את בעליה, כי כן נקרא אור החכמה בשם אור חיה, כנודע. וע"כ מכונים ג' העולמות ב"ע, בשם עלמין דפרודא, משום שבמקומות אלו אין אור החכמה יכול להתפשט שם, וכל המציאות שבהם ימותו ולא בחכמה, ואין להם תקנה זולת בעליה לאצילות, דהיינו אל המקום שחכמה מצויה להתפשט בהם, ולכן כשעולים לעולם האצילות, נבחנו שקמו לתחיה, שזכו לאור החיה. וזה אמרו "כאשר עלה ברצון המאציל להחיות את המתים". דהיינו להעלותם מבי"ע לאצילות, שז"ס תחיית המתים. וז"ס תיקון ז' המלכים. כמבואר.

גזר והעלה מ"ן מתתא לעילא: היינו ממקום זו"ן עד הכתר. וכבר נתבאר היטב דף תק"א ד"ה המדרגה ענין עלית מ"ן ומשם תדרשנו. אלא שצרכם להבין כאן ענין נוסף עיקרי, כי המ"ן הללו, הם ז' האורות

* ע"ה ח"א שער י' פרק א'.

שהם חג"ת. והנה עתה חזר התפשטות הנ"ל להאסף למעלה, וחזר להיות כבראשונה, שלא היו רק ג"ר במקומן למעלה, והעלה עמהן למעלה במקומן, את ד' אורות התחתונים, ונמצאו עתה כל ה' אורות התחתונים, למעלה במקום הבינה. כי היא אם הבנים ושם הוא מציאת מקום הריון ועיבור.

(ג) וכאשר עלו ה' אורות למעלה, עלו גם הכלים שירדו בבריאה למעלה באצילות, אך לא נתחברו יחד. וכמו שהז' אורות היו בבחינת

אור פנימי

במקום הבינה, כי היא אם הבנים, ושם היא מציאות מקום הריון ועיבור: כי אין דבר עלית מ"ן נוהג אלא לספירת בינה לבד. ואפילו עלית מ"ן למלכות, היא ג"כ אחר שנתקנה בתיקונים דאמא, כמ"ש במקומו. וטעם הדבר, כי כל הקשר של עלית מ"ן, הוא מכח היחס של בינה דאו"י לזו"ן דאו"י, כנ"ל (דף תק"א ד"ה המדרגה הדי') ולפיכך אינו נוהג בשאר הספירות שאין להם היחס הזה.

(ג) עלו גם הכלים שירדו בבריאה למעלה באצילות: משמיענו, שעלית האורות, דהיינו הרשימות בתיקון המ"ן, מתקן עמהם יחד גם הכלים שלהם, באותו השיעור שנתקנו הרשימות בעליה זו. כי הרשימות מקבלות תמיד תיקון הכלים. וזה אמרו כאשר עלו ה' אורות למעלה עלו גם הכלים שירדו בבריאה למעלה באצילות.

אך לא נתחברו יחד: כלומר, אע"פ שמקום הרשימות הוא בהכלים שלהם ואע"פ שהכלים כבר קבלו תקון על ידיהן לעלות באצילות, כנ"ל בדיבור הסמוך, מ"מ עדיין אינן יכולות הרשימות להתלבש בהכלים שלהן, והוא משום שהרשימות בעצמן עדיין לא קבלו את תיקונן הגמור ע"י עלית מ"ן והיא, כי עדיין צריכים זווגים המכונים ירחי עיבור, שענינם יתבאר במקומו, וע"י שהיתם של הרשימות שם במעי הבינה מקבלות שם

מכל העביות דגוף של בחינת ה"ת בעינים, ע"כ גם הם עלו ונסתלקו עם המסך ורשימות אל שורשם שבראש, בבחינת מ"ן. (נכתב בצד מכ"י המחבר זצ"ל דהיינו לג"ר דנקודים. ומכאן יצא הזווג דקטנות דה"ת בעינים, אבל לזווג דגדלות אינו מספיק הזווג שבג"ר, כי גם הג"ר אינם מתוקנים לגדלות, אלא צריכים להעלות מ"ן לזווג ע"ב ס"ג דא"ק המוריד ה"ת מעינים. נמצא שמ"ש גזר והעלה מ"ן, ועי"כ היה הזווג דחור"ב, אינו אלא לצורך ירידת ה"ת מעינים בדומה לאור חדש שבנקודים דבקע לפרסא). וצריכים לזכור כאן מ"ש הרב לעיל (דף תקכ"ח אות מ"ט) אשר האחורים האלו שנפלו לחג"ת, הם בחינת המ"ן דאו"א שזו"ן מעלים להם תמיד עד לע"ל. גם ידעת, שהתפשטות ג' קוי כח"ב לחג"ת, הם האחורים דכתר ואו"א שנפלו לחג"ת. (כנ"ל דף תקל"ז ד"ה אור הת"ת) ומזה יוצא, אשר הרשימות שעלו, דהיינו ה' אורות, הם המ"ן לצורך זו"ן דאצילות של כל ה"פ. ואחורים דכתר ואו"א, שהם התפשטות דג' קוי כח"ב, הם המ"ן לצורך ג"ר של כל הפרצופים דאצילות. וזכור זה, גם תשכיל כאן, איך זו"ן שהם ה' אורות, העלו את המ"ן דאו"א שהם האחורים שלהם. כי הודרכות המסך של הו"ת העלה את התפשטות הנ"ל למעלה לשורשם אל הג"ר. כמבואר בדברי הרב דף תקכ"ח אות מ"ט.

עיבור וג' כלילין בג' ונקודה מלכות היתה שביעית אליהם בסוד פסיעה לבר, גם הכלים היו באופן זה, ג' כלילין בג' והמלכות עמהם.

(ד) אמנם בחינת המ"ן שאמרנו לעיל, שעלו לצורך הזווג העליון, הוא עצמו ענין עליות ד' האורות למעלה בבינה. וזכור הקדמה זו, מה הוא ענין העלאת מ"ן. והנה בזווג הזה צריך שיתוקנו כל הי"ס מכתר עד מלכות, כי אפילו ג"ר אינם מתוקנים. ולכן בחינת העלאת מ"ן אלו, היה למעלה בע"ב ס"ג דא"ק.

* (ה) והנה ע"י עליות מ"ן הנ"ל, שהם האורות הנ"ל, נזדווגו בחינת הוי"ה דע"ב דיודין, אשר הם כללות בחינת המוחין דא"ק, עם בחינת

אור פנימי

ואע"פ שאומר לעיל, שכל המ"ן ביחד, הן דו"ת דנקודים, הן מג"ר דנקודים, עלו לג"ר דנקודים, שהן ז' רשימות דו"ת אורות דו"ת, עם האחורים דח"ב וכתר. אין הכוונה שנתקנו שמה כולם ביחד, אלא רק דרך המדרגה כנ"ל, שכל תחתון העלה המ"ן של העליון שלו אל העלי העליון, אשר העלי עליון מתקנם בשביל העליון. באופן, שכל אחד בירד חלק מתוך כללות המ"ן, והעלה אותם לעלי עליון שלו, כמ"ש לפנינו, עד שעלו לע"ב ס"ג העליונים.

(ה) המוחין דא"ק עם בחי' הטעמים דס"ג: ואע"פ שכל הנקודים אפילו הראש הא' שבהם, נמשכים מנקודות דס"ג, וא"כ היה המ"ן צריך לעלות רק עד הנקודות שבראש הס"ג, אמנם באמת הם עלו לנקודות דס"ג, אלא כיון שעם עליתם זו נעשה הזווג דע"ב ס"ג, אשר הארת הע"ב שהגיעה אל הס"ג, הורידה הה"ת מעינים דס"ג אל הפה דס"ג, שבו מתחברים האח"פ אשר יצאו מראש ס"ג ושבים לבחינת ראש, ונמצאות הנקודות דס"ג מתחברות עם הטעמים דס"ג למדרגה

כל המ"ד מן הזווגים דעיבור, ומתקנות לגמרי, ואז מתלבשות בכלים שלהן.

(ד) אפילו ג"ר אינם מתוקנים: כי לא נשאר בהם מכל המוחין דגדלות שקבלו בנקודים ולא כלום, אלא רק מה שיצא בהם בעצם אצילותם, מכח הזווג דה"ת בנקבי העינים, כמבואר בחלק הקודם, וע"כ המה חסרים כל בחינות הגדלות. וזה אמרו שאפילו הג"ר אינם מתוקנים.

העלאת מ"ן אלו היה למעלה בע"ב ס"ג דא"ק: פירוש, כי אין עליות מ"ן אלא מתחתון לעליון שלו במדרגה אחת, דהיינו מזו"ן לאו"א, ומאו"א לא"א, וכדומה, אבל לא אל הגבוה ממנו ב' מדרגות. וזה אמרו, כיון שגם הג"ר, צריכים תיקון, וגם הם צריכים אל העלאת מ"ן, ע"כ הכרח הוא שהבחינה העליונה דהעלאת מ"ן תהיה ראש הס"ג כי המ"ן דו"ת מתקנים באו"א דנקודים, ומ"ן דאו"א בכתר דנקודים, ומ"ן דכתר בראש הא' דנקודים, ומ"ן דראש הא' דנקודים מתקנים בראש הס"ג, דהיינו כל תחתון בעליון שלו.

* עץ חיים שער י' פרק ב'.

הטעמים דס"ג, שהם אח"פ כנ"ל. כי אלו הטעמים דס"ג לא היו בהם שום שבירה, ולכן הם נזדווגו יחד עם בחינת הע"ב דא"ק, ואין הכוונה

אור פנימי

הדבור. אמנם כאן כיון שה"ת עלתה לכתר, שה"ס המצח, ע"כ ירדה הה"ת ממצח לפה, כמ"ש לפנינו.

וזה אמרו, "שע"י עלית המ"ן דו' אורות נזדווגו בחינת הויה דע"ב דידוין, שהם כללות בחינת המוחין דא"ק, עם בחינת הטעמים דס"ג, שהם אח"פ". כי ראש הס"ג מכוונה בשם און חוטם פה, משום שהבחינה העליונה שבו הוא אור האון, דהיינו בינה, והוא מלביש לפרצוף ע"ב דא"ק מחזה ולמעלה עד הפה דע"ב. וע"כ נבחנו חג"ת דע"ב דא"ק לבחינות מוחין אל הס"ג, וגם לכללות המוחין הנמשכים מא"ק, כי הפרצוף הא' דא"ק נשגב מן העולמות ואינם מאירים וזולת דרך חג"ת דע"ב שהם המוחין דס"ג דא"ק. ואחר שהארת המוחין מע"ב אלו, נמשכת לראש הס"ג, דהיינו אל הטעמים, הנה או יורדת הה"ת ממצח לפה, כמ"ש.

הטעמים דס"ג לא היה בהם שום שבירה: וצריך שתדע כאן, כי סוד השבירה מתחלת עוד לפני עולם הנקודים, דהיינו בס"ת דפרצוף ס"ג דא"ק, הנקראות נקודות דס"ג, שהמה נתפשטו מטבור ולמטה דס"ג עד סיום רגליו כנ"ל בדברי הרב (דף שצ"ג אות ג') כי מתוך שנתפשטו מטבור ולמטה במקום הנה"י דא"ק הפנימים, ע"כ נתערבו בבחי"ד, שזה גרם לצמצום שני בהעולמות, המכונה צמצום נה"י דא"ק. כי מחמת התערבות בחי"ב, שהיא בינה, בבחי"ד שהיא מלכות. קבלה הבינה בחינת הצמצום שבמלכות. וע"כ יצאו בינה וזו"ן מכל המדרגות לחוץ, שאח"פ דראש יצאו לבחינת גוף, ובינה וזו"ן דגוף יצאו לבחינת נה"י למטה מטבור, ובינה וזו"ן של ע"ס דנה"י יצאו לגמרי לחוץ מן אצילות ונעשו לבי"ע דפרודא.

אחת, אשר אז אין הנקודות דס"ג עולות יותר בשם, כי הן בטלות בהבחינה העליונה שבהן, שהן הטעמים. ולפיכך נבחן גם העלית מ"ן, שעלו אל הטעמים כי הנקודות אינן עולות בשם כי בטלות להם. כמ"ש הרב לעיל (דף שצ"ו אות ו' עש"ה).

ותדע, שמכאן, יוצא הכלל אשר כל עלית מ"ן הם מתחתון לעלי עליון והעלי העליון מתקנם בשביל העליון. כי זו"ן מעלה את המ"ן בשביל העליון שלהם שהם ישו"ת, אל העלי העליון שהם או"א, ואו"א מתקנים אותם בשביל ישו"ת. וכן בכל המדרגות. והוא כי כל עלית מ"ן, גורם להוריד הה"ת מנקבי עינים למטה, שעיי"ז קונה את הג"ר. ונמצא בשעה שזו"ן מעלים את מ"ן דישו"ת, גורמים בזה להוריד את הה"ת מעינים דאו"א למטה, שאז נמצאים ישו"ת מתחברים עם או"א למדרגה אחת, וקונה ישו"ת את ג"ר שלו, דהיינו בחינת או"א. והנך רואה, שהמ"ן שזו"ן העלו לצורך ישו"ת, עלו לבחינות או"א, דהיינו לה"ת שבעינים דאו"א, שהורידו אותה למטה, ותיקנו בזה המוחין דישו"ת. הרי שהתחתון העלה את המ"ן בשביל העליון שלו שהם ישו"ת, לעלי עליון שלו שהם או"א, ואו"א נזדווגו יחד על המ"ן והורידו את הה"ת מעינים שלהם למטה, וחיברו בזה את ישו"ת למדרגת עצמם, וקנה ישו"ת הג"ר שלו, ובוה תבין מה שהרב מדמה שם (דף שצ"ו אות ו') את ע"ב ס"ג לאו"א וישו"ת. ע"ש.

וענין זה התחיל בעלית המ"ן הראשונה שהיתה בעולמות, שהיא עלית מ"ן של נה"י הפנימים דא"ק, אל הטעמים דראש הס"ג, שבדברי הרב הנ"ל בדף שצ"ו. ששם הוריד הה"ת מעינים לפה דס"ג. כנ"ל בתחלת

על האורות היוצאים מן הבל אח"פ, רק על בחינת עצמן ופנימיותן ממש.

(ו) וכאשר נזדווגו יחד, נולד מהם אור חדש על ידי הזווג הזה. וזה אור חדש, הוא בחינת שם מ"ה דאלפין. וגם הוא נחלק לד' בחינות טנת"א הכוללים כל האצילות, והוא כזה: כי הטעמים דמ"ה הוא בחינת

אור פנימי

החדש הזה היוצא מזווג דע"ב וס"ג, מחזיר את אח"פ שנשברו מן המדרגה, אל מדרגתם כבתחילה. וענין זה מרומז בצורת א' כי בה ב' יודין ופרסא ביניהם: אשר יוד עליונה, היא כתר וחכמה שנשארו בהמדרגה, וה"ס מים עליונים. והיוד התחתונה, היא אח"פ, דהיינו בינה וזו"ן שנשברו מהמדרגה ויצאו לחוץ, וה"ס מים תחתונים. והקו המבדיל ביניהן הוא הפרסא, וסוד הרקיע המבדיל בין מים עליונים למים התחתונים. וע"י זווג עליון דע"ב ס"ג, יוצא אור חדש ובוקע להאי פרסא, ומחבר האח"פ בחזרה אל המדרגה.

ואע"פ שענין שבירת אח"פ קרה עוד בפרצוף נקודות דס"ג, כנ"ל, ומ"מ הוי"ה דס"ג הוא במילוי יודין ולא במילוי אלפין. אמנם כיון שהשבירה היתה בחצי התחתון דס"ג שהם הנקודות, כי בחצי העליון לא היה שום שבירה, כנ"ל בדברי הרב, אשר בטעמים דס"ג לא היה בהם שום שבירה ולפיכך חציו העליון שהם יוד הי, הם במילוי יודין, אבל חציו התחתון כבר יש מילוי, א' בואו שלו, שהא' הו"ו רומזת על שבירת אח"פ שהיתה שם. ותדע שהא' הו"ו שבמילוי ואו דס"ג, נחשבת לשורש של שם מ"ה דאלפין. וע"י לעיל בלוח התשובות לפירוש המלות חלק ו' תשובה א'.

טנת"א הכוללים כל האצילות: הטעמים

הם כתר, והנקודות חכמה, והתגין בינה, והאותיות זו"ן. אשר הטעמים דמ"ה שהם כתר, הוא עתיק יומין דאצילות. וא"א, הוא

הרי שגם בס"ג יצאו בינה וזו"ן דנה"י ונפלו לבי"ע, דוגמת שבירת הכלים. אמנם זה נעשה רק בנקודות דס"ג, שנתפשטו מטבור ולמטה ונתערבו בה"ת כנ"ל, אבל אין זה נוגע כלום לחצי העליון דס"ג שנקרא טעמים, המסתיימים למעלה מטבור דא"ק. וזה אמרו, "שעליות מ"ן היה אל הטעמים דס"ג שלא היה בהם שום שבירה". כמבואר. היוצאים מן הבל אח"פ רק על בחינת עצמם ופנימיותם: כי יש ב' מיני אח"פ: א', ראש דס"ג שנקרא טעמים דס"ג, שלהיות קומתו עד בינה הוא נקרא בשם אח"פ. וב', הוא הבלי אח"פ שיצאו לחוץ מהמדרגה, כנ"ל, ובבחינים לענפים היוצאים לחוץ מס"ג שהם השערות דיקנא דס"ג, הנעשים שורשים אל הג"ר דנקודים. כנ"ל בדברי הרב (דף שצ"ד אות ד') וזה אמרו, שהזווג דע"ב היה עם האח"פ שהם הטעמים דס"ג, ולא עם פרצוף השערות שיצאו לחוץ, שהן בחינות הנקודות דראש הס"ג שהיה בהן שבירה, כנ"ל.

והגם שהעליון המיוחס לע"ס דנקודים, הוא רק הנקודות דס"ג, דהיינו השערות דיקנא, כנ"ל. אמנם הן בטלות בטעמים דס"ג ואינן עולות בשם כלל, כי הזווג דע"ב מחבר אותן למדרגת ראש דס"ג בשעת הזווג, כנ"ל (דף תר"א ד"ה המוחין דא"ק, ע"ש).

(ו) מ"ה דאלפין: היינו הוי"ה במילוי אלפין, כזה: יוד הא ואו הא. וסוד המילוי עם אלפין מורה, על תיקון השבירה, כי אור

עתיק יומין, והנקודות דמ"ה הם א"א, והתגין דמ"ה הם או"א, ואותיות דמ"ה הם זו"ן. ומציאות שם מ"ה דאלפין הזה, יוצא מן המצח דא"ק.

ז) וכבר ביארנו לעיל כי הדברים הולכים במדרגה: כי הבל האזן אינו נרגש ומועט מן הבל היוצא מן החוטם, והבל החוטם מועט מהבל הפה, אמנם בזה נשתנו שלשתן שמעלים הבל. אך העין אין לו הבל

אור פנימי

רישא כי הוא בחינת ג"ר דבינה, ושליש עליון דת"ת, שהארת חכמה לא יכולה להתגלות שם. והבן היטב.

ז) הדברים הולכים במדרגה: כלומר כי ההשתלשלות הולכת על פי סדר המדרגה, של העביות שבמסך. כי יש בו ה' בחינות של עביות, הנבחנות לפי הספירות דאו"י. וג' בחינות הראשונות, שהן בחי"ד, בחי"ג, ובחי"ב, הנקראות פה, חוטם, און, הם הבלים ממש, כי הם מעלים או"ח המכונה הבל, באופן שמספיק ליציאת פרצוף ברת"ס, והם ג' הפרצופים: גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק. כנודע. אמנם בחי"א דעביות אינה מעלה הבל שיספיק להתפשטות אל הגוף, וע"כ היא מכונה בשם הסתכלות דק. ומכ"ש בחינת העביות דשורש הנקראת כתר, שאין לה הבל להתפשטות גוף. אלא ע"י עלית ה"ת לעינים נעשה גם בחי"א מוכשרת ליציאת פרצוף, שהוא הפרצוף הנקרא נקודים או ב"ן. וכן ע"י עלית ה"ת לכתר, דהיינו אל המצח, נעשה גם בחינת השורש דמסך ראוי ליציאת פרצוף, והיינו פרצוף שנקרא מ"ה החדש, שהוא ע"ס דאצילות. ולפיכך מכונה האו"ח הזה היוצא על ה"ת שעלתה למצח, רק בשם גילוי הארה, או רצון, ולא בבחינת הבל או הסתכלות, להורות שאין בו בחינת עביות ממש, אלא בחינת שורש של העביות, וע"כ מכונה רצון. כי ד' בחינות העביות הן הגדולות שברצון לקבל בסדר המדרגה, כנודע. אמנם

חכמה דמ"ה, ואו"א הם בינה דמ"ה. וזו"ן הם ז"ת דמ"ה שנקראות אותיות.

יוצא מן המצח דא"ק: כלומר, שעלית מ"ן היה אל המצח, דהיינו לספירת הכתר דראש, שנקרא גלגלתא, ששם הוא המצח. וטעם הדבר הוא, כי הבחינה האחרונה של הנקודים, הוא בחי"א, וע"כ לא נשאר בהמסך זולת בחינת העביות של הכתר, (כנ"ל דף תקצ"ט ד"ה גזר עש"ה).

וצריכים לזכור שאין עלית מ"ן אלא לבינה, כנ"ל, ולפיכך אין הכוונה שהמ"ן עלו לכתר דכתר, אלא לבינה דכתר. ובאמת הגלגלתא נחשבת רק לבינה דכתר, כמ"ש הרב (בעץ חיים שער י"ט פרק ח') ע"ש. ותשכיל עם זה, כי הגלגלתא נחלקת דוגמת הבינה ודוגמת הת"ת, ששליש העליון שלה היא תמיד מכוסה ונעלם באחורים דבינה, אלא רק בב"ש תחתונים, שהם בחינת ז"ת דבינה, ובחינת מחזה ולמטה דת"ת, שם מתגלה התארת חכמה, כמ"ש לעיל (דף תקכ"ד ד"ה עתה) ותדע שז"ס פנים ואחורים דגלגלתא. כי מהמצח ולמעלה הוא בחינת ש"ע דת"ת הנעלם ומכוסה באחורים דאמא, וע"כ מכסים שם השערות רישא. ומקום הפסק השערות רישא ולמטה עד העינים, זה המקום נקרא בשם מצח. והוא בחינת ב"ש ת"ת המגולים שמחזה ולמטה ששם כבר נפסק יסוד דאמא. וזה אמרו "ומציאת שם מ"ה דאלפין הזה יוצא מהמצח דא"ק" כי שם מתחיל מציאות הגילוי דהארת חכמה, כנ"ל. אבל למעלה משם, הוא מכוסה בשערות

אלא הסתכלות בלבד, וטעם השינוי הזה, לפי שהג' הם בחינת טעמים, אך העין, הוא בחינות נקודות ס"ג, שהוא למטה ממדרגת הטעמים.

(ח) והנה אור שם מ"ה החדש הזה, היוצא מן המצח דא"ק, הוא אחרון מכולם, לכן אין בו, לא בחינת הבל, כמו הג', ולא בחינות הסתכלות כמו נקודות העין, ואין בו רק בחינת הארה לבד, וזה שנזכר בזוהר, באדרא זוטא, במצחא אתגלי וכו'. כי אין בה רק גילוי הארה לחוד. גם זה מ"ש בזוהר במקומות רבים, כד סליק ברעותא למברי עלמא דאצילות. פירוש כי מצח הרצון דא"ק סליק ברעותיה למברי עולם האצילות על ידי אור מ"ה חדש היוצא ממנו, אשר על ידו נתקן כל האצילות. נמצא כי פירוש רעותא, הוא סוד מצח הרצון הנזכר, כי תרגום רצון רעותא.

(ט) ולפי שבחינת ע"ב הוא בראש הא"ק, שהם בחינת המוחין, ומקומם הוא מבפנים כנגד מקום המצח, ושם נזדווגו המוחין שהם בחינת ע"ב, עם בחינת ס"ג שהם אח"פ הטעמים דס"ג, שהם למטה מהמוחין בסוף הראש, ולכן מרוב האור שיש שם בזה המצח על ידי הזווג הנ"ל, יצא אור חדש ממנו ולמטה, שהוא שם מ"ה החדש.

(י) והנה כאשר יצא זה האור החדש, שם מ"ה דאלפין, בירר מהנקודות דס"ג שבהם היתה השבירה, מה שיוכל לברר מהם, ונשתתפו ונתחברו עמו, ואז נעשה המ"ה בחינת דכורא, וס"ג נעשה בחינת נוקבא. אלא להיות שהס"ג זה נעשה נוקבא אל המ"ה, לכן קנה לו עתה שם

אור פנימי

בחינת השורש שלהן היא בחינת רצון דנקודים, אבל הראש הא' דנקודים, העומד להשפיע לבד, כנודע, ואין בו מרצון לקבל כלום, רק מה שהוא שורש להם. ולכן נקרא רצון סתם. או רעוא דמצחא. והבן זה מאד.

(י) בירר מהנקודות דס"ג שבהם היתה השבירה, מה שיוכל לברר מהם: אשר בירור זה מתחיל מראש הב' דנקודים, שהוא כתר וס"ג נעשה בחינת נוקבא: אין הכונה על ס"ג דא"ק, רק על ע"ס של הנקודים, שהרב מכנה אותן בשם ס"ג, משום שהכלים

אחר, והוא שם ב"ן דההין, כזה: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה. ואינו נקרא עתה בשם ס"ג, אלא בשם ב"ן.

יא) והענין הוא כי שם ס"ג הוא כללות טנת"א, אמנם אלו שהם נקודות דס"ג בלבד, אינו נקרא ס"ג כמו הכלל, כי אינם אלא פרט אחד שבשם ס"ג, ולכן כאשר זה הפרט שהם הנקודות, נתחבר עם שם מ"ה, ונעשה אליו בחינת נוקבא, לכן נקרא עתה בשם ב"ן.

יב) אמנם אעפ"כ בהכרח הוא, שאפילו שהם בחינות הנקודות לבד, יש בהם בחינה המתחברת עם הטעמים דמ"ה, ובחינה המתחברת עם הנקודות דמ"ה, וכן בשאר חלוקות, עם היותם כולם יחד בחינות נקודות דס"ג לבד. וע"י חיבור שם מ"ה עמו, נתקנו עתה אלו הנקודות ונעשו נוקבין אליהם, ולכן נקראים בשם מלכים, מלשון מלכות, להורות כי נעשו נוקבא לשם מ"ה דאלפין.

* יג) והנה מציאות מקום התפשטות כל אלו פרצופי הזכרים והנקבות הנעשים מהתחברות מ"ה וב"ן כנ"ל, הנה מקומם במקום שהיו תחלה הנקודות שיצאו דרך נקבי העינים, והוא מטבורא דא"ק עד סוף רגליו.

אור פנימי

שלהם הם מבחינת ט"ת דס"ג, הנקראות (דף ש"צ ד"ה וס"ג) עש"ה שנתבאר זה נקודות דס"ג. כנ"ל דף תס"ג ד"ה המלכים. בהרחבה. עש"ה.

יב) בחינה המתחברת עם הטעמים דמ"ה.

וכר': כי ע"ס דנקודים יצאו בה"פ געסמ"ב, כנ"ל בחלק ז'. וע"כ יש בהן עצמן ג"כ טנת"א, שכל בחינה מהן מתחברת בבחינה שכנגדה בטנת"א דמ"ה החדש, אלא שיש בהן איזה שינויים, שיתבארו לפנינו.

יג) ואור המצח וכו' ומתחיל מציאותו מן הטבור עד סיום רגליו: והוא משום שכל ע"ס דמ"ה החדש הן תולדה של ע"ס דנקודים, שהרי יצאו על בחינת המסך דגוף הנקודים שנזדכך ועלה למצח, כנ"ל באו"פ

יא) נקודות דס"ג בלבד, אינו נקרא ס"ג כמו הכלל: כנ"ל בדיבור הסמוך שע"ס דנקודים מכוונות לפעמים בשם ס"ג, משום שכלים שלהן הם מנקודות דס"ג, דהיינו מחצי התחתון שלו, וזה אמרו "שהם נקודות דס"ג בלבד אינו נקרא ס"ג כמו הכלל, כי אינם אלא פרט אחד" כי העיקר של הס"ג הם הטעמים שבו, שפירושם בטרם שהמסך שבו התחיל להזדכך, שיש שם קומת חכמה כנודע, אבל אחר שהתחיל להזדכך מקומה זו כבר אין בו קומת ס"ג. וע"י לעיל באו"פ

* עץ חיים שער י' פרק ג'.

ואור המצח הנקרא שם מ"ה, אע"פ שיצא מלמעלה מן המצח, הוא מתפשט משם ולמטה ומתחיל מציאותו מן הטבור עד סוף סיום רגליו.

יד) אבל מה שנשתנה עתה מבראשונה, מבעת יציאת נקודות העינים, הוא זה, כי אז היתה נקודת הכתר במקומה לבדה בפני עצמה, ואחריה נקודת החכמה לבדה בפני עצמה, וכעד"ז היו כל הי"ס. אבל עתה נתוסף תיקון גדול, והוא, כי נקודת הכתר נמשכה ונתפשטה ממקומה עד למטה קרוב אל סיום רגלי א"ק. וזה ההתפשטות, הוא כל שיעור הנקרא בשם עולם האצילות. ונקודה זו היא נקראת נוקבא דעתיק יומין. וכעד"ז עתיק יומין דכורא הנעשה מן טעמים דמ"ה כנ"ל, גם הוא מתפשט כשיעור הנ"ל. וכן עשו כל השאר א"א ונוקבא, ואו"א, וזו"ן, והלבישו זה את זה עד בחינת זו"ן. באופן שכל רגלי הפרצופים דאצילות: בין דעתיק, בין דא"א, בין דאו"א בין דזו"ן, כולם שוים בסיומא, והם מסתיימים יחד מעט למעלה מסיום רגלי א"ק, ושם הוא סיום האצילות כולו. ועל ידי כן נעשו נשמה זה לזה, וזה מלביש לזה. וגם כי על ידי זה יוכלו הנבראים לקבל אורות העליונים, שהם עתה מכוסים ומתלבשים זה תוך זה. וגם כי הכלים שלהם הגדילו ע"י

אור פנימי

ודף תקצ"ט ד"ה גזר. ע"ש) וע"כ אינו יכול להלביש את הראש הא' דנקודים, העומד מטבור דא"ק ולמעלה, אלא שמתחיל מן הפה דראש א' הנמצא במקום הטבור דא"ק. ובהכרח שמתחיל מציאותו מן הטבור, עד סיום רגליו.

יד) נקודת הכתר נמשכה ונתפשטה ממקומה עד למטה וכו': דהיינו שספירה אחת דכתר, נתפשטה בעצמה לפרצוף שלם ראש וגוף, הנקרא פרצוף עתיק דאצילות, שמקומו מתחיל מטבור דא"ק ומתפשט עד סיום האצילות.

וטעם התפשטות זו הוא, משום עלית ה"ת אל הכתר. כי בנקודים, שה"ת עלתה לעינים, נתחלק משום זה כל מדרגה לשנים, שגו"ע היו לעליון ואח"פ היו לתחתון, על דרך התחלקות או"א וישסו"ת. ועתה שה"ת

עלתה אל הכתר ונמצאות כל הט"ת שיצאו לחוץ ממדרגת הכתר, ע"כ נחלק הכתר ונעשה מדרגה שלמה בפני עצמו. שממצח ולמעלה הם ג"ר שבו וראש שבו, וממצח ולמטה הוא בחינת גוף וז"ת שבו. והוא הנקרא עתיק דאצילות. ועד"ז נתחלקה כל ספירה וספירה דע"ס דמ"ה לפרצוף שלם בפ"ע: ראש, וגוף, כמ"ש לפנינו. והלבישו זה את זה עד בחינת זו"ן: כי כל פרצוף נולד ויוצא מפה של ראש דעליון, ע"כ הוא מלביש את ז"ת דעליון שמפה ולמטה. מעט למעלה מסיום רגלי א"ק ושם הוא סיום האצילות כולו: כי סיום רגלי א"ק, הם בנקודה דעוה"ז ממש, בסו"ה ועמדו רגליו על הר הויתיים. אמנם סיום האצילות הוא הנעשה בצמצום ב' דא"ק, אשר בינה וזו"ן דע"ס דנה"י מבחינת ס"ג דא"ק יצאו

שנתפשטו עד למטה, ובוזה יש בהם כח לקבל אורות שלהם בהיותם כלים גדולים.

(טו) והנה האור הזה דמ"ה החדש, היוצא מן המצת, הוא סוד מלך הח' הנזכר בפרשת וישלח, הנקרא הדר, אשר לא נזכר בו מיתה בתורה, כי לא מת כמו האחרים, אדרבא הוא מתקן ומקיים הו' מלכין קדמאין שמתו הקודמים אליו, כנ"ל.

(טז) ולפי כשיצא התחיל תיכף לברר בחינת אלו המלכים, לעשות בחינות נוקבא אליו, שהם נקרא ב"ן דההין, לכן נאמר בו וימלוך תחתיו הדר ושם אשתו מהיטבאל. כמ"ש בזוהר דעד השתא לא אדכר דכר ונוקבא כלל, בר השתא, ובגין כן אתקיים כולא, דהשתא הוי דכר ונוקבא כדחזי. ונזכר באדרא רבא.

* (יז) והוצרך בחינת עיבור הנ"ל, להשתהות ולהתאחר שיעור י"ב

אור פנימי

לחון מעולם אצילות ונעשו ב"ע דפרודא, ונמצא המרחק שבין סיום האצילות אל הסיום של רגלי א"ק, הוא כמדת בינה וזו"ן דע"ס דנה"י הנ"ל. וזה אמרו, שסיום האצילות הוא מעט למעלה מסיום רגלי א"ק. הכלים שלהם הגדילו ע"י שנתפשטו עד למטה ובוזה יש בהם כח לקבל אורות שלהם: כי גדלות הכלים, פירושם ריבוי המסכים, שהמסכים ממעטים את האורות שיתפשטו במדה ובמשקל באופן שיוכלו האורות להתקיים בהכלים.

(יז) עיבור הנ"ל, להשתהות ולהתאחר שיעור י"ב חודש: קומת מלכות, שהוא הקטנות היותר מצומצם באפשרות, נקראת בשם עיבור. שהוא מלשון עברה ודינן בסו"ה ויתעבר ה' בי למענכם. אמנם יש להבין כאן, שהן ג' ספירות בעובי בסוד ג' קיום הנקראים נה"י, כי פחות משיעור זה לא

וענין חדשי העיבור, פירושם, חידושי הארות, שהפרצוף מוציא ומגלה בהמשך המצב דבחינות עיבור, שהם: ז' חודש, או ט' חודש, או י"ב חודש, שכל חידוש הארה מכונה בשם חודש. וכאן אומר הרב, שהעיבור הזה כולל י"ב חודש, עד כדי לגלות י"ב פרצופים, כמ"ש לפנינו.

חודש, כנזכר בתיקונים, במאמר הנקרא קו המדה, והטעם הוא, כדי להתתקן כל האצילות, שהם, י"ב בחינות: עתיק ונוקבא, א"א ונוקבא, ואו"א עילאין, וישסו"ת, וזו"ן, ויעקב ולאה. אלו הם י"ב פרצופים שלימים. לכן הוצרך זמן העיבור זה להשתהות י"ב חודש.

* (יח) והנה על בחינת אור המצח הוזכר לפעמים בספר הזוהר בלשון

אור פנימי

והטעם הוא כדי להתתקן כל האצילות, שהם י"ב בחינות: כלומר, כי ע"י עלית מ"ן הנ"ל לסוד המצח שהיא בחינת בינה דכתר, שיצאו שם ע"ס בקומת מלכות, הנקראת בשם עיבור, כנ"ל בדיבור הסמוך הנה עיבור זה צריך לתקן את כל האצילות יחד עד הסוף. וכיון שהן י"ב בחינות, ע"כ צריכות ליי"ב חודש.

וטעם הדבר, הוא, משום כי כל הבחינות כולן שנתמעטו ונפלו ונשברו בעת שבירת הכלים דנקודים, הנה כולן ביחד עלו למ"ן לעיבור הזה. כדברי הרב לעיל (דף תקצ"ט אות ב') שהן כוללות כל הפרצופים מעולם אצילות ובי"ע כולם, (ע"י לעיל דף תר"א ד"ה ואע"פ כי עלו כל ד' האחורים של או"א עילאין וישסו"ת, הכלולים בהתפשטות ג' קוי כח"ב, שחזרו ונאספו למעלה, כנ"ל, (דף תקצ"ט ד"ה חזר. ע"ש) וכן ז' אורות הרשימות שנשארו מז' המלכים שנפלו לבי"ע, אשר ד' אחורים דאו"א וישסו"ת, הם כוללים כל הפרצופים דג"ר שיצאו באצילות, וז' האורות, כוללים הזו"ן ד' עולמות: אצילות ובי"ע. הרי שכל העולמות כלולים בהמ"ן שעלו, אל הזווג לכתר, ולפיכך מוכרחים כולם להתתקן ע"י זווג דעיבור הזה.

וזה אמרו "ריבוי האור אשר במקום שהוא גורם שנמשך ומתפשט הארה למטה: פירוש, כי נתבאר, שכל ד' אחורים דאו"א וישסו"ת, וכל ז' אורות מז' המלכים עלו כולם למ"ן אל המצח. גם נתבאר, שמתחלה נעשה הזווג על המסך רק בקומת המלכות, המכונה עיבור, כנ"ל, שבזה לא נתקן מן כללות המ"ן שעלה שמה רק חלק מועט מאד, שהוא רק בחינות נה"י שבכל פרצוף מפרצופי אצילות, ולפי"ז נשארו שמה רוב המ"ן בלי תיקון כלל, וכל אלו ד' קומות: ראש וגוף הכלולות באחורים דאו"א עילאין וד' אורות דדחג"ת. והד' קומות ראש וגוף הכלולות באחורים דישסו"ת וד' אורות נה"מ, הנה כל אלו נשארו שם בלי תיקון.

וזה אמרו "ריבוי האור אשר במקום שהוא גורם שנמשך ונתפשט הארה למטה" כי ע"י כך נעשו למ"ן לע"ב ס"ג העליונים, כמ"ש לפנינו, שע"י הזווג הזה מהארת ע"ב, וכבר ידעת שיש ערך הפוך בין האורות אל הכלים, שבכלים, העליונים נגדלים מתחילה, ובאורות להיפך, התחתונים

* שער הקדמות דף כ"א ע"ב ד"י, דרוש באור החדש שיצא מן המצח.

הזה והוא, כד מצחא עלאה אתגלי וכו'. והענין הוא, כי ריבוי האור אשר במקום ההוא, גורם שנמשך ומתפשט הארה למטה. ולפי שברישא דא"ק הוא מקום המוחין שבו, שהם הוי"ה דע"ב, ומושבם תוך הראש בפנים, והמצח חופה ומכסה עליהם כנגדם ושם היה מקום זווג. אורות

אור פנימי

יורדת ה"ת ממקום המצח למקום הפה, ואז נעשה הזווג על ה"ת שבמקום הפה, ויוצא עליה קומת כתר דמ"ה. שהוא בחינת הזכר דעתיק, דהיינו קומה ראשונה דמ"ה החדש. אור זה שיצא מין המצח נתפשט משם ולמטה: כי אור החדש הזה, שיצא מזווג דע"ב ס"ג, נתפשט ובא לראש א' דנקודים, העומד מטבור ולמעלה דא"ק וממנו לראש דעתיק העומד במקום הג"ר דנקודים, ויצא הראש דעתיק, ממקום הפה דנקודים ולמעלה, עד הטבור דא"ק, וע"ס דגוף, מפה דנקודים ולמטה, עד סיום האצילות.

וצריכים להבין היטב השינוי הזה שבכאן מבפרצופים הקודמים. כי בכל הפרצופים הקודמים, היה דבר עלית המסך אחר גמר הודככותו, אל הראש דפרצוף העליון שלו, דהיינו לשורשו. וכאן עלה המסך לעלי עליון, שהרי העליון של מ"ה החדש הוא פרצוף הנקודים, והיה לו לעלות אל הפה של הג"ר דנקודים, ולא לע"ב ס"ג, שהם פרצוף העליון של הנקודים. אמנם דבר זה כבר באר הרב לעיל (דף תר"א אות ד') שאומר שם הטעם, שהוא משום שג"ר דנקודים עצמן אינן מתוקנות, ולכן בחינת העלאת מ"ן היתה לע"ב ס"ג. ע"ש. ואע"פ שג"ר דנקודים לא נשברו, ואפילו ביטול האחרים אינו נוגע בהם כלל, כי הם רק בחינות תוספות ממה שקבלו ע"י הארת נה"י דא"ק. אכן בחינתם עצמם, דהיינו כל מה שיצא מתחלת אצילותם לא נתבטל מהם אפילו משהו, כנודע. עכ"ז, כיון שעלה אליהם המסך וכל הרשימות שבו, גרם בהם עליתם בחינת גילוי של חסרון. כי כל ענין תיקונם דג"ר של הנקודים היה מכח אב"א,

דהיינו בחינת הארה קצת שקבלו מאור האון. (כנ"ל דף תפ"ט ד"ה ואין להקשות. וע"י היטב בדף תצ"ח ד"ה ונתבאר) כי ע"י הארת אחרים דבינה, אינם נפגמים כלום מה"ת שבעינים הנמצאות בכתר דנקודים ממעל להם, המונעת מהם הארת חכמה, כי בלעדה, ג"כ לא היו מקבלים חכמה, מחמת הארת הבינה אשר בהם, שאינה חפצה חכמה, וזלת אור חסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא. עש"ה.

ולפיכך אחר שהמסך והרשימות אלו אליהם, שכל הרשימות הללו הן בחינות זו"ן הצריכות להארת חכמה, ושכבר היו בהם הארת חכמה, כי אפילו הד' אחרים דאוי"א וישסו"ת המה ג"כ הרשימות מהקומות שיצאו על המ"ן של יסוד דא"ק, הנקרא ו' ונקודה, שהן בחינות זו"ן. כנודע. והנה אז הוכרחה אמא דנקודים להפסיק את בחינת אחרים שלה, ולא יכלה לעשות כן, מפני הה"ת שממעל לה, וע"כ נגלה החסרון מפאת הצמצום חכמה מכח הה"ת שעליה, וכיון שנגלה החסרון, הנה צריכים גם הם לעלות למ"ן אל העליון שלהם כדי לקבל תיקון. ולפיכך הוצרכו הג"ר דנקודים לעלות עם המסך והרשימות אל הראש דעליון שלהם, שהוא ראש הס"ג דא"ק, ונעשו כולם בחינת מ"ן לראש הס"ג, שמתחלה נכלל המסך בזווג דראש הס"ג עצמו, שע"י זה נתעבה לא יותר מבחינת העביות שבכתר דמסך, משום שהבחינה האחרונה שהיה לו למסך בפרצוף הנקודים, היא בחי"א, ונודע אשר בחינה אחרונה נאבדת תמיד מכח של הודככות העבר, נמצא שאין המסך יכול להתעבות עתה רק בבחינת שורש שהיא

המוחין הנקראים ע"ב, עם אורות דאזון חוטם פה הנקראים ס"ג, לכן ממקום זה עצמו שהוא המצח, המכוון כנגד המוחין, משם יצא אור מ"ה זה החדש הנולד מזווג הנ"ל. והנה אור זה שיצא מן המצח, נתפשט משם ולמטה, ועיקר מציאותו היה עומד מן הטבור דא"ק ולמטה עד קרוב לסיום רגליו.

* (ט) והנה בבוא תיקון של מלך הח' הדר, התחיל לברר מהם

אור פנימי

בחינת עביות דכתר. ולפיכך נבחן, שהמסך דראש הס"ג עלה בשביל הזווג הזה, אל בחינת המצח שלו, דהיינו לגלגלתא, שהוא הכתר דראש, כי המצח הוא חלק הגלגלתא, אלא בחינת בינה שלו, ואור העליון נדווג עם המסך ויצאו עליו ע"ס בקומת מלכות, כי אע"פ שהה"ת כלולה ג"כ במסך זה, מ"מ כיון שעומדת בכתר, לא יוכל להתגלות בה רק עביות דכתר, שהיא מוציאה רק קומת מלכות. וכבר ידעת שהזווג הזה, הוא נקרא בחינת עיבור ויש בה ג' קוים הנקראים נה"י.

אמנם עדיין לא נגמר בזה, כי בזווג זה לא נתקנו הרשימות שבמסך רק החלק היותר קטן שבהן, וע"כ היה שם עוד דוחק גדול מריבוי אור של כל הרשימות הצריכות תיקון, ונודע שיש אל הרשימות דו"ן קשר גדול עם בחינת בינה, שהיא ס"ג, לקבל ממנה בחינת הארת חכמה, מכח הקשר דבינה וזו"ן דאור ישר. ולפיכך עלה למ"ן פעם שנית לס"ג דא"ק, ואז השיב ראש הס"ג הפנים אל המוחין שבתוכו, דהיינו בחינת חג"ת דע"ב המלוכשים בראשו בבחינות מוחין ונשמה, ונמצאו ע"ב ס"ג מזדווגים, ואור החדש היוצא מזווג זה, כשמגיע לראש ס"ג מוריד הה"ת שעלתה אל המצח שם, כי אורות דע"ב הם תמיד שלימים, ואין שום שבירה נוהגת בהם, וע"כ הוריד את הה"ת למקום הפה, דהיינו במקום הזווג הנוהג בע"ב גופיה, וכיון שה"ת באה למקומה בפה, קבל המסך ממנה בחינה ד'

דחתלבשות, ובחינה ג' דעביות שבה ואז אור העליון שהדווג עם המסך הוציא ע"ס בקומת כתר. וקומה זו יצאה על המסך והרשימות הכלולות עתה בראש הס"ג עצמו, ומשם ירד המסך אל מקום הטבור דא"ק, דהיינו אל התחתון דס"ג, ויצאו גם שם אותן הע"ס בקומת כתר, שהיא בחינת הראש הא' דנקודים. ומשם ירד המסך למקום הפה דנקודים, ויצאו גם שם ע"ס בקומת כתר, וע"ס אלו הן בחינת ראש דעתיק דוכרא. ומפה דנקודים ולמטה, נתפשטו ע"ס דגוף ממעלה למטה, הנקראות ז"ת דעתיק.

ובאמת היה צריך המסך לירד אל מקום החזה דנקודים, כי שם שרשו האמיתי, כי המסך הזה היה מבחינת הגוף דנקודים, דהיינו מהתפשטות ז' המלכים. אמנם כיון שג"ר דנקודים היו צריכים אליו, כי מקבלים ממנו קומת כתר, ע"כ המה מחזיקים אותו במקומם. ולא עוד אלא שנחשב לבחינת הזכר שלהם, (נ"ב מכי"ק המחבר וצ"ל, וצ"ע. ויותר נכון שעתיק מלביש הגוף דראש הא' דנקודים כי עתיק הוא ראש הא' דאצילות. ועוד יש לתרץ אע"פ, שלמעשה עומדים ג"ר דנקודים למטה מטבור דא"ק מפני בחי"ד שנתערבה בהם, מ"מ להלכה הם מלבישים מפה דראש הס"ג ולמטה, והאצילות למטה מטבור דס"ג.) והיינו בשביל שמשפיע להם ג"ר, החסרים להם מתחלת אצילות שלהם כמבואר.

(ט) התחיל לברר מהם הנצוצות והכלים

הנצוצות והכלים ג"כ, וכל מה שבירר מהם, לא היה ממנו רק חלקי הנוקבא שבכל הפרצופים. כי בתחלה ע"י עיבור העליון הנ"ל, התחיל לברר היותר משובח שכולם, וממנו נעשית נוקבא דעתיק, אחר שנתערבו האור דרפ"ח נצוצין עם האור של נקודת הכתר שנשאר באצילות, וגם הכלים של המלכים נתערבו עם הכלים החדשים דמ"ה החדש, ומהכל נעשו נוקבא דעתיק, ועתיק, ועד"ז בכולם.

אור פנימי

נעשו מאורות ונצוצין וכלים שנשארו מהנקודים אחר שביה"כ. אכן באו"א וזו"ן יש התכללות הבין גם בדכורין וכן התכללות המ"ה גם בנוקבין. ויתבאר במקומו.

עיבור העליון הנ"ל התחיל לברר היותר משובח שכולם: כי ראשית הבירורים הם בעת הזווג הראשון של עלית המין למצח דס"ג, שהיה בראש הס"ג עצמו. שאז יצאה רק קומת המלכות כנ"ל (דף תר"ח ד"ה עיבור) וכיון שאך יצאה קומת הזאת ועיבור של מ"ה החדש, תכף בירר לו מכללות המין של הבין את האורות, וגם הניצוצים והכלים השייכים לו באותו הכמות והאיכות דבחינות העיבור, ונתעלו מבי"ע לאצילות, ונתקנו שם בבחינת ג' גו' וכבר נתבאר שקומת העיבור היא ג' הספירות נה"י, והם מתלבשים בג' כלים העליונים כח"ב, מטעם ערך ההפוך שבין כלים לאורות, כנ"ל (דף תר"ט ד"ה וכבר) ולפי"ז נמצא, שנבררו עתה ועלו מבי"ע ע"י הקומה דעיבור, רק הכלים המשובחים העליונים, מהכלים והניצוצים שנפלו לבי"ע, דהיינו הכלים דכח"ב. וזה אמרו "מתחלה ע"י עיבור העליון התחיל לברר היותר משובח שכולם".

וממנו נעשה נוקבא דעתיק: רצונו לומר, הו"ת דנוקבא דעתיק, אבל ג"ר דנוקבא דעתיק, לא נבררו אפילו משהו מניצוצים וכלים דבי"ע, אלא שנעשית מג"ר דנקודים מאותן הבחינות שלא פגעה בהן השבירה כלל.

גם כן: כלומר, כי מלבד שמברר את האורות דבין, שהם הרשימות, הוא מברר ג"כ את הנצוצים והכלים, כי ע"י שמברר את אורות הרשימות, נמצא גם הכלים מקבלים את תיקונם, כי הרשימות מתקנות ומעלות אליהן את הכלים המיוחסים להן.

וענין הבירור הזה, פירוש, שמשפיע אליהם מהארתו, כנ"ל בדיבור הסמוך, אשר הראש דע"ס דמ"ה החדש, שיצא ע"י זווג העליון דע"ב ס"ג, הוא נתלבש במקום ג"ר דנקודים, והם מקבלים ממנו קומת הכתר. וזה נבחן, שמ"ה החדש בירר את ג"ר דנקודים, ותיקן אותם להיות בחינת נוקבא אליו דהיינו לקבל ממנו השפעתו. ומה שנקרא בלשון בירור, הוא משום, שכל מדרגה של המ"ה החדש, בירר בדיוק אותם החלקים של ב"ן המיוחסים למדרגתו. כי כל הרשימות כולן של הבין מהג"ר והו"ת עלו בבית אחת למין כנ"ל (דף תר"ט ד"ה והטעם) ומ"ה החדש בירר אותן לאט לאט בזו אחר זו, דהיינו לפי הגילוי המדרגות שלו עצמו, כי כשנאצל העתיק דמ"ה בירר את היותר משובח שבכללות המין, דהיינו הג"ר דנקודים, וצירף אותם לעצמו לבחינת נוקבא דעתיק, ואח"ז כשנאצל א"א דמ"ה, בירר חלק השייך למדרגתו, וצירף אותו לעצמו, לבחינת נוקבא שלו, וכו' עד"ו. וע"כ נקרא זה בשם בירורים.

הנוקבא שבכל הפרצופים: כי כל הדכורין נעשו ממ"ה החדש, וכל הנוקבין

(כ) ואח"כ, ע"י זווג דדכורא דעתיק עם נוקבא, העלו וביררו, נצוצות שהיו נופלות למטה, את החלק הראוי אל נוקבא דאריך, ונכנסו במקום העיבור בסוד מיין נוקבין, ושם מתמתקים ומתקנים ע"י שהיו שם זמן עיבור ונעשים בחינת פרצוף.

אור פנימי

הכלים בכמותם ותכונתם שהיו לו בעת הקטנות מתגדלים בקומה ובעבי, בעת הגדלות שלו. והבן וזכור זה.

וכבר נתבאר הווג דעיבור של מ"ה החדש. שמקורו הוא מהמסך דגוף של הנקודים, שנודרך ועלה עד ראש הס"ג, ומכאן התכללותו בוווג דשם, נתעבה רק במדת העביות של הכתר, וע"כ בהווג עם אור העליון לא העלה אור תוור רק בקומת מלכות. והוא משום שבחינה אחרונה שלו שהיה לו בגוף הנקודים היא בחי"א, והיא נעלמה עם הודככות המסך. אמנם צריך שתזכור שבחינת התלבשות נשאר תמיד גם מבחינה אחרונה, וא"כ גם כאן יש בחי"א דהתלבשות, ונמצא שיצא כאן גם קומת בחי"א שהיא קומת ז"א, אלא שהיא בחינת זכר, שאין לו זווג רק בהתכללות עם הנקבה, שיש לה עביות, כי אין זווג אלא מבחינת עביות, כנ"ל (בהסתכלות פנימית חלק ו' אות י"ד) וא"כ באמת יש כאן קומת ז"א אלא בהתחשבות עם בחינת הכלים אין כאן כלים אלא מקומת מלכות, ולפיכך נקרא רק בשם נה"י, שהם ג' ספירות בקומת מלכות, אמנם ודאי שיש שם גם קומת ז"א שהיא חג"ת, דהיינו ג' ספירות בעבי, מקומת ז"א, אלא שהם מלוכשים בתוך הנה"י, כיון שקומה זו באה מרשימו דהתלבשות, שאין ממנה כלים.

ותדע שעיקר שם מ"ה, הוא קומת ז"א הנ"ל, כי קומת מלכות אינה נקראת לעולם בשם מ"ה, וע"כ נבחן המ"ה תמיד בבחינת חצי פרצוף הזכר, משום שאין זווג

(כ) זווג דכורא דעתיק וכו' חלק הראוי אל נוקבא דאריך: הנה הרב קיצר כאן מאד, שסמך עצמו על מקומות אחרים. כי בין הווג דעיבור הנ"ל, לבין הווג דכורא עם נוקבא דעתיק, היה בינתים הווג דגדלות ע"י ע"ב ס"ג, שהוציא הה"ת ממצח לפה, ויצאו ע"ס דראש וגוף דעתיק בקומת כתר. כנ"ל (דף תרי"א ד"ה אמנם) כי אין זווג נהג בעת שהפרצוף הוא בבחינת עיבור, כנודע. אלא אחר הווג דגדלות דע"ב ס"ג, שעתיק ונוקבא השיגו קומת כתר, אז נזווגו וביררו את הנוקבא דא"א. גם לא פירש כאן איך נאצל הדכר דא"א. כי לא נחית כאן לבאר רק את הבירורים של הנוקבין דאצילות איך כולן נעשות משם ב"ן.

אכן בכלל נמצאים ענייני מ"ה וב"ן ואופן חיבורם, מפוזרים מאד בדברי הרב, גם בקיצור גמרי ונחוץ מאד לקבץ העקרין שבהם במקום אחד, כדי שיהיה אפשר לפרש את כל הפרטים המרובים שמביא הרב לפנינו.

ומתחלה צריכים להבין את ההפרש בין מ"ה החדש על הב"ן, ותדע שכל ההפרש הוא, בדבר עלית ה"ת, אשר בב"ן נמצאים כל הכלים שלו, שהם מבחינת ה"ת בעינים, כי כן יצאו מתחלת אצילותם. ובמ"ה החדש נבחנים כל הכלים שלו מבחינת ה"ת שעלתה בגלגלתא, כי כן יצא מתחלת אצילותו וכל היוצא בהפרצוף מתחלת אצילותו אינו משתנה לעולם, ואע"פ שמקבל אח"כ תוספות גדלות, אין הכלים של הקטנות משתנים משום זה, ומכ"ש שאינם מתרבים, אלא אותם

(כא) וכן עד"ז אריך בירר לנוקבא דאו"א, ואו"א לצורך זו"ן. כל בחינת המלכות, אשר בהם, כי לכך נקרא אלו מלכים, יען מהם נעשו כל המלכיות וכן עד"ז בכל י"ס עצמם שבכל פרצוף ופרצוף, היה בירורם על הסדר הנזכר ומה שלא יכול להתברר ולעלות בעולם האצילות, אף לנוקבא דז"א התחתונה, נשאר בבריאה, ונעשו מהם אחר כך כל חלקי הבריאה על סדר מדרגותיה. וניצוצות הבריאה א"א להתברר ע"י או"א

אור פנימי

ותדע שה"ת הגנוזה בראש דעתיק, כנ"ל היא מתגלית בגוף ב"ש תתאין דנצח והור דעתיק, אמנם ע"כ יצאו לבר מאצילות בסוד ב' דדי בהמה, כמ"ש במקומו, אבל בכל האצילות אין לה שום גילוי, אלא רק מבחינת הארתה לבד, ולא כלום מבחינת עצמותה.

ועיקר ההבחן מכלים דמ"ה לכלים דב"ן הוא בשעת הקטנות, דהיינו בעיבור, כי מצד הכלים דב"ן, צריך להיות גם מבחינת עיבור, קומת ז"א בשלימות, דהיינו ג' קוי תג"ת וג' קוי נה"י, כי הקטנות דב"ן היא ה"ת בעינים, המשאירה ב' כלים בבחינת אצילות דכל דמדרגות, שהם כתר וחכמה, ובינה וזו"ן מוציאה לבחינת ב"ע, כנודע. וע"כ יש בכל פרצוף ב' אורות רוח נפש, המלוכשים בב' כלים כתר וחכמה. אבל מצד הכלים דמ"ה מה"ת עלתה בכתר, הגה לא נשאר באצילות דכל המדרגות זולת ספירה אחת, שהוא ספירת הכתר, וס"ת דכל המדרגות יצאו לחוץ מן המדרגה, (כנ"ל דף תרי"ג ד"ה וכבר. עש"ה). וע"כ לא יש בזווג של הקטנות רק בחינת ז"א דהתלבשות, שהוא בחינת תג"ת אבל אין לו כלים כנ"ל, וקומת מלכות דעביות אשר יש לה כלים. וע"כ מוכרחים תג"ת להתלבש תוך נה"י, דהיינו בכלים דקומת מלכות.

ובהמתבאר, תבין ההפרש שמבין ג"ר דאצילות לבין זו"ן דאצילות. כי בג"ר דאצילות נוהג רק ב' זווגים לבד, שהם זווג דקטנות הנקרא עיבור, וזווג דגדלות. אכן

מבחינת עצמו, להיות בו רק בחינת התלבשות לבד, ואין לו תקנה זולת בהתחברותו והתכללותו עם העביות של בחינת הנקבה. והנה נתבאר זכר ונקבה מבחינת המ"ה החדש בעצמו, שהם הרשימו דבחי"א דהתלבשות ובחינת ה"ת שבגלגלתא, שהיא קומת מלכות מבחינת עביות.

ויש כאן לדעת עיקר גדול, אשר הנקבה דמ"ה החדש הנ"ל, שהיא מלכות שלו, הגה היא נשארה גנוזה בראש דעתיק, אמנם בכל הפרצופים שלמטה מעתיק אינה מתגלית כלל. ואין להקשות לפי"ז איך יש בחינת מ"ה בכל הפרצופים, כיון שמ"ה הוא רק בחינת התלבשות, שאינו ראוי לזווג עם אור העליון, כנ"ל. אמנם על כן הוא מתחבר עם העביות שברשימות של כלים דב"ן, וע"כ נחשב הב"ן לבחינת נקבה דמ"ה, כי הנוקבא של עצמו אינה משמשת רק בראש דרדל"א לבד, שהוא ראש א' דמ"ה החדש, כנ"ל ומשם ולמטה, לוקח לו את הרשימות דעביות הב"ן לבחינת נוקבא שלו. וזכור זה.

אמנם כבר נתבאר שגם המ"ה דראש א' אע"פ שיש לו שם בחינת מלכות של עצמו כנ"ל, מ"מ בירר לו את ג"ר דב"ן לבחינת נוקבא. אכן הזווג הזה הוא נעלם מאד, וגם יש ספקות שם בענין הבחינות של הנוקבא, כמ"ש הרב בשער רדל"א בע"ה. ואין כאן המקום להאריך בהם. וכבר ביארתי את הספקות בפירושי פנים מאירות ופנים מסבירות על עץ החיים בדף רמ"ו עד דף רנ"ט. ומשם תדרשנו.

דאצילות, כי אינם יכולות לעלות למעלה מזו"ן, אמנם הם מתבררין בבטן נוקבא דז"א ע"י זווג הז"א עמה.

אור פנימי

על שלימותה אפילו מבחינת הקטנות דב"ן, וע"כ אפילו בחינת הקטנות דב"ן, צריכה לקבל מן הזכר שלה מבחינת המ"ה. כמ"ש הרב (בע"ח שער מ' דרוש ח' ע"ש) ונמצא שהזווג דאז"א דקטנות לצורך העיבור דזו"ן, היה בעיבור מכת המ"ה, וכיון שמ"ה הוא רק קומת ז"א מבחינת התלבשות, ומבחינת עביות אין לו אלא קומת מלכות, ע"כ אין לו אלא כלים דנה"י לבד, וקומת חג"ת מוכרחת או להתלבש בתוך נה"י. ונמצא משום זה שז"א נולד רק בקומת נה"י, אשר בחינות התג"ת מלוכשים בו, כמבואר. שאין לו רק בחינת כלים דמ"ה. שהם קומת מלכות, שע"י תיקון קוים היא נחלקת לנה"י.

ולפיכך כדי להשתלם עם כלים לחג"ת, הוא צריך לזווג דיניקה. כי ע"י יניקה מחלב אמו, הוא משיג בחינות הכלים מה"ת בעינים. בסו"ה עיניך רוחצות בחלב יושבות על מלאת. וע"י זווג זה קונה כלים דחג"ת. ואז נשלם בו קומת ז"א בבחינות נפש רוח בשלימות, שרוח מתלבש בכלים דחג"ת כהלכתו, ונפש בכלים דנה"י. ובכדי להשיג גם ג"ר, הוא צריך לעלות למ"ן לעיבור ב' דמוחין, ואז מזדווגים אז"א מבחינת גדלות והם משפיעים לו מוחין דג"ר. ואז נשלם לגמרי. הרי שאין ז"א נשלם בטרם שיעברו עליו ג' זווגים שהם: עיבור א', לג' גו ג', דהיינו חג"ת תוך נה"י, מפאת שאין לו אז רק הכלים מצד מ"ה. ואח"כ זווג דיניקה, שע"י משיג כלים מצד ב"ן, מה"ת בעינים, שאז משיג כלים דחג"ת, ואז מתפשטים התג"ת מתוך הנה"י, כי כבר יש להם כלים. ואח"כ עיבור ב' דמוחין, שאז משיג ג"ר שלו.

אמנם ג"ר דאצילות שהם א"א ואז"א, אינם צריכים לזווג דיניקה, כי גם מזווג

בז"א, נוהג ג' זווגים, הנקראים, עיבור, יניקה, ומוחין.

והטעם הוא, כי יש הפרש גדול בין הנוקבין דב' הפרצופים עתיק וא"א, אל הנוקבין דאז"א וזו"ן. כי הנוקבין בעתיק וא"א, הן מבחינת הכתר דנקודים שהשכירה לא פגעה בהן כלום, ונשארו ע"כ בכל האור, מהע"ס שנמשכו להן מנקבי עינים דס"ג, דהיינו בכל השיעור שיצאו בעת הקטנות של הנקודים. וע"כ נמצא, שבעת הזווג דעתיק ונוקבא להוציא בחינת קטנות דא"א, שנקראת עיבור, הוא נולד משם, בקומת ז"א בשלימות, שהם אורות דרוח נפש בכלים דחג"ת נה"י. ואע"פ שזכר דעתיק הוא בחינת מ"ה, שאין כלים בחג"ת שלו, להיותו בחינת ז"א של התלבשות, כנ"ל, מ"מ ע"י שהייתו בבחינת מעי הנוקבא דעתיק, אשר גם הקטנות שלה היא מה"ת שבנקבי עינים, הוא קונה הכלים דחג"ת הנוהג בנקבי העינים. הרי שאפילו הזווג הא' של הקטנות דעתיק ונוקבא, הוציא את פרצוף דא"א בקומת ז"א בשלימות, בכלים דחג"ת וכלים דנה"י. ועד"ז כשנזדווג א"א ונוקבא לצורך הקטנות דאז"א, שנקראת עיבור, נולדו גם הם בקומת ז"א בשלימות, כי גם הנוקבא דא"א אינה צריכה אל הזכר שלה בבחינת הזווג דקטנות, להיותה בחינת כתר דנקודים, וע"כ נתנה לאז"א הכלים דחג"ת מבחינת ה"ת בעינים, ויצאו אז"א בכלים שלמים דחג"ת ונה"י. אלא שהם חסרים ג"ר, וע"כ עלו למ"ן פעם ב' לזווג דגדלות, שעתיק ונוקבא האצילו בפעם אחת את הג"ר לא"א. וכן נדווגו אז"א ונוקבא והאצילו ג"ר לאז"א. הרי שבב' זווגים נגמר כל שלימותם.

מה שאין כן ז"א. כי באז"א אין הנוקבא

(כב) וגם שם אינו מתברר רק בחינת עתיק דבריא, ושם מתברר אריך דבריא ובאריך מתבררים או"א דבריא, וכן עד"ז תמיד. כי אי

אור פנימי

ומבינה ולמטה יצאו ע"ס דגוף. באופן שכלי דכתר שהיה מקודם רק נקודה אחת נתפשט עתה לפרצוף שלם ראש וגוף. עד סיום האצילות.

וזה אמרו "ואח"כ ע"י זווג דכורא דעתיק עם נוקביה, העלו ובררו נצוצות שהיו נופלות למטה מן החלק הראוי לנוקבא דא"א ונכנסו במקום העיבור בסוד מ"ן ונעשים בחינת פרצוף". פירוש, כי נודע, שכללות כל המ"ן השייכות לכל ד' עולמות אבי"ע, עלו יחד בסוד רשימות כלולות בהמסך עד ראש ס"ג, אלא שכל פרצוף לקח רק מה שמתחס לבחינתו וכל הנשאר הניח אל המדרגה שלאחריו, וכן פרצוף ב' לקח בחינת המ"ן מן אותה הכללות השייך למדרגתו, והשאר הניח לפרצוף שלאחריו, וכן עשו כל המדרגות עד סוף עשיה. וכבר נתבאר ב' בחינות מ"ן שבירר לו ראש דס"ג, בשביל ב' הזווגים דקטנות וגדלות דעתיק ונוקבא. וכל הנשאר בכללות המ"ן, הניח לבירורים דעתיק ונוקביה בשביל א"א ונוקביה.

ומתחלה בירר עתיק את בחינת המ"ן המתחס לזווג דקטנות דא"א ונוקבא, שהוא לעצם אצילותם. כנ"ל, כי עיקר הפרצוף הוא מזווג דקטנות, אבל הזווג דגדלות אינו עיקר בשום פרצוף, ונבחן רק לבחינת תוספות, שדרכו להמצא בפרצוף בדרך עובר ושב, ולא בקביעות. ולפיכך נשתנו פרצופי אצילות מפרצופי א"ק, כי פרצופי א"ק היו יוצאים בכל צביונם בפעם א', אבל פרצופי אצילות אפילו ג"ר שבהם יוצאים בב' זווגים. וטעם הדבר כבר נתבאר בחלקים הקודמים, שהוא מכח עלית ה"ת בעינים בסוד שיתוף מדת הרחמים בדין. וע"כ בפרצופי נקודים יצאה ה"ת בעינים, בסוד הקביעות, וכאן באצילות יצאה ה"ת במצח, בסוד הקביעות,

דעיבור א', הם משיגים כלים דב"ן, משום שנוקבא דעליון יש לה אורות דב"ן מבחינת ה"ת בעינים בשלימות, ואינם צריכים בזה לבחינת הזכר דמ"ה, כנ"ל. וע"כ תכף כשנולדים יש להם כלים דחג"ת ונה"י בשלימות. אלא שצריכים עיבור ב' דמוחין ודי. הרי שאינם צריכים יותר מב' זווגים, שהם עיבור א' דקטנות. ועיבור ב' לצורך מוחין.

ועתה נבא לעצם דברי הרב שבכאן שאומר "שבתחלה ע"י עיבור העליון התחיל לברר היותר משובח שבכולם וממנו נעשה נוקבא דעתיק" והיינו העלית מ"ן הראשונה שעלו כל הבחינות דאחורים דאו"א וישסו"ת, וז' האורות דז' המלכים בהיותם כולם כלולים במסך דנקודים שנזדכך ועלה לבחינת מסך דראש הס"ג כנ"ל. ודף תקצ"ט ד"ה גור) ואז יצא שם בחינת הקטנות של עתיק ונוקביה, כי גם מבחינות הב"ן הכלולות בהמסך שעלה, נתחברו עם זווג החדש הזה, אלא מבחינות המשובח שבהם שהיא בחינת הכתר דב"ן. ואח"ז עלו עתיק ונוקבא למ"ן לבחינת זווג ב' דגדלות, לראש דס"ג, ואז נדווג ראש דס"ג עם ע"ב שהם המוחין, אשר הארת ע"ב מורידה ה"ת מעינים של ראש ס"ג אל הפה, כמו מקום הזווג שנוהג בע"ב גופיה, ואז יוצאת קומת כתר, ואז יורדים עתיק ונוקבא למקומם, ומוציאים ע"ס ממטה למעלה בקומת כתר לבחינת ראש שלהם, ואח"ז מתפשטים גם ממעלה למטה לבחינת גוף שלהם. אמנם יש לזכור, שעכ"ז לא נשתנו בחינות הקטנות שבהם, שיצאו בהם בזווג הראשון, כי כל ע"ס של ראש וגוף הזה נתפשטו בכלי הא' דכתר שהיה להם בשעת הקטנות, אשר מבינה דכתר ולמעלה יצאו ע"ס דראש בקומת כתר,

אפשר לשום חלק להתברר למעלה ממקום מדרגתו לא במקום ולא בזמן, רק כולם זה אחר זה, הן בסדר המדרגות והן בסדר זמן תיקונם. וזה מבואר, ודי.

אור פנימי

כנ"ל. ואח"כ עלו או"א למ"ן אל א"א ונוקבא והמה ביררו את המ"ן דבחי"ב, והוציאו ע"ס בקומת בינה. וירדו או"א דמ"ה למקומם, והלבישו לחג"ת דא"א. ולבחינת נוקבא שלהם ביררו את ז"ת דחכמה ובינה דב"ן. כמ"ש במקומו.

והשארית דכללות המ"ן שנשארה אחר בירורים דאו"א, הניח א"א לאו"א. והם בררו את המ"ן המתיחס לזו"ן, שמתחלה בררו השייך לקטנות, ונודווגו על המ"ן והוציאו קטנות דזו"ן, שהיא קומת נה"י וחג"ת בתוכו, כנ"ל. ואח"כ לזווג דיניקה, ונשלמו גם בקומת חג"ת. וירדו והלבישו למטה מטבור דא"א. כמ"ש במקומו. ושארית הנשארת אחר הבירורים דזו"ן, הניחו או"א לזו"ן, והמה ביררו אותם בשביל פרצוף עתיק דבריאה ע"ד הנ"ל. ועתיק בשביל א"א, וכו' עד"ז כמו בה"פ אצילות. וכן זו"ן דבריאה, ביררו משארית דכללות המ"ן שהניחו להם או"א דבריאה, לצורך עתיק של עולם היצירה, ועתיק בירר לא"א, וכו' עד זו"ן דיצירה, וזו"ן דיצירה ביררו לעתיק דעשיה, ועתיק דעשיה בשביל א"א דעשיה וכו' עד שנתבררו זו"ן דעשיה באו"א דעשיה. והשארית מבירורים דזו"ן דעשיה, המה כבר נחשבים אז לסיגים גמורים, שאינם ראויים להצטרף לקדושה, וע"כ נפלו אל הקליפות, שמהם נבנו אבי"ע של הקליפות. אמנם נשארו בהם הרבה ניצוצי קדושה, ולא עוד אלא מהחשובות שבהם, והמה הם ההולכים ונבררים ע"י נשמות הצדיקים בכל דור ודור, עד גמר התיקון. וכשיגמרו כל הבירורים אז נופל בנין אבי"ע דקליפות, כי נשאב מהם כל חיותם, שהם הניצוצים הראויים אל הקדושה. ואז נאמר בלע המות לנצח וכו'.

אלא שמשותף בקביעות גם מבחינת ה"ת שבעינים. כנ"ל. ותדע שהוספה זו שנעשה כאן היא הגורם לכל התיקון, כי השבירה שהיתה בנקודים, היא מחמת חולשתה של הפרסא, כי בעת ביאת אור חדש של הגדלות דבקע לפרסא, כבר לא עצרה הפרסא כח שלא תתפשט ההארה גם אל עולמות ב"ע דפרודא, ונתבטל לגמרי צמצום הב'. אבל עתה מכח העליה של ה"ת אל המצח, קבלה הפרסא כח גדול מן הכתר שהוא שורש כל פרצוף. וע"כ אגלידא הפרסא ונתחזקה באופן, שגם בעת זווג הגדלות, שיורד אור חדש ובקע כח הפרסא, מ"מ אין האור חדש מאיר למטה מפרסא דבי"ע. וע"כ נמצא עתה קיום אל הגדלות משום שאינה מבטלת את הקטנות. ויתבאר עוד לפנינו.

ואחר שיצאו א"א ונוקביה בבחינת הקטנות, כנ"ל, אז חזרו א"א ועלו למ"ן לעתיק ונוקבא, ואז ביררו עתיק ונוקבא, את המ"ן מן הכללות שהניח להם הס"ג, לצורך א"א, דהיינו בחי"ג דעביות, שיש בכללות המ"ן, ואז נעשה זווג בעתיק ונוקבא, ויצאו ע"ס בקומת חכמה. וקומה זו נחשבת לבחינת מ"ה כי זה הכלל, כל הקומות שיצאו מחדש, נחשבות להו"ה דמ"ה דאלפין. וא"א דמ"ה ההוא, בירר לו מחצית התחתון דכתר דנקודים, ונעשתה לבחינת נוקבא שלו. אשר הוא משפיע אליה קומת חכמה שלו. והבן.

והנה השארית מן המ"ן אחר קומת א"א, נתן עתיק אל א"א ונוקביה, והם ביררו מהם את המ"ן המתיחס אל או"א דמ"ה, דהיינו לב' הזווגים דקטנות וגדלות, שמתחלה ביררו את המ"ן המתיחס אל הקטנות דאו"א, ונולדו או"א בקומת ז"א,

* (כג) והנה בחינת מלכות נגלית בלבדה לא נמצאת בא"א. רק בבחינת עטרת היסוד שבו, כי כל זה הוא דכורא, אך נוקבא ממש לא נמצאת. וכן בעתיק יומין לא נמצא בחינת נוקבא בפני עצמה, רק עטרת יסוד דעתיק היא נוקבא כמו בא"א. אמנם אח"כ, נתגלית המלכות מסוד האי רישא עלאה מכולהו, דלא אתיידע, שהוא הנקרא עתיק יומין, שהוא למעלה מכל אלו הט"ס דא"א.

(כד) וזה סוד אשת חיל עטרת בעלה, אשר תהיה לעתיד לבא גדולה מן השמש וז"ס היתה לראש פנה. כי כאשר נתגלית המלכות למטה, נתגלית מסוד האי רישא דלא אתיידע, וענין זה יתבאר לך, איך כל בחינת מלכות עולם העליון נעשית היא עצמה בחינת העתיק של עולם שלמטה ממנו, והבן זה. נמצא, כי ט"ס הם דא"א, ורישא עלאה דלא אתיידע לעילא מכולהו, הוא בחינת העתיק.

אור פנימי

מתגלית המלכות הגנוזה בראש דעתיק, בסוד הכתוב היתה לראש פנה, כי אז הכל רואים מעלתה, איך היא עומדת בראש פנה, שהוא הראש הא', וכולהו עלמין דאבי"ע הם תולדותיה.

וזה אמרו "ט"ס דא"א ורישא עלאה דלא אתיידע, לעילא מכולהו, היא בחינת העתיק" דהיינו כמבואר, שא"א וכל ד' לבושי: או"א וזו"ן, נחשבים להתפשטות הט"ס תחתונות שלה, והיא כתר להם. כנ"ל.

מלכות עולם העליון נעשית היא עצמה

בחי' העתיק של עולם שלמטה ממנו: כי כל הספירות דתחתון מושפעות מן העליון דרך מסך, שמתמעטות הרבה, ע"י המסך שעוברות, לבד המלכות של העליון שאינה עוברת דרך המסך, אלא שבוקעת את המסך ועוברת אל התחתון. כמ"ש לעיל בדברי הרב (דף קכ"ו אות ל"ד. ועי' באו"פ שם ד"ה בקיעה)

(כג) מלכות נגלית לבדה לא נמצאת בא"א וכו' וכן בעתיק יומין: כמו שנתבאר בדיבור הסמוך (דף תרי"ג ד"ה ותדע) כי ה"ת דמ"ה גנוזה בראש דעתיק, ואין עצמותה מתגלה בכל האצילות. עש"ה.

נתגלית המלכות מסוד האי רישא עלאה מכולהו דלא אתיידע וכו': שהוא נקרא ראש דעתיק יומין, שהוא הראש הא' דאצילות, ושם גנוזה הה"ת, כנ"ל. והארתה מתגלית במלכות של עולם האצילות, דהיינו במלכות שנעשית לפרצוף גמור לנוקבא דז"א.

(כד) וז"ס אשת חיל עטרת בעלה, אשר תהיה לעתיד גדולה מן השמש, וז"ס היתה לראש פנה: זה סובב על בחינת מלכות הגנוזה בראש דעתיק יומין, שאינה מתגלית בעצמותה, וזלת אחר כניסת כל מקיפים דאצילות לבחינת אורות פנימים בט"ת שלה, שהן ט"ס דראש וגוף דא"א, עם ד' המלבושים שלו שהם או"א וזו"ן, ואחר זה

* מבוא שערים שער ג' ח"א פ"א.

* (כה) והנה א"א ועתיק, הזכר לקח כל המ"ה, והנוקבא לקחה כל הב"ן, להיותה נמתקת ואינה צריכה אליו. אך מאו"א ואילך, הוצרכו הזכרים ליקח תחלה הב"ן של הנקבה, אפילו את הקטנות שבה, כדי למתקן, ואח"כ ניתנו אליה לגמרי, ונשאר בהם שורשו מן הקטנות. ובגדלות לוקח ג"כ שלו ושלה, ואח"כ ניתן לה הב"ן לבד לפרצופה. והמ"ה, הארתו לבד, שהם הארת החסדים לבד, ולא עיקרא, כי עקרא נשאר בו. וההיפך בב"ן, כי עיקרו בה, ובו הארה בלבד. אך עכ"ז כיון שתחלה לקחו, הרי יש לו שורש גדול ממנו, לכן דעתו שלם. אך הנקבה,

אור פנימי

כה) א"א ועתיק, הזכר לקח כל המ"ה, והנוקבא לקחה כל הב"ן: כי הזכר דעתיק הוא קומת כתר, שיצאה על ה"ת שירדה ממצח לפה, והוא מ"ה החדש, כי כל האורות שיצאו ע"י זווגים בעולם האצילות, מכונים בשם הוי"ה דמ"ה. וכל האורות והכלים שזווגם נעשו בעולם הנקודים, מכונים בשם הוי"ה דב"ן. ולפיכך נקודת הכתר של עולם הנקודים, שמחציתה העליון לקח עתיק לבחינת נוקבא שלו, נבחנת להוי"ה דב"ן. הרי שהזכר הוא מ"ה לבדו, והנקבה היא ב"ן לבד. ועד"ז הזכר דא"א הוא קומת חכמה, שיצאה על הבחי"ג בעולם האצילות, וע"כ הוא מ"ה, כנ"ל. והנקבה שלו היא מחצית התחתונה דנקודת הכתר של עולם הנקודים, וע"כ היא כולה ב"ן. נמתקת ואינה צריכה אליו: כלומר, שמקרה של שביה"כ לא נגע כלל בספירת כתר דנקודים, ויש לה כל האור שיצא עמה בתחלת אצילותה, וע"כ היא ממותקת מעצמה ואינה צריכה אל המ"ה שיתקן אותה. ומבחינת הזווג דקטנות, אינה צריכה אפילו לקבל אור מן המ"ה החדש. כי האור שלה חשוב אז יותר מהמ"ה, להיותה מבחינת ה"ת בעינים. כנ"ל (דף תרי"ד ד"ה ועיקר) אמנם מצד הגדלות היא מקבלת ג"ר שלה מן המ"ה. כמ"ש שם.

מאו"א ואילך הוצרכו הזכרים ליקח תחלה הב"ן של הנקבה אפילו הקטנות שבה כדי למתקן: כיון שהיה ביטול באחורים שלהם מחמת שביה"כ, ע"כ, אפילו כשהם בבחינת הזווג של הקטנות, צריך הב"ן למיתוק של האור חדש דקטנות של המ"ה, ולכן בטרם שבא לפרצוף הנקבה, הוצרך הב"ן להתחבר עם הזכר בתוך הכלים שלו דמ"ה, כדי למתקן ולהשלימו, ואח"ז, הזכר משפיע את הב"ן אל הכלים של הנקבה. ונבחן הזכר לבחינת עליון אל הנקבה, גם בשעת הקטנות. וע"כ נבחן שנשאר השורש של הב"ן בהזכר, ורק ענף ממנו יוצא אל הנקבה. כגודע, בכל עליון ותחתון, שאע"פ שהאור מתיחס כולו אל התחתון, מ"מ כיון שעובר דרך העליון, נשאר עיקר האור בעליון ורק ענף ממנו מושפע אל התחתון. ונשאר בהם שורש מן הקטנות: כלומר, שנשאר בזכרים שורש של ב"ן מחמת שקבלו אותו תחלה בשעת הקטנות, וע"כ אע"פ שאח"כ נתנו אותו אל הנוקבא שלהם, עיקר האור נשאר בהזכרים. כנ"ל בדיבור הסמוך. והמ"ה הארתו לבד, וכי ולא עקרא, כי עקרא נשאר בו: פירוש, כי יש כאן התכללות הנקבה בזכר, כי מתוך שהב"ן בא תחלה אל הזכר, נמצא נכלל עם המ"ה שבזכר, וע"כ מקבל הב"ן הארתו של המ"ה,

אינה לוקחת ממ"ה רק הארתו לבד, ועיקרה מב"ן, ולכן דעתה קלה אפילו בגדלות.

(כו) וכל זה המ"ה וב"ן דגדלות נקרא תוספות המסתלק, ולא נשאר כי אם ב"ן דקטנות בשניהם. וזהו בזו"ן, אבל באו"א, לעולם נשאר בהם המ"ה וב"ן, כי כבר היו להם תחלה שם ב"ן שלם בעת המלכים

אור פנימי

באופן שבחינות עיבור ויניקה דו"א נחשבות לעצם אצילותם דזו"ן, דהיינו: האורות של נפש המלוכשים בכלים דעיבור, ואורות דרוח המלוכשים בכלים דיניקה. אבל זוג דגדלות דמ"ה וב"ן, שהם בחינות ג"ר, ואפילו הן ג"ר דנשמה נחשבות לבחינת תוספות, והיא מסתלקת בעת שיש גורם להסתלקות.

באו"א לעולם נשאר להם המ"ה וב"ן כי כבר היה בהם תחלה שם ב"ן שלם, בעת המלכים, בכל הי"ס: היינו מ"ה וב"ן דגדלות, כי מ"ה וב"ן דקטנות נשארים אפילו בזו"ן, כנ"ל. שהוא מטעם שכבר היה להם ב"ן שלם בעת המלכים, גם מבחינת ג"ר. כלומר שענין הביטול אחורים שהיה בהם לא היה מחמת עצמם, אלא מחמת הבנים שהם ז"ת, כמ"ש שם. וע"כ אחר ששוב נתקן הב"ן בבחינת ג"ר, הוא נחשב לעצם אצילותם. וזה הכלל כל מה שיצא בעולם הנקודים בשלימות נחשב כאן בעולם האצילות, לבחינת עצם הפרצוף, וכיון שנתקן פעם, שוב אינו מסתלק. ואע"פ שאו"א דנקודים נתבטלו האחורים שלהם, וחזרו שם אב"א, אמנם כיון שהמיעוט אב"א לא היה מחמת עצמם, נחשבים כשלימים, וע"כ אחר שנתקנו באצילות בבחינות פב"פ, שוב אינם חוזרים אב"א לעולם כמ"ש הרב בכמה מקומות.

אמנם גם הם הוצרכו למ"ה וב"ן על דרך הנ"ל בזו"ן: כלומר, אע"פ שכבר היה בהם ב"ן שלם של י"ס בעת המלכים, שזה הועיל להם, שלא תסתלק מהם המ"ה והב"ן

ואח"ז כשמושפע אל הכלים דנקבה, יש אל הנקבה גם בחינת האורות דמ"ה. אמנם העיקר שבה הוא שם ב"ן, אבל בהזכר הוא להיפך, כי העיקר שבו הם האורות דמ"ה, והב"ן שנשל מחמת התכללות הנקבה בו, נבחן אצלו רק לבחינת הארה ולא לעיקר. דעתו שלם וכי' אך הנקבה וכי' דעתה קלה אפילו בגדלות: כי הזכר יש לו חסדים וגבורות בשלימות, כי החסדים הם ממ"ה והגבורות הן מב"ן, וכיון שגם שורש הב"ן נשאר בהזכר הרי החו"ג שבדעת שלו הם בשלימות. אבל הנקבה שאין לה מעצמות המ"ה שהם החסדים שבדעת, רק הארה לבד, לכן דעתה קלה.

(כו) המ"ה וב"ן דגדלות נקרא תוספות המסתלק: כי רק מה שיצא מתחלת אצילות נבחן לעצם הפרצוף, דהיינו בחינת הקטנות שבו, אבל מה ששיג אח"כ ע"י זווגים חדשים, נבחן לו לתוספות על עצם בנינו, והוא יכול להסתלק ממנו. כנ"ל.

ולא נשאר כי אם ב"ן דקטנות בשניהם וזהו בזו"ן: נראה שצריך לומר מ"ה וב"ן דקטנות. שהרי עיקר הקטנות הוא רק המ"ה, כנ"ל, ואפילו הב"ן מושרש במ"ה וצריך לו. ויש לדחוק לקיים הגרסא, ולפרש, שמכנה למ"ה דקטנות בשם ב"ן, משום שהיניקה המגלה את הכלים דתג"ת, באה מבחינת ב"ן מבחינת ה"ת בעינים. כנ"ל (דף תרט"ו ד"ה ולפיכך) ומשום שבחינת ב"ן זה גבוה ממ"ה, ע"כ מכנה את כל הו"ק בשם ב"ן.

בכל הי"ס. אמנם גם הם הוצרכו למ"ה וב"ן על דרך הנ"ל בזו"ן, שעיקר המ"ה בזכר והארתו בהנוקבא ולהיפך בב"ן. ויען היות חו"ב, מבינה דמ"ה לבד, לכן שרשם דינים ולא רחמים, עם שהם מ"ה.

* (כו) הנה נתבאר היות שם מ"ה, האור החדש, מתחבר עם שם ס"ג הוא נקרא עתה שם ב"ן. שהוא בירורי השבעה מלכים, עם האחורים דאור"א גם כן, ונעשה זה זכר, וזה נוקבא.

(כח) ונבאר התחלקות שם מ"ה. והענין כי נודע, כי הי"ס דאצילות נתחלקות לחמשה פרצופים. ואמנם גם פרצוף דאריך נחלק לב' שהם: עתיק, ואריך. והנה נודע כי הטעמים הם בכתר ונקודות בחכמה, ותגין בבינה, ואותיות בשבעה תחתונות. כנזכר בתיקונים. וכך הם ממש בהתחלקות הי"ס בין דע"ב בין דס"ג בין דמ"ה בין דב"ן. אמנם הי"ס

אור פנימי

ז"א, ועל מסך דבחינת כתר יוצאת קומת מלכות. וכבר ידעת, שקומת ז"א היוצאת על בחי"א, כוללת שש ספירות חג"ת נה"י, וע"כ ה' הקומות הנ"ל נבחנו לעשר ספירות.

אינם לוקחים אותם על זה הסדר: משום השינוי שיש בין מ"ה לב"ן, כי אלו ה' הקומות הנ"ל שיצאו באצילות נקראות מ"ה החדש, כי כל חידוש אור שיצא באצילות, בנוסף על אורות הב"ן שכבר היו בהכלים, בעת ה' המלכים מכונה בשם מ"ה החדש. והאורות הישנים שכבר היו בעת המלכים, נקראים בשם ב"ן. ועם זה תבין שכל האורות של ה' הקומות הנ"ל, שיצאו על ה' הבחינות שבהמסך, באצילות גופיה, המה נבחנים, על שם המ"ה החדש. אמנם כל קומה וקומה דמ"ה, לוקחת לה ספירה אחת מב"ן לבחינת הנקבה בעדה, כמ"ש לפנינו, ובהם יש שינויים, כי כתר דב"ן נחלק לשנים, וחציו העליון נתחבר בקומת כתר דמ"ה, וחציו, התחתון נתחבר בקומת חכמה דמ"ה, ועוד שינויים, וע"כ נמצאים פרצופי האצילות אינם מדויקים כל כך ע"פ

דגדלות, מ"מ כיון שבטרם שנתקנו, היה בהם ביטול האחורים, ע"כ הוא צריך מיתוק ותיקון מן המ"ה והוא מוכרח לבא מקודם בחיבור עם המ"ה, בטרם שמתלבש בכלים דנקבה. כנ"ל אצל זו"ן. שמטעם זה יש מ"ה וב"ן בזכר, ומ"ה וב"ן בנקבה, כנ"ל. שרשם דינים ולא רחמים, עם שהם מ"ה: כלומר שיש שם שורש הדינים, כי מבינה דיגין מתערין מינה, בסוד הבוצינא דקרדנותא דגניז במעוי של הבינה, ויתבאר במקומו.

(כו) ב"ן שהוא בירורי ה' מלכים עם האחורים דאור"א: היינו מא"א ולמטה, וגם בז"ס תחתונות דעתיק, אבל ג"ר דעתיק, אין בהם מאחורים דאור"א וכתר, כלום, ומכ"ש שאין בהם מז"ת דנקודים. כמ"ש לפנינו.

(כח) הי"ס דאצילות נתחלקות לה"פ: שהיא ע"פ ה' הבחינות הנודעות, שעל מסך דבחי"ד יוצאת קומת כתר, ועל מסך דבחי"ג יוצאת קומת חכמה, ועל מסך דבחי"ב יוצאת קומת בינה, ועל מסך דבחי"א יוצאת קומת

דאצילות הנעשים מאלו החיבורים דמ"ה וב"ן, אינם לוקחים אותם על זה הסדר.

כט) אמנם העתיק ואריך, שהם נקראים כתר דאצילות, לוקחים בין שניהם ב' הבחינות דשם מ"ה, שהם: טעמים כתר, ונקודות חכמה.

אור פנימי

סדר הקומות, כי צריכים להתחשב גם לקח עתיק גם מחציתה התחתונה של ספירת בבחינות ב"ן שיש בפרצוף. כמ"ש.

ובתחלה נבאר למה באו"א דנקודים בוווג דגדלות, נתחברו כל ג' ראשים דנקודים אל או"א, לבחי' ע"ס דראש בקומת כתר, וכאן במ"ה החדש, לא היה כן, אלא אפילו בוווג דגדלות שלו, שע"י הארת ע"ב יצאה ה"ת ממצח וחזרה למקומה בפה, ויצאו הע"ס בקומת כתר, מ"מ לא הועיל זה, אלא רק לספירת כתר לבד, וכל שאר ט"ס התחתונות לא שבו לראש. ולא עוד, אלא שלא קבלו כלום מוווג זה, כמ"ש הרב, כשנתקן עתיק לא נתקן ממה שלמטה מבחינת עתיק כלום, וכן כשנתקן א"א לא נתקן כלום ממה שלמטה ממנו, וכן או"א, וכן זו"ן, כנ"ל. וכבר ידעת שורש של מ"ה החדש, שהוא המסך דגוף דנקודים, שהעלה את הרשימות דו' המלכים, וד' אחורים דאו"א וישסו"ת, ואחורי נה"י דכתר והביא אותם לראש הס"ג. לבחינת המצח, שהיא בחינת בינה דגלגלתא דס"ג, ויצאה עליו קומת ו"א דהתלבשות, וקומת מלכות דעביות, מבינה דכתר ולמעלה, כנ"ל (דף תרי"ג ד"ה וכבר) ולפי שמקום הוווג הוא בינה דכתר, ע"כ קבלו שם בחינת אחורים דבינה, והמה נתקנו אב"א, בסוד תיקון קוים, שהם נקראים ג' גו ג'. כי משום שאין כאן אלא מקומת המלכות דעביות, ע"כ, אין כאן אלא קומת נה"י, כי קומת תג"ת שיצאה, היא רק בחינת התלבשות שאין לה כלים, וע"כ הוכרחו תג"ת להתלבש תוך נה"י, שזה מכונה ג' גו ג', או בחינת עיבור.

והנה מקומת העיבור זו לא נתקן רק בחינת הכתרים שבכל הרשימות שעלו שמה

כט) העתיק ואריך שהם נקראים כתר דאצילות לוקחים בין שניהם ב' הבחינות: והוא משום שכל עיקרו של המ"ה הוא בשביל לתקן את ב"ן, וע"כ אנו מכנים את שמות הפרצופים לפי היחס שבהם מצד הב"ן. אמנם המצבים של הפרצופים הוא לפי היחס של המ"ה, להיותו בחינת הזכר שבהם, כלומר, שכל האור המושפע בהפרצופים, הוא בחינת מ"ה, כנ"ל, וע"כ ודאי שהוא השולט על הסדור שבהם. ולפיכך כיון שעתיק ואריך הם שניהם בחינת הכתר של הנקודים, נבחנו ע"כ גם לכתר דאצילות. אכן מצבם, הוא בהכרח על פי היחס שבמ"ה שבהם, אשר כתר דמ"ה הוא בחינת הזכר דעתיק, וחכמה דמ"ה הוא בחינת הזכר של א"א, וכבר נתבאר שמסבת עלית ה"ת אל הכתר, יצא גם חכמה מבחינת ראש דכתר, וע"כ, נבחן שפרצוף א"א יש לו יחס של גוף כלפי פרצוף עתיק, להיותו חכמה דמ"ה, והוא מלביש את גוף דעתיק. אע"פ שלפי הב"ן הם שניהם כתר. והוא מטעם הנ"ל, כי המצבים הם בשליטת המ"ה להיותו בעל האור שבפרצופים.

הכתר והחכמה של מ"ה לצד דכורא שבהם וכו': וצריכים להבין היטב את השינוי הגדול הוה שנעשה כאן, אשר הזכר והנקבה של פרצוף אחד, שבהכרח מתחייבים להיות במדרגה אחת, יהיו מב' ספירות, ולא עוד אלא שהזכר יהיה מספירת חכמה, והנקבה תהיה מספירת כתר. גם ענין התחלקות ספירת הכתר בין שני פרצופים, ולמה לא

כי העתיק כל צד דכורא שלו נעשה מכתר שהם טעמים דמ"ה. והארץ כל צד דכורא שבו נעשה מהחכמה, שהם נקודות דמ"ה. הרי כי הכתר

אור פנימי

דקטנות, וזו"ן דכתר לא חזרו לראש, אלא שע"י קבלתם הקומה של ראש ממעלה למטה, נתגדלו הכלים, באופן, שחג"ת דגוף נעשו לכח"ב, ונה"י לחג"ת, ויצאו להם נה"י חדשים. אמנם נשארו בבחינת גוף ולא חזר עליהם תורת ראש כמו שהיה באו"א דנקודים. ולכן אע"פ שנתקן עתיק בקומה שלימה דע"ס עד הכתר, מ"מ לא הגיע מזה כלום לפרצוף א"א, שהרי אפילו גופו עצמו לא חזר לבחינת ראש, ומכ"ש שאר הספירות התחתונות. וע"כ כל הקומה הזו דכתר, יצאה ונתפשטה רק בספירה האחת דכתר, ושאר הספירות לא קבלו ממנו כלום. ועד"ן היה בספירת חכמה שנתפשטה בעצמה ע"י ב' הזווגים: קטנות וגדלות, לרת"ס ולא הגיע ממנה לבינה כלל. וכו' עד"ו.

ובזה תבין שאלו הע"ס בקומת כתר שיצאו בקומה דהסתכלות עינין של או"א, הכוללות בתוכן כל שאר הקומות שיצאו בנקודים, באות כאן במ"ה החדש בזו אחר זו, בה' זווגים מיוחדים, דהיינו בכל ספירה קומה מיוחדת, על דרך שנתבאר לעיל. גם לא בקומה שוה כמו שהיה בהסתכלות עינין דאו"א, אלא בזו למטה מזו: שרק בעתיק יצאה קומת כתר, ובא"א יצאה קומת חכמה, ובאו"א קומת בינה, ובזו"ן קומת ו"א. והוא מטעם, כי כל תחתון יוצא מבחינת הגוף דעליון, להיות הה"ת, ממעל לו, כנ"ל. ונמצא קומת א"א, שנבנתה בערך הכתר לבחינת גוף, ואינה נחשבת לבחינת ראש, אלא מבחינת ספירת החכמה, ונמצא א"א חסר בחינות ג"ר דיחידה, כי מבחינת האור דיחידה נחשב לגוף. כמבואר. וכן או"א, נחשבים לבחינת גוף כלפי א"א, שהוא חכמה, והמה נחשבים לראש רק מבחינת הזווג החדש שנעשה על המסך דבחי"ב, שהוא בינה. ומ"מ כל ג' הפרצופים: עתיק,

למ"ן. ולא כל הע"ס שיש בכתר, אלא רק מבינה ולמעלה לבד, מטעם שהארת אחורים דבינה שבהם, לא נתנה אותם להתפשט לזו"ן, משום שכתה של האחורים דבינה הוא, רק מטעם שמתפשטת להארת זו"ן, אבל כשמתפשטה להארת זו"ן, כבד היא מוכרתת להפסיק האחורים שלה, ולהודווג בחכמה, לקבל ממנו הארת החכמה בשביל הזו"ן, כנ"ל (דף תק"ב ד"ה ותדע) ולפיכך, נמצאים כאן הזו"ן באותו המצב דז"ת דנקודים, אשר הארת הראש לא הגיעה אליהם מפני הארת אחורים דאו"א. והנך מוצא אשר מלבד, שחכמה יצאה מבחינת ראש לבחינת גוף, אלא גם זו"ן דכתר עצמו, יצאו ג"כ מבחינת ראש לבחינת גוף, משום שה"ת עומדת בבינה דכתר, כמבואר. ואפילו ההארה דג' ג' לא הגיעה להם.

ועוד ענין אחד נוסף כאן במ"ה החדש, כי מתוך שה"ת עלתה לכתר, קבלה הפרסא התחזקות גדולה, כי כל עוד שהיתה הפרסא מבחי' ה"ת בעינים לא היה לה כח להתקיים גם בשעת הזווג דגדלות, דע"ב ס"ג. כי בעת שירד האור החדש דזווג ע"ב ס"ג והוריד הה"ת מעינים לפה, ובקע לפרסא, והאיר בנקודים, כנ"ל בחלק ד' הנה אז לא עצרה הפרסא כח לעכב על האור שלא יתפשט לבי"ע. כי ע"כ היתה השבירה כנודע. ועתה שנכפלה כח הפרסא מסבת ה"ת שעלתה בכתר. היא נתחזקה ביותר, באופן, אשר אפילו הזווג דגדלות המוריד הה"ת ממצח אל הפה אינו מבטל את הגבול דקטנות של הפרסא במאומה, אלא רק הכלים מתגדלים.

ולפיכך גם האור החדש שירד מהזווג דע"ב ס"ג, שהוריד הה"ת ממצח לפה, ויצאו הע"ס דראש דעתיק בקומת כתר, לא נתבטל מחמת זה הגבול הקדום

דאצילות לבדו, שהם בחינת עתיק ואריך, לוקחים הכתר והחכמה של מ"ה לצד דכורא שבהם, ושניהם נקראים כתר דאצילות בלבד.

אור פנימי

מתחלה את מלך הדעת, ואחר הזדככות לבחי"ג הוציאו מלך החסד, וכו' כנודע. וע"כ רק הקומה שממטה למעלה, שיצאה ע"י המ"ן דיסוד א"ק, היא הנחשבת לבחינת ראש דו"ן, אבל לא הקומות שיצאו מטרם המ"ן מבחינת פב"א, שהמה אין להם יחס לזו"ן, משום שאין להם חלק בבחינת ה"ת, כמבואר.

והנה נתבאר שאותן הע"ס שיצאו לאו"א דנקודים בקומת כתר, יש לחלק בין הג"ר שבהן, שאין להן שייכות עם זו"ן, אל הזו"ן שבהן שהן נחשבות לראש של ז"ת דנקודים. ובזה תבין שאותם הג' פרצופים הראשונים: עתיק, וא"א, ואו"א, שיצאו בנקודים, אין להם שייכות עוד לזו"ן דאצילות, להיותם מבחינת ג"ר שבראשיהו דאו"א דנקודים. ובזה תבין שיש כאן ג' בחינות בע"ס דנקודים, שיש הפרש גדול ביניהם בדרך תיקון: בחינה הא' היא בחינת הקטנות שיצאה בנקודים, ע"י עלית ה"ת בעינים, דהיינו כמה שיצאו מעצם אצילותם, שהיא בחינת אב"א לבד. ב' היא, בחי' פב"א שיצאה בנקודים, ע"י הארת הטבור דא"ק, שהורידה ה"ת מעינים דכתר דנקודים אל הפה דנקודים, והחזירה או"א לראש, אשר אמא עדיין נשארת באחורים לאבא, אע"פ שנעשית בחינת ראש לגמרי, משום כי חפץ חסד הוא. וההפרש מן בחי"א לבחינה ב' הוא, כי בהבחינה הא' שהיתה הה"ת ממעל לאו"א, לא היה לאו"א אלא קומת זו"ן, כנודע, אבל עתה יש להם קומת כתר, להיות הה"ת במקומה בפה, אמנם אמא, אע"פ שיכולה לקבל אור החכמה, מ"מ חפץ טבוע יש בה מכת טבוע אצילותה באור ישר, אשר היא חושקת רק לאור דחסדים, כנודע. ויש אמנם ריוח מזה לז"ת דנקודים, שעתה הן

וא"א, ואו"א. נחשבים לפרצופים שלמים מן ראש וגוף, כי א"א יש לו ראש וג"ר עכ"פ מהזווג החדש דבחי"ג. ואו"א יש להם ראש וג"ר מזווג החדש דבחינה ב' בדומה לפרצופי געסמ"ב דא"ק, שכל תחתון הוא גוף לעליון, אמנם מבחינת עצמו יש לו ראש גמור כנודע.

מה שאין כן זו"ן, כיון שיצאו רק בקומת ז"א, שהוא נפש רות, ע"כ חסר להם ג"ר לגמרי, ויצאו בבחינת גוף בלי ראש. והנך רואה ההתמעטות הגדולה שנעשה בסכת עלית ה"ת למצח, כי מלבד שנתחלקו הספירות, ויצאו כל ספירה וספירה בקומה מיוחדת לפי עצמה, הנה גם יצאו זו למטה מזו, עד שגרם ליציאת ז"א בחוסר ראש. אבל באור חדש שירד מזווג דע"ב ס"ג בנקודים. יצאו עי"ז באו"א ע"ס כח"ב זו"ן שהיו כולם קומתם שוה עד הכתר. ואפילו המלכות שבהם.

ונוסף על הנ"ל, צריכים לזכור שיש הפרש גדול בין כלים דג"ר של הנקודים אל הכלים דז"ת דנקודים. כי הכלים דג"ר הם מבחינת ה"ר, ואין בהם מבחינת ה"ת. והכלים ההם יצאו ע"י הארת נה"י דא"ק דרך הטבור, שעל ידי זה ירדה ה"ת שבעינים דכתר לפה הנקודים, וחזרו או"א לבחינת ראש, אלא משום שאמא חפצה בחסדים, עדיין אינה מחזרת פניה לאבא לקבל חכמה זולת ע"י מ"ן. ואלו הג"ר הם מבחינת כלים דאו"א, שאין בהם מה"ת כנ"ל (חלק ו') בהסתכלות פנימית אות ט"ו אמנם הכלים דז"ת יצאו ע"י מ"ן דז"ת ונקודה מן היסוד דא"ק, שמ"ן אלו השיבו לאו"א פב"פ, ונודווגו על המ"ן והוציאו קומת ע"ס ממטה למעלה בקומת כתר, הנקרא הסתכלות עיינין דאו"א, ומשם ולמטה הוציאו ז' המלכים:

ל) והנה אור"א שהם הנקראים חכמה ובינה דאצילות, בין שניהם, אינם לוקחים רק הבינה של מ"ה, שהם בחינת התגין דמ"ה. וז"א דאצילות ונוקבא, שהם שבעה ספירות תחתונות דאצילות, לוקחים בחינת האותיות דשם מ"ה, שהם ג"כ שבעה ספירות תחתונות דשם מ"ה: הששה לוקחים ז"א, והז' לוקחה נוקבא. והרי נתבאר היטב, חילוק הי"ס דמ"ה בי"ס דאצילות. ונמצא, שאינם מכוונות ביחד.

לא) והנה משם ב"ן נעשה כל צד הנוקבא שבאצילות, כי עתיק לוקח לעשות נוקבא שלו את הטעמים דב"ן, והם חמשה ספירות ראשונות שבכתר דב"ן, כנודע, כי כל ספירה כלולה מעשרה. וגם לוקח ג"ר

אור פנימי

לא) עתיק לוקח לעשות נוקבא שלו, את הטעמים דב"ן, והם ה"ר שבכתר דב"ן: כבר נתבאר לעיל בדיבור הסמוך שע"ס דנקודים שיצאו שם בבת אחת אינן יכולות להתתקן במ"ה החדש, רק בזו אחר זו. וע"כ כשנתקן עתיק שהוא ספירת כתר, לא יכול להתברר כלום מבחינת חכמה, עש"ה. ולפיכך לא נתחברה בחינת מחצית הכתר התחתונה של הנקודים לבחינת עתיק דמ"ה, משום שהיא בחינות הנה"י דכתר שנתלבשו למוחין באו"א, וע"כ ירדו ממדרגת כתר למדרגת חכמה, ושוב אינם ראויים להתחבר בכתר דאצילות בהראש הא'. ומה שאומר שהן ה' ספירות ראשונות, הכונה היא, שהן מחצית המדרגה. כי מעת עלית ה"ת בעינים נתחלקו כל המדרגות לבי' חצאים: גו"ע, ואח"פ. אשר רק מחציתה העליונה נשארה במדרגתה, שהם גו"ע, אבל מחציתה התחתונה יצאה לבר מן המדרגה, ונחשבת לתחתונה ממנה, כמ"ש הרב בע"ח שער מ' דרוש ח'. וזה לשונו, וזה כלל גדול שתבין בו הכל, כי לעולם פרצוף הב' הוא תחצי דעליון, עכ"ל. והוא מפתח היותר חשוב בהחכמה, הצריך להיות תמיד מול העינים. כי רוב קשרי החכמה מתבארים בזה. ובאמת אין בחלק העליון אלא בי' ספירות שהן מה שיצאו

יכולות לקבל בחינת אור דחסדים מאמא בשלימות, שהן בחינות הע"ס בקומת ז"א, המתפשטות אליהן מאמא שחזרה לראש. וזכור זה.

והבחינה הג' היא, בי' הראשים שיצאו בג"ר דנקודים בבחינת פב"פ, דהיינו על המ"ן דו' ונקודה שקבלו מן היסוד דא"ק, ובחינת הממעלה למטה שלהם, הנקראות ז"ת דנקודים.

והמובחר שבהם, היא הבחינה הא' דהיינו אב"א, שנשאר באו"א דנקודים. שהם לא סבלו מן השבירה כלום. כנ"ל. ואחריהם הוא הבחינה הב', דהיינו ג"ר דאו"א שיצאו בבחינת פב"א, להיותם נקיים מה"ת, כנ"ל, וכן הארת הרוח נפש שנתפשטה מהם לז"א, הם ג"כ באותו המעלה. וע"כ בב' הבחינות הנ"ל, יש הבחן גדול, כי אחר שנתקנו באצילות נשאר תיקונן בקביעות, ואין פגם התחתונים גורם להם שום הסתלקות. מה שאין כן בהבחינה הג', להיותה באה ע"י המ"ן דיסוד א"ק, שהיא בחינות ו' ונקודה, דהיינו שיש שם בחינת ה"ת, ע"כ אין תיקונה קבוע, אלא כל התיקונים הבאים בבחינה הזאת, הם בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים. וזכור כל הנ"ל, שהיא הקדמה להבין על ידה המשך דברי הרב שלפנינו.

מספירת חכמה, וארבע ראשונות מבינה דב"ן, וכל זה לנוקבא, ועוד לוקח לנוקבא הנזכר שבעה כתרים של שבעה תחתונות דב"ן. ואריך לוקח חמשה אחרונות דכתר דב"ן לצורך נוקבא. ואבא לוקח שבעה תחתונות דחכמה דב"ן. ואמא לוקחת ששה תחתונות דבינה דב"ן. וזו"ן לוקחים כל ה' תחתונות דב"ן חוץ מהכתרים שבהם שלקחם עתיק.

אור פנימי

מתחלת אצילותו, הנקראות גלגלתא ועינים, ובחלק התחתון שיצא לחוץ מן המדרגה יש ג' ספירות שהן: בינה, ז"א, ונוקבא. אלא להיותן ב' ספירות העליונות, נחשבות למחצית.

יוצא משם, אלא בשעה שאמא פונית פניה לאבא. כמ"ש הרב לעיל (דף שכ"ו. ובאו"פ דף שכ"ט ד"ה וזה אמרו) עשה. זו"ת הכתרים של זו"ת דב"ן שלקח עתיק דכורא לקחם רק לבחינת הגוף שלו, כמ"ש זה להלן.

ואריך לוקח חמשה אחרונות דכתר דב"ן, וכ"ו ואבא לוקח ז"ת דחכמה דב"ן, ואמא לוקחת ר' תחתונות דבינה דב"ן. וזו"ן לוקחים כל ה' תחתונות דב"ן: כדי להבין החיבורים האלה דמ"ה וב"ן, ואת החיבור של הקצבות האלו שנתן להם הרב, הכרח הוא להאריך קצת, וליתן מושג נאמן בעשר ספירות דאצילות בהקפן, איך הן מסובבות ויוצאות זו מזו, הן חלק המ"ה שבכל אחת, והן חלק הב"ן שבכל אחת, והחיבור המחויב להן בכל ספירה וספירה. ונחזור על הדברים, שכבר נתבאר עד הנה, בדרך קצר. כי תחלת הכל היה עלית המ"ן בכללות לג"ר דנקודים ומשם לראש הס"ג, עד שעלתה ה"ת למצח דס"ג, כי המסך לא נתעבה וזלת בעביות המצויה בכתר, שעביות דקה כזו אינה מוציאה כי אם קומת מלכות בלבד, שבשביל תיקון קוין שבה נקראת נה"י. אמנם יש שם ג"כ בחינת התלבשות דהבחינה האחרונה, שהיא קומת ז"א דהתלבשות. וע"כ נבחן שחג"ת מלובשים בכלים דנה"י. שזה נקרא ג' גו ג', או עיבור דעתיק. וע"י היטב לעיל דף תר"ח ד"ה עיבור. ודף תר"ט ד"ה והטעם.

והנה עיבור זה דעתיק הוא באמת בחינת עיבור המתקן לכללות המ"ן שעלו שם. כמ"ש באו"פ הנ"ל. כי ע"כ היה בסוד עיבור י"ב

וגם לוקח ג"ר מספירת חכמה, וארבע ראשונות מבינה דב"ן: וטעם הדבר כי ידעת שמקום עמידת הראש דעתיק דמ"ה, הוא ממקום הפה דנקודים ולמעלה עד הטבור דא"ק. כנ"ל (דף תרי"א ד"ה אמנם) דהיינו מקום עמידת ג"ר דנקודים. ולפיכך כל מה שנשאר בג"ר דנקודים אחר שביה"כ לקחם הזכר דעתיק המלבישים שם, שהוא מה שיצא מתחלת אצילותם, שהוא באמת בחינת הקטנות דג"ר ובחינת אב"א, אמנם להיותם בחינת גלגלתא ועינים של המדרגה, ע"כ מכנה אותם בשם ג"ר, כי כל ענין הגדלות אינו אלא התחזות בינה וזו"ן אל המדרגה, כי ע"י הורדת ה"ת לפה שבים בינה וזו"ן אל המדרגה, ואז קונים ג"ר דגדלות. הרי שעצם מה שיצא בקטנות הוא ג"ר, דהיינו גלגלתא ועינים ועצם התוספות הבא בעת הגדלות, הם בינה וזו"ן, לפיכך מכנה הקטנות בשם פנים או ג"ר, והגדלות, בשם אחורים או ז"ת. והבן זה היטב.

ונתבאר שעתיק דכורא להיותו מלביש במקום ג"ר דנקודים, ע"כ הוא לוקח לבחינת נוקבא שלו, כל מה שנשאר שם מג"ר הללו. אמנם מבינה, שהיא אמא דנקודים, לוקח ד' ספירות הראשונות, דהיינו גם חסד של בינה. והוא מטעם, שאור החסד נמצא תמיד בבינה, בעת היותה באחורים לאבא, ואינו

* (לב) אחר שביארנו כי עתיק יומין הדכורא שבו, נעשה כולו מכתר דמ"ה החדש שהם הטעמים דמ"ה. והנוקבא שבו נעשית מה' ראשונות דכתר דב"ן שהם טעמים דב"ן. וגם מג"ר דחכמה דב"ן, ומד' ראשונות

אור פנימי

והנה הבנין של הקטנות דעתיק נעשה מהתכללות המסך בה"ת מעצמותה, שהיא היותר מובחר שבמ"ן ורשימות, כנודע, שמבחינת הזווג כל העב יותר הוא משובח יותר. אלא מטעם החולשות שבהמסך, שאין לו אלא בחינת כתר מעביותו, ע"כ העלה הה"ת לכתר, אל המצח שהוא בינה דכתר, כנ"ל. ומכאן יצאה קומת העיבור דעתיק, כנ"ל.

והגורם לזווג דגדלות דעתיק, הוא שארית המ"ן שנשאר שם בראש הס"ג בלי תיקון כל שהוא, כי מבחינת המ"ה לא יצא אלא קומת נה"י, שנתחברה עם מחצית העליון דכתר ב"ן, בתיקון קיום אב"א. ושאר המ"ן, שהם כל ד' האחורים דאויא וישסור"ת וז' האורות דז"ת נשארו בלי הארה כלל. ומ"ן אלו גרמו לזווג ע"ב ס"ג, שהארת ע"ב הורידה ה"ת ממצח לפה, וכיון שה"ת ירדה במקומה, חזר ונתעורר בהמסך העביות דבחי"ד, ואור העליון שנודווג עם המסך הוציא קומת כתר. ואחר שהוכר העביות דנקודים שיש בהמסך, חזר המסך לפה דנקודים, והוציא ע"ס דראש בקומת כתר. ממטה למעלה, מפה דנקודים עד הטבור של א"ק, דהיינו באותו המקום של ג"ר דנקודים. (כנ"ל דף תרי"א ד"ה אמנם). וכבר נתבאר, שבחינת הגדלות הזו, היא בחינת פב"א, כי חו"ב שבע"ס הללו אינם פב"פ בלי מ"ן, כנ"ל, ולכן לא נתפשטה עוד קומת כתר דראש לבחינת גוף, משום שבינה דראש עומדת אב"א עם חכמה, וע"כ לא ירד לגוף

חודש. וע"כ העלה תכף כללות הכלים של ז' המלכים מן ביי"ע אל נה"י דאצילות. בסוד עיבור כללי אל הכלים. כדברי הרב לעיל (דף ת"ר אות ג') אמנם הוצרך ג"כ לעיבור פרטי, שכל תחתון מתתקן בו על ידי העליון שלו. כנ"ל בדברי הרב (דף תרי"ג אות כ') ונקרא ג"כ זווג דקטנות. ואח"ז היה זווג דגדלות כנודע, אכן תדע, שיש כאן בזווג דגדלות ב' בחינות: פב"א, ופב"פ. כי אין התחתון נולד אלא מזווג פב"פ דעליון, וע"כ יש להבחין כאן ג' זווגים: א' זווג דקטנות, שהוא אב"א ועיבור, ב' הוא זווג דגדלות שהיא הורדת ה"ת ממקום המצח, והוא בחינת פב"א, כי אין בחינת פב"פ אלא ע"י מ"ן, כמ"ש היטב לעיל בחלק ז'. ג' הוא הזווג שעל המ"ן שעלו אל הנוקבא, שהוא פב"פ.

גם ידעת שכל אלו הקומות היוצאות ע"י זווגים דקטנות וגדלות שבאצילות, מכונות בשם מ"ה החדש, ולא עוד, אלא אפילו בחינות המסך והעביות של הרשימות, שהם רק מספירות של ע"ס דנקודים, שהם ב"ן ודאי, מ"מ הן נחשבות לכלים דמ"ה. והוא מטעם שעליהן יצא הזווג מאור העליון והן מודדי הקומות שבאצילות, וע"כ נעשו בהכרח לכלים למ"ה, כי המסך שבמלכות של ראש מתפשט לע"ס מינה ובה, ונעשה כלים אל הע"ס דתוך וסוף הנקראים גוף. כנודע. אלא רק האורות כלומר הרשימות, והניצוצים, והכלים הישנים, שכבר שמשו בהלבשת האורות בזמן המלכים, בהג"ר והז"ת, המה מכונים בשם ב"ן, וזכור ואת.

* מבוא שערים שער ג' ח"ב פ"א.

דבינה דב"ן, ומז' כתרים דז"ת דב"ן. נבאר עתה ענין א"א, כי י"ס של הדכורא שבו נעשה כולו מחכמה דמ"ה החדש, שהוא נקודות דמ"ה,

אור פנימי

אלא בחינת רוח נפש לבד, שהיא קומת ז"א, בלי הארת חכמה.

ותדע, שכאן הגיעה הארת העיבור לחצי כתר התחתון, כי ידעת שב' חצאי הכתרים האלו, היו בגדלות ג"ר דנקודים למדרגה אחת. אלא מסכת שבירת המלכים, שחזרה ה"ת לעינים, ע"כ, שוב נתחלקו ב' חצאי הכתר לב' מדרגות: עליונה ותחתונה שגו"ע נשאר בהמדרגה, ואח"פ יצאו משם לבחינת תחתונה, ולפיכך עתה שע"י הווג החדש דע"ב ס"ג, שוב ירדה ה"ת למקום הפה, א"כ שוב נעשו ב' חצאי הכתר למדרגה אחת.

ועכ"ז לא חזרה מחצית התחתונה דכתר לראש דעתיק, והוא מטעם חזק הכפול שנעשה עתה בהפרסא, כנ"ל (דף תרכ"ב ד"ה ובתחלה. ע"ש) אמנם קבלה הארה במקומה למטה, והארה זו היא הארת העיבור דא"א בנה"י דעתיק, שהיא מהראש דעתיק מבחינת פב"א, להיות מחצית הכתר העליונה שבה לגמרי לבחינת ראש, מכח קומת הכתר שבזכר דעתיק, שהשפיע לה בחינת אח"פ חדשים כמ"ש במקומו, וע"כ גם אח"פ הישנים מבחינת ב"ן קבלו עכ"פ תיקון גדול, אלא משום שבינה דעתיק עדיין נמצאת באחורים לאבא, ע"כ אין אח"פ הללו יכולים לקבל יותר אלא הארת עיבור לבד. והבן היטב, והנה נתבאר, ראש וגוף דעתיק ובחינת העיבור דא"א.

ואחר שנשלם א"א, שהוא חצי התחתון דכתר, בכל הבחינות דעיבור, ונולד בבחינת רוח נפש, או עלה למ"ן לראש דעתיק, דהיינו לחצי כתר העליון, שהיא נוקבא דעתיק, ואז גרם בזה, שבחינת בינה דעתיק החזירה פניה לחכמה דעתיק, ונעשה הווג פב"פ, בחו"ב דראש עתיק, והגיעה

בחינת ג"ר גם לגוף דעתיק, וכשהוכרה העביות דאח"פ דכתר, מבחינת הנקודים, ממה שהיו שם בחינת מוחין לחו"ב דנקודים כנ"ל, הנה אז ירד משם לבחינת גוף דעתיק, והוציאו ע"ס ממטה למעלה בקומת חכמה, וג"כ מבחינת פב"א. כמו הראש דעתיק מטרם עלית מ"ן.

ומה שלא יצא בקומת כתר, הוא משום, שבחינת העביות החשובה יותר שהיא בחי"ד, כבר שאב פרצוף עתיק לעצמו, וע"כ לא נשאר בכללות המ"ן, כי אם עביות דבחי"ג. והנה הקומה שיצאה על עביות דבחי"ג, נקראת מ"ה החדש, והכלים דאח"פ דכתר שכבר שמשו בעת המלכים למוחין בחו"ב של הנקודים, הם נקראים ב"ן, והם נוקבא דא"א. אמנם עדיין לא נתפשטו לבחינת גוף שלהם, וזלת רוח נפש, מטעם שבינה דראש דא"א היא באחורים אל חכמה, כנ"ל בעתיק.

וכיון שנתקנו אח"פ דכתר דב"ן בבחינות ג"ר לנוקבא דא"א, הנה הגיעה ממנה הארת העיבור לז"ת דחכמה ובינה דנקודים. שהם בחינת אח"פ, דחו"ב שלקח עתיק, כי בחינת גו"ע דחו"ב דנקודים לקח עתיק, שהם בחינות הקטנות שנשארה אחר שביה"כ, ואח"פ, שהם האחורים דחו"ב שנתבטלו, הנחשבים לז"ת, המה שקבלו עתה הארת העיבור מהנוקבא דא"א, כי יש אל הנוקבא דא"א שהיא אח"פ דכתר, קשר ישר עם אח"פ דחו"ב, מעת המלכים, שאז היו מתלבשים אלו באלו, ואח"פ דכתר היו המוחין שלהם, וע"כ גם עתה היה מהראוי אשר אח"פ דחו"ב יעלה לראש דא"א, וילבישו את אח"פ דכתר שמה, באופן ששניהם יתקנו בתיקון אחד. אלא מכח חזק הפרסא, אינם יכולים לעלות כנ"ל. אמנם

ונוקבא שבו נעשית מה' התחתונות דכתר דב"ן בלבד, שנתפשטו ונעשו י"ס גמורות שבנוקבא.

(ג) והנה בחינת הדכורא דא"א, היא מבוארת. ולכן נבאר עתה בחינת הנוקבא, כי היא אשר נעשית מהבירורין של המלכים דב"ן. וצריך לבאר מציאות בירור זה ועמו יתבאר ג"כ כל כללות הא"א כולו, דכורא ונוקבא, כי כל האצילות לא נתברר ולא נתקן אלא ע"י עבורים, וכל פרצוף נתקן ונתברר ע"י הפרצוף העליון והגבוה ממנו, אשר ע"י שהיה מזדווג בנוקבא היה מברר החלקים הצריכים לזה התחתון, והיו שם בנוקבא בבחינת עיבור י"ב חדש, והוא נתקן.

אור פנימי

בשביל כך המה מקבלים הארת הנוקבא דא"א במקומם למטה, והארה זו נבחנת להארת עיבור. מטעם שבינה דראש דא"א עדיין בבחינת אחורים על חכמה, וע"כ המה מקבלים רק הארת העובר בלבד. והנה נתבאר גדלות דראש וגוף דא"א, מבחינת פב"א. ובחינת העיבור דחכמה ובינה דאצילות, הנקראים או"א.

ואחר שנשלמו או"א דאצילות, שהם ז"ת דחור"ב דב"ן, בכל הבחינות דעיבור, ונולדו בבחינת רוח נפש. מפאת הארת הראש דא"א בבחינת פב"א. הנה אז עלו או"א למ"ן אל הנוקבא דראש דא"א, שהיא אח"פ דכתר ב"ן. וגרמו בזה, שבינה דראש דא"א תחזירה פניה לחכמה דראש א"א פב"פ.

ונודווגו חור"ב דראש א"א פב"פ, ואז הגיעה הארת ג"ר גם לגוף דא"א. ואחר שהוכרה העביות בז"ת דחור"ב שעלו למ"ן הנה חזרו למקומם בגוף דא"א, והוציאו קומת בינה ממטה למעלה, מבחינת העביות, ויש ג"כ קומת חכמה מבחינת התלבשות, כנודע. וגם הם היו בבחינת פב"א, כנ"ל אצל עתיק וא"א. ומה שלא יצאו בקומת חכמה הוא, מפני שהעביות דבחי"ג כבר שאב א"א מכללות המ"ן, ולא נשאר בהם זולת העביות דבחי"ב. וקומת בינה שיצאה על בחי"ב, נקראת מ"ה החדש, ובחינת הכלים דז"ת דחכמה ובינה נקראת ב"ן.

שהיה מזדווג בנוקבא היה מברר החלקים הצריכים לזה התחתון: כנ"ל בדיבור הסמוך, שכל הבירורים מתוך הרשימות והכלים דב"ן, נעשו ע"י זווג דכר ונוקבא דפרצוף העליון. אשר הנוקבא דעליון העלה

לד) ונמצא, כי עתיק יומין ב' הבחינות שבו, שהם הדכורא והנוקבא, נזדווגו יחד, והעלו את ה' החלקים דכתר דב"ן התחתונים, בסוד מ"ן, ביררום בין אורות, ובין בחינת הכלים, והיו שם בבחינת עיבור די"ב חדש, ושם נתקן א"א.

לה) ונבאר תחילה ענין פרצוף א"א, איך מתחלקין בו י"ס שבו, כי ט' ספירות הם בחינת א"א, כי הנוקבא לא נתגלית בו כנ"ל, וכל בחינת א"א היא נקראת כתר של כללות האצילות כולו, וזה הכתר נחלק לט"ס, וכללות זה הוא הנקרא א"א. וכבר ביארנו, ענין התלבשות

אור פנימי

יציאת אח"פ לחוץ עוד לא יכול להתגלות בראש הס"ג עצמו, כן לא נגלה ענין זה גם בעתיק, אלא רק בא"א, הדומה בערך אל הדיקנא דס"ג דא"ק, שכל הנעשה מכח הזווג בראש הס"ג מתגלה רק בדיקנא שלו, כן הדבר גם בא"א ועתיק, שכל הזווגים הנעשים בעתיק לצורך מוחין דאצילות, אינם מתגלים בעתיק עצמו, רק בא"א. כמ"ש ענין זה לעיל דף שצ"ב באו"פ ד"ה והנה עש"ה. והנה נתבאר ב' הפרצופים דעתיק וא"א, שהם בחינת שורשי מוחין לאצילות, דוגמת ס"ג דא"ק ודיקנא שלו, שהם שורשי השיתוף דה"ת בהעינים.

וכמו בס"ג דא"ק, אחר שהוכרו הרשימות שהן בחינת גוף המה ירדו למקומן בגוף למקום הטבור דא"ק, ושם נגלו המוחין דה"ת בעינים בבחינת ראש. כן הדבר גם כאן באצילות שאחר שנעשו הזווג בא"א ועתיק, על המ"ן שעלו לצורך המוחין, הנה הם יורדים למקומם בגוף, לחזה דא"א, לגילוי המוחין במקומם הראוי, והם נקראים או"א דאצילות, דהיינו המוחין.

ובזה תבין ענין התחלקות או"א דאצילות לד' בחינות של או"א. רק צריך שתזכור היטב כל המתבאר בענין עלית המסך שנודרך מגוף הס"ג לבחינת התחדשות הזווג בראש הס"ג, עד ביאתו אל הזית דנקודים. המובא בב' החלקים הקודמים.

אליה את הברורים המתיחסים אליה, מבחינת מה שהיו עמה במדרגה אחת בעת המלכים, והזכר דעליון תיקן אותם בהארתו.

לה) וכל בחינת א"א היא נקראת כתר של כללות האצילות כולו: וצריך שתדע, כי ג' הבחנות כוללות יש בכל פרצופי אצילות: א' היא, בחינות השרשים למוחין. ב' הוא, בחינות מוחין עצמם. ג', בחינת זו"ן המקבלים את המוחין. וענין זה מתחייב כאן, מכח פרצוף העליון שהוא ס"ג דא"ק, כנודע, שכל הכחות שישנם בעליון מתחייבות להמצא גם בתחתון הימנו.

והנך מוצא שם, בהתחלת השרשת שיתוף דמדת הרחמים בדין, דהיינו עלית ה"ת בעינים דס"ג, שהוציאה את אח"פ מכל המדרגות לחוץ. הנה ראש ס"ג דא"ק עצמו קבל את השיתוף הזה אל הע"ס דראש שלו, ובו יצא התחלת הזווג הזה דה"ת בעינים, אע"פ שהוא עצמו לא נתמעט כלום ממדרגתו מחמת עליה זו, מ"מ נעשה לשורש, לבחינת השיתוף הזה, אשר בחינת שבירת המדרגה, נתגלה בו בסוד שערות דיקנא. ולפיכך, יצא גם באצילות כנגדו, ב' בחינות שורשים, שנקראים עתיק, וא"א. אשר שורש לכל המוחין הבאים בשיתוף מדת הרחמים בדין, הוא עתיק, בדומה לראש הס"ג דא"ק, שבו נעשה הזווג דה"ת בעינים, וכמו שדבר

כל פרצופי האצילות זה בתוך זה, עד שנמצא כי אין מתגלה מכל פרצוף רק רישיה לבד, ואז כל אלו הראשין שהם זו למטה מזו, מצטיירים כולם יחד בבחינת פרצוף א', הכולל כל האצילות בכללות, ואז כיון שמכל א"א לא נתגלה בלתי לבוש רק הכתר שלו, כי אף החכמה שבו היא סתימאה גו האי כתר, ולכן כל א"א אינו נקרא רק כתר לבד. ואח"כ תכף תחתיו, באים ב' רישין דא"א מגולים, ונעשים בחינת חו"ב דכללות האצילות. ותחתם בא רישא דז"א עד טיבורו, ונעשה גוף אל האצילות בכללות. ואח"כ מתגלית נוקבא דז"א ונקרא מלכות דכללות האצילות. ואמנם אין לך פרצוף שאין בו כללות י"ס, ומתלבשין תוך פרצוף אחר בבחינת גופיה לחוד, וכן הב' בג' וכן כולם.

(ל) ונבאר סדר אלו הט' ספירות המתחלקות בו בא"א. הנה נשתנה א"א מכל השאר, כי כל שאר הפרצופין בין דעתיק ודא"א ודז"ן, רישא דילהון הוא חד גלגלתא, שהוא בחינת הכתר שבפרצוף, כי כתר לשון כותרת, כמו על כן רשע מכתיר את הצדיק, ר"ל מקיף אותו, והגלגולת הוא כעין כותרת אחת המקיף על כל בחינת הראש, ובגו האי גלגלתא

אור פנימי

החזה דס"ג, שהוא הפה דמ"ה העליון הנ"ל. וג"ר דנקודים, שבהן ב' ראשים: כתר ואו"א. שמקומם מסיום הת"ת עד הטבור דא"ק. ותדע, שאלו ג' הראשים הנ"ל שיצאו ע"י הווג מן הרשימות דנקודות דס"ג, הם מכונים כולם ישו"ת, והם ג' בחינות ישו"ת. ונקראים כן מטעם שכתב הרב לעיל (דף שצ"ז) שבחינות הס"ג המעורבות במ"ה וב"ן הפנימים דא"ק, נקראות תמיד בשם ישו"ת, והנקיות מעירוב זה, נקראות בשם או"א עלאין. ע"ש. וכיון שאלו יצאו על הרשימות דבחינות נקודות דס"ג, הרי בהכרח שמעורבים בה"ת של מ"ה וב"ן דא"ק. אלא שיש בהם ג' מדרגות: כי ישו"ת הא' העומד מטבור ולמעלה דא"ק, הוא המובחר מכולם, משום שה"ת משמשת בו מלמטה למעלה, ונדוע, שאין העביות יכולה לפעול משהו למעלה ממקור הויתתה. ולפיכך נבחן ישו"ת זה שהוא עוד נקי מה"ת, ואינו

ונוכר הדברים בקיצור. כי המסך שעלה מגוף הס"ג, היה כלול מג' בחינות רשימות: מרשימות דטעמים דס"ג (ע"י לעיל דף תנ"א אות כ"ד) שעל זווגם יצא מ"ה העליון דס"ג, שאחר הווג ניכר מקומו מן הפה דס"ג עד למעלה מטבור דס"ג, וכיון שטעמים דס"ג לא ירדו מעולם למטה מטבור ולא נתערבו כלל בנה"י הפנימים דא"ק, ע"כ אין בו מבחינת ה"ת כלום, ונבחן לאו"א עלאין כדברי הרב לעיל (דף שצ"ו אות ו').

בחינה השניה דרשימות, הן הרשימות של הנקודות דס"ג, שהן ט"ת דס"ג שנתפשטו מטבור ולמטה עד סיום רגלי א"ק, אשר נתערבו שם בנה"י הפנימים דא"ק ונכללו מה"ת. ועל זווגם יצאו הע"ס דנקודים מסוד ה"ת בעינים, שהוציאו אח"פ מכל המדרגות. ואחר זווגם בראש הס"ג, ניכר מקומם בטבור דא"ק, ויצא הראש הא' מטבור ולמעלה עד

אית תרי מוחין, הנקרא חו"ב של הפרצוף ההוא: חכמה בימין, ובינה בשמאל. ואלו ה' עיקר המוחין. אמנם מכללות שניהם נעשה המוח הג' למטה מהם, ומכריע באמצעם, והוא הנקרא דעת שבפרצוף. ומה שאינו נכנס בכלל הי"ס של הפרצוף, נבארהו בע"ה, וכל אלו, התלת מוחין הוי"ן, ויתבן גו האי גלגלתא הנקרא כתר, ולבתר הכי, אתפשטן שבעה ספירות תתאין: חג"ת נהי"מ בגופא, זו ע"ג זו בדרך קיום, כנודע. (לו) אמנם בהאי גלגלתא דא"א, לא אית בגווה, רק חד מוחא לחוד, והוא הנקרא חכמה דא"א. ועם היות כי גם חכמה זו, והאי מוחא, יש בו בחינת תלת מוחין, כמו שנבאר אח"כ, עכ"ז כל שלשתם אינם רק

אור פנימי

והנה נתבאר ב' הבחינות של האצילות: שהן שרשי מוחין דאצילות הנקראים עתיק וא"א, שהמה מתיחסים אל ראש דס"ג דא"ק ואל הדיקנא שלו, ששמה נעשה הזווג על המסך, רק בבחינות התכללות לצורך התחתון, ואחר שהוכרה העביות שבמסך מחויב לירד למקומו, ועל דרך זה נעשה הזווג בעתיק וא"א, דהיינו רק בבחינות התכללות, וזה מכונה בשם שורש למוחין בלבד. גם נתבאר הבחינה השניה, שהיא או"א דאצילות שהם המוחין הגמורים של האצילות. אבל אינם או"א עלאין, אלא רק ישסו"ת הרביעים המתחברים אל היססו"ת הד' דס"ג דא"ק, שהם או"א דנקודים כנ"ל. ועל דרך זה יוצאים גם כאן ד' בחינות או"א והרביעים הם המוחין דאצילות, כלומר, שהם מתלבשים בזו"ן דאצילות הנחשבים למקבלי המוחין, כי עליהם סובב כל דבר השיתוף הזה, כי אין הנהגת העולם אלא מזו"ן, כנודע. אמנם אע"פ שבארנו ד' בחינות באו"א, מ"מ אינם נחשבים, רק לשתי בחינות בעיקר, כי או"א עלאין הם בחינה אחת, וכל ג' המדרגות של ישסו"ת נחשבות ג"כ לבחינה אחת.

וזו"ן דאצילות שהם מקבלי המוחין, המה מתיחסים, לז"ת דנקודים שנולדו מן המ"ן דיסוד דא"ק, הנקראים שורק. והם מתחלקים באצילות לבי' בחינות: לזו"ן

נחשב אפילו לנקודים, אלא דומה לגמרי לבחינת טעמים של ס"ג, כלומר לאו"א עלאין, ומ"מ הוא ודאי שפל מהם, כי עכ"פ יש לו האורות הבאים מזווג ה"ת, ועכ"פ נחשב לשורש אל הנקודים, משא"כ המ"ה העליון הנ"ל, שהוא בחינת או"א עלאין, אינם נחשבים אפילו לשורש אל הנקודים, כי אין להם כלל מאותם האורות, שיש להם איזה שייכות אל ה"ת בעינים. כנ"ל.

מדרגה ב' היא הראש ה' דנקודים שנקרא כתר, ולהיותו בחינות אח"פ של ישסו"ת הא', ע"כ כח הה"ת כבר שולט בו, והוא נחשב ע"כ לבחינת נקודים, אלא רק שהוא עצמו נחלק על הע"ס שלו לבחינת גלגלתא ועינים, ואח"פ, שהם ב' ראשים, לכן נחשב הכתר גם כן, שה"ת משמשת בו מלמטה למעלה בבחינות נקבי עינים שלו. וע"כ עיקר השליטה של ה"ת בעינים, מתגלה בעיקר בהראש הג' הנקרא או"א דנקודים. והנה נתבאר ג' מדרגות דישסו"ת: שישסו"ת הא' כמעט נקי לגמרי מה"ת, אלא נחשב לשורש דשורש. וישסו"ת ה' שהוא כתר דנקודים, הוא נחשב לשורש אל המוחין שהם או"א, שבהם הה"ת בשליטה, אבל הוא עצמו נבחן עוד שה"ת מלמטה לו, וישסו"ת הג' שהם או"א דנקודים המה נחשבים לבחינת הנקודים ממש, דהיינו לבחינת ה"ת בעינים שבהם מגולה זה בכל השליטה.

בחינת החכמה עצמה, ואם כן נמצא, דבהאי רישא דא"א לא היה רק חד גלגלתא שהוא הכתר דא"א, ובגווה חד מוחא שהיא חכמה דא"א. ואמנם הבינה דא"א, לא יכלה לעמוד שם בבחינת רישא.

לח) וטעם הדבר, כי הנה נתבאר, כי בחינת נוקבא דעתיק נעשית מה' ראשונות דכתר דב"ן, אשר מעולם לא היה בהם שום ביטול אפילו פגם כלל ועיקר. אמנם בא"א בנוקבא דיליה, התחיל בה בירור המלכים,

אור פנימי

בירור המלכים: כבר נתבאר לעיל בדיבור הסמוך, אשר עתיק וא"א יש להם יחס כמו ראש דס"ג ודיקנא שלו, ולפיכך לא בירר עתיק בשביל הנוקבא שלו מן הב"ן, רק אותן הבחינות שלא שלט בהן שום פגם מחמת השבירה. כי ענין הה"ת בעינים, שאנו מבחינים בירידת המדרגות של הס"ג דא"ק, כנ"ל, הנה הוא בערך דומה, לבחינת הרשימות דב"ן שהמדרגות שלו יורדות לפי מדת הפגם שנפגמו מכח שבירת הכלים. וכמו שראש הס"ג, אע"פ שבו נעשה התכללות הווג דה"ת בעינים, מ"מ בו עצמו לא ניכר כלל העירוב הזה, כן העתיק המתחס אליו, אינו יכול לקחת לבנינו שום בחינה מן הב"ן שנפגמה במשהו מחמת שבירת הכלים וע"כ לא לקח מהב"ן, כי אם מבחינת הקטנות שלו, דהיינו כל מה שיצא בו מעצם אצילותו, דהיינו רק מחצית העליונה דכתר ב"ן, כלומר בחינת הגלגלתא ועינים שבו לבד, שהמה לא קבלו לתוכם כלום אפילו מהארת נה"י דא"ק שיצא דרך הטבור בבחינת חולם שממעל לאותיות. שמשום זה אין בו מבחינות ז"ת דנקודים ולא כלום, כי הארת החולם דרך הטבור, היא השורש אל הז"ת דנקודים, משום שאור זה ירד מזווג דע"ב ס"ג הנעשה על המ"ן דנה"י דא"ק, שעלו אליהם. ונה"י דא"ק נחשבים לשורש לזו"ן דנקודים, כי על המ"ן שלהם הוציאו או"א את ז"ת דנקודים.

והנה הארה זו שיצאה דרך הטבור לכתר

הגדולים ולזו"ן הקטנים והוא, לפי שיצאו ב' בחינות בז"ת דנקודים, שהן, ד' המלכים דחג"ת מן או"א, וד' מלכים תנה"מ מישסו"ת. וע"כ, יצאו דוגמתם גם באצילות, כי זו"ן הגדולים מיוחסים לדחג"ת. וזו"ן הקטנים מיוחסים לתנה"מ.

וזה אמרו "כל אלו הראשים שהם זו למטה מזו, מצטיירים כולם יחד בבחינת פרצוף א' הכולל כל האצילות בכללות" דהיינו כנ"ל, שכל פרצופי אצילות מתגלים בעיקר רק בזו"ן, כי זה החידוש מוחין שנעשה באצילות, בבחינת שיתוף מדת הרחמים בדין, שהם צריכים לגלות דבר הנהגת שכר ועונש בעולם הזה, כל זה שייך רק לזו"ן לבד, כי בהם נוהג ענין זה, שבשעה שהתחתונים זכאים, המה מעלים מ"ן, ומתגלים המוחין בזו"ן, ובשעה שאינם זכאים, המוחין מסתלקים. אבל למעלה מזו"ן אין מעשי התחתונים פוגמים כלל. הרי שעיקר המוחין הם לקבלת הזו"ן, אלא בכדי להשפיעם לזו"ן, המה מתחייבים להשתלשל בשמונה הפרצופים הקודמים, שהם: עתיק ונוקבא וא"א ונוקבא, לבחינות שורשים למוחין. ואו"א וישסו"ת לעצם בחינות המוחין. כי ז"א לא יוכל לקבלם כי אם מן ישסו"ת הדי' כנ"ל. ונמצא שכולם הם פרצוף אחד בתפקיד אחד בלבד.

לח) נוקבא דעתיק נעשית מה"ר דכתר דב"ן, וכי' בא"א בנוקבא דיליה התחיל בה

כי נעשתה מחמשה אחרונות דכתר דב"ן, שהיה בהם קצת פגם, ומשם ואילך היו הפגמים הולכים ונוספים בשאר הפרצופים כנזכר שם. ולכן ברישא דעתיק, שלא היה שם פגם כלל, היה יכולת אל הבינה שבו, לקבל האור העליון דא"ק הנמשך גו רישא דעתיק בהיותה שם למעלה. ולכן עמדה גם היא ברישא דעתיק, ואז גם הדעת הנעשה מחיבור חו"ב עומד גם הוא שם.

לט) אמנם ברישא דא"א, אשר היה בה בירור מהמלכים שהיה בהם קצת פגם, לכן הבינה שלו, להיותה יותר דינן מהחכמה כנודע,

אור פנימי

נשתייר בשלימות, ולא נתבטל ממנו אפילו משהו. "אמנם בא"א בנוקבא דיליה התחיל בה בירור המלכים כי נעשתה מחמש אחרונות דכתר דב"ן שהיה בהם קצת פגם". דהיינו כמו שנתבאר, שא"א נעשה מן בינה וזו"ן דכתר, שכתר הרויח ע"י אור חדש של נה"י דא"ק שהאיר אליו דרך הטבור, אשר אור זה חזר ונתבטל, ובינה וזו"ן דכתר שוב ירדו מראש לו"ק. וע"כ יש בהם פגם. כמבואר.

ומשם ואילך היו הפגמים הולכים ונוספים בשאר הפרצופים: כי הבינה וזו"ן שהרויחה חכמה ע"י אור דנה"י דא"ק שיצא דרך הטבור, נפגם יותר מבינה וזו"ן דכתר, משום שחכמה נשתתפה ג"כ במ"ן דשורק, שהם בחינת ה"ת עצמה. ובינה וזו"ן דבינה דב"ן, נפגמו עוד יותר מחכמה, משום שבינה דנקודים לא המשיכה את בינה וזו"ן שלה ע"י הארת חולם כמו אבא, אלא רק ע"י המ"ן דשורק שקבלה מיסוד דא"ק, שהוא בחינות עצמות דה"ת, שמהם נולדו זו"ן. ובחינות ז' האורות של הו"ת פגומים יותר מכולם. כי המה שנשברו פנים ואחור וירדו לבי"ע.

לט) ברישא דא"א וכו' הבינה שלו וכו' ירדה למטה בבחינת הגרון: פירוש, כי אלו אח"פ שמהם נעשו נוקבא דא"א, הם כלולים

דנקודים, הורידה ה"ת מעינים דכתר לפה דנקודים, והחזירה את או"א לבחינת ראש, שאז הרויח הכתר עצמו, ג"כ, את ג"ר שלו, כי עתה יש לו ע"ס שלמות, כי השיג אח"פ שלו מן חזרת או"א לראשו. משא"כ מטרם שאו"א חזרו לראש לא היה לכתר אלא גלגלתא ועינים לבד, שהם בחינות אורות דרוח נפש כנודע. כי אורות דתג"ת מלובשים בגלגלתא, ואורות דנה"י מלובשים בעינים. ולפיכך הגם שלא נשלם ע"י הארת הטבור דא"ק רק בג' הכלים בינה וזו"ן התחתונים, מ"מ מבחינת האורות המה השיבו לו כח"ב דאורות. והנה בינה וזו"ן אלו שהרויח הכתר ע"י הארת נה"י דא"ק, נחשבים כלפי עתיק בבחינת סיגים, משום שבהם קרה ביטול בעת המלכים, ונפלו בחזרה לבחינת ו"ק, שהוא המכונה ביטול נה"י דכתר. כנודע.

וע"כ נתן עתיק את בינה וזו"ן דכתר הללו לא"א, להיותו מתיחס לבחינת הדיקנא דס"ג, למקום הגילוי של הקטנות שנמצא בראש הס"ג, וע"כ קיבל א"א בחינות בינה וזו"ן דכתר דב"ן הנפגמים, לבחינת הנוקבא שלו.

וזה אמרו "בחינת נוקבא דעתיק נעשית מה"ר דכתר ב"ן אשר מעולם לא היה בהם שום ביטול אפילו פגם כלל ועיקר" דהיינו כמ"ש, שנעשה מבחינת הקטנות דכתר, שיצאה בו מעצם אצילותו, שזה

כי תמיד מהבינה דינין מתערין מינה, כי היא נוקבא, לכן לא יכלה לקבל אור העתיק המתלבש גו רישא דא"א, במקום גבוה ברישא, שהאור שם רב וקרוב אל העתיק, ולכן ירדה למטה בבחינת הגרון דא"א, ובהיותה שם יותר ברחוק, היה בה יכולת לקבל אור העתיק.

(מ) ואמנם בשאר הפרצופין שלמטה מן א"א, היה יכולת בבינה שלהם לעמוד בראש הפרצוף. והטעם, כי אור העתיק הוא האור הגדול

אור פנימי

וזה אמרו "לכן ירדה למטה בבחינת הגרון דא"א, ובהיותה שם ברחוק היה בה יכולת לקבל אור העתיק" כי בירידתה בגרון מקבלת המוחין שלה בלתי קבועים, שלפעמים מתחברת עם הראש לפרצוף אחד ויש לה מוחין דג"ר מא"א, ופעמים אינה מחוברת, ואז אין לה המוחין. כמ"ש זה לפנינו, ובאופן כזה הוא ראוי לקבל.

ועוד טעם ג', כמ"ש הרב משום "כי תמיד מבינה דינין מתערין מינה" פירוש, כי ידעת שהפגמים הולכים ונוספים בהפרצופים, (כמ"ש הרב כאן באות ל"ח. ועי' באו"פ לעיל דף תרכ"ד ד"ה ובוה תבין). כי ג' בחינות יש בהם: א' מה שיצא בתחלת אצילות, שהמה לא נפגמו כלום, ואלו לקח עתיק. ב', מה שיצא בנקודים על ידי הארת החולם דרך הטבור דא"ק, שמשם באו הג"ר בבחינת פנים באחור. וג' היא הארת השורק מיסוד דא"ק. שמשם באו הג"ר מבחינת פב"פ. וג' בחי' אלו נוהגות רק בג"ר דנקודים, ואח"כ יש בחינות ז"ת דנקודים, שהם נשברו פנים ואחור. ע"ש. והנה המוכרח מבחינת אחורים דא"א, הוא הבא מהארת החולם, ע"י הארת הטבור, והנה הארה זו של החולם, לא הגיעה לאח"פ מבחינת הבינה, ואפילו באח"פ דכתר, משום שבינה לא השיבה פניה לאבא לקבל ממנו הארת חכמה, ולהשלים האח"פ שלה, בטרם שהגיעה אליה המין דשורק שקבלה מיסוד דא"ק. הרי שכל בחינות אח"פ דבינה, הוא מהארת ה"ת,

מע"ס: גו"ע, ואח"פ, הנבחנים ג"כ לפנים ואחורים, כי יש בהם ב' בחינות: אחת, במה שנצטרפו להשלים אח"פ דכתר, וזה נבחן לבחינת גלגלתא ועינים שבאח"פ הללו. ב' היא במה שנתפשטו להיות למוחין לאו"א דנקודים, שזה נבחן לבחינת אח"פ שבאח"פ אלו. ולפיכך, בעת שנוקבא דעתיק ביררה אח"פ אלו בשביל הנוקבא דא"א, לא ביררה רק בחינת גו"ע, שהם בחינות כתר וחכמה דאח"פ, שהם שייכים לבחינת כתר דנקודים, שהיא נוקבא דעתיק, אבל בינה וזו"ן של אח"פ, שהם נה"י דכתר, שנעשו למוחין לאו"א, הוציאה מראש דנוקבא דא"א, לבחינת מדרגה תחתונה דהיינו לגוף דא"א. כי אחר שנעשו למוחין בחכמה ובינה דנקודים, נחשבו ביותר למדרגות או"א דנקודים, ולא למדרגת הכתר. וע"כ יצאה בינה לבר מראש דא"א.

ומלבד זה יש עוד סבה חשובה שבינה לא יכלה לעמוד בראש דא"א, כי זה הכלל, כל שאינו פגום מצד השבירה, קבל תיקונו ממ"ה החדש בשלימות בקביעות, ואינו מסתלק משם לעולם, אבל הכלים הפגומים מצד השבירה, אינם מתקיימים בהם המוחין בקביעות, אלא שהם בעובר ושם. ולכן בחינת אח"פ דאח"פ, דהיינו בינה וזו"ן שלהם, נחשבים לפגומים כלפי הראש דא"א, שקבל קומת חכמה מעתיק, כנ"ל, וע"כ אינה יכולה לקבל אור הגדול הזה בבחינת קביעות בראש דא"א, וע"כ ירדה לבר מהראש.

מכל האצילות, כי בתוכו מתלבש אור הא"ס כנ"ל, ולהיות כי כבר נתלבש עתיק גו א"א, נתמעט האור מאד, וכאשר יחזרו שנית אר"א, להלביש גם את א"א, נמצא אור עתיק מרוחק מהם מאד, ויש יכולת בבינה שלהם לקבל אור העתיק אחרי היותה ברחוק, עם היותה יושבת בראש הפרצוף, ומכ"ש בזו"ן שנתרחקו יותר ויותר.

* (מא) אחר שביארנו ענין א"א, נבאר עתה סדר הי"ס שלו, איך מלבישין את עתיק יומין. וכבר ביארנו לעיל, כי לכן נקרא עתיק יומין, כי ז' יומין דיליה לחוד הם המתלבשין בא"א. וזה סדרם. כתר דא"א מלביש לחסד דעתיק, וחכמה לגבורה, ובינה לת"ת. (מב) וטעם הדבר כי להיותם ג' ראשונות דא"א, שהם בחינת רישא,

אור פנימי

על ידי עלית מ"ן של התחתון. ג', הם נה"י חדשים שנתגלו בו ע"י עלית מ"ן של בן התחתון.

ונבין הדברים על פי סדר אצילות של ג' הפרצופים: עתיק, א"א, ואר"א. כי ידעת, שע"י זווג ע"ב ס"ג שהוציא הה"ת ממצח והורידה למקומה בפה, יצאו ע"ס בקומת כתר, שזה נעשה מתחלה ע"י התכללות המ"ן של הנקודים בראש הס"ג, ואח"ז שהוכר עביותן של הרשימות, ירדו למקומן לפה דנקודים, וחזרו והוציאו שם ע"ס דראש מפה דנקודים עד הטבור דא"ק, בקומת כתר. שנקרא ראש דעתיק. כנ"ל (דף תרס"ז ד"ה ועתה) והנה זה הספיק לבחינת ראש דעתיק, ולא לבחינת גוף שלו, מטעם שבינה דראש זה, עומדת כדרכה בבחינת אחורים לאבא, וע"כ אינה משפיעה אל הגוף רק בחינות רוח נפש לבד, ונמצא הגוף חסר ג"ר. והנה נתבאר האצילות דראש וגוף דעתיק. ועתה נבאר את פרצוף א"א.

הנה הפרצוף א"א נברר ע"י הנקבא דעתיק, כי להיותה בחינת חצי העליון דכתר הנקודים, דהיינו בחינות גלגלתא ועינים

הנכללת בשורק. וז"ס שמבינה דיגין מתערין מינה. והבן.

(מב) ג"ר דא"א שהם בחינת רישא וצריכה אורה רבה יותר מבגופא וכו': מפני שחג"ת דא"א נעשו מוחין לאר"א הדברים הללו עמוקים מאד, ולאריכות המה צריכים. ותחלה צריכים לדעת שענין התלבשות נה"י דעליון בבחינות מוחין בתחתון, וענין הלבשת התחתון לגוף דעליון, המה ענינים נבדלים זה מזה. כי תראה, שנה"י דעתיק הם מתלבשים למוחין בראש דא"א, ועם זה הראש דא"א מלביש לתג"ת דעתיק, ולא לנה"י דעתיק. וכן באר"א, שנה"י דא"א מתלבשים במוחין בראש דאר"א, ועם זה, הראשים דאר"א מלבישים רק לתג"ת דא"א, ולא כלום לנה"י דא"א. וטעם הדבר, הוא פשוט, כי אלו נה"י דעליון המתלבשים למוחין בתחתון, הם בחינת נה"י דע"ס דראש דעליון, ואין להם ענין כלל עם הלבשת התחתון אל הגוף דעליון.

ותדע, שיש ג' בחינות נה"י דעליון: א', הם נה"י דע"ס דראש של העליון מעצם אצילותו. ב' הם נה"י חדשים המתגלים בו

* מבוא שערים שער ג' ח"ב פ"ב.

וצריכה אורה רבה יותר מבגופא, ולכן כל א' מהם נתלבש בו ספירה

אור פנימי

בחינות המ"ן החדשים, שאין בהם יותר מעביות דבחי"ג. כנ"ל. וקומה ב' נמשכת לבחינת ראש דא"א. למקום החזה דעתיק, שמלבישו מהחזה עד הפה.

ענה תבין ענין התלבשות נה"י דעליון למוחין בתחתון. כי באמת הם חלקו של התחתון, ואינם ראויים להשאר בעליון. כי הם אותם אח"פ שהשלימו אל הנקבא דעתיק, בעת הווג של המ"ן דא"א, כנ"ל. ואע"פ שנצטרפו אליה בעת הווג, אמנם אינם ראויים להשאר בה, להיותם מבחינת קומת חכמה, גם אחר שהוכר עביות שלהם עצמם, נודע גם פגם שלהם מעת הנקודים, שאינם ראויים להמצא במקום עתיק, כנ"ל. וע"כ המה יורדים ביחד עם קומת ראש דא"א, למקום הגוף דעתיק.

וראוי שתדע כאן מ"ש הרב להלן שכל הפרצופים בעת שנולדים המה נופלים לבריאה ויונקים שם מ"ש תחתונים דנצח והוד דעתיק הנמצאים שם. וטעם הדבר, מפני שהמסך הזה, הכולל לכל הרשימות שבאחורים דנה"י דכתר, וד' אחורים דא"א, וז"ת, הנה המסך הזה הוא מבחינת הגוף דנקודים, שעלה אחר הודככותו לבחינת ראש דס"ג, כנ"ל. ומשם ירד ממדרגה למדרגה עד שהוציא לכל הפרצופים דאבי"ע. ולכן כיון שהגוף דנקודים האיר בכל בי"ע כנ"ל בחלק ז'. לפיכך מטרם שהוכר עביות הגוף שלו, דהיינו בעוד שהיה נכלל בעביות דראש, היה יכול להיות בבחינת אצילות.

אמנם אחר שהוכר עביות דגוף שלו, שאז הזמן של הקומה, לצאת מהתכללות שבראש ולרדת למקומה עצמה דהיינו במקום שהיה מטרם הודככותו. שזה נקרא לירת הפרצוף, כנודע. והנה אז ניכר בהמסך בחינות הגופניות דנקודים שהיו בו מטרם שנודרך, שהיה אז בבחינות בי"ע. ולפיכך כל קומה

דכתר, שיצא בתחלת אצילותו, אשר ענה ע"י חיבור שלה עם המ"ה השיגה ג"ר דכתר, היא חזרה והמשיכה את אח"פ שלה שמזמן הנקודים, דהיינו הנה"י דכתר שנתבטלו אז מחמת העלמת ג"ר דכתר, וענה שהשיגה שוב הג"ר ע"י המ"ה החדש, הנה חזרה והמשיכה אותם אליה להשלמת הע"ס הישנות שלה. ואח"פ אלו להיות בהם גם מבחינות נה"י דא"ק, דהיינו מהארת הטבור דא"ק ויסוד דא"ק, ע"כ נעשו למ"ן שמה, וגרמו החזרת פב"פ אל הבינה דעתיק עם החכמה. כנודע שביאת הווג במקום בינה, מעוררים תמיד אל הבינה שתחזור פנים לאבא, כדי להמשיך הארת חכמה בשביל זו"ן, שיש לה קשר עמהם להספיק להם הארת חכמה, מצד היחס של בינה וזו"ן דע"ס דא"י. ונודע, שבמ"ן אלו לא נשאר בהם רק בחי"ג דעביות. כי הבחי"ד שהיתה בכללות המ"ן לקחם עתיק, ע"כ לא יצאה עליהם זולת קומת חכמה, כמ"ש באו"פ הנ"ל.

ונמצא שנקבא דעתיק קנתה מחמת הווג הזה החדש שיצא בה, בחינת אח"פ שלה שמזמן הנקודים, דהיינו ששוב נשלמה כע"ס שלמות גו"ע ואח"פ, אלא לא בקומתה שיש לה מ"ה שהיא קומת כתר, אלא רק בקומת חכמה. ובחן ענה שיש בנקבא דכתר ב' בחינות של נה"י: אחת, נה"י דכתר שיש לה מכלים דמ"ה, השניה, נה"י דקומת חכמה שהשיגה ענה ע"י המ"ן החדשים דאח"פ.

והנה מהווג הזה נמשכים ב' קומות למטה, א' הוא, אל הגוף דעתיק עצמו, כי אחר שהבינה דראש חזרה פב"פ, הנה מגיעה הארתו אל הגוף ג"כ. ומרויח ענה הגוף בחינות ג"ר, אלא רק ג"ר דקומת חכמה ולא קומת כתר כמות שהיא בהראש, שהרי הווג פב"פ הנעשה בראש, היה רק על

אחת גמורה, של העתיק, אך ד' התחתונות גופא דא"א, אינן צריכין אור רב כמו הראש, ולכן הג' האחרונות דעתיק יספיקו להאיר בהם. וזה סדרן, עצמות נה"י דעתיק בחג"ת דא"א כנזכר, וגם זה הוא מפני שחג"ת דא"א נעשין אח"כ מוחין בג' ראשונות דאבא ואמא ולכן עיקר הארתם

אור פנימי

לא נשאר בהרשימות זולת עביות דבחי"ב כי הבחי"ג לקח א"א לעצמו, כנ"ל. וע"י זווג זה יצאו שתי קומות, כנ"ל גבי עתיק. אחת לגוף דא"א עצמו, שהיה מקודם רק בבחינת נפש רוח, שלא היה יכול לקבל מראש שלו, משום הבינה העומדת באחורים לאבא, ועתה על ידי המ"ן מאו"א, שחזרו פב"פ, קבל גם הגוף דא"א את הג"ר, אלא שהם ג"ר דבחי"ב, ולא מבחי"ג כמו שיש לו בראש. וקומה ב' יצאה לראש דאו"א, אשר המ"ן הם שלהם.

וגם כאן נבחן שנה"י דא"א נתלבשו בראש דאו"א, דהיינו בחינות אח"פ, שנוקבא דא"א לקחם מהמ"ן, להשתלם עמהם בע"ס בעת הזווג, כנ"ל אצל עתיק לצורך א"א. ובעת שנולדו או"א דהיינו שהוכר המסך שלהם, ירדו גם כן לבריאה, מאותו הטעם הנזכר בא"א. ובחינות נה"י והמוחין נשארו בגוף דא"א. עד שע"י היניקה חזרו לאצילות והלבישו לתג"ת דא"א, אז חזרו וקבלו בחינות הנה"י והמוחין שבהם.

וצריך שתדע, שאין א"א יכול להזדווג על המ"ן דאו"א, רק כשנתחבר ונעשה פרצוף אחד עם עתיק. כמ"ש הרב להלן. והוא מטעם שנוקבא דא"א היא רק חצי התחתון דנקודים, כנ"ל, שהיא בחינת נה"י לבד. וכדי לברר המ"ן דאו"א ולהזדווג עליהם, מוכרח להיות הכתר בשלימות כמו שהיה בעת הנקודים, בעת שנתלבש באו"א דנקודים למוחין. ולא עוד אלא שעיקר הזווג נבחן על שם הנוקבא דעתיק, כי חציו התחתון דכתר בשעה שמתחבר עם חציו העליון הרי הוא בטל ונכלל בעליון למדרגה אחת שלמה, ואין

וקומה שיצאה על המסך הזה, הוכרחה לבא לבריאה בשעת לידתה, שפירושו, בשעה שהוכר עביותה.

אלא ע"י יניקה מב"ש תחתונים דנצח והוד דעתיק שהמה בבריאה, חוזרים וקונים בחינת אצילות שבהם, עד שעולים ומלבישים אל הגוף דעליון, כמ"ש במקומו. והנה כן קרה גם לא"א, כי אחר שהוכר עביות דגוף אשר בהמסך שהיה בו גם מבחינות ב"ע, הוכרח לצאת מבחינת ראש דעתיק, ולבא למקום בריאה, מתחת הפרסא דאצילות. שזה נקרא לידת הפרצוף, כנ"ל. ונמצא שבחינות נה"י דמוחין שקבל מהעליון נשארים בגוף דעתיק, ואחר שא"א ינק מב"ש תתאין דעתיק, וחזר לאצילות והלביש את תג"ת נה"י דעתיק, הנה אז חזר וקבל את נה"י דראש עליון, שנתלבשו בו למוחין. והנה נתבאר, שתחלת קבלת א"א לנה"י דעתיק, היה בעוד שהיה כלול בזווג דראש דעתיק, אמנם כיון שבעת לידתו הוכרח לרדת לבריאה, ע"כ הוא מוכרח לחזור פעם שנית ולקבלם מחג"ת דעתיק.

ועד"ז היה אצילות או"א ע"י הנוקבא דא"א. כי או"א נעשו מבחינת ז"ת דחו"ב דב"ן, דהיינו אח"פ שנתבטלו מאו"א אחר שאבדו ג"ר שלהם. ומתוך שז"ת דאו"א אלו היו בזמן הנקודים במדרגה אחת עם הנה"י דכתר דנקודים, וגם התלבשו בהם בבחינות מוחין, ע"כ אחר שהנוקבא דא"א, שהיא בחינת נה"י דכתר נקודים קבלה בחינות ג"ר ע"י הזווג דעתיק, המשיכה אצלה גם בחינת אח"פ דאו"א, לבחינת מ"ן, ונזדווגו א"א ונוקבא על המ"ן הללו פב"פ, כנ"ל אצל עתיק, והוציאו ע"ס בקומת בינה, כי

בחג"ת דא"א להאיר אל מוחי או"א. ואח"כ מן היסוד דעתיק, יצא אור לבד, ונתפשט בנה"י דא"א.

(מג) ובוזה תדע הסיבה למה שנודע ונתבאר, כי כל בחינות נה"י, של איזה פרצוף מהפרצופים הם באים תמיד בסוד תוספות ואינן עיקרים,

התחתון עולה אפילו בשם. כנ"ל בדברי הרב (דף שצ"ח).

ולפי זה נמצא, שעתיק משפיע ב' מיני מוחין בשביל א"א: א' הם לצורך ראש דא"א, שהם ע"ס בקומת חכמה, כנ"ל, והם מלוכשים בנה"י דעתיק שנתגלו מחמת הזווג הזה בראש דעתיק, כי נה"י אלו יורדים עם המוחין יחד לא"א, מחמת מאינם ראויים לעתיק, כנ"ל. ומוחין שניים עתיק משפיע, בשביל הגוף דא"א. כי הגוף דא"א, אינו יכול לקבל בחינת ג"ר מראשו עצמו, להיותם בחינת פב"א, אלא רק על ידי עלית המ"ן דא"א, חוזרים עתיק ואריך לפרצוף אחד, גם חו"ב דראש חוזרים פב"פ, ואז יורדים ומושפעים ג"ר לגוף דא"א, כנ"ל. וכיון שגם הזווג הזה נחשב ג"כ על שם עתיק, הרי שאפילו המוחין דגוף מושפעים מזווג העתיק. אלא שהם מקומה נמוכה, להיותה ממ"ן דא"א, שהיא רק בחי"ב. ועם זה תבין, שגם המוחין דבחי"ב שבגוף דא"א הם מלוכשים ג"כ בנה"י דעתיק, דהיינו באח"פ, שהנוקבא דעתיק השתלמה בהם בעת הזווג דקומה זו דבחי"ב.

והנה נתבאר ב' הזווגים דעתיק לצורך א"א, וב' בחינות נה"י דעתיק, המתלבשים בא"א. שנה"י דעתיק מקומת חכמה מתלבשים בראש דא"א, ונה"י דעתיק מקומת בינה מתלבשים בגוף דא"א. ובוזה תבין גם כן, שאחר יניקת או"א, בעודם בבריאה, מב' שלישים תחתונים דנו"ה דעתיק, שבזה קונים כח לעלות לאצילות ולהלביש לתג"ת דא"א כנ"ל. הנה אז הם מקבלים הנה"י עם המוחין שלהם, מבחינת הנה"י דעתיק המתלבשים בתג"ת דא"א. והנך מוצא כאן, ג' בחי' נה"י דע"ס

וזה אמרו "כי להיותם ג"ר דא"א שהם בחינת רישא, וצריכה אורה רבה יותר מבגופא, ולכן כל אחד מהם נתלבש בו ספירה אחת גמורה של העתיק" כלומר, תג"ת דעתיק אשר הם משפיעים המוחין דראש בקומת חכמה כנ"ל, דהיינו ע"י חזרתו לאצילות ומלביש את התג"ת דעתיק, ע"כ הוא צריך לכל ג' הספירות תג"ת דעתיק, שהם הנעשים לכח"ב שבו, ועיקר הארתו דא"א בא מהם. "אך ו' התחתונות, גופא דא"א, אינם צריכים אור רב כמו הראש, ולכן ג' אחרונות דעתיק יספיקו להאיר בהם" דהיינו כנ"ל, שנה"י דעתיק המאירים בגוף דא"א, המה הארה נמוכה מקומת חכמה דא"א, ואינם אלא מקומת בינה, גם הם עומדים שם בעיקר להאיר הארת ג"ר באו"א, כנ"ל. וזה אמרו "וגם זה הוא מפני שתג"ת נעשו אח"כ מוחין בג' ראשונות דא"א, ולכן עיקר הארתם בתג"ת דא"א, להאיר אל מוחין דא"א. דהיינו כמבואר, שנה"י דעתיק המתלבשים בגוף דא"א, משפיעים המוחין דג"ר לאו"א.

(מג) אין לנה"י שלו על מה שיסמוכו

כי לכך נקראים לבר מגופא. והטעם, כי בראש פרצופי האצילות שהוא א"א אשר בו מתלבשין ונאחזים כל שאר פרצופי האצילות, כנ"ל אין לנה"י שלו על מה שיסמוכו בו בעתיק יומין, לפי שהו' דעתיק לבד נתלבשו בו ראשונות דא"א, ואין בנה"י דא"א רק הארה לבד, היוצאות מיסוד העתיק ומתפשט בהם, ולכן נמשך הענין הזה בכל נה"י של כל שאר פרצופין.

(מד) ואמנם פעם אחרת ביארם לי מורי ז"ל יותר בביאור. באופן זה. כי הנה נודע, דכל שוקא אית ביה ג' פרקין כנוזר בזוהר ויחי, אך היסוד אין בו רק שני פרקין שהם היסוד והעטרה שבו, ונמצא כי

אור פנימי

(מד) דכל שוקא אית ביה ג' פרקין וכו' ונמצא שנשארו ב' פרקין תתאין בנ"ה דעתיק וכו': כבר נתבאר, ההבדל בין התלבשות נה"י דעליון למוחין בתחתון, להלבשת התחתון לגוף דעליון, כי התלבשות נה"י דעליון למוחין בתחתון, או בכך התחתון, פירושם, נה"י דע"ס של ראש, שהם אותם הנה"י שהשלימו אל הראש דעליון בע"ס, בעת התכללותם בזווג דראש דעליון, כנ"ל בדיבור הסמוך. אמנם הלבשת התחתון לעליון, היינו לחג"ת נה"י דגוף עליון, שהוא משום שהתחתון הוא תמיד במדרגה אחת עם הגוף דעליון. כנ"ל.

ובזה תבין, כי שתי שמועות המובאות כאן בשם הרב, אינן סותרות כלל זו לזו. כי מה שאומר לעיל, כי נה"י דעתיק מתלבשים רק בחג"ת דא"א, ולא כלל בנה"י, אלא רק הארה יוצאת מיסוד דעתיק ומתפשטת בנה"י. סובבת על בחינת התלבשות נה"י דעתיק למוחין בחג"ת דא"א, בשביל הראש דא"א שמלבישים החג"ת ההם. כמ"ש לעיל בארוכה. ומה שאומר כאן שנה"י דעתיק מתלבשים גם בנה"י דא"א, כמו בחג"ת דא"א. שהשלישים העליונים מתלבשים בחג"ת דא"א והשלישים האמצעים מתלבשים בנה"י דא"א. סובב על בחינת הלבשת התחתון לעליון, שהוא ודאי

בו בעתיק יומין, לפי שהו' דעתיק לבד נתלבשו בו ראשונות דא"א: כלומר שנה"י האמיתיים דעתיק, והיינו נה"י דראש עתיק מעצם אצילותו, שהם בקומת כתר, כנ"ל בדיבור הסמוך ע"ש. הנה נה"י הללו אינם מתלבשים כלל בא"א, כנ"ל. אלא רק מבחינת הגוף שלו, שהם מקומת חכמה, שיש בחג"ת דעתיק. שהם בחינת ז"ת דעתיק, כנ"ל. וכיון שכן, נמצא א"א עצמו, שהוא בחינת כתר דנקודים הוא חסר נה"י דכלים וג"ר דאורות. כי ג"ר שלו הן ממדרגה הנמוכה ממנו. וכיון שא"א הוא נחשב לכתר הכללי דאצילות, והוא חסר ג"ר שלו, נמצאות על כן כל המדרגות דאצילות, היורדות אחריו, שהן חסרי נה"י דכלים וג"ר דאורות, כי ג"ר דכל אחת, הן ג"ר של מדרגה התחתונה הימנו, וג"ר של עצמו חסרים לו, כמו שנתבאר אצל א"א. וזה אמרו "שכל בחינת נה"י של איזה פרצוף מהפרצופים הם באים תמיד בסוד תוספות, ואינם עיקרים" כי אין הפרצוף קונה הנה"י של עצמו אלא על ידי התחברותו והתכללותו עם העליון לפרצוף אחד. כנ"ל בדיבור הסמוך, אצל א"א הנעשה פרצוף אחד עם עתיק בסבת המ"ן דא"א שקבל. והארה זו נחשבת בסוד תוספת ואינה עיקרית בפרצוף, אלא בעולה ויורד כמ"ש עוד לפנינו בע"ה.

שני פרקין עלאין דנ"ה דעתיק, אתלבשו בחו"ג דא"א: נצח בחדס בימין, והוד בגבורה בקו שמאל, והיסוד בת"ת דא"א, ושני פרקין אמצעים דנ"ה דעתיק בנ"ה דא"א. ועטרת יסוד דעתיק ביסוד דא"א, ומלכות דעתיק במלכות דא"א, כי צריך להעשות ממנה פרצוף שלם של הנוקבא, לכן לקחה מדה א' שלימה. ונמצא שנשארו שני פרקין תתאין דנ"ה דעתיק למטה מכל הנ"ה דא"א, ונשארו מגולים.

(מה) ונודע, כי רגלי א"א מסתיימין בסוף עולם האצילות, ונמצאו אותם תרין פרקין תתאין דנ"ה דעתיק בעולם הבריאה, מגולים בלי לבוש, ואלו נתחברו יחד ונתלבשו במלכות דא"א, ונעשו שם אליה

אור פנימי

מלביש עד סיומו של העליון דהיינו עד סוף האצילות, כי כל פרצופי האצילות מסתיימים בשוה. ונמצא, שאפילו הנה"י דתחתון מלבישים בהכרח למקצת הנה"י דעליון. אמנם לעיל שהמדובר הוא מבחינת התלבשות נה"י דעליון בתורת מוחין, ודאי הוא שנה"י דעתיק אינם מלובשים רק בחג"ת, להארת המוחין דא"א, שהם מלבישים שם. אבל לנה"י דא"א, ששמה מלבישים זו"ן, אין לנה"י דעתיק שום שייכות עמהם, להתלבש בהם להארת מוחין, כי המוחין דזו"ן באים רק ע"י התחברות א"א ואו"א, ואין בהם מבחינת עתיק אלא רק הארה בעלמא. וזה שמדייק הרב לעיל "אשר עצמות הנה"י דעתיק בחג"ת דא"א וכו', ולכן עיקר הארתם בחג"ת דא"א להאיר אל מוחי או"א, ואח"כ מן יסוד דעתיק יצא אור לבד ונתפשט בנה"י דא"א דהיינו כמבואר בדיבור הסמוך, שרק או"א עולים למ"ן בראש דעתיק בצירוף א"א, וע"כ לוקחים עמהם העצמות דנה"י דעתיק, שנתגלו על ידי התכללותם בזווג ההוא, אבל זווג דזו"ן אינה נעשה שם אלא רק בא"א בצירוף או"א. כנ"ל. כמו שיתבאר עוד לפנינו.

(מה) ונמצאו אותם תרי פרקין תתאין דנ"ה דעתיק בעולם הבריאה: הנה דברים אלו מתמיהים לכאורה, כי מה גרם לדבר התחלקות נה"י דעתיק לג' שלישים באופן כזה, עד שלא יספיק בעדם עולם האצילות ויוכרחו ב' שלישים האחרונים לצאת לעולם הבריאה. גם למה לא נתלבשו כל ג' השלישים בחג"ת נה"י דא"א, ומה הם היחס של השלישים העליונים עם חג"ת דא"א, והשלישים האמצעים עם נה"י דא"א. אכן הדברים האלו עמוקים מני ים, ונבארים כאן לפי המקום. ותדע כי המקור של התחלקות השלישים באופן זה, נמשך מנה"י דא"ק, כי נתבאר לעיל (בהסתכלות פנימית חלק ו' דף תמ"ז אות י"ד. ועי' גם בדף תנ"א אות כ"ו) אשר מפאת צמצום ב' דא"ק, שנתחברו ב' ההין הראשונה והשניה יחד, נתעלה נקודת הצמצום שהיתה במקום עולם הזה בבחינת מלכות דע"ס דנה"י דא"ק, אל המקום של ספירת בינה דע"ס דנה"י דא"ק, באופן שג' הספירות בינה וזו"ן דע"ס דנה"י דא"ק, נשארו למטה מסיום הקו דא"ס ב"ה, דהיינו למטה מנקודת הצמצום, והם שנעשו למקום ג' העולמות: בריאה, יצירה, עשיה. עשה. בבי המקומות הנ"ל.

ב' דדים בשני צדדיה. ואלו הם סוד דדי בהמה, שהם למטה ברגלים, ומהם היו יונקים המלכים שירדו בבריאה קודם שנתקנו במקומם: בא"א,

אור פנימי

שנעשה בנה"י דא"ק המה רק בחינות תוספות עליהם. באופן שלא נעשו שום שינוי בנה"י הראשונים דא"ק, אשר גם עתה המה מסתיימים בנקודה דעוה"ז, בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים.

ונודע אשר פרצוף עתיק דאצילות, הוא אמצעי בין א"ק לפרצופי אצילות, ובו משמשת עצמות המלכות דא"ק, שהיא בחינת ה"ת מטרם הצמצום, שה"ס המלכות הגבוהה ברדל"א, ואין עצמותה מתגלית במשהו בכל פרצופי האצילות, שהיא משום היותה מדת הדין בלי השיתוף דמדת הרחמים, שהיא ה"ר. וע"כ גם הוא מסתיים בנקודת עוה"ז כמו הנה"י הראשונים דא"ק מטרם צמצום הב', שה"ס השיתוף דמדת הרחמים בדין. ונמצא שנה"י דעתיק מתחלקים לג' שלישים, ע"ד שבארנו לעיל בע"ס דנה"י דא"ק. אשר ב' השלישים העליונים דנה"י, שהם: כח"ב, חג"ת. עומדים באצילות, ומסתיימים בשוה עם כל פרצופי אצילות, דהיינו על גבול החדש דצמצום ב'. והשלישים התחתונים שהם נה"מ, כבר נמצאים למטה מסיום האצילות, ומתפשטים בבי"ע עד לנקודה דעוה"ז. כמו נה"י דא"ק הראשונים. והנה אותם ב' השלישים העליונים דנה"י, שהם בחינות כח"ב חג"ת שנשארו באצילות, המה כך רק בערך הכלים, אמנם בערך האור שבהם אינם אלא חג"ת נה"י, כנודע שחג"ת נה"י דאורות מתלבשים בכח"ב חג"ת דכלים. וזה אמרו "כי שני פרקין עלאין של נצח הוד דעתיק אתלבשו בחדס וגבורה דא"א והיסוד בת"ת דא"א" והיינו כמבואר, שהשלישים העליונים דנה"י דעתיק, הם כח"ב דכלים, וחג"ת דאורות, וע"כ מקומם ג"כ בחג"ת דא"א. ושוני פרקין אמצעים דנ"ה דעתיק. בנ"ה דא"א, ועטרת

ואפילו אח"כ שהאור דבקע לפרסא ירד ונתלבש בנה"י דא"ק, לא נשתנה משום זה גבול החדש, אמנם ז"ת דנקודים, שיצאו מהארת הנה"י דא"ק בצירוף או"א דנקודים. המה עברו על הגבול החדש, ורצו להתפשט במלכותם גם למטה מגבול החדש, דהיינו בג' עולמות ב"ע, וע"כ נשברו ומתו ונשארו בבי"ע. דהיינו במקום מלכותם כמ"ש בחלק ז'.

והנה נה"י דא"ק, שבינה וזו"ן שלהם יצאו ונעשו לבי"ע, וכתר וחכמה שלהם נשארו באצילות, הנה בינה וזו"ן הללו, נחשבים רק לב' שלישים תתאין דע"ס דנה"י אלו. כי כן נבחנים אח"פ של כל המדרגות שיצאו לבר מן המדרגה. כי תמצא שהרב מכנה לעיל את אח"פ דכתר שיצאו לחוץ מכתר, בשם ה' ספירות תחתונות דכתר ב"ן, שהן תנה"מ לבר. וגם עיקר ספירת הת"ת, דהיינו שליש העליון שלו נבחן לחצי העליון דכתר ורק ב"ש תחתונים של ת"ת שייכים אל האח"פ. באופן שלחצי העליון דכתר שהוא רק גלגלתא ועינים, שייכים שש ספירות של המדרגה, שהן כח"ב חג"ת, ולחצי הכתר התחתון, שהוא אח"פ, שייכים רק ד' ספירות של המדרגה, נה"מ, וטעם הדבר כבר נתבאר בחלק ז'. ואכמ"ל.

ולפיכך נבחן, ששס ספירות עליונות של ע"ס דנה"י דא"ק נשארו באצילות ורק ד' ספירות נה"מ של הע"ס האלו, יצאו ונעשו לבי"ע, דהיינו מבחינת מחזה ולמטה שלהן. ובערך זה נמצאו מתחלקות ע"ס של נה"י דא"ק, לג' שלישים, שהם כח"ב, חג"ת, נה"מ. אשר ב' השלישים העליונים שהם כח"ב חג"ת, נשארו באצילות, ורק השלישים התחתונים, שהם נה"מ נעשו לבי"ע. ונודע שאין העדר ברוחני, ודבר צמצום הב'

ובאו"א, ובזו"ן. וגם אחרי שהיו נולדים כל פרצוף ופרצוף, היו יורדים תחילה שם ויונקים מהם, ואח"כ עולים למקומם כנ"ל.

אור פנימי

שהיה נכלל בווג דראש. אמנם אחר שהוכר עביות הגוף שבמסך, הנה תכף נגלה בו הכח דהארת ב"ע שהיה לו בנקודים, ואז נפרד מן הראש וירד למקומו בבי"ע. הרי כי לידתו, שפירושה, הכרת העביות דגוף במסך, מוציאה אותו מבחינת העליון ומביאו למקומו, גרמה לו שיפול לבי"ע. וזה נוהג בכל הפרצופים דאצילות, כי כולם יצאו מן המסך דגוף הנקודים שהאיר בבי"ע. לבד מפרצוף עתיק, שהוא, באמת היה לו התיקון שיוכל להתפשט לבי"ע, להיותו המלביש על עצמות המלכות דא"ק שמטרים צמצום ב'. כנ"ל.

ועיקר תיקונם המספיק להעלותם שוב לאצילות, הוא הפרדת הכח דהארת ב"ע מהם, והשגת כח הסיום החזק של צמצום ב', שהיא בחינת מלכות דא"א, שבה כח הסיום של כל האצילות. וז"ס דדי בהמה, שהם בחינת ב' שלשים תחתונים דנצח הוד דעתיק, המצוים בבי"ע, כנ"ל בדיבור הסמוך עש"ה, והם נתחברו ונתקנו בשיתוף אחד עם מלכות דא"א, ובצירוף שניהם נעשו דדי בהמה מתוקנים להשפיע בפרצוף כח סיום החזק דצמצום ב' שיש במלכות דא"א. וזה אמרו "ונמצאו אותם ב' פרקין תתאין דנצח הוד דעתיק בבריאה מגולים בלי לבוש, ואלו נתחברו יחד ונתלבשו במלכות דא"א". כי אז יכולים לינק השפע דאצילות אע"פ שעומדים בבי"ע, כי מקבלים הארת מלכות דא"א על ידי ב"ש תחתונים דנ"ה דעתיק הנמצאים עמהם בעולם אחד, עד שמקבלים בחינת הסיום דאצילות, ואז עולים למקומם באצילות.

ומכונים דדי בהמה, כי המלכות נקראת כן בזמן היותה בלי מיתוק ממדת הרחמים. והפוכם הם דדי אדם, שמורה שהמלכות ממותקת במדת הרחמים, וז"ס שעומדים

יסוד דעתיק, ביסוד דא"א, ומלכות דעתיק במלכות דא"א דהיינו כמבואר, שהפרקים האמצעים דנה"י דעתיק, גם תג"ת דכלים, ונה"י דאורות, וע"כ המה מתלבשים בנה"מ דא"א. ומה שאומר שמלכות דעתיק מתלבשת במלכות דא"א, אינה מלכות דעתיק ממש, אלא רק בחינת הארה ממלכות שלו, כי מלכות דעתיק גנוזה ברדל"א ואינה מתגלית. כנ"ל בדברי הרב (דף תרי"ח אות כ"ג) עש"ה.

וזה אמרו "ונמצאו אותם תרין פרקין תתאין דנצח הוד דעתיק בעולם הבריאה מגולים בלי לבוש" דהיינו כמבואר, שהשלישים התחתונים דנה"י דעתיק, מתפשטים בבי"ע בשוה עם רגלי א"ק, אמנם נבחנים שיסוד ומלכות חסרים מהם. והוא מטעם שאין תיקון קיום אלא בסוד השיתוף דמדת הרחמים בד"ן, הנמשך מצמצום ב'. וכיון שהתפשטות זו היא מבחינת צמצום א' ע"כ אין שם תיקון קו אמצעי, וע"כ נבחן רק בב' קיום ימין ושמאל בלי מיתוק. וע"כ אין שם אלא בחינת ב' שלשים תחתונים דנצח והוד לבד, וחסר יסוד ומלכות. אלא שמלכות נכללת בהוד. כמ"ש הרב במבוא"ש. דדי בהמה שהם למטה ברגלים, ומהם היו יונקים המלכים שירדו בבריאה: כבר נתבאר לעיל (דף תרל"ז ד"ה וראוי) איך לידת הפרצוף גורמת לו שיפול לבי"ע דפירודא, ע"ש. שהוא משום שהמסך שעליו נעשה זווג העליון לקומת הפרצוף, בא מבחינת הגוף של הנקודים, שהאירו בבי"ע, ולפיכך נשאר בהרשימות שהמסך כלול מהן, הכח הזה להאיר גם בבי"ע.

אלא בעת שנזדכך המסך מכל עביות דגוף שהיה בו, הנה גם עירוב זה דהארת ב"ע לא היה ניכר בו, דהיינו כל זמן

מו) והנה ביארנו, איך ז"א באין לו המוחין שלו, שהוא אור העצמות דפנימי שלו האמיתי, שהוא בגדלותו, באין לו מלובשים תוך האחרים דנה"י דאמא, ונה"י דאבא. ועד"ז כל הפרצופים הם כך, כי הנה"י של העליון, החיצוניות שלהם, נעשים בחינת לבוש אל המוחין של הפרצוף שלמטה ממנו, והכל נכנס ומתפשט ברישא ובגופא אל הפרצוף התחתון ההוא.

מו) והנה אין מוחין פחות מתלת בחינות שהם חו"ב ודעת. והנה החכמה היא קו החסד, והבינה קו הגבורה, והדעת נחלק לב' חציו חסד, וחציו גבורה. להכריע ביניהם, בסוד כי אל דעות ה', תרין דעות,

אור פנימי

התחתון בזמן שנכלל בעליון, שהוא תמיד במדרגה אחת נמוכה מהעליון, ונקרא משום זה חיצוניות דעליון, או אחרים דנה"י דעליון. וזכור זה.

והנה נה"י דעליון הללו, נעשים לבוש אל המוחין דתחתון, ויורדים עמו בצאתו מראש דעליון למקומו. כי עצם אור הקומה מתלבש בנה"י אלו, ונה"י מתלבשים עם המוחין בכלים של התחתון, באופן שנה"י אלו, המה בחינת אמצעי, בין האורות דתחתון ובין הכלים דתחתון.

גם תדע שיש בנה"י האלו ע"ס שלמות ראש וגוף, כמו שיש אל המוחין שמקבלים בתוכם. כי נצח והוד, המה הכלים דג"ר, ובהם מתלבשים חב"ד של המוחין. ויסוד הוא הכלי לכל הוד"ת של המוחין, שהן תג"ת נה"מ. כמ"ש לפנינו.

מו) אין מוחין פחות מתלת בחינות וכו' והנה החכמה הוא קו החסד, והבינה קו הגבורה, והדעת נחלק לב' חציו חסד וחציו גבורה: ולפי שדברים אלו המה המפתחות של כל המוחין דאצילות, ראוי להרחיב הדיבור בהם. וכבר נתבאר לעיל שכל הראשים שיצאו בתחלה בתיקון האצילות, ואפילו בזווג דגדלות שבהם, היו בבחינת פב"א, כי בינה דראש אינה משנית דרכה

בקומת בינה, שהיא שורש הרחמים, כי ע"כ המה מחוברים במקום הלב, שהוא בינה כנודע. ואינם למטה ברגלים, שיש שם אחיזה לקליפות, בסוד ורגליה יורדות מות. וע"כ הוא מקום ערוה, כלומר שיש אחיזה לחיצונים. וז"ס שבהמה בגימטריא ב"ן. והבן. מו) כל הפרצופים הם כך, כי הנה"י של העליון, החיצוניות שלהם, נעשים בחינת לבוש אל המוחין של הפרצוף שלמטה ממנו, והכל נכנס ומתפשט ברישא ובגופא אל פרצוף התחתון ההוא: כבר נתבאר היטב לעיל (דף תרל"ז ד"ה עתה) עש"ה. שענין נה"י דעליון המתלבשים בתחתון, המה נה"י דע"ס דראש, היוצאים בראש דעליון מכח התכללות של התחתון בזווג דראש דעליון, אשר הנה"י הנוספים האלו, אינם כלל נה"י דע"ס דעליון, להיותם למטה מקומתו, למשל הנה"י דראש דעתיק, המה נה"י דקומת כתר, אבל הנה"י שנתוספו בעתיק מסבת התכללות א"א בבחינת מ"ן שמה, המה נה"י דקומת חכמה, כנ"ל. וזה שמדייק הרב "החיצוניות שלהם נעשים בחינת לבוש של המוחין להפרצוף שלמטה" כי הקומה דבחי"ג נקראת חיצוניות אל הקומה דבחי"ד, וא"א לקח רק הנה"י דבחי"ג, הרי שלקח רק החיצוניות דנה"י דעתיק. ועד"ז כל הפרצופים, אינם לוקחים נה"י דעליון ממש, אלא נה"י דקומת

כמ"ש. ואמנם החסד הוא בחינת חמשה חסדים, והגבורה ה' גבורות, כנוצר באדרת נשא קמ"ב.

(מח) והנה בז"א, היו שתי דעות, חד ממוחין שנמשכו לו מאבא, וחד במוחין שנמשכו לו מנה"י דאמא, וכל א' מהם כלול מה' חסדים וה' גבורות.

אור פנימי

תג"ת נ"ה דגבורות. אלא שב' החסדים דחסד וגבורה ושליש חסד העליון שבת"ת. חזרו להיות חב"ד, מכת הארת החכמה שבהם, וכן ב' הגבורות ושליש שהם, חסד וגבורה ושליש עליון דת"ת שמצד הנוקבא, נעשו ג"כ לחב"ד מכת הארת חכמה, אלא שמחזירים יחד, ונחשבים לאחד.

ונתבאר לעיל בדיבור הסמוך, אשר גם נה"י דעליון שהמה לבושי המוחין מתחלקים ג"כ לע"ס, ע"ש. והיינו שהם מתחלקים על ג' שלישים לג' הקוים: נצח, הוד, יסוד. אשר קו הימין שהוא נצח מתחלק לג"ש: חכמה, חסד, נצח. וכן קו השמאל שהוא הוד, נחלק לג"ש: בינה, גבורה, הוד. וכן קו האמצעי שהוא יסוד, נחלק לג"ש: דעת, ת"ת, יסוד ומלכות.

וזה אמרו "והנה החכמה הוא קו החסד, והבינה קו הגבורה, והדעת נחלק לב': חציו חסד וחציו גבורה" פירוש, כי נתבאר לעיל בדיבור הסמוך שנצח והוד הם בחינת הכלים דג"ר של הדעת, ויסוד הוא הכלי דז"ת דדעת. ולפיכך אותם ב' החסדים וחציו, עם ב' הגבורות וחציו העליונים, שהם תג"ת עד החזה, שחזרו להיות חב"ד, כנ"ל. הנה חכמה נתלבשה בקו הימין שהם ג"ש שבנצח, ונתחלקה שם לחכמה חסד נצח, וכולם בחינת חכמה. ובינה נתלבשה בקו השמאלי, שהם ג"ש שבהוד, ונתחלקה שם לבינה גבורה הוד, וכולם בחינת בינה. ובשליש עליון דת"ת, נתלבש שם הדעת עליון שבג"ר דדעת, הנקרא דעת הנעלם. והנה נתבאר

משום הגדלות, והיא עומדת תמיד באחורים לאבא. (ע"י לעיל דף תרכ"ז ד"ה והגורם) ונמצא, אשר בינה דראש מערכת על זו"ן דראש מלהתפשט ממנה ולחוץ, כי אין זו"ן מתגלים לחוץ מבינה אלא רק בהארת חכמה, ע"ד זו"ן דאו"י, כנודע, וכיון שבינה הוא באחורים לאבא, ואין בה אלא אור דחסדים, נמצאים זו"ן נכללים בה, ואינם מתגלים לחוץ. ובוה תבין למה הראשים דאצילות מכונים בשם ג"ר, כי אין בהם רק כח"ב, אבל זו"ן חסרים בהם, מטעם הבינה העומדת באחורים לאבא, ואינה מחזרת פנים לאבא וזולת ע"י העלאת מ"ן.

ובוה תבין המקור של מוח הדעת כי ע"י העלאת מ"ן מתעוררת הבינה וחוזרת פב"פ עם אבא, ומוציאים קומת ע"ס על המ"ן, ואז נולדים זו"ן ומתגלים בראש דעליון גופיה, שהיו עד עתה חסרים שמה, מפאת אחורים דבינה, ועתה שחזרה הבינה פב"פ, הנה מתגלים מהם זו"ן דראש בהארת חכמה כראוי להם. וזו"ן אלו החדשים שנתגלו בראש נקראים דעת. שהם באמת רק ז"ת של הראש, שנתוספו עתה ע"י העלאת המ"ן.

ואע"פ שהם רק זו"ן מ"מ יש בהם ע"ס שלימות ג"ר וז"ת. והוא משום שיש בהם הארת חכמה, וע"כ נבחן אז אשר תג"ת נעשים לחב"ד ונ"ה שבהם נעשו לזו"ן. אמנם ממקורם אין בהם רק ה' חסדים לז"א שבדעת, שהם תג"ת נ"ה דחסדים. וה' גבורות לנוקבא שבדעת. שהן

מט) וטעם לזה הוא, כי הלא גם מוחין דא"א, נמשכין לו על ידי התלבשות בנה"י דעתיק ביה. והנה עתיק אין בו שני פרצופין נפרדים דכר ונוקבא. אמנם תרומתו חד פרצופא. ולכן התם בז"א, דא"א. הו' תרין פרצופין, נכנסו תרי בחינות דמוחין: א' בנה"י דאבא, וא' בנה"י דאמא. אכן הכא דעתיק דכר ונוקבא דיליה, כולא הו' חד פרצופא, ולכן אין בא"א רק תלת מוחין לחוד. ולכן אין בו רק דעת א' ובו ה"ח מצד הדכורא שם מ"ה שבו, וה' גבורות מצד הנוקבא שם ב"ן שבו, כי הכל בחינה א' הוי.

נ) וזכור, אל תשכח כלל זה, כי לעולם בכל פרצופי האצילות, כל החסדים נמשכין משם מ"ה החדש שבא לתקן האצילות, וכל הגבורות משם ב"ן של בירורי המלכים. וז"ס הזווג למתקן גבורות הנוקבא שם ב"ן,

אור פנימי

אלא מכח הארת חכמה שקבלו נעשו לתב"ד. גם נתבאר שנה"ב וב"ש ת"ת, שנשארו אחר שחג"ת נעשו לג"ר, אע"פ שאין בהם אלא ב' שלישי ת"ת, וב' חו"ג התחתונים שהם נצח והוד. מ"מ נתכפלו ונעשו לה"ח חג"ת נ"ה. ולה"ג חג"ת נ"ה. וזה, הוא משום שבכל מקום שחג"ת דו"א נעשו לתב"ד, נעשו נה"י דו"א לחג"ת, ויוצאים לו נה"י חדשים, כנודע. וכן הדבר גם כאן, ב' חו"ג וב"ש ת"ת התחתונים, נעשו לחג"ת עד החוזה, ויצאו להם ב"ש ת"ת תחתונים וב' חו"ג תחתונים חדשים, דהיינו מחוזה ולמטה, וע"כ נתכפלו, ונעשו שוב לה"ח ולה"ג שלימים. ואלו ה"ח וה"ג, הם הנקראים בכללם בשם מוח הדעת, והוא מלוכש בג"ש של לבוש היסוד דעליון. והוא הנקרא בשם דעת המתפשט, אבל הדעת המלוכש בשליש עליון דת"ת, הוא אינו מתפשט ואינו מתגלה, כי הוא נחשב לבחינת הקצוות, שהם חכמה ובינה המתלבשים בלבושים דנצח הוד דעליון ואינו מבחינת קו האמצעי ממש, וע"כ הוא נשאר תמיד תחת החכמה ובינה שבראש, ורק ה"ח וה"ג שבקו האמצעי הם המתפשטים למטה, להיותם מלוכש בלבוש דיסוד דעליון,

ג"ר דדעת, שהם חג"ת שחזרו לתב"ד, וזו"ן שבדעת, שהם ב' החסדים וב' שלישים עם ב' הגבורות וב' שלישים, שהם ב' שלישים תחתונים דת"ת ונ"ה, שבח"ג הנשארים, המה מתכפלים, ונעשו לה"ח שלימים, ולה"ג שלימים, שה"ח הם ז"א שבדעת דו"ת, וה"ג הן הנוקבא שבדעת זו, ושניהם מתלבשים בקו האמצעי של הכלי דיסוד בג"ש שבו, שהם: דעת, ת"ת, יסוד, וכולם בחינת דעת לבד.

והנה נתבאר איך הע"ס של דעת הן מתלבשות בג' הלבושים דנה"י דעליון, שקו החכמה התלבש בלבוש הנצח דעליון. וקו הבינה בלבוש ההוד דעליון. וקו הדעת בלבוש היסוד דעליון. וכל קו מתחלק לג"ש: שקו הימין מתחלק לחכמה חסד נצח, וקו השמאל לבינה גבורה והוד, וקו אמצעי לדעת ת"ת ויסוד. אלא שג' השלישים שבקו ימין, הם כולם בחינת חכמה. וג' השלישים שבקו שמאל הם כולם בחינת בינה. וג' השלישים שבקו האמצעי הם כולם בחינת דעת.

גם נתבאר שבחינת חכמה בינה דעת, דהיינו ג"ר דדעת, אינן ממקורן רק חג"ת,

המתבררות עתה מחדש, בכל זווג וזווג בסוד מ"ן, כנ"ל. ע"י החסדים הנמשכין מהם מ"ה החדש.

נא) וכבר נתבאר ג"כ שם, כי מה שבירר העתיק פעם ראשונה, היה לתקן עצמות הפרצוף דא"א בתחילת תקונו, ונתנם בא"א בבחינת מוחין. ואלו החו"ג שנתנם העתיק בא"א בפעם ראשונה, מהם נבנה ונתקן פרצוף א"א דכר ונוקבא. ונשארו שם תמיד קבועים לעולם. וכאשר חוזר גם הא"א לברר לצורך או"א לתקנם בפעם הראשונה, אז צריך שיקדים אליו זווג העתיק דכר ונוקבא. ויחזרו להמשיך מוחין חדשים אל א"א ונוקבא, כדי שיוכלו לברר בירורי חלקי או"א. ואז באים אליהם החו"ג החדשים: החסדים משם מ"ה והגבורות משם ב"ן. ואז נתקנים שם בתוך הא"א, חלקי או"א כנזכר שם. הרי שיש ב' מיני חסדים וגבורות: א', הוא הראשונים, לתקן הפרצוף, ב', הם החדשים הנמשכים בכל זווג

אור פנימי

שהוא קו האמצעי ממש. וזה הכלל שאין שום התפשטות. מבחינות הקצוות, שהן הקוים דימין ושמאל, רק מקו האמצעי לבד. והכלל הזה מספיק לכל המקומות. ואע"פ שהדעת המכריע בחכמה ובינה מלוּבש בשליש עליון דת"ת שהוא ג"כ קו אמצעי, אמנם שם הוא מקום סתום, כי אין גילוי אל הארת חכמה רק מחזה ולמטה, שהוא בב"ש תחתונים דת"ת, וע"כ נקרא הדעת שבשליש העליון, דעת הנעלם. והבן היטב.

נא) וכאשר חוזר א"א לברר לצורך או"א לתקנם בפעם הראשונה, אז צריך שיקדים אליו זווג העתיק דכר ונוקבא: כמו

שנתבאר לעיל (דף תרל"ח ד"ה וצריך) שאין זווג דא"א מספיק לברר הבירורים דאו"א, משום שהוא רק חצי הכתר התחתון, אלא שהוא צריך להתחבר ולהעשות למדרגה אחת עם הנוקבא דעתיק, שהיא המחצית העליונה דכתר הנקודים, ואז הכתר בשלימות כמו שהיה בעת הנקודים, בעת שהתלבש הכתר למוחין באו"א, שהם המ"ן שעלו, ואז יוכל לתקנם. ע"ש.

א' הוא הראשונים לתקן הפרצוף, ב' הם החדשים הנמשכים בכל וכו': כי בראשונה נעשו ב' הזווגים קטנות וגדלות לצורך הפרצוף גופיה, כנ"ל, ואחר שנתקן הפרצוף עצמו, עולים אליו למ"ן מפרצופים התחתונים, והם נבחנו אצלו לחו"ג חדשים, כי אינם לצורך עצמו אלא לצורך התחתונים. ותדע שכל המוחין נקראים בשם חו"ג, כי כל הזווגים הנעשים ע"י מ"ן אין בהם אור

וזווג, ובכל פעם ופעם, אשר אלו אינם נשארים שם קבועים, רק נתקנים ונעשה מהם צורת הולד, ונולד שם.

* (גב) והנה הודעתך לעיל, שיש בחינת עתיק ונוקבא, וא"א ונוקבא, ואו"א וזו"ן. אמנם יש חילוק בענין הנקבות הנ"ל, והוא, כי הנה הנקבה היא דינין והיא מבחינת בירור המלכים, ואיך יצדק שם נקבה בעתיק וא"א, שהם תכלית הרחמים, כנזכר בב' האדרות. ועוד, כי הנה היות בחינת זכר ונקבה מורה על מיעוט ופירוד, ואין אחדות גמור כמו בהיות

אור פנימי

וא"א, נחשבים רק לשורש אל המוחין דאצילות, שבהם נעשה הזווג לצורך המוחין ההם, ואחר שנצטירו שם, הם נולדים ובאים למקומם, שהם הנקראים או"א דאצילות. והמקבלים את המוחין נקראים בשם זו"ן דאצילות, שהם הגילוי של האצילות, ומהם מושפעים העולמות. כנ"ל (דף תר"ל ד"ה וכל).

וטעם הדברים, תבין על פי היחס שלהם אל הע"ס דאו"י. כי הבחינה העליונה שבכל פרצוף היא עיקרו של הפרצוף, ובשמה נקרא הפרצוף, למשל אם הבחינה העליונה היא כתר, נקרא כל הפרצוף בשם כתר. וזה מורה שבחינת הכתר דאו"י שורה על כל הפרצוף, וכו' תשכיל על דרך זה.

ולפיכך בפרצופי הכתר, אי אפשר שתהיה שם הכר נקבה. כי השם נקבה מורה על חסרון שבה הצריך להשלמה על ידי הזכר המתיחס אליה. וזה יתכן רק מחכמה ולמטה, שהיא בחינת התחלה אל התפשטות האור מא"ס ב"ה למקבל. אבל כתר שהוא שורש והוא בחינת א"ס, שפירושו שעדיין לא נעתק האור לבא לכלל מקבל, אלא עומד בבחינת שורש, שממנו יתפשט האור למקבל. א"כ איך יתכן שם הכר נקבה.

וזה אמרו "ואיך יצדק שם נקבה בעתיק וא"א שהם תכלית הרחמים" כי הם בחינת ההשפעה הגמורה שאין שם בחינת קבלה

החכמה ממש, אלא בחינת חו"ג בהארת חכמה כנ"ל בחלק ז'.

אינם נשארים שם קבועים, רק נתקנים ונעשה מהם צורת הולד: דהיינו על דרך שנתבאר לעיל (דף תרכ"ח ד"ה ואחר) איך הזווג דעתיק שעל המ"ן דאח"פ דכתר ב"ן, שהוציא עליהם ע"ס בקומת חכמה, הנה ע"ס אלו לא נשארו בעתיק בקביעות, אלא שנתקן ונעשה מהם הראש דא"א, שהוא הולד הנולד ע"י הזווג הזה. ועד"ו כל תחתון נולד בהתכללות הזווג בראש דעליון אמנם כשהוכר עביתו יוצא משם ויורד למקומו.

ומלבד הנ"ל, יש עוד בחינות חו"ג היוצאים בזווג בהפרצוף, ונבחנו בו לאינם קבועים. והוא כי אין התחתון מקבל שום הארה, זולת מא"ס ב"ה, וכשהשפע עוברת מא"ס ב"ה להתחתונים היא עוברת דרך כל הפרצופים הקודמים אל התחתון, וזו השפע מכונה בעליונים לאינה קבועה בהם, משום שאינה לצרכם עצמם. ויש עוד דברים בזה, ויתבארו במקומם.

(גב) הנקבה היא דינין והיא מבחינת בירור המלכים, ואיך יצדק שם נקבה בעתיק וא"א שהם תכלית הרחמים: כבר ידעת שכל פרצופי האצילות נחשבים לפרצוף אחד, כנ"ל בדברי הרב (דף תר"ל אות ל"ה) כי עתיק

* עץ חיים שער י"ב פ"ב.

הזכר לבדו. והנה מצינו ראינו בהרבה מקומות בזהר ובאד"ר דקמ"א ע"ב, בהאי דיוקנא דאדם, שארי ותקין כללא דכר ונוקבא, מה שאין כך בעתיקא. וכן בהרבה מקומות מצינו, שלא התחיל בחינות זכר ונקבה אלא מאו"א ולמטה. כנזכר באדר"ז דר"ץ ע"א, האי חכמתא אתפשט ואשתכח דו"נ, שהוא: חכמה אב, בינה אם, ובגינייהו כולא אתקיים בדו"נ וכו'. א"כ איך אנו אומרים, שאפילו בעתיק וא"א יש בחינת נוקבא, והנה מצינו היפך זה בהרבה מקומות, ובפרט בס"ה פרשת בראשית דב"ך ע"ב, דעילת כל העילות אמר האי קרא, ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי וגו', דאית אחד בשתוף, כגון דו"נ, ואתמר בהון, כי אחד קראתיו אבל איהו חד ולא בחושבן ולא בשתוף, ובג"כ אמר, ואין אלקים עמדי, שהיא בחינת הנוקבא הנקרא אלהים, שהוא דין.

נג) והנה ליישב המאמרים אלו צריך שתדע, כי בודאי, שבכל הי"ס יש דכר ונוקבא, אלא שיש חילוק במציאותן איך הם. וביאור הענין הוא, כי הנה זו"ן, אשר בהם עיקר המיתה, כי בהם היו ענין ז' המלכים שמתו, ולכן יש בהם בחינות זכר ונקבה בפרצופים נפרדין

אור פנימי

ולא כלום. אמנם באמת אין שם בחינת נוקבא כלל, כמו שמבאר והולך, אלא מה שאנו מכנים במקום הזה השם נוקבא, מורה ג"כ מבחינת שורש, שיש השפעה המיוחדת לזכר, ויש השפעה המיוחדת לנוקבא, ועל שם ב' השורשים האלו אנו מכנים שם זכר ונקבה. כמו שיתבאר לפנינו.

נג) זכר ונקבה בפרצופים נפרדין אחד מחברו, וכו' מחוברין אינן אלא בהיותן

אב"א: כי בהיותם בקטנות שפירושם, שאין בהם הארת חכמה, הנה חסרון הזה נגלה בעיקר בנה"י דו"א, כי שם מקום גילוי דהארת חכמה, ויש פחד שלא יינקו הקליפות מאחורים דנה"י. כי בכל מקום שיש איהו חסרון בקדושה, מתאחזות שמה הקליפות ויונקים מן הפגם. ולפיכך יש להם תיקון בעת ההיא, לקבל האור דאחורים דאמא עילאה, מצד המסך שלה הדוחה חכמה,

מפאת כי חפץ חסד הוא, כי בינה חפצה בחסדים יותר מבחכמה, כי כן טבע ג"ר שלה מכת הבינה דאו"י. כנודע. ולפיכך בשעה שזו"ן מקבלים האור דבינה מבחינת ג"ר שלה, מושפע להם אחורים שלה הנ"ל. ומתמלא חסרון חכמה שבהם מכת ג"ר דבינה, ואחורים אלו שמקבלים, מכונה בשם כותל, שפירוש, מסך המעכב על הארת חכמה.

ואז נבחן שו"א ונוקביה, דבוקים זה בזה ע"י הכותל ההוא. משום שבכל מקום שמתפשטים אחורים דאמא עילאה, נמצאים נה"י נכללים בחג"ת ואינם יכולים להתגלות לחוץ, כנודע. וכיון שנה"י דו"א הם שורש הנוקבא, נמצא שהנוקבא דבוקה בו"א, ונכללת בו, ואין לה גילוי לחוץ.

וזה אמרו "כי אז אחוריהם שלהם דבוקים יחד וכותל אחד משמש לשניהם

א' מחבירו, ומה שתמצא לפעמים, שהם מחוברין, אינן, אלא בהיותן אב"א, כי אז אחוריהם דבוקים יחד, וכותל א' משמש לשניהן, וצריך נסירה באחור להפרידם.

נד) ואמנם או"א, אשר היה בהם ביטול ולא היה בהם מיתה בפועל, כמו שהיה בזו"ן כנ"ל. לכן היה בהם ג"כ בחינות זכר ונקבה כל א' בפ"ע. פירוש בבחינות ב' פרצופים כדמיון זו"ן, אבל נתוסף בהם חיבור עצום, והוא שהם דבוקים יחד פב"פ תמיד בכותל א' בלבד משמשת לשניהן, ואין ביניהן פירוד כלל, לא כמו זו"ן, שבהיותן אב"א מתחברים, שבהיותן פב"פ נפרדין.

אור פנימי

בווהר, "אתי חסד ופריש להו"ן" כי החו"ג היורדים מזווג פב"פ דאו"א, יורדים ובאים לזו"ן, וע"י, ננסרים ונפרשים זה מזה ונעשו ב' פרצופים נבדלים. והנה נתבאר, שאי אפשר שיתנסרו האחורים מזו"ן, מטרם שאמא עלאה תפסיק בעצמה את אחורים שלה במקומה. גם נתבאר, שעיקר מעלת זו"ן הם, רק בהיותם פרצופים נפרדים, כי אז הם בגדלות, ויכולים להזדווג פב"פ. משא"כ, בשעה שכותל דאחורים שולט בהם, הנה המה דבוקים יחד זה בזה מפאת הכותל ההוא, ואין אז ביניהם שום זווג, כי היא נכללת בו.

נד) או"א: וכו' נתוסף בהם חיבור עצום והוא שהם דבוקים יחד פב"פ תמיד בכותל אחד וכו': כי נתבאר לעיל (דף תרכ"ט ד"ה ואחר) שאפילו הגדלות דאו"א יצאה ג"כ בבחינת פב"א כי בינה דראש אינה עוזבת אחורים שלה על אבא, זולת ע"י העלאת מ"ן. ע"ש. ואחורים אלו נקראים כותל, כנ"ל, שבכותל הזה דבוקים או"א יחד, בחיבור עצום פב"פ. ואע"פ שאמא מקבלת רק חסדים, מ"מ כלפי עצמם נחשבים חסדים האלו בחינות פב"פ, מטעם שחכמה אינה חסרה להם, להיותם בחינת ג"ר, ורק חסדים חסר לאמא, בסוד כי חפץ חסד הוא. וע"כ נחשב לה קבלת החסדים מאבא, לכל מילוי שלימותה, וע"כ נחשב הזווג הזה בחינת פב"פ, אע"פ שמקבלת ממנו רק אור דחסדים.

וצריך נסירה באחור להפרידם" כי הכותל ההוא שקבלו מאחורים דאמא, מדביק אותם זה בזה, כי אינו נותן לנה"י שיתפשטו לחוץ, משום שאין שליטה לאחורים דאמא רק בג"ר של זו"ן, שהם תג"ת, משום שגם בבינה עצמה נפסק אחורים שלה מז"ת שבה, כנודע מסוד הבינה דאו"י, כי כשבאה להאציל את זו"ן, הוכרחה להפסיק אחורים שלה, ולחזור פב"פ עם החכמה, כדי להשפיע הארת חכמה אל הזו"ן שלה. ולפיכך, גם בז"א עצמו, אינה יכולה להשפיע את האחורים שלה, רק בג"ר שלו, שהם תג"ת, ונמצאים ע"כ נה"י נכללים בתג"ת, בסוד ואחוריהם ביתה כנודע.

וזה אמרו "וצריך נסירה באחור להפרידם". כלומר, שאי אפשר שיתגלה הנוקבא לחוץ ותצא מהתכללות התג"ת, זולת ע"י נסירת אחורים דאמא עלאה מהם, אמנם אין אחורים האלו ננסרים, רק ע"י העלאת מ"ן לאו"א, שאז גם אמא עצמה פוסקת את אחורים שלה, וחוזרת פב"פ עם אבא עלאה, והחו"ג היוצאים באו"א על זווגם זה, יורדים ומושפעים אל הזו"ן, וע"י החו"ג האלו נפסקים וננסרים גם אחורים דזו"ן, ואז מתגלים הנה"י לחוץ, ונפרדים מן התג"ת, וגם הנוקבא דז"א, שהיא עצמה בחינת הנה"י האלו המתגלים לחוץ, נמצאת נפרדת מעל הז"א. ונעשית פרצוף בפני עצמה. וזה מ"ש

(נה) וזהו הטעם שאמרו בהרבה מקומות בס"ה פרשת אחרי דס"א ובאדר"ז דר"צ. אבל או"א לא מפסיק רעותא דתרוייהו לעלמין, כחדא נפקין כחדא שריין, לא אפסוק דא מן דא, ולכן זווגייהו תדיר דלא פסיק.

(נו) ואמנם א"א, שהוא מבחינת הכתר של הנקודות, לא היה בו אפילו ביטול וכנ"ל, ואמנם הוא מן ה' אחרונות של הכתר דב"ן כנ"ל. ונודע כי בנה"י של הכתר דנקודים היה קצת ביטול כאשר ירדו להעשות מוחין לאו"א, ולכן גם בו היה בחינות זו"ן, אלא שנתוסף להם תיקון וחיבור נוסף, והוא ששניהן היו פרצוף אחד הזכר ונקבה שבו, באופן זה, כי בחינת שם מ"ה שבו, נתון בכל צד ימין, ובחינת שם ב"ן שבו, היה בצד שמאלו שבו, ושניהם דבוקים יחד בבחינת פרצוף א'.

אור פנימי

בינה היא שורש כל החסדים, כנודע, בבינה דע"ס דאו"י. אלא ז"ת שלה שנתפשט ממנה ע"י הפסקת אחורים שלה, כנ"ל. הן יכולות להיות מחוסרי חסדים.

אבל בב' הפרצופים התחתונים של אצילות, שהם זו"ן, נוהג בהם ענין חסרון חכמה, להיותם מבחינת למטה מסבור דא"ק, ולמטה מסבור דא"א, כנודע. ולפיכך המצבים של הנוקבין דא"א ואו"א, המה בשמאל. ומצבים של ב' הנוקבין דז"א, הנקראות לאה ורחל, הם באחוריו של ז"א. כי הנוקבין דז"א להיותן מחוסרי חכמה, ע"כ נבחן מצבם לבחינת אחור, כנ"ל. אבל הנוקבין דג"ר, להיותן רק מחוסרי חסדים, נבחן מצבם לבחינת שמאל.

ושורש הדברים האלו מובאים בוהר ויקרא דף ד' ע"א. בסו"ה אכלו רעים שתו ושכרו דודים. "רוא דמלה, אכלו רעים לעילא, שתו ושכרו דודים לתתא. א"ל ר' אלעזר, מאן אינון לעילא, ומאן אינון לתתא. א"ל יאות שאילתא, דא אתר עלאה דאינון באחדותא בחדוותא דלא מתפרשן לעלמין, אלין אקרין רעים, הה"ד ונהר יוצא מעדן ועדן וההוא נהר, לא מתפרשין לעלמין, ואשתכחו לעלמין

(נו) פרצוף אחד הזכר והנקבה שבו וכו' מ"ה וב"ן בימינו ובשמאלו אשר הם בחינת זכר ונקבה: וצריך שתזכור מ"ש באו"פ לעיל (ח"ד פ"ה סעיף ב') בביאור המלות: ימין ושמאל, פנים ואחור. כי ב' מיני אורות נבחנים בשלימות הפרצוף: א', הוא אור החכמה. ב', הוא אור החסדים. ומדרגה שהיא מחוסרת חכמה, נקראת בשם אחור. ומחוסרת חסדים, נקראת בשם שמאל. וכבר ידעת שנוקבא, פירושה, נושאת החסרון. וזכר, פירושו, המשלים את החסרון שיש בנוקבא. ובוה תבין שבהיות זכר ונקבה מהשפעת חסדים, נבחנים בעמידת ימין ושמאל. ובהיות זכר ונקבה דהשפעת חכמה. מכונים, בשם פנים ואחור. כי המשלים לחסדים נקרא ימין, והמשלים לחכמה נקרא פנים.

גם תדע, שבג"ר דכל בחינה, אין חסרון מבחינת חכמה נוהג שם. כי חסרון חכמה נמשך מנקודת הצמצום, וג' ראשונות, פירושן, שהן למעלה מנקודת הצמצום שבהמסך. כנודע. אלא שיכול להיות שם חסרון של חסדים. וגם חסרון זה דחסדים, לא יתכן אלא בז"ת דבינה לבד, אבל בג"ר דבינה, אין החסדים פוסקים משם לעולם, כי

נז) וזהו ענין מ"ש בזוהר, שהכתר הוא זכר לחוד בלי נוקבא. ר"ל בלי נוקבא נפרדת ממנו. ומה שאנו אומרים שיש זכר ונוקבא היא היות נמצאים בו ב' בחינות אלו, של מ"ה וב"ן, בימינו ובשמאלו, אשר הם בחינות זכר ונקבה בכ"מ, אבל לא שיש בו זו"ן נפרדין בב' פרצופין, והבן זה מאד. ובזה תבין איך אר"א מלבישין לא"א, זה לימינו,

אור פנימי

כי אז לא היו נקראים ג"ר. ולכן נבחן עמידתם דזכר ונקבה דג"ר, רק בימין ושמאל, ולא בפנים ואחור.

ואין להקשות כיון שכל המקור של אור החסדים בע"ס דאור ישר הוא בינה, וא"כ איך אפשר שתהיה מחוסרת חסדים, עד שתהיה צריכה לאבא. אמנם ידעת שאבא דאצילות הוא קומת בינה דמ"ה החדש, ואמא דאצילות היא הו"ת דחכמה ובינה דנקודים. כי הג"ר של חו"ב דנקודים לקח עתיק, דהיינו בחינות גלגלתא, עינים, ונקבי עינים, שהם כתר חכמה וג"ר דבינה, של חו"ב דנקודים, לקח עתיק, ולא עוד, אלא אפילו אור החסד דו"ת דבינה נשאר ג"כ בעתיק, ולא נשאר לאמא, וזולת ז"ת דחכמה וז"ת דבינה, שהן מגבורה ולמטה, כי אחר שאח"פ דחו"ב ירדו בבחינת אחורים לז"ת דנקודים, לא יכלו לקחת עמהם את אור החסד של הבינה, כי הג"ר דבינה משכו אותו אליהם, בסוד כי חפץ חסד הוא, כמ"ש הרב במטי ולא מטי, ע"ש.

הרי שאין באמא דנקודים בחינת אור דחסדים, וע"כ היא צריכה לאבא שישפיע לה חסדים, כי להיותו קומת בינה דמ"ה, הרי יש לו ג"ר דבינה, שהן מקור כל החסדים. והוא משפיע אותם לאמא דאצילות, אמנם הם לא מתפרשין לעלמין, כי זוגייתו לא פסיק. כנ"ל. ועי' במבו"ש ש"ד ח"ב פרק י"א. ובשער הכוונות דרושי יוה"כ דרוש ב'.

ולפיכך גם נוקבא דא"א, שהיא ג"כ מבחינת אח"פ דאחורים של הכתר דנקודים,

ברעותא באחדותא בחדוותא. שתו ושכרו דודים, אלין אינון לתתא דאקרון דודים לזמנין ידיע, והא אוקימנא. תא חזי, באינון עלאין כתיב בהו אכילה בלא שתיה, מאי טעמא, מאן דאית ליה גרבי דחמרא אכילה בעיא, ובגין דתמן שריא חמרא דמנטרא, כתיב בהו אכילה. ובאינון תתאי דבעיין שקיו, כתיב בהו שתיה, עכ"ל.

הרי שהזווג דאור"א עלאין הוא בסוד שפע החסדים, שנקראת אכילה, דהיינו אכלו רעים, והוא הזווג דאור"א דלא פסיק לעלמין, בסוד עדן ונהר. וטעם הדבר הוא, משום דמאן דאית ליה גרבי דחמרא אכילה בעיא, ובגין דתמן שריא חמרא דמנטרא, כתיב בהו אכילה. פירוש: כי הארת חכמה מכונה בשם יין המשומר בענביו וכיון שהארת חכמה זו שורה תמיד, אפילו בנוקבא, שהיא בינה, כי היא עצמות חכמה מעצם אצילותה, ע"כ אין שם בחינת זווג על הארת חכמה, כי הנוקבא אינה חסרה כלל מזו, שתהיה צריכה אל הזכר להשלימה, אלא שהיא מחוסרת חסדים, ועל זה היא צריכה אל הזכר שה"ס עדן, שישפיע לה אור החסדים, המכונה אכלו רעים. אבל זו"ן שהם חסרים הארת חכמה ע"כ לזווג דשתיה המה צריכים שפירשו הארת חכמה, וז"ש, ובאינון תתאי דבעיין שקיו, כתיב בהו שתיה. פירוש, שדכר ונוקבא תחתונים, שהם זו"ן, הם צמאים להארת חכמה, וע"כ זווגם בסוד שתו ושכרו דודים. והנה נתבאר שזווג דזכר ונקבה בג"ר לא יתכן אלא רק בהשפעת חסדים, כי אי אפשר שנקבה דג"ר תהיה מחוסרת חכמה,

וזה לשמאלו. כי כן הדבר בא"א עצמו צד ימין שבו הוא מ"ה דכורא, וצד שמאל הוא ב"ן נוקבא.

נח) ואמנם בע"י שהוא מבחינת ה"ר של כתר של הנקודים, ששם לא היה שום ביטול כלל מעולם, לכן בחינות זכר ונקבה שבו שהם מ"ה וב"ן, נתערבו יחד לגמרי, ושניהן מעורבים יחד זב"ז בימין בפ"ע, וכן בשמאלו, ואינם כמו א"א. וז"ש באד"ר דקכ"ט ע"א, לית שמאלא בהאי עתיקא סתימאה, כולא ימינא. והענין כי בא"א הזכר בימין והנקבה בשמאל, אבל בע"י, צד ימין שבו כלול ממ"ה וב"ן, וכן בצד שמאל. א"כ שוין הם, ואין הפרש בין ימינו לשמאלו. אמנם בחינות הנקבה והזכר שבו, הוא באופן אחר, והוא שהם ב' בחינות: פנים, ואחור, פירוש כי בין צד ימינו ובין צד שמאלו יש בו בחינת מ"ה מצד פנים, ובחינת ב"ן מצד אחור, ובזה הוא חיבור נפלא גדול מאד.

* (נט) ודע, כי או"א עלאין נעשו: אבא מן הנקבה חצי בינה עליון

אור פנימי

בשלימות כמו שהיו בנקודים מעצם אצילותם, שהוא עצם אור האון, ולא נפגם מן השבירה כלל. וע"כ אין בחינת שמאל בעתיקא, שפירשו, שאין שם בחינת נוקבא שתהיה מחוסרת חסדים. כנ"ל. אלא כולא ימינא. שאפילו הנוקבא דעתיק היא בחינת ימין, שפירשו, שהיא בהשלמת החסדים. פנים ואחור וכו' ובה הוא חיבור נפלא גדול מאד: אמנם בחינות אחורים אלו אינם מגולים בו, אלא הפנים דמ"ה מצד אחד, ופנים דב"ן מצד ב', וב' בחינות אחורים שלהם ביניהם. ואין להקשות, מהנ"ל, שאין בחינת אחור נוהג בג"ר. כי בעתיק שאני, להיות הה"ת השורשית גנוזה בו. כנ"ל (נדף תרי"ח אות כ"ד. ועי' באו"פ שם). והבן, כי אין להאריך.

(נט) חכמה זו דב"ן אמא, להיותה בחינת ב"ן: כלומר, אע"פ שהיא בחינת חכמה

כנ"ל כי ג"ר דכתר שהן גלגלתא, ועינים, ונקבי עינים דכתר, לקח עתיק, דהיינו כתר חכמה וג"ר דבינה, עם אור החדס דבינה הנשאר תמיד בג"ר דבינה, כנ"ל, כל אלו לקח עתיק מכתר דנקודים, ולא נשאר לנוקבא דא"א, רק ו"ת דבינה מגבורה ולמשה עם זו"ן דכתר, הרי שגם הנוק' דא"א היא מחוסרת חסדים מבחינת כתר, וע"כ גם נוקבא דא"א צריכה לקבל אור החסדים מהזכר, שיש לו קומה שלמה דחכמה דמ"ה החדס. ולפיכך יש זכר ונקבה מבחינת ימין ושמאל גם בא"א, אלא שהם בפרצוף אחד, משום שהוא בחינת שורש, שלא יתכן בו הכר נוקבא נפרדת כנ"ל.

נח) זכר ונקבה שבו שהם מ"ה וב"ן נתערבו יחד לגמרי וכו' לית שמאלא בהאי עתיקא סתימאה, כולא ימינא: כי הוא לקח ג"ר דכתר דנקודים, ששם ג"ר דבינה

* עץ חיים שער י"ט פ"ה.

דמ"ה. ואמא מן הזכר, חכמה כולה דב"ן. אך נקרא חכמה זו דב"ן אמא, להיותה בחינת ב"ן. ובינה דמ"ה נקרא חכמה, להיותה דמ"ה. והבן זה.

אור פנימי

זוג ב' הם: בינה דבינה של מ"ה, עם ה"ס: גבורה, ת"ת, נצח, הוד, יסוד, מבינה, דב"ן, דהיינו מנקודה ג' דג"ר דנקודים. ובינה דבינה דמ"ה, היא הזכר, וה' ספירות דבינה דב"ן הן הנקבה. ואלו זכר ונקבה שניהם יחד, נבחנים בשם אמא. להיותם שניהם בחינת בינה, כי הזכר הוא בינה דבינה דמ"ה, והנקבה, ה' הספירות: גבורה ת"ת ונה"י דבינה דב"ן, וע"כ נקראים שניהם בשם בינה או אמא. והם מלבישים לצד שמאל דא"א. מחזה ולמעלה עד הגרון. והזכר נקרא בשם ישראל סבא, והנקבה נקראת בשם תבוניה. אלא בערך היסודות התחתונים נקראים הזוג הב', בשם אמא עלאה או בינה. אמנם בערך הזוג הא', נבחנים הזכר ונקבה דזוג הב', בשם ישראל סבא ותבוניה. זוג ג' הם: ז"א דבינה דמ"ה, עם המלכות דחכמה דב"ן. וז"א דבינה דמ"ה, הוא הזכר, ומלכות דחכמה דב"ן, היא הנקבה. ושניהם יחד נבחנים בשם ישראל סבא, דהיינו ע"ש ז"א דבינה, הנקרא תמיד ישראל סבא. כנודע שז"א נקרא ישראל, וז"א דבינה נקרא ישראל סבא. והם מלבישים לצד ימין דא"א מחזה ולמטה עד הטבור דא"א.

זוג ד' הם: מלכות דבינה דמ"ה, עם מלכות דבינה דב"ן. שמלכות דבינה דמ"ה, היא הזכר, ומלכות דבינה דב"ן, היא הנקבה. וזכר ונקבה הללו נקראים לפעמים יסודות, והם נבחנים שניהם בשם תבוניה. ומלבישים לצד שמאל דא"א מחזה ולמטה עד הטבור דא"א.

ובאמת כל ד' הזוגות האמורים אינם אלא זוג אחד, שהם ז"ת דחו"ב דב"ן, שנתקנו עם קומת בינה דמ"ה החדש כנ"ל. (דף תרכ"ח ד"ה וכו') אשר הזכרים דע"ס שבקומת בינה דמ"ה, מתקנים את ז"ת

אמיתית, דהיינו הנקודה הב' דג"ר דנקודים, מ"מ אין מעלתה זאת מתגלה בה כלל, אלא נחשבת לבחינת בינה, שנקראת אמא, והוא מטעם היותה בחינת ב"ן, ואין לה שום אור מעצמה, אלא מה שנותן לה הזכר, שהוא בינה דמ"ה, לפיכך אין בחינת החכמה שבה, יכולה להתגלות אלא רק בחינת בינה לבד, דהיינו כשיעור שנותן לה הזכר שהוא בינה דמ"ה. ולפיכך היא נרמזת במילוי ו' ד' של י' דשם הוי"ה, דהיינו בהעלם גמור, כי רק מדת הזכר, שהוא קומת בינה מתגלה כאן, ומדת הנקבה שלו, שהיא חכמה, נעלמת ואינה יכולה להתגלות, מטעם הנ"ל.

ובינה דמ"ה נקרא חכמה להיותה דמ"ה: כלומר, להיותה חכמה דבינה דמ"ה, וע"כ נקראת חכמה, להיותה חכמה דקומת בינה. ומכאן כל בחינות החכמה שיש באו"א, להיותה בחינת מ"ה, שהוא המשפיע לאמא, וע"כ, אע"פ שיש גם ז"ת דחכמה אמיתית בפרצופי או"א מ"מ אינה עולה בשם, להיותה מבחינת ב"ן, ואין לה אלא מה שנותן לה מ"ה כנ"ל.

וצריך שיהיה שגור בפ"ך, סדר התחלקות של מ"ה וב"ן, בין ד' הפרצופים: או"א וישסודות. שהרב מביאם כאן. והם ד' זוגות. זוג א' הם: כתר חכמה דבינה דמ"ה, עם ז"א דחכמה דב"ן, אשר כתר וחכמה דבינה דמ"ה, נקראים אבא, שהוא הזכר. וז"א דחכמה דב"ן נקרא אמא, שהיא הנקבה, והזכר ה"ס י' דשם הוי"ה, והנקבה, ה"ס המילוי ו' ד' שביוד, שמדתה נעלמת ואינה מתגלית, כנ"ל, ושניהם יחד נבחנים בשם אבא לבד, להיותם ב' חכמות: חכמה דבינה דמ"ה, וחכמה אמיתית דב"ן, כלומר, ז"א דנקודה ב' דג"ר דנקודים. ואלו הם מלבישים לא"א בצד ימין, מחזה ולמעלה.

נמצא א"כ, כי כפי האמת, שניהם נקרא חכמה לבד, והם בחינת י' ראשונה שבשם.

(ס) ולפי שאמא גדולה אין קץ מאבא, מג' בחינות: א' הוא כי זה חצי בינה דמ"ה וזה חכמה שלימה דב"ן. הב', כי זה חכמה וזה בינה. הג', כי זה מ"ה, וזה ב"ן שגדלה מעלתו ממ"ה להיותו בחינת ס"ג, כנודע כי המלכים שמתו הם כולם ס"ג. ולכן נמצא כי אמא יצאה עתה טמירא ומלובשת תוך אבא. ולכל אלו הסבות הנ"ל, נקראים שניהם אבא או חכמה לבד. כי היא לא נגלית כלל. ולכן שניהם הם י' שבשם, כי ו"ד שבמילוי יו"ד צורתה, ה', הרי כי אמא היא נעלמת תוך ה' ואינה נזכרת, רק י' פשוטה שהיא אבא. וז"ס עטרת בעלה.

אור פנימי

לפרצוף מיוחד, להיות הארת החכמה מגולה בהן, שנקראות ישסו"ת. אשר ז"א דבינה דמ"ה, ומלכות דחכמה דב"ן, מלבישים לצד ימין מחזה דא"א ולמטה עד הטבור. ומלכות דבינה דמ"ה, עם מלכות דבינה דב"ן, מלבישים לצד שמאל דא"א מחזה ולמטה עד הטבור.

(ס) וזה חכמה שלימה דב"ן: כלומר, חכמה אמיתית דב"ן, כי היא ז"ת דחכמה דב"ן, דהיינו נקודה ב' דג"ר דנקודים, שהיא חכמה אמיתית. אבל המ"ה, אינו אלא חכמה דבינה דמ"ה, אבל לא חכמה אמיתית. ואין לפרש שהיא חכמה שלמה בג"ר, כי הג"ר לקח עתיק, כנודע. ולא נשאר לאו"א אלא ז"ת דחכמה ובינה.

שניהם אבא או חכמה לבד, כי היא לא נגלית כלל: כמ"ש לעיל, כי אין יותר בנקבה אלא ממה שלוקחת מזכר, וכיון שאין בזכר אלא קומת בינה, א"כ אין בחינת החכמה שבנקבה נגלית כלל, אלא רק מקומת בינה לבד. כנ"ל ע"ש.

דחכמה דב"ן, כי אבא וז"א שבע"ס דבינה דמ"ה, שהם זכרים, מתקנים את ז"ת דחכמה דב"ן שהוא ג"כ זכר, וע"כ הם מלבישים לצד ימין דא"א מגרון עד הטבור. והנקבות שבע"ס דבינה דמ"ה, שהם אמא ונוקבא שבהן, הן מתקנות לז"ת דבינה דב"ן, שהיא ג"כ נקבה. וע"כ הם מלבישים לצד שמאל דא"א מגרון עד הטבור. אלא מפאת המסך דיסוד דעתיק המלובש בא"א עד החזה, שהוא מעלים ומכסה על ג"ר דקומת בינה דמ"ה, שלא יתגלו שם הארת חכמה, כמ"ש במקומו. ע"כ נתחלקה קומת בינה דמ"ה לב' מדרגות: ג"ר, וז"ת. אשר ג"ר נעשו לפרצוף מיוחד. המלביש מחזה ולמעלה עד הגרון דא"א ונקראים או"א עלאין, אשר אבא דמ"ה, וז"א דחכמה וב"ן, מלבישים לצד ימין, ואמא דמ"ה, וה' ספירות: גבורה ת"ת ונה"י דבינה דב"ן, מלבישים לצד שמאל דא"א מחזה ולמעלה.

וממקום סיום המסך דיסוד דעתיק ולמטה, דהיינו מחזה דא"א ולמטה, עומדות ז"ת דקומת בינה דמ"ה, שנעשו

סא) אמנם יש"ס נעשה מחצי תחתון דבינה דמ"ה, ותבונה מבינה שלימה דב"ן, ואז שניהן בבחינת בינה דמ"ה וב"ן, לכן נקרא שניהן בינה לבד. והיא ה' ראשונה שבשם, ואז אבא טמיר וגניז, כי גם הוא י' דמילוי ה"י, כי הרי עתה אין לה גדולה עליו, שעתה שניהן מבחינת בינה, ולהיותו מבחינת זכר לכן גובר עליה. משא"כ באו"א, שאז יש לאמא יתרון גדול מאד על אבא כנ"ל.

אור פנימי

סא) יש"ס נעשו מחצי תחתון דבינה דמ"ה וכו': היינו יש"ס ותבונה התחתונים המלבישים לא"א מחזה ולמטה עד הטבור, כמ"ש לעיל ד"ה זוג ג' שהם זוג ג' וזוג ד'. עש"ה. אשר זוג ג' נעשו מו"א דבינה דמ"ה, עם מלכות דחכמה דב"ן. והוא הנקרא ישראל סבא. וזוג ד' נעשו ממלכות דבינה דמ"ה, עם מלכות דבינה דב"ן, ושניהם נקראים תבונה.

ותבונה מבינה שלימה דב"ן ואז הם שניהן בבחינת בינה דמ"ה וב"ן: כלומר, שתבונה נעשית מנקודה ג' דג"ר דנקודים, והיינו רק ממלכות שלה, כנ"ל בדיבור הסמוך, כי אמא עלאה המלבשת לא"א מחזה ולמעלה מצד שמאל, נעשית מה' ספירות: גבורה ת"ת ונה"י דבינה דב"ן, ותבונה המלבשת לא"א מחזה ולמטה בצד שמאל, נעשית ממלכות דבינה דב"ן, עם מלכות דבינה דמ"ה. כמ"ש הרב בע"ח שער כ' פרק י'. ובכ"מ. ועי' לעיל בסמוך ד"ה וזה חכמה שלימה דב"ן.

ואין להקשות, כיון שהנקבה היא מב"ן, הרי עוד גדולה מעלתה על הזכר, שהוא ממ"ה, כי הב"ן הוא ס"ג, שהוא עליון ממ"ה, כמ"ש הרב לעיל באו"א עלאין. אמנם באמת אין זה נחשב למעלה כ"כ, משום שהב"ן נפגם מעלתו ע"י שבירת הכלים שבו, ולא חושב אותו הרב לעיל, אלא להעדיפה בעלמא, כי עיקר המעלה דאמא עלאה היא, להיותה בחינת חכמה אמיתית דב"ן. כנ"ל. עש"ה.

עתה אין לה גדולה עליו שעתה שניהן מבחינת בינה ולהיותו מבחינת זכר לכן גובר עליה: כי כאן הזכר טמיר יותר מהנקבה, משעם, שכל גילוי הוא תמיד ע"י הנקבה, כי אין האורות דזכר מתגלים לתחתונים כי אם ע"י הנקבה. אלא בוזג הא' הנ"ל, שהזכר הוא כתר חכמה דבינה דמ"ה, והנקבה היא ו"ק דחכמה דב"ן, דהיינו חכמה אמיתית

(סב) הרי נמצא כי כפי האמת, אבא הוא כללות או"א עלאין יו"ד שבשם, ואמא היא כללות יש"ס ותבונה ה' ראשונה שבשם, אך לפרקים אנו קוראין אבא לאבא ויש"ס, להיותם שניהן בינה דמ"ה. ואמא, לבינה ותבונה, להיותן שניהן בחינת ב"ן לבד, שהיא נקבה. ובוזה תבין מ"ש במ"א, על ולא אבא בעיר כו' כי זווג יש"ס ותבונה הוא זווג דלא פסיק,

אור פנימי

הא' לאו"א עלאין, דהיינו המלבישים לא"א מימינו. והווג הב' המלבישים לא"א מחוזה ולמעלה משמאלו, נקראים בשם ישו"ת. שהוא מטעם שזוג הא' שניהם חכמות, כי הזכר הוא חכמה דבינה דמ"ה, והנקבה היא חכמה אמיתית דב"ן. וע"כ נקראים או"א עלאין. והווג הב' להיותם שניהם בינות, כי הזכר הוא בינה דבינה דמ"ה, והנקבה היא ה"ס תחתונות דבינה דב"ן, ע"כ נקראים שניהם בשם ישו"ת. ועד"ז בעת שמדברים מאו"א עלאין שעלו לבחינת א"א עצמו, דהיינו שהשיגו קומת חכמה דמ"ה דוגמת א"א, הנה אז, כל ד' הווגות הנ"ל המלבישים לגוף דא"א מגרון עד הטבור, נקראים כולם בשם ישו"ת, דהיינו בערך או"א עלאין שיש להם קומת חכמה דמ"ה, שהרי אפילו הווג הא' ג"כ בחינת ישו"ת, משום שאין להם אלא קומת בינה דמ"ה, כי אפילו הזכר של הווג הא' אין לו רק חכמה מבחינת קומת בינה, ולא חכמה אמיתית. ונודע שעיקר הוא קומת הזכר. ולפיכך כל ד' הווגות יחד נקראים עתה בשם ישו"ת, ורק או"א עלאין שיש להם קומת חכמה דמ"ה, הם לבדם נקראים עתה בשם או"א עלאין. ולפיכך נזהר הרב לדייק ולפרש באיזו בחינת או"א וישו"ת הוא מדבר, כי אומר "חכמה עם בינה שהוא או"א עלאין" דהיינו בשעה שעולים או"א למדרגת א"א, אז נקרא הווג בשם זווג חכמה עם בינה, כי אבא יש לו עתה קומת חכמה דמ"ה, ומשפיע לחכמה דב"ן הנקראת בינה, משום היותה מב"ן. אבל אותם או"א המלבישים לגוף

(סב) קוראין אבא, לאבא ויש"ס להיותם שניהם בינה דמ"ה: כי אבא עלאה, הוא כתר וחכמה דבינה דמ"ה, וישראל סבא, הוא ז"א דבינה דמ"ה, כנ"ל ע"ש. ואמא לבינה ותבונה, להיותן שניהם בחינת ב"ן לבד שהיא נקבה: כי אמא עלאה שנקראת בינה, היא ה' הספירות: גבורה ת"ת ונה"י דבינה דב"ן. ותבונה היא, מלכות דבינה דב"ן. ונקראות כן רק בשעה שאו"א עלאין וישו"ת מתחברים לפרצוף א' כי אז נעשים ד' זוגות הנ"ל לב' זוגות. אשר הווג הא' והג' נעשים לאחד, ונקראים שניהם בשם אבא לבד, ומלביש לא"א מגרון עד הטבור. וזוג הב' והד' נעשים ג"כ לאחד, ונקראים שניהם בשם אמא לבד, ומלבשת לא"א מצד שמאל, מגרון עד הטבור. זווג דישו"ת הוא זווג דלא פסיק כנודע, ונקרא זווג בינה ובינה כנ"ל אך ולא אבא בעיר, הוא חכמה עם בינה שהוא או"א עלאין דפסיק זווגיהו: ואין זה סותר למ"ש בע"ח שער י"ד פ"ב, ובכ"מ, שגם זווג או"א עלאין לא פסיק לעלמין. כי השמות הללו של או"א וישו"ת אינם קבועים, אלא שצריכים להבינם תמיד לפי התוכן שבענין. כי הנה ביארנו לעיל, אשר ב' הווגות: ג' וד', המלבישים לא"א מחוזה ולמטה מימין ושמאל עד הטבור, נקראים ישו"ת. וב' הווגות העליונים א' וב', המלבישים לא"א מגרון שלו ולמטה מימין ומשמאל עד התוזה, הם נקראים או"א עלאין. הנה כן הוא ע"פ רוב. אכן בשעה שמדברים מב' הווגות העליונים לפי עצמם, נבחן הווג

כנודע, ונקרא זווג בינה ובינה כנ"ל. אך ולא אבא בעיר, הוא חכמה עם בינה, שהוא או"א עלאין דפסיק זווגייהו. ונודע בדרוש אחר, כי אמא נפקא מבין דרועין דאבא, והוא סוד ישסו"ת הנקרא אמא נפקא מתחות ב' דרועין דאו"א עלאין, הנקרא שניהן אבא לבד.

אור פנימי

וצריכים לזכור, כל הג' חלוקות שהיו בעולם הנקודים, שנתבארו לעיל (דף תרכ"ד ד"ה ובוה תבין) שחלוקה א' היא המוכתר שבכולם, דהיינו מה שיצא שם מעצם אצילותם, שהיא בחינת או"א אב"א, שבהם לא פגע הביטול והשבירה אפילו משהו, והיו כולו חלקו של עתיק. וחלוקה ב' היא, מה שיצא שם בבחינת תוספות מהארת הטבור דא"ק, שהוריד הה"ת מעינים לפה דנקודים, ואו"א חזרו לראש והשיגו הג"ר שלהם, שחלוקה זו גרועה הרבה מחלוקה הא', מחמת הביטול שהיה בהם בעת שביה"כ. והנה מחלוקה ב' הזאת נתקנו הג"ר דאצילות, שהן א"א ואו"א וישסו"ת, אבל זו"ן לא יכלו להתקן מחלוקה הזאת וזלת בור"ק לבד. והוא מטעם, שחלוקה זאת עדיין אין בהן מעצם הה"ת כלל, אלא מבחינות כלים דס"ג שקבלו כח הה"ת לתוכם. וחלוקה ג' היא הגרועה מכולם, שהיא מה שיצאה שם ע"י מ"ן דו' ונקודה מיסוד דא"ק, שאו"א חזרו פב"פ על ידיהם, ומהמ"ן האלו יצאו ז"ת דנקודים, שהמה נשברו פנים ואחור ומתו וירדו לבי"ע. ואפילו המוחין שיצאו מהם באו"א, שנקראים הסתכלות עיינין דאו"א וכו' גם הם ביטולם קשה ביותר מחמת שיש בהם מה"ת בעצם, דהיינו הנקודה שקבלו מיסוד דא"ק. עש"ה. ובוה תבין ההבחן בין המוחין הקבועים באצילות, אשר זווגם לא פסיק לעלמין, ובין המוחין שאינם קבועים וקיימים תמיד, אלא שהם תלויים במעשה התחתונים, שבעת שהם זכאים גורמים מוחין וזווג, ובעת שאינם זכאים תכף נפסק הזווג. והוא, כי מתחלה נתקן באצילות רק המוכתר ביותר, שהוא חלוקה הא' שלקח עתיק, וחלוקה הב' שלקחו

דא"א מגרון ולמטה, כיון שאין להם אלא קומת בינה דמ"ה, נקראים זווג בינה עם בינה, כי אפילו אבא דווג הא' אין לו רק כתר וחכמה דבינה דמ"ה, וחכמה דבינה היא ג"כ בחינת בינה, כי ע"כ אין הנקבה, שהיא ו"ק דחכמה אמיתית דב"ן, מתגלית כלל בזווג זה אלא רק מדת הזכר, מתגלה, שהוא ה' שבשם הוי"ה. כנ"ל.

וזה אמרו "ובוה תבין מ"ש במ"א על ולא אבא בעיר כו'" סובב על מ"ש בע"ח שט"ו פ"א. (ועי' בסוף שער הכללים הנעתק מכ"י האר"י ז"ל עצמו) שמביא שם מה שדרשו חז"ל על הפסוק ולא אבא בעיר וכו' "נשבע ה' שלא יכנס בירושלים של מעלה שהוא זווג או"א, עד שיכנס בירושלים של מטה, שהוא זווג שלים דזו"ן לגמרי. וכו', כי זווג שלים שהוא זווג דאו"א בבחינת חכמה, שהם הנקודות, זה נפסק בעוונותינו מימות החורבן. וכו' אמנם זווגא דלא שלים, שהוא לחדש נשמות ישנות או להחיות העולמות, אין זווג זה נפסק לעולם עכ"ל. והנה לכאורה יש סתירה, כי שם כתב, שזווג דאו"א בבחינת חכמה נפסק לגמרי מימות החורבן ואילך, וכאן כותב, שמזדווגים לפעמים, אלא דפסיק זווגיהו, אכן אלו ואלו דברי אלקים חיים, אלא שצריכים לירד לעומק הדברים. ותחלה צריכים להבין הטעם, למה באמת נפסק זווגייהו דאו"א בבחינת החכמה שבהם, וכן מהי השבועה, שיהיו או"א עלאין תלויים בזווג שלים דזו"ן, ואדרבא, זו"ן תלויים תמיד באו"א, שהם משלימים את זו"ן שהם בניהם, ואיך יתכן שיהיו זו"ן נשלמים מטרם שיושלמו או"א. ולהבין כל זה, צריכים לידע וללמוד הדברים ממקורם.

* (סג) והנה תראה כי עתיק כולל מ"ה וב"ן, ושניהם זכר ונקבה פרצוף א', והנה אחוריים דמ"ה וב"ן באמצע זה הפרצוף, ופנים דמ"ה

אור פנימי

ומוחין, ומכ"ש הנשמות של התחתונים התלויים ויוצאים מזו"ן. אלא שהמה נתקנו ויצאו ע"י עליות המסך והזדככותו, ע"ד יציאת פרצופי א"ק, כמבואר לעיל והבן וזכור זה היטב.

ובאמור תבין ג"כ הפירוש, של עליות הפרצופים למעלה ממדרגתם, הנוהג בשבתות ויו"ט, וע"י מע"ט של הצדיקים, כי המדרגות של כל פרצוף נקבעו, ע"פ מה שנתקנו ע"י המ"ן של חלוקה הב'. אשר עתיק נתקן בקומת כתר, וא"א נתקן בקומת חכמה, ואו"א נתקן בקומת בינה, וזו"ן נתקן בגוף בלי ראש. דהיינו ע"פ הקומות שיצאו זו למטה מזו הנקראים ע"ס דמ"ה החדש, כנ"ל באורך. אמנם עדיין אין זה תיקון שלם, כי עדיין לא חזרו בזה המדרגות שהיו לב"ן בעת המלכים. כי בערך מה שהיו להם אז, נבחנים כל פרצופי אצילות לחסרי ג"ר, כי למשל, או"א שהם הנקודה ב' וג' דג"ר דנקודים, שהיו אז מקומם במקום הראש דעתיק דאצילות (כנ"ל דף תרכ"ז ד"ה והגורם) הנה עתה באצילות ירדו לבחינות ישסו"ת דאצילות, וחסר להם ג' מדרגות נשמה חיה יחידה, עד שחוזרים למקומם לג"ר דנקודים. כי בהתחבר ישסו"ת ואו"א לפרצוף אחד, קונה ישסו"ת בחינת נשמה, וזה נבחן שישסו"ת עלה למדרגת או"א עילאין. וכשישסו"ת עולה למדרגת א"א, קונה אז בחינת חיה שלו, וכשישסו"ת עולה למדרגת עתיק, אשר אז נמצא במקום ג"ר דנקודים כמו שהיה מתחילה אז קונה יחידה שלו. כי עתה חזרו למדרגתם כמו שהיו בעת המלכים, שהיו נכללים בנקודה ב' וג' דנקודים כמו או"א

א"א ואו"א וישסו"ת דאצילות. וכיון שביטולם שקרה להם בעת המלכים לא היתה קשה, כי באמת לא היה להם חלק כלל בהמלכים, כי או"א לא יצאו שם אלא בבחינת פנים באחור, שמוזוג זה אינו מגיע לזו"ן כלום, כמ"ש שם, אלא מחמת שהיו מחוברים במוחין דחלוקה הג' שיצאו ע"י מ"ן דיסוד א"ק, ע"כ גם המה נתבטלו. וכיון שלא היתה הביטול מחמת עצמם, ע"כ אחר שנתקנו ע"י המ"ה החדש, וחזרו ונעשו לבחינת ג"ר, דהיינו לא"א ואו"א וישסו"ת, הנה נשארו כן בקביעות, וזווגם לא פסיק לעלמין, כמ"ש הרב בע"ח שער י"ד פ"ב, שזווג א"א ואו"א לא פסיק לעלמין.

אמנם כל המוחין היוצאים ע"י המ"ן שמעלים מחלוקה הג', שהם ד' האחורים דאו"א וישסו"ת, והניצוצים וכלים ד' המלכים, מבחינת מה שיצאו ממקורם מ' ונקודה דיסוד דא"ק, שהביטול ושכירה שבהם קשה ביותר, משום שעצמות הה"ת מעורבת בהם, כנ"ל, הנה המוחין והזווגים שיוצאים בכחם אינם יכולים להיות קבועים בתמידית בזווג דלא פסיק, כי אז היו התחתונים פוגמים גם בג"ר דאצילות, ולפיכך המה נפסקים בשעת פגם התחתונים. באופן, שהם תלויים לגמרי בתחתונים, כי אין המוחין אלו יוצאים באצילות בלי מ"ן שיעלו התחתונים, בעת שהמה זכאים, והיא הנותנת, שבעת שאינם זכאים נפסק להם הזווג והמוחין. אמנם המוחין הראשונים הקבועים, שנתקנו מחלוקה הב', אינם נצרכים להעלאת המ"ן ע"י התחתונים, כי אין אל התחתונים שום שייכות להם, שהרי אפילו זו"ן לא יכלו לקבל מהם אלא בחינת ו"ק לבד בלי ראש

* עץ חיים שער י"ט פ"ט.

מצד א' ופנים דב"ן מצד הב', וב' בחינות אחוריים ביניהן. וא"א גם הוא

אור פנימי

הפרצופים כל אחד מהמדרגה הקודמת שלו, מכונים בשם עליות. כי זו"ן שהשיגו ג"ר מישו"ת נבחרן שעלו והלבישו אותם. וישו"ת שהשיגו ג"ר ממדרגת או"א, נבחרן שעלו והלבישו אותם. וכן או"א לא"א, וא"א לעתיק, ועתיק למעלה ממנו. עד סוף המדרגות.

ואם התחתונים זכאים עוד יותר ומעלים מ"ן אל הזו"ן מניצוצים, וכלים שבבי"ע, השייכים לבחינת חיה. הנה גם זו"ן מעלים מ"ן לאו"א מבחינת חיה דישו"ת, וכן כל אחד לעלי עליון שלו, כנ"ל. ואח"כ יורד מ"ד מלמעלה ומשיג עתיק מוחין חדשים, שהם מב' מדרגות גבוהים מבחינתו. וכן כל הפרצופים. ונמצא עתה שאו"א השיגו הג"ר מבחינת עתיק. וישו"ת משיגים הג"ר מבחינת א"א. וזו"ן משיגים הג"ר מבחינת או"א עלאין. וקונים כל הפרצופים בחינת מוחין דחיה, דהיינו אור התכמה.

וכשהתחתונים זכאים לגמרי, אז המה מעלים מ"ן אל הזו"ן מניצוצים וכלים שבבי"ע, השייכים לבחינת אור היחידה, וכן כל פרצופי אצילות כל אחד לעלי עליון שלו, עד שיורדים מוחין חדשים לעתיק, הגבוהים ממנו בג' מדרגות. וכן כל אחד מפרצופי אצילות. ונבחרן עתה שישו"ת השיגו הג"ר מג' מדרגות למעלה מהם, דהיינו מעתיק, ומכונה שישו"ת עלו והלבישו לעתיק. וכן זו"ן השיגו ג"ר ממדרגה הג' שלמעלה מהם, דהיינו מא"א, ומכונה שו"א עלה והלביש לא"א. ואז מזדווגים זו"ן ומשפיעים המוחין החדשים לגשמות התחתונים ממדרגת יחידה. להיותם עיקר הגורמים לכל פרצופי האצילות, ששיגו אורות דיחידה. כנ"ל. והנך רואה עתה שכל הפרצופים נשתלמו ובאו למקומם הראשון שהיו בעת המלכים. כי ישו"ת בא למקום

דנקודים. הרי שמטרים עליהם נמצאים חסרי ג"ר, ועד"ז כל פרצופי אצילות.

והנה המוחין נשמה חיה יחידה אלו, שקונים הפרצופים, המה באים ע"י עליית המ"ן ממע"ט של הצדיקים, והמ"ן האלו נבררים מאורות ניצוצים וכלים של חלוקה הג' הנ"ל. וע"כ נקראים רק בשם עליות ולא הלבשה ממש, מחמת שאין המוחין אלו קבועים בהם, אלא הם בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים כנ"ל, ולכן אינם נבחרים להלבשה, רק העליה בעלמא, כלומר לשעתו לבד. דהיינו בשעה שהתחתונים זכאים, והם מעלים מ"ן מניצוצים וכלים שנפלו בבי"ע, השייכים לבחינת נשמה, אל פרצופי הזו"ן, הנה אז גם זו"ן מבררים מאחורים דישו"ת הנמצאים באצילות, ומעלים אותם למ"ן לאו"א בשביל ישו"ת, וכן או"א מעלים מ"ן לצורך א"א אל פרצוף עתיק, וכן למעלה. ואז יורדים המ"ן דוכרין, שהם המוחין, מלמעלה לפרצוף עתיק, ומשיג עתיק בחינת ג"ר מהמדרגה העליונה ממנו, ואח"כ מזדווגים עתיק ונוקבא ומשפיעים מוחין לא"א, ומשיג גם א"א הג"ר מהמדרגה העליונה ממנו, דהיינו מבחינת עתיק, ואח"כ מזדווגים א"א ונוקבא ומשפיעים מוחין לאו"א, וגם או"א משיגים ג"ר מהמדרגה העליונה מהם, דהיינו מא"א. ואח"ז, מזדווגים או"א ומשפיעים מוחין לישו"ת, וגם ישו"ת משיגים הג"ר מהמדרגה העליונה מהם, דהיינו מאו"א עלאין, ואז מזדווגים גם ישו"ת ומשפיעים מוחין לזו"ן, וגם הזו"ן משיגים הג"ר מהמדרגה העליונה מהם, דהיינו מישו"ת. ואז מזדווגים גם זו"ן ומשפיעים מוחין אל נשמות הצדיקים שהמה העלו את המ"ן, אל זו"ן והיו הגורמים לכל אלו המוחין החדשים שיצאו בכל פרצופי אצילות. ואלו המוחין החדשים שהשיגו

זכר ונקבה מ"ה ב"ן פרצוף א', אלא שהוא באופן אחר, כי בכל חציו

אור פנימי

מספיק רק להחיות הו"ן בבחינת רוח נפש לבד, ואינם יכולים להשפיע מוחין כנ"ל. אמנם כשאנו מעריכים אותם כלפי המוחין והווגים שהיו להם בזמן המלכים, נחשבים עוד לבלתי נשלמים, כבי אפילו בשעה שמשיגים המוחין דיחידה, אשר אז באמת כל אחד כבר נמצא במקומו, כמו שהיה בנקודים מטרם שבירת הכלים, מ"מ כיון שאינם משיגים את זה אלא בדרך עליה, שפירושו שאינו קבוע וקיים, אין זה נחשב לתיקון גמור, כיון שסופם לירד משם. ומערך הזה מכונים הווגים של הפרצופים האלו, אפילו בעת שהשיגו מוחין דיחידה וישסות מלביש לעתיק וז"א לא"א, בשם זווג דלא שלים. מפאת שאינם קבועים.

חלוקה ג' היא, בגמר התקון, דהיינו שפרצופי האצילות ישארו במוחין דיחידה בקביעות, ולא יהיה להם שום ירידה עוד. אשר אז נבחנים שנתקנו לגמרי וחזרו למדרגתם כמו שהיו מטרם הקלקול ושביה"כ. אשר אז נבחנים הווגים בבחי' זווג שלים לגמרי.

והנה נתבאר היטב ג' חלוקות שיש בענין זווג שלים ולא שלים. שחלוקה א' היא זווג דלא שלים מב' בחינות: א' שהם מתוסרי ג"ר בערך הנקודים. וב' שאין מוחין נולדים מזווגים שבהם. וחלוקה ב' מעולה מא', כי הווגים שלהם מולידים מוחין לזו"ן שמצד זה אפשר לכנותם זווג שלים, אבל בערך הנקודים הנה נחשבים לזווג דלא שלים, כי עדיין לא קבלו תיקונם בשלימות, אלא רק החלוקה הג', דהיינו כמו שהיה בגמר התיקון, שיחזרו למדרגתם בקביעות גמור כמו שהיו בזמן הנקודים, הנה אז נחשבים לבחינת זווג שלים לגמרי כי קבלו כל תיקונם בשלימות.

והנך רואה שענין זווג שלים ולא שלים,

עתיק דאצילות, המלביש לג"ר דנקודים, ששם היו כלולים ועומדים ישסות אלו דאצילות בעת המלכים מטרם שנשברו. וכן ז"א שעלה עתה והלביש לא"א, המלביש מקום תג"ת דנקודים, נמצא עתה אשר ז"א חזר ג"כ למקומו שהיה שם בעת המלכים מטרם שנשברו. וע"כ נבחנים עתה הפרצופים כולם שהם בשלמות, וזווגם בשלימות. כלומר, כמו שהיו מטרם הקלקול ושביה"כ.

עתה תבין פירוש המלות של "זווג דשלים" "זווג דלא שלים". כי ג' חלוקות יש כאן: חלוקה א' היא זווגי הפרצופים מבחינת ג"ר הקבועים באצילות, אשר זו"ן נשארו בגוף בלי ראש, אלא שהיה להם תיקון דאב"א. כנ"ל. והנה אפילו ג"ר שהם א"א ואו"א וישסות, נחשבים כאן בערך הנקודים לחסרי ג' מדרגות, כנ"ל, וע"כ נקראים הווגים שבהם בחינת זווג דלא שלים לגמרי. כי אינם יכולים להשפיע שום מוחין לזו"ן. וע"כ נקראים הווגים האלו, בשם זווג להחיות העולמות בבחינת חיות מצומצם, אבל לא להוליד נשמות בשביל זו"ן, כמבואר. חלוקה ב' היא, זווגי הפרצופים בעת עלייתם אל העליון מהם, דהיינו בשעה שהתחתונים זכאים ומעלים מ"ן אל הו"ן, שהמ"ן הללו גורמים מוחין דג"ר חדשים לכלהו פרצופי אצילות, וכל אחד עולה ומלביש למעלה ממדרגתו. שבמ"ן המיוחסים לאור הנשמה, עולים כל אחד במדרגה אחת למעלה. ובמ"ן המיוחסים לאור החיה, עולה כל אחד בב' מדרגות למעלה ממדרגתו. ובמ"ן המיוחסים למוחין דיחידה, עולה כל אחד, בג' מדרגות למעלה ממדרגתו. והנה כל הווגים האלו, אפשר לקוראם זווג שלים, משום שע"י הווגים האלו נולדים מוחין דג"ר דזו"ן, המכונה, שמנחילים עשרות לבניהם. מה שא"כ בחלוקה א', אין זווגם

הימיני יש מ"ה בפנים ואחור, ובכל חצי שמאל יש ב"ן בפנים ואחור.

אור פנימי

דהיינו שנשבע הקב"ה שלא יכנס בקביעות בירושלים של מעלה, מטרם שיכנס בקביעות בירושלים של מטה. וזה אמרו "זווג ישסו"ת הוא זווג דלא פסיק, ונקרא זווג בינה ובינה. אך ולא אבא בעיר הוא חכמה עם בינה דפסיק וזוגיהו" והנך רואה שהרב מדבר כאן מחלוקה ב', דהיינו המוחין דג"ר שמשגיגים פרצופי אצילות ע"י העלאת מ"ן דתחתונים לזו"ן, ומדבר מהעליה הראשונה, שהיא ע"י מ"ן המיוחסים לנשמה, שאז או"א משיגים מדרגה אחת גבוה ממדרגתם, דהיינו א"א, שנבחרן שאו"א עולים לא"א כנ"ל. שאז יש לו לאבא קומת חכמה, ונקרא זווג חכמה עם בינה, כנ"ל. שהוא בחינות מוחין חדשים של נשמה לכל הפרצופים, כנ"ל. ואומר, שזה שנשבע הקב"ה ולא אבא בעיר, כי זווג הזה אינו בקביעות והוא זווג דפסיק, כי תלוי במעשה התחתונים. כנ"ל. ורק מוחין דישסו"ת, שהם כל ד' הזוגות דאו"א המלבישים לגוף דא"א, מגרון עד הטבור, כל אלו הם בבחינת זווג דלא פסיק, להיותם בחינות המוחין הקבועים באצילות, שלא נתקנו ע"י העלאת מ"ן של התחתונים, כנ"ל. וע"כ זווגם לא פסיק. אמנם זווגם נבחרן ללא שלים, מב' בחינות: א' שהם חסרי ג"ר בערך הנקודים. וב', שאינם ראויים להוליד נשמות וג"ר אל זו"ן, וכל זווגם הוא רק להחיות העולמות.

היוצא מדברנו, שיש ב' בחינות של זווג שלים: א' הוא זווג שלים גמור, שפירושו כמו שהיה מטרם שביה"כ, שהוא נפסק לגמרי עד לגמר התיקון. ב' הוא זווג שלים בדרך עליה, והוא לא נפסק לגמרי, אלא שהוא בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים וע"כ נקרא לפעמים זווג דלא שלים. ג' הוא, זווג שהוא לגמרי לא שלים שאינו אלא להחיות העולמות, והוא זווג דלא פסיק לעלמין.

נוהג בכל פרצופי אצילות ולאו דוקא באו"א וישסו"ת. גם כולם שוים בענין זה. כי בשעה שזו"ן הם בחלוקה א', הרי כל הפרצופים נבחרים ללא שלים כמותו. וכן כשהם בחלוקה ב', אם זו"ן משיגים נשמה, משיגים כל הפרצופים העליונים ג"כ בחינת נשמה, וכשזו"ן משיגים בחינת חיה, משיגים כולם בחינת חיה, וכן ביחידה. אלא שענין העלאת המ"ן מתחיל ממטה למעלה, ובוה נמצאים זו"ן מקדימים לאו"א. ובענין הורדת מ"ד או"א גורמים לזו"ן, כי מתחיל מלמעלה למטה.

ועתה נפתח הפתח להבין דברי הרב, בענין השבועה "שנשבע הקב"ה שלא יכנס בירושלים של מעלה, שהוא זווג או"א, עד שיכנס בירושלים של מטה, שהוא זווג שלים דזו"ן לגמרי, כי זווג השלים, שהוא זווג דאו"א בבחינת חכמה שהם הנקודות, זה נפסק בעונותינו" והנך רואה שהרב מדבר כאן בזווג שלים דזו"ן ואו"א לגמרי דהיינו כמו שהיו בזמן הנקודים, כי ע"כ מדייק לומר, זווג דאו"א בבחינת חכמה שהן הנקודות, כלומר; כמו שהיו בעת הנקודים. ולפיכך אומר שזווג זה נפסק לגמרי, כלומר שלא יהיו עוד בבחינה זו, רק בגמר התיקון ומפרש ע"כ את השבועה, שנשבע הקב"ה שמטרם שיהיו זו"ן מתוקנים לגמרי, ויהיה זווג שלים לגמרי, בירושלים של מטה, שהם זו"ן, הנה יפסוק הזווג השלים הזה, גם מאו"א שהם בחינת ירושלים של מעלה. וטעם התלות בזו"ן, היא מחמת שעיקר גורם התיקון הוא ממטה למעלה. ע"י מע"ט ומ"ן שמעלים התחתונים, ונמצאים ע"כ זו"ן קודמים לאו"א. אבל בירידת המ"ד והמוחין, ודאי שאו"א קודמים לזו"ן, וזו"ן תלויים באו"א, כנ"ל.

אמנם כאן בדברי הרב שלפנינו מפרש הכתוב של, ולא אבא בעיר, לענין הקביעות,

(סד) אך באו"א יש מ"ה וב"ן, אלא שהם ב' פרצופים דבוקים יחד תמיד פב"פ, דוגמת עתיק, וכל כך הם דבוקים, עד שנחשבים שניהם לפרצוף א', ונקרא אבא. וכן באמא היא כך, כי הם ב' פרצופים דמ"ה וב"ן, אלא שהם דבוקים מאד פב"פ, דוגמת עתיק כנ"ל.

(סה) ובז"ן יש גרעון אחר, כי כל מה שהולכין הפרצופים ויורדין ממדרגתן מתגלה מאד פירודם, בחינת המ"ה מבחינת הב"ן. ולכן נתוסף

אור פנימי

בגוף אחד ומלבישים לצד שמאל דא"א, הנקראים אמא. והבן היטב.

סה) כל מה שהולכין הפרצופים ויורדין ממדרגתן, מתגלה מאד פירודם, בחינת המ"ה מבחינת הב"ן: וזה תלוי במדת הקלקול שיש בב"ן. וכבר מובא לעיל שיש ג' בחינות בזה (בדף תרכ"ד ד"ה ובוזה תבין ע"ש) כי מה שיצא בנקודים בבחינת קטנות מעצם אצילות הוא בחינה ראשונה המוכתרת בב"ן, ואותה לקח עתיק. ומה שיצא שם בבחינת תוספת ע"י זווג דע"ב ס"ג, שהאיר דרך הטבור לג"ר דנקודים והוריד הה"ת מעינים דכתר לפה דנקודים, והשיב את הג"ר לאו"א, היא בחינה ב' דב"ן, הגרועה מבחינה א', כי בה קרה ענין הביטול, מאחר שיצאה בבחינת תוספת, ואותה לקחו א"א ואו"א. ומה שיצא שם ע"י המ"ן דל' ונקודה, שהאיר דרך יסוד דא"ק, דהיינו מבחינת הזווג דהסתכלות עינים דאו"א זה בזה ואילך, היא הבחינה ג' דב"ן, הגרועה מכולם, אשר ג"ר דאצילות, שהם עתיק א"א ואו"א, לא לקחו ממנה כלום, לתיקון עצמות פרצופיהם, אלא זו"ן בהכרח שקבלו ממנה, כי ו' ונקודה זו דיסוד א"ק, שנעשו מ"ן באו"א דנקודים הן כל עצמות ז"א, שהן בחינת הטפה השרשיית של ז"א, כמ"ש בחלק ו' עש"ה. ולפיכך, מ"ה וב"ן דעתיק מחוברים זה בזה חיבור נפלא מאד, משום שבב"ן דלקח עתיק, אין בו שום קלקול, כי לא קרה,

סד) באו"א יש מ"ה וב"ן אלא שהם ב' פרצופים דבוקים יחד תמיד פב"פ דוגמת עתיק: ענין התחלקות מ"ה וב"ן בין פרצופי אצילות כבר מובא לעיל (דף תרנ"ד ד"ה וצריך ע"ש) ומשם תבין שאו"א אלו שהרב מביא כאן, הם בצירוף יסודות המלבישים לא"א מחוזה ולמטה עד הטבור, ונמצא שאבא הוא זוג א' וג', שמ"ה שבהם כתר חכמה וז"א דבינה, וב"ן שבהם הוא ז"ת דחכמה. ואלו נקראים אבא, ומלבישים לא"א מצד ימין מגרון עד הטבור, ועליהם אומר הרב שמ"ה וב"ן שבו דבוקים יחד תמיד פב"פ דוגמת עתיק. כלומר כמו שמ"ה וב"ן שבעתיק הם פרצוף אחד, כן מ"ה וב"ן אלו שבאבא, הם רק פרצוף אחד המלביש בימין דא"א עד הטבור.

ועד"ז מ"ה וב"ן שבאמא הכוללת גם את התבונה, אשר מ"ה שבה הוא אמא ונוקבא, וב"ן שבה הוא ו' תחתונות גבורה תנהי"מ, שהם מלבישים לא"א מצד שמאל מגרון עד הטבור. ועליהם אומר הרב, שמ"ה וב"ן שבאמא דבוקים מאד פב"פ דוגמת עתיק. דהיינו שהם נעשו לגוף אחד כמו עתיק. אכן ענין או"א הנבחנים לב' פרצופים נפרדים זה מזה הדבוקים בכותל אחד פב"פ, סובב על ב' גופות הנ"ל. אשר מ"ה וב"ן המחברים לגוף אחד ומלבישים לצד ימין דא"א, הנקראים ביחד אבא, הם מחוברים פב"פ בכותל אחד, עם מ"ה וב"ן המחברים

פירוד בחלק מ"ה וב"ן שבזו"ן. והענין כי הז"א כולו בחינת מ"ה, והנוקבא כולו בחינת ב"ן, והם נפרדים, לזמנין אב"א, ולזמנין פב"פ.

(סו) והנה דוגמת או"א הם ז"א ורחל השוין בקומתן, ודוגמת יש"ס ותבונה, הם יעקב ורחל הקטנים מהחזה דז"א ולמטה. והבן זה. ודע, כי

אור פנימי

מדבר ג"כ משעה שזו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים נכללים בפרצוף אחד. אשר אז, נבחנו כל ז"ת דמ"ה בשם ז"א, וכל ז"ת דב"ן בשם נוקבא. כי בור"ק דמ"ה שנקראים ז"א הגדול, נכלל בו יעקב שהוא מלכות דמ"ה. ובור"ק דב"ן שנקראים רחל הגדולה, נכללת בה רחל הקטנה. ובמצב זה, נמצא ז"א עם יעקב כולו מ"ה. והנוקבא הגדולה עם רחל הקטנה כולה ב"ן. ומ"ש בע"ח הנ"ל שהז"א לקח ו"ק דמ"ה וו"ק דב"ן, הוא סובב על זו"ן הגדולים ביחד, ששניהם נקראים פעמים בשם ז"א לבד, וו"ק דב"ן נבחנו לנוקבא שבגופו. וכן מ"ש אשר מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן לקחה הנוקבא דז"א, הוא סובב על זו"ן הקטנים, ששניהם נקראים פעמים בשם נוקבא דז"א.

וזה אמרו "הז"א כולו בחי' מ"ה והנוקבא כולה בחינת ב"ן, והם נפרדין, לזמנין אב"א לזמנין פב"פ", דהיינו כנ"ל, שז"א כולל עמו גם יעקב הקטן, שבהם עתה ז"ת דמ"ה, והנוקבא הגדולה כוללת גם את רחל הקטנה, שבהם עתה ז"ת דב"ן. והם נחשבים לנפרדים זה מזה, כי אפילו בהיותם דבוקים זה בזה, המה אז בבחינת אב"א, שנחשב לפירוד. וכשהם פנים בפנים הנה הם נפרדים זה מזה לגמרי. וזה אמרו לזמנין אב"א, שזה נחשב כמו פירוד, ולזמנין פב"פ, שאז הם ממש נפרדים.

(סו) דוגמת או"א הם ז"א ורחל השוין בקומתן, ודוגמת ישסו"ת הם יעקב ורחל הקטנים, מהחזה דז"א ולמטה: כבר נתבאר

בו שום ביטול כלל בעת שביה"כ. ומ"ה וב"ן דא"א, הם גרועים ממ"ה וב"ן דעתיק, כי בב"ן שלו כבר קרה ביטול, וע"כ ניכר ההפרש ממ"ה שלו אל הב"ן, בבחינת ימין ושמאל. משא"כ בעתיק כולו ימינא. ובמ"ה וב"ן דאו"א, יש הפרש יותר שנעשו לב' גופות, אלא שדבוקים זה בזה בכותל אחד פב"פ, כנ"ל. אמנם בכל אחד מהם יש מ"ה וב"ן בחיבור גמור פב"פ, כי באבא יש מ"ה וב"ן, ובאמא יש מ"ה וב"ן, כנ"ל בדיבור הסמוך ע"ש. אבל בז"א יש הפרש גדול ופירוד בין המ"ה אל הב"ן שלו, להיותו מבחינה ג' הגרועה מכולם, וע"כ מ"ה וב"ן שבו עומדים אב"א.

הז"א כולו בחינת מ"ה, והנוקבא כולו בחינת ב"ן, והם נפרדים לזמנין אב"א, ולזמנין פב"פ: אין זה סותר למ"ש הרב בע"ח שער כ' פ"י אשר ז"א לקח ו"ק דב"ן וו"ק דמ"ה, והנוקבא לקחה מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן, ע"ש. הרי שיש מ"ה וב"ן בז"א, ומ"ה וב"ן בנוקבא. ואיך אומר כאן שז"א כולו מ"ה, והנוקבא כולה ב"ן. והענין הוא, כי גם זו"ן נתחלקו לב' פרצופים על החזה שבהם, כמו או"א, הנקראים זו"ן הגדולים, וזו"ן הקטנים, כמ"ש הרב בסמוך. באפן אשר ו"ק דמ"ה וו"ק דב"ן נקראים זו"ן הגדולים, או ז"א ורחל השוים בקומתם ומלכות דמ"ה ומלכות דב"ן, נקראות זו"ן הקטנים, או יעקב ורחל הקטנים, או נוקבא דז"א. ונתבאר לעיל בדיבור הסמוך באו"א, שהרב מדבר כאן בעת שאו"א וישסו"ת נכללים בפרצוף אחד, ע"ש. ועד"ז כאן בזו"ן

יש יעקב שהוא חצי תחתון דו"א, והוא המזדווג עם רחל הקטנה. ויש יעקב ולאה, בחינת האחוריים דא"א.

(סז) כלל העולה, כי יש עתיק וא"א דמ"ה, ועתיק וא"א דב"ן, וכנגדן ממש, אבא ויש"ס דמ"ה, בינה ותבונה דב"ן. וכנגדן ממש, ז"א ויעקב דמ"ה, רחל ולאה דב"ן. הרי ג' בחינות: כי כך הוא א"א דכורא, לגבי עתיק דכורא, כמו יש"ס, לגבי אבא, וכמו יעקב, לגבי ז"א. וכן כך היא נוקבא דא"א, לגבי נוקבא דעתיק, כמו תבונה, לגבי בינה, וכמו רחל הקטנה לגבי רחל עלאה. נמצא, כי כשנתחבר כל הבחינות, יהיה ג' בחינות דזכר ונקבה, והם: א' עתיק ונוקבא, ובהם נכללים א"א ונוקבא. ב' א"א, ובהם נכללין ישו"ת. ג' זו"נ, ובהם נכללין יעקב ורחל.

(סח) וכשתחברם באופן אחר, יהיה א"א ונוקבא דעת הכולל חו"ג, מכריע בין החכמה ובינה, שהם עתיק ונוקבא. וכן ישו"ת הם ת"ת, מכריע בין אבא ואמא, שהם חסד וגבורה. וכן יעקב ורחל הם יסוד, המכריע בין נצח הוד, שהם זו"ן. כנודע. דאיהו בנצח ואיהי בהוד. והבן זה מאד.

אור פנימי

זה בדיבור הסמוך, שז"א ורחל השוים בקומתם, לקחו ו"ק דמ"ה וו"ק דב"ן, ויעקב ורחל הקטנים לקחו מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן, ע"ש.

גו"ע הם בחינות ג"ר של המדרגה, כח"ב

שבה, כי עינים ונקבי עינים כוללים: חכמה וג"ר דבינה. ואח"פ שיצאו לחוץ מן המדרגה כוללים: ז"ת דבינה, וזו"ן. וטעם התחלקות הו"ו באמצע הבינה הוא, משום שה"ת שעלה בעינים שהם חכמה, והוציאו אח"פ לחוץ. להיותם למטה ממסך הכלול בה"ת המצומצמת, אין צמצום זה שבה"ת יכול לשלוט על ג"ר דבינה להוציאן משום זה מתורת ראש. כי כל ענין הצמצום אינו רק על אור החכמה. וג"ר דבינה בלאו הכי אינן מקבלות חכמה, אלא רק אור דחסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא. וע"כ ג"ר דבינה אינן יוצאות לעולם מחוץ להמדרגה, מחמת עלית ה"ת למעלה ממנה. ומשום זה נבחן שספירת בינה נתחלקה לשנים, שג"ר שלה נשארו בהמדרגה העליונה, דהיינו עם גו"ע, וז"ת שבה עם

סז) כך הוא א"א דכורא לגבי עתיק דכורא כמו יש"ס לגבי אבא, וכמו יעקב לגבי ז"א וכ"ו: זה נמשך עוד מנקודים, שעלה שם ה"ת בעינים ויצאו אח"פ דכל מדרגה לבחינת התחתון ממנה, וע"כ נחשב כל תחתון, לחצי המדרגה התחתונה של העליון שלו, כלומר, לאח"פ של העליון, ולפיכך הראש דאצילות דהיינו הכתר, נתחלק לשתי מדרגות גו"ע, ואח"פ. שהם עתיק וא"א. וכן התוך דאצילות, נתחלק לגו"ע, ואח"פ, שהם א"א וישו"ת. וכן הסוף דאצילות, נתחלק לגו"ע ואח"פ, שהם ז"א ורחל העליונה, ויעקב ורחל התחתונה. והנה

(סט) נמצא, כי אלו שהם: עתיק ונוקבא, וא"א ונוקבא, הם נשמה, והם ג' רישין. ואח"כ, או"א וישסו"ת, הם רוח, והם ג' רישין. ואח"כ, זו"ן, ויעקב ולא, הם נפש, והם ג' רישין. וז"ש באדרא דרפ"ט, ואינון מתתקנין, כמה דע"ק ג' רישין מתעטרין ביה, הכי כולם בג' רישין.

(ע) והענין, כי הנשמה עצמה יש בה נר"ן, וכן ברוח, ובנפש נר"ן, כנודע, כי חבר"ד הם כהן לוי ישראל, והם נר"ן. וכן חג"ת, וכן נה"י.

* (עא) נבאר ענין או"א היטב. הנה אבא לוקח משם מ"ה מבינה

אור פנימי

כתר, חכמה וג"ר דבינה. ואח"פ דכללות אצילות כוללים: ז"ת דבינה, ז"א ומלכות. באופן, שמחזה ולמעלה דא"א היא בחינות גלגלתא עינים ונקבי עינים דכללות, שהם עתיק, א"א, ואו"א עלאין. ומחזה ולמטה דא"א, היא בחינת אח"פ דכללות, שהם ישסו"ת, ז"א ונוקבא ובוה תבין המעלה הגדולה שיש לאו"א עלאין, שאע"פ שהם מלבישים לגוף דא"א מגרון עד החזה, מ"מ נחשבים עוד לבחינת ראש דאצילות, מטעם שהמסך אינו שולט כלום על ג"ר דבינה, כנ"ל. וזכור זה.

ג' בחינות דזכר ונקבה, והם א' עו"ג ובהם נכללין או"ג. ב', או"א ובהם נכללין ישסו"ת. וכו': שהם שורש המוחין, ומוחין, ומקבלי המוחין. כנ"ל (דף תר"ל ד"ה וכל) עש"ה. המשך דברי הרב יתבארו בהסת"פ כאן.

(עא) אך ו"ק דבינה דמ"ה עם מלכות דבינה דמ"ה, שהם ישסו"ת, הם דומין לזו"ן ואינם כ"כ מחוברים חיבור גדול כמו או"א: משום שיש הפרש גדול בין או"א עלאין שמחזה ולמעלה דא"א, לישסו"ת שהם מחזה ולמטה דא"א, כנ"ל בדיבור הסמוך עש"ה. וע"כ אין המ"ה וב"ן שבהם מתחברים כל

זו"ן, ירדו אל המדרגה התחתונה. כי ז"ת דבינה צריכות להארת חכמה, וע"כ כבר שולט עליהן כח הצמצום שבה"ת. וע"כ הן דומות לזו"ן.

ובזה תשכיל, למה כל הקומות שיצאו ממ"ה המה שלמות. רק קומת הבינה דמ"ה נפרדה לשתיים: שג"ר דבינה דמ"ה לקחו או"א עלאין, וז"ת דבינה דמ"ה, לקחו ישסו"ת. משא"כ הכתר דמ"ה לקחו עתיק, בכל הע"ס שבו, כן חכמה דמ"ה לקחה א"א, וז"א דמ"ה, לקחו ז"א, ומלכות דמ"ה לקחה מלכות. הרי ששום ספירה דמ"ה לא נפרדה לשני חצאים, אלא שספירה התחתונה נחשבת לאח"פ לספירה העליונה שחכמה דמ"ה נעשה לאח"פ אל הכתר, ומלכות דמ"ה נעשה לאח"פ לז"א דמ"ה. אבל בכל ספירה מהם נשארו כל הע"ס שבהספירה, מיוחדות בשלימות. רק הבינה דמ"ה לבד היא נפרדה לב' חצאים: ג"ר לאו"א, וז"ת לישסו"ת.

ובהנ"ל תבין זה היטב, כי כל ה' הפרצופים דאצילות נחשבו בכללות, למדרגה אחת, שבה ע"ס, וע"כ גם הכללות מתחלק בהכרח לגו"ע ואח"פ, כמו הפרטות. כנודע, שהפרטות והכללות שוים תמיד זה לזה. ולפיכך גו"ע דאצילות כוללים ג"ר, שהם:

* עץ חיים שער כ' פרק י'.

שבו, הכתר והחכמה שבי' ספירות דבינה זו. ואמא לוקחת בינה דבינה דמ"ה. ואפשר שגם הכתר נחלק לחצאין, חציו לו וחציו לה, אלא שכפי הנראה מדרוש שלוח הקן בש"ע נהורין, כי כתר שלה טמיר וגניז באבא, א"כ נראה שכל הכתר לקחו אבא, ולכן נקרא טמיר וגניז יתיר מינה. ויש"ס לקח ו"ק דבינה דמ"ה, ולכן נקרא יש"ס הוא ז"א שבו. ותבונה, לוקחת מלכות דבינה דמ"ה, לכן נקרא התבונה מלכות, נפש תבונה. כנזכר בתיקונים דמ"ג. וכשם שאו"א לא מתפרשין, וישראל ורחל מתפרשין לזימנין. כן או"א נרמזין בחיבור גדול בי' ראשונה שבהוי"ה כנודע, לפי שהם חו"ב דבינה דמ"ה. אך ו"ק דבינה דמ"ה, עם מלכות דבינה דמ"ה, שהם יש"ס ותבונה, הם דומין לזו"ן, ואינן כ"כ מחוברים חיבור גדול כמו או"א.

(עב) ואמנם מבין לקח אבא ו"ק דחכמה דבין, כי הרי ג"ר לקחם עתיק לצורך הנקבה שלו. ומלכות דחכמה דבין לקח יש"ס, ולכן נרמז גם הוא בסוד נקבה, בה' ראשונה דהוי"ה כנודע. ואמנם מבינה דבין, הד"ר שהם כח"ב חסד, לקחם עתיק, ואז ה' קצוות דבינה דבין, שהם ג' תחתונות נה"י, לקחן אמא. ומלכות דבינה דבין לקחה תבונה.

(עג) נמצא, כי אבא יש לו מ"ה ובין, ואמא יש לה מ"ה ובין, ויש"ס מ"ה ובין, ותבונה מ"ה ובין. אך א"א ועתיק אינם כן, רק הזכרים

אור פנימי

כך, כנ"ל בדברי הרב (דף תרס"ג אות ס"ה) כי כל מה שהפרצופים הולכים ויורדים ממדרגתם מתגלה בהם פירודם דמ"ה מן הבין. ע"ש באו"פ. וכבר נתבאר לעיל שישסו"ת דומים לזו"ן, להיותם בחינות אח"פ שיצאו לחוץ מראש, ביחד עם זו"ן עש"ה.

(עב) מבין לקח אבא ו"ק דחכמה דבין וכו': וצריכים להבין היטב הטעם של סדר התחלקות הזה דמ"ה ובין בין או"א עלאין לישסו"ת, וכבר ביארנו את זה לעיל (דף תרנ"ד ד"ה ובאמת) ומשם נדרשנו.

(עג) קצוות דבינה דבין שהם ג' תחתונות נה"י: צ"ל, גבורה ת"ת וג' תחתונות נה"י. בזה"א יש בו חו"ג שהם מ"ה ובין וכן בנוקבא: אין זה סותר למ"ש הרב לעיל (דף תרס"ג אות ס"ה) שז"א כולו בחינת מ"ה

(עג) ז"א יש לו ו"ק דבין ו"ק דמ"ה: והם נבחנו לגוף אחד, כמו מ"ה ובין שבגוף דאבא, או מ"ה ובין שבגוף דאמא, שמ"ה הוא צד זכר שבו, ובין הוא צד נוקבא שבו, ודבוקים זה בזה בקומה שוה, אכן יש הפרש גדול בין מ"ה ובין שבגוף דז"א, ובין מ"ה ובין שבגופות דאו"א. כי מ"ה ובין שבגוף דאבא, המה דבוקים זה בזה פכ"פ, שהוא חיבור שלם. וכן מ"ה ובין דאמא. אבל מ"ה ובין שבגוף דז"א, עומדים אב"א, ואינם נחשבים לחיבור שלם, כנ"ל בדברי הרב דף תרס"ג אות ס"ד. ועי' באו"פ שם.

לקחו מ"ה לבדו, והנקבות ב"ן לבדם, לכן הם מחוברים בפרצוף א'. אך באו"א, שהם זכר ונקבה נפרדין, מוכרח שכל א' יהיה בו מ"ה וב"ן, כדי שלא יתפרדו לגמרי. וז"ס הבן בחכמה וחכם בבינה. וכעד"ז בזו"ן, כי ז"א, יש לו ו"ק דב"ן וו"ק דמ"ה, ונוקבא, יש בה מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן. נמצא, כי בז"א יש בו חו"ג שהם מ"ה וב"ן, וכן בנוקבא.

עד) ואמנם ז"א, שלוקח מוחין שלו כפולים, מצד אבא ומצד אמא, היו אז החסדים דמ"ה וחסדים דב"ן באבא, וגבורות דמ"ה וגבורות דב"ן באמא, ואח"כ בהכנסם בז"א נתחלפו, ואז החסדים דב"ן נשתתפו עם

אור פנימי

וזה אמרו, "החסדים דב"ן, נשתתפו עם הגבורות דב"ן בנה"י דאמא" כי ב"ן דאבא, שהוא ז"ת דחכמה דב"ן, שהוא חסדים דב"ן, כנ"ל, נשתתפו עם ז"ת דבינה דב"ן, שהן הגבורות דב"ן כנ"ל. ונתלבשו שניהם בנה"י דאמא ונעשו למוחין בנוקבא שבגופו דז"א, שהיא ג"כ בחי' ב"ן, דהיינו ו"ק דב"ן.

וזה אמרו "וגבורות דמ"ה עם חסדים דמ"ה נשתתפו בנה"י דאבא" כי מ"ה דאבא, שהוא כתר חכמה וז"א דבינה דמ"ה, שהם החסדים דמ"ה, נשתתפו עם הגבורות דמ"ה, שהם בינה ומלכות דבינה דמ"ה, כנ"ל, ונתלבשו בנה"י דאבא, ונעשו מוחין בתוכם דז"א, שהוא ג"כ בחינת מ"ה, דהיינו ו"ק דמ"ה. וטעם ההתחלפות הוא יתבאר לקמן בדיבור הסמוך.

נמצא מוחין דאמא כולם דב"ן, ודאבא כולם ממ"ה: וצריכים להבין מי ומה גרם להתחלפות זו. והענין הוא, כי בז"א יש מ"ה וב"ן, שזכר שבו, הוא ו"ק דמ"ה. ונוקבא שבו, הוא ו"ק דב"ן. וכשלוקח המוחין מאו"א, הנה מוחין דאבא צריכים להתלבש בזכר שבז"א, דהיינו בוי"ק דמ"ה, ומוחין דאמא צריכים להתלבש בנוקבא דז"א שהיא ו"ק דב"ן. אמנם במוחין דאבא לבד יש מ"ה וב"ן, וכן במוחין דאמא לבדה יש מ"ה וב"ן, ואיך יתלבשו מוחין דב"ן דאבא, בוי"ק

ונוקבא כולה בחינת ב"ן. כמ"ש היטב שם באו"פ ע"ש.

עד) מוחין שלו כפולים מצד אבא ומצד אמא: ואע"פ שגם או"א לוקחים מוחין כפולים, דהיינו מא"א, ומנוקבא דא"א. וכן א"א מעתיק ומנוקבא דעתיק, אמנם כיון שא"א ונוקביה המה רק זכר ונקבה שבגוף אחד, שמ"ה הוא הזכר שבו וב"ן הוא הנוקבא שבו, וכן עתיק, אין זה נחשב למוחין כפולים. מה שאין כן או"א, אשר באבא לבדו יש מ"ה וב"ן זכר ונקבה, וכן באמא לבדה יש מ"ה וב"ן זכר ונקבה, המה נחשבים למוחין כפולים. שהרי במוחין דאבא לבד יש מ"ה וב"ן, חיבור של זכר ונקבה. וכן באמא.

החסדים דב"ן נשתתפו עם הגבורות דב"ן בנה"י דאמא: פירוש, כי אבא נעשה מכתר חכמה וז"א דבינה דמ"ה, עם, ז"ת דחכמה דב"ן. ואמא נעשה מבינה ומלכות דבינה דמ"ה עם ז"ת דבינה דב"ן. וע"כ יש חו"ג במ"ה, שהזכרים דמ"ה, שהם כו"ח וז"א דבינה דמ"ה, נבחנים לחסדים דמ"ה. והנקבות דמ"ה, שהם בינה ומלכות דבינה דמ"ה, נבחנים לגבורות דמ"ה. והז"ת דחכמה דב"ן שהן בחינת זכר, נבחן לחסדים דב"ן, וז"ת דבינה דב"ן, שהיא נוקבא, נבחנת לגבורות דב"ן.

הגבורות דב"ן, בנה"י דאמא, וגבורות דמ"ה עם חסדים דמ"ה נשתתפו בנה"י דאבא. נמצא מוחין דאמא כולם דב"ן, ודאבא כולם דמ"ה.

עה) גם תבין, איך כל אבא הוא חכמה, או חכמה דב"ן או חכמה דבינה דמ"ה, אך לעולם אמא היא בינה, או בינה דבינה דמ"ה, או בינה דב"ן, ולכן יכול להתקשר מ"ה עם ב"ן, בין באבא, בין באמא, שכולם הם חכמה, וזה באבא, אלא שחכמה דב"ן נעשה צד נוקבא לחכמה דבינה דמ"ה. או כולם הם בינות באמא, אלא שבינה דבינה דמ"ה, נעשית צד זכר לבינה דב"ן.

אור פנימי

פ"ה, אשר אבא דכורא לקח חצי מ"ה דמ"ה, שהוא קו ימין וחצי קו אמצעי דבינה דמ"ה, ואמא נוקבא לקחה חצי מ"ה דמ"ה, שהוא קו שמאלי וחצי קו אמצעי דבינה דמ"ה. ע"ש. הרי מפורש, שאבא לקח חכמה חסד נצח שהוא קו ימין ועוד חצים מג' ספירות דעת ת"ת יסוד. ואמא לקחה בינה גבורה הוד דמ"ה, שהוא קו שמאל, ועוד לקחה החצי מג' הספירות דעת ת"ת יסוד. וכאן אומר, שאבא לקח חכמה וז"א דמ"ה, ואמא לקחה רק בינה ונוקבא דמ"ה. ולא כלום מדעת ת"ת ויסוד.

והענין הוא, כי כאן המדובר מהמקוריות, דהיינו מחלקם של אבא דכורא ונוקבא, מה שלקחו מטרם הזווג מהע"ס דבינה דמ"ה, וע"כ מחלק אותם לפי הספירות: שאבא דכורא, לקח הזכרים שבהם. ואמא שהיא נוקבא, לקחה הנקבות שבהם. ושם המדובר היא בהלבשה דהיינו אחר שנתקנו שניהם בזווג דלא פסיק פב"פ. ואז ודאי שהע"ס מתחלקים ביניהם לפי סדר הקוים שבהם. אשר בסדר הקוים, נבחן קו הימין וחצי הימני דקו אמצעי, לבחינת הזכר שבקומה. והקו שמאל וחצי השמאלי דקו האמצעי נחשב לבחינת הנקבה שבקומה. ופשוט הוא.

דמ"ה דז"א, וכן איך יתלבשו מוחין דמ"ה דאמא, בוי"ק דב"ן דז"א, שאין להם יחס זה עם זה, כי המ"ה לא יוכל להתלבש בב"ן וכן להיפך. ולפיכך בהכרח כשז"א מקבל המוחין דאבא ואמא, המה מתחלפים אצלו, כלומר שמ"ה דאמא אינו מתלבש בנוקבא דז"א, שהיא ב"ן, אלא הוא מתחבר עם מ"ה דאבא, ומתלבש בזכר דז"א, שהוא ג"כ וי"ק דמ"ה. ונמצאים מתחברים מ"ה דאבא עם מ"ה דאמא, בנה"י דאבא, ומתלבשים בזכר דז"א. ועד"ז ב"ן דאבא לא יוכל להתלבש בזכר דז"א שהוא מ"ה, אלא הולך ומתחבר עם ב"ן דאמא בנה"י דאמא ומתלבש בנוקבא דז"א, שהיא וי"ק דב"ן. ונמצאים ב"ן דאבא וב"ן דאמא מחוברים למוחין בנוקבא שבגופו דז"א. וזה אמרו "ונמצאים המוחין דאמא כולם דב"ן" כי ב"ן דאבא נתחבר עם ב"ן דאמא בתוך נה"י שלה, ונעשו שניהם מוחין דאמא, המתלבשים בנוקבא דז"א. וכן "המוחין דאבא כולם ממ"ה" כי מ"ה דאמא נתחברו עם מ"ה דאבא, בתוך לבושי נה"י דאבא, ומתלבשים בזכר דז"א. הרי שמוחין דאבא כולם מ"ה. ומוחין דאמא כולם ב"ן.

ואין קושיא ממ"ש הרב בע"ח שער י"ט

* (עו) אדם הראשון נברא ע"י זווג זרין, שעלו למעלה בהיכל או"א, ושם נזדווגו פב"פ והולידו לאדם וחווה. ונבאר ענין אדם הראשון, איך

אור פנימי

המובחר שבכולם, הוא שיצא בקטנות נקודים ואותם לקח עתיק. בחינה ב' היא מה שיצא שם ע"י הבל הטבור, שהוא בחינת פב"א דאו"א וכתר, שמהם יצאו: א"א, ואו"א, וזו"ן בבחינת רוח נפש. ובחינה הגרועה מכולן היא מה שיצא שם ע"י מ"ן דו' ונקודה דיסוד א"ק שהאיר באו"א. עש"ה. והנך מוצא שזו"ן שנתקנו עתה ע"י או"א, לא היה בהם עוד מו' ונקודה כלום. וטעם הדבר כי הכל הולך על סדר המדרגה, וכל פרצוף יכול לברר רק מה ששייך למדרגתו, כמ"ש היטב לעיל (דף תרכ"ו ד"ה ואריך) ע"ש כל ההמשך, ולפיכך או"א לא היו יכולים לברר המדרגות שיצאו על ו' ונקודה, כי אינם שייכים לבחינתם, אלא שהגיע להם בבחינת מ"ן מנה"י דא"ק, ומדרגת או"א נמשך מאור העינים דס"ג דא"ק. כמ"ש זה היטב לעיל בחלק ו', וע"כ לא בררו או"א אלא בחינת זו"ן שיצאו מאור העינים דס"ג, מבחינת הסתכלות עינים באח"פ, שהיא בחינת הפנים דזו"ן, אבל לא כלום מבחינת ו' ונקודה, שאין לאו"א שום שייכות עמהם, כמבואר.

אלא אחר שנתקנו זו"ן בבחינות הפנים שלהם, הנה אז בררו זו"ן גם בחינות האחור שלהם, שהן בחינות ו' ונקודה, שהן בחינות גדלות דו' המלכים כנודע. וכבר ידעת מ"ש הרב שמבחינות הכלים נקראת הגדלות בשם אחורים, והקטנות שיצאה בתחילת אצילות נקראת בשם פנים. שהקטנות היא בחינות גו"ע, והגדלות היא בחינות אח"פ. וע"כ נקרא המ"ן דו' ונקודה בשם אחורים. ויש עוד טעם, כי הקטנות דזו"ן, לא נתפשטה לבי"ע, אבל המוחין דו' ונקודה, המה נתפשטו לבי"ע בעת מלכותם כנודע. והנה

(עו) אדה"ר נברא ע"י זווג זרין, שעלו למעלה בהיכל או"א, ושם נזדווגו פב"פ והולידו לאדם וחווה: דע, כי גר"ן של הצדיקים הם מפנימית ג' עולמות בי"ע: נפש מעשיה, ורוח מיצירה, ונשמה מבריאה. ולפיכך כל נשמות הצדיקים נאצלות ע"י זווג זו"ן דאצילות, כי עולם הבריאה הוא תולדה של עולם האצילות.

ובזה תבין שאדה"ר, שהוא היה כולל כל נשמות הצדיקים שבעולם, הוא נולד ע"י זווג זו"ן דאצילות. אלא כיון שזו"ן היו אז עדיין בבחינת אב"א, כנ"ל (דף תרכ"ח ד"ה ואחר) כי כל פרצוף אינו משיג בחינת פב"פ שלו, אלא אחר אצילות התחתון שלו, שאז עולה התחתון למ"ן ומחזיר אל העליון פב"פ. ע"ש כל ההמשך. ולפיכך מטרם שנולד אדה"ר, שהוא התחתון של זו"ן דאצילות, לא היתה מציאות שזו"ן יהיו פב"פ. גם נודע, כי אין זווג בפרצוף שיוכל להוליד מדרגה תחתונה אלא א"כ שיהיה פב"פ, ולא עוד, שאפילו או"א היו עדיין בבחינת פב"א, כנ"ל (דף תרכ"ח ד"ה ואחר) ע"ש. ולכן עלו זו"ן להיכל או"א והיו שם למ"ן לאו"א, והוחזרו או"א פב"פ ע"י התכללות זו"ן בהם, ומזווג זה יצאה נשמת אדה"ר.

ויש להבין כאן ב' ענינים, כי באמת הוא נחשב לזווג דאו"א, שהרי המה בעלי הזווג כמבואר. אכן כיון שהזווג שלהם עשו על המ"ן דזו"ן, ע"כ נחשב הזווג כמו זווג זרין, ונמצא אדה"ר רק תולדה דזו"ן ולא תולדה דאו"א. וצריכים להבין היטב ענין המ"ן האלו שהעלו זו"ן לצורך לידת נשמת אדם הראשון. וכבר נתבאר לעיל (דף תרכ"ד ד"ה ובוה) שיש ג' בחינות זו למטה מזו בבירורי הבין:

* שער מאמרי רשב"י פרשת קדושים.

נתפשט באלו העולמות. כי ראשו של אדם הראשון היה אז בעולם הבריאה, אשר הוא עתה מקום ז"א דאצילות. וגרוננו היה בד' ראשונות דיצירה, שהוא עתה מקום נוקבא דאצילות. וכבר ידעת כי נוקבא דאצילות נקראת גן עדן, ונמצא, כי גרוננו לבד היה נתון בג"ע, ומשם ולמטה כל

אור פנימי

של הנשמה יצאו מחזה דו"א ולמטה, עד סוף עשיה ממש, שהיתה אז למעלה מעולם עשיה של עתה, דהיינו עד החזה דיצירה, כי מחזה דיצירה ולמטה היה אז מקום הקליפות. כי עדיין לא היו עירוב הקדושה בקליפות.

וצריכים לדעת כאן היטב דבר התחלקות הנשמה, על פי הג' עולמות ב"ע: כי ראש הנשמה, הוא ע"ס דבריאה. הגרון של הנשמה הוא ד"ס ראשונות כתב"ד דיצירה. הגוף דנשמה עד החזה שבו, הן ז"ס תחתונות של היצירה. וב"ש תחתונים דת"ת הנשמה עד סיומא דת"ת, הן הד"ס הראשונות דעשיה. ובחינות הרגלים של הנשמה שהן נהי"מ שלה, הן ז"ס התחתונות של עולם עשיה. באופן שמלכות של עולם הבריאה, היא הפה דראש הנשמה. ומלכות של יצירה, היא בחינת החזה דגוף של הנשמה. ובחינת מחזה ולמטה של הנשמה, הוא, עולם העשיה.

ואם נדמה כללות קומת הנשמה לכללות קומת האצילות: נמצאות ע"ס דבריאה, דהיינו ראש הנשמה, דומה לבחינת ראש דא"א. וד"ס ראשונות דיצירה, דהיינו הגרון דנשמה, דומה לגרון דא"א, שהוא הכתר דא"א של אצילות. וז"ס תחתונות דיצירה, שהם תג"ת דנשמה עד החזה, דומה לתג"ת דא"א עד החזה, ולא"א המלבישים שמה, וד"ס ראשונות דעשיה שהן ב"ש ת"ת התחתונים דנשמה, דומה לישסו"ת וכתר ז"א, המלבישים לב"ש התחתונים דת"ת דא"א. וז"ס תחתונות דעשיה, שהן הרגלים דנשמה, דומה לזו"ן דאצילות המלבישים לרגלים דא"א, דהיינו לנהי"מ שלו.

וזה אמרו "כי ראשו של אדה"ר היה

נתבאר, אשר המ"ן שבררו זו"ן לצורך נשמת אדה"ר, היו מבחינת אתורים שלהם מעת המלכים, דהיינו מבחינת ו' ונקודה. וממ"ן הללו יצאה נשמת אדה"ר.

ובירורים אלו דנשמת אדם הראשון היו ממש למעלה, שמתחילה ביררו זו"ן בחינת המ"ן, המתחס לבחינת נשמה, ואח"כ, ממ"ן המתחס לבחינת חיה, ואח"כ, לבחינת יחידה. כמ"ש לפנינו, כי כל המוכתר ביותר נברר מתחילה. וע"כ מתחילה נבררה בחי"ב, שהיא נשמה, ואח"כ בחי"ג שהוא חיה ואח"כ בחי"ד שהיא יחידה.

וכבר נתבאר לעיל (דף תרנ"ט ד"ה אמנם) ההפרש הגדול בין אלו המוחין שיצאו על המ"ן דו' ונקודה אל המוחין הקודמים שיצאו על המ"ן דב' הבחינות הראשונות, כי המוחין הקודמים המה קבועים באצילות, וזווגם לא פסיק לעלמין, משא"כ אלו המוחין שיצאו על המ"ן דו' ונקודה, הנה זווגם פסיק, ואינם קבועים כלל אלא שהם בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים. ולאו דוקא נשמת אדה"ר גופיה, אלא, אפילו המוחין שיצאו בשבילו בפרצופים העליונים דאצילות המה ג"כ בעולה ויורד, כמו נשמת אדה"ר גופיה, כמ"ש לפנינו.

ראשו של אדה"ר היה אז בעולם הבריאה, אשר הוא עתה מקום ז"א דאצילות וכר': וטעם הדבר הוא, כי מאחר שזו"ן עלו ועמדו במקום או"א, נחשב הזווג כמו זווג או"א גופיהו, אשר זו"ן הם הגוף שלהם. וע"כ ירדה הקומה לאחר גמר הזווג באו"א, לבחינת החזה דז"א, שמחזה ולמעלה עד מלכות דא"א, יצאו הע"ס דראש הנשמה דאדה"ר, והע"ס שממעלה למטה, דהיינו הגוף

שאר גופו היה מחוץ לג"ע, באופן זה: כי כל גופו היה נתון בששה אחרונות של היצירה ובארבעה ראשונות של העשיה, אשר הם עתה שיעור מקום כל עולם הבריאה.

עז) אמנם להיות כי גוף האדם נחלק לב' חלקות, כנודע, כי עד החזה מתפשט יסוד הבינה והאורות שבתוכו מכוסים, ומן החזה ולמטה,

אור פנימי

בששה תחתונות של עשיה של אז שהם עתה ששה ראשונות של יצירה" דהיינו כנ"ל, שז"ת דעשיה הן בחינות הרגלים של הנשמה, והן מסתיימות עתה במקום התזה דיצירה, להיותן דבוקות במלכות דבריאה, שהוא סיומא דת"ת של הנשמה. כנ"ל.

עז) גוף האדם נחלק לב' חלקות וכו' עד החזה מתפשט יסוד הבינה והאורות שבתוכו מכוסים, ומן החזה ולמטה האורות הם מגולים: כבר נתבאר לעיל ההבחן הגדול שיש בין מחזה ולמעלה לבין מחזה ולמטה. כי עד החזה מאירים אחורים דאמא, ואין שום אפשרות לקליפות שיינקו משם, אבל מחזה ולמטה, כבר נפסקו אחורים דאמא, ויכולים הקליפות להתאחו שמה, אמנם לעומת זה, נמצא כל שבחו של הפרצוף מתגלה רק מחזה ולמטה, כי מחזה ולמעלה נמצאים החסדים סתומים ביסוד דאמא, שפירשו, שאין הארת חכמה יכולה להתגלות שמה, מחמת אחורים דאמא הדוחים חכמה בסוד כי חפץ חסד הוא. באופן שאין הארת חכמה מתגלה בפרצוף זולת מחזה ולמטה, דהיינו רק אחר שנפסק המסך דיסוד אמא.

וזה אמרו "ולכן נתחלק גופו בשתי עולמות, חציו העליון המכוסה נתון בשש אחרונות דיצירה וחציו התחתון המגולה נתון בד' ראשונות דעשיה". דהיינו כנ"ל, שיש הפרש גדול מאד בין מחזה ולמעלה שאין שום אחיזה לקליפות ובין מחזה ולמטה שיש כח להקליפות לאחוז שמה, וע"כ

אז בעולם הבריאה אשר הוא עתה מקום ז"א דאצילות, וגרונו היה בד' ראשונות דיצירה, שהוא עתה מקום נוקבא דאצילות" כי נתבאר, שאחר גמר הזווג דקומת הנשמה בהיכל או"א ירדה משם למקומה בגוף, במקום התזה דזו"ן, ויצאו ע"ס דראש הנשמה, מהתזה דז"א ולמעלה עד המלכות דאו"א כנ"ל. גם ידעת, שהראש דנשמה הוא ע"ס דבריאה, הרי שע"ס דבריאה עומדות במקום ז"א, מהתזה ולמעלה, ובחינת הגרון של הנשמה, שהוא דיר דיצירה, שהוא בחינת כתר דגוף, שיש לה יחס נוקבא של ראש, כנודע, מסוד הזווג דנשיקין, שהוא זווג חין וגרון, שמלכות של ראש שנקראת חין מזדווגת עם הנוקבא של ראש שנקראת גרון. לפיכך עומד הגרון של הנשמה במקום נוקבא דז"א. באופן שהבריאה כולה שהיא הראש דנשמה, עומדת במקום ז"א. וד"ר דיצירה שהן הגרון דנשמה ובחינת נוקבא דראש, עומדת במקום הנוקבא דז"א.

וזה אמרו "כל גופו היה נתון בששה אחרונות של היצירה ובארבעה ראשונות של העשיה, אשר הן עתה שיעור מקום כל עולם הבריאה" דהיינו כנ"ל, שהתזה דנשמה, היא בחינת מלכות דיצירה, וב"ש התחתונים דת"ת, הם הד"ר דעשיה. הרי שגופו כולל ז"ת דיצירה וד"ר דעשיה. והן עומדות עתה במקום ע"ס דבריאה, דהיינו שהן דבוקות בגרון דנשמה בהכרח, שעומד במקום הנוקבא דאצילות. וזה אמרו "ורגליו של אדה"ר היו נתונים

האורות הם מגולים, כמבואר אצלינו בסוד החסדים המתפשטים בת"ת דו"א, ולכן נתחלק גופו בשתי עולמות: חציו העליון המכוסה נתון בשש אחרונות של יצירה. וחציו התחתון המגולה, נתון בד' ראשונות דעשיה. ונמצא, כי עיקר גופו היה למעלה ביצירה, כנודע כי הגוף רומז אל הוא"ו של שם הוי"ה, וגם היצירה נרמזת באות הוא"ו עצמה.

עח) ורגליו של אדם הראשון, היו נתונים בששה תחתונות של עשיה של אז, שהם עתה ששה ראשונות של יצירה של עתה. והרי ביארנו התפשטות אדם הראשון בשלשה עולמות, בריאה יצירה עשיה בעת שנברא.

עט) ואחר שחטא אדם הראשון בעץ הדעת, שהוא עולם העשיה, שנצטוו שלא יאכל ממנו, כי אין לו חלק בעשיה רק מן היצירה ולמעלה,

אור פנימי

מחזה ולמעלה נחשב לבחינת יצירה ולבחינת זכר. ומחזה ולמטה נחשב לבחינת עשיה ולבחינת נוקבא.

עט) בעצה"ד שהוא עולם העשיה שנצטוו שלא יאכל ממנו, כי אין לו חלק בעשיה: היינו עולם העשיה של עתה, אשר אז היה מקום הקליפות לבד, כי סיום העשיה היה אז במקום החזה דיצירה, כנ"ל. וטעם הדבר, כי לא נתברר אז ע"י זו"ן אלא מבחינות ט"ר דניצוצין וכלים שנפלו לבי"ע, שהם רפ"ח ניצוצין, שזה כולל רק יצירה ובריאה מעת המלכים, אבל מבחינת הל"ב ניצוצין האחרונים שהם בחינות המלכות שבהם, שנקרא ל"ב האבן עדיין לא נתברר מהם כלום. וע"כ נסתים העשיה של אז, במקום החזה דיצירה של עתה, שהוא ג"כ מקום חזה דיצירה שהיתה בעת המלכים. ומשם ולמטה היה כולו בחינות הקליפות, כי לא נברר מהם כלום אל הקדושה.

וזה אמרו "בעצה"ד שהוא עולם העשיה שנצטוו שלא יאכל ממנו כי אין לו חלק בעשיה" דהיינו כמבואר שלא נתברר כלום והטעם שרק עולם העשיה הוא בחינות עצה"ד, ולא מעולם העשיה ולמעלה, הוא, כי אין הדעת מתגלה אלא אחר הפסק של יסוד דאמא, דהיינו מחזה ולמטה, כמ"ש הרב לעיל אות ע"ז אשר גוף האדם נחלק לבי' חלוקות: עד החזה מתפשט יסוד הבינה והאורות שבתוכו מכוסים, ומן החזה ולמטה האורות מגולים. ע"ש. ולפיכך הארת הדעת, שהיא החו"ג המכוסים אשר הם מחזה ולמעלה, נקראים בשם עץ החיים, על שם אמא הנקראת חיי המלך. כי שמה שולטים אחורים דאמא, כנ"ל. והארת הדעת שמחזה

כנ"ל. וכיון שעבר ואכל מעץ הדעת שהוא עשיה, גרם פגם בכל העולמות, וכולם ירדו ממדרגתם באופן זה, כי היצירה נתלבשה בעשיה. ונמצא, כי א"י שהיתה כנגד היצירה, אינה מקבלת ממנה אלא ע"י העשיה, כיון שהיצירה מתלבשת בה. וכן הבריאה מתלבשת ביצירה, ונוקבא דאצילות נתלבשה בבריאה, וז"א נתלבש בנוקביה. וכן ע"ד זה בכל העליונים ממנו, כולם ירדו ממדרגתם.

(פ) ועתה נבאר הבחינה השנית. והיא, אחר שנברא אדה"ר והכניסו הקב"ה בג"ע, כי אז היה מחצי יום ששי ומעלה, אשר אז בהכרח נתוספת הקדושה בעולמות כולם, כמבואר אצלינו בענין ערב שבת, כי משעה

אור פנימי

לא היה לה שום חלק מעולם עשיה דפרצוף ז"ת דנקודים, והוא נסתיים בערך, עוד למעלה מד"ת דיצירה. כמבואר. כי חלק הזה שמחזה ולמטה דפרצוף הנקודים, הוא בחינת עץ הדעת, אשר הסיגים שבהן לא נבררו כלל, וע"כ נשאר המקום הזה, בבחינת קליפות.

גרם פגם בכל העולמות וכו' היצירה נתלבשה בעשיה וכו': כי באכילתו מעץ הדעת, שפירושו, שרצה לברר הטוב והניצוצי קדושה משם, כנ"ל. הנה לא די שלא בירר משם כלום, אלא עוד גרם בזה, שכל אותם הבירורים שכבר נבררו ע"י זו"ן, מהמ"ן דל' ונקודה חזרו ונפלו מכל המדרגות דאצילות. באופן, שע"ס דיצירה נפלו לבחינת עשיה ששמה מקום הקליפות, ונתערבו שמה עמהן עד שהקדושה אינה ניכרת שמה. ובריאה נפלה לבחינת יצירה. וט"ת דנוקבא דאצילות ירדו לבריאה וכן כל המוחין מפרצופי העליונים, אשר נתעלו ע"י המ"ן דל' ונקודה, חזרו ונתבטלו וירדו מהם, ונשארו רק במוחין שיצאו בהם על המ"ן מב' בחינות העליונות: אב"א, ופב"א, שהיו בנקודים, שבהן אינו נוהג עליה וירידה, כי זווגייהו לא פסיק לעלמין. (כנ"ל דף תרע"א ד"ה וכבר.)

ולמטה, שהיא חו"ג המגולים בהארת חכמה, נקראים בשם עץ הדעת טוב ורע, כי שמה שליטת הקליפות שנקראות רע, וניצוצי הקדושה שבהם נקראים טוב, ואסר לו השי"ת לברר הטוב מן הרע, כמ"ש לעיל. שאין בירורים אלא רק ברפ"ח ניצוצין, ול"ב האחרונים מתתקנים לגמרי על ידיהם, אבל בל"ב האחרונים אינו נוהג בירורים, כי נתנם השי"ת למקום שליטת הקליפות. ולפיכך רק עולם עשיה לבד הוא בחינת עץ הדעת, כי נתבאר לעיל, אשר בחינת מחזה ולמטה של קומת הנשמה, הן ע"ס דעשיה. וע"כ בערך כללות הפרצוף דז"ת דנקודים שנפלו לבי"ע, נמצאת המלכות דיצירה שהיא מקום החזה של פרצוף ההוא, וכל ע"ס של עולם עשיה, הן בחינת מחזה ולמטה של הפרצוף ההוא. וע"כ שם מקום עץ הדעת. ושם מקום הקליפות. שהן בחינות ל"ב האבן שלא ניתן לבירור, אלא בסו"ה והסירות את ל"ב האבן מקרבכם וכו'. כי ע"י בירורי הרפ"ח ניצוצין גם הם מתתקנים, כנ"ל. וכמ"ש עוד במקומו. (וע"י בשער הפסוקים סימן ב' ד"ה ומעץ הדעת.)

והנה נתבאר היטב ההבדל מן פרצוף הנשמה דאדה"ר, לפרצוף הכללי דז"ת דנקודים שנפל לבי"ע, כי נשמת אדה"ר,

חמישי של עש"ק מתחילים העולמות להעלות למעלה ממקומם, וקדושה נתוספת בהם, כנזכר אצלינו בסוד ה' יתירה הנזכר בפסוק ויהי ערב ויהי בוקר יום הששי, לרמוז אל שעה ה' כנזכר.

פא) ולכן נבאר עתה מה שנתחדש אז, באותו ערב שבת אחר חצות, כשנברא, לא היה בג"ע רק ראשו וגורנו כנזכר בלבד, ושאר גופו היה בעה"ז, אבל עתה נכנס כולו בג"ע, והעולמות נתעלו באופן זה: כי ז"א עלה במקום שהוא עתה מקום א"א, ונוקבא דז"א עלתה במקום שהוא עתה מקום אבא, והבריאה עלתה במקום שהוא עתה מקום אמא,

אור פנימי

נעשתה ליצירה ממש. ונמצא עתה אחר חטא עצה"ד, שחזרה ונפלה לעשיה, נמצאת יצירה מתלבשת בעשיה, ועד"ו כולם. והבן היטב.

פא) והעולמות נתעלו באופן זה, כי ז"א עלה במקום שהוא עתה מקום א"א ונוקבא דז"א עלתה במקום שהוא עתה מקום אבא וכר': כבר מובא לעיל שהבירורים האלו היו ממטה למעלה, מטעם שכל המובחר ביותר נתברר קודם, וע"כ מתחילה ביררו זו"ן ממ"ן דו' ונקודה מבחינת עביות דבחי"ב, שהיא קומת נשמה, ולפיכך נבחנו, אשר הנוקבא עלתה במקום אמא, וז"א במקום אבא, ונעשה הווג במקום אמא שהיא בחי"ב ונשמה. ותדע, שלעולם נבחת קומת הווג לפי מצב הנוקבא, ולא לפי מצב הו"א, משום שהמ"ן נמצאים בהנוקבא, כנודע. ואח"ז בררו זו"ן ממ"ן דו' ונקודה את עביות דבחי"ג, שהיא קומת חיה, שזוהי בחינה השניה שנתוספה בשעה ה' דיום הששי. ונבחנו אז שז"א עלה לא"א, ונוקבא שהיא בעלת המ"ן, עלתה למקום אבא, דהיינו לאו"א עלאין שנקראים אבא. כי קומת חיה היא במקום או"א עלאין כנודע. ונמצא ע"כ הראש של נשמת אדה"ר שיצא במקום אמא, דהיינו במקום ישסו"ת שנקראים אמא. והגוף של הנשמה, שהוא יצירה, עלה במקום ז"א.

והנה באמת היו לנשמת אדה"ר ולפרצופי אצילות עוד עליות יותר גדולות, כמ"ש הרב לפנינו. אמנם בהתחשב לפי המצב שהשיגו כל הפרצופים בעת לידת נשמת אדה"ר, נמצא, שחטאו של אדה"ר גרם שכל אחד ואחד ירד רק מדרגה אחת ממה שהיה, דהיינו, שחזר ואבד אותה המדרגה שהשיג בסבת הווג שיצא על המ"ן של ה' ונקודה.

באופן, שא"א של אז, שכבר השיג מדרגת עתיק, ירד לאו"א של אז, שהוא באמת מקומו שהיה לו מקודם עלית מ"ן דו' ונקודה. וכן כולם. כי או"א של אז ירדו למקום זו"ן של אז, שאבא ירד למקום ז"א ואמא ירדה למקום נוקבא. וזו"ן חזרו אב"א כמקודם, שנבחנו שז"א של אז ירד למקום נוקבא, וס"ת דנוקבא ירדו לבריאה של עתה. ובריאה שהיתה אז במקום זו"ן ירדה לבריאה של עתה. ויצירה שהיתה אז במקום בריאה, ירדה למקום יצירה של עתה. ועשיה שהיתה אז במקום יצירה של עתה, נפלה למקום עשיה של עתה. הרי שכל אחד נפל רק מדרגה אחת. וזה אמרו "וכולם ירדו ממדרגתם באופן זה, כי היצירה נתלבשה בעשיה וכו'" כי התחתון העולה במקום העליון נעשה כמוהו ממש כנודע. וע"כ עשיה של אז, שהיתה במקום יצירה של עתה, הרי

והיצירה במקום ז"א, והעשיה במקום מלכות נוקבא דז"א, עלו ד' ראשונות דעשיה, כי כך שיעור נוקבא דז"א, ד' ספירות בלבד, ושאר ו' ספירות אחרות דעשיה, במקום ו' ראשונות של הבריאה של עתה. ואמנם גם או"א דאצילות, וכל אשר למעלה מהם, גם כן הם עלו למעלה ממדרגתם, כפי הסדר הזה, ואין להאריך בהם.

(פב) ודע, כי עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמיתתם, הוא כן כפי הסדר הזה, וכך הוא המקום הראוי להם להיות תמיד. והטעם הוא, כי הנה ז"א צריך להתגדל ולהיות כמו אריך אנפין, ואם כן צריך לעלות עד שם. ומקום אריך אנפין צריך שיהיה מקומו של ז"א, כי על ידי כן ז"א נעשה אריך. ונוקביה דז"א במקום אבא, בסוד ה' בחכמה יסד אריך, דאבא יסד ברתא, ובסוד ושמרתם את השבת כי קדש היא, כי שמור שהוא הנוקבא נעשית קדש שהוא אבא, וזמ"ש, קדש היא, כי, היא: הנקבה, חזרה להיות קדש. והבריאה עלתה באמא, בסוד מה שידעת, כי

אור פנימי

וב"ש ת"ת של הנשמה, שהם ד"ר של עשיה, עלו במקום נוקבא דז"א. והרגלים של הנשמה, שהן ז"ת דעשיה, עלו במקום שש ראשונות דבריאה.

(פב) ז"א צריך להתגדל ולהיות כמו א"א וכי' ומקום א"א צריך שיהיה מקומו של ז"א, כי עיי"כ ז"א נעשה אריך: וצריכים להבין היטב את החיוב הזה שז"א צריך ליטול מקומו דא"א. והענין הוא, כי נודע שכל עיקר תפקידן של ע"ס דמ"ה החדש, אינן אלא לתקן את הב"ן, שהן ז"ת דנקודים שנפלו לבי"ע, ולהעלותן בחזרה למקומן, דהיינו למקום שהיו מטרם שביה"כ. ואז נחשב הב"ן למתוקן.

וצריך שתזכור כל המתבאר לעיל (בדף תרנ"ט ד"ה ובאמור) ע"ש בכל ההמשך. ונתבאר שם שכל פרצופי אצילות שנתקנו בקביעות באצילות הם מחוסרי ג"ר, בערך מה שהיו במצב של הנקודים, כי עתיק דאצילות מלביש במקום ג"ר דנקודים, ונמצא הגוף דעתיק, שהוא ז"ת שלו, לוקחות כל

המקום של ז"ת דנקודים: תג"ת דעתיק במקום תג"ת דנקודים, ונהי' דעתיק במקום נהי"מ דנקודים. וא"א דאצילות שפה דראשו מתחיל מחוזה דעתיק ונמשך ממטה למעלה עד הפה דעתיק, נמצא שמלביש ולוקח כל המקום דתג"ת דעתיק, שהוא ג"כ תג"ת דנקודים, דהיינו ז"א דנקודים. הרי שראש של א"א עומד במקום ז"א דנקודים. וזה אמרו "ז"א צריך להתגדל כמו א"א, ומקום א"א צריך שיהיה מקומו של ז"א" כי כן מקומו של ז"א בתחילת אצילותו של הנקודים כמבואר, ונמצא שאין תיקונו של ז"א נגמר, מטרם שלוקח מקום הראש של א"א. וכן הנוקבא צריכה להיות במקומו של אבא, דהיינו או"א עלאין שנקראים אבא. כי או"א מלבישים לא"א דאצילות מחוזה שלו ולמעלה עד הפה דא"א, שהוא מקום נהי"מ דנקודים, שהם בחינת הנוקבא הנקודים. שהרי הראש דא"א מלביש לתג"ת דנקודים כנ"ל, נמצא בהכרח שאו"א המלבישים למטה מראש דא"א, שלקחו מקום של הנוקבא דנקודים דהיינו נהי"מ. ולכן אין

אמא מקננא בכרסיא. ויצירה במקום ז"א, כי ז"א מקנן במלאך. ועשיה בנוקבא דז"א, כי מלכות מקננא באופן שהיא העשיה. ונמצא שזהו המקום הראוי אל סדר מדרגת העולמות.

פג) והבחינה השלישית, היתה אח"כ אז בערב שבת, ביום שנברא אדם הראשון בין הערבים, שאז הוא זמן הנקרא תוספת שבת ועדיין אינו שבת גמור. והענין הוא, כי הנה אחר חצי היום של ערב שבת ההוא, כבר נתבאר, שהיצירה והעשיה עלו במקום ז"א ונוקביה דאצילות, אמנם לא עלו רק ארבעה ראשונות בלבד דעשיה, והיו תחתונות נשארו מחוץ לאצילות בעולם הבריאה, ועדיין אין זה קדש גמור. ובהיותם כך, נמצא שחזרו יצירה ועשיה להיות כדוגמת ז"א ונוקביה, והיו עומדין בסוד אחר באחור, ובהיותה הנקבה באחור הזכר אין לה רק קומת ארבעה ספירות בלבד, כנ"ל. אבל כשחוזרין פנים בפנים, יש בה קומת עשר ספירות גמורות.

פד) וכן היה עתה בעשיה ויצירה. כי העשיה היתה בארבעה אחרונות דיצירה אחור באחור, ובהיות זמן בין הערבים, אז כל העשר ספירות דעשיה עלו למעלה, והפכה העשיה פניה כנגד פני היצירה פנים בפנים, כדמיון ז"א ונוקביה כנזכר.

פה) ועתה נמצאו כל שלשה עולמות בריאה יצירה עשיה, כולם תוך האצילות לגמרי, וכולם קדש גמור, ונשארו שלש עולמות בריאה יצירה עשיה שהם שלשים ספירות, פנוים ומקום חלל, בסוד אלפים אמה

אור פנימי

תיקון הנוקבא נגמרת, מטרם שתחזור כי אז ביררו זו"ן ממ"ן דו' ונקודה, מבחינת למקומה, שהיה לה בעת הנקודים, שהוא ממש מקום או"א עלאין דאצילות, כמבואר. וזה אמרו "כי עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמיתתם הוא כן כפי הסדר הזה וכך הוא המקום הראוי להיות תמיד" דהיינו כמבואר, כי זהו מקומם מתחילת אצילותם בעת המלכים מטרם שנפלו לבי"ע.

פד) כל הע"ס דעשיה עלו למעלה, והפכה העשיה פניה נגד פני היצירה פנים בפנים: לגמר התיקון דבי"ע, משום דכל תיקונם הוא רק בדרך עליות העולמות. שעדיין לא הגיע מכאן שום תיקון לבי"ע במקומם, אלא

תחום שבת. והששה עשר ספירות עליונות היו תחום שבת, והי"ד תחתונות היו מדור אל הקליפות כנ"ל, והם מחוץ לתחום והבן זה.

פז) והנה כל אלו השלשה בחינות נעשו אז מאליהם, שלא על ידי מעשה התחתונים אדם וחוה. והנה גם לענין אדם בעצמו, הרוח בזה, כי עתה גופו ורגליו כולן היו בג"ע, שהיא נוקבא דאצילות, מה שלא היה כן לגמרי אפילו בעת הבחינה השנית.

פז) והנה אם אדם הראשון לא היה חוטא בעין הדעת, היה יכול להעלות ע"י תפלותיו של יום השבת ההוא את העולמות, עליות אחרות יותר גבוהות במאוד מאוד עליה אחר עליה, בכל תפלה ותפלה, שהם תפילת ערבית ושחרית ומוסף ומנחה, ואין אנו עתה מאריכין סדר

אור פנימי

ע"ש כל ההמשך. שה"ס זווג שלים לגמרי. וה"ס השבועה, שלא יכנס בירושלים של מעלה עד שלא יכנס בירושלים של מטה. שפירוש, זווג שלים דו"ן לגמרי. דהיינו תיקון החזרת ב"ע לאצילות כמו שהם במקום למטה, כנ"ל ע"ש.

אמנם צריכים להבין, שכל מה שכתב הרב כאן בענין לידת נשמת אדם הראשון, הוא רק מבחינת הגדלות שלו, ומבחינת העיבור שלו אינו עוסק כאן הרב כלום. אמנם ודאי שמקודם זה, היה בו בחינת הקטנות דעיבור, כמו שנתבאר בכל הפרצופים דאצילות, אשר אז היה קומתו בבחינת ז"ת של הבריאה, בקומת נה"י, שפירוש, אור הנפש בכלי דכתר, (כנ"ל דף תר"ח ד"ה עיבור). ע"ש.

באופן כי מתחלה נולד בקומת מלכות, שהוא אור הנפש דבריאה, ואח"כ בזווג ב' של זו"ן, יצאו לו ה"ס הראשונות, שהן: רוח נשמה חיה יחידה דבריאה. אלא מתוך שזו"ן היו בעת לידתו במקום או"א דאצילות נמצאו ע"ס דבריאה, דהיינו גרנח"י דבריאה דגדלות דאדה"ר, הנ"ל, שהן מלישות לז"א דאצילות. ומתן עוסק הרב כאן, ומבאר

שנכתנים עתה כמו פנוים וריקנים. ולפיכך אין זה תיקון גמור, אלא עד שבי"ע עצמם במקומם יחזרו לאצילות, דהיינו כמו שהיו בא"ק מטרם צמצום ב' ואז נחשב לגמר התיקון.

פז) השלשה בחינות נעשו אז מאליהם שלא ע"י מעשה התחתונים אדם וחוה: אלא ע"י העליון שלהם, שהם זו"ן, כמ"ש לעיל שזו"ן בדרו ממין דל' ונקודה, והוציאו עליהם ג' הקומות שבשלש הבחינות הללו.

פז) תכלית העליה, והוא, כי האצילות היה עולה כפי מקומו הראשון, שהוא במקום א"ק, וכי והיה חוזר כל המציאות אל שרשו הראשון: דהיינו כמו שנתבאר בדיבור הסמוך, שאז נתקנים ג' העולמות ב"ע למטה במקומם, כמו פרצופי א"ק שמטרם צמצום ב'. שסיום רגלים שלהם הן בעוה"ז, בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים, כנודע. כי עתה נתקנו לגמרי כמו שהיו בעת המלכים, שנתפשט אז מלכותם למטה בכל ג' עולמות ב"ע עד לעוה"ז, כנודע. וכבר נתבאר ענין זה לעיל (דף תרנ"ז ד"ה זווג דישסו"ת.

עלייתם, אבל נזכיר בקצרה העליה אחרונה הגדולה שבכולן, והיא במנחת שבת, כי אז היו עולין תכלית העליה, והוא, כי עולם האצילות היה עולה כפי מקומו הראשון, שהוא במקום אדם קדמון לכל קדומים, הנזכר אצלינו ביאורו באורך גדול, והיה חוזר כל המציאות אל שרשו הראשון.

* (פח) דע, כי חז"ל אמרו, שאדה"ר נידון בנשירת איברים. והענין הוא, כי תחלה היה כלול מכל הנשמות שבכל שתא אלפי שני דהוי עלמא כנזכר, וכלם היו אברים פרטים שבו, וכשחטא נסתלקן ממנו, כי שלטה בו הקליפות ונטבעו כולם תוך הקליפות. כנזכר אצלינו בפרשת עקב, בסוד האכילה, ולכן כל תפילותינו ומצות מעשיות שאנו עושים

אור פנימי

שבגללה נברא העולם, דהיינו גילוי שמותיו ית', שלא היה להם שום מציאות להתגלות אחר שבא אדם הראשון לשלימותו הנ"ל, ולא היה חטא בעצה"ד. וז"ס מ"ש חז"ל על הכתוב גורא עלילה וכו' בעלילה באת עלי. (מדרש תנחומא פרשת וישב ד') והבן זה.

(פח) כלול מכל הנשמות שבכל שיתא אלפי שני דהוי עלמא: כבר נתבאר לעיל (דף תר"ע ד"ה אדה"ר) שלהיותו תולדה דזו"ן דאצילות, נמצא שכולל בהכרח לכל ג' עולמות ב"ע, עש"ה. ובי"ע מכונים שיתא אלפין, כי עשיה היא ב' אלפים תוהו, שפירושן קליפות ויצירה היא ב' אלפים תורה, שהיא ז"א הנקרא תורה שבכתב. ובריאה היא ב' אלפים ימות המשיח, שהיא אמא הנקראת דרור וחורין, והיא לאה אמא דמשיח בן דוד.

ונשמת אדה"ר היתה כוללת לכל הנשמות העתידות לצאת בג' עולמות ב"ע, שהם בכל השתא אלפין הנ"ל, פירוש, כי אותם החסדים והגבורות, הנמצאים בכל הפרצופים שבג' עולמות ב"ע, אשר מהם נולדים ויוצאים כל הנשמות של התחתונים,

ג' הבחינות של הגדלות שהן: נשמה, חיה, יחידה. של האצילות. שאלו היו עוד ממשיכות מאליהן את הנרנח"י של א"ק, שהם תכלית העליה, כמ"ש הרב כאן, והיינו רק ע"י עצומו של קדושת יום השבת, בלי שום מעשה כלל, ואפילו לתפלה לא היה צריך. ונמצאנו למדים מזה, ב' ענינים חשובים:

א', שתחלת לידתו דאדה"ר היה בקטנות, דהיינו רק בקומת עיבור דזו"ן של הבריאה, שפירושו, ו' מלכיות דז"ת דבריאה, כלומר זו"ן דבריאה דבחינת נפש לבד. וענין ב' הוא, שהשיג אח"כ תכלית שלימותו הסופי, ואע"פ שעדיין היה חסר לו נרנח"י מבחינת א"ק, מ"מ אין זה נחשב לו לחסרון מחמת שהיו ראויים לבא לו מאליו בלי שום מעשה מצדו, כי כל העומד לגבות כגבוי דמי, וע"כ אנו מבחינים בו כמו שכבר השיג גם כל הנרנח"י דא"ק, דהיינו את שלימותו הסופי. והבן היטב. ומזה תוכל להשכיל כמה שנאבד לו מסבת החטא של עצה"ד. אמנם יש להעיר כאן, כי אע"פ שאמרנו שמטרת החטא כבר בא על כל שלימותו הסופי, עכ"ז לא היה זה נחשב לשלימות אמיתי, מחמת שעוד חסר כאן עיקר המטרה

* שער הפוסקים בראשית סימן ב'.

בכל יום תמיד עד ביאת המשיח, הוא לברר ולהעלות אלו הנשמות שנשרו מאדם הראשון ונפלו בתוך הקליפות, עד דמטי רגלין ברגלין כנוזכר בס"ה בפרשת פקודי. וכשיושלם בירורם ותקונם, אז יבא משיח בן דוד.

פט) והנה מה שנשארו בו הם הבחינת הכתרים של כל הנשמות. והענין הוא, כי הנה נתבאר, שלא זכה אדם אחר שחטא, אל הנשמות של או"א דבריא, אלא מזו"ן ולמטה. והנה הם עשרה פרצופין, והם: זו"ן דבריא, ואו"א זו"ן דיצירה, ואו"א זו"ן דעשיה. והנה כל פרצוף כלול מי"ס וכל ספירה וספירה כלולה מעשר, נמצא שבכל פרצוף נכללים מאה ספירות, והעשרה שבהם הם כתרים שלהם, שהם: כתר שבכתר, וכתר שבחכמה, וכתר שבבינה וכו'. הרי כי בכל פרצוף יש עשרה כתרים, והנה הם עשרה פרצופים ובהם מאה כתרים, ואלו הם סוד

אור פנימי

אמנם פרצופי אצילות מסתיימים בנקודת הצמצום מבחינת צמצום ב', שהוא הגג דעולם הבריא, כמ"ש לעיל (דף תרמ"א ד"ה ונמצאו עשיה) ונמצא משום זה אשר רגלי א"ק שבתוכן א"ס ב"ה, אינן מאירות בעולמות ב"ע, אלא בהעלם גדול מאד, כי ב"ע נמצאים מכת הצמצום הב' מתחת לקו א"ס. אמנם בגמר התיקון, אחר שיתבררו כל הנשמות שנפלו בקליפות, הנה אז יתבטל הגבול של צמצום הב', ויתחזר הגבול לקדמותו, למקום צמצום א', וגם רגלי אצילות יסתיימו בשוה עם רגלי א"ק, ויעמדו בעוה"ז. שז"ס דמטי רגלין ברגלין הנ"ל. בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים. כמ"ש הרב בע"ח ש"ג סוף פרק ב'.

פט) הכתרים של כל הנשמות: וצריך שתזכור כאן את ערך הפוך שיש בין האורות לבין הכלים, אשר בכלים הדרך הוא שהעליונים מתגלים בתחילה, והפוך הוא באורות, שהתחתונים מתגלים בתחלה, באופן שבהתגלות הכלי דכתר בפרצוף מתלבש בו אור הנפש. ובהתגלות גם כלי דחכמה,

הנה כל חו"ג הללו היו כלולים בנשמת אדה"ר. ולכן היו שנות העולם שיתא אלפי שני, כנגד מספר הנשמות העתידות לצאת מג' עולמות הללו. וזה אמרו, וכשחטא נסתלקו ממנו, כי שלטה בו הקליפות ונטבעו כולם תוך הקליפות וכו'.

תפלתנו ומצות מעשיות שאנו עושים וכו' עד דמטי רגלין ברגלין וכו': כלומר, שכל עסקינו בתפלות ומצות מעשיות הוא, לחזור ולברר ולהעלות לכל אלו הנשמות שנשרו מאדה"ר ונפלו לקליפות, עד להביאן לשורשן הראשון, כמות שהיו בו, מטרם שחטא בעצה"ד, דהיינו כנ"ל, שמטרם החטא כבר היא אדה"ר על שלמותו הסופי, עד שהיה נחשב כאלו כבר השיג גם את נרנח"י דא"ק. ע"ש.

וזה אמרו "עד דמטי רגלין ברגלין" פירוש, עד דמטי רגלים של פרצופי אצילות ברגלים דא"ק, כי רגלי א"ק מסתיימים בנקודת הצמצום מבחינת צמצום ראשון, שהוא בנקודה דעולם הזה, בסוד הר הזיתים.

מאה אמה שנשארו באדם הראשון, שהם הכתרים שבכל הנשמות, כי בהם לא שלטו הקליפות כנזכר.

צ) ואמנם ע"י מה שחטא, נפגמו גם הנשמות האלו כנז"ל, ולא נשאר בהם הארה זולתי שיעור ההארה שהיה אל בחינות המלכיות האחרונות של הנשמות קודם שחטא, ונמצא, כי אלו הכתרים שנשארו בו, אין הארתם רק שיעור הארת מלכיות שהיה בתחילה קודם החטא.

אור פנימי

שיש בכל פרצוף עשרה כתרים, דהיינו כתר דכתר, וכתר דחכמה, עד לכתר דמלכות, ובעשרה פרצופים מאה כתרים, ואלו הם בחינות הכלים שנשארו בו, אבל האורות שבהם אינם אלא אור נפש שבכל ספירה מע"ס שבפרצוף ההוא כנ"ל. באופן שנשארו בו מן האורות מאה נפשות, שהן מלוכשות במאה כתרים, העומדים מו"ן דבריא ו למטה עד סוף העשיה.

צ) הכתרים שנשארו בו אין הארתם רק שיעור הארת מלכיות שהיה בתחילה קודם החטא: דהיינו אור הנפש כנ"ל. כי בשעה שאין בפרצוף זולת כלי דכתר אין מתלבש בו אלא אור הנפש, שהוא מטעם ערך הפוך שיש בין הכלים אל האורות כמ"ש לעיל. ונמצא כי מלבד שחסר לכל פרצוף בחינות ט"ס תחתונות דכלים, וט"ס ראשונות דאורות, כנ"ל, הנה אפילו בספירות הכתרים שנשארו בו, חסר שם ט"ר דאורות, דהיינו: רוח נשמה חיה יחידה שבכל כתר. כי מקודם שחטא היה אור יחידה בכל כתר וכתר שבע"ס שבכל פרצוף, כי בשעה שהפרצוף על שלימותו, נמצא אור יחידה מתלבש בכלי דכתר, כנ"ל בהסתכלות פנימית (דף ד"ה וכך) עש"ה. אבל עתה שחסרות ט"ת שבכל ספירה, נמצא מתלבש בכתר רק אור הנפש לבד, הרי שאפילו בכתר שנשאר בו אור חסר ט"ר דאורות, דהיינו מנפש עד יחידה שמקודם זה, ונמצא שחסר ט"ת דכלים

מתגלה בו אור הרוח, עד שבהתגלות בו גם הכלי דמלכות או מתגלה אור היחידה בפרצוף. וטעם הדבר כבר נתבאר לעיל בהסתכלות פנימית ח"ב (דף ע"ג ד"ה אמנם) אשר כל המשפיע הוא משפיע בדבר העב יותר, וכל המקבל הוא מקבל בדבר הו"ך יותר. עש"ה כל ההמשך ובוה תבין, שאם לא נשאר בנשמות רק הכתרים, הנה אין שם רק אור הנפש לבד. באופן, שמן הכלים של הנשמות נשארו רק הכתרים שבהם, ומן האורות של הנשמות נשארו רק בחינת אור הנפש שבהם.

שלא זכה אדם אחר שחטא, אל הנשמות דאור"א דבריא, אלא מו"ן ולמטה: והוא רק לבחינת נפשות שבהם, דהיינו לבחינת המלכיות של זו"ן דבריא, כנ"ל. כי אדם הוא שם של זו"ן בכל מקום שהוא, אם באצילות הוא זו"ן דאצילות, ואם בבריא הוא זו"ן דבריא, וכיון שנשמת אדה"ר תולדה דאצילות כנ"ל. ע"כ אין לו מתחלת אצילותו אלא בחינת זו"ן של בריאה. אלא ע"י זווג ב' דו"ן דאצילות, זכה ג"כ לבחינות אור"א של בריאה, בסוד התוספות. והוא שנאבד לו כולו בעת החטא, ולא נשאר כי אם בו"ן שהיה לו מתחלת אצילותו.

מאה כתרים ואלו הם סוד מאה אמה שנשארו באדם הראשון: כי אין לך פרצוף שלא יהיה בו עשר ספירות שלימות, דהיינו שכל אחת מהן כלולה ג"כ מע"ס, שיש ע"ס בכתר שבו, וכן בחכמה שבו וכו'. הרי

ולכן נקרא נפש אדם, כי המלכות נקרא נפש, והבין זה. ונמצא, כי כל הכתרים נשארו בו, אפילו הכתר האחרון שבכולן, שהוא הכתר של ספירת המלכות שבנוקבא דעשיה.

צא) ונמצא עתה האור שניטל מאלו העשרה כתרים שבכל פרצוף ופרצוף, שהם היחידה והחיה והנשמה והרוח שבכל כתר מהם, הם סוד זיהרא עילאה שניטל מאדה"ר, ולא נשאר בכתרים ההם, רק אור הנפש שבהם בלבד. וז"ס נפש אדם הנזכר בתורה כמה פעמים.

צב) הכלל העולה, כי ג' בחינות נתחלקו כל הנשמות שהיו כלולות באדה"ר שהם בעשרה הפרצופים הנזכרים, מזעיר דבריאה עד נוקבא

אור פנימי

לבחינה אחת, שהם ב' הבחינות הראשונות, דהיינו ט"ר דאורות שבמאה הכתרים, ובחינות אורות הנפשות שנשארו בהם. אבל בחינה הג' שהיא הט"ר דאורות וט"ת דכלים, המה בחינות נפרדות זו מזו, שיש בכל אחד ואחד אור נפרד ונבדל מתבירו, כי בכלי דחכמה היה אור החיה, ובכלי דבינה היה אור הנשמה, וכו'.

והנה ג' הבחינות הללו שמסדר כאן הרב, ראויות להתבוננות יתרה, כי יש בהן ענין רב כולל ומקיף החכמה כולה, ולכן צריכים להבין הבנה מקורית. ומתחלה צריכים להבין מה היא הסבה והגורם שיש בחטאו של עצה"ד, להתחלקות הג' בחינות הללו בנשמת אדה"ר, שבחינה הא' ובחינה הג' נאבדו ממנו, ורק הבחינה הב' נשארה בו.

וכדי להבין זה, צריכים לזכור כל המתבאר לעיל (דף תרנ"ח ד"ה וצריכים. עשיה בכל ההמשך) בדבר ג' החלוקות שיצאו מג' בחינות הווגים שבעולם הנקודים, שהן: זווג א' של הקטנות, וב' מיני הווגים של הגדלות, הווג דפב"א, והווג פב"פ. שמהכלים שנשארו מב' זווגים ראשונים, נתקנו ג"ר דאצילות: עתיק, א"א, ואו"א, בזווג דלא פסיק. ומהכלים שנשארו מהזווג

וט"ר דאורות בדרך כלל, ומלבד זה חסר ג"כ ט"ר דאורות בכל כתר וכתר מהמאה כתרים שנשארו בו, שכל אלו אבדו בסכת חטאו בעצה"ד. וטעם הדבר יתבאר לקמן.

צא) האור שניטל מאלו העשרה כתרים שבכל פרצוף וכ"ה"ס זיהרא עילאה שניטל מאדה"ר: כמבואר בדיבור הסמוך שמלבד ט"ת דכלים וט"ר דאורות שנאבד בדרך כלל, הנה אפילו בכתרים שנשארו בו, חסר ג"כ ט"ר דאורות, שהם רוח נשמה חיה יחידה, שבכל כתר ממאה הכתרים שנשארו בו. אמנם יש הפרש גדול בין ב' האבדות האלו, כי ט"ר דאורות בכלל ודכתרים שנאבדו לו, לא נפלו לקליפות, אלא שנסתלקו למעלה לשורשם, עד שבא חנוך וחזר ולקחם, כמ"ש הרב לפנינו. אבל ט"ת דכלים שנאבדו לו, המה נפלו לעמקי הקליפות, ולא יושלם תיקונם, אלא עד ביאת משיח בן דוד.

צב) הכלל העולה, כי ג' בחינות נתחלקו וכ"ה"ס בחינות אלו הא' והב' אינם קודם החטא אלא בחינה א' וכ"ה"ס שלישית גרועה משניהם וכ"ה"ס בחי' נפרדות התחתונות שבכל ספירה: כי קודם החטא היה במאה כתרים הללו אורות דיחידה, כנ"ל, וע"כ הוא כולל בתוכו כל הנרנח"י

דעשיה, והם אלו: בחינה הא' עליונה מכולם, היא הנקראת זיהרא עילאה שניטלה מאדה"ר, ולא שלטו בהם הקליפות כלל ח"ו, אלא שנסתלקה ממנו ע"י חטאו שחטא, ולא זכה אליה עד שבא חנוך הוא מטטרו"ן, ולקחה. כמו שכתוב אצלינו בפרשת קדושים בסתרי תורה דף פ"ג ע"ב ע"ש, והוא בחינת ה' אורות הנקראים יחידה חיה נשמה ורוח שבכתרים שבכל ספירה וספירה, שבי"ס שבכל פרצוף ופרצוף מעשר הפרצופים הנזכרים.

צג) בחינה השנית גרועה ממנה היא נשארה באדה"ר אף אחר שחטא, וגם בזו לא שלטו הקליפות, והיא נקראת חלתו של עולם כנזכר, והיא בחינת האור הנקראת נפש שבכתרים שבכל ספירה מ"ס,

אור פנימי

הבחינות שכתב כאן הרב בנשמת אדה"ר. כי החלוקה הא' שהיא בחינת הג' ראשים שיצאו בקטנות של הנקודים, כל אחד בבחינת גלגלתא ועינים בחוסר אח"פ, שהם: ישו"ת שמטבור ולמעלה, וכתר דנקודים, ואו"א דנקודים. הנה הם דומים לבחינה הב' דנשמת אדה"ר, דהיינו בחינת הקטנות שבכלים של הכתרים, שהיא גו"ע, באורות נפש רוח דכתר, ונמצאים הכתרים בעצמם, שהם הראשים, חסרים הג"ר והמוחין שלהם. והט"ת שלהם, דהיינו הע"ס דגוף שממעלה למטה, הנבחנות לט"ת בערך הראש הנקרא כתר, הנה הן עוד לא יצאו לגמרי בעת ההיא של הקטנות כמ"ש בחלק ו'. שהוא כמו הכתרים של נשמת דאדה"ר בבחינה הב', שיצאו הכתרים באורות דנפש, והכתרים חסרים הט"ר מרות ולמעלה, והט"ת לא יצאו לגמרי. אלא שיש הפרש בהקטנות עצמה כי בכתרים דנקודים, יצאה הקטנות בנפש רוח, וחסר רק ג"ר, ובכתרים דנשמת אדה"ר, יצאה הקטנות רק בנפש לבד, וחסר ט"ר, והוא מטעם שבנקודים עלה ה"ת לעינים, ובאצילות עלה ה"ת למצח, כנודע. והחלוקה הב' שבע"ס דנקודים, שהיא המוחין דבחינת פב"א שהשיגו ע"י הארת הטבור, שהורידה את ה"ת מעינים, והשיבה

הג' שהוא פב"פ, נתקנו זו"ן, וכל המוחין דג"ר שאינם קבועים, אלא שזווגם פסיק, להיותם תלויים במעשה התחתונים: שבשעה שהם זכאים, הם מעלים מ"ן וגורמים מוחין בכל פרצופי אצילות, ובשעה שאינם זכאים, חכף מתעלמים ומסתלקים אותם המוחין לשורשם. עש"ה.

גם נתבאר שם, שחלוקה הג' שממנה נמשכת דמוחין דאצילות שאינם קבועים, מתחלקת בעצמה לשתי בחינות: לזווג שלים ולא לגמרי, ולזווג שלים לגמרי, כי כל זמן שהמוחין אינם קבועים נחשבים מצד אחד לזווג שלים, כיון שהמוחין ההם ראויים להולדת נשמות. ומצד הב' נחשבים ללא שלים לגמרי, מחמת שאינם קבועים, והמה תלויים עוד במעשה התחתונים. ובחינה השנית היא, בגמר התיקון, שאז המוחין ההם יהיו קבועים בהפרצופים, שאז נבחנים לזווג שלים לגמרי. ע"ש. אבל המוחין דב' חלוקות הראשונות, אע"פ שזווגם לא פסיק, מ"מ נחשבים לזווג דלא שלים, מאחר שאינם ראויים להולדת נשמות, משום שעומדים בבחינת פב"א, ואין בזווגם אלא להתיות העולמות. עש"ה כי א"א להכפיל האריכות. ותשכיל כאן בג' החלוקות אשר בהע"ס דנקודים, ותמצא, שהם ענין אחד עם ג'

שבכל פרצוף ופרצוף, מעשר הפרצופים הנזכרים, וב' בחינות אלו הא' והב', אינם קודם החטא אלא בחינה א', שהם הכתרים בשלמותם, ואחר שחטא נתחלקו לב' בחינות.

(צד) שלישית גרועה משניהם, והיא כל שאר הנשמות, שהם כל

אור פנימי

את או"א אל הראש דכתר, אשר אז השיגו כל הג' הראשים בחינות אח"פ שלהם דכלים, וג"ר דאורות. הנה חלוקה זו דומה, לבחינה הא' שבנשמת אדה"ר, הנקראת זיהרא עלאה, אשר הכתרים שבו, השיגו את הט"ר של האורות בשלימות, אבל עדיין הם חסרים את הט"ת שלהם. וכן שם בע"ס דנקודים, לא נתקנו מהמוחין דחלוקה ב', אלא רק הכתרים שהם הראשים של הנקודים, אבל אל הז"ת עוד לא הגיע כלום מן המוחין האלו דפב"א. כנודע.

וחלוקה הג' שבע"ס דנקודים, שהם המוחין שיצאו שם על המ"ן דו' ונקודה, שמהם מלכו ז"ת ונתפשטו לבי"ע, כנודע, היא דומה לבחינה הג' שבנשמת אדם הראשון, שהיא השלמת הט"ס הנפרדות התחתונות שבכל ספירה וספירה שבפרצופי נשמתו שבבי"ע. כי האורות דב' ראשים שבנקודים השיגו אז הבחינות ממעלה למטה שלהם, שהם ז"ת דנקודים, שנתפשטו עד סוף עשיה.

ועם זה תבין, שבאצילות שלא יצאו שם רק ב' החלוקות הראשונות, שהן הזווג דקטנות דעלית ה"ת במצח, שיצא שם אור הנפש לבד, שהיא חלוקה הא'. והזווג דגדלות דירידת ה"ת ממקום המצח, שהוציא קומת כתר בעתיק, ראש וגוף. וקומת חכמה בא"א ראש וגוף. וקומת בינה באו"א ראש וגוף. שהיא מחלוקה הב' דנקודים, מבחינת הזווג דפב"א, כנ"ל. הנה הם נבחנו בזה, שעדיין המה חסרים בחינות ט"ת שלהם שהיו בהם

בעת הנקודים, דהיינו החלוקה הג' הנ"ל. אלא בקטנות שלהם, שעלה ה"ת במצח לא היה בהם זולת בחינת הנפש דכתר, שיצא אור נפש בכתר דכתר דעתיק, ויצא אור הנפש בכתר דחכמה בא"א, ויצא אור הנפש בכתר דבינה באו"א. דהיינו ממש כמו בחלוקה הא' בעת הנקודים, אלא ששם היה בהכתרים בחינות נפש רוח אפילו בזמן הקטנות, מטעם שה"ת עלתה בעינים, ונשארו ב' כלים בספירת הכתר, שהם גלגלתא ועינים שהן בחי"א, וע"כ יש שמה קומת ו"א, שהיא רוח נפש. וכאן שעלתה הה"ת במצח שהוא גלגלתא, הנה לא יצאה שם, אלא קומת מלכות, דהיינו אור הנפש לבד. ואח"כ בזווג דגדלות דאצילות, שע"י זווג דע"ב ס"ג חזרה וירדה ה"ת מהמצח, הנה השיגו הכתרים דג"ר דאצילות את הנרנח"י שלהם: כי נשלם כתר דעתיק ברנח"י, וכן כתר דחכמה שבא"א נשלם ברנח"י, וכן כתר דבינה שבאו"א נשלם ברנח"י שלו. באופן, שכל המוחין הקבועים שבפרצופי עתיק וא"א ואו"א דאצילות, אינם אלא התפשטות ספירת הכתר לבד, בערך שהיו בנקודים, שבקטנות יצא בהם רק אור הנפש דכתר, ובגדולות השיגו כל הנרנח"י שבכתר. ונמצא כל ע"ס דעתיק הן רק כתר דעתיק, וחסר עדיין ט"ס התחתונות שלו. וכן כל ע"ס דא"א, הן רק כתר דא"א, וחסר ט"ת. וכן כל ע"ס דאו"א הן רק כתר שלהם וחסרים מט"ת שלהם. דהיינו כמו החלוקה הב' שהיה בנקודים, וכמו הבחינה הא' שבנשמת אדה"ר. כי ט"ת הללו שייכות לחלוקה ג' דנקודים, דהיינו ממ"ן דו'

אורות ט' בחינות נפרדות התחתונות, שבכל ספירה מעשר הספירות

אור פנימי

עליה, שהשיג אז רנח"י שבמאה כתרים, הנקראים זיהרא עלאה, והן המוחין העומדים לבא אליו ביום השבת, מא"ק לכל הקדומים, שהוא גמר ט"ס התחתונות שבמאה פרצופים, בסוד מטי רגלין ברגלין, המתקן את בי"ע במקומם, שרגלי אצילות נמשכות עד לעולם הזה כמו רגלי א"ק, כנ"ל. הנה כל אלה בררו לו זו"ן ממ"ן דל' ונקודה. וזה אמרו "ולא נשאר מכתרים ההם רק אור הנפש שבהם". דהיינו רק בחינה הב' אבל רנח"י שבכתרים, ומכ"ש ט"ת שבפרצופים המה נאבדו ממנו מחמת חטא דעצה"ד, להיותם מבחינות המ"ן דל' ונקודה, אשר התחתונים יכולים לפגום בהם, והמוחין שלהם המה בלתי קבועים. כמבואר.

ונודע, כי חטאו דאה"ר גרם פגם בכל פרצופי האצילות, כמ"ש הרב, וכמ"ש בתיקונים, דשוי חשך בין עילת העילת אל הכתר, (עי' בשער הפסוקים דרוש ב') ולכאורה היא סתירה למ"ש הרב בכ"מ, שכל הפגם שגורמים התחתונים ע"י מעשיהם הרעים אינו מגיע בג"ר, שהם א"א ואו"א, אלא רק בזו"ן לבד. כמ"ש (בע"ח שער י"א פ"ו) ואיך אומר כאן, שחטאו של אדה"ר גרם פגם בכל העולמות, שנוקבא דאצילות ירדה לבריאה, וז"א לנוקבא וכן בכל העליונים ממנו שכולם ירדו ממדרגתם (בדף תרע"ג אות ע"ט. ע"ש ובאו"פ) הרי שמעשה התחתונים מגיעים גם לג"ר. אמנם הבחנה גדולה יש כאן, דהיינו בין המוחין הקבועים, ובין הבלתי קבועים. כי מ"ש הרב שהפגם שגורמים התחתונים ע"י מעשיהם הרעים אינו מגיע בג"ר אלא בזו"ן לבד, היינו לפי מה שנתקן אצילות מבחינת מ"ה החדש בקביעות, שיצאה קומת יחידה בעתיק, וקומת חיה בא"א, וקומת נשמה באו"א. שהמה נתקנו מבחינת חלוקה הב'

ונקודה, שהמה הולכים ומתבררים עד ביאת המשיח, ואז ישיגו פרצופי אצילות את ט"ס התחתונות שלהם, ואז יתפשטו רגלי אצילות עד סוף עשיה, דהיינו כמו שהיו בחלוקה הג' בעת המלכים. שזה מכונה זווג שלים לגמרי כנ"ל. ועד אז אין תיקונם אלא בדרך עליה, מן מקום בי"ע, למקום אצילות, וגם זה הוא בלתי קבוע, אלא תלויים במעשה התחתונים.

עתה נבין הגורם והסבה להתחלקות נשמת אדה"ר לג' בחינות, אשר בחינה הא' והג' נאבדו ממנו, ולא נשתייר בו רק בחינה הב' לבד, שהיא רק אור הנפש שבמאה הכתרים. כי נתבאר אשר המוחין הקבועים שבפרצופי אצילות אינם אלא בחינות נרנח"י דכתר שבכל פרצוף, אבל ט"ת דכל פרצוף חסרות בהם. משום שאין בהם אלא מחלוקה א' וב' דנקודים, וחסר בהם חלוקה הג' שהיא המ"ן דט"ת כנ"ל. ונודע אשר זו"ן אינם יכולים לקבל מוחין דפב"א ההם הקבועים, שהם מחלוקה ב' כי גם בנקודים לא היה להם חלק בהם, וע"כ אין להם אלא הקטנות דחלוקה הא'. וגדלות חלוקה הג', דהיינו רק ממ"ן דל' ונקודה. ומכ"ש נשמת אדם הראשון, שהוא נאצל מזו"ן, ודאי שאין הגדלות דחלוקה ב' נוהגת בו כלל, ונמצא שהן הבחינה הא' שהיא תשלום ט"ר דכתרים שבו, והן הבחינה הג' שהיא ט"ס התחתונות, שתיהן יצאו בו מחלוקה הג' ושתייהן הן מבחינות מוחין שאינם קבועים. ואין קבוע בו, רק הקטנות שיצא מתחילת אצילות, שהיא בחינת חלוקה א', דהיינו בחינה הב' שבנשמתו, שהיא אורות הנפשות שבכתרים שלו.

באופן, שהן כל הגדלות שהשיג אדה"ר ביום הששי עד בין הערבים, שכבר הליכש לא"א דאצילות, שהיא אור היחידה בדרך

שבכל פרצוף, מעשר הפרצופים הנז"ל, ובאלו שלטו הקליפות ע"י חטאו של אדה"ר, ונשרו ממנו ונפלו לעמקי הקליפות, ולא יושלם תיקונם אלא

אור פנימי

בסבת חטאו של אה"ר, וחזרו לבחינת קטנות, שהיא אב"א, הנמשכת מחלוקה א' דנקודים. והוא, משום שאין לו חלק בחלוקה ב' דנקודים, שממנה נמשכו המוחין דעתיק וא"א ואו"א דאצילות, כנ"ל. ואפילו המוחין דנשמה שלו נמשכים ג"כ רק מהחלוקה הג', דהיינו ממ"ן דו' ונקודה, התלויים במעשה התחתונים, וע"כ נסתלקו כל המוחין שלו לגמרי, בשעת חטאו של אדה"ר, אחר שחזר וערבב המ"ן האלו תוך הקליפות. כנ"ל. הרי שבג"ר דאצילות, שהם עתיק וא"א ואו"א לא פגם כלום אדה"ר בחטאו, להיותם קבועים. אבל לזו"ן גרם פגם כי נסתלק מהם המוחין כולם, וחזרו לקטנותם לבחינת אב"א. וזה אמרו, שאין מעשיהם הרעים של התחתונים מגיעים כלום אל הג"ר דאצילות, שהם א"א ואו"א, אלא אל הו"ת שהן זו"ן. ועוד עיקר אחד חשוב מאד יש להשכיל כאן בחטאו של אדה"ר. והוא הבחינה הג' שבנשמת אדה"ר, שהיא הט"ס התחתונות שבכל ספירה מע"ס דכל פרצוף שבי"פ שבנשמתו. שעליהם אומר הרב, שנשרו ממנו ונפלו לעמקי הקליפות. והנה ביארנו לעיל, (דף תרע"ט ד"ה ונמצאנו) שהם הנרנח"י שהיה ראוי להשיג ביום השבת מבחינת א"ק, שכל העומד לגבות כגבוי דמי. והנה הגם שהוא כולו אמת לפי הענין, אכן יש לשאול לפי"ז, למה נפלו הנשמות האלו לעמקי הקליפות, כיון שעדיין לא יצאו בפועל. ולפיכך מוכרחים להבין הדברים ממקורם. והנה ידעת, שבחינה הג' הזאת, נמשכת מחלוקה הג' שבט"ס דנקודים, דהיינו ממ"ן דו' ונקודה שקבלו או"א מיסוד דא"ק, בבחינת האור חדש שירד מהזוג דע"ב ס"ג ובקע לפרסא, שפירשו, שחזר וביטל את הגבול שנתחדש מצמצום ב',

כנ"ל. אשר אפילו זו"ן אין להם חלק שם. ומכ"ש לאדה"ר וכל נשמות התחתונים, שהם יוצאים רק על המ"ן דו' ונקודה, כנ"ל, וע"כ אין מעשה התחתונים מגיעים לג"ר כלום. ומ"ש כאן שחטאו של אדה"ר הוריד המוחין אפילו מג"ר, המדובר, הוא, בתוספות המוחין שיצאו על מ"ן דו' ונקודה, אשר זו"ן ביררם והעלו אותם לאו"א וכן או"א, למעלה וכו', כנודע שהמוחין דתחתון באים מלמעלה למטה, כי אין לך חידוש אורות אלא מא"ס ב"ה, וע"כ המה מחויבים להתגלות בעליונים מתחלה, ולא עוד, אלא שעיקר האור נשאר בעליונים, והתחתון מקבל רק בחינת ענף ממנו. ונמצא שכל המוחין שהשיג אדה"ר על מ"ן דו' ונקודה, הנה עיקר המוחין ההם נתגלו בעליונים כי ע"כ עלו כולם למעלה ממדרגתם הקבועה: שבשעת לידת הנשמה, עלו או"א לא"א, וא"א לעתיק וכו'. ובשעת לידת חיה דאדה"ר, עלו או"א לעתיק, ועתיק עלה למעלה בא"ק, וכו' עד"ו. והנה אלו המוחין שהשיגו העליונים, שנמשכו ממ"ן דו' ונקודה, נבחנו בהם לתוספות, והמה ודאי תלויים במעשה התחתונים. כי לא המשיכו אותם לעצמם אלא בשביל התחתונים, ועל בחינות המ"ן השייך לתחתונים. וע"כ בשעת חטאו של אדה"ר, שחזר והפיל המ"ן אלו שנבררו בעדו מהו' ונקודה, וערבב אותם בין הקליפות, גרם בזה להסתלקות המוחין האלו מעל העליונים וירדו כולם ממדרגתם, שעלו שמה בכח זווגים שעל המ"ן הללו, וחזרו אל מדרגתם הקבועה בהם. שהיא: קומת יחידה לעתיק, וקומת חיה לא"א, וקומת נשמה לאו"א. כי למוחין אלו אין מעשה התחתונים מגיעים כלל.

אמנם זו"ן, אבדו המוחין שלהם לגמרי

עד בא משיח בן דוד כנז"ל, וכשיושלמו כלם לבא בעולם ולהתקן אז משיח בן דוד בא.

אור פנימי

הראוים לבא אליו ביום השבת שהם בבחינות מטי רגלין ברגלין כנ"ל, לא המתין עוד עד יום השבת, אלא שהמשיך אותם המוחין הגדולים דא"ק, בערב שבת, דהיינו שהמשיך הארת האצילות עד לנקודה דעוה"ז, כי רצה לבא לשלמותו הסופי מיד בע"ש. וכיון שהוא לא היה ראוי לזה, ע"כ הפיל כל הנשמות האלו שהמשיך, לתוך הקליפות. שזה דומה לגמרי למלוכת הז"ת דנקודים, שמתוך שנתפשטו במלוכתם בבי"ע, והכלים לא היו נבררים עוד, ע"כ נפלו לקליפות דבי"ע. כמ"ש זה היטב בחלק ו'. הרי שהחטא עצמו הוא בחינת יציאת הט"ת, שבכל ספירה מהע"ס דכל פרצוף שבבחינת נשמתו, בפועל. ולפיכך נפלו לעמקי הקליפות. ולא יושלם תיקונן אלא עד בא משיח בן דוד, וכשיושלמו לבא בעולם ולהתקן, אז משיח בן דוד בא.

וחזרו העולמות אל הגבול הראשון דצמצום א'. שהיא הנקודה דעוה"ז. אשר ע"כ יצאו שם ג"ר וז"ת ונתפשטו בבי"ע עד לנקודה דעוה"ז, ונסתיימו בשוה עם רגלי א"ק. שכאן יצאו תשלום הט"ס התחתונות דע"ס דנקודים, כמ"ש לעיל (דף תרפ"ד ד"ה וחלוקה הג') שבערך זה נחשבים ה"פ אצילות רק להתפשטות של נרנח"י דכתרים, וחסר מהם הט"ת דכל פרצוף כנ"ל. שהן בחינות הע"ס המתפשטות לבי"ע, ומסתיימות בשוה עם רגלי א"ק, כמו בעת המלכים מטרם שנשברו. שה"ס עד דמטי רגלין ברגלין.

ותדע, שחטאו של אדם באכילת עצה"ד, הוא ענין אחד עם הפגם שגרם לשביה"כ. כמ"ש הרב (בשער ההקדמות דף ת"י ד"ה ולפי שחטא עש"ה). כי הזווג מכונה אכילה, וכיון שהרגיש בעצמו באלו המוחין

הסתכלות פנימית

דע, כי העולמות וכל אשר בהם נבחנים בב' כוללים: א', הוא עצם המציאות, שהיא מהותו של העולם, ושל הפרצוף, ושל הנשמה, כמו שנתחדשו ונתקנו מא"ס ב"ה, ונשתלשלו מלמעלה למטה, כל אחד למקומו הראוי לו. וכולל ב' הוא, הקיום של המציאות, דהיינו כלכלתן והתפתחותן בדרך מדרגה עד גמר הגדלתן התכליתי הנרצה, וכדומה. וההפרש שביניהם, הוא, כי הכולל הא' להיותו מצד המאציל, מא"ס ב"ה, הוא כולו טוב, וסימנך שהוא בא תמיד מלמעלה למטה. אבל הכולל הב' מעורב ברע, ויש בו דבר הטורח והיגיעה, וסימנך שהוא בא תמיד ממטה למעלה, כי התחלתו בא מן התחתון, הצריך להקדים בחינת העלאת מ"ן, שפירושו מצות ומע"ט ותפלה.

והנה בחלק זה שלפנינו. נתבארו הע"ס והפרצופים של עולם אצילות, ונשמת אדה"ר, שהיא כללות כל הנשמות של באי עולם, רק מבחינת הכולל הא' הנ"ל, דהיינו ממה שנתחדשו ונתקנו מלמעלה למטה מא"ס ב"ה. שהם כל פרצופי אצילות ומוחין הקבועים בהם בלי השתנות, אשר זווגם לא פסיק לעלמין. וכן נשמת אדה"ר, מבחינת עצם המציאות שבו, דהיינו כמו שנברא מלמעלה למטה מא"ס ב"ה. ולא ביארנו כאן מהכולל הב', כדי לברר מתחלה בחינת עצם המציאות באר היטב, ובע"ה בחלקים הבאים נבאר את הכולל הב'.

(א) כבר ידעת, אשר שורש כל התיקון, הוא, מ"ה החדש שיצא מהמצח. וצריכים אמנם לידע ולזכור, מ"ש הרב בע"ח שער מ' פ"ו "כי אין מ"ה בקטנות כלל, אלא בגדלות" עש"ה. כי בקטנות גם הזכר הוא בחינת ב"ן לבד. כי בהיות הזווג במקום הכתר, שהוא מצח, נמצאת קומת הע"ס כקומת מלכות, שנקראת ב"ן, ולא מ"ה. אלא רק בגדלות אשר הה"ת יוצאת מהמצח ובאה למקומה, לפה או לחוטם או לאזן, ואז מתגלה שם הגדלות, שה"ס הוי"ה דאלפין, בגימטריא מ"ה. וע"כ מכונה מ"ה החדש. אבל בעוד הה"ת במצח, אפילו הזכר משם, הוא בחינת ב"ן, דהיינו קומת מלכות שנקראת ב"ן כנודע. באופן שמצד הקטנות דה"פ אצילות, נקראים כולם ב"ן ולא מ"ה, כמבואר.

ומזה תשכיל אשר כל פרצופי ד' עולמות אבי"ע. הם רק ב"ן דא"ק, כי ידעת שעיקר אצילות הוא מה שיצא בקטנות, וכיון שאפילו ה"פ אצילות יצאו בקטנות בבחינת ב"ן, כנ"ל, מכ"ש ב"ע, שהם בחינת ו"ק

דו"ן דאצילות, לא כל שכן שנחשבים לב"ן. באופן, שמצד הזדככות המסך הנמשכת מכה הביטוש דא"פ באו"מ, לא יצא בכל המציאות שלאחר הצמצום, אלא רק ה' קומות לבד, אשר ג' הקומות הראשונות: גלגלתא, ע"ב ס"ג, הן שייכות לא"ק, כלומר, אל היחס דצמצום ראשון, שהקו נמשך עד לנקודת העולם הזה. וב' הקומות האחרונות: מ"ה וב"ן, הנה מ"ה יצא בנקודים, דהיינו אור ישו"ת שיצא מנקבי עינים, שהוא נקרא מ"ה, כי הזווג שנעשה במקום עינים שהן כלי החכמה אין בו אלא קומת ז"א דעביות, שנקרא מ"ה. כמ"ש היטב בחלק ה'. וקומת ב"ן יצאה בה"פ אצילות, שגם ב"ע בכללם, משום שהזווג נעשה במקום המצח שהוא גלגלתא, מחמת שהמסך כבר נזדכך לבחינת כתר, שאז אין יוצא עליו אלא קומת מלכות, כנודע. וקומת מלכות נקראת ב"ן.

(ב) והנה נתבאר, שכלהו עלמין דא"ק ואבי"ע, אינם רק הזדככות המסך על ה' בחינותיו, מקומת כתר עד קומת מלכות. אלא בב' הקומות האחרונות דמ"ה וב"ן,

לצמצום ב': שאחר שנודרך המסך דגוף דע"ב שהוא או"א ודחג"ת, ונשתוה למדת המלכות דראש, שהיא הפה דאו"א, חורה ונתחדשה בו עביות הס"ג, שהוציא ישסו"ת ונהי"מ. ואחר שנודרך המסך דגוף הזה, ובא שוב לבחינת ראש חורה ונתחדשה בו עביות דבחי"א, שהוציאה בחינת התפשטות הדעת ממטה למעלה וקשר הו"ק בתיקון קוים, כנ"ל דף תקמ"ג אות ע'. ועדיין לא חזר הצמצום ב' למקומו ממש, כי עדיין יש בו מעט מאור חדש דבקע לפרסא, שהוריד וסיהר הה"ר מצמצום דה"ת, אלא שאין בו רק קומת ז"א, כמדת עביות דבחי"א שנשארה בו. רק אח"כ שנודרך לגמרי ופסק כל בחינת זווג משם, אז נעלם האור חדש דבקע לפרסא לגמרי, וכיון שנעלם אור הזה, נמצא ממילא שחזר כת צמצום הב' למקומו, כמו בקטנות נקודים, מטרם שהיה האור החדש מזווג ע"ב ס"ג, והנך רואה. אשר האור החדש דבקע לפרסא גרם ליציאת ג' פרצופין שלימים בעולם הנקודים, כדמיון שהיה בא"ק. ולפיכך נקראים הנקודים בשם "עולם" משום שיש בהם התפשטות של פרצופים שלימים כוללים, כמו בא"ק, באופן שמבחינת הקטנות שבהם, נבחנו רק לפרט אחד דא"ק, שהוא קומת מ"ה. אבל מצד הגדלות שבהם, ע"י אור חדש הנ"ל, המה נבחנו לעולם מלא, עם ג' פרצופים שלימים, כמבואר.

ג) ובה תבין סבת הביטול של כל התפשטות ג' קוי כח"ב לחג"ת ונצח הוד דנקודים, שהם הכלים החדשים שנעשו שם מאחורים דאו"א וישסו"ת שנפלו לז"ת, שכבר נתלבשו בהם ז' האורות שנשארו מז' המלכים שנשברו, כמ"ש בחלק ז'. והנה כתב הרב לעיל דף תקצ"ט אות א', "שכל התפשטות זו נתבטלה וחורה להיות כבראשונה שלא היו רק ג"ר במקומן למעלה, והעלה עמהן כל ז' אורות התחתונים למעלה במקום בינה" ע"ש. וצריכים להבין טעם הדבר, מאחר שכבר נתפשטו בבחינת כלים דגוף, גם בתיקון קוים, וכבר נתלבשו בהם

נתוסף בהן ענין צמצום הב', מסוד ה"ת שעלתה לעינים או למצח, וע"כ יש בהן ענין קטנות וגדלות, כי ע"י זווג עליון דע"ב ס"ג, יוצא אור חדש המוריד את ה"ת מעינים או ממצח, ואז יוצאת הגדלות, כנודע. להיותו מחזיר את אח"פ אל המדרגה, והתזרת אח"פ אל המדרגה ע"י הזווג העליון, מכונה בשם הוי"ה דאלפין. כמ"ש זה היטב לעיל דף תס"ג תשובה א', עש"ה.

וכבר ידעת שכל פרצוף ופרצוף מה' קומות הכוללות הנ"ל, מחויב להתפשט בפני עצמו ג"כ בה' קומות. שהוא מטעם, שא"א שיצא זווג חדש על המסך אלא אחר שעולה למלכות דראש, שפירוש, שמוכרח להתדבק כולו עד שנעשה נך כמו מלכות דראש, וע"כ מוציא ד' קומות במדרגות זיכוכו עד שמשתוה למלכות דראש, משום שאור עליון אינו פוסק, כנודע. אמנם בעולם הנקודים שהוא קומת מ"ה, יש שם נוספות, והוא כי מלבד ה' הקומות היוצאות בדרך זיכוכו, יש שם ג"כ ג' פרצופים שלימים, כלומר, שנולדו ויצאו ע"י התחדשות העביות במלכות דראש, שהם ע"ב ס"ג מ"ה. שבכל אחד מהם יצאו ה' קומות בדרך זיכוכו, לבד ממ"ה שיצא בראש בלי גוף, כנ"ל דף תקמ"ג ד"ה וכאשר. ע"ש. וע"כ אינו נוהג בו עלית המסך.

והנך מוצא ג' פרצופים כוללים שיצאו בעולם הנקודים, אע"פ שהוא פרט אחד דא"ק, כמו ג' הפרצופים דא"ק עצמו, כלומר, שנעשה ג' זווגים ע"י עלית המסך והתעבותו במלכות של ראש, שהיא פה דאו"א דנקודים. והדבר צריך ביאור, כי מה נשתנה קומת מ"ה דא"ק שתתחלק בעצמה לג' פרצופים, שלא היה זה בגלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק. והענין הוא, כי קרה כאן ענין חדש, דהיינו האור החדש שיצא מזווג דע"ב ס"ג שחזר וביטל אל הפרסא דצמצום ב', והשוה מדתו למדת א"ק, להתפשט עד לנקודת עוה"ז, ומכח פרט הנוסף הזה על פרצופי א"ק, היה בו כח להתפשט בעצמו לג' פרצופים שלימים כמו א"ק, עד שנעלם כחו וחזר

להארת חכמה. וע"כ אינם מתוקנים לזווג כלל, וענין העלאת מ"ן צריך להיות בהכרח לפרצוף העליון של הנקודים שהוא ראש הס"ג דא"ק. כדברי הרב. באופן, שהמסך עלה למצח דראש הס"ג.

(ד) והנה אחר שעלה המסך והרשימות שבו, מהאורות דאחורים של או"א וישסו"ת וז"ת, אל המצח דראש הס"ג, כנ"ל. נעשה שמה זווג עליון על המסך הזה רק בקומת מלכות, כי בחינה האחרונה שהיתה בו בנקודים, נעלמה בדרך זיכוכו, ולא נשאר בהמסך זולת עביות דבחינת כתר, שאין בה רק קומת מלכות כנודע. וזווג זה נקרא זווג דקטנות, או זווג דעובר. ואחר התכללות הקומה בזווג של ראש ואחר שהוכרה עביות דגוף שבה, ירד המסך למקומו המיוחס לו בגוף, שהוא בחינת הפה דאו"א דנקודים, שמבחינת הקטנות דנקודים נחשב פה הזה לבחינת טבור, להיותם אח"פ שירדו לבחינת חג"ת כנודע. וע"כ חזר ונעשה שם הזווג, והוציא בחינת ראש מפה דאו"א ולמעלה עד הטבור דא"ק, וגוף מפה דאו"א ולמטה. וירידת המסך מהתכללות שבראש הס"ג וביאתו אל מקומו, מכונה לידת הפרצוף. ופרצוף הראשון הזה נקרא עתיק.

ואין להקשות, כיון שהמסך עלה למקום המצח, שהוא בינה דכתר, היה לו להוציא קומת בחי"ב, כי כל בינה היא בחי"ב. על דרך שנאמר בירידת ה"ת מהמצח למקום הפה שהיא מלכות דכתר, שיוצא עליו קומת כתר. והענין הוא כי אין כאן המדובר בשיעור העביות, אלא, כמו בפרצופי א"ק היה מקום הזווג במלכות, כן בפרצופים שלאחר צמצום ב' שה"ת נתחברה בה"ר, נבחן מקום הזווג בבינה, משום שקבלה מקום הצמצום במקום מלכות. כי אין זווג דהכאה אלא במקום של צמצום. כנודע. באופן שכמו בפרצופי א"ק בשעה שהמסך נזדכך לבחינת כתר, נבחן מקום הזווג במלכות דכתר, כן בפרצופים שלאחר צמצום ב' כשנזדכך המסך לבחינת כתר, נבחן מקום הזווג בבינה דכתר. ועד"ו בבחי"א נבחן מקום הזווג בבחינת

ז' אורות דמלכים, א"כ למה נתבטלו ומה קרה להם. ובג"ל תבין זה היטב כי נתבאר, שאחר שנזדכך המסך דנקודים גם מקומת מ"ה, ובא לבחינת שורש, הנה אז נפסקה כל הארת הזווג דע"ב ס"ג שביטלה לצמצום ב', ולכן חזר צמצום הב' לקדמותו. ע"ש. נמצא מאליו, אשר כל אלו התיקונים שנמשכו מאור החדש דע"ב ס"ג, שכולם נתבטלו כי כבר אין להם מי שיקיים אותם. וכיון שאלו הכלים החדשים הם בחינת אחורים דאו"א וישסו"ת, שנפלו מראש לבחינת גוף, שהם באים מאור החדש הזה, לכן נתבטלו.

ובזה תבין ג"כ מ"ש שם הרב באות ג', "והנה זווג הזה צריך שיתוקנו בו כל הי"ס מכתר עד מלכות כי אפילו הג"ר אינם מתוקנים, ולכן בחינת העלאת מ"ן אלו היה למעלה בע"ב ס"ג". ולכאורה יש לשאול, מה נשתנה עליה זו, מעלית המסך דגוף דאו"א לאחר שנזדכך, שהספיק לו העליה לאו"א אע"פ שהם אב"א, והוציא שם הראש דישסו"ת דנקודים, כנ"ל בחלק ז'. וכן עלית המסך דגוף דמ"ה אחר שנזדכך. וכאן אומר הרב שעלית המסך לראש דאו"א, אינו מספיק משום שג"ר דנקודים אינם מתוקנים. ובמתבאר, תבין זה היטב, כי מטרם שחזר צמצום הב' למקומו, נבחנים ג"ר דנקודים למתוקנים, ואע"פ שהם בקטנות, כי הקטנות הן היא רק מפאת חוסר עביות שבמסך, ולא מחמת פגם. אבל עתה שחזר צמצום הב' למקומו, ואו"א דנקודים נמצאים למטה מצמצום, הנה יש בהם פגם, וע"כ המה נחשבים לבלתי מתוקנים. משא"כ כל עוד שלא נתבטלה הארת זווג דע"ב ס"ג, והקטנות דאו"א אב"א היתה רק מטעם חוסר עביות שבמסך, הנה בשעה שעלה להם המסך דגוף והרשימות שבו, שנשאר בהם העביות דבחי"ב, הנה תכף ירד מקום הזווג מעינים לאזן, ויצאה שם קומת ישסו"ת. אבל עתה שחזר צמצום הב' למקומו, א"כ אין הדבר תלוי כלל בעביות המסך אלא בכח הצמצום שקבלה לתוכה ה"ר, שמשום זה אינם ראויים עוד

שהמסך העלה אליה, וזווג זה אע"פ שנעשה בראש הס"ג, הוא נקרא על שם המסך שעלה, מפני שהזווג נעשה על עביות שלו, וע"כ אומרים שהמסך עלה למצח, אע"פ שהוא לא עלה כלל לשם, אלא מלכות דראש הס"ג עצמו, כנ"ל. וכבר ביאר הרב סדר זה של עלית המסך דגוף אל הראש, באורך, לעיל דף רצ"א מאות א' עד אות ה' עש"ה, ותבין.

עוד יש כאן לדעת, שב' זווגים נכללים בכל זווג, שהם זווג הנשיקין שפירשו, הזווג שנעשה בפה של ראש דעליון. וזווג היסודות, שפירשו, זווג הנעשה בנה"י דגוף דעליון. כי על אותו הדרך שביארנו לעיל, ענין עלית המסך והרשימות שבו למלכות דראש דעליון, ומלכות של ראש נכללת בעביות הנמצאת בהמסך. ועולית אל המצח של ראש, שהוא הכתר, עד"ז ממש נוהג ענין עלית המסך אל הגוף דעליון, לנה"י שבגוף, ויסוד דגוף נכלל בעביות הנמצא בהמסך, ומעלהו לבחינת כתר דנה"י דגוף, ומזדווג עם העליון שלו, ומוציא ע"ס בקומת מלכות. באופן שזווג דעובר האמור, בא תמיד בב' זווגים, מתחלה בראש, ואח"כ בגוף. כמ"ש באורך במקומו. (נ"ב וצ"ע בזה.)

(ו) והנה אע"פ שכל ההתפשטות דג' קוי כח"ב, שהם אחורים דא"א וישו"ת, וכל הרשימות של ז' המלכים, עלו כולם בבת אחת למ"ן, כדברי הרב (דף תקצ"ט אות ב'). מ"מ לא נעשה הזווג דעליון, אלא בזה אחר זה בדרך המדרגה, דהיינו, שכל המובחר ביותר נתקן בתחלה. (כנ"ל דף תרי"א אות י"ט) וענין הבירור הזה כבר נתבאר באו"פ (דף תרכ"ב ד"ה הכתר. ודף תרכ"ז ד"ה ואריך. ותרג"ח ד"ה וצריכים) ושם נתבאר ע"פ הבחנת כלים דנקודים שנתבטלו ונשברו, ע"פ ג' החלוקות שבהם. אמנם יש להבין בירורים האלו גם ע"פ שורשם של הע"ס דא"י. כי זה עיקר גדול, שהכל הולך ע"ש היחס דע"ס דא"י. ובוה יבואר ג"כ דבר התחלקות ה"פ אצילות ל"ב פרצופים.

ותחלה נבאר דבר התחלקות הכתר לב'

בינה דחכמה, ואפילו בירידתו לפה שהוא מלכות, נבחן ג"כ שמקום הזווג הוא בבינה דמלכות, וזה הכלל כל זמן שהפרסא לא נתבטלה לגמרי, נבחנת הבינה למקום הצמצום ולמקום הזווג, ואפילו בשעה שה"ת יורדת למקומה ע"י זווג העליון, מ"מ אינה יורדת למקומה ממש, אלא לבחינת בינה שבה, כי על כן הפרסא לעולם קימת.

באופן שבוזוג דעיבור, נעשה הזווג בבינה דכתר, שפירשו, שהמסך אשר בבינה דכתר מזוכך כבחינת שורש שהיא כתר. ובוזוג דגדלות שה"ת יורדת משם אל המלכות שהיא בחי"ד, אין הפירוש למלכות דגלגלתא, אלא למלכות דכללות הראש, שהיא הפה, והיינו ג"כ לבחינת בינה דפה. כנ"ל. ואע"פ שכל הראש הוא כתר, ובכלל לא יצאו בפרצופי אצילות זולת נרנח"י דכתרים, כנ"ל (דף תרפ"ד ד"ה ועם זה) אמנם הע"ס דכתר נכללות ג"כ כל אחת מע"ס בפ"ע, ויש ע"ס בכתר דכתר, שהוא הגלגלתא, ויש ע"ס בחכמה דכתר, שהוא עינים, וכן באון שהיא בינה דכתר, וכן בחוסם שהוא ז"א דכתר וכן בפה שהוא מלכות דכתר. ונמצא המצח שהוא בינה דכתר הכתר, שהוא זך כבחינת שורש, ואפילו מלכות דגלגלתא נחשבת לזכה כבחינת שורש. וכן בינה דחכמה דכתר, נחשבת רק לבחי"א, ואפילו מלכות דחכמה דכתר היא בחי"א. ועד"ז בינה דמלכות של הפה, שהיא מלכות דכתר, נחשבת לבחי"ד כמו מלכות דמלכות דכתר. והבן.

(ה) גם צריך שתדע, כי אע"פ שאנו אומרים שמסך דנקודים עלה למצח דראש הס"ג, אין הפירוש שהמסך עצמו עלה אל המצח, כי אין מסך דגוף יכול לעלות למעלה ממלכות דראש, שהיא השורש של בחינת ממעלה למטה שנקרא גוף, אלא הפירוש הוא, שהמסך עולה למלכות דראש הס"ג, שהיא הפה דס"ג, ומלכות דראש ס"ג נכללת בהמסך והרשימות שעלו אליה, ואז עולה מלכות דראש אל המצח דס"ג, ומקבלת שם הזווג עם אור העליון, על בחינת עביות

להלבשת אותן ע"ס שבראש בפועל גמור, ע"כ גם ע"ס דראש נבחנות לבחינת הלבשה בכח. עש"ה.

והנך מוצא כאן ב' בחינות בע"ס של ראש, המתנגדות זו לזו. כי מצד אחד יש שם בחינת התנגדות להתלבשות, שזה פירוש הפשוט של הכאת המסך על האור העליון, דהיינו "שאין יכולת בכלים לסובלו" שאומר הרב. ומצד השני יש בהכרח שם בחינת הלבשה ב"כח" כי אין משהו בגוף, שהוא ע"ס שממעלה למטה, שלא יקבל זה מראש. (ופירוש הדברים עי' בהסתכלות פנימית ח"ב פ"י) כי ע"כ מכנהו הרב בשם עשר ספירות בכח. ותדע, שאלו ב' הבחינות הנמצאות בראש, נתחלקו לב' הפרצופים: עתיק וא"א. ולכן מכנה אותם הרב, בשמות ניצוץ בורא, וניצוץ נברא, (לעיל ח"ג פ"ה אות ה', עש"ה. ובפרק ו' אות ז'). כי בעולם התיקון שהתיקונים נתקנו ע"י ביורים, דהיינו שכל המובחר ביותר נתקן בתחילה, הנה אז נתחלקו ב' הבחינות שבראש, ובחינת ניצוץ בורא, שהוא בחינה המתנגדת להתלבשות, שפירושו כח הממטה למעלה שבאו"ח, (כי ניצוץ פירוש או"ח) נתקן והיה לפרצוף עתיק, כי להיותו רחוק מהתלבשות, נמצאים הכלים וניצוצים דב"ן המיוחסים לאותה הבחינה שלו, שלא סבלו כלום מהביטול והשבירה שבעולם הנקודים, וע"כ נברר מתחלה המ"ן שלהם, ומזווגם נתקן ראש וגוף דפרצוף עתיק, ומבחינה הב' שישנה בראש, שהיא בחינת התלבשות הע"ס בכח, שמצד זה הוא שורש אל הע"ס דגוף המתלבשות בפועל גמור, שע"כ מכנה הרב לאו"ח הזה בשם ניצוץ נברא, או ע"ס בכח, נמצאים הניצוצים והכלים דב"ן המתייחסים לבחינה ההיא, שהמה סבלו יותר מעט מבחינה הא', מן הביטול ושבירה"כ, להיותם עכ"פ שורש אליהם, ולכן נבררו המ"ן שלהם אחר פרצוף עתיק, ומזווגם נתקן פרצוף א"א ראש וגוף. והבן זה היטב. כי הוא ענין דק מן הדק, ואי אפשר להרחיב דברים. ועי' היטב בדברי הרב לעיל, (ח"ג פ"ו אות ו' ז') שלבחינה

פרצופים: עתיק, וא"א. והנה מקור הדברים הם באדרא זוטא דף רפ"ח ע"א וז"ל תלת רישין אתגלפן: דא לגו מן דא, ודא לעילא מן דא. רישא חדא חכמתא סתימאה, דאתכסיא ולא מתפתחא, וחכמתא דא סתימאה, רישא לכל רישין, דשאר חכמות. רישא עלאה, עתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין. רישא דכל רישא, רישא דלאו רישא, ולא ידע ולא אתידע מה דהוי ברישא דא, דלא אתדבק בחכמתא ולא בסוכלתנו. עכ"ל. והנה הרב פירש דברי הוזהר אלו, שג' הראשים האמורים הם רק ב' הפרצופים עתיק וא"א, אשר רישא דכל רישא, הוא ראש דעתיק, שנקרא רדל"א. ורישא עלאה הוא כתר דא"א. ורישא דחכמתא סתימאה, הוא חכמה של ראש דא"א. (עי' בע"ח שי"ג פ"ב. ובמבו"ש ש"ג ח"א פ"א. ובמאמרי רשב"י באד"ו) ויש להבין אמנם, כיון שהם רק ב' ראשים של ב' הפרצופים עתיק וא"א, למה מחלק אותם הוזהר לג' ראשים, וגם הרישא דלא ידע ולא אתידע, צריך ביאור, כי הרב פירשו, שעתיק עצמו אינו יכול לידע ולהשיג את א"ס שבתוך רישא דא. עי' במבו"ש הנ"ל. ודבריו אלו צריכים ביאור. וכן הלשון, דא לגו מן דא, ודא לעילא מן דא. צריך ביאור.

ז) ומתחלה צריכים להבין היטב מהו פירושו של ראש. ועי' בדברי הרב לעיל (ח"ד פ"א אות ו' ז') שמכנה את ע"ס דראש בשם "כח היוד ספירות" גם אומר שם "לא היה יכולת בכלים לסובלו, ושם היה האור בלתי מתלבש בכלי" עש"ה, ובאו"פ (סעיף ל' ד"ה והענין). ונתבאר שם שע"ס דראש שהאו"ח העולה מזווג דהכאה מלבישן ממטה למעלה, לא די שאין זה נחשב להלבשה, אלא שיש בו עוד ענין של התנגדות להלבשה, כי כל "ממטה למעלה" פירושו, שהוא בלתי מתלבש, שהוא הפך לבחינת "ממעלה למטה". ועכ"ז נבחנות ע"ס דראש לבחינת הלבשה ב"כח". והוא מטעם, משום שסופו של המסך והמלכות להתפשט מיניה וביה לע"ס ממעלה למטה ולבא

העליונה דראש, שהוא עתיק, קורא אותה בשם בחינה אחרונה של א"ס, שעדיין אינה נחשבת לשורש אל הנאצל, אלא רק מקבלת מכללות כל שלמעלה הימנה. ורק הבחינה הב' דראש, שהיא א"א, נחשבת לשורש אל הנאצל. עש"ה. גם באו"פ.

ח) ובזה מצאנו הפתח לדברי הוזהר הנ"ל: "שתלת רישין אתגלפין דא לגו מן דא, ודא לעילא מן דא". וכבר ידעת שהכל הולך ע"פ ע"ס דאו"י. כי קומת כתר, אע"פ שיש שם ג' פעמים ע"ס: ראש, תוך, וסוף, צריכים להבינה כולה ע"פ יחס של ספירת הכתר דאו"י, משום שבחינה העליונה שלה היא ספירת הכתר. ועד"ז קומת חכמה, צריכים להבינה ע"פ היחס של ספירת חכמה דאור ישר, משום שהבחינה העליונה שלה היא חכמה. ועד"ז קומת הבינה. ואי אפשר לבא להבנה שלמה אם לא נרכיב הבנתן מזו על זו כי ע"כ תמצא בדברי הרב הנ"ל, אשר לב' הפרצופים עתיק וא"א יחד, קורא אותם בשם ספירת הכתר (בח"ג פ"ו אות ז' ח') והכונה לכתר דאו"י, כי שניהם מתיחסים לכתר דאו"י. וכבר ידעת פירוש הע"ס דאו"י שנתבאר לעיל (דף ה' ד"ה ושעם עש"ה) כי שורש הכל ה"ס ספירת הכתר. והתפשטות האור לכלל נאצל ומקבל, ה"ס ספירת החכמה. והנך מוצא, שהמה בהתנגדות זה לזה, כי השורש הוא בבחינת השפעה, ולא כלום מבחינת קבלה, עש"ה. והאור המתפשט שנקרא חכמה, הוא במיוחד בבחינת קבלה, כי בחינת השפעה הכלולה באור העליון, מתגלה רק בספירת בינה, בסוד אור דחסדים, עש"ה. אבל בספירת חכמה מתגלה רק בחינת קבלה בלבד.

ולפיכך יש להבחין בהכתר הזה ב' בחינות: א', שהוא מסתלק מקבלה, שפירשו מהתלבשות העצמות בכלים, שהיא בחינת ספירת החכמה. וב', שהוא שורש התלבשות, שהיא ספירת החכמה, שהרי אור החכמה נמשך מהכתר. והבן היטב. וזה אמרם "תלת רישין אתגלפן, דא לגו מן דא, ודא לעילא מן דא". פירוש, כי ב' הבחינות הנ"ל,

הנבחנו בהכתר, הנה הבחינה העליונה שהיא בחינת הסתלקות מהתלבשות, ה"ס "דא לעילא מן דא", שהיא לעילא מן הבחינה הב' דכתר, שהיא בחינת השורש של התלבשות. ורמזו בזה, שאותה הבחינה העליונה אינה מצטרפת אל הפרצוף, וממנה נתקן פרצוף מיוחד, שהוא עתיק, שנקרא רדל"א, והוא מתרומם לעילא מהבחינה הב' דכתר. דהיינו דא לעילא מן דא. אבל בחינה הב' דכתר היא שייכת לפרצוף א"א, שנתקן לפרצוף נבדל, אחר שנתקן פרצוף עתיק. כמ"ש לעיל. וזה אמרם "דא לגו מן דא" פירוש, כי ע"כ נתקנה הבחינה הב' דכתר לראש מיוחד ונבדל מפרצוף עתיק, משום שהחכמה של א"א נמצאת בתוך פנימיותה של הבחינה הב' דכתר להיותה שורש להתלבשות, שהיא, בחינת החכמה. ומטעם זה נתקנת במאחר מפרצוף עתיק, שאין בו שורש להתלבשות כנ"ל. וע"כ נחשב הבחינה הב' דכתר לראש מיוחד בפ"ע. ועם כל זה אין הבח' הב' דכתר נחשבת עוד לבחינת שורש גמור להתלבשות, כי שורש ההתלבשות שיש בכתר, נבחן בשם חכמה דכתר, כי חכמה דכתר פירושה, כתר של חכמה כנודע. ולפיכך נבנת החכמה סתימאה דא"א לראש בפ"ע, כי היא ראש גמור ושורש לכל בחינת התלבשות, כי ע"כ נקראת החכמה בשם ראשית, להיותה השורש להתלבשות, שהיא ראשית הכל.

ט) וזה אמרם "רישא דכל רישא, רישא דלאו רישא ולא ידע ולא אתידע מה דהוי ברישא דא". פירוש, כי ראש הא' דבחינה העליונה דכתר, שהוא עתיק, הוא נחשב רק לשורש דשורש, דהיינו ראש דכל הראשים, אבל אינו נחשב שורש להתלבשות כלל ואינו מצטרף כלל אל הפרצוף. ואדרבא שיש בו עוד בחינת התנגדות להתלבשות כנ"ל. וזה אמרם "רישא דלאו רישא" כלומר, שאע"פ שהוא בהכרח שורש הכל, מ"מ אינו שורש, כמבואר. וזה אמרם "ולא ידע ולא אתידע מה דהוי ברישא דא". כי התלבשות העצמות בכלים מכונה בשם דעת והשגה, וכיון שהוא

ואין המסכים מעבים אותו כלום. ולכן כל ההבחן הנ"ל, בין עתיק לא"א, הוא רק בהתפשטות אור החכמה, שמתפשט רק מא"א, משום שמאיר בבחינת התלבשות, ואינו מתפשט מעתיק כי הוא אינו מאיר בבחינת התלבשות. אבל אור החסדים, אדרבה עיקרו הוא נמשך מעתיק.

ותבין זה מהיחס בע"ס דאו"י. כי ידעת שענין אב"א דחו"ב נמשך עוד מע"ס דאו"י. כי אחר שנתפשט אור העליון בספירת החכמה דאו"י, הנה בסופה, נתעורר הרצון להשפיע הכלול באור העליון, והמשיך אור החסדים מן השורש, שהוא הכתר, ובחינת המשכה זו, נקראת ספירת בינה. כמ"ש זה באורך לעיל (דף ה' ד"ה וטעם ע"ש) ונבחן כאן, שבינה הפכה פניה ואינה רוצית לקבל מבחינת אור החכמה אשר בספירת החכמה שהוא העליון שלה, ופנתה פניה לינק ולקבל אור החסדים מכתר, ונמצא חו"ב אב"א.

ונתבאר לעיל שיש ב' בחינות בכתר, שהבחינה העליונה איננה שורש להתלבשות, ורק הבחינה השניה היא השורש להתלבשות, שהיא ספירת חכמה. ובוזה תבין, כי אחר שבינה הפכה פניה מחכמה, ופנתה לינק אור חסדים מהכתר, אין הפירוש, להבחינה הב' דכתר, אלא לבחינה העליונה דכתר, שאינה נחשבת לשורש לבחינת חכמה, וע"כ נעשה אל הבינה לבחינת שורש לאור החסדים. אבל מהבחינה הב' של הכתר, שנעשית לשורש לספירת חכמה, אין בינה יכולה לקבל ממנו אור החסדים, אחר שנתחדה להשפעת חכמה. כי זה הכלל שהכל הולך אחר ההתחלה, ומאחר שהבחינה הב' דכתר התחילה להשפיע חכמה, כן דרכה תמיד. וידעת שהבחינה העליונה דכתר היא עתיק, והבחינה הב' דכתר היא א"א, נמצאנו למדים בזה, אשר בינה מיוחסת רק להשפעת עתיק, ולא להשפעת א"א. כי אור החסדים נמשך מהבחינה העליונה שבכתר, שהוא עתיק.

יא) והנה על אותו הדרך שנתבאר דבר

מרומם מכל התלבשות ע"כ הוא בבחינת לא ידע, כלומר בלתי מתלבש בעצמו. גם אינו עומד להתלבש לעתיד, והיינו לא אתידע, שפירושו לעתיד. והבן זה.

וזה אומרו, "רישא עלאה עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין" פירוש, כי בחינה ב' דכתר, הנבחת לשורש להתלבשות, היא מכונה רישא עלאה, כלומר שהיא נחשבת לראש ולמאציל אל החכמה, בבחינת עליון לחכמה עכ"פ. כי כבר נמצא בה בחינת הע"ס בכתר, כנ"ל, עכ"ז היא נחשבת לראש ועליון רק לבחינת חכמה שלה עצמה, דהיינו חכמה דכתר, אבל לא לשאר חכמות, כי השורש האמתי להתלבשות העצמות בכלים, בבחינת ממעלה למטה, הוא חכמה דכתר, ולא כתור דכתר. כנ"ל. כי כתור דכתר נחשב רק לראש לבחינת חכמה של עצמו. וע"כ הוא נקרא ג"כ בשם עתיקא קדישא, כי אע"פ שהוא בחינת כתור דא"א, מ"מ כיון שאינו נחשב לשורש רק לא"א עצמו ולא לתחתונים, הוא דומה עוד לפרצוף עתיק, הנעלם לגמרי מן הנאצלים. וכן נקרא סתימא דכל סתימין מאותו הטעם.

וזה "רישא חדא חכמתא סתימא וכו' רישא לכל רישין דשאר חכמות". דהיינו כנ"ל, שחכמה דא"א, הנקראת חכמה סתימא, היא נחשבת לשורש וראש גמור לבחינת התלבשות בכלים שהיא בחינת ספירת החכמה דאו"י, כי היא בחינת חכמה דכתר, הנחשבת לכתור ושורש, לכל הקומות שהבחינה העליונה שלהן היא חכמה. והבן. (י) והנה נתבארו היטב ב' הפרצופים עתיק ואריך אנפין ממקורם, אשר כל פרצוף עתיק, אינו מאיר בבחינת התלבשות, שז"ס דלא ידע ולא אתידע. ופרצוף א"א, מבחינת החכמה שלו, הוא נחשב לשורש המאיר בבחינת התלבשות. וכאן צריך שתזכור כי כל ההבחנות הנאמרות בבחינת התלבשות אינן אלא רק לענין אור החכמה, ולא כלל לענין אור החסדים. מטעם שעל אור החסדים לא היה צמצום כלל, וע"כ הוא מתלבש בכל מקום בלי שום עיכוב מצד הכלים,

ובזה תבין הטעם, למ"ש הרב בע"ח שער י"ד פ"א שאו"א מלבישים לא"א עד המקום שעוד נמשך יסוד דעתיק בא"א. וישו"ת מתחילים רק ממקום הסיום של היסוד דעתיק שהוא מקום החזה דא"א. ע"ש. ודבר זה מובן היטב עם המתבאר לעיל, כי או"א שהם בקומת בינה, ונחשבים אל הבחינה העליונה שלה, שהיא אור החסדים, והנה משום זה המה מיוחסים רק לעתיק, כי הוא השורש לאור החסדים, ולכן המה מלבישים לא"א רק עד החזה, עד המקום שנמשך יסוד דעתיק, כי כל קבלתם היא מיסוד דעתיק, כמבואר. אבל ישו"ת שהם מיוחסים אל הבחינה השניה דבינה, שממשכת הארת חכמה, א"כ המה מיוחסים לא"א, שהוא השורש להארת חכמה, ולכן הם בהיפך מאו"א, כי כל עוד שנמשך יסוד דעתיק, אינם יכולים לקבל הארת חכמה מא"א, אלא אחר שנפסק יסוד דעתיק, דהיינו מחזה דא"א ולמטה, כבר הם יכולים לקבל הארת חכמה מא"א, וע"כ המה מתחילים משם. והבן היטב.

יב) ועד"ז ממש נתחלקו ג"כ זו"ן, לב' מדרגות: זו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים. כי גם ז"א דאו"י נבחן בו ג"ר וו"ק, כי תג"ת דז"א הם ג"ר שבו, כי הם כח"ב דחסדים, הנמשכים מג"ר דבינה שכולה חסדים, ועיקרו של ז"א מתחיל מנצח. כמ"ש זה (לעיל דף של"א ד"ה ובכל) וע"כ תג"ת דז"א הם חסדים, ומתיחסים לג"ר דבינה. ונה"י דז"א הם בבחינת הארת חכמה, ומתיחסים לז"ת דבינה, שהן הממשיכות הארת חכמה כנ"ל.

ולפיכך גם פרצופי זו"ן דאצילות, נתחלקו ג"כ לב' מדרגות: כי ג"ר שבהם, שהם זו"ן הגדולים, המה בבחינת אור החסדים, והמה יונקים מאו"א עלאין שיונקים מעתיק. וו"ק שלהם, שהם זו"ן הקטנים, הם הארת חכמה, והמה יונקים מישו"ת שיונקים מא"א.

ולכן זו"ן הקטנים מתחילים להלביש

התחלקות הכתר לב' מדרגות, שמחציתו העליון דהיינו בחינת הג"ר שבו שהם עתיק, נחשב לשורש החסדים. ומחציתו התחתון דהיינו ז"ת שבו נחשב לשורש לאור החכמה. כי א"א הוא בחינת ו"ק דעתיק, כנודע. הנה ממש עד"ז נתחלקו ג"כ החו"ב, שהם או"א, לב' פרצופים: או"א, וישו"ת. אשר בבחינת הג"ר שבהם, שהם או"א נחשבים לשורש לאור החסדים, ובחינת ו"ק שבהם שהם ישו"ת, נחשבים לשורש להארת חכמה. ופירוש הדבר הוא, כי ידעת שחו"ב דנקודים לא נתקנו בקביעות ממ"ה החדש, כי אם בקומת בינה (כנ"ל דף תרכ"ה אות ל') ונתבאר לעיל בסמוך, שבינה מיוחסת רק להשפעת עתיק, ולא להשפעת א"א, וע"כ נמצאים או"א עלאין בבחינת אור חסדים שיונקים ומקבלים מעתיק, עד בינה דאור ישר. כנ"ל.

אמנם נודע, שדבר המשכת חסדים בבחינת אחורים על אור החכמה, נמשך רק, עד שהתחילה להאציל אל הז"א דאו"י אבל כשהתחילה להאציל לז"א הנה אז הפסיקה בבחינת אחורים שלה על חכמה, וחזרה פב"פ עמה, כדי להמשיך הארת חכמה בשביל ז"א, כמ"ש (לעיל דף ה' ד"ה וטעם) הרי שיש ב' מצבים בבחינת דאו"י, שהבחינה העליונה שבה היא במצב אב"א על החכמה, והבחינה השניה שבה, היא במצב פב"פ עם חכמה. והנה ע"פ ב' המצבים האלו שיש בבחינת דאו"י, נתחלקה ג"כ קומת בינה שבאו"א, שג"ר שבה, דהיינו הבחינה העליונה, שנקראת או"א עלאין מיוחסים אל הבחינה העליונה שבבינה, שהיא חסדים ולא חכמה. וז"ת שבהם שנקראות ישו"ת, מיוחסים אל הבחינה הב' דבינה, הממשכת הארת חכמה בשביל ז"א, וע"כ נבחתה אז בבחינת פב"פ עם חכמה כנ"ל. הרי שאו"א עלאין הם בבחינת חסדים, והם מיוחסים לעתיק, שהוא השורש לאור החסדים כנ"ל. וישו"ת, הם בבחינת הארת חכמה, וע"כ המה בהכרח מתיחס לא"א, שהוא השורש לאור החכמה כנ"ל.

שנתקנו או"א עלאין, אשר תיקונם קל, להיותם בבחינת חסדים, היה סיפוק בידיהם לתקן גם לבחינתם התחתונה, שהיא ישו"ת. ועד"ו וז"ל הגדולים, לזו"ן הקטנים. באופן שכל הבחינות התחתונות שהן בבחינת הארת חכמה, ותיקונן קשה, הן נתקנו ע"י בחינות העליונות שלהן. שהן בחינות חסדים, שתיקונן קל.

ואין להקשות, כיון שכל ג"ר חשובות הרבה באין ערך, על ו"ק שלהן, וא"כ איך אפשר שכל ג"ר יהיו אור חסדים וכל ז"ת יהיו בבחינת הארת חכמה. אמנם אמת הוא שזה ענין דק מן הדק. ואין לנו די מלים לפרש זה, ומ"מ אם תעיין היטב במה שביארנו בענין ב' הבחינות שבכתר לעיל אות ו'. ובדברי הרב לעיל דף קכ"ה אות ו' ז', תוכל להרגיש ולהבין את זה. כי אמת היא שכל בחינה תחתונה לגבי הבחינה העליונה ממנה, נחשבת כערך גרגיר חול כלפי עולם מלא. ואין זה מציאות כלל, שתהיה משהו בבחינה תחתונה, שלא תקבל את זה, מן הבחינה שלמעלה ממנה, ונודע הכלל, שאין לך נותן מה שאין בו. אמנם ההפרש הזה נובע בעיקר, מבחינת ההפכויות שיש בין ראש לגוף, דהיינו מבין האו"ח שממטה למעלה, שהוא בחינת ניצוץ בורא. ובין האו"ח שממעלה למטה, שהוא בחינת ניצוץ גברא, שזה כולו הוא בהתנגדות להתלבשות, וזה כולו הוא בהתלבשות מלאה וה"א הסבה אשר הראש עצמו, שהוא בחינת הע"ס שממטה למעלה היה לב' פרצופים עתיק וא"א, כנ"ל. ועתיק שהוא העליון, מתוך שרחוק מהתלבשות, שפירשו אור החכמה, כנ"ל, נעשה מחמת זה שורש רק לאור החסדים, שאין ענין התלבשות נהג בו, כלומר, שאין האור מתעבה כלום מחמת התלבשותו בכלים ממעלה למטה, מטעם הנ"ל, שעל אור החסדים לא היה צמצום מעולם. ולפיכך יצא, שרק א"א שהוא בחינת ו"א דעתיק, נעשה שורש להתלבשות, דהיינו לאור החכמה. ומטעם זה נפעל התחלקות זו בכל הפרצופים דאצילות. כנ"ל.

לזו"ן הגדולים, רק מחוזה שלהם ולמטה אחר שכבר נפסק המסך דיסוד אמא, כי המסך דיסוד אמא משפיע חסדים, וע"כ הוא מלובש רק בג"ר שבו עד החוזה, ועד שם אין מקום לזו"ן הקטנים הצריכים דוקא להארת חכמה, כי המסך דיסוד אמא מכסה על הארת חכמה. אלא אחר שנפסק המסך דיסוד אמא, שהוא במקום החוזה, משם ולמטה מתחילים וז"ל הקטנים, ויכולים לקבל הארת חכמה, מישו"ת, המקבל מא"א.

יג) והנך רואה, איך דבר התחלקות ה"פ אצילות ל"ב פרצופים נמשך מע"ס דאו"י. דהיינו מג' הספירות: כתר, בינה, ז"א. כי מכח ב' הבחינות שבכתר דאו"י, יצאו ד' פרצופי האצילות עתיק ונוקביה, אריך ונוקביה. ומכח ב' הבחינות שבבינה דאו"י, יצאו ד' הפרצופים: או"א עלאין וישו"ת. ומכח ב' הבחינות שבז"א דאו"י, יצאו ד' הפרצופים: זו"ן הגדולים, וזו"ן הקטנים.

גם נתבאר היטב ענין הברורים אשר כל המובחר נתקן תחילה. כי כל ספירה שרחוקה יותר ממלכות שהיא בחי"ד, היא מובחרת יותר, ומלבד זה, נברר מתחלה, בחינות הכלים העומדים להלבשת החסדים לצורך עצמם, וע"כ בשעה שנבררו הכלים דכתר, נברר תחלה הבחינה העליונה שבהם, שמהם נתקנו עתיק ונוקביה, ואח"כ נבררו הכלים השייכים אל הבחינה השניה שבהם, שמהם נתקנו א"א ונוקביה. כי הכלים דחסדים לא נפגמו בעת שביה"כ, אלא במה שנתחברו בהארת חכמה כדי להשפיע לתחתון שלהם, אבל במה ששייך לעצמם שהיא קבלת החסדים, לא נפגמו כלום, משום שאין פגם הקבלה נהג באור החסדים, מאחר שלא היה הצמצום רק על אור החכמה, כנ"ל. וכיון שעכ"פ במה שנוגע לעצמם היו נקיים מכל פגם, נמצא תיקונם קל, וע"כ נתקנו מתחלה. וכיון שנתקנו, כבר היה להם סיפוק לתקן ג"כ את הבחינה התחתונה שבהם. ולכן אחר שנברר עתיק, היה יכול לברר בכחו ובתכונתו, גם לא"א. ועד"ו אחר

מ"ן לקומת בינה, דהיינו אל הס"ג דא"ק, וא"כ כבר אין שם בחינת אור חכמה ממש, אלא רק הארת חכמה לבד, כפי השיעור שס"ג דא"ק המשיכה לבחינת זו"ן שעלו אליה למ"ן, שהם נה"י דא"ק. כמבואר בחלק ז'. ועד"ז כל ה"פ אצילות שלא יצאו כי אם ע"י זווג ע"ב ס"ג, כדרך ג"ר דנקודים, הנה ודאי אין בהם אלא חסדים וגבורות בהארת חכמה, ולא חכמה ממש.

ובזה תבין דבר התחלקות ה"פ אצילות: לשורש, ומוחין, ולמקבלי המוחין. שלא מצאנו הבחן זה בפרצופי א"ק. והענין הוא, כי כל דבר צמצום ב' שנעשה בא"ק, לא בא אלא בשביל זו"ן שלמטה מטבור דא"ק. כי ג"ר דא"ק שהם: גלגלתא, ע"ב, ס"ג, כבר יצאו על היכנס, ואינם צריכים תקון. כי הסתלקות שנעשה בגוף דפרצוף גלגלתא, נתמלא בע"ב, והסתלקות שנעשה בגוף דע"ב נתמלא בס"ג עד הטבור דא"ק, דהיינו בטעמים דס"ג, שנתפשטו עד הטבור. ורק מטבור ולמטה ששם נתערבה ה"ת בס"ת דס"ג, נמצא שהוא חסר התיקון, ששם בחינות זו"ן כנודע, הרי שג' הפרצופים הראשונים יצאו על היכנס לגמרי, ורק זו"ן נשארו חסרי תיקון, באופן שכל התיקונים הבאים מצמצום ב' ואילך אינם רק לצורך זו"ן בלבד. ושמור ידיעה זו.

ואין לשאול, א"כ לא היה להם לצאת זולת זו"ן, ולמה יצאו הג"ר, כי זה אי אפשר כלל, כי כל מדרגה, מחויבת להתחיל מכתר שהוא השורש, המשפיע לחו"ב, וחו"ב הם מאצילי זו"ן. אלא שהבחנה היא, כי עיקר המדרגה הם זו"ן, וג"ר לא באו רק בשבילם. ולכן אנו מבחינים את זו"ן, שהם מקבלי המוחין, ומהם כל ההנהגה, ולא כלל מג"ר, שאינם עיקרים בהמדרגה, כנ"ל. כי לא באו ונאצלו לצורך עצמם, וע"כ אין יותר בהארתם, אלא לפי מדת הקבלה של זו"ן, שהיא חו"ג בהארת חכמה. באופן, שבאמת הכרח הוא, שיהיה גם אור החכמה בה"פ אצילות, כי כן הוא סדר התלבשות המדרגה, כנ"ל. אלא שאינם מאירים מבחינת אור

(יד) עוד צריך שתדע, כי אע"פ שיש כאן בה"פ אצילות כל נרנח"י, שהרי עתיק יצא בקומת כתר, וא"א בקומת חכמה, ואו"א בקומת בינה, וז"א בקומת רוח, ונוקבא בנפש. עכ"ז, בהתחשב בערך פרצופי א"ק, הרי כל אלו נרנח"י נבחנו רק לנשמה רוח נפש, והמה חסרי כתר חכמה, שהם יחידה חיה. (כמ"ש הרב דף תרס"ו אות ס"ט) שעתיק וא"א הם בחינת נשמה בלבד, ואו"א וישסו"ת הם רוח, וזו"ן ויעקב ולאה, הם נפש. הרי שאפילו בחינת חיה לא יש כאן בה"פ האצילות, אלא מבחינת בינה ואילך, שהיא נשמה. אמנם צריכים להבין את זאת.

והענין הוא, כי כבר נתבאר לעיל בחלק ז', ההפרש הגדול מפרצופי א"ק שיצאו על המסכים דצמצום א', לבין הפרצופים שיצאו על המסכים דצמצום ב': כי רק בפרצופי א"ק יש בהם ה' בחינות, אשר ג"ר שבהם הם חכמה ממש. משא"כ ה' הבחינות היוצאות מצמצום ב' ואילך, הנה אפילו ג"ר שבהן אינן נחשבות רק לאור דחסדים וגבורות, אלא שיש בהם הארת חכמה. כמ"ש בזהר (משפטים אות תק"כ) רישא דמלכא בחד גבורה אתתקן. ושעם הדבר הוא, כי כל המוחין היוצאים ע"י העלאת מ"ן, והורדת ה"ת למקומה, שפעולה זו אינה באה אלא באמצעות בינה המחזרת פניה אל החכמה, כנודע, הנה אי אפשר עוד שיהיה בהם אור חכמה ממש, כי בינה ממקורה אינה ממשיכה רק הארת חכמה, דהיינו באותו השעור, שבינה דאו"י ממשכת הארת חכמה אל זו"ן דאו"י. כנ"ל (דף תק"א ד"ה המדרגה) וכבר ידעת, שאפילו השורש של אור הגדלות דנקודים, לא יצא אלא ע"י העלאת מ"ן דנה"י דא"ק לראש הס"ג, שע"ז השיב ס"ג דא"ק פניו לע"ב דא"ק, וירדה ה"ת מעינים דראש הס"ג, שמזווג זה ירד האור החדש דבקע לפרסא בפנימיות א"ק, והאיר את האור דגדלות דרך הטבור ודרך היסוד אל הג"ר דנקודים כנ"ל. הרי שאפילו הגדלות דג"ר דנקודים לא יצאה כי אם ע"י העלאת

חכמה שבהם, אלא רק מבחינת הארת חכמה, להיות בינה השורש להם, שבטבעה לכסות על אור חכמה, והיא אינה מאירה רק הארה לבד, בבחינת חלון ולא עצמות, כגודע. ולפיכך אנו מבחינים גם את הג"ר להארת חכמה, דהיינו לפי מדת ההתגלות מהם.

טו) והנה נתבאר ההבחן בין המוחין הכוללים דאצילות שהם חו"ב, ובין המוחין דזו"ן: כי מוחין הכוללים דאצילות, הם בעצם, בהכרח אור חכמה, אלא שאינם מתגלים כך, שמתגלים בהארת חסדים לבד, משום שבינה היא שורשם, כנ"ל. אבל המוחין דזו"ן הם בעצם בחינת חו"ג בהארת חכמה. ולפיכך יש להבחין בה"פ אצילות ג' בחינות: א', הוא השורש, שהוא כתר. ב', הם המוחין, שהם חו"ב, הנקראים או"א. ג', הם מקבלי המוחין, שהם זו"ן, כי המה הפרצופים העיקרים שבאצילות, כי ג' הפרצופים הראשונים לא באו לצורך עצמם, ואינם עיקרים באצילות כנ"ל.

ולפיכך, בהתחשב בערך פרצופי א"ק, נמצא, כי אפילו פרצוף הכתר דאצילות שהוא עתיק, נחשב ג"כ רק לבחינת בינה ונשמה, משום שעצם אור החכמה אינה מתגלית מקומת כתר זו. אלא רק הארת חכמה בלבד, כנ"ל, שזה בחינת בינה ונשמה. ובחינת חו"ב המתגלית מכתר דאצילות, הוא בערך א"ק, כמו ז"א, דהיינו רוח, שפירושו חו"ג בהארת חכמה, ואע"פ שיש בהם עצמם בחינת אור חכמה, כנ"ל. אמנם העיקר הוא מה שמתגלה מהם, וכיון שאין מתגלה מהם אלא חו"ג, ע"כ הם נחשבים לבחינת רוח. ומתוך זה זו"ן המקבלים מאו"א שהם רק בחי' רוח, נחשבים רק לבחינת נפש. באופן

שיחס נשמה דא"ק שהיא בינה, כלפי זו"ן דא"ק שהם רוח, הוא דומה לגמרי ליחס הכתר דאצילות, אל או"א דאצילות וכן, כיחס ז"א דא"ק כלפי מלכות, כן יחס או"א דאצילות, כלפי זו"ן דאצילות דהיינו כמו רוח כלפי נפש. והבן זה. כי הוא משרשי החכמה. וזכור היטב הטעם הנ"ל. אשר כל הנאצל ע"י מ"ן, אי אפשר שיתגלה ממנו אלא רק חו"ג בהארת חכמה ולא חכמה ממש, משום שבינה היא שורשו, כי אין עלית מ"ן אלא להבינה, וכל התעוררותה היא רק מכח הקשר של בינה דאו"י אל זו"ן דאו"י, שהיא רק הארת חכמה.

ונתבארו דברי הרב היטב, שעתיק דאצילות אינו אלא בחינת נשמה, ואו"א בחינת רוח, וזו"ן בחינת נפש. וכן יש להבחין ג"כ, אפילו בכל אחד מג' הנ"ל. כי הנשמה שהיא עתיק ונוקבא. וא"א ונוקבא, נבחנת בעצמה ג"כ לנר"ן: כי דכורא דעתיק, נחשב לבחינת הנשמה, ונוקבא דעתיק, נחשבת לרוח, משום שהנוקבא היא מקבלת מהדכורא שהוא רק בבחינת נשמה, אינה נחשבת קבלתה אלא לרוח, כנ"ל, שכל המקבל מבינה, אינו אלא חו"ג בהארת חכמה שהוא רוח. וע"כ פרצופי א"א ונוקבא, שהם מקבלים מנוקבא דעתיק, נקראים נפש. ועד"ז מתחלקים או"א דאצילות שהם בחינת רוח הכללי, שאבא דאצילות נחשב לבחינת נשמה דרוח, ולהיותו המשפיע אל אמא, נחשבת אמא משום זה, לבחינת רוח דרוח. וישו"ת המקבלים מאמא, נחשבים רק לבחינת נפש דרוח. ועד"ז זו"ן, שז"א נחשב לבחינת נשמה דנפש, והנוקבא המקבלת ממנו נחשבת לבחינת רוח דנפש וזו"ן הקטנים המקבלים מנוקבא דז"א, נחשבים לנפש דנפש.

סדר סבה ומסובב

כבר נתבאר היטב הסדר של סבה ומסובב עד ליציאת הכלים חדשים שנתהוו בנקודים מאחורים דאו"א וישסו"ת, דהיינו עד לנצח והוד. שמצמצום א' עד ליציאת הקטנות דנקודים, נתבאר בהסתכלות פנימית בחלק ו'. ומיציאת הגדלות דנקודים עד לכלים חדשים דנצח הוד, נתבאר בחלק ו' בהסתכלות פנימית, עש"ה. ועתה צריכים להמשיך הביאור מביטול כל התפשטות זו של הנקודים וחזרתה לג"ר דנקודים בסוד מ"ן, עד לחזרת נשמת אדה"ר לקטנותו, מחמת החטא דעצה"ד.

מ"ן זו, לא היתה לג"ר של הנקודים אלא לראש הס"ג. עש"ה.

(ב) והנה המ"ן הנ"ל, היו כלולים מכל ה' הפרצופים, דהיינו, מקומת כתר שיצאה בהסתכלות עיינין דאו"א זה בזה, עד לקומת מלכות שיצאה בגמר ההודשכות. אמנם בעת עליית המ"ן נבחנים, שכולם כלולים בכתר, שהיא הבחינה העליונה, והבחינות שלמטה בטלות בה ואינן עולות בשם, כנודע. אלא אחר שיצאה קומת כתר ונתקנה כל צרכה, אשר שאר הקומות הכלולות ברשימות לא יכלו לקבל מאור הגדול של קומת כתר, ונמצאו משום זה בלי תיקון, הנה אז נעשה הזווג על בחינת קומת חכמה שנשארה בהרשימות. ואחר שנתקן קומת החכמה כל צרכה, נעשה הזווג על קומת הבינה, וכו' עד"ז, עד שיצאו כל הקומות שהיו כלולות בהרשימות מזמן הנקודים. אמנם כל קומה צריכה כאן ב' זווגים, על דרך ב' הזווגים שהיו בנקודים, כי תחלה נעשה זווג על המסך, לפי מדת עביות שבו, הנקרא זווג דקטנות, או זווג דעובר, ואח"כ נעשה עליית מ"ן לזווג ע"ב ס"ג שבפרצוף העליון, שאור הזווג הזה, מוריד הה"ת למטה, ואז נשלמת הקומה של הפרצוף, וזווג זה נקרא זווג דגדלות. ובזווג הזה של הגדלות יש ג"כ ב' בחינות: א' הוא פב"א, כי אחר שאור הזווג דע"ב ס"ג מוריד הה"ת מעינים ומשיב את או"א לראש, מ"מ נמצא עדיין אחורי אמא

(א) וצריכים לזכור מה שנתבאר לעיל בהסתכלות פנימית אות ב', אשר כלהו עלמין, שהם א"ק ואב"ע, אינם יותר רק הודשכות המסך על ה' בחינות עביות שבו, דהיינו מעביות דמלכות עד עביות דכתר, שג' הבחינות הראשונות יצאו בא"ק, שהם: גלגלתא, ע"ב, ס"ג ובחי"א יצאה בנקודים, ובחינת עביות דכתר, יצאה באצילות, ונמצא הנקודים בחינת מ"ה, ואצילות בחינת ב"ן. כנ"ל. עש"ה. אמנם בנקודים אע"פ שהם רק בחינת מ"ה, מ"מ יצאו שם ג' פרצופים שלמים: ע"ב ס"ג מ"ה, כמו בא"ק כולו, שהוא מטעם האור החדש מזווג ע"ב ס"ג, שלא נתבטל מטרם זה, ע"ש. ועד"ז גם באצילות, יצאו ה"פ שלמים, אע"פ שהם רק בחינת ב"ן לבד. והוא מטעם המ"ן, שעלו מאורות ניצוצין וכלים של הנקודים לאחר ביטולם ושבירתם, שהיו כלולים מבחינות ה"פ אלו, כמו שיתבאר לפנינו. ולפיכך נקראים הנקודים והאצילות בשם עולמות כמו א"ק. והנה הפעולה הראשונה הנ"ל, שהיא ביטול כל ההתפשטות של הרשימות והכלים החדשים ועלייתם למעלה בסוד מ"ן, כמ"ש הרב לעיל (תקצ"ט אות ב') הנה פעולה זו מסובבת מכה הודשכות המסך דנקודים גם מקומת מ"ה, כי אז פסק כל הארת הזווג דע"ב ס"ג, וחזר צמצום הב' למקומו. כנ"ל בהסתכ"פ אות ג' ע"ש. וע"כ כל התפשטות זו דנקודים, שיצאה מכה הארת הזווג דע"ב ס"ג חזרה ונתבטלה. גם נתבאר שם שעלית

כלפי אבא, בסוד כי חפץ חסד הוא. כנודע. וב' הוא פב"פ, שהוא ע"י עלית מ"ן לאמא, שאז משיבה פניה לחכמה כנודע.

ג) והנה ז' פעולות היו כאן ליציאת פרצוף עתיק ונוקבא, וכן בכל פרצוף ופרצוף: א', הוא עלית המסך אל הראש דעליון, דהיינו לראש הס"ג דא"ק, ב', הוויג שנעשה שם בראש דעליון בהתכללות המסך שעלה, שיצאה עליו קומת ז"א דהתלבשות, וקומת מלכות דעביות, שזה מכונה ג' גו ג', ועבור, כנ"ל (דף תרכ"ב ד"ה וכבר). ג', היא ירידת הקומה מהתכללות שבראש וביאתה למקומה, דהיינו בחזה דגוף דעליון שמשם עלה, שהיא בחינת לידת הקטנות של הפרצוף. ה', היא חזרתו אל הראש דעליון בסוד מ"ן כדי לוויג ע"ב ס"ג, או לאו"א דעליון, בבחינת פנים בפנים. ו', היא חזרת ה"ת למטה לפה, שיצאה שם קומת הגדלות, דהיינו קומת כתר. ז' היא ירידתו למקומו כבתחילה, שמוציא ע"ס דראש בקומת כתר, וע"ס דגוף בבחינת רוח נפש לבד, מחמת שאו"א דראש שלו עוד נמצאים בפב"א. ועי' בדף תרכ"ב ד"ה הכתר, כל ההמשך ועי' בדף תרכ"ו ד"ה ואריך, כל ההמשך. שכ"ז נתבאר שם באורך.

ד) ועתה נבאר איך ז' הפעולות הללו מסובבות זו מזו. הנה פעולה א', שהיא עלית המסך לראש, נמשכת, מכח הזדככות המסך, (נ"ב ממרן המחבר זצלה"ה ושורש הזדככות המסך בא מהכאת או"פ באו"מ.) כי אחר שנודכך המסך מכל עביות דגוף שבו, ונעשה זך כמו המסך דראש, נבחן שעלה לראש ונכלל שם, כי השתוות הצורה עושה אותם לאחד, כנודע. פעולה ב', שהיא קומת הוויג שנעשה שם בקומת מלכות ובקומת ז"א דהתלבשות, נמשכת, מפאת שורש המסך, שבתחלתו לא היה לו אלא בחי"א דעביות, דהיינו בעת קטנות הנקודים, כנודע, וע"כ כיון שבחינה אחרונה דעביות נאבדת תמיד בעת הזדככות, ע"כ לא נשאר במסך

זולת בחי"א דהתלבשות ובחינת כתר דעביות. כנ"ל (דף תרכ"ב ד"ה וכבר) עש"ה. פעולה ג' שהיא ירידת הקומה מראש דעליון למקום הגוף דעליון. נמשכת, מכח התכללות המסך והרשימות בהוויג העליון של ראש, שמתוך כך חזרה ונתחדשה העביות של הרשימות הנשארות בהמסך, כנודע. פעולה ד', שהיא חזרת הפרצוף בסוד מ"ן לוויג פב"פ דעליון, (נ"ב ממרן המחבר זצלה"ה ואיפה הם אב"א אב"פ פב"א.) נמשכת מהרשימות דגדלות הכלולות במסך מזמן הנקודים אשר אין להן שום הארה ממוחין דקטנות הפרצוף, והן תובעות את תיקונן, וע"כ הן ממשיכות ומעלות את הפרצוף בסוד מ"ן לע"ב ס"ג, או לאו"א דעליון, שמוזוג פב"פ שלהם, מגיעים המוחין דגדלות אל הפרצוף. פעולה ו', שהיא חזרת ה"ת ממצח אל הפה, נמשכת מהוויג דע"ב ס"ג, כי דבר עלית ה"ת לעינים או למצח, מתחיל רק בבחינת ס"ג דא"ק ולמטה, אבל בע"ב נמצאת תמיד הה"ת במקומה בפה, וע"כ הארת הוויג המגיעה מע"ב אל ס"ג כחה יפה להוריד גם הה"ת שבס"ג, למקומה האמיתי. פעולה ז', שהיא יציאת המוחין דגדלות מהראש אל מקומם למטה, נמשכת, מהארת הוויג על הרשימות דגדלות שבמסך, המעוררת בהן את עביותן המקורית שמזמן הנקודים, שהן מבחינת הגוף, וע"כ הן מוכרחות לצאת מהראש למקום של החזה שמשם מתחיל מקורם. (ועי' לעיל חלק ו' הסתכלות פנימית אות י"ז).

ה) והנה ע"כ דברנו מקומת עתיק, שיצאה ונשלמה ע"י ז' הפעולות הנ"ל. וכבר ידעת, שכל האורות כלולים בכתר, כי הבחינה העליונה, כוללת כל התחתונים ממנה, ובטלים בה ואינם עולים בשם. וע"כ נבחן, שכל המסכים והרשימות של הקומות התחתונות שיצאו בנקודים, כולם נכללים עתה בפרצוף עתיק, ועומדים בפה שלו בלי שום תיקון. כי לא נתקן בעתיק, אלא בחינת כתר דנקודים, שקטנות דכתר נתקן ביציאת

הקטנות דעתיק, וגדלות דכתר נקודים נתקן ביציאת הגדלות דעתיק, ונמצאים שאר המסכים ורשימות מן הקומות או"א וזו"ן דנקודים, מונחים וכלולים בעתיק, ותובעים תיקונם. ולפיכך אחר שנתקן פרצוף עתיק לגמרי בקטנות וגדלות, עלה המסך דקומת חכמה דנקודים למצח דנוקבא דעתיק, ותבין גם כאן אשר שאר המסכים והרשימות שלמטה מחכמה, כלולים בהמסך הזה שבא מקומת חכמה דנקודים. ושם במצח דעתיק נעשה הזווג מתחילה בקומת המלכות, ובקומת ז"א דהתלבשות, שהוא זווג דעיבור,

ואח"כ שאר הפעולות, ע"ד ז' הפעולות שנתבארו לעיל בעתיק, ובוה נשלם פרצוף א"א דאצילות. ואחר שנשלם לגמרי פרצוף א"א ונוקביה, הגיע זמן תיקונה של קומת בינה דנקודים, שהיא או"א דאצילות, וגם עליהם עברו אותן ז' הפעולות שנתבארו לעיל עד שנגמרו. ועל דרך זה כל שאר פרצופי אצילות, עד לנשמת אדה"ר, ולהלן בתשובת סבה ומסובב, שבסוף לוח התשובות שבכאן, יתבארו כל הצ"ח פעלות שהיו ביי"ב פרצופי אצילות, על סדרן בזו אחר זו, ומשם תדרשנם.

לוח השאלות לפירוש המלות

א) מהם אברים.	כז) מהם ירחי עיבור.
ב) מהם אורות שעלו.	כח) מהו כותל.
ג) מהו אחד בשיתוף.	כט) מהם כלים חדשים.
ד) מהם אחורים דבוקים.	ל) מהו מ"ה החדש.
ה) מהי אם הבנים.	לא) מהו מובחר.
ו) מהי בטן.	לב) מהם מוחין.
ז) מהם בידורים.	לג) מהי מטי רגלין רגלין.
ח) מהו ב"ן דההין.	לד) מהי מלכות נגלית.
ט) מהו גזר.	לה) מהו מצח.
י) מהי גילוי הארה.	לו) מהו מקום.
יא) מהו גן עדן.	לז) מהו משובח.
יב) מהו גרון.	לח) מהי נוקבא נפרדת.
יג) מהו דדי בהמה.	לט) מהם נשירת אברים.
יד) מהי דעתה קלה.	מ) מהו סיום רגלי אצילות.
טו) מהי הארה ולא עיקר.	מא) מהו סיום רגלי א"ק.
טז) מהי הבל.	מב) מהו עיבור.
יז) מהם ה"ח וה"ג.	מג) מהו עץ הדעת.
יח) מהי המתקה.	מד) מהו עץ החיים.
יט) מהי הריון.	מה) מהו עיקרא.
כ) מהי זווג דרעותא.	מו) מהי פסיעה לבר.
כא) מהי זיהרא עילאה.	מז) מהם קבועים.
כב) מהו זמן.	מח) מהו ריבוי האור.
כג) מהם חו"ג ראשונים.	מט) מהו רחוק.
כד) מהם חו"ג חדשים.	נ) מהו תוספות.
כה) מהו חיבור עצום.	נא) מהו תחית המתים.
כו) מהם חלקי הנוקבא.	

לוח התשובות לפירוש המלות

(א) אברים: עי' לקמן בתשובה ל"ט.

(ב) אורות שעלו: אורות שעלו הם אור הרשימות, וכן בכל מקום שתמצא עליה או תיקון אצל אורות, תדע שהם אורות של רשימות, כי באור העליון לא שייך עליות ותיקון, אלא רק הסתלקות לשורשו לבד (ת"ר אות ג')

אחד בשתוף:

ג) ז"א ונוקבא דאצילות נבחנים לבחינת אחד בשיתוף, כי אע"פ שהנוקבא כולה גבורות, מ"מ כל שלימותו של ז"א תלוי בחיבורו עמה, ואין אור א"ס שורה על ז"א זולת בשעת חיבורו עם הנוקבא. הרי שהם אחד בשיתוף, שאור אחדותו ית' שורה רק בשיתוף יחד. משא"כ בא"א שאין לו בחינת נוקבא נפרדת, (נ"ב ממין מחבר וצלה"ה באד"ר פירש שהשמאל שלו חוזר לימין בסוד חוזר גו חוזר). כלומר שתהיה כולה גבורות ונפרדת הימנה, וע"כ נחשב הזכר והנקבה לפרצוף אחד, שז"ס הכתוב, ואין אלהים עמדי. כלומר, שאין לו שיתוף עם נוקבא. (תרמ"ח אות נ"ב)

(ד) פירוד הרוחני: פירוש שינוי הצורה. ודבקות, פירוש השואת הצורה. ולפיכך זו"ן בקטנותם, אשר שניהם משמשים בכותל אחד, שפירושו אור אחורים דאמא, ונמצאת צורת אחוריהם שוה. הם נבחנים שאחוריהם דבוקים. (תרנ"ד אות נ"ד)

(ה) אם הבנים: מצמצום ב' ואילך, נשתנה השם של חו"ב, לאו"א, והוא מטעם, כמ"ש בזהר דאבא הוציא את אמא לחוץ אודות בנה. כי ע"י צמצום ב' יצאה הבינה לבר מכל המדרגות: שבינה דראש יצאה לגוף לחג"ת. ובינה דגוף יצאה לנה"י. ובינה דנה"י יצאה לבי"ע, כנודע. ונבחן שחכמה דכל המדרגות הוציא את הבינה דכל המדרגות לבר. ועל ידי

יצאתה זאת, נעשה בה מקום להשפיע מוחין אל הבנים ולתקן אותם, כלומר כי לולא יצאה הבינה לחוץ, לא היתה שום אפשרות שיתוקנו זו"ן. ולפיכך קבלה הבינה שיצאה לחוץ שם אמא, להורות, שירדה ממדרגתה כדי להוליד בנים ולגדלם ולהשלימם, שהם זו"ן. ותשכיל, כי תחלת ירידתה בשביל זו"ן, היתה סוד התפשטות ס"ג דא"ק למטה מטבור דא"ק, כמ"ש בחלק ו', כי שם הוא בחינות זו"ן דא"ק השורשים, שירדה הבינה שהיא ס"ג, כדי לתקן אותם. ושם קבלה לתוכה בחינת המלכות וע"כ יצאה מכל המדרגות. וירידה ב' היתה בקטנות נקודים, אשר אח"כ ע"י חזרתה אל המדרגה, דהיינו בגדלות נקודים, תיקנה המוחין דז"ת נקודים, שהם זו"ן. וירידה ג' היתה באצילות, אשר אח"כ ע"י חזרתה להמדרגה היא משפעת לכלהו גרנח"י דזו"ן, כמ"ש (באו"פ דף תרכ"ו ד"ה ואריך עשה כל ההמשך) הרי שכל ירידתה של הבינה היא סבה הנאמנה להשלמת הבנים, וע"כ נקראת בינה זו בשם אם הבנים, ועי' גם באו"פ דף תרנ"ח ד"ה ובוזה תבין כל ההמשך עד סופו. (תקצ"ט אות ב')

(ו) בטן: שליש ת"ת התחתון דכל פרצוף נקרא בשם בטן. ובנוקבין הוא מקום הריון ולידה. (תרי"ד אות כ"א)

(ז) בירורים: פרצופי אצילות נתקנו ע"ד בירור מהכלים והניצוצין שנפלו לבי"ע, שהמשובח יותר נתעלה ונתקן מתחלה, דהיינו אותם החלקים שלא נפגמו מחמת עצמם, אלא מטעם שהיו מחוברים עם כלים פגומים, נמצא שלא היו צריכים זולת בירור לבד, דהיינו להפריש אותם מהפגומים, וכיון שנפרשו, כבר ראויים לחזור לאצילות. וע"כ המה נתקנו בתחלה, ואחר שנתקנו הם, כבר היו סיפוק בידיהם להעלות ולברר השייך

לבחינתם גם מהמדרגה, הנפגמת, (כמ"ש באו"פ דף תרכ"ו ד"ה ואריך) וענין זה נקרא בשם בירורים. ועי' בהסת"פ (דף תרצ"ב אות ז' ד"ה והנך. דף תרי"ג אות כ', ודף תרכ"ה אות ל"א)

(ח) ב"ן דההיין: פירוש, הוי"ה כפולה: כי יו"ד הוא ב' יודין, ה"ה הן ב' ההיין, ו"ו הן ב' ווין, ה"ה הן ב' ההיין. והוראתו היא שאין בו מילוי מעצמו, אלא מהוי"ה העליונה ממנה. (תר"ה אות יו"ד)

(ט) גזר: הפרדת ה"ת מהכלים שנפלו לבי"ע, מכונה בשם גזר מלשון הכתוב. לגזור ים סוף לגורים. ובהפרדה זו תלוי כל התיקון. (תר"א אות ד')

(י) גילוי הארה: עי' תשובה ט"ו.

גן עדן:

(יא) עדן ה"ס חכמה, וגן הוא שם המלכות. וכיון שכל האצילות הוא בחינת חכמה, ע"כ נקראת המלכות דאצילות בשם גן עדן, כלומר דחכמה. (תר"ע אות ע"ו)

(יב) גרון: הבינה שיצאה לבר מראש דא"א, נקרא בשם גרון, מלשון גר בארץ נכריה, כי יצאה למקום שאינו ראוי לה. וכן כל הבינות שיצאו לבר מראש נקראות גרון. (שם)

(יג) דדי בהמה: הארת המלכות מבחינת היותה בלי מיתוק דמדת הרחמים, מכונה דדי בהמה, וה"ס ב"ש תתאין דנ"ה דעתיק העומדים בבריאה. (דף תרמ"א אות מ"ה ובאו"פ שם)

(יד) דעתה קלה: הדעת כלול מה"ח וה"ג, ואם הה"ח אינם מאירים בו בשלימות, הוא מכונה דעת קל, כלומר שהוא מחוסר שלימות. (דף תרי"ט אות כ"ה)

(טו) הארה ולא עיקר: האורות הכלולים בהפרצוף בדרך התכללותו עם פרצוף העליון ממנו או בדרך העברה אל התחתון ממנו ואינם מעצם בנינו עצמו, המה נקראים הארה ולא עיקר, כלומר שאינם מעיקר בנינו. (שם)

(טז) הבל: אוה"ח העולה מכח הזווג על העביות שבמסך, מכונה בשם הבל, כי ה' הקומות או"ח העולות מה' הבחינות שבמסך, מתחלקות על ג' הבחנות: שבחי"ד, ובחי"ג, ובחי"ב, נקראות בשם הבל. וקומת האו"ח העולה מבחינה א' נקראת בשם הסתכלות דק, ואו"ח העולה מעביות דכתר, נקרא בשם "גילוי הארה", (תר"ד אות ז')

(יז) ה"ח וה"ג: עי' בלוח התשובות לעיל חלק ד' תשובה ל"א. אכן החדס לבדו כולל ג"כ ה"ח, והגבורה ה"ג. והוא מטעם כי כל ספירה כלולה מע"ס. (דף תרמ"ד אות מ"ז)

(יח) המתקה: בהיות הכלים דב"ן פגומים מחמת השבירה, המה צריכים למיתוק, שפירוש הארת הזווג המגיעה אליהם מ"ה החדש, שהיא ממתקת המרירות שבהם, דהיינו כחות הדין, שיש בהם אחיזה לחיצונים. (דף תרי"ט אות כ"ה ודף תרמ"ו אות נ')

הריון:

(יט) כל הזווגים דקטנות נקראים בשם הריון ועיבור. (תקצ"ט אות ב').

(כ) זווג דרעותא: הזווג שעל המסך שאין בו רק בחינת שורש עביות לבד, נקרא זווג דרעותא. כי ד' בחינות העביות הן בחינות מדרגות ברצון לקבל, כנודע. ושרשן שהוא הכתר, שהוא שורשם מצד הרצון להשפיע, נקרא, משום זה רעותא עילאה. (תר"ה אות ח')

(כא) זיהרא עלאה: טה"ס הראשונות שנשרו מכל פרצופי נשמה של אדה"ר, מכונות זיהרא עלאה. (תרפ"ב אות צ"א)

(כב) זמן: עי' אות ל"ו (תרס"ז אות כ"ב)

(כג) חו"ג ראשונים: אין חידוש הארה בהעולמות אלא מא"ס ב"ה, כנודע, וכשנתחדשת איזו מדרגה בהעולמות, הגם שהיא יוצאת מהעליון הסמוך לה, אמנם

לוח התשובות לפירוש המלות תשה

בחינות כותל ומסך המעכבים על הארת חכמה. (תרמ"ט אות נ"ג)

כט) כלים חדשים: בכל פרצוף יש ב' מיני כלים: א' הם, כלים ישנים הנמשכים לו מהכלים דעליון שנתרוקנו מאורותיהם מפאת ההודככות, כנודע. ועי' לעיל בחלק ד' דף ר"ע אות ע"א) ב' הם כלים חדשים הבאים עם חידוש הפרצוף, כי המלכות של ראש הפרצוף, מתפשטת מינה ובה לע"ס ממעלה למטה, שהן עשרה כלים חדשים. כמ"ש לעיל דף רס"ט אות ס"ח) ובפרצופי האצילות, נקראים הכלים הישנים בשם ב"ן. והכלים החדשים בשם מ"ה. (תרי"א אות י"ט)

ל) מ"ה החדש: שם מ"ה הוא הוי"ה במילוי אלפין כזה: יוד הא ואו הא. וכל הקומות שיצאו באצילות הן בחינות הוי"ה דמ"ה. ומכונה מ"ה החדש, כלפי אורות ניצוצין וכלים דנקודים המתחברים עמו, שהם נבחנים לישנים ממנו, כי הם כבר שמשו בפרצוף הקודם דנקודים (תקצ"ט אות א')

לא) מובחר: המובחר מאורות ניצוצין כלים דנקודים, נתקן תחלה באצילות ויש ג' הבחנות בדבר, א' שהעליון יותר, הוא מובחר יותר. ב', שהכלים דג"ר מובחרים יותר מהכלים דו"ק. ע"ד שנתבאר בהסת"פ כאן (אות ז' ד"ה והנך ע"ש) ג', היא ע"פ ג' החלוקות דנקודים: אב"א, פב"א, פב"פ. כמ"ש כאן באו"פ דף תרט"ו ד"ה ומתחלה. (דף תרכ"ד ד"ה ובה תבין)

לב) מוחין: האורות דראש מכונה בשם מוחין. (תר"א אות ה')

לג) מטי רגלין ברגלין: פירוש, רגלים דפרצופי אצילות יסתיימו בשוה עם הרגלים דפרצופי א"ק. כי בטרם גמר התיקון נמצאים רגלי פרצופי האצילות מסתיימות עם הפרסא שלמעלה מעולם הבריאה, ששם בחינת

העליון הוא מקבל אותה דרד כל המדרגות הקודמות עד א"ס ב"ה. ולכן כל פרצוף מקבל מהעליון שלו ב' מיני הארות, דהיינו לצורך בנינו עצמו, ולצורך בנין המדרגה התחתונה ממנו. והנה מה שהפרצוף מקבל לצורך בנינו עצמו מהעליון שלו, מכונה בשם חו"ג הראשונים. ומה שמקבל לצורך בנין המדרגה התחתונה ממנו, מכונה בשם חו"ג חדשים. (תרמ"ו אות נ"א)

כד) חו"ג חדשים: עי' בסמוך תשובה כ"ג. (שם)

כה) חיבור עצום: כותל המחבר לזו"ן אב"א, אין החיבור עצום בהם, שהרי בעת שמשגיגים מוחין מאו"א, המה מתפרדים זה מזה. אבל הכותל המחבר לאו"א, הוא חיבור תמידי ואינם מתפרדים לעלמין, וע"כ מכונה החבור הזה, בשם "חיבור עצום" (תר"נ אות נ"ד)

כו) חלקי הנוקבא: הכלים המתחסיים לזווג עם אור העליון, להיותם בעלי המסך והעביות המעלים או"ה, הרי הם נבחנים לחלקי הנוקבא. (תרי"א אות י"ט)

כז) ירחי עיבור: הזמן ומקום שברוחנים פירוש, חידוש צורה כמ"ש לעיל באורך (בחלק א' דף כ"ו אות ל"ג. ומשם תדרשנו) וכיון שאין הפרצוף נשלם אלא ע"י זווגים והארות הרבה, המשובות זו מזו, שכולן יחד מצטרפות להשלמת הפרצוף, ע"כ הן מכונות ירחי העיבור, או זמן העיבור, שהם ז' חודש, או ט' חודש, או י"ב חודש. דהיינו לפי מספר האורות המצטרפות בהשלמתו. (או"פ דף תר"ח ד"ה עיבור)

כח) כותל: כשהזו"ן בקטנות נמשכים להם אור מאחורים דאמא, המעכבים על אור החכמה מכת כי חפץ חסד הוא. כנודע. ואחורים אלו מכונים בשם כותל, להיותם

נקודת הסיום דצמצום ב'. אבל בגמר התיקון יתבטל צמצום הב', וישבו ג' העולמות ביע למדרגת האצילות, ואז יתארכו רגלי פרצופי האצילות עד לנקודה דעולם הזה, כמו הסיום רגלים דא"ק. בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים. ונמצאים רגלי האצילות ורגלי א"ק בסיום אחד. וז"ש בוהר כד מטי רגלין ברגלין ייתי מלכא משיחא. (תרע"ט אות פ"ט)

הנאמר בהרוחנים, הוא ענין השתוות הצורה ושנוי הצורה. (תרנ"ב אות נ"ז)

לט) נשירת אברים: פירוש, כמו שבירת הכלים, שהיא הנפילה לקליפות, אלא בפרצופים נקראת שביה"כ, ובנשמות נקראת נשירת אברים. (תרע"ט אות פ"ח)

מ) סיום רגלי אצילות: הסיום דאצילות הוא בבינה דנה"י דא"ק. כי מטעם עלית ה"ת וחיבורה עם ה"ר, יצאו הבינה וזו"ן דנה"י דא"ק לבר מאצילות, ונעשה שם המקום לבי"ע, כנודע. וע"כ נבחן הסיום דאצילות שהוא מעט למעלה מסיום רגלי א"ק דצמצום א'. (תר"ז אות י"ד)

מא) סיום רגלי א"ק: הוא נקודה דעולם הזה, ששם סיום הקו דא"ס ב"ה שהוא נקודה האמצעית מכל העולמות כולם. (או"פ דף תר"ז ד"ה מעט)

מב) עיבור: זוגים דקטנות. מכוונים בשם עיבור. (או"פ דף תר"ח ד"ה עיבור)

מג) עץ הדעת: מחזה ולמטה דו"א, שהוא מקום ב"ש ת"ת ונהי"מ דו"א, נקרא בשם עץ הדעת טוב ורע, כי בהיות שם חסדים מגולים, יש אחיזה לקליפות הנקראות רע. אבל מחזה ולמעלה, שהחסדים מכוסים אין שם אחיזה לקליפות, ונקרא בשם עץ החיים. כי אור האחרים דבינה מאיר שם, ובינה נקראת חיי המלך. (תרע"ג אות ע"ט ובאו"פ שם ד"ה והטעם)

מד) עץ החיים: עי' בסמוך תשובה מ"ג (באו"פ שם)

מה) עיקרא: עי' לעיל תשובה ט"ו. (תרי"ח אות כ"ד)

מו) פסיעה לבר: תתבאר בהחלקים הבאים. (תר"א אות ה')

לד) מלכות נגלית: מצמצום ב' ואילך, שנקבע באצילות, שפירוש, שמלכות שהיא ה"ת נכללה ונתחברה בה"ר, בסוד שיתוף מידת הרחמים בדין, נחשבת המלכות דא"ק, שהיא מבחינת צמצום א', לבחינת מלכות נגנות. ואע"פ שמתלבשת בראש עתיק דאצילות, מ"מ אין הארתה מתגלה כלום באצילות, כמ"ש הרב לעיל (תרי"ח אות כ"ד) שלעתיד הוא מתגלה מהאי רישא דלא אתיידע, בסו"ה אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. ע"ש (תרי"ח אות כ"ג)

לה) מצח: הוא בינה דכתר, ומבחינת ז"ת שבה. (תר"א אות ה')

לו) מקום: הזמן והתנועה והמקום ענינם אחד כמעט, שהם יחסים של שינוי והתחדשות הצורה. כמ"ש לעיל בחלק א' דף כ"ו בהסתכלות פנימית. ע"ש. אלא כשהמדובר הוא בסדרי השתלשלות המדרגות, נבחנים השינויים בשם מקומות. וכשהמדובר הוא מבחינת סבה ומסובב, נבחנים בסדרי הזמן. (תרט"ז אות כ"ב)

לז) משובח: עי' תשובה ל"א. (תרי"א אות י"ט)

לח) נוקבא נפרדת: כשהזכר כולו חסדים, והנוקבא כולה גבורות לבד, המה נחשבים לנפרדים זה לזה, כי היא בהפכיות הצורה להזכר, כי צורת הגבורות היא הפכי לצורת החסדים. ונודע, שענין דביקות ופירוד

אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. (תרל"ה אות מ')

ג) תוספות: כל שאינו בא עם הפרצוף מתחלת אצילותו, אינו נחשב לעצם בנינו של הפרצוף, אלא לבחינת תוספות הבאה אחר שנשלם הפרצוף, שהיא כוללת כל המוחין המתחדשים בהפרצוף בעת גדלותו ולפיכך אם המה חוזרים ומסתלקים, אין החסרון ההוא מבטל כלום לעצם הפרצוף, כי הוא יכול להתקיים בלעד. וזה הכלל, כי המוחין העיקרים שהם הבאים עם לידת הפרצוף, המה קבועים תמיד בהפרצוף, ואינם מסתלקים ממנו לעולם. אבל מוחין הבאים מבחינת תוספות, אינם קבועים בהפרצוף, אלא בעת שהתחוננים זכאים המה מאירים, ובשעת החטא המה מסתלקים. וכלל הזה נהג רק בזו"ן, ולא בג"ר. (תר"כ אות כ"ו)

גא) תחית המתים: היציאה מהאצילות מכונה בשם מיתה, כי נפרשו מאור החיה, שאין אור החיה שהוא אור החכמה, מאיר מחוץ לאצילות. ולכן המלכים שנפלו לבי"ע, מתו עם פרישתם מאצילות כי פרח מהם אור החיה. ולעת תיקון, שחזרו ועלו לעולם האצילות, קמו אז לתחיה. וע"כ נקראת החזרה לאצילות בשם תחית המתים. (תקצ"ט אות א').

מז) קבועים: המוחין דקטנות דזו"ן נקראים מוחין קבועים, דהיינו שאינם מסתלקים ממנו לעולם. וכן כל המוחין שמבחינת פב"א דנקודים, דהיינו אפילו המוחין דגדלות שבפרצופי עתיק וא"א ואו"א דאצילות. אמנם המוחין מבחינת המ"ן דיסוד א"ק שבנקודים, שהם הגדלות דז"א, וכן התוספות גדלות בג' הפרצופים הראשונים, הבאים מבחינת המ"ן דל' ונקודה, כל אלו נבחנים לבחינות תוספות ואינם קבועים בהפרצוף, אלא מסתלקים בשעת פגם התחוננים. כמ"ש באורך (דף תרנ"ז באו"פ ד"ה זווג ע"ש כל ההמשך) ויש עוד משמעות במלת קבועים כי האורות השייכים לעצם בנין הפרצוף נקראים ג"כ בשם קבועים, כמ"ש לעיל בתשובה ט"ו. (תרמ"ז אות נ"א)

מח) ריבוי האור: פירשו, שיש שם הרבה רשימות שלא יכלו להתחדש באותו הזווג, וע"כ הן תובעות את תיקונן, ועולות למ"ן לזווג חדש. (תר"ט אות י"ח ובאו"פ שם ד"ה ריבוי)

מט) רחוק: המלות ריחוק וקירוב, משתמשות בעיקר רק באור החכמה. שמרוחק פירושו הארה מועטת מאור החכמה. ומקורב, פירושו הארה מרובה מאור החכמה. בסו"ה

לוח השאלות לענינים

- נב) מי העלה התפשטות דנקודים למ"ן אל הג"ר דנקודים. סז) למה נבחנים הבי"ע לבחי' עלמין דפרודא.
- נג) למה עלו המ"ן לע"ב ס"ג. סח) למה נופלים הפרצופים לבריאה בעת שנולדים.
- נד) למה עלו המ"ן אל טעמים דס"ג. סט) למה יצאו ב"ש התחתונים דנ"ה נה) למה כל העלאת מ"ן הוא רק אל הבינה. דעתיק, לבריאה.
- נו) מהי הוראתה של הוי"ה דאלפין. ע) למה נקראים ב"ש תחתונים דנ"ה דעתיק בשם דדי בהמה.
- נז) למה כל האותיות דהוי"ה דס"ג הן במילוי יודין, רק ה' היא במילוי א'. עא) למה היניקה מדדי בהמה מעלה את הפרצופים, מבריאה לאצילות.
- נח) למה נעשה הזווג במקום המצח. עב) למה קומת העיבור היא נה"י.
- נט) מהו ההפרש ממצח לגלגלתא. עג) למה נקרא האצילות בשם מ"ה, אחר שבקטנות אין שם אלא קומת מלכות.
- ס) למה מכונה הזווג שבמצח בשם גילוי הארה. עד) כיצד נתפשט האור מס"ג דא"ק אל האצילות.
- סא) איך נבחנים א"ק ואבי"ע לה' קומות געסמ"ב. עה) למה מלביש עתיק דאצילות למטבור ולמטה דא"ק.
- סב) למה נתפשטו הנקודים לג' קומות זו למטה מזו, כמו הא"ק כולו. עו) למה לא ירד פה דראש עתיק אל מקים החזה דנקודים, שהוא מקורו.
- סג) למה מסתיימות רגלי האצילות מעט למעלה מסיום רגלי א"ק. עז) למה לקח עתיק ג"ר דחתמה וד"ר דבינה.
- סד) למה אינו מתבטל גבול הפרסא בעת ירידת ה"ת מהמצח. עח) למה נגנזה המלכות בראש דעתיק.
- סה) למה הפרסא דאצילות חזקה יותר מהפרסא דנקודים. עט) מתי מתגלה המלכות שנגנזה בראש דעתיק.
- סו) מהיכן מתחיל שורש השיתוף דמדת הרחמים בדין. פ) למה מאו"א ואילך הוצרך הזכר לקבל תחלה את הב"ן למתקו.

- פא) מי גרם לירידת ה"ת מהמצח.
צח) איך הן עה"ס שבמות הדעת.
- פב) למה המוחין דגדלות קבועים אצל או"א ולא בזו"ן.
צט) מהו הגורם לב' הבחינות שבדעת: לדעת הנעלם, ודעת המתפשט.
- פג) כיצד היחס דמוחין הקבועים של אצילות, לערכם של הנרנח"י של הנקודים.
ק) למה דעתה של נקבה קלה.
- פד) איזה מוחין אינם קבועים באצילות.
קא) למה יצאה הבינה מהראש דא"א.
- פה) מהו הגורם להמוחין שיהיו בלתי קבועים.
קב) מה המה הנה"י דעליון המתלבשים ללבושי מוחין בהתחתון, ולמה.
- פו) למה אינם מגיעים מעשה התחתונים לפגום בג"ר, רק בזו"ן לבד.
קג) מהו ההבדל מהלבשת התחתון לנה"י דעליון, לבין הנה"י דמוחין.
- פז) מה הן הג' חלוקות שהיו בנקודים.
קד) כמה בחינות נה"י דעליון יש.
- פח) מהו ההפרש בין ב' החלוקות הראשונות. להחלוקה הג'.
- פז) מהו זווג דלא שלים.
קה) איך יש ע"ס בנה"י דעליון המתלבשים במוחין דתחתון.
- פז) מהו זווג דשלים ולא לגמרי.
קו) איך היא הלבשת עתיק דאצילות לא"ק, במקום הנקודים.
- צא) מהו זווג דשלים לגמרי.
קז) איך היא הלבשת א"א לעתיק.
- צב) אם יש הפרש בין הפרצופים, בענין שלים ולא שלים.
קח) איך היא הלבשת או"א לא"א.
- צג) מהן ירושלים של מעלה, וירושלים של מטה.
קט) איך היא הלבשת זו"ן לאו"א.
- צד) מהי השבועה, שלא יכנס בירושלים של מעלה, מטרם שייכנס בירושלים של מטה.
קי) למה ג"ש עלאין דנה"י דעתיק מתלבשים בתג"ת דא"א, וג"ש אמצעים דנה"י דעתיק, בנה"י דא"א.
- צה) אלו בחינות או"א נעשו מוחין לזו"ן.
קיא) איך מלכות דעתיק מתלבשת במלכות דא"א.
- צו) למה מתחלפים המוחין מאו"א בעת שמתלבשים בזו"ן.
קיב) כיצד המה מ"ה וב"ן בעתיק.
- צז) מה מקורו של מות הדעת.
קיג) כיצד המה מ"ה וב"ן בא"א.
- צח) מה מקורו של מות הדעת.
קיד) כיצד המה מ"ה וב"ן בזוג הא' דאו"א.

קטו) כיצד המה מ"ה וב"ן בוזג הב' דאו"א.	קלב) למה הסיום דיסוד דעתיק מבדיל בין או"א עלאין, לישסו"ת.
קטז) כיצד הם המ"ה וב"ן בוזג הג' דאו"א.	קלג) למה מתחלקים זו"ן לב' מדרגות. קלד) למה הסיום דיסוד אמא, מבדיל בין זו"ן הגדולים, להקטנים.
קיו) כיצד הם המ"ה וב"ן בוזג הד' דאו"א.	קלה) מתי זו"ן נפרדים זה מזה.
קיח) כיצד הם מ"ה וב"ן בוז"ן הגדולים.	קלו) למה גו"ע כוללים עמהם גם ג"ר דבינה.
קיט) כיצד הם מ"ה וב"ן בוז"ן הקטנים.	קלז) למה מתחלק כל פרצוף על החזה. קלח) איך יתכן שגה"ר יהיו בחינת אור דחסדים וזה"ת בחינת חכמה.
קכ) מתי הו"א כולו מ"ה, והנוקבא כולה ב"ן.	קלט) למה נבחנים כל ה"פ אצילות רק לבר"ן.
קכא) מתי יש בו"א ו"ק דמ"ה וב"ן, ובנוקבא, המלכיות דמ"ה וב"ן.	קמ) למה נשמות הצדיקים נולדים מזו"ן.
קכב) מהו פירושם של מ"ה וב"ן.	קמא) אלו בירורים העלו זו"ן לצורך נשמת אדה"ר.
קכג) למה בינה מקבלת מעתיק ולא מא"א.	קמב) מה הן ג' הבחינות שבנשמת אדה"ר.
קכד) מהו יין המשומר בענביו.	קמג) איך מתיחסות ג' הבחינות שבנשמת אדה"ר לג' החלוקות שבנקודים.
קכה) איזו שפע נקראת אכילה.	קמד) למה לא נשתייר לאדה"ר אחר החטא, וזולת בחינה הא' שבנשמתו.
קכו) למה בא"א עומדים דו"נ בימין ושמאל, ואינם כן בעתיק.	קמה) למה נשתיירו רק הכלים דכתרים שבנשמת אדה"ר.
קכז) למה עמידת או"א בימין ושמאל.	קמו) איך דומה החטא דעצה"ד, לשביה"כ.
קכח) למה בוזג הא' דאו"א גדלה הנקבה על הזכר.	קמז) מתי יצא הבחי' ג' שבנשמת אדם הראשון.
קכט) למה תבונה מגולה יותר מיש"ס.	קמח) איך יצאו י"ב פרצופי אצילות בדרך סבה ומסובב זה מזה.
קל) למה נתחלקה ספירת הכתר לב' פרצופים.	
קלא) למה מתחלקת קומת בינה לב' מדרגות, במשונה משאר ספירות.	

לוח התשובות לענינים

ח"ו תשובה א' עש"ה.) וזה מרומז בצורת הא' כי צורתה ב' יודין וביניהן פרסא. שיוך העליונה ה"ס כתר חכמה, שנשארו בהמדרגה, וה"ס מים העליונים. ויוד התחתונה, ה"ס אח"פ שיצאו לחוץ. והקו המבדיל ביניהם, ה"ס הפרסא. אשר ע"י זווג עליון דע"ב ס"ג, יוצא אור חדש ובוקע להאי פרסא, ומחזיר את אח"פ אל המדרגה. (אוי"פ דף תר"ג ד"ה מ"ה)

נז) ע"י בחלק ו' בתשובה א' נתבאר זה באורך. (שם ד"ה ואע"פ)

נח) ע"י לעיל תשובה נ"ב, שכל התפשטות הנקודים באה מעביות דבחי"א, ונודע שבחינה אחרונה דעביות נאבדת בעת ההזדככות, וע"כ לא נשאר בהמסך אלא הרשימה מעביות הכתר, וע"כ נעשה הזווג במקום המצח, שהוא בחינת כתר. (אוי"פ דף תקצ"ט ד"ה גזר)

נט) הגלגלתא נחלקת לג"ר וז"ת, דוגמת הבינה, ודוגמת הת"ת, שממנח ולמעלה המכוסה בשערות, נחשב לג"ר, ואין שם גילוי להארת חכמה, וממנח ולמטה בחינות ז"ת דבינה, ששם המקום לגילוי הארת חכמה. (אוי"פ דף תר"ד ד"ה וצריכים)

ס) לפי שכבר אין בו בהמסך עביות ממש, אלא רק בחינת שורש העביות ע"כ אין בו אפילו בחינת הסתכלות דק, אלא רק גילוי הארה בלבד. (אוי"פ תר"ד ד"ה הדברים)

סא) בחי"ד ובחי"ג ובחי"ב, שהן ג' הקומות: גלגלתא, ע"ב, ס"ג, יצאו בא"ק. ובחי"א שהוא קומת ז"א, יצאה בנקודים. ובחינת עביות דכתר, יצאה באצילות שהיא קומת מלכות, המכונה ב"ן אלא כיון שיש שם בחינת רשימה דבחי"א דהתלבשות, שהיא קומת ז"א, ע"כ נקרא גם אצילות

נב) כי כל התפשטות של הנקודים באו מנקבי עינים, שפירושן מסך דבחי"א, ונמצא אחר גמר שבירת הכלים, שנזדכך המסך מעביותו לגמרי, ונשתה לבחינת מסך דראש, הוא נבחן שעלה שמה אל הראש ונכלל במסך דראש, כי השתוות הצורה עושה אותם לאחד, כנודע. וכבר ידעת שכל הרשימות של התפשטות הנקודים המה כלולות מהמסך. ולפיכך נמצא, שהמסך שנזדכך, העלה עמו כל התפשטות הנקודים אל גה"ר דהיינו אל הראש דנקודים. (אוי"פ דף תקצ"ט ד"ה חזר)

נג) משום שג"ר דנקודים ג"כ לא היו שלמים, כי אחר שפסק הארת הזווג דע"ב ס"ג דא"ק שבנקודים, נמצא שחזרה ה"ת והצמצום למקום נקבי העינים, שאז אינם ראויים לזווג, וע"כ הוכרחו גם גה"ר לעלות למעלה אל העליון שלהם, שהוא ראש הס"ג דא"ק. (אוי"פ תר"א ד"ה העלאת, ובהסתכלות פנימית אות ג')

נד) הנה באמת נבחנות רק הנקודות דס"ג לבחינת עליון לנקודים, ולא הטעמים דס"ג. כמבואר בהסת"פ חלק ו'. אמנם ע"י העלית מ"ן נמצאות הנקודות דס"ג מתחברות עם הטעמים דס"ג לאחד, ונקודות אינן עולות בשם. (אוי"פ תר"א ד"ה המוחין)

נה) כי כל ענין העלאת מ"ן הוא התעוררות הקשר שיש לבינה דאוי" עם זו"ן דאוי" להשפיע להם הארת חכמה, כמ"ש (בחלק ו' תשובה ל"ה) ומכאן יוצא הכלל שאין עולה למ"ן אלא מבחינות זו"ן שבכל ספירה, ומקום העליה הוא הבינה שבכל ספירה. (אוי"פ דף תר"ד ד"ה וצריכים)

נו) מילוי הוי"ה ביודין, מורה, שאין צמצום הב' מגולה בהם אלא הם מבחינת צמצום א' בלבד. ומילוי הוי"ה באלפין יורה שהזווג בא מצמצום ב' (כמ"ש באורך לעיל

בשם מ"ה, (הסתכלות פנימית אות ב') (נ"ב ממרן המחבר וצלה"ה אלא כדי להבדיל ממ"ה דא"ק שהם הנקודים נקרא הוא מ"ה החדש).

(סב) כי האור חדש דבקע לפרסא שקבלו הנקודים מע"ב ס"ג דא"ק, גרם להם התפשטות שלמה, כמו בא"ק עצמו, (שם)

(סג) היינו לפי המרחק שבצמצום ב' צמצום א', שהוא מקום בינה וזו"ן דנה"י דא"ק, כי רגלי א"ק מסתיימות בנקודה דעוה"ז. ורגלי אצילות מסתיימות מעט למעלה, שהוא בבינה דנה"י דא"ק. (או"פ דף תר"ז ד"ה מעט)

(סד) הוא מכח הה"ת שעלתה למצה, דהיינו לכתר, ששם שורש הפרצוף. קבלה שם כח וחזק גדול, עד שאפילו בעת הזווג דגדלות, שיוורד אור חדש ובוקע להפרסא, עכ"ז נשארת הפרסא בקיומה, והגבול אינו מתבטל, אלא רק הארה מתפשטת ומחברת את אח"פ אל המדרגה. (או"פ דף תרט"ז ד"ה והנך)

(סה) עי' בסמוך תשובה ס"ד.

(סו) הראש דס"ג דא"ק שם היה התחלת השיתוף דמדת הרחמים בדין, אלא מבחינת התכללות הזווג דמסך דגוף בראש, גם לא נגלה זה אלא בסוד שערות דיקנא. (או"פ דף תר"ל ד"ה והנך)

(סז) משום חסרון אור החכמה בהם. כי מסכת צמצום ב' נתעלה נקודת הצמצום מעוה"ז למקום בינה דנה"י דא"ק, ששם נעשה הפרסא שמבין אצילות לבריאה, ושם נסתיים הקו מא"ס, ונמצאים ג' עלמין ביי"ע, מתחת לנקודת הצמצום, שאין אור החכמה יכול לעבור מנקודת הצמצום ולמטה. כנודע. וע"כ נקראים עלמין דפרודא, כי נפרדו מאור החכמה, שהוא העצמות והחיות הנקרא אצילות. (דף תקצ"ט ד"ה להחיות)

(סח) כי כל פרצופי אצילות יצאו על המסך והרשימות דנקודים, ומתוך שעה"ס דנקודים נתפשט מלכותן בבי"ע ע"כ העביות דבי"ע מעורבת ברשימות ההן. ולפיכך אחר התכללותן בזווג הראש, שנתחדשה שם העביות שהיתה בהן בתחלה, נתגלה בהן ג"כ העביות דבי"ע, וע"כ בעת לידתן שפירושה, אחר שהוכר עביותן ויצאו מהראש, הוכרחו ליפול ולבא לבי"ע, כי הוכר בהן גם עביות דבי"ע. (או"פ דף תרל"ז ד"ה וראוי.)

(סט) וצריכים לדעת, שעתיק הוא אמצעי, בין א"ק לאצילות, כלומר שנוהג בו ב' הצמצומים, כי מצד מלכות של א"ק המלוכשת בו נבחן כמו א"ק, דהיינו צמצום א', שמסתיים בנקודת העולם הזה. אמנם מצד המסך של עצמו נחשב לצמצום ב', והוא מסתיים על הפרסא שבין אצילות לבריאה, כמו שאר פרצופי אצילות. גם ידעת שאותם אח"פ דע"ס דנה"י דא"ק, שבמדתם הוא המקום לבי"ע, המה נחשבים רק לנה"י דנה"י, כי הבינה היוצאת לחוץ היא רק מזה"ת שלה ולמטה, אבל בג"ר שבה, שהן אור חסדים אין ענין היציאה שולט שם כלל, כי האור דחסדים אינו מתצמצם ואינו מתעבה לעולם, כי כל דבר הצמצום הוא רק על אור החכמה. ונמצא כי רק זו"ן דבינה, וזו"ן האמיתים יצאו לחוץ מאצילות. ומכח הארת התיקון קוים, נתעלו ג"כ התג"ת דזו"ן לאצילות, באופן שכח"ב תג"ת דע"ס דנה"י אלו נשארו באצילות, ולא יצא מהם לבריאה רק נה"י לבד. וכשתחלקם בסוד השלישים נמצא, שב"ש דכל קו, העליונים שהם: חכמה חסד דקו ימין, ובינה גבורה דקו שמאל, ודעת ת"ת דקו האמצעי, נשארו באצילות, ולא יצאו לבריאה אלא השלישים תחתונים שהם נצח דקו ימין והוד דקו שמאל, דהיינו שליש תחתון דימין ושליש תחתון דשמאל, אבל שליש תחתון של קו אמצעי אין כאן בנה"י דא"ק, כי בהיות כל קו אמצעי הוא יסוד, וביסוד לא יש כי אם

התלבשות, כנודע. אלא שאין ממנה כלים, כי אין כלים מתפשטים אלא מבחינת עביות. וע"כ יש שם ג"כ קומת ו"א שהיא מ"ה, אלא מתוך שאין בה כלים היא מתלבשת בנה"י, בסוד ג' גו ג'. (תרי"ג ד"ה וכבר)

(ד) המסך והרשימות הכלולות בו עלו להתכללות הזווג בראש הס"ג, ואחר שהוכר עביותם ירדו למקומם, דהיינו לפה דראש נקודים, וחזר בהם אותו הזווג שהיה בהם בהתכללות העליון, והוציאו עה"ס דראש מפה דנקודים ולמעלה עד הטבור דא"ק, ומפה דנקודים ולמטה עד סיום אצילות יצא הגוף שלהם. (או"פ תר"י ד"ה ואור)

(ה) כי המ"ה החדש יצא על המסך דנקודים אחר שנזדכך, כנודע, וכל שורשם דנקודים הוא מטבור ולמטה דא"ק, כי למעלה מטבור הוא בחינת עקודים, כנודע. (או"פ תר"י ד"ה ואור)

(ו) כיון שגה"ר דנקודים ג"כ לא היו שלמים, וגם הם נתקנו בזווג הזה דראש דעתיק, והוא בחינת הזכר שלהם, ע"כ החזיקו אותו במקומם. (נ"ב ממרן המחבר, וצללה"ה א"צ לזה כלל. כי עתיק הוא ראש הא' דאצילות, כמו יסו"ת דנקודים, וע"כ מקומו מסיום ת"ת נקודים עד הטבור, בשוה כמו ג"ר נקודים (או"פ תרי"א ד"ה ובאמת)

(ז) משום שע"ס דראש דעתיק יצאו שם במקומם, דהיינו מפה דראש נקודים ולמעלה עד הטבור דא"ק, אשר קומה זו מאירה את כל ג"ר דנקודים העומדים שם, וע"כ נבחן שעתיק לקח גה"ר דחור"ב. אמנם מבחינת הבינה, לקח ג"כ את החסד, משום שכל כמה שאין התפשטות הבינה לז"ת, נמצא אור החסד עומד בג"ר דבינה. (או"פ דף תרכ"ו ד"ה וגם)

(ח) להיותה מלכות דא"ק המתלבשת בעתיק דאצילות, הבאה מצמצום א', וכל

ב' שלישים לבד, כנודע. ואין בו שליש תחתון. ולפיכך גם עתיק מצד המלכות דא"ק המתלבשת בו, נמשך גם הוא עד לנקודה דעולם הזה, וע"כ יוצאים ב"ש תחתונים של הנצח והוד שלו לבי"ע. דהיינו כמו א"ק. (או"פ תרמ"א ד"ה ונמצאו)

(ט) מלכות נקראת כן, בהיותה בלי מיתוק דמדת הרחמים, כי דדי אדם מורה על השפע הממותקת במדת הרחמים שנתקנה בה המלכות בצמצום ב'. ודדי בהמה מורה, שחסר בה החיבור דה"ר הממתקת אותה. ולפיכך אותם ב"ש תחתונים דנצח הוד דעתיק, שנמצאו למטה מפרסא דאצילות, שהם מניקים את הפרצופים מכח הצמצום א', שעוד אין המלכות ממותקת שם במדת הרחמים, הנה מכונים בשם דדי בהמה. שז"ס שעומדים במקום ערוה, כלומר שיש בהם אחיזה לחיצונים, להיותם חסרי המיתוק של ה"ר. (או"פ דף תרמ"ג ד"ה ומכונים)

(ע) כי ב' תיקונים הנה צריכים, א', הוא הפרדת העביות דבי"ע שיש בהם. וב' הוא בחינת הקיום בעודם בבריאה. ומתוך שעתיק כולל בו ב' הכחות: דצמצום א', ודצמצום ב' כנ"ל בסמוך תשובה ס"ט. ע"כ ע"י יניקתם מב"ש דנצח הוד שלו, קונים ב' התיקונים האלו, שמכח צמצום ב' המתקן בו, קונים כח להפריד העביות דבי"ע, שבהם, וע"י צמצום א' הכלול בו, הם מקבלים ממנו בחינת קיום וחיות בעודם בבי"ע. (שם ד"ה ועיקר).

(פ) כי הגם שאין בהם אלא קומת ספירה אחת, דהיינו קומת מלכות לבד, מ"מ מצד תיקון קיום שהשיגו נעשו לג' ספירות בעובי, ימין אמצע ושמאל. הנקרא משום זה נה"י. אבל קומתם לא נתגדלה. (או"פ דף תר"ח ד"ה עיבור)

(צ) כי הגם שבחינה אחרונה שהיא בחי"א, נאבדה, מ"מ נשאר ממנה בחינת

פג) המוחין הקבועים בעתיק וא"א ואו"א דאצילות, נתקנו מחלוקה הב' דנקודים, שהיה שם התיקון רק בהראשים לבד, הנבחנו לבחינת כתרים אבל טה"ס תחתונות דנקודים, כלומר הגופות שבהם, יצאו רק מחלוקה הג' כנודע. ולפי"ז נמצא, כי כל גרנח"י דאצילות המה גרנח"י דכתר לבד, והם חסרי ט"ס תחתונות בערך הנקודים. (או"פ דף תרפ"ד ד"ה ועם זה)

פד) כל המוחין היוצאים ע"י מ"ן דחלוקה הג' דנקודים, שהם מבחינת המ"ן דו' ונקודה, אינם קבועים באצילות, אלא הם תלויים במעשים של התחתונים. והוא משום שאין המוחין אלו יוצאים, זולתי במעשיהם הטובים, והיא הנותנת, שבשעה שאין התחתונים זכאים, חוזרים ומסתלקים המוחין האלו, בהיות שעיקר המוחין לא יצאו אלה בזכותם. (או"פ דף תרנ"ט ד"ה אמנם)

פה) ע"י לעיל בסמוך תשובה פ"ד.

פו) המוחין דו"ן כיון שהמה באים בהם ע"י מעשים טובים ומ"ן שהתחתונים מעלים, כנ"ל בתשובה פ"ד. ע"כ בשעה שאינם זכאים המה יוכלו לפגום בהם, כלומר שהמוחין מסתלקים, אבל למעלה מזו"ן, המוחין שבהם נתקנו ממעלה למטה שלא ע"י מעשה התחתונים, דהיינו מהמ"ן דחלוקה הב' שאין אל התחתונים שום חלק בהם. (או"פ דף תרל"ג ד"ה וזה)

פז) חלוקה הראשונה, היא הקטנות דנקודים, שבאה מנקבי העינים, שהיא המצב דאב"א דאו"א. חלוקה הב' היא מאור חדש דבקע לפרסא וירד והאיר דרך הטבור דא"ק, והוריד ה"ת למקומה לפה דנקודים, ואו"א חזרו לבחינת ראש, והשיגו גה"ר שלהם, והוא המצב פב"א דאו"א, כי אמא עדיין אינה משיבה פניה לאבא, מטעם כי חפץ חסד הוא. וחלוקה הג', היא בחינת המ"ן דו' ונקודה, שקבלו או"א מיסוד דא"ק, שהשיבה

פרצופי אצילות המה מצמצום ב', אשר המלכות ממותקת במדת הרחמים, בסוד הבינה. ולפיכך אין למלכות דצמצום א' שום גילוי בעולם האצילות והיא גנוזה בראש דעתיק. (תרי"ח אות כ"ג וכ"ד) עט) היא מתגלית בגמר התיקון, בסוד הכתוב, אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. (תרי"ח אות כ"ד)

פ) משום שהיה ביטול באחורים שלהם בעת שביה"כ, כי נפלו מבחינת ראש לגוף, ע"כ המה צריכים התיקון והמיתוק של מ"ה החדש. (או"פ דף תרי"ט ד"ה מאו"א)

פא) כי אחר שנתקנו הרשימות דקטנות הכלולות במסך והרשימות דגדלות הכלולות שם לא יכלו לקבל מהארה זו כלום, ע"כ גם הן נתעוררו ועלו למ"ן לראש הס"ג, ואז כדי להאיר בהם הארת חכמה החזירה ס"ג פניה לע"ב, בוו"ג פב"פ, והארת הוו"ג מע"ב הורידה הה"ת ממצח לפה. (או"פ דף תרי"ט ד"ה רבוי)

פב) כי המוחין דגדלות דאו"א באים ג"כ מחלוקה הב' דנקודים, מבחינת פב"א, שהיו נשלמים שם לגמרי בכל בחינת גה"ר שלהם, מטרם שקבלו המ"ן דו' ונקודה מיסוד א"ק. ונודע אשר השבירה לא היתה אלא בהמוחין הבאים מהמ"ן דיסוד א"ק, ואע"פ שגם המוחין דחלוקה הב' נתבטלו, היינו הוא משום שנתחברו יחד עם המוחין דחלוקה הג' הבאים מו' ונקודה. ולפיכך עתה שכבר נתבררו והופרשו מן המוחין דחלוקה הג', כבר אין בהם שום פגם והמוחין נשארו קבועים. ועוד כי כל ענין האיני קביעות שבהמוחין, הוא מחמת הפגם שמעלים התחתונים, ואין מעשה התחתונים מגיעים לבחינת מוחין דאו"א הבאים מחלוקה הב', משום שאין לתחתונים חלק בהם, כי המה באים מהמוחין דחלוקה הג', וע"כ לא יוכלו לגרום במעשיהם, הסתלקות המוחין רק בזו"ן, שהגדלות שלהם הוא ג"כ מחלוקה הג', (או"פ דף תר"כ ד"ה באו"א. ודף תרנ"ח ד"ה ובוה תבין)

כנ"ל בתשובה ל"ג. אז נחשב לזווג שלים לגמרי. (שם ד"ה חלוקה ג')

צב) אין הפרש, או כולם, שלים, או כולם לא שלים, ואפילו עתיק וא"א. (שם ד"ה והנך)

צג) בינה היא ירושלים של מעלה. ומלכות נקראת ירושלים של מטה. (שם ד"ה עתה)

צד) השבועה היא על זווג שלים לגמרי דהיינו מבחינת מטי רגלים ברגלים כמו שהיא בעת המלכים, וכמו שיהיה בגמר התיקון, כי רק זה נקרא זווג שלים לגמרי, ונשבע ה' שלא יכנס בזווג שלים לגמרי בירושלים של מעלה, עד שיכנס בזווג שלים לגמרי בירושלים של מטה. (שם ד"ה עתה.)

צה) ד' בחינות הן באו"א, ובחינה הד' דאו"א, נעשה מוחין לזו"ן (או"פ דף תרל"ב ד"ה והנה.)

צו) בהיות ז"א ו"ק דמ"ה, ונוקבא ו"ק דב"ן, ובנה"י דאבא המתלבשים בז"א למוחין, יש בהם מ"ה וב"ן, וכן בנה"י דאמא המתלבשים בנוקבא, יש ג"כ מ"ה וב"ן, ואיך יוכל להתלבש מ"ה דאמא בנוקבא שכולה ב"ן, וכן איך יוכל להתלבש ב"ן דאבא בהז"א שכולו מ"ה. ולפיכך המוחין דאו"א מתחלפים בעת התלבשותם בזו"ן, כי המ"ה שבנה"י דאמא, באים בנה"י דאבא. והב"ן שבנה"י דאבא, באים בנה"י דאמא. ואז יש בנה"י דאבא, מ"ה שלו, ומ"ה דאמא, ונמצא כולו מ"ה, וע"כ מתלבשים בז"א שהוא ג"כ כולו מ"ה. וכן בנה"י דאמא, שיש עתה ב"ן שלה, וב"ן דאבא, מתלבשים בנוקבא שכולה ב"ן. (או"פ דף תרס"ח ד"ה נמצא)

צז) בעת שאו"א הם פב"א, נמצאים זו"ן דאמא נכללים בג"ר דאמא ואין להם גילוי, משום שכל עיקר זו"ן הוא הארת

לאו"א למצב פב"פ, והולידו המוחין דז"ת דנקודים כולן. (או"פ דף תרכ"ד ד"ה ובוה תבין שיש.)

פח) המוחין שנתקנו מב' חלוקות הראשונות, נשאר תיקונם בקביעות ואינם מסתלקים עוד לעולם. ואין מעשה התחתונים מגיעים להם. אמנם המוחין הבאים מהמ"ן דחלוקה הג', להיותם באים ממטה למעלה, כלומר, שהתחתונים צריכים להעלות המ"ן האלו, ע"כ מגיע אליהם גם פגם מהתחתונים, ואין המוחין קבועים, אלא המה בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים. (תרכ"ה ד"ה והמובחר)

פט) זווגי הפרצופים מבחינת המוחין הקבועים באצילות, נבחנים לזווג דלא שלים לגמרי, והוא מב' בחינות: א', שבערך מצבם הקודם שהיה להם בנקודים, המה חסרי ט"ס תחתונות, כנ"ל בתשובה פ"ג. ב', שהמה אינם יכולים להשפיע לזו"ן מוחין דהולדת נשמות, אלא מוחין דאב"א לבד. (או"פ דף תרס"א ד"ה עתה)

צ) זווגי הפרצופים מבחינת המוחין דגדלות, הבאים ע"י המ"ן שהתחתונים מעלין לזו"ן, שאז מתעלים הפרצופים כל אחד למעלה ממדרגתו, נקרא זווג דשלים ולא לגמרי. כי מצד אחד נקרא זווג שלים, והיינו משום שזווגים אלו משפיעים מוחין דהולדות נשמות. ומצד זה נבחנים לשלים. אמנם בערך מצבם שהיה להם בעת הנקודים, אין המוחין האלו שלמים, בהיות כל תיקונם הוא ע"י עליות הפרצופים, ונמצאים ב"ע בלתי מתוקנים במקומם ממש, כמו שהיו מאירים בעת המלכים, שהיו אז בבחינת אצילות ממש. ומצד זה נחשבים עוד לבלתי שלמים. (שם ד"ה חלוקה ב')

צא) בגמר התיקון, בעת שישארו המוחין דיחידה בקביעות ויתקנו ב"ע במקומם לבחינת אצילות, שה"ס דמטי רגלים ברגלים,

חכמה שמקבלים מאמא, ואין אמא יכולה להמשיך את הארת חכמה, מטרם שתחזור פב"פ עם אבא. אלא בשעה שמקבלת מ"ן ומחזרת פניה לאבא, אז היא מולידה המוחין לזו"ן, ואז מתגלים ז"ת גם באמא עצמה, ויש לה עתה ע"ס שלמות. ואלו זה"ת שנתגלו עתה, נקראות מוח הדעת. (או"פ דף תרמ"ה ד"ה ובוה)

צח) היה עצמותו של מוח הדעת היא ה"ח וה"ג לבד, להיות רק בחינות זו"ן של ראש המתגלים ע"י העלאת מ"ן, כנ"ל בסמוך בתשובה צ"ז. ונודע שעצמותו של זו"ן היא רק חו"ג, אשר גה"ר שבו נקראות תג"ת, וז"ת שבו נקראות נצח הוד, כנודע, וע"כ תג"ת נ"ה של ז"א נקראים ה"ת. ותג"ת נ"ה של הנוקבא הם ה"ג. אלא ע"י הארת חכמה שמשגיגים מאמא, חזרו תג"ת לבחינות חב"ד, ונה"י לתג"ת וקונים נה"י חדשים. (שם ד"ה ואע"פ)

צט) כי אין בדעת אלא ה"ח וה"ג, כנ"ל בתשובה צ"ח, אלא תג"ת נעשו לחב"ד, עש"ה. ונמצא חו"ב בחסד וגבורה, ודעת בת"ת. וכבר ידעת שמחזה ולמעלה דת"ת, נמצאים החסדים מכוסים, ואין הארת חכמה מתגלה אלא מחזה ולמטה, ולפיכך אור הדעת המלוכש בת"ת מתחלק ג"כ על ב' בחינות, שמחזה ולמעלה הדעת מכוסה, ונקרא דעת הנעלם, ומחזה ולמטה שהחסדים מגולים, נקרא דעת המתפשט. (שם דף תרמ"ז ד"ה גם.)

ק) כי הזכר שהוא מ"ה יש לו שורש גם מב"ן השייך להנקבה, להיותו המשפיע את הב"ן אל הנקבה, ע"כ בהכרח שהשורש נשאר בו, כנודע. אבל הנקבה אין לה אלא ב"ן, שהיא חלקה עצמה, אבל ממ"ה אין לה אלא הארה לבדה, וע"כ דעתה קלה, כי אין בה אלא ה"ג מב"ן, וחסר לה הה"ח שהם ממ"ה. (או"פ דף תר"כ ד"ה דעתו) קא) שורש יציאת הבינה מראש דא"א, נעוץ עוד בעשר הספירות דאו"י כי בינה דאו"י, מפאת כי תפץ חסד הוא, נותנת

אחוריה לחכמה, ופניה אל הכתר, כלומר שאינו רוצית לקבל אור החכמה, אלא שיונקת אור חסדים מכתר דאו"י, כמו שנתבאר בחלק א'. ולפיכך עתה באצילות, שכתר בעצמו נתחלק ונעשה לב' פרצופים, לעתיק וא"א: שעתיק הוא השורש אל השפעת החסדים. וא"א הוא השורש אל השפעת חכמה, ע"כ כיון שבינה אין מטבעה לקבל חכמה, אלא חסדים, יצאה מהראש הוה דא"א, שהוא שורש לחכמה, והיא מקבלת אור חסדים מעתיק, שהוא השורש לחסדים, כאמור. ומוזה הטעם, אין הבינה יוצאת מהראש דעתיק, אע"פ שהוא גבוה מא"א, מפני ששם הוא כל יניקתה וחפצה, אבל אין לה יניקה מא"א, להיותו שורש המשפיע חכמה, כמבואר. וכן מאותו הטעם לא יצאה הבינה מהראש דאו"א, כי קומת או"א דאצילות, היא קומת בינה, שהיא ג"כ אור דחסדים. ע"כ יש לה גם כן מקום בראש. כמ"ש (בהסתכלות פנימית אות י' ד"ה ותבין) ויש עוד טעמים בדבר יציאת הבינה מהראש דא"א, כמ"ש (באו"פ דף תרל"ד ד"ה והפרצוף ברישא).

קב) להיות התחתון עולה למ"ן לעליון ומחזיר לאו"א דעליון פב"פ, שאז יורדת הה"ת למטה ואח"פ מוחזרים אל הפרצוף, ויוצאת שם קומת הגדלות בשביל התחתון. הנה אח"פ אלו שחזרו אל הראש מחמת ירידת הה"ת, אינם שייכים לעליון כלל, אלא הם חלקו של התחתון שעלה שם למ"ן, למשל אם התחתון הוא א"א, הרי אח"פ שהחזרו בהארת הזווג ע"י או"א דעתיק, אינם שייכים כלל לעתיק, כי כבר יש שם נה"י דעתיק שלמים, אשר השיג בעת התכללותו בהראש דס"ג דא"ק. ועוד כי אח"פ השייכים לעתיק הם מבחי"ד וקומת כתר, ואלו אח"פ שיצאו בכח התכללות הזווג דא"א, הם רק מבחי"ג וקומת חכמה, לכן אע"פ שיצאו בראש דעתיק מ"מ המה שייכים לא"א, וע"כ בעת שא"א יוצא מהראש דעתיק ובא למקומו, הנה הוא נוטל עמו את אח"פ שיצאו על המ"ן שלו, בהיותו

בחינות ג"ר, ויסוד הוא בחינת ז"ת להם. (או"פ דף תרמ"ד ד"ה גם)

קו) הראש דעתיק מלביש מטבור ולמטה דא"ק עד הפה דנקודים, דהיינו בכל המקום דג"ר דנקודים. וז"ת דעתיק מלבישות במקום ז"ת דנקודים. (או"פ דף תרי"א ד"ה אמנם)

קו) הראש דא"א מלביש מפה ולמטה דעתיק עד החזה. וטעם הדבר, כי המסך דבחי"ג מקורו מבחינת מסך דגוף דבחי"ד, כמו שהיה בא"ק, וכמו שהיה בפרצופי נקודים שממש באו כל מסכים דאצילות, וע"כ אחר שנכלל א"א בהתכללות הזווג דראש דעתיק, הוכר העביות דגוף שבהמסך, וע"כ חזר למקומו למקום חזה דגוף דעתיק. ומחזה ולמעלה עד הפה הוציא עה"ס דראש, ומחזה ולמטה עד סיום אצילות, הוציא עה"ס דגוף. (או"פ תרכ"ו ד"ה ואריך)

קח) הראש דא"א מלביש מפה ולמטה דא"א עד החזה דא"א. כי מסך דבחי"ב, שעליו יצאה קומת מ"ה דא"א הוא בחינת מסך דגוף דבחי"ג, שהוא קומת א"א. כמו בהשתלשלות פרצופי א"ק ונקודים, וע"כ אחר גמר התכללות הזווג דא"א בראש דא"א, שיצאו וירדו למקומם, באו למקום החזה דא"א, ויצאו עה"ס דראש מחזה ולמעלה עד הפה דא"א, ועה"ס דגוף, מחזה ולמטה עד הטבור דא"א. ומה שלא נמשכו א"א עד סיום רגלי א"א, אלא שנפסקו על הטבור דא"א. הוא, נמשך מכת תיקון הפרסא שבגו מעוהי דא"ק, המבדיל בין ע"ב ס"ג דא"ק, הנבחנים לעקודים, ובין זו"ן דא"ק הנבחנים לנקודים. וכן הדבר גם באצילות, שנתקן הפרסא בגוי מעוהי דא"א, המבדיל בין א"א שהם בחינת י"ה דאצילות, ובין זו"ן שהם בחינת ו"ה דאצילות. וההבדל ביניהם הוא דומה להבדל הפרסא שבא"ק, כי א"א שהם למעלה מפרסא דומים כמו עקודים דא"ק, כלומר שמשורשם בא"ק המה נקיים מה"ת. וזו"ן שלמטה מפרסא דא"א, יש בהם החיבור דה"ת בה"ר אפילו

בראש עתיק. והנה מצד אחד אפשר לחשבם לחלק העתיק, שהרי יצאו שם בהראש דעתיק, אמנם משום שאינם מבחינת עתיק, ע"כ יש לחשבם לבחינת א"א, וע"כ המה יורדים בתורת לבושי מוחין ומתלבשים בהראש דא"א. ועד"ז בכל הפרצופים, שאותם אח"פ שיצאו בסבת המ"ן שלהם, בתכללותם בעליון, נמשכים עמהם בעת אשר יוצאים משם למקומם, ונחשבים בהם ללבושי מוחין, מטעם המבואר. וכבר ידעת שאח"פ נחשבים תמיד לבחינת נה"י. וע"כ אנו מכנים את אח"פ אלו בשם נה"י. (או"פ דף תרל"ו ד"ה עתה)

קג) כי נה"י דעליון המתלבשים בבחינות לבושי מוחין בתחתון, אינם באמת אלא חלקו של התחתון, כי יצאו שם בעליון על המ"ן שלו, כנ"ל בדיבור הסמוך, אמנם אלו נה"י דעליון המתלבשים בתחתון, אינם כלל בחינת ראש, אלא בחינת גוף, והם עצמות העליון גופיה, אלא שהתחתון ממלא אותם בהארותיו, כדרך כל תחתון שממלא גוף דעליון (או"פ תרל"ו ד"ה ג"ר)

קד) יש ג' בחינות נה"י דראש: א', הם נה"י דראש הפרצוף עצמו. ב', הם נה"י דראש, המתגלים בו ע"י עלית מ"ן דתחתון, ג', הם נה"י דראש המתגלים בו ע"י עלית מ"ן בן התחתון. (שם ד"ה ותדע)

קה) נצח והוד נחשבים לבחינות ג"ר, ויסוד, הוא ז"ת. ונחלקים באופן זה: כי הנצח נחלק לג' שלישים בקו ימין, שהם: חכמה, חסד, נצח. ההוד נחלק לג"ש בקו שמאל, שהם: בינה, גבורה, הוד. והיסוד נחלק לג"ש, שהם: דעת, ת"ת, יסוד, בקו האמצעי. ותבין שב' הקוים ימין ושמאל, יש להם ערך ג"ר, וקו אמצעי, יש לו ערך ז"ת, כי חו"ב הם ג"ר, ודעת הוא ז"ת שלהם. וכן חסד וגבורה הם בחינות ג"ר, ות"ת הוא בחינת ז"ת שלהם, וכן נצח והוד, הם

משורשם בא"ק. ויתבאר באורך בהחלקים הבאים.

הרב דף תרי"ח אות כ"ג (או"פ דף תרל"ב ד"ה והנה)

קט) הראש דו"ן, מלביש מטבור דא"א ולמטה, עד סיום הת"ת דא"א, שבכללו גם הפרקים העליונים דנ"ה המחברים בת"ת. והגוף דו"ן מלביש לב"ש תחתונים הנשארים שבנה"י דא"א, עד סיום האצילות. כמ"ש היטב במקומו. אמנם גם תנה"י דא"א מתפשטים בו"ן, ונמצאים זו"ן שמלבישים גם לאו"א מטבור ולמטה. כמו לא"א. וזה רק בקטנות דו"ן, אבל בגדלות זו"ן הם מלבישים מחוה ולמטה דא"א, כמו שיתבאר במקומו באורך.

קי) כי הראש דא"א מלביש לתג"ת של העתיק, כנ"ל בתשובה ק"ו. ונשארו נה"י אל הגוף דא"א, שהוא תג"ת נה"י שלו. והנה הנה"י דעתיק מתחלקים לשלישים: לראש, תוך, סוף. אשר ג"ש עליונים נחשבים לתב"ד, וג"ש אמצעים לתג"ת, וג"ש תחתונים לנה"מ. וזה הוא בשעה שכולם מלאים באורותיהם. אמנם כאן בעתיק, יצאו השלישים התחתונים לבר מאצילות לבי"ע, כנודע. ונמצא שהשלישים התחתונים הם חסרים מאור של האצילות, כי אין האור דאצילות יוצא למטה מפרסא דאצילות. ונודע שיש ערך הפוך בין האורות לבין הכלים, כי בחסר נה"י דכלים נמצאים חסרים תב"ד דאורות. ונמצא שאין כאן אלא אורות דתג"ת בכלים דתב"ד, שהם השלישים עליונים דנה"י דעתיק. ואורות דנה"י בכלים דתג"ת, דהיינו בשלישים האמצעים דעתיק, ולפיכך השלישים העליונים, שהם עתה רק באורות דתג"ת מתלבשים בתג"ת דא"א. ושלישים האמצעים, שהם עתה רק אורות דנה"י מתלבשים בנה"י דא"א. (או"פ דף תרמ"ב ד"ה והנה)

קיב) הוזכר דעתיק הוא הקומת כתר שיצאה באצילות על המסך דבחי"ד, והנקבה דעתיק, היא מד' בחינות: א' היא מחצית הכתר דנקודים, שהיא בחינת הקטנות שיצאה בכתר דנקודים, שנבחן רק לבחינת גו"ע דכתר, כי הכלים התחתונים דכתר שהם אח"פ: יצאו רק בעת הגדלות, והם נבחנו למחצית הכתר התחתונה, שאותם לקח א"א. אבל עתיק, לקח רק המחצית העליונה, שהם גו"ע לבד. ב' היא ג"ר דחכמה. שהן בחינת אבא דנקודים, שיצא בעת קטנות, דהיינו ג"כ בחינת גו"ע לבד, כי ז"ת דחכמה, שהן בחינות אח"פ שלה, לקח אבא דאצילות. ג' הוא ד"ר דבינה, דהיינו בחינת גו"ע דבינה דנקודים שיצאו בעת הקטנות. אמנם גו"ע אלו שיצאו בעת קטנות בג"ר דנקודים, הם באמת כוללים גם הבינה מבחינת ג"ר שלה. כי אע"פ שאנו אומרים שאח"פ יצאו לחוץ, אין הפירוש כל ע"ס דאון, כי ג"ר דאון אין ענין יציאה לחוץ נהוג שם, להיותן אור דחסדים, אלא רק זה"ת דאון, שהן כבר בהארת חכמה, המה יצאו לחוץ. באופן שגו"ע שנשארו בקטנות, כוללים ג"כ גה"ר דאון. וא"כ נחשבים גו"ע לג"ס כח"ב. וכל ג' הבחינות שלקחה הנוקבא דעתיק מגה"ר דנקודים הנה הן ג' בחינות ג"ר, שהן ג"ר דכתר נקודים, וג"ר דחכמה נקודים, וג"ר דבינה דנקודים. אמנם בינה, לקחה ג"כ את החסד, והוא מטעם, כי כל זמן שלא נתפשטו זה"ת דבינה, נמצא החסד כלול בהבינה, וע"כ נבחן דעתיק נוקבא לקחה ד' ראשונות של הבינה, שהן גלגלתא ועינים וג"ר דאון וחסד. ד' היא, הכתרים של ז"ת דנקודים, דהיינו מבחינת מה שכתר דקטנות האיר אל זה"ת דנקודים. שאותם לקחה הנוקבא דעתיק לבחינות ז"ת שלה. וטעם הדבר, שהנוקבא דעתיק ברה לעצמה כל ד' הבחינות האמורות, הוא, משום שהיא לקחה כל האורות שלא פגעה בהם השבירה,

קיא) מלכות דעתיק המתלבשת בא"א, היא רק הארת המלכות שלו, כי מלכות דעתיק בעצמות גנוזה ברדל"א. כבדברי

ונמצאים במקום הלבשתה, כי ראש דעתיק, מלביש כל המקום ששם עמדו גה"ר דנקודים, כנ"ל בתשובה ק"ו. נמצא מאליו שלקח האורות כולם שנשארו עומדים שם. (או"פ דף תרכ"ה ד"ה עתיק)

קיג) הזכר דא"א, הוא קומת חכמה שיצאה באצילות, על מסך דבחי"ג, בהתכללות הזווג בראש דעתיק. ונוקבא דא"א, היא בחינת מחצית הכתר התחתונה דנקודים. שהיא בחינת אח"פ דכתר שיצאו בעת הגדלות דנקודים, ע"י אור חדש דבקע לפרסא, והאיר לכתר דנקודים דרך הטבור דא"ק. והיא הנקראת ב"ן דא"א. (או"פ תרכ"ו ד"ה ואריך)

קיד) הזכר דווג הא', הוא, ב' הספירות כתר חכמה דקומת בינה דמ"ה, שיצאה על מסך דבחי"ב. בהתכללות הזווג בהראש דא"א. והנוקבא דווג הא' היא, ז"א דחכמה דב"ן, דהיינו מחצית החכמה דנקודים שנשארה מנקודים אחר שלקחה הנוקבא דעתיק גה"ר שבהם, שהיא בחינות זו"ן דאזן, וחוטם ופה, שיצאו באבא דנקודים, בעת הגדלות, בשעה שקבל הארת האור החדש מטבור דא"ק דרך הכתר. אמנם הנוקבא דווג הא' לקחה רק בחינת ז"א דחכמה דנקודים, דהיינו ז"א דאזן וז"א הכולל, אבל בחינת המלכות דחכמה זו, לא לקחה אלא שהיא שייכה לנוקבא דווג הא', כמ"ש לפנינו. (או"פ דף תרנ"ד ד"ה וצריך)

קטו) הזכר דווג הב' הוא, בינה דקומת בינה, כנ"ל בתשובה קי"ד כי הזוג הב' נחשב בכללם לבחינת נוקבא לזוג הא', וע"כ הזכר דווג הא' לקח חכמה דמ"ה, שהוא זכר אמיתי, ואפילו הנוקבא דווג הא' היא ג"כ זכר, כי היא ז"א דחכמה שהוא זכר, אלא להיותו ב"ן, הצריך תיקון ממ"ה ע"כ מכונה בשם נקבה, אבל הזוג הב' נמצא אפילו הזכר שבהם, שהוא נקבה, כי היא בינה דקומת בינה, שהיא נקבה, אלא שנקראת זכר,

להיותה משם מ"ה המשפיע ומתקן אל הב"ן, ע"כ נקראת בשם זכר. והנוקבא דווג הב' היא מחצית הבינה דנקודים התחתונה שנשארה אחר הד' ראשונות ממנה שלקח עתיק, כנ"ל בתשובה ק"ו. חוץ ממלכות שבה, שאותה לקחה הנוקבא דווג הד', כמ"ש להלן. (או"פ דף תרכ"ו ד"ה ואריך ודף תרנ"ד ד"ה וצריך)

קטז) הזכר דווג הג' הוא ז"א דקומת בינה הנ"ל בתשובה קי"ד. והנוקבא דווג הג', היא המלכות דחכמה דב"ן, שהיא מלכות דגדלות אבא דנקודים, שנשארה מהנוקבא דווג הא', כנ"ל בתשובה קי"ד. והסתכל, כי הזכר ונקבה דווג הא' עם הזכר ונקבה דווג הג' כל ארבעתם יחד המה בעת הגדלות רק פרצוף אחד, הנקרא אבא דאצילות, שצד המ"ה שבו, הוא כתר חכמה ז"א דקומת בינה דמ"ה, וצד הב"ן שבו, הוא ז"א ומלכות דחכמה דב"ן. (שם ושם)

קיז) הזכר דווג הד', הוא מלכות הנשארת מקומת בינה דמ"ה, אחר שלקחו הזכרים דג' הזוגות הקודמים את טה"ס הראשונות דקומה זאת. והנוקבא שבזוג הד', היא המלכות דבינה דב"ן, אשר הנוקבא דווג הב' לקחה גבורה ות"ת נה"י שלה. כנ"ל בתשובה קט"ו. ותדע שזוג הב' וזוג הד', נעשו ארבעתם יחד בעת גדלות לפרצוף אחד, הנקרא אמא דאצילות שצד המ"ה שבה, הוא בינה ומלכות דקומת בינה דמ"ה. וצד הב"ן שבה, הוא ו"ס דבינה דב"ן. גם תדע שב' הזוגות העליונות, שהם זוג הא' והב' נקראים יחד או"א עלאין, המלבישים לחג"ת דא"א עד החזה. וב' הזוגות התחתונות, שהם זוג הג' וזוג הד', נקראים יחד או"א תתאין או ישסו"ת. המלבישים מחזה ולמטה דא"א. (או"פ דף תרנ"ד ד"ה וצריך)

קיח) הזכר דווג"ן הגדולים, הוא חג"ת נה"י דקומת מ"ה, שהוא הקומה דנפש רוח שיצאה באצילות לצורך ז"א, ולקח הזכר

דו"ן הגדולים כל וה"ק של הקומה הזאת, והמלכות שבה לקח הזכר דו"ן הקטנים, כמ"ש להלן. והנוקבא דו"ן הגדולים, לקחה וה"ק דב"ן, דהיינו בחינת ז"ת דנקודים, מלבד המלכות דנקודים שלקחה הנוקבא דו"ן הקטנים. (או"פ דף תרס"ד ד"ה הו"א)

ק"ט) הזכר דו"ן הקטנים, לקח המלכות דמ"ה, שנשארה אחר וה"ק דמ"ה שלקח הזכר דו"ן הגדולים, כנ"ל, והנקבה דו"ן הקטנים, לקחה המלכות דב"ן, דהיינו המלכות דנקודים שנשארה אחר וה"ק דנקודים שלקחה הנוקבא דו"ן הגדולים. (שם).

קכ) בשעת גדלות נעשו הזכר דו"ן הגדולים, עם הזכר דו"ן הקטנים לפרצוף אחד הנקרא ז"א דאצילות, ואז נמצא הזכר כולו מ"ה, דהיינו ז"ת דמ"ה, וב' נקבות דו"ן הגדולים ודו"ן הקטנים נעשו ג"כ לפרצוף אחד ואז הנקבה כולה ב"ן, דהיינו ז"ת דנקודים. ולפעמים הם נחלקים לב' פרצופים באופן זה: שו"ן הגדולים שניהם יחד נחשבים לזכר, הנקרא ז"א דאצילות, ונמצא שיש בו צד מ"ה שהוא ו"ק דמ"ה, וצד ב"ן שהוא ו"ק דב"ן. וכן הזכר ונקבה דו"ן הקטנים שניהם יחד נחשבים לפרצוף אחד הנקרא נוקבא דז"א, ונמצא גם בהנוקבא צד מ"ה וצד ב"ן, שהם מלכות דמ"ה, ומלכות דב"ן. (שם)

קכא) ע"י לעיל בסמוך בתשובה ק"כ.

קכב) מ"ה, פירושו הזווג החדש שיצא לצורך האצילות, אחר שנסתלקו כל האורות דז"ת דנקודים והגדלות דג"ר דנקודים. כי אז נודרך המסך כולו דגוף הנקודים, ועלה עם הרשימות כולן דקטנות וגדלות הנכללות בו, אל ראש הס"ג, ונכלל בזווג אשר שם, ונתחדשו הרשימות שבו, ויצאו שם תחלה הע"ס דקטנות וגדלות דעתיק, ואח"כ, יצאו זה מזה כל י"ב פרצופי אצילות. הנה כל הקומות החדשות האלו, כולן נקראות בשם מ"ה החדש. ונודע, שכל פרצוף תחתון,

ממלא את הכלים שנתרוקנו מאורותיהם בעת ההודככות דפרצוף העליון, והנה ממש כמו כן, גם הפרצוף מ"ה החדש בכללו, ממלא את הכלים דפרצוף הנקודים מאורותיו, והכלים האלו בכללם נקראים בשם ב"ן. אמנם היה כאן ענין חדש, כי הכלים המתמלאים מאורות התחתון, אצל פרצופי א"ק, אינם נבחנים לבחינת נוקבא לפרצוף התחתון, אלא אדרבא המה נשארים חשובים יותר מהכלים דתחתון. וכאן נעשו הכלים דפרצוף העליון לבחינת נוקבא לפרצוף תחתון, שהרי הב"ן שהוא מהכלים הקודמים דנקודים, נעשו נוקבא למ"ה, שהוא התחתון אל הנקודים. וטעם הדבר הוא, משום שיש כאן שינוי גדול, כי הכלים דנקודים נשברו ונפלו לבי"ע, מה שלא היה זה בהפרצופים הקודמים דא"ק. וע"כ נעשו הכלים דב"ן לבחינת נוקבא אל מ"ה אע"פ שהוא תחתון ממנו. וענין הכלים דמ"ה החדש, הנה הם דומים לפרצופים הקודמים דא"ק, שנתבאר בהחלקים הקודמים, שיש בכל פרצוף, ב' מיני כלים: א', הם הכלים מפרצוף העליון, שהאורות שנסתלקו מהם מפאת הודככות. ב', המה הכלים היוצאים עם הקומה החדשה של התחתון, כי אחר שיוצאות עה"ס דראש, מהמלכות דראש ולמעלה, הנה אח"כ מתפשטת המלכות מינה ובה לע"ס ממעלה למטה באורות וכלים, באותו הכמות שאוה"ח הליביש ממטה למעלה בהראש. וכלים הללו של התפשטות המלכות ממעלה למטה, המה נקראים כלים החדשים של הפרצוף. עש"ה. והנה עד"ז גם במ"ה אותם הכלים שיצאו עם המ"ה החדש, דהיינו מפאת התפשטות המלכות ממעלה למטה, שבכל פרצוף, המה הם הכלים החדשים דמ"ה. והכלים של פרצוף העליון דהיינו של הנקודים, המה הם דב"ן. ע"י לעיל ח"ד דף רס"ט בהסתכלות פנימית אות ס"ח ואות ע"א. (או"פ דף תרי"ג ד"ה זווג)

קכג) מקורו בע"ס דאו"י. כי הבינה דאו"י אחוריה לחכמה, שאינה רוצה לקבל חכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא,

היוד דשם הוי"ה ואינה עולית לעצמה בשם.
(או"פ דף תת"ו ד"ה עתה)

קכט) כי הזכר הוא בינה דמ"ה, והנקבה היא בינה דב"ן, ואין להנקבה מעלה על הזכר, ובמקום ששניהם שוים נמצאת הנקבה מגולית יותר מהזכר. כי אין גילוי לאורות דזכר כי אם ע"י הנקבה. (שם)

קל) כי המלכות דראש, שה"ס מאציל, בהיות שנעשה בהמסך שבה זווג דהכאה, שפירשו, בחינת התנגדות אל התלבשות, א"כ הוא הפכי גמור לבחינת התלבשות, המכונה נאצל. ואיך יתכן שישתלשל זה מזה. ולפיכך נבחן הראש שנק' כתר, בב' בחינות: א', היא בחינת עתיק, שענינו הוא בחינת התנגדות להתלבשות, והוא נבחן רק לשורש אל אור דחסדים, שאין ענין התלבשות נהוג בו, משום שעל אור דחסדים לא היה שום צמצום, וענין ההלבשה אינו מעבה אותו כלל. והוא נחשב לשורש אל ראש ב', שהוא בחינת א"א, שענינו הוא בחינת שורש להתלבשות, והוא נבחן לאמצעי בין מאציל לנאצל, להיותו שורש להתלבשות אור חכמה, משא"כ המאציל שהוא עתיק, הוא הפכי לבחינת נאצל כמבואר. וע"כ נחלק כל כתר לב' בחינות: לעתיק, שהוא שורש רק לאור חסדים. ולא"א, שהוא שורש לאור חכמה. (הסתכלות פנימית אות ח' ד"ה ולפיכך)

קלא) מקור התחלקות שבבינה הוא בעה"ס דאו"י. כי נמצא שם ב' מדרגות בבינה דאו"י, כי הג"ר שלה הן באחורים על החכמה בסוד כי תפץ חסד הוא, וחושקת רק בחסדים שמקבלת מהכתר, כנודע. אמנם בשעה שהיא מאצילה את זה"ת דאו"י, ונודע שאין זה"ת דאו"י נאצלות זולת בהארת חכמה, כי זה כל ההבחן בין הו"א ובין הבינה, שהבינה היא כולה חסדים, בלי חכמה, והז"א גם עצמותו חסדים, אלא שיש בו גם הארת חכמה, (כמ"ש בחלק א' דף ה' ד"ה וטעם).

וע"כ היא משיבה פניה לינק אור חסדים מהכתר, כמבואר בחלק א'. ולפיכך גם קומת הבינה בוחרת לקבל רק אור חסדים, ולא חכמה, ונודע שעתיק הוא השורש להשפעת חסדים, וא"א הוא השורש להשפעת חכמה. וע"כ מוכרחת הבינה לינק שפעה מעתיק, ולא מא"א. (הסתכלות פנימית אות י' ד"ה ותבין)

קכד) הארת חכמה המשומרת בהבינה מעצם אצילותה, מכונה יין המשומר בענביו. (או"פ דף תרנ"ב ד"ה הרי)

קכה) שפע החסדים בסוד אכלו רעים, מכונה בשם אכילה. (דף תרנ"א ד"ה ושורש).

קכו) לפי שג"ר דכתר לקחה נוקבא דעתיק, שהן גו"ע וג"ר דאון. ולא נשאר להנוקבא דא"א אלא מגבורה ולמטה דאון, כי החסד דבינה נשאר תמיד בקטנות בג"ר דבינה. וכן זו"ן שהם נתבטלו ונפלו לגוף בעת שביה"כ ע"כ נשארו בחוסר החסדים. וע"כ עומדים הדו"ג דא"א בימין ושמאל, כי הזווג דימין ושמאל מורה על השפעת חסדים. והזווג דפנים ואחור מורה על השפעת חכמה. (או"פ דף תרנ"ב ד"ה ולפיכך)

קכז) כי בחינת אמא דקטנות נקודים הנקרא ד"ר דבינה הכוללת גם החסד, לקחה הנוקבא דעתיק. ולא נשאר לאמא דאצילות, אלא מחצית הבינה שמגבורה ולמטה, בחוסר חסדים. הרי שהנוקבא דאו"א היא חסרת חסדים, ע"כ עומדים או"א בימין ושמאל, שהוא מורה על זווג דהשפעת חסדים. (שם ד"ה ואין)

קכח) כי הנוקבא דזוג הא' דאו"א, הוא וה"ק דחכמה דב"ן, והיא חשובה בהרבה על הזכר, שהוא רק כתר וחכמה דקומת בינה דמ"ה. כי בחינת החכמה גבוהה מאד על בחינת הבינה. כנודע. וע"כ אין הנוקבא דזוג הא' מקבלת הספקתה מהזכר כפי צרכה, וע"כ היא נכללת כולה בהזכר, שהוא

דאצילות על גו"ע, ואח"פ. תמצא מקום החתך שביניהם, שהוא ממש על מקום החזה. כי עתיק ה"ס גלגלתא דהיינו כתר דמ"ה, וא"א ה"ס עינים דהיינו חכמה דמ"ה, ואו"א עלאין הם בחינת גה"ר דבינה שאין יציאה לחוץ נוהגת בהם. וסיומם הוא על החזה. כנ"ל. ומחזה ולמטה נמצאות זה"ת דאון, שהן ישסו"ת. וזו"ן שהם חוטם פה. (הסתכלות פנימית אות י"א ובאו"פ דף תרס"ו ד"ה ובזה)

קלב) כבר נתבאר זה לעיל בסמוך בתשובה קל"א.

קלג) כי תג"ת נה"י הם ג"ר וו"ק: שתג"ת הם בחינת כח"ב דחסדים, ונה"י הם בחינת זו"ן דחסדים, כמ"ש בחלק ה'. ולפיכך נוהג בהם התחלקות המדרגה דוגמת הבינה, כי תג"ת הם כולם חסדים, כמו גה"ר דבינה. אבל נה"י שהם בחינת זו"ן דחסדים. הנה בהכרח שצריכים אל הארת חכמה, כי אין בחינת זו"ן זולת בהארת חכמה, כנ"ל בתשובה קל"א. וע"כ גם הזו"ן מוכרחים להתחלק לג"ר שהן בחינת תג"ת, או ז"א, ולז"ת שהן נה"מ או מלכות, דהיינו הנוקבא דז"א, שהיא יורשת את הנה"י של הז"א, בעת הגדלות שלו כנודע. (הסתכלות פנימית אות י"ב)

קלד) הוא בדומה ליסוד דעתיק, המבדיל בין או"א לישסו"ת, כנ"ל בתשובה קל"א. כן הדבר כאן. כי היסוד דאמא עלאה, הוא בחינת האחורים המפסיקים על הארת חכמה, ואינה משפעת אלא חסדים לבד, וע"כ החסדים שמה מכוסים. אלא מחזה דז"א ולמטה, אחר שנפסק היסוד דאמא ושליטתה, יכולים החסדים להתגלות בהארת חכמה. (שם)

קלה) כשז"א כולל גם את יעקב הקטן, ואז הוא כולו מ"ה. והנוקבא דז"א כוללת את רחל הקטנה, ואז היא כולה ב"ן. וע"כ

לפיכך בעת שבינה מאצלת לזו"ן היא מוכרחת להפסיק את האחורים שלה שעל החכמה, ולהחזיר פניה אל החכמה, כדי לקבל ממנו הארת חכמה בשביל הז"א. ואז גם בבינה עצמה מתפשטות זה"ת, כי זה"ת דבינה, הן השורש של זו"ן דאו"י, הנשארים בבינה, משום שאין העדר ברוחני, וע"כ נשאר תמיד שורש התחתון בהעליון. כנודע. הרי לעיניך שג"ר דבינה דאו"י, הן כולן רק חסדים לבד. ואחוריהם על החכמה. אבל זה"ת שלה, כבר הן בהארת חכמה, ואלו הן ב' מדרגות שנעשו בבינה, ולא בשאר הספירות דאו"י ולפיכך מתחלקת גם קומת הבינה דאצילות לב' מדרגות: לבחינת או"א עילאין, שהם בחינות ג"ר דבינה, והם בחינת חסדים לבד, ולבחינות ישסו"ת שהם בהארת חכמה. אבל שאר הספירות לקחו כל אחת קומה שלימה: כי עתיק לקח קומת כתר, וא"א לקח קומת חכמה, וז"א לקח קומת ז"א, שעמו גם המלכות.

ויש טעם ב', והוא נמשך ג"כ מהטעם הנ"ל, והוא, כי כל י"ב פרצופי אצילות נחשבים לפרצוף אחד כנודע. ובערך הכללות הנה, נמצא ב' בחינות המתחלקות על החזה, כי כן נוהג בכל פרצוף פרטי. אשר מחזה ולמעלה יש שם מסך דיסוד אמא, וע"כ החסדים מכוסים, ואין שם גילוי להארת חכמה. ומחזה ולמטה החסדים מגולים בהארת חכמה. כנודע. וכן הדבר גם בחזה דא"א דאצילות, כי עד החזה שולט יסוד דעתיק, שהוא בחינת השורש לחסדים כנ"ל בתשובה קל"ל. וע"כ עד שם מתפשטים או"א עילאין, שהם בחינת גה"ר דקומת בינה דמ"ה. כי הם יונקים מיסוד דעתיק. ומחזה ולמטה שם מתגלים ישסו"ת בהארת חכמה, מאחר שכבר פסקה שליטת יסוד דעתיק, המה יכולים לקבל הארת חכמה מא"א. הרי שהמסך דיסוד דעתיק אשר במקום החזה דא"א, הוא הגורם שנעשו או"א וישסו"ת לב' מדרגות, אשר או"א עלאין מוכרחים לקבל מיסוד דעתיק, וישסו"ת מוכרחים לקבל מא"א, אחר שפסק יסוד דעתיק. ואם תחלק את הכללות

המה נחשבים לנפרדים. (או"פ דף תרס"ד ד"ה וזה)

קלו) משום שגה"ר דבינה כולה חסדים. ואין ענין יציאה לחוץ נוהג בה, משום שעל אור דחסדים לא היה שום צמצום. וע"כ אין דבר עלית ה"ת לעינים מפעיל עליה כלום. וע"כ גו"ע שנשארים בהמדרגה, כוללים תמיד עמהם גם גה"ר של הבינה, וענין יציאה לחוץ מתחיל רק מזה"ת דבינה ולמטה. (או"פ דף תרס"ה ד"ה וטעם)

קלו) כי עד החזה נמשך יסוד דאמא עלאה, והחסדים מכוסים, וע"כ אין שום אחיזה לקליפות, אמנם מחזה ולמטה אחר שכבר נפסק שליטת יסוד דאמא, הנה שם החסדים מגולים בהארת חכמה, וצריכים ע"כ לתיקונים כדי שלא תהיה אחיזה לקליפות. (או"פ דף תרע"ב ד"ה גוף)

קלח) צריכים לדעת, שאי אפשר כלל שתהיה איזו מעלה בהתחתון, שלא תמצא בהעליון ממנו. שהרי כל מה שיש בהתחתון, הוא מוכרח לקבל זה מהעליון ממנו, ואין לך נותן מה שאין בו. ולא עוד, אלא שעיקר הארה נשארת תמיד בהעליון, ולהתחתון אינו מגיעה רק בחינת ענף קטן ממנו, אע"פ שעיקר התארה לא יצאה בהעליון אלא בשביל התחתון. ומה שאנו אומרים שגה"ר הן בחינות חסדים בלי חכמה הכוונה היא מבחינת החפץ והרצון לבד, כלומר, שגה"ר עיקר חפצן ותשוקתן רק לקבל ולהשפיע אור דחסדים, אע"פ שיש בהן אור החכמה. וזה"ת עיקר ענינן הוא להארת חכמה. (הסתכלות פנימית אות י"ג ד"ה ואין)

קלט) הפרצופים נבחנים כמו הספירות וכמו שיש ה' בחינות שהן מבחינת אור החכמה, הנקראות כח"ב זו"ן. ויש ה' בחינות בעה"ס מצד אור דחסדים, הנקראות ה' חסדים, שהם חג"ת נ"ה. כן הדבר גם מהפרצופים כי יש ה"פ מבחינת אור החכמה,

והם הפרצופים דא"ק, העומדים מסבורו ולמעלה. ויש ה' פרצופים מבחינת אור דחסדים בהארת חכמה, והם פרצופי אצילות העומדים למטה מסבור דא"ק. שהם פרצופי הנקודים, וי"ב פרצופי אצילות. ובאמת מוכרח שיהיה אור החכמה גם בפרצופי אצילות, כי אי אפשר כלל שתצאנה המדרגות התחתונות בלי המדרגות הקודמות שבע"ס, אמנם אינם מאירים מבחינת אור החכמה שבהם, רק בבחינת הארת חכמה, לבד, דוגמת הבינה, שמאירה רק הארת חכמה לזו"ן. ולפיכך גם פרצופי הכתר דאצילות, אע"פ שיש בהם קומת כתר וחכמה, מ"מ אינם מאירים מבחינת עצמותם, אלא רק מבחינת הבינה שבהם, כלומר רק בבחינת הארת חכמה לבד. ולפיכך נבחנים גם פרצופי הכתר דאצילות רק לבחינות נשמה לבד. כי אינם מאירים רק מבחינת הנשמה שבהם, דהיינו רק בחינת הארת חכמה השייכת לזו"ן. וע"כ נבחנים כל ה"פ אצילות רק לקומת נר"ן לבד. (הסתכלות פנימית אות ט"ו)

קמ) הנר"ן של הצדיקים הם בחינות ב"ע, אלא מבחינת פנימיות של הבי"ע. ונודע שכל ב"ע נבחנים לבחינות ו"ק של זו"ן דאצילות, ולפיכך זו"ן דאצילות נחשבים להעליון אל הנשמות של הצדיקים, והן נולדות על ידיהם. כי כל עליון מאציל את המדרגה התחתונה הסמוכה אליו. (או"פ דף תר"ע ד"ה אדם)

קמא) מהחלוקה הג' דנקודים שהם מ"ן דו' ונקודה. (או"פ דף תר"ע ד"ה והנך)

קמב) בחינה הא', היא בחינת נשמתו שיצאה בעת הקטנות, והיא בחינת נפש דכתר. בחינה הב' היא טה"ס הראשונות דכתר, דהיינו רנח"י שבכתר. והבחינה הג' היא, ט' הספירות הכוללות שבו, שהן נרנח"י שבכל אחד מטה"ס התחתונות מחכמה ולמטה. (תרפ"ב אות צ"ב)

קמג) הבחינה הא' דנשמת אדה"ר, שהיא

הנפש שבכתר, דומה לחלוקה הא' דנקודים, שהיא הג' ראשים שיצאו שם בעת הקטנות. כי ג' הראשים הם ג' כתרים, כנודע, שכל ראש הוא כתר, גם לא יצא מהם אלא בחינות נפש רוח, דהיינו הקטנות שבכתר. ובחינה הב' דאה"ר, שהוא השלמת נרנח"י דכתר, דומה לחלוקה הב' דנקודים, שהם מבחינת האור חדש שהאיר דרך הטבור דא"ק, והוריד הה"ת מעינים דכתר, והחזיר את או"א לבחינת ראש וג"ר. שאז השיגו הראשים בחינות ג"ר שבהם, דהיינו נרנח"י דכתר. כי עדיין לא יצאו אלא הראשים לבד, ולא טה"ת, שהן הגופות שלהם. ובחינה הג' של נשמת אדה"ר, שהיא בחינת טה"ס התחתונות הכוללות של נשמתו, דומה לחלוקה הג' דנקודים, שהם המוחין שיצאו ע"י הארת המ"ן דל' ונקודה, שאז יצאו הגופות של כל אחד ואחד מהראשים. דהיינו הם זה"ת דנקודים, שמלכו ונתפשטו עד לנקודה דעוה"ז. (או"פ דף תרפ"ג ד"ה ותשכיל)

ומנו. כי אם היה מחכה מהווג הוא עד יום השבת, היו המוחין ההם באים כראוי להיות, ולא היה פוגם בהם, אלא מתוך שעשה הווג שהוא לפני זמנו, ע"כ, לא די שלא תיקן כלום, אלא עוד פגם בהם, והפיל אותם לקליפות כנודע. ואכילה היא סוד וווג. מלשון הכתוב אכלה ומחתה פיה. והנך רואה שהוא דומה לגמרי לשביה"כ, כי גם שם יצאו המוחין דו"ת ונתפשטו עד לנקודה דעוה"ז. וגם הם מתו ונפלו לקליפות כנודע. (או"פ דף תרפ"ז ד"ה ותדע)

קמז) הבחינה הג' שבנשמת אדה"ר, שהיא טה"ס התחתונות הכוללות, הדומה לבחינת זה"מ דנקודים, שנתפשטו במלכותם עד לבי"ע, היא יצאה עם אכילת העצה"ד. כנ"ל בתשובה קמ"ו עש"ה. אלא שנפגמו תכף בעת שיצאו, כי נפלו תכף לקליפות. כנ"ל. בדומה אל זה"מ שנפלו לבי"ע תכף עם מלכותם. והבן. (שם)

תשובת סבה ומסובב

קמח) תשובה זו דסבה ומסובב, היא המשך של התשובה דסבה ומסובב המובאה בחלק ז' תשובה קנ"ה. ובחלק ו' תשובה קס"ד. ושם נתבאר החיוב דסבה ומסובב מצמצום א' וראשית הקו דא"ס ב"ה, עד סוף ההתפשטות דכלים חדשים דנקודים, שיצאו אחר ככלות שביה"כ. וכאן נמשיך לבאר החיוב דסבה ומסובב, מן חזרת ההתפשטות דנקודים, עד ללידת נשמת אדה"ר, ועד לגשירת אברים של נשמתו אחר החטא דעצה"ד.

ונתחיל במה שסיימנו שם בתשובה דחלק ז' דהיינו בפעולה הק"ג הנזכרת שם בסוף התשובה, שהיא דבר ירידת רשימת המלכות אל הכלי החדש דת"ת, שנעשה מאחורים דישטו"ת, ומהראש דקומת מ"ה, שהלביש את אחורים ההם. והנה נשלם בזה התלבשות הרשימות דו' מלכים שנשארו בנקודים, בתוך התפשטות דכלים חדשים: דחג"ת נ"ה, שנעשו מהאחורים דאו"א

קמד) משום שבחינה הב' ובחינה הג' באו לו מחלוקה הג' דנקודים, וע"כ לא נשתייר בו אלא מה שיצא לו בבחינת הקטנות, כי כל שיצא מתחלת אצילות, נשאר קבוע תמיד, כמו שנוהג אצל הו"ן. כנודע. (או"פ דף תרפ"ד ד"ה באופן)

קמה) נודע, שיש ערך הפוך בין הכלים לבין האורות, כי בהכלים הסדר הוא, שהעליונים באים אל הפרצוף מתחלה. והיפוכו בהאורות, שבהם, התחתונים באים מתחלה. וע"כ כשלא נשאר בו אלא הכלים דכתרים, בהכרח שאין מתלבש שם אלא אור הנפש. (תר"פ אות פ"ט)

קמו) כי ענין חטאו של אדה"ר היה, שנדווג והמשיך המוחין, שהיו ראויים לבא לו ביום השבת, שהם בחינת תכלית הגדלות, (כדברי הרב תרע"ח אות פ"ז) שהמוחין ההם מתפשטים עד לנקודת עוה"ז בשוה עם רגלי א"ק. כי ז"ס שאכלו פגה, שפירשו, לפני

לוח התשובות לענינים תשכה

נבחנות לב' חלוקות: א', היא מהמדרגות שיצאו בנקודים על הרשימות ד"ס תחתונות דס"ג. דהיינו הבאות מהווג שבנקבי עינים דס"ג, כי המסך דס"ג שנזדכך לבחי"א, שהיא העביות דחכמה, נבחן שנעשה הווג שבנקבי העינים. והמין הב' דרשימות, הן הבאות מנה"י דא"ק, שעלו למ"ן לע"ב ס"ג דא"ק, ומזווגם ירד האור חדש דבקע לפרסא. כנודע. והרשימות הללו דמין הב' מתחלקות ג"כ לשנים. א', הוא מהארת האור חדש דרך הטבור. דא"ק. וב', הוא מהארת דרך היסוד דא"ק. וכבר ידעת, שמרשימות דמין א', יצאו ג' הראשים דנקודים בקטנות. ומרשימות דמין הב', שהן בחינת הבל הטבור, היא הגדלות דג' ראשים הנ"ל. ורשימות דמין הב' מבחינת היסוד, הם ה' מלכים דנקודים.

פעולה ו', היא הווג שנעשה במקום המצת, דהיינו בהכתר. וזה נמשך מפעולה ה' הנ"ל, ממין א' של הרשימות, שהיא ההמשך של המסך דס"ג שנזדכך, אשר בנקודים נזדכך לבחי"א, ונעשה הווג בעינים, וכאן אחר שנזדכך המסך גם מבחינת הנקודים, לא נשאר בהמסך זולת הרשימה דעביות דכתר, כי בחינת אחרונה נאבדת תמיד מתחת ההזדככות, ולא נשאר ממנה אלא בחינת התלבשות לבד, כנודע. וע"כ נעשה הווג במקום הכתר, דהיינו לפי הרשימה שנשאר בהמסך, ויצאו עליו ע"ס בקומת מלכות לבד, אלא שיש בו ג"כ בחינת ז"א דהתלבשות, כמ"ש להלן.

פעולה ז', עה"ס בבחינת ג' גו ג', שפירושה ג"ס דחג"ת נכללות בתוך ג' ספירות נה"י. וזה נמשך מן פעולה ה', שנעשה הווג במקום המצת, שפירושו, שלא היה בהמסך אלא הרשימה מעביות דכתר, וקומה היוצאת על עביות דכתר, היא רק קומת מלכות לבד. כנודע. אלא כיון שיש שם גם בחי"א דהתלבשות, שהיא בחינת הזכר שבהרשימה, כמ"ש בתשובה ס"א. ע"כ יצא עליו קומת ז"א דהתלבשות, כלומר ע"י

וישסו"ת, שנפלו במקום הכלים ההם. אמנם גם קומת הז"א שיצאה שם ממטה למעלה, לא נשארה כך, אלא שהמסך נזדכך לגמרי מכל העביות דגוף שהיתה בו, כנוהג בכל הפרצופים.

פעולה א'. היא הזדככות כל עביות דגוף שהיתה בהמסך דנקודים כנ"ל בסמוך. ומפעולה זו נמשכו ד' פעולות: ב', ג', ד', ה'.

פעולה ב'. הפסק כל בחינת זווג מהמסך, וביטול ההארה כולה דאור חדש דבקע לפרסא, שהורידה את ה"ת מעינים. כי כל זמן שהיתה עוד בחינת עביות וזווג בהמסך, ואפילו זווג דבחי"א, הנה נמשך עוד כח הארת זווג דע"ב ס"ג, שביטל הגבול דצמצום ב' ובקע לפרסא, אמנם אחר גמר כל העביות מהמסך, ואין שם עוד כל בחינת זווג נתבטל ממילא גם הארת ע"ב ס"ג. ופעולה זאת מסובבת מהזדככות המסך, כמבואר.

פעולה ג', חזרת החיבור של ב' ההין: ה"ת בה"ר. כי חזר הצמצום ב' למקומו. וזה מסובב מפעולה ב' שהוא ביטול כח הווג דע"ב ס"ג.

פעולה ד' היא עלית המסך להראש דס"ג. וזו מסובבת מהזדככות המסך, הנ"ל. כי הסתלקות המסך מן עביותו, נבחן בו לעליות, וגמר הזדככות כולה מעביות דגוף, נבחן בו שעלה להראש דעליון, כי השוה צורתו אל העליון.

פעולה ה', היא התכללות כל הרשימות דהתפשטות הנקודים בתוך המסך, בעת התחברותו בהראש דעליון. וזו מסובבת מפעולה ד', מעלית המסך כי בעלית המסך דרך המדרגה, נמצא נכלל בכל מדרגה שנזדכך והגיע אליה, שהרי כל המדרגות שיצאו לא יצאו אלא על ידי הווג שעל המסך, וע"כ נכלל המסך מכל המדרגות שהיו בנקודים מראש עד סוף. והרשימות הללו

ו'. ובשעת הגדלות נמצא שחזר כל תחתון אל העליון שלו, להיותו אח"פ שלו, באופן שראש הב' נתחבר עם ראש הא' ונשלם הראש הא' בע"ס. אלא מתוך שאין העדר ברוחני, נבחן שגם התחתון נשאר במקומו ולא נתבטל מחמת עליתו והשלמתו אל העליון. וכן הראש הג' שהוא האח"פ דראש הב' עלה ונתחבר והשלים לראש הב' בע"ס שלמות. וכנ"ל שמ"מ ראש הג' לא נתבטל, אלא שנשאר גם במקומו. והנך רואה שהתחתון הוא ממש מחצית עה"ס דעליון, דהיינו בינה זו"ן שלו.

ולפיכך בעת שנעשה הזווג בראש הס"ג לצורך עתיק, שהוא ראש הא' של האצילות, לא היה יכול התחתון שלו שהוא א"א, להכלל בהזווג הזה כמו בנקודים. כי הוא נפגם בשיב"כ, מחמת שנצטרף ונתחבר עם ראש הא' והשלימו לע"ס, ואח"כ נתבטל מחמת השבירה וחזר ויצא מהמדרגה ונפל לבחינת גוף. וע"כ הרשימות דראש הב' שהוא א"א, פגומים, ואינם ראויים עתה לזווג כי אין זווג אלא ברשימות שאין בהן שום פגם. וע"כ לא נתקן רק מחצית הכתר העליונה, שהיא בערך אצילות, בחינת הראש הא'. ואח"פ של נקודת הכתר, אינם נכללים כלום בהזווג, להיותם פגומים משיב"כ. אלא אח"כ בעת שנעשה הזווג דגדלות דעתיק, שאז ירדה הה"ת מהמצח למקומה בפה, וחזרו שוב אח"פ דעתיק אל הראש, הנה הגיע התיקון הזה גם אל הראש הב' שהוא א"א, כי אותו הפגם דביטול האור וירידתו דאח"פ לגוף, כבר נתקן בשלימות, ע"י הגדלות דעתיק. כי אח"פ שחזרו לעתיק, וראש הב' שהוא א"א, הם ממש בחינה אחת, כנ"ל.

פעולה ט'. היא שהוכרה העביות דגוף שבהרשימות שעליהן נעשה הזווג. וזה נמשך מהתכללותן בהזווג דראש הס"ג. כמ"ש בחלק ו'.

פעולה יוד. היא לידת הפרצוף, דהיינו

ההתכללות בהרשימה דכתר של הנקבה. אמנם קומת הזכר הזה, אין לו כלים להתלבש בו, והוא מתלבש בהכלים של הנקבה, דהיינו בקומת המלכות. ומה שקומת המלכות נקרא נה"י, הוא משום התיקון קוים שבה, כי כבר ידעת, שכל הרשימות נתקנו בתיקון קוים ע"י התלבשותן בהכלים החדשים שנעשו בנקודים מאחורים דא"א וישסו"ת, כמ"ש בתשובת סבה ומסובב בחלק ז'. וע"כ יש ג' קוים בעה"ס דקומת מלכות, שקו הימין נקרא נצח, וקו השמאל נקרא הוד, וקו האמצעי נקרא יסוד. ועד"ז מתחלקת קומת עה"ס דזכר. שקו ימין נקרא חסד, וקו שמאל נקרא גבורה וקו אמצעי נקרא ת"ת. וע"כ מכוונה זה ג' גו ג'. כלומר תג"ת תוך נה"י, משום שתג"ת אין להם כלים כמבואר, ומוכרחים להתלבש בכלים דנה"י של הנקבה.

פעולה ח'. שנעשה הזווג רק על הרשימות דמחציתה העליונה דנקודת כתר של הנקודים. וזה נמשך מפעולה ו', שנעשה הזווג במקום המצח, דהיינו רק במין א' של הרשימות, שהוא בחינת הקטנות דג' ראשים דנקודים, כנ"ל בפעולה ה'. ע"ש. אלא שיש כאן שינוי כי בנקודים יצאו בקטנות כל ג' הראשים בזה אחר זה, ואח"כ יצא ג"כ בידת כל הגדלות דג' ראשים. כמ"ש בתשובה דסבה ומסובב בחלק ו'. אמנם כאן לא יצא אלא הראש הא' לבד, בקטנות בג' גו ג', וב' הראשים התחתונים, שהם א"א ואו"א, לא נכללו כלל בזווג הזה, אלא אחר שיצאה הגדלות דעתיק ג"כ, אז התחיל הזווג דקטנות דא"א, וכן אחר השלמת קטנות וגדלות דא"א, התחילה הקטנות דאו"א. וסבת השינוי הזה הוא, כי ג' הראשים דנקודים המה באמת רק מדרגה אחת, שמסבת עלית ה"ת לעינים, שיצאו אח"פ מכל מדרגה לחוץ, ע"כ נתחלקו לג' ראשים, באופן שגה"ר דנקודים הם אח"פ שיצאו מראש הא' ונעשו לגוף ותג"ת. וגה"ר דנקודים בעצמם, נתחלקו ג"כ מטעם יציאת אח"פ דכתר נקודים לחוץ, כמבואר בחלק

אשר ה"פ הכוללם שלו, הם א"ק ואב"ע, כי גלגלתא ע"ב ס"ג, הוציא בבחינת א"ק מצמצום א'. ומ"ה הוציא בנקודים, וב"ן הוציא באצילות, ובי"ע הם ו"ק דאצילות, כנודע. הרי שעיקר תכונות הפרצופים כולם הן מהרשימות דמין הא', שמחן באו הקטנות דנקודים, והקטנות דאצילות, אמנם הרשימות דמין הב' הן אינן מעיקר המסך, אלא שנתחברו עמו בעת שהנקודות דס"ג נתפשטו מטבור ולמטה דא"ק, כדי לתקן את נה"י דא"ק, כנ"ל, בחלק ו'. כן ע"כ נכלל המסך גם מהרשימות דנה"י דא"ק, וע"כ עלו עמו אחר הודככות המסך דס"ג, ונעשו לבחינת מ"ן לזווג הע"ב והס"ג.

ולפיכך, מתחלה עולות לזווג, בחינות הרשימות דמין הא', שהיא הרשימה דעביות הנשאת בהמסך, שמשם יוצאת וגולדת הקטנות של הפרצוף, ואח"כ, מתעוררות בהמסך הרשימות דמין הב' שנתחברו עמו, כנ"ל. שפעולתן היא עליה למ"ן לע"ב ס"ג, המחזירים או"א פב"פ, שמוזוגים יוצא אור חדש, הבוקע לפרסא, ומוריד את ה"ת למקומה כמו בצמצום א', כנודע. ומתגלה עי"ז הגדלות של הפרצוף.

פעולה י"ג, היא הזווג דע"ב ס"ג שהם חכמה ובינה דא"ק. וזה מסובב, מפ"א הנ"ל, שהיא הרשימות דמין הב' שעלו אליהם למ"ן. כי הרשימות הללו בהיות שורשן מבחינות נה"י דא"ק, שהם בחינת זו"ן שאין להם גילוי אלא רק בהארת חכמה, ע"כ בעת ביאתן אל הס"ג דא"ק, שהיא בינה, הן מעוררות בה הרצון שתשפיע להן הארת חכמה, מחמת הקשר של זו"ן אל הבינה, בעה"ס דאו"י, כנודע. ואז הבינה מפסקת האחרים שלה שעל חכמה, ומחזרת פניה אל הע"ב, ומזווגת עמו. ומתוך שבע"ב אין שום שורש לצמצום ב' ע"כ הארתו אל הס"ג מורידה את הה"ת מהמצח, שבהרשימות שעלו למ"ן, ונתכללו בהס"ג, ואח"פ שלהם חוזרים אל המדרגה וה"ת יורדת לפה, ומוציאה קומת כתר.

פעולה י"ד, היא הורדת ה"ת מהמצח

יציאתו מראש הס"ג וביאתו למקומו שזה נמשך מפעולה ט' הנ"ל, כי אחר שהוכרה העביות שבו, שהוא מבחינת החזה דכתר נקודים, דהיינו הפה דאו"א דנקודים, הנבחנים לתג"ת דכתר, כנ"ל, הנה ההכר הזה דוחה אותו מהראש דס"ג ומעמידו במקום הפה דאו"א דנקודים. שמפה דנקודים ולמעלה מוציא ע"ס דראש, ומפה ולמטה מוציא ע"ס דגוף, כמ"ש בחלק ו'.

פעולה י"א. היא הבירורים דכלים של הב"ן, כלומר, הכלים הישנים שכבר שמשו בעת הנקודים, אשר הקומה החדשה שיצאה עתה באצילות, צריכה למלאות אותה מאורותיה, ע"ד הנוהג בכל פרצוף תחתון, שממלא באורותיו אל הכלים דפרצוף העליון, שנתרוקנו מאורותיהם מחמת הודככות המסך, כנודע. וזה מסובב מפעולה ה' שהיא מקום הלבשת הפרצוף, כי מתוך שעתיק מלביש עם עה"ס דראש שלו, מפה דאו"א דנקודים ולמעלה עד הטבור דא"ק, נמצא מאליו, שהוא ממלא באורותיו את הכלים דנקודים שנשארו עומדים שם במקום הזה, שהם גה"ר דנקודים מבחינת הקטנות, שהם גו"ע דנקודת הכתר, וגלגלתא ועינים דאו"א, שהם בחינות הכלים דפנים, שלא שלטה בהם השבירה וביטול כל עיקר, ומבחינת הכלים, הם נחשבים לג"ר דכתר, ולג"ר דאו"א, גם החסד דאמא נמצא שם בגו"ע דאמא, כי אין החסד יוצא מג"ר דאמא זולת בעת גדלות בהארת חכמה, כנודע. באופן שיש לו ג"ר דכתר, שנקרא ג"כ מחצית הכתר העליונה, וג"ר דאבא, וד"ר דאמא.

פעולה י"ב. היא העליה למ"ן לע"ב ס"ג, כי אחר שנולד הפרצוף, חוזר ועולה למ"ן, לזווג ע"ב ס"ג דא"ק. וזה נמשך מפעולה ה', ממה שהמסך נכלל מב' מיני רשימות: מן רשימות דס"ג, ומרשימות דנה"י דא"ק. ע"ש. שמתחלה עולות לזווג, הרשימות דמין הא', להיותן מבחינת המסך גופיה, שהוא עיקר דכל פרצוף, אשר מכח הביטוש דאו"פ באו"מ, הולך ומוציא כל המדרגות שבהעולמות, הן בכלל והן בפרט.

לפה, והחזרת אח"פ שהם בחינת מחצית הכתר התחתונה אל המדרגה. זה מסובב מפעולה י"ג, דהיינו מהווג דע"ב ס"ג, כמ"ש לעיל. אמנם אח"פ אלו אינם בחינת הראש הב' עצמו, שהוא א"א, אלא כמ"ש לעיל, שבעת גדלות הנקודים, אחר שקבלו האור חדש דבקע לפרסא דרך הטבור דא"ק, נתעלה כל תחתון ונתחבר לעליון, מפאת היות התחתון בחינת חצי מדרגה של העליון, אמנם אין עליה זו מבטלת מדרגת התחתון ממקומו למטה, אלא מצד אחד נבחן, שהתחתון נתחבר לעליון והשלימו לע"ס, ומצד ב' נבחן אשר התחתון כולו עומד במקומו, כנ"ל בפעולה ט' ע"ש. שהוא מטעם שאין העדר ברוחני. ובוזה תבין גם כאן שאע"פ שבכח הארת הווג דע"ב ס"ג, ירדה ה"ת לפה, של הרשימות דנקודת הכתר, והעלה וחיברה את מחצית הכתר התחתונה אל המדרגה, שהם אח"פ החסרים לו, אין זה גורע כלום למחצית הכתר התחתונה שהיא א"א, כמו שאין החיבור דראש הב' אל ראש הא' גורע כלום מראש הב' עצמו, כנ"ל. כי טבע הרוחני, שאינו מקבל העדר לעולם, וכל שינוי האמור בו, הוא רק תוספות על מדתו הראשונה. וזכור זה כי אי אפשר להזכיר תמיד.

פעולה ט"ו. היא הווג שנעשה שם בקומת כתר. זה נמשך מפעולה י"ד, שהיא הורדת ה"ת למקום הפה, ומפ"ה, שהיא הרשימות הנכללות במסך, דהיינו התחדשות הרשימות דגדלות שהיה בנקודת הכתר דנקודים, שהיה לו שם קומת כתר. (נ"ב) ממרן המחבר זצ"ל וצ"ע למה לא נתבטלה כאן בחינה אחרונה. וי"ל שבעירוב בחי"ד בבחי"ב אין מתעלמת בחינה אחרונה כמו בכתר נקודים והדעת. אלא כשיורדת ה"ת למקומה היא מתגלית בכל שיצורה. והוא מטעם שה"ת זו היא באמת בחי"ד, אלא שנתחברה בה"ר, ונעלמה עביותה, והעלמה זו היא רק מצמצום ב', אבל אחר שהארת הווג דע"ב ס"ג בוקעת לפרסא ומחזירה הארת צמצום הא', הנה יחד עם זה מתגלה

הה"ת בהעביות כמות שהיא, כי הה"ר אינה מכסה עליה עוד, אע"פ שהפרסא שבגוי מעוהי דא"ק אינה מתבטלת.

פעולה ט"ז. היא העלאת הניצוצין והכלים השייכים לקומה זו, מבי"ע לאצילות, זה מסובב מפט"ו דהיינו מהווג דקומת כתר, כי אחר שנתקנו הרשימות של הכלים, עולה ביחד התיקון, גם אל הכלים ההם שהרשימות מתיחסות אליהם. ונעשו מוכשרים להתלבשות אותם האורות שיצאו בשבילם בקומת הווג. כי מ"ה מתקן את ב"ן כמו כל פרצוף תחתון הממלא כלים הריקנים דעליון. פעולה י"ז, היא הכר העביות שמתגלה בהמסך ובהרשימות אחר גמר הווג בהראש דעליון. זה מסובב ג"כ מפעולה ט"ו, כי ע"י התכללות בהווג דעליון, מתחדש עביות עצמן דרשימות ומתגלה צורתן הקודמת מהעת שהיתה בהן קומה זו, דהיינו בעת הנקודים מטרם הביטול והשכירה, דהיינו בחינת למטה מסבור דא"ק שבהן, שמקום המסך, הוא בחוזה דנקודת הכתר, שהוא הפה, דאוי"א דנקודים, כי או"א הם בחינת אח"פ שירדו לחג"ת, מערך הכתר, ופה דאוי"א הוא חוזה דכתר.

פעולה י"ח, לידת הפרצוף, וירידתו למקומו עם המוחין דגדלות החדשים הוא מסובב מפט"ו, שהיא הכר העביות שבהמסך והרשימות, המגלה בהם מדת המדרגה שהיו בהם מתחלה, כנ"ל. וע"כ ירד המסך מראש דס"ג אל מקום הפה דנקודים, ששם מקורו מתחלה, וחזר עליו אותו וווג שהיה בו בעת התכללותו בהראש דעליון, והוציא מן הפה ולמעלה ע"ס בקומת כתר, ומפה ולמטה ע"ס דגוף. ואז נחשב שהפרצוף נולד ונשלם.

פעולה י"ט, היא שח"ב דראש דעתיק עומדים פב"א. וזה מסובב מטבע הבינה עוד בעה"ס דאוי", בסוד כי חפץ חסד הוא, שהיא דוחית חכמה מטעם חשקה לחסדים, כנודע. וע"כ נבחן שח"ב עומדים פב"א.

פעולה כ', היא שאין בגוף דעתיק, אלא בחינת רוח נפש בלבד. וזה נמשך מפט"ט

מהן רק פרצוף עתיק, כנ"ל ואז כל הרשימות הנשארות אחר פרצוף עתיק, נחשבות או כפסולת, וירדו כולן לרשות התחתון, שהוא עתיק, ואח"ז בירר עתיק מכללות הרשימות, את בחינת א"א שבהן, והרשימות שנשארות אחר בירור א"א, נחשבות אז כפסולת, וירדו אל התחתון שהוא א"א. וכן א"א בירר מהם את א"א, והשאר הם פסולת בערכו, וירדו אל התחתון שהם א"א, וכו' עד"ז עד סוף עשיה. כנ"ל בדברי הרב (דף תצ"ב אות י"ב עד סוף הענין שם). וטעם הדבר תראה כאן בפעולה ח' ד"ה ולפיכך, כי בעת שנברר הקטנות דעתיק בראש דס"ג, היו אפילו אח"פ של עצמו פגומים, כי עוד לא היה שם הוויג להוריד את ה"ת מהמצה, ומכ"ש א"א, שהוא ג"כ בחינת אח"פ שלו, שהוא ודאי פגום, ואצ"ל המדרגות שלמטה מא"א. הרי שבשעת עליית המסך והרשימות לראש הס"ג, לא היה אפשר לברר מהם לצורך וווג רק בחינת הקטנות דעתיק, שהיא מהרשימות דמחצית נקודת הכתר העליונה, שזה לבד הוא בלי פגם, וראוי לוויג, אבל אח"פ של עצמו, ומכ"ש א"א ושאר המדרגות היו אז פגומים, ונחשבים לפסולת, וע"כ ירדו משם לרשות עתיק שהוא התחתון.

אלא אחר שנתקנה גם הגדלות דעתיק, ע"י וווג דע"ב ס"ג, כנ"ל בפעולה י"ג, שהוריד ה"ת למטה מאח"פ, וחזרו אח"פ דעתיק לבחינת ראש, הנה יחד עם זה נתקן א"א, שהוא מחצית הכתר התחתונה, וע"כ תכף נעשה הוויג דקטנות על הרשימות דא"א. אמנם א"א, שאם בחינות אח"פ דא"א, נמצאים עדיין פגומים, מפני שעדיין לא קבל א"א את הארת הוויג דע"ב ס"ג, להוריד ה"ת למטה מאח"פ שלו, וע"כ גם אח"פ של עצמו עוד פגומים, מכ"ש א"א שהם אח"פ גמורים דא"א. ומכ"ש שאר המדרגות שלמטה מא"א. הרי, שבשעה שכללות המ"ן נמצאת ברשותו של עתיק, אינו יכול לברר מהם רק בחינת הקטנות דא"א לבד, וכללות כל הרשימות שלמטה מא"א, וגם הרשימות דאח"פ דא"א עצמו

מכח בינה שעומדת פב"א עם חכמה דראש, ע"כ אינה משפעת הארת חכמה אל הגוף, וע"כ אין בו רק נפש רוח בלבד.

פעולה כ"א, הברורים דכלים דב"ן השייכים לגדלות דג"ר, וז' כתרים דז"ת דנקודים, דהיינו מבחינת מה שז"ת דנקודים קבלו מכתר.

פעולה כ"ב, היא עמידת מ"ה וב"ן בפב"א, שצד הפנים בימין ושמאל כולו בחינת מ"ה. וצד האחור בימין ושמאל כולו בחינת ב"ן. והמה דבוקים זה בזה, עד שנחשבים לפרצוף אחד בלבד, וזה מסובב מרוב הגדלות שבב"ן דעתיק עצמו, שהוא כל בחינות ג"ר דנקודים כמו שיצאו מאור עינים, בלי שום שינוי לא באורות ולא בכלים אלא שהן חסרי ג"ר מכח ה"ת שעלה לעינים. וכיון שהן שלמות לגמרי באור דחסדים, ע"כ לא נעשו מבחינת החסדים לנוקבא דעתיק, וע"כ אין עמידתם דמ"ה וב"ן בעתיק בימין ושמאל, כי הוויג דימין ושמאל הוא רק להמשכת חסדים, וזה לא יחסר להן. ולכן לית שמאלא בהאי עתיקא. אלא הן צריכות לגדלות דג"ר, ומבחינה זו לבד המה נחשבים לנוקבא למ"ה דעתיק, וע"כ המה עומדים בפנים ואחור. כי הוויג מפנים אל אחור מורה על שפע דג"ר.

פעולה כ"ג, היא עליית המסך והרשימות מבחינת א"א, לוויג דקטנות אל הראש דעתיק, דהיינו הרשימות דמחצית הכתר התחתונה. זה מסובב מהברורים דכלים דב"ן, השייכים לגדלות דעתיק, דהיינו מפעולה כ' הנ"ל. כי אז קבל מחצית התחתונה דכתר, דהיינו אח"פ דכתר, את תיקונם משלם. ואע"פ שהם אינם שייכים לא"א, כנ"ל, אמנם כיון שהם בחינה אחת ממש, ע"כ השלמת אח"פ דעתיק השלים ג"כ את א"א מן הפגם שהיה בו מעת השבירה, וע"כ נעשה גם הוא ראוי לעלות לוויג.

וצריך שתדע כאן, הכלל הנוהג בכל הברורים, אשר כללות כל הרשימות דנקודים, עלו בבת אחת לראש הס"ג, ששם נברר

בכללן, כולן הן פגומות ונחשבות אז לפסולת. ועד"ז היה כל הבירורים.

פעולה כ"ד, היא הוויג שנעשה על הרשימות דא"א במצח דעתיק, שמסובב מפעולה כ"ג. פעולה כ"ה, היא יציאת הקומה דג' גו ג', מסובבת מפעולה כ"ד, שאין כלים אלא מבחינת הכתר, שהיא קומת נה"י, וקומת תג"ת דהתלבשות מלובשת בנה"י. פעולה כ"ו, גילוי העביות המקורית שבהרשימות, מסובבת מפכ"ה, שהיא מתוך התכללות בהוויג. פעולה כ"ז, היא לידתו דא"א וביאתו למקומו, מסובבת מפכ"ו. פעולה כ"ח, היא בירור והעלאת הכלים והניצוצין דב"ן לאצילות, השייכים לקטנות א"א. מסובב מפכ"ז, דהיינו מביאתו למקומו, ומלביש לעתיק מפה ולמטה. כנ"ל בפ"א. ובשש הפעולות הנ"ל נשלם הקטנות דא"א. פעולה כ"ט, היא העליה למ"ן לע"ב ס"ג, נמשכת מפכ"ד, שמתוך שנעשה הוויג במצח, הרי נשארו הרשימות דמין הב' בלי תיקון, כנ"ל בפ"ב, פעולה ל', היא הוויג דע"ב ס"ג, המסובב מפכ"ט. פעולה ל"א, היא הורדת ה"ת וחזרת אח"פ אל המדרגה, המסובבת מפ"ל. פעולה ל"ב, היא הקומת חכמה שיצאה שם, המסובבת מפל"א, אלא שלא נשאר שם מהרשימות דגדלות נקודים, רק בחיה"ג דעביות, כי בחיה"ד לקח עתיק. פעולה ל"ג, היא העלאת הניצוצים וכלים דגדלות מבי"ע לאצילות, מסובבת מפל"ב, כי באותו הכמות שנתקנו הרשימות בהראש דעליון, הרי הן מעלות הכלים והניצוצים מבי"ע, כנ"ל בפעולה ט"ו. פעולה ל"ד הכר העביות בהרשימות, מסובב מפל"ב. כנ"ל בפט"ו. פעולה ל"ה, לידת הפרצוף דגדלות, המסובבת מפל"ד. פעולה ל"ו, היא בירור הכלים דגדלות דב"ן לבחינת הנוקבא דא"א, המסובב מפל"ה, כי אחר שנולד ובא למקומו, נמצא מלביש על הכלים דעליון, שהם הנקודים, שנבררו ע"י הוויג העליון ונתעלו במקום עמידתו דמ"ה דא"א, וע"כ הוא ממלא אותם באורותיו. פעולה ל"ז, היא עמידת

הזכר והנקבה, דהיינו מ"ה וב"ן דא"א בהפרצוף שלו, שמ"ה עומד בימין, וב"ן בשמאל, המסובבת מהביטול שהיה בכלים דב"ן דא"א, בעת הנקודים, שהמה נעשו בשביל זה מחוסרי חסדים. ווויג דהשפעת חסדים נבחן במצב דו"ג בימין ושמאל. פעולה ל"ח, היא, המצב דא"א דראש א"א, בפכ"א, מתמת בינה דראש שבוחרת בחסדים יותר מבחכמה. פעולה ל"ט, היא קומת רוח נפש שבע"ס דגוף דא"א, המסובבת מפל"ח. מהמצב דפכ"א. והנה נתבאר עשרת הפעולות הבאות להשלמת גדלות הפרצוף דא"א.

והנה אותן שש פעולות שבקטנות דא"א עם עשר פעולות שבגדלות א"א, נוהגות בכל פרצופי אצילות, ואין צורך לחזור ולפרטן, כי הן נמשכות ומסובבות זו מזו, ממש על אותו הסדר המובא בא"א. וכן ענין יציאתן ובירורן מפרצוף לפרצוף הוא על סדר בירור דראש הס"ג לעתיק, כנ"ל, ועל סדר הבירור דראש עתיק לא"א, כנ"ל. כי כל פרצוף תחתון הוא בח' אח"פ של פרצוף עליון, כנ"ל בפעולה כ"ג, וע"כ בטרם שיתוקן הגדלות דפרצוף העליון, דהיינו אח"פ של עצמן, המה נמצאים עוד בפגמים, ומכ"ש התחתון שהוא הענף של אח"פ דעליון, ובחינת גוף, הריהו ודאי פגום ואינו ראוי לזווג. ומכאן יוצא הכלל, שמטרים תיקון גדלות דעליון, אין הקטנות שבתחתון ראוי אפילו לזווג. וזה נוהג בכל הפרצופים.

ולפיכך, כל אותן שש עשרה הפעולות שביארנו בפרצוף א"א, הן נוהגות גם: באו"א, וביסודות, ובזו"ן הגדולים, ובזו"ן הקטנים, וגם בנשמת אדה"ר. לא הבאנו כאן אלא את הכללים, כלומר רק ראשי הפעולות. אכן לכל כלל וכלל נמצאים פעולות פרטיות מרובות, שהוכרחנו לפסות עליהן, מחמת שחסר לנו עדיין ידיעות מרובות, אשר יבואו בע"ה בהחלקים הבאים, ושם נחזור ונבאר כל כלל עם הפרטים המיוחדים אליו, על דרך סבה ומסובב בהרחבה כראוי. ואז נוכל לסדרם בזה אחר זה בלי דילוג, בע"ה.

חלק ט'

זווגי הספירות

* (א) בפעם הראשונה של כל זווג וזווג מכל בחינת הזווגים שיש בכל האצילות, מן העתיק ועד אר"א, עדיין לא היה מעורר להעלות מיין נוקבין, שהם הבירורים של המלכים, לתקנם. ואמנם הזכר לבדו היה מתעורר מאליו אל הזווג, הגם שלא היה מי שיעלה מיין נוקבין. וז"ש כד סליק ברעותא וכו'. כי לא יש עדיין הכר נוקבא בפרטות, זולתי מן אמא והלאה, כמ"ש בשערים הבאים בע"ה, וא"כ אינו זווג גמור של זכר ונקבה יסוד ביסוד, רק רעותא בסוד מוחין, במקום

אור פנימי

א"ק, אין בחינת נוקבא ניכרת בכל הט"ס הראשונות. אלא מנקודים ואילך שנעשה שם צמצום ב' בסוד ה"ת בנקבי העינים, שאז נתחברו ה"ת בה"ר, בסוד ותלכנה שתיהן הנה אז ירדה הבינה למדרגת המלכות, וקבלה לתוכה בחינת הצמצום, שהיתה מקודם רק בהמלכות, שמשום זה יצאה בינה וזו"ן לחוץ מכל רת"ס, כי אח"פ של ראש ירדו ונעשו לבחינת גוף ותוך. ובינה וזו"ן דע"ס דתוך ירדו ונעשו לבחינת ע"ס דסיום הפרצוף. ובינה וזו"ן דע"ס דסיום הפרצוף, יצאו לגמרי לבר מאצילות, בדומה למלכות דצמצום ראשון, שבה נסתיים הקו דא"ס ב"ה. אלא אח"כ נתקנו בבינה וזו"ן אלו, ג' עולמות דבי"ע כנודע. והנך רואה, שאפילו אחר צמצום הב', מתחילה מציאת הצמצום רק מבינה ואילך, שהיא אמא, אבל לא כלל ממעלה הימנה. וזה אמרו "שאין הכר נוקבא בפרטות זולתי מן אמא והלאה" וצריך שתזכור כאן, כי הצמצום האמור במקום בינה, לא נעשה אלא בז"ת דבינה, ואין הג"ר דבינה בכלל הצמצום הזה, כמ"ש בחלקים הקודמים.

(א) בפעם הראשונה של כל זווג וזווג וכו': כלומר, בשעת יציאת כל פרצוף מעיקר אצילות, בדרך השתלשלות כל תחתון מן העליון שלו, כמ"ש בחלקים הקודמים, שהוא בא מכת הודככות המסך ועליתו לראש, כנודע, ומבחינה זו יוצאת הקטנות דכל פרצוף וזה נקרא זווג הראשון לאצילות הפרצוף. ונודע שאח"כ שוב עולה למ"ן לזווג דגדלות, להשגת המוחין, וזה נקרא זווג ב'. הזכר לבדו היה מתעורר מאליו אל הזווג וכו': כי כל תחתון נאצל ויוצא ע"י הזווג של ראש דעליון שלו, מתוך התכללות המסך והרשימות דתחתון בהזווג אשר שם, ואין כאן ענין זווג של זכר ונקבה, כמ"ש בפרצופי א"ק, אלא נחשב כמו בחינת זכר לבדו. כי סדר הזווג הזה הוא בא מבחינת הכאת אור העליון על המסך, שכפי שיעור עביתו כן קומת האו"ת והאו"י, כנודע. מבלי מ"ן ומבלי שיתוף זכר ונקבה, אלא הכל תלוי בעביות המסך, כנודע. הכר נוקבא בפרטות זולתי מן אמא והלאה: כי כל ענין נוקבא, הוא בא מכת הצמצום שנעשה על המלכות, וע"כ בפרצופי

* מבוא שערים שער ב' ח"ג פרק ט'.

שאינן נוקבא מצויה בפרטות. גם הכוונה אל הנזכר, כי מאליו סליק המיין נוקבין להתקן בלי שום מעלה אותם, וז"ש כד סליק ברעותא, ולא על ידי התחתונים.

(ב) אך בפעם הב' של כל פרצוף ופרצוף, כבר היה מי שיעלה מיין נוקבין, כי א"א, אחר שנתקן על ידי מה שבירר עתיק לתקן אותו בפעם הראשונה מאליו, הנה כשחזר שנית עתיק לחזור בבחינת זווג עם נוקביה, הרי נמצא האריך מתוקן, והוא מעלה המיין נוקבין בעתיק. וכן עדיין הסדר בשאר המדרגות.

(ג) כי לעולם אין מי שיעלה מיין נוקבין אחר הפעם הראשונה, זולתי הבנים שכבר יצאו לעולם ונתקנו. וכל התחתון מחבירו נקרא

אור פנימי

מאליו סליק המיין להתקן בלי שום מעלה אותם וז"ש כד סליק ברעותא: כי אחר שנודרך המסך דגוף הנקודים מכל עביותו ונשתוה לבחינת עביות של ראש, נבחן אז, שעלה ונתיחד עם המסך של ראש ונכלל עמו בהווג של ראש, כי השואת הצורה מחברת הרוחנים לאחד, כנודע, ונמצא שהמסך וכל הרשימות הכלולות בו, עלו מאליהן להראש דס"ג דא"ק, בלי שום מעלה אותם. (כנ"ל חלק ח' אות ב' ד"ה חור) ואז יצאה קומת הקטנות דפרצוף עתיק, כמ"ש שם, והוא הנקרא זווג א' של עתיק.

(ב) א"א אחר שנתקן ע"י מה שבירר עתיק וכי בפעם א' מאליו וכי מעלה המיין בעתיק: וצריך שתזכור המתבאר בחלק הקודם, (דף תרכ"ו ד"ה ואריך, ובדף תשכ"ה פעולה ו') כי בטרם שיצאה הגדלות דעליון, לא היה יכול לצאת אפילו העיבור דתחתון. כי בעת שיצאה הקטנות דעתיק מראש הס"ג, היו בחינות אח"פ שלו פגומים, משום הה"ת הנמצאת בנקבי עינים שלו, ומכ"ש המדרגות שלמטה מאח"פ שלו, שאינן ראויות כלל לזווג, אלא אחר שעתיק עלה למיין לראש הס"ג לצורך הזווג דגדלות שלו וע"י הזווג דע"ב ס"ג ירדה הה"ת בעינים שלו לפה, ואח"פ שלו חזרו לבחינת ראש, הנה אז עתיק מעלה אליו בחינות המסך ורשימות של א"א, ואז נולדה קומת הקטנות דא"א, דהיינו

וגדלות. עש"ה. וזה אמרו, שאחר שנתקן א"א בפעם הא' ע"י עתיק מאליו. דהיינו בסבת הגדלות דעתיק המעלה אליו את גו"ע דתחתון, להיותו עמו בבחינה אחת. (כנ"ל דף תרכ"ו ד"ה ואריך) הנה אז בפעם הב' כבר עולה א"א, מעצמו כדי להשיג הגדלות שלו, ע"י הארת הזווג דא"א דעתיק, המורידה הה"ת מנקבי העינים שלו.

(ג) אין מי שיעלה מיין נוקבין אחר פעם א' זולתי הבנים וכי וכל התחתון מחבירו נקרא בן אליו: כי ענין עלית מ"ן מתחתון לעליון, נוהג בכל הפרצופים דא"ק ואב"ע, וכן הוא

בן אליו, והוא המעלה אליו המיין נוקבין. והבן זה היטב. נמצא כי זרין בנים אל או"א, ובפעם הא' נזדווגו או"א מאליהן, כמ"ש ואדם אין לעבוד את האדמה. ובפעם השניה, שכבר נתקן זרין, הם מעלים מיין נוקבין אל או"א, לעולם, ואי אפשר לשום זווג בלעדי שיעלו מיין נוקבין.

אור פנימי

ענין תמידי, כמ"ש לפנינו. ותוכן הדברים הוא, כי המין הללו כוללים כל הבחינות שיצאו בעולם הנקודים ונתבטלו וגם נפלו לבי"ע דפרודא בעת שבירת הכלים, שהם האחרים דג' הפרצופים הראשונים: כתו, ואו"א, וישס"ת. עם הז"ת של כל אחד ואחד מהג"ר אלו, כמ"ש בחלק ז'. גם ידעת שכל הכחות והפגמים שישנם בעליונים, מוכרחים להמצא בהתחתון מהם, שלפי"ז, נמצא כי מלבד הכלל הידוע, שהתחתון נבחן למחצית של הפרצוף העליון, מסבת אח"פ דעליון שיצאו לחוץ מהעליון, מחמת הה"ת שנתחברה בנקבי העינים שלו, ונפלו לבחינת מדרגה התחתונה. למשל, שאחרים דנקודת הכתר דנקודים שהם אח"פ, נפלו ונתלבשו בפנימית או"א, ואחרים דאו"א נפלו ונתלבשו בפנימיות ישס"ת, וכו' עד"ז. הנה עוד נבחן, שהאחרים דכל ה"ס ספירות הראשונות ביחד נמצאים במלכות שלהם, וכן האחרים דכל הפרצופים העליונים יחד נמצא בהתחתון מהם. (כמ"ש הרב לעיל דף רכ"ז אות ו') באופן אשר הכלים שנפלו לנקודה הסופית דכל המדרגות, דהיינו למלכות דבי"ע, הנה הם כוללים בתוכם, כל מיני אחרים שנתבטלו ונשברו מכל הפרצופים של הנקודים, בעת שבירת הכלים. והם מלוכשים שמה זה בתוך זה.

ויוצא לנו מזה ב' כללים בדבר המין, א' הוא, שאחרים דכל עליון נמצאים רק בהתחתון, שלו, וטעם הדבר הוא, מכח תחלת האצילות של הפרצופים דנקודים, דהיינו מומן הקטנות שבהם, שכל מדרגה נבקעה ונחלקה לב' חצאים, מחמת עלית ה"ת וכלל ה"ב הוא, שכל תחתון הוא הנושא בתוכו לכל מיני האחרים שנפלו מכל הפרצופים שממנו ולמעלה. למשל בהנוקבא דנקודים, שהיא מלכות דשם, נמצאים כלהו אח"פ שנתבטלו ונפלו מכל העליונים: מהכתו ומאו"א ומישס"ת וכו'. וכן בהמלכיות של בי"ע, נמצאים כלהו אחרים דה"ט"ס העליונות אשר שם וזה הוא מטעם הנודע, שכל הכחות והמיעוטים שנמצאים בהעליונים, מחויבים להיות בהתחתון מהם.

(ד) ונשמות הצדיקים הנמשכות מאצילות, הם בני זו"ן, המעלים להם מיין נוקבין. וכן עד"ז, נשמות הצדיקים הנמשכים מבריאה, הם המעלים מ"ן בבריאה. ורוחין של הצדיקים ביצירה. ונפשות בעשיה. סוף דבר, שאין זווג בעולם זולתי על ידי העלאת מ"ן על ידי בניהם, אחר שהם מתוקנים פעם א' בבריאת העולם, וכל אחד ואחד במדרגתו. (ה) ובכל התפלות, התחתונים מעלים מיין נוקבין, וכפי כונתם ומעשיהם בעת ההוא, כך גודל תיקונם להעלות ניצוצים רבים דמ"ן, אם בכמות ואם באיכות. ובכל יום מעלים ניצוצות חדשות מחדש, וזהו גודל מצות התפלות והמצות, ואין כל האנשים שוים, כי כל אחד מעלה כפי בחינתו הראויה אליו, ולכן הכל צריכים לזה, ולא יוכל

אור פנימי

כי להיות העליון סבה למציאות התחתון, ע"כ פועלים עליו כל המיעוטים והפגמים שבהעליון שלו, כי נעשה מסובב וסבול מהם והבן זה מאד. ועם ב' הכללים הנ"ל תבין, שאין שום אפשרות להשלמת הע"ס שבפרצוף העליון, זולתי בעזרת התחתון שיעלה מ"ן אליו, שהרי התחתון מחזיק את אח"פ דעליון ברשותו, ואין לעליון זולת גו"ע בלבד. והגם שאח"פ, הם כלים דאחורים שלו, דהיינו בינה וזו"ן או נה"י, אבל בשעה שחסרים נה"י דכלים להפרצוף, גורם לו להיות מחוסר ג"ר דאורות, כנודע. והנך רואה, שכל זמן שאין התחתון עולה למ"ן אל העליון, מוכרח העליון להשאר בקטנותו בלי ג"ר. וזה אמרו "לעולם אין מי שיעלה מיין נוקבין אחר פעם הא' זולתי הבנים שכבר יצאו לעולם ונתקנו וכל התחתון מחבירו נקרא בן אליו" דהיינו כמבואר, שהתחתון הוא התופש בתוכו את אח"פ דעליון שלו, שאח"פ הללו מכונים בשם מ"ן, משום שנתבטלו ונפלו מהמדרגה העליונה בזמן שבירת הכלים, כנ"ל. וע"כ אין מי שיעלה אותם בחזרה להעליון זולתי הבן שלו, דהיינו התחתון האוחז אותם ברשותו. והסדר של עליות המ"ן יתבאר לפנינו. ועם הכלל הב' תבין מ"ש לעיל אשר ענין העלאת מ"ן מתחתון לעליון הוא דבר

תמיד. כי כל עוד שלא נשלמו להתברר כל הכלים וניצוצים שנפלו לבי"ע, נמצאים גם הפרצופים העליונים דאצילות ג"כ חסרים בשיעור הזה ממש כפי הכלים והניצוצים הנמצאים בבי"ע. כי הבחינה הסופית שבבי"ע, נושאת בתוכה כל מיני אחורים שלמעלה ממנה, וכבר ידעת, שאחורים אלו, המה ממש חלקי הכלים והספירות, החסרים להפרצופים העליונים, וכל המוחין הקבועים שנתקנו בג' פרצופים ראשונים דאצילות, אינם, בערך מה שהיו מכבר בעולם הנקודים רק בחינת ע"ס דכתר שבכל אחד מהם, באופן שעדיין כולם חסרים ט"ס התחתונות שבהם. ואלו הם המונחים שביום בבי"ע בין הקליפות כמ"ש לעיל (דף תרפ"ה ד"ה באופן) עש"ה. ונמצא ע"כ, בשעה שמבררים איזה שיעור מהכלים והניצוצים דבי"ע לאצילות, דהיינו להמדרגה הראשונה. שהיא הנוקבא דאצילות, וכבר ידעת שהנוקבא דאצילות היא הנושאת בתוכה כל האחורים של הפרצופים העליונים, כנ"ל, לפיכך הנוקבא נוטלת מתוכם בחינת האחורים של חלקה, דהיינו מה שמשלים לבחינת הזו"ן, והשאר המה מעלים לאו"א, ואו"א מבררים מהם מה ששייך להשלמתם, והשאר מעלים לא"א, וא"א מברר מהם השייך להשלמתו והשאר לעתיק, וכו' עד א"ק הפנימי, ואז יורד אור א"ס ב"ה על המ"ן שיש בא"ק

אחד מישראל לעשות מה שיעשה חברו. והבן זה היטב מאד. וכל זה יהיה עד שיבא משיח בע"ה, כי אז הנוקבא דז"א תתעורר מעצמה להעלות מיין נוקבין בלי סיוע נשמות הצדיקים, רק על ידי מה שיומשך לה הארת החוטם העליון דא"א.

(ו) אמנם צריך שתדע, כי הניצוצות המתבררים ועולים בבחינת מיין נוקבין על ידי הבנים המעלים אותם, כי הם מעצמם לא יוכלו לעלות רק מפעם שניה ואילך, כנ"ל, ואמנם אותם המיין נוקבין אינם נשלמים אז תקף ובאים לידי תיקון, אמנם בתחלה בפעם הראשון עלו המיין נוקבין שלא על ידי זו"ן באר"א, ואז מאותם המיין נוקבין נעשה

אור פנימי

הפנימי, ונעשו לו מוחין חדשים ממ"ן ומ"ד אלו, כי אור העליון הורד לתקן את המ"ן מכונה בשם מיין דוכרין, שבצירוף שניהם נשלמים לו חלק מהמוחין, דהיינו לפי השיעור שהתחתון שלו העלה אליו מהמ"ן, שהם חלקי כלים החסרים לו, כנ"ל. ואז יורד מ"ד מא"ק הפנימי דרך כל פרצופי א"ק ואצילות, וכל אחד נשלם לפי השיעור של המ"ן, שהתחתון שלו העלה אליו. כמ"ש זה לפנינו באורך.

והנה תחלת עליית מ"ן, דהיינו ההוצאה מתוך הקליפות דבי"ע, והעלתם להנוקבא דאצילות, נעשה ע"י נר"ן של הצדיקים, אשר בחינות האחרים של זו"ן נפלו לרשותם, כי נשמת אדם הראשון, הוא תולדה דזו"ן דאצילות, ומדרגה התחתונה הסמוכה להם, כנ"ל (חלק ח' אות ע"ו) והיא כלולה מכל הנשמות שבששת אלפי שני, שכולם הם אברים פרטים שנשרו מנשמתו, כדברי הרב לעיל (ח"ח אות פ"ח) ולכן האחרים שנפלו לחוץ ממדרגת זו"ן, באו ונכללו בנר"ן של הצדיקים שבכל הדורות דשתא אלפי שני. ונמצא שאין מי שיעלה מ"ן לזו"ן וזלת התחתון שלהם האוחז ברשותו אח"פ החסרים אל הזו"ן, כנ"ל, ונר"ן המה האורות של בינה וזו"ן, כי אור הבינה נקרא נשמה, ואור הז"א נקרא רוח, ואור הנוקבא נקרא נפש, כנודע. ולפי"ז נמצא הנפש דצדיקים מיוחסת לעולם העשיה, והרוח לעולם היצירה, והנשמה לעולם הבריאה. וזה אמרו, שנר"ן דצדיקים

הם בני זו"ן, והם המעלים המ"ן מתוך הקליפות שבבי"ע, אל הזו"ן דאצילות. כמבואר, שכל תחתון הוא התופש ברשותו את כל האחרים החסרים להעליון, וע"כ אי אפשר שום השלמה להעליון, וזלת בעזרת התחתון שיעלה המ"ן אליו. ובדברים אלו מתבארים כל דברי הרב שלפנינו באותיות ב' ג' ד'. וזכור אותם לכל ההמשך.

(ו) בפעם הא' עלו המ"ן שלא ע"י זו"ן וכו', בפעם ב' הם העלו מ"ן אחרים וכו': כבר נתבאר שאין מי שיעלה מ"ן להשלמת העליון וזלתי התחתון הקרוב אליו. ונמצא כי אי אפשר שישלמו אור"א עם הגדלות שלהם, וזלת ע"י עליית הזו"ן אליהם למ"ן. אמנם נודע, שבטרם שאור"א משיגים הגדלות שלהם, אין עוד שום מציאות להזו"ן, שהרי עדיין לא יצאה אפילו בחינת העיבור של זו"ן, כנ"ל וא"כ אין מי שיעלה המ"ן לאור"א, דהיינו אח"פ החסרים להם, כדי להשלימם בע"ס שלימות, כנ"ל. (באור"פ אות ה' ד"ה א"א) וזה שאומר הרב "אמנם בתחלה בפעם א' עלו המ"ן שלא על ידי זו"ן באר"א" והיינו כמבואר, כי אין עוד זו"ן בעולם שיעלו המ"ן אליהם. לכן הכרח הוא שהמ"ן יעלו מאליהם שלא ע"י זו"ן. ויש אמנם להבין היטב, איך אפשר שיעלו המ"ן מאליהם, ומי הוא הגורם להעלתם לאור"א, כי ידיעה זו היא הקוטב, שכל עניני המ"ן סובבים עליו. והנה הרב כייל לן בכמה מקומות שכל תחתון מעלה

בחינת זו"ן, ואחר שנתקן זו"ן אז בפעם שנית, הם העלו מיין נוקבין

אור פנימי

המ"ן השייכים אל העליון שלו, אל הפרצוף שממעל להעליון, דהיינו למדרגה ג', והעלי עליון מתקן אותם בשביל העליון, הרי שג' מדרגות מתחברות בהעלאת מ"ן. וצריכים להבין זה. והענין הוא, כי אחר שנתקנו או"א בפעם הא' ע"י א"א, דהיינו בבחינת הקטנות שלהם, הנה אז כבר המה ראויים שיעלו למ"ן לא"א, ומחזירים לאו"א דא"א פב"פ, כנ"ל (דף תרכ"ח ד"ה ואחר) והנה ע"י הארת הווג דאבא ואמא פב"פ, יורדת ה"ת מבחינת עינים דאו"א ומכשירה את הכלים דאח"פ לחזור להמדרגה דאו"א, ואז עולים הו"ן בבחינת מ"ן ומשלימים הכלים דאו"א. באופן שבעת עלית או"א למ"ן לא"א, הנה הם נושאים בתוכם כל הרשימות דאחורים שנפלו מכל פרצופי נקודים, כנ"ל (באו"פ חלק ח' אות א' דיבור המתחיל חזר) עשה. וכל הווגים נעשו בעיקר על בחינת הרשימות, ואחר שנתקנו הרשימות הן משפיעות תיקון להכלים המיוחסים להן, כנודע. ולפיכך אחר שנעשה הווג דאו"א דא"א פב"פ, והורידו ה"ת מעינים דבחינות הרשימות אל הפה של הרשימות הנכללות באו"א, נבחן כמו שהו"ן עצמם עלו ונתכללו בהווג, אע"פ שהמה בעצמם לא נאצלו עדיין, כי הרשימות דאח"פ הכלולות באו"א, כנ"ל, הנה הן בחינות הו"ן, אלא שכלולים באו"א בבחינות רשימות כמבואר. ונמצא כאן, שרשימות גו"ע דו"ן העלו אח"פ דעליון, שהוא או"א, לעלי עליון שהוא א"א, בשביל העליון, שהוא להשלים ג"ר דאו"א. והנה נתבאר, שציקר העולה למ"ן הוא או"א, להיותם כבר מתוקנים בבחינת הקטנות שלהם, גם נתבאר אשר כל הרשימות דתחתונים כלולות באו"א וממילא גם הרשימות דו"ן, ואלו הרשימות דו"ן הנמצאות באו"א בלי תיקון, הן הגורמות לאו"א שיעלו למ"ן לא"א, וזה נבחן שהמ"ן עלו מאליהם, דהיינו מתוך התכללותם באו"א.

המ"ן נעשה בחינת זו"ן: כי אותם המ"ן הנכללים באו"א, שהם הרשימות דאח"פ שנפלו מהם לזו"ן, כנ"ל בדיבור הסמוך, הנה הם כלולים מב' בחינות, א' הן בחינות הספירות דאח"פ שנפלו מאו"א ונעשו לבחינות זו"ן, וב' הוא בחינת הו"ן בעצמם שלתוכם נפלו אח"פ דאו"א. והנה מטרים תיקונם הם בחינה אחת ומדרגה אחת, דהיינו רק מדרגת זו"ן, כי העליון הבא למקום התחתון נעשה כמוהו. אמנם אחר שעלו למ"ן עם או"א אל הא"א, כנ"ל, וירד עליהם שם מ"ד, המורידים ה"ת מעינים ומחזירים אח"פ דאו"א להמדרגה שלהם, הנה אז מתחלקים אח"פ לב' מדרגות, שהפנימיות שלהם מתחברת עם או"א, ומשלים את הכלים דבינה וזו"ן, שהיו חסרים להם, עם האורות דג"ר שלהם. והחיצוניות שבהם, שהיו מתחלה חלקם של הו"ן, והם ודאי לא יוכלו להתחבר עם הספירות דאו"א, כי המ"ד ההם, המספיקים להוריד ה"ת מעינים דאו"א, אינם מספיקים להוריד ה"ת מעינים דבחינת זו"ן, משום שהצמצום הרוכב על אח"פ דו"ן הוא קשה הרבה מהצמצום הרוכב על אח"פ דאו"א. ולפיכך רק בחינות הכלים דפנים דו"ן שהם גו"ע, יכולים לקבל תיקון מווג הזה דגדלות או"א להיותם בערכם בחינת ראש, אבל הכלים דאחורים, שהם אח"פ אינם יכולים לקבל משם שום תיקון. וזה אמרו "ואז מאותם המיין נוקבין נעשה בחינת זו"ן". דהיינו מאותם המ"ן שעלו עם או"א להווג דגדלות שלהם, הנה נתקן מהם גם בחינת הקטנות של הו"ן, דהיינו בחינת הכלים דפנים שלהם, שהם גו"ע, שמהם יוצא בחינת העיבור של הו"ן. באופן, שב' בחינות נתקנו מהמ"ן שעלו עם או"א: א' היא השלמת הע"ס כלים ומוחין דאו"א עצמם. וב' היא בחינת הקטנות של זו"ן.

בפעם שנית הם העלו מיין נוקבין

אחרים וניצוצות אחרים עד אמא עילאה, ואז נתחברו יחד אותם הניצוצות, והיו שם בבטן אמא עילאה, ולא יכלו להתקן ולהצטייר מהם צורת הולד, כי אז יצאו מתוך הקליפות. אמנם חזרו הם עם זו"ן, וכולם ביחד חזרו להעלות שנית מיין נוקבין אחרים, ואז כיון שכבר נשתהו שם אותו זמן, יכולים להתקן, ואז מצטיירים ויוצאים, ואותם המ"ן חוזרים ומעלים עם חבור זו"ן, מיין נוקבין אחרים, ואז מצטיירים הם ונתקנים, וכן עד"ז תמיד.

אור פנימי

אחרים וניצוצות אחרים עד אמא עילאה: קבלו תיקונם בבטן אמא עילאה, עכ"ז כיון דהיינו כנ"ל בדיבור הסמוך כמ"ש אצל או"א. כי אחר שזו"ן קבלו תיקונם ע"י הזווג דגדלות דאו"א, שנתקן על ידיהם בחינת

חזרו הם עם זו"ן, וכולם ביחד חזרו להעלות שנית מיין נוקבין: כי אחר כלות הזווג והלידה של הגדלות דזו"ן, וזו"ן חוזרים למקומם, אז נעשה הזווג על אותם המ"ן דנשמות הצדיקים, שעדיין לא קבלו תיקונם מהעליה לאו"א, כנ"ל. ושם בזו"ן דהיינו בבטן הנוקבא, המה מצטיירים ומקבלים את הזווג דקטנות שלהם.

ואותם המ"ן חוזרים ומעלים עם חיבור זו"ן, מ"ן אחרים, ואז מצטיירים הם ונתקנים: פירוש, כי עתה שכבר קבלו הזווג דקטנות שלהם מזו"ן, הנה בפעם ב' עולים שוב למ"ן אל זו"ן כדי לקבל המוחין דגדלות, ובפעם הזאת, המה כבר עולים מכח עצמם, כנ"ל. והנה עתה בעלית המ"ן, שהם נשמות הצדיקים, מכח עצמם, המה מעלים מ"ן וניצוצות אחרים, דהיינו עד"ז שנתבאר בעלית המ"ן של זו"ן מכח עצמם, כי לוקחים עמהם הרשימות דאח"פ החסרים להם, ואלו הרשימות כלולות תמיד מב' בחינות, א' הן בחינות אח"פ החסרים לנשמות הצדיקים עצמם וב', היא המדרגה התחתונה דנשמות, שבה נפלו אותם אח"פ. כנ"ל, עש"ה. וזה אמרו אותם המ"ן חוזרים ומעלים עם חיבור זו"ן מ"ן אחרים, ואז מצטיירים הם ונתקנים. כי בשעה שהמה ראויים לעלות למ"ן מכח עצמם, דהיינו בשעה שהם עולים למ"ן לזווג

הקטנות דזו"ן כנ"ל, הנה אז יכולים זו"ן גם הם לעלות למ"ן לאו"א מכח עצמם, ונבחן שהמה לוקחים עמהם את הרשימות של הכלים דאח"פ שנפלו מהם לבחינות נר"ן של הצדיקים, דהיינו על אותו הדרך שנתבאר לעיל בעליות או"א למ"ן לא"א. ע"ש. כי הרשימות הללו הן כלולות בזו"ן. ונמצא שבעת עליות זו"ן למ"ן לאו"א, הם לוקחים ומעלים עמהם גם מ"ן אחרים, וניצוצות אחרות, דהיינו השייכים לנר"ן של הצדיקים.

בבטן אמא עילאה ולא יכלו להתקן ולהצטייר מהם צורת הולד: בטן, ה"ס אח"פ דגוף, דהיינו מחזה ולמטה. דהיינו אח"פ דתבונה, שהיא גוף דאו"א. כי מתחלה נעשה הזווג על המ"ן לצורך זו"ן עצמם, שהוא בחינה א' הכלולה בהמ"ן שהעלו זו"ן לאו"א, וע"כ מגיעים המ"ד להשלים המ"ן שהעלו, ולהחזיר בחינות אח"פ דבחינות זו"ן להשלמת כלים ומוחין דגדלות שלהם עצמם. אמנם בחינה הב' הכלולה בהמ"ן, שהם הרשימות דגוף של נר"ן של הצדיקים, עוד אינם יכולים לקבל מבחינת המ"ד אלו כלום, כי אינם מבחינתם. וזה אמרו "ולא יכלו להתקן ולהצטייר מהם צורת ולד כי אז יצאו מתוך הקליפות" כלומר, אע"פ שבאמת המ"ן דנשמות הצדיקים כלולים באח"פ דזו"ן שכבר

(ז) באופן, שאין לך שום מיין נוקבין כלל, שיתוקנו בפעם ראשונה, אמנם בפעם הראשון עולים בבחינת מיין נוקבין, ואח"כ בזווג שני הם נתקנים ויוצאים מהם בריות ונשמות מתוקנות, ומתלבשות בגוף בעולם הזה, וזכור כלל זה.

(ח) גם יצא לנו כלל אחר, כי כל מ"ן אינם מועילים ומתעכבים שם, רק ב' פעמים: א' הפעם הא' שעלו, ב' פעם ב' שנצטיירו. אך אח"כ יוצאים משם. אמנם המ"ן שלהם הראשונים שהיו בעולם כל אחד

אור פנימי

יורדים זו"ן עם הבחינה הב' שנשארה עוד בלי שום תיקון, היא נר"ן של הצדיקים, אל מקומו, ואז נעשה הזווג עליהם במקום זו"ן. כנ"ל. הרי שהמ"ן הללו דנר"ן צדיקים, קבלו עליהם ב' זווגים: א' באו"א, דהיינו עם זו"ן ביד, בעת שזו"ן קבלו את המוחין דגדלות שלהם. וב' בתוך הזו"ן למטה. אשר מזווג א' שבאו"א, לא נצטייר מהם כלום, ולא נתקנו כלום, אלא רק בזווג הב' של זו"ן. וממש סדר הזה נוהג בהמ"ן דכל הפרצופים, ע"ד שנתבאר לעיל בזו"ן ובאו"א ובא"א. וזה אמרו "שאין לך שום מ"ן כלל שיתוקנו בפעם הראשונה, אמנם בפעם הראשונה עולים בבחינת מ"ן, ואח"כ בזווג שני הם נתקנים ויוצאים מהם בריות ונשמות". והבן היטב.

(ח) כלל אחר, כי כל מ"ן אינם מועילים ומתעכבים שם רק ב' פעמים, א' הפעם הא' שעלו, הב', פעם ב' שנצטיירו: דהיינו כמ"ש בדיבור הסמוך, שבפעם הא' עולים עם הקטנות דעליון לעלי עליון, ושם עדיין אינם מצטיירים. ופעם הב' נעשה להם זווג מיוחד בהעליון שלהם, ואז מצטייר הקטנות שלהם, ואח"ז יורדים למקומם. ובאותם ב' פעמים נשלמים המ"ן דקטנות לגמרי, ואינם צריכים עוד שום עליה ותיקון לצרכם. אלא לעת גדלות, ודאי שעולים פעם ב' למ"ן, אמנם המ"ן דגדלות אינם אותם המ"ן דקטנות, אלא הם מ"ן אחרים שהפרצוף מעלה אותם לעליון שלו, אבל המ"ן הקודמים דקטנות כבר נשלמים. ואינם צריכים עוד לעליה. וזהו הכלל הב' שבכאן.

הנה בהכרח שהם לוקחים עמהם הרשימות של המדרגה התחתונה, ששמה נמצאים אח"פ החסדים להם. אמנם הזווג נעשה רק על בחינה הא' של המ"ן, דהיינו רק על בחינת אח"פ השייכים להנשמות, ולא על בחינת המדרגה התחתונה שבה נתונים המ"ן, כנ"ל אצל זו"ן, ע"ש, אלא שהיא צריכה לזווג ב' מיוחד אליה, ואז יוצא הקטנות של המדרגה התחתונה מהנשמות. וזה שמדייק הרב, "ואז מצטיירים הם ונתקנים" דהיינו רק הנשמות מצטיירים ונתקנים בהמוחין דגדלות, אבל אותם המ"ן שעלו עמהם, עדיין אין מקבלים שום תיקון. (ז) שאין לך שום מיין נוקבין כלל שיתוקנו בפעם הראשונה: דהיינו כנ"ל, שבפעם הראשונה הם עולים בבחינת הרשימות הכלולות בהקטנות של העליון, בבחינת מ"ן לעלי עליון, כנ"ל בדיבור הסמוך, שהרשימות דנר"ן צדיקים כלולות בהקטנות דזו"ן בבחינת מ"ן, וכשו"ן עולים למ"ן לאו"א להשגת מוחין דגדלות, הנה הם לוקחים עמהם המ"ן דנר"ן הצדיקים, כי בטרם הזווג דגדלות דזו"ן נמצאים אח"פ דזו"ן והנר"ן צדיקים הם בחינה אחת, כלולים זה בזה. ונמצא שהזווג שנעשה על המ"ן הללו באו"א, נעשה בהכרח גם על נר"ן של הצדיקים, כמו באח"פ דזו"ן, שהרי כלולים הם יחד, ועכ"ז, אין הזווג הזה מתקן כלום לנר"ן צדיקים, אלא רק להשלמת אח"פ ומוחין דגדלות בשביל זו"ן, כמ"ש לעיל, שאחר הזווג הזה שנתברר מהמ"ן הבחינה הא' מהם, שהם אח"פ דזו"ן, הנה אז

ואחד במקומו, בסוד בנים בכורים, כמו למשל, זו"ן אל או"א, שהם המ"ן בכורים שלהם, אינם חסרים לעולם משם. ואי אפשר לשום מיין נוקבין לעלות משם ואילך, עד תשלום בירור כל הרפ"ח ניצוצין של המלכים עד ימות המשיח, זולתי על ידם. ולכן, מוכרח להיות בכל

אור פנימי

ביחד עם האחרים דעליון שבתוכו, אל עלי העליון, דהיינו למדרגה ג', כנ"ל, ונבחן אז ג"כ, ששניהם כלולים בעת הזווג זה בזה, אלא שהפנים דתחתון נעשה חיצוניות שם על האחרים של העליון, ומתוך שחיצוניות המ"ן עדיין אינה מצטיירת בזווג ההוא, בעלי עליון, אלא שיוורת משם עם האחרים דעליון שלה שכבר קבלו כל תיקונם, ונעשה הזווג עליה בהעליון שלה הקרוב אליה, כנ"ל, לפיכך נבחנו אותם ב' הבחינות שבמ"ן, אחר שקבלו תיקונם ואורותיהם, שהם אחים זה לזה, אלא האחרים דעליון, נבחן לאח הבכור, והפנים דתחתון נבחן לאח השני אליו.

וזה אמרו "אמנם המיין נוקבין שלהם הראשונים שהיו בעולם, בכל אחד ואחד במקומו בסוד בנים בכורים, כמו למשל זו"ן לאו"א, שהם הבנים בכורים שלהם, אינם חסרים לעולם משם". דהיינו כמבואר, שאותם המ"ן שעלו עם או"א לא"א, לצורך הגדלות דאו"א, הם כלולים מב' בחינות: מן אחוריים דאו"א, ומן הכלים דפנים של זו"ן, ונעשה הזווג על שניהם ביחד אמנם לא נצטיירו מהזווג הזה שבא"א רק אחורים דאו"א, ופנים דזו"ן אינם מתקנים עוד בזווג זה, אלא שיוורדים עם או"א למטה, שאח"ז שוב נעשה זווג ב' באו"א, ושמה מתקנים הכלים דפנים דזו"ן, דהיינו גו"ע שבהם, שהם בחינת הקטנות דזו"ן. ולפיכך נבחנו האורות וכלים שבאחרים דאו"א, לאחים בכורים אל זו"ן, משום שאחרים אלו היו במדרגה אחת עם זו"ן, הן מטרם הזווג דגדלות דאו"א, והן בשעה שנעשו עליהם הזווג בא"א, לצורך הגדלות דאו"א, כנ"ל. אלא כיון שהם נתקנו בזווג הראשון בא"א, נבחנו לבכורים אל

בנים בכורים כמו למשל זו"ן אל או"א, שהם המ"ן בכורים שלהם אינם חסרים לעולם משם ואי אפשר לשום מ"ן לעלות וכו' זולתי על ידם: פירוש, כי ב' בחינות יש תמיד במ"ן א' היא בחינת האחרים דעליון שנפלו למדרגת התחתון. וב' היא מדרגת התחתון גופיה. כמ"ש לעיל. גם ידעת, אע"פ שעולים שתייהן ביחד למ"ן אל העליון, מ"מ מדרגת התחתון הכלולה בהמ"ן, שהיא עלתה עתה בפעם הא' למ"ן, אינה מתקנת שם בזווג ההיא עם העליון, אלא לזווג ב' היא צריכה, כנ"ל. ולפיכך נבחנו האורות שנתלבשו באותן ב' הבחינות הנ"ל, כמו אחים זה לזה, משום שבמקורן מטרם עלית מ"ן היו ב' הבחינות רק בחינה אחת, במדרגת התחתון. כנ"ל. אלא מבחינת לידתן נתפרדו זו מזו, כי יצאו בב' זווגים בזה אחר זה: כי האחרים דעליון שבהמ"ן, יצאו בעלי העליון ונשלמו שם. והכלים דפנים של התחתון, יצאו ונשלמו בהעליון שלהם. כנ"ל. וע"כ בחינה א' נבחת לבן הבכור, ובחינה ב' נבחת לאחיו השני.

ודבר זה נוהג בכל מיני המ"ן שבעולמות. כי זה הכלל, שאחרים דעליון שהם אח"פ, נמצאים תמיד בכלים דפנים של התחתון, שהם גו"ע, שהרי גם אח"פ של התחתון נפלו להמדרגה הנמוכה מהם, ולא נשאר בו רק גו"ע לבד. ועד"ז בכל המדרגות, הרי שכל מיני מ"ן יש בהם בהכרח ב' בחינות, שהן אחורים דעליון ופנים דתחתון. אלא שנחשבות לבחינה אחת של מ"ן, מחמת היותן שתייהן במדרגה אחת, כי העליון היורד למקום התחתון נעשה כמוהו. וכן בשעת עלית המ"ן מאיזו בחינה שהיא, נבחן ג"כ שהפנים דתחתון עולים

זווג מ"ן חדשים, כי כשעולים, תכף מתתקנים בפעם ב', ואז עולות אחרות להתתקן גם הם. ועד"ז עד שיושלמו להתברר כל המלכים ואז יבא המשיח בעזרת ה'.

ט) ונבאר ענין המ"ן שבנוקבא דז"א וממנה נלמוד לזולתם. כבר ביארנו, כי כל בחינות אלו המלכים נק' שם ב"ן, ולכן דע והבן, כי סתם מ"ן שבכל מקום, הם רמוזים בשם ב"ן. אמנם יש בהכרח בחינת המ"ן בעצמם, וגם בחינת הכלי עצמו אשר נתונים בתוכו המ"ן, אשר אליו רמזו רז"ל, באמרם אין האשה כורתת ברית אלא עם מי שעשאה

אור פנימי

שהם למעלה ממדרגתם. כנודע, שאין שום מדרגה יכולה להתעלות למעלה ממדרגתה. ט) מ"ן שבכל מקום הם רמוזין בשם ב"ן: כי כל ענין המ"ן בא מכה שביה"כ, והביטול, שהיה בכל הפרצופים שיצאו בעולם הנקודים. אשר כל התיקונים הבאים בשתא אלפי שני עד ימות המשיח, אינם אלא לחזור ולבנות את כל הפרצופים האלו על קומתם כמו שהיו מטרם שנתבטלו. ונודע שעולם הנקודים מכונה בשם ב"ן, א"כ כל בחינה ובחינה שאנו מעלים אותה לתקנה, שהיא המ"ן, היא נבחת בשם ב"ן. אמנם האורות הנמשכים מחדש מא"ס ב"ה דרך כל המדרגות עד לתקן את המ"ן הנ"ל, המה נבחים בשם מ"ה. כמ"ש לעיל בחלק ח'.

המ"ן בעצמם, וגם בחינת הכלי עצמו אשר נתונים בתוכו המ"ן: כבר ידעת, שאי אפשר לשום מדרגה שתתעלה למעלה ממנה אפילו משהו. כי העליון הבא למקום התחתון נעשה כמהו, וכן התחתון העולה למקום העליון, הוא מחויב להיות כמהו, כי כל ענין הפרש הרוחני, הוא רק שינוי צורה, וכל עוד שיש איזה שינוי צורה בין התחתון להעליון, איך אפשר שהתחתון יעלה להעליון. ולפיכך, כיון שאין מציאות תיקון להתחתון במדרגתו עצמו, אלא אם כן שהעליון יתקן אותו בתוך מדרגתו העליונה. כמ"ש בסוף חלק ח', שאין מציאות תיקון לבי"ע במקומם, אלא רק בעליותם לאצילות. וכן האצילות למעלה. לכן צריכים לכלי

זו"ן שנתקנו אח"כ ע"י זווג הב'. ותבין אמנם, שאין הכוונה לג"ר דאז"א, כי עמהן לא היו זו"ן מעולם במדרגה אחת, אלא הכוונה היא רק לאח"פ דאז"א בלבד. המכונים אחורים דאז"א.

וזה אמרו "אינם חסרים משם לעולם" כי האחורים האלו דאז"א נתחברו לבנין פרצופם דאז"א גופיהו, וע"כ אי אפשר שיחסרו משם. משא"כ הפנים של זו"ן אע"פ שהיו דבוקים יחד באחורים אלו דאז"א, מ"מ אחר הזווג הב' הנ"ל, המה מתפרשים מן האחורים דאז"א, ויוצאים משם למקומם למטה, כי הוכרו שאינם מבחינת אז"א אלא ממדרגת זו"ן, שז"ס הלידה.

וזה אמרו "ואי אפשר לשום מ"ן לעלות משם ואילך וכו' וזלתי על ידם" כי כל מדרגה הבאה בזו"ן היא מחויבת לחזור על כל הדרכים הנוהגים באצילותם הראשונה דזו"ן, כי אין לך חידוש הארה אלא מא"ס ב"ה, וע"כ צריכים כל הפרצופים להעלות מ"ן זה לזה עד א"ס ב"ה, ואז יורד אליהם אור חדש מא"ס ב"ה בסוד מ"ד לא"ק ודרך כל המדרגות באותו הסדר שנאצלו מתחלה, עד שבאים המוחין לזו"ן. וע"כ אומר הרב אשר המ"ן ומ"ד החדשים המושפעים לזו"ן מאז"א אינם משפיעים וזלתי על ידי אחורים דאז"א הנ"ל, שהם האחים בכורים דזו"ן, כי להיותם בקרבה גדולה אל זו"ן, ע"כ המה מעלים את המ"ן דזו"ן לאז"א, לצורך המוחין שלהם. וזולתם לא היו זו"ן יכולים לעלות לאז"א,

כלי. ולכן אין האשה מתעברת מביאה ראשונה, כי בביאה ראשונה עשה לה בחינת הכלי, ומשם ואילך יש מקום אל המ"ן להצטייר בתוכו, ואז מתעברת.

(י) וכל אלו הבחינות כולם הם בשם ב"ן, אלא שיש בו ב' בחינות: כי אחורי שם זה, שהוא בגי' ע"ב קד"ם, כזה: י' י"ה יה"ו יהו"ה שבגי' ע"ב, כפשוטו. יוד, יוד ה"ה, יוד ה"ה ו"ו, יוד ה"ה ו"ו

אור פנימי

של הפרצוף, דהיינו ע"פ ד', המלואים: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, כנודע. עוד כתב שם אשר שם הוי"ה בריבוע, יורה על בחינת האחורים של הפרצוף.

וזה אמרו "כל אלו הבחינות כולם הם בשם ב"ן" דהיינו כנ"ל, שכל בחינות המ"ן מכל ה"פ נקודים, נקראות בשם הוי"ה דב"ן, "אחורי שם זה שהוא בגימטריא ע"ב קד"ם, ע"ב כפשוטו, וקד"ם במילואו" כי האחורים דהוי"ה הפשוטה בלי מילוי הוא ע"ב, ואחורים דהוי"ה במילוי ב"ן הוא קד"ם, "ושניהם יחד בגימטריא רי"ו, גבורה, זהו בחינת כלי אמנם השם כסדרו במילוי בגי' ב"ן, זהו המ"ן עצמם".

והנך רואה איך הרב מדייק להסביר לנו היטב, ההפרש בין המ"ן עצמם לבין הכלי המעלה את המ"ן. כי ה' בחינות: אחורים דעליון, ופנים דתחתון, שיש בכל מ"ן, הוא מרמו באחורים דהוי"ה ב"ן, שהיא בחינת העליון. ובפנים של הוי"ה דב"ן שהם הכלים דפנים גו"ע דתחתון. אשר ע"כ, בחינת האחורים שהוא רי"ו הכלולה בהמ"ן, שממנה נעשה התשלום של אחורים דגדלות של העליון, ומצטרפים לבנין הפרצוף של העליון, הוא נעשה לבחינת כלי המעלה מ"ן דתחתון אליו לתקנו בהווג שלו. כנ"ל בביאור הבנים בכורים דאו"א כלפי זו"ן. כי עד"ז גם כאן בנוקבא, שאחר שכבר נגמרת הקטנות שלה, אז היא מעלה המ"ן שלה, אל זווג זו"ן, שהמ"ן הללו כלולים ג"כ מב' בחינות מאחורים דעצמה שנפלו לבי"ע לבחינת הפנים דנשמת הצדיקים, דהיינו בחינות הרי"ו

מיוחד בכל מדרגה ומדרגה, שיהיה בסגולתו לרדת למקום מדרגת התחתון ממנה ולהעלותה למעלה למקומה. וזהו שאומר הרב שבהכרח יש בחינת מ"ן לבד, ובחינת כלי המעלה אותו לבד. כי אם לא כן, איך אפשר שהמ"ן דמדרגת התחתון יעלה להעליון ממנו, כנ"ל.

אין אשה מתעברת מביאה ראשונה, כי בביאה ראשונה עשה לה בחינת הכלי, ומשם ואילך יש מקום וכו': ותדע, שענין כלי זה להעלות מ"ן, הוא ענין אחד עם בחינת הבנים בכורים שכתב הרב בסמוך, שאי אפשר לשום מ"ן לעלות זולת על ידיהם. וכמו שבארנו שמה, שבכל מ"ן נבחנות ב' בחינות, שהן: אחורים דעליון, ופנים דתחתון. והאחורים דעליון נבחנים תמיד שהם האחים בכורים אל הפנים דתחתון. ע"ש. ועד"ז ממשך הרב אותו הענין אצל המ"ן דנוקבא, כדי שממנו נלמוד לזולתה, כי כאן מבארם היטב בסוד האחורים ופנים של שם הוי"ה דב"ן, כמובא לפנינו.

(י) אחורי שם זה שהוא בגי' ע"ב קד"ם כו' ושניהם בגי' רי"ו, גבורה, זהו בחינת הכלי, אמנם השם כסדרו במילוי וכו' זהו המ"ן עצמם: וצריך שתדע מ"ש הרב בע"ח שער י"ח סוף פ"א. וז"ל. שורש הוי"ה הם ד' אותיות עצמן, אבל מילואם, הוא ביאור ההוי"ה ויצאית אורותיהם לחוץ. פירוש, כי ד' אותיות הוי"ה בלי מילוי, מורים על הע"ס השורשיות שבפרצוף, שנקראות ראש או כתר, ואם יש בתן מילוי הן מבארות את השורש, כלומר, שמבארות את השיעור קומה

ה"ה, שבג"י קד"ם במילואו. ושניהם בג"י רי"ו, גבורה, זהו בחינת כלי. אמנם השם כסדרו במילוי, כזה: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה בג"י ב"ן, זהו המיין נוקבין עצמם. ויש ענינים רבים וביחוד רבות כזה, וית' בע"ה במקומם. (א) ונבאר כלי זה מה ענינו. כי הלא רז"ל אמרו בסבא דמשפטים, דבעלה דאתתא, שבק בה רוחא דשדי בגוה. וסוד הענין, כי הלא נודע כי שם ב"ן הוא במלכות. וגם הוא הנקרא נפש כי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, הם חיה נשמה רוח נפש, ושם ב"ן זה הוא הנקרא נפש דדוד, נפש המלכות. וקודם שתכנס בה בחינת הנפש זו, היא חסירה ואינה ראויה להוליד, כי לכן הטריפה אינה יולדת, עד היות לה נפש בשלימותה.

אור פנימי

בנין פרצופה, או המ"ן מצטיירים בתוך הכלי דאחורים שלה, ושם מקבלים חלקם וכבר הארכנו בענין זה במ"ן דא"א, (לעיל דף תשל"ט ד"ה וזה אמרו אמנם) ותדמה ג' המדרגות שבכאן לג' המדרגות: א"א, וא"א, וו"ן, משם, בכל הסדר, כי ז"א דומה לא"א והנוקבא לאו"א, דהיינו לעליון, והכלים דפנים דנשמת הצדיקים דומה לו"ן, שבזווג הב' בהעליון הקרוב להם, המה מקבלים תיקון הקטנות שלהם, הנקרא עיבור. ובדרך זה תבין הדברים ביותר. גם תראה איך ענין זה נוהג בכל מיני מ"ן.

(א) רוחא דשדי בגוה: פירוש כי בכלי המעלה מ"ן הנ"ל בדיבור הסמוך, נבחן שם, גם בחינת האור המלוכש בכלי, והאור הזה, הוא מכונה בשם רוחא דשדי בגוה. וכן בשם, האי רוחא דשבק בה בעלה בביאה קדמאה, כמ"ש להלן.

וקודם שתכנס בה בחינת נפש זו, היא חסרה ואינה ראויה להוליד: כי כל עוד שהאחורים שלה, שהם אח"פ דע"ס שלה, לא חזרו למדרגת הנוקבא דאצילות, הנה חסרים לה נה"י דכלים וג"ר דאורות כנ"ל. וע"כ אינה ראויה להוליד. עד שתהיה לה נפש בשלימותה, דהיינו אחר זווג הא' של הגדלות שלה, שאז חוזרים אליה אח"פ שלה ומשתלמת בה הנפש בנה"י דכלים וג"ר דאורות. וזכור כאן אשר אח"פ ונה"י הם מדה אחת.

עם הכלים דפנים של נשמת הצדיקים, שהם בחינת הו"ה דב"ן כסדרו, להיותם כלים דפנים, ולא אחורים. ובשעה שהמה נתקנו ע"י זווג וו"ן בפעם הא', אז עולה התיקון רק לבחינת האחורים דנוקבא לבד, דהיינו לבחינת הרי"ו דמ"ן, אבל לבחינת הו"ה דב"ן דמ"ן שהם הכלים דפנים דנשמת הצדיקים עדיין אין מגיע להם שום תיקון, אע"פ שהם מלבישים את האחורים דנוקבא בשעת הזווג. כנ"ל.

וזה אמרו "אין האשה מתעברת מביאה הראשונה" כי הביאה הראשונה היא מספיקה רק להעלות את אח"פ של הנוקבא להשלים בנינה בע"ס דגדלות, דהיינו האחורים שלה, אבל הכלים דפנים דנשמת הצדיקים המצויים עם אח"פ שלה בשעת הזווג אינם מצטיירים עכשיו כלום, כנ"ל, אלא אח"כ אחר שאחוריים שלה כבר קבלו כל תיקונם, אז נעשה בה זווג ב' על המ"ן האלו דנשמת הצדיקים, ואז היא מתעברת מהם.

וזה אמרו "כי בביאה הא' עשה לה בחינת כלי, ומשם ואילך יש מקום אל המ"ן להצטייר בתוכו ואז מתעברת" כי משרם שנתקנו אח"פ של עצמה, איך תתקן את המ"ן דנשמות הצדיקים, שהם מדרגה התחתונה אליה, ומוז"א לבדו אינם ראויים לקבל, כי הוא כמו עלי עליון להם. וע"כ לא יוכלו המ"ן להצטייר בה בביאה א'. אלא בביאה ב' שכבר אח"פ שלה מתוקנים בתוך

(ב) ואמנם נפש זו היא בחינות הגבורות, כי בדעת הזכר יש חסדים וגבורות כי הבכור נוטל פי שנים, ואח"כ הוא נותן לנוקבא חלקיה, שהם עיטרא דגבורות כנזכר, כי אע"ג שבהיותה עדיין אחור באחור עם ז"א אין גופה נשלמת אלא ע"י הגבורות הניתנים לה מאחוריו כנ"ל, עכ"ז אינה נוטלת את הגבורות עצמם, רק ההארה

אור פנימי

שבשעה שהנוקבא עודנה אב"א, ז"א משלים לגופה בבחינות הגבורות. ואז עדיין אין הנוקבא ראויה לשום זווג, ונמצא, שהוא משלים הגבורות שלה בלי זווג כלל. כי לא נקרא זווג וביאה אלא פב"פ, כנודע.

עכ"ז אינה נוטלת אז הגבורות עצמם אלא רק ההארה שלהם העוברת דרך מסך אחורי ז"א: פירוש, שיש הפרש גדול בין הגבורות דקטנות ובין הגבורות דגדלות. כי ידעת שגבורות פירושן או"ת, אמנם אין או"ת אלא בחינת הכאת אור העליון על העביות שבמסך, כנודע, וא"כ, יש ב' מובנים במלת גבורות, א' הוא בחינות המסך והעביות שבהם. ב' הוא בחינת האו"ת העולה מהם ע"י הכאת האו"י בהעביות. וזה שמחלק הרב בין השלמת הגבורות הנוהגת בעת קטנות הנוקבא, שפירושה השלמת המסך והעביות המקובל לה דרך אחורים ומסך דו"א, ולהשלמת הזו ודאי אינה צריכה זווג, שהרי פעולת הזווג היא פעולה הפוכה מזו, כי הזווג מביא אור ולא עביות. וע"כ, הרב מכנה אותם, הארת הגבורות ולא הגבורות עצמם, כי עצמות הגבורות פירושה האו"ת בעצם, שהוא כולו אור, שהרי האו"ת הוא נבחן לחלק מן האו"י עצמו, כנודע. אמנם העביות והמסך שהיא נוטלת בעת קטנותה, היא בחינת הארת הגבורות לבד, ולא עצמותן, כמבואר. ומה שמכנה אותן בשם הארה, אחר שהן רק בחינות עביות ומסך, הוא מטעם שאין שום השפעה מפרצוף לפרצוף, אלא בדרך הארה, כי עצם האור שהנוקבא מקבל מהנקב אשר באחורי החזה דו"א, הוא

(ב) נפש זו היא בחינות הגבורות כי בדעת הזכר יש חו"ג כי הבכור נוטל פי שנים: דע כי ה"ח דמוחין, פירושם שהארת חכמה שבהם, היא באור ישר ממעלה למטה. והה"ג שבמוחין פירושן שהארת חכמה שבהן, היא רק ממטה למעלה, שנקרא: או"ת, ואור נקבה, שהוא אור הנפש. וזכור זה, וזה אמרו "נפש היא אור הגבורות" דהיינו רק אור חוזר, כנ"ל. ומבאר "כי הבכור נוטל פי שנים" דהיינו ז"א שנקרא בכור כלפי הנוקבא, הוא נוטל ה"ח וה"ג בשלימות, שהם או"י ואו"ת כנ"ל "ואח"כ הוא נותן להנוקבא חלקה, שהם עיטרא דגבורה" כי היא אינה יכולה לקבל ממנו את הארת חכמה בבחינת או"י, הנקרא עיטרא דחסדים. אלא רק מבחינת או"ת לבד, הנקרא עיטרא דגבורה, שהיא בחינת נפש, כנ"ל. וטעם הדבר יתבאר במקומו. ומה שהרב מכנה כאן לז"א בשם בכור, הוא משום שכל המדובר כאן, הוא בהבחן של הארת חכמה שמבין הזכר לבין הנוקבא, כנ"ל. אשר הגילוי הזה אינו נוהג אלא בכלים דאחורים דו"א, דהיינו בתנה"י שלו מחזה ולמטה, וכבר ידעת שאחורים דעליון מכונים בנים בכורים כלפי כל פרצוף התחתון. מטעם המבואר היטב לעיל (דף תשל"ט ד"ה בנים בכורים) ובכדי לרמוז לנו בדיוק באיזו בחינה שמדבר, לכן קורא אותו בשם בכור.

אע"ג שבהיותה עדיין אב"א עם ז"א אין גופה נשלמת אלא ע"י הגבורות הניתנים לה מאחוריו: מקשה איך אמרינן כאן, שבביאה ראשונה עושה לה בחינת כלי, שפירושה השלמת הגבורות, כנ"ל, ושם אמר

שלהם העוברת דרך מסך אחורי ז"א, אך הגבורות עצמם אינה נוטלתם רק ע"י זווג, כי הרי הה' חסדים מתפשטין בגופיה ויורדות ה' הגבורות ביסוד שלו, ונותנו בסוד זווג לנוקבא.

יג) והנה הפעם הראשונה, אשר נזדווגו הז"א עם נוקבא שהוא בעת אצילותם, דאתנסירו וחזרו אפין באפין, אז היתה נקראת עדיין ביאה ראשונה, ואותם הגבורות אשר נתן בה בעלה, לא נתעברה מהם, כי אז נעשה בה בחינת היסוד והרחם והכלי שבה, אשר יהיו אח"כ בתוכו המיין נוקבין, ואז נותן בה שם ב"ן א' שהם הגבורות הנז' ונעשה כלי בה, ואינו מסתלק מהם לעולם עד יום מות האשה, שאז כתיב, ויהי בצאת נפשה כי מתה, וז"ס ההוא רוחא דיהב בה בעלה בזווגא קדמאה, דנעשה כלי לקבל בו המיין דכורין ונוקבין, ואז מביאה שניה ואילך, מתעברת בכח אותו הכלי שמקבלם בתוכו.

אור פנימי

הבונה את העביות והאחורים האמור, שה"ס ויבן ה' אלקים את הצלע, כמ"ש שיתבאר במקומו.

נ"ב הערה מכ"ק של המחבר זצ"ל על המלים "רק ההארה שלהם העוברת דרך מסך אחורי ז"א" היינו ההארה המורידה ה"ת מעינים לפה, וממשכת האח"פ שה"ס הגבורות).

הגבורות עצמם אינה נוטלתם רק ע"י זווג וכר': דהיינו בסוד מוחין, כי משפיע לה מוחין דפנים מזווג ע"ב ס"ג העליונים הבאים להם דרך כל המדרגות, ומורידים ה"ת מעינים שלה אל הפה, ונמצאים אח"פ שלה, מוחזרים לראש שלה ולתוך שלה, ואז נתקנים הכלים דאחורים שלה, שהם בחינת נה"י שלה, המכונים יסוד ורחם, והאורות השייכים להם, ואז היא נשלמת בבחינת הגבורות שלה מבחינת עצמותן, כי עתה נעשה ראויה לקבל בהן המ"ן ומ"ד. כנ"ל. כי אלו הגבורות הנשלמות, הן הכלי המעלה מ"ן, ובהן סוד רוחא דיהיב בה בעלה בביאה קדמאה הנ"ל.

יג) היסוד והרחם והכלי שבה אשר יהיו אח"כ בתוכו המ"ן: כבר נתבאר זה, כי ב"ן א' שהם הגבורות הנזכר ונעשה כלי בה: כלומר בחינות הריבוע דהוי"ה דב"ן, שהם ע"ב קד"מ שבגימטריא רי"ו, כנ"ל בדברי הרב אות י'.

רוחא דיהיב בה בעלה בזווגא קדמאה: כי האחורים הנשלמים יש בהם בחינת כלי ובחינת אור. וע"כ נבחן בהם: כלי להעלאת המ"ן, והאור שבהכלי, שהוא רוחא דיהיב בה

(יד) ונמצא, כי עצמות גוף המלכות נעשית מהגבורות הנקרא ב"ן, שנמשכו דרך אחורי ה"א, אך נפשה ממש, שהם הגבורות בעצמם, אינם ניתנים אלא בעת הזווג הראשון, ולהיות כי בעלה נקט להו בקדמיתא בדעת שבו, לכן א"א לבוא אליה אלא ע"י בעלה בעת הזווג, ואז אלו הגבורות עומדות שם תמיד, כמו השאור להחמיץ העיסה, וכל המיין נוקבין א"א להעלות אלא ע"י ידיהם, כי בכל פעם שבאין מיין נוקבין וגבורות אחרות, מהם מצטייר צורת הולד והם הם הולד בעצמו.

(טו) אמנם אין לך ולד נוצר מחדש ממיין נוקבין אחרים אם לא שיקחו קצת חלק מההוא רוחא קדמאה, הוא הכלי הנזכר, וכאשר נשלם ההוא רוחא, כי כבר כל הבאים החדשים לקחו חלקם, ולא נשאר ממנו מאומה, אז נפסק אורח כנשים, ואינה מתעברת ויולדת יותר. אמנם נשאר בו קצת חיות לצורך גופה של היסוד עצמו של האשה, ובהפסק גם זה גם האשה מתה, וגם אם היתה יולדת זה החיות האשה המועט של הנפש עצמו היתה מתה. וז"ס בנימין דכתיב ביה ויהי בצאת נפשה, כי מתה. והבן זה.

(טז) ודע, כי כמו שיש רוחא קדמאה בבחינת מיין נוקבין, כן יש רוחא קדמאה דשדי בה בעלה בסוד זווג דנשיקין הראשונים, כי גם הם נקראים זווג ולעולם נשאר שם ההוא רוחא קדמאה מן הנשיקין ראשונים בפי הנקבה, ביסוד שבפיה, שהוא הלשון שבה, ונשאר שם לצורך שאר זווגי נשיקין מהם והלאה, ע"ד הנזכר ברוחא קדמאה דמיין נוקבין.

אור פנימי

בעלה בביאה קדמאה. אשר כל המ"ן החדשים הנולדים ויוצאים משם, נוטלים עמהם חלק מאותו האור, דהיינו מהאי רוחא.

(טז) זווג דנשיקין הראשונים וכו': יתבאר

להלן במקומו. ושורשו נמשך מהאור חדש דבקע לפרסא וירד והאיר להג"ר דנקודים דרך הסבור דא"ק, והוריד ה"ת מעינים דכתור של הנקודים אל הפה, והחזיר לאו"א אל הראש, כמ"ש בחלק ו'. והוא דומה בכל דרכיו לזווג דיסודות, שמקורו הוא מהאור שהאיר יסוד דא"ק לפה דאו"א דנקודים. וע"כ נוהג ענין רוחא קדמאה וכל הנ"ל, הנאמר בהנוקבא. בבחינת הזווג דיסודות, גם בהווג דנשיקין.

(יד) עצמות גוף המלכות נעשה מגבורות הנקראות ב"ן, שנמשכו דרך אחורי ד"א, אך נפשה ממש וכו' בעת הזווג הא': כלומר, הקטנות של המלכות שהיא עיקר בנינה כנודע, נעשה מהאורות דב"ן שנמשכו אליה דרך הנקב מאחורי החזה דז"א, כמ"ש במקומו. אבל נפשה ממש, דהיינו הגדלות שבה, שתהיה ראויה להוליד נשמות, דהיינו בחינות הכלי המעלה מ"ן, והרוחא שבהכלי,

* (יז) והבן היטב טעם כלי זה, כי הוא בחינת הרי"ן, דהיינו שהם ג' ע"ב, מן ס"ג מ"ה ב"ן דע"ב, דהיינו מה' ראשונה ולמטה, שכלם בחינת נוקבא הם, והגבורות והנקבות שבחסדים עצמם, שעל ידיהם תוכל לקבל החסדים העליונים, שהם ע"ב דכורין, והוא שם ע"ב אחד הכולל כל הה"ג, הנקרא רי"ן, ושניהם יחד נקראים עיבור: ע"ב, רי"ן. ולהורות כי אין עיבור בעולם אם לא על ידי שניהם.

(יח) וז"ס פרח מטה אהרן לבית לוי, כי אהרן הוא חסד, ע"ב. ולוי הוא גבורות, רי"ן. ושניהן פר"ח, שהם רפ"ח ניצוצין, ומחיבור שניהן נעשין הנשמות, כנודע, כי כל הנשמות יוצאות מלובשות במקצת מההוא רוחא דשדי בגוה, הרי"ן הנ"ל.

אור פנימי

(יז) טעם כלי זה וכו' בחי' נוקבא הם הגבורות והנקבות שבחסדים עצמם: כנזכר לעיל, שאותם אח"פ העולים אליה מהמדרגה התחתונה, וחוזרים ומתחברים בהנוקבא, מכה זווג העליון דא"א, המוריד ה"ת מעינים שלה, הם הכלי המעלה מ"ן. וזה אמרו "שהם ג' ע"ב מן ס"ג מ"ה ב"ן דע"ב" פירוש. שהארה זו המחזירה אלו הג' כלים אח"פ, באה לה מאור הזווג דע"ב ס"ג, אשר הארת ע"ב מורידה את ה"ת מעינים שלה, מפאת שאין שום מקור לה"ת בעינים בבחינת ע"ב, כנודע, כי רק ס"ג הוא תחלת המקור לעלית ה"ת בעינים, ולפיכך, כל אימת שנעשה הזווג דע"ב ס"ג, הנה הארת ע"ב מורידה תיכף הה"ת מעינים. ולכן נבחן שבאלו הג' ספירות אח"פ, שהם בינה ו"א ונוקבא, יש ג' האורות מהוי"ה דע"ב, והיינו כפי האורות המתיחסים לכלים ההם, שהם נשמה, רוח, נפש. הנקראים ס"ג, מ"ה, וב"ן, כנודע. וז"ש שהם ג' בחינות ע"ב, כמבואר. וזה אמרו "דהיינו מה"ר ולמטה שכולם בחינת נוקבא הם, והגבורות והנקבות שבחסדים עצמם שעל ידם תוכל לקבל החסדים העליונים שהם ע"ב דכורין" פירוש, כי כל כמה שהנוקבא חסרה האחרים שלה,

שהם בינה וזו"ן, אע"פ שיש לה גו"ע, מ"מ אינה ראויה לקבל חסדים העליונים, כלומר הג"ר שלה, ואין לה אלא רוח נפש לבד. אכן עתה, אחר שהשיגה האחרים שלה, שהם בחינות הנקבות דחסדים, דהיינו ה' ו' וה"ת שלה, שהם בחינות נר"ן דע"ב כנ"ל, הנה עתה תוכל לקבל את המוחין דג"ר שלה, שהם ע"ב דכורין, כי גה"ר הם תמיד בחינת זכר, וזה"ק הם בחינות נקבה. ומשמיענו, אע"פ שכל ההתחדשות שהשיגה מחמת הארת הזווג דע"ב ס"ג, אינה אלא בחינת הנוקבין שבה, שהן מבינה ולמטה, אמנם מערך האורות, השיגה גה"ר שבה. דהיינו ע"ב דכורין.

עיבור ע"ב רי"ן, ולהורות כי אין עיבור בעולם אם לא ע"י שניהם יחד: שפירושם, הכלים דאחרים בינה וזו"ן, שהם רבוע דהוי"ה דב"ן, שבג"י רי"ן (כנ"ל אות י') גם בחינת הרוחא שבהם, שהם ג' בחינות ע"ב, שבגימטריא רי"ן כנ"ל. ואח"כ המוחין העליונים עצמם, שהם ע"ב דכורין, כנ"ל. שבע"ב רי"ן אלו נשלמת הגדלות דנוקבא, גם הכלי המעלה מ"ן, שהם בינה וזו"ן הנ"ל, אשר כלי זה מעלה אליה את הכלים דפנים דנשמת הצדיקים. (כנ"ל

* עץ חיים שער ל"ט דרוש י'.

יט) והבן זה, מה ענין לבוש הנשמה, הנעשה מההוא רוחא דשדי בגוה. והוא גם מהחסד, בסוד אלוה, אלא שהוא מהרי"ו. ואולי לכן אלוה הוא מ"ב שהוא ג"כ גבורה. עי' בזוהר משפטים.

כ) והנה מאלו הע"ב רי"ו נעשין המוחין דז"א. ונמצא, כי נתחברו אורא דכיא ואשא דכיא, הנזכר ביסוד אמא, ומהם נתקנה גלגלתא דז"א, כנזכר באדרא, ומכח ב' אלו, נעשים דעת דז"א. וכבר ידעת, כי דעת דז"א נעשה מיסוד אבא ומיסוד אמא, והוא ענין זה שאמרנו, והבן זה. ולהיות כי זה האורא, אחר שהנחילו אבא לאמא נקרא שלה, וזה שאנו אומרים, כי נה"י דאמא הם מוחין דז"א, ואין אנו מונין את אבא, כי גם האורא שיצא ממנו כבר נחשב שהיא מאמא עצמה.

אור פנימי

דף תשמ"א ד"ה והנך) ואז מדווגים ז"א והוא מגבורה מחמת שהוא מהרי"ו, כי האורות הם התפשטות המוחין דגדלות, שהם חסדים וזכרים, אמנם כיון שהם מתיחסים ומתפשטים בכלים דאתורים, בינה וזו"ן, ע"כ נבחנו לגבורות, אלא בחינות גבורות שבחסדים.

כ) הע"ב רי"ו נעשין המוחין דז"א: כמו שנתבאר לעיל אצל המוחין דנוקבא, כן הדבר גם בז"א, שע"י עליתו בהתכללות הזווג באורא, מדווגים אורא שהם ע"ב ס"ג, בבחינת פב"פ, ואז הארת ע"ב מורידה את ה"ת מעינים דאמא, ששם נכלל ז"א, ואז משיג ז"א, האתורים שלו, שהם הכלים דבינה וזו"ן עם האורות שלהם דג' ע"ב, שהם בגימטריא רי"ו. וגם המוחין דגדלות שלו שהם ע"ב דכורין, כנ"ל. ואז הוא נשלם ויורד למקומו. הרי שגם המוחין דז"א הם בחינות ע"ב רי"ו, המושפעים לו מאורא.

אורא דכיא ואשא דכיא וכו' ומכח ב' אלו נעשה דעת דז"א: פירוש כי בחינות כלי ורוחא המעלה מ"ן הנ"ל, ה"ס אורא דכיא, והוא כולל ה"ת, דהיינו הארת ע"ב הנ"ל, שהיא מיין דכורין. ובחינת המ"ן דאמא, שה"ס הנ"ל, נקראת אשא דכיא. והם שניהם ה"ס ע"ב רי"ו, שמהם נעשים המוחין דז"א, כמ"ש בדיבור

דף תשמ"א ד"ה והנך) ואז מדווגים ז"א ונוקבא על המ"ן האלו, ומולידים את בחינת הקטנות דנשמות הצדיקים, שהם מוחין דעיבור. הרי שאין הנוקבא יכולה להתעבר בנשמות הצדיקים, זולת אחר שהשיגה הע"ב רי"ו הנ"ל, וע"כ הם רמוזים במלת עיבור.

יט) רוחא דשדי בגוה והוא גם מהחסד בסוד אלוה אלא שהוא מהרי"ו: כבר ידעת שבביאה קדמאה, דהיינו בשעה שז"א משפיע המוחין דגדלות לנוקבא. נותן לה אז כלי המעלה מ"ן גם בחינת רוחא קדמאה, המכונה רוחא דשדי בה בעלה. כנ"ל. שבינה וזו"ן דכלים העולים מבי"ע ומתחברים עם הנוקבא, נקראים כלי המעלה מ"ן. שהוא בחינות אתורים דשם ב"ן שבגימטריא רי"ו. ובחינות האורות שבתוך בינה וזו"ן המתלבשים בהכלי ההוא, הם: ס"ג מ"ה וב"ן, מבחינת הוי"ה דע"ב שבגימטריא רי"ו, וג' ע"ב אלו, הם בחינות רוחא דשדי בגוה, כנ"ל, וע"כ מצד א' נחשבים לחסד, להיותם באים מהתפשטות המוחין מהארת ע"ב, ומצד אחד נחשבים לגבורות, להיותם רק אורות דבינה וזו"ן, שהם אתורים וגבורה, כי ע"כ מכנים אותם רי"ו, שהיא בגימטריא גבורה כנודע, וזה אמרו, שלבוש הנשמה, שהוא בא מהאי רוחא דשדי בה בעלה, הוא מהחסד בסוד אלוה,

* (כא) ודע כי ענין עשית כלי זה, הוא, כי גם ניתנין לה אז בחינת המוחין עלאין בג"ר, והם מתפשטין בכולה, כנודע. ואז גם יורדים הארת החסדים ההם, הנקראים רי"ו וכלי, ביסוד שלה, ונעשין כלי שם. באופן, כי אין כלי זה ביסוד לבד, אלא הם המוחין ממש בכל קומת אבא והבינה, ובכל קומת ז"א ובכל קומת הנוקבא. ומכללות ה"ח ההם נמשך גם ביסוד שלהם, ואז הנקבות, אמא ומלכות, מקבלין מוחין אלו דרך בעליהם, זו פנים בפנים, וזו אב"א, ונבנית גופם, וניתן בה כללות החסדים של הרי"ו בסוד אב"א, ואז נעשית כלי. ואח"כ חוזר אבא להמשיך מוחין עצמן פנימים של זווג, ונכנס באמא בסוד מוחין ובסוד זווג ג"כ. ומשם נמשכים לזו"ן בסוד פרצוף עצמו ואח"כ בסוד זווג, והבן זה מאד.

אור פנימי

נו"ה דא"א, שבהם הג"ר, דהיינו ע"ב דכורין הנ"ל, הם בחינת חו"ב דז"א, ונו"ה הם לבושים דחו"ב אלו. כי נו"ה הם בחינות ג"ר. ויסוד הוא בחינת ז"א, כנודע. וע"כ בחינת אשא דכיא ואורא דכיא מתלבשים ביסוד, להיותם מבחינת רי"ו הנ"ל. ובחינת ע"ב דכורין שהם בחינת הג"ר, חו"ב, הם מתלבשים בנו"ה.

כא) עשית כלי זה הוא, כי גם ניתנין לה אז בחינת המוחין עלאין בג"ר, והם מתפשטין בכולם: כלומר, שצריך זווג עליון דע"ב ס"ג להוריד את ה"ת מעינים, שאז עולים ומתחברים הכלים דאחורים דבינה וזו"ן להמדרגה, ואז מתגלים המוחין דג"ר העליונים, והם מתפשטים בכלים דא"א, ששם נעשה הזווג דזו"ן דגדלות, וכן בזו"ן גופיהו שעלו לשם בהתכללות הזווג דא"א, אלא בא"א הם פב"פ, ובזו"ן נחשב זה לאב"א, עד שבאים למקומם למטה, וע"י מ"ן חדשים חוזרים גם הם פב"פ, כנודע. אמא ומלכות מקבלים מוחין זו פב"פ, וזו אב"א: כי כל כמה שאין הזו"ן יורדים למקומם, ויקבלו מ"ן דנשמת הצדיקים

הסמוך עש"ה. דהיינו בשעת עליתו למ"ן להתכללות הזווג בא"א להשיג שם המוחין דגדלות שלו, שאז מקבל מאור הזווג דע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מעינים שלו, ואח"פ שלו שבים להמדרגה, שאז נשלמים לו נה"י דכלים וג"ר דאורות כנ"ל. והנה הזווג הזה נבחן, שהוא בכלים דא"א, וע"כ אותם הנה"י שנתעלו להשלמת הקומה דע"ס דגדלות דז"א, המה נתחברו בהכלים דא"א, שהרי הזווג נעשה בנה"י דא"א, אלא מבחינה חיצונית שהיא מדרגת ז"א ולפיכך נבנתים אותם הנה"י חדשים שנתוספו בכח הזווג בא"א, שהכלים הם דא"א עצמם, אמנם קומת האור היא קומת ז"א, שהרי הזווג נעשה על המ"ן דז"א. ולפיכך אחר שנולד ז"א נוטל עמו הנה"י דא"א הנ"ל, מחמת שקומת האור שבהם אינה ממדרגת א"א, אלא ממדרגת הז"א, והם מתלבשים בבחינת הפנימיות דז"א, בבחינת לבושי מוחין. (כמו שהארכנו לעיל דף תרל"ז ד"ה עתה תבין. עש"ה) וזה אמרו "ומכת ב' אלו נעשו דעת דז"א" דהיינו מבחינות היסודות דא"א, נעשה לבוש לדעת דז"א, ובהם האי אורא דכיא ואשא דכיא. ומבחינת

* (כב) זר"ן יש בהם חיצוניות ופנימיות, ובתחלה נתבררו ונתקנו כל בחינות החיצונות דזו"ן בשלשה זמנים, והם עיבור ויניקה ועיבור ב' דמוחין, כנ"ל בפ"א וב'. ואחר כך חזרו פעם שנית זר"ן להתקן בבחינת פנימיות והיה אז בהם עיבור ויניקה ומוחין אחרים, אחר שנעשה החיצוניות, ג"כ בשלשה בחינות עיבור ויניקה ועיבור דמוחין כנזכר. נמצא שהיו בזו"ן ד' עיבורים, וב' יניקות, לב' בחינות חיצוניות ופנימיות.

(כג) והנה שלשה זמנים נמצאו בענין העיבור, ויתבאר לקמן, והנה הא', הוא עיבור של שבעה חדשים, כמו שמצינו במשה ע"ה, ובפרץ וזרח, וכיצא בהם. הב' הוא עיבור של ט' חדשים, שהוא רוב העולם. הג', הוא עיבור י"ב חדשים, כנזכר במס' יבמות דף פ' ע"ב, שבא מעשה לפני רבה תוספאה, דאשתהי י"ב חודש והכשירו.

(כד) והנה בבחינת החיצוניות, יש שני מיני העיבורין הנז', כי עיבור הא' הוא י"ב חודש, ועיבור הב' דמוחין היה ט' חדשים, ובבחינת הפנימיות היו ב' מיני עיבורים הנז', כי עיבור הא' היה ט' חדשים. ועיבור הב' דמוחין היה שבעה חדשים.

אור פנימי

המחזירים פב"פ, עדיין הם נחשבים לאב"א. כנ"ל.
נמשכים לזו"ן בסוד פרצוף עצמו, ואח"כ בסוד זווג: כי מתחלה נמשכים להם המוחין דג"ר בסוד פרצוף, דהיינו בבחינת פב"א, שזה מספיק לזווג דעובר בשביל הכלים דפנים דנשמת הצדיקים, ואח"כ עולים נשמות הצדיקים למ"ן פעם ב', בסוד זווג פב"פ.
(כב) זר"ן יש בהם חיצוניות ופנימיות: כבר ידעת, שכל האורות דאצילות באים רק לתקן את הכלים והקומות שיצאו בע"ס דנקודים ונתבטלו. גם ידעת, שהז"ת דנקודים, קבלו מב' פרצופים מיוחדים: כי ד' המלכים דתג"ת, קבלו ד' הקומות שמלמעלה למטה, מן ד' הקומות שיצאו באו"א דנקודים. וד' המלכים תנהי"מ, קבלו

מד' הקומות דישסו"ת דנקודים. כמ"ש באורך בחלק ז'. ובוה תבין שתיקון ד' הקומות שמחזה ולמטה דז"ת דנקודים הם בחינות גרנח"י דחיצוניות דזו"ן דאצילות. וד' הקומות דתג"ת, שמחזה ולמעלה דז"ת דנקודים, הם גרנח"י דפנימיות דזו"ן דאצילות. (כד) החיצוניות וכו' עיבור הא' היה י"ב חודש, ועיבור הב' דמוחין היה ט' חדשים: כי העיבור דחיצוניות הוא בחינת התכללות נה"י בתג"ת של א"א, שה"ס ג' גו ג', וז"ק אלו צריכים להתכלל בו"ק דאו"א, ג"כ בהתכללות נה"י דאו"א בתג"ת דאו"א, וב' פעמים ו"ק הם י"ב חודש. אבל לגדלות שהיא עיבור ב', שאז כבר הו"ק שלו נגמרים, ואינם צריכים אלא להתכללות הו"ק דז"א בתג"ת דאו"א, שהם רק ט' בחינות, דהיינו ט' חודש.

* מבוא שערים שער ה' ח"א פרק ד'.

(כה) והנה נתבאר לעיל, כי בחינת החיצוניות קודם אל הפנימיות, ועכ"ז נבאר תחילה בקיצור גדול ענין הפנימיות, ואח"כ נבאר ענין החיצוניות, כי דוגמתן ממש היה בפנימיות, ואין הפרש ביניהם אלא במספר חדשי העיבור כנז', ומן חיצוניות תלמוד אל הפנימיות בכל שאר הבחינות. הנה אחר שהיו תרין עיבורין ויניקה א' של החיצוניות, חזר פעם ב' א"א להזדווג מיניה וביה בבח' פנימיותו, ולא נתלבש תוך אור"א, כמו שהיה בחיצוניות שהלבישו זו"ן בסוד תלת כלילן בג' בנה"י דאריך, ואור"א הלבישו לזו"ן. אמנם כאן בפנימיות לא היה כן, אכן א"א, מיניה וביה נזדווג בנוקבא, והמשיך בחינת פנימיות אל זו"ן, אשר משם נמשכו נשמות הצדיקים כנ"ל.

(כו) גם יש בזה הפרש אחר, כי בחיצוניות הלבישו נה"י דאריך לחג"ת שלו ונכללו בהם, אך עתה בפנימיות נכללו נה"י דאריך בחג"ת

אור פנימי

ועיבור א' דפנימיות, הוא ג"כ ט' חודש, כי הו"ק ד"א נכללים אז בחג"ת דעתיק, שבחב"ד דא"א. שהם ט' בחינות. ועיבור ב' דמוחין דפנימיות נמצאים הו"ק ד"א בבחינת הו"ת דעתיק, שאז מקבל מז' תיקוני גלגלתא דא"א, וע"כ הם רק ו' בחינות דהיינו ו' חודש. ויש עוד טעמים רבים, כמ"ש לפנינו. אמנם צריכים להבין מקורות הענין, לפי המתבאר לעיל, אשר בחינת הפנימיות, דזו"ן, ה"ס תיקון ד' הקומות דחג"ת דנקודים עד החזה. אשר עתה באצילות עומדים שם חג"ת דעתיק וג"ר דא"א, כי פה דראש עתיק מלביש מקום הפה דאור"א דנקודים, ונמצאים החג"ת שלו במקום דחג"ת של הנקודים ממש. גם ידעת, שראש דא"א מלביש על חג"ת דעתיק, הרי שחג"ת דעתיק וג"ר דא"א לקחו המקום של חג"ת דנקודים. ולפיכך בשעה שז"א לוקח משהו מנרנח"י דפנימיות, שהם דחג"ת דנקודים, הנה הכרח הוא שצריך להלביש וליקח מהחג"ת דעתיק, העומדים שם עתה, אלא בהזווג דקטנות מטרם שמשיג הג"ר הפנימים, הוא לוקח, רק מבחינת חג"ת דעתיק, מטרם שמתלבשים בהראש דא"א, כי אז הם משפיעים ו"ק בלי ראש. ובזווג הב' של הגדלות, הוא לוקח

גם מבחינת הראש דא"א, כלומר מבחינת החג"ת דעתיק שכבר נעשו לג"ר וחב"ד בא"א. ועד"ז תבין ג"כ, ב' העיבורים דחיצוניות, כי בזווג דקטנות דחיצוניות, הוא מקבל רק מחג"ת דא"א מטרם שנתהפכו ונעשו לחב"ד באור"א, שאז אינו מקבל אלא ו"ק, בבחינת ג' גו' ג' כנ"ל. אבל בזווג ב' של המוחין דגדלות, הוא מקבל מחג"ת דאור"א, כלומר מאותם החג"ת שחוזרים ונעשים לבחינת חב"ד. וע"כ הוא משיג ג"כ בחינה זו, אשר החג"ת שלו נעשים לחב"ד. כנודע, ועם זה תבין כל ההבחנות שבין נרנח"י דפנימיות ובין הנרנח"י דחיצוניות.

(כה) חזר פעם ב' א"א להזדווג מיניה וביה בבחינת פנימיותו ולא נתלבש תוך אור"א: כנ"ל, כי עתה הוא צריך לקבל מהקומות דחג"ת דנקודים, אשר חג"ת דעתיק לקח אותם, אלא מתוך שהוא עיבור ב' למוחין, הוא צריך לקבל החג"ת האלו מבחינת מה שהמה חוזרים להיות חב"ד, דהיינו מהתלבשות הו"ת דעתיק בתוך רישא דא"א, שהם נעשים שמה חב"ד, כנודע. ולפיכך אין להם עתה שום ענין להתלבש באור"א דאצילות.

שלו, ונוסף על זה, כי גם חג"ת שלו נכללו ונתלכשו בחב"ד שלו, ונמצא עתה שנה"י שלו כלולין בג' וג' שהם ט', ונכללו יחד כל הטי' ספירות דא"א, ומשם נמשך זו הפנימיות דז"א, והיה בעיבור ט' חדשים, כמנין תשעה ספירות דאריך שנכללו יחד, ואז מזה העיבור הא' של הפנימיות דאריך שנזדווגו מיניה וביה, ממנו נעשה פנימיות גופא דזו"ן. שהם בחי' ו"ק פנימים שבהם.

כז) אחר כך היה זמן היניקה בסוד הפנימיות דזו"ן, ולא קבלתי ענינה. ואח"כ היה עיבור ב' של מוחין של פנימיות דזו"ן, וזה היה זווג עליון גדול מאד, כי הז"ת דעתיק יומין שנתלכשו בשבעה תיקוני דגולגלתא דאריך כנז', מהם נמשך פנימיות המוחין בג"ר דזו"ן.

כח) ולכן עיבור הזה נמשך שבעה חדשים כנגד ז"ת דעתיק, ואמנם בחצי העליון של ספירת החסד דעתיק יומין, אין להם שום השגה כלל בשום אפשרות, ומכ"ש משם ולמעלה, ולכן ז' חדשים האלו אינן שלמים, וז"ס משארז"ל כל היולדת לשבעה, יולדת למקוטעים, כי כל עיבור שבעה נמשך מכאן, ואינם שלמים לסיבה הנז'. והנה גם מזה הפנימיות של המוחין דזו"ן, נמשכו ונעשו נשמות הצדיקים, וז"ס אותם הצדיקים הגדולים, שכולם נולדו לשבעה חדשים מקוטעים, כמו משה ושמואל ופרץ וזרח, כי כל אלו הנשמות נמשכין מז' דעתיק שבד' דגולגלתא דאריך, והבן זה.

* כט) אחר שנתבאר בפרק הקודם ענין ב' בחינות דחיצוניות ופנימיות ואיך שמשו ב' עיבורים הנז', דט' ושבעה בפנימיות, אחר

אור פנימי

כז) חג"ת שלו נכללו ונתלכשו בחב"ד שלו וכר' ונכללו יחד כל הטי"ס דא"א: כנ"ל, כי עתה הוא צריך לקבל מתג"ת דעתיק, העומדים במקום דתג"ת דנקודים, וע"כ צריך א"א להעלות הזו"ן העומדים בנה"י שלו אל הג"ר שלו המלבישים על התג"ת דעתיק, וע"כ צריכים כל הטי"ס דא"א להכליל זו בזו והן ט' חודש. ואז מגיעים זו"ן אל עיבור א' דפנימיות, לקבל מתג"ת דעתיק, כמבואר.

כח) חסד דעתיק יומין אין להם שום השגה כלל בשום אפשרות: כי החסד דעתיק מתלבש בכתרא דא"א, שהוא נעלם כמו רד"א עצמו, כמ"ש לעיל דף תרצ"ד חלק

כח) חסד דעתיק יומין אין להם שום השגה כלל בשום אפשרות: כי החסד דעתיק מתלבש בכתרא דא"א, שהוא נעלם כמו רד"א עצמו, כמ"ש לעיל דף תרצ"ד חלק

שקדם אליהם בחינת החיצוניות, אשר שמשו בו ב' העיבורים די"ב וט'. נבאר עתה בארוכה מכאן ואילך בחינת החיצוניות, וכבר הודעתך כי החיצוניות קודם אל הפנימיות. ומהחיצוניות תלמוד אל הפנימיות, כי הפנימיות היה ע"ד החיצוניות ג"כ, אלא שנעשה אחר החיצוניות כנו', ונתחיל לבאר ענין החיצוניות דזו"ן.

ל' הנה או"א לא הוצרך בהם רק זיווג א' דאריך, אמנם בזו"ן הוצרכו תרין זיווגים: א' דא"א, וא' דאו"א. והטעם הוא, כי או"א כבר היה להם מציאותם ע"י הדיקנא ושערות רישא דא"א, ולא היה חסר להם רק בחי' נה"י שלהם והמוחין, כי זה תלוי בזה, הנה"י בביאת

אור פנימי

בחינת זו"ן אמיתים שהם בחינת גוף ממש. עש"ה. שהם נבחנו שם לבחינת ב' המזלות, חוסם פה, שבגופא דדיקנא. וכל הקטנות דנקודים יצאה משבולת הזקן, שכתר נקודים יצא מאמצע השבולת, ואו"א מימין ושמאל דשבולת. והז"ת מזו"ן דדיקנא, שהם: ונוצר לו"א, ומול ונקא לנזקבא. כמ"ש (דף ת"ט ד"ה ג"ר) עש"ה כל ההמשך כי אי אפשר להכפיל אריכות גדולה כל כך. ולפי"ז יש לשאול למה או"א דאצילות יצאו רק מזו"ן דדיקנא. והענין הוא כי שם יצאו הע"ס בקומת בינה דהתלבשות וז"א דעביות, שהן בחינת הג"ר של הנקודים. כי קומת בינה דהתלבשות היתה בכתר נקודים, וקומת ז"א, שהוא חוסם פה היתה באו"א דנקודים, כמ"ש שם. ונמצא הכתר בבחינת הבינה, דהיינו און, אלא שלא במקום יציאתו, רק בבחינת ראש הב' כנ"ל. וכיון שהוא קומת בינה, נחשב לג"ר כי בינה היא בחינת ג"ר, וכן אפילו או"א, שהם חוסם פה שהוא קומת ז"א, מ"מ כיון שהם בחינת נזקבא דכתר, כי הרשימו דכתר היתה מבחינת התלבשות והיתה מוכרחת להכלל עם או"א, שיש להם עביות דבחי"א, בוו"ג אחד, ע"כ נכללו גם או"א באור האון דכתר, וגם הם נחשבים לבחינת ראש גמור, וע"כ גם הם קבלו שמה משבולת הזקן, שהוא ראש הב' דדיקנא.

ח' הסתכלות פנימית אות ט' ד"ה וז"א. כי הוא נחשב לשורש רק לבחינת ח"ס דא"א, ולא כלום לשאר המוחין, ומכ"ש לו"א. ע"ש. ואין להאריך.

ל' או"א כבר היה להם מציאותם, ע"י הדיקנא ושערות רישא דא"א, ולא היה חסר להם רק נה"י שלהם והמוחין: דברים אלו עמוקים מאד, וצריכים לאריכות. ונבאר רק לפי הצורך כאן. וצריך שתזכור כל המתבאר בענין השערות רישא ודיקנא דראש הס"ג שהם בחינות ענפי ע"ב ס"ג שיצאו לחוץ מראש הס"ג דא"ק, כנ"ל (דף ת"ח ד"ה מסתכל, ע"ש כל ההמשך) וכבר ידעת שכל בחינה ובחינה שבאצילות יונקת מבחינה שכנגדה בא"ק, וע"כ כמו שבראש הס"ג דא"ק עצמו אין שום שינוי מכח עלית ה"ת בעינים בבחינת התכללות הזווג דנקודים שמה, אלא רק בבחינת הענפים היוצאים לחוץ, שהם ע"ס דשערות דיקנא. שג' התיקונים הראשונים: קוצי דשערא דתחות אודנין ושערות השפה עלאה, וארחא תחות חוסמא. הם בחינת הראש דדיקנא, שנקרא אח"פ במקום יציאתם. ושבולת הזקן הוא בחי' הבינה שיצאה מהראש של הדיקנא, לבחינות תג"ת. אלא הם בחינות ג"ר דבינה, שאינם סובלים כלום מן ה"ת בעינים, וע"כ הם נחשבים כמו ראש הב' דדיקנא. אמנם כל התיקונים שהם למטה משבולת הזקן, הם

המוחין, כנזכר שם, אמנם זו"ן עדיין לא היה להם שום מציאות כלל, ולכן הוצרך זיווג הא' דא"א להמציא לו את מציאותו הראשון, לעשותו

אור פנימי

גמור, אלא בבחינת פב"א. ואח"כ האירה דרך יסוד להפה דא"א והשפיעה להם המ"ן דל' ונקודה, שהם הספות של זו"ן. ואז נזדווגו אד"א גם הם פב"פ, כמו ע"ב ס"ג הנ"ל, והוציאו הו"ת דנקודים.

והנה מב' הבחינות הנ"ל נמשך גם ב' הבחינות קטנות וגדלות של פרצופי אצילות. כי כל תחתון מחויב לקבל מהעליון שלו, כל בחינה מבחינה שכנגדה בהעליון. וע"כ הקטנות של פרצופי אצילות, העלה מ"ן וגרם זיווג א' דנקודים, מבחינת הסתכלות עינים באח"פ, דהיינו מהרשימות דמסך הס"ג גופיה. ומשם נמשך לבחינת זיווג דקטנות של האצילות, למשל הקטנות דאד"א דאצילות העלה מתחלה מ"ן עד שנעשה הזיווג בראש הס"ג על בחינת ה"ת בנקבי עינים, ומשם ירד אל הדיקנא דס"ג, אבל לא לבחינת השבולת הזקן, אלא לבחינת זו"ן דדיקנא למטה משבולת מטעם הנ"ל, שאד"א של אצילות הם רק מבחינת הו"ת דאד"א דנקודים, שאחר הביטול דגדלות של הנקודים שנפלו וחזרו לבחינת גוף כמו שהיו מלפני הגדלות. וע"כ הם מקבלים רק מבחינת הזו"ן דדיקנא, ע"ד שקבלו הו"ת דנקודים. ואח"כ בעיבור ב', דאד"א, לצורך הגדלות, העלו מ"ן עד שנעשה הזיווג בהעליון דהיינו בראש הס"ג, ע"י הרשימות של הנה"י דא"ק, וגרמו שם זיווג פב"פ דע"ב ס"ג דא"ק, ונולד אור חדש דבקע לפרסא, וקומה זו נמשכה עד עתיק וא"א דאצילות, ונזדווגו אד"א דא"א דאצילות פב"פ, והמשיכו האור חדש הזה אל נקבי עינים דאד"א של אצילות. והוריד ה"ת גם מעינים דאד"א. ואז השיגו אד"א המוחין דג"ר.

והנה נתבאר שהזיווג דקטנות נעשה על המסך דס"ג ודנקודים, שנזדווג לקומת נה"י דעביות וחג"ת דהתלבשות, שנמשך מהמסך

מה שאין כן באד"א דאצילות שהם מהרשימות דו"ת דאד"א דנקודים, דהיינו מאח"פ שלהם, שבעת הקטנות היו האח"פ הללו מלובשים בחג"ת של הנקודים, אלא בעת גדלות המה נתחברו לאד"א. ונוסף על זה לא יצאה הקטנות דראשים דאצילות רק בקומת נה"י מבחינת העביות, ורק דא"א דהתלבשות שמבחינה זו נתפרדו אד"א דנקודים מן הכתר של הנקודים, כי אין להם עוד שום התכללות באור האון. וע"כ הם מקבלים את הקטנות שלהם רק מבחינת זו"ן דדיקנא שהם בהמולות: ונוצר ונקה, שמתחת השבולת הזקן. בדומה לו"ת של הנקודים. כמ"ש שם.

גם נתבאר שמה שב' אורות שמשו בנקודים. א' הוא הסתכלות עינים באח"פ, שמהם יצא כל הקטנות דנקודים ג"ר וו"ת ע"ד הנ"ל: ג"ר יצאו מן השבולת, וו"ת, מזו"ן שלמטה משבולת הזקן. ב', הוא אור חדש שיצא ע"י הזיווג דע"ב ס"ג דבקע לפרסא. ונתבאר שם, שהתחלקות ב' האורות הללו היא, מכח ב' מיני רשימות שנכללו בהמסך שנזדווג מגוף דס"ג, א' הן בחינות הרשימות דס"ג גופיה, שכאן בא בחשבון רק העביות שנשארת בהמסך, וכיון שלא נשאר שם רק עביות דבחי"א, והתלבשות מבחי"ב, ע"כ יצא הקטנות דנקודים, רק בקומת ז"א דעביות ובינה דהתלבשות כמ"ש שם. וב' הוא מבחינות הרשימות דנה"י דא"ק הכלולות בהמסך, שהן לא יכלו לקבל תיקון מהזיווג שבנקבי עינים ע"י הסתכלות עינים באח"פ כמ"ש שם, ע"כ נשארו בבחינת מ"ן אל הסעמים דס"ג, וגרמו התזרת פנים דע"ב ס"ג, שאז ירדה הה"ת מעינים דס"ג, וחזר ונתבטל הצמצום ב'. ואז ירדה קומה זו למטה מטבור דא"ק, ודרך הטבור האירה לג"ר דנקודים, והשיבה אד"א לבחינת ראש

בחינת תלת כלילין בג', ע"י עיבור הא', כי בחי' זו היא העיקר, שהם שרש ז"א, ואחר כך היה עיבור ב' של המוחין ע"י זווג או"א.

לא) ואל תתמה, איך המוחין הגדולים נעשו ע"י זווג או"א, ובחי' ג' כלילין בג' נעשו ע"י זווג א"א עצמו, שהוא למעלה מהם, והענין כי המציאות וההויה הראשונה שהם הו' קצוות הוא העיקר, ולכן נעשה ע"י א"א, כי מכחו נעשה כל מציאות האצילות, ובו נתלים כולם ומלבישים אותו, כנודע. אמנם המוחין שהם תוספות הטובה, הם ע"י או"א, כי אינו שורש המציאות של זו"ן.

אור פנימי

דס"ג שנזדכך ועלה לנקבי עינים, שדרך הסתכלות עינים באח"פ דדיקנא, השפיע לדיקנא דא"א, וכן מדיקנא דא"א, עד הקטנות דא"א. ועד"ו נמשך הקטנות גם לעתיק וא"א. אמנם לזו"ן לא היה כן, כי הקטנות דזו"ן אין לו שורש עתה ברשימות שבהמסך דנקודים ומסך דס"ג. שהם מתחילים רק מהרשימות דנה"י דא"ק, שעלו למ"ן לע"ב ס"ג דא"ק המוליד האור חדש דבקע לפרסא וירד ליסוד דא"ק שהשפיע אותו בבחינת מ"ן לאו"א. הרי שזו"ן אין להם שורש באור של הסתכלות עינין באח"פ, אלא באור ה' הבא מנה"י דא"ק. ואע"פ שהז"ת דנקודים בעצמן היו יכולות לקבל מן הסתכלות עינין באח"פ, דהיינו מן זו"ן דדיקנא כנ"ל. הגה זה היה מב' טעמים, א', שהז"ת דנקודים היו הכלים שלהם מבחינת ט"ת דס"ג גופיה כמ"ש שם. וב', שהעליון שלהם שהם או"א דנקודים, קבלו משבולת הזקן, וע"כ הז"ת שהן מדרגה השניה לאו"א קבלו מז"ת דדיקנא, אבל כאן שאו"א ירדו ממדרגת ראש למדרגת גוף, כי עתה המה מקבלים מהז"ת דדיקנא, ע"כ יצאו זו"ן דאצילות לגמרי מבחינת האור דהסתכלות עינין באח"פ, ואפילו הקטנות דזו"ן, מחויבת ג"כ לקבל רק מאור ה' דנקודים, דהיינו מאור חדש דבקע לפרסא.

וזה אמרו "אמנם זו"ן עדיין לא היה להם שום מציאות כלל, ולכן הוצרך זווג הא' דא"א להמציא לו מציאותו הראשון, וכו' עיבור ב' של המוחין ע"י זווג דאו"א" דהיינו כמבואר, שהזו"ן אין להם שורש בשערות דיקנא, ואפילו הקטנות שלהם מחויבת להמשך מאור חדש דבקע לפרסא וע"כ צריכים לעורר ולהקדים הזווג העליון דנה"י דא"ק למ"ן לע"ב ס"ג דא"ק, שמשם מושפע ליסוד דא"ק, ומשם ליסוד דא"א המשפיע ליסודות דאו"א. ע"ד שהיסוד דא"ק השפיע את הו' והנקודה שהן שורשי זו"ן לאו"א דנקודים. ואינם יכולים להשתלשל מהעליון שלהם שהם או"א לבד, ע"ד הפרצופים העליונים, כי שורשם מתחיל מיסוד דא"ק, שהוא יסוד דפרצוף הכתר דא"ק, ועד"ו מחויבים גם באצילות להשתלשל רק מיסוד דפרצוף הכתר דאצילות, שהוא

וזה אמרו "שאו"א היה להם מציאותם ע"י הדיקנא ושערות רישא דא"א, ולא היה

(לב) גם יש ט"א, והוא לסיבת הא"א בעצמו, והוא כי הנה נתבאר, כי או"א וזו"ן הם הם לבושי א"א לגופא דיליה: שאו"א מלבישין אותו מן הגרון עד טיבורא דאריך, שהוא בסוף ב' שלישי הת"ת שלו. וזו"ן מלבישין אותו מן הטיבור עד סיום קומתו. והנה עתה קודם תיקון זו"ן, היה א"א חציו ולמטה מגולה, והיה צריך להתלבש, ולכן הוצרך הוא בעצמו להזדווג מיניה וביה, להוציא את זו"ן, כדי שיתלבש בהם. כי גם לסיבתו היה הזו"א בבחינת תלת כלילן בג'. ולכן זווג הזה לעיבור הא' דזו"ן, היה ע"י אריך אנפין עצמו. אמנם עיבור ב' דמוחין, שכבר א"א איננו צריך אל לבושים, כי כבר נתלבש, ואז אין צריך אל העיבור ההוא רק אל זו"ן עצמן, לכן נעשה זווג של צורך עיבור הב' ההוא ע"י או"א, שהם העליונים מזו"ן, ונמשכו להם המוחין על ידיהם.

(לג) ודע, כי אע"פ שאנו אומרים, כי זה העיבור הא' היה ע"י זווג אריך, ועיבור הב' דמוחין היה ע"י זווג או"א. הכונה היא, כי בעיבור הא' עיקר הזווג היה בא"א לסיבות הנ"ל, אמנם להיות מדרגת או"א גדולה על זו"ן, אי אפשר לזו"ן לקבל הארת א"א, אלא על ידם, ולכן אחר

אור פנימי

יסוד דא"א, ואינם יכולים להשתלשל מהעליון שלהם שהם או"א. אלא אחר שכבר נתהווה עצם אצילות מ'סוד דא"א, הנה אח"כ לזווג הב' דמוחין, מספיק להם העליון שלהם שהם או"א. והנה נתבאר ההפך הגדול שיש בזו"ן מבג"ד, כי הג"ד בהיות הקטנות שלהם באה מעביות המסך לבד, ע"כ המה יוצאים אחד מאחד, בדרך השתלשלות המדרגה. אבל זו"ן מוכרחים לב' פרצופים שישתתפו באצילותם. כי לקטנות שלהם מוכרח ליסוד דא"א, כי אין להם שורש בהסתכלות עינים באח"פ דנקודים. אלא בהגדלות, או יכולים להשתלשל ממדרגה העליונה שלהם שהם או"א. כמבואר.

(לג) עיקר הזווג היה בא"א וכו' מדרגת או"א גדולה על זו"ן אי אפשר לזו"ן לקבל הארת א"א אלא ע"י: כי כן סדר השתלשלות המדרגות, שכל אחד יוצא מהעליון שלו, על פי הסדר דע"ס דאו"י, ואין זו"ן יכולים לקבל משהו אלא מבינה, שהיא העליון שלהם מאו"י, אלא או"א כחדא שריין בתיקון

הפרצופים, ע"כ הם מקבלים מאו"א יחד. באופן שהמקבל הא' מאו"א נקראים זו"ן, והמקבל הא' מהכתר, שהוא א"א, נקראים או"א. דהיינו לפי המדרגות הסדורות שבע"ס דאו"י. ולכן גם בנקודים לא יצאו זו"ן מיסוד דא"ק בדרך ישר, אלא רק שהיסוד דא"ק השפיע באו"א, בהפך שלהם, שהוא בחינת היסוד דכללות הפרצוף נקודים, כי הם בחינת אח"פ שירדו ונעשו לבחינת חג"ת, ונמצא הפך דאו"א, סיומא דת"ת דכללות, ששם היסוד. והנך רואה שגם יסוד דא"ק השתתף שם ביסודות דאו"א, והשפיע בהם המ"ן דו' ונקודה, ואו"א נדווגו עליהם, והולידו מהמ"ן הללו את הזו"ת דנקודים. ונמצאו זו"ן שיצאו מן או"א, שהם העליון שלהם אבל לא מיסוד דא"ק, שהוא מפרצוף הכתר דא"ק שהוא למעלה ממדרגתם. ועד"ו ממש היה כאן, כי יסוד דא"א השתתף ביסודות דאו"א דאצילות, והשפיע בהם המסך דבחינת נה"י דא"ק, עם הבחינות ו' ונקודה, והמסך דנה"י דא"ק נשתתף עם המסך דנקודים שבאו"א, ואז

שעיקר הזווג נעשה בא"א, ומשם נמשך העיקר, אח"ך נעשה זווג גם באו"א, וקבלו אותן המציאות שנעשה בזווג אריך, ומהם ניתן לזו"ן ע"י זווגם גם הם.

לד) נמצא כי בעיבור הא' שהוא להמציא ו' קצוות ז"א, היה עיקר הזווג מן א"א עצמו, וזווג אבא ואמא טפל לו, כמ"ש, שהיה ז"א בתוך אבא ואמא בעיבור הראשון הזה. אך בעיבור ב' דמוחין, זווג אבא ואמא היה העיקרי אז להמשיך להם מוחין, אלא שהיה ע"י התלבשות אריך בתוכם, כנודע, כי תמיד הוא מתלבש בהם.

לה) ודע כי זה הזווג שאנו אומרים שהיה בא"א לצורך עיבור הא' דז"א, הנה נחלק לתריין זווגים: הא' הוא נקרא זווג עליון בסוד נשיקין, והב' נקרא זווג תחתון בסוד היסוד, וכבר נתבאר בחינות אלו הב' מיני

אור פנימי

הגדלות בהע"ס דראש, מכח האור חדש דזווג ע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מעינים, וזווג תחתון היסודות, פירוש, זווג דז"ת, כלומר המוציא קומת הגדלות בשביל הו"ת, דהיינו זו"ן. והנך רואה איך שהרב אומר, אשר גם לזווג דקטנות גמורה, דהיינו לעיבור א' דחיצוניות, הוצרך להיות ג"כ ב' זווגים, ולכאורה קשה כיון דאין כאן קומת גדלות, למה צריכים לזווג עליון דנשיקין להוציא קומת גדלות בהראש.

והענין הוא, כי כבר נתבאר, אשר לכל בחינות הזווגים דאצילות, מוקדמים בהכרח אותן קומת הזווגים בא"ק, שמהם מושפעים מוחין לפרצופי אצילות. ואז יכולים גם המה להזדווג ולהוציא חלקם מאותם הקומות שיצאו בעליונים. גם נתבאר, שכל בחינה מחויבת לקבל המוחין שלה מבחינה שכנגדה בפרצופי א"ק. ונודע, אשר כל הבחינות שבו"א, מחויבות להמשך, מהמסך ורשימות אשר בנה"י דא"ק, כי משם מתחילות הו"ת דנקודים, שהן בחינות הזו"ן דאצילות, כנ"ל ע"ש. (בדף תשנ"ד ד"ה וזה אמרו אמנם) ולפיכך נמצא, שכדי להאציל אפילו בחינת העיבור א' דז"א, צריך מתחלה, שהנה"י דא"ק יחזרו ויעלו למ"ן לע"ב ס"ג דא"ק,

נזדווגו או"א על כללות המ"ן ההם, מבחינות החיצוניות שבהם, דהיינו מבחינת המצה, והולידו מהם קומת נה"י דזו"ן, שבתוכם נתלבשו קומת חג"ת דהתלבשות, ג' גו ג'. באופן שזו"ן יצאו ונולדו מאו"א, אלא שאו"א קבלו המ"ן מיסוד דא"א.

לד) בעיבור ב' דמוחין זווג או"א היה העיקרי וכו': שהיה על ידי התלבשות אריך בתוכם: כבר נתבאר זה לעיל. שזווג ב' דמוחין צריכים זו"ן לקבל מבחינת חג"ת שנעשו לחב"ד, והיינו מחב"ד דאו"א, אשר חג"ת דא"א נעשו בהם לחב"ד. וע"כ נבחן שאו"א הם העיקריים בזווג זה. שהמוחין שלהם הם מבחינת חג"ת דא"א. משא"כ א"א, אין המוחין שבו מבחינת חג"ת, אלא כתר וחכמה אמיתיים. ואע"פ שיש גם באו"א כתר חכמה. מ"מ כיון שהכתר שלהם הוא בחינת גרון דא"א. דהיינו בינה שיצאה לחוץ מהראש, ע"כ נחשבים לבחינת חג"ת ממש מבחינת קטנותם, אלא ע"י הגדלות נעשו התג"ת שלהם לחב"ד. וזכור זה.

לה) עיבור הא' דז"א הנה נחלק לתריין זווגים, הא' נק' זווג עליון בסוד נשיקין, והב' זווג תחתון בסוד היסוד: זווג דנשיקין פירוש, זווג דג"ר, דהיינו המוציא קומת

זווגים. ונמצא, כי תחלה נזדווג א"א לעיבור זה בזווג עליון דנשיקין, ומשם נמשכה טיפת זווג ההוא העליון עד היסוד בו, ושם נעשה זווג ב' תחתון ומשם חזרה לצאת טיפה ההיא ונמשכה באו"א, וגם הם נזדווגו והמשיכום לזו"ן, ואז נשארה בסוד עיבור במעי אמא.

אור פנימי

לזווג אותם פב"פ, ולהוריד משם את האור חדש דבקע לפרסא, כלומר המוריד הה"ת מעינים דכל מדרגה. הנמשך ויוצא דרך הטבור דא"ק, אל הכתר דנקודים, ומוריד משם הה"ת מעינים דכתר אל הפה דאו"א, ואז חוזרים או"א לראש ומשיגים הגדלות שלהם, וכן הכתר נקודים משיג משם את הגדלות שלו, כנודע. ואחר שנעשה הזווג דגדלות בבחינות הג"ר דנקודים, אז נמשכת קומת הגדלות ההיא גם אל עתיק וא"א דאצילות, וגם המה מוציאים קומת הגדלות החדשה ההיא בהראש שלהם. אשר זווג זה נקרא זווג דנשיקין, כנ"ל. ואח"כ נמשכת הקומה ההיא גם לראשיהו דאו"א, ומוציאים גם הם קומת גדלות בהראש שלהם.

אמנם שיעור קומתם דזו"ן עצמם, אינו תלוי כלל בשיעור הארה שיצא בהראש דא"א ואו"א, אלא רק בשיעור המ"ן שנתבררו אז בשביל זו"ן, כי האור חדש המוריד ה"ת מעינים דאו"א, עדיין אינו מועיל להוריד הה"ת מעינים דזו"ן (כנ"ל דף תשל"ז ד"ה המ"ן) ע"ש. ולפיכך לא יצאה אלא קומת הקטנות בזו"ן גופיה. ויש עוד דברים בזה, ויתבאר במקומו.

נמשכה טיפת הזווג ההוא העליון עד היסוד בו, ושם נעשה זווג ב' תחתון ומשם חזרה לצאת טפה ההיא ונמשכה באו"א: זה מסובב מהקדם הזווג, שנעשה ע"י עלית מ"ן דיסוד דא"ק אל ע"ב ס"ג דא"ק, והאיר דרך הטבור והוציא קומת גדלות בהראש דעתיק וא"א, כי הראש דעתיק עומד במקום הטבור דנקודים דוגמת הכתר דנקודים. ואז נעשה הזווג דנשיקין בא"א. המקבל מעתיק, ואח"כ יורד אור חדש ההוא דע"ב ס"ג אל יסוד דא"ק, ומשם נמשך גם לא"א, אשר טיפת הזווג דנשיקין יורדת ג"כ ליסוד שלו, וכמו שיסוד דא"ק השפיע ליסודות דאו"א דנקודים, כנ"ל, כן גם יסוד דא"א משפיע ליסודות דאו"א. כמ"ש בדיבור הסמוך באורך. לו דעיטרא דחסד דכורא, ועיטרא דגבורה נוקבא וכו': פירוש, כי נודע שדעת

ואחר שנגמר הזווג דג"ר הנ"ל. דהיינו זווג דנשיקין. שמקורו נמשך מאור חדש שיצא דרך הטבור דא"ק אל הכתר נקודים, כנ"ל. הנה אז יורד האור החדש ההוא עד היסוד דא"ק, ומשם אל היסוד דעתיק וא"א דאצילות, אשר היסוד דעתיק משפיע ההארה ההיא אל היסודות דאו"א דאצילות, וכבר ידעת שעם ההארה ההיא, נמשכת ג"כ בחינות הטפות השרשיות של זו"ן הנמשכות מהרשימות דנה"י דא"ק, דהיינו בחינות ה' והנקודה. שהן נעשות עתה למ"ן בתוך היסודות דאו"א דאצילות. ואז מזדווגים עליהם או"א דאצילות, בהתכללות המסך דעצמם, ואבא מוריד מ"ן דוכרין מקומת גדלות שיצאה בראשו מהזווג המוקדם דנשיקין, וכן אמא מבחינת קומת גדלות דנשיקין שיצאה בראשה, ומהאורות האלו הנ"ל דהיינו מא"א ומאו"א יחד, יוצאת ונולדת קומת העיבור דז"א.

* (לו) וצריך לדעת, כי הנה נודע, דעיטרא דחסד דכורא, ועיטרא דגבורה נוקבא, ואיך אפשר, שמן עיטרא דגבורה נוקבא, יצאו נשמות זכרים. ולהבין זה, צריך שנבאר לך ג"כ דבר זה בשרשו הא', והוא, מה הפרש ושינוי יש בין האורות העליונים, לשוה יקרא זכר וזה יקרא נקבה. (לו) והענין הוא בקצור, כי בהיות האור העליון מתפשט למטה, כל זמן שלא נחלש כחו וניתש, נקרא זכר, ובהגיע למקום שנחלש כחו נקרא נקבה, בסוד תשש כחו כנקבה. והוא, כי כשיורד האור העליון תוך ז"א, איננו עובר דרך מסך כלל, כי הוא נתון ומלוכש תוך כלים דאמא, ופי' היסוד דאמא נפתח בתוך ז"א, וכמו שיצאו האורות ההם ממוחין דאבא, כך הם עתה בתוך זעיר, באותה ההארה עצמה. ולכן הם נקראו אורות זכרים בין החסדים ובין הגבורות, כנודע, כי בנותיו של אדם אעפ"י שהם נקראו נקבות, הנה כשהיו כלולות בתחלה במוח האב היו נקראים זכרים.

(לח) ואמנם, כשיוצאים אלו להעשות מוחין לנוקביה, הם בוקעים המסך והכלים של ז"א דרך אחוריו, ויוצאים וניתנים בראשה. ואז נחלש כחם מאד. ואין ערך הארתם עתה, כהארתם טרם יעברו דרך מסך, כי עתה נחלש ומתמעט הארתם מאד, ולכן נקראו נקבות.

אור פנימי

כלולה מה"ח וה"ג, שהם בחינות זכר ונקבה שבדעת. והנה ה"ח נקראים עיטרא דחסד, וה"ג נקראות עיטרא דגבורה והמה מכונים בשם עטרין, משום שהם סוד העטרות דמעטרין או"א לז"א, כי עטרות פירושן כתרים. אלא מתוך שהגבורות שבדעת חשובות יותר מהחסדים. בסו"ה צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם וכו': ע"כ נקראות עטרות. כי כל כתר מבחינת הנוקבין מכונה בשם עטרה. בסו"ה צאנה וראנה וכו' בעטרה שעטרה לו אמו כו'.

(לו) כשיורד האור העליון תוך ז"א איננו עובר דרך מסך כלל וכו' וכמו שיצאו האורות ההם ממוחין דאבא וכו': כי ז"א קבל המוחין ההם בבחינת הגדלות, אשר אז נמצא הדעת מזווג החו"ב שבראשו ממטה למעלה, ואח"כ מתפשט בהארת חכמה ממעלה למטה, דרך יסוד אמא המלוכש בו עד החזה, ומחזה

ולמטה, הוא מתגלה באותה ההארה כמו ז"א דאבא עצמו. וזה אמרו "וכמו שיצאו האורות ההם ממוחין דאבא" אל ז"א דאבא "כן הם עתה בתוך זעיר באותה ההארה עצמה" דהיינו רק הארת חכמה. אבל לא חכמה ממש, כי זהו כל ההבדל בין אבא לז"א, כי אבא הוא אור חכמה בעצמותו, אבל ז"א, הנה עצמותו הוא אור דחסדים, אלא בהארת חכמה בתוך החסדים שלו. כמ"ש בזהר, (משפטים אות תק"כ) דרישא דמלכא בחסד וגבורה אתתקן.

(לח) מוחין לנוקביה הם בוקעים המסך והכלים של ז"א דרך אחוריו וכו' ואז נחלש כחם מאד: היינו מוחין דקטנות להנוקבא, כי מוחין אלו הוא נותן להנוקבא בעת קטנותה עד שהיא נעשית גדולה וננסרת ממנו, כמ"ש במקומו. ולפיכך, אין הגבורות באות מהווג דחו"ב דעצמה, אלא היא מקבלת אותן

לט) ובזה תבין היטב, כינוי שם זה של נקבה, לשון נקב, והענין הוא, כי כל עיקרה של רחל, לא נעשית אלא מכח אורות דעיטרא דגבורה הנקרא באדרת נשא דף קמ"א ע"ב, בוצינא דקרדינותא, דעבר ואנקיב חד נוקבא, באחורים דגופא דז"א, כנגד החזה ויצא לחוץ, ושם נבנית בנין רחל, שהיא ה' אחרונה של ההוי"ה, ואז נקראה נקבה. רצונו לומר נקב ה'. כי כל אורות ה' זו תתאה ניתנים אליה דרך הנקב הנז', וזהו עיקר טעם כינוי שם זה של נקבה, שהיא האור העובר דרך מסך, ונחלש ונמעט ותשש כח הארתו מבראשונה.

מ) ונחזור לענין א', כי הנה אעפ"י שהאמת הוא, שעיטרא דחסד הוא זכר, ועטרא דגבורה נקבה, זה הוא בהיותם מתפשטים: זה בגופא דז"א, וזו בגופא דנוקבא כנודע, אבל כל זמן שעדיין הם תוך ז"א, נקראים זכרים גמורים אמנם בהיותם מתפשטים בגופיה כנז"ל בעת שחטא אדם, ואח"כ בעת הזווג שנותנם ביסוד דנוקביה בבחינת טיפת מ"ד, הנה הם זכרים גמורים. אבל אם היו אלו הגבורות כדרכם האמיתי, שהיו בוקעות מסך אחורים דזעיר, ויוצאות בנוקבא, ומתפשטות בגופא דילה, ואח"כ היא מעלה אותם בבחינות מ"ן הנה אז הם גבורות נקבות.

אור פנימי

דרך האחורים דחזה של ז"א, כמ"ש במקומו. וע"כ הן נחלשות מאד, ואינן מאירות. ואנקיב חד נוקבא באחורים דגופא דז"א כנגד החזה: יתבאר להלן.

מ) ואח"כ היא מעלה אותם בבחינות מ"ן הנה אז הם גבורות נקבות: ויש כאן מקום שאלה. הלא נודע מכמה מקומות, שכל מ"ן באים מתחתון לעליון, וכאן אומר, שז"א משפיע לה הגבורות מתחלה, דרך הנקב שבאחורי החזה, ואח"כ היא מעלה אותן למ"ן. נמצא, שאפילו המ"ן באים מעליון אל התחתון. וצריכים להבין היטב הדבר. והענין הוא, כי ג' בחינות נכללות בהמ"ן, שהם אורות, ניצוצין, כלים. אשר הניצוצין והכלים המה בבי"ע, והאורות שלהם, דהיינו כל הרשימות שנשאר מהאורות אחר שנסתלקו מאותם הכלים שנפלו לבי"ע, הנה הן נשארו באצילות, כי ע"כ הן נחשבות לרשימות, בסוד מעולם לא וזה שכינה וכו': ואלמלי נפלו לבי"ע עם הכלים, כבר פקע

מהם בחינות רשימות, ותדע שכל ענין המ"ן האמור בפרצופי אצילות, הם מבחינת הרשימות הללו, ובאותו השיעור שהרשימות מקבלות תיקון ע"י זווגי הפרצופים, הנה באותו השיעור מתעלים אליהן הניצוצות והכלים שלהם לאצילות, והן מתלבשות עם הקומות החדשות שהשיגו, בתוך הכלים שלהן שהעלו. והוא ע"ד שנתבאר בהווגים של פרצופי א"ק, שהמסך מעלה את הרשימות של הספירות להפה דראש, והווג נעשה על הרשימות, כמ"ש בחלק ה' בתחלתו, עש"ה. וכבר ידעת, שכל הרשימות של הספירות התחתונות כלולות בהבחינה העליונה מכלן, כמ"ש (שם דף רצ"ד ד"ה ותדע) ונמצא כאן, אחר שביה"כ, שכל הרשימות היו נכללות בווג של פרצוף עתיק, להיותו העליון מכולן. אמנם לא כולן נתקנו בעתיק, אלא רק מה שהיה מתיחס בעת ההיא לבחינתו, ושאר הרשימות היו אז אצלו בבחינות פסולת והוריד אותן כולן להתחתון

ובפרט במה שנודע, כי תרין עיטרין אלו הם בחינות תרין דרועין, חו"ג דא"א, ולכן בהיותם תוך זעיר, נקראו זכרים, ובהתפשטם בגופא דנוקבא נקראים נקבות.

(מא) עוד טעם אחר ג"כ, כי ודאי שאין לומר שכל עיטרא דגבורה ניתנת לנוקביה ולא נשאר בו רק עיטרא דחסדים, כי הרי נתבאר אצלינו, בסוד מ"ש בפרשת שלח בספר הזהר, כי האשה דעתה קלה, הוא לפי שאין בדעת שלה רק מחציתו, שהוא עיטרא דגבורה, ואם

אור פנימי

שלו, שהוא פרצוף א"א. וכן א"א בירר רק מהמתיחס אליו בעת ההיא, והשאר לאו"א, וכו' עד"ז, עד שו"א בירר ותיקן מהמתיחס לבחינתו, וכל השאר היה אצלו בבחינת פסולת, והורידן את כולן אל הנוקבא. באופן, שאותן חלקי הרשימות שנתקנו ונבררו בכל פרצופי אצילות, העלו אליהן את הניצוצין והכלים שלהן, שמהם נעשו כל הנוקבין של ה"פ אצילות, דהיינו בחינת הבין שבכל הפרצופים. ואותן הרשימות שלא נבררו בהן עדיין, שהן רוב מנין ורוב בנין, הנה הן כולן נשארו במקום הנוקבא דאצילות, להיותה פרצוף התחתון דאצילות, שלמטה ממנה אי אפשר עוד להורידן, כי אם היתה מורידה אותן לבי"ע, היו מתבטלות מתורת רשימות, כנ"ל. והנך רואה איך כל הרשימות שנשארו מכל פרצופי הנקודים שלא נתבררו, הנה כולן הן במקום הנוקבא דאצילות.

גם ידעת מ"ש הרב לעיל, (דף תשל"ה אות ו') שבפעם הא' עולים המ"ן עם האחורים דעליון אל עלי עליון, שאז מתתקנים בעלי עליון המוחין דגדלות של העליון, אבל המ"ן דתחתון הדבוקים באחורים דעליון, אינם מקבלים עוד שום ציור בעלי עליון, אלא אחר שהעליון יורד למקומו עם המוחין דגדלות שלו, הנה אז הוא מתקן המ"ן של התחתון, בכל בחינות הקטנות של התחתון, אשר אח"כ יכול התחתון להעלות מ"ן מעצמו. עשה בכל ההמשך.

והנה נתבאר, איך הה"ג האלו שהן בחינות המ"ן של הנוקבא, נכללו מתחלה באחורים דז"א, בעת שעלה הז"א למ"ן לאו"א. ואז עדיין לא היה להמ"ן דנוקבא שום ציור. אלא אח"כ כשירד הז"א למקומו בהגדלות שלו, עם המ"ן דנוקבא הדבוקים בהאחורים שלו, הנה אז נדווג הז"א על המ"ן דנוקבא, ותיקן את בחינת הקטנות דנוקבא, ואז השפיע אותם אל הנוקבא, דרך אחורי החזה, בכל בחינת ציורם, כמ"ש להלן. ועתה נעשו למ"ן דנוקבא באופן שהיו ראויים לעלות מעצמם לזווג דגדלות. וזה אמרו "שהיו בוקעות מסך אחורים דז"א ויוצאות בהנוקבא ומתפשטות בגופא דילה, ואח"כ

גם האיש היה דעתו מעיטרא דחסדים לבדו, גם הוא היה דעתו קל, א"כ מוכרח הוא, שז"א יש במוח הדעת שלו, בחינת שרש עיטרא דחסדים, וגם השרש של עיטרא דגבורה נשאר בו למעלה במוחו הג', הנקרא דעת, וגם בגופא דיליה, אעפ"י שמתפשטים ה"ח בשש קצותיו כנודע גם מתפשטים בו בחינות הגבורות.

(מב) ונמצא, כי הנשמות הנוצרות מן אלו הגבורות שבז"א, הניתנים אליה בבחינות טיפת מ"ד, הם נשמות אנשים זכרים ממש. ולא עוד, אלא שאלו הגבורות שיש בזכר, נקראים אשת חיל עטרת בעלה. ושם מעלתם גדולה מן החסדים, כי הם עדיין בתקף הארתם, והם גבוהות מן הארת החסדים. והבן היטב סוד זה, איך הנקבה נקראה עטרת בעלה. והוא, כי כל זמן שלא תשש כח הארתה, והוא בהיותה תוך הזכר, אז היא גדולה ממנו, ובהיות הגבורות ניתנים בה ומתפשטים בגופה דיליה, ואח"כ נעשים מ"ן ביסוד שלה, הנה הנשמות הנוצרות משם, הם נשמות הנשים הנקבות, והם גרועות מן הזכרים, כי הארתם חלושה, וזכור כלל זה היטב ואל תשכחהו.

* (מג) דע, כי שבעה זמנים היו קבועים לנוקבא דז"א, עד שהיתה עמו פנים בפנים וראויה לזווג, ועוד יש בחינות אחרות יתבאר בדרושים אחרים בע"ה. ואלו הם: הראשון, הוא בעת אצילות הראשון דנקודים קודם התיקון אז נקראת נקודה. והשני בזמן עיבור הא' דתקון ז"א, ואז נקרא פסיעה לבר. הג', בזמן היניקה דז"א, ואז כבר יש לה שם, והוא, שנקראת ה"א אחרונה של שם ההוי"ה, גם נקראת צלע. הד', היא כל השנים האחרים עד שתהיה בת י"ב שנים ויום אחד, ואז נקרא קטנה, בהמשך זמן זה טרם שיושלמו בה. גם נקרא עתה, חוה אשת אדם הראשון. הה' הוא, אחר שעברו עליה כל הי"ב שנים ויום אחד, שאז נגמרו המוחין של הגדלות שבה ליכנס, ואז נקרא נער חסר ה'.

אור פנימי

היא מעלה אותם בבחינת מ"ן דהיינו דהארת חכמה המתגלה מן החוה ולמטה כמבואר, שאחר שה"ג אלו קבלו תיקונם דז"א, הוא רק בכח הגבורות, כמ"ש להלן, בז"א, ויצאו דרך אחוריו להנוקבא, אז עולים למוחין דגדלות. והבן היטב. (מב) הגבורות שיש בהזכר נקראים אשת חיל עטרת בעלה: והטעם הוא, כי כל הגילוי שה"ס כתר ועטרה, כנ"ל.

* מבוא שערים שער ו' ח"א פרק א'.

ה' הוא, בעת שנסרה מאחורי הזכר כנודע, ואז נקרא נערה מלא בה'.
הז' הוא, כשחוזרת עמו פנים בפנים, וראויה לזווג, ואז נקרא בוגרת.
מד) והנה ד' זמנים אלו כללותם הם ד', והם הה' אחרונות, כי אז
התחיל בה להיות בחינת שם, כנ"ל בבחינה הג'. וכן הבחינה הה' והו',
שניהם ענין אחד, וא"כ הם ד' מדריגות לבד, והם ר"ת נקבה אע"פ שאינו
כסדר האותיות והם: נ' נערה, ק' קטנה, ב' בוגרת, ה' ה' של ההוי"ה
כנ"ל. וזהו הטעם שנקראת האשה נקבה, על רמז ד' זמנים אלו הרמוזים
באותיותיה.

מה) ונתחיל לבאר בחינה הראשונה הנקראת נקודה, והיא קודם
שנתקן האצילות. כי הנה אז היה הז"א בבחינת ו' נקודות בלבד, נפרדות
זו מזו בלתי תיקון, כנודע, והיו בבחי' אות ו' של השם, ואז המלכות
היתה נקודה ז' אליו, והיתה בבחינת עטרה תחת היסוד שבו, וגם מדתה
היתה שיעור העטרה שביסוד, והיא שיעור שליש מדת היסוד.

מו) וזהו ענין, וכל בשליש עפר הארץ, כי מדת הארץ, שהיא
המלכות, היתה שליש היסוד שהוא מדת העטרה, והיתה נקראת אז
עטרה. ובזה תבין ענין כמה שמות וכינויים שיש במלכות, וכולם אמת.
כי יש שרשים הרבה אליה, כפי השתנות הזמנים ובזה יתבאר לך, איך
אמרו בזוהר כי המלכות היא בחינת עטרה שביסוד, והרי היא פרצוף
הנקבה בפני עצמה, בת זווגו. אך הענין הוא בהקדמה א' שיש, והיא

אור פנימי

מד) ד' זמנים אלו כללותם הם ד', והם
הה' אחרונות, כי אז התחיל להיות בה בחינת
שם כנ"ל בבחי' ג': כי השם נקבה, מורה
על סוד הצלע שלקח מן האדם דאצילות,
שהוא ז"א, ובנאה עד לפרצוף שלם פב"פ
דז"א. כמ"ש לפנינו, ולפי שתחלת הבנין בא
ע"י הנקב שנעשה באחורי הז"א, היא נקראת
בשם נקבה כמ"ש להלן. ולפיכך, משרם
שקבלה צורת הצלע בכל השלימות, שהיא
החומר ראשון שלה, אינה עולית בשם. והבן
זה.
מו) וכל בשליש עפר הארץ, כי מדת
הארץ שהיא המלכות היתה שליש היסוד
שהיא מדת העטרה: הנה יש בדברים אלו
עמקות גדולה, ויש צורך גדול להבינם.

והענין הוא כי ידעת שמסבת עליה ה"ת
לענינים, יצאו אח"פ מכל המדרגות לחוץ
מהם. ונמצא שלא נשאר בכל מדרגה זולת
ג' ספירות, שהן: כתר וחכמה וג"ר דבינה.
כי ז"א של הבינה וז"א ונוקבא, יצאו ממנה
ונפלו להמדרגה התחתונה. כנודע. וז"ס
התחלקות כל ספירה לג' שלישים: כתר,
חכמה, בינה. וכל גדלות שלהם, הם רק
נפש, רוח, נשמה, שנשמה בכתר, רוח
בחכמה, ונפש בבינה. כי בחסר ז"א ומלכות
דכלים, חסר כתר חכמה דאורות. כנודע
מערך ההפוך שבין הכלים לבין האורות.
וכבר ידעת שענין עליה ה"ת בעינים, ה"ס
שיתוף מדת הרוחמים בדין, שתחלתו יצא
בעולם הנקודים. ולא נתקיים מחמת המקרה

כי כל דבר שבקדושה, אין שרשה נעקר משם, אע"פ שמסתלקת אחר כך משם. ולכן המלכות היתה תחילה בחינת עטרה שביסוד הזכר, ואחר כך גדלה יותר והיתה נגדלת מעט מעט, עד שחזרה פנים בפנים עמו אחרי כמה זמנים. ולא מפני כן נעקרו השרשים הנזכרים.

מז) בכל קו האמצעי של ז"א הניחה שרש א' כפי מה שהיתה הולכת ונגדלת. ותחלה הניחה שרשה ביסוד שלו, והיא בחינת העטרה שבו, ולא זזה משם לעולם. ואחר כך באחורי ספירת הת"ת שבו הניחה שרש א' ואינה נעקרת משם לעולם, אפילו אחר שחזרה עמו פנים בפנים, וכמ"ש בענין ויעבור, שהיא הארה לבחינה הזאת שהניחה באחורי הת"ת שבו. גם יש לה שרש אחר יותר למעלה, באחורי הדעת של ז"א, ומשם יצאה בחינת לאה, וזהו שורש יציאת לאה שם.

אור פנימי

קבלה לתוכה הצמצום של המלכות, ומלכות קבלה לתוכה מדת הרחמים של בינה, בסו"ה ותלכנה שתיהן. עד שהחכמה בעצמה נתחלקה ונתקנה לדכר ונוקבא, כמ"ש בזהר דאבא הוציא אמא לחוץ אודות בנה, ואבא עצמו אתתקן כעין דכר ונוקבא. שו"ס נקבי העינים, כי עינים שהן חכמה נתקנו בנוקבא, כנוכר לעיל. הנה אז עלתה ה"ת ונכללה בהיסוד, ונעשתה לשליש תחתון שלו. בסוד עטרה לראש צדיק, ואז השיג היסוד ג"ש כמו שאר הספירות. אלא שיש עדיין חילוק גדול ביניהן, כי בכל הספירות נמצא השליש תחתון שלהן, בחינת הכלי דבינה, דהיינו ג"ר דבינה, כנ"ל. אמנם ביסוד, נמצא השליש תחתון שלו בבחינת ה"ת, שהיא המלכות אחר שנתחברה בבינה, וקבלה ממנה מדת הרחמים. והבן שיש חילוק עצום בין השליש תחתון של שאר הספירות שהיא בחינת בינה בעצם, אלא שקבלה לתוכה בחינת ה"ת כדי למתקה, בין השליש תחתון של היסוד שהוא ה"ת בעצם, אלא שיש בה מיתוק של הבינה בסוד החיבור הנ"ל.

ובזה תבין סוד הכתוב, וכל בשליש עפר הארץ. שהרב מפרש אותו על הכלי של היסוד. שהשליש התחתון שלו שהוא

דשביה"כ, אלא תחלת הקיום שלו מתחיל מעולם התיקון ואילך, דהיינו מעולם אצילות כנודע.

והנה ג' השלישים הנ"ל שבכל ספירה, קבלו שינוי גדול בספירת היסוד. והוא מטעם כי בינה רק עד הוד אתפשטותה כמ"ש בזהר. וכבר נתבאר טעם הדבר, שהוא מכת חסרון החסדים שבכלי דיסוד, כנ"ל (דף של"ו ד"ה באופן, עש"ה) כי לא הגיע אל הכלי דיסוד, רק אור האחורים של ההוד, מחמת ההזדככות דבחי"א, שהיא קומת הה"ת, וע"כ נעשה שם הכלי ההוא לבחינת שורש לה"ג. ע"ש. ואע"פ שזה היה בפרצוף ע"ב דא"ק, אמנם שם קבלו הכלים ציורם הראשון, כי בפרצוף הכתר דא"ק, היו הכלים והאורות מעורבים זה בזה, בלי שום הכר כל שהוא להבחין ביניהם, כמ"ש שם. ובחלק ד'. וז"ס שהבינה נסתיימה בספירת ההוד, כי שם נודככה העביות דבחי"א, ונתבטלה קומת החסדים, שהיא בחינת הבינה, שאינה אלא אור דחסדים, כנודע. והנך רואה שאין בכלי של היסוד רק ב' כלים כתר וחכמה, וחסר שם כלי דבינה, ונמצא הכלי של היסוד בערך שאר הכלים שהוא חסר שלישי התחתון שלו. ולפיכך בעת שעלה הה"ת בעינים, ובינה

(מח) ולא עוד, אלא שאפילו בכל ספירות מט' ספירות הז"א, יש לה בה שרש א'. כי בעת העיבור הראשון של התיקון, נתערבה ונכללה היא בכל ספירה וספירה שבו והשאירה שרשה בכולם. וז"ש בתיקונים, דאיהי שלימו דכל ספירה וספירה, וכן בר"מ פרשת ויקרא דף י"ז ע"א. ושמור כל זה. ונחזור לענין, כי קודם תיקון הזעיר אנפין, היתה היא אצלו בבחינת עטרה אל היסוד שבו, ולכן לא נמצא אז עדיין נקבה ובת זוג אל הזכר, וגם מדתה היתה שליש מדת היסוד, והיא מדת העטרה. ואחר כך בחינה הב' היתה בזמן עיבור הראשון של ז"א, כמ"ש.

* (מט) ביאור בחינה הב'. היא היתה בזמן עיבור הראשון של זעיר אנפין, שנתעבר במעוי דאמא, כדי להתקן ולהתחבר בבחינות ששה נקודותיו ולכוללן זו בזו, שיהיו בחינת רשות היחיד, ולא רה"ר נפרדות זו מזו כבראשונה, וע"כ נעשו שם על ידי העיבור בבחינת ג' כלילן בג'.

אור פנימי

העטרה, מכונה עפר הארץ שהיא המלכות וכו'. ומשמיענו בזה, ששליש תחתון של היסוד, אינו כשאר הכלים, שהוא בינה, אלא שהוא המלכות בעצמה. שהיא קנתה מקומה שם. ושם היא שורשה. ויש כאן הבנה יתירה, כי לפי הכלל הנודע, שמדרך הכלים הוא, אשר העליונים נגדלים מתחלה, בהיפך מן האורות, שבהם התחתונים נגדלים תחלה וא"כ יקשה, שאין כלל בחינת מלכות בהע"ס, להיות שאחר עלית ה"ת בעינים לא נשאר בשום פרצוף וספירה זולת ג' כלים לבד, שהם כתר חכמה בינה, ובאורות, נפש רוח נשמה. וא"כ איך אפשר שהמלכות תקבל תיקונה בשעה שאין לה מציאות בשום ספירה. וזה שמשמיענו הרב, כי נשאר לה מציאות בשליש תחתון של היסוד. כי הוא אין לו חלק בבינה משורשו. כנ"ל, וע"כ לקח את ה"ת במקומה, כמ"ש לעיל.

הרחמים בדיון, שנתהוה בצמצום ב' דא"ק, כמ"ש חז"ל על הפסוק ביום עשות הוי"ה אלקים שמים וארץ, ששיתף מדת הרחמים בדיון. גם ידעת שסבת השבירה היתה, מכאן האור חדש שירד ע"י זווג ע"ב ס"ג, ובקע לפרסא דהיינו שחור והוריד ה"ת מעינים להפה למקומה כבתחילה, והחזיר אח"פ דכל המדרגות למקומם, עד שחזרו גם בינה וזו"ן דנה"י דא"ק לבחינת אצילות כמקודם, ונתפשטו הזו"ת עד לנקודה דעוה"י. ומתוך שכת הה"ת אשר בהפרסא דסיומא, לא נתבטלה באמת כמו הפרסא שבהג"ר דנקודים.

והוא מטעם, שה"ת דראש הא' דנקודים, שהפה שלו הוא במקום הטבור דא"ק, היא לא קבלה שום שינוי מחמת האור חדש דבקע לפרסא, כמ"ש לעיל (חלק ו') בהתכ"פ אות ט"ו) שז"ס שראש הא' אינו מצטרף לפרצוף, לפיכך היא פעלה ג"כ על הגבול דפרסא דסיומא, שהיא במקום בינה דנה"י דא"ק, שלא פסקה שליטתה משם, וע"כ כיון שהזו"ת התפשטו למטה מנקודת הסיום דאצילות לכן נשברו. ואין להקשות לפי"ז,

(מט) רשות היחיד, ולא רשות הרבים נפרדות זו מזו כבראשונה: כבר ידעת, שכל תיקון העולמות תלוי בדבר השיתוף דמדת

* מבוא שערים שער ו' ח"א פרק ב'.

שששת הנקודות שבו נכללו זו בזו, והשלשה נקודות נכללו בג' האחרות, כי חג"ת נתלבשו תוך נה"י שלו, ונמצאו חסד תוך נצח, וגבורה תוך

אור פנימי

לבריאה, דהיינו מתחת הסיום רגלים דכל פרצופי אצילות. ולפיכך אין שום קליפה ח"ו באצילות. להיותה למעלה גם מצמצום ב'. ולפיכך תיקון הראשון של הו"ת דנקודים שנשברו, הוא להעלותן מרשות הרבים שהוא ב"ע דפרודא, כנ"ל אל רשות היחיד שהוא עולם האצילות.

והנה נתבאר, שכל התיקון של שיתוף מדת הדין במדת הרחמים שנעשה בצמצום ב' דא"ק, חזר ונתבטל על ידי התפשטות הו"מ דנקודים לבי"ע. כי בהתפשטותם לבי"ע, הפרידו שוב המדת הרחמים שהיתה כלולה בה"ת. ואע"פ שנשברו, כי לא יכלו לבטל לגמרי ולהוריד הה"ת מביני דא"ק, כנ"ל. מ"מ המיתוק שבה קלקלו, כי בשבירה עצמה חזר וניכר כח הדין שבמלכות. וניכר ההפרש הגדול שבין כלים דחג"ת לכלים דנה"י, כי חג"ת אע"פ שגם המה נשברו, מ"מ לא היה זה מחמת עצמם, אלא מטעם חיבורם בנה"י, שהרי אחר שעברו את גבול הפרסא, שהיא במקום בינה דנה"י דא"ק, הרי כל מלך ומלך סיהר והוריד את בחינת הצמצום כולו מכלים דחג"ת שלו, שהם בחינת כח"ב, והורידם לסיום רגלים לנקודה דעולם הזה, שהוא סיומא של נה"י שהם רגלים. והבן זה היטב, כי מטעם שהו"ת ביטלו את הצמצום ב', וב' הההין היו דבוקות יחד, נמצא אז מקום המלכות שנתעלה למקום בינה, ונמצא הת"ת שהוא בחינת הבינה של הו"ת היה דבוק עם המלכות יחד, כי מבחינת הו"ת הן בחינת ב' ההין אמנם אחר שנתפשטו הו"מ לבי"ע, כי בטלו את הגבול דצמצום ב', הרי שוב הורידו הה"ת גם מן הת"ת של עצמם, לסיום רגלים שלהם. שבוז נפרדו תג"ת מן נה"י ברחוק גדול. וחזר מדת הדין למקומו כבתחילה.

איך יכלו הו"ת לעבור מתחילה על הגבול דצמצום ב' אם הה"ת לא ירדה משם. אמנם כיון שבהג"ר דהיינו באו"א ירדה הה"ת מהענינים, ושם ניכר היטב מעלתה של הבינה, שאין בה מקום לצמצום כלל, מכח הארת ע"ב, כנודע. ע"כ אחר שאותה הקומה ירדה אח"כ ממעלה למטה אל הו"ת דנקודים, ובאו למקום הפרסא דצמצום ב' שהוא במקום בינה דנה"י דא"ק, הנה טבע האור בעצמו שלא לסבול עוד צמצום במקום הבינה, ולא הרגיש בשליטת הה"ת שנתישבה שם, וע"כ השיג גבולה, וירד עד המלכות דנה"י דא"ק. וכיון שבאמת היתה ה"ת שמה, במקום בינה זו, הרי באו למטה מנקודת הצמצום האמיתית, ויצאו לחוץ מאצילות, וע"כ נשברו, כי אחר שהרגישו האורות שליטת הה"ת שבבינה דנה"י דא"ק הנה תיכף נסתלקו משם.

והנך מוצא, שכל עיקר השבירה היתה מטעם ב' כחות ששמשו ברשות אחד, דהיינו הבינה והמלכות, במקום הפרסא דסיומא. כי אם לא היה כח הבינה דנה"י דא"ק שם, לא היו מתפשטים שם הו"ת לגמרי, כמו שלא התפשטו מעולם מתחת הנקודה דצמצום א'. ואם לא היה כח המלכות בינה זו, לא היו נפגמות כלום מחמת הירידה, והיו נשארו בחיים כמו הג"ר דנקודים. וז"ס רשות הרבים, כי אין רבים פחות משנים הרי, כי כל השבירה והמיתתה לא באה אלא מכח שליטת הרבים, ואלי היה שם רשות היחיד, או של הבינה, או של המלכות, לא היה מקרה השבירה מעולם. ולפיכך נעשה בבי"ע מקום לקליפות, בסוד זה לעומת זה עשה אלקים, שה"ס רשות הרבים. אמנם האצילות כולו, ה"ס רשות היחיד, שאין כח הצמצום של המלכות ניכר שם כלל, בהיותה שולטת רק בהפרסא שבין אצילות

הוד, ות"ת תוך יסוד, ואז נקודת העטרה לא היה לה בן זוג להכלל בו, דמיון הג' הנזכרים, ואז עלתה נקודת המלכות, שהיא העטרה, והלבישה את היסוד, והרי יש בקו אמצעי תלת בחינות זו בתוך זו, ובב' קוין האחרים לא יש רק ב' נקודות לבד זו בתוך זו בכל קו וקו, ונמצא כי עובי הקו האמצעי הוא יותר משאר הקוין.

(ג) וזהו מ"ש בזהר פרשת בלק דר"ג, אשורנו ולא קרוב, כיון דהוה במערה דאמיה, אשורנו, אושיט פסיעה לבר כו'. ונגזר, מן ותט אשורנו מני ארחך, לשון פסיעה. והענין, כי בזמן העיבור הא' היה זו"ן בבחינת ו' זעירא של ה' ראשונה שבשם. ואותה הוא"ו שבתוך הה"א אין לה ראש כי עדיין לא היה ז"א רק בבחינת ו"ק בלתי ראש, ולא עוד אלא שאינם ו' רברבא, שהו"ק יהיו נגלים כל אחד ואחד, אמנם

אור פנימי

שכל אחד מנה"י, נכלל בכל אחד מחג"ת, חוץ מהעטרה, שהיא נכללה בב' בחינות כי יסוד נכלל בת"ת, והיא הלבישה ונכללה ביסוד. הרי שבקו האמצעי היו ג' בחינות זו על זו, משא"כ בהקצוות היו רק זוגות: נצח בחסד, הוד בגבורה, וזה אמרו "ונמצא עובי קו האמצעי הוא יותר משאר הקוין" כלומר, שיש שם גבורה יתירה, כי עובי פירוש, גבורות ודינין, כגודע, שהרי יש שם גבורות של היסוד, כנ"ל בדיבור הסמוך, שבינה לא נתפשטה ביסוד, והוא מחוסר חסדים. ועוד יש שם הגבורות של העטרה עצמו, דהיינו כח הצמצום שבמלכות, שהוא עיכוב על הארת חכמה. הרי שעובי דקו האמצעי בולטת יותר מבקצוות.

(ג) פסיעה לבר: פי', כי זה תיקון ראשון של המלכות, שהיא מקבלת בסוד העיבור במעי אמא, כי נכללת בגבורות של יסוד, המכונה פסיעה לבר, כי נתבאר לעיל, שבינה רק עד הוד נתפשטותה, וכלי דיסוד כבר נמצא מחוץ לבינה, ויסוד הוא מחוסר חסדים, אמנם אין בו שום חסרון כלפי חכמה. כי ע"כ נבחן בשם צר ואריך: כי הוא צר מאד מחמת חוסר חסדים, אבל הוא אריך, בחכמה. כי אין בו שום חסרון מבחינת אור חכמה.

וזה אמרו "עיבור הראשון של ז"א שנתעבר במעוי דאמא, כדי להתקן ולהתחבר בבחינות ששה נקודותיו, ולכוללן זו בזו שיהיו בחינת רשות היחיד, ולא רה"ר נפרדות זו מזו". כי עיבור הראשון דז"א בא לתקן ב' קלקולים הנ"ל. א' להעלותן לרשות יחיד, דהיינו מבי"ע לאצילות. וב', לתקן את פירודם של הו"ק, דהיינו לחזור ולחבר מדת הדין במדת הרחמים, שה"ס ה"ת בעינים, אשר אז תתחבר המלכות בחזרה אל הת"ת, אשר אז מתקשרות כל הו"ק זו בזו, כי נכללה המלכות בכל אחת מהם, ומקשרת בזה כל הו"ק לבחינה אחת, כמו שיתבאר לפנינו. וזהו כל הנרצה מסוד העיבור דז"א. וצריך שתזכור כאן כי כל האמור כאן בענין הקלקול של השיתוף דמדת הרחמים בדין, הוא רק בהז"ת דנקודים, אבל לא בהג"ר. כמ"ש בהחלקים הקודמים.

העטרה לא היה לה בן זוג וכר' והלבישה את היסוד: כלומר, שעלית נה"י דא"א לחג"ת שלו, גרם לג' נקודות נה"י דז"א, שיכללו בג' הנקודות חג"ת דז"א, כמ"ש להלן, שבוזה נתמתקו הנה"י בחג"ת, כמו שהיו בזמן עלית ה"ת בעינים מטרם שנשברו, כנ"ל בדיבור הסמוך, ונמצא בזה

נכללו שלשתם בשלשתם כנ"ל, כי זהו תכלית התיקון בזמן העיבור. וע"כ הם ו' זעירא, שהוא חצי שיעור אות ו' ונקרא ו' זעירא. ואז בסוף ו' זו בקו אמצעי שבה, היתה המלכות מלבשת סוף הקו ההוא, ושם היה בבחינת אותו הקוץ התחתון, היוצא מעט לחוץ מן סוף אות ו' זו, וזו הנקרא פסיעה לבר, יען הוא בסוף רגל ו' זו, ובולטת מעט לחוץ, להיות שם עובי שלשה נקודות, משא"כ בשני קוים האחרים.

אור פנימי

ונחשבים תג"ת בבחינת הראש, להיותם כח"ב שבו, ונה"י הם בחינת הגוף שבו. וזה אמרו "ואותה ה' שבתוך הה'" כלומר בעת שז"א, שה"ס ו', הוא בעיבור בתוך הה' שהיא אמא, "אין לו ראש" כי אז נה"י נכללים בתג"ת ואין מעלת תג"ת יכול להיות ניכר, שהם בחינת ראש, כי הגוף עם הראש נכללים זה בזה. "כי זה תכלית התיקון בזמן העיבור" דהיינו כנ"ל, שכל הנרצה עתה מהעיבור אינה יותר אלא לחזור ולתברר בחינת ה"ת בה"ר דהיינו שתג"ת יקבלו לתוכם בחינות נה"י, בסוד ה"ת בנקבי העינים, כדי לשתף מדת הרהמים בדין. כנ"ל. וע"כ נבחן עתה בחינות תג"ת כמו שהיו נה"י, כי העטרה, שהיא ה"ת, עלתה ונכללה בת"ת, שהיא בינה. ונמצא מעלת הת"ת כמו היסוד, כי העטרה נכללה ונדבקה עתה בת"ת. ועד"ו גם בהקצוות לפי שיעורם. הרי שתג"ת קבלו לצורת נה"י, וע"כ נבחן ה' שהוא ז"א, שהוא חסר בחינת התג"ת שבו, דהיינו בחינת הראש, שהם כח"ב. והבן. "וע"כ הם ו' זעירא, שהוא חצי שיעור אות ו'" דהיינו רק נה"י לבד, שהוא חצי של וה"ק, כי חסר לו תג"ת. בסוף ו' זו, וכו' היה בבחי' הקוץ התחתון: דהיינו כנ"ל, כי ו' היא זו רק חצי שיעור שהוא נה"י. ונמצא קוץ התחתון שבו, שהוא יסוד, שהוא נבחן שיוצא מעט לחוץ מן סוף אות ו', כלומר שבהיותו במעי הבינה, אין הבינה מגעת אליו שתוכל להשפיע לו מאורותיה, והוא יוצא לחוץ ממנה. והעטרה מלבשת אותה הנקודה שלבר, כנ"ל. והיא מקבלת ממנו מיתוק גדול.

כמ"ש לעיל (חלק ז' דף תצ"ט ד"ה וענין) ולפיכך עתה בעת העיבור שהעטרה שהיא מלכות, עלתה והלבישה ליסוד וקבלה מדתו, דהיינו שנכללה בו, כנ"ל, נמצאת המלכות שקבלה לגבורות של היסוד. דהיינו בחינת הפסיעה לבר מהבינה שבו, שהוא החוסר חסדים, כנ"ל. אבל היא מיתוק גדול מאד למלכות, כי יחד עם זה היא מקבלת ממנו השלימות של החכמה שבו, כי רק זה היא צריכה.

וזה שאמרו בזהר "כיון דהוה במעאה דאמיה, אשורנו, אושיש פסיעה לבר" פירוש, כי אלו הגבורות של היסוד, שהן בחינת יציאתו מתוך התפשטות של הבינה שהיא אמא, הן לא היו ניכרות ביסוד, בזמן שכל הכלים דו"א היו מחוסרי אור, אלא אחר שעלה לבינה בסוד העיבור, הגה אז ניכר בחינת הפסיעה לבר מבינה שנמצאת ביסוד, כי כולם קבלו אור הבינה במעי הבינה, חוץ מיסוד, שהיה שם בבחינת פסיעה לבר ממנה, שפירושה, שלא היה יכול לקבל החסדים שבה. וז"ש, כיון דהוה במעאה דאמיה, שעלה בסוד העיבור, הגה אז אשורנו, כלומר שבינה דוחית אותו בסוד פסיעה לבר. ואינה מגעת אליו להשפיע בו אורותיה כמו בשאר הספירות. ואומר הרב, אשר בחינת הפסיעה לבר האמורה שנמצאת בהיסוד, קבלה המלכות שהיא העטרה, ע"י התכללותה בו, והלבשתה אותו.

חצי שיעור אות ו' ונקרא ו' זעירא: כלומר, שו' שהוא ז"א, כולל ו"ק, שהם תג"ת נה"י, אשר תג"ת הם כח"ב שבחסדים, ונה"י הם בחינות זו"ן שבחסדים, כנודע.

(נא) והנה כמו שעיבור הזה היה לצורך תיקון ז"א שנכללו נקודותיו ונתחברו יחד, גם צריך שיהיה בו תיקון אל הנקבה. והנה זה היה תיקונה עתה בעיבור זה, כי נכללת עתה בב' הנקודות של קו האמצעי שהם ת"ת ויסוד, ואחר כך, כמו שגם קו אמצעי נכלל עם ב' הקוים האחרים כנז' אצלינו בענין ז"א, כי לכך היה עיבור י"ב חדש לכלול זה בזה וזה בזה, וע"י כן נעשה הוא רה"י ואז גם היא נכללה בכל נקודותיו כנ"ל, ונדבקה עמו לגמרי בכל י"ס שבו, ואז נגדלה ע"י עיבור זה והיתה שוה במדתה וגדולה כמדת היסוד עצמו דז"א, ולא כמדת שאר הספירות.

אור פנימי

נא תיקון אל הנקבה וכו' נכללת עתה בב' הנקודות של קו אמצעי, שהם ת"ת ויסוד: כבר נתבאר בדיבור הסמוך שעיקר כונת העיבור הוא לשיתוף מדת הרחמים בדין, שה"ת תעלה ותכלל בבינה, אשר בהו"ת, שהיא עלית העטרה לת"ת. וזה אמרו "תיקונה עתה בעיבור זה, כי נכללת עתה בב' הנקודות של קו אמצעי שהם ת"ת ויסוד" כי בחינת התכללות בבינה, היא מקבלת מתוך עליתה לת"ת, ובחינת הגבורות דפסיעה לבר, היא מקבלת מתוך הלבשתה לכל היסוד. כמבואר.

ועי"כ נעשה הוא רשות היחיד ואז גם היא נכללה ככל נקודותיו: כמ"ש בחלק ו' שע"י עלית ה"ת בנקבי עינים, נכללה המלכות בכל הספירות עד החכמה, כי גם אבא התתקן בה כעין דכר ונוקבא, ונעשית לכלי בכל ספירה וספירה, שז"ס העטרה כלים שיצאו בנקודים. ועד"ו כאן מתוך שהעטרה עלתה לת"ת, שהיא הבינה של ה"ת, הנה נכללה המלכות משום זה בכל הע"ס שלו. וזה אמרו שהיא נכללה בכל נקודותיו. ועוד נוסף כאן על העליה של הנקודים, כי שם לא הספיק העליה שלה לקשר הו"ת בסוד רשות היחיד, דהיינו שלא יעברו על הגבול של הפרסא שמבין אצילות לבריאה, ולבא לרשות הרבים, שהם ב"ע דפרודא כמ"ש לעיל. אמנם כאן, בעלית נה"י לחג"ת בעיבור, כבר הספיקה המלכות

בעליה זו לקשר הו"ק, ע"י התכללותה בהם, בסוד רשות היחיד, שהיא אצילות באופן, שאפילו בעת ששיגו האור הזווג ע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מעינים, לא יזיק זה כלום לחזור ולבטל את השיתוף שלה, כבזמן המלכים, אלא הפרסא שמתחת רגלי הו"ת לא תווצו ממקומה, ואח"פ של המדרגות חוזרים ומתחברים להמדרגה מחמת הורדת ה"ת, מחויבים עתה לעלות למקום גו"ע שלהם, למעלה מהפרסא. דהיינו ברשות היחיד, כנ"ל. אמנם רגלים דאצילות לא יתפשטו עוד לבי"ע, שהוא מקום רשות הרבים כנ"ל. וזה אמרו, ועי"כ נעשה הוא רשות היחיד, כלומר, ששוב לא יתפשטו רגלים שלו לרשות הרבים כבעת המלכים. וית' עוד במקומו.

שוה במדתה וגדולה כמדת היסוד עצמו דז"א ולא כמדת שאר הספירות וכו': כבר ידעת, שמלכות מתוקנת עם המסך המעלה או"ח ע"י הזווג עם אור העליון, ששיעור הקומה תלוי במדת האו"ח שהיא מעלית. גם ידעת שלא נשאר בהמסך דנקודים אחר שביה"כ, זולת מבחינת עביות דכתר, ובחי"א דהתלבשות. כי בחינה אחרונה נעלמה עם שביה"כ. ולפיכך לא העלתה המלכות כאן, אלא רק קומתה עצמה, שהיא אור המלכות לבד. וזה נקרא קומת נה"י, שהם ג' ספירות בקומת מלכות. כנודע. ונמצא שכל ג' ספירות אלו אין להן אלא מדת היסוד השרשי

(ג) והענין, כי היסוד אין שיעור כשאר הספירות והוא קטן מהם, ושיעורו הוא רביע הת"ת, וכנ"ל בפרשת בלק דר"ד, על פסוק ומספר את רובע ישראל, כי היסוד שהוא המוציא רביעותיהם וטיפות הזרע של ז"א הנקרא ישראל, שיעורו רובע גופא דיליה. וכמ"ש שם שיעורא דגופא ד' בריתות הוי בשיעורא דיליה וברית רובע איהו בשיעורא דמדידו דגופא, כו'. והנה עתה נקרא פסיעה לבר כנ"ל, והיא גדולה כשיעור היסוד עצמו.

* (ג) בחי' הג', היא בזמן היניקה דז"א, כי אז יצאו שניהם מתוך ה"א עילאה בסוד הלידה, ונתגלו לחוץ, והוא נעשה ו' שבשם, והיא נעשה ה' תתאה שבשם, והיא דבוקה באחורי הוא"ו. והענין, כי בסוד העיבור עלתה נקודתה והלבישה את היסוד המלביש גם הוא את הת"ת, וכאשר יצאו לחוץ לא ירדה היא עם היסוד, כאשר ירד ונתפשט מעל הת"ת ונעשו בו ששה נקודות גלויות, אמנם נשארה דבוקה שם למעלה באחורי הת"ת, ומקיפתו מאחוריו.

אור פנימי

שבכלים דע"ב. שאין בו אלא אור המלכות. (כנ"ל דף של"ו ד"ה חור) וזה אמרו "והיתה שוה במדתה וגדולה כמדת היסוד עצמו דז"א" כלומר, שלא שמש שם בעיבור אלא להעלות מדת היסוד לבד, דהיינו קומת מלכות. וגם חג"ת היו כלולים בקומה זו. כמ"ש עוד להלן.

(ג) היסוד אין שיעורו כשאר הספירות וכי' ושיעורו הוא רביע הת"ת: כבר נתבאר בדיבור הסמוך, שמדת היסוד, הוא בקומת המלכות, והוא אינו מבחינות ה' קצוות דז"א, אלא שיצא אחר שנזדכך המסך דבחי"א, וע"כ היסוד אינו נכלל בה"ח דז"א, כי אין לו אלא אור המלכות, ולא אור הז"א. וזה אמרו "היסוד אין שיעורו כשאר הספירות" כי הוא אינו מבחינת ה"ח שהם קומת בחי"א, כשיעור כל הספירות דז"א. "ושיעורו הוא רביע הת"ת" פירוש כמדת המלכות. שנקראת רביעית בערך קומת ז"א שהוא ת"ת. כנודע בכמה מקומות.

שיעורא דגופא ד' בריתות הוי בשיעורא דיליה, וברית רובע איהו בשיעורא דמדידו דגופא: כבר ידעת, שמדת היסוד שנקרא ברית, הוא קומת המלכות, המכונה רביעית. גם ידעת שבעיבור נמצא שיעורא דגופא, שהוא ז"א, רק כקומת היסוד לבד. גם נודע, שה' בחינות יש בהמסך, מקומת מלכות עד קומת כתר. וזה אמרם "שיעורא דגופא" כלומר שיעור השלם של הז"א, הוא "ד' בריתות" כלומר, שיהיה בו ד' מסכים, שהם: עביות דכתר לאור הנפש, ובחי"א, לאור, הרוח. ובחי"ב לאור הנשמה. ובחי"ג לאור החיה. כי אז נמצא מלביש לא"א, שהוא קומת חכמה דמ"ה החדש, ואז הוא תכלית עלית הז"א, כנודע. וענין ד' בריתות הוא כמו ד' קומות זה למעלה מזה. כי קומת הז"א מסתיים בברית, שה"ס יסוד. ושם מתוקן המסך. כנודע.

(ג) באחורי הת"ת ומקיפתו מאחוריו: כי נעשית לבחינת אחורים אל החזה שלו,

נד) וז"ס הנ"ל, האשה עולה עם בעלה ואינה יורדת עמו, כי בעלות היסוד ע"ג הת"ת להלבישו, עלתה גם היא עמו כנז', ועתה שהיסוד ירד למטה במקומו, היא לא ירדה עמו, ונשארה דבוקה למעלה באחורי הת"ת. ואמנם שרשה הראשון שהניח בעטרה שבו, לא זזה ולא נעקרה משם לעולם. ואיני צריך להזכירך הקדמה זו בכל מקום, וכבר נתבאר לעיל.

נה) והנה אות ו' של ההויה, היא בחינת ז"א כשיצא לחוץ בבחינות ו"ק גלויות, ולא כלולות זו בזו, וע"כ נקרא אות ו' כמנין שש נקודותיו. אמנם עיקר אות זו מורה על קו אמצעי שבו, שדומה לאות ו', ובפרט נקודת ת"ת שהיא שלישי אמצעי של הוא"ו. אלא שהוא כולל עמו גם ב' הקוים האחרים, ואז בקו זה האמצעי הנקרא ו', שם מאחורי הת"ת שבו נשארה דבוקה שם בצאתה מעיבור הא', ונק' ה' אחרונה שבשם.

נו) והענין, כי גם עתה ע"י היניקה שיונקת מכלב האם, צריך שיגדלו שניהם זו"ן. והנה מה שנגדלה הנקבה, הוא, שהיתה כמידת ספירת הת"ת, שהיא מדה שלימה גמורה, ולא כבראשונה שהיתה רובע כמדת היסוד כנ"ל, ולכן עתה ע"י היניקה, נגדלה והיתה מדה שלימה כמדת הת"ת שבו, וע"כ נקרא ה' אחרונה שבשם, שהיא אות בפני עצמה ומדה שלמה, משא"כ בזמן העיבור, שז"א היה טפל ונכלל באות ו' זעירא שבתוך ה' ראשונה, והיא טפלה אל הז"א בסוד פסיעה לבר של ו' זעירא.

אור פנימי

ותשכיל, שעליה זו היא דוגמת עלית ה"ת בנקבי עינים דראש הס"ג דא"ק, שהיה אחר צמצום הב', כי תג"ת הם בחינת הג"ר דז"א, שהם כח"ב דחסדים כנודע, וכיון שהמלכות עלתה לת"ת, הרי עלתה לבינה דחסדים אלא לא להג"ר דבינה, כי בג"ר אין כח הצמצום דה"ת ניכרת, כי שם שולטים האחורים דבינה, שאין שם שום אחיזה לדינים ולצמצום, מכח כי חפץ חסד הוא, כנודע, וע"כ מתחלק הת"ת לג"ר ולז"ת, שמחזה ולמעלה ה"ס ג"ר של הת"ת, שהוא בינה, ומחזה ולמטה הוא הו"ת דת"ת. באופן, שה"ת עלתה רק למקום אחורי החזה, שכבר נסתיים שם הג"ר, וע"כ נאחזה שם.

גם תבין שעתה נעשתה המלכות למדה שלמה, כי בזמן העיבור, שהיתה מלבשת להיסוד, בבחינת פסיעה לבר, ובפנימיות נה"י דאמא, שה"ס פה דראש התבונה, כמ"ש להלן, לא היה בחינת המסך שלה אלא בבחינת עביות דכתר, שהיא רק שורש לעביות, ולא עביות ממש, כי ע"כ אין שם רק קומת מלכות לבר, שהוא אור הנפש וע"כ אין שם אלא ג' ספירות בעובי, שהן נה"י, אלא שיש שם גם קומת ז"א מבחינת התלבשות לבר, כנודע, וע"כ, נבחן שקומת ז"א אין לו כלים, אלא הוכרח להתלבש בכלים דנה"י, שז"ס ג' גו ג' כנודע. הרי שהמלכות לא הספיקה עוד לגלות שם

נז) והרי עתה בזמן היניקה, היא בחי' ה' אחרונה שבשם, ויש לה מדה שלימה של ספי' הת"ת דז"א ואין בה פרצוף שלם, רק מדה א' שלימה וגדולה, ולכן אינה נקראת עדיין קטנה, אלא ה' אחרונה כנז'. גם יש לה שם אחר עתה והוא צלע, וכמ"ש הכתוב ויבן ה' אלהים את הצלע, כי כשהוא מדה שלימה אחורי החזה דז"א, נקרא צלע שלו, ואחר כך נבנית ונעשית פרצוף גמור באחוריו, ואז הוא בנין הצלע, כמ"ש ויבן ה' אלהים את הצלע כו', ואז נקרא קטנה כל המשך זמן בנינה.

* נח) בחי' הד' היא הנקרא קטנה, כי תחילה היתה בחינת צלע, מדה שלימה אחורי החזה, ואין בה עדיין פרצוף י"ס, ואז אמר הכתוב לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, ואז לקח הצלע הזאת ובנאה פרצוף גמור מאחוריו כמ"ש בע"ה.

אור פנימי

היה בה רק עביות דכתר, כנ"ל. "וכאשר יצאו לחוץ וכו' נשארה דבוקה שם למעלה באחורי הת"ת ומקיפתו מאחוריו" דהיינו כנ"ל, שע"י יניקה מחלב אם קנתה המלכות עביות של בחי"א, וע"כ עלתה ונתדבקה מאחורי ת"ת במקום החזה, שמשם ולמעלה היא מוציאה לו קומת חג"ת, שהיא קומת ז"א, ונמצאת עתה משמשת לו בבחינת מדה שלמה. כנ"ל.

נח) צלע, מדה שלמה אחורי חזה: מדה שלמה, פירוש שיש בה עביות דבחי"א, שאז משמשת לו לקומת חג"ת, שהיא עיקר קומת ז"א. כנודע. וע"כ נחשבת עתה למדה שלמה, כנ"ל בדיבור הסמוך. וצלע, פירוש בחינת המסך שבז"א, שעליו עומד כל קומתו. מלשון צלעות הבית אמנם תבין שעד עתה עדיין אינה עולית בשם לפי עצמה, אלא היא טפלה לז"א, כי היא משמשת לו לבחינת מסך להעלות או"ח ולהמשיך קומתו. כנ"ל. אבל למלכות עצמה אין עוד שום בנין עדיין.

בעובר, אלא רק לקומת יסוד, כלומר לבחינת יסוד השרשי אשר בע"ב דא"ק, שאור המלכות בלבד, היה בו, שמפאת הודככות בחינה א' בכלי דהוד, לא נשאר בו מקומת החסדים שהיא בחי"א, כלום אלא רק אור המלכות בלבד. (כנ"ל דף של"ו, ובאו"פ ד"ה חזר) וקומה זו מכונה רביעית של קומת ז"א, שהיא על שם המלכות המכונה רביעית ההין, שז"ס ומספר את רובע ישראל. כנ"ל. הרי שאין המלכות אלא רביעית המדה. שאינה משמשת לגלות קומת ז"א, שהיא בחי"א אלא רק קומת עצמה לבדה.

אמנם עכשיו אחר שנולדו, הנה ע"י יניקה מחלב אם, קנתה המלכות עביות דבחי"א, כמ"ש במקומו. וע"כ העלתה עתה לקומת ז"א, שהיא חג"ת.

ועתה היא משמשת לו מדה שלמה, כי השיג על ידה קומת החסדים. וזה אמרו "בסוד העיבור עלתה נקודתה והלבישה את היסוד המלביש גם הוא את הת"ת" כלומר, שהמלכות לא העלתה אלא קומת היסוד, שהיא היתה גם קומת הת"ת, משום שלא

* מבוא שערים שער ו' ח"א פרק ד'.

(נט) ואמנם אינה נגמרת להבנות אלא עד תשלום י"ב שנים ויום אחד, כמ"ש בגמרא, וכל זמן הזה נקרא קטנה, ואחר כך נקרא נערה ששה חדשים אחרים, ואחר כך נקראת בוגרת. ואמנם הזכר אינו נגמר אלא עד י"ג שנים ויום א', וכל זמן זה הוא קטן, ואח"כ נקרא גדול כנודע.

(ס) והנה גדלות הזכר נעשה בתחילה בהמשך זמן י"ג שנים ויום א', ואחר גדלות הזכר, אז מתחילין י"ב שנים ויום אחד דגדלות הנקבה. והטעם מפני שכל גדלות הזכר הוא ע"י המוחין הנמשכים בו, ואחר שכבר נגמרו מלהתפשט בו ונגדל, אז יוצאת הארת המוחין האלו דרך נקב החזה מאחוריו, ובונה אותה, ונמצאת היא נבנית אחר בנין הזכר, כמשה"ה לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו כו'. וכן אנו רואים בחוש הראות כי לעולם האדם גדול בשנים מן אשתו.

(סא) והנה עד עתה היתה מדה א' בלי פרצוף, אמנם היתה נכללת מי"ס, ונמצא שהיא ספירה א' בלבד, אלא שנחלקת לי' נקודות, ואינם ספירות גמורות דא"כ תהיה פרצוף. אמנם הם י' נקודות קטנות בלבד, ובין כולם אינם רק ספירה אחת. באופן, שהיא עתה חלק הי', וכדי

אור פנימי

(ס) ואחר גדלות הזכר אז מתחילין י"ב שנים ויום אחד דגדלות הנקבה: כי אי אפשר שתצא הקטנות של התחתון בטרם שיושלם הגדלות דעליון. כמ"ש לעיל (דף תשל"ט ד"ה ודבר זה) כי אח"פ דעליון נמצאים תמיד עם גו"ע דתחתון במדרגה אחת, וע"כ, אם העליון עוד לא בירר ותיקן את אח"פ של עצמו, מכ"ש שלא יוכל לתקן את גו"ע של התחתון, לכן אין ז"א יכול להגדיל את הקטנות דנוקבא, דהיינו את גו"ע שלה, מטרם ששיג הגדלות של עצמו, דהיינו הורדת ה"ת מעינים שלו, המחזירים את אח"פ למדרגתם, ואז נעשו אח"פ שלו לבחינת כלי המעלה מ"ן ומתקן את גו"ע של הנוקבא כמ"ש שם. ומ"ש הרב י"ב שנים ויום אחד דגדלות הנקבה, אין פירושו גדלות ממש, כי המשך הי"ב שנים הוא רק לקטנות הנקבה, כמ"ש הרב להלן, שכל זה הזמן היא נקראת קטנה. אלא הכונה היא להגדיל בנין

(סא) י' נקודות קטנות בלבד ובין כולם אינם רק ספירה אחת. באופן שהיא עתה חלק הי': דהיינו כמ"ש לעיל, (דף תשע"א ד"ה צלע) שמכת העצביות דבחי"א שהשיגה בשעת היניקה, שהמשיכה עתה עיקר קומת הו"א, היא נחשבת למדה שלמה בכל עשר נקודותיה, כי היא כוללת עתה כל קומת

שתתגדל כמו ז"א, צריך שתתחלק נקודה הזו לעשרה נקודות, ואז כל נקודה מהם יגדילו תשעה נקודות אחרות, ואז יהיו י"ס כל אחד מהם כוללות י' נקודות.

סב) והנה למעלה בבחינה הא' ביארנו, איך האשה עולה עם בעלה ואינה יורדת, ואיך הניחה שרשה בקביעות בכל קו אמצעי דו"א, ואפילו למעלה בדעת שבו. וכבר ביארנו כל השאר, ועתה בבחינה זו הד' עלתה עד הדעת, והשאירה שם שרשה לעולם. והענין כי הנה עתה כבר היה עיבור ב' של הז"א לעשות לו מוחין. ונדע, כי מב' פרקין עליונים שבת"ת שבו נעשה בחינת הדעת שבו, כמבואר במקומו, ונמצא כי בעלות בחינת הת"ת, ונעשה דעת, גם היא, שהיתה באחורי הת"ת עלתה עמו, ונמצאת עומדת באחורי הדעת. ואחר כך נעשה בה פרצוף גמור כמ"ש ב"ה. ומאותו השרש שבדעת נעשית פרצוף לאה, ומן השרש שבת"ת נעשה פרצוף הנוקבא עצמה דזעיר, הנקרא רחל כמ"ש בע"ה.

אור פנימי

הע"ס במדתו של הז"א. וצריך שתזכור כאן ההפרש מבין נקודה לספירה, כי נקודה, פירושה שיעור עביות שבמסך, שעל ידי הזווג עם אור העליון יוצא עליו קומת הספירה, כנודע. אבל ספירה, פירושה, קומת אור המלוכש בכלי שלו. וזהו שמדייק הרב להשמיענו, שמבחינת העביות שבהמסך המתוקן בכלי המלכות, היא כבר נגמרה כולה ביניקה, דהיינו בשיעור מה שהיא שמשה להמשיך כל שיעור קומת הע"ס דו"א, שבערך הזה היא נחשבת לעשר נקודות, דהיינו לפי ערך העביות, שכל ספירה מהע"ס דו"א לקחה מעביותה. אמנם בערכה עצמה, כבר נתבאר לעיל בדיבור הסמוך, שעוד לא היה לה שום ציור, אלא רק ממה שנכללה עתה בת"ת, דהיינו בבחינת בינה דחסדים, בסוד ה"ת בעינים, כנ"ל (דף תשס"ט ד"ה באחורי) ועל שם זה, הנוקבא נחשבת עתה לבחינת ספירת ת"ת דו"א, כי עלתה מבחינת נקודה תחת היסוד, שהיא בחינת המלכות ממש, ועלתה למקום בינה, דהיינו שקבלה לצורת הת"ת, שהוא בינה דחסדים וזה

אמרו, שמבחינת בנינה עצמה הרויחה ספירת הת"ת. כמבואר.

סב) מב' פרקין העליונים שבת"ת שבו, נעשה בחינת הדעת שבו: כי בגדלות, שז"א משיג הארת החכמה בחסדים, אז נחשבים חג"ת לבחינות חב"ד, כי ב' שלישים עליונים שבכל אחד מג' הספירות חג"ת, מצטרפים עם ג' שלישים עליונים של נה"י דבינה ונעשים לבחינת ראש, ולחב"ד, והשלישים תחתונים שבכל אחד מחג"ת עם השלישים עליונים שבכל אחד מהנה"י ובצירוף ג"ש אמצעים דנה"י דבינה, נעשים לבחינת חג"ת דו"א ולגופא. וב"ש תחתונים שבכל אחד מהנה"י דו"א שנשתיירו, ובצירוף הג"ש תחתונים דנה"י דבינה, נעשים לנה"י דו"א, כמ"ש במקומו. וזה אמרו "שמב"פ העליונים שבת"ת שבו, נעשה בחינת הדעת" כמבואר. וכן מב"פ עליונים דחסד נעשה חכמה שבו, ומב"פ דגבורה העליונים נעשה בינה שבו. ונמצא, שמקום הסבור שמקומו בסיום ב"ש ת"ת, נעשה עתה בזמן הגדלות לפה דראש. והבן שזה סוד, שהעובר אוכל דרך טבורו.

(סג) והנה בתחילה נבאר דרך כללות גדלות הנקבה בהמשך י"ב שנים ויום אחד, ע"י החסדים והגבורות שהם גורמים ההגדלה, ואחר כך נחזור לבאר ענין זה דרך פרטות בבחינות המוחין עצמם, וגם בבחינות החסדים והגבורות, ואיך נגדלת כל נקודה ונקודה מהי נקודות ונעשית ספירה אחת כוללת י' נקודות.

(סד) והענין הוא כמש"ל, כי אין פרצוף הנוקבא מתחיל להבנות, אלא באחורי החזה דז"א, בסיום שליש העליון דת"ת דז"א, לפי ששם נסתיים התלבשות יסוד דאמא בתוך ז"א, ומשם ולמטה מתגלים האורות בגילוי גמור, בצאתם מפתח היסוד דאמא אל תוך ז"א, ואז לא יש

אור פנימי

אמנם כשיוצא מבחינות עובר ב', ומתפשט למקומו בגדלות גמורה פב"פ, הנה אז עולה בו כל הת"ת לבחינת ראש, וסיום, הת"ת נעשה הפה דראש, והיסוד עולה ונעשה לת"ת, ויוצאים לו נה"י חדשים. כמ"ש הרב בעץ החיים שער כ"ט פ"ד.

(סד) אין פרצוף הנוקבא מתחיל להבנות אלא באחורי חזה דז"א וכו' ששם נסתיים התלבשות יסוד דאמא: כי על ענין בנין הנוקבא דז"א מבחינת הת"ת, הוא בא מתוך עלית ה"ת בה"ר, שה"ס השיתוף דמדת הרחמים בדין, כי ע"כ עלתה ונתאחזה בת"ת שהוא מקום בינה דחסדים. כנ"ל. ונודע שענין עלית ה"ת לבינה, הוא רק לז"ת דבינה, ולא לג"ר דבינה, שאין ענין הצמצום נהוג שם כלל, להיותה בסוד כי חפץ חסד הוא, ואינה מקבלת חכמה, ואין ענין צמצום נהוג באור חסדים. כנודע. אלא רק בבחינת ז"ת דבינה, שכבר מקבלת חכמה להשפיע לזו"ן, ע"כ היה לו מקום לכח הצמצום דה"ת לעלות ולהתאחו שם. גם נודע, שג' השלישים של הת"ת הם בחינות: ראש, תוך, סוף. והשליש העליון הוא בחינת ראש והג"ר דת"ת, שהיא בינה. לכן אין מקום לה"ת להתאחו שם בש"ע דת"ת, שהוא בחינת ג"ר דבינה, אלא רק מחזה ולמטה, דהיינו אחר סיום שליש עליון דתפארת.

נסתיים התלבשות יסוד דאמא בתוך ז"א: כי המסך דיסוד דאמא, הוא בחינת הכח הדחיה שלה על הארת חכמה, מכח כי חפץ חסד הוא, כנ"ל. וע"כ היא מתלבשת רק בהמשך השליש העליון דז"א, ששם בחינות ג"ר דת"ת, שמבחינת החסדים הוא מקום ג"ר דבינה כנ"ל. אבל לא יכלה להתפשט למטה מחזה, כי שם בחינות הז"ת דבינה, שאין בהן כח העיכוב הזה, אלא להיפך שהן מוכרחות להארת חכמה כדי להשפיע לזו"ן, כנ"ל. וצריך שתזכור כאן, אשר כל בחינה מחויבת לקבל מהבחינה שכנגדה בהעליון. וע"כ ג"ר דבינה דחסדים, שהן הת"ת מחזה ולמעלה, מחויבות לקבל מהג"ר דבינה העליונה. והז"ת דבינה דחסדים, שהן הת"ת מחזה ולמטה, מחויבות לקבל הארתן מן הז"ת דבינה העליונה.

מתגלים האורות בגילוי גמור בצאתם מפתח היסוד דאמא: היינו האורות דחכמה, שכל עוד שעוברים דרך היסוד דאמא המה בעולם מכח מסך דאמא, המעלמת אותם, מכח כי חפץ חסד הוא, כנ"ל. אבל הם מתחילים להתגלות אחר סיום המסך דאמא, דהיינו מחזה ולמטה, ששם בחינת השליטה דז"ת של הבינה, כנ"ל. שעיקרן הן רק הארת חכמה, וע"כ האורות ההם מתגלים בגילוי גמור, אחר יציאתם מפתח היסוד דאמא.

רק מסך א' בלבד, שהם אחורים של ז"א, ויש יכולת באורות ההם לנקוב אותם ולעבור לחוץ, משא"כ למעלה כי יש ב' מחיצות: א' דאמא עצמה, וא' דז"א, וא"כ נמצא, כי מקום התחלת ראש הכתר הנוקבא הוא בסוף סיום שלישי הראשון של ת"ת דזעיר אנפין, ומשם עד סיום רגלי הזעיר אנפין מתפשט קומת פרצוף הנוקבא ב"ס.

אור פנימי

דז"א קבלה המלכות מיתוק, מיסוד ות"ת דז"א, ואח"כ בזמן היניקה, עלתה ונכללה בת"ת דז"א; שפירושו, שנתחברה בה' ראשונה, כנ"ל. אמנם נתבאר, שכל העליות אלו לא היה אלא לצרכו של ז"א עצמו, ולא כלל לבנין הנוקבא, כנ"ל. ונמצא שמצד בנינה עצמה, הרי היא נמצאת עוד דבוקה מתחת היסוד כמלפנים, בלי ציור כלל.

ולפיכך, לא התחיל בנין הקטנות של הנוקבא, אלא אחר השגת הגדלות של ז"א. דהיינו אחר שתיקן וחיבר נה"י שלו למדרגתו, כנ"ל. אשר אז נבחן, שחג"ת שלו נתעלו לחב"ד, ונה"י שלו לחג"ת, ואח"פ שנתחברו נעשו בו לנה"י חדשים, כנודע. (ומ"ש הרב לעיל שרק ב"ש ת"ת נעשו לדעת, הרי זה בסוד העיבור ב' דהיינו בהתכללות באו"א, כמ"ש במקומו)

וצריכים להבין היטב הפירוש של הדברים. כי מי ומה גרם שינוי אל הכלים דז"א, עד שנה"י נשתנו והיו לחג"ת, וחג"ת לחב"ד, גם מה המה אלו הנה"י החדשים שהשיג ע"י הגדלות שלו. והענין הוא, כי יש לו לז"א, ג' מיני גדלות, הנקראים נשמה חיה יחידה: כי ע"י הורדת ה"ת לבינה, קונה נשמה. וע"י הורדת ה"ת לחוטם קונה חיה. וע"י הורדת ה"ת לפה קונה יחידה. כנ"ל (דף תקי"ח ד"ה כ) ע"ש והנה עתה בתחלת הגדלות, קנה הז"א ג"ר דנשמה, ונמצא שז"א העלה אליו רק בחינת אח"פ דבינה, שה"ס מסך דבינה ב' כנודע. הרי שאלו נה"י חדשים, הם רק בחינות נה"י דבינה. והנה מטרם זה היו נה"י דז"א מבחינא, והה"ת היתה דבוקה ביסוד שלו, שמטעם זה היה חסר ג"ר, כנודע. וא"כ יש

אחורים של ז"א ויש יכולת באורות ההם לנקוב אותם ולעבור לחוץ: כבר ידעת, שאח"פ דעליון המתחברים אליו בשעת הגדלות מכה הזווג דע"ב ס"ג המוריד הה"ת מעינים שלו, המה דבוקים תמיד בגו"ע של התחתון כנ"ל (דף תשל"ט ד"ה ודבר) ואח"פ אלו, מקורם הוא רק נה"י. שהוא מטעם, כי הג"ר דבינה אינם יוצאים לחוץ, רק זו"ן שלה, וזו"ן הכוללים. ולכן אין כאן בכל אח"פ אלא בחינת זו"ן. ועיקרם של זו"ן, היא רק נה"י שבו, כי חג"ת הם בחינת כח"ב דחסדים, המתחברים לו שם מבחינות הג"ר דחסדי הבינה. הרי שעיקרם של אח"פ אינם אלא בחינת זו"ן. וזכור זה, ולא נצטרך להזכיר תמיד. גם ידעת שמקורה של הנוקבא, הוא בחינת הנקודה תחת היסוד, שנקראת עטרה. כנ"ל (דף תשס"ב ד"ה וכל) ותדע שה"ס גו"ע דנוקבא הדבוקים באחורים דזו"ן, דהיינו בנה"י שלו מתחתיהם, מתחת היסוד כמבואר.

והנה נתבאר, שכל אחיותו של תחתון בעליון, הוא רק באחורים דעליון, שז"ס הנקודה שמתחת היסוד דז"א. גם ידעת, שכל כמה שהעליון לא תיקן את אחורים שלו עצמו, דהיינו להוריד הה"ת ולחבר אח"פ למדרגתו, אינו יכול לתקן כלום לבחינת גו"ע של התחתון הדבוקים בו, כנ"ל. וע"כ אע"פ, שהנוקבא דבוקה עם הז"א בעיבור הא' וביניקה שלו, מ"מ לא הגיע מזה שום הצטיירות לבנין הנוקבא עצמה. כי כל עוד שאחורים שלו עצמו צריכים תיקון, מכ"ש הנוקבא, שהיא עוד למטה מאחורים שלו, ואין לה ממי לקבל תיקונה זולת מהם. ואע"פ, שבעיבור א'

סה) והנה הם שני שלישים התחתונים דת"ת ונה"י שלימים, וזהו אופן התחלקות בהם: כי קו הימין שלה הם תלת פרקין שיש בנצח הז"א, ונעשה בה תח"נ של קו ימין שבה. ומתלת פרקין של הוד דז"א, נעשה קו שמאל שבה, שהם בינה וגבורה הוד שבה. ומן הת"ת שבקו

אור פנימי

גו"ע של הנקבא, היו עד כאן דבוקים ביסוד של ז"א כנ"ל. דהיינו בכלי דחכמה, אשר בו היה מקום המסך, וע"כ עוד לא היה לה שום ציור, רק מבחינת המסך לבד, דהיינו בחינת נקודה שבה לבד. אבל עתה אחר שז"א החזיר את אח"פ דבינה שלו למדרגתם, שהמסך ירד לבחינת הכלי החדש דבינה, ונה"י הקודמים שהם מבחינת כלי דחכמה, נעשו לבחינת רוח וחג"ת. הרי שגם עצם גו"ע של הנקבא, שהיו דבוקים ביסוד ההוא, נמצאו עולים עמו לבחינת חג"ת, ונעשו גו"ע דנקבא, לבחינת כלים דרוח ונפש. אשר בכלי דגלגלתא נתלבש הרוח ובכלי דעינים נתלבש הנפש. הרי שכמו שנה"י דז"א נעשו לכלי דרוח, כן גו"ע דנקבה הדבוקה עמהם, נעשו עמהם בשוה ג"כ לבחינת כלים דרוח. והבן זה היטב.

והנה מה שאמרנו שיסוד הקודם דז"א, נתעלה ונעשה עתה בגדלות, לבחי' דת"ת דז"א. הכונה היא לשליש עליון דת"ת דז"א. כי נה"י החדשים שהשיג, שהם בחינת אח"פ דבינה שלו שנפלו ממנו, ועתה חזר והחזירם, כנ"ל. הנה הם, בחינת הז"ת דבינה של בינה דז"א, ובחינת זו"ן דבינה של ז"א, כנודע. הרי שבחינת ב"ש ת"ת תחתונים של ז"א, שהם בחינת ז"ת דבינה שלו ג"כ נעשו מנה"י החדשים דכלי דבינה, ונמצא בהכרח, אשר היסוד הקודם שהוא מכלי דחכמה עלה למעלה מהב' שלישים דת"ת התחתונים שהם מכלי החדש דבינה.

והנה נתבאר, שבחינות האחרים החדשים דכלי דבינה, שהחזיר בכח הורדת ה"ת מעינים לאזן. הם מתחילים מחזה ולמטה דז"א. דהיינו ממקום הסיום דיסוד דז"א הקודם, וכבר ידעת, שהעשרה, שהיא גו"ע

לשואל, איך אפשר שיתחלפו לו נה"י הקודמים שה"ת דבוקה בהם, בנה"י דבינה, שהם מה' ראשונה. אמנם ידעת, שבזמן היניקה עלתה הה"ת מן המקום שמתחת היסוד אל הת"ת, אשר פירוש הדבר הוא, שה"ת, נתחברה בבינה, שהיא ת"ת, וקבלה בינה לצורת הה"ת, כנ"ל. אמנם עדיין היה בחסר ג"ר, מפני שהמסך שלו היה בכלי דחכמה, ונמצא שאין לו אלא ב' כלים כתר וחכמה, שרוח שהוא חג"ת מתלבש בכלי דכתר, ונפש שהיא נה"י מתלבשת בכלי דחכמה, כנודע. שמסך דבחי"א, פירוש, שהוא נמצא בכלי דחכמה. ועם זה תבין, שעתה ע"י זווג דע"ב ס"ג שהוריד הה"ת מעינים שהן חכמה, אל בחינת האזן שהיא בינה, ונמצא שהעלה את אח"פ שלו דבחינת בינה, וחיברם למדרגתו, כנ"ל. אשר אז נעשה הזווג במסך דבחי"ב, דהיינו בכלי דבינה, ונמצא עתה, שיש לו ג"ר דנשמה: אשר נשמה מתלבשת בכלי דכתר, ורוח בכלי דחכמה, ונפש בכלי דבינה.

והנך רואה, אשר הנה"י הקודמים שהיו בכלי דחכמה, דהיינו, שהמסך היה שם, הנה עתה ע"י הארת הזווג דע"ב ס"ג ירד המסך מהכלי הזה דחכמה אל כלי חדש דבינה, ונמצא הכלי דחכמה שהם נה"י הקודמים, נעשה עתה לכלי דרוח, שהוא חג"ת. והכלי דרוח מקודם שהיה כלי דכתר, נעשה עתה לכלי דנשמה, שהוא תב"ד. והכלי של נפש, דהיינו מקום המסך, הנקרא נה"י, נמשך לו מחדש, שהוא כלי דבינה, דהיינו אח"פ דבינה שנברר לו עתה ע"י הורדת ה"ת מעינים לאזן. ועם זה תבין איך שחזרת אח"פ דעליון, מתקן ומברר עמו גם גו"ע דתחתון. ומצייר אותם לבחינת פרצוף. כי ידעת, שבחינות

אמצעי, נעשה הכתר שלה מב' שלישים התחתונים כנזכר. ומן היסוד של ז"א נעשה כל שאר קו האמצעי שלה, שהם דעת תי"מ שבה וכמ"ש כל זה בע"ה.

(סו) ואמנם ענין הגדלה זו הנז', שבמילוי י"ס שלה, כשיעור ב' שלישי ת"ת וכל נה"י של ז"א, אינו אלא ע"י הארת המוחין שבתוך ז"א כמ"ש. ודע כי אלו האורות היוצאים אליה מתוך ז"א, אינם בוקעים כל מחיצות גופא דז"א מן החזה ולמטה, ויוצאים לחוץ ומאירים שם ובונים את הנוקבא, שא"כ ברגע א' היתה נבנית, ולא היתה צריכה להגדיל י"ב שנים ויום א'.

(סז) אך הענין הוא כך, כי אלו האורות הצריכים לצאת לבנותה, עולים תחלה כולם מתוך גופא דז"א מן היסוד שבו עד מקום החזה, ושם העטרה דגבורה הנקרא בוצינא דקרדינותא, שהוא חלק האורות של

אור פנימי

יכול להיות למעלה מחזה, ששם משמש יסוד דבינה עליונה, שאין בחינת מסך וצמצום דחיבור ה"ת בה"ר יכולה להגיע לשם, כנ"ל. ע"כ רק מחזה ולמטה, ששם מתחילים האחרים החדשים דז"א, שהם כבר בחינת זו"ן דבינה, המקבלים לתוכם בחינת מסך וצמצום, שם יש יכולת באורות ההם לנקוב אותם ולעבור לחוץ" דהיינו להנוקבא, כדי שתקבל מהם בחינת קטנות בלבד.

(סו) אינם בוקעים כל מחיצות דגופא דז"א וכ"ר שאם כן ברגע א' היתה נבנית וכ"ר: כלומר, שהאורות ההם אינם באים להנקבה כמות שהם בגופא דז"א עצמו. שהם שם בחינת גדלות, כי זה היה נבחן שבקעו וביטלו את המחיצות דז"א, וגוף הנוקבא וגוף הז"א היו נעשים לגוף אחד בלי שום מחיצות שיבדילו ביניהם. אלא שהם באים לה דרך נקב מצומצם, כלומר, ע"י מסך דבחי"א, כמו שהיה בזמן הקטנות דז"א, שהיה לו אז בחינת נקב בחזה, בסוד הפה של ראשו. כנ"ל בדיבור הסמוך.

(סז) בוצינא דקרדינותא שהיא חלק האורות של המלכות ועושה נקב ובוקעת ויוצא לחוץ דרך נקב ההוא: פירוש, כי

דנוקבא הדבוקה בהיסוד הזה, הנה עלתה עמו יחד, לת"ת בעת הגדלות, כנ"ל. והנך מוצא, מקום העטרה, שהיא עומדת ממש במקום נקודת החזה, שהוא נקודת הסיום של היסוד שעלה לת"ת. דהיינו במקום התחלת האחרים דז"א החדשים, ונמשכת משם ולמטה, והיא מלבשת, לב"ש תחתונים דת"ת שלו, ולנה"י שלו, דהיינו לאותם אח"פ, שהשיג עתה ע"י הגדלות, שהחזיר אותם למדרגתו. והבן היטב.

וזה אמרו "ואז לא יש רק מסך א' בלבד, שהם אחרים של ז"א ויש יכולת באורות ההם לנקוב אותם ולעבור לחוץ" פירוש, כי האורות של הנקבה הבונים עתה את הקטנות שלה. אינם מבחינת הגדלות שלו, (כמ"ש לעיל דף תשל"ב ד"ה א"א) כי הורדת ה"ת מעינים דעליון, אינו מועיל עוד, להורדת ה"ת גם מעינים דתחתון, משום שהתחתון מצוי בכח צמצום יותר חזק ממה שהוא בהעליון. עש"ה. וע"כ היא מוכרחת לקבל האורות דרך נקב של האחרים השלמים דז"א, דהיינו כמו בחי"א דז"א שהיה לו בקטנותו. שמקום החזה הוא בחינת פה דראשו, כנודע. ולפיכך אין הנקב ההוא

המלכות, ועושה נקב ובוקעת ויוצאת לחוץ דרך הנקב ההוא לאחורי החזה, ואז כל האורות הצריכים לנוקבא, יוצאים דרך שם בסוד עליה ממטה למעלה, כנז'. ואח"כ חוזרים ויורדים ונכנסים בגופא דנוקבא דרך ירידה מלמעלה למטה, לאט לאט, ע"ד שנכנסים המוחין של ז"א בתוכו לאט לאט, והם בבחינת צלם כנודע וכן הנוקבא האורות שלה נעשים צלם א' ונכנסים בתוכה עד תשלום י"ב שנים ויום אחד, ונשארים קצתם בסוד אור המקיף בבחינת ל"ם דצלם על ראשם דוגמת ז"א ממש. וההמשך עלית האורות האלו, ויצאתם לחוץ, וירידתם בה, הוא י"ב שנים ויום א'.

סח) והרי שהאורות של הנוקבא, הם בב' בחינות. כי תחלה עולים מתוך גופא דז"א, ואח"כ נכפפים ויורדים תוך גופא דנוקבא עד סיום גופא. וזהו ענין בעיית הגמרא בבא קמא פרק הכונס, על אש נכפפת שהזיקה, והם בחינות אלו האורות של הנקבה, שהם אש גבורה והיא אש נכפפת כנזכר. והנה ז"א, שהוא זכר, יש בו ירידה ועליה,

אור פנימי

מתוך עלית נה"י לתג"ת דז"א בעת העיבור, שעלתה בחינת הה"ת שהיתה דבוקה בעטרה דז"א, ונכללה תוך ת"ת דז"א כנ"ל. הנה התכללות הזו תוך הת"ת, מכונה בשם בוצינא דקרדינותא, כלומר בחינת החושך של כח הצמצום שבה"ת הגורם סיום לכל הארה, וסיום האור הוא חושך. ונודע שיש שם אמנם זווג דהכאה עם אור העליון המעלה אור חוזר ומלביש לאור העליון. שזה מכונה בזוהר, שהבוצינא דקרדינותא בוטש, וע"י הבטישא שלו הוא מעלה אור. כנ"ל. וע"כ ע"ש האו"ח שהוא מעלה מכונה בוצינא, שפירושו נר. וע"ש הסיום שכת הצמצום עושה על האורות מכונה קרדינותא, שפירושו חושך, או קשיות שיש בו מלהעביר האור ישר דרך בו ולמטה. וכבר נתבאר ענין הזווג דהכאה היטב בהחלקים הראשונים. והנה מקום הבוצינא דקרדינותא שעלה בת"ת. אינו בכל הת"ת אלא רק מחזה ולמטה, דהיינו במקום סיום של יסוד דאמא המתלבש תוך ז"א. כנ"ל, שאין כח הצמצום יכול לעלות למעלה במקום שיש המסך דיסוד אמא, ששליטתו שם לדחות חכמה,

מכאן כי חפץ חסד הוא, ואין דבר המסך וצמצום יכולים לחול כלום במקום שליטתו. וזה אמרו "מקום החזה, ושם העטרה דגבורה המכונה בוצינא דקרדינותא שהוא חלק האורות של המלכות" דהיינו כמבואר, שבחינת העטרה שהיא המלכות שעלתה שם במקום החזה, הוא הבוצינא דקרדינותא. וזה אמרו "ועושה נקב ובוקעת ויוצא לחוץ דרך הנקב ההוא לאחורי החזה" דהיינו כמבואר, שנעשה שם מקום הזווג ע"ד שהיה בבחי"א של ז"א, שמקום הזווג מכונה נקב, על שם שמקבל מעליון ומשפיע דרך שם לתחתון והאור המושפע דרכו, נעשה מצומצם במדת הנקב, דהיינו בכח העביות שבו, שהוא המורד ונותן קצבה למדת השפע המושפעת על ידו. כנודע. ועל שם זה הוא מכונה נקב. או פה. דהיינו להבדיל בין השפעת הג"ר אל השפעת הו"ק, כי בהשפעה של ג"ר הוא מכונה פה, ובהשפעה של ז"ת הוא מכונה נקב.

סח) אש נכפפת שהזיקה והם בחינת אלו האורות של הנקבה שהם אש גבורה והיא אש נכפפת: כי התסדים נקראים מאורי אור, שהם בחינת ה' אורות מיום א' דמעשה

שיורדים החסדים בתוכו וחוזרים ועולים ממטה למעלה, ומאירים אותו כנזכר במקומו, אך בנקבה כל האורות של החסדים שלוקחת בז"א, אינה אלא דרך עליה לבד בסוד אור חוזר, שהוא אור נוקבא. וז"ש עלי באר ענו לה, כי בנין הבאר שהיא המלכות, לא נעשה אלא בבחינות אורות דעליה שהם אורות נקבות אפילו בבחי' החסדים, והבן זה מאד.

* (סט) הבחי' הה' והו', והיא אחר י"ב שנים ויום א', שנגמר פרצופה ויצתה מכלל קטנה ונכנסת בבחינות נער ונערה. וענין ב' בחינות אלו בדרך קצור הוא, כי הנה מלבד מה שאנו צריכין בתיקון פרצוף הנקבה, עוד אנו צריכין לתקן בה בתחילה טרם שתזדווג עם בעלה, בחינת כלי הרוח מתוקן וראוי לקבל טיפת ההזרעה, ולציירה בתוכה שיעשה ממנה וולד, וגם שיהיו מוכנים בה בחינות מיין נקבות, כנודע. גם יש בכלל הזה בחינות דלתות וצירים, וכמשו"ל על פסוק, כי לא סגר דלתי בטני, ועל פסוק כי נהפכו עליה צירה.

(ע) ונמצא שיש ב' דלתות וב' צירים, וב' מיני מ"ן, ובהיות מתוקן בה חצייים, שהוא דלת א' וציר א' ומ"ן א', עדיין נקרא נער. ובהנתן לה

אור פנימי

בראשית. והגבורות נקראות מאורי האש. להיותן אש ליהט ממטה למעלה, שה"ס אורח. ולפי שבאות ונמשכות מהאחרים החדשים של ז"א שהם אח"פ דבינה. ע"כ הן מקבלות שם מיתוק גדול, והגבורות שלה נבחנות לנכפפות. ועוד יתבאר זה במקומו.

סט) טרם שתזדווג עם בעלה, בחינת כלי הרוח וכו': כלומר בטרם שתזדווג עם בעלה פכ"פ בזווג ההולדה. אבל הביאה קדמאה, שהוא רק כדי לעשות בה כלי, שה"ס העלאת אח"פ שלה, שהם בחינות יסוד ורוח שלה, אין זה נבחן לזווג פכ"פ. אמנם ודאי שגם בחינת הכלים דיסוד ורוח נותן לה ע"י זווג, דהיינו היא הביאה קדמאה, כמ"ש הרב לעיל דף תשמ"ד אות י"ג. ע"ש. אלא שאין זה מכונה זווג ממש, מחמת שאינו מועיל להולדה.

וגם שיהיו מוכנים בה מיין נקבות: ודע, כי הולד נבנה ע"י כ"ב האותיות של האלפא ביתא, גם ה' אותיות מנצפ"ך הכפולות הבאות בסוף המלה. ויש בהן לובן ואודם. שכ"ב אותיות הפשוטות, הן הלובן שכולד, דהיינו עצם החומר שבעשר הספירות. והן באות מהזכר, בסוד מיין דוכרין. וה' האותיות מנצפ"ך הכפולות, הן בחינת האודם שבהולד, והן כחות הדין שנתערבו בכל ספירה וספירה מעשר ספירות,

דלת הב' וציר הב' ומ"ן השניים, אז נקרא נערה. וע"כ צריכין אנו תחילה לבאר ענין כל זה הנד', ובזה יובן מציאותם איך הם, וגם יובן זמנם אימתי הוא, ואז תבין זמן הנקרא נער, וזמן הנקרא נערה.

עא) ונתחיל לבאר ענין דלתות וצירים ומ"ן אלו מה ענינם דע כי מצאנו בזוהר ב' כינויים אל המלכות, והם ציון וירושלים. וביאורם הוא כי נקודת היסוד של הנוקבא נקרא ציון, כמ"ש באדרת האזינו, כי ציון בנוקבא כבית רחם לאתתא. ואמנם נקודת המלכות שבנוקבא היא נקראת ירושלים.

עב) ונמצא כי בחי' המלכות שבנקבה, איננה בחי' גמורה כשאר הט' ספירות שבה, שהם בחינת גמורות, מן הכתר עד היסוד שבה כדמיון הדכר ממש, אבל המלכות שבה אינה רק הארה מועטת בכל שהוא, רמוזה באותה הפשר העב הכולט ועומד שם כנוזר. והטעם הוא, לפי שכל בחינת הנקבה נקרא מלכות, וע"כ אחר שכל עצמה היא מלכות אין צורך להיות בה בחינת מלכות, ולכן לא היתה המלכות שבה בחינה גמורה כנוזר. ואמנם מה שהוצרך להיות שם בחינת מלכות, אע"פ שאינה רק בדרך רמז כנוזר. הנה כל זה היה לצורך גדול, ונרמז בדברי רז"ל, באומרים כי ד' דברים צריכין חותם בתוך חותם, וסימנם חבי"ת חל"ב בש"ר יי"ן תכל"ת.

אור פנימי

והן כחות הסיום שישנם בכל ספירה וספירה, והם באים מן הנקבה, בסוד מיין נוקבין. עב) המלכות שבנקבה איננה בחינה גמורה כשאר הט"ס שבה וכי רק הארה מועטת בכל שהוא: כי מלכות נגלית רק בפרצופי א"ק שקדמו לצמצום ב', כמ"ש הרב לעיל (דף תשמ"ט אות כ"ד עש"ה באו"פ) שמלכות גנוזה ברדל"א ואינה מתגלית רק לעתיד, בסוד אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, ולכן אפילו המלכות האמיתית דאצילות, לא נגלה אלא מבחינת השיתוף דמדת הרחמים עמה, שזה נעשה תכף בעת העיבור דו"א, בסוד התכללות נה"י בתג"ת, שה"ת שהיתה דבוקה ביסוד דו"א, נכללה בת"ת דו"א, שהוא בינה דחסדים, ובחינת ה"ר, שע"י התכללות הו"ו בה"ר, נמצאת נכללת בכל הע"ס של ז"א, וכן

הע"ס דו"א נכללו בה. כמ"ש לעיל (דף תשנ"ד ד"ה וזה. תשע"ב ד"ה י' נקודות) וע"כ ט' הספירות ראשונות שיש לה מהתכללות הנ"ל, הן גלויות בה כל צרכן, אמנם נקודתה עצמה, לא נתגלה בה רק בהארה מועטת כל שהוא, דהיינו רק מבחינת השורש שבה לבד. וזכור זה.

אחר שכל עצמה היא מלכות אין צורך להיות בה בחינת מלכות: כלומר, אע"פ שאין בחינתה מגולה בה, אין לה שום הפסד בזה, כי כל עצמה היא בחינת מלכות, דהיינו מבחינת מה שנכללה בהט"ס דו"א, שנתכללה ונשתתפה בצורת כל ספירה וספירה שלו, ובהשתתפות זו אינה מפסיד משהו מצורתה עצמה, אע"פ שאינה גלויה, אלא אדרבא הן ממתיקות אותה, באופן שתהיה ראויה לגלות כל אלו המילויים

(עג) ונבאר בחי' היין, שהיא א' מהם, ולמה הוא צריך חותם בתוך חותם, ומה ענין ב' חותמות אלו, והענין. דע כי היין הם בחינות החמשה גבורות שביסוד דנוקבא כנודע, והם הם המיין נוקבין שבה והם נקראות מנצפ"ך, ונודע כי כל החיצונים והקליפות, כל חיותם הוא משמרי היין העליון. והנה הם עומדים תחת הנוקבא כנודע, בסוד רגליה יורדת מות, ואינם נאחזות אלא בסיומא ובתחתיה, ובהיות אלו הגבורות הנקראות יין משומרות תוך היסוד של הנקבה, בב' חותמות חותם ע"ג חותם, אז הם נקראות יין המשמח, שהוא בחינות הגבורות בהיותם ממותקות. ולפעמים אותם הגבורות מתהפכין מן היין המשמח לדם, שהם דינין גמורים, ואז נעשה דם נדות, ובצאתם לחוץ, יונקים מהם החיצונים דם נדות הזה. ולמטה יתבאר, כי הגבורות הם עצמם נעשים דם והחותם נק' נד"ת, וזהו דם נדת, והבן זה.

(עד) גם יתבאר למטה כי שני מיני דמים הם אלו הגבורות, וכל אחד כלול מה'. והה' מהם נקראים ה' מיני דמים טמאים, והה' האחרים נקראים דמים טהורים. ולכן הגבורות הנקראות יין, אשר לפעמים נעשים דם, ויונקים ממנו החיצונים, צריכין שימור חותם בתוך חותם.

אור פנימי

הנכללים בה, וזה אמרו "אחר שכל עצמה היא מלכות, אין צורך להיות בה בחינת מלכות" אלא אע"פ שהבחינת מלכות שבה אינה מגולה אין זה ממעט דמותה כלל. כמבואר. וע"כ לא היתה צריכה כלל לאותה ההארה המועטת המכונה עטרת יסוד שבה. אמנם היא באה משום צורך גדול אחר, כמ"ש והולך.

(עג) רגליה יורדות מות, ואינם נאחזות אלא בסיומא ובתחתיה: כבר ידעת, שכל ענין המלכות היא רק בחינת הנקודה האמצעית, שעליה היה צמצום א"ס ב"ה, שאח"ז נתקנה בבחינת מסך, ובכח האו"ח שהמסך שלה מעלה בזווג דהכאה, היא ממשיכה ומסיימת כל הפרצופים שבהעולמות, כי ההארה נמדדת במדת האו"ח שהיא מעלית ממנה ולמעלה, ומתלבש רק בהכלים דט"ס ראשונות הקודמות להצמצום שבבחינתה, וכן אחר צמצום ב' שנתחברה במדת הרחמים שהיא בינה, מתלבשים האורות בגו"ע וג"ר

דבינה, הקודמים לצמצום שבבחינתה שהיא עתה בהז"ת דבינה. וכשמגיעה הארה אל בחינתה עצמה, הנה המסך שבה מעכב עליה להתפשט דרך בו, ומפסקתו, ומסיימת אותה. ונקודת הסיום דצמצום א' היתה בעולם הזה, בסוד הר הזיתים. ונקודת הסיום דצמצום ב' נעשה בעולם הבריאה, דהיינו בסיום המלכות דאצילות, אשר המסך שבה, הוא סיום כל פרצופי אצילות, דוגמת הסיום דצמצום א' שהיה בעולם הזה. שמשם ולמטה אין אור העליון יכול עוד להתפשט. וכבר ידעת, שהו' מלכין קדמאין, בקצו המסך דצמצום ב' ונתפשטו עד לנקודה דעוה"ז. שז"ס מיתתם. כי כח צמצום הב' שבהפרסא שמתחת האצילות, עוד לא נקבע בכח גדול, וע"כ גם בחינת בינה דנה"י דא"ק שקבלה לצמצום ב' הזה, עור לא נפסק הארתה משם לגמרי, והיה שם כמו ב' שליטות בהפרסא ההיא, ולפיכך אחר שהו' מלכין קבלו האור דע"ב ס"ג דבקע לפרסא,

אך החסדים הנקראים מים, אין אחיזה אל החצונים בהם, לכן אינם צריכין שימור.

עה) ואמנם ענין ב' חותמות, הם בחינות היסוד והמלכות שנמצאו בנוקבא. כי החמשה גבורות, שהם יין, משומרים תוך היסוד הנקרא חותם, וע"ג היסוד יש חותם ב' והיא המלכות, וע"י שני חותמות אלו אין שליטה אל החיצונים לינק מן היין הפנימי ההוא.

עו) והנה חותם אותיות חומ"ת, כי הם כדמיון חומת העיר המשמרים את בני העיר מפחד האויבים הסובבים מחוץ לעיר, ונמצא כי חותם היסוד וחותם המלכות שבנקבה, נרמזו שניהם בפסוק, כמ"ש חומת בת ציון הורדי כנחל דמעה כו', וכתוב על חומותיך ירושלם, שהם יסוד הנקרא ציון, וירושלם הנקרא מלכות שבה. גם חותם אותיות תחום, לומר עד כאן תחום הקדושה, ומשם והלאה הם הקליפות. וזה

אור פנימי

שפירוש, שהוריד הכח הצמצום ממקום בינה, ע"כ גם הם עברו הגבול דסיום האצילות שנעשה במקום בינה דנה"י דא"ק, ונתפשטו עד לעוה"ז, כמו הרגלים דפרצופי א"ק שמטרים הצמצום הב'. אמנם שליטת ה"ת שהיתה בפרסא, נתעוררה תיכף עם התפשטותם מתחתיה. ואור העליון חזר לאחוריו, ויצא מהכלים שלהם, וע"כ מתו, כי אור החיים שהוא אור החכמה נסתלק מהם. אמנם נשאר בהם בחינות רשימות דקות מהאורותיהן הקודמות הנקראות ניצוצין, שמספרם ש"כ, דהיינו ל"ב ניצוצין מכל מלך, כנודע.

וז"ס ורגליה יורדות מות. כי כל אלו הניצוצין והכלים דו' מלכין קדמאין שבבי"ע, הם מבחינת הרגלים של המלכות הכוללת דנקודים, שהיא בחינת כח הצמצום שלה, שנקבע במקום בינה דנה"י דא"ק, שמצדה מתו ז"מ קדמאין, כנ"ל. שמכאן זה יש לה קשר עמהם לחזור ולהיותם, דהיינו להעלותם לאצילות. וז"ס נהירו דיקק שלה שהיא מאירה בהכרח לבי"ע במקום המיתה של המלכים, כדי שלא יתבטלו לגמרי, אלא לקיים אותם במדה כזו

יבואו לינק מבחינת השפע דאצילות. ובאמור תבין שמקרה זה דיציאת חוץ לתחום שהיה בזמן המלכין קדמאין דמיתו, עדיין לא נתרפא לגמרי, אלא שהולך ומתעורר פעם בפעם, כי זה היה ג"כ חסאו

עצמו איסור יציאת חוץ לתחום בשבת, שהוא מקום החצונים שהם חוץ לתחום החיצון, שהיא המלכות שבנוקבא.

עז) גם חותם הוא מלשון, דבר הנחתם במקום אחר ונשאר ציורו בו. והוא כי הנה היסוד נקרא חותם, לפי שכבר נתבאר לעיל, כי שיעור אורך היסוד דז"א כנגד קו אמצעי דנוקבא העומדת כנגדו מאחוריו, הוא עד סיום הת"ת שבה, וא"כ נמצא, כי כל שאר הספירות שבנוקבא, כולם הם מכוונות כנגד נה"י דז"א, ויש להם על מה שיסמוכו.

עח) אמנם היסוד והמלכות שבה אין להם מקום בז"א על מה שיסמוכו, ואמנם עיקר עשיית היסוד שבה לא נעשה כשאר הספירות שבה, שנעשו מכח הארת הז"א בה, אלא נעשה מבחינת הכאת הגבורות,

אור פנימי

לעלות לאצילות, כנ"ל, ולפי שיעור ההתעוררת שבקלי' נוגה להתקרב אליה כן שיעור התמעטות של הלבנה, עד שמתמעטת לגמרי מכל אורותיה, שה"ס שחוזרת לנקודתה, לבחינת השורש שלה שאז נעשה חושך לגמרי שזהו בסוף החודש. ואח"כ אחר שנתרחקה ממנה הקליפה ומתיאשת עוד לינק מהמלכות, מחמת החשכה, הנה אז אפשר לה לחזור לזווג עם השמש, שה"ס ז"א, ומתמלא ממנו, מן הקטנות שלה עד הגדלות, ואז חוזרת הקליפה ומתעוררת גם היא לינק מטעם הנ"ל, שאור הגדלות מטבעו להתליש את הפרסא. וכן חוזר חלילה.

והנה נתבאר בהרחבה, סוד הכתוב ורגליה יורדות מות. וסוד הקליפת נוגה דאפתי לחוה. גם איך כל אחיזת הקליפות אינה, רק באותו מקום ביסוד ומלכות שבה, שפירושו כח הסיום של המסך וצמצום ב'. ושים מעיינך בזה ותזכרהו. כי אי אפשר להרחיב הדברים תמיד.

עח) היסוד שבה לא נעשה כשאר הספירות שבה שנעשו מכח הארת הז"א בה אלא שנעשו מכח הכאת הגבורות: פירוש, כי נתבאר, שכל בנין הנוקבא, הוא רק מבחינת האחורים החדשים שהשיג ז"א מאו"א, ע"י הורדת ה"ת מעינים לאון, שאז

דאה"ר. כנ"ל. והוא סבת החורבן בהמ"ק, וזה כל הפחד מיניקת הקליפות. וה"ס הנוגה דאפתי לחוה. וה"ס מיעוט הירח, כי בעת הגדלות של הירח דהיינו באמצע החודש, שפירושה, שהיא מתמלא בבחינת השפע דגדלות דז"א, הנמשכת ע"י אור הזווג דע"ב ס"ג, המוריד ה"ת מנקבי עינים, אשר אור הזה אינו מבטל עתה הסיום של הפרסא דאצילות כבזמן המלכים, אלא רק שמעלה את אח"פ המונחים מתחת הפרסאות דצמצום ב', ומביאם למעלה מפרסא. שבוז אין שום יציאה מחוץ לתחום דצמצום ב', ואח"פ שנפלו מקבלים בזה כל תיקונם וחוזרים למדרגתם כבתחלה. ואז ה"ס מילוי הלבנה, כי נתמלאה בגדלות המילוי שלה. אמנם כיון שאור הזה דמילוי הלבנה, היא מכח הורדת ה"ת דצמצום ב', הנה אז מתעוררת קליפת נוגה גם היא לינק ולעלות למקום האצילות, כלומר, כי מרגישה הביטול דצמצום ב' שה"ס הפרסא דסיומא מתחת האצילות, וכסבורה שכבר אור של אצילות מוכן להתפשט לבי"ע כמסרם הצמצום ב'. ואז מוכרחת הלבנה שה"ס הנוקבא דאצילות לחזור ולהתמעט כלומר, שדוחית האור ההיא דגדלות, שטבעו להתליש כח הפרסא, והיא כדי שלא ליתן פתחון פה לקליפת נוגה

ברדתם מן הת"ת עד היסוד דרך ירידה, והאירו שם, ונחתם ואתגליף

אור פנימי

היא מוכרחת לקבל רק בחינת הקטנות שלו, באופן שיסוד דו"א, הוא בחינת ת"ת דנוקבא. כי הנוקבא עצמה חסרה נה"י דגדלות עוד. וזה אמרו "שיעור אורך היסוד דו"א הוא כנגד קו האמצעי דנוקבא, מאחוריו, עד סיום הת"ת שבה, ונמצא כי שאר הספירות כולן הן מכוונות כנגד נה"י דו"א ויש להן על מה שיסמוכו, אמנם יסוד ומלכות שבה אין להם מקום על מה שיסמוכו" פירוש כי יסוד דקטנות הוא תמיד בחינת הת"ת דגדלות, משום שבשעה שמעלה אח"פ שלו, וקונה נה"י חדשים, עולה היסוד דקטנות ונעשה ת"ת בו, כנ"ל, בתחלת הדיבור. ולכן עתה שאין הנוקבא יכולה לקבל כלום מבחינת הגדלות דו"א, אלא מבחינת הקטנות לבד, כי הה"ת עוד לא ירדה מעינים שלה, שהמסך דעינים אין לו אלא רוח נפש, שהם תג"ת, נה"י, וכיון שז"א כבר הוא בבחינת הגדלות, הרי אורך היסוד שלו מכוון כנגד הת"ת דנוקבא. כי הנוקבא אינה מקבלת מיסוד דגדלות של ז"א אלא מיסוד דקטנות שלו, שעלה עתה ונעשה לת"ת דו"א, וע"כ אינו מאיר אל הנוקבא אלא ג"כ לבחינת ת"ת שלה, ולא לבחינת יסוד שלה. וע"כ יסוד ומלכות שבה אין להם על מה שיסמוכו, כי אין להם הבחינה שכנגדם בז"א, כנ"ל. ואין להקשות לפי"ו נמצאים גם נז"ה דנוקבא שאין להם הבחינה שכנגדה בז"א, כי נז"ה דקטנות הם עתה בז"א בחינת חו"ג: אמנם יש שינוי בין ב' הקוים לקו האמצעי, כי בב' הקוים לא עלו רק ב"ש עליונים דחו"ג, ונעשו לחו"ב. וכן נתחבר שליש עליון דנצח, עם שליש תחתון דחסד, ונעשה לכלי דחסד, ועד"ו, שליש עליון דהוד, נתחבר עם שליש תחתון דגבורה, ונעשו לכלי דגבורה. שלפי"ו נשארו עוד ב"ש תחתונים דנז"ה דקטנות במקומם, גם בעת הגדלות. מה שאין כן בקו האמצעי,

הרויח ז"א את אח"פ דכלי דבינה, שהחזיר וחיבר למדרגתו, וגם בחינת המסך דבחי"ב, והשיג את הגדלות דקומת נשמה, שנשמה שלו נתלבשה בכלי דכתר, ורוח בכלי דחכמה, ונפש בכלי חדש דבחינת הבינה. אשר אז הכלי דנפש שלו הקודם שהיה בכלי דחכמה, שהם נה"י הקודמים, הגה עתה נעשה לכלי דרוח, שהוא תג"ת, והכלי דרוח הקודם שהוא הכלי דכתר, נעשה עתה לכלי דנשמה, שהוא חב"ד. והכלי דנפש של עתה, הוא הכלי החדש דבינה, שהוא נה"י החדשים. ונתבאר לעיל, אשר עי"ז שנה"י הקודמים עלו לתג"ת, נתעלה גם גו"ע דנוקבא והלבישו את נה"י החדשים. כי נקודת הנוקבא, דבוקה במקום היסוד הקודם, וכיון שהיסוד הקודם נעשה לשליש עליון של ת"ת דו"א, המסתיים בחוזה שלו, הרי הנוקבא הדבוקה ביסוד מתחתיו, נמצאת עתה עמו מחוזה ולמטה. כנ"ל (דף תשע"ו ד"ה ועם זה) ונמצאת עתה שמלבשת ב"ש ת"ת דו"א, וכל נה"י של ז"א. ע"ש.

אמנם הלבשה זו שהנוקבא מלבשת את תנה"י דו"א, אין פירושה, שהיא מקבלת כל אותה ההארה שיש בתנה"י דו"א. אלא רק שמקבלת בחינת אחורים מהארה דתנה"י שלו, שהרי עתה התחיל בנינה של הנוקבא, ואי אפשר לה להשיג עתה מז"א, יותר מבחינת הקטנות שלה. כמ"ש הרב לעיל (דף תשע"ז אות ס"ו. ובאו"פ ד"ה אינם) אשר אלו האורות היוצאים אליה מז"א אינם בוקעים כל מחיצות גופא דו"א מחוזה ולמטה, אלא שהנוקבא מקבלת אותם דרך נקב מאחורי החוזה. שפירוש הדברים הוא, שאין הנוקבא מקבלת בחינות האורות דפנים שבתנה"י דו"א, הבאים מבחינת הגדלות, שהרי, היא חסרה עדיין בחינת נה"י שלה, כי הה"ת שירדה מעינים דו"א, אינו מועיל כלום להורדת ה"ת מעינים דנוקבא, וע"כ

הארתם שם, ומכח הארתם נעשה היסוד הזה, וע"כ נקרא היסוד שלה חותם הנחתם, כי איהו חותם מן הגבורות, שהאירו שם בהכאתם בירידתם. גם המלכות שבה נקרא חותם כי הרי ההארה שבה אינה

אור פנימי

אמנם אותן הגבורות הזכרים שבז"א, אינן מאירות ובאות כלל אל הנוקבא, להיותה עדיין בבחינת הקטנות שבה, והה"ת עוד לא ירדה מעינים שלה, כנ"ל. אלא ז"א משפיע אליה דרך הנקב דאחורי החזה, שפירושו מבחינת הפה דקטנות שלו, שהיה במקום החזה, כנ"ל, שנשאר בו שורש הפה דקטנות גם עתה בעת הגדלות, אלא כיון שמבחינת הגדלות כבר נהפכו אלו הגבורות נקבות שבפי החזה שלו לבחינת זכרים, שאז נבחן, שחזר ונסתם בו הנקב, כי עתה אין בו כח נוקבות עוד בהחזה, הנה משום זה, נבחן עתה שורש הנקב דקטנות שנשאר בו, לבחינת נקב דאחור. באופן, שהנקב דפנים שהוא פה דראשו, מעת הקטנות נסתם, כי גבורות אלו כבר נעשו בו לזכרים. ושורש הקדום דקטנות שנשאר בו מטעם שאין העדר ברוחניות, נבחן בו עתה, לבחינת נקב דאחור שנשאר בו לצורך הנוקבא והבן היטב. ולפיכך בעת שהגבורות של ז"א נתהפכו מבחינת פי החזה דפנים לבחינת נקב דאחור, לרדת אל הנוקבא עד סיום גופה, שהן אבדו בזה בחינות הזכרות שבהן, דהיינו הארת חכמה, ונעשו לגבורות נקבות, כנ"ל, נבחן שהן הכו שם בסיום גופה, ותיקקו שם בחינת היסוד שבה, כלומר שגילו שם בחינת הצמצום והמסך מבחינת נקבי העינים, שסיימו שם לכל הארת הנוקבא. וכחות הסיום האלו, מכוונים אש נכפפת, כי הגבורות הן בסוד אש לוהט, אשר בהיותן בז"א, היו מגדילות הספירות שלו ממטה למעלה, וגרמו לגילוי הארת חכמה בה"ת, כמ"ש במקומו, ועתה כשיצאו דרך הנקב דאחור להנוקבא מבחינת ממעלה למטה, הכו והטביעו שם בסיומא דילה, כל כח הדין שבהן. ובצורתן נחתם הכלי דסיום הנוקבא, שנקרא יסוד. וז"ס

שכל הת"ת עלה ונעשה לבחינת הדעת בגדלות, וכן כל היסוד עלה ונעשה לבחינת הת"ת. כנ"ל (עי' בע"ח שער כ"ט פ"ד) א"כ לא נשאר כלום מיסוד דקטנות דז"א במקומו למטה, אלא הוא כולו בת"ת, וע"כ אין ליסוד ומלכות דנוקבא דז"א על מה שיסמוכו. כי מיסוד דגדלות שהוא במקומו לא תוכל לקבל, והיסוד דקטנות נמצא עתה בבחינת ת"ת. כמבואר.

הכאת הגבורות ברדתם מן הת"ת עד היסוד דרך ירידה, והאירו שם ונחתם ואתגלף הארתם ומכח הארתם נעשה היסוד: כמ"ש לעיל (דף תשע"ח אות ס"ח) שאותם חו"ג המגולים אשר יורדים בז"א, מפתח יסוד דאמא עד היסוד שלו, ועולים בחזרה מיסוד שלו ולמעלה, ומגדילים כל ספירותיו של הז"א, הנה חו"ג אלו יוצאים ג"כ דרך אחורי החזה דז"א, מבחינת נקב, שהבוצד"ק עושה שם, ויורדים דרך שם להנוקבא העומדת מאחוריו, ונכפפים ויורדים בתוכה עד סיום גופה שלה. בסוד אש נכפפת. ופירושו הדברים הוא כי אלו הגבורות שהן בז"א בבחינת הגדלות בסוד גבורות זכרים, כי כבר השיגו את הג"ר שלהן, ע"י הארת הזווג דאז"א, שהורידה ה"ת מעינים שלהן, כלומר הגבורות דבחי"א, אשר שמשו לז"א בעת קטנותו, שהיו אז בו גבורות נקבות, שהיו הנושאות למסך וצמצום, הנה עתה בעת גדלותו ירדה הה"ת מבחי"א שהיא העינים וירדו לבחי"ב שהיא האזן, ונמצאו אותן הגבורות ששמשו בבחי"א, שנתהפכו עתה לגבורות זכרים, שיש להן הארת חכמה ואינן עתה בחינות נושא למסך וצמצום כמקודם. שז"ס שנה"י דעינים נעשו לתג"ת, ונעשו לו עתה נה"י דאזן למקום המסך וצמצום, הנקראים נה"י חדשים כנ"ל.

אלא מהארת חותם היסוד וזהו ענין אמרם, חותם בתוך חותם, כי חותם החיצון שהיא המלכות, נמשכת ונעשית מהארת החותם הפנימי, שהוא יסוד שבה.

עט) גם מלת חותם, כמו שנבאר בע"ה, איך חותם הזה של המלכות נמשך מג' לכושי נה"י דאמא, שהם ג' אחיה: דיודין, דאלפין, ודההין. והם בגימטריא חותם עם הכולל.

פ) והנה נתבאר לעיל, כי הגבורות נקראות יין המשמת, בהיותם תוך החותם הזה משומרות, וכשיש עונות למטה הגבורות נעשים דם,

אור פנימי

ונעשה ת"ת, כנ"ל. וז"ש הרב שהיסוד שבה לא נעשה מכח הארת ז"א, משום שאין עתה להיסוד שלה, בחינה שכנגדה בהז"א שיוכל לקבל הארתו משם. כנ"ל. וז"ש "אלא נעשה מבחינת הכאת הגבורות ברדתם מהת"ת עד היסוד, דרך ירידה ונחתם ואתגליף הארתם שם" כי בחינת הארת היסוד שלה, אשר הבחינה שכנגדה, נמצא עתה בת"ת דו"א, שהגבורות שבו נתהפכו לזכרים, כנ"ל, הנה בעברן דרך נקב דאחור מהת"ת אל היסוד שבה, דהיינו לסיום גופא, הנה נתגלה בהן כחות הדין שבהן, שהן כחות הנקביות המעכבות התפשטות של האור העליון, כנ"ל באורך, וע"כ עשו שם בחינת גליפא וחקיקה מכח צורת הנקב דאחור הזה דו"א, שעברו דרך שם. ונמצא שיסוד דנוקבא אינה נעשה מבחינת הארה כשאר הספירות, אלא להיפך מבחינת הכאה וחקיקה, בסוד אש נכפפת שהזיקה, כנ"ל באורך.

וזה אמרו "גם המלכות שבה נקראת חותם כי הארה שבה אינה אלא מהארת חותם היסוד וכו'" פירוש כי המלכות שבה אין לה ג"כ בחינה שכנגדה בז"א לקבל הארה ממנה, וע"כ היא נחתמת מהחותם הפנימי שהיא היסוד שלה, בסוד חותם בתוך חותם, שמזה נמשך המתקנה להמלכות, כי המלכות היא בחינת ה"ת בעצם, כנ"ל. אלא שהיא הארה מועטת, מכח הגניזה דה"ת

אש נכפפת שהזיקה, כי בז"א היו הן עיקר המגדילות אל האורות שלו, וכל שבחן היה מחמת שלהטו ממטה למעלה. ואחר שהאש ההוא דהיינו הגבורות, נכפפו ממעלה למטה ובאו בהנוקבא, נהפכו לגבורות נקבות, ועשו גרעון שם, מבחינת כחות הסיום אשר בהן, שזה נבחן להזק גדול בערך מה שאותו האש שימש אצל ז"א כמבואר.

וזה אמרו "ואמנם עיקר עשית היסוד שבה לא נעשה מכח הארת ז"א אלא נעשו מבחינת הכאת הגבורות, ברדתם מן הת"ת עד היסוד דרך ירידה והאירו שם, ונחתם ואתגליף הארתם, וע"כ נקרא היסוד שלה חותם הנחתם, כי הוא חותם מהגבורות שהאירו שם בהכאתם, בירידתם" דהיינו כנ"ל, כי הנוקבא מקבלת רק מבחינת האחורים דו"א, דהיינו משורש הקדום שהיה לו בעת קטנות, ואינה יכולה לקבל עתה מהפנים שלו שהם הגדלות, וע"כ אנו מבחינים שהז"א והנוקבא עומדים עתה אחור באחור, ואין אנו מתחשבים כלום במה שז"א לעצמו יש לו אורות דפנים וגדלות, משום שאינו משפיע אליה, רק מבחינת האחור והקטנות שלו אמנם להיפך, כי מגיע עוד להנוקבא בחינת חסרון מהמצב דגדלות שיש לו לז"א עצמו, והוא, כי היסוד דקטנות שממנו צריך הנוקבא לקבל לבחינת יסוד שלה, כבר איננו עתה בחינת יסוד, כי עלה

והחותם נהפך לנדת, שהם אלו הלבושין של ג' אהי"ה עצמן שהם בגימטריא תנ"ד. וזהו ענין הפסוק, כימי נדת דותה תטמא.

פא) ואחר שבארנו מי הם הנקראים חותם תוך חותם, וביארנו שהם יסוד ומלכות שבנוקבא, נבאר עתה מה ענין חותמות אלו שם. ונתחיל לבאר החותם הא' הפנימי, שהוא היסוד. הנה כמו שיש בחומת העיר דלתות וצירים לסגור פתח החומה, כן בחומת הנקבה שהיא החותם הנקרא יסוד, יש בו ב' דלתות וב' צירים לב' הדלתות. כי כל דלת יש לה ציר. וכמ"ש למעלה מאמר רז"ל כשם שיש דלתות כו' כך יש דלתות באשה, שנאמר כי לא סגר דלתי בטני כו' וכשם וכו' כך יש צירים באשה, שנאמר כי נהפכו עליה ציריה.

פב) ונבאר עתה ענין דלת א' וציר א' וממנה יובן הב'. הנה נודע, כי בעת הזווג, האיש מזריע טפת לובן בתוך היסוד של הנקבה, והיא מקבלתה שם, והיא ג"כ מזרעת טיפת אודם שהם מ"ן, והכל נשאר שם ברחם שלה, ושם מצטיירת אותה הטפה בהמשך זמן העיבור, ואחר כך נפתחין הדלתות, והולד נולד ויוצא לחוץ.

אור פנימי

ברדלי"א, ועכ"ז, כח הדין שבה חזק הוא, להיותו מבחינת ה"ת עצמה, ועתה אחר שנחתמה בהחותם דגבורות שביסוד שלה, אשר גבורות אלו באו מסוד חזה שבת"ת, שהיא בחינת עלית ה"ת בבחינת הבינה דחסדים, בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, כנ"ל. ע"כ מקבלת המלכות של הנוקבא מיתוק דמדת הרחמים, ונמצאת מרויחה מהחותם שקבלה מיסוד שלה. וז"ס חותם בתוך חותם, כי חותם הפנימי עיקרו מבינה, כי כבר קבלה מיתוק גדול מעת עלית נה"י לתג"ת, ומה שנשאר בה"ת לאחר המיתוק הנ"ל, ה"ס עטרת היסוד שלה, וע"כ אע"פ שנחתמה שוב בגבורות דיסוד, שהן בבחינת השיתוף דמדת הרחמים, מ"מ כח ה"ת הגנוז בה נותן בה תוקף גדול לאין שיעור, יותר מביסוד הנוקבא, וע"כ צריכים לב' חותמות, כי כח הסיום שבהעטרה, שהוא חותם ב' החיצון, יש בו כח השמירה העיקרי המספיק לשמור על הקדושה מאחיות הקליפות.

פב) דלת א' וציר א' וממנו יובן הב': בכדי להסביר אלו הציר ודלת הראשונים שמקבלת מו"א, והשניים שמקבלת מאמא בעת הנסירה, שמהם נעשה מ' סתומה לשמור הולד, ולצייר אותו. צריכים להקדים ביאור הקפי בענין סדר הגדלות של כל פרצוף מעת עיבורו עד גמר גדלותו. וכבר נתבאר היטב הכלל הזה שאין עלית מ"ן מובנת אלא בג' פרצופים. משום דהמ"ן דכל תחתון מחויבים לעלות ב' פעמים: א' בזמן שהעליון שלהם עולה בעצמו למ"ן בסוד עיבור ב' לעלי עליון, לקבל מוחין דגדלות. אשר אח"פ דעליון מעלים עמהם הגו"ע דתחתון עם עלותם לעלי עליון. אשר אז גו"ע דתחתון מונחים שמה בלי ציור. אלא אחר כך שהעליון יורד עם המוחין דגדלות שלו למקומו, אז מדווג ומתקן את גו"ע דתחתון ומצייר אותם, מתחילה בעיבור א' לנפש, ואח"כ ביניקה לבחינת רוח, וכשיש להתחתון רוח ונפש, אז נגמר באופן שיוכל לעלות

(פג) והנה צריך שיהיו באשה בחינת דלתות, כדי לסוגרם ולעכב הוולד שם בפנים שלא יצא לחוץ, עד שיגמור להצטייר לגמרי. וגם צריך שיהיה בה כח המצייר את צורת הוולד.

(פד) והנה נודע כנ"ל בספר יצירה, כי האותיות דומות לאבנים וכמ"ש שם ג' אבנים בונות ששה בתים כו', כי כל בנין גוף הוולד אינו נעשה אלא ע"י כ"ב אותיות של האלפא ביתא, והם השאור אל העיסה של הוולד.

אור פנימי

הדבוקים שמה באח"פ דעליון שעלה למ"ן בעיבור ב' ההוא, אין להם עוד שום ציור. כנ"ל. וכבר ידעת שהתחתון של ז"א היא הנקבא.

אלא אחר שבא ז"א למקומו עם המוחין דגדלות שלו. הנה אז מתחיל לצייר את המ"ן דנוקבא, דהיינו בחינות גו"ע שלה. מתחילה בבחינת עיבור, שהיא הנפש שלה, ואח"כ בבחינת לידה, ואח"כ בבחינת יניקה וקטנות, עד שתהיה ראויה לעלות למ"ן מכת עצמה. דהיינו שתהיה לה רוח נפש. ואז גם היא מקבלת מקודם בחינת הגדלות של הכלים, שהם המוחין דו"ק, ואח"כ עולה למ"ן מעצמה. כנ"ל אצל ז"א.

ובזה תבין מה שמחלק הרב לעיל (דף תשפ"ה אות ע"ח) בין היסוד ומלכות דנוקבא, ובין יתר הספירות שבה, ששאר הספירות קבלו הארתם מן הבחינה שכנגדם בז"א אבל יסוד ומלכות אין להם בחינה שכנגדם בז"א, והמה נעשים רק מהכאת הה"ג דז"א. ע"ש ובאו"פ. ותדע שז"ס העיבור ולידה דנוקבא. כי בזמן העיבור היא מקבלת הארותיו של ז"א לכל הספירות שבה. לבד מיסוד ומלכות דז"א אין היא יכולה לקבל, משום שיסוד עלה כבר בז"א, ונעשה לבחינת כלי דת"ת, שה"ס רוח. וכיון שהמלכות היא עוד בבחינת עיבור שהיא נפש, אינה יכולה לקבל מרוח כלום. וע"כ נשארים יסוד ומלכות דנוקבא בלי שום הארה מעת העיבור. ע"י היטב לעיל דף תשפ"ו ד"ה וזה אמרו.

מעצמו למ"ן להעליון שלו, להשיג המוחין דגדלות שלו. ואז שוב מעלה גם הוא את המ"ן של התחתון שלו עמו מתחילה בלי ציור, ובירידתו למקומו מצייר אותם בעיבור ויניקה כנ"ל.

ונתחיל לבאר מעלית מ"ן של ז"א לאו"א בסוד עיבור ב' למוחין. והנה נמצא לפי הנ"ל, שכבר יש לו בחי"א דמסך, שאז יש לו האורות דנפש רוח בהכלים דכתר וחכמה. והוא ראוי ע"כ לעלית מ"ן להעליון שלו לקבל מוחין דגדלות. וצריך שתדע, שאין התחתון עולה למ"ן, אפילו כשיש לו רוח נפש, אלא א"כ שמקבל הארה לזה מהעליון מתחלה. והארה זו מכונה לפעמים מוחין דו"ק, או בחינת נשמה חיה יחידה דיניקה, אשר הארת הגדלות הזו נבחנת רק לגדלות דו"ק, כלומר, הגדלות של הכלים עצמם, דהיינו שמעלה אח"פ דכלים למדרגתם כבתחלה, ואז הגדלות דכלים גורם לו לעלות למ"ן לקבל האורות השייכים להם. וב' אלו, מכונים ביאה קדמאה, המתקנת בחינת כלי המעלה מ"ן דתחתון, אלא הגדלות דו"ק, עושים בו בחינת הכלי לבד, דהיינו שמעלים לו רק אח"פ דכלים, שהם בחינת הכלי המעלה מ"ן, להיות גו"ע דתחתון דבוקים בכלים ההם כנ"ל, ובעליה בסוד עיבור ב' למ"ן להעליון, הוא משיג בחינת הרוחא אשר בתוך הכלי הזה המעלה מ"ן שהעלה לשם. שה"ס הרוחא דשבק בה בעלה בביאה קדמאה, כמ"ש להלן. אמנם המ"ן של התחתון

פה) והנה בדכורא יש כ"ב אתוון, וכולם נרשמו ונחתמו ביסוד שלו, וכמ"ש בזוהר, בפסוק וישכב במקום ההוא, ויש כ"ב אתוון במקום ההוא. וכאשר הטיפה יוצאת משם, יוצאת כלולה מכ"ב אתוון של היסוד דדוכרא, וכן הכ"ב אתוון שבנוקבא נרשמין ונחתמין ביסוד שלה, וכאשר טפת הזכר נכנסת שם, היא מתעכבת שם, ומצטיירת בכח אלו כ"ב אתוון.

פו) והנה מאלו הכ"ב אתוון שביסוד דנוקבא, נעשית דלת א' וציר א', והיא אות דלת אחת, אשר יש בה אותו העוקץ כמין יוד באחורי הדלת, בין ב' הקווים והווין שבה, כדמיון ציר הדלת כזה ׀; והיוד שבין ב' הווין, היא הציר וב' הווין הם הדלת, וחבור הכל נקרא

אור פנימי

נפש דנפש. וארבעים יום של יצירת הולד, ה"ס יניקה דעיבור, שאז יונק דרך טבורו שהוא בחינת יניקה, ואור הרוח דנפש. ותשלום ג' חדשים שאז הוכר העובר, ה"ס המוחין דגדלות של הנפש, שבזה הוא ניכר ונעשה לבעל חי, שהוא בחינת נשמה חיה יחידה דנפש. וזה נוהג בג' מדורים: שבמדור הראשון ששם הכלים, הוא משיג נרנח"י דכלים, על ידי ג' הזמנים הנ"ל. ובמדור האמצעי, הוא משיג נרנח"י דניצוצין ע"י ג' הזמנים הנ"ל. ובמדור העליון הוא משיג נרנח"י דאורות, ע"י ג' הזמנים הנ"ל. ובזה קונה תכלית שלימותו, מצד הכלי דכתר, שפירושו, שמקבל האורות ממטה למעלה. כדברי חז"ל בנשמה, שגר דלוק על ראשו, ורואה מסוף העולם עד סופו, ומלמדים אותו כל התורה כולה. הרי שקונה אז תכלית שלמותו.

וכבר ידעת, שאין ענין השגת הג"ר בלי האורות דזווג ע"ב ס"ג, המורידים ה"ת מעינים, ומעלים הכלים דאח"פ החסדים לו, שבלעדן, אין שום אפשרות להשגת ג"ר. כי בחסרון נה"י דכלים יש חסרון דג"ר באורות כנודע. אלא שכל זה היה בו מסוד הכלי דכתר. כנ"ל. והנך מוצא שם בדברי חז"ל, כשמגיע זמן הלידה, בא מלאך וסטרן על פיו, ומשכח את כל התורה. ונסתם

וכשמגיע עת לידת הנוקבא, הנה אז היא משגת בחינת נפש דרוח, כי כן סדר לידת כל פרצוף. כי הנפש דרוח שהעיבור משיג, הוא הגורם אל יציאתו ממעי אמו, והיא הסבה ליציאתו לאויר העולם. והענין הוא, כי גם בעיבור מקבל הולד השלמה גמורה, דהיינו למוחין דג"ר שלו, כי בלי הג"ר אין שום חיות כלל, ואנו רואים שגם העיבור הוא חי לעצמו בהכרח, ועוד יותר מזה אמרו חז"ל בסוד העיבור, (נדה ל:): שגר דלוק על ראשו ורואה מסוף העולם עד סופו ומלמדים לו כל התורה כולה וכו' ואע"פ שחז"ל מדברים בנשמה, אמנם נודע שהכלל והפרט שוים הם. ואם לא היה זה נוהג בכל הפרצופים העליונים ודאי לא היה כן גם בעיבור דנשמת אדם. כי הכל נמשך מהעליונים, כנודע. והנך רואה שכל השלימות העתידה כבר הפרצוף משיג עוד בעיבור במעי אמו. אלא הענין הוא, שהוא מקבל כל האורות שם בסוד נפש, שפירושו ממטה למעלה, שז"ס שאין לו אלא כלי דכתר, שה"ס ראש, ונודע, שכל מעלתו של ראש הוא מצד מה שמקבל ממטה למעלה. וע"כ אפילו בעיבור נוהג עיבור יניקה ומוחין דבחינת נפש, הן בבחינת האורות, והן בבחינת הניצוצין, והן בבחינת הכלים. כי ג' ימי קליטה, ה"ס עיבור דעיבור דהיינו

דלת א', שהם בגימטריא כ"ב, שהם יוד א' וב' ווין כנזכר. הרי, שהכ"ב אתוון שביסוד דילה, נצטיירו בבחינת דלת א', וציר שלה, שהוא היוד שבאמצע ב' הווין, שעל היוד הזה הדומה לציר עליה סובבין ב' הווין, שהם בחינת הדלת.

פז) ואמנם נבאר טעם, למה נקרא ציר. והענין, כי ציר בגימטריא ש' של שד"י, שהוא היסוד של הנקבה, הנקרא שד"י, ובשין זו יש לה ג' קוים, ג' ווין, שהם בחינת חג"ת הנרשמים ביסוד. ונמשכו אליה שם, מן האבות העליונים חג"ת, שהם שלשה ווין. וז"ש באר חפרוה שרים, כרוה נדיבי העם כו', שהוא בחינת היסוד שבנוקבא המעלה מ"ן. והיא בארה של מרים, שנאמר בה, עלי באר ענו לה. כי היסוד הזה אינו בולט כיסוד הזכר, אמנם הוא שוקע בחפירה, כמין באר

אור פנימי

לא הוריד הה"ת מעינים שלו. אמנם אחר שכבר נגמר כל גדלותו, הנה אז הולד מתהפך, ראשו למטה ורגליו למעלה, עד שמוציא ראשו לחוץ מרחם אמו. כנודע. ותדע סוד התהפכות זו, שהוא בחינת קבלת האורות ממעלה למטה, בהיפך ממה שהיה עד כאן, בסו"ה כי נהפכו עליה ציריה. כי הולד נתון ומשומר בתוך ב' דלתות וב' צירים של אמו, שדלת וציר א', הם בחינת יסוד דקטנות דאמו. דהיינו בחינת גו"ע, ודלת וציר הב' הם מבחינת יסוד ורחם דגדלות דאמא, שהם בחינת אח"פ שהעלתה, בעת שהשיגה המוחין דגדלות, בסוד הכלי המעלה מ"ן. ובעת שב' הדלתות הנ"ל מחוברות זו בזו באמא, אין שום הכר לנה"י דקטנות של אמא: שהם נה"י דגו"ע, מטרם שירדה מהם הה"ת, שהם נשארים בה גם בעת הגדלות, מכח שאין העדר ברוחני (כנ"ל דף תשפ"ה ד"ה אמנם) ע"ש. אבל אין זה מוזק כלל לאמא, מחמת שהם מחוברים בדלת וציר הב' בסוד ה' סתומה, שהם כבר קבלו בחינת האור החדש דע"ב ס"ג דעליון שהוריד הה"ת מגו"ע ההם.

אמנם עתה, שהולד התחיל לקבל

הפתוח שהוא הטבור, ונפתח הסתום שהוא פה דראש. והנה ודאי שדבר זה נמשך מהעליונים. וע"כ צריכים להבין למה הדברים רמוזים. ותדע שאלו הם דברי הרב כאן, בסוד אש נכפפת שהזיקה, לעיל (דף תשע"ח אות ס"ח) כי אש נכפפת זו, ה"ס המלאך הבא וסטרן על פיו וכו'. כי הוא שגרם לו לבחינת נפש דרוח, והוא הגורם לו כל היציאה ממעי אמו. לאויר העולם.

והענין הוא, כי אותן הגבורות הממותקות, שהולד מקבל אותן במעי אמו, בסוד שאוכל מה שאמו אוכלת שהן מבחינת האור חדש דבקע לפרסא והעלה את אח"פ דאמא. הנה הן ודאי אין מספיקות להעלות את אח"פ של הולד, כמ"ש לעיל, כי כל עליון הוא יותר זך מתחתון שלו, כי ע"כ הוא עליון. וע"כ האור המספיק להוריד הה"ת מהעינים דעליון, אינו מספיק עוד להוריד הה"ת מהעינים דתחתון. אמנם להעבור עצמו אין חסרון אח"פ מורגש בו כלום, משום שהוא משמש או רק בכלי דכתר, דהיינו שבחינת המסך וצמצום הם מלמטה מכל האורות שלו, וע"כ הוא יכול לקבל מה שאמו אוכלת, כלומר האורות דגדלות אע"פ שעדיין

המעלה מים מתתא לעילא. וביאר עניינו ואמר, כי היסוד והבאר הזה חפרוה שרים, כרוה נדיבי עם, הם האבות הנקראים נדיבים, כנודע והם חג"ת שחקקו חותמם שהוא חג"ת שביסוד, והוא ש' של שדי.

פח) וז"ש, והיה שדי בצריך, כי שם דשדי, נעשה מן הצירים שביסוד, שהם בגימטריא ש' של שד"י. וזו הש', שהוא הציר, נמשך מן אותיות י"ד העליונים, שהם חג"ת יד גדולה, יד חזקה, יד רמה. וזהו שד"י: ש', י"ד. וזהו פירוש משו"ל יצחק מיעך באצבע. והבן זה. גם זש"ה, מקדש אדנ"י כוננו ידיך, ר"ל, כי הידים העליונים שהם שלשה האבות, הם כוננו ותקנו בחינת המקדש של אדני, שהיא הנקבה ונודע כי ציון, שהיא יסוד, נקרא קדש הקדשים.

אור פנימי

כלל להיות דבוק בפנימיות אמא, כי הה"ת עומדת בעינים שלו, כנ"ל. ובוה נבחן יציאתו ופרידתו לגמרי ממצי אמו. והנך מוצא, שענין הנפש דרוה שהולד מקבל מאמו בעת לידתו, דהיינו מבחינת ציר ודלת העליון, הוא עצמו פותח הדלתות של בית הרחם, ומוציא אותו לאויר העולם.

וס"ה כי לא סגר דלתי בטני, כי תראה, שפתיחת הדלתות גורמות צער, דהיינו התעוררות הקטנות באמא, וז"ס בעצב תלדי בנים. וז"ש ממשכחין אותו כל התורה כולה, כי ענין הג"ר דנפש שהפסיד, הוא כולל לכל האורות העתידיים לבא להפצוץ. וז"ש שנסתם הפתוח דהיינו פי הטבור. כי מעת שהתחיל להתהפך, כבר אינו ראוי לקבל אותו האוכל מה שאמא אוכלת, שהוא בחינת ג"ר, דהיינו הגדלות שהיה ראוי לו לקבל, בעת היותו בבחינה ממטה למעלה. וע"כ נסתם הטבור. אמנם כיון שקבל בחינת נפש דרוה, מציר ודלת העליון, הנה נפתח לו משום זה פה חדש. והוא פה דראש. אבל בזמן הקטנות נבחן פה הזה לבחינת פי החזה. משום שאין לו אלא בחינת רוח, שה"ס התפשטות חג"ת מתוך הנה"י, והפה דרוה עומד בחזה, והממעלה למטה, הוא מחזה ולמטה, ששם בחינת אור הנפש. שה"ס אור נקבה. משום שהפה דרוה העומד במקום

האורות דגדלות ממעלה למטה, בהיפך מכלי דכתר שלו, הנה אז מתעוררת הה"ת שבהעינים דעובר, אשר עדיין עומדת בעינים שלו, ומחזירה לאחוריו כל האורות דגדלות שקבל והלביש מבחינת ממטה למעלה, שזה דומה במקצת לשביה"כ דפנים ואחור, שהיה בו' מלכין קדמאין.

אמנם בעת ההיא עדיין אמו אינה מפסקת להאיר לו ולהחיותו, אלא לא מבחינת הגדלות שלה כמלפנים, כי אינה יכולה להאיר לו מהם, אחר שכבר התחיל להתהפך ולהמשיך אורותיו ממעלה למטה. ע"כ היא משפעת להולד או מבחינת היסוד דקטנות שלה, שהוא בחינות נה"י דגו"ע, שנשאר בה מזמן הקטנות, דהיינו מבחינת הדלת והציר הא' הנ"ל. והנה אז נהפכו עליה ציריה, כי דלת וציר העליון, מוכרח להתפרד מדלת וציר התחתון, שהם היסוד ורחם דגדלות, כדי לפרנס את הולד עכ"פ מבחינת הקטנות שלה, ואז נמצא שנפתח ה"ס סתומה, כי הציר והדלת העליון, נתפרד לעצמו מציר ודלת התחתון, ואז קונה הולד בחינת הנפש דרוה שלו, מציר ודלת העליון, שהוא יסוד דקטנות, כנ"ל. וכיון שנפתחו הדלתות, הולד יוצא לאויר העולם, כלומר למדרגתו ומקומו, כי אחר שהתחיל לקבל ממעלה למטה, ניכר תיכף, שהוא גוף זר ואינו ראוי

פ"ט) וזש"ה. שמרנו מידי פח יקשו ל'. כי הודעתך בפרשת בראשית. כי מ"ד הם שם מ"ב דכורא: שהוא פשוט, ומילוי ומילוי המילוי של ההויה, שהם מ"ב אתוון. ואין לך טפה יורדת מלמעלה, שאין ב' טפות נוקבות עולות מלמטה, והם שני שמות מ"ב, שהם בגימטריא פ"ד, והם בחינות המ"ן ונתונים תוך הדלת הנזכר והציר, הנעשה מן הידים העליונים. והנה דלת ופ"ד הם פ"ח, הנעשים מן הידים העליונים, וכאשר אוחזים בהם הקליפות נקראים ידי פ"ח. וזהו, שמרנו מידי פ"ח יקשו ל'.

אור פנימי

החזה, אינו נבחן לפה גמור, אלא לנקב, משום שהפה הזה הוא מעכב על האורות דג"ר, כי שם הה"ת כנודע. וע"כ אין מושפע משם אלא אור נקבה. שה"ס אור הנפש. והבן. ועתה נבא לביאור דברי הרב. וזה אמרו "נמצא, כי כל שאר הספירות שבהנקבה כולם הם מכוונות כנגד נה"י דז"א ויש להם על מה שיסמוכו" וכבר נתבאר לעיל שזהו נבחן בבחינת העובר, להנוקבא, שאז מקבלת מכח האורות של ז"א ואע"פ שז"א הוא כבר בבחינת הגדלות, אין אורותיו מוזיקים כלום להנוקבא, משום שהיא מקבלת אז בבחינת ממטה למעלה, כנ"ל בעיבור דכל הפרצופים. אמנם יסוד ומלכות שלה, שאין להם בחינה שכנגדם בז"א, אינם יכולים לקבל כלום בעת העיבור.

וזה אמרו "אלו האורות הצריכים לצאת לבנותה, עולים תחילה כולם מתוך גופא דז"א, מן היסוד שבו עד מקום החזה, ושם העטרא דגבורה הנקרא בוצינא דקרדינא, שהוא חלק האורות של המלכות, ועושה נקב ובוקעת ויוצאת לחוץ דרך הנקב שהוא לאחורי החזה, ואז כל האורות הצריכים לנוקבא, יוצאים דרך שם, בסוד עליה ממטה למעלה, ואח"כ חוזרים ויורדים ונכנסים בגופא דנוקבא דרך ירידה ממעלה למטה (דף תשע"ז אות ס"ז). והנך רואה איך שמדייק לומר, שמתחלה כל האורות הצריכים לנוקבא יצאו דרך שם בסוד עליה ממטה למעלה, כי כן דרך העיבור שאוכל ממה שאמא אוכלת, שפירשו, רק ממטה למעלה. ובאופן זה, אין האורות הגבורות של הגדלות מוזיקות לו כלום, אע"פ שעוד הה"ת בעינים שלו, כנ"ל. ולפיכך מדייק ואומר "ואח"כ כלומר בעת שהגיע הזמן שתבא לבחינת יניקה ורות. "חוזרים ויורדים ונכנסים בגופא

צ) והנה נתבאר ענין הדלת והציר, שהם כ"ב אותיות הנרשמים ביסוד שלה, ובתוך דלת וציר זה, יש מ"ן עצמם, והם חמשה אותיות הכפולות שבאלפא ביתא, והם אותיות מנצפ"ך, שהם חמשה גבורות שבנוקבא, שיוורדת ביסוד שבה ונרשמות שם. ואלו האותיות של מנצפ"ך, הם המ"ן, שהוא מעלה כנגד המ"ד שנמשכין לה מן הזכר. ואחר כך, כאשר מצטייר צורת הוולד, הוא ע"י כל כ"ב אתוון האחרים, שהם הדלת והציר כנזכר.

צא) והרי נתבאר, דלת א' וציר א' ומנצפ"ך א', שבחינתם הם כלי א' עם המ"ן שבו וכל זה נמשך לה בתחלה, שהוא, כאשר היא היתה נתקנה פרצופה, ונמשכו בה בחי' המוחין שבה, ונמשכו בה החמשה גבורות. וכל זה היה נמשך אליה על ידי הז"א עצמו באחורי החזה שלו, כנ"ל בבחי' הד'.

אור פנימי

הפסד האורות דעיבור שהיה לה בסבת התהפכות של מלמעלה למטה, הוא מרמו על הפנימיות שבדברי חז"ל בבעיית הגמרא על "אש נכפפת שהזיקה" כי כן היה כאן בנוקבא, שבעת שהיא המשיכה הגבורות דז"א בבחינת ממעלה למטה, ונעשו אש נכפפת, אז ניוקה בחינת הגדלות דעיבור שהיה בה, כי נסתם פי הטבור, ע"ד שביארו חז"ל בלידת נשמה הנ"ל.

פה) וזה אמרו כאן "בדכורא יש כ"ב אתוון, וכולם נרשמו ונחתמו ביסוד שלו וכו', וכן הכ"ב אתוון שבנוקבא נרשמו ביסוד שלה וכו', והנה מאלו הכ"ב אתוון שביסוד דנוקבא, נעשית דלת א' וציר א' וכו'" ותדע שאלו הכ"ב אותיות שמקבלת מדוכרא, ה"ס כל המוחין דקטנות שלה שהיא מקבלת בעודה קטנה, שה"ס אור הרוח דרוח, שמקבלת מז"א אב"א כששניהם דבקים זה בזה בכותל אחד, דאחורים דאמא. כמ"ש בחלק ז'. והם בחינת הה"ח דקטנות. וכן היא מקבלת הג', שהן בחינות המ"ן שלה דקטנות, שהם סוד מנצפ"ך הכפולים הבאים בסופי המלות כי הם הדינים הכלולים במסך דבחי"א העושים סיום בכל הע"ס דרוח, כלומר בהה"ח הנ"ל.

דנוקבא דרך ירידה מלמעלה למטה" דהיינו שמתחילה להמשיך האור לבחינת התלבשות אליה, אז הכו הגבורות הן ביסוד שבה, דהיינו בסיום גופא, ואתגלפו ונחקקו ונתנו חותמן שמה, כלומר שאבדה משום זה כל הגדלות שקבלה בעת העיבור. ונסתם פי הטבור, ונהפכו הצירים כמ"ש בלידת כל פרצוף. וקבלה עתה ע"י זה בחינת הנפש דרוח, כנ"ל, ונפתח לה בזה בחינת פה דראש, המכונה עוד עתה פי החזה, כנ"ל. ועיקר הכח של גבורות הנקב דחזה מצטיירים בסיום גופא, כנ"ל. כי המה מפסיקים את הכלים דאצילות. וז"ס שנבנה עתה ע"י הנפש דרוח שקבלה, בחינת יסוד ומלכות דקטנות שלה, שהם מבחינת נה"י שבעינים. וזכור זה.

וזה אמרו שם "הרי שהאורות של הנוקבא הם בבי' בחינות: כי תחלה עולים מתוך גופא דז"א. ואח"כ הם נכפפים ויורדים תוך גופא דנוקבא, עד סיום גופא" והנך רואה איך נזהר לדייק פעם ב' את ב' הבחינות הנ"ל: של העובר, שהן ממטה למעלה. ושל כח הלידה שהוא ממעלה למטה. ועוד מוסיף להסביר לנו הענין הזה של

צב) ואחר כך, כאשר ננסרה המלכות אחר שנתקן פרצופה ע"י הז"א, כי ע"כ היתה דבוקה עמו אחור באחור, כדי לקבל מוחין דילה והארותיה ע"י, ואז היו ההארות עוברות אליה דרך מחיצות הז"א, וע"כ היו דינין, ואותו הדלת והצייר והמנצפ"ך, אשר קבלה על ידו ביסוד שלה, היו דינין, והיו נקראים בחינות ירושלם שהיא דינין. ואחר כך ננסרה, והוא, שנסתלקו נה"י דאמא והמוחין מן ז"א, ויצאו

אור פנימי

ונמצאת הנוקבא עתה, שיש לה אחורים שלימים דאח"פ דבינה מבחינתה עצמה ואז ננסרת מהז"א, והיא נגדלת בכל האחורים שלו כמותו בקומה שוה.

אמנם תבין שהיה כאן מקודם ענין עלית מ"ן של זו"ן לאו"א כי צריכים לזווג ע"ב ס"ג, כדי להוריד הה"ת מעינים דנוקבא, כי אז היא מעלית אח"פ שלה. ותדע שז"ס הסתלקות המוחין דחסדים וחכמה מז"א כי אז הוא עולה למ"ן, אלא הזווג שנעשה, היה בבחינת החיצוניות דאו"א, כדי להמשיך מוחין דו"ק בשביל הנוקבא, כנ"ל, לפיכך רק הנוקבא יורדת עם המוחין דו"ק שלה מזווג זה, וננסרת מאחורי ז"א. אבל ז"א עצמו אין לו שום ריות כלום מהזווג הזה, כי כבר יש לו אפילו מוחין דגדלות דאורות, ומה הנאה לו ממוחין דו"ק, ע"כ אין פנימיות ז"א יורדת עוד מאו"א, עד זווג הב' כמ"ש למטה.

צג) וזה אמרו "והנה עתה מקבלת המוחין שלה פעם ב' בהארה עצומה לאין קץ יותר מבראשונה, כי בתחילה היה תמצית האור, ועתה לוקחת המוחין עצמם" דהיינו כנ"ל, כי מתחלה היה לה רק מוחין דקטנות מבחינת רוח דרוח, אבל עתה היא מקבלת מוחין דג"ר ממש, אלא שהוא עוד מבחינת הכלים, כנ"ל.

וזה אמרו "וחזרת ליקח פעם שניה הכ"ב אותיות ע"י אמא, ונעשים ביסוד שלה דלת ב' וציר ב'. ומקבלת מנצפ"ך ב' שהם מ"ן שניים, שכל זה המה בחינות נמתקות מאד" כי כ"ב אותיות של עתה, הם בחינות

וכבר ידעת שכל בחינות הקטנות נשארות בה גם בבחינות הגדלות שבה. כי אין העדר ברוחני, ובוזה תבין סוד דלת וציר העליון אשר נשאר בהיסוד החיצון שבה, הנחתם מסוד אש נכפפת הנ"ל.

צא) וזה אמרו "והרי נתבאר, דלת א' וציר א' ומנצפ"ך א', שבחינתם הם כלי א' עם המ"ן שבו. וכל זה נמשך לה מתחלה, שהוא כאשר היתה נתקנה פרצופה ונמשכו בה בחינת המוחין, ונמשכו בה בחינות ה"ח וה' גבורות, וכל זה היה נמשך לה ע"י הז"א עצמו מאחורי החזה שלו כנ"ל בבחינה הדי" דהיינו כמבואר לעיל. שה"ח הם המוחין דקטנות שקבלה מז"א באב"א, ומשם באות הכ"ב אותיות. שהן מבחינת רוח שבה. ומהן נתקנו הדלת והציר הא'. ומה"ג שהן בחינת מנצפ"ך שבה, מהן בא המ"ן שהיא מעלית לז"א בעת הזווג דגדלות, שמצייר אז המ"ן של נשמת הצדיקים שנתחברו באחורים שלה בבחינת הקטנות שלהם. כמ"ש במקומו.

צב) וזה אמרו "ואח"כ ננסרה, והוא שנסתלקו נה"י דאמא והמוחין מז"א, ונכנסו הנה"י דאמא וגם המוחין בראש הנקבה, העומדת מאחורי הז"א, ואז אין האורות והמוחין שלה נמשכין דרך הז"א, אלא אמא עצמה וע"כ ננסרת ונפרדת מאחורי הז"א" והנה ענין זה של הנסירה והשגת הגדלות דנוקבא ממוחין דאמא, הוא בחינות המוחין דו"ק שהם בחינות גדלות הכלים שהבאנו לעיל, בסוד הביאה קדמאה העושה בה בחינת כלי המעלה מ"ן, כי מוריד ה"ת מעינים מבחינת הכלים, ומעלה אח"פ דכלים למדרגתם כבתחלה

מן ראשו, ונכנסו הנה"י של אמא וגם המוחין בראש הנקבה, העומדת באחורי הז"א, ואז אין האורות והמוחין שלה נמשכין דרך הז"א, אלא מאמא עצמה, וע"כ ננסרת ונפרדת מאחורי הז"א.

צג) והנה עתה מקבלת מוחין שלה פעם ב', בהארה עצומה לאין קץ יותר הרבה מבראשונה, כי בתחילה היו תמצית האור, ועתה לוקחת המוחין עצמן, ואז נגמרת להתקן, וחוזרת ליקח פעם שניה הכ"ב אותיות ע"י אמא, ונעשים ביסוד שלה דלת ב' וציר ב', ומקבלת מנצפ"ך שני

אור פנימי

אח"פ שהוחזרו למדרגת האצילות שלה. שכבר ירד הה"ת מעינים שעליהם. וכן המנצפ"ך הם מבחינת ה"ג זכרים, אלא שעדיין אין בהם רק בחינת הכלים. הרי שהדלת והציר הב', והמנצפ"ך הב', הבאים לה מאמא הם ממותקות מאד, כי המה בחינות ג"ר, כנ"ל, משא"כ הדלת וציר הא' והמנצפ"ך הא', היו מבחינת הקטנות שהם דינים כנ"ל.

צד) וזה אמרו "כאשר תחבר ב' דלתות אלו כזה הם יהיו צורת ה' סתומה של פסוק לסרבה המשרה. כי ע"י ב' דלתות אלו נסתם היסוד שלה, ונעשית ה' סתומה והולד בתוכה". כמ"ש לעיל כי גם הבחינת של כלי היסוד החיצון דקטנות נשאר בה בעת הגדלות, כי אין העדר ברוחניות. אמנם מתוך שבי' הדלתות הן בזמן הגדלות, ונמצאות מחוברים זו בזו, אין כלל בחינת ה"ת מורגשת בהדלת והציר הא', כי הדלת והציר הב' מורידים כח הצמצום מהם. וז"ס ה' סתומה, כי אז הם יחד נעשים לכלי אחד סתומה ומשומרת מכל אחיזה לדינים. והבן היטב, כי באמת אין המ"ן דנשמת הצדיקים, שהם יהיו העובר בהכלי ההוא, כשיהיו זו"ן בבחינות פב"פ. הנה הם ודאי אינם מקבלים מהיסוד הפנימי, כי הם אינם ראויים אלא לקטנות, וע"כ הנוקבא תצייר אותם רק מדלת וציר העליון שלה, משורש הקטנות. וע"כ צריכים ודאי שמירה מפני אחיזה להחיצונים. אמנם מתוך שבי' הדלתות

וזה אמרו "ואמנם ענין ב' מנצפ"ך שהם המ"ן הם בחי' יוד דמים שיש ביסוד הנקבה: ה' טהורים, וה' טמאים. והמנצפ"ך הא' שלקחה ע"י ז"א שהיו דינים גמורים, מהם נעשו הדמים טמאים ע"ד הנ"ל. והמנצפ"ך הב' שלקחה מאמא, הם גבורות ממותקות, והם דמים טהורים" (בדף תשצ"ח אות צ"ה) וצריך שתבין היטב מהותם של ה"ח וה"ג משורשם. להיותם התומר של כל פרצוף. כי אבא מזריע הלוכין שבו שהוא ה"ח, ואמא מזריע האודם שבו, שהוא ה"ג. (כנ"ל תשפ"ז אות פ"ב) ותדע שתחלת מוצאם נתהווה בצמצום ב', בדבר עליה ה"ת

שהם מ"ן שניים, שכל זה הם בחינות נמתקות מאד, ואלו השניים שלוקחת ע"י אמא, נקרא ציון, שהם רחמים.

צד) והרי עתה נשלמו בה, ב' צירים וב' דלתות וב' מנצפ"ך. שהם כ"ז אותיות שקבלה ע"י הז"א, וכ"ז אותיות שניות שקבלה ע"י הבינה. והנה כאשר תחבר ב' דלתות אלו כזה, מ', יהיו צורת מ' סתומה, של פסוק לסרבה המשרה, כי ע"י ב' דלתות, נסתם היסוד שלה, ונעשית מ' סתומה, והוולד בתוכה הנעשה מן המ"ד ומ"ן. ואז נקראת גן נעול מעין חתום. כי המ"ן סגורים וחתומים בתוך דלתות אלו, הנעשים מ"ם

אור פנימי

לעינים, שנתערבה המלכות משום זה, בכל ספירה וספירה עד הכתר, כי הגם שלא עלתה ה"ת אלא עד הבינה, אמנם בינה היא עצמות חכמה, וכל הג"ר חשובות כאחת כנודע. ונבחן ע"י, שנתהוו כמו ב', קוים בהע"ס, אשר קו הימין הוא עצם מהותן של הע"ס. וקו שמאל הוא כח הדין דהיינו בחינת הסיום דה"ת, שנתערבה בהע"ס כולן. ומתוך שכל זה קרה רק מבחינת ההלבשה של מטבור ולמטה דא"ק, ומטבור ולמעלה שלו נחשב הכל לעקודים, כנודע, ע"כ נבחן שורשן, רק לה"ח וה"ג, כלומר, שענין הקו שמאל שנעשה בכל ספירה, אינו מבחינת כח"ב זו"ן דחכמה, אלא מבחינת כח"ב זו"ן דחסדים, שאפילו הג"ר שלהם נקראות חג"ת, ובזמן שיש בהם הארת חכמה נקראות חב"ד, כמ"ש בחלקים הקודמים, ולפיכך אפילו הווג הגדול ביותר, שהיו בהע"ס דנקודים, דהיינו המכונה הסתכלות עינין דאור"א, נבחן ג"כ לווג דה"ח וה"ג, דהיינו ב' הקוים שנעשו בכח"ב זו"ן דחסדים. משום שבכח"ב זו"ן דחכמה, לא נתערבה כלל הה"ת בהע"ס שלהם. כמבואר.

וזה אמרו "כי מ"ן דוכרין הם שם מ"ב דכורא, שהוא: פשוט, ומילוי ומילוי המילוי של הוי"ה שהם מ"ב אתוון" (דף תשצ"ב אות פ"ט) דהיינו הנמשך מבחינת הע"ס דכח"ב זו"ן של חכמה, ששורשם מבחינת מטבור ולמעלה דא"ק, דהיינו מבחינת ג' וזה אמרו "כי מ"ן דוכרין הם שם מ"ב דכורא, שהוא: פשוט, ומילוי ומילוי המילוי של הוי"ה שהם מ"ב אתוון" (דף תשצ"ב אות פ"ט) דהיינו הנמשך מבחינת הע"ס דכח"ב זו"ן של חכמה, ששורשם מבחינת מטבור ולמעלה דא"ק, דהיינו מבחינת ג' וזה אמרו "כי מ"ן דוכרין הם שם מ"ב דכורא, שהוא: פשוט, ומילוי ומילוי המילוי של הוי"ה שהם מ"ב אתוון" (דף תשצ"ב אות פ"ט) דהיינו הנמשך מבחינת הע"ס דכח"ב זו"ן של חכמה, ששורשם מבחינת מטבור ולמעלה דא"ק, דהיינו מבחינת ג'

הפרצופים: גלגלתא, ע"ב, ס"ג, דא"ק. המסתיימים בו למעלה מטבור, כנ"ל. אשר בהם אין שום זכר להתערבות הה"ת בבחינת קו שמאל בהע"ס שלהם. ומהם באה תמיד טפת מ"ן דוכרין, כי מתוך זה שאין שום חיבור של ה"ת בעינים שלהם, ע"כ הם מורידים הה"ת, גם מן המ"ן נוקבין שיש בהם חיבור ה"ת בעינים שלהם. ואז עולים אח"פ של המ"ן ההם מן מקום הנפילה שלהם. ומתחברים אל המ"ן, שהם בחינות ה"ג דגו"ע, ומתחברים שניהם להמדרגה, כמו שהיו מטרם נפילת אח"פ. ואז נבחנות כל הה"ג לבחינות גבורות זכרים, כמו המ"ן דוכרין עצמם, כי כבר נטהרו מה"ת שבהם כמו השם מ"ב שבמ"ד. ולכן נקרא עתה גם המ"ן, בשם מ"ב כמו המ"ד.

אמנם עדיין יש הפרש גדול בין המ"ד, שהם כח"ב זו"ן דחכמה, שלא היה בהם חיבור ה"ת מעולם. ובין המ"ן, שהם כח"ב זו"ן דחסדים, שהיו פעם מקולקלים, ע"י החיבור דה"ת בעינים שלהם, אלא שעתה נטהרו ע"י טפת המ"ד. לפיכך השם מ"ב דמ"ד מרומז בהוי"ה: ד' אותיות דהויה פשוטה בלי מילוי, שהוא פרצוף הכתר ויוד אותיות של הוי"ה במילוי, שהוא פרצוף ע"ב דא"ק, וכח"ת אותיות של מילוי דמילוי של הוי"ה, שהוא פרצוף ס"ג דא"ק, דהיינו שלשת פרצופי א"ק הנגמרים למעלה מטבור, כנ"ל. וכבר ידעת, שפרצוף ע"ב נחשב למילוי

סתומה. ולפי שאלו הדלתות הם הכ"ב אתוון אשר שם, אשר מהם נצטייר הוולד, לכן אין ציור צורת הוולד נגמר עד ארבעים יום שמצטייר בכח ב' דלתות אלו שהם ס' סתומה.

אור פנימי

"הכולל" מרמז על בחינת תיקון שעדיין נעלם, אלא שהוא מוכתר להתגלות. והבן היטב.

וזה אמרו באות צג "וצריך שיהיו באשה בחינת דלתות כדי לסוגרם, ולעכב הולד שם בפנים, שלא יצא לחוץ, עד שיגמר להצטייר לגמרי. וגם צריך שיהיה בה כח המצייר את צורת הולד" ואלו ב' הבחינות הן הפוכות זו לזו. כי כח המצייר, הוא בחינת המיתוק דמדת הרחמים בדין, שנעשה ע"י עלית נה"י בחג"ת ג' גו ג', שפירושו שעלה ה"ת שמתחת היסוד, ששם מקומה מצמצום א'. ונכללה בת"ת, שהוא כלי דבינה דחסדים, כנ"ל באורך. וצריך שתוכור כאן כל המתבאר לעיל באו"פ (דף ר"י ד"ה הם שמות) שעל השיתוף הזה דמדת הדין במדת הרחמים, דעלית ה"ת בעינים עומדים כל העולמות, מבחינת מה שהיו כלולים במחשבה הראשונה "כדי להנות לנבראיו" ע"ש היטב כל ההמשך. גם העולם לא היה יכול לעמוד כלל מבחינת מדת הדין דצמצום א', כי באופן זה לא היתה שום אפשרות לתחתונים לתקן את הה"ת, דהיינו צמצום הא', עד להתזרזעול מעלתה כמו שהיתה מטרם הצמצום בא"ס ב"ה, בסוד מה שאמרו בזה"ר, א"ס לא נחית יחודא עליה עד דיהבינן ליה בת זוגיה. כי כל התיקון הזה דצמצום א' תלוי בדבר הגילוי של י"ג מדות הרחמים, וגילוי כל שמותיו הקדושים, שה"ס השכר המקווה לצדיקים. ואין דבר זה מגולה, אלא ע"י החיבור דה"ת בעינים, שה"ס כח הציור, המצייר את הפרצופים באופן כזה שיגלו כל הנ"ל. וז"ס הבחינה הב' שאומר כאן הרב, שצריך שיהיה בה כח המצייר את צורת הולד, דהיינו בחינת החיבור דה"ת בנקבי עינים, שזולתו לא היה שום תיקון בהולד. כמבואר.

לפרצוף גלגלתא, כי הוא ממלא ספירותיו אחר הסתלקות א' שבע"ס דהתפ"א. ופרצוף ס"ג נחשב למילוי דמילוי, כי הוא ממלא את ספירותיו דע"ב דא"ק בהסתלקות השניה שקרה גם בע"ב דא"ק, דהיינו בהמילוי הא' של הכתר. ולכן נחשב הפרצוף הא' דא"ק, בשם ד' האותיות דהוי"ה פשוטה, שהמילוי הא' שלו הוא יוד אותיות דמילוי א' דהוי"ה פשוטה, ואח"כ כ"ח אותיות, דמילוי הב' דהוי"ה פשוטה, הממלאים את היוד דמילוי הא' והמילוי הא' נקרא ע"ב דא"ק, והמילוי הב' נק' ס"ג דא"ק. שכל אלו ג' הפרצופים לא סבלו מן החיבור דה"ת בעינים מעולם.

והשם מ"ב של המ"ן, מרומזים רק בהשם אהי"ה, בל' אותיות הפשוט, ויוד אותיות של המילוי שלה, וכ"ז אותיות של מילוי דמילוי, שכולם יחד הם מ"א אותיות, אלא עם הכולל הם ג"כ מ"ב אותיות. ולכן מרומזין בשם אהי"ה, כי שם הזה יורה, שהוא עתיד להתגלות בכל השלימות, אבל עתה עוד אינו כך, כמ"ש בזה"ר, דזמין אנא לאולדא. ולפיכך השם מ"ב של המ"ן, אשר בשעת עלייתם לזווג עדיין מחוסרי תיקון הם, כי ה"ת עוד בעינים שלהם, אלא שעתה מקבלים תיקונם ע"י השם מ"ב של מ"ד, ע"כ מתבארים בשם אהי"ה שבשעת הזווג אגלאי מלתא למפרע, שעינים שלהם מסוהרים לגמרי מה"ת כמו השם מ"ב דמ"ד. גם זה הוא הרמז, שבהם עצמם, בלי טפת הזווג דמ"ד, עוד חסר בהם השם מ"ב כי אין בהם אלא א"ס אותיות, אלא רק עם הכולל של טפת המ"ד, נשלמים גם הם בשם מ"ב ונעשים גבורות זכרים כנ"ל. אמנם זה הרמז של א"ס אותיות עם הכולל נוהג בעיקר קודם הזווג עם המ"ד, כי סוד

צה) לכן כשבא זמן הלידה, אלו ב' הדלתות נפתחים, ויצא הוולד מתוכם ונמצא, כי ב' הדלתות והצירים הם צורת המ"ם סתומה. ואמנם ענין ב' מנצפ"ך שהם המ"ן, הם בחינות י' דמים שיש ביסוד הנקבה: ה' טהורים, וחמשה טמאים, כנזכר בגמרא. והמנצפ"ך הא' שלקחה ע"י זעיר אנפין, שהיו דינן גמורים, מהם נעשית הדמים טמאים על דרך הנ"ל, והמנצפ"ך ב' שלקחה מאמא, הם גבורות ממותקות והם דמים טהורים, והם בחינות: ירושלים, וציון כנזכר.

צו) והנה אלו המנצפ"ך, הם בחינות גבורות שלוקחת מן הבינה כנודע, שמשם נמשכין, והיא נקראת חומות, וז"ס חותם כנ"ל. והנה נודע כי נה"י של הבינה, שבה נתונים המוחין דז"א, הם ג' אהי"ה: א'

אור פנימי

בתוכה ב' אותיות, כי הכף היא הציר, וב' האותיות הן ב' הו"ן. והענין כי כל השורש של כ"ב אותיות הוא בחינת החיך והגרון, שהן המוצאות של גיכ"ק בחיך, והמוצאות של אחת"ע הם בגרון, ומוזוגם יצאו כל האותיות כולם והחיך ה"ס יסוד דחכמה של ראש והגרון ה"ס היסוד דבינה, ותדע שסוד ה' מוצאות הפה הן ה' גבורות, וגיכ"ק ה"ס גבורה הבאה מנצח, שה"ס הגבורה שביסוד דע"ב דא"ק, שיש בה סיתום גדול של חסדים, אע"פ שיש בו כל השלימות של החכמה, להיותו יסוד דפרצוף ע"ב. וז"ס גבורה דחיך שהיא המוציאה אותיות גיכ"ק, והגרון שהיא יסוד הבינה, ה"ס גבורה הנמשכת מהוד, שה"ס הגבורה דה"ת, שהיא מלכות כי ע"כ יצאה הגרון שה"ס בינה דא"א לבר מראש דא"א, משום שהבינה קבלה ליסוד שלה הגבורה דה"ת. והגבורה הא', ה"ס גבורות זכרים, שהם בחיך, והגבורה הב', ה"ס גבורות נקבות. והנה סוד הציר, שה"ס כף אחת, היא נושאת בתוכה ב' הגבורות הנ"ל כאחת, שהן מיסוד דע"ב, וממלכות. ומתוך שגבורה עליונה היא זכר, נמצא מתגבר על הגבורה התחתונה שהיא נקבה, וע"כ הציר הוה ממשיך מקרבו ב' ויין כי נעשו בו שניהם לבחי' זכרים דהיינו כצורת היסוד שהוא גבורה עילאה

והפוכו הוא הבחינה הא', שצריך להיות בהאשה בחינת דלתות כדי לסוגרם, ולעכב הולד שם בפנים, שלא יצא לחוץ עד שיגמר להצטייר לגמרי. וכבר ידעת פירוש הדלתות האלו, שהן ב' הבחינות: גו"ע, ואח"פ שבשעת הגדלות הן מתחברות זו עם זו בצורת ס' סתומה, כי הדלת העליון הוא מחו"ג דקטנות, שה"ת בעינים שלהם. והדלת התחתון הוא מחו"ג דגדלות, שהם אח"פ שנתעלו ונתחברו בדלת העליון במדרגה אחת מתוך שירדה ה"ת מעינים דדלת העליון, ואז נתחברו גו"ע דדלת העליון עם אח"פ שבדלת התחתון לאחת, לע"ס של מדרגה אחת, ונעשו צורת ס' סתומה אחת. הרי שהדלתות הן בחינת גדלות, הבאה מהורדת ה"ת מעינים, שהן הפכות מקצה אל הקצה להבחינה הראשונה, שהיא דוקא בחינת החיבור דה"ת בעינים.

וזה שממשיך "מאלו כ"ב אתוון דיסוד דנוקבא נעשו דלת א' וציר א' והוא אות ד' אחת שיש בה אותו עוקץ כעין י' באחורי הד', וכו' והיוד של ב' הו"ן היא הציר, וב' הו"ן הם הדלת וכו', שעל היוד הוה הדומה לציר, עליה סובבין ב' הו"ן שהם בחינת הדלת" (תשפ"ט אות פ"ו) פירוש, כי סוד כ"ב אותיות, מתבאר, בסוד כף הנושאת

דיודין בנצח, וא' דאלפין בהוד, וא' דההין ביסוד, ושלשתן בגימטריא תנ"ה. והוא בגימטריא חותם, וזהו בחינת המלכות שבנוקבא, שהוא החותם הראשון, שכל עיקרו הוא מן לבושי נה"י דאמא.

צו) והנה בתחלה, כשעדיין לא נעשה ביסוד שלה, רק דלת א' וציר א' ומנצפ"ך א' ע"י הו"א, אז נקרא הנקבה נער חסר ה', כי נער בגימטריא ש"ך דינין, וזה המנצפ"ך הא' היה דינין, כנ"ל. ועתה שלקחה

אור פנימי

עליונה, בצורת ו' קטיעה כנודע. אכן התכפלות ב' הגבורות ביחד בהציר, כנ"ל גורמת שם סיתום גדול, וז"ס אות ד' שהיא צורת הציר, עם ב' ענפיו, כדברי הרב שהם שניהם ווין, ולפיכך אות זו נקראת דלת, מפירושה דלות, מלשון דל ועוני, אמנם כיון שהן בצורת ווין שהן זכרים, ע"כ כחם יפה לשמירה מפני החיצונים, שאין להם אחיזה שם לפי שהם זכרים.

ובזה תבין יותר. ההפרש מבין הדלת הא' דקטנות, ובין הדלת הב' דגדלות, ותדע, כי ההפרש ביניהם הוא רק בהצירים שבהם, כי בציר של הד' דקטנות, שורה שם בחינת ה"ת ביסוד הבינה, כי עדיין לא ירדה ה"ת מהבינה. אכן בציר של ד' דגדלות, כבר אין שם ה"ת ביסוד הבינה, שהוא הגרון. כי כבר ירדה ה"ת מעינים. אמנם בהווין שבהם אין שום דבר, כי אפילו בהדלת דקטנות הם שניהם בצורת ווין, דהיינו זכרים ואין בחינת ה"ת ניכרת שם אע"פ שהיא נמצאת בהציר.

וזה אמרו "שהכ"ב אתוון שבהנוקבא נרשמים ונחתמים ביסוד שלה, וכאשר טפת הזכר נכנסת שם היא מתעכבת שם ומצטיירת מכת אלו הכ"ב אתוון" (תשפ"ט אות פ"ה) דהיינו כנ"ל, שצריכים כאן לב' פעולות הפוכות זו מזו, כי צריכים לכת הציר. שהוא בחינה ב' הנ"ל בדברי הרב, שלפעולה זו צריכים לתבורן של ה"ת בה"ר, ולהיפך זה צריכים לכת סגירה ועיכוב עד שיגמר להצטייר. ולפיכך כל הכ"ב אתוון נחתמות ביסוד דנוקבא מבחינות שורשן, שהן ב'

הגבורות הנ"ל דיסוד ומלכות, של גיכ"ק ושל אחה"ע, והן כולן מצטיירות בצורת ד', שהיא ציר, כעין י' וב' ווין, שהן בגמטריא כ"ב, לרמז שכל כ"ב אותיות כלולות בהן, ומשם יצאו בסוד גיכ"ק אחה"ע, ונמצאת בחינת הציר, ששם גנוזה הה"ת. הוא כח הציר שטפת הזכר מצטיירת בכל אותם התיקונים הראוים לגלות סוד שמותיו הקדושים כנ"ל, אמנם כח העיכוב וסגירה, ממגע החיצונים, הוא נעשה בסוד הדלת עצמה דהיינו בכת ב' הווין הסובבות על הציר. אכן תזכור שצריכים לב' דלתות, כי בלי הדלת הב' דגדלות אין הטפה יכולה להתעכב שם כנ"ל.

וזה אמרו "הטעם למה נקרא ציר והענין, כי ציר בגי' ש' של שד"י שהיא יסוד של הנקבה, הנקרא שדי ובשין זו יש ג' קוים, שהם ג' ווין, שהן בחינות חג"ת הנרשמים ביסוד, ונמשכו אליה שם מן האבות העליונים חג"ת, שהם ג' ווין. וכו'. כי היסוד והבאר הזה, חפרוה שרים כרוה נדיבי עם, וכו' והם חג"ת שחקקו חותמם, שהוא חג"ת שביסוד והוא ש' של שד"י. וכו'. וזש"ה מקדש ה' כוננו ידיך, ר"ל כי הידים העליונים שהם ג' האבות, הם כוננו ותקנו בחינת המקדש, של אדני שהיא הנקבה" (תשצ"צ אות פ"ז אות פ"ח) והנך רואה איך טרת הרב לבאר לנו היטב סוד הציר, כדי להבין שהוא בחינת החיבור של ה"ת בעינים ואומר, שעל שם הציר הזה שישנו ביסוד דנוקבא, היא נקראת בשם

אלו השניים, שהוא אחר שננסרה, אז ניתוסף בה ה' דנערה, כי ה' זו רומזת על אלו חמשה אותיות דמנצפ"ך השניים, שהם יותר רחמים וגבורות ממותקות.

צח) והנה מה שלוקחת עתה בזמן הנערות, שהוא בזמן הנסירה, הם דלת א' וחמשה אותיות מנצפך, הרי הם ששה אותיות. ואלו הם ששה חדשים של זמן הנערות.

אור פנימי

וכאשר אוחזים בהם הקליפות, נקראים ידי פ"ח" וזה תבין ממה שנתבאר לעיל בסוד הלידה, (כנ"ל דף תשצ"א ד"ה אמנם בעת) כי כל כמה שהעובר מקבל השפע שם במעי אמו מבחינת ממטה למעלה, אז נשמר היטב בתוך הדלתות של בית הרחם. רק בו בעת שמתחיל להתהפך ולקבל שפעו ממעלה למטה, ומתוך שהעובר הוא עדיין מבחינת גו"ע, נמצא השפע עוברת למטה ממקום הצמצום, שהרי ראשו בין ברכיו, כלומר שהוא מקופל כפנקס ג' גו ג', ונמצא ההי"ת למטה מספירותיו, וכיון שהוא מקבל משהו בבחינת הלבשה ממעלה למטה, הרי היה השפע ההיא עוברת להקליפות, כי היה עובר על הסיום שבשם שד"י, הנ"ל. וע"כ תיכף בסתם לו הטבור, שלא יוכל לקבל עוד מפנימיות השפע, ממה שאמו אוכלת. אשר סתימה זו נעשה מכת פירוק הדלתות, שהדלת וציר העליון נתפרד מהדלת וציר התחתון, ואז נפתח לו הפה דראש, וכו' כמ"ש שם באורך. והנה שם בעיבור במעי אמו, נמצאים כל התיקונים כהלכתם. אמנם בסוד לידת נשמות, אשר הן המ"ן הנזכר בדברי הרב כאן, יכולים התחתונים לקלקל כל התיקונים הנ"ל במעשיהם הרעים, כמ"ש במקומו, ואז נאחזים תיכף החיצונים בהנשמה ההיא, שמשכה השפע מלמעלה למטה, כי שפע העוברת למטה מגבול הצמצום, היא ירושת הקליפות והחיצונים, וז"ס שמרני מידי פ"ח יקשו לי. כי אותו התיקון דפתיחת הדלתות בהעיבור, אשר דלת העליון שהיתה

שד"י, כי פ"י של שם שדי הוא סוד תחום וסיום, ע"ד שפירשו חז"ל, שאמר לעולמו די, שלא יתפשט יותר. ונודע שהגבול של העליונים אינו מתהווה זולת על ידי התעוררות שם כח הצמצום של המלכות שה"ס ה"ת. אמנם בסוד המיתוק דמדת הרחמים בדין, דהיינו מתוך עלית ה"ת לנקבי עינים. ועל זה רומז ה"ש של שד"י, שיש בה ג' ווין, שהן תג"ת. וג' הווין האלו הן חפרו הבאר, שהיא יסוד דנוקבא, שפירשו, כי ע"י עלית נה"י לתג"ת, נכללה ה"ת בתג"ת כנ"ל. וקבלה הנוקבא בבחינת הבינה, ונעשה היסוד דנוקבא מבחינת הת"ת שביסוד, דהיינו מבחינת הבינה של היסוד שלה, ולא מבחינת המלכות דיסוד שלה, וע"כ מדייק הרב ואומר "והם תג"ת שחקקו חותמם, שהם תג"ת דיסוד" כי הנה"י דיסוד נכללו בתג"ת דיסוד ונעשה מקום היסוד בת"ת של היסוד שה"ס בינה דחסדים, כנ"ל. וענין שינוי מקום זה, נעשה ע"י תג"ת דז"א שהם ג' אבות, להיותו גם הוא נכלל בעת עיבורו מבחינת העליה דנה"י שלו לתג"ת שלו, כנ"ל.

וזהו שמרמוז באות פט "אשר הציר שלה ה"ס ש" של השם שדי. והי"ד של שם שדי מורה על הידים העליונים" שה"ס ידים דבינה, ונמצא הציר כלול מן ב' ההין, ובוזה תבין הרמוז מסו"ה שמרנו מידי פ"ח יקשו לי. שאומר הרב, "אשר המ"ן שה"ס ב' טפות נוקבין העולות מלמטה, הן ב' שמות מ"ב, שהם בגי' פ"ד ונתונים תוך הדלת והציר, הנעשה מהידים העליונים וד' ופ"ד בגי' פ"ח.

צט) הבחי' הז' היא, אחר שננסרה, ולקחה ששה בחינות הנז' שהם דלת א' וחמשה אותיות מנצפ"ך אחרים, בששה חדשי הנערות, ואחר כך חוזרת עמו פנים בפנים. ואז ראויה לזווג גמור. ואז היא תורה שבע"פ מתחברת פנים בפנים עם הזעיר אנפין הנקרא תורה שבכתב, ואז היא נקרא בוגרת בגימטריא תורה, לרמוז אל מ"ש.

אור פנימי

כבר נקיה מה"ת ונתחברה עם אח"פ שלה, הנה עתה שחזרה ונתפרדה וה"ת שוב נתגלה בגו"ע, נמצאים נפגמים הידים העליונים שהם תג"ת, שחזרו ונתקלקלו בהצמצום דה"ת אחר שכבר היו מטוהרים לגמרי. וז"ש "כאשר אוחדים בהם הקליפות בידי העליונים, נקראים ידי פ"ח" והיינו כמבואר, שהקליפות מתאחדות במקום עליון, שבאמת אין להן אחיזה שם, כי שם מקום בינה, וגם כבר עלו ונבררו בפרצוף דקדושה, והתחתונים גורמים שם אחיזת הקליפות.

ותדע שאפילו בעיבור המתקן כהלכתו, דהיינו שנפתחו הדלתות והולד מקבל משם בחינת נפש דרוח כנ"ל. עכ"ז יש שם שפיכת דמים לחוץ, הבאים ליניקת החיצונים, בסוד דם טמא. כי הפתיחה עצמה גורמת זה.

ויש כאן הבנה עמוקה, כי באמת מקבלת הנשמה, בעת היותה במעי אמא בנוקבא דאצילות, כל בחינת הג"ר והמוחין דחיה, כמ"ש לעיל, אלא היא מונחת בסוד הדלתות דנה"י דאמו, הגורמים לו לקבל רק ממטה למעלה. שה"ס, אמו מזריע האודם שכולד. כי הגבורות הממותקות מסוד הגדלות אשר בהדלתות, הן גורמות לו זה, שזה סוד אור הנפש שבנה"י דאמא, כי כן האורות דנפש מקבלות שפעם ממטה למעלה. וכח הזה, נקרא בשם דם. בסוד כי הדם הוא הנפש. והוא מלשון וידום אהרן. כי הכח הזה משתק האורות שלא יבואו להתפשט ממעלה למטה. ולכן כל החיות שבאדם בדמו הוא, שנמשך לו מסוד העיבור שבמעי אמו. כי נודע שאין חיות אלא אור החכמה, שהוא אצילות, והוא מקובל לו שם אע"פ שאין לו הכלים

המוכשרים, אלא בכח הנפש שביסוד ורחם שיש ביסוד הנקבה ה' טהורים וה' טמאים דאמו כנ"ל. בתקן הדלתות בסוד ה' טתומה. ולפיכך בעת שהעובר מתהפך, והוא מתעורר לקבל שפעו מלמעלה למטה, שעי"ז נפתחים הדלתות, הוא גורם בזה שפיכת דמים ממש, דהיינו בחינת האודם והחיות שבהדלתות הסגורות: כי החזיר שם את בחינת הקטנות, המחוסר דם ההוא מבחינת חכמה, שה"ס חיה. וזה אמרו "ענין ב' מנצפ"ך שהם המ"ן הם בחי' יוד דמים שיש ביסוד הנקבה ה' טהורים וה' טמאים, והמנצפ"ך מז"א שהוא דינים גמורים מהם נעשו דמים טמאים, והמנצפ"ך הב' שלקחה מאמא הם גבורות ממותקות והם דמים טהורים" והיינו כמבואר אשר בעת הלידה שנפתחו הדלתות, וחזרה ה"ת בעינים דלת וציר העליון שהיה בה מעת קטנותה, הנה זה אינו מזיק כלום לדלת וציר התחתון של הגדלות שלקחה מאמא, כי אחר שכבר הם באו מתחלתם טהורים לגמרי מה"ת כי נמשכו מזווג דגדלות כנ"ל. ע"כ אפילו הדמים הנשפכים מהם הם ג"כ טהורים, כלומר שאינם נופלים לקליפות. כי אין לקליפות אחיזה בהם להיותם טהורים מצמצום לגמרי. וכבר ידעת שכל אחיזת הקליפות היא אחר שעוברת השפע למטה מנקודת הצמצום ששם מקום הקליפות. אמנם בדלת וציר העליון, שם חזרה ונתעוררה ממש אותה הקטנות שהיתה בעת שהיה הנוקבא דבוקה אב"א בו"א, שמבחינה זו כבר נמצאו השפע למטה ממקום הצמצום וה"ת. ע"כ באים לקליפות ונתהוה מהם דמים טמאים. והבן זה היטב. ועם המתבאר מספיק

* (ק) ועתה נבאר כל זה בעז"ה, הנה תחלה בא לו זה הצלם דגדלות מבינה דיש"ס ותבונה, מבחינת חיצוניותם, שהיא באחורים בין בכלים בין באורות, ונכנסין בז"א, ונעשין בו כלי הפנימי מכולם, בבחינת

אור פנימי

רק בגדלות א' לבד, שהוא מוחין דנשמה, ואפילו לא בזווג הפנימי דמוחין דנשמה, אלא עוד בזווג החיצוני דמוחין דנשמה. כי בטרם שמישג המוחין דנשמה צריך שיהיה נשלם בהע"ס דגדלות דכלים, דהיינו שיעלה אח"פ שלו ממקום הנפילה ויחזור אותם למדרגתו. שזה מכונה לפעמים מוחין דו"ק, כי הכלים נקראים כולם בשם ו"ק. ונמצא תיכף כשמקבל המוחין דו"ק הנ"ל, הנה מעלה עמו את גו"ע דנוקבא, להיותם דבוקים באח"פ שלו, כנ"ל. אמנם בפעם הזאת המ"ן אלו, שהם גו"ע דנוקבא, אין להם עוד שום ציור, אלא אחר שעולה לזווג הפנימי דגדלות נשמה, להשגת ג"ר דאורות, ואחר שבא ומתפשט למקומו, אז הוא מתחיל לתקן את הנוקבא, שהיא בחינת התחתון שלו. כנ"ל. (תשל"ה אות ו') והנה ב' הזווגים הנ"ל: הפנימי, והחיצון. נחשבין עוד בזו"ן עצמם לבחינת מוחין דאחור וחיצוניות. והוא מטעם שאין אלו עוד מוחין דהולדה. אלא אחר שעולה למ"ן פעם ב' למוחין דחיה, ומתפשט משם למקומו, אז נבחנים בו למוחין דפנים, כי עתה הוא ראוי להוליד נשמות. והיינו ג"כ ע"י עלית מ"ן דתחתונים המחזירים את זו"ן פב"פ כמו שיתבאר להלן.

וזה אמרו "מתחילה בא זה הצלם דגדלות מבינה דיש"ס" מבחינת חיצוניותם, וכו' ונכנסין בז"א ונעשים בו כלי הפנימי" דהיינו הזווג החיצון, לצורך השלמת הכלים הפנימים, הראויים לקבל ג"ר, כי מקבל הארת ע"ב ס"ג, המורידה ה"ת מעינים שלו, ומחזירה האחורים שלו ממקום הנפילה בחזרה למדרגתו, ואז קנה כלי הפנימי. כנ"ל.

וזה אמרו "ובתוכו המוחין שהוא נשמה

שתבין כל המשך דברי הרב, אשר בכל הענין הזה.

(ק) תחלה בא לו הצלם דגדלות מבינה דיש"ס" וכו' ונעשין בו כלי הפנימי מכולם שהוא חיצוניותו ובתוכו המוחין שהיא נשמה: כאן הרב מתחיל לפרש, סדר תיקון הנוקבא מתחילתה עד סופה, ולפיכך הוא מתחיל מגדלות דו"א, כי אין תיקון הנוקבא מתחלת, רק אחר גמר תיקון הזכר. כמ"ש הרב בע"ח שער ל"ה פ"ב. וכן הוא בכל הפרצופים, ומטרים שנתקן עתיק לא נתקן כלום מא"א וכו'. והוא מטעם, כי לזווג הא' דקטנות, אי אפשר עדיין שהתחתון יעלה למ"ן מכת עצמו, כי עדיין אין לו בפ"ע שום מהות וציור, כנ"ל בתחילת החלק, (דף תשל"א אות א' וב') אלא העליון, צריך שיעלהו מעצמו, על ידי הכלי שלו המעלה מ"ן. והכלי הוא, בחינת האחורים שלו, המוחזרים אליו ע"י זווג ע"ב ס"ג בעת הגדלות המורידה ה"ת מעינים שלו, ויכולים האח"פ, שנפלו למדרגת התחתון שלו, לחזור אליו. אבל מטרים שהעליון משיג הגדלות מע"ב ס"ג, הרי האחורים שלו דבוקים בפנים דתחתון במדרגה אחת עם התחתון, ואיך יעלה אותו. והיא הנותנת, שבעת שהעליון משיג הגדלות, והאחורים שלו חוזרים אליו נמצאים הפנים דתחתון, דהיינו גו"ע שלו הדבוקים באחורים שלו, גם המה עולים להעליון יחד עם האחורים של העליון. וזה נוהג בכל המדרגות. ומזה יצא הכלל, שאין שום תיקון יכול להתחיל בהתחתון, מטרים שהעליון כבר נגמר עם הגדלות שלו. וזכור.

ומהמתבאר תבין, כי אין העליון צריך להגמר בכל מדרגותיו עד היחידה שלו, אלא

האחור לבד שהוא חצוניותו, ובתוכו המוחין שהיא נשמה לו, וכל זה בבחי' אחור. ואז עומדין אב"א זו"ן, ואז נגדלת הנקבה באחור ז"א.

קא) והוא, כי הנה הז"א לוקח חלקו וחלק שלה, כי הוא בן בכור

אור פנימי

לו" כלומר, אח"כ ע"י זווג ב' פנימי, מקבל באותו הכלי הפנימי, בחינות ג"ר דאורות, שהם הנשמה שלו, דהיינו מקומת בינה, כנודע. והנה עפ"י רוב אין הרב מחלק, לדייק את ב' הזווגים הנ"ל, לב' בחינות גדולות, אלא כוללם יחד בהזווג גדולות א', כי הזווג החיצוני למוחין דו"ק, הוא רק הקדם לזווג הפנימי דמוחין דנשמה, כי זה הכלי הפנימי. וזה האור שבו, שמצד בנין הפרצוף, אין כאן אלא אורות מלוכשים בהכלים שלהם, גם שניהם מכונים מוחין דאחור, מחמת שאינם ראויים לבחינת הולדה. כנ"ל. אלא כשמדבר בענין זווגים, אז הוא מפריש ביניהם, כי בהכרח יש כאן ב' זווגים, כי בטרם שיש לו הכלים הפנימיים, אין הוא ראוי להעלות מ"ן למוחין דנשמה מבחינות האורות. וכן כשמשגיג הכלים, בהכרח שמשגיג אותם ע"י זווג חיצוני דעליון, דהיינו מבחינת ו"ק שהם גם בעליון בחי' זווג דכלים, והשלמתם שהיה לו בקטנותו, כי כל בחינה ובחינה שהיתה בהפרצוף מעת קטנותו, אינה נעדרת, כי אין העדר ברוחני, וע"כ כשהוא משפיע להתחתון שלו, הוא ג"כ משפיע לכל בחינה ומדרגה שהתחתון עומד בו, מבחינה שכנגדה ממדרגתו עצמו: לקטנות דתחתון, מבחינת הקטנות דעצמו שנשאר עוד צורתו בו, וכן לכלים דתחתון מהכלי של עצמו, וכו', וכן התחתון הולך ומקבל אותן המדרגות דעליון, ממה שהיה לו מעת תכלית קטנותו עד גדולתו. וזכור זה. וע"כ מסיים הרב, וכל זה בבחינת אחור. כי, הן ג"ר דכלים והן האורות דנשמה, נחשבים בבחינת מוחין דאחור כנ"ל. כי אינם ראויים להולדה.

אב"א זו"ן, ואז נגדלת הנקבה באחור

ז"א: אין לטעות שכוונת הרב לומר, שגם ז"א נמצא עדיין בבחינת אחורים, כמו הנקבה, כמשמעות שטחיות הלשון של אב"א זו"ן. כי נודע שאין תיקון הנוקבא מתחלת אלא אחרי גדלותו של הז"א, כמ"ש הרב בכ"מ (בע"ח של"ה פ"ב) אלא זה דומה במקצת לפנים באחור. כי באמת ז"א מוכרח שיהיה לו כלים פנימיים שבתוכם מוחין דנשמה, כמו שכתב זה בתחילת הדיבור, אלא כיון שאין העליון משפיע לתחתון אלא מאותה בחינת הקטנות של עצמו, הנשארת בו מטעם שאין העדר ברוחני, לכן משתנה עם אותה המדרגה שהתחתון עומד בה, כנ"ל בדיבור הסמוך, עש"ה. ולפיכך נחשב עמידת זו"ן שניהם יחד, לבחינת אב"א ממש. שהרי אינו נותן לה כלום מבחינת הגדלות שלו, אלא מאותו מדרגת קטנות הנשאר בו מאז. הרי גם עמידת ז"א כלפי הנוקבא בבחינת אחורים שלו ממש, דהיינו אב"א, והבן זה היטב, וזכרהו לכל המקומות.

זו"ש "ואז נגדלת הנקבה באחור ז"א" דהיינו שהנקבה מקבלת אז ממנו ב' מדרגות דנפש ורוח, המכונים: עיבור ויניקה, כנודע. שמתחילה מקבלת ממנו בחינת העיבור, שהם נרנח"י דנפש. ואח"כ היא מקבלת ממנו בחינת יניקה ורוח. כנ"ל דף תשפ"ח ד"ה וזה תבין עש"ה כל ההמשך.

קא) חלקו וחלק שלה, כי הוא בן בכור: כבר נתבאר סוד הבכורה הנוהג בהפרצופין העליונים לעיל דף (תשל"ט ד"ה בנינים) כי כמו שהעליון נחשב לאב לכל תחתון שלו, להיותו הסבה שלו, הנה יחד עם זה, יש בכל עליון בחינה אחת שמצד בחינה ההיא נחשבים העליון עם התחתון

וא"כ לקח תחלה כלי שלו ושלה באחור לבד מבחינת מ"ה וב"ן, וכן עד"ן באורות, ונמצא שיש בו עתה מ"ה וב"ן באור נשמה, וכלי הפנימי לו. וכן לנוקבא.

אור פנימי

הרי שסבת הבכורה, דהיינו מה שנולד ונגמר לפני גו"ע דנוקבא, גרם ליטול פי שנים: חלקו עצמו, וחלק הנוקבא.

וזה אמרו "הז"א לוקח חלקו וחלק שלה, כי הוא בן בכור" דהיינו כנ"ל, כי מאחר שהקדים להגמר מטרם הנוקבא, ע"כ היה מחויב שיקבל עמו גם החלק של הנוקבא, שיצא עם החלק שלו יחד בעת השגת מוחין דנשמה שלו. כמבואר.

לקח תחלה כלי שלו ושלה באחור לבד. מבחינת מ"ה וב"ן, וכן עד"ן באורות: עתה מפרש הרב, איזו בחינת כלי ואור שהם חלקה דנוקבא, שנשל עמו ז"א בעת זווגו באו"א. כנ"ל.

וצריך שתדע, כי הביאה קדמאה הן לעשית כלי והן לרוחא קדמאה, הם כולו ב"ן, והוא להיותם בחינת תיקון הכלים, כדי להשלימם בע"ס, דהיינו להחזיר להם את אח"פ שנפלו מהם, שהם הכלים ישנים מזמן מלכין קדמאין שנקראים ב"ן. אמנם ודאי האור חדש שיצא עם תיקונם עתה, זה נחשב למ"ה, כי כל הקומות שיצאו באצילות נבחנות לשם מ"ה, כנודע. אלא אותו האור שבא עם הכלים הישנים המוחזרים נבחן בשם מ"ה דב"ן, כלומר, האור חדש שיצא עם התיקון כלים דאחורים ההם, כדי להחזירם לאצילות המדרגה.

וזה אמרו "לקח תחילה כלי שלו ושלה באחור לבד מבחינת מ"ה וב"ן וכן באורות" כי בעת שז"א עלה למ"ן לאו"א למוחין דנשמה, הנה הוא כבר מתוקן במוחין דו"ק, שהם אח"פ שלו, שהשלימו הכלים דפנים שלו, כנ"ל, שמטרם זה אינו ראוי עוד לקבל מוחין דנשמה. וע"כ הוא קבל עתה הן ממ"ה והן מב"ן הן באורות והן בכלים. כי ז"א עצמו כלול ממ"ה וב"ן, אשר הם בחינת

לאחים זה לזה, אלא שיש ביניהם הבחן דבכורה לבד, שאע"פ שהם באים ממדרגה אחת, עכ"ז הבחינה שבעליון מעולה מתוך שיש בה הקדם בהלידה.

כי נודע שבהאחורים דו"א, דבוקים הפנים דנוקבא, דהיינו גו"ע שלה, מעת קטנותו דו"א, מעת שאח"פ שלו עוד היו בנפילה במדרגת הנוקבא. וע"כ בשעה שז"א עלה למ"ן לאו"א למוחין דגדלות, ולאור הנשמה, כנ"ל. הנה אז הגיע הזווג גם על המ"ן דנוקבא, דהיינו גו"ע שלה, שעלו יחד עם האחורים דו"א באותו הזווג דנשמה, וע"כ אותו החלק של קומת הזווג ההיא המתחסל להמ"ן דנוקבא, דהיינו לבחינת גו"ע שלה הדבוקים עם אח"פ דו"א, בעת הזווג שלו דנשמה, אין אלו המ"ן דנוקבא, יכולים אז לקבל אותן, כי עדיין הם שם בלי ציור, מחמת שהזווג נעשה אז בעלי עליון שלה. ולפיכך בהכרח שמקבל אותן ז"א בנוסף על קומת אור וכלי דנשמה שהוא מקבל לעצמו. ונמצא שהוא מקבל מאו"א ב' חלקים בזווג ההוא: א' חלקו עצמו, דאור וכלי דקומת נשמה, שהמה יצאו על בחינת מ"ן של עצמו. והחלק הב' הוא, מה שמקבל את החלק של הנוקבא, שהיא אור וכלי דקומת הנשמה, שיצאו על בחינת המ"ן דגו"ע של הנוקבא, הדבוקים בהמ"ן דו"א, דהיינו באח"פ שלו, אשר הנוקבא אינה יכולה לקבלם עתה, מחמת שהמ"ן שלה עדיין הם בלי ציור, כי אין לה עוד אפילו הכלים דקטנות, ואיך תקבל בתוכה קומת נשמה וגדלות. הרי שז"א נוטל פי שנים: חלקו וחלקה. וכל זה הוא, מפני שאחורים דו"א כבר נמצאים במ"ן ב"פ, וע"כ המה יכולים להצטייר, ונמצאים נולדים תחלה, לפני גו"ע דנוקבא, הדבקים בו באח"פ שלו.

קב) ואמנם הגבורות דב"ן דמ"ה שבאבא, ניתנין בנה"י דאמא, ונעשו חסדים בערך הגבורה דאמא, כנודע, שהם ג"כ גבורות דב"ן, דב"ן דחלקה. והחסדים דמ"ה ממ"ה דאבא, עם החסדים דמ"ה דב"ן דאמא, ניתנין בנה"י דאבא, ונעשו חסדים דאמא גבורות, בערך חסדים דאבא, כנודע. וכל זה נכנס תחלה כולו תוך הז"א.

אור פנימי

זו"ן עליונים, שהזכר שבז"א, עיקרו הוא מז"ת דמ"ה, ונוקבא שבו, עיקרה מז"ת דב"ן, כנודע. ועתה שקבל מ"ה וב"ן דאורות הנשמה, עם הכלים, הנה הזכר דז"א קבל חלקו, וחלק הנוקבא, שהמ"ן, שלה, נמצאים עוד בלי ציור, מבחינת מ"ה לבד, הן באורות והן בכלים, כי הכלים החדשים היוצאים עם הזווג, נחשבים לכלים דמ"ה, כנודע וכל זה נטל הזכר דז"א. והנוקבא דז"א שבגופו, דהיינו הנוקבא, של זו"ן הגדולים, קבלה מהזווג ההוא, גם כן חלקה עצמה, וחלקה של הנוקבא האמיתית דז"א, שהמ"ן שלה עדיין נמצאים בלי ציור, והיא קבלה בחינת ב"ן לבד, הן לחלקה עצמה והן לחלק של הנוקבא האמיתית. כי זה כל ההבחן של זכר ונקבה דזו"ן הגדולים אשר הזכר הוא כולו מ"ה, ואינו יכול לקבל מאז"א רק מ"ה. והנקבה דזו"ן הגדולים כולה ב"ן, ואינה יכולה ע"כ לקבל מאז"א רק בחינת ב"ן לבד.

וזה אמרו "ונמצא שיש בו עתה מ"ה וב"ן באור נשמה, וכלי הפנימי לו, וכן לנוקבא", דהיינו כמבואר שהגם דהמ"ן דנוקבא נמצאים עדיין בלי ציור מ"מ עם התכללותו באח"פ דזו"ן הגדולים בהזווג דאז"א, נמצא ממילא שיוצא גם על בחינת המ"ן שלה אורות דמ"ה וב"ן דבחינת נשמה, אלא שהיא עצמה אינה יכולה לקבל אותם, וע"כ נוטלים זו"ן הגדולים פי שנים מ"ה וב"ן דחלקם באורות וכלים, וכן מ"ה וב"ן דחלק הנוקבא אורות וכלים כי הנוקבא לא תוכל לקבל אותם, בעליתה עתה בפעם הא', כנ"ל.

קב) הגבורות דב"ן, דמ"ה שבאבא, ניתנין בנה"י דאמא ונעשים חסדים בערך הגבורה דאמא וכי': ענין זה דהתחלקות המוחין שאומר כאן הרב, כבר נתבאר היטב לעיל (דף תרס"ח ד"ה נמצא) כי מתוך שז"א נוטל מוחין כפולים מנה"י דאבא ונה"י דאמא, שיש מ"ה וב"ן יחד באבא, וכן מ"ה וב"ן יחד באמא, ובזו"ן הגדולים, נמצא הזכר כולו מ"ה והנקבה כולה ב"ן, כנ"ל. וא"כ כיון שמוחין דנה"י דאבא שייכים להזכר דזו"ן הגדולים, והמוחין דנה"י דאמא שייכים להנוקבא דזו"ן הגדולים, הנה איך יקבל הזכר המוחין דאבא, בשעה שהם כלולים ממ"ה וב"ן, וכן איך תקבל הנוקבא המוחין דנה"י דאמא שיש בהם מ"ה וב"ן, כי הזכר אין לו כלי קבלה לב"ן, ולנוקבא אין לה כלי קבלה למ"ה. ולפיכך הוכרח אבא להעביר את הב"ן שלו לנה"י דאמא, ואז נה"י שלה כולה ב"ן. וכן אמא מעבירה את המ"ה לנה"י דאבא, ואז הנה"י דאבא כולם מ"ה. ובאופן זה, הנה"י דאבא מתלבשים במוחין דז"א, והנה"י דאמא במוחין דנוקבא הגדולה. עש"ה. וזה אמרו "הגבורות דב"ן דמ"ה שבאבא ניתנין בנה"י דאמא" דהיינו הב"ן המחובר עם המ"ה באבא, שהוא ו"ק דחכמה דב"ן. הם ניתנים בנה"י דאמא, ונעשו שם חסדים בערכה, כי ו"ק דחכמה, נבחנים לחסדים בערך הב"ן שיש בבניה, שהם רק ה"ת של בינה דב"ן. "והחסדים דמ"ה דמ"ה דאבא עם החסדים דמ"ה דב"ן דאמא, ניתנים בנה"י דאבא" דהיינו המ"ה הנשאר באבא, שהם חכמה וז"א דבינה דמ"ה עם המ"ה שיש באמא, שהם בינה ומלכות דבינה דמ"ה, הנה ב' בחינות

קג) ואחר כך דרך האחור שלו, היה מאיר לנוקבא, ונותן לה אז הארה מהמוחין שבנצח הוד יסוד דאמא, אשר כולם הם בחינת ב"ן שלו ושלה, ונותן לה את שלה בלבד, שהם הגבורות דב"ן דב"ן, וגם נותן לה הארת הגבורות דמ"ה דב"ן. ואח"כ בעת הנסירה, מסתלקין נה"י דא"א, וב' בחינות חכמה וחסדים בין דאבא בין דאמא, נשארינן

אור פנימי

הארתן לבד, להיותה מקבלת רק בחינת המוחין דקטנות אשר בהן, שהן רק מבחינות גו"ע, ומחוסרי ג"ר. לפיכך אין בהן עוד מבחינת עצמות. כמ"ש לפנינו.

הנסירה מסתלקים נה"י דא"א וב' בחינות חכמה וחסדים בין דאבא ובין דאמא, וכר' הבינות וגבורות, נכנסים בנוקבא ונגדלת בכל האחור שוה אליו: הרב קיצר כאן, כי דילג ולא ביאר איך הנוקבא מקבלת המוחין האלו דבינות וגבורות. אמנם היה כאן בחינת עלית מ"ן לאו"א בהכרח, כי המדובר הוא עתה במוחין דגדלות דכלים של הנוקבא, שהם צריכים לזווג ע"ב ס"ג, ולהורדת ה"ת מעינים דכלים דנוקבא, וא"כ הם צריכים לזווג או"א עלאין שהם ע"ב ס"ג. אלא שהו"א והנוקבא עלו למ"ן לאו"א, וגרמו שם זווג פב"פ ואז הארת הזווג ההיא הורידה ה"ת מעינים דנוקבא, והחזירה אח"פ שלה למדרגתה, ואז נשלמה הנוקבא בבחינת הגדלות דכלים, כדי שתוכל אח"כ לעלות למ"ן בשביל מוחין דגדלות.

וזה אמרו "שמשללים נה"י דא"א מהו"א, עם ב' בחינות חכמה וחסדים שבתוכם מראש ו"א", כי בעת עלית המ"ן, עולים הפנימיות להעליון, וע"כ בהכרח שמשללים המוחין ממנו, שה"ס תרדמה, כמ"ש במקומו. ואז נעשה הזווג פב"פ באו"א, והורידו ה"ת מהמ"ן דנוקבא, ואז קבלו השלמת הכלים דאח"פ שלה. וזה מכונה בינות וגבורות, כלומר, מה ששייך להע"ס דנוקבא, ע"ד שפירש לעיל בהארות דמוחין דקטנות, אשר ה"ח קבלה מבחינת הגבורות דמ"ה דב"ן, שהם הבינה וגבורה שבנה"י דאבא, וה"ג קבלה מה"ק דבינה דב"ן שבנה"י דאמא.

אלו של המ"ה, מתלבשות בנה"י דאבא, ואז המ"ה דאבא שהם בחינת חכמה וז"א דבינה דמ"ה, נעשו חסדים לבינה דמ"ה, כי המ"ה דאבא המה הזכרים, הנבחנים חסדים כלפי המ"ה דאמא שהם הנקבות, מבינה דמ"ה. ואז הנה"י דאבא שעתה כולו מ"ה, מתלבשים בז"א הגדול. והנה"י דאמא שעתה הם כולו ב"ן, מתלבשים בהנקבה הגדולה.

קג) דרך האחור שלו היה מאיר לנוקבא ונותן לה אז הארה מהמוחין שלו שבנה"י דאמא, אשר כולם הם בחינת ב"ן שלו ושלה, ונותן לה את שלה לבד, שהם הגבורות דב"ן דב"ן: היינו הב"ן דאמא, שהוא מבחינת ה"ק דבינה דב"ן שוה שייך להנוקבא, אבל לא חסדים דב"ן דב"ן, דהיינו הב"ן דמ"ה שיש בנה"י דאמא שלקחו מאבא, הם זכרים שהם בחינת ז"א דחכמה דב"ן, ואינם שייכים להנוקבא.

וגם נותן לה הארת גבורות דמ"ה. דב"ן: היינו המ"ה דאמא, שנקרא מ"ה דב"ן, שהיא נמצא בנה"י דאבא, שהם בינה ומלכות דבינה דמ"ה כנ"ל. והם שנעשו לגבורות בערך המ"ה דאבא שהוא חכמה וז"א דבינה דמ"ה, כנ"ל. וגבורות אלו שייכות להנוקבא. להיותן נקבות דמ"ה, אבל לא החסדים דמ"ה שבנה"י דאבא, שהם זכרים.

וצריך שתזכור, שכל המדובר עתה במה שז"א נותן לנוקבא דרך האחור שלו, הוא משפיע לה רק בחינות הקטנות, שהן עיבור וייניקה שלה לבד, שה"ס בנין הצלע, וה"ת דהוי"ה, כנ"ל. ולפיכך אומר הרב, שאפילו מהגבורות דב"ן דב"ן אינה נוטלת מז"א מבחינת עצמותן של הגבורות ההם, אלא רק

בסוד אור מקיף על ראש ז"א, והשאר שהם הבינות וגבורות נכנסין בנוקבא, ונגדלת בכל האחור שוה אליו, כי אז נוטלת הם עצמן ולא הארתן לבד כבתחלה. ואז נעשה בחי' היסוד שבה, כי מתחלה ע"י הארה לבד הנמשכת לה ע"י ז"א, לא נעשו בה רק בחינת המלכות שבה, ועתה נעשה היסוד שבה, והם ציון וירושלים, כנזכר במ"א.

אור פנימי

הרי שכל חלקה אינה אלא בינות וגבורות. כלומר, מהנקבות דמ"ה וב"ן, ולא כלום מהזכרים דמ"ה וב"ן, כי הם שייכים לפרצופי הזכרים. כנ"ל.

וזה אמרו "והשאר שהם בינות וגבורות נכנסין להנוקבא ונגדלת בכל האחור שוה אליו" כלומר, כי אז רק הנוקבא מקבלת המוחין ההם, כי הם חלקה, להיות הזווג הזה נעשה רק מבחינת החיצוניות דא"א לבחינת מוחין דו"ק, ואין הז"א צריך אליהם, שהרי הוא כבר מושלם מהם מקודם זה כנ"ל. וע"כ נשאר הז"א עוד בבחינת המ"ן עד לזווג שני ורק הנוקבא לבדה ירדה עם המוחין דו"ק שלה למקומה, ונמצאת אז שוה מבחינת הכלים כמו הז"א, וז"ש ונגדלת בכל האחור שוה אליו. ונמצא שכאן קבלה הנוקבא את הכלי המעלה מ"ן שלה. כי היא נעשית מבחינת אח"פ המוחין להמדרגה. כנ"ל.

וצריך, שתדע הכלל הזה, כי בחינת הקטנות של הנוקבא, אינה יכולה לקבל אלא מהז"א, כי הוא העליון שלה, ובו כל שורשה, דהיינו מסוד הנקודה שמתחת היסוד, והיפוכו היא בחינת הגדלות של הנוקבא, שלא תוכל לקבל מהז"א, זולת מאו"א, כי אין גדלות אלא מזווג ע"ב ס"ג. דהיינו בסוד שם מ"ב אותיות דהוי"ה הנמשכות מטבור ולמעלה דא"ק, מה שאינן כלל בהז"א, כי הז"א עיקרו מתחיל מטבור ולמטה דא"ק. וזה דומה כמו בז"א, שגם הוא עיקר הקטנות שבו הוא מקבל מבחינת מטבור ולמטה דא"א, אבל המוחין שלו הוא מוכרח לקבל רק מאו"א.

הבינות וגבורות נכנסין בנוקבא ונגדלת

בכל האחור שוה אליו כי אז נוטלת הן עצמן: כלומר, כי זו"ן הגדולים, נבחנים כמו ב' חצאים של פרצוף אחד, אשר חציו שהוא הזכר שבו שתופש כל קו ימין: חכמה, וחצי דעת עליון, וחצי דעת תחתון, שהם ה"ח, הוא נשאר בסוד מ"ן באו"א, אמנם חציו השני, הנקרא נוקבא הגדולה, שהיא תופשת כל קו שמאל, שהם: הבינות וחצי קו אמצעי שהוא חצי דעת עליון, וחצי דעת תחתון, דהיינו הה"ג שבראש והמתפשטות לגוף. הנה כל בחינות אלו ירדו עתה אל הנוקבא האמיתית של ז"א, הנפרדת עתה ממנו. והיא נתפשטה עתה ומלכשת כל האחור דו"א. כי עתה קנתה ע"ס שלמות מבחינת הכלים, דהיינו שחזרו אליה אח"פ שלה, כנ"ל. וע"כ נבחן שלקחה עתה הגבורות עצמן, דהיינו בחינת ג"ר שבהן.

מתחלה ע"י הארה לבד הנמשכת לה ע"י ז"א לא נעשה בה רק בחינת המלכות שבה ועתה נעשה היסוד שבה: כבר נתבאר זה לעיל באורך, שמתחילה בעת קטנות, קבלה סוד כ"ז אותיות: שמכללות כ"ב האותיות שקבלה מז"א, נעשה בה ציר ודלת ביסוד שלה, ומן המנצפ"ך שהן ה"ג נעשו המ"ן שבה, והן בחינות המלכות שבה, שנקראת ירושלם או יסוד החיצון, וכל אלו הם רק הארות ולא עצמות, כי חסר להם בחינות ג"ר, ואח"כ שחזרות ולקחת אלו הכ"ז אותיות ע"י אמא, שהן הדלת וציר הב' ומנצפ"ך הב', ונתקנות ביסוד שלה, אז נקראת ציון שהוא רחמים. כנ"ל דף תשצ"ה אות צ"ג וצ"ד. ובאו"פ דף תשצ"ג ד"ה וזה אמרו כאן.

קד) ואחר כך מעלים אותן או"א לחופה, בהיכל עילאה דלהון, אחר נסירה, ועדיין אין בהם רק אורות דאב"א, ומזדווגין שם פב"פ, ונותן בה החסדים דאמא, שגם הם אינן רק ה"ג מ"ה דב"ן מבחינת עצמו, אלא שבערך הגבורות שלה נקרא חסדים. ואז אלו החסדים, נקרא רוחא דשדי בגוה, כי אז הוא בסוד זווג ממש.

קה) אמנם הכלי שלה, הוא היסוד שלה. והמ"ן, הם ה"ג של חלקה שלוקחת בעת הנסירה כנ"ל. אך אלו ה"ג עצמה שלו, נקרא רוחא דיליה דשביק בגוה. כי הנה ז"א סוד רוח, אך בהנתן בה, נקרא נפש, בצאת

אור פנימי

התחלפות דמוחין. וע"כ מכנה המ"ה דאמא בשם גבורות.

רוחא דשדי בגוה, כי אז הוא בסוד זווג ממש. אמנם הכלי שלה, הוא היסוד. והמ"ן הם ה"ג של חלקה, שלוקחת בעת הנסירה: כאן מחלק בין ג' הבחינות: רוחא, וכלי המעלה מ"ן, והמ"ן עצמם. ואומר, שהרוחא דשדי בה בעלה בביאה קדמאה, הוא בחינות מ"ה דב"ן, שהן בינה ומלכות דמ"ה שבאמא, שנטלה ע"י ז"א בזווג פב"פ ע"י התכללות באו"א, והן חסדים ממש אלא שנבחנו לגבורות בערך ז"א. אמנם הכלי המעלה מ"ן, עם המ"ן שהם ה"ג מנצפ"ך, הם מקבלת בעת הנסירה, דהיינו בבחינת מוחין דו"ק, שהוא להשלמת כלים, דהיינו להעלות את אח"פ שלה, כנ"ל, אשר אח"פ אלו נעשו לה לכלי המעלה מ"ן, והאורות שמקבלת אז, הם בחינות כ"ז אותיות דאמא, שלא ע"י ז"א שכללות כ"ב אותיות נעשה בה לדלת וציר הב' של היסוד שלה, וה' אותיות מנצפ"ך נעשו בה למ"ן. כנ"ל. וכל אלו הם בחינות גבורות דב"ן דב"ן, שהן בחינות ה"ק דבינה דב"ן, אשר בעת קטנות לקחה הארתן, ועתה היא לוקחת מבחינות עצמותן, שפירושה מבחינות ג"ר שבהן כמבואר לעיל, הרי שהכלי ורוחא, אינם באים בזווג אחד, אלא בב' זווגים, כי בהזווג החיצוני לצורך הנסירה, שהיא מבחינת החיצוניות דאו"א, למוחין דו"ק של הנוקבא, אז נמשך לה

קד) מעלים אותן או"א לחופה וכו' אחר נסירה: כי עתה שכבר יש להנוקבא אח"פ שלה, הנה היא ראויה לעלות למ"ן לקבל אורות דנשמה, (כנ"ל דף תת"ב ד"ה וזה אמרו ע"ש) וזה אמרו, שאו"א מעלים אותם.

אורות דאב"א ומזדווגים שם פב"פ ונותן בה החסדים דאמא שגם המה אינם רק ה"ג מ"ה דב"ן: כלומר, שעדיין אין בנוקבא אלא מוחין דו"ק שפירושם גדלות דכלים, אבל מאורות דפנים עדיין אין לה, ועתה ע"י עלית מ"ן לאו"א, היא מקבלת מז"א אורות דנשמה, שהם אורות דפנים. ומ"ש שמזדווגים פנים בפנים, היינו בהתכללות באו"א, שז"א נכלל באבא, ונוקבא נכללת באמא, שע"י חוורים או"א פב"פ. ועם זה נבחן, שגם זו"ן הם שם פב"פ, להיותם נכללים בהם, בסוד עלית מ"ן, ואלו האורות שהיא מקבלת הם ה"ג דמ"ה דב"ן, שפירשו חלק המ"ה שיש באמא, שהוא בינה ומלכות דבינה דמ"ה, וזה אמרו "שנותן בה החסדים דאמא, שגם הם אינם אלא ה"ג מ"ה דב"ן" ואע"פ, שהם החסדים דאמא, כמו שאומר להלן, מ"מ הם נחשבים לגבורות בערך המוחין דו"א. שהם כולם מ"ה, שהחסדים שבו הם מבחינת מ"ה דאבא, שהם חכמה וז"א דבינה דמ"ה, והגבורות שבו הם מ"ה דאמא, שהם בינה ומלכות דבינה דמ"ה כנ"ל, בסוד

נפשה, ולכן נקרא בן ולא בת. ולהיותו בסוד אב"א אינו זווג גמור, רק רוחא דשדי בגווה. והוא שורש להעלות כל הבירורים עד ימות המשיח והוא שורש לכולם כי הוא השורש הראשון דב"ן, וע"י מתבררין כל בירורי המלכים של זו"ן.

* (קו) ענין הנסירה, הנה תחלה ע"י מוחין דקטנות היו דבוקים אב"א, לפי שעדיין אחורים שלהם הם דינין של אלקים, ואח"כ הפיל שינה לז"א, וחזרין המוחין להסתלק ממנו, ונשאר בבחינת יניקה, שזהו השינה, והבן זה מאד.

אור פנימי

לכולם, וכו': דהיינו לכל הנשמות שנשרו מאדה"ר, כי כולן הן בחינות ו"ק של הנוקבא. דהיינו בחינת התחתון שלה, אשר גו"ע שלהם היו דבוקים בהנוקבא, בעת שקבלה האי רוחא דשדי בה בעלה, שבזה הושרשו כל הנשמות, בבחינת הכלי ורוחא של הנוקבא, שבאלו היא מעלית אותם למ"ן תמיד, כמ"ש במקומם. משום הקשר שלהן שבכלי ורוחא, שיש להן חלקם שמה, כמ"ש לעיל בכ"מ.

(קו) תחלה ע"י מוחין דקטנות היו דבוקים אב"א: כלומר, ע"י מוחין דקטנות של הנוקבא, בשעה שהיתה מקבלת מאחורי החזה דז"א, כנ"ל. הנה אז היתה דבוקה עמו אב"א. והגם שז"א עצמו, הוא בגדלות בהכרה, כי כל זמן שאין לו מוחין דגדלות אינו יכול לתקן מהנוקבא כלום, כי אין לו בחינת הכלי המעלה אותה למ"ן, כנ"ל, כי אח"כ המושבים אליו בעת גדלותו, המה המעלים אותה למ"ן, בתחילה בלי ציור, ואח"כ כששב למקומו מתחיל לצייר המ"ן שלה. כנ"ל באורך, וכמ"ש הרב לעיל (דף תשע"ב אות ס') עכ"ל, אין הנוקבא יכולה לקבל ממנו רק מבחינת אחורים שלו לבד, וע"כ נבחת לדבוקה עמו אב"א. ע"י לעיל (דף תת"ג ד"ה אב"א).

יניקה שזה השינה: כי הגדלות היא

הכלי המעלה מ"ן. ואח"כ בזווג הב' אחר הנסירה, שהוא זווג פנימי לצורך מוחין דנשמה להנוקבא, אז הוא מקבלת רוחא דשדי בה בעלה.

(קו) שורש להעלות כל הבירורים עד ימות המשיח: כמ"ש לעיל דף תשל"ח אות ח'. כי באח"כ האלו, שהשיגה בעת הנסירה דבוקים בחינות גו"ע, של נשמות הצדיקים, שהם עלו עמהם ונתחברו במדרגת הנוקבא, בשוה עם אח"כ שלה, וע"כ בזווג הב' דמוחין דנשמה, שקבלה הנוקבא בהם בחינת רוחא דשדי בה בעלה בביאה קדמאה. הנה גם בחינות גו"ע של הנשמות הדבוקים שם, קבלו ג"כ מהאי רוחא בשוה עם אח"כ דנוקבא, אלא שהמ"ן דנשמת צדיקים נחשבים עדיין שהם בלי ציור, כי עתה יצאו מתוך הקליפות, כנ"ל. (דף תשל"ח אות ו'). לפיכך נשאר חלקם בהנוקבא עצמה, ע"ד שז"א נטל חלקו וחלק הנוקבא, בעת שהנוקבא היתה בבחינת מ"ן בלי ציור, כנ"ל (דף תת"ג ד"ה חלקו), עש"ה בכל ההמשך, וע"כ יש לכל הנשמות חלק בהאי רוחא דשדי בה בעלה, שהן נוטלות אותו, כאשר יעלו למ"ן פעם ב', בעת שזו"ן יתפשטו למקומם, ויהיו פב"פ כמ"ש במקומו.

וזה אמרו "והוא שורש להעלות כל הבירורים עד ימות המשיח והוא שורש

קז) והנה אחר שנתגדלה אב"א מן החזה שלו ולמטה, והיתה אז מקבלת הארותיה ע"י מחיצותיו, וטפילה אליו וגרועה ממנו, וכדי שתתקן יותר לגמרי שלא על ידו, צריך שיסתלקו המוחין ממנו, וסילוק זה נקרא שינה.

קח) והבן זה, כי קודם לכן, היו אחורים של שניהן כולם דינים, ולהיותם דינים היו דבוקים יחד, כי כולם כותל אחד להם, ולכן הפיל עליו דורמיטא, ונסתלקו ממנו המוחין כנ"ל הנקרא שינה, ואז נשמתו שהם המוחין שנסתלקו ממנו, היו מושכין לו חסד וחיות, אל ההוא קיסטא דחיותא, שנשאר בתוכו בגוף בעת השינה, מן חסד דבינה, והיה מתפשט בו בתוכו, ואז הדינן ואחורים היו מסתלקין ונאחזין באחור דנוקבא, ונפרדין זה מזה. וזהו אתי חסד ופריש לון. וז"ס ובאתרהא שקיע רחמי וחסד.

אור פנימי

העלתה אח"פ שלה, ונשלמה בעשרה כלים כנ"ל. שז"ס אתי חסד ופריש להון. כי טפת הזווג נקראת חסד, שהיא העלתה את אחורים דנוקבא, ונתפרשה מז"א.

ואחורים היו מסתלקין ונאחזין באחור דנוקבא ונפרדין זה מזה: שהם עשר אחורים שמסתלקים בסוד עשרת ימי תשובה, שהם נפרדים מז"א וניתנים להנוקבא, שבאלו עשר האחורים נשלמת לעשר ספירות. וכבר ידעת שאלו האחורים הם בחינות אח"פ דנוקבא המתחברים לה בכח החסד דזווג או"א שמשכו המוחין דז"א מהם, כנ"ל בדיבור הסמוך, וטפת חסד זו מורידה ה"ת מעינים דנוקבא. ועשרה אחורים שלה שבאח"פ מוחזרים למקומם. וענין עשרה שבהם, מפורש לעיל בדברי הרב (דף תשמ"א אות י') שהם סוד האחורים דראש, המרומזים באחורים דהוי"ה פשוטה שבגימטריא ע"ב, ובאחורים דגוף המרומזים באחורים דהוי"ה במילוי ב"ן, שבגימטריא קד"ם, שהם יחד בגימטריא רי"ו ובגימטריא גבורה ע"ש. כי אע"פ שהם אינם אלא בחינת אח"פ, אמנם יש בהם התשלום של כל ספירה וספירה הן דראש והן דגוף, כי כל הכלים פנימים דפרצוף

בחינת החיות של הפרצוף, וע"כ כל זמן שהוא חסר הגדלות שלו נבחן כמו ישן, שהחיות שלו אינה ניכרת בו. וזה נוהג בכל עלית מ"ן בכל פרצוף, כי אז הפנימיות שלו דהיינו המוחין, עולים ונכללים בפרצוף העליון, וע"כ נשאר אז הפרצוף מבחינת עצמו, בוק חסר ג"ר, שהוא מוחין דיניקה. קז) שתתקן יותר לגמרי שלא על ידו: פירוש, כי הקטנות יכולה הנוקבא לקבל מז"א עצמו, בסוד הכלי ורוחא שבו, ואינו צריך לעלית מ"ן לזווג או"א, אבל בחינת ג"ר ומוחין, הנוקבא צריכה לקבל שלא ע"י ז"א, כי אם מזווג או"א. וכן הוא בכל הפרצופים, שהכלי ורוחא מספיק להם בשביל להשפיע מוחין דקטנות, בסוד הזווג של החיות לבד, אבל למוחין אינו מספיק להם הכלי ורוחא, אלא שצריכים להעלאת מ"ן ולזווג את האו"א של העליון מהם (ע"י ע"ח שכ"ט פ"ב).

קח) נשמתו שהם המוחין שנסתלקו ממנו היו מושכין לו חסד וחיות: כי הנשמה שלו היתה שם באו"א בסוד מ"ן עם הנוקבא, שע"י היו מזדווגים או"א, וטפת הזווג שלהם היתה מורידה ה"ת מעינים דנוקבא, שע"י

קט) ואז אלו המוחין, הנקרא נשמת ז"א, היו בבחינות מ"ן אל בינה, ונזדווגו או"א, ותיקנו את המלכות שלא ע"י ז"א. והענין, כי כבר נתקנה לאה אב"א טרם רחל, כי תחלה יוצאין הארת לאה ואח"כ הארת רחל, ועדיין שתייהן נפרדות, עם שמקבלות שתייהן הארתן ע"י ז"א, ואחר כך בנסירה, מתחברות שתייהן יחד פרצוף אחד, ע"י שנכנסו

אור פנימי

נשמה, נעשים מהם. וע"כ המה נבחנים בעשר אחורים. ודאי דינים.

וזכור זה היטב, כי הרב דרכו לומר תמיד אשר המוחין דנסירה, או הכלי המעלה מ"ן מקבל הנוקבא מאמא, שלא ע"י הו"א, והפירוש היא, שלא תוכל לקבלם מבחינת כלי ורוחא דז"א זולת ע"י תוספות מוחין, ועלית מ"ן. אמנם גם אלו היא מקבלת מהז"א, כי ע"כ נקרא ביאה קדמאה, הן בהכלי, שהוא למוחין דז"א, והן ברוחא שהוא למוחין דג"ר, לבחינת נפש השלמה שלה בכל הע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. כנ"ל דף תשמ"ב אות י"א. ונקרא רוחא דשדי בה בעלה, משום דבעלה נקוט להו בקדמיתא בדעת שבו, שז"א ה"ס רוח, וע"כ נקרא רוחא. כנ"ל דף תשמ"ה אות י"ד.

קט) ואז אלו המוחין הנקרא נשמת ז"א היו בבחי' מ"ן אל בינה, ונזדווגו או"א ותיקנו את המלכות שלא ע"י ז"א: כבר נתבאר זה לעיל בכ"מ, אשר ענין הדורמיטא והסתלקות המוחין של חכמה וחסדים דז"א לצורך הנסירה, פרושו, עלית מ"ן לאו"א, כי אפילו הגדלות דכלים, אינה יכולה לקבל מו"א, זולת ע"י עלית מ"ן לאו"א. כי צריכה לזווג ע"ב ס"ג להורדת ה"ת מעינים שלה ולהעלות את הכלים דאח"פ שלה ולתברם למדרגתה, כדי להשלימה בע"ס.

בנסירה מתחברות שתייהן יחד פרצוף אחד: כי בקטנות שלא היה להנוקבא רק גו"ע דכלים, והיה חסר לה אח"פ דכלים וג"ר דאורות, היתה קומתה מחוזה ולמטה דז"א, אבל עתה שהשיגה את אח"פ שלה, הנה קנתה עשרה כלים כמו ז"א עצמו

ואין להקשות, כיון שכל אלו האחורים הם אח"פ של הנוקבא עצמה, ואין לז"א חלק בהם, כי מה שנאמר לעיל, ז"א נוטל חלקו וחלקה, לפי שהוא בכור, זה אמור רק על בחינת גו"ע דנוקבא, להיותם דבוקים באח"פ שלו, והיו עמו יחד בביאה קדמאה דז"א, ע"כ נוטל את חלקה, משום שהמ"ן שלה היו בלי ציור. כנ"ל (דף תת"ג ד"ה חלקו) אבל באח"פ שלה, אין הוא כלול מהם כלל וע"כ היא נוטלתם שלא ע"י ז"א, אלא ע"י אמא, כנ"ל. וא"כ למה צריך ז"א להשפיע לה העשרה האחורים הנ"ל. אכן צריך שתדע, שאין הנוקבא לוקחת שום אור אלא ע"י ז"א.

כמ"ש בע"ח שער ל"ט ד"ו. כי איך תוכל לקבל מאמא שהיא עלי עליון שלה. לפיכך מדייק הרב ואומר "שנשמתו שהם המוחין שנסתלקו ממנו היו מושכין חסד וכו' והיו מתפשטין בתוכו ואז הדינין והאחורים היו מסתלקים ממנו ונאחזין באחור דנוקבא ונפרדין זה מזה, וזהו אתי חסד ופריש להון" והנך רואה איך מדייק הרב להשמיצנו, אחר שאמר שנוטלת המוחין שלא ע"י ז"א, שעכ"ו מקבלת מתחלה נשמת ז"א את טפת החסד העליון, ומתפשטת תחלה בתוכו עצמו, ואח"ז הוא נותן האחורים והדינים להנוקבא, כלומר, שמשפיע לה אותה הארת החסד של הזווג, שהיא מורידה ה"ת מעינים שלה ומחזירה לה את אח"פ. ואז קונית הנוקבא את האחורים המיוחדים לה, שהם אח"פ של עצמה, ואז נשלמת בע"ס שלה הפנימים. ואל תתמה במה שהרב מכנה אותם בשם דינים ואחורים, כי

נה"י דאמא בתוכם, ונמצאת גם רחל עצמה עולה אב"א עד כתר דז"א,
ע"י התחברות עם לאה.

אור פנימי

וע"כ נתחברה עם לאה לפרצוף אחד, כי היא מלבשת אותו מאחורים שלו, ולא מצד
עתה מלבשת כל קומתו דז"א, כי מצד הפנים, עד שתשיג גם האורות כמו הו"א,
הכלים קומתם שוה. אמנם מצד האורות ואז היא חוזרת עמו בקומה שוה מבחינת
עדיין חסרה היא עד הזווג הב' כנ"ל, וע"כ הפנים דז"א.

הסתכלות פנימית

הנה הרוחנו מדברי הרב שבחלק זה, ידיעה החשובה ביותר, המקפת את כל דרכי החכמה הזאת, דהיינו לידע, ענין זווג הפרצופים איך כל עליון מזווג בעצמו ומתקן את התחתון שלו בכל המצטרך אליו. כי יש כאן שאלה מסובכת מאד, כיון שהעליון אינו יכול לירד לתקן את התחתון, או אפילו כדי להעלותו, משום כי העליון היורד למקומו של התחתון הריהו נעשה בהכרח כמוהו, כי אין כאן ענין של מקום מדומה, אלא שיעור הוכות שבין מדרגה למדרגה קובע השם של מקום עליון או תחתון, ואם אתה אומר, שהעליון ירד למקומו של תחתון הרי פירושו, שנשתוה עם התחתון ונתעבה כמוהו, וא"כ איך הוא יכול שוב לעלות ולחזור למקומו, שגם הוא צריך למי שיעלהו, וכן התחתון איך אפשר שיעלה לעליון כדי לקבל איזה תיקון, כי אם, הוא רק יכול לעלות לעליון, הרי הוא כבר זך כמותו, ומשתוה עמו בזכותו, כי זוהי פירושה של עליה.

דעליון אל גו"ע דתחתון, כי דבקות שברותניים פירושה השתוות הצורה.

ואע"פ שע"י זווג דעלית נה"י דא"ק למ"ן לטעמים דס"ג, יצא אור חדש דבקע לפרסא, שפירושו הוא, שחזר וביטל את הגבול החדש דצמצום ב', והחזיר כללו אח"פ למדרגתם כבתחילה, כנודע. אמנם כל ההשבה הזאת חזרה ונתבטלה בזמן שבירת הכלים, כנודע. ונמצא שוב שכללו אח"פ חזרו ונפלו למדרגת התחתון כבעת קטנותם מתחילה. אשר זה קוטב כל התיקון עד גמירא, דהיינו רק להחזיר כללו אח"פ שחזרו ונתקלקלו מחמת שביה"כ, ונפלו למדרגת התחתון של כל אחד, אל מקומם, כמו שהיו בעת הגדלות של נקודים, דהיינו אחר שהאור החדש שיצא על המ"ן דנה"י דא"ק כבר תיקן את כללו אח"פ הנפולים, והחזירם להמדרגה, דהיינו הזמן של מלוכת ז' מלכין קדמאין שנתפשטו עד לנקודה דעוה"ז כנודע. אשר אחר ההשבה הזו של כללו אח"פ, יהיה גמר התיקון, ואז יהיה מטי רגלין ראצילות, בשוה עם רגלין דא"ק הקודם, ויסתיימו כולן בנקודה דעולם הזה. ואז נמצא, שג' עלמין דבי"ע דפרודא, ישובו להיות בחינת אצילות

א) והשמיענו הרב, שאח"פ של העליון מחוברים תמיד במדרגת גו"ע של התחתון, ושורש הדבר מתחיל עוד מעת הקטנות דנקודים בזמן צמצום ב', שאז עלתה ה"ת בנקבי עינים של כל מדרגה, שפירושה, שבינה קבלה מקום הצמצום לתוכה, וענין זווג דהכאה, במקום המלכות של צמצום הא'. והיינו מתחת הג"ר של הבינה כנודע, וע"כ יצאו הו"ת דאון וחוטם ופה דראש, למדרגת גו"ע של התוך, כי מדרגת אח"פ דתוך, נפלה למדרגה הסוף, ולא נשאר גם בתוך, אלא גו"ע לבד, וכן בסוף לא נשאר אלא גו"ע לבד, והאח"פ שלהם נפלו למטה מסיום הקו, בדוגמת נקודה דעוה"ז דצמצום א' ששם נסתיים הקו של א"ס ב"ה. אלא ההבדל הזה שנשאר בין ב' הנקודות של הצמצום, נעשה המקום לג' העולמות הנקראים בי"ע דפרודא. והם בחינות אח"פ של ע"ס דנה"י דא"ק, שנפלו מבחינת האצילות לחוץ, מחמת סיום הקו שנעשה במקום בינה דע"ס אלו. כנודע. הרי שכללו בחינות אח"פ של כל מדרגה ומדרגה נפלו מבחינות הע"ס שלהם, ואח"פ של כל אחד מהן נשאר דבוק במדרגתו של התחתון ממנו. שפ"י הוא, שאין עוד שום הפרש ואיזה הכר בין אח"פ

ממש. ויבוער הס"א מהארץ, ויבולע המות לנצח.

ב) ואחר שידענו, שכלהו אח"פ דעליון דבוקים בגו"ע של התחתון דכל אחד, מובן מאליו, שבו בעת שאח"פ דעליון מקבל תיקון, עולה אותו התיקון גם לגו"ע של התחתון, שהרי המה דבוקים יחד, וזכור היטב מלת הדביקות, שפירושה, השתוות. ונמצא שאם אומרים שאח"פ דעליון נתקנו, וחזרו למדרגת העליון הנה הכרח הוא שגם גו"ע דתחתון עלו ג"כ למדרגת העליון, ונמצאים האורות דעליון שמתלבשים בגו"ע של התחתון, באותה המדה שמתלבשים באח"פ של עצמם. והבן וזכור זה.

ולפיכך נבחנים אותם הכלים של אח"פ דעליון, שיש בהם ב' חלקים של אורות, הנבדלים זה מזה: א', הוא בחינות נר"ן של המדרגה דעליון עצמו המלוכשים באח"פ הללו. ב', בחינות הנר"ן דעליון שיצאו בסבת תוספות המ"ן דתחתון, דהיינו גו"ע הדבוקים באח"פ, שהם מכונים תמיד בשם מ"ן. וכבר הארכנו בזה בפנים הספר.

ג) והנה ידעת פירושו של מ"ן שהם בחינת גו"ע הדבוקים באח"פ דעליון. וצריך שתבין עם זה שאין לך פרצוף שלא יהיה בו מ"ן, כמו שאין לך פרצוף שלא יהיו בו ענין נפילת אח"פ שלו. להיותם שניהם ענין אחד, כי אח"פ שנפלו מהפרצוף, נעשו לאחר תקונם, לבחינת כלי המעלה מ"ן, והגו"ע דתחתון, המה המ"ן בעצמם של אותו הפרצוף, אשר היו דבוקים באח"פ דעליון בזמן הנפילה, ואחר שהוחזרו לעליון, הנה בהכרח שהעלו עמם גם הגו"ע הדבוקים בהם. וע"כ נבחנים גו"ע אלו שהם תמיד בחינת מ"ן דכל פרצוף, ואח"פ דעליון שחזרו אליו, נבחנים תמיד, שהם הכלים שהעלו אותם המ"ן למקום של עצמם. ודבר זה נוהג בהכרח בכל פרצוף ופרצוף כמבואר.

ד) ואחר שידענו על בורים ענין הכלי המעלה מ"ן, וענין המ"ן עצמם. תבין היטב מ"ש הרב, וכייל לך, שכל מ"ן, מכל הבחינות, המה מחויבים לעלות ב' פעמים למ"ן: ובפעם הא' לעליהם אינם מקבלים שום ציור כלל. ובפעם ב' לעליהם, הם מקבלים ציור של מוחין דעיבור. (כנ"ל חלק זה אות ו' וח') ובוה פירש דברי חז"ל שאין אשה מתעברת מביאה ראשונה (שם אות ט') כי בביאה קדמאה, נבחן המ"ן של האשה, דהיינו גו"ע של המדרגה התחתונה אליה, הדבוקים באח"פ שלה, אשר המה אז בביאה קדמאה שלהם, דהיינו בפעם הא' וע"כ עדיין אינה יכולה להתעבר מהם, כי שום מ"ן לא יוכלו לקבל בביאה קדמאה שלהם שום ציור. אלא רק בביאה השניה, אז יוכלו לקבל ציור העיבור, ואז מתעברת מהם. והטעם הוא פשוט, כי הביאה קדמאה היא, כדי לתקן כלי ורואת לאשה עצמה, כלומר. שהזוג הזה הוא המשיב את אח"פ הנפולים של האשה עצמה, ומחבר אותם אליה, שהם נעשו בזה לכלי המעלה מ"ן, כנ"ל. וזווג זה הוא זווג דגדלות דע"ב ס"ג עלאין, המולידים מזווגם אור החדש הזה, המוריד ה"ת מעינים של בחינת האשה עצמה, המבטל להגבול דצמצום ב' לשעתו, עד שהאשה תחזיר האח"פ שלה לבנין הע"ס שלה. שהוא בחינת מוחין דגדלות הו"ק, ואח"כ מושפעים בכלים אלו, מוחין גדלות דאורות הנשמה. וכיון שהמ"ן שלה הם רק בבחינות גו"ע לבד, וגם מהמדרגה התחתונה, שבחינת הצמצום שבה חזק ביותר מהצמצום שבעינים דאשה, שהיא העליון כלפי המ"ן שלה, ונמצא שאור החדש המספיק להוריד ה"ת מעינים דאשה, אינו מספיק כלל להוריד נקודת הצמצום, אשר בה"ת דעינים של התחתון שלה, דהיינו המ"ן. וע"כ, אין המ"ן של התחתון ראויים כלל לקבל משהו מזווג דגדלות הזה שמקבלת האשה, וממילא נשארים בלי ציור כלל. אלא אח"כ בביאה ב', אז מזדווגת האשה מבחינת החיצוניות שבה, דהיינו מאותה בחינת קומה שיש בה מזמן הקטנות שלה, ואז היא מציירת

האלו, הוא נותן להם בחזרה את חלקם לאט לאט, מתחלה נפש דנפש, ואח"כ רוח דנפש וכו' כי על כל מדרגה שנותן לתחתון הוא מזדווג בעדו במיוחד, עד שמחזיר לו כל האי רוחא קדמא, שהיה ברשותו של העליון מעת הביאה הקדמא, ואז כח הולדה נפסקת, שאין לו עוד מה להוליד. אמנם מבחינות מוחין דחיה, אין שם בהעליון, לא בחינת כלי המעלה מ"ן, ולא בחינת רוחא, שיוכל להשפיע להתחתון שלו. כי הן הכלי והן הרוחא, היו רק שורש אל הבנים מבחינת נשמה, ולא מבחינת חיה, כמבואר.

ולפיכך בשעה שירצה להשפיע משהו ממוחין דחיה, הוא צריך בעצמו לתוספות מוחין מעלי עליון שלו, והעליון עולה לעלי עליון למ"ן ואז מזווג ע"ב ס"ג דעלי עליון, מקבל ממנו, טפת הווג המורידה ה"ת מהענינים לחוסם, אשר אז מוחזרים אליו אח"פ דמדרגת חיה, והוא מקבל מוחין דחיה. והנה כאן חוזר הענין הנ"ל של כלי ורוחא קדמא. כי גם באח"פ דחיה, דבוקים גוי"ע דתחתון דאותה בחינה של חיה, ונמצאים גם הם שם עם אח"פ דעליון בעת הווג, שקומת הווג מתלבשת גם בבחינתם, ע"ד הנ"ל. אלא שהמ"ן עצמם אינם יכולים לקבל לתוכם כלום, להיותם אז בבחינת ביאה קדמא, שאין להם ציור. וע"כ מקבל העליון את חלקם. בסוד רוחא דשדי בה בעלה בביאה קדמא. אשר אח"כ העליון מזדווג במיוחד לצורך התחתון, ומצייר אותו בסוד ביאה השניה. והיינו ג"כ לאט לאט, מתחלה נפש דנפש דחיה, ואח"כ רוח דנפש דחיה, כנ"ל בדרך המדרגה, עד שמחזיר לו חלקו כולו, ואז נפסק בו ההולדה כי אין לו מה להוליד עוד. אלא רק אח"כ כשרוצה העליון להשפיע לו בחינת יחידה, הוא שוב מחויב להתקן מקורם במוחין האלו, דהיינו שצריך לעלות למ"ן לעלי עליון שלו, וכו' ע"ד הנ"ל, ואז שוב משיג כלי ורוחא קדמא חדשים לצורך מוחין דיחידה, ואז ראוי שוב להוליד בנים, דהיינו מבחינת יחידה, וע"ד הנ"ל, עד שמחזיר להתחתון כל החלקים

הולד, רק במדה של קטנות, שהעיבור יכול לקבל באותה עת, שה"ת עדיין נמצאת בעינים שלו. הרי לעיניך, שבביאה א', ששם נמצא בחינת הווג דגדלות, אין המ"ן ראוי לקבל כלום. אלא בביאה שניה. ששם נמדד לו זוג דקטנות הראוי לו למדתו, אז האשה מתעברת הימנו, והיא מציירת הולד, כפי המדה.

והוא הדבר, בכל עליון ותחתון, אשר הגם שהמ"ן דתחתון נמצאים בהכרח תיכף בביאה קדמא, דהיינו באותו העת, שהעליון מתחיל להעלות את אח"פ של עצמו, ע"י הווג של עלי עליון שלו, מ"מ, כיון שהוא זוג דגדלות אין התחתון ראוי לקבל כלום ממנו, אע"פ שהוא מתחבר עם העליון שם בעת הווג דגדלות שלו. אלא אז העליון עצמו נוטל חלקו, בסוד שהבכור נוטל פי שנים. אלא אח"כ, כשהעליון כבר מתוקן בכל הבחינות של עצמו ע"י עלי עליון שלו, אז הוא מזדווג לצורך התחתון, מבחינת החיצוניות שלו, ומודד לו קומה הראויה לו לקבל, גם בעת, שעוד הה"ת בעינים שלו. ואז הוא מחזיר לו חלקו. שהוא אותו החלק שקבל בעדו בביאה קדמא, מזווג הגדלות, אלא עדיין לא כולו, כי שם היה לו זוג דגדלות, אלא חלק קטן ממנו הראוי למוחין דעיבור.

ה' והנה אותו החלק של המ"ן שנושא בתוכו העליון, מזמן ביאה קדמא הנ"ל, מכונה, האי רוחא דשבק בה בעלה בביאה קדמא, שהוא נעשה שורש לכל בחינת נרנח"י של התחתון, המיוחסת לאותה המדרגה, אשר האח"פ דעליון נתקנו בה למשל אם הביאה קדמא של העליון היתה בבחינת נשמה, שטפת החסד דווג דע"ב ס"ג הוריד הה"ת מעינים שלו רק אל בחינת און, שאז יוצאת שם רק קומת נשמה, כנודע. הנה אז נבחן החלק של המ"ן הנמצא עמו בביאה קדמא זאת, רק לבחינת נ"ר דנשמה, דהיינו נרנח"י דנפש, ונרנח"י דרוח. אשר אח"כ בווגים הבאים בהעליון לצורך המ"ן

הכלולים בהאי רוחא קדמאה דבחינת יחידה. ואחר שהשיב לו את כולו, הוא פוסק מלהוליד.

ו) ועדיין נשאר לנו להבין, מה שכתב הרב בענין ב' בחינות המ"ן המחויבות להנוקבא, שהם המנצפ"ך הא' שמקבלת מז"א, והמנצפ"ך השניים שמקבלת מאמא, (לעיל דף תשצ"ג אות צ"א ואות צ"ג עש"ה) וביותר קשה לכאורה, אחר שידענו היטב, פירושם, של מ"ן, שהם בחינות גו"ע דתחתון הדבוקים באח"פ של העליון, א"כ איך אפשר, שבחינות הנוקבא יהיו מ"ן באמא, שהיא עלי עליון בערך הנוקבא. כי גו"ע דנוקבא, המה רק דבוקים באח"פ דז"א, שהוא העליון שלה, ולא באמא, שהיא העלי עליון שלה.

ובכדי שהדברים הללו יאירו כהלכתם צריך שתזכור כל המתבאר בחלק הקודם בדבר ההפרש הגדול מבין ג' הפרצופים הראשונים דאצילות אל זו"ן דאצילות. וכן ההפרש מבין ג"ר דנקודים אל זו"ן דנקודים. ואי אפשר כאן על המקום לחזור על כל ב' החלקים הנ"ל. אלא נזכיר התחלת הדברים בקיצור. ראשית צריכים לדעת היטב, את ב' מיני רשימות של ב' מסכים מובדלים ששמשו בהע"ס דנקודים. א' הן הרשימות דמסך דס"ג שנזכר, ועלה לראש הס"ג דא"ק, בסוד ה"ת בעינים, שמהן יצאו הג"ר דנקודים מבחינת הקטנות בשלימות. וז"ת דנקודים בהארה מועטת, שהרב מכנה לאורות אלו בשם הסתכלות עינים באח"פ, שהג"ר קבלו משבולת הזקן, והז"ת קבלו מחוטם פה שמתחת שבולת הזקן, שהוא מבחינת גוף. וב', הן הרשימות דמסך דמ"ה וב"ן דא"ק, שבהיותן מחוברות יחד עם המסך דס"ג דא"ק, ע"כ, עלו עמו למ"ן לראש הס"ג, ורשימות הללו לא יכלו לקבל תיקון מהסתכלות עינים באח"פ ע"י שבולת הזקן, כמו הרשימות דס"ג, משום שסוד אור האזן הזה שבשבולת הזקן, היה בחינת האחרים דמסך דג"ר דבינה, שהוא מספיק רק לתיקון של חג"ת, ואינו מספיק לתיקון של נה"י

דא"ק, להיותם צריכים להארת חכמה. וע"כ נעשו המ"ה וב"ן דמסך דנה"י דא"ק, לבחינת מ"ן לע"ב ס"ג, שמהארת הזווג הזה יצא אור חדש דבקע לפרסא, וירד למ"ה וב"ן דא"ק למטה מטבור. והאיר דרך הטבור והוריד ה"ת מעינים דכתר, והרויח הכתר את אח"פ שלו, וכן או"א, והוא הגדלות דג"ר. ואח"ז יצא האור דרך היסוד דא"ק להיסודות דג"ר דנקודים, והולידו ז' מלכין קדמאין שנתפשטו עד ב"ע ונשברו. (וטוב שתעיין עתה בהסתכלות פנימית דז' מלכין קדמאין, מתחילתו עד אות ז' שנתבאר שם מקור הדברים הנ"ל)

ז) והנך מוצא, שהג"ר דנקודים יצאו בעיקר עצמותן, מבחינת המסך דס"ג, אלא התוספות מוחין, קבלו מהרשימות דמסך דנה"י דא"ק. והז"ת דנקודים, יצאו בעיקרן מן הרשימות דנה"י דא"ק שהיו למ"ן לע"ב ס"ג, והורידו הה"ת מעינים, שדרך היסוד דא"ק נדווג בפה דאו"א דנקודים, שהולידו הו' מלכים. הרי שתחלת אצילות דז"א היה מו' ונקודה, שהאיר יסוד דא"ק לאו"א דנקודים. אמנם מהסתכלות עינים היה להז"ת רק הארה מועטת.

ועם זה תבין, שעיבור א' של ג' פרצופין הראשונים דאצילות, אינם צריכים לאור חדש שיצא על המ"ן דנה"י דא"ק. כי כל בחינה נמשכת מהבחינה שכנגדה בהעליון, כנודע. וג"ר דאצילות נמשכים מג"ר דנקודים שעיקר עצמותן מבחינת הקטנות יצא בשלימות מהמסך דס"ג, דהיינו מהסתכלות עינים באח"פ. ולפיכך גם באצילות אינם צריכים לצאת מב' מיני רשימות של ב' פרצופים, אלא כל תחתון יוצא בהשתלשלות ע"י העליון שלו כנהוג.

מה שאין כן ז"ת דאצילות, שהן ב' הפרצופים זו"ן דאצילות, הם לא יכלו להתאצל מבחינת מסך דס"ג, כלומר, מבחינת או"א דאצילות, שמקורם היא ממסך דס"ג, כנ"ל. אלא רק ע"י המקור של המסך דנה"י דא"ק, שהרי אפילו הקטנות שלהם, אין להם

הארה מועטת בעת הנקודים גם ממסך דס"ג, כנ"ל.

(ט) והנה נתבאר היטב, איך שיש לזו"ן דאצילות, ב' בחינות של עליון אליהם: שהם נה"י דא"א, ואו"א. ומה נמצא שיש לזו"ן בהכרח ב' בחינות רשימות, של גו"ע שבהם, שהם, גו"ע הדבוקים באח"פ של נה"י דא"א, וגו"ע הדבוקים באח"פ של או"א, וכבר ידעת, שהם ב' מיני רשימות מובדלים זה מזה, כי גו"ע הדבוקים באו"א באים ממסך דס"ג, וגו"ע הבאים מא"א, הם ממסך דנה"י דא"ק. אלא עיקר מציאות של זו"ן הם בהרשימות של גו"ע הבאים מנה"י דא"א, והגו"ע שבהם הבאים מאו"א הם בחינת הארה מועטת. ועם זה תבין ביותר דברי הרב לעיל דף תשנ"ב אות ל' ואות ל"א.

(י) ועל אותו הדרך שנתבאר בז"א שיש בו ב' בחינות גו"ע, כן הוא גם בהנוקבא שלו. כי גם היא כמו הז"א, עיקר מציאותה היא מנה"י דא"א, הנמשכים מנה"י דא"ק הפנימי, אלא כאן אין נה"י דא"א נבחנים לעליון דנוקבא, אלא רק הז"א, המלביש על נה"י דא"א, משום שהיא באה כן גם בנקודים, כי גם שם היא נשתלשלה מז"א דנקודים, אלא רק בחינת מסך דנה"י דא"ק כמו הז"א. וכן יש לה שורש בהאח"פ דאו"א, כמו הז"א, אמנם גם כאן הוא רק באמצעות הז"א, כי כן קבלה גם בנקודים רק מז"א. באופן שכמו שיש בז"א ב' בחינות גו"ע כנ"ל, כן נמשכים מהז"א אל הנוקבא, ג"כ ב' בחינות של אח"פ, א' מיחס דנה"י דא"א, ב' מיחס או"א. והבן.

(יא) אמנם לבחינת קטנות של הנוקבא אין עדיין שום תיקון מגיע אל המ"ן שלה המיוחדים לאו"א, אע"פ שגם הם נכללים עם אח"פ דז"א, כנ"ל. כי לאותה בחינות גו"ע שלה מאח"פ דאו"א, גם במקורם,

שורש בהמסך דס"ג שבנקודים, כי הו"ת לא קבלו מהסתכלות עינים אלא הארה מועטת כנ"ל. ולפיכך אפילו הקטנות שלהם מחויבת לב' מיני רשימות שמשו בנקודים. שהוציאו ב' האורות: שרשימו דמסך דס"ג הוציאה האור של הסתכלות עינים באח"פ. ורשימות דמסך דנה"י דפרצוף הכתר דא"ק, הוציאו האור החדש דבקע לפרסא.

ונמצא שענפיהם עתה באצילות הם: נה"י דפרצוף הכתר דאצילות, שנקרא א"א, (נ"ב מכת"ק של מרן הרב המחבר זצ"ל, ע"י באילן שא"א הוא חכמה) אשר נה"י שלו מקבלים מהבחינה שכנגדם בפרצופי א"ק, שהיא בחינות נה"י דפרצוף הכתר דא"ק, שנקרא א"ק הפנימי. ואו"א דאצילות, נחשבים לענפיהם של או"א דנקודים שעיקר עצמותם קבלו מהם, דהיינו מבחינת מסך דס"ג, שאין לו חיבור כלל עם האור החדש, דנה"י דא"ק.

(ת) ובאמור תבין, שאפילו לצורך עיבור דז"א, צריכים להשתתף בו ג' פרצופים, שהם נה"י דא"א, ואו"א, ולא עוד, אלא שעקרו מנה"י דא"א, המקבל מנה"י דא"ק הפנימי, שמשם נמשך עיקר הארת הז"א, ומאו"א אינו מקבל זולת הארה מועטת מאד, כי אפילו בנקודים, שאו"א נשרשו שם בשבולת הזקן, מ"מ לא הגיע להו"ת דנקודים אלא הארה מועטת, מכ"ש כאן באצילות, שאו"א בעצמם אינם מושרשים זולת בחוטם פה דדיקנא, שמתחת השבולת, שהם ב' מזלות: ונוצר, ונקח. (נ"ב מכת"ק של המחבר זצ"ל וצ"ע שבמקום אחר אומר שבב' היות ראשונות דדיקנא נאחזים או"א. ובהו"ה ג' ז"א) ונמצאים זו"ן שאין להם עוד אחיזה בהדיקנא מבחינת עצמם, וכבר ידעת שהדיקנא בשורשה נמשכת מבחינת הסתכלות עינים באח"פ. אמנם ודאי, שהוא צריך גם אל או"א שישתתפו בווגו, כי הם העליון שלו מבחינת השתלשלות המדרגות דע"ס דאו"י, וגם קבלו

בנקודים, לא הגיע אליהם התיקון, אלא רק בזמן הגדלות, שאז ע"י הווג דיסוד א"ק בפה דא"א דנקודים, שם נתפשטה הארה מועטת דו"ת דנקודים וקבלו תחלת צורתן, אלא שתחלת הצורה, תיכף היתה בכל הגדלות, כנודע. הרי שכל השורש של זו"ן שיש להם מיחס הרשימות דמסך דס"ג, הנמשך להם מאו"א, נמצא עיקר מציאות ההיא, שמתגלה רק בעת גדלות של זו"ן. אמנם המציאות של זו"ן מיחס המסך דנה"י דא"ק, היה מגולה בנה"י אלו גם בעת קטנות, כלומר, מטרם שהזריע היסוד דא"ק אותם, בסוד ו' ונקודה, לאו"א דנקודים, שהיו נכללים אז בכלים ואורות דנה"י דא"ק הפנימי גופיה. הרי שבנה"י דא"ק יש לזו"ן בחינת מציאות ממשית גם בהקטנות, מטרם שבאו להווג דגדלות באו"א. משא"כ באו"א, אין להם מציאות גלוי בעת הקטנות, אלא רק בבחינת הארה מועטת לבד, שאין זה נחשב כלל למציאות ממשית.

בנקודים, לא הגיע אליהם התיקון, אלא רק בזמן הגדלות, שאז ע"י הווג דיסוד א"ק בפה דא"א דנקודים, שם נתפשטה הארה מועטת דו"ת דנקודים וקבלו תחלת צורתן, אלא שתחלת הצורה, תיכף היתה בכל הגדלות, כנודע. הרי שכל השורש של זו"ן שיש להם מיחס הרשימות דמסך דס"ג, הנמשך להם מאו"א, נמצא עיקר מציאות ההיא, שמתגלה רק בעת גדלות של זו"ן. אמנם המציאות של זו"ן מיחס המסך דנה"י דא"ק, היה מגולה בנה"י אלו גם בעת קטנות, כלומר, מטרם שהזריע היסוד דא"ק אותם, בסוד ו' ונקודה, לאו"א דנקודים, שהיו נכללים אז בכלים ואורות דנה"י דא"ק הפנימי גופיה. הרי שבנה"י דא"ק יש לזו"ן בחינת מציאות ממשית גם בהקטנות, מטרם שבאו להווג דגדלות באו"א. משא"כ באו"א, אין להם מציאות גלוי בעת הקטנות, אלא רק בבחינת הארה מועטת לבד, שאין זה נחשב כלל למציאות ממשית.

יג) והנה נתבאר, שבחינות הקטנות של הזו"ן נמשכות מהרשימות נה"י דא"ק דרך הנה"י דא"א אל הז"א. ודרך הז"א אל הנקבא, דהיינו מבחינת רוחא קדמאה, שהוא חלק הנקבא, שיש עמו בפקדון, מעת הווג דגדלות שלו, שאז עלתה יחד עם אח"פ שלו, ונכללה בהווג דגדלות שם, ונמצאת קומת הווג שיצאה שם מפאת תוספות המ"ן דגו"ע של הנקבא, הדבוקים באח"פ דו"א, זוהי חלקה של הנקבא, אלא שלא היה לה במה לקבלם, ע"כ נשארו בז"א בפקדון. כנ"ל (דף תשל"ב אות ב') ע"ש. אשר הפקדון הזה נקרא רוחא קדמאה הנמצא בז"א, שאח"כ הוא מחזיר אותו להנקבא לאט לאט, כנ"ל.

אמנם צריך שתבין עם זה, כי אותו הרוחא קדמאה, הוא כולו מבחינת המסך ורשימות של הנה"י דא"ק, ואע"פ שיצא בווג דגדלות של הז"א, מ"מ זו הקומה שהיא חלקה של הנקבא, שיצאה על התוספות מ"ן שלה הדבוקים בהכלים דו"א, הרי המ"ן הללו רק בחינת גו"ע מהרשימות

יב) ולפיכך, הן הז"א והן הנקבא, נמשכת הקטנות שלהם רק מבחינות הרשימות דמסך דנה"י דא"ק, המושפעת אליהם, דרך הנה"י דא"א, כנ"ל. ואע"פ שזווגם נעשו באו"א בסוד ג' שותפים, הנה זה הוא רק מפאת סדר השתלשלות דע"ס דאו"י, שהבינה היא המאצילה להז"א, כי היא בחינת הסבה אליו, כנודע. וע"כ צריכים גם כאן בפרצופי אצילות, להשתלשל דרך או"א, אע"פ שמציאותם בא מא"א, כמ"ש הרב לעיל (דף תשנ"ה אות ל"ג). וזה דומה להנקבא, במוחין דגדלות, שהיא מקבלת מאמא שלא ע"י ז"א, שהפירוש הוא, כמו כאן, כי לבחינת קטנות היא מקבלת מז"א עצמו, דהיינו מבחינת הקטנות שלו הנמשך מנה"י דא"א, כנ"ל. אבל לבחינת הגדלות, שהיא נמשכת ביחוד מהרשימות דס"ג, שמקורן הן באו"א, כנ"ל, א"כ הנקבא מוכרתת לקבל אותן מאו"א, והרוחא שבז"א מבחינת קטנות הנמשך מהרשימות דמסך דנה"י דא"ק, אינו יכול לסייע בזה כלום, כי כן במקורם

שחסרים אח"פ שלהם, כנודע. ואע"פ שהיא הארה מועטת מבחינת הקטנות, כנ"ל, אמנם הוא עולה משום זה למ"ן לאו"א, והוא גורם שם זווג ע"ב ס"ג המוריד הה"ת מעינים דרשימות אלו דמסך דס"ג, ואז מתעלים אח"פ שלהם, ונשלמים בכל הע"ס שלהם מבחינות הכלים. וה"ס המוחין דבינות וגבורות שהנוקבא מקבלת אז מאמא, שלא ע"י ז"א, כלומר שהן בחינת המ"ן האלו, דהיינו בחינות הגו"ע שבהם, והן בחינת הגדלות, שהיא השלמת אח"פ, ע"י טפת החסד דאבא, המה שלא מבחינת ז"א עצמו, כי עצמותו דז"א הוא רק מבחינת מסך ורשימות של נה"י דא"ק, כנ"ל. וע"כ המה נבחנים שאמא נותנם לנוקבא, ולא הו"א, אמנם תחלה מקבל אותם הו"א כנ"ל, ואחר כך הוא נותן אותם לנוקבא. וזכור זה.

טו) וב' מיני מ"ן הנ"ל, מכונים ב' מנצפ"ך, שמנצפ"ך הא' הן מבחינות הרשימות דמסך דנה"י דא"ק, הנמשכות אליה דרך נה"י דא"א, ודרך הו"א, בעת הקטנות. ומנצפ"ך הב' הן מבחינות הרשימות דמסך דס"ג, הנמשכות אליה דרך הסתכלות עינים בחוטם פה דדיקנא מבחינת למטה משבולת, ובחינות חוטם פה דגופא. ודרך או"א דנקודים, ודרך או"א דאצילות, שלא ע"י ז"א, כלומר שאינן מבחינתו. אלא רק מתחלה לוקח אותן הו"א, והוא נותן אותן לנוקבא. כנ"ל. אכן תזכור, שכל מ"ן פירושם, גו"ע דתחתון בשעה שהם דבוקים באח"פ דעליון. באופן שהן המנצפ"ך הא' הן גו"ע דנוקבא הדבקים באח"פ דז"א, והן המנצפ"ך הב' הן בחינות גו"ע דנוקבא הדבקים באח"פ דז"א. אלא הא', דבוקות באח"פ הבאים מהרשימות דנה"י דא"ק, שהן בחינות ז"א עצמו. והב' הן דבוקות באח"פ דז"א הבאים מהרשימות דמסך דס"ג שהן אינן מבחינת ז"א עצמו, אלא מבחינות אמא. והבן היטב.

טז) ועם המתבאר תבין היטב דברי הרב כאן שמנצפ"ך הא' שלקחה ע"י ז"א, שהיו

דמסך דנה"י דא"ק, המיוחסות להנוקבא, וממילא כל הקומה הנקרא רוחא קדמאה, היא רק מבחינה זאת, המיוחסת לנה"י דא"ק. והבן מאד.

יד) והנך רואה בעליל, שהנוקבא צריכה לב' מיני מ"ן, כי כדי לעלות לקבלת מוחין דגדלות מאו"א, הרי היא צריכה לבחינת גו"ע, של הרשימות דמסך דס"ג, הנמשכים מאמא, שהם בחינה אחרת לגמרי מבחינות גו"ע דקטנות שלה, שקבלה מרוחא קדמאה של זו"ן הבאים מהרשימות דנה"י דא"ק. ובוז תבין סוד הנסירה, אשר החכמה וחסדים מסתלקים מז"א, שהפירוש הוא: שעולה אז למ"ן לאו"א, כמ"ש הרב (דף תשמ"ז אות י"ט). שלכאורה יש לשאול, כיון שרק הנוקבא מקבלת מהזווג הזה של חיצוניות או"א כדי להעלות אח"פ שלה. אבל הו"א אינו מקבל משם כלום, כי הוא אינו צריך לזה, שכבר נתקן בכלים ואורות של הגדלות מקודם לכן, וא"כ רק הנוקבא היתה צריכה לעלות למ"ן ולא הו"א. ובמתבאר תבין זה היטב, כי באמת בעת שהו"א קבל המוחין שלו, והעלה אז אח"פ שלו, הנה כמו שאח"פ של הו"א כלולים מב' מיני רשימות: של הס"ג, ושל נה"י דא"ק, הנה בהכרח שדבוק בהם ב' בחינות גו"ע של הנוקבא: של הס"ג, ושל נה"י דא"ק. וא"כ היו גם גו"ע דס"ג כלולים בהאי רוחא קדמאה, כמו שהיו כלולים שם גו"ע דרשימות דנה"י דא"ק. אלא שמתחילה לא נתן להנוקבא רק בחינת רוחא קדמאה דקטנות, שהיא מבחינות הרשימות דנה"י דא"ק, כנ"ל. ולפיכך אחר שכבר נשלמה הנוקבא בכל בחינת הקטנות, דהיינו שאין לו עוד מה ליתן לה, מהקומה שייצאה על בחינת תוספות המ"ן דרשימות דנה"י דא"ק, כי כבר נטלתו כולו. הנה אז נותן לה בחינת הרוחא קדמאה דרשימות של הס"ג, דהיינו מהקומה שייצאה על בחינות המ"ן דגו"ע דרשימות דס"ג, דהיינו ג"כ בחינת הקטנות לבד, כי לא נכלל באח"פ שלו רק בחינת גו"ע לבד, שהם בחינת קטנות, כל עוד

דינין גמורים, מהן נעשים ה' דמים טמאים. והמנצפ"ך הב' שלקחה מאמא, הן גבורות ממותקות והן דמים טהורים והן בחינות ציון וירושלים. ע"כ. וכבר ידעת סוד ו' ונקודה הנמשכים מנה"י דא"ק, שהם בחינת ה"ת בעצם. אלא שהיא נמתקה במדת הרחמים, בה"ר כמ"ש בחלק ו'. ולפיכך בחינות גו"ע דנוקבא הדבוקים באח"פ של הו"א, מבחינתו עצמו, שהם מהרשימות דל' ונקודה דנה"י דא"ק, כנ"ל. הם דינין גמורים, שהרי עצמות ה"ת, שעליה היה צמצום הא', דבוקה שמה בנקבי העינים דגו"ע ההם של הנוקבא. וע"כ מהם נעשו אחר כל הבירורים של הקדושה, שנעשו בעיבור, בחינת שמרים המכונים דם טמא. דהיינו שהחלקים שלמטה מצמצום הזה, יצאו לחלקם של הקליפות. אבל ממנצפ"ך הב' שהן בחינות גו"ע הדבוקים באח"פ דו"א הבאים מהרשימות דס"ג, הן דינין ממותקות, להיותן בעיקר מה"ר, אלא שה"ת נתחברה בהן, וע"כ אחר כל הבירורים, הנעשים בעובר, אין בהשמרים שלהם שום דם טמא, להיותם נקיים מכל צמצום ודין משורשם.

(יז) והנה נתבאר היטב הקשר החזק שיש להעליון עם התחתון שלו, שעל ידו הוא מעלה אותו למ"ן, או התחתון עולה אליו,

שהוא מכח נפילת אח"פ דעליון למדרגת התחתון מזמן שביה"כ. וע"כ נדבקו זה בזה כמו בחינה אחת. באופן שהם עולים תמיד ומקבלים תיקונם, בעת שאח"פ דעליון מקבלים תיקון. וע"כ נבחנים אח"פ דעליון לכלי המעלה מ"ן ולבחינת אמצעי בין העליון והתחתון, כי אפילו אחר שנתחברו בהעליון, יכולה תמיד הפנימיות דתחתון לעלות שמה, דהיינו בבחינת גו"ע שלו, מכח שכבר היו בהעליון, בעת תיקונם של אח"פ שלו, ואע"פ שירד משם למקומו הניח שורשו שמה, בבחינות מ"ן ראשונים, או בנים בכורים, שאין השורש הזה מסתלק משם, אע"פ שכבר התחתון ירד משם. וע"כ יכול גם התחתון לעלות למ"ן שמה בכל עת שרוצה, דהיינו למקומו עצמו שהניח בעליון, שהוא כמותו ממש. בדברי הרב (תשל"ח א"ח) באופן בשעה שהתחתון עולה לעליון, נמצא עולה למקומו עצמו שבעליון. וכשהעליון מעלה לתחתון, הנה אינו מעלה רק את אח"פ של עצמו, אלא מתוך שהם מונחים ודבוקים עם גו"ע דתחתון, הרי התחתון עולה ונמשך עמהם מאליו. וזכור זה היטב. כי זה כולל כל זווגי הפרצופים שבאצילות, כי כל הזווגים כולם הולכים רק באותם הדרכים המבוארים, ואינם משתנים לעולם.

לוח השאלות לפירוש המלות

- (א) מהו אודם
(ב) מהו אוריא דכיא.
(ג) מהם אורות זכרים.
(ד) מהם אורות עליה.
(ה) מהי אשא דכיא.
(ו) מהי אש נכפפת.
(ז) מהי אשת חיל עטרת בעלה.
(ח) מהי באר.
(ט) מהו בולט.
(י) מהו בוצינא דקרדיגותא.
(יא) מהי ביאה קדמאה.
(יב) מהי ביאה שניה.
(יג) מהו בכור נוטל פי שנים
(יד) מהו בן.
(טו) מהו בן בכור.
(טז) מהם בני ז'ן.
(יז) מהו בנין הצלע.
(יח) מהי בקיעת נקב באחור חזה.
(יט) מהי בקיעת כל מחיצות.
(כ) מהו ברית.
(כא) מהו ברית רובע הוא.
(כב) מהן גבורות דב"ן דמ"ה
(כג) מהן גבורות דב"ן דב"ן
(כד) מהן גבורות זכרים.
(כה) מהן גבורות נקבות.
(כו) מהם ד' בריתות.
(כז) מהי דורמיטא.
(כח) מהם דלת וציר א'
(כט) מהם דלת וציר ב'
(ל) מהו דם נדת.
(לא) מהי דרך ירידה.
(לב) מהי דרך עליה.
(לג) מהי הארת הגבורות.
(לד) מהם ה' דמים טהורים.
(לה) מהם ה' דמים טמאים.
(לו) מהי ה"ת דהוי"ה.
(לז) מהי ו' זעירא.
(לח) מהו זווג א'.
(לט) מהו זווג ב'.
- (מ) מהם ז' זמנים דנוקבא.
(מא) מהם זכרים.
(מב) מהו זווג מיניה וביה.
(מג) מהו זווג נשיקין.
(מד) מהו זווג עליון.
(מה) מהו זווג תחתון.
(מו) מהו חותם.
(מז) מהו חותם נקרא נדת.
(מח) מהי חיצוניות.
(מט) מהו חלק מרוחא קדמאה.
(נ) מהם חסדים דמ"ה דמ"ה.
(נא) מהם חסדים דמ"ה דב"ן.
(נב) מהו חצי שיעור ו'.
(נג) מהי חפירה.
(נד) מהי חקיקה.
(נה) מהי טפה.
(נו) מהי טפת אודם.
(נז) מהי טפת לובן.
(נח) מהן יוד נקודות.
(נט) מהו יין המשמת.
(ס) מהו יין מתהפך לדם.
(סא) מהי ירושלים.
(סב) מהו כלי המעלה מ"ן.
(סג) מהן כ"ב אותיות.
(סד) מהן כ"ז אותיות.
(סה) מהי מדת היסוד.
(סו) מהי מדת הת"ת.
(סז) מהן מחיצות.
(סח) מהי מם סתומה.
(סט) מהם מ"ן.
(ע) מהן מנצפ"ך.
(עא) מהן מנצפ"ך א'.
(עב) מהן מנצפ"ך ב'.
(עג) מהי נסירה.
(עד) מהו נער חסר ה'.
(עה) מהי נער עם ה'.
(עו) מהי נפש המלכות.
(עז) מהי נקבה.
(עח) מהי נקודה תחת יסוד.

עט) מהן נשמות אנשים זכרים.
 פ) מהי סליק ברעותא.
 פא) מהו ע"ב קדם.
 פב) מהו עובי הקו.
 פג) מהו עיבור א'.
 פד) מהו עיבור ב'.
 פה) מהם עיבור ט', וז' חודש.
 פו) מהם עיבור י"ב, וט' חודש.
 פז) מהי עיטרא דגבורה.
 פח) מהי עיטרא דחסדים.
 פט) מהי עצמות הגבורות.
 צ) מהי פסיעה לבר.
 צא) מהו ציון.
 צב) מהו צלם.

צג) מהי צלע.
 צד) מהי קיסטא דחיותא.
 צה) מהי קצת חיות.
 צו) מהו רביע ת"ת.
 צז) מהו רובע ישראל.
 צח) מהו רוחא דשדי בגווה.
 צט) מהו רוחא קדמאה.
 ק) מהן רי"ו.
 קא) מהו שוקע.
 קב) מהי שינה.
 קג) מהו שליש מדת היסוד.
 קד) מהם שמרי יין.
 קה) מהן שש נקודות.

לוח התשובות לפירוש המלות

אודם:

(א) האודם ה"ס ה"ג שביסוד אמא. ע"י תשובה נ"ו. (תשפ"ז אות פ"ב)

אורא דכיא:

(ב) הוא בחינת רוחא קדמאה. ע"י תשובה צ"ח (תשמ"ז אות כ')

אורות זכרים:

(ג) אם האורות המקובלים בהפרצוף אינם נחלשים כלום מחמת ביאתם ממעלה למטה, והם נמצאים למטה בכל שלימותם כמו שהיו למעלה במקום יציאתם, הם נבחנו לאורות זכרים. אמנם אם נחלשים בביאתם למטה, דהיינו שעוברים דרך מסך, הם נבחנו לאורות נקבות. (תשנ"ח אות ל"ז).

אורות עליה:

(ד) כשם שע"י זווג דהכאה המסך מעלה או"ח ומלביש עה"ס דאו"י ממטה למעלה, כן מתפשט המסך לע"ס מניה וביה ומלביש עה"ס ממעלה למטה, כנודע, והנה האורות המלוכשים באו"ח ממטה למעלה, מכונים אורות עליה. והאורות המלוכשים בהתפשטות המסך שממעלה למטה, מכונים אורות ירידה. (תשע"ח אות ס"ח)

אשא דכיא:

(ה) ה"ג שביסוד אמא המלוכש בדעת ז"א, מכונה אשא דכיא. (תשמ"ז אות כ')

אש נכפפת:

(ו) הגבורות בשעה שהן על שלימותן נקראות מאורי האש, על דרך שהחסדים נקראים מאורי האור, ואז נמצאות הגבורות במעלה יתירה על החסדים, בסו"ה אשת חיל עטרת בעלה. ולגודל מעלתן, אם עדיין הפרצוף בבחינת קטנות, הוא מחויב לקבלן

רק ממטה למעלה, דהיינו בהתלבשות דרך עליה, באופן שלא יעברו בהתפשטות המסך, ממנו ולמטה כדרך התלבשות בגוף. כי בעת שמקבל אותן ממעלה למטה, הן מויקות לו. ואז נקראות הגבורות ההן בשם אש נכפפת, כלומר, כי תחת ששמשו מקודם ממטה למעלה, נכפפו ובאו ממעלה למטה. וז"ס אש נכפפת שהזיקה. (תשע"ח אות ס"ח)

אשת חיל עטרת בעלה:

(ז) הגבורות שהן בבחינות המוחין דגדלות, הן משובחות יותר מהחסדים וה"ס אשת חיל עטרת בעלה. (תשס"א אות מ"ב)

באר:

(ח) היסוד דנוקבא, מכונה בשם באר. שירה על בחינת המסך המתוקן שם, שע"י זווג, הוא מעלה או"ח ממטה למעלה, כדמיון הבאר המעלה מים מתתא לעילא. ע"י אות נ"ב. (תש"צ אות פ"ז)

בולט:

(ט) השמות בולט ושוקע, משתמשים רק בבחינות היסודות דדו"נ. כי המה מתבטאים כן לתפישת דבר דק מאד. והוא, כי ע"י עלית נה"י לחג"ת שנעשה בעת העיבור, קבלה מלכות את מדת היסוד. ע"י תשובה סה, שפירשו שאותה צורת העביות שיש ביסוד, באה במלכות, באופן שצורתם שוה. וז"ס שנשתנה מקום הזווג שהיה בפרצופי א"ק במקום המלכות, כלומר, שהמסך והעביות היו מתוקנים בפרצופי א"ק רק בכלי המלכות, כנודע. וכאן אין עוד המסך מתוקן במקום המלכות. כי אם במקום היסוד, ועל שם זה נקרא היסוד בשם ברית. ע"י תשובה כ', ואפילו בפרצוף המלכות עצמה, אין הזווג במקום המלכות שלה אלא רק במקום היסוד שלה. כי נעשה שינוי מקום, מחמת עלית

בוצינא דקרדינותא:

יוד) בוצינא, פירוש נר. קרדינותא פירוש חושך. כלומר, נר המאיר מבחינת החושך שבו. שזה רומז על המסך המתוקן בנקודת המלכות, הסובלת בתוכה את כח הצמצום, שעם המסך הזה היא מעלית או"ח וממשיכה ומלבישה את כל האורות שבפרצוף. כנודע. ושורשה של הבוצינא דקרדינותא, הוא מבחינת נקודה תחת יסוד דו"א, שנקראת עטרת היסוד. כנודע. אמנם בשעת הגדלות דו"א, נבחן מקום הבוצינא דקרדינותא, במקום פי החזה דו"א. וטעם הדבר הוא, כי בעת גדלות מתעלים חג"ת ונעשו לחב"ד, ונה"י לחג"ת, ויוצאים בו נה"י חדשים. ואז נמצא שהיסוד עלה ונעשה ממנו שליש עליון דת"ת. ואז נמצא נקודת המלכות הדבוקה בהיסוד, שם בסיומא של היסוד, שהיא עומדת בפי החזה.

ביאה קדמאה:

יא) כל פעם שעולים מ"ן מאיוז מדרגה הם מחויבים לעלות מתחלה לעלי עליון שלהם, דהיינו למדרגה הג' שלמעלה מהם. ושם נעשה עליהם זווה הראשון. ומשם הם יורדים עם העליון למקומו למטה, ונעשה עליהם בהעליון שלהם זווה הב', הנקרא זווה דעיבור. וזה נוהג בכל מיני עליות מ"ן שבעולם, הן בעת יציאתם מהקליפות, שאז העליון מעלה אותם, והן בעת שכבר יש להם נפש רוח, שאז התחתון מעצמו עולה לעליון, נוהג תמיד הכלל הנ"ל: שמתחלה מחויבים לעלות לעלי עליון לקבל שם זווה הא', ואח"כ באים בהעליון שלהם עצמו בזווה הב' להתעבר. ועל שם זה, מכונה זווה הא' בשם ביאה קדמאה, שפירושו, זווה הא', שאז עדיין אין מקבלים ציור של עובר. וזווה הב' מכונה ביאה שניה. שכאן הם מקבלים הציור דעובר. וז"ס שאין האשה מתעברת מביאה ראשונה. (תשל"ח אות ז' ותשמ"ד אות י"ג).

ביאה שניה:

יב) ביאה שניה, היא בחינת זווה הב', הנעשה על המ"ן בבואם עם העליון שלהם

נה"י לחג"ת שהיה בעיבור כל פרצופי אצילות.

ונודע, שיש ב' קצוות רחוקים בענין העביות שבהמסך. כי בשעת הזווג עם אור העליון, נבחנת גודל העביות למדת השבח שבפרצוף, כי כפי גודל העביות שבהמסך, כן גדלם של האורות שבפרצוף. והפוכו מקצה אל הקצה הוא, בשעה שאין זווג בהמסך, כי אז נבחנת גודל העביות למדתו של הגרעון והחסרון שבפרצוף, כי כפי גודל העביות שבו, יהיה גודל החושך שבו. והנה ריבוי האורות ביותר, מכונה בשם בליטה, כלומר, שהאורות מרובים כל כך בהמקום עד שבולטים לעין כל. וז"ס מ"ש בוזה שהיסוד בליט בחסדים. וצמצום האורות באיזה מקום, מכונה בשם שקיעה, כלומר, שהאורות נשקעו שם בהמקום הזה, והעין לא תשורנו. מלשון שקיעת החמה. ולפיכך ב' הקצוות אשר בעביות הנ"ל, מכונים בשמות אלו: כי בשעת הזווג, שמדת גודל העביות הוא מדת גדלם של האורות שבפרצוף, נבחן מדת העביות בשם בליטה, כי מדת העביות נתהפכה, וקבלה לצורת אור גדול, עד שבולטת לעין כל רואה. והקצה השני שבעביות, דהיינו שלא בשעת הזווג, נבחנת מדת העביות בשם מדת השקיעה, כי כפי מדתה של העביות, כן מדת השקיעה של האור. והתבונן בזה היטב. כי היא דקה מן הדקה.

ונודע כי אחר דאתנסרו ז"א ונוקבא זה מזה, איהו נקיט חסדים ואשתלים כותל ידיה. ואיהי נקטא גבורות ואשתלים כותל ידיה. כנ"ל בדברי הרב (דף תשנ"א אות כ"ט) ע"ש. דהיינו שבחינת מדת הבליטה שבעביות נטיל הז"א, ונעשה לכותל שלו. ומדת השקיעה שבעביות נטלה הנוקבא, ונעשה זאת לכותל שלה. באופן, שבחינת העביות אחת היא ביניהם, אלא שז"א נטיל מדת הבליטה שבה. והנוקבא נטלה מדת השקיעה שבה. ונמצא מדתם שוה, אלא זה בבליטה, וזה בשקיעה. דהיינו ממש מקצה אל הקצה. והבן. (תש"צ אות פ"ז)

מן העלי עליון. וכיון ששניהם מסובבים מסכה אחת ביחד, הרי הם נחשבים בזה רק לאחים בני אב אחד.

למקומו דעליון. ומוזוג הזה מקבל המ"ן הציור של העיבור שלו. ע"י תשובה י"א (תשמ"ד אות י"ג).

בכור נוטל פי שנים:

יג) ע"י תשובה י"א שנתבאר שם, שבביאה קדמאה הנעשה בעלי עליון, שאז עלו המ"ן מהקליפות, הנה עדיין לא נעשו בהם שום ציור. ע"ש. אמנם כיון שהם דבוקים באח"פ דעליון, ע"י תשובה ס"ט. נמצא הווג שיצא שם בעלי עליון לצורך העליון, יצא ג"כ על התוספת מ"ן דתחתון הדבוקים בהעליון. וע"כ נבחן, שיש בווג הזה ב' קומות של ע"ס: א' היא קומת ע"ס שיצאו על בחינת מ"ן דעליון גופיה. וב', היא קומת ע"ס שיצאה על תוספת המ"ן של התחתון הדבוק במ"ן דעליון בעת הווג. אמנם התחתון עדיין אינו יכול להנות ולהלביש כלום לקומת ע"ס שיצאו על המ"ן שלו, כי עוד אין לו שום ציור, כי עוד לא קבל אפילו בחינת עיבור. לכן נוטל העליון את חלקו בתוכו בבחינת פקדון, כל עוד שאינו ראוי לקבלם. ונמצא אשר העליון נוטל פי שנים מווג הזה. כי נוטל ב' חלקים: חלקו עצמו. וחלק של התחתון. וז"ס בכור נוטל פי שנים. והטעם שהעליון נקרא בכור. ע"י תשובה ט"ו (תשמ"ג אות י"ב, ותת"ג אות ק"א).

בן:

יד) כל תחתון נבחן לבן של העליון שלו, דהיינו מאותו היחס שהוא מסובב ממנו. (תשל"ד אות ג').

בן בכור:

טו) כמו שהעליון נבחן לאב אל התחתון, להיותו הסבה לאצילותו, והתחתון מסובב הימנו. כן יש בחינה אחת בהעליון, שמצד בחינה ההיא, נבחן רק לאח אל התחתון, שפירושו, שאינו מסובב בזה מהעליון, אלא התחתון עם העליון שניהם יחד מסובבים

והוא, כי בעת שבירת הכלים, שחזר הקטנות של הפרצופים, דהיינו שה"ת חזרה לנקבי העינים, נמצא שוב שכל פרצוף אבד בחינות אח"פ שלו, כי נפלו לבחינות גו"ע של התחתון, וכל פרצוף נשאר רק בגו"ע שלו לבד. דהיינו כמו שהיו בתחילת אצילותם, בעת שיצאו מנקבי העינים דס"ג דא"ק, שבאה הה"ת בעינים דכל אחד, ובחינת יה"ו דכל אחד נפלה למדרגת התחתון שלו. כנ"ל בחלק ו'. ולפיכך נעשו אח"פ דכל עליון, למדרגה אחת דבוקה עם התחתון שלו, בלי שינוי ביניהם. ולפיכך לעת תיקון, שכל מדרגה נתקנת בהעליון שלה, ע"י עליית מ"ן אליה, נמצא, שאין לך עליית מ"ן עוד בעולם שלא ישתתפו בו ב' מדרגות. כי בעת שהמדרגה עולה להעליון שלה למ"ן, הריהי נוטלת עמה בהכרח גם את גו"ע דתחתון שלה, להיותן דבוקות יחד, מבלי להפריש ביניהן במשהו, ונמצא שהווג נעשה שם על ב' מיני מ"ן בבית אחת. דהיינו על המ"ן דעליון, ועל המ"ן דתחתון. שמשום זה יוצאים באמת שם ב' קומות מיוחדות, ע"פ השינויים שיש בין ב' מיני מ"ן אלו, הרי שג' מדרגות מוכרחות להתחבר בכל עליית מ"ן. ואע"פ שאין גו"ע דתחתון ראויים שמה לקבל שום קומה של אור, כנ"ל בתשובה י"ג. כי ע"כ הבכור נוטל פי שנים. אמנם כיון שמבחינת אין העדר ברוחני, נשארים ב' הללו שיצאו בעלי עליון על ב' מיני המ"ן, שמה בעלי עליון גופיה, אפילו אחר שהעליון ירד משם עם ב' הקומות למדרגתו עצמו, כמ"ש הרב (דף תשל"ח אות ח') שהם אינם חסרים משם לעולם ונקראים בנים בכורים, ע"ש. והנך רואה איך העליון והתחתון מסובבים כאן מעלי עליון, והמה ע"כ אחים זה לזה, אלא שהעליון נבחן לבן בכור כלפי התחתון, להיות העליון נולד ויוצא תיכף משם בכל שלימותו, אבל

התחתון אין לו ציור עדיין, עד שיורד עם העליון למקום שלו, ושם מקבל הוויג דעובר במעי הנוקבא דעליון שלו. כנודע. ונמצא בזה ב' בחינות ביחס העליון לתחתון שלו. כי מצד הביאה קדמאה שבעלי עליון, נבחנים שניהם לאחים זה לזה, והיחס הזה נשאר ויוצאים מאב אחד. כנ"ל. והיחס הזה נשאר שם בקביעות בעלי העליון. ומן ביאה השניה ואילך, שהעליון מתקן ומאציל לתחתון במקומו עצמו, מצד זה הוא נבחן לאב אל התחתון, כי מכאן ואילך הוא מסובב ממנו לכל מדרגותיו והבן היטב.

בני זרין:

טז) הנשמות הן נבחנות לבני זרין, להיותן בחינת התחתון להם, ומשתלשלות מהם. (תש"ד אות ד').

בני הצלע:

יז) בעת שאין בהנוקבא אלא בחינת גו"ע לבד, שה"ת בעינים שלה, אשר אז היא דבוקה אבי"א עם ז"א בכותל אחד, הרי היא נחשבת לצלע של ז"א, דהיינו לחלק מגופו, כי דבוקה בו, ושניהם משמשים בכותל אחד. אלא אחר עלית מ"ן דז"א לאו"א, כי מעלה החכמה וחסדים שבו להם למ"ן ומוווג לאו"א, אז יורדת טפת הוויג דע"ב, ומורידה ה"ת מעינים של הנוקבא, שבוה מוחזרים תיכף אח"פ שלה לבנין גופה, ומשגת בזה בחינות אחרים שלימים דאח"פ מבחינת עצמה, ואז היא ננסרת ונפרדת מז"א ונעשית לפרצוף בפני עצמה. (תשע"א אות נ"ז ואות נ"ח).

בקיעת נקב באחור חזה:

יח) נודע, כי אין בז"א משורשו אלא ששה כלים שהם תג"ת נה"י, שהם סוד הקומה דבחי"א, הנקראת ה"ח, בדומה לה' הבחינות כח"ב זו"ן דאור חכמה. ונבחנים התג"ת להג"ר דה"ת, דהיינו לראש. והנה"י לבחינת הגוף דה"ת, שהם במקום זו"ן דה' בחינות כח"ב זו"ן, כנודע. ולפיכך נבחן

בעת הקטנות דז"א, בעוד שהג"ת משמשים לו לראש, אשר הפה של ראשו, הוא במקום החזה, כלומר בסיום שליש עליון של הת"ת, ובאמת נבחן אז לגוף בלי ראש, כי אין ראש אלא מבחינת ג"ר דחכמה. ולפיכך בשעת תשלום בנין הפרצוף שלו, דהיינו אחר שמחזיר את אח"פ הנופלים, למדרגתו כבתחלה. עולים תג"ת דקטנות ונעשים לחב"ד. ועולים נה"י דקטנות ונעשים לחג"ת, ואח"פ החדשים שהוחזרו למדרגתו נעשים לו נה"י חדשים. ובוה נשלם בנין פרצופו על היכנו. ולפיכך אין לז"א שום נקב בחזהו שלו, אע"פ שבשעת הקטנות היה שם הפה שלו, אמנם כל ענין פה הזה שהיה לו בחזה, הוא מכח עלית ה"ת לעינים בשעת עיבורו, שהנה"י שלו נכללו בתג"ת, ונכללה ה"ת במקום החזה שלו, דהיינו שנקבע שמה מקום המסך והצמצום, וע"כ משם ולמעלה יצאו לו הע"ס שממטה למעלה. כי ע"כ נבחן החזה לפה דראש, שהוא בחינת מלכות דראש, כנודע. ולפיכך עתה בגדלות שירדה ה"ת מעינים, ואח"פ מבחינת בינה חזרו לבנין גופו, והשיג המסך דבחי"ב, נמצא שאותו הפה דבחי"א, שהיה לו במקום החזה, חזר ונסתם, כי ירדה הה"ת משם. ובאה לבחינת און, כנודע.

אמנם כשבא להודווג ולהשפיע את הקטנות הנצרך להנוקבא שלו, דהיינו מטרים שהנוקבא החזירה את אח"פ שלה וכל מציאותה היתה רק מבחינת גו"ע לבד. הנה אז לא היה ז"א יכול להשפיע לה משהו מבחינת הגדלות שלו, שהרי עדיין ה"ת בעינים שלה, והיה נמצא, שהשפע היה יורד למטה ממקום הצמצום, כי הה"ת שה"ס הצמצום, מצויה עתה בעינים שלה. ולפיכך הוצרך ז"א לעורר את בחינת הקטנות שהיתה לו מתחלה, כי אין העדר ברוחני, וכל הבחינות שבקטנות נשארות לו גם אחר גדלותו, ואינן חזות ממקומו, כמ"ש הרב לעיל אצל הנוקבא, (בדף תשכ"ג אות מ"ג) שכל בחינות הקטנות שהיתה בהן הנוקבא, מעת שהיתה נקודה תחת היסוד עד גמר

שניהם כמו גוף אחד, אלא האורות אינם בוקעים המחיצה שביניהם, כי רק בוקעים ועוברים דרך נקב, שפירוש, כפי המדה שהיתה לו"א בעת קטנותו, שאז גם הוא היה מקבל במדתו של הנקב הזה, עי' תשובה י"ח. (תשע"ז אות ס"ז).

ברית:

כ) מקום הזווג של אור העליון שהוא במקום המסך והעביות המעלה או"ח, מכונה בשם ברית. והוא בחינת היסוד, שמכח עלית נה"י לחג"ת שהיה בעיבור דכל פרצוף, קבלה המלכות לצורת היסוד ונעשית כמדתו. ומאז נתעלה מקום הזווג אל היסוד (עי' תשובה ט') ועל שם זה קנה היסוד את השם ברית. וכיון שיש ד' בחינות עביות בהמסך, ע"כ נבחן ששיעור דגופא הוא ד' בריתות, כי אז קונה כל מדתו. וזו"ה ומספר את רובע ישראל, כי היסוד קבל לתוכו את בחינת המסך והעביות שהיה מתוקן מקודם בכלי מלכות, דהיינו בפרצופי א"ק, כנודע. וע"כ הוא המוציא כל הקומות של הנשמות, שהן רביעיותיהן וספת הזרע של ז"א הנקרא ישראל. וכן הוא אפילו בהנוקבא דז"א, שמקום הזווג נשתנה גם בה לבחינת היסוד שבה, ולא במקום המלכות, שהיא בחינת עטרת היסוד שלה. (תשס"ט אות נ"ב)

ברית רובע הוא:

כא) עי' תשובה כ' שם.

גבורות דב"ן דמ"ה:

כב) אבא סתם נק' מ"ה, ויש לו נוקבא שבגופו, דהיינו צד הב"ן שבו, והוא הו"ת דחכמה דנקודים, והוא בחינות הגבורות שבו. ומכונה תמיד בדברי הרב גבורות דב"ן דמ"ה דאבא. כלומר, הגבורות שהן ב"ן של אבא, שבעצמו הוא בחינת מ"ה. (תת"ה אות ק"ב)

גבורות דב"ן דב"ן:

כג) אמא סתם נקראת ב"ן, אבל היא כוללת מ"ה וב"ן, שהם בינה ומלכות דבינה

גדלותה, כולן נשארות קימות בה. ע"ש. וכן הוא בכל פרצוף, אפילו בפרצופי הג"ר. וע"כ יכול העליון למדוד להתחתון שלו, כל בחינות הקטנות שלו מנפש דנפש עד יחידה דרוח, בו בעת שהוא עצמו כבר הוא מושלם בכל הגדלות שבו. והיינו כנ"ל, כיון שבהכרח עבר גם העליון גופיה בכל אותן המדרגות של הקטנות, הנה הן נשארות בו לעולם, וע"כ כשבא להשפיע איזו קטנות אל התחתון שלו, הוא מעורר בעצמו, אותה הקטנות בצורתה ממש, ומשם הוא מודד השיעור המדויק כפי מדתו שהתחתון עומד בו.

ונמצא, כשז"א בא להשפיע הקטנות לנוקבא, הנה הוא חוזר ובונה את הפה שהיה לו בחזה מעת קטנותו, דהיינו המסך מבחינת ה"ת בעינים, ונמצא שנעשה שם נקב מחדש, מה שלא היה בו עד עתה, כי עד עתה לא היה בו ענין לשמש עם המסך דקטנות. והוא עצמו כבר הוא בגדלות, וכבר נסתם לו הנקב שבחזה, כי ירדה הה"ת משם, כנ"ל. וזה שאומר הרב, כי הבוצינא דקרדינותא, דהיינו כח הדין והצמצום שבמסך דבחי"א, עושה נקב מאחורי חזה דז"א, דהיינו שמעורר בו הנקב הישן שהיה טמון בתוכו, מעת קטנותו (עי' תשובה ט') שדרך שם הוא מודד להנוקבא את מדרגותיה שהיא עומדת בהן. אמנם כיון שגדלות עצמו של ז"א אינה סובלת כלום, מחמת זה שהעלה הבוצינא דקרדינותא להחזה שלו, ע"כ נבחן שבבחינת הפנים של החזה, לא נעשה שם שום נקב, והיא מצויה גם עתה בכל שלימותה כמלפנים, אלא שהנקב נעשה בהאחורים של החזה, כלומר, באופן כזה, שז"א עצמו אינו סובל מזה. והבן היטב (אות ס' ואות ס"ה)

בקיעת כל מחיצות:

יט) בעת קטנות הנוקבא, שהיא דבוקה עמו בכותל אחד, נמצאת הנוקבא מקבלת האורות שבו"א, דרך נקב לבד, ואין כל האורות דז"א מושפעים לה, כי אז היו מתבטלים כל המחיצות שביניהם, וחזרו

דמ"ה. וצד ב"ן שבה היא ה"ת דבינה דב"ן, דהיינו מן גבורה ולמטה דבינה דנקודים. וכשאומר, גבורות דב"ן דב"ן שבאמא פירושן, הגבורות שהן ב"ן שבאמא, שנקראת בעצמה ג"כ ב"ן. שם.

גבורות זכרים:

(כד) אם הגבורות הן בבחינות ג"ר, נקראות גבורות זכרים, ואם הן חסרי ג"ר, נקראות גבורות נקבות. ומכ"ש בשעה שעוד שאינן בבחינת זווג לגמרי, שנקראות גבורות נקבות. (תשנ"ט אות מ')

גבורות נקבות:

(כה) גבורות נקבות, פירושן, שעוברות דרך מסך והן מחוסרי ג"ר, ע"י תשובה כ"ד (שם)

ד' בריתות:

(כו) ד' בחינות עביות שבמסך, בשעת זווגן עם אור העליון הן נקראות ד' בריתות. ע"י תשובה כ' (תשס"ט אות נ"ב)

דורמיטא:

(כז) אחר שהפצוף עולה בסוד מ"ן, להעליון שלו, שאז מסתלקים המוחין שבו ובאין להעליון, נבחן שהפצוף נשאר למטה בבחינת דורמיטא שפירושה שינה, והוא משום שלא נסתלקו ממנו לגמרי, אלא שהשאירו בו קצת חיות, בשיעור האדם שישן, שאינו נבחן למת לגמרי, כי יש בו עוד שיעור מסוים של חיות. (תת"ח אות ק"ו ודף תת"י אות ק"ח)

דלת וציר א':

(כח) כדי להבין בחינות דלת וציר הנעשים ביסוד דנוקבא. צריכים להבין היטב מדת היסוד. כי נודע, שבזמן העיבור, קבלה המלכות למדתו של היסוד, כמו שכתב הרב בדף תשס"ט אות נ"ב. וכבר ידעת, ששורש היסוד נצטייר ביסוד דע"ב דא"ק, שאור המלכות נתלבש שם בכלי דיסוד, ונצטייר

שם בבחינת צר ואריך: צר, מאור דחסדים, מחמת הזדככות המסך דבחי"א שהיתה בכלי דהוד, ונשאר בלי חסדים. אבל עדיין היה אריך בחכמה, שקומת חכמה נקראת אריך. והוא מחמת שהיא שם בבחינת ע"ב וכולו חכמה. אמנם אפילו סיתום דחסדים האמור, היה בו לתועלת גדול כי ע"כ, בשעת צמצום ב' שנכללה ה"ת בכל ספירה וספירה, מחמת עלית ה"ת בעינים, כנודע. לא נתרשם היסוד מכח העליה הזאת, מחמת שעיסק התרשמות ה"ת בהספירות בסוד קו שמאל בכל ספירה, כנודע, היה זה מחמת, שבכל מקום בואה של ה"ת היה האור מסתלק משם, ובכח הזה נתרשמה שם, והיתה לקו שמאל של הספירה. משא"כ כלי היסוד, כיון שממקורו היה בסיתום גדול מחסדים, ועלית מלכות וה"ת דרך בו, לא גרמה שום פעולה חדשה, כי היה מחוסר כל אור בלאו הכי, ע"כ הוא נשאר נקי מצמצום ב' בעת הזאת. ולא עוד, אלא אפילו בזמן שביה"כ, שכח הצמצום ב' שהיה בהפרסא גרם להסתלקות האור ולמיתת המלכים, הגה לא נגע ולא פגע כלום בכלי דיסוד מבחינת שורשו הנ"ל. ואע"פ שגם הכלי דיסוד נשבר יחד עם שאר המלכים, אבל לא כולו, כי בחינת הגבורה הנ"ל הנמשכת שם מע"ב היא נשארה בחיים. כמ"ש הרב בע"ח שער ח' פ"ד.

וז"ל "שאל מרחובות הנהר הוא יסוד, בסוד מה שהודעתין, כי יסוד בינה הוא רחב להיותה נקבה, ונקרא רחובות הנהר. ור"ת, שאל מרחובות הנהר, הוא משה. כי משה הוא יסוד דאבא, ושאל המלך מבחינה זו. וז"ש בשאל המלך, והנה הוא נחבא אל הכלים. פירוש, כי כאשר נשברו אלו המלכים, כל האורות נסתלקו מתוכם, ונשארו מאנין תבירין, ולא נשאר בהם רק רפ"ח ניצוצין, אמנם בכלי של היסוד, נשאר אור אחד זולת רפ"ח ניצוצין, כדי להחיות את כלי מלכות דלית לה מגרמה כלום. וזה האור שנשאר שם הוא בחינת שאל הנחבא אל הכלים, שם בכלי היסוד, מה שלא היה בשום כלי אחר. ולפי שלא היה בעת השבירה ומיתה, נקרא

דהיינו כנ"ל, אשר בסוד העיבור דפרצופי אצילות, קבלה המלכות את מדת היסוד הו', מבחינת יסוד דאבא, האמור, ומכאן כל חיותה, כלומר שמבחינת היסוד הו' נמשכים כל בחינות הכלים דפנים שלה בשעת הגדלות. וזה שממשיך עוד "ומהראוי היה שיסתלק גם הוא ונשאר שם בהחבא לכן זכה שאל למלוכה" וכאן רמז לדבר העמוק ביותר, כי באמת היה ראוי שיתרשם גם בו הה"ת, כמו בכל הספירות, אלא שנתחבא, דהיינו כמ"ש לעיל, כי אותה בחינת צר שהיתה בו שפירושה מחוסר חסדים לגמרי, היא שעמדה לו, אשר המלכות לא יכלה כלל להתרשם בו, כי היה מחוסר חסדים בלאו הכי, כנ"ל. וע"כ נחבא אל הכלים, ונשאר חי.

ואחר שזכינו לדעת היטב מדת היסוד, נוכל להבין ג"כ ענין הדלתות אשר העובר מתעכב שם, ונשמר ע"י הדלתות האלו מהחיצונים, אע"פ שעוד לא ירדה הה"ת מעינים שלו. וכבר ידעת, שהגם שהעליון הוא בכל הגדלות מ"מ כשבא להשפיע אל התחתון, אינו משפיע לו, אלא מהקטנות דבחינה שכנגדה שהתחתון עומד בה. ונמצא כשהולד הוא במצי אמו, הנה אמו משפעת להולד רק מבחינת העיבור שהיתה לה בעצמה מקטנותה, ולא מבחינת הגדלות שלה. וז"ס היסוד ורחם שבה, שהם ממש בחינת העיבור שבה, שנשארת בה מקטנותה, בסוד שאין העדר ברוחני.

והנה כללות כ"ב האותיות, שה"ס כל עשרה כלים דעיבור, נמצאים בהיסוד. להיותו מקום המסך והזווג שממש יצאו כל הע"ס של אותו הפרצוף, הן מבחינת ממש למעלה, והן מבחינת ממעלה למטה, כנודע. שה"ס הזווג, שהאור העליון מכה על העביות שיש במסך, וע"פ מדתו כן קומת עה"ס, כנודע, כי ע"כ נקרא היסוד מספר, בסו"ה, ומספר את רובע ישראל, להיותו המודד ומונה כל בחינות הקומה בשיעורי מדת העביות

בלשון מתחבא. כי מן הראוי היה שיסתלק גם הוא, ונשאר שם בהחבא. וסבה זו היתה לצורך המלכות. לכן זכה שאל למלוכה, והבן זה עכ"ל."

והנה מה עמקו דברי הרב אלו. כי הוא מבאר כאן ההבחן הגדול שבין היסוד משורש יסוד דע"ב הנ"ל לבין שאר הכלים. וזה שמבאר את השם של מלך היסוד, שהוא שאל מרחובות הנהר. ללמדנו שרק בשם הזה לבד פגעה השבירה, בסו"ה וימלוך וימת, ומבאר. ששם הזה מציין שהוא בחינת יסוד דאמא שנקראת רחובות הנהר, שיסודה רחב בחסדים אבל קצר מבחינת חכמה, שהיא להיפך מקצה אל הקצה אל היסוד דאבא, שהוא צר מחסדים, אבל אריך מבחינת חכמה. כנ"ל. והפכיות זו היא משום עלית ה"ת בה"ר, שהיא בינה, ואמא רק עד הוד אפשוטותה, ואין לה חלק ביסוד דע"ב הנ"ל הצר וע"כ גם היסוד שבה רחב בחסדים, אמנם בשביל זה נכללה גם הכלי יסוד שלה בה"ת בשעת הקטנות דנקודים, ונתקצר היסוד מבחינת חכמה, מחמת הצמצום שנתחבר ונתרשם שמה. משא"כ יסוד דאבא שהוא צר, כלומר, שהוא מחוסר חסדים בלאו הכי, לא יכלה הה"ת להתרשם בו כלל, כנ"ל. וע"כ נשאר יסוד דאבא אריך בחכמה גם בצמצום ב' וגם בשביה"כ.

וזה אמרו שם ברמיזא דחכמתא "ור"ת שאל מרחובות הנהר הוא משה, כי משה הוא יסוד דאבא, ושאל המלך היה מבחינה זו" דהיינו לרמוז אשר בבחינות הכלים של היסוד שהיה שם מבחינת יסוד דע"ב, אין הכתוב מדבר כלום, ואדרבא שהוציא אותו, בציינו השם דרחובות הנהר, שהוא שם יסוד דאמא. וזה אמרו שם "אמנם בכלי של היסוד נשאר אור אחד כדי להחיות את כלי המלכות" והיינו רק בכלי יסוד מבחינת יסוד דאבא, שהוא בחינת משה, אשר הכלי שלו לא מת, וגם אפילו האור שלו, שהוא מבחינת אריך בחכמה, גם הוא נשאר חי, כי הוא צריך להחיות את המלכות באור הזה,

שבו. והנה יש ביסוד, ג' בחינות של עביות, שבאו שם מכח עלית נה"י לחג"ת. שהן מתבארות בציר ד', שהיא ציר אחד, שממנו יוצאות ב' ווין. והוא, כי מכח עליה הנ"ל, נכללה ה"ת בת"ת שהיא בחינת בינה דחסדים, וגם קבלה מדת היסוד. כנ"ל. שז"ס העובי דקו האמצעי שרומז עליה הרב, שיש בו לבדו, ג' בחינות זו על זו, וע"כ נכלל היסוד דנוקבא משלשתן.

כי גבורה א', יש מכח החיבור של ב' ההין יחדיו, מכח התכללות ה"ת בת"ת. ואח"כ, נכללות שתי ההין ביסוד, וקבלו מדתו, מבחינת צר ואריך, כדמיון ו', ומכח התכללות ב' בחינות אלו, הוא נחלק לב' ווין, כי ו' אחת נמשכה מבחינת ה"ר, וו' שניה נמשכה מבחינת ה"ת. ומג' בחינות אלו, נעשה הציר וב' הווין שבד', כי המשכן לחיבורן של ב' ההין הוא בהציר, ועל הציר הזה סובבות ב' הווין. וב' ההין וב' ווין גימטריא כ"ב.

והנה הציר וב' ווין אלו, פועלים בהעיבור, ב' ענינים מיוחדים. כי צריכים לכת המצייר להעובר, המודד מדתו, שהוא העביות שבמסך הדוחה ומכה על אור העליון ומעלה או"ה, שבוה תלוי כל ציור קומת הפרצוף, אם קומת עיבור, אם יניקה וכו'. גם צריכים שם לכת המעכב, לעכב הולד להשאר שם ולא יצא ממנו לחוץ, כמ"ש הרב (תשפ"ח אות פ"ג) ולפיכך ענין הציר שבהיסוד, ששם משכן ב' ההין, שבהן, כח הצמצום, הנה הוא בחינת עביות לכת המצייר את קומת העיבור. וכח העיכוב על הולד, להשאר שם כל המשך חדשי העיבור, עד שיקבל את תיקונו, הוא פעולתן של הווין, שהן בחינת הדלת הסוגרת על הולד מפני החיצונים, כי להיותן נמשכות מן העביות דיסוד, אין כחות הדין שולטים בהן, שאפילו השבירה לא פגעה ביסוד, כנ"ל, וע"כ כחו יפה לעכב על הולד בזמן קטנותו,

שלא יתאחזו בו החיצונים. וע"כ הווין עושות צורת דלת, הסוגרת ושומרת על מה שבתוכו. אמנם ענין הפתיחה אינה נעשה אלא בכח הציר, כי עליו יש להם היכולת לסבוב ולהפתח, כמ"ש לעיל דף תשצ"ה ד"ה וזה אמרו כאשר. ע"ש. (תשצ"א אות פ"ז)

דלת וציר ב':

כט) מבחינות כ"ב האותיות שקבלה הנוקבא מז"א בעת הקטנות, מהן נתקנו דלת וציר הא' שביסוד שבה. ומכ"ב האותיות שקבלה הנוקבא מאמא שלא ע"י ו"א, מהם נעשו דלת וציר הב'. ע"י תשובה כ"ת. ודף תשצ"א אות פ"ז ודף תשצ"ד ד"ה וזה אמרו והרי. ודף תשצ"ה אות צ"ג

דם נדת:

ל) כי המ"ן, שהם בחינות גו"ע דתחתון המקבלים תיקונם בכלים דיסוד ורחם דעליון, שהם בחינות אח"פ דעליון שהוחזרו בגדלות. הנה יש ביסוד ורחם אלו, ב' חותמות: א', מז"א, שבו נעשה לתחום, שה"ס מדת החקיקה שביסוד, ע"י תשובה ט'. שזה נעשה שם בסוד אש נכפפת. וב', היא בחינת החותם בסוד שהוא אותיות חומת, שה"ס השמירה מבחינת אח"פ דגדלות שהוחזרו אליה, המקבלתם עם נה"י דאמא, שה"ס נה"י החדשים שיצאו באמא, מכח התכללות הנוקבא שם בעת שקבלה מאמא בחינת המוחין דגדלות שלה. כנודע, שהם חוזרים אל הנוקבא, בבחינת לבוש אל המוחין שלה, אע"פ שהכלים ההם מאמא, אמנם מיחס האורות שבהם, הרי הם שייכים אל הנוקבא כי הם בחינת הקומה השייכת רק להנוקבא, ולא לאמא. ולפיכך הארת ג' אה"ה שבנה"י דאמא, היא בגימטריא חותם, שחותם זה, ה"ס החומה ושמירה הבאה שם מהמוחין דגדלות. וחותם ב' הזה, אינו מדת שקיעה, כמו החותם הא' אלא הוא מדת בליטה, (ע"י תשובה ט') שז"ס עטרת יסוד דנוקבא, שהיא רק בחינת בליטה, והבן היטב.

לוח התשובות לפירוש המלות תתלא

דרך עליה:

לב) כשהאורות מתלבשים רק באור החוזר העולה ממטה למעלה, ואינם מתפשטים עם המסך למטה (ע"י תשובה ל"א) נבחן דרך התלבשות זו, בשם, דרך עליה. (שם).

הארת הגבורות:

לג) טרם שהגבורות קבלו את שלימותן דהיינו הג"ר שלהן, הן נחשבות רק להארת הגבורות ולא לעצמות שלהן. (תשמ"ג אות י"ב)

ה' דמים טהורים:

לד) אין כל הבחינות מ"ן שעלו בסוד הווג דעיבור יכולות להתברר שם, כי בהכרח יש חלקים שעדיין לא הגיע זמן הברור שלהם, אלא שצריכים להתברר ע"י אורות דיניקה, או ע"י אורות דגדלות, וע"כ נמצאים השורשים שלהן, מונחים שם בבחינת דוממים, כלומר, שאינם מתחברים עם האורות והכלים של הולד, ויש בהן שיעורים, כי חלק מהן, מתהפכות לחלב, ומתבררות ע"י מוחין דיניקה, ויש בהם חלקים, שתיקונם עוד רחוק לגמרי, והם מחויבים לצאת משם לגמרי, ולחזור לחיצונים, כמ"ש השיעורים האלו במקומם. ולפיכך כללות כולם נחלקים לב' בחינות. א', הן ה' דמים טמאים, וב', הן ה' דמים טהורים. וענין התחלקותם, הוא ע"פ השורשים של ב' מיני מ"ן שישנם שם ביסוד דנוקבא. כי יש שם מ"ן המקובלים לה מן ז"א, מעת הקטנות. הבאים בעיקר מבחינת המסך דנה"י דא"ק, מסוד הו"ו והנקודה שהשפיע אל היסודות דאז"א דנקודים, שהם שורשי זו"ן כנודע. והמ"ן הב' הם מה שקבלה מאמא, הבאים מבחינת המסך של הס"ג דא"ק, מסוד האור דהסתכלות עינים שבנקודים. שמהם נעשו רק ג' הפרצופים הראשונים דאצילות, והם נקראים, בחינות מנצפ"ך הב' שקבלה שלא ע"י ז"א, אלא מאמא. ומהם אין בחינות פסולת מסתנן עד שיחזרו ויתלבשו בחיצונים. משום שהם בחינות כלים דבינה, כי ס"ג כולו

והמ"ן שבנוקבא, הם גו"ע דנשמה, שכל בחינות מ"ן הללו, מתבררים ע"י מע"ט דתחתונים, ע"כ יכולים מעשיהם לחזור ולקלקל כל התיקונים שנתבררו על ידיהם. ולכן עונותיהם גורמים אשר החותם, שכבר היה מספיק לתחום גמור, שנחתם בכח האש נכפפת כנ"ל. ובכח החותם הב' דבליט בסוד "חומת" מג' אהיה דאמא. הגה כל התיקונים האלו, אינם מספיקים עתה, אחר שגרמו העונות שהחיתום והתחום נהפכו. לנדת, כי נד התחום במשהו ממקומו, ותיכף מתהפך החותם, ונעשה לבחינת נדות דותה, ואז המ"ן הנבררים, שכבר היו בסוד י"ן, חוזרים ונופלים לבי"ע כבתחילה מטרם שנבררו, והמה מתהפכים שם לדם, כי באו שוב להתלבשות הקליפות כבתחלה, ונעשו דוממים שם, כי דם הוא מלשון דממה. ונתבאר, שמסבת עונות התחתונים, נהפך החותם שה"ס תחום, לנד"ת, כי נתקלקל התחום בין הקדושה לקליפה. ואז, נתהפך היין שה"ס המ"ן שכבר נברר מהקליפות, ונעשה לדם, משום ההתלבשות בחיצונים. וז"ס "דם נדת". והבן היטב. אמנם גם בזה ההתהפכות לדם, יש שיעורים, אם מעט ואם הרבה, ואם כל בחינת העובר, וזה תלוי במדת קלקול שגרמו העונות, הגורמות לנדוד התחום, כמ"ש במקומו. (תשפ"א אות ע"ג)

דרך ירידה:

לא) כשאורות מתפשטים ממעלה למטה בהפרצוף, כי המסך שממטה למעלה מתפשט מיניה וביה לע"ס ומתלבש בבחינת גוף, כנודע. הנה אז נבחנים האורות, שהם בדרך ירידה. מטעם שתלויים במדת גדלה של העביות, וכפי מדת גדלה של העביות, דהיינו לפי עומק השקיעה, כן גודל קומתו של האור, הרי שהאורות יורדים עד השולים של השקיעה, ונמצא שלפי עומק ירידתם, כן גובה קומתם. (ע"י תשובה ט') לכן שמות דרכם של האורות הוא דרך ירידה. (תשע"ו אות ס"ז).

הוא בחינת בינה, וע"כ אחר שנבררו או קבלו איזה תיקון, שוב אינו נאבד מהם, להיותם משורשם בלי צמצום כלל. משא"כ המנצפ"ך הא' דו"א, שהן מבחינת ה"ת בעצם, ואע"פ שקבלו בהן מבחינת ה"ר, בסוד חיבור מדת הרחמים בדין, מ"מ כל עוד שאינן מקבלות בירורן השלם, יכולות להתקלקל ולחזור וליפול לתוך הקליפות, בבחינת ה' דמים טמאים. (תשפ"א אות ע"ד ודף תשפ"ו אות פ')

ה' דמים טמאים:
לה ע"י תשובה ל"ד.

ה"ת דהוי"ה:

לו) בעוד שנוקבא דו"א נמצאת עמו אב"א, ודבוקים בכולת אחד, היא מכונה בשם ה"ת דהוי"ה, כי דבוקה עם הו' דהוי"ה בהשם שלו. ואח"כ בזמן הגדלות אחר שנגסרה ממנו, והיתה לפרצוף נבדל בפני עצמה, אז היא נקראת בשם מיוחד לפ"ע, דהיינו אדנ"י או אלהים. (תשס"ט אות נ"ג)

ו' זעירא:

לו) ת"ת נקראת ו' גדולה, או ו' עם ראש, והוא להיותה קומת בחי"א, הכלולה תג"ת נה"י, שתג"ת הם בחינת כח"ב דחסדים, והוא הראש שלו, ולפיכך, נבחן ת"ת לו' עם ראש. אבל יסוד הוא בחינת קומת אור המלכות, דהיינו קומת נה"י בחסרון תג"ת, וע"כ נבחן לו' זעירא בלי ראש, כי תג"ת שה"ס ראש חסר לו. (תשס"ו אות נ')

זווג א':

קח) זווג א' שנעשה על המ"ן, פירוש, הביאה קדמאה, שעושה בהעליון כלי ורוחא קדמאה, אשר המ"ן, שהם גו"ע של התחתון הנמצאים עם העליון שלהם באותו הביאה והווג, אינם יכולים לקבל משם אפילו הציור דעובר, משום שהווג הזה נעשה בעלי עליון שלהם, והם צריכים לצאת דרך המדרגה, שהוא ע"י הווג שבהעליון שלהם,

וע"כ אינם מקבלים בחינת העיבור עד ביאה וזווג הב' הנעשה במדרגת העליון, ואז מקבלים הציור דעובר. ע"י תשובה י"א (תשל"ה אות ו' ואות ז')

זווג ב':
ל"ט) ע"י תשובה ל"ת.

ד' זמנים דנוקבא:

מ) א' הוא, מומן הנקודים קודם התיקון, שאז היתה נקודה תחת היסוד, שאז היה בה כח הדין, ועוד לא קבלה המיתוקים דמדת הרחמים. וע"כ נבחן מקומה, לפי מדרגת אצילות של עה"ס דאור ישר, שהיא תחת היסוד דו"א. הומן הב' הוא, בזמן העיבור הא' דתיקון ז"א, שאז נכללת בקו האמצעי בב' המדות: שהן ת"ת ויסוד מכח עלית נה"י לתג"ת, ונמצאים שלשתם, ת"ת ויסוד ומלכות, נכללים זה בזה, ושם נשלמה הנוקבא במדת היסוד. ג' הוא, ביניקה דו"א, שנתפשטו נה"י מתוך תג"ת, כי ז"א השיג ע"י היניקה בחינת המסך דבחי"א שהם הכלים דתג"ת, ואז קנתה הנוקבא מדת ת"ת, בסוד עשר נקודות, שפירושן עביות דמסך דבחי"א, המעלה או"ח בקומת תג"ת, שבכח אוה"ח הזה מתלבשות עה"ס דקומת תג"ת בהפרצוף דו"א. ונבחנת ע"כ גם קומת הנוקבא שוה אליו, מחמת שבאו"ח שלה הוא נמדד. אלא שמבחינת הנוקבא ביחסה עצמה, אין כאן אלא בחינת הנקודות של קומת הת"ת, כלומר בחינת המסך עם העביות שבו, שנקראים נקודות. ד' הוא, בגדלות דו"א, שאז הנוקבא נשרשת בדעת שלו, כלומר, שהמסך והעביות שבו מעלים או"ח עד לבחינות ע"ס דג"ר דנשמה, ששם בחינת תב"ד, ואז מקבלת הנוקבא בחינת המסך של בחי"ב, ומשמשת ביסוד דראש שנקרא דעת. והנה בד' הזמנים האלו לא הגיע עוד שום תיקון לפרצופה עצמה של הנוקבא, כי כל אלו הד' הזמנים היו הגדלת הנוקבא שבגופו דו"א, שבכל מדרגה ומדרגה היא נמצאת בקומה שוה אליו, אלא היא בחינת המסך

לוח התשובות לפירוש המלות תתלג

ע"ש. הרי שהעליון אינו נותן להתחתון מבחינת הזווג שעל המסך דבחינת עצמו, אלא רק בהתאם להרשימות דעביות הנשארות בהרשימות שעלו אליו. ומתוך שבהרשימות שעלו לראש דגלגלתא, לא היתה בהם עביות דבחי"ד, ע"כ גם הוא שינה מקום הזווג שלו שהיה בפה, ועלה לבחינה חיצונית שלו, שהוא התוסס, כדי למדוד אותה הקומה, הנמצאת בבחינת המסך דתחתון. ועד"ו גם בפרצופי אצילות, שבהתאם להעביות הנמצאת בהמ"ן של התחתון הדבוקים באח"פ של העליון, הוא מעורר בעצמו, אותה בחינת מסך, שיש בה שיעור העביות שבהמ"ן דתחתון. ומודד לו כל קטנות מדותיה.

ובזה תבין, שבעת שז"א משפיע בחינת העיבור להנוקבא, הנה הוא נותן לה מבחינות העביות שהיה מתוקן בזמן העיבור של עצמו, אשר אז היתה הנוקבא שבגופו נכללת בג' מיני עביות של קו אמצעי, וקנתה אז מדת היסוד, כנ"ל. הנה אח"כ אחר תשלום גדלותו דז"א, ומתחיל לתקן הנוקבא בבחינת עיבור, הוא מעורר גם אז בחינת העיבור שבנוקבא שבגופו, שהיתה בזמן הב' הנ"ל, והנוקבא שבגופו משפיעה לה מבחינת מדת היסוד, שהיא קומת העיבור. הרי שגם הנוקבא האמיתית קבלה בחינת מדת היסוד שלה, שבזמן הב' הנ"ל, כמו הנוקבא שבגופו, אלא היא אינה מקבלת אותה עתה, כי עוד איננה עתה במציאות מ"ן אפילו, ואיך תקבל, אלא אח"כ כשעולית למ"ן לזווג הב' שלה, שמתחלת להצטייר בבחינת העיבור, אז הנוקבא שבגופו משפיעה לה ממדת היסוד. וע"כ נחשב זמן הב' לבחינת שורש תיקון גם להנוקבא הנפרדת. וכן בזמן הג' שהנוקבא שבגופו דז"א, משגת אז מדת הת"ת, כי קבלה שם עביות דבחי"א המוציאה קומת תג"ת, הנקראת מדת הת"ת, נבחן שגם הנוקבא הנפרדת קבלה עתה בחינת שורש תיקון היניקה שלה, שהרי אח"כ כשז"א ישפיע לה בחינת היניקה, הוא מעורר בחינת המסך והעביות שהיה לו עתה

ועביות וכל בחינת אוה"ח שבהמדרגה, שכל זה מכונה בשם ב"ן. והז"א הוא בחינת הקומה עצמה דאור ישר שבהמדרגה, שכל זה נקרא בשם מ"ה, אשר מ"ה וב"ן אלו, הם באמת גוף אחד ממש, שאי אפשר להתגלות שום מדרגה זולתם, וע"כ אין זה כלל בחינת הנוקבא ממש, אלא הנוקבא מקבלת אח"כ כל השורשים שלה מבחינת הנוקבא שבגופו דז"א, כמ"ש במקומו, וע"כ אנו מחשבים את העליות של הנוקבא שבגופו דז"א, גם לבחינות שורשי תיקונים אל הנוקבא הנפרדת דז"א, דהיינו מדרגתה עצמה, ממה שהיתה שם קומה מיוחדת לפני עצמה, בזמן הנקודים.

וענין ראשי התיקונים הבאים עם הגידול של הנוקבא דז"א, הנ"ל. הוא, משום שאין העליון משפיע להתחתון שלו מכת מדתו שבעצמו, אלא רק מהבחינה שכנגדה הנכללה תוך פרצופו עצמו מזמני הקטנות שהעליון עצמו עבר בהם. למשל כשמשפיע להתחתון בחינת נפש דנפש, הוא משפיע לו מזווג היוצא על בחינת מסך של עצמו, שהיה בו בזמן שגם הוא לא היה אלא בחינת נפש דנפש. וכן הולך ומודד להתחתון שלו, מתוך נרנח"י דעיבור של עצמו, כי כל מיני המסכים האלו שעליהם נעשו הזווגים שלו דעובר, בתוך העלי עליון שלו, ע"י התכללותו בו, כן הוא מעורר עתה אותם באותם הכחות ממש, שע"י ההתכללות בתוכו המ"ן דתחתון, הוא משפיע לו את המדות האלו. וזה דומה כמ"ש בפרצופי א"ק, בלידת פרצוף ע"ב דא"ק מהעליון שלו, שהוא פרצוף גלגלתא דא"ק, אשר הרשימה דמסך דטבור, דגלגלתא דא"ק אחר שנזדכך כולו, העלה כל הרשימות שנשארו אחר הסתלקות דע"ס דגוף, והביאם עמו להראש דגלגלתא. ונכלל ונתעבה בהתכללות הזווג של ראש, כמ"ש בתחילת חלק ה' בדברי הרב, אשר, הרשימות לא עלו למקום הזווג דפה דראש ששם בחי"ד המוציאה קומת כתר, אלא שעלו לחוסם, ושם בחוסם נעשו עליהם הזווג, וע"כ לא יצאה שם אלא קומת חכמה ולא כתר.

מתקן אותה במוחין דיניקה מזמן הג' שלו. ואח"כ במוחין דו"ק שהם הנסירה, ואח"כ המוחין דגדלות עצמם, מזמן הד' שלו. וכשהיא מקבלת מזמן הג' שלו את מדת הת"ת, אז נקראת הנוקבא, ה"ת דהוי"ה, וכן נקראת צלע, וכשהיא מקבלת מזמן הד' שלו, אז היא פרצוף נפרד הימנו, ונקראת בשם לפי עצמו, אדניי אלקים.

זמן הה' של הנוקבא, היא כשמקבלת דלת וציר א' ומנצפ"ך א' ע"י ז"א, שאז נקראת נער חסר ה'. והם בחינות הע"ס דכלים שמקבלת מז"א, המכוונות אותיות, דהיינו כל בנין פרצופה של גמר הקטנות דנפש רוח שלה. כי בגמר הקטנות כולה מקבלת כל כ"ז האותיות שבבנין הקטנות בשלימות. אלא שהם מבחינות דינים, כי הקטנות היא דינים, כנודע. והיסוד שלה כולל כל כ"ז האותיות האלו, כי בו מקום העביות והזווג שמהם יצאו אלו כ"ז האותיות דקטנות. ונבחן בהם, ראש תוך סוף, כמו בע"ס, שיש ע"ס דראש, וע"ס תוך, וע"ס דסוף, שפירושן ע"ס דסיומא, כן בחינות כ"ב האותיות הן בחינת הראש ותוך, שבבנין הכלים שלה, וה' האותיות מנצפ"ך, הן בחינות הכחות הסיום שבה, שהם ה"ג, שכת הצמצום שבהם מסיים אל הכלים כולם. בדומה שמנצפ"ך באות בסופי המלות.

וזמן ו' הוא, בשעה שמקבלת בחינת דלת וציר ומנצפ"ך ב', שלא ע"י ז"א, שהוא זמן הנסירה שלה, בעת שמקבלת מוחין דו"ק, שהם בחינת העלאת אח"פ שלה מבי"ע, המתחברים עמה למדרגתה. שאז היא משגת גם הכלים הפנימים שלה, הראויים להלבשת נשמה. ואז היא משגת בחי' כ"ז אותיות, מהכלים הפנימים, שהם מאמא שלא ע"י ז"א. ומנצפ"ך הן ה"ג ממוחקות.

וזמן ז', הוא עליתה להשגת המוחין דנשמה, כי עתה שכבר יש לה אח"פ שלה, היא ראויה לעלות למ"ן בשביל המוחין דגדלות עצמם שהם האורות. ומכאן היא באה לבחינת פב"פ עם ז"א כמ"ש במקומו.

בזמן הג', דהיינו בחינת מדת הת"ת שנשארת בהנוקבא שבגופו גם אחר הגדלות, מכח אין העדר ברוחני, כנ"ל. ועד"ז כשמשפיע אל הנוקבא הנפרדת שלו אח"כ מוחין דגדלות, הוא מעורר את בחינת הנוקבא שבגופו, מבחינת מה שקנתה בזמן הד' את מדת הדעת, שפירושו ממסך ועביות דבחי"ב. ולפיכך אנו מחשבים את ד' הזמנים האלו, שהמה באמת רק זמני גידול של הנוקבא שבגופו דועיר אנפין לבדה, ועם כל זה אנו מחשבים אותם לבחינות ראשי תיקונים בשביל הנוקבא הנפרדת ג"כ, כי אח"כ אחר תשלום גדלותם דו"ן הגדולים אלו, ויתחילו לתקן את הנוקבא הנפרדת, אז המה משפיעים מבחינות הגידולים האלו של הנוקבא הגדולה שבגופו דו"א, לאט לאט כל בחינה ובחינה, בהתאם להמ"ן של הנוקבא הנפרדת שהמה מתכללים בהם.

והנה בזמן הד' הנ"ל, הכולל כל הגדלות דו"א, אז מתחיל תיקון הנוקבא הנפרדת. כי בעת שע"י המוחין דאבא ירדה הה"ת מעינים שלו, והחזיר אח"פ הנפולים שלו אל קומתו, הנה אז גם גו"ע דנוקבא הדבוקים באח"פ אלו, אשר בעת הנפילה נמצאים האח"פ אלו במדרגת הנוקבא, בלי שום הכר ביניהם, הנה בהכרח גם הם עלו עמו בסוד הביאה קדמאה שלהם, ואח"ז בביאה השניה התחילו גו"ע להצטייר בעיבור, כנודע. הרי שעתה בזמן הד' מתחיל מציאותה של הנוקבא. ועתה מתחיל הביאה קדמאה שלהם.

ולפיכך כל ד' הזמנים שחשב הרב בזמני הנוקבא, הם מתחילים אחר הזמן הד' של הז"א, דהיינו אחר שנעשה גדול לגמרי. כי כן כתב הרב להדיא, בדף תשע"ב אות ס', שתחלת הי"ב שנים של נוקבא מתחילות אחר גדלות ז"א. אלא כמ"ש לעיל, שז"א מתקן אותה מתוך מדותיה של גידול הנוקבא שבגופו עצמו, בזמנים דקטנות של עצמו. וע"כ בעיבור נותן לה מזמן הב' שלו, שמגדיל אותה במדת היסוד. ואח"כ

לוח התשובות לפירוש המלות תתלה

זכרים:

מא) אם הפרצוף מקבל האורות מהעליון, והאורות מקובלים בתוכו, בכל אותה השלימות שהיו להם למעלה, במקום יציאתם בהעליון, אז הוא נבחן לזכר. (תשנ"ח אות ל"ז)

חותם נקרא נדת:
מז) ע"י תשובה ל'.

זווג מיניה וביה:

מב) אם הפרצוף מזווג עם הנוקבא שבגופו, ולא בנוקבא נפרדת ממנו, הרי זה מכונה זווג מיניה וביה: "מיניה" סובב על צד הזכר שבו ו"ביה" סובב על צד הנוקבא שבו. (תשנ"ה אות ל"ב)

זווג נשיקין:

מג) זווג דנשיקין הוא זווג המתקן את הג"ר של הפרצוף, ונמשך מאור חדש דבקע לפרסא, ויצא דרך הטבור דא"ק, והאיר לג"ר דנקודים. אבל ז"ת דנקודים עדיין לא קבלו תיקונן, עד שירד האור דרך היסוד דא"ק, והאיר ליסודות דא"ר דנקודים. וזווג הזה שהיה לצורך ז"ת, מכונה זווג דיסודות. ומשם ואילך נוהגים ב' זווגים אלו: א', לתיקון ג"ר, וב', לתיקון ז"ת. גם זווג הא' מכונה פעם זווג רוחני, או זווג עליון. והב' נקרא זווג תחתון. (תשמ"ה אות ט"ז)

זווג עליון:

מד) ע"י תשובה מ"ג.

זווג תחתון:

מה) ע"י תשובה מ"ג.

חותם:

מו) ב' חותמות יש ביסוד דנוקבא: אחד בבחינת שקיעה, וב', בבחינת בליטה. א' הוא הארת הגבורות שהיא מקבלת מז"א, וחותם הזה ה"ס תחום. ב', היא מקבלת מאמא, וחותם הזה הוא חומת, כלומר, חומת שמירה. וזה היא מקבלת מג' לבושי נה"י דאמא הבאים עם המוחין שלה, שהם ג'

חיצוניות:

מח) ד' מלכים יצאו בעולם הנקודים מד' הקומות דא"ר, מבחינת מחזה ולמעלה. שהם דעת ותג"ת. וד' מלכים יצאו שם, מד' הקומות דישסו"ת מבחינת מחזה ולמטה, שהם ב"ש ת"ת תחתונים, ונהי"מ. וע"כ נחלקת ג"כ בחינת תיקונם באצילות: שתיקון המלכים שמחזה ולמעלה, נקרא פנימיות. ותיקון המלכים שמחזה ולמטה נקרא חיצוניות. (תשמ"ט אות כ"ב)

חלק מרוחא קדמאה:

מט) ב' חלקים נבחנים בהאי רוחא דשדי בה בעלה בביאה קדמאה: א' הוא, מה שיצא שם על בחינת המסך של האשה עצמה, שזהו חלקה לבנינה עצמה. ב', מה שיצא שם על תוספת המ"ן של התחתון, הדבוקים באח"פ שלה. וזהו חלקו של התחתון, אשר המה אצלה בפקדון, כל עוד שאין התחתון עצמו מוכשר לקבל את כללות הקומה ההיא שיצאה שם, והיא נותנת לו לשיעורים, בדרך המדרגות, מתחלה נפש, ואח"כ רוח, עד שמשלים לו גרנח"י דנפש, ואח"כ נותנת לו סדרי מדרגות הרוח, עד שמסלקת כל קומתו של התחתון מה שיצא על המ"ן שלו בביאה קדמאה. ואז נפסק לה אורח כנשים, כי אין לה עוד מה להוליד, ולא נשאר בה כי אם חלקה עצמה, שהיא כל החיות שלה. ואם גם זה החיות נסתלק ממנה היא מתה, בסו"ה בצאת נפשה כי מתה. ע"י תשובה י"א. (תשמ"ה אות ט"ז)

חסדים דמ"ה דמ"ה:

נ) אבא סתם נקרא מ"ה. וחסדים דמ"ה דמ"ה שבאבא, פירושם, החסדים שהם מ"ה

של אבא, המכונה מ"ה סתם. והם בחינות חכמה וז"א דבינה דמ"ה. (תת"ה אות ק"ב)

חסדים דמ"ה דב"ן:

נא אמא סתם נקראת ב"ן, וע"כ צד מ"ה שבה, נקרא חסדים דמ"ה דב"ן דאמא, שפירושו, החסדים שהם מ"ה דאמא, הנקראת ב"ן סתם. והם בחינות בינה ומלכות דבינה דמ"ה. (שם)

חצי שיעור ר':

נב) ת"ת, שהוא תג"ת, נקרא ר' עם ראש, להיותו קומה דבחי"א, שיש בה תג"ת נה"י, שתג"ת הם בחינת כח"ב דחסדים, וע"כ הם בחינת ראש, ונה"י שבו, הם בחינת גוף. אבל היסוד, שהוא קומת נה"י לבד, וחסר בחינת תג"ת, ע"כ הוא נבחן לר' קטיעה, שאין לה ראש. כי חסר לו בחינת הנה"ח דתג"ת, אלא שיש לו רק בחינת כללות לבד מהם, שהיא קומת מלכות לבד, כנודע. ונבחן ג"כ לחצי שיעור של ה' הגדולה, כי נה"י הם חצי פרצוף דז"א הכולל ו"ק. (תשמ"ז, אות כ')

חפירה:

נג) ע"י תשובה ט'.

חקיקה:

נד) ע"י תשובה ט'.

טפה:

נה) כי אינו ממשיך מהמוחין אלא בסוד הזווג לשעתו, ותיכף מפסיק אותו, אלא שמספיק רק לקבלת הנוקבא, והנוקבא ממשכת להגדיל את הטפה ההיא בהארותיה, וכיון שהיסוד אינו ממשיך בהארתו, ע"כ נבחן הארתו, שהיא בסוד טפה. (תשנ"ו אות ל"ה)

טפת אודם:

נו) אמא מזריע האודם שבהולד, והוא בחינות המ"ן שלה, שהם בחינת גו"ע

דתחתון, שעלו ונבררו מהקליפות, ועדיין ה"ת בעינים שלהם, דהיינו כח הצמצום והדינים. והם נקראים ג"כ ה"ג, להיותם בחינת ב"ן וגבורות. והאב מזריע הלובן שבהולד, שהוא בחינת האורות היוצאים על הזווג של התכללות המ"ן והעביות שלהם תוך המסך דקטנות של או"א. והאורות האלו, הם טפת מ"ד, ונקראים ה"ת. באופן שחלק אמא בהזווג ההוא, הוא בחינת המסך דקטנות דבחינת עובר של עצמה, אשר שמה נכללת העביות של המ"ן שהם הנה"ג, וחלקו של אבא הוא, המשכת האור העליון, המכה בהמסך והעביות שבמסך דאמא, ומב' אלה נבנה הולד. (תשפ"ז אות פ"ב)

טפת לובן:

נז) ע"י תשובה נ"ו.

יוד נקודות:

נח) המסך והעביות, הגורמים הכאת האור בהם, הם נקראים בשם נקודות, והיינו רק מטרם שבאים בסוד הזווג. ומשום שהמה ראויים להעלות או"ח ולהמשיך קומה של ע"ס, ע"כ הם מכונים יוד נקודות. (תשע"ב אות ס"א)

יין המשמח:

נט) בחינות ה"ג, שהן בחינות של ב"ן, שיצאו ונבררו מתוך הקליפות, וחזרו ונתחברו בבנין האצילות, נבחן שגורמות שם שמחה גדולה, וע"כ מכונות הגבורות ההן, בשם יין המשמח. בדומה לאדם שנאבד לו הון רב וחזר ומצאו. (תשפ"א אות ע"ג)

יין מתהפך לדם:

ס) הנה כל עלית מ"ן, היא ע"י תפלות ומעשים טובים של התחתונים. ואם התחתונים חוזרים לסורם אח"כ, הנה הם גורמים, שאותם המ"ן שכבר נבררו ונתחברו לקדושה, בסוד יין המשמח, (ע"י תשובה נ"ט) הנה עתה גורמים העונות שחוזרים ונופלים מהקדושה

לוח התשובות לפירוש המלות תתלז

המ"ן, דהיינו בחינת המסך ועביות של בחינת כ"ב אותיות הן כ"ו, כי הן נבחנות בה' אותיות הסיום שנקראות מנצפ"ך. כי המסך והעביות שבהן הן כחות התחום והסיום המעב על אור העליון מלעבור על התחום שלהן, כי זה הוא כח הצמצום הרוכב עליהן, שמכח זה יש הכאה ביניהן, ומולידות או"ת, שהוא הממשיך והמלביש לאו"י. כנודע. ולפיכך אלו ה' אותיות מנצפ"ך, הן השרשים והמוצאות של כל כ"ב האותיות, כי כל הכלים אינם, רק התפשטות המסך מניה וביה לעשרה כלים כנודע, בסוד התפשטות המלכות של ראש לגוף בפרצופי א"ק. הרי שכ"ב האותיות הן תולדות של המנצפ"ך, שה"ס ה' מוצאות שבפה הפרצוף, שעל ידי ה' מוצאות אלו נולדים גם מתבטאים כל כ"ב האותיות שבהמדבר. ויש סוד בזה, שבכתב, באות ה' אותיות מנצפ"ך בסיום המלות. אבל בעל פה, הן מוצאות והתחלות אל כ"ב האותיות. ולפיכך יש ביחד כ"ו אותיות באלפא ביתא.

מדת היסוד :

סה המלכות נקראת בשם רביעית, בסו"ה רביעית ההי"ן. והוא מטעם שהיא אות רביעי דשם בן ד', ועיקר הטעם הוא כי "רביעי" הוא מלשון זווג, ולפי שמקום הזווג הוא בהנוקבא, ע"כ נקראת בשם רביעית. ונודע, שבעולם התיקון, נעשה היסוד בחינת המקום לזווג, תחת המלכות שבפרצופי א"ק. ע"כ קבל היסוד ג"כ שם הזה, ונקרא רובע. בסו"ה ומספר את רובע ישראל. ויש עוד טעם, כי שיעור דגופא, ד' בריתות, כלומר שיש בו ד' מקומות הזווג, בסוד ד' בחינות העביות אשר בהמסך, וע"כ נבחן כל יסוד לבחינת רובע. כי אין הפרצוף נשלם אלא עד שתהיה בו ד' בחינות הזווג בשלימות, שהן: קומת נה"י, וקומת תג"ת, וקומת חב"ד דנשמה, וקומת חב"ד דחיה, ואז נשלם. כנודע וע"כ מדת היסוד דכל קומה נבחנת לרובע א' של שלימות הגוף. (דף תשס"ט אות נ"ב).

להקליפות, ומתהפכים שם לדם, שהוא מזון החיצונים ע"י תשובה ל'. (תשפ"א אות ע"ג ודף תשפ"ו אות פ')

ירושלים :

סא) בחינת יסוד החיצון של המלכות, נקראת בשם ירושלים. וגם בחינת העטרה שבה נקראת בשם ירושלים. שהיא נקודת המלכות דנוקבא. (תשפ"פ אות ע"א ודף תשצ"ח אות צ"ה)

כלי המעלה מ"ן :

סב) בהיות שאח"פ דכל מדרגה, נפלו למדרגה תחתונה ממנה, נמצאו מדרגות גו"ע דתחתון, עם אח"פ של העליון, דבוקות תמיד זה בזה, הן בשעת הקטנות דעליון, הן בשעת הגדלות של העליון. כי בשעה, שהעליון מעלה אח"פ שלו, נמצא בהכרח שגם גו"ע דתחתון עולים עמו. ולפיכך נבחנים אח"פ דכל מדרגה, שהמה בחינת כלי המעלה המ"ן דתחתון, דהיינו בחינות גו"ע שלו, לטעם היותם דבוקים בו תמיד. אלא רק בשעת גדלות התחתון, דהיינו שהוא עצמו משיג אח"פ שלו, ונשלם גם הוא בע"ס, אז הוא מתפרד לעצמו במדרגתו לפרצוף נבדל מן העליון. (אות י"ג ואות כ"א)

כ"ב אותיות :

סג) אותיות פירושן כלים. וכ"ב אותיות הן כוללות כל בנין של הפרצוף, כמו שכ"ב אותיות שבכתב, כוללות כל החכמות שבעולם, כי ע"י צירופיהן של כ"ב האותיות אפשר לבאר כל החכמות שבעולם. כן הדבר בענין הכלים של הפרצוף, שהכלים ההם מסוגלים לקבל ולהשפיע כל אורותיהם ע"י הזווגים של הכלים שבהם, כי הזווגים שבהספירות יש להם דמיון עם הצרופים של האלפא ביתא. והבן. (אות פ"ה)

כ"ו אותיות :

סד) כשאנו מבחינים לדבר גם מבחינות

מדת הת"ת:

(סו) מדת הת"ת היא ד' בריתות, כי אין שלימות לז"א פחות מזה. כי כל זמן שאין לו מוחין דחיה, נבחן לחסר, ואינו ראוי להוליד. וז"ס דשיעורא דגופא ד' בריתות הוא כלומר, שיהיה לו ד' קומות, שהן נמשכות לו בסוד ד' היסודות. כנ"ל תשובה ס"ה (שם)

מחיצות:

(סו) הכלים, דהיינו הגוף של הפרצוף, באים מהתפשטות המסך של פרצוף ההוא, ולפיכך מוגדר כל פרצוף בבחינות מחיצות לעצמו, דהיינו לפי מדת העביות שבהמסך, אם מבחי"א אם מבחי"ב וכדומה, ואין למשל, פרצוף דבחי"א יכול לקבל משהו מן פרצוף דבחי"ב, משום שמחיצות של בחי"ב שבהכלים דגופו מעכבים עליו. וכל ההבדל שבין המדרגות ניכר רק בהמחיצות האלו, כלומר שבהם שולטים הגבולות והעביות, המוסתעפים מבחינת המסך דאיתו פרצוף (תשע"ו אות ס"ז וס"ח) הכולל של כ"ב האותיות דכל פרצוף, נמצא ביסוד דאיתו הפרצוף, דהיינו בהמסך אשר שם, שממנו נולדו ויצאו כ"ב האותיות שלו. והן מצוירות שם בציר של ד' אחת, בסוד דלת וציר. (ע"י תשובה כ"ח) שהציר כולל בתוכו ב' ההין מחוברות יחד, שמהן מתפשטות ב' ווין, ויש ציר ודלת א' דו"א, מעת הקטנות. ויש ציר ודלת ב' מצד אמא מעת הגדלות. ובשעת גדלות כשמשגת את דלת וציר הב', נמצאות ב' הדלתות מתחברות זו עם זו בצורת ס' סתומה. הסוגרות בעד העובר, שלא יוכל לצאת משם לחוץ. וכת הסגירה הוה נמצא בהוין שהן בחינת היסוד עצמו, כי עתה בשעת הגדלות, שכבר ירדה הה"ת מן הציר, שה"ס הצמצום וכת, הדין שהיה שם. לא נשאר עוד שם שום עביות רק מן היסוד, עצמו, משורשו שביסוד דע"ב, והוא מסיים לכל אורות שבנוקבא, אפילו בבחינות חסדים שבה, בסוד שכחו נמשך מיסוד דע"ב, ואמא עד הוד אתפשטותה.

ואורות דחסדים דאמא, נפסקים ואינם נוגעים בו. וע"כ הוא סוגר ממנו ולמעלה ביסוד דאמא, שאפילו משהו חסדים אינם עוברים דרכו. ולפיכך מכונה זה ס' סתומה, כי הד' ווין אשר שם מתחברות יחד וסותמות החסדים, שמיסוד דאמא והלאה, שלא יתפשטו אף משהו. וכיון שכל הסתומה הזאת נעשית מכח הארת יסוד דע"ב, שבהכלי שלו לא שלטה בחינת הקטנות דה"ת בעינים, ולא בחינת השבירה, כנ"ל בתשובה כ"ח. ע"כ היא שמירה מעולה ביותר מפני כחות הדין והחיצונים, שאין להם שום אפשרות לינק מכחות הדין שישנם שם בהולד עצמו. והבן. (אות פ"ז)

מ"ם סתומה:

(סח) ע"י תשובה ס"ז.

מ"ן:

(סט) מ"ן, פירושם, גלגלתא ועינים של התחתון, שהיו דבוקים במדרגה אחת עם אח"פ דעליון הנפולים, וע"כ בשעת גדלותו של העליון, שכבר השיב לעצמו את אח"פ שלו הנפולים, ונעשו לנה"י חדשים שלו, הנה בהכרח שנמצא בהם גם גו"ע דתחתון, והם הנבחנים שם בבחינות מ"ן. באופן שכל פרצוף שכבר השיג בחינת הגדלות שלו, יש לו גו"ע דתחתון שלו דבוקים בנה"י שלו, ומשמשים אליו למ"ן.

אמנם דבר זה צריך להבנה רבה, כי ענין המ"ן הללו אינן אלא בחינות מסך ועביות, שנתבארו היטב בהחלקים הקודמים בפרצופי א"ק, ואין ביניהם שום שינוי של משהו; לבד משינוי מקום, כי שם נתקן המסך והעביות בכלי המלכות, וכאן נתקן בכלי היסוד דכל פרצוף, (ע"י תשובה כ') ועוד שינוי מעשה, שהמלכות קבלה למדת היסוד, כלומר, שנתוסף בה גבורה ועביות של בחינת יסוד דע"ב, כנ"ל בתשובה כ"ח. בסוד שאול הנחבא אל הכלים, ומלבד זה כל שאר העינים המה דומים זל"ז לגמרי, דהיינו הווג דהכאה ומדידת הקומות וכו', שיצאו

דסימא של כ"ב האותיות שבראש תוך שלה. ובחינת המ"ן של התחתון המתכללים בתוך אותן מנצפ"ך, נבחנים בשם מ"ן סתם.

עוד יש להבחין שיש ב' מיני מ"ן בהנוקבא שבגוף עצמה: א', מ"ן מזמן הקטנות שלה, שהמה בחינות גבורות ודינים, להיותם בבחינת העינים הגורמים חסרון נה"י בהכלים, וג"ר באורות. ויש מ"ן מזמן הגדלות שלה, שכבר ירד כח הדין והצמצום מעינים ובאו למקומם לפה, ואלו הם גבורות ממותקות ביותר, המכונות י"ן המשמח, והן חשובות עוד יותר מבחינת המ"ה שבגוף, בסו"ה אשת חיל עשרת בעלה.

וכל המתבאר בנוקבא שבגוף, נהג ג"כ בנוקבא הנפרדת שוה בשוה, כי הנוקבא הנפרדת חוזרת ומקבלת כל אותן מדרגות המ"ן מהנוקבא שבגוף. כנ"ל בתשובה מ'. אלא הוויגים של הזכר ונוקבא שבגוף נקראים זוויגים מיניה וביה. והזכר והנוקבא הנפרדת יש בהם זוויג ממש. כי המה ב' פרצופים גמורים, שלכל אחד יש נוקבא שבגוף. כי המ"ה וב"ן שבזכר, המה דו"ג שבזכר. ומ"ה וב"ן של הנקבה המה דו"ג של הנקבה. וזה הכרחי הוא, כי אין פרצוף בלי מ"ה וב"ן. (כנ"ל דף תשל"א אות א' ודף תתי"א אות ק"ט).

מנצפ"ך:

ע) בחינות מסך ועביות דפרצוף שנשארו בו מזמן הקטנות שלו, הם מכונים בשם מנצפ"ך. ובשם הזה אנו מבדילים בין המ"ן של התחתון, שהם דבוקים באח"פ דפרצוף הנוקבא, לבין המ"ן דהנוקבא עצמה, הנשארים בה מעת עיבור של עצמה. כי המ"ן דתחתון מחויבים להכלל בהמסך דעיבור של הנוקבא עצמה, ואז הם מקבלים קומת העיבור, וע"כ המ"ן דעיבור נכללים במנצפ"ך דנוקבא, שהנוקבא מעלה אותם למ"ן אל הו"א, ואז נבנה גם העיבור בהמ"ן

שם על המסך שבכלי מלכות, כן יוצאות כאן על המ"ן. גם ענין התכללות המסך ורשימות דתחתון בהראש דעליון הנוהג שם בלידת כל פרצוף, כן הדבר כאן, אלא שכאן נבחן התכללות זו, בשם עיבור במעי אמו. והוא בחינת כח העיבור, שנתחדש כאן ע"י הגבורה של היסוד, המכונה ב' ויין או דלת. (כנ"ל בתשובה כ"ח).

ויש ע"כ להבחין בכל זוויג, שיש בהנוקבא, ב' מיני מ"ן: א' של עצמה, דהיינו אותה הבחינה של מ"ן שלה עצמה, בעת שהיתה נכללת בהעליון שלה בסוד מ"ן, וכן אחר ביאתה למקומה, ששמשה למ"ן בשביל הזכר שבה, כי בכל פרצוף יש דכר ונוקבא, שהם נקראים מ"ה וב"ן, שפירושם, בחינת המסך ועביות הנקראים ב"ן ונוקבא, וקומת האור שיוצאת על המסך הזה, שנקראת מ"ה או זכר. ואין לך פרצוף שלא יהיה בו מ"ה וב"ן, כי אין אור בלי כלי, דהיינו בחינות המסך והעביות שהאור מכה עליו, וע"י אוה"ח יוצאים כלים, כמ"ש בפרצופי א"ק, אלא שיש כאן הוספה על הנוקבא שבגוף דכל פרצוף, אשר גם הכלים הישנים של פרצוף הנקודים, המוצאים מבי"ע, גם המה מתחברים עם הנוקבא שבגוף. ולכן כל אלו בחינות המ"ן שהנוקבא שבגוף שמשה עמהן לצורך גוף הפרצוף, הנה כל המדרגות של המ"ן נשארו בה, מבחינת אין העדר ברוחני, ובשעה שהמ"ן של התחתון נכללים בה, ורוצה לתקן אותם, אז היא מזווגת עם הזכר שבגופה, על בחינות מ"ן מאחת מן המדרגות הללו שהיה לה בזמן קטנותה, דהיינו מהבחינה שכנגדה כלפי המ"ן דתחתון המתכללים עמה באותו הזוויג, ועמה היא מתקנת המ"ן דתחתון. הרי שיש כאן ב' מיני מ"ן: א', של עצמה, שנחקקו בעצם בנינה מקטנותה כנ"ל. וב' הם המ"ן דתחתון הדבוקים באח"פ שלה. וכדי להבחין ביניהם נקראים המ"ן של עצמה בשם מנצפ"ך, שהמה מבנין כ"ז אותיות דגופה עצמה, אשר מנצפ"ך הן בחינות נה"י

שלו, והוא מקבל קומתו. שז"ס שאוכל מה שאמו אוכלת. וז"ס עובר ירך אמו הוא, כי המ"ן של העובר מתכללים במנצפ"ך שלה, ואין להם הכר לעצמם. ועי' בתשובה ס"ט. (אות ע"ג)

מנצפ"ך א':

עא) עי' תשובה א', יש ב' מיני מנצפ"ך בהנוקבא, א', מומן הקטנות שלה, שהן בחינות גבורות ודינים, מפאת הה"ת שבעינים שלהם, הגורמת חסרון ג"ר. ויש מנצפ"ך מומן של הגדלות דנוקבא, דהיינו שכבר ירדה הה"ת מהעינים שלה. ומנצפ"ך אלו הן גבורות ממותקות, והן חשובות יותר מהחסדים. ומנצפ"ך הא', הנוקבא מקבלת מז"א. ומנצפ"ך הב', מקבלת מאמא. (אות ע"ג ואות צ"ה)

מנצפ"ך ב':

עב) עי' בתשובה ע"א.

נסירה:

עג) בעת קטנות, הנוקבא דבוקה באחורים דז"א, וכותל דז"א, שהוא בחינת אחורים דז"א מעת קטנותו, משמש ג"כ להנוקבא. אלא ע"י המוחין שהיא משגת מאמא, המורידים הה"ת מעינים שלה, היא מחזרת אליה אח"פ שלה, שהמה נעשים לה לנה"י חדשים, הנעשים אחורים אליה, ואז ננסרים ונפרשים זז"ן זה מזה, כי יש לה אחורים משל עצמה. (אות י"ג ואות צ"ב)

נער חסר ה':

עד) בעת שמקבלת הציר ודלת ומנצפ"ך דז"א, שהם דינים (עי' תשובה כ"ח). אז נקראת נער חסר ה'. (אות צ"ז)

נער עם ה':

עה) אחר שקבלה הדלת וציר ומנצפ"ך ב' מאמא, שלא ע"י ז"א. שהם גבורות ממותקות, נקראת הנוקבא, נערה עם ה' הרומזת לה' גבורות הממותקות. (שם)

נפש המלכות:

עו) אחר שהנוקבא משגת כל הגדלות שלה, דהיינו ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן שלה, אז נבחנת בנפש שלמה. וראויה להוליד. (אות י"א י"ד)

נקבה:

עז) מלכות דאצילות נקראת בשם נקבה, להיותה מקבלת אורוניה מז"א דרך נקב החוזה. עי' תשובה י"ח. כי האורות העוברים דרך מסך ונקב, המה נחלשים ומתמעטים. עי' אות ג' ויש טעם ב'. שהיא ר"ת של ד' זמנים שבה, שהם: נערה, קטנה, בוגרת, ה' תתאה. (תשנ"ט אות ל"ט ודף תשס"א אות מ"ד).

נקודה תחת יסוד:

עח) הנקודה שמתחת היסוד, היא שורש המלכות דז"א, הנמצאת תחת ו"ק שלו. ומשם עלתה ונכללה בכל קו אמצעי דז"א, בבחינת נוקבא שבגופו, ואח"כ הנוקבא הנפרדת דז"א, לוקחת כל אותה ההתכללות. (דף תשע"ה ד"ה אחורים)

נשמות אנשים זכרים:

עט) נשמות הנצורות מהגבורות הבאות עם המ"ד מז"א, הן נשמות אנשים זכרים. (אות מ"ב)

סליק ברעותא:

פ) הזווג הנעשה על בחינת מסך שאין בו אלא עביות דבחינת כתר, שהיא רק בחינת השורש של עביות, נקרא זווג דרעותא, או סליק ברעותא. משום שהכתר הוא שורש לכל הרצונות שבד' הבחינות, כנודע. (אות א').

ע"ב קד"ם:

פא) אח"פ הנפולים דכל פרצוף, המוחזרים לו בעת הגדלות, ע"י הארת הזווג דע"ב ס"ג, ונעשים לאחורים שלו, דהיינו לנה"י חדשים, המה מרומזים בהגימטריא

עיבור ט' ו' חודש:

פז) בפנימיות, אפילו עיבור א' הוא ט' חודש, כי נה"י נכללים בחג"ת וחג"ת בחב"ד, הרי ט' בחינות. ועיבור ב' דמוחין בפנימיות, נמשך מבחינת עתיק, דהיינו ו"ת דעתיק המלוכשות בגלגלתא דא"א. ומתוך שאין השגה בחסד דעתיק, ע"כ אין כאן אלא ו' חודש, דהיינו ו' חודש למקוטעין. (אות כ"ו וכ"ח)

עיטרא דגבורה:

פז) היא ה"ג השייכות להנוקבא, שהן בחינת ב"ן. (אות ע"ו)

עיטרא דחסדים:

פח) היא ה' חסדים: חג"ת ג"ה המקבילים לה' הבחינות כח"ב זו"ן. (אות מ"א)

עצמות הגבורות:

פט) מטרם שהגבורות באות בזווג עם החסדים, שעוד אין להן בחינת ג"ר, הן נקראות הארת הגבורות ולא עצמות, וכשמשגות בחינת ג"ר שלהן ע"י הזווג עם החסדים, אז נבחנות לעצמות הגבורות. (אות ק"ג)

פסיעה לבר:

צ) בהיות הכלי דיסוד משורשו בע"ב דא"ק, מחוסר לגמרי מה"ח, אע"פ שיש בו משלימות החכמה, נבחן שהוא מחוץ להתפשטות של הבינה, כי הבינה רק עד הוד אתפשטותה, וכל מקורו דיסוד הוא רק מהתפשטות אבא, עם בחינת הארת חכמה, ע"ד שהיה לו בפרצוף ע"ב דא"ק. לפיכך כשז"א הוא בעיבור, אין הארת אמא מגעת להתפשט אל הכלי דיסוד שלו. ונבחן שהוא בבחינת פסיעה לבר. אמנם היסוד נכלל בת"ת, ומשם מקבל הוא, אבל המלכות הנכללת בעיקר בהיסוד, נמצאת שקבלה את מדתו, והמלכות שבעיבור נמצאת משום זה, בבחינת פסיעה מלבר. (תשס"ו אות נ').

ע"ב קד"ם, שהוא בחינת ב' אחורים דראש וגוף: אשר הוי"ה פשוטה היא בחינת ראש, שהריבוע והאחורים שלה, דהיינו י' י"ה יה"ו יה"ה, בגימטריא ע"ב. והוי"ה במילוי ב"ן, היא בחינת גוף, והאחורים שלה המרומזים בהריבוע, דהיינו: יוד, יוד ה"ה, יוד ה"ה ו"ו, יוד ה"ה ו"ו ה"ה, בגימטריא קד"ם, שביחד הם בגימטריא רי"ו. והם הכלי המעלה מ"ן הבא עם הביאה קדמאה. (אות י')

עובי הקו:

פב) בעת העיבור, כשנכללו נה"י בחג"ת אלו באלו, נתעבה הקו האמצעי יותר מהקצוות. שהם רק נכפלו אבל בקו האמצעי נכללו ג' בחינות אלו באלו, שהן: ת"ת, יסוד, ומלכות. ונודע שעביות, פירושה, גבורות ודינים. ע"י תשובה כ"ת. (דף תשס"ד אות מ"ט).

עיבור א':

פג) העיבור שהוא לעצם מציאותו של הפרצוף, נקרא עיבור א'. והעיבור שהוא רק לתוספות טובה, דהיינו לתוספות מוחין, ולא לעצמות הפרצוף, נקרא עיבור ב'. (אות ל"ג ואות מ"ט).

עיבור ב':

פד) ע"י תשובה פ"ג.

עיבור י"ב וט' חודש:

פה) עיבור א', הוא בחינת התכללות נה"י בחג"ת, שהם ו' בחינות. ויש שם ו' בחינות אלו מאו"א, וו' בחינות מא"א, שהן י"ב בחינות. וכאן העיקר הוא א"א. ובעיבור ב' יש התכללות נה"י בחג"ת, ושניהם בחב"ד הרי ט' בחינות. וכאן עיקרן הוא רק מאו"א. וחודש פירוש, חידוש בחינה. וב' עיבורים אלו הם בבחינת חיצוניות הפרצוף. (אות כ"ד)

ציון:

צא) בחינת היסוד דנוקבא הפנימי, הנחתם מכ"ז אותיות דאמא, נקרא בשם ציון. (אות ע"א)

צלם:

צב) כשהמוחין מושפעים מהעליון אל התחתון, הם מקבלים עצם לבושים מבחינת הכלים דעליון. והלבושים ההם, מכונים צל"ם: הצ' היא בחינות נה"י, והל' היא בחינות חג"ת, והם' היא בחינות כתב"ד. (אות ס"ז)

צלע:

צג) בעת שהנוקבא דבוקה אב"א באחורי חזה דז"א, היא נקראת צלע. כי דבוקה בגוף שלו, ושניהם משמשים בכותל אחד. (אות נ"ז)

קיסטא דחיותא:

צד) כשהפרצוף עולה למ"ן, הוא נשאר במקומו. בהסתלקות המוחין, ואז נבחן, שנשאר בו בחינת קסטא דחיותא. שפירושה, רשימה מן המוחין שלו, שהיא בחינת הקיום שלו. בדומה בערך, לאדם ישן, שעם הסתלקות כל הכחות ממנו, מ"מ אינו נבחן למת, אלא שיש בו קצת חיות, באופן שהוא מוכשר שיחזור כל חיותו בעת שינער משנתו. כן הרשימה הזו, שנקראת קסטא דחיותא, היא החזרת ומקבלת המוחין שלו כולם, בעת שהמוחין יחזרו לו מהעליון. (תת"י אות ק"ח).

קצת חיות:

צה) בהאי רוחא קדמאה דנטלה הנוקבא בבאיא קדמאה, יש ב' חלקים: א', השייך לבנינה עצמה, וב', מה ששייך להבנים שלה. ע"י תשובה י"ג. ותשובה מ"ט. ואחר שהבנים כבר נטלו כל חלקם מהאי רוחא קדמאה, הנה נשאר בה עוד החלק של עצמה, והחלק הזה מכונה קצת חיות. (תשמ"ה אות ט"ו).

רביע ת"ת:

צו) ע"י תשובה ס"ה. ותשובה כ"ו.

רובע ישראל:

צז) ע"י תשובה ס"ה. ותשובה כ"ו.

רוחא דשדי בגוזה:

צח) בעת שז"א ונוקבא עולים למ"ן לאו"א עלאין, שאז מזדווגים שם בהיכל או"א, בפעם הא' אחר הנסירה, אז נותן לה רוחא, שהוא בחינת עצמות הגבורות של הנוקבא, דהיינו בחינת ג"ר שלה, ומשלים את נפשה, ונשלמת בע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שלה. והוה נקרא רוחא דשדי בה בעלה בבאיא קדמאה. וביאה קדמאה זו היא זווג פב"פ של הזו"ן. אמנם כלפי בחינתם עצמם נבחן הביאה הקדמאה זאת, בבחינת זווג אב"א, להיותם משמשים בהכלים דאו"א, כלומר, שהם אז נכללים בהזווג דאו"א גופייהו, והם עצמם אינם עולים בשם. להיותם נכללים באו"א בסוד מ"ן. וע"כ נבחן באמת הזווג הזה על שם או"א, אלא להיות שאו"א אינם מזדווגים על בחינות מ"ן של עצמם, רק במ"ן של זו"ן, ע"כ נבחן לזווג פב"פ דזו"ן, כי הזווג נעשה על מ"ן שלהם ולא על מ"ן דאו"א. והבן היטב. (אות ק"ה)

רוחא קדמאה:

צט) ע"י תשובה צ"ח.

רי"ז:

ק) הכלים דאח"פ המושבים להפרצוף לעת גדלות, נבחנים בשם הגימטריא של רי"ז, כי להיותם בחינת אחורים נבחנים בריבוע השמות, ולהיותם בחינות הכלים הישנים מנקודים. נבחנים להו"ה במילוי ב"ן, והריבוע דהו"ה פשוטה ומליאה דמילוי ב"ן, הם ע"ב קד"ם, שבגימטריא רי"ז. ע"י תשובה פ"א. ובחינות האורות שבהם, הם מהו"ה של ע"ב, כי אין ה"ת יורדת ממקומה להעלות את אח"פ הנפולים, זולת ע"י טפת הזווג מע"ב, כנודע, וע"כ נבחנים האורות

שבהם שהם ג' ע"ב: המתלבשים באלו אח"פ המוחזרים, וג' פעמים ע"ב, הם ג"כ בגימטריא רי"ו. (אות י' וי"ז)

שוקע:

קא ע"י תשובה ט'.

שינה:

קב) כשהפירצוף עולה בסוד מ"ן, נבחן. במקומו עצמו, בסוד שינה, שפירוש, הסתלקות המוחין, באופן שנשאר בתוכו בחינת קסטא דחיותא. ע"י תשובה צ"ד (תת"ט אות ק"ו ותת"י אות ק"ח).

שליש מדת היסוד:

קג) בכל ספירה יש ג' שלישים. שהם בחינות גו"ע וג"ר דבינה, כנודע, כי רק אלה נשארים למעלה מצמצום ב'. ואח"פ דכל מדרגה נפלו למטה ממנה. והם עיקר עצמות המדרגה, כי אח"פ המוחזרים בעת גדלות, אינם נחשבים לעיקר בהפירצוף, אלא רק בחינות תוספות. לבד מהכלי דיסוד שלא יכלה לקבל מג"ר דבינה, משום דבינה רק עד הוד התפשטותה. כנודע. וע"כ נצטרף לו השליש תחתון מסוד המלכות. ונעשה לו

עטרת שלו. וזוהי המתקה הראשונה של המלכות, שנעשה לחלק של עצמות היסוד, דהיינו לשליש תחתון שלו. (תשס"ב אות מ"ו ודף תשס"ג ד"ה ולפיכך).

שמרי יין:

קד) כדמיון היין, שאחר שמסננים אותו נשאר אחריו השמרים ההכרחים אליו. כן בבירורים של הספירות שאחר הבירורים, נשאר תמיד פסולת שאינה ראויה להתברר באותה המדרגה. והיא חוזרת לתערובות הקליפות בסוד שמרי היין. ע"י תשובה ל"ד. (אות ע"ג)

שש נקודות:

קה) בעיבור אין נגלה בו אלא ג' נקודות. שהן נה"י, כי חג"ת אין להם בחינות עביות ומסך, וע"כ המה מתלבשים ומתכללים בתוך ג' הנקודות דנה"י. אבל ביניקה הוא קונה העביות דבחי"א, שאז העביות ההיא כוללת שש נקודות, שהן, חג"ת נה"י. וזכור כאן כי נקודות פירושן עביות של מסך, שהיא מזדווגת בהכאה עם אור העליון ומוציאה מדת הקומה. (אות נ"ג ואות נ"ה)

לוח השאלות לענינים

- קו) מה הם ב' הזווגים שבפרצוף. ממעלה למטה, וממטה למעלה: שבא' העליון נוטל תחלה, ומשאיר הגרוע להתחתון. ובב' התחתון נוטל תחלה, ומשאיר המשובח להעליון.
- קז) מה הם ב' חלקי אורות שבאח"פ דעליון בהיותו למ"ן בעלי עליון.
- קח) מהו ההפרש, בין: זווג א' שעל המ"ן, ביאה קדמאה, רוחא קדמאה, כלי קדמאה, מ"ן ראשונים אשר אינם חסרים. ונסירה, ופי שנים.
- קי) למה הרוחא קדמאה שורש לכל הברורים שבעולם.
- קיב) למה אין האשה מתעברת מביאה ראשונה.
- קיד) באיזה מצב מושפעה הרוחא קדמאה, אם אב"א, או פב"פ דו"ן.
- קטו) למה המ"ן דווג הא' הם בלי ציור.
- קטז) איך כוללת האי רוחא דשדי בגווה, כל הבנים שיוולדת עד שבהסתלק הרוחא, יופסק לה האורח כנשים ותעמוד מלדת.
- קצו) למה צריכים ביאה קדמאה, וכלי ורוחא, וביאה שניה, ויניקה, ונסירה וכו', לכל זווג וזווג, אשר בנשמה חיה יחידה.
- קצא) למה הרוחא קדמאה דו"א, אינו מספיק להגדלות דנוקבא.
- קצב) כמה מדדגות מוכרחות להתחבר בכל עלית מ"ן.
- קצג) מה הפירוש שהמ"ן עולים רק ב' פעמים.
- קצד) כיצד הם ב' הסדרים שבהמ"ן, קבא) כיצד הם ב' הסדרים שבהמ"ן, קכב) למה ענין העלאת המ"ן הוא תמיד.
- קכג) ע"י מי נעשה תחלת העלאת מ"ן מתוך הקליפות.
- קכד) ע"י מי נעשה תחלת העלאת מ"ן מבחינות האורות, דהיינו הרשימות.
- קכה) מתי עולה הפרצוף מעצמו, ומתי נצרך להעליון שיעלה אותו.
- קכו) איך יוכל התחתון לעלות למ"ן לעליון בעת שיש לו מוחין דיניקה.
- קכז) למה המ"ן רמוזין תמיד בשם ב"ן.
- קכח) מהם המ"ן דבחינת העובר, ומהי בחינת המ"ן שבהנוקבא עצמה.
- קכט) למה מתיחס הצטיירות העובר אל כ"ב האותיות, ולא למנצפ"ך.
- קל) מאיזה שורש נקראים העליון עם התחתון אחים זה לזה, ומאיזה שורש הם אב ובן.
- קלא) למה ג' הפרצופים הראשונים משתלשלים ונאצלים זה מזה יחיד מיחיד, וזו"ן צריכים לג' פרצופים א"א ואו"א שישתתפו באצילות.
- קלב) למה או"א יש להם עיקר בשערות רישא ודיקנא דא"א, ולזו"ן אין להם עיקר מציאות באצילות.
- קלג) למה הנוקבא אינה יכולה לקבל כלום, זולת מז"א.
- קלד) למה השליש תחתון דיסוד הוא נקודת המלכות.

קלה) למה אח"פ נחשבים לנה"י.	קנה) באיזו זמנים משיג נרנח"י דניצוצין.
קלו) מאין היא מציאות הנוקבא דאצילות.	קנו) באיזו זמנים משיג העובר, נרנח"י דאורות.
קלז) מהו התיקון הנרצה מעלית נה"י לתג"ת שבעיבור.	קנז) מתי הנוקבא ראויה להוליד.
קלח) איזה תיקון מגיע להנוקבא עם העיבור דז"א.	קנח) למה הנוקבא מתחלת מחזה ולמטה דז"א.
קלט) איזה תיקון מגיע להנוקבא עם היניקה דז"א.	קנט) למה הבוצינא דקרדינותא העומד בחזה דז"א, הוא חלק אור של המלכות.
קמ) מהו התיקון שהנוקבא מקבלת ממדת היסוד.	קס) מהו הפירוש, שהבוצינא דקרדינותא עושה נקב באחורי ז"א, כדי להשפיע להנוקבא.
קמא) מהו התיקון, שהנוקבא מקבלת ממדת הת"ת.	קסא) למה מקום הזווג מכונה בשם נקב או פה.
קמב) למה יסוד ומלכות דנוקבא אין להם על מה שיסמוכו בו"א.	קסב) למה בחינת המלכות דנוקבא אינה בחינה גמורה.
קמג) כיצד נתקן היסוד דנוקבא מכח הכאת הגבורות דאחורי חזה של הו"א.	קסג) למה נצרך זווג דנשיקין, לעיבור א' דז"א.
קמד) איך יוכל הנוקבא לקבל מנצח והוד דז"א, אחר שנעשו לחו"ג.	קסד) מאחר שהיה זווג דנשיקין גם בעיבור ז"א, א"כ למה לא קבל גדלות דג"ר תכף.
קמה) איך חתמו תג"ת דז"א, ליסוד של הנוקבא.	קסה) מהו הפירוש, שהנוקבא לוקחת מוחין שלא ע"י ז"א.
קמו) איך עולים בעת גדלותו דז"א, תג"ת שנעשו לחב"ד, ונה"י שנעשו לתג"ת, ובאו לו נה"י חדשים.	קסו) מה גרם להנוקבא, שתלביש כל קומתו דז"א מאחוריו.
קמז) מהו ההפרש בין גבורות זכרים, לבין לגבורות נקבות.	קסז) כיון שהלבישה כל קומתו דז"א למה הלבישה אותו רק מאחוריו, ולא בפניו.
קמח) למה הה"ח והה"ג נקראים בשם עטרין.	קסט) מהי הסבה, שהנוקבא בעת קטנותה היא דבוקה בכותל אחד בו"א, אב"א.
קמט) מאין באה פתיחת הדלתות ללידה.	קסט) מהו הפירוש, שבעת הנסירה מוכרחים להסתלק המוחין דז"א.
קנ) מה גרם, שיהפכו עליה ציריה.	קצ) מהו הפירוש, שבינות וגבורות שבמוחין דז"א מסתלקים ממנו ומתלבשים בנוקבא.
קנא) מהו כח המצייר שברחם.	
קנב) מהו כח המעכב וסוגר להולד אשר בהרחם.	
קנג) מהו הגורם ללידת הפרצוף.	
קנד) מתי משיג העובר נרנח"י דכלים.	

קעא) למה אין הכר נוקבא בפרטות למעלה מאו"א.	קעז) מה הן כ"ח אותיות דמילוי של המילוי דעשר אותיות.
קעב) מה הם האורות ניצוצין וכלים הכלולים בהמ"ן.	קעט) מהי הוי"ה בריבוע.
קעג) איך מתתקנים הניצוצין וכלים שבבי"ע.	קפ) מהי בחינת המספר והגימטריא של הוי"ה.
קעד) מה הפירוש של רשות הרבים. ורשות היחיד.	קפא) מהו השם מ"ב דכורא שיש בטפת המיין דוכרין.
קעה) למה אין קליפות ח"ו באצילות.	קפב) מהו ההבדל בין השם מ"ב של אותיות הוי"ה. ובין שם מ"ב דאותיות אהי"ה.
קעו) מה הן ד' אותיות הפשוטות שבהוי"ה.	קפג) מהו החותם תוך חותם.
קעז) מה הן עשר אותיות דמילוי של הוי"ה.	

לוח התשובות לענינים

לבא ב' פעמים בבחינת מ"ן: א' בעלי עליון, וכלי ציור. ב' בהעליון, ואז מצטייר בעיבור. (אות ח')

קח) בהיות, שכל גו"ע דתחתון עולים יחד עם העליון שלהם, בעת עליתו למ"ן אל עלי עליון שלו לצורך מוחין דגדלות שלו. ונמצאים שניהם המ"ן דתחתון עם המ"ן דעליון כלולים בהווג של עלי עליון. ומתוך שאין ב' מיני מ"ן אלו שוים זל"ז ממקורם, ע"כ הכרח הוא, שהקומה דע"ס שיצאה על ב' מיני המ"ן הללו, יש בה ב' חלקים: א', מהמיוחס להמ"ן דעליון. ב', מהמיוחס להמ"ן דתחתון. (ע"י בסמוך בתשובה ק"ו) הרי ב' חלקי אורות כלולים באח"פ דעליון, כי העליון לוקח את שניהם, בסוד הבכור נוטל פי שנים. כי בחינת התחתון עוד אין לה שום ציור, שתוכל לקבל את חלקה. (אות ק"א.)

קט) השם קדמאה, סובב על הווג שנעשה על התחתון בהיכל העלי עליון שלו. ואצל הנוקבא דז"א, מורה על הווג הנעשה בהתכללות זו"ן בהווג של או"א בסוד מ"ן אליהם, שעם התכללות זו, נבחן, שהנוקבא מקבלת שם המוחין שלה ע"י ז"א בעלה, כי אינה יכולה לקבל מעלי עליון שהיא אמא, אלא ז"א נכלל באבא, ונוקבא נכללת באמא, ובאופן זה נמצאת הנוקבא מקבלת המוחין מן או"א, אמנם באמצעות ז"א, כי אי אפשר לה לקבל משהו אור, אם לא ע"י ז"א. וע"כ, מצד אחד נבחן שז"א נותן לה בווג פב"פ את הכלי המעלה מ"ן, והרוחא קדמאה, והוא להיותם מלובשים בפב"פ דאו"א גופייהו. אמנם מצד שני, אין ז"א בא בחשבון כלל עם הווג הזה, משום שהוא רק בחינת מעביר את האורות ההם אל הנוקבא, ולא קבל מהם לצרכו כלום, כי אינו צריך להם, כי כבר יש לו כל הגדלות

קו) זווג א' של הפרצוף הוא לעיקר אצילות שבו. דהיינו להקטנות של הפרצוף. ונקרא ג"כ עיבור א'. וזווג הב' של הפרצוף הוא לצורך הגדלות שלו, שהוא רק בחינת תוספות טובה ואינו עצמות. ונקרא ג"כ עיבור ב' לצורך מוחין. (אות א' וב')

קז) כשהפרצוף עולה לצורך הגדלות למ"ן לעליון שלו, ומשיג שם האח"פ הנפולים שלו, ע"י הורדת ה"ת מעינים, כנודע, הרי המ"ן של המדרגה התחתונה של הפרצוף העולה, עולים עמו יחד, כי זה הכלל שכל אח"פ של מדרגה, כלולים בגו"ע דתחתון להמדרגה ההיא, שמשום זה נמצא, שבכל עלית מ"ן כלולים בהכרח ג' מדרגות יחד. כי העליון העולה עם אח"פ שלו לעלי עליון, הוא לוקח עמו גו"ע דתחתון שלו, הדבוקים באח"פ שלו, ונמצאים ב' מיני מ"ן בעלי עליון. אמנם הקומה שיצאה על התוספות מ"ן של גו"ע דתחתון, לא יכול התחתון לקבל אותה, כי התחתון לא יכול לקבל שום ציור בעלי עליון, כי כל מדרגה מחויבת לקבל רק מהעליון של עצמה. וע"כ כל הקומה ההיא לוקח העליון, בסוד הבכור נוטל פי שנים. אלא אח"ז כשיורד העליון למקומו, אז מזדווג העליון גופיה על גו"ע של התחתון הדבוקים באח"פ שלו, ובפעם הזאת מקבל התחתון ציור של עיבור שלו, שהוא נרנח"י דנפש. הרי שיש כאן לגו"ע דתחתון ב' זווגים: א' מה ששימש בבחינת מ"ן בעלי עליון ביחד עם העליון שלו, וזה נקרא זווג א' שעל המ"ן, או שנקרא מ"ן ראשונים. שפירושו, במדרגה ג' שלמעלה מהם, וע"כ בווג א' הזה, אין המ"ן מקבלים ציור. וזווג ב' של המ"ן, פירושו, כשהווג נעשה בהעליון שלו, כמו שצריך להיות על פי המדרגה, וע"כ בווג ב' הוא מקבל ציור דנרנח"י דעיבור שלו. הרי נתבאר שאין לך שום מ"ן שבעולמות שלא יתחייבו

הגם שלקחה אותה הנוקבא בעדן על שלימות שלה, כנ"ל, נבחן עוד שכל הקומה נשארה במילואה באו"א גופייהו, בסוד מ"ן ראשונים שאינם מסתלקים משם לעולם ואינם חסרים משם כנ"ל ודף תשל"ט אות ח' בסוד בנים בכורים.

והנך מוצא שכל השמות הללו שהם: ביאה קדמאה, כלי קדמאה, ורותא קדמאה, ומ"ן ראשונים מבחינת בנים בכורים שאינם חסרים משם לעולם. וזווג הא' שעל המ"ן מבחינת בלי ציור, וענין פי שנים שהבכור נוטל, ובחינת הנסירה דו"ן, והמוחין של צד בינות וגבורות הנכנסים בהנוקבא עם המוחין דגדלות של הנוקבא, כל אלו הבחינות יצאו יחד במקום אחד בזווג אחד, דהיינו בהיכל או"א.

כי העלית מ"ן והמוחין שיצאו בהיכל או"א, שהנוקבא קבלם באמצעות ז"א פב"פ, כנ"ל. הם הביאה קדמאה של הז"א, דהיינו בעת התכללותו באבא עצמו, כנ"ל. ויש כאן באמת ב' זווגים, א', להשלמת כלים, וב' להשגת האורות, אמנם שניהם נחשבים כאחד, כנודע. ונמצא שתחילה קבלה הנוקבא הכלי המעלה מ"ן, ואח"כ קבלה המוחין עצמם, עם חלקם של גו"ע של הנשמות, הנקרא רוחא קדמאה. כנ"ל. ומיחס המ"ן של גו"ע של הנשמות, נחשב להן לזווג א' שעל המ"ן שלהן, כנ"ל. גם נחשבים למ"ן ראשונים הנשארים באו"א, בסוד בנים בכורים, ואינם מסתלקים משם לעולם, אע"פ שאח"כ ירד הרוחא קדמאה עם הנוקבא למקומה, מ"מ נשאר הרוחא גם באו"א, בבחינת בנים בכורים כנ"ל. גם נודע, שבעת שהנוקבא השיגה הכלי המעלה מ"ן, דהיינו אח"פ שלה מחמת טפת הזווג דאבא, שהורידה הה"ת מעינים שלה, וחזרו האחרים שלה, למדרגתם כבתחילה, הנה עם זה נעשה הנסירה, כי השיגה אח"פ שלה, שהם אחרים, וכוותל שלם של הנוקבא מבחינת ג"ר, וכבר אינה צריכה לכותל דו"א, והיא נסרת הימנו. גם אז נעשה

הזו, עוד מטרים עליית מ"ן ההם, ולא עלה עם הנוקבא למ"ן עתה לצרכו עצמו, אלא להיות בבחינת מעביר האורות אל הנוקבא, וע"כ נקראת כל העליה והמוחין שיצאו כאן, רק על שם הנוקבא לבדה, עד שנקרא, כי היא מקבלת המוחין האלו שלא ע"י ז"א, כלומר, שז"א אינו בא כאן בחשבון, והבן היטב, ותזכור זה.

וכיון שכן, אנו עוסקים כאן רק מהנוקבא בלבדה, כי באמצעות זעיר אנפין, נחשבים או"א לבחינת עליון ממש להנוקבא, עד שיכולה לקבל המוחין דגדלות מאמא עצמה, על דרך הנ"ל. ועפ"ז נבחן, שבאח"פ של הנוקבא, שנכללו באו"א עתה בשעת הזווג, נמצאים דבוקים גו"ע של תחתון שלה, שהם גו"ע דנשמות הצדיקים, אשר קומת הזווג דמוחין דגדלות דנוקבא, יצאה גם על תוספות מ"ן דגו"ע של נשמות הצדיקים, אשר כלפיהן נחשב הזווג ההוא בבחינת עלי עליון, אשר קבלו עתה בחינת הזווג הא' על המ"ן שלהן, אשר קומת הזווג שלהן נוטלת הנוקבא, בסוד הבכורה, שנוטלת פי שנים, דהיינו חלקה עצמה, שהוא המוחין דגדלות שלה. וחלק של הנשמות. משום שבזווג הא' אין המ"ן דנשמות הצדיקים יכולים לקבל שום ציור. וקומה זו שהיא חלקם דנשמות הצדיקים שנטלה הנוקבא, היא המכונה רוחא קדמאה דשדי בה בעלה בזווגא קדמאה, ונקראת ג"כ מ"ן ראשונים, כי קומה זו יצאה על המ"ן דנשמות הצדיקים בפעם הראשונה. ואע"פ שאינן יכולות לקבל אותה, עכ"ז הן מרויחות הרבה מאד על ידי הזווג הא' ההוא: א', כי הנוקבא מקבלת בעדן כל הקומה ההיא, ואח"ז כשבאה למקומה, היא מזדווגת על המ"ן שלהן, ומחלקת אל הנשמות לאט לאט את הקומה הנ"ל שלקחה בעדן, הנקראת רוחא קדמאה, עד שמשלמת להן כל הבחינות הכלולות בהקומה, הרי שכל הריוח הוא שלהן. וב', הוא כי אין העדר ברוחני, ואותה קומת הזווג שיצאה על המ"ן שלהן באו"א,

זווג בכל המדרגות כולן עד א"ס ב"ה, משום שאין חידוש אורות יוצאים אלא מא"ס ב"ה, כנודע. וע"כ אותו הרוחא קדמא, הוא המביא תמיד בכל מ"ן ומ"ן, את התחתון להעליון, ובוה נחשב כל בחינות רוחא קדמא מכל הפרצופים לבחינת שורש לכל מיני המ"ן שמתחתיו, והבן. (אות ח')

קיא) כבר ידעת שביאה קדמא של זו"ן פב"פ הוא בהיכל אר"א, וע"כ המ"ן דנשמות שהם התחתון של הנוקבא, הדבוקות באח"פ שלה, בעת הזווג ההוא, אינן יכולים לקבל שם שום ציור של עיבור, כי כלפיהם נמצא הזווג במדרגה ג', שהוא למעלה משורשם, כי השורש של כל תחתון הוא רק בהעליון שלו לבד, כנודע, וע"כ אין האשה מתעברת במ"ן אלו הדבוקים באח"פ שלה, אלא אח"כ בביאה השניה, דהיינו בביאתה למקומה, שאז מקבל המ"ן הציור דעובר. (תש"מ אות ט').

קיב) מטרים שעולה למ"ן לקבל מוחין דגדלות, מוכרח התחתון להיות שלם בע"ס, דהיינו שיהיו לו בחורה, בחינות אח"פ הנפולים שלו, וע"כ צריך מתחלה להארת מוחין דו"ק, שהם מורידים הה"ת מעינים שלו ומחזירים לו את אח"פ, ואח"ז שכבר נשלם בע"ס, אז יכול לעלות למ"ן ולקבל בהם בחינות האורות דגדלות. (תשפ"ח ד"ה ונתחיל)

קיג) האי ביאה קדמא כוללת ב' זווגים: א', מוחין דו"ק, שהם מעלים לה האח"פ, ומשלימים בחינת הכלים שלה. ומזווג הזה מקבלת מז"א בחינת הכלי המעלה מ"ן. ואח"כ היא מקבלת בזווג ב', בחינות האורות של הגדלות, ומזווג הזה היא משגת מז"א את הרוחא קדמא (תת"ח אות ק"ד וק"ה).

קיד) הרוחא קדמא מושפע מז"א לנוקבא, בעודם שניהם כלולים באר"א, ז"א באבא, והנוקבא באמא. וממילא הם נחשבים

קומתה שוה לז"א, שהרי יש לה אחורים דבחינת גדלות, ועשרה כלים כמו ז"א, אלא מאחוריו דז"א, כי לא קבלה עדיין האורות, וכשמקבלת האורות בהיכל אר"א, אז משגת המוחין שלה ג"כ, אלא כל זמן היותה באר"א, אינם נבחנים לפב"פ שם, להיותה שם רק בסוד התכללות, ואין זו הלבשה שלמה להאורות. רק אח"כ שיורדת משם למקומה למטה, אז היא יכולה לחזור פב"פ עם ז"א. והנך רואה איך כל העינים הרבים הנ"ל, כולם יצאו כמעט בבת אחת, במקום אחד, וזווג אחד. וזכור זה היטב, כי ע"כ כל העינים הנ"ל מכונים בשם קדמא, או פעם א' וכדומה.

קי) כי כמו שצריכים קשר שהעליון יוכל להעלות אליו את המ"ן של התחתון שלו, דהיינו ע"י הכלי המעלה מ"ן, כנ"ל. כן צריך התחתון קשר שיוכל לעלות למ"ן להעליון שלו, אחר שכבר יש לו המציאות דמוחין דיניקה. כי אין התחתון יכול להתעלות ממקומו כמלא נימא, ואיך הוא יכול לעלות להעליון שלו בתורת מ"ן. והענין הוא כי אותו הכלי ורוחא שהם אמצעי בשביל העליון להעלות המ"ן דתחתון, הנה הם ג"כ משמשים בעת שנגמר במוחין דיניקה, שיכול לעלות שם במקום הרוחא שלו שנשאר בהעליון, בבחינת בנים בכורים שאינם חסרים משם לעולם, כי בכח המ"ן הראשונים, הנ"ל בסמוך בתשובה ק"ט, שהאיר כל תחתון בעלי עליון שלו, יכול כל תחתון הנגמר במוחין דיניקה, לחזור ולהעלות מ"ן לעליון שלו, ולהעלותו לצרכו, לעלי עליון, להיותו מיחס הזה דמ"ן הראשונים, בבחינות אחים ממש, כנ"ל, וע"כ מיחס זה נמצא כל תחתון עם העליון שלו בבחינת מדרגה שוה, להיותם באים מסבה אחת של עלי העליון, ואין מיחס הזה שום מעלה להעליון שיהיה יותר גבוה מן התחתון, וע"כ מבחינת האי רוחא, יכול התחתון לעלות לעליון. ולפיכך נעשה האי רוחא לבחינת שורש לכל המ"ן שבכולם, כי אין לך עלית מ"ן, שלא יגרום

בווג פב"פ כמו או"א עצמם. אמנם כיון שהאורות של הווג אינם מלובשים עוד בהכלים של עצמם, ע"כ נחשבים משום זה, שהם מבחינת עצמם במצב אב"א, שהרי האורות ההם אינם מתלבים בהם רק בהכלים דאו"א, רק עם התכללות המ"ן דו"ן. (אות ק"ד וק"ה).

קטו) להיות מקום הווג במדרגה ג' שלפניהם, ואין שום פרוץ יכול לקבל אלא מהמדרגה הסמוכה אליו. (אות ו')

קטז) למשל, אם העליון עלה למ"ן לעלי עליון להשגת נשמה. הנה המ"ן דתחתון הדבוקים שם באח"פ דנשמה של העליון, משיגים שם קומה דבחינת גו"ע דנשמה, שה"ס הרוחא, אשר העליון נוטל אותו בנוסף על חלקו עצמו, כנודע. אשר אח"כ בביאת העליון למקומו, אז נותן אותו רוחא להתחתון, ולא בבת אחת, אלא לשיעורים לאט לאט, כנודע. אמנם אחר שכבר קבל התחתון את הקומה כולה שיצאה בהעלי העליון על המ"ן דגו"ע שלו, ואין לו עוד מה לקבל, נמצא שנפסק ההולדה מהעליון שלו, בסוד חדל להיות לשרה אורח כנשים. כי אין לו עוד מה להוליד וליתן להתחתון, כי כל מה שנותן להתחתון רק משלו נותן לו, דהיינו מהאי רוחא. (אות ט"ו).

קיו) כי כל קומה כלולה בהכרח מה' בחינות נרנח"י, שבכל אחד יהיה לפי עצמו גם נרנח"י שלמים, כי אין מדרגת העיבור נשלמת מטרים שיהיו בה בחינת ג"ר דעיבור. וכו' עד"ו. באופן שבבחינת נשמה צריך שתהיה בה כ"ה בחינות של נרנח"י. ועד"ו בבחינת חיה ועד"ו בבחינת יחידה. ונודע, שבשעה שהעליון עולה לקבלת נשמה, נמצאת טפת הווג דע"ב ס"ג מורידה לו הה"ת מעינים לאזן, ואז יש לו ג' כלים ומסך דבחי"ב, ומקבל קומת בינה, ואור דנשמה. וע"כ, גם בחינת גו"ע דתחתון שהם דבוקים באלו

האח"פ, הנה גם הם רק מבחינת גו"ע דאזן, כמו אח"פ דעליון, ואין בשניהם מבחינת אור החיה ולא כלום, כי עדיין לא ירדה הה"ת מעינים לחוסם, המחזיר אח"פ דבחינת חכמה. וע"כ אי אפשר שיהיה כלול בהאי רוחא קדמא, זולת מבחינת מדרגת נשמה. ולפיכך אחר שהתחתון כבר קבל משם כל המדרגות שיש לו לקבל מבחינת נשמה, נפסק להעליון אורח כנשים, כי אין לו עוד מה ליתן לו. ולפיכך, בשעה שהעליון עולה לקבל מוחין דחיה, הנה אז מתחיל מחדש כל אותו הסדר, שנתבאר לעיל במוחין דנשמה. כי בשעה שמקבל טפת הווג המורידה לה"ת מאזן אל החוסם, שאז העליון מעלה את אח"פ דבחינת חכמה, שבהם מסך דבחי"ג, הנה יחד עם זה הוא מעלה בהכרח גם הגלגלתא ועינים דתחתון הדבוקים באח"פ אלו דבחינת חיה. וממילא שגם הם נכללו בווג, ויוצא על התוספות מ"ן שלהם, שוב בחינת האי רוחא קדמא, מבחינת חיה, וכן כל הבחינות הנקובות לעיל: ביאה קדמא ורוחא קדמא, וכלי קדמא, ומ"ן ראשונים בבחינת בנים בכורים, וענין פי שנים שהבכור נוטל, וענין הנסירה, והקומה השהו שבאחור, וווג פב"פ וכו', עד שהתחתון נוטל כל בחינות שלו גם מהאי רוחא דחיה, ואז שוב פסק אורח כנשים. ועד"ו חזור חלילה כל אלו הבחינות הנ"ל, בהשגת העליון המוחין דיחידה. הרי שלכל בחינה חדשה שאינה כלולה בהאי רוחא קדמא, חוזרים חלילה כל הבחינות שהיו מתחלה במוחין דנשמה. (הסתכלות פנימית אות ד')

קיח) כי הרוחא קדמא שיצא על בחינות מ"ן דגו"ע דנוקבא בעלי עליון, הנה הוא מבחינות הרשימות דו', ונקודה דנה"י דא"ק, הנמשכות לה דרך נה"י דא"א ודרך נה"י דו"א. ועתה להגדלות היא צריכה להרשימות דבחינת מסך של הס"ג דרך או"א, וע"כ היא צריכה לווג חדש דאו"א. (הסתכלות פנימית אות י"ג).

קיס) ג' מדרגות: תחתון, ועליון, ועלי עליון. ומלת העליון יהיה הפירוש, אותה המדרגה העומדת במוחין דיניקה. שהיא הראויה לעלות למ"ן מאליה לצורך המוחין דגדלות. ובהכרח שהוא נוטל עמו יחד את הגו"ע דתחתון הדבוקים באח"פ דגדלות שלו. הרי שיש ג' מדרגות בכל עלית מ"ן.

צריך להקדם העליון שעליו, וכן העליון מעלי העליון, עד שימשכו המוחין החדשים השייכים לאותו הזווג מא"ס ב"ה. הנה כל אחד מהפרצופים עד א"ס ב"ה, צריך למ"ן, שעליו הוא מזדווג, ע"י המוחין שכל אחד קבל מהעליון שלו, כנודע. והנה המ"ן האלו, מתעלים מתנא לעילא.

קכ) הפעם הא' לעלי העליון שלהם, שאז מקבלים בחינת הרוחא שלהם בהזווג שעל תוספת מ"ן שלהם. אלא שבזווג הא' הזה, אינם מקבלים שום ציור, והעליון נוטל חלקם. ובפעם ב' דהיינו אחר שיורדים עם העליון שלהם למקום העליון. אז נותן להם העליון הציור של עיבור. (תשל"ה אות ו').

והוא, כי יש ב' מיני פסולת, א', הם הניצוצין והכלים שנפלו לבי"ע. וב', הם האורות שאינם יכולים ליפול לבי"ע, כנודע, כי הם הרשימות של הכלים, המוכרחים להשאר באצילות. והנה כל בחינות הפסולת שהשאיר אחריו כל פרצוף ופרצוף מהעליוני, משום שלא היו ראויים בזמן אצילותם להתחבר לבנין פרצופיהם, הנה כל הפסולת הזה, נפל ונשאר ברשות הנוקבא דאצילות. כי אינם יכולים ליפול יותר, להיותם בחינת האורות שנשארו אחר הסתלקותם מהכלים שלהם. וע"כ בשעה שנשמות הצדיקים מעלים את המ"ן של חלקם להנוקבא דאצילות, הנה יש בהמ"ן הללו חלק לכל פרצופים עליונים עד א"ס ב"ה. כי זה הכלל, שבחסר נה"י דכלים חסרים ג"ר דאורות, וזה נוהג בהכלל כולו. כי מחמת צמצום הב' יצאו בינה וזו"ן דנה"י דא"ק ונעשו לבי"ע, כנודע. הנה החסרון הזה גורע בכלהו פרצופי א"ק, ומכ"ש אחר שביה"כ, ואחר חטאו של אדה"ר. וגם שהם תחתונים, עכ"ז, המילוי של התחתונים מחזיר האורות של העליונים כי כל תחתון, הוא בחינת מילוי של העליון שלו. כנודע.

קכא) ב' סדרים של בירורים נוהגים בהמ"ן בכללות. א', הוא בעת תיקון האצילות בתחלה. שאז עלו כל המ"ן בכללות יחד עם העתיק לראש הס"ג, והוא בירר מהם המשובח ביותר, ומה שנחשב לפסולת בעדו, נתנם לא"א, וא"א בירר המובחר שבהם בעד עצמו לבנינו, והפסולת נתן לאו"א, וכן או"א בירר המובחר מהם לבנינם, והפסולת נתנו לזו"ן. וכן זו"ן בירר המובחר שבהם, והפסולת נתנו לבי"ע, לבחינות נשמות הצדיקים. עד שבירר אדם הראשון חלקו, והשאר היה פסולת ממש למדור הקליפות. אמנם אחר החטא של אדה"ר, שכל הבירורים שלו חזרו ונפלו ממנו ונתערבו בתוך הקליפות. שהם סוד כל ששים רבוא נשמות שבעולם, שנשרו ממנו. כנודע, הנה התחילו הצדיקים שבכל דור ודור, לחזור ולברר את בחינות נשמתם מתוך הקליפות, ולהעלותם למ"ן לנוקבא דאצילות, ששם מקבלים תיקונם, והצדיקים מקבלים ממנה המוחין שלהם, בסוד נשמות חדשות שנתחדשו ע"י זווג זו"ן.

ולפיכך, הנוקבא מעלית כללות כל המ"ן השייך להעליונים, והיא מעלית אותם לז"א, וז"א נוטל מהם בחינה התחתונה הגרועה המיוחס לחלקו, וכל המשובח הוא מעלה לאו"א, וכן או"א נוטלים מהמיוחס לבחינתם, וכן המשובח מבחינתם מעלים אותם לא"א, וכן א"א נוטל חלקו לבד, וכל המשובח מבחינתו הוא מעלה לעתיק, וכן עד"ז כל פרצופי א"ק. הרי שכאן נעשה

ומכאן ואילך התחיל סדר אחר בענין הבירורים דמ"ן. כי מתוך שכל זווג וזווג

קכג) ע"י נשמות ורוחות ונפשות של התחתונים, שהם דרי ב"ע. כי אי אפשר לברר שום בירור אלא אם כן הוא במדרגה אחת המתיחסת עם אותם הבירורים. וכמו שאי אפשר לברר כלום ממעלה ממדרגתו, כן אי אפשר לברר כלום ממה שלמטה ממדרגתו. (תשל"ד אות ד').

קכד) כל בחינות האחרים של הרשימות שטרם בא זמן תיקונם, המה מונחים במקום הנוקבא דאצילות, מפאת היותם עוד בבחינת פסולת בכל הפרצופים העליונים. ואע"פ שגם הנוקבא עדיין לא תוכל לבררם, מ"מ אי אפשר להרשימות שיפלו לב"ע, להיותם אורות המתקנים, והם עצמם לצרכי עצמם אינם צריכים שום תיקון וכל תיקונם האמור, הוא רק לצורך הכלים וניצוצין. וע"כ תחילת העלאת מ"ן מהרשימות, היא ע"י הנוקבא. כמ"ש בתשובה קכ"א. (תשל"ד ד"ה ועם).

קכה) תחילת המיין נוקבין לצורך קטנות של הפרצוף, שאין להתחתון עוד שום מציאות, הנה אז, צריך אל העליון שלו שיעלהו. ואחר שכבר יש לו מציאות של עיבור ויניקה. דהיינו בחינת נרנח"י דנפש, ונרנח"י דרוח, אז יש לו היכולת לעלות למ"ן להעליון שלו מאליו. (תשל"ה אות ו').

קכו) יש קשר בין עליון לתחתון מבחינת הרוחא קדמאה דתחתון, שישנו בעלי עליון ובעליון, בסוד מ"ן ראשונים שאינם חסרים משם. והנה מבחינת הרוחא הקדמאה זו, נחשבים התחתון עם העליון כאחים זה לזה, ולמדרגות שוות יוחשבו, וע"כ יכול התחתון לעלות להאי רוחא שלו שהניח בהעליון בכל שעה שרוצה, כי הוא נחשב כמו מדרגתו עצמו. (הסתכלות פנימית אות י"ז).

קכז) כי כל ענין המ"ן אינם אלא מבחינת אורות ניצוצין כלים שנתבטלו ונשברו מעה"ס דנקודים. והנקודים נקראים ב"ן. (תש"מ אות ט').

סדר הפוך מבחילה בזמן תחלת התיקון של האצילות. כי אז כל עליון בירר המשובח בתחלה לעצמו, והגרוע נתן להתברר בתחתון שלו, כנ"ל. וכאן התחיל הבירור בהתחתון, וכל תחתון, נוטל הגרוע שבכל הכללות שברשותו, דהיינו רק מהמתיחס לבחינתו, וכיון שהוא תחתון הרי חלקו בהמ"ן יותר שפל וגרוע מכל העליונים ממנו. וע"כ, היותר מובחר ונעלה מבחינתו, הוא מעלה להעליונים, וכו' על אותו הסדר, עד שבאים האורות דא"ס ב"ה, והעליון מכולם מוריד מ"ד על המ"ן שהתחתון שלו העלה אליו, ומשפיע מהארתו אל התחתון הסמוך לו, וגם התחתון מוריד המ"ד שקבל, על המ"ן שלו, ומשפיע מהמוחין שלו למדרגה שלאחריו כו', עד שבאים המוחין אל הנשמות דצדיקים, שהיו הראשונים אל העלאת המ"ן. כמבואר.

קכב) כל עוד שלא נגמרו להתברר כל הניצוצין והכלים שנפלו לב"ע נמצאים סובלים מזה גם הפרצופים העליונים, כי כל תחתון הוא בחינת המילוי להעליון שלו, וע"כ החסרון של תחת כל התחתונים נוגע להעליון שבעליונים. כנ"ל בדיבור הסמוך בתשובה קכ"א. ונודע, שתשלום התיקון הוא עד דמטי רגלין ברגלין, דהיינו אשר רגלין דאצילות תסתיימו בשוה עם רגלי א"ק בנקודה דעוה"ז, שגם ג' עלמין ב"ע דפרודא יחזרו להיות אצילות ממש. וע"כ עד אז נמצא כל העבודה על התחתונים לברר מכלים וניצוצין השייך לחלקי נשמתם, ולהעלותם להנוקבא דאצילות, והיא לעליונים ממנה, ולגרום זוג במוחין העליונים, ויתקנו המ"ן בהמ"ד שלהם, שבוה עולים ומתחברים הכלים וניצוצים שלו מבי"ע לבנין הפרצופים העליונים ולנר"ן דצדיקים. שזה נוהג בכל יום ותמיד, עד שיתעלו כל הכלים והניצוצין מבי"ע עד גמירא, ואז ישוב הבי"ע להיות אצילות ויהיה גמר התיקון. (דף תשל"ד אות ה').

ע"כ גם בעולם אצילות, שעיקרו הוא מבחינת המסך דנקודים שנודרך ועלה למצח, היה זה מספיק להשתלשלות ג' הפרצופים הראשונים עד או"א. אבל ז"ן לא יכלו לבא מהשתלשלות המסך הזה דנקודים, כי הוא נמשך רק מבחינות נה"י דא"ק, שהם בחינות רשימות של מ"ה וב"ן דא"ק הפנימי, וע"כ גם באצילות, מוכרח עיקר מציאותו לצאת מנה"י דפרצוף הפנימי דאצילות, שהוא נה"י דא"א. אלא מתוך שכל פרצוף אינו יכול לקבל כלום מעלי עליונו, ע"כ צריכים ג"כ להשתתפות או"א, כדי שיעבירו אליו המוחין מא"א. וע"כ היה מוכרח ז"א דאצילות לג' שותפים, מה שלא היו צריכים כלל ג' הפרצופים הראשונים דאצילות (אות ז').

קלב) כבר נתבאר זה בסמוך בתשובה קל"א. שאו"א דאצילות הם כמו או"א דנקודים, שמספיק להם בחינות השתלשלות של המסך לעיקר עצמותם. וכמו שיצאו בנקודים מבחינת הסתכלות עינים באח"פ, דהיינו משבולת הזקן, כן הם יוצאים באצילות מבחינת חוסם פה דדיקנא דא"א, דהיינו מא"א שהוא הסבה אליהם, ואינם צריכים לג' שותפים. מה שא"כ ז"ן, שאין להם שום מציאות הארה לעיקר מציאותם מבחינת השתלשלות המסך דנקודים, אלא שהם צריכים לבחינות הרשימות של מ"ה וב"ן דא"ק הפנימי, כמו שלא יצאו בנקודים מהשתלשלות המסך דס"ג, ולפיכך, אין ז"ן דאצילות יכולים לקבל עיקר מציאותם מאו"א, אלא לנה"י דא"א הם צריכים, המקבל מבחינה שכנגדו בא"א, דהיינו מנה"י דא"ק הפנימי. (תשנ"א אות כ"ט. ואו"פ ד"ה או"א).

קלג) כי כן נוהג בכל המדרגות, שאינן יכולות לקבל זולת מן העליונה שלהן הסמוכה אליהן, ולא מן מדרגה קודמת להעליונה. כי כמו תחלת אצילות, כן סדר קבלת השפע זו מזו, היא בחינת סבה

קכח) בחינות המנצפ"ך הן המ"ן של הנקבא עצמה. ע"י תשובה ע"א. ובחינות גו"ע דתחתון הדבוקים באח"פ דגדלות הנקבא, הם המ"ן של העובר. וכל הזווגים הנעשים על המ"ן דעובר הם בהתכללות המ"ן דנקבא עצמה. (תשע"ט ד"ה וגם).

קכט) בנין הכלים של עה"ס דהפרצוף, נקרא כ"ב אותיות. וה' אותיות מנצפ"ך, הן ה"ג, שפירושן, כחות הסיום, שהם בחינות המסך ועביות, שעליהם נעשה הזווג דהכאה עם אור העליון, וע"י אוה"ת נולדות ויוצאות כל כ"ב אותיות. הרי שעיקר מציאות הפרצוף הוא כ"ב אותיות. וע"כ מהן מצטייר צורת הולד בכל פרטיו. אבל מנצפ"ך הן רק המולידות. (אות צ').

קל) מבחינת רוחא קדמאה, נבחן התחתון עם העליון לאחים זה לזה. כי מבחינה זו יצאו שניהם מאב אחד, שהוא עלי העליון. אמנם משם, עדיין התחתון אין מקבל שום ציור עד שבא לזווג פעם ב' במקום העליון, ואז מקבל ציור העובר. כנודע. וע"כ מבחינת בנין הפרצוף נבחן התחתון שהוא בן להעליון. כי העליון הוא הסבה המיוחדת לאצילות פרצוף תחתון (אות ח').

קלא) כי יש הפרש גדול בין ג"ר ובין ז"ת עוד משורשם בנקודים, כי ג' הפרצופים הראשונים, נגמר ויצא כל בחינת הקטנות שלהם, מבחינת האורות דנקבי העינים, דהיינו מהמסך דס"ג. אמנם ז"ת דנקודים לא קבלו משם אלא הארה מועטת, ועיקר מציאות שלהן מבחינת הקטנות יצא מסוד ו' ונקודה, שהאיר יסוד דא"ק אל יסודות דאו"א דנקודים. אלא הגדלות שלהן יצאה שם ע"י הזווג דאו"א שהם נדווגו על המ"ן דו' ונקודה שקבלו מיסוד דא"ק, והולידו כל הגדלות של זה"ת. כנודע. הרי שגם ז"ן דנקודים יצאו ע"י השתתפות של ג' פרצופים: מנה"י דא"ק הפנימי, ומאו"א.

ומסובבת בסדר השתלשלות המדרגות, ואין אחד מקדם לחבירו כמלא נימא. (תשנ"ה אות ל"ג).

קלד) כי בינה עד הוד אתפשטותה, וזה נמשך מראשית הצטיירות הכלים בע"ב דא"ק, כי בספירת הוד, נודככה בחי"א, וקומת החסדים הסתלקה מהפרצוף, שהוא אור הבינה, ולא נשאר אל היסוד כי אם אור המלכות, וע"כ נחקק בכלי דיסוד, חסרון של חסדים מהתפשטות הבינה. וכיון שכל כלי נכלל מג"ש, שמקורם הוא בחינות גו"ע שלמעלה מצמצום ב', שהם כתר חכמה וג"ר דבינה. שזה יוצא בזמן הקטנות דכל פרצוף, אבל אח"פ הבאים עם הגדלות אינם עיקר בפרצוף, והם בעובר ושב, כנודע. וע"כ נקבעו בכל ספירה ג' שלישים אלו. אכן היסוד שאין לו שורש בבינה, נשאר חסר שליש תחתון דבינה. ולפיכך קבל רק בחינת ה"ת שנכללה בבינה, והיתה לו לשליש תחתון. בסו"ה וכל בשליש עפר הארץ. (תשס"ב אות מ"ו).

הנוקבא דאצילות המתגלית היא הממותקת במדת הרחמים דה"ר. כי לשם עברה המלכות עם המסך שנתקן בה, ומשם היא עושה כל הזווגים. וכבר ידעת, שכל שינוי קל בהרוחנים, עושה הדבר לענין נבדל בפני עצמו. וע"כ נחשבת המלכות הממותקת, לבחינה אחרת מהמלכות שבא"ק דצמצום א'. ויש הוספה רבה בענין המלכות הממותקת, כי היא נתחברה בכל ספירה וספירה בסוד הנוקבא שבגופה המוכרת להמצא בכל פרצוף, שהיא מקום הנושא בתוכה את המסך המתקן עם העביות, והמעלה או"ת ומורד את כל קומת הפרצוף. ולפי"ז נמצאת בחינת הנוקבא בכל פרצוף ופרצוף מ"ב פרצופי האצילות. ולא עוד אלא עיקר מציאותה הוא בפרצוף הכתר, כי שם בחי"ד שהיא תכלית גדולתה. ומשם הולכת ומתמעטת עד קומתה עצמה, שהיא מבחינת שורש העביות, דהיינו בחינת הכתר שלה. שהיא תכלית המיעוט של מציאות הנוקבא.

אמנם ענין הנוקבא שאנו עוסקים בה, אינו ענין הנוקבא שבגופו דכל פרצוף, אלא עיקר העסק הוא בהנוקבא דז"א הנפרדת. הנקראת פרצוף המלכות של אצילות. והיא נבררה מקומת המלכות שיצאה בנקודים. ואע"פ שהיא באמת המציאות הקטנה יותר מבחינת מציאות המלכות, כי היא רק בחינת הנפש שלה. כנ"ל. אמנם היא בחינת הפרצוף דאצילות האחרון לכל קדושת האצילות, וע"כ היא בחינת האמצעי בין ב"ע דפרודא ובין האצילות הקדוש, שמשום זה אין שום תיקון מושפע לנר"ן של צדיקים, ולכל מציאות שבבי"ע זולת על ידיה, וע"כ כל העסק של החכמה היא רק בבחינת הנוקבא הזאת, שכל הנהגת העולמות בשכר ועונש עד לגמר התיקון הכל על ידיה. והתחלת אצילותה באה לאחר גדלות ז"א, משום שאח"פ דז"א בעת קטנות, נמצאים עם גו"ע שלה במדרגה אחת, מעת שביה"כ. וע"כ בעת שז"א מעלה אח"פ שלו מבי"ע,

קלה) כי ענין עלית ה"ת בה"ר אינו שולט כלום בג"ר דבינה, כנודע אלא בז"ת דבינה, ונמצא שאין כאן בחינת יציאה לחוץ למטה מצמצום ב' כי אם לזו"ן דבינה, וזו"ן הכוללים. ואין בחינות ג"ר נכללות בהצמצום הזה כלל. ונודע שעיקר זו"ן הם רק נה"י שבו לבד, כי חג"ת הם בחינות ג"ר דחסדים. והם נמשכים מג"ר של הבינה, ע"כ גם הם נחשבים למעלה מצמצום ב' ונמצא עיקר היציאה של אח"פ, שולט רק על נה"י לבד. (תשע"ה ד"ה אחרים).

קלו) זה ענין עמוק מאד, כי אמיתיות מציאות של הנוקבא, אינה במציאות זולת בא"ק. והיא נגנזה ברדל"א דאצילות. מתוך שהמלכות דא"ק מתלבשת בראש דעתיק. ומשם תתגלה לעתיד, בסוד אבן מאסר הבונים היתה לראש פנה. כי ראש פנה ה"ס רדל"א, שהוא ראש הא' דאצילות. וענין

בסוד הוויג במעי אמו, יצא שם וויג חדש על המ"ן, שאור הוויג ובחינת המ"ן, שה"ס המסך ועביות המעלה או"ת, הם בחינת קו האמצעי שבהספירות. והנך רואה איך עלית נה"י לחג"ת עושים התיקון דג' קוים. אמנם גם עליה זו, נעשה רק בבחינת התכללות בפרצוף העליון, כי א"א עצמו עורר בתוכו בחינת עליה דנה"י לחג"ת, כמ"ש במקומו. ובחינת תיקון קוים זו, עושה כל הספירות בסוד רשות היחיד. (תשס"ד אות מ"ט).

קלח) כי התיקונים שנעשו בעיבור יניקה ומוחין דו"א, אע"פ שהם נעשו עוד מטרם שהיתה הנוקבא במציאות, שהרי מציאותה מתחילה אחר הגדלות דו"א, מ"מ המה נחשבים לבחינות שרשי התיקון בשביל הנוקבא. והוא, כי אח"כ, כשבא ז"א לתקן להנוקבא, הוא מתקן אותה מבחינות ומני הקטנות שבו: ובעת שהוא משפיע לה מוחין דעיבור, הוא מעורר בחינת המסך וכל התיקונים שהיה לו בזמן שהיה בעצמו בעיבור. וכן בעת שמשפיע לה מוחין דיניקה, הוא מעורר את בחינות המסך והתיקונים שהיה לו בזמן היניקה, ומשפיע אותם להנוקבא. וכן בגדלות. ומטעם זה, נחשבים כל התיקונים שהיה לו"א, בסדר עיבור יניקה גדלות שלו, שהמה שורשים לתיקון עיבור יניקה גדלות של הנוקבא. (תשע"ב ד"ה ואחר).

קלט) ע"י תשובה קל"ת.

קמ) מדת היסוד, פירושה, קומת נה"י שהיא קומת המלכות, כנודע. אכן קבלה שם המלכות מדת היסוד ממש, דהיינו שנתכללה בעביות המיוחדת של הכלי דיסוד, שהיא בחינת הפסיעה לבר שלו, אבל יחד עם זה קבלה גם כן מיתוק גדול, משום שיש ביסוד, בחינת שלימות של חכמה, ממה שמקבל מבחינת יסוד דע"ב, והוא מקבלת גם הנוקבא ממנו. (תשס"ח אות נ"א. ובאור"פ ד"ה פסיעה לבר).

נמצא שהעלה עמו גם גו"ע של הנוקבא, והיא מתחברת עמו בבחינת תוספות מ"ן באו"א. ששם מקבלת וויג הא' שלה שהיא עוד בלי ציור. ואח"ז יורדת עם ועיר אנפין, והנוקבא שבגופו דו"א נותנת לה ע"י וויגה עם ז"א, בחינת הציור של עובר, וכו' עד שמקבלת השלימות של מוחין דיניקה. ואז היא עולית עם ז"א למ"ן פעם ב' לאו"א, ומקבלת מוחין דו"ק, שממוחין אלו היא ננסרת ונעשית לפרצוף נבדל מז"א. ונתבאר תחלת המציאות של הנוקבא, שמתחלת אחר הגדלות של ז"א, כי אז עולית בבחינת מ"ן, מבי"ע לאצילות. (תשע"ב אות ס"ו).

קלז) עיקר התיקון הנרצה בהעובר, הוא בחינת השתוף דמדת הדין במדת הרחמים, דהיינו לכלול ה"ת בה"ר, שהוא ע"י העלאת נה"י לחג"ת בסוד ג' גו"ג, שע"י נכללה המלכות שתחת היסוד דו"א בת"ת שבו, ונודע שת"ת היא בחינת בינה דחסדים, וגם מקבלת שם התכללות ממתת היסוד. וענין התכללות זו נקרא תיקון קוים כי בהיותה תחת היסוד, אין שם אלא קו אחד, דהיינו כמו שיצאו בנקודים זה תחת זה בקו אחד, כי רק ג"ר דנקודים יצאו מסוד ה"ת בעינים, שה"ס תיקון קוים, אבל ז"ת לא יצאו אלא מיסוד דא"ק בסוד ו' ונקודה, לאחר מכן, שכבר קבל היסוד האור החדש דבקע לפרסא, שפירושו, שביטל צמצום הב', וחזר צמצום הא' למקומו. הרי שהמלכות דו"א היתה בבחינת צמצום א', ועוד לא הגיע לה המיתוק דה"ר. ונמצא שעדיין אינה נכללת בכל ספירה וספירה בבחינת קו שמאל. אלא שהיא מתחתיה. אמנם בעת שעולה ומתחברת בה"ר, אז נכללת המלכות בכל ספירה וספירה, ונעשה ב' קוים בכל ספירה. א' הוא מהות הספירה, וב', הוא בחינת המלכות שנכללה שם. והנה ב' קוים אלו שבכל ספירה, נעשו ע"י עלית נה"י בחג"ת, כי בהתחברותה בה"ר, תיכף נתערבה בכל ספירה, כנודע. וע"י התכללות המ"ן דעובר

קמא) היא מקבלת שם בחינת העביות דבחי"א, המוציאה לקומת יניקה. וצריך שתזכור מ"ש לעיל בתשובה קל"ח. שהכוונה היא, רק לבחינת שורש תיקון, אשר אח"כ לעת גדלות דו"א כשבא להשפיע מוחין דיניקה להנוקבא, אז משפיע לה משורשו זה דמדת הת"ת, שהיה בעת היניקה של עצמו. (תשע"א אות נ"ז).

קמב) אע"פ שהנוקבא דבוקה בנה"י החדשים דו"א, שהם אח"פ של גדלות. מ"מ אינה מקבלת מז"א רק מבחינת נה"י דקטנות, שעלו עתה ונעשו לו לתג"ת. וע"כ היסוד מאיר להנוקבא רק בחינת הת"ת שלה, ואין להנוקבא בחינת יסוד בהבחינה שכנגדה בז"א, כי היסוד שלו עלה ונעשה לש"ע דת"ת. וע"כ אין ליסוד ומלכות דנוקבא על מה שיסמוכו. (תשפ"ד ד"ה וזה).

קמג) הנוקבא צריכה לקבל הגבורות כמו שהן בז"א, דהיינו דרך עליה ממטה למעלה. ובהיותן כן, אע"פ שעוד הת"ת בעינים דנוקבא, מ"מ אינה מוזיק כלום, משום שהמסך נמצא ממטה להאורות. ומתוך שהנוקבא קבלה את הגבורות דרך ירידה, דהיינו ממעלה למטה, ונמצאו הגבורות באות למטה מהמסך שבעינים שלה. ע"כ עשאו שם בחינות חושך והסתלקות. כי תיכף חזרו ונסתלקו משם. אמנם מתוך זה החתימו את חותמן שם בסיומא. כי הגבורות ההן הן בחינות זכרים, שהוא בחינת בליטה, כי באו מז"א. (ע"י לעיל בתשובה ט') וכפי מדת הבליטה שהיתה בחסדים האלו, חתמו שם מדת שקיעה בסיום הת"ת שלה, וזהו שנעשה לבחינת היסוד שלה. בסוד באר חפרוה שרים כרוה וכו', שהר"ת שלו הוא בחש"ך. (תשפ"ו ד"ה וזה אמרו. ותשפ"ג אות ע"ח).

קמד) רק היסוד דו"א, עלה כולו ונעשה לשליש עליון דת"ת, אבל נו"ה דו"א, לא

העלו לחו"ג אלא רק השלישים העליונים שלהם. וע"כ נשארו ב"ש תחתונים דכל אחד מנצח והוד במקומם למטה, והיה להנוקבא לקבל מהם לבחינת נצח והוד שלה. עיין תשובה קמב. (תשפ"ד ד"ה ואין).

קמה) ע"י תשובה קמ"ג. ותדע שהגבורות האלו באות לה מהיסוד שעלה ונעשה לת"ת, ע"כ הן בחינות תג"ת, כי קו אמצעי כולל הקצוות. וע"כ האבות החתימו להיסוד דנוקבא, כי תג"ת אלו שעברו על ה"ת שלה ממעלה למטה, נעשו לה בחינת חותם המתהפך, כי הגבורות בהיותן זכרים המה כולם בליטות, והמה עשו בה בחינת חותם שקוע, דהיינו כמדת בליטתם נעשה בה מדת שקיעה. וז"ס באר חפרוה שרים שהם האבות. (תש"צ אות פ"ז).

קמו) וצריך שתדע הכלל שיש בהגדלת כל פרצוף, שהעליונים נגדלים מתחלה בבחינות הכלים. והיפוכם באורות, שבהם התחתונים באים מתחלה. באופן, שאם אין להפרצוף אלא הכלי דכתר, נמשך לו אור הנפש, וכשקונה כלי דחכמה, בא לו אור הרוח, ואז הנפש יורד לכלי החדש דחכמה, ואור הרוח מתלבש בכלי דכתר. וכן כשמשגי הכלי דבינה, בא לו האור דנשמה, ואז הנשמה מתלבשת בכלי דכתר. והרוח בכלי דחכמה, והנפש שהיתה בחכמה יורדת לכלי חדש של הבינה שהשיג. ולכן בשעה שיש לז"א רק המוחין דיניקה, שהם נפש רוח, הנה אין לו אז רק ב' כלים כתר חכמה, שרוח מתלבש בכלי דכתר ונקראים שניהם תג"ת. ונפש מתלבשת בכלי דחכמה. ונקראי נה"י. וע"כ בעת גדלות, שז"א משיג אח"פ דבחינת בינה, שהם נה"י חדשים, וקונה האור דנשמה, נמצאת הנשמה מתלבשת בכלי דכתר, שהוא תג"ת, הישנים, ונמצא עתה שנעשו לבחינת חב"ד, כי כלי דנשמה הוא בחינת ראש וחב"ד כנודע. ורוח מתלבש עתה בכלי דחכמה דהיינו בכלים דנה"י הישנים, ונמצאו עתה שנעשו לבחינת תג"ת,

כי נעשו לכלים דרות שנקראים חג"ת. ואור הנפש שהיה מקודם בהכלים דנה"י הישנים יורד עתה לכלים החדשים דבינה, שהם נה"י החדשים. (תשפ"ג ד"ה היסוד שבה).

קמז) כשיש בחינות ג"ר בהגבורות הן נבחנו לגבורות זכרים, וכשהן חסרי ג"ר הן נבחנו לגבורות נקבות. (תת"ח אות ק"ה, תשנ"ט אות מ').

קמח) כי הגבורות כשהן בסוד הווג הן חשובות יותר מן הזכרים. בסו"ה אשת חיל עסרת בעלה, כי החסדים מתגדלים ע"י הגבורות. וע"כ נקראו הגבורות בשם עטרא, על שם עסרת בעלה, והחסדים המקבלים העטרה שלהם נקראו ג"כ בשם הזה. (תשנ"ט אות מ'. תשס"א אות מ"ב).

קמט) כל עוד שהעובר מקבל האורות דנפש, שפירושו ממטה למעלה, הוא ראוי לקבל גם בחינת ג"ר, שהם האורות דיחידה חיה נשמה, להיותם מתקבלים בבחינת נפש. אמנם כשנשלם בכל בחינות העיבור, הוא מתעורר לקבל אורותיו ממעלה למטה, ומאחר שעוד נמצא בו הה"ת בעינים נמצאים האורות עוברים ממטה מצמצום. וע"כ נסתם פי הטבור, וע"כ מתעורר הדלת וציר דקטנות לשליטתו, דהיינו שחוזרת ומעוררת הגבול דה"ת שבעינים שיש שם בהציר הזה, ונמצא בזה, שמתפרד ויוצא לו מהחיבור עם דלת וציר דגדלות, כי בדלת וציר דגדלות אין שם הה"ת בעינים. ומתוך, שהדלתות אינן עתה מבחינה אחת בהם, סתומה, נמצאות שנפתחות ומתרחקות זו מזו, והולד יוצא לאויר העולם. וזכור כאן אשר ריחוק הרוחני הוא שינוי הצורה וע"כ בעת שהנוקבא קבלה הדלת והציר דגדלות מאמא, דהיינו בעת שירדה ה"ת מעינים שלה לפה, ואח"פ חזרו אליה, הגה אז, אע"פ שנשארים בה כל הבחינות שבקטנות, מבחינת אין העדר ברוחני, ונמצא שנשאר בה, גם בחינת דלת וציר דקטנות שיש לו הה"ת בעינים,

מ"מ היא נמצאת שם בלי שום שליטה והכר כלל. וע"כ ב' הדלתות דהיינו דקטנות ודגדלות, שתיהן הן בחינה אחת ממש. ואין ה"ת בעינים שלהן, וע"כ הן מחוברות יחד בם, סתומה כבחינה אחת. אלא בעת שהנוקבא בעצמה חוזרת ומעוררת מדת הקטנות שבה, לשמירת הולד, כדי שלא יוכל לקבל מאורות דגדלות. כנ"ל, שבוה מחדשים הדלת וציר דקטנות את שליטתם שהיתה להם בעת הקטנות דנוקבא, הרי נעשה תיכף שינוי צורה רחוק בין הדלת והציר דגדלות שאין בו כח צמצום כלל, ובין הדלת והציר דקטנות שכח הצמצום חזר אליהם מה"ת, ונמצאות הדלתות האלו שנתרחקו מאד זו מזו, ונפתחו הדלתות לרווחה, והולד כבר יוכל לצאת לאויר העולם. והבן. (תשצ"א ד"ה אמנם, תשצ"ה ד"ה וזה).

קנ) התעוררות הולד לקבל אורותיו ממעלה למטה, אחר שנגדל, הוא הגורם להתהפכות הצירים שבהרחם, כי בעת גדלות הנוקבא, שהשיגה אח"פ שלה, השיגה ג"כ אח"פ דבחינות היסוד ורחם שבה, שהם הדלת וציר הב', ואז נעשו הדלת וציר הא' לבחינות כלים דפנים שבה, להיותם בבחינות גו"ע של היסוד, ודלת וציר דגדלות נעשו לבחינות כלים דאחוריים. בדומה לנה"י החדשים. שהם אח"פ הכוללים המושבים להפרצוף, שנעשים בו רק לכלים דאחוריים: שמגו"ע הקודמים דעת קטנות נעשו ראש תוך שבפרצוף, שהם בחינת הפנים, ואח"פ החדשים נעשו לנה"י. וכן הדבר כאן ביסוד, שדלת וציר דקטנות נעשו לעליון, לבחינות ראש תוך שביסוד, ודלת וציר דגדלות נעשו לתחתון דהיינו לבחינות נה"י דיסוד. ונמצא עתה בעת שחזרה הנוקבא וחדשה בחינת הקטנות שנמצאת בדלת וציר הא' נמצא שדלת וציר אלו חזרו וירדו לבחינת סוף וסיום, דהיינו לנה"י של היסוד, כמו שהיו בעת קטנות. וכיון שעשתה זה בכוונה לטובת הולד, אין הקטנות הן שנתחדשה בה, גורעת כלום מבחינת הגדלות

שבה, וע"כ עוד נמצאו הדלת והציר דגדלות למעלה, בכל טהרתם מכחות הסיום וצמצום כמקודם. הרי שנתהפכו הצירים ממש שאותם דלת וציר שהיו בהם סתומה למעלה, דהיינו הדלת והציר הא' כנ"ל. נתהפכו עתה וירדו לבחינת נה"י למטה. ואותו הדלת והציר הב', שהיו בעת ה' סתומה למטה, כי שימשו שם רק לבחינת נה"י, נמצאו עתה למעלה מדלת וציר הא', להיותו עומד בבחינת הגדלות שבו. וז"ס, כי נהפכו עליה צירה. (תשפ"ח אות צ"ה. ותש"צ ד"ה והענין).

קנא) הציר שעל הב' וז"ס הוא כח המצייר את הולד, להיותו המשכן לב' הה"ן, שמתן בא כח הציר. ע"י בתשובה כ"ח בסופה. (תשפ"ח אות פ"ג ודף תשצ"ו ד"ה וזה אמרו).

קנב) ב' הווים הסובבות על הציר, יש בהן כח המעכב וסוגר, להיות בהן הארת יסוד דע"ב, בסוד שאול הנחבא אל הכלים. ע"י תשובה כ"ח. (תשפ"ח אות פ"ג).

קנג) ע"י תשובה קמ"ט.

קנד) בג' חדשים הראשונים, באים התיקונים לצורך הכלים של הולד. וכללות התיקונים, באים בג' זמנים: א' הוא בג' ימי קליטה, שאז נגמר הנפש דנפש של העובר. ב' הוא במ' יום ליצירת הולד, שאז היא בחינת יניקה ורוח דנפש של העובר. ג' הוא, בגמר ג' החדשים הראשונים, שאז נגמרים לבא המוחין, שהם נשמה חיה יחידה דעובר. וכל אלו נרנח"י הם לצורך כלים של העובר בלבד. (דף תשפ"ט ד"ה וכשמגיע).

קנה) בג' חדשים השניים כשהעובר בא למדור האמצעי, מתחיל תיקון הניצוצין. וגם כאן נוהג ג' הזמנים, בדומה לג' החדשים הראשונים שבמדור התחתון: שבג' ימי קליטה, מקבל הנפש דנפש מבחינת הניצוצין

ובמ' יום ליצירה מקבל הרוח דנפש. ובגמר ג' החדשים האמצעיים, מקבל נשמה חיה יחידה דנפש, מבחינת הניצוצין. (שם).

קנו) בג' החדשים האחרונים, כשהעובר בא למדור העליון, מתחיל תיקון האורות, וג"כ ע"ד הנ"ל, שבג' ימי קליטה נפש דנפש, ובמ' יום ליצירה רוח דנפש, ובתשלוש ג' החדשים ג"ר דנפש. ואלו נרנח"י הם תיקוני האורות. (שם).

קנז) כשהנוקבא מקבלת כל הע"ב ס"ג מ"ה ב"ן של הוי"ה דב"ן שלה, אז יש לה נפש שלימה וראויה להוליד. (תשמ"ג אות י"ב).

קנח) כי כל תיקונה של הנוקבא, וכל הקשר שיש לה עם הו"א, שהוא יכול לתקנה הוא, משום הדבקות של גו"ע שלה, באח"פ דו"א, כי ע"כ עולית עמו יחד למ"ן לאו"א, וע"כ יורדת עמו אח"כ למקומו ומתקן אותה, כנודע. ולפיכך, אין אחיזה להנוקבא רק במקום אח"פ החדשים, שבהם כל דביקותה עם ז"א, הן בשעת נפילתם לבי"ע, והן בשעת החזרה לאצילות שנתחברו והיו לבחינת נה"י חדשים דו"א. כנודע. אמנם בבחינות גו"ע דקטנות דו"א, שהם בחינות תג"ת נה"י הקודמים דו"א, אין להנוקבא שום קשר עמהם, והם לגמרי למעלה ממדרגתה, ואיך תהיה יכולה להתדבק עמהם. ונודע, שנה"י החדשים מתחילים מחזה ולמטה דו"א בשעת הגדלות. להיותם בחינת אח"פ הנפולים, שיש בהם בחינת זו"ן דבינה וזו"ן הכוללים כנודע. וע"כ בחינות ז"ת דבינה שבהם, לוקחים ב"ש ת"ת התחתונים של ז"א, כי ת"ת הוא בחינת בינה דחסדים. וחוטם פה, שהם זו"ן הכוללים נעשים לבחינת נה"י החדשים. הרי שמקומם של אח"פ דו"א המוחזרים, הוא מחזה ולמטה, לפיכך נבחן גם הדביקות של הנוקבא בו"א, ממקום החזה ולמטה, מפאת שהיו עמה במדרגה אחת בעת הנפילה. משא"כ למעלה

ברכיו, שאין לו אפילו בחינת ראש דתג"ת, ונמצא הפה שלו במקום הטבור, אמנם זווג הזה דטבור אינו זווג לעצמו, אלא בבחינת התכללות במסך דאמא, וז"ס שאוכל דרך שם רק מה שאמא אוכלת, כי אין לו עוד בחינת זווג פרטי לעצמו, בדומה לפה דראש.

ונודע, כשז"א משפיע מוחין דקטנות לבוקבא, הוא מעורר ומחדש את בחינת המסך דקטנות של עצמו, שדרך שם קבל בעצמו המוחין דקטנות בעת קטנותו עצמו. ונמצא שהוא צריך להשפיע להנוקבא מבחינת היסוד דקטנות שבו, אמנם היסוד הזה כבר עלה לחוה ונעשה לבחינת ת"ת, וכבר ירד כל כח ה"ת ממנו, אחר שהשיג את האחרים החדשים, כנודע, וא"כ כבר אין שם שום נקב עתה בחוה שלו. כי תג"ת הישנים שהיה בהם נקב החוה, עלו ונעשו עתה לפה דראש, כי תג"ת אלו נעשו לחב"ד, ועתה עומד שם היסוד בשליש עליון דת"ת, ואין שם שום נקב כלל. וא"כ מאין יכול הז"א לעורר הפה דקטנות שלו כדי להשפיע הבחינה שכנגדו להנוקבא. וז"ש הרב, שהבוצינא דקרדינותא, שהוא נקודת המלכות שהיתה דבוקה בו בהיסוד דקטנות וגם עתה לא זזה משם, אלא שהיא בו בלי פעולה והכר, מחמת שכבר ירד כח הצמצום מעינים כנ"ל, הנה עתה חוזר ומחדש כחה בבחינת ה"ת שלה, כמות שהיתה בעת קטנותה, וע"כ נעשה שם מחדש מקום זווג בפה החוה, כדי למדור משם המוחין דקטנות אל הנוקבא. וז"ש שהבוצינא דקרדינותא שבמקום החוה דז"א עושה נקב במקום החוה מאחוריו. דהיינו מקום זווג מחדש, אמנם מקום הזווג הזה נבחן לבחינת אחורים שלו כי אינו לצרכו עצמו, ובחינת אור הפנים של עצמו, אינו נגרע כלום משום זה. וע"כ נבחן שבהפנים דחוה דהיינו בבחינת עצמו, אין שם חידוש נקב כלום, וכל החידוש נקב נעשה מאחורי החוה, בכונה בשביל הנוקבא. ואתה מוצא כאן, שאע"פ שכל דבקותה של הנוקבא הוא

מחוה, ששם בחינות ו"ק הישנים דז"א, שמעולם לא היה לה שום קשר והשתוות עמהם. ונודע, שאין שום פרצוף יכול להתעלות למעלה ממדרגתו אפילו כמלא נימא. (תשע"ד אות ס"ד).

קנט) הנקודה שתחת היסוד שלא זזה משם אפילו בעת גדלות, כדברי הרב דף תש"ע אות נ"ד. הנה עתה בעת גדלות, שהיסוד עלה ונעשה לשליש העליון דת"ת שמחוה ולמעלה, הנה הנקודה שמתחתיו, נמצאת ממש במקום פי החוה. וה"ס הבוצינא דקרדינותא שהרב מראה מקומה במקום החוה. הרי שהבוצינא דקרדינותא הוא חלק האור של המלכות, דהיינו חלק המלכות, שלא זזה מתחת היסוד גם לאחר גדלותו. (תשע"ז ס"ז).

קס) מקום הזווג, דהיינו, שבו הוא מציאות המסך והעביות המעלה או"ח, נקרא פה או נקב, כי בראש נקרא פה, וכשהוא בגוף, נקרא נקב. וטעם הדבר הוא, משום שמקום המסך הוא באמת בחינת הסיום של כח הצמצום המסיים על האור, ואינו נותנו לעבור דרך עליו ולהתפשט למטה ממנו, כנודע. אלא בסגולת האו"ח שבו, הוא מתפשט ממעלה למטה לבחינת תוך סוף. שבסופו מתגלה אותו בחינת הסיום הנמצא בהמסך במקום הזווג. כנודע. הרי, שאע"פ שבחינת המסך המעלה או"ח הוא כח הסיום גמור על אורות העליונים, מ"מ הוא מעביר איזה שיעור מהאורות לבחינות הע"ס דגוף. וזה מדומה, לבחינת נקב וחור שנעשה בתוך כח הגבול והסיום שבמסך, אשר הכח שלו נתבטל שם, והאורות עוברים דרך שם חפשי לרצונם, וע"כ מכונה מקום הזווג, בשם נקב, שהוא דרך הפתוח, בתוך המסך המחזיר האורות לאחוריו, והבן היטב. והוא הפה של ראש, בפרצוף גדלות. והוא פי החוה בפרצוף דקטנות של יניקה, שתג"ת הם הראש שלו, ונמצא הפה במקום החוה. והוא פי הטבור בפרצוף העובר אשר ראשו בין

רק בנה"י החדשים של הגדלות בלבד. כנ"ל בתשובה קנ"ח. מ"מ אינה יכולה לקבל מבחינת נה"י אלו אלא רק מנה"י הישנים, שעלו לתג"ת. שהשפעתם עוברת אליה דרך נקב החזה, וזכור. (תשע"ז אות ס"ז).

קסא) ע"י בתשובה ק"ס.

קסב) כי המלכות מבחינת עצמותה נגנזה ברדליא ואין מתגלה ממנה רק הארתה לבד. וע"כ אינה יכולה להיות בחינה גמורה באצילות. ואפילו בפרצוף המלכות עצמה. (אות ע"ב. וד"ה המלכות).

קסג) כי שורש ז"א נמשך מהרשימות דנה"י דא"ק, מסוד ה' והנקודה שהשפיע היסוד דא"ק ליסודות דא"א. והנה כל האור דנה"י דא"ק הוא, נמשך, אחר שעלו נה"י דא"ק למין לע"ב ס"ג דא"ק, וקבלו מהם האור חדש דבקע לפרסא, ומשם ירדו למטה מטבור והאירו ה' והנקודה לאו"א. הרי שאפילו הקטנות דז"א אינו מתחיל רק לאחר הורדת ה"ת מעינים, בהארת הזווג דע"ב ס"ג. וע"כ צריכים לזווג דנשיקין, להורדת ה"ת מעינים, אפילו לבחינת עיבור דז"א. (תשנ"ו ד"ה והענין).

קסד) אע"פ שתחלת הארתו לצורך הקטנות דז"א, צריך א"א להזדווג מיניה וביה בזווג דנשיקין, כנ"ל תשובה קס"ג, מ"מ כשהנה"י דא"א משפיעים בחינות זו"ן לאו"א, אינו נותן מבחינת הגדלות שבאור הזה, אלא רק מהבחינה שכנגדה שז"א עומד בה, ע"ד שנתבאר ברוחא קדמאה. (דף תשנ"ז ד"ה אמנם).

הסמוך לו בבחינת סבה ומסובב. ומ"ש שלא ע"י ז"א. הפירוש הוא, שלא מבחינת עצמות ז"א, כי המוחין דקטנות, הנוקבא מקבלת מו"ק דקטנות ז"א, שהם עצמות ז"א, שלא יחסרו בו לעולם. אבל מוחין דגדלות היא מקבלת מעצמות אמא שהיא מבחינת המסך דרשימות דנקודים, המשתלשל מבחינת המסך דס"ג דא"ק. אבל הקטנות דנוקבא, היא מקבלת מעצמות ז"א, שהיא מהמסך דנה"י דא"ק, מבחינת ו' ונקודה, כנודע. וזה שמדייק הרב להשמיצנו, אשר המוחין דגדלות של הנוקבא, כבר אינם מעצמות ז"א, דהיינו מרשימות דו' ונקודה. אלא רק מבחינת עצמות דאו"א, כנ"ל. אמנם היא מקבלת אותם באמצעות הו"א, ולא ישר מאמא עצמה. וכן השמיצנו הרב גם אצל הו"א עצמו, שהקטנות שלו הוא מקבל מנה"י דא"א, והוא עיקר עצמות של ז"א, אבל הגדלות שהוא אצלו רק בחינת תוספות טובה, כבר הוא מחויב לקבל מאו"א. וזה ג"כ מטעם הנ"ל. (אות ק"ט).

קסו) אחר שהנוקבא קבלה טיפת הזווג דע"ב ס"ג, המורידה ה"ת מעינים שלה, ומשיבה אח"פ שלה למדרגתה, הרי גם היא, קנתה עשרה כלים שלימים כקומת ז"א, וע"כ היא מלבישה אותו בכל קומתו מאחוריו (אות ק"ט).

קסז) כי בזווג הא' נשלמו רק הכלים שלה, ולאורות, צריכה לזווג ב' כנודע. וע"כ כיון שהיא עוד מתוסרת האורות דגדלות, אינה יכולה להלבישו רק מאחוריו. (אות ק"ט).

קסח) כי יש לה השתוות עם אח"פ החדשים הו"א, שהם הנה"י דגדלות שלו, עוד מזמן היותם בנפילה בבי"ע, ואח"כ בעת הזווג בעלי עליון, בסוד כלי ורוחא קדמאה. וע"כ היא דבוקה בהם, כל עוד שאין לה שלימות הע"ס דכלים לפי עצמה,

קסה) ענין המוחין שהנוקבא לוקחת מאמא שלא ע"י ז"א, אין הפירוש שלא באמצעות ז"א, כי זה לא יצויר כלל, שהנוקבא תקבל משהו מעלי עליון שלה שהיא אמא, כי שום פרצוף לא יוכל לקבל מעלי עליון שלו אף משהו, אלא רק מהעליון

ממש, כי ע"כ קומתה שוה עתה עם ז"א עד הכתר שלו, נבחן, שהנוקבא כוללת עתה כל הבחינות מראש עד סוף שהיו בהנוקבא שבגופו. וע"כ מהזווג שקנתה עתה במקום הדעת, שהוא בחינת פה של ראש, יש לה עתה בחינות ג"ר דראש השייך להנוקבא, שנקראים בינות ממש, וגם בחינות הגבורות שבגוף שהן עתה עצמות הגבורות ולא הארתן כבתחילה. באופן שאין עתה שום הפרש של משהו בין הנוקבא הנפרדת לבין הנוקבא שבגופו דו"א, וז"ש הרב, שבעת הנסירה לוקחת הנוקבא הנפרדת כל צד ב"ן דו"א, דהיינו כל הפרצוף דבינות וגבורות שלו, שנקראת נוקבא שבגופו, או נוקבא הגדולה. באופן שבחינות נה"י דאמא שהיו מלוכשים בהנוקבא הגדולה דו"א, הנה הם מלוכשים עתה בהנוקבא הנפרדת, כי היא מתחברת עמה לפרצוף אחד. (אות ק"ט).

קצא) כי ענין הכר נוקבא בט"ר, למעלה מן המלכות, הושרש מכח עלית ה"ת בה"ר, שה"ס שיתוף מדת הרחמים בד"ן, שנעשה בצמצום ב', כנודע. הרי שאפילו אחר הצמצום ב' לא נתעלה כח הצמצום למעלה מבינה, שהיא אמא. וע"כ אין הכר נוקבא למעלה מאו"א. אלא מאמא ולמטה (אות א").

קצב) כי בעת שבירת הכלים שנסתלקו האורות מתוך הכלים, השאירו אחריהם את הרשימות שלהם באצילות, אבל גופי הכלים והניצוצין שבהם נפלו לבי"ע. וע"כ בשעת תיקונם, הנה עיקר הזווג נעשה על הרשימות שהן האורות, והם מעלים להם את הכלים והניצוצין, לפי מדת קומת הזווג של המיין דוכרין.

קצג) ע"י לעיל תשובה קצ"ב.

קעד) עיקר הטעם של שביה"כ, הוא מטעם ב' כחות ששלטו כאחד בבחינת

ובזמן שנשלמו הכלים שלה, היא נפרדת משם.

קסט) כי זו"ן צריכים אז לעלות למ"ן לאו"א לקבל הארת הזווג המורידה ה"ת מעינים דנוקבא. ואז מסתלקים המוחין דו"א ועולים לאו"א למ"ן. (אות ק"ט).

קצ) הנה בעת קטנות הנוקבא, נמצא ז"א ונוקבא דבקים בכותל אחד, שפירשו הוא, שהנוקבא שבגופו דו"א, המשמשת לז"א עצמו, והיא בחינת כותל שלו, דהיינו בחינת המסך ועביות המעלה או"ח כנודע, שעמו גם הנוקבא הנפרדת משמשת עתה, שמקבלת בחינות המסכים שבנוקבא שבגופו דו"א. כי בזמן העיבור שלה, הנוק' שבגוף דו"א, מעוררת ומחדשת את המסך דעיבור שהיה בה בזמן העיבור, וכן ביניקה, מחדשת המסך דעצמה מזמן היניקה, ומשפעת האורות להנוקבא הנפרדת, כנודע. הרי שהנוקבא הנפרדת משמשת ומקבלת שפעה על ידי הנוקבא שבגופו דו"א, שהיא בחינת הכותל דו"א עצמו. כי כל עוד שאין להנוקבא: פה של ראש, שהיא מקום זווג של כל פרצוף, היא מחויבת להכלל בהזווג של זו"ן הגדולים דהיינו בהנוקבא שבגופו, המודדת לה בכח זווגה עם ז"א, כל הבחינות שכנגדה שהנוקבא הנפרדת עומדת בהם, וזה דומה לעובר ויונק, שאוכל מה שאמא אוכלת. שהפירוש הוא, ע"י התכללות הזווג באמו בפה דראש שלה. כי רק הפה הוא מקום זווג הושרשי. ועל כן אפילו הגבורות שהנוקבא מקבלת בימי עיבור ויניקה שלה, הנה רק האורות הגבורות ולא עצמות הגבורות, כנודע. והוא, משום שחסר לה ג"ר דגבורות שנקראות בינות.

אמנם בעת הנסירה, שהנוקבא קבלה בחינות המסך דגדלות של הנוקבא שבגופו דו"א, וירדה ה"ת מעינים שלה, וחזרו אליה אח"פ הנפולים. שאז יש לה פרצוף שלם בראש תוך סוף כמו הנוקבא שבגופו דו"א

בבי"ע. אלא רק בגמר התיקון, או ימטי רגלין ברגלין ויתפשטו רגלי אצילות עד בי"ע, ולא מקודם לכן. (תשס"ה ד"ה והנך).

קעה) כי אין הקליפות נאחזות רק בכחות הסיום דקדושה. וכיון שהפרסא שבין האצילות לבי"ע, שם הוא מקום הגבול דצמצום ב', ע"כ משם ולמטה, יש בנין של הקליפות, היונקים מהאורות הנוצצות למטה מצמצום, בסוד נהירו דיק, כנודע. אמנם למעלה מפרסא, הרי שם בחינת קו של א"ס ב"ה, ואיהו וחייה וגרמוהי חד בהון (שם).

קעו) כמו שהפרצופים מתבארים ע"פ ע"ס, כן הם מתבארים ע"פ השמות הקדושים. ונודע, שכל פרצוף שלם, כלול בהכרח מה"פ: גלגלתא, ע"ב, ס"ג, מ"ה, וב"ן. וכן יש ה"פ אלו בכללות העולם אצילות כולו, וכן בכללות עולם א"ק. והכלל והפרטים שוים זה לזה, כי כל בחינה שבתחתון נמשך מבחינתה שכנגדה בעליון.

והנה פרצוף גלגלתא, שהוא פרצוף הכתר של המדרגה או של העולם, ה"ס הוי"ה הפנימית, שיש בה ד' אותיות י"ה ו"ה. ומכל אות שבה, נמשך פרצוף אחד בבחינת לבוש להוי"ה הפנימית: מיד שבו, יוצא פרצוף ע"ב, מה' שבו, יוצא פרצוף ס"ג. מו' שבו, יוצא פרצוף מ"ה. ומה"ת שבו, יוצא פרצוף ב"ן. וכמו שנתבאר בה"פ דא"ק, אשר אחר הסתלקות הגוף דפרצוף גלגלתא, יצא הפרצוף ע"ב בסוד התפשטות ב', ומילא באורותיו את הע"ס דגוף של פרצוף גלגלתא. ואח"כ נסתלקו ג"כ הע"ס דגוף דפרצוף ע"ב, ויצא פרצוף הס"ג ע"י זווג הפה דע"ב, ומילא באורותיו את הע"ס דגוף דע"ב. הרי שמילוי הראשונה של הוי"ה הפנימית, הוא פרצוף ע"ב, שמילא הע"ס דגוף של פרצוף דהוי"ה הפנימית. אמנם גם הע"ס דגוף דע"ב נסתלקו, ע"כ הוא נצרך למילוי ב' דפרצוף ס"ג, ואז שוב נשלם ההוי"ה הפנימית: כי אותו החסרון שנעשה

הפרסא דצמצום ב' שלמעלה מבי"ע, שהם ה"ר וה"ת. כי אחר שאור חדש דבקע לפרסא התלבש בו"ת דנקודים, הנה כשהגיע לפרסא דסיומא, נמצא שלא הבחין בהפרסא שהופרס שם במקום בינה דע"ס דנה"י דא"ק מכח הצמצום ב', וע"כ, נתפשטו ו' המלכים עד לנקודה דצמצום א' במקום בי"ע. אמנם הנה"ת שלקחה לה מקום בהפרסא, נתעוררה תכף בכח הצמצום שלה, ואז תיכף נסתלקו האורות דו' מלכים אל מקומם, וו' המלכים מתו. כנודע. והנה אם לא היה כח הבינה דא"ק שם בהפרסא, ודאי שו' המלכים לא היו עוברים כלל את גבול הפרסא, כמו שאינם עוברים הגבול דצמצום א'. ואם לא היה כח ה"ת בהפרסא, הנה האורות לא היו מסתלקים מו' המלכים. והיו נשארו בחיים, כמו פרצופי א"ק שמטרים צמצום ב'. הרי שכל גרם השבירה היה מכח שהפרסא היתה בחינת רשות הרבים, דהיינו בחינת מלכות ובינה ששלטו שם בערבוביא. והיה זה מחמת שו"ת דנקודים עצמן היו בבחינות קו אחד זו למטה מזו. כי חיבורן של ב' ההין יחד כהלכתן, לא היה אלא בג"ר דנקודים בלבד, שקבלו מכחה בחינת התיקון קוים, המחבר ב' ההין יחדיו בבחינת רשות היחיד. (כנ"ל בתשובה קל"ז עש"ה). שאח"כ נתחדש התיקון הזה בכל פרצופי אצילות, ע"י עלית נה"י לחג"ת ג' גו ג'. שאז נדבקה ה"ת בה"ר, בבחינת רשות היחיד: באופן, שמכאן ואילך, אפילו בשעה שהפרצופים מקבלים את האור החדש מע"ב ס"ג, המוריד ה"ת של צמצום הב', ומחזיר אח"פ שלהם אל מדרגתם כבתחילה, לא יארע עוד, שהם יתפשטו משום זה למטה מפרסא לבי"ע, כי אין שם עוד שליטה רק לה"ת לבד. אלא, כל החזרת אח"פ הבאה מכח אור חדש דע"ב, היינו רק, בבחינת עליה לבד. כי חג"ת הקודמים נעשו לחב"ד ונה"י לחג"ת, ונפנה מקום לקבל שם, במקום נה"י הקודמים, את נה"י החדשים, שהם אח"פ המוחזרים. אבל בשום פנים, לא יתפשט האור במקום אח"פ האלו, דהיינו

מתפשטים כל הכלים והאורות של אותו פרצוף. הוא מכונה, בשם חשבון וגימטריא של הפרצוף דהיינו הגימטריא של ההוי"ה: ע"ב או ס"ג וכו'. שכל אלו מורים על בחינות המסך והעביות המתוקן בהמסך של אותו המדרגה.

קפא) שם מ"ב דכורא, יורה על ג' הפרצופים הראשונים דפרצופי א"ק, שהם גלגלתא ע"ב ס"ג, שהם מסתיימים למעלה מטבור דא"ק. ובחינות המיין דוכרין נמשכים מהם, מטעם היותם למעלה משליטת צמצום הב'. כי בחינת צמצום הב' מתחלת רק מטבור ולמטה דא"ק. כנודע. וכיון שאין בהם מצמצום ב' כלום, ע"כ הארתם יפה להוריד ה"ת מעינים ולהחזיר את אח"פ למקומם. (אות פ"ט).

קפב) עי' או"פ (תשצ"ז ד"ה והשם מ"ב).

קפג) חותם, יש בו משמעות של תחום. ומשמעות של חקיקה, כדוגמת החותם שמטביעים אותו על שעה, שרשימותיו נשארות שקועות וחקוקות בהשעה. ויש בהנוקבא ב' חותמות, שהם יסוד ומלכות שבה, שיסוד הוא חותם הפנימי, וממנו נחתם חותם ב' חיצון, בסוד חותם הפנימי תוך חותם החיצון, והפנימי נקרא ציון, שהוא היסוד שבה. והחיצון נקרא ירושלים, שהיא המלכות שבה. ויש בהם קטנות וגדלות. כי מתחלה בשעה שהיא דבוקה בז"א אב"א, נוטלת ב' חותמות אלו יסוד ומלכות מז"א, בסוד החקיקה של הגבורות מבחינת אש נכפפת, ואז שניהם דינים, וע"כ נקראים שניהם ירושלים, כי אפילו היסוד שבה נקרא אז ירושלים, כי אפילו חותם הפנימי נחשב עוד כמו חותם החיצון, להיותם בחינת דינים, ועדיין ההבדל שביניהם אינו ניכר כל כך. אלא אחר כך אחר הנסירה, שהאחרים הנפולים שלה מותרים אליה לבנין פרצופה, ויש לה עה"ס דגדלות בשלימות, אז מתלבש בה נה"י

בהסתלקות הע"ס דע"ב, שהן המילוי הא' שלו, חזר ונשלם בהאורות דס"ג. וע"כ נבחן ע"ב בבחינת מילוי הא' דהוי"ה הפנימיות, שהם יו"ד ה"י וי"ו ה"י. שהן עשר אותיות. ופרצוף הס"ג נבחן אמנם, שהוא בא ומילא את החסרון שנעשה בעשר האותיות דמילוי הא', דהיינו בבחינת הע"ס דע"ב. וע"כ נקרא הס"ג בשם מילוי של המילוי. דהיינו כל אות ואות מעשר האותיות דע"ב, ממלאים אותה במיוחד, כזה: יוד ויו דלת. הי יוד. ויו יוד ויו. הי יוד. שהן כ"ח אותיות.

ונתבאר, שהוי"ה הפשוטה, הוא פרצוף הכתר, שלהשלמתו באים המילויים של האותיות שלו, שהם ד' לבושים אליו. והוי"ה במילוי עשר אותיות שהן המילוי הא' דהוי"ה הפשוטה, היא פרצוף ע"ב, שהוא הלבוש והמילוי הא' שלו. ובחינת מילוי המילוי של הוי"ה הפשוטה, שהן כ"ח אותיות הנ"ל. היא הפרצוף ס"ג, שהוא הלבוש הב', ומילוי דמילוי של הוי"ה הפשוטה. וב' לבושים ומילויים הנ"ל מסתיימים למעלה מטבור של הוי"ה הפשוטה, דהיינו רק על ב' האותיות י"ה שלו. ונמצא עוד האותיות ו"ה דהוי"ה הפשוטה צריכות ללבושים ומילויים והם ב' הפרצופים הנקראים זו"ן, או מ"ה וב"ן, שהם מלבישים אותה מטבור ולמטה, דהיינו להאותיות ו"ה שלה. (אות פ"ט).

קעז) עי' בסמוך בתשובה קע"ה.

קעה) עי' בתשובה קע"ה.

קעט) הוי"ה כסדרה: י"ה ו"ה, מורה, בחינת הפנים של הפרצוף. והוי"ה בריבוע, כזה: י"ה י"ה י"ה י"ה. מורה על בחינת האחרים של אותו הפרצוף. (אות י').

קפ) בחינת המלכות או היסוד, ששם מקום הווג, דהיינו, בחינת המסך והעביות המתוקן שם, שע"י האו"ח העולה מהמסך,

שקבלה מז"א שנקראו ירושלים, כנ"ל. אמנם הגדלות וקטנות מתחברים יחד, וע"כ נקרא עתה היסוד שבה ציון, וחותר פנימי. והמלכות של עתה נקרא ירושלים, וחותר חיצון, אשר בדרך זה מתבאר השמירה של חותרם תוך חותרם. כי רק בגדלות מקבלות עצמות הגבורות הנקראות יין המשמה, שהן צריכות לשמירה מעולה, חותרם תוך חותרם. ובוזה מתבארים כל השינוי לשונות הנמצאים בדברי הרב. (תשפ"א אות ע"ג. ואות ע"ה. ואות ע"ב. ודף תשצ"ד אות צ"ב ואות צ"ג. ואות צ"ה).

דאמא, שהם ג' שמות של אה"ה: דיודין, דאלפין, דההין. אשר ג' מלויים אלו הם בגימטריא חותרם, עם הכולל, שזה רומז, כי חוזרת ונוטלת ב' החותמות הנ"ל ע"י אמא, ובוזה נשלמים החותמות בסוד חותרם תוך חותרם, כי עתה השיגו בחינת הגדלות שבהם. וה"ג דאמא, שה"ס מנצפ"ך ב' שהנוקבא מקבלת עתה, משומרות תוך היסוד דנוקבא, בבחינות חותרם תוך חותרם, בסוד יין המשמה. וב' בחינות חותמות אלו שקבלה מאמא, הם יסוד ומלכות דגדלות, ושניהם נקראים ציון, בערך היסוד ומלכות דקטנות

חלק י'

עיבור ראשון דו"א

* (א) בבוא עת זו"ן להתתקן אחרי שנתקנו או"א: הוצרך להיות תיקונם על ידי העיבור, שיכנסו האורות של ה' נקודות של ז"א בסוד העיבור תוך מעי אמו, ושם נתבררו גם בחינת הכלים הנשברים שירדו לבריאה ונתקנו שם.

אור פנימי

ובאופן זה המה מתגדלים ומתתקנים ע"י או"א. הרי שמטרת שנתקנו או"א עצמם, לא היה העת לתיקון זו"ן.

מעי אמו ושם נתבררו גם בחינת הכלים הנשברים: מעי אמה, פירוש, בחינת מטבור ולמטה שלה, שהם ד' הספירות תנהי"מ דאמא, ועיקרם הוא קו האמצעי דאמא, שהוא ת"ת ויסוד, ומקום זה, דהיינו מטבור עד היסוד, מכונה מעי אמה או בטן שלה.

וענין עלית זו"ן לשם, כבר נתבאר לעיל כדיבור הסמוך, כי בעת שהאחורים דאמא, שהם אח"פ הנפולים שלה, חזרו ונתחברו עמה למדרגתה, נמצאים גם גו"ע דזו"ן עולים עמהם יחד ומתחברים ג"כ אל אמה, ולהיותם בשעת נפילתם, במדרגה אחת דבוקים זה בזה, נמצאים גם עתה בעת שיבת האחורים האלו לאמא, דבוקים ג"כ זה בזה. וכבר ידעת שאח"פ אלו, הם בחינת ז"ת דבינה דאמא, וחוטם פה שלה, שמהם נעשו הנה"י החדשים שלה, שב"ש ת"ת תחתונים שמחזה ולמטה, הם בחינת ז"ת דבינה, כי הת"ת הוא בינה דחסדים, כנודע. ונה"י הם בחינת חו"פ, דהיינו זו"ן שלה. ובוה תבין, שמקום הדבקות של גו"ע דזו"ן באח"פ דאמא, הוא ממקום הטבור עד סיום הת"ת והיסוד, שהוא הקו האמצעי, ששם מקום

(א) בבוא עת זו"ן להתתקן אחר שנתקן או"א: כבר ידעת מהחלקים הקודמים, שענין הזמן הרוחני, דהיינו "התחלה ואח"כ" האמור ביציאת האורות העליונים, פירוש, סבה ומסובב. כי כל סבה היא קודם אל המסובב שלה, להיותה הגורם אל המסובב שסיובב ממנה, וע"כ אין המסובב הזה יכול לצאת ולהגלות זולת אחר הסבה שלו וע"כ נבחן הסבה לקודם ולתחלה, והמסובב נבחן למאוחר ולאח"כ.

וזה אמרו "בבוא עת זו"ן להתקן אחר שנתקנו או"א" כי או"א הם הסבה אל הזו"ן, כי המה מתקנים ומאצילים אותם, על ידי הווגים שלהם כמ"ש להלן, וכמ"ש בחלק העבר, אשר אח"פ דאו"א, שהם אחורים שלהם שנתבטלו מהם בעת שביה"כ, המה נפלו למקום זו"ן, שהפירוש הוא, שנתחברו ונעשו עם גו"ע דזו"ן למדרגה אחת, בלי הפרש והבדל ביניהם. ולפי שהמה דבוקים זה בזה, נמצא שאחר שנתקנו או"א בכל גדלותם, דהיינו אחר שהעלו את האחורים שלהם והחזירו אותם למדרגתם, הנה אז גם הגו"ע דזו"ן, עלו עם האח"פ הללו, אל מקום או"א, להיותם דבוקים עמהם כמבואר, וע"כ הווגים דאו"א מועילים להגו"ע דזו"ן,

* מבוא שערים ח"א פרק א' ב' וג'.

(ב) לכן כשרצה המאציל העליון לתקנם, הוצרך לתקן הפירוד שהיה בהם בתחלה וליחדם ולקשרם קשר אמיץ יחד, שהוא על ידי היותם בדרך קוים. כי אז יש חסד וגבורה והת"ת מכריע ביניהם. וכן בחב"ד, וכן בנה"י. והם מתנהגים בהכרעות במדה ובמשקל.

אור פנימי

הזווג, ושם מקום עצמותו של הפרצוף תנה"י הזה, כי הקצוות בכל מקום שהם אינם עיקרים בהפרצוף, כנודע. אמנם עיקר שורש הזו"ן דבוק רק ביסוד שלה, כי שם בחינת זו"ן דאמא עצמה כנ"ל, אכן בכח הזווגים דאז"א אשר שם, נמצא מקבל לתוכו מדרגת הבינה, עד שנעשה ירך אמו ממש, ואז, בהמשך ירחי עיבור, הולך ומתעלה מיסוד ומעלה עד נקודת החזה שלה, ולא יותר למעלה, כי שם כבר מסתיימים האח"פ הנפולים המוחזרים לה בגדלותה, כנ"ל, וע"כ עד שם יש להם להזו"ן חיבור ודבקות, ולא למעלה מחזה שלה, שהם כלים דפנים, שמעולם לא היה להם שום מגע ואיזה חיבור עם הזו"ן.

הכלים הנשברים שירדו לבריאה ונתקנו שם: כי הזווגים שנעשו על הרשימות דגו"ע דזו"ן הדבוקים ביסוד דאמא, כנ"ל, משיבים האורות השייכים להרשימות ההם, דהיינו בחינת האורות שהיה בהם מטרם שביה"כ, ואז אחר השלמתם של הרשימות, נמשכים גם הכלים ועולים מבי"ע, והרשימות המתוקנות חוזרים לכליהן ומתלבשים בהם כבתחילה, דהיינו כמו שהיו מלובשים בהם מטרם שביה"כ. וזה אמרו, "ושם נתבררו גם בחינת הכלים הנשברים שירדו לבריאה". כי תיקונם של הרשימות, הנכללות בזווגים דאז"א, מגיעים רק להכלים וניצוצים שנפלו לבי"ע, המתחסמים אל הרשימות ההם. כי הרשימות מבחינת עצמן, אינן צריכות לשום תיקון, להיותן שירים מאורות שנסתלקו מהכלים בזמן שבידתם, ואין אורות נפגמים, אלא רק מסתלקים אל שורשם, ורק המקבלים, שהם הכלים של הפרצוף, בהם שייך תיקון וקלקול. שבשעת קלקולם אינם יכולים לקבל

האורות, ובשעת תיקונם המה מקבלים אותם. והבן וזכור זה. וענין הרשימות, הם חלק הנשאר, אחר הסתלקות האור, כדי לחזור ולהמשיך, אותו מדת האור שהיה בכלים בתחלה. אמנם בהכרח גם הרשימו היא בחינת אור, כמו האור שנסתלק ועלה, כי אם לא כן, לא היה נקרא בשם רשימו ושירים מהאור.

(ב) קשר אמיץ יחד שהוא ע"י היותם בדרך קוים: כי ע"י צמצום ב' שנעשה ליציאת הנקודים, שעלתה ה"ת בנקבי העינים דס"ג דא"ק, ונתחברה ה"ת עם ה"ר, בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדיון, הנה אז נבחן, שה"ת שהיא המלכות, עלתה ונכללה בכל ספירה וספירה עד החכמה, הנקרא עינים, וגם החכמה נתקנה בנקבה, הנקראת נקבי עינים. והנה עלית המלכות הזאת, עשתה קו שמאל בכל ספירה וספירה עד החכמה, דהיינו ההתרשמות של ה"ת שקבלה כל ספירה, נחשב לקו שמאל של הספירה, ומהות הספירה עצמה נחשב לקו ימין שנשארה בה. ומתוך זה נמצאים כל הע"ס, שנתיחדו ונקשרו יחדיו בב' קוין ימין ושמאל, ואח"כ שנעשה הזווג על המסך והעביות, ויצאה שם הקומה החדשה, המכונה הסתכלות עינים באח"פ, נעשה קו האמצעי, והוא שהכריע בין ב' הקוין ימין ושמאל שבכל ספירה וספירה, וחיבר אותם לאחד ממש, ובוה נעשה קשר אמיץ בהע"ס, שכל הע"ס קשורות ומחוברות ע"י ג' הקוים זה בזה.

ונודע, כי רק ג"ר דנקודים יצאו בשלימות הנ"ל מנקבי העינים, אבל ז"ת דנקודים, לא יכלו לקבל משם, וע"כ לא יצאו כי אם בקו אחד זה תחת זה בפירודא, כי המלכות היה מתחת כולם, ולא היה לה

(ג) ועוד יתוסף בהם, כי הז"א, שלא היו בו עדיין רק ו"ק דב"ן, יבואו לו הד' ראשונות, וכן נוקבא, שהיתה נקודה א', יתוספו בה הט' נקודות אחרות, וע"י זה יושלמו, ויוכלו לקבל האורות שלהם.

(ד) והנה על ידי עיבור זה, שימצאו כולם יחד במקום אחד צר, יתחברו ויתקשרו זה בזה, מהם ובהם, באורך המשך זמן העיבור. וגם כי אורות הבינה יאיר בהם, ויוסיף בהם כח לתקנם ולקשרם.

(ה) וגם כי נודע, כי עתה בעלותם בסוד עיבור, הוא בחינת עלייתם בסוד מ"ן, וגורמים זיווג באו"א, ומורידים טיפות זכרים ונקבות, ועל ידי אלו הטפות יתקשרו אלו הנקודות יחד, ואז יתבררו בחינת הכלים שלהם ויעלו למעלה בסוד עיבור, ויתקנו שם.

(ו) וגם האורות יתוסף בהם תיקון, כי תחלה היו אלו הנקודות בלי קיום ובלי בחינת פרצוף, אמנם היו כלולות כל אחד מיוד, בסוד

אור פנימי

שה"ס מדת הרחמים, שעל זה הוא עיקר כונת העיבור, להמתיק מדת הדין במדת הרחמים. כנ"ל.

וזהו דברי הרב, "שימצאו כולם יחד במקום אחד צר וכו'. וגם כי אורות הבינה יאיר בהם". דהיינו להורות על ב' התיקונים היסודיים הנ"ל, א' מציאות בחינת הצר, שמקבלת מיסוד. ב' בחינת הארת הבינה, שמקבלת מת"ת. ובכח ב' האורות אלו, היא מקשרת ומיחדת כל הספירות זו בזו, בסוד ג' קוין, בקשר אמיץ יחד.

(ה) עלייתם בסוד מ"ן וגורמים זיווג מאו"א וכו': כלומר שהרשימות של הז"ת שהם בחינת גו"ע הדבוקים באח"פ דאו"א, כנ"ל, הם נכללים בהמ"ן דאו"א עצמם, ואו"א מזדווגים באמת על המ"ן של עצמם. אלא מתוך התכללות הרשימות דז"ת בהם, שהתכללות זו גורמת באו"א, שתתעורר בהם אותה בחינת מ"ן דקטנות, המותאם אל בחינת הרשימות ההן, דהיינו הראוי לקומת העיבור.

שום חיבור בהם, כמו בצמצום א'. ונודע שזה היה סבה אחת מסבות שביה"כ, כי ע"כ נשברו פנים ואחור, ואפילו בחינת הקטנות לא נשאר בהם כמו בהג"ר. לכן תיקון הראשון של הז"ת אלו, הוא תיקון הקוין בהם, דהיינו לשתף הה"ת בה"ר, שע"י תכלל המלכות בכל ספירה וספירה, ותקשר אותם בסוד ג' קוים כנזכר לעיל.

(ד) עיבור זה, שימצאו כולם יחד במקום אחד צר וכו': כי ב' תיקונים יסודיים נעשו בעיבור, מכח עלית נה"י לתג"ת: א' הוא שנכללה מלכות ביסוד. וב' הוא, שנכללה מלכות בת"ת, שהוא בחינת בינה דחסדים. שע"י ההתכללות ביסוד, שהוא בחינת צר, כלומר, שנמשך בו הארת יסוד אבא שהוא צר ואריך, קבלה המלכות מיתוק גדול מאד, משום השלימות, של אריך הנמצא בו, שה"ס האור המחיה את המלכות, בסוד שאול הנחבא אל הכלים. (כנ"ל דף תתכ"ח תשובה כ"ח ד"ה וז"ל). עש"ה. וע"י התכללותה בבינה שהיא ת"ת, הה"ת נקשרת ומתחברת בה"ר,

כללות מעורב ומעורבב בהם, ולא היו האורות מראים פעולתם, ועתה על ידי הקשר הזה, שנתקשרו על ידי עיבור הזה, הראו האורות פעולתם, זה בחינת רישא וזה בחינת גופא, והיתה עין רואה ואזן שומעת וכו'.

(ז) ונמצא, כי זה העיבור אינו להאציל זו"ן מחדש, כי כבר היו נאצלים, אלא שהיו בלי תיקון קוין ובלי פרצוף, וגם שהיו חסרים, זה מו"ק לבד וזה מנקודה אחת לבד, ועתה, העיבור היה לקשרם יחד בסוד קוים, וגם בסוד פרצוף, וגם להשלים כל אחד ביוד ספירות גמורות. וזהו על ידי הטפות של או"א, ועל ידי שם מ"ה החדש, אשר נתבאר לעיל.

(ח) ונמצא כי לא מן הכלים של הנקודות דב"ן לבד, נעשה כל פרצוף זו"ן אמנם בעלות האורות שלהם בסוד עיבור והלבישו לנה"י דא"א, אז קנו שם כלים חדשים על ידי הלבשה זו, ואז נתבררו הכלים הראשונים שנשברו, ומב' בחינות כלים אלו, נעשה פרצוף ז"א. וכן עד"ז היה בהנוקבא.

אור פנימי

ונמצא כל הקומה של מ"ד ומ"ן, שיצאה על התכללות הזאת, שייך להרשימות האלו שהן הו"ת, כי המה היו הגורמים למדת הווג הזה, ואו"א עצמם אין להם שום צורך אל מדת הקומה הזו.

(ז) העיבור אינו להאציל זו"ן מחדש, כי כבר היו נאצלים: דהיינו מבחינת מה שיצאו בו"ת דנקודים. ואע"פ שהכלים האלו נפלו לבי"ע, מ"מ נשארו כל הרשימות שלהם באצילות כנודע, שענין הרשימות הוא לחזור ולהמשיך להכלים כל האורות שכבר היו להם בזמן הנקודים. ועל כן אין זה נחשב לאצילות חדש לגמרי, אלא רק לבחינת תיקון לזו"ן, שיצאו כבר בעולם הנקודים.

(ח) כלים חדשים על ידי הלבשה זו וכו' ומב' בחינות כלים אלו נעשה פרצוף ז"א: שהם כלים דמ"ה וכלים דב"ן. כי כל הכלים החדשים היוצאים עם הווגים הנעשים באצילות נקראים כלים דמ"ה. והכלים שנשארו בהו"ת מזמן הנקודים, הם נקראים כלים דב"ן. וב' מיני כלים אלו נמצאים בכל ה"פ אצילות.

הטפות של או"א וע"י שם מ"ה החדש: כלומר, שתחלת התיקון נעשה להווג"ן ע"י טפות הווג דאו"א, מכח התכללות הווג"ן בהם בסוד העיבור, כנ"ל. והמוחין שלהם דג"ר,

(ט) ונבאר עתה, איך על ידי זה העיבור נתקנו הכלים הנשברים. הנה נתבאר לעיל, כי עיקר שבירת כלים אלו היתה, להיות מעורב בהם סיגים וקליפות, והאורות לא היו מתחברים עם כליהם לסיבת הסיגים שבהם, וגם הכלים בעצמם לא היו יכולים לקבל האורות לסיבת הסיגים שבהם, כי זה עצמו היתה הסבה, שלא יצאו אלו הכלים מתחילה מקושרים ומתוקנים דרך קיום, כי הסיגים שבהם גרמו להם הפירוד. וגם מ"ש לעיל, כי כל זה היה בכונה שיתפרדו הסיגים מהם, ולכן יצאו בלתי תיקון.

(י) והנה על ידי זה העיבור, הובררו מהם הסיגים והקליפות, ונבררו האורות ונסתלקו מתוך הסיגים והקליפות, ועל ידי זה נתקנו. ולכן צריך שנבאר איך נתבררו עי"ז העיבור.

(יא) והענין כי הנה בעת עלית האורות של אלו המלכים תוך אמא בסוד מ"ן, גרמו זווג לאו"א, ואז אבא מברר אלו המלכים. כנודע, בפרשת פקודי דף רנ"ד ע"ב וז"ל. ותא חזי, רישא, שירותא דמהימנותא גו מחשבה, בטש בוצינא דקרדינותא וסליק גו מחשבה, ניצוצין זריק לש"ך עיבר, ובריר פסולת מגו מחשבה, ואתבריר, וכו'. והענין כי כל הברורין של המלכים נעשים ע"י המחשבה, שהוא המוח, ששם מתברר, ומשם יורד אחר כך בסוד טפת הזווג.

(יב) ועל ידי זווג אבא באמא, ונתינת הב' טפות שלהם, נתבררו ה' מלכים ונתקנו, ויצאו מהם ש"ך ניצוצות סיגים, שלא נשלמו להתברר. כי בכל בחינה ומדרגה חוזרים להתברר ש"ך אלו, עד סוף העשיה, שנשארו בהם סיגים גמורים שאין בהם תועלת, והם הקליפות. ונמצא כי הכל הוא בחשבון ש"ך ניצוצין, כי זה היו מספר הניצוצות שנפלו בתוך הכלים כשנשברו.

אור פנימי

(יב) בכל בחינה ומדרגה חוזרים להתברר ש"ך אלו עד סוף העשיה וכו' כי הכל הוא בחשבון ש"ך ניצוצין: כמו שמפרש, כי זה היו מספר הניצוצות שנפלו לתוך הכלים כשנשברו. ונודע שהע"ס נכללות זו מזו, וע"כ אין לך בחינה המתבררת ועולית מתוך ביע"ש לא יהיה כלול בה כל הש"ך ניצוצין כי התכללות זו היתה סבת שבירתם, כמו שיתבאר לקמן, וע"כ צריכים לזווגים דאו"א, שיבררו ויפרידו מהם הדינין והסיגים, הבאים מעירוב הל"ב ניצוצין האחרונים, שהם בחינת ה"ת בלי מיתוק דמדת הרחמים, ואז נעשים ראויים להתלבשות האורות בהם. כמ"ש לפנינו.

* (ג) והענין הוא כי כאשר עלה ברצון המאציל העליון להאציל האצילות עם הארץ העליונה, יצאו המלכים הראשונים בתחלה בסוד הדין הגמור בתוך המחשבה העליונה, וכמשה"כ ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, ובתוכם מעורבים הקליפות והדינים בלתי קדושים. ומרוב הדינים ארעא אתבטלת, שהיא המלכות. עד שבטש שורש הדינים, כפטיש המכה בקורנס ויוצאין ניצוצות לכל צד, כן שורש הדינים חלק מלכים אלו, לשלש מאות ועשרים ניצוצות, בסוד ל"ב נתיבות כל אחד כלול מעשר. ובירר מניצוצות אלו, ניצוצות הדינים של קדושה, והם ל"ב אלהי"ם שבבראשית, מצד הדין של קדושה.

(ד) וענין התחלקות מלכים אלו לל"ב נתיבות חכמה, הענין הוא, כי המלכים הם שמונה, וכל אחד מתחלק לד', בסוד ארבע אותיות שם ההוי"ה, ושמונה פעמים ארבעה, הרי שנים ושלשים. וכל אחד מאלו כלול מעשר, הרי שלש מאות ועשרים. וזהו כש"ך חמת המלך, שהם בסוד הדינים והחימה.

אור פנימי

(ג) להאציל האצילות עם הארץ העליונה: בינה נקראת ארץ העליונה, ומלכות נקראת ארץ התחתונה, וענין השיתוף של המלכות בבינה, נבחן שהאצילות נאצל עם הארץ העליונה כלומר, שהמסך והווג נעשה במקום בינה, שאז נקראת בינה ארץ אדום. שורש הדינים כפטיש המכה בקורנס ויוצאין ניצוצות לכל צד, וכי' בסוד ל"ב נתיבות: בוציא דקורדינותא נקרא תמיד שורש הדינים, שפירושה בחינת ה"ת דצמצום א' ששמש בפרצופי א"ק, שה"ס נקודה האמצעית, כמ"ש ענינה בחלק א' עש"ה. וענין ביטוש פירוש הכאה, כי המסך ששם העביות דה"ת המצומצמת, מכה באור העליון ומעלה או"ח, המכונה ניצוצין, כנודע, והנה בטישא זו יצאה מתחלה בו' מלכים דנקודים, שהוציא שם ד' מלכים ע"י ד' הקומות זו למטה מזו, בהווגים דאו"א עלאין דנקודים. וד' מלכים תנהי"מ, ע"י ד' הקומות שיצאו בווגים דישסו"ת, שמכל שמונת הקומות

האלו נפלו ניצוצין לבי"ע. וזה אמרו כפטיש המכה בקורנס ויוצא ניצוצות לכל צד. ומספר הניצוצין האלה הם ש"ך ניצוצין כמו שמפרש והולך. והנה אח"כ בזמן התקון בעולם האצילות, חזר הווג הנ"ל, ומברר מהם רק ט"ר שלהם, שהם ט' בחינות של ל"ב ניצוצין, שהם בגי' רפ"ח, והם נקראים ל"ב נתיבות חכמה המאירים בחמישים שערי בינה, כמ"ש לפנינו.

(ד) וכל אחד מתחלק לד', וכי', וכל אחד מאלו כלול מעשר: ההתחלקות לד', היא, ע"פ ד' בחינות עביות שבמסך, שכל בחינה מהד' מוציאה קומה של עשר ספירות, כנודע. הרי שהד' בחי' כוללות ארבעים ספירות. וכל אחד ואחד מהשמונה מלכים כלול מארבעים ספירות הללו. הרי ש"ך בחינות בהם, ויש להבין כאן, למה אינו חושב ה' בחינות שבהמסך, שהרי ה' בחינות עביות יש בהמסך, אלא הענין הוא, כי אין כאן הבחי"ד, כי אחר שנתעלמה בהודככות דגוף

* סוף שער מאמרי רשב"י זיע"א דף ש"ה ט"א אמצע ד"ה והנה עתה עת דודים.

(טו) וכאשר נבררו ניצוצות הקדושה בסוד ל"ב אלהי"ם, כנזכר, ירדו שאר הניצוצות למטה. ושאר ניצוצות אלו הם סוד המלכות שבכל ל"ב נתיבות ראשונים, כי אלהי"ם הוא סוד מ"י אל"ה: ומ"י ה"ס ג"ר הנכללות בתוך בינה, ואל"ה ה"ס ו"ק. כי הג"ר והו"ק, שבכל נתיב ונתיב מהראשונים של הדינים, נברר לצד הקודש, אמנם המלכות, שבכל נתיב ונתיב מהראשונים, נעשית פסולת למטה, כי היא אחרונה לכל נתיב ונתיב, ולא יכלה להתברר. וזהו, והארץ היתה תהיו ובה"ו, כי היא הארץ שבכל נתיב ונתיב.

אור פנימי

שבבראשית, שפירושם ל"ב נתיבות בבחינת הטי' ראשונות שבהם, כי המלכות נתבררה ונפרדה מהם, ונעשית פסולת למטה. דהיינו בחינת המלכות דמדת הדין הגלוי, שהיתה בלי מסך בעת הנקודים, ושגרמה לשבירת הכלים כנ"ל. ועי' היטב לעיל דף תפ"ו ד"ה הסיגים.

וצריך שתדע, כי כשם של"ב נתיבות אלו כוללים כל השמנה מלכים, דהיינו כל הברורים שבעולמות עד ימות המשיח, כנ"ל. הנה יחד עם זה אין לך בחינה קטנה העולה לקבל תיקונה באצילות, שלא תהא צריכה להתחלק ולהתברר בכל ל"ב נתיבות האלו, דהיינו עד לברר ממנה את הטי"ר שבכל נתיב ונתיב, ולהוריד ממנה את בחינת המלכות שבכל נתיב. והוא משום תחלת העירוב שהיה בזמן הנקודים, אשר העירוב הזה נבלע בכל פרט ופרט שאך אפשר להתחלק. וע"כ כל בחינה קטנה מהם שמתחילים לבררה ולהעלותה מן ביי"ע לאצילות, צריכים להפריש ממנה העשר מלכיות שנתערבו בה, וע"כ מוכרחת להתחלק לל"ב נתיבות, כדי להוריד את בחינה האחרונה שבכל נתיב, שהם המלכיות הנ"ל. ולפיכך נבחן שבכל בחינה העולית למ"ן מבי"ע, יש בה ש"ך ניצוצין, שהם באים בהירור של ל"ב נתיבות החכמה הנ"ל, המברר מהם הטי"ר שבכל נתיב, ומוריד מהם בחינת המלכות שבכל נתיב. וע"כ נקרא כל עלית מ"ן בשם רפ"ח ניצוצין, דהיינו ע"ש

דכתר דא"ק, שוב לא נתחדשה, ואין כאן בנקודים אלא בחי"ד דהתלבשות, בלי עביות כלל, וע"כ אין כאן כי אם ד' בחי' של עביות לבד. וזה שמרמז לסוד ד' אותיות שם הוי"ה. כי גם בהוי"ה אין קומת כתר בהם, אלא ברמז של קוצו של יוד, כנודע. שהוא ג"כ מטעם האמור.

(טו) הג"ר והו"ק שבכל נתיב ונתיב מהראשונים של הדינים, נברר לצד הקודש אמנם המלכות וכי': כי ל"ב נתיבות הם בכללם, שכל אחד מהם כלול מעשר ספירות, כנ"ל. ורק ט' ספירות הראשונות שבכל נתיב ונתיב נבררו לצד הקדושה, אמנם המלכות שבכל נתיב ונתיב, נעשית פסולת למטה ולא יכלה להתברר, ונשארת בסוד תהיו ובה"ו. וצריך שתשכיל כאן, כי הל"ב נתיבות הם ל"ב בחינות דמסך ועביות, שכל אחת מהם יש בה כדי להוציא קומה של עשר ספירות. אמנם בל"ב נתיבות ההם, היתה הה"ת כלולה בכל נתיב ונתיב מהם, גם ידעת שבחינת המסך מבחינת הה"ת כבר נודרך בסוד הסתלקות הא' דא"ק, ושוב לא נתחדש. וע"כ בכל מקום המצאה של העביות דה"ת, היתה בבחינת עביות בלי מסך, וזוהי סבה העיקרית של השבירה, אשר האורות לא יכלו להתלבש בהכלים ההם מחמת העירוב דה"ת בכל בחינה מהם. ולפיכך בירור הראשון של הו' מלכין, הוא בירור הל"ב נתיבות שיהיו נקיים מבחינת ה"ת הנ"ל. ובירור הזה נקרא ל"ב אלהי"ם

טז) ומנין הניצוצות שנתקנו לפי זה יהיו רח"ף, והשאר שהם ל"ב, שהם שארית לתשלום ש"ך, מתו ולא היו יכולים להתקן, וזה סוד, ורוח אלהים מרחפ"ת: מ"ת רפ"ח.

יז) ורפ"ח ניצוצות אלו נתקנו על ידי שם בן ע"ב, באותיותיו ותיבותיו, כי ע"ב תיבות ורי"ו אותיות עולה רפ"ח. וזמשי"ה, והנה פר"ח מטה אהרן לבית לוי כו', כי מטה אהרן הוא שם בן ע"ב, סוד החסד סטרא דאהרן לבית לוי הוא רי"ו אותיות, סוד הגבורה סטרא דלוי, הרי פר"ח. וזהו והנה פר"ח.

יח) וזהו סבת דלית לה למלכות מדילה כלום. כי לא נתקנו ניצוצותיה, אלא שקבלה מבעלה עשר מלמעלה למטה.

יט) ומפני שניצוצותיה הראשונים לא נתקנו, נדבקו בה ונאחזו בה, בסוד כשושנה בין החוחים. ואלו הל"ב שלא נתקנו נקראים ל"ב האבן. וסוד ש"ך ניצוצות אלו עם שם אדנ"י העולה ס"ה, יהיה הכל שכינה. כי בה נכללים הכל.

אור פנימי

הבירור, דהיינו ל"ב פעמים ט"ר, שמספרם רפ"ח. ול"ב ניצוצין שבעשר מלכיות יורדים מהם בסוד פסולת. והם מכונים ל"ב האבן. כמ"ש לפנינו.

יט) שניצוצותיה הראשונים לא נתקנו, נדבקו בה ונאחזו בה בסוד כשושנה בין החוחים: אין לפרש ניצוצותיה הראשונים שנפלו בחלקה של המלכות בעת הנקודים, כי

א"כ מה הם הראשונים, הרי אין שום ניצוצין אחרונים אחריהם שיפלו ממנה, כי אין נפילת ניצוצין אלא בזמן שביה"כ, כנודע. אלא הכונה היא, שלא נשאר מבחינת המלכות הזאת, כי אם בחינת שורש העביות שלה, הנקרא כתר מלכות וגם שורש הזה שנשאר, לא נשאר מבחינת צורתה לפי עצמה, אלא ע"י התכללות ביסוד דו"א, בסוד עטרת יסוד, כלומר בסוד נקודה שתחת היסוד. ונמצא שבחינת ט"ר של קומתה נעלמות ממנה לגמרי, כי העביות מבחינת שורש, אינה מוציאה זולת קומת מלכות שבה לבד, דהיינו

מלכות דמלכות, וכל הט"ר דמלכות נעלמו ממנה בכל המשך דשתא אלפי שני, עד לעתיד לבא, שתהיה נגלית מרדל"א, בסוד אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. וז"ש הרב, שניצוצותיה הראשונים לא נתקנו, דהיינו כל הט"ר שלה. ויתבאר במקומו, איך כל הט"ר האלו תחסרות לה, היא נוטלת אותן מבחינת ז"א.

וזה אמרו "ומפני שניצוצותיה הראשונים לא נתקנו, נדבקו בה ונאחזו בה, בסוד כשושנה בין החוחים וכו'" כי כל אותם הניצוצות שלה שיצאו בזמן הנקודים בט"ר שלה, הנה כל אלו מונחים בקליפות בסוד ל"ב האבן, ומתוך שהמה חלקי המלכות ואבריה שנשרו ממנה, הנה היא מפרנסת ומקיימת אותם, בסוד נהירו דקיק, שהיא מאירה אליהם, כי ע"י כן היא עתידה לאסוף אותם אליה אח"כ בעת גמר התיקון. וכיון שהיא מפרנסת ומקיימת אותם מתוך ההכרח כנ"ל, ע"כ המה דבוקים בה ונאחזים בה,

(כ) ודע כי אע"פ שאמרנו בסוד מלכות שבכל ל"ב נתיבות הראשונים לא נתקנה, זהו במלכות התחתונה, אבל מלכות העליונה שבחכמה ובינה, נתקנה תחלה. כי הנה שמנה מלכים הם כנגד חג"ת נה"י מלכות, והמלך השמיני יצא עם בת זוגו בסוד ז"א ונוקבא, הרי שחכמה ובינה מתוקנים היו, ומבינה ולמטה יצאו שמנה מלכים אלו.

* (כא) והנה כל ספירה מאלו הז' נקרא אדם. כנזכר בתיקון ע' דקי"ט ע"א, לית ספירה דלא אתקריאת אדם כו'. ונמצא כי ז' מלכים אלו הם ז"פ אדם, והם בגימטריא שט"ו. גם המלכות נוקבא דז"א, כלולה מכל ז' מלכים, כנודע דאיהי שלימו דכל ספירה וספירה. והנה יש בה שט"ו אחרים.

(כב) ואלו השט"ו ניצוצות דז"א, הם בחינת מה שנתברר מאלו הז' מלכים בסוד הבירור הנ"ל, על ידי אבא ואמא. ואז הוריד אבא טפת מיין דכורין הנקרא חסד, כלולה מה' חסדים. וגם אמא הורידה טיפת מיין נוקבין הכוללת ה' גבורות. ועל ידי טפות אלו נתבררו ונתקנו השט"ו ניצוצין דז"א, וכן עד"ז בשט"ו ניצוצין דנוקבא.

אור פנימי

בשיעור כזה שיוכלו לקבל הספקתם ממנה, וז"ס ורגליה יורדות מות. אמנם ע"י חטאם של התחתונים מקבלים הקליפות כח, שיוכלו לינק ממלכות הרבה יותר משיעור קיומם, ואז היא נקראת כשושנה בין החוחים, שהחוחים חומסים ממנה את שפעה הנצרך לה לקיומה עצמה, מתוך שהם דבוקים בה. וזה נקרא גלות השכינה. וכל זה הוא מפני שחלקי המלכות היותר גדולים שלה, לא נבררו עדיין והמה מונחים בעירוב הקליפות. כמבואר.

וזה אמרו "וסוד ש"ך ניצוצות אלו עם שם אדני" העולה ס"ה, יהיה הכל שכינה, כי בה נכללים הכל" מורה לנו בזה, שאין השלימות של השכינה הקדושה מתגלית, מטרם שיתוקנו כל הש"ך ניצוצין במילואם, להיותם כולם חלקי בנין שלה, וגם החלקים היותר ראשונים, כמבואר.

(כב) וע"י טפות אלו נתבררו ונתקנו השט"ו ניצוצין דז"א: הנה הבירור הנ"ל שביאר הרב בסוד ל"ב נתיבות החכמה, הנה זה מתיחס לכחות החכמה, כי אבא הוא הפועל הראשון בזה, משום שעיקר כל הצמצום הוא רק כלפי אור החכמה, כנודע. וז"ס הכל במחשבה אתברירו, כי המחשבה עלאה שה"ס חכמה, היא המחלקת כל בחינה לש"ך ניצוצין הכלולים בה, והיא המפרישה את הבחינה האחרונה מכל נתיב ונתיב, שאחר בירוריו, נעשו בסוד ל"ב אלה"ם שבעובדא דבראשית. כי כולם הם בסוד אלה"ם. וכאשר נמשכים מן החכמה אל הבינה, נעשו אצלה חמשים שערי בינה, כי הם נכללים שם בסוד ה' גבורות שבה, שכל אחת כלולה מיוד, ונעשים חמשים שערים. שכל בחינה ובינה מתיחסת לשער מיוחד של החמשים שערים. כמ"ש הרב (בפע"ח

* מבוא שערים ש"ה ח"א פ"ג דף קפ"ז ט"א אמצע ד"ה ונבאר עתה.

(כג) והנה אם תחבר ה"ג דאמא הנ"ל, הנקראים מנצפ"ך, המתקנים לשט"ו הנזכר, יהיו כולם ש"ך ניצוצין. כי גם ה"ג מנצפ"ך יקראו

אור פנימי

מאחורים דו"א. כי יש לה פרצוף שלם בפני עצמה, ואז היא מקבלת מאמא עצמות הגבורות, שהם מנצפ"ך הב', עם הבינות שהם בחינות הג"ר שלה.

והנה אותם הדברים מדבר הרב גם כאן, אלא מפני הקיצור כולל כאן הרב את הו"א ונוקבא יחדיו. אמנם אין זה אמור שהמה מקבלים אותם בזמן אחד, כי אין הנוקבא יכולה להמצא אפילו בבחינת מ"ן בלי ציור, מטרם שז"א השיג כבר את הגדלות שלו. כנ"ל בדברי הרב (חלק ט') אות ס' ובאו"פ שם בדיבור המתחיל ואחר) אלא לפי שב' בחינות המתקות של הגבורות האלו באים באותם הדרכים, בין לז"א ובין לנוקבא, ע"כ כולל אותם יחד.

וזה אמרו "אם תחבר ה"ג דאמא הנ"ל הנקראים מנצפ"ך וכו' אז נקרא הו"א נע"ר שהוא בגי' ש"ך, וגם הנוקבא נקראת נע"ר חסר ה'. והיינו המנצפ"ך הא' שהמה מקבלים עם תשלום הי"ב שנים ויום א' אל הנוקבא. ועם תשלום שני הקטנות אל הו"א, אשר ה"ג מנצפ"ך אלו אינם עצמות הגבורות, אלא הארת גבורות לבד. אשר ז"א מקבל אותם מאמא, אבל נוקבא מקבלת אותם מז"א, ולא מאמא, כמ"ש שם הרב, כי בשעה שאין להם אחורים שלימים, דהיינו בעת הקטנות, המה מוכרחים לקבל כל אחד, מאחורים דעליון שלהם, שעליון של ז"א היא אמא, ועליון של נוקבא הוא ז"א. ואז נקראים שניהם נע"ר, שמורה על בחינת דינין, כי מתוך שהם מקבלים את המנצפ"ך דאמא דרך אחורים דעליון, מכונים הגבורות בשם גבורות נקבות כנ"ל (חלק ט') דף תשנ"ט אות מ') וע"כ אין כחם יפה להמתיק את השט"ו דינין הנמצאים בבנין הקטנות שלהם. וע"כ הם נקראים נע"ר בחוסר ה'.

וזה אמרו "והנה ע"י ה"ח דטפת אבא נמתקים כולם וכו', ואז הנוקבא נקראת נערה

בברכת ספירת העומר) עש"ה. והנה זה השער ששם מצטיירים הו"ן, יש לו אותו הצירוף של ו' פעמים אדם, שבגי' שט"ו. שהו"ן ה"ס הוי"ה דאלפין שבגי' מ"ה ובגי' אדם, וע"כ הצירוף של בירורם בז"פ מ"ה, שהם בגי' שט"ו שהם בסוד אלפין.

(כג) אם תחבר ה"ג דאמא וכו' נוקבא נקראת נער חסר ה' וכו'. ע"י ה"ח דטפת אבא וכו', נוקבא נקראת נערה עם ה': וצריך שתזכור המתבאר לעיל בחלק ט' אות ס"ט בדברי הרב, בענין זמן הה' והו' של הנוקבא. כי בזמן הה' שהוא עם גמרם של המוחין דקטנות שלה, דהיינו עם תשלום י"ב שנה ויום א' היא מקבלת אז בחינת מנצפ"ך הא' מן הו"א, שפירושו ה"ג דקטנות, שהם בחינת דינין, ואז הנקבה נקראת נע"ר חסר ה', כי נער בגי' ש"ך דינין. ואחר י"ב שנים ויום א' שמתחילים ימי הנערות שבה, הנה אז מקבלת ה"ג ממותקות מאמא שלא ע"י ז"א, שהם בחינת מנצפ"ך שניים הבאים לה עם המוחין דבינות וגבורות שבעת הנסירה שמקבלת מאמא, ואז נקראת הנקבה נערה עם ה'. ונתבאר שם ענין המנצפ"ך הב' ודלת וציר הב', שפירושו: כי מקבלת אז טפת החדס דאבא, המורידה ה"ת מעינים שלה, ומחזירה אח"פ שלה למדרגה, אשר אחר זה כבר יש לה עשרה כלים, ואז היא ראויה לקבל המוחין דבינות, ובחי' עצמות דגבורות מאמא. כי מקודם זה שלא היה לה אלא בחינת גו"ע, שהיא עד י"ב שנים ויום א', לא יכלה לקבל רק הארות הגבורות ולא עצמות, שהם ה"ג הראשונות הנקראות מנצפ"ך א' מז"א. אבל אח"כ שע"י טפת ה"ח דאבא, שהשיגה ע"י אמא, שהורידה הה"ת מן העינים שלה, והחזירה האח"פ שלה אליה, שהם בנין האחורים שלה. הנה כבר אינה צריכה לקבל

ניצוצין, כי גם הם גבורות ודינים. וכנגדם ש"ך ניצוצין בנוקבא. ואז נקרא הז"א נע"ר, שהוא בגימטריא ש"ך. גם נוקבא נקראת נע"ר חסר ה', שהוא ש"ך שלה ג"כ.

אור פנימי

שהם: נרנח"י דנפש, ונרנח"י דרוח. שהם נקראות בחינות העיבור ובחינות היניקה. שהתחתון מקבל אותם דרך האחורים של העליון, כי עדיין אין לו בחינת אחורים משלו. אמנם, רק ב' הבחינות עיבור יניקה הנ"ל, יכול העליון לתת לתחתון, משום שכבר נמצאים אצלו בפקדון, בסוד מ"ן ראשונים שקבל בביאה קדמאה, בעת היותם שניהם בעלי עליון כנ"ל. שה"ס הרוחא קדמאה. אמנם יותר מזה אין העליון יכול לתת אל התחתון, אלא ששניהם צריכים לעלות למ"ן מחדש, לעלי עליון, ואז העלי עליון משפיע טפת הווג המוריד הה"ת מעינים דתחתון, ואז משיג התחתון את אח"פ הנפולים שלו, וקונה אחורים משל עצמו, ואח"כ מקבל מהעלי עליון גם האורות דגדלות וע"כ הגבורות דגדלות ההם, נמצא הז"א, שאין הוא מקבל אותם ע"י אמא, כמו שקבל את הרוח נפש הכלולים ברוחא קדמאה, אלא שקבל אותם מעלי עליון שלו, דהיינו מאבא, כמ"ש הרב שאחר שמקבל הה"ח דאבא, אז נמתקים השט"ו דינים שלו בשלימות, ונעשים שכ"ה. אבל אמא אינה יכולה לתת לו כלום מבחינת גדלות, משום שאינם כלולים ברוחא קדמאה, כנ"ל. וכן הנוקבא אינה יכולה לקבל גבורות דגדלות על ידי ז"א, שהוא העליון שלה, משום שאינם כלולים ברוחא קדמאה, שז"א קבל בפקדון בשבילה. אלא שצריכים שניהם לעלות למ"ן מחדש לעלי עליון, לאמא, וגורמים זווג לאו"א, ואבא מוריד טפת חסד, המורידה הה"ת מעינים דנוקבא, ומעלה אח"פ שלה למדרגתה, שאז יש לה אחורים משלה, ואז מקבלת עצמות הגבורות אלו שהם מנצפ"ך השניים, הממתיקים לגמרי את השט"ו דינים שלה ונעשית בסוד שכ"ה ניצוצין כמנין נערה בה'.

בה". והיינו המנצפ"ך הב' שהמה מקבלים בזמן הגדלות, אחר שהעלו האח"פ שלהם למדרגתם, ויש להם אחורים שלמים משל עצמם, ואינם צריכים לאחורים דעליון, שהמה בחינת עצמותם של הגבורות, וע"כ המה מבסמים וממתקים את השט"ו דינים דבנינם עצמם, להיותם בחינת גבורות זכרים, שהם בחינת ג"ר. ואלו הגבורות אין הם יכולים לקבל מהעליון של כל אחד מהם, דהיינו ז"א מאמא, ונוקבא מז"א. והוא כי כל היחס שיש להעליון עם התחתון, הוא רק עם הכלים דפנים של התחתון, שהם גו"ע דתחתון, כי מתוך שהגלגלתא ועינים דתחתון דבוקים באחורים דעליון, דהיינו באח"פ שלו, בעת הקטנות דעליון, אשר אז אח"פ דעליון נמצאים דבוקים כאחד במדרגת התחתון, ע"כ גם בעת גדלות דעליון, שהעליון מחזיר את האח"פ האלו לבנין מדרגתו, נמצאים הגו"ע דתחתון הדבוקים שם, שגם הם מקבלים מקומת הווג דעליון, שיש בזה ב' בחינות: א', עוד בעת שהם נמצאים בעלי עליון, שאז נבתנים הגו"ע דתחתון בבחינת זווג הא' שלהם, והם אינם יכולים לקבל בעצמם בחינת ציור שם, אלא העליון נוטל שם פי שנים, דהיינו חלקו עצמו מקומת הווג שעל המ"ן דגדלות שלו, וגם חלק של גו"ע דתחתון הדבוקים באחורים שלו, שעל תוספות מ"ן הללו יוצאת רק קומת קטנות, הנקראת רוחא קדמאה, שהם בחינת נרנח"י דנפש ונרנח"י דרוח בלי ג"ר. כי ע"כ נקרא בשם רוחא, להורות שאין בקומה זו אלא בחינת נפש רוח לבד.

ובחינה ב' היא אח"כ, כשהעליון יוצא משם ובא למקומו עצמו, שאז מזווג העליון מבחינת הקטנות שלו והולך ומודד לתחתון כל המדרגות בהאי רוחא קדמאה שקבל בעדו,

(כד) והנה על ידי ה"ח דטפת אבא נמתקים כולם, ועמהם נשלמים לשכ"ה ניצוצין הנזכר באדרת נשא דף קל"ב ע"ב, א"ר חזקיה מסתכל הוינא כו'. נהיר וסליק לשכ"ה עיבר כו'. ואז הנוקבא נקראת נערה עם ה'. כמנין שכ"ה.

(כה) העולה מזה, כי שט"ו ניצוצין הם בז' מלכים דבחינת ז"א, ושט"ו אחרים בז' מלכים הנכללים בהנוקבא. ובשט"ו אלו יש בהם בחינת אורות וניצוצות וכלים, ואלו מתקבצים במעוי דאמא, להתקן על ידי טיפת מ"ן מנצפ"ך דאמא. שאע"פ שהם גבורות, הם יותר נמתקות ומבסמים אלו השט"ו ניצוצין הנזכרים. כן נמתקים על ידי ה' חסדים דאבא, טיפת מ"ן דכורין.

(כו) והנה תחת הבינה, בסיומא תחת המלכות שבה, עומדים ש"ך ניצוצין אלו, שהם הז' מלכים, ועל ידי התעוררות דינים אלו אשר שם,

אור פנימי

הללו מא"ס ב"ה, בעוד היותו בסוד ביאה קדמאה, כנ"ל, וכשירד למקומו, הוא מודד אותם לאט לאט בדרך המדרגה ונותן אותם לתחתון, כנודע. ולכן נבחן זה, שהעליון נותן לתחתון, מבלי זווג חדש, כי אינו צריך לו, כי כבר קבל אותם ע"י ביאה קדמאה. וזכור זה היטב, גם תזכור עם המתבאר, שכל היחס והקשר של העליון עם התחתון, הוא רק עם הכלים דפנים של התחתון, שהיו עם אח"פ הנפולים שלו במדרגה אחת, אבל עם אח"פ של התחתון, אין אל העליון שום יחס וקשר עמהם, כי לא היו להם מעולם שום נגיעה עם העליון. כי בעת שאח"פ דעליון דבוקים בגו"ע דתחתון, נמצאים אח"פ של התחתון שהם דבוקים במדרגה שלאחריו דהיינו בתחת התחתון.

(כו) תחת הבינה בסיומא תחת המלכות שבה עומדים ש"ך ניצוצין אלו שהם הז' מלכים: דהיינו באחורים של המלכות דבינה, שם דבוקים הש"ך ניצוצין, שפירושם, הגו"ע של התחתון, שהארת אבא מחלק אותם שם לש"ך ניצוצין כנ"ל. אמנם צריך שתדע כאן ענין התחלקות או"א וישסו"ת לב'

והנה נתבאר היטב הטעם, שהמתקה ראשונה של ה"ג מבחינת הארתם, הן הז"א והן הנוקבא, מקבל כל אחד מעליון שלו: שז"א מקבל מאחורים דאמא, ונוקבא מאחורים דז"א. והמתקה זו אינה שלימה, להיות הגבורות אלו בבחינות נקבות, כנ"ל. והמתקה השניה, דהיינו ה"ג זכרים שהמה מקבלים, אינם יכולים לקבל מהעליון שלהם, אלא כל אחד מן עלי עליון שלו: שז"א מקבלם מאבא, ונוקבא מאמא. וזה הכלל, שאין כל תחתון יכול לקבל מעליון שלו מבלי זווג חדש, רק מה שכלול בהאי רוחא קדמאה, שהם בחינת עיבור ויניקה לבד כנ"ל. ויותר מזה, צריך גם העליון לעלות למ"ן לזווג חדש לעלי עליון. וכן העלי עליון למעלה ממנה, עד א"ס ב"ה, כי אין לך שום חידוש אור וזולת מא"ס ב"ה.

ומה שלבחינת עיבור יניקה אין העליון נצרך לזווג חדש, אלא שנותן לו משל עצמו, אין הפירוש, שלמוחין דעיבור ויניקה, אינם צריכים לבא מא"ס ב"ה ח"ו. כי זה לא ניתן להתאמר בשום פנים שבעולם. אלא הפירוש הוא, כי העליון כבר קבל ב' קומות

היא מתחממת ומזדווגת עם אבא. וש"ך אלו בגימטריא רעים: כי על ידיהם נעשים רעים זה לזה אבא ואמא, ומזדווגים בסוד אכילה. כמ"ש אכלו רעים. וכמ"ש אכלה ומחתה פיה, שהוא כינוי אל הזווג.

אור פנימי

פרצופין, שנה"מ דא"א, יצאו ונחלקו מאו"א, ונעשו לפרצוף מיוחד שנקרא ישו"ת, והפרסא שבגוי מעוהי דא"א הבדיל ביניהם מבחינת מקום החוזה, שאו"א עילאין שהם חב"ד תג"ת שבהם עד החוזה של עצמם, נמצאים למעלה מחוזה דא"א, ששם ראש הפרסא שלו, ושש ספירות אלו נקראות בשם ס'. ונהי"מ שלהם, שהם הנקראים ישו"ת, כבר נמצאים מתחת הפרסא שבחוזה דא"א, וד' ספירות אלו נקראות בשם ס' סתומה. וישו"ת אלו גם הם, נחלקים לב' בחינות חב"ד תג"ת, שהם גלגלתא ועינים שלהם, שבקטנות הם רוח נפש, דהיינו תג"ת נה"י, והגדלות הם נשמה ורוח, דהיינו חב"ד תג"ת. כי אז משיגים הכלים דאחורים שלהם שהם אח"פ, דהיינו בחינת נה"י החדשים שלהם, ומשיגים עמהם ג"ר דאורות הנשמה, כנודע. ואז יורד אור הנפש מתוך כלי דעינים ומתלבשת בנה"י החדשים, ויורד אור הרוח מכלי דגלגלתא ובא בכלי דעינים, ואור החדש דג"ר של הנשמה מתלבשת בכלי דגלגלתא, ונמצאו הגלגלתא שהיתה תג"ת, עלתה ונעשתה עתה לחב"ד, והעינים שהיו באור נפש ונה"י, נעשו עתה לתג"ת באור הרוח. ואור הנפש מתלבש באח"פ שחזרו להם, וע"כ נקראים נה"י חדשים, כי כלים דנפש נקראים נה"י. וגם נקראים אחורים כי הכלי דנפש נקרא בשם אחורים, כי שם מקום המסך והזווג של כללות הפרצוף.

ותדע, שבחינת הגלגלתא דישו"ת מלביש על הנה"י דא"א, אשר בקטנות משמשת הגלגלתא בבחינת תג"ת, כנ"ל. ובגדלות לבחינת חב"ד. והעינים של הישו"ת מלבישים על המלכות דא"א, אשר בקטנות הם משמשים לבחינת נה"י ובגדלות לבחינת תג"ת. ולפיכך נקרא בחינת העינים דישו"ת בשם מלכות דא"א, יצאו ונחלקו מאו"א, ונעשו לפרצוף מיוחד שנקרא ישו"ת, והפרסא שבגוי מעוהי דא"א הבדיל ביניהם מבחינת מקום החוזה, שאו"א עילאין שהם חב"ד תג"ת שבהם עד החוזה של עצמם, נמצאים למעלה מחוזה דא"א, ששם ראש הפרסא שלו, ושש ספירות אלו נקראות בשם ס'. ונהי"מ שלהם, שהם הנקראים ישו"ת, כבר נמצאים מתחת הפרסא שבחוזה דא"א, וד' ספירות אלו נקראות בשם ס' סתומה. וישו"ת אלו גם הם, נחלקים לב' בחינות חב"ד תג"ת, שהם גלגלתא ועינים שלהם, שבקטנות הם רוח נפש, דהיינו תג"ת נה"י, והגדלות הם נשמה ורוח, דהיינו חב"ד תג"ת. כי אז משיגים הכלים דאחורים שלהם שהם אח"פ, דהיינו בחינת נה"י החדשים שלהם, ומשיגים עמהם ג"ר דאורות הנשמה, כנודע. ואז יורד אור הנפש מתוך כלי דעינים ומתלבשת בנה"י החדשים, ויורד אור הרוח מכלי דגלגלתא ובא בכלי דעינים, ואור החדש דג"ר של הנשמה מתלבשת בכלי דגלגלתא, ונמצאו הגלגלתא שהיתה תג"ת, עלתה ונעשתה עתה לחב"ד, והעינים שהיו באור נפש ונה"י, נעשו עתה לתג"ת באור הרוח. ואור הנפש מתלבש באח"פ שחזרו להם, וע"כ נקראים נה"י חדשים, כי כלים דנפש נקראים נה"י. וגם נקראים אחורים כי הכלי דנפש נקרא בשם אחורים, כי שם מקום המסך והזווג של כללות הפרצוף.

ותדע, שבחינת הגלגלתא דישו"ת מלביש על הנה"י דא"א, אשר בקטנות משמשת הגלגלתא בבחינת תג"ת, כנ"ל. ובגדלות לבחינת חב"ד. והעינים של הישו"ת מלבישים על המלכות דא"א, אשר בקטנות הם משמשים לבחינת נה"י ובגדלות לבחינת תג"ת. ולפיכך נקרא בחינת העינים דישו"ת בשם מלכות דא"א, יצאו ונחלקו מאו"א, ונעשו לפרצוף מיוחד שנקרא ישו"ת, והפרסא שבגוי מעוהי דא"א הבדיל ביניהם מבחינת מקום החוזה, שאו"א עילאין שהם חב"ד תג"ת שבהם עד החוזה של עצמם, נמצאים למעלה מחוזה דא"א, ששם ראש הפרסא שלו, ושש ספירות אלו נקראות בשם ס'. ונהי"מ שלהם, שהם הנקראים ישו"ת, כבר נמצאים מתחת הפרסא שבחוזה דא"א, וד' ספירות אלו נקראות בשם ס' סתומה. וישו"ת אלו גם הם, נחלקים לב' בחינות חב"ד תג"ת, שהם גלגלתא ועינים שלהם, שבקטנות הם רוח נפש, דהיינו תג"ת נה"י, והגדלות הם נשמה ורוח, דהיינו חב"ד תג"ת. כי אז משיגים הכלים דאחורים שלהם שהם אח"פ, דהיינו בחינת נה"י החדשים שלהם, ומשיגים עמהם ג"ר דאורות הנשמה, כנודע. ואז יורד אור הנפש מתוך כלי דעינים ומתלבשת בנה"י החדשים, ויורד אור הרוח מכלי דגלגלתא ובא בכלי דעינים, ואור החדש דג"ר של הנשמה מתלבשת בכלי דגלגלתא, ונמצאו הגלגלתא שהיתה תג"ת, עלתה ונעשתה עתה לחב"ד, והעינים שהיו באור נפש ונה"י, נעשו עתה לתג"ת באור הרוח. ואור הנפש מתלבש באח"פ שחזרו להם, וע"כ נקראים נה"י חדשים, כי כלים דנפש נקראים נה"י. וגם נקראים אחורים כי הכלי דנפש נקרא בשם אחורים, כי שם מקום המסך והזווג של כללות הפרצוף.

כז) ואמנם בזווג ת"ת ומלכות, הש"ך ניצוצין אשר במלכות הם באופן אחר. כי נרמזים בשם אדנ"י, שעל ידם מתחממת ומזדווגת עם ז"א. והענין, כי שם אדנ"י, שאם תסיר אות א' ישאר דין, והנה חמשה גבורות הם שורש כל הדינין, ולכן כשנחלק הש"ך ניצוצין לה' בחינות, יהיו ה' פעמים דין, לרמוז כי הם דינין ממש.

אור פנימי

נמצאים דבוקים בגו"ע דתחתון, הרי נמצאים אח"פ דתחתון במדרגת של אחריו, דהיינו בתחת התחתון. ולפיכך, בחינה זו דנה"י החדשים של ישו"ת, נבחן שהם תחת המלכות דאו"א עילאין כלומר, שהם לגמרי מחוץ לפרצוף או"א ואינם מלבישים אפילו למלכות דאו"א, כי אין המלכות דאו"א נוגעת רק עד סיום הכלי דעינים דישו"ת, דהיינו הסיום דכלים דפנים שלהם, ואינה נוגעת כלום בכלים דאחורים דישו"ת שהם הנה"י החדשים, כי מעולם לא היתה עמהם במקום אחד. כנ"ל.

אלא שיש כאן מקום שאלה, כי לפי המתבאר, אין להש"ך ניצוצין שום נגיעה עם או"א, אפילו במלכות שלהם, א"כ איך אומר הרב, שהו' מלכים שהם הש"ך ניצוצין העומדים בסיומא מתחת המלכות דאו"א, גורמים זווג לאו"א. ולהבין זה צריכים לדעת שאין ענין זווג זה אמור אלא בעת שאו"א וישו"ת חוזרים לפרצוף אחד, כי ישו"ת עצמם עם האח"פ החדשים שלהם נכללים באו"א, ואז נמצאים הגו"ע דו"ן הדבוקים בנה"י החדשים דישו"ת שדבוקים ג"כ בנה"י דאו"א, כי נתכללו זה בזה, כמ"ש לפנינו להלן. אמנם בעת שהם מתחלקים לב' פרצופין, אין לגו"ע דו"ן שהם הש"ך ניצוצין שום חיבור ונגיעה עם המלכות דאו"א, שיוכלו לגרום להם בחינת זווג. וזכור היטב.

ו"ש "וע"י התעוררות דינים אלו אשר שם, היא מתחממת ומזדווגת עם אבא" דהיינו רק בעת שנעשים או"א וישו"ת לפרצוף אחד, שאז יש להרשימות דגו"ע דו"ן דבקות עם או"א, וע"כ אמא מרגשת בחינת החסרון שבהרשימות שלהם, שהם הדינים המכונים אש, וההרגש שלהם מכונה התחממות, שתובעים להם בחינת אור דחסדים, המכונה מים, הנמשכים מממי החסד

וזה אמרו "והנה תחת הבינה בסיומא תחת המלכות שבה, עומדים ש"ך ניצוצין אלו שהם הו' מלכים" דהיינו כמבואר, שבחינת המ"ן דו"ן. אין להם שום דבקות עם אחורים דאו"א, אלא שיש להם דבקות באחורים דישו"ת, להיות האחורים דישו"ת בשעת קטנות מונחים ודבוקים בגו"ע דו"ן. כנ"ל. אבל לא באחורים של או"א, שהם העלי עליון שלהם. אלא מתוך שגו"ע דישו"ת מלבישים לנה"י דאו"א, כנ"ל, וגו"ע דו"ן דבוקים בנה"י החדשים דישו"ת, נמצא שגו"ע דו"ן נמצאים סמוכים ממש מתחת המלכות דאו"א. כי התב"ד חג"ת שהם גו"ע דישו"ת מלבישים לנה"מ דאו"א, ונמצאת המלכות דאו"א שהיא מסתיימת במקום החזה דישו"ת, כי היסוד דקטנות שהוא מבחינת עינים עולה בעת הגדלות לשליש עליון דת"ת מחזה ולמעלה, הרי שהמלכות דאו"א מתלבשת בו עד סיומו, דהיינו עד מקום החזה. והאח"פ המוחזרים ליש"ס ותבונה בעת הגדלות, שהם הנה"י

(כח) והנה ע"י חמשה גבורות דאמא, הנמשכין אל הנקבא דז"א, במלכות שבה, כנ"ל, נמתקים אלו הדינים. ונודע כי אמא נקרא אחיה, וא"כ ה"ג שבה יהיו בסוד אחיה, ואלו נמשכין בסוד ה' אלפין של ה' אחיה עד מלכות של הנקבא, ומצטרפין עם ה"פ דין אשר בה, ונעשים חמשה שמות אדנ"י, ומתבסמין ה' די"ן עם ה' אלפין אלו, שהם ה"פ או"ר הנזכר במעשה בראשית, שהם באמא כנודע. וכשנתבסמו, נקראת נערה עם ה', שהיא בגימטריא שכ"ה כמנין ה"פ אדנ"י, שהם דינין הממותקין. ואז בהיותה נערה קבילת עלה דכורא וראויה אל הזוג. כנזכר בפרשת בא דף ל"ח ע"ב. וזהו שתו ושכרו דודים, כי דודים בגימטריא דין, ובסוד הש"ך אלו, שהם בחינת ה"פ דין הוא זוג זו"ן הנקראים דודים.

* (כט) ודע כי למעלה באמא עלאה יש ג' בחינות: א' נקרא ס' ונקרא בינה. והב' נקרא ס' סתומה ונקרא תבונה. והג' נקרא ד' ונקרא ג"כ

אור פנימי

דאבא, וע"כ מפסקת בחינת האחרים שלה, ומזדווגת עם אבא פב"פ. כמ"ש בחלקים הקודמים.

(כט) באמא עלאה יש ג' בחינות. א' נקרא ס' ונקרא בינה. והב' נקרא ס' סתומה, ונקרא תבונה. והג' נקרא ד' ונקרא ג"כ תבונה וכו': ודע, כי יש כאן הבנה מקורית להבין ההפרש שבין ג' הפרצופים דאצילות: או"א, ישו"ת, וזו"ן. ודבר זה מושרש עוד בעולם הנקודים. כי בעת צמצום ב', שעלה ה"ת בנקבי העינים, דהיינו עד החכמה שנקרא בע"ס דראש, בשם עינים, הנה אז נבחן שחכמה קבלה לה בחינת ה"ת לבחינת נוקבא אליה, שז"ס נקבי עינים, ובתיקון הזה נמצא שהוציא את הבינה לבר מראש, כדברי הרב לעיל (חלק ו') דף תל"ב אות מ"ד) שה"ת עלה בעינים, ונמצאו יה"ו של הבינה שיצאו למטה מה"ת באח"פ, וכיון שהבינה באה למטה ממסך דה"ת, ששם הצמצום ומקום הזוג, הנה יצאה מבחינת ראש, ונעשית לגוף ולחג"ת. עש"ה, ובאור

פנימי. אמנם ג"ר של הבינה, אע"פ שיצאו לבחינת חג"ת, דהיינו אח"פ מ"מ אינם סובלים כלום, מצמצום דה"ת שעלתה למעלה בנקבי עינים, והוא משום, שאין דבר הצמצום שולט כלום במקום ג"ר דבינה, כי שם בחינת אור דחסדים, וכל הצמצום הוא רק כלפי אור חכמה, וע"כ אין הבינה מקבלת שום מיעוט מחמת היציאה הזו. אמנם ז"ת דבינה, ומכ"ש זו"ן עצמם, עליהם רובץ כח הצמצום הזה שנתעלה לנקבי העינים, להיותם מבחינת עיקר אצילותם בע"ס דאו"י, בחינת הארת חכמה בחסדים, וכיון שהבינה יצאה לחוץ, דהיינו למטה מה"ת, הרי אינה יכולה להמשיך חכמה בשבילים.

ולפיכך נחלק הפרצוף דאו"א של אצילות על החזה שלהם. כי עד החזה הם בחינת ג"ר, כי אפילו החג"ת שלהם עד החזה, יש ג"כ תורת ג"ר בהם להיותם נקיים מה"ת שבנקבי העינים, כי ג"ר דבינה, שהמה יצאו בהפרצוף דאו"א לבחינת חג"ת, הנה הם אינם מתמעטים במשהו מחמתה, כנ"ל.

* ע"ת ח"א שער הזווגים פרק ד'.

תבונה. וזאת התבונה שהיא בחינה הג', היא אשר מתלבשת נה"י שלה תוך ז"א להעשות לו מוחין.

אור פנימי

והנה ס' ב' הנ"ל, מלבד שפרצוף, דא"א עצמו, מתחלק כן על החזה שלו, הנה גם נחלקו לגמרי לב' פרצופים נבדלים זה מזה. ועל ידי הבחן מקום החזה דא"א, וזהו בהבחן ב' הלבושים דע"ב ס"ג, הצריכים להלביש לא"א מן הגרון עד הטבור, ע"ד ע"ב ס"ג דא"ק, המלבישים לא"א דא"ק, מהפה עד הטבור שלו, בסוד מילוי, ומילוי המילוי. כי אור"א עלאין המה בחינת ע"ב דאצילות, המלבישים לא"א מגרון עד החזה, וישסות הם הוי"ה במילוי ס"ג, המלבישים לא"א מהחזה עד הטבור. וענין התחלקות זו יתבאר לפנינו בהרחבה.

וזה אמרו "באמא עילאה יש ג' בחינות: א' נקרא ס' ונקרא בינה, והב' נקרא ב' סתומה ונקרא תבונה" דהיינו כמבואר, שאור"א עלאין נחלקים על החזה, שמחזה ולמעלה שהם חב"ד חג"ת שלהם, נקראים ס', להיותם לגמרי מבחינת ג"ר, שאין כח הה"ת שולט שם כל עיקר. ומחזה ולמטה שהם הנהי"מ שלהם, העומדים למטה מפרסא דא"א, הם נקראים ב' סתומה. וז"ש "והג' נקרא ד' ונקרא ג"כ תבונה, וזאת התבונה, שהיא תבונה הג', היא אשר מתלבשת נה"י שלה, תוך ז"א להעשות לו מוחין" וזה סובב על פרצוף ישסות הנ"ל, שהוא מלביש על ה"ס סתומה דא"א, שהיא נעשית למוחין לישסות. ועל שמה נקרא ג"כ ישסות כולו בשם ד'. הרומז על ד' הספירות נהי"מ דא"א שהמה המוחין דישסות. והיינו בעת הקטנות של ישסות. שהם מקבלים המוחין אלו, רק דרך אתורים דא"א עילאין, אז נקראו ישסות בשם ד', אבל בשעת הגדלות דישסות, הם מתחלקים בעצמם לס' ב' כמו אור"א עלאין, כי בחינת כלים שלהם, שהם גו"ע, שהיו בקטנותם בחינות חג"ת נה"י כנ"ל. הנה עתה בשעת הגדלות שהשינו

אמנם מחזה ולמטה, שמם עמידת ז"ת דבינה עד סיום הת"ת שלהם, וכ"ש לזו"ן הכוללים של הפרצוף ההוא, הרי כח הצמצום של ה"ת שבעינים שולט ורובץ עליהם, שאינם יכולים לקבל הארת חכמה שצריכים. וע"כ הופרס פרסא ביניהם, דהיינו לבין הג"ר שכוללים חב"ד חג"ת, דהיינו בחינת אבא עצמה שהוא הראש, שה"ת נתקנה מתחתיו, ובחי' אמא שהיא חג"ת, שאינה סובלת מה"ת. כנ"ל. ולבין המחזה ולמטה, שהם ז"ת דבינה דבינה הפרטית של הפרצוף, ונהי"מ הכוללים דהיינו זו"ן של הפרצוף, שהמה נעשו בבחינת מים תחתונים בוכים, שפירשו קטנות.

ומכאן הם השמות ס' ב' שהפרצוף דא"א מתחלק על פיהם. כי החכמה עצמה שנתקנה בנקבי העינים, הם בחינת ראש הפרצוף, והם חב"ד. וכן הג"ר דבינה עד החזה, הם בחינת החג"ת של הפרצוף. ושש ספירות חב"ד חג"ת אלו הם מרומים בשם ס', שכל ספירה כוללת עשר והם ס' ספירות. ונקראים כן בסו"ה סומך ה' לכל הנופלים, כי אור הזה דג"ר דבינה, שלמעלה מחזה כיון שהם בסוד מים עליונים וג"ר, הרי האור הזה סומך את הזו"ן שלא יפלו לבי"ע גם בעת קטנות שלהם, בעת שחסרים מהארת חכמה. כמ"ש בחלקים הקודמים. וב"ש ת"ת תחתונים ונהי"מ דפרצוף אור"א, העומדים מתחת לפרסא בסוד מים תחתונים, הם מכוונים בשם ב' סתומה, כי הם ד' ספירות, וכל אחת מהם כוללת עשר, הרי ארבעים. ונקראים כן, ע"ש המסורה של ב' סתומה בהכתוב דלסרבה המשרה וכו'. הרומז על ה"ס סתומה הנ"ל דלמטה מחזה דא"א, להיותה המגלית כל מתן שכר לצדיקים, הכלול במחשבת הבריאה, שממנו מדבר הכתוב.

* (ל) דהאי חכמתא אתגליף ואפיק וכו', דגליפא היינו שעשה לו בית קבול כעין זכר ונקבה, והוציא הבינה שהיא אמא, והוא הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן. ודע כי ז"א הוא ת"ת ישראל, והוא בן י"ה, ונאצל מזווג חכמה ובינה, ואחר אצילותו נעשים לו מוחות אלו.

(לא) והנה לבינה שתי מציאויות: אם בדמות ס' עגולה, והיינו

אור פנימי

אח"פ שלהם. וה"ת ירדה מעינים שלהם. הרי תג"ת נעשו חב"ד, ונה"י נעשו לתג"ת, ואח"פ המוחזרים נעשו לנה"י חדשים, שלוקחים מקומם מחוזה ולמטה דישסו"ת. ונמצא עתה ישסו"ת כמו או"א, שמתחלקים על החוזה, שמחזה ולמעלה מקום תב"ד תג"ת שלהם, שהם הכלים דפנים, ונקראים ס'. ומחזה ולמטה שלהם, שהם נה"י החדשים, נקראים ב'. סתומה, להיותם למטה מפרסא דישסו"ת, כנ"ל אצל או"א. עש"ה.

והוציא הבינה שהיא אמא, והיא הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן: דהיינו כמו שנתבאר בדיבור הסמוך, שמתוך זה שחכמה, שהיא נקראת עינים, קבלה אליה את הה"ת לנקבה שלה, הנה דחתה והוציאה את הבינה לבר מראש. עש"ה. וז"ש והוציא את הבינה. כי נעשית לבחינת גוף ותג"ת. ובזה פירש סוד הכתוב, ונהר יוצא מעדן, כי הבינה מכונה בשם נהר, ונהר ההוא היה מתחלה כלול בעדן, שחכמה נקרא עדן כנודע. ומטרים עלית ה"ת בעינים היה הבינה כלולה בראש יחד עם החכמה שנקרא עדן. אבל אחר צמצום ב' שעלתה ה"ת בנקבי עינים, יצא הנהר לחוץ מעדן, דהיינו לחוץ מראש, כנ"ל בדיבור הסמוך.

(לא) לבינה שתי מציאויות, אם בדמות

ס' עגולה, והיינו בהתעלמה למעלה עם החכמה: כמ"ש לעיל, כי בחינות חב"ד תג"ת דאו"א עלאין הם מכונים ס' עד החוזה שלהם, והם סתומה שלהם מלוכשת בפירצוף הב' הנקרא ישסו"ת. וכשישסו"ת הם בגדלות מתחלקים ג"כ על ס' וס', שמחזה ולמעלה

וזה"ש, "וזאת התבונה שהיא תבונה הג' היא שמתלבשת נה"י שלה תוך ז"א להעשות לו מוחין" כלומר, שהיא בחינת העליון של הז"א, אשר גו"ע של ז"א דבוקים בנה"י החדשים שלה. וע"כ ז"א מלביש אותם הנה"י חדשים דישסו"ת הוזה, להיותם דבוקים עמהם עוד משעת הקטנות דישסו"ת, וכן עולים עמהם בשעת הגדלות שלהם, בשעה שמחזירים אותם למדרגתם, ועולים לאו"א ומקבלים האורות דג"ר שלהם, ואז נבנים עמהם ביחד גם גו"ע של זו"ן, מתחילה בבחי' מ"ן בלי ציור ואח"כ בבואם למקומם, מקבלים הציור דעיבור, ואח"כ יניקה. כנודע.

(ל) דהאי חכמתא אתגליף ואפיק וכו'. דגליפא היינו שעשה לו בית קבול כעין זכר ונקבה: הוא סובב על ספרא דצניעותא. שאיתא שם לשון זה, ואומר, שאתגליף פירושו שנתקק, דהיינו, שחכמה עשתה לה בית קבול כעין זכר ונקבה. ופירוש הדברים,

* שער מאמרי רשב"י זיע"א תרומה דף קל"ו ט"א ד"ה ואלין תלת.

בהתעלמה למעלה עם החכמה, ואם בדמות מ"ם סתומה, בשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין דלתתא לינקא לון, כדאמר בריש פרשת תרומה.

לב) והנה חכמה זו דהיינו אבא, נחקקה והוציאה לחוץ הבינה, שלא תהיה סמך אלא מ"ם, להשקות את הגן ולינקא ליה, והיינו לישנא דראפיק דנקט הכא, ולא נקט כה"ג בכולהו. ובערך זה המציאות תקרא בינה, נהר היוצא מעדן.

אור פנימי

לז"א. ואלו נה"י דקטנות שבינה עוררה בעצמה, מכוונים רביצה, בסוד האם הרובצת על הבנים בדוגמת העוף המצניעה את רגלים שלה, בעת שהיא מחממת את הבנים שלה, ולפי שבאמת כבר נמצאת הבינה כלפי עצמה, בנה"י דגדלות, שהם הנה"י החדשים, אלא שהוא מעוררת בחינת הנה"י ישנים שלה, מבחינת מסך דבחי"א, שהיה לה פעם, בעת קטנות, אשר עתה, הם כבר קבועים אצלה בבחינות תג"ת, הרי שהיא משפעת לזו"ן שהם הבנים שלה, מבחינת ת"ת שלה, ולא מבחינת הרגלים שלה, שהם נה"י דגדלות. וזה דומה כמ"ש אצל הנוקבא בקטנותה, שהיא מקבלת מבחינת היסוד הישן דז"א, אע"פ שכבר עלה לשליש עליון דת"ת דז"א, כי הוא עצמו כבר בגדלות, ועכ"ז הוא מעורר שם את הבוצד"ק ועושה נקב באחוריו דחזה ומשפיע להנוקבא דרך הת"ת ולא דרך יסוד דגדלות. ע"י לעיל (תתכ"ו ד"ה ונמצא) כן הדבר כאן, שבינה משפעת לזו"ן מבחינת ת"ת שלה, שהוא בחינת גוף שלה, וע"כ מכוונה זה בשם רובצת וז"ש, שחזרת ויושבת בריצה על הבנים שמתחתיה, לינקא לון. דהיינו כדי למדוד לזו"ן בחינת מוחין של יניקה, שהם בחינת נפש רוח.

לב) אבא נחקקה והוציאה לחוץ, הבינה, שלא תהיה סמך אלא מ"ם, להשקות את הגן ולינקא ליה: סובב על פירוש הכתוב, ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ומפרש אותו עם מה שביאר לעיל, כי ענין יציאת הנהר מן העדן נעשה, ע"י החזרת ישויות

שלהם, שה"ת ירדה משם, נקרא ס', ומחזה ולמטה שלהם, ששם בחינת הנה"י החדשים, שלמטה מפרסא שלהם, נקרא ס' סתומה. ע"י היטב בדיבור הסמוך שהארכנו בזה. וזה אמרו "אם בדמות ס' עגולה והיינו בהתעלמה למעלה עם החכמה" פירוש, שיש לישויות אלו ב' מציאויות: א' היא בזמן הגדלות שלהם, שאז הם חשובים כמו או"א, כי גם הם, חב"ד תג"ת שלהם נקיים מה"ת, כי כבר ירדה הה"ת מנקבי העינים שלהם ע"י זווג עליון, וזה נבחן מישויות שנקרא ג"כ בינה, עלתה למעלה ונתעלמה עם החכמה בקומה שוה, ואז נחשב הנהר שהוא כלול ונמצא בתוך העדן, שהוא חכמה. וע"כ נקרא גם הבינה, שהיא ישויות בשם ס' עגולה כמו החכמה.

ואם בדמות ס' סתומה, בשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין דלתתא לינקא לון: פירוש, שבשעה שישויות משפיעים מוחין דקטנות לז"א, הנה אז הם צריכים לעורר בעצמם בחינת הקטנות של עצמם, בהתאם למדת הקטנות שצריכים להשפיע לז"א, כנודע. וע"כ נבחן, שמעלים בחינת הה"ת לעינים שלהם, כדי להשפיע בחינה זו לז"א. ונמצא שוב, שאו"א עלאין שהם נקראים שניהם אבא, הנה מוציא עתה הבינה לחוץ בסוד ס' סתומה, כי ישויות שהם הבינה חוזרים אז לקטנותם בבחינות גו"ע לכד. ואז המה משפיעים מבחינות הנה"י הישנים שלהם, שחזרו ונתמעטו לבחינת נפש רוח, ואז המה משפיעים מוחין דיניקה

(לג) ולפיכך הקדים מוח זה לשאר, כי אי אפשר להתהוות שום מוח עד שתצא הבינה לחוץ, בסוד מ"ם סתומה, ותניק את הבן, ויתגדל מוחו. והנה כאשר יצאה לחוץ, עייל ברישא דז"א, והוא הבן הנעים, על ידי מה שיונק מחלב אמו, נעשה מוח זה, וכמו שהחלב היונק, הנולד מגדיל כל גופו, כן זה נגיד בכל גופא, ומשקה כל השש קצוות.

* (לד) ונבאר ענין בינה ותבונה ובו יתבאר מ"ש בס"י, הבן בחכמה וחכם בבינה. והענין כי הנה ב' אותיות ראשונות של הוי"ה, הם בחי' חו"ב אבל באות יו"ד לבד שהוא חכמה, שם יש בחינת בינה, וזהו ענין הבן בחכמה, ופי' הוא, כי יו"ד במלואו: י' הוא חכמה, וב' אותיות יו"ד נעשית צורת ה', שהוא צורת יו"ד שבאות יו"ד, והיא נקרא בינה

אור פנימי

לבחינת קטנותו, דהיינו, שחזר ועורר את ה"ת בעינים שלו, ונמצא אבא של הפרצוף, בבחינת ה"ת בנקבי עינים שלו, ונמצא כי אבא נחקק שוב בבחינת נוקבא בסוד נקבי עינים, ושוב הוציא את בינה לחוץ, אשר אז נמצאים ישויות, שהם בינה שמבחינת הפרסא ולמטה, שהם מלבישים ב"ש תתאין דת"ת דא"א, אשר הם חוזרים להיות בבחינת ס' סתומה. כנ"ל. והבן היטב. וכל זה עשה אבא כדי שבינה תשקה את הגן, שהם הבנים שלה, דהיינו זו"ן.

(לג) אי אפשר להתהוות שום מוח עד שתצא הבינה לחוץ בסוד מ"ם סתומה: כי עיקר ז"א הוא מבחינת ו' ונקודה שיסוד דא"ק השפיע ליסודות דא"א דנקודים, וכבר ידעת שו' ונקודה זו הם בחי' ב"ש תחתונים דנה"י דא"ק, שעם האור חדש דבקע לפרסא, חזר והעלה אותם אחר שנפלו לבי"ע ע"י צמצום ב'. אשר גם כאן באצילות יסוד דא"א חזר ומחדש אותם ומשפיע אל היסודות דא"א דאצילות, כנודע. ומתוך שהם מבחינת נה"י דא"ק ונה"י דאצילות, ע"כ אינם ראויים לקבלת מוחין וגר'. כי כל עיקרם של ע"ס דנה"י, בכל מקום שהם, אינם אלא עשר

(לד) באות י' לבד שהוא חכמה שם יש בחינת בינה וכו' י' הוא חכמה, וב' אותיות ו' ד' וכו' בינה עצמה: פי' כי יוד דהוי"ה היא בחינת ע"ב, וחכמה שהם א"א עלאין דאצילות, ואות י' בעצמה, היא בחינת אבא, שהוא חכמה, והמילוי של היוד, שהוא ו' ד' הם בחינת אמא עלאה, שהיא בינה, וה' ראשונה דהוי"ה היא בחינת ס"ג, שהם ישויות דאצילות, שבחינת היוד שבקרבן זוית דה' זו, היא בחינת ישראל סבא. והה' עצמה היא תבונה, כמו שמבאר והולך.

* ע"ת ח"א שער ט"ו שער הוויגים אמצע פרק ד'.

עלאה הנ"ל. ואמנם ה' ראשונה עצמה שבשם הוי"ה זו היא תבונה ראשונה.

לה) וכבר הודעתך בדרוש תפילין, בענין כתיבת שם הוי"ה שצריך לכתוב בתחלה י' בקרן זוית של ה' הזאת, כזה ו'; ואות י' הוא בחי' חכמה של זאת התבונה ראשונה, וזו החכמה נקרא יש"ס, וז"ש וחכם בבינה, והרי נתבאר כי באות י' של הוי"ה, יש בחי' או"א עלאין. ובאות ה' ראשונה של הוי"ה יש בחי' יש"ס ותבונה שהם תתאין.

* לו) ודע כי ג' חלקי הבינה, שהם בינה ותבונה הראשונה ותבונה שניה, כולם הם פרצוף אחד. נמצא כי כאשר היה עיבור ראשון דו"א,

אור פנימי

שלו למעלה מפרסא, ע"כ נגמר שם בחינת מים עליונים, זכרים, דכללות האצילות, ומשם ולמטה, דהיינו מחזה ולמטה, נחשבים למים תחתונים נקבות, שהוא ההבחן בין ה"ס' ל"ס' כנ"ל. וצריך שתבין היטב המרחק הגדול בין שש הראשונות דכל פרצוף, לתנהי"מ שלו. כי ידעת, שמצמצום ב' ולמטה, דהיינו מעת שעלה ה"ת לעינים, ואח"פ יצאו מחוץ לכל המדרגות, הגה החסרון הזה, הוא חסרון שלא יוכל להמנות עד גמר כל התיקון כולו. כי אע"פ שע"י הזווגים העליונים דע"ב ס"ג מוחזרים האח"פ, ונעשים לנה"י חדשים בהפרצוף שע"י זה הוא קונה ג"ר דאורות, כנודע, אמנם אין עלייתם זו דאח"פ, נחשבת לקביעות אמיתי בהפרצוף, כי המה נבחנו רק לתוספות טובה, גם כי המה בעובר ושב, ותלויים במעשי התחתונים. וזה מראה, שאין ירידת ה"ת מעינים נחשבת לירידה גמורה שאינה משארת אחריה שום פגם כל שהוא, כי אם היה כן, הרי היו צריכים להשאר בטהרתם במוחלט, והפרסאות שבין גו"ע לבין אח"פ, שהם נה"י החדשים, היו צריכים להתבטל לגמרי. אמנם אנו רואים שאע"פ שה"ת ירדה מעינים, ואח"פ הנפולים הוחזרו אל הפרצוף, מ"מ הופרס פרסא בין הגו"ע לבין האח"פ שחזרו לפרצוף, הרי שכת הדין השורה שמה בסופו של הנה"י הישנים, שהוא

לו) ג' חלקי הבינה, שהם בינה, ותבונה הראשונה, ותבונה שניה, כולם הם פרצוף אחד: כבר נתבאר לעיל שבינה ותבונה ראשונה ה"ס' ס' ס', וב' אלו ישנם באו"א עלאין, וכן בישסו"ת כי עיקר ההבחן שביניהם ה"ס' הפרסא שבגוי מעוהי שבמקום החזה, אשר תב"ד תג"ת שלמעלה מפרסא, הם ס'. ותנהי"מ שלמטה מפרסא, הם ס'. ולפיכך הם נוהגים בכל פרצוף. אלא ב' בחינות ס' מ' דאו"א נבחנות שתיהן ל"ס'. וב' הבחינות ס' ס' מ' דישסו"ת, נבחנות שתיהן, בערך או"א, ל"ס'. ויש ענין רב בהבחן זה. כי הגם שכל הפרצופים נחלקים על שש ראשונות ונהי"מ, הגה אצלם רק בבחינת ערך, דהיינו לפי ערך הפרטי דאותו פרצוף, אמנם התחלקות זו של או"א וישסו"ת, היא התחלקות הכללי של כל אצילות. כי עד או"א נחשבים כל הפרצופים לבחינות ג"ר, דהיינו שיש להם עשר ספירות שלימות, אמנם מאו"א ולמטה, שהם ישסו"ת וזו"ן, המה חסרי ג"ר משורשם, ואין בהם אלא ו"ק, ואפילו הגדלות שלהם אינם ג"ר גמורים, כי רק חג"ת שלהם נעשים לחב"ד. וטעם הדבר, הוא מחמת הפרסא גו מעוהי שבא"א, שהוא כתר האצילות, והוא עיקר הכולל כל אצילות, וכיון שכלים דפנים שלו, שהם גו"ע, מסתיימים במקום החזה

* ע"ת ח"א שער ט"ו אמצע פרק ה'.

שהוא אז בבחי' ג' כלול גו' ג' כנודע, היה בזו התבונה ראשונה שהיא ה' ראשונה של השם, לפי, שכיון שג' חלקים הנ"ל נעשו פרצוף א',

אור פנימי

בפי החזה, כנ"ל, לא נתבטל עדיין כולו משם, אלא רק שמספיק להמשכת המוחין דג"ר, אשר אז הכלי דבחינת גלגלתא נעשה לחב"ד, והכלי דבחינת עינים שהם הנה"י הישנים נעשו לתג"ת, והאח"פ המוחזרים משמשים עתה לנה"י דסיומא. כי נטהרו מה"ת ועלו ממעל לפרסא, וע"כ שורה על נה"י חדשים אלו כחות הדין והצמצום של הפרסא הנשארת ממעל להם, וע"כ המה מכונים בשם ב' סתומה. והבן הענין היטב.

ומלבד האמור, יש עוד חסרון גדול בם' הסתומה דכל פרצוף. והוא, כי אין הארת העליון מגיע לשם, מבחינת עצמותו. כי הארת כל עליון מבחינת עצמותו, נמצא מסתיים תמיד למעלה מפרסא גוי מעוהי שבתחתון שלו. והוא מטעם, שכל הקשר והחיבור שיש לכל עליון עם התחתון שלו, שיוכל להאיר ולגדל אותו, הוא רק בכלים דפנים דתחתון, שהם גו"ע, אשר בחינות אח"פ דעליון, היו עמהם במדרגה אחת בזמן נפילתם, כנודע. ונמצא בעת גדלות התחתון, שכלים דגו"ע שלו עלו למעלה מפרסא, לבחינת חב"ד תג"ת כנ"ל, ומפרסא ולמטה עומדים עתה אח"פ שלו, שנעשו שמה לנה"י חדשים, וכיון שאח"פ דתחתון אלו, לא היו מעולם עם אחורים דעליון במדרגה אחת, כי בעת שאח"פ דעליון היו דבוקים בנפילתם במדרגת התחתון, הנה אז היו אח"פ דתחתון במדרגה שתחת התחתון, וע"כ אין אל העליון שום יחס אליהם, ואינו נוגע בהם בעת שמתחברים אל התחתון. ומשום זה מסתיימים תמיד נה"י דעליון במקום חזה דתחתון, ומשם ולמטה מתפשט רק בחינת הארה בעלמא מהעליון ולא בחינת עצמות נה"י דעליון. כמ"ש הרב לעיל (חלק ח' אות מ"ג) ע"ה.

ונמצא שנה"י דעתיק המאירים ומקיימים לפרצוף א"א, המה מסתיימים למעלה מחזה דא"א, ואינם מאירים למטה מפרסא דא"א, וע"כ נמצא בחינת ב' סתומה דא"א, שחסר הארת השורש. והוה חסרון גדול מאוד. ומטעם זה אפילו ישו"ת, שהוא בחינת ס"ג, נבחן ג"כ לבחינת ו"ק ואינו נחשב לג"ר כמו או"א עילאין הנמצאים למעלה מפרסא דא"א. ולפיכך עיקר השם של ס' וס' דכללות אצילות, נקרא רק או"א וישו"ת, שאו"א נקראים ס' שבהם כל הפרצוף נבחן למעלה מפרסא דכללות אצילות. וישו"ת נקראים בשם ב' סתומה, כי כל פרצופם נמצא למטה מפרסא דא"א. והנה נתבאר המרחק הגדול שבין או"א עילאין לישו"ת.

ובזה תבין דברי הרב (בע"ח שי"ד פ"א) שאומר שם, שכל הגורם להתחלקות או"א וישו"ת לב' פרצופים, הוא מסך דיסוד דעתיק. ע"ש. דהיינו כמבואר, כי נה"י דעתיק, נפסקים על החזה דא"א, ואינם מאירים למטה מפרסא דא"א, ונמצאים ישו"ת חסרים מהארת השורש. אמנם יש להבין מה גרם לישו"ת שילבישו למטה מפרסא דא"א, ולמה לא יצאו למעלה מפרסא, כמו או"א.

והענין, כי אחר שנתקן א"א בגדלות, הנה לא נתקן בבחינת הראש שלו, רק כתר חכמה לבד, ובינה יצאה לבר מראש שלו, ונעשית לבחינת גרון. וטעם הדבר, הוא כנ"ל, אשר בחינת ה"ת בעינים, אינה מתבטלת לגמרי. ואפילו בעת גדלות, אשר ע"י זווג העליון יורדת ה"ת מעינים, והפרצוף מעלה את אח"פ שלו מ"מ אותה בחינת ה"ת שהיתה המסיימת בנה"י הישנים שלו, בסוד עטרת יסוד, היא משאירה אחריה רושם גדול, גם אחר שנה"י אלו עלו ונעשו לתג"ת, שרושם הזה, נקרא פרסא בגוי מעוהי, כנ"ל.

נמצא כי זו התבונה הראשונה היא מהחזרה ולמטה של כללות הפרצוף הנ"ל, ושם הוא מקום העיבור שהוא מקום הבטן, אשר בתוכו נולד הולד, אבל בבינה העליונה אין שם בחי' הריון ועיבור.

אור פנימי

ומאחר שנודע, כי אין כח הצמצום יכול לפגוע במשהו בג"ר דבינה, מטעם כי חפץ חסד הוא, ועל אור חסדים לא היה צמצום מעולם. כנודע. לכן הגרון של א"א, להיותו בחינת ג"ר דבינה דא"א, אינו סובל ואינו מרגיש כלום מהאי קרומא דאתחפא על מו"ס. ונחשב אצלו, כמו שהקרום הזה היה מתחתיו. וע"כ כלפי עצמו, אין ענין היציאה מראש נבחן ליציאה, אלא כמו שהוא עדיין בראש נחשב לו. וכל ענין היציאה מראש הנאמר בבחינת הגרון דא"א, הוא רק בהבחן התחתונים ממנו, דהיינו ז"ת דבינה דא"א, כי להיותם שורש לזו"ן הכוללים, הרי המה צריכים להארת חכמה, וע"כ המה מרגישים את המיעוט הגדול של יציאה מהראש.

וזה אמרו כאן באות מ"א. "ב' כתרים הם בגרון דא"א, אשר שם הוא בחינת בינה דא"א" והיינו כנ"ל, כי הם בחינת ישויות של ראש דא"א, אשר כלפי עצמם הם ראש גמור, וע"כ נעשו לב' כתרים דא"א עלאין, אשר יש"ס שבו, נעשה כתר לאבא. והתבונה שבו, נעשה כתר לאמא עלאה. ובכללם הם בחינת בינה שיצאה מראש דא"א, אשר היא נתקנת לבחינת גרון דא"א, כי כלפי התחתונים, יש בה בהכרח ענין כח המיעוט על אור החכמה, משום האי קרומא דאתחפא תחות מו"ס, שמאפיל על אור החכמה, ולתחתונים שצריכים להארת חכמה, כבר אינה בחינת ראש, כי מבחינה זו כבר כח הפרסא רכיב עליה. והבן הדבר היטב, שב' הבחנות יש בהגרון דא"א, דהיינו, שמבחינת אור החכמה, הרי הוא נחשב לבחינת גוף, ולא בחינת ראש כלל. ומבחינת אור החסדים, הוא נחשב לראש גמור ממש, בלי שום שינוי של משהו ממו"ס גופיה, כי ע"כ נעשה הגרון לב' כתרים דא"א.

ועד"ז בכל המדרגות של הפרצוף. ולפי שגם פרצוף א"א יצא בקטנותו בסוד ה"ת בעינים, כנודע, ע"כ אפילו אחר שנתקן הגדלות שלו, נשאר הרושם של ה"ת, הן בראש והן בתוך. וז"ס קרומא דאתחפא על מוחא סתימאה, שהוא חכמה של ראש דא"א. כי ע"י הקרום הזה, נחלקה גם החכמה דא"א, לב' בחינות: כי חו"ב שבמוחא סתימאה הם בחינת או"א עלאין של בחינת ראש דא"א, ובחינת בינה שיצאה לחוץ היא בחינת ישויות דא"א, שנעשית לבחינת הגרון שלו. והאי קרומא דאתחפא על מוחא סתימאה, הוא בחינת הפרסא המבדלת ביניהם בסוד מים עליונים ומים התחתונים. ולפיכך רק ראש דא"א, נבחן לראש גמור באצילות, משום, כי אחר שנתקן בגדלות שלו, נמצאת הה"ת שירדה לגמרי מבחינת הראש שלו, ולא השאירה אחריה שום רושם כלל, כי זה הקרומא דאתחפא על מו"ס, הוא מתחת הראש שלו, והוא שולט רק על המדרגות שלמטה מראשו, אבל אין קרום ופרסא יכולים לגרום איזה מיעוט מהם ולמעלה כנודע. וע"כ נבחן הראש דא"א שהוא נקי מכל רושם של ה"ת בעינים. אמנם הגרון שלו, שהיא בינה שיצאה מראש, הנה הקרום של מו"ס נמצא ממעל לה, וע"כ אין עליה תורת ראש. וע"כ נבחן הגרון שהוא בבחינת מ' סתומה כמעט, שז"ס מיצר הגרון. כמ"ש במקומו.

אמנם גרון זה דא"א, שיצא מבחינת ראש שלו, מטעם המצאו למטה מקרומא דמו"ס, כנ"ל. מ"מ הוא נחשב עדיין לבחינת ראש גמור, בערך שהוא נקי לגמרי מבחינת הרושם דה"ת, אפילו אחר יציאתו למטה מקרום דמו"ס. כי זה הכלל, כל שהוא נקי מכל רושם של מסך ועביות, הוא נקרא ראש.

לז) והנה בינה עליונה נקרא סמ"ך, ותבונה ראשונה נקרא ס' שתומה כנ"ל. והענין הוא, כי בינה עליונה הוא שיעור ו' ספירות עליונות, שהם כחב"ד ח"ג, ולהיותן נמשכות מסוד החכמה שהוא י', נמצא, כי בינה עליונה נקראת ס', לפי שמקומה נגד ו"ס עליונות שלו, כ"א כלול מ' הרי ס'. אבל התבונה שאין בה רק שיעור ד' תחתונות, וכ"א כלול מ' לטעם הנ"ל, לכן היא ס' שתומה. גם נקראת ס' שתומה דיתבא רביעא על בנין.

אור פנימי

ובהפכת פנים על חכמה. וזהו כל החילוק בין ג"ר דבינה לבין ז"ת דבינה. כי ג"ר דבינה היא בחינתה עצמה, דהיינו דוקא בחסד הנקי מכל הארת חכמה, המכונה הפכת אחרים לחכמה. וז"ת דבינה המה בחינת זו"ן שנשרשו בה, מכח אצילותה אותם, כנודע, ששורש של האור נשאר תמיד בהמאציל, והנאצל מקבל רק בחינת ענף ממנו. וע"כ ז"ת דבינה, כבר מוטבע בה הצורך להארת חכמה כמו לזו"ן האמיתיים.

אמנם תבין, שיש כאן עוד בחינה ג' והיא בחינת בינה עצמה. כי זה החסד שהמשיכה בהפכת אחרים לחכמה, עדיין אינו נחשב לעצם בחינתה עצמה ממש, כי סוף סוף היא עצמות של חכמה, כי באמת החכמה עצמה המשיכה את אור החסד ההוא, אלא משום שכל בחינה חדשה עולה בשם לפי עצמו, ע"כ אנו קוראים החכמה הזו, שהמשיכה את אור החסד, בשם בינה, והבן זה היטב. ואע"פ שזה דומה כמו כלי לבד. כי את האור כבר המשיכה בהפכת אחרים לחכמה, מ"מ כיון שההפרש מן אור החכמה על אור הבינה הוא לאין קץ, ע"כ בחינת הכלי שבה, חשובה חרבה באין ערך, מן האור שבה, עד שאור החסד הזה שהמשיכה, אינו נבחן לבחינת עצמותה, אלא לבחינת בן שלה, או בחינת מ"ן שבה. כנ"ל בדברי הרב (דף שמ"ט את נ"א) עש"ה.

עתה תבין דברי הרב "שיש ב' מיני חסד, חסד הא' הוא אחר הבינה בראשי כתפין דא"א קודם התפשטות הזרועות".

וזה אמרו "יש ב' מיני חסד, א' הוא חסד עליון אחר הבינה, אשר מקום זה הוא ברישי כתפין דא"א, קודם התפשטות והתחלקות הב' זרועות ושם הוא מקום החסד העליון הנקרא יומא דכלהו יומין" פירוש, כבר ידעת בסוד ע"ס דאו"י, כי חכמה ובינה בעת אצילותם יצאו אב"א, כי כל עיקר ספירת בינה דאו"י הוא בחינת המשכת חסדים שבתוכה. כי אחר שיצאה ספירת החכמה על כל שלמותה, הגה אז נתעוררה החכמה, והמשיכה אור החסדים (כנ"ל דף ה' ד"ה וטעם) אשר שינוי צורה זו, שקנתה החכמה בסופה, הבדיל אותה לבחינה חדשה, שנקראת ספירת הבינה. עש"ה. וזה נבחן, אשר ספירת בינה, פנתה אחוריה כלפי אור החכמה, ואינה רוצית לינק ממנו את האורותיו, אלא רוצית בחסדים, בס"ה כי חפץ חסד הוא, כנודע. שו"ס י' ונ' שבצדי, שהן הפוכות זו לזו. אלא אח"כ, בשעה שבינה האצילה את ז"א אז התזירה פניה לחכמה, וקבלה ממנו הארת חכמה בתוך אור החסד שלה, אשר זה נבחן שוב לבחינה חדשה, שהיא נקראת ז"א, עש"ה. באופן שיש כאן עתה ב' בחינות חסד: א' הוא, אור החסד של בינה עצמה כמות שהוא, בשעה שהמשיכה אותו. וזהו חלקה של בינה עצמה. ב' הוא, אותו החסד, שהמשיכה בו בחינת הארת חכמה מספירת החכמה, והוא נבחן שיצא לחוץ מן הבינה, כי כבר אינו ממדרגתה, כי מדרגתה עצמה נשארת כבתחילה, דהיינו דוקא באור החסד לבדו,

לח) וגם לסיבה זאת, נקראת זאת תבונה ראשונה עה"ב. והטעם כי הנקבות נקראות עולם, כמ"ש בזוהר ויחי על פסוק, מן העולם ועד העולם. וזה התבונה נקרא עולם הבא, עלמא דאתי, לפי שהיא יורדת

אור פנימי

מבחינת התפשטות אור החסד מחוץ לבינה, שהוא בחינת ז"א, כנ"ל, וישו"ת הם השורש אל זו"ן, כנ"ל. וע"כ עיקרם הם מהארת חכמה, וע"כ הפרסא מאפלת עליהם, מסבת הרושם דה"ת שנשאר שם גם לאחר ירידתה מעינים, כנ"ל.

והנה נתבאר היטב הטעם, למה נקבע מקומם של הפרצוף דישו"ת למטה מחוה דא"א, שהוא למטה מפרסא גוי מעוהי שבו. כי רק או"א עלאין שהם מבחינת חסד הא', שהיא בחינת ג"ר דבינה, דהיינו החסד מטרם שנתפשט מבינה ולחוץ לבחינת ז"א. ע"כ יכולים להמצא ממעלה לפרסא דא"א, דהיינו על הכלים דפנים שלו, הנמצאים למעלה מפרסא. משא"כ ישו"ת, שהם החסד ממין הב', שהוא צריך להארת חכמה, וע"כ המה סובלים מרושם דה"ת הנשאר גם לאחר ירידתה מעינים, וע"כ מקומם באחורים של א"א, דהיינו מחוה ולמטה, שגם עליהם רובץ הרושם דה"ת, אבל אינם יכולים להלביש למעלה מחוה דא"א, ששם אין שום רושם של ה"ת. והבן. ועם זה תבין דברי הרב (בע"ח הנ"ל שי"ד פ"א) שמבאר שם עיקר ההבחן בין או"א אל ישו"ת, שהוא בבחינת חסדים מגולים שמקומם בישו"ת לבד, אבל או"א עלאין הם בחינת חסדים מכוסים. ע"ש. והוא כנ"ל. שבהיותם בבחינת החסד ממין הב' דהיינו החסד המתפשט מחוץ לבינה, ע"כ עקרם הוא הארת חכמה. אבל או"א, שהם ג"ר דבינה, שהוא החסד דמין הא', דהיינו מטרם שיצא מכלי דבינה, ע"כ אין הארת חכמה יכולה להתגלות בחו"ג שלהם, והמה תמיד חסדים מכוסים. אע"פ שהמה משפיעים הארת חכמה לישו"ת, ומגלים החו"ג דישו"ת, מ"מ הם עצמם נשארים בחו"ג

כונתו, לחסד שבתוך הבינה, מטרם שיצא לחוץ ממנה לבחינת חו"ג דגופא. שהחסד הזה, הוא בהפכת אחורים אל החכמה, כנ"ל. וע"כ בפרצוף א"א שהוא כולו חכמה, נמצא החסד הזה של הגרון שהוא הבינה דא"א, בבחינת אחורים של פרצופו, דהיינו באחורי הגרון, שהוא ראשי כתפין דא"א. ותדע שאו"א עלאין, שהם יצאו בקומת בינה, דהיינו בינה דמ"ה, הנה משום זה, גם המה נחלקים בהכרח לג"ר של בינה, ולז"ת דבינה, כי עיקר כל פרצוף, הוא בחינה עליונה שלו, וכיון שבחינה עליונה דאו"א הוא בינה, ע"כ תורת בינה עליהם, אשר בג"ר שלהם, הם בבחינת אור דחסדים, ובז"ת שלהם הם צריכים להארת חכמה. והם יוצאים מה' ראשונה דהוי"ה פנימאה דא"א, שהיא בינה שלו, הנקרא גרון, וע"כ נבחן הגרון לכתר שלהם כנ"ל. וע"כ נתחלקו או"א לב': או"א עלאין וישו"ת. כי להיות ההבדל בין ג"ר וז"ק גדול כל כך, עד שג"ר דבינה אינם יוצאים מבחינת ראש, וז"ת כבר נמצאים מתחת לקרום דמו"ס, ונחשבים לבחינת גוף, כנ"ל, ע"כ, נתקן מתחלה פרצוף שלם מן ג"ר דבינה, והם נקראים או"א עלאין. ואחר שנתקנו או"א עלאין בכל השלימות שלהם, נתקנו אח"כ ז"ת דבינה, שהם ישו"ת. שאינם נבחנים יותר בבחינת ראש אמיתי, אלא לבחינת ו"ק, ואפילו בגדלות שלהם, נבחן רק שחג"ת עלו ונעשו לחב"ד, אבל ג"ר אמיתיים אין להם, והוא מחמת היותם כבר בבחינת גוף, דהיינו למטה מהאי קרומא דמו"ס, אשר הקרום הזה, אינו פועל כלום, לא על הגרון דא"א, ולא על או"א, להיותם מבחינת ג"ר דבינה, אבל הוא נעשה לפרסא גמורה על הישו"ת, דהיינו הפרסא דחוה דא"א שהוא מטעם היותם

למטה ומתגלית תמיד. אבל בינה עליונה, נשארת למעלה, ואינה יורדת, לכן בינה נקראת לע"ל, כי המוחין עליונים דז"א המלוכשים בנה"י דבינה עליונה, הם עתידין לבא אח"כ, כאשר יתגדל מעלתו, ויהיה לו מוחין עליונים יותר מן בינה, ולא מן התבונה ואז יהיה לע"ל.

(לט) אבל מוחין דנצח הוד יסוד דתבונה, הם נמשכין בו תמיד, ולעולם הם נמשכין ובאין, וזהו פי' עולם הבא, עלמא דאתי, כי תמיד נמשך ובא. וזהו ההפרש שיש בין עולם הבא ובין לעתיד לבא, כי זהו בתבונה וזהו בבינה, בבחי' הנצח הוד יסוד שבהם, הנעשין מוחין דז"א. וזהו מ"ש בספר הבהיר, ששאלו התלמידים לר' רחומאי, מהו עולם הבא, א"ל עולם שכבר בא. והדבר מובן עם הנ"ל שכתבתי.

* (מ) גם דע, כי הנה זאת הד' שע"ג הו' בצורת ה' ראשונה כבר בארנו שיש לה עוקץ מאחריה, בצורת י', והוא בחי' יש"ס. גם דע כי הנה נחלקת ד' זאת לג' חלקים, שהם יו"ד באמצע, וב' ווי"ן הנמשכין ממנה, כזה ו'; והם גימטריא כ"ב אתוון, הניתנין מן חכמה אל הבינה. ועתה

אור פנימי

מכוסים. כדברי הרב שם. דהיינו כמו הג"ר דבינה. כנ"ל. ועיין שם גם בפרק ב'.
(מב) וזה אמרו "וכאשר יצא לחוץ אז אבא נעשה בבחינת החסד ההוא, והבינה מבחינת הגרון, לפי שהוא בינה דא"א וכו'" כלומר, כאשר יצא קומת בינה דמ"ה, שהם או"א, לחוץ מן ה' ראשונה דהוי"ה פנימאה, שהוא בינה דא"א. הנה אבא נעשה בבחינת החסד ההוא דמין הא', שהוא בבחינת החסד דראשי כתפין דא"א, כלומר בחי' החסדים שבג"ר דבינה, מטרם שנתפשטו ויצאו לבחינת זו"ן. ובינה, דהיינו אמא עלאה, נעשה מבחינת אור הגרון דא"א, כלומר מבחינת הבינה בעצמותה שהיא מעצמות חכמה כנ"ל, שהיא בחינת הכלי עצמו דבינה, שהמשיכה את אור החסד כנ"ל, עש"ה. וזה אמרו "להיות הגרון גבוה מהחסד לכן מתלבש אור הגרון בחסד ההוא" דהיינו כמבואר שבחינת הכלי דבינה הוא בחינת חכמה וע"כ האור דבחינת הכלי הוא גבוה עד אין ערך, מבחינת החסד שהכלי ההוא המשיך. וע"כ הבינה, שהיא

אמא עלאה, היא נעשית בעיקר מן זה האור דגרון עצמו דא"א, שהוא בחינת חכמה, וע"כ אמא עלאה חשובה מאבא, כי אבא הוא בחינת ג"ר דחסדים אשר הגרון המשיך. ואמא היא בחינת אור הגרון עצמו, דהיינו מבחינת הכלי, שהוא אור חכמה. אלא בערך ו"ק של חכמה, להיותה בבחינת אחורים על אור החכמה.
וזה אמרו "וזהו בחינת אות יוד שהחכמה נגלה בה, והבינה נעלמת בה ואינה נגלית" כי ה"י היא אבא עלאה, שהוא בחינת אור החסד שהמשיך הגרון, דא"א, וע"כ הוא הנגלה בשם הוי"ה, אבל ו"ד, דמילוי היוד, היא אמא עלאה, שהיא בחינת אור הגרון מבחינת החכמה אשר בה כנ"ל. וכיון שחכמה זו שבגרון עומדת בבחינת אחורים אל קבלת אור החכמה, אלא כולה עומדת להמשכת חסדים, ע"כ אמא עלאה נעלמת בתוך אבא בפנימיותו, ונרמזת ע"כ רק במילוי של ה"י ולא ניכרת בפני עצמה כלל. והבן היטב. כי אמא עלאה בעצמה אינה חפצה להיות

* ע"ת ח"א שער ט"ו פרק ה' בתחילתו

צריך ליתן טעם למה באות יו"ד נעלמת בינה ונגלית החכמה, ובאות ה' נגלית הבינה ונעלמת החכמה.

(מא) והענין כמ"ש בדרוש אחר, כי ב' כתרים דא"א הם בגרון א"א, אשר שם הוא בחי' בינה דא"א. גם בארנו בפסוק יומם יצוה ה' חסדו, כי יש ב' מיני חסד: א' הוא חסד עליון אחר הבינה, אשר מקום זה הוא ברישא דכתפין דא"א, קודם התפשטות והתחלקות הב' זרועות, ושם הוא מקום החסד העליון הנקרא יומא דכולהו בספר הזוהר.

(מב) וכבר ידעת, כי לעולם חסד מצד הזכר, והנה האור הנמשך מגרון העליון דא"א, מתלבש בחסד זה, וכאשר יצא לחוץ, אז אבא נעשה בבחינת החסד ההוא, והבינה נעשה בבחינת הגרון, לפי שהוא בינה דא"א. כי להיות גרון גבוה מהחסד לכן מתלבש אור הגרון בחסד ההוא. נמצא כי אמא שיצאת מבחינת הגרון היא יותר מעולה, והיא נעלמת תוך החכמה, וזהו בחינת אות יו"ד, שהחכמה נגלה בה והבינה נעלמת בה, ואינה נגלית.

אור פנימי

ניכרת, אלא שהוא בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ מתלבש באבא. ועם זה תבין ג"כ אשר אמא עלאה לקחה ו"ת דחכמה דבין. והוא מטעם הנ"ל, כי להיותה מבחינת אור החכמה אשר בגרון, שאור הזה הוא בחינת ו"ק דחכמה, משום כח האחרים שמחזקת, כנ"ל. וע"כ לקחה לה לתקן את הו"ק דחכמה דבין. אבל אבא עילאה הוא כתר חכמה דקומת בינה דמ"ה, כלומר ג"ר דבינה דהיינו החסד דמין הא'.

(ג) וזה אמרו "אבל כאשר התחילו ב' זרועות דא"א להגלות ולהתפשט, אז נתלבש חסד בגבורה, ומשם יצאו ישו"ת. ואז היה הדבר להיפך" כלומר כאשר החסד דבינה נתגלה מבחינת ההתפשטות לז"ת, דהיינו החסד דמין הב' המתפשט מג"ר דבינה ולחוץ, שהוא צריך להארת חכמה, כנ"ל. "אז נתלבש חסד בגבורה. כי ע"כ מכנהו הרב מין הב' דחסד, כי חסד הא' אשר ברישי כתפין דא"א, הוא לא נתלבש בשום גבורה ומיעוט, אלא אדרבה, כי אור החכמה שבגרון נתפשט

בפנימיותו, אלא שאינו מתגלה, מטעם כי חפץ חסד הוא אבל החסד הזה דמין הב' שהוא אחר שנתפשט ונתגלה מג"ר דבינה ולחוץ, בבחינות זרועות, שהם כבר צריכים להארת חכמה, וע"כ חסד ההוא נמצא מתלבש בגבורה, כלומר, שכח הפרסא חלה עליו. והוא חסד מן החסד דמין הא', שהוא בחינת ג"ר, אשר אמא נעלמת בו, בסוד כי חפץ חסד הוא, כטבע הבינה מבחינת ג"ר שלה. משא"כ החסד דמין הב', שהוא מטבע הבינה דבחינת ו"ת שלה, שטבע בינה זו להיות נגלית, כלומר לגלות את החסדים בהארת חכמה. וזה אמרו "ואז היה הדבר להיפך כי אבא טמיר וגניז יתיר מן הבינה" כלומר, כמו שטבע של הבינה דג"ר הוא לכסות חכמה, מכאן כי חפץ חסד הוא, כן הפכי אליה בינה דז"ת אשר טבעה היא דוקא לגלות הארת חכמה בשביל זו"ן. להיותה שורש של זו"ן, כנ"ל. וטבע הגילוי הזה שבה, היא עצם התלבשותה בגבורה, כי היא אובדת משום זה, את בחינת ג"ר שבה. שהוא החסד

(מג) אבל כאשר התחילו ב' זרועות דא"א להגלות ולהתפשט, אז נתלבש חסד בגבורה, ומשם יצאו ישסו"ת, ואז היה הדבר להיפך, כי אבא טמיר וגניז יותר מן הבינה, לכן נרמזו באות ה', שהחכמה בהעלם ובינה בגלוי. וז"ש באדר"ז דר"צ קרוב ללשון זה, לבתר אשתכחו דחכמה אבא בינה אמא. פירוש כי תחלה הם נעלמים בינה תוך חכמה, אך לבתר, ר"ל לאחר דאתפשטו דרועי דא"א, אז נתגלו בחי' או"א. והרי נתבאר היטב, ענין בינה ותבונה הראשונה, וענין אבא ויש"ס, אשר הם נרמזין בב' אותיות י"ה הראשונים שבשם הוי"ה.

(מד) כאשר עולין ז"א וב' התבונות עד בינה עליונה, אז נקרא ז"א עם בינו"ת הוא. והטעם הוא, עם הקדמה שנקדים לך בענין הכללות,

אור פנימי

עביותו, ונשתנה למסך דראש, הנה אז נבחן שהמסך עם הרשימות הנכללות בו, עלו ונכללו במסך דראש, בזווג התמידי שבו, אלא שהמסך דראש אינו מזדווג מבחינתו עצמו, אלא על המ"ן, כלומר על בחינות הרשימות הכלולות במסך דגוף שעלה לשם, למשל אם המסך דגוף הוא בחי"ג, נעשה הזווג בחוטם של ראש, ואם בחי"ב נעשה הזווג באזן וכו'. ובכח התכללות המסך והרשימות דגוף במסך של ראש בעת הזווג, הנעשה בהתאם לרשימות שלו, נמצאים העביות שברשימות מתחדשות שם, ומקבלות כל הקומה ההיא שיצאה שם על המ"ן שלהם, וכשהוכר עביות דגוף שבהרשימות, הרי ההכר הזה שוב מחזיר אותם לגוף, למקומם שבע"ס דגוף, ומלבישים שם אותו המקום. עש"ה. כי הכר העביות הזו הוא בחינת לידת הפרצוף ויצאתו למקומו. ובדרך הזו יצאו שמה כלהו פרצופי א"ק.

והגם שיש כאן בפרצופי אצילות ענינים נוספים, כי שם יצא כל תחתון ממסך דטבור דעליון בלבד, ולא היה שם רק זווג אחד, ותכף יצא בו כל הגדלות. משא"כ כאן באצילות, שיש בחינת עיבור ויניקה ומוחין בג' המדרגות דג"ר, שהם גר"ן דנשמה וגר"ן דחיה וגר"ן דיחידה. גם יש כאן השתתפות ג' פרצופים בזווג, כדי להאציל בחינה אחת

דמין הא'. וע"כ באות ה' דהוי"ה אמא בגלוי.

וזה אמרו "לאחר דאתפשטו דרועי דא"א אז נתגלו בחינת או"א פירוש כי על כן נשתנו שמם של חו"ב לבחינות או"א, משום שחכמה הוציא את הבינה לחוץ, אודות תיקון זו"ן, וחכמה עצמה אתתקנת כעין דכר ונוקבא כנ"ל. שגילוי זו היא בעיקר בישסו"ת, שהם יצאו לחוץ, מפירושו למטה מפרסא דא"א, בשביל תיקון של זו"ן במוחין דיניקה, כנ"ל בדברי הרב, אבל או"א עלאין לא יצאו לחוץ כלל, וע"כ הם נשארו בשמם הא' חכמה ובינה. והנה גילוי זו לא נעשה אלא אחר שנשלם או"א עלאין, כנודע. וע"כ אומר לבתר אשתכחו שהם או"א, כלומר, מבחינות מה שמתקנים את הזו"ן, דהיינו אחר תיקון ישסו"ת. אבל או"א עלאין אינם מתקנים את זו"ן להיותם מדרגה ג' מהם. וז"ש לאחר דאתפשטו דרועי דא"א, אז נתגלה בחינת או"א והבן, כי אין להאריך עוד.

(מד) התחתון עולה למעלה במקום העליון להיותו נכלל שם עמו: ענין עליה זו והתכללות זו כבר ביאר הרב היטב (בחלק ה') דף רצ"ו אות ז', ודף שנ"ו אות ס"ב ובאור"פ שם, ודף שנ"ו ד"ה אמנם) ונתבאר שם, כי בעת שנזדכך המסך דגוף מכל

הנזכר בכ"מ, כי כל מקום אשר התחתון עולה למעלה במקום העליון, להיותו נכלל שם עמו, הוא שהעליון עומד בבחי' פנים, והתחתון עומד

אור פנימי

מבחינות הנ"ל. וכן כל זווה כולל ב' בחינות, שהן זווה דנשיקין, וזווה דיסודות. ועוד הרבה הוספות, מ"מ, סדר אצילות שלהם הולך על אותם הדרכים שנתבארו בפרצופי א"ק, ע"ד שנתבאר בסדר סבה ומסובב הראשון, שבסוף חלק ו' עש"ה. כי כל אותם הדרכים נוהגים גם כאן בפרצופי אצילות. אמנם יש כאן בענין עלית התחתון והתכללותו בעליון, עוד דברים נוספים, כי משום שביה"כ, שהיה בפרצוף העליון דאצילות, שהם ע"ס דנקודים, צריכים כאן לבחינת כלי המעלה מ"ן דתחתון לעליון, כמ"ש בחלק ט'. וגם בחינת רוחא ומ"ן ראשונים, כמ"ש בהסתכלות פנימית. ושורש כל אלו, הוא, שבהיות אח"פ דעליון, בעת קטנותו, נפולים ומונחים במקום גו"ע דתחתון, ע"כ בשעה שהעליון מחזיר אח"פ שלו בעת גדלותו, עולה עמו יחד גם גו"ע של התחתון הדבוקים באח"פ אלו, וע"כ ונבחנים אח"פ דכל עליון שנעשים לכלי המעלה מ"ן דתחתון שלו. ובזווה ראשון שעל המ"ן האלו, הנעשה בעת השלמת הגדלות דעליון עצמו, דהיינו בהפרצוף שלפני העליון, יוצא שם על המ"ן האלו דתחתון בחינת רוחא קדמאה, אבל המ"ן בעצמם אינם ראויים עוד לקבל ציור דעיבור, וע"כ העליון נוטל פי שנים, חלקו עצמו, וחלקם של המ"ן דתחתון. ואח"כ שהעליון יורד למקומו, אז מזדווג בעצמו על המ"ן דתחתון פעם ב', ובפעם הזו המ"ן מצטיירים בבחינת עיבור. וכן הולך ומודד לו העליון לתחתון ע"י זווגים שהעליון מעורר בעצמו מזמני הקטנות שלו, כל הבחינות נרנח"י דנפש ונרנח"י דרוח, דהיינו עד שמסלק להתחתון כל בחינות שיש ברוחא קדמאה שקבל בשבילו בעלי עליון. ואחר זה פוסק מלהוליד לגמרי, בסוד חדל להיות לשרה ארח כנשים.

כי כבר נתן לו כל מה שקבל בשבילו בביאה קדמאה. ויותר מזה, הרי צריכים שוב לזווג העלי עליון, עד שמזדווגים כל הפרצופים העליונים ומקבלים אור חדש מא"ס ב"ה, ומשפיעים זה לזה, עד שמגיע אל התחתון, ואז טפת הזווג מורידה ה"ת מעינים שלו, ומעלה האח"פ הנפולים, שה"ס הנה"י החדשים ואז מקבל האורות דג"ר, ונעשה גם התחתון שלם בע"ס.

והנה עליה זו השניה של התחתון להשגת אח"פ ולמוחין דנשמה, הנ"ל, כבר אין התחתון צריך אל העליון שיעלה אותו למ"ן, אלא מאחר שיש להתחתון מציאות קומה של נפש רוח הרי הוא יכול לעלות מאליו למ"ן ולא עוד, אלא שנבחן כי התחתון מעלה עמו גם את העליון למ"ן אל עלי העליון. כי אין התחתון יכול לקבל את טפת הזווג שלו מן העלי עליון אם לא באמצעות העליון, וע"כ צריכים, שניהם לעלות למ"ן לעלי עליון, ע"ד שהיה בפעם הא' לצורך הקטנות של התחתון. ושם העליון מקבל טפת הזווג מעלי עליון, ונותן אותה אל התחתון. והיינו ג"כ בב' זווגים, שבהיות התחתון עוד בעלי עליון, אין המוחין דתחתון יכולים להצטייר שם, אלא רק אח"כ כשיורדים למקומם, נותן אותם העליון לתחתון על ידי זווה ב' פב"פ, ואז מקבלם התחתון בשלימות והטעם שהתחתון יכול להעלות את העליון למ"ן לצרכו, הוא כי מאחר שהתחתון דבוק בנה"י דעליון בכותל אחד, נמצא שבו בעת שנשלם כל האי רוחא קדמאה להתפשט בהתחתון, דהיינו שקבל כל המוחין דיניקה, בסו"ה ויגדל הילד ויגמל, ואין להעליון מה ליתן לו עוד, הנה חסרון ההשפעה שהתחתון מרגיש אז, מורגש באותו השיעור גם אל העליון, כי שניהם דבוקים זה

שם בבחי' אחוריים שלו. ובוזה תבין ענין זה, כי הנה זאת התבונה

אור פנימי

אשר ישויות קבלו בעדו באו"א עילאין. ואז בסוד ויגדל הילד ויגמל, אין לו עוד מה לקבל מישויות. והנה החסרון הזה דו"א, נוגע ג"כ לישויות וע"כ, מתעורר ישויות ועולה למ"ן וממשיך לו טפת הזווג המעלה אח"פ הנפולים דו"א, ואז קונה השלמת ע"ס דכלים, שהם מוחין דו"ק. ואח"ז עולים שניהם למ"ן, ישויות עם זו"ן, אל או"א עלאין, ומקבלים שם ג"ר דנשמה, וישויות מקבלם ויורד למקומו, ומשפיע אותם לז"א. ואז נפרד ז"א מישויות בקומה לפי עצמו. וזוהי המדרגה הראשונה של ז"א. כי קודם השגת נשמה, אינו נחשב עוד למדרגה לפי עצמו, שהרי הוא דבוק באחוריים דישויות, בבחינת גוף בלי ראש. וכל זמן שאין בחינת ראש לפרצוף אין לו עוד מדת קיומו. ונמצא, שכל זה הסדר המתבאר בז"א, מעת עלותו מבי"ע להזווג הא' שעל המ"ן, והב' וכו' עד שמשג הראש שלו, הוא רק בחינת בירור של בחינה אחת דו"א, דהיינו אותה בחינת גו"ע השייך לנשמה לבד. ומזה מובן, אשר בכל אלו בירורים שנעשו עד כאן, אין בהם שום חלק קטן מאור החיה, שהרי הנקודה הראשונה שנתבררה ועלה מהקליפות שבבי"ע היתה מכת הרשימו דגו"ע דו"א הדבוקה באח"פ הנפולים דישויות, וכיון שאח"פ הנפולים שגו"ע דו"א דבוקים בהם, הם רק מבחינת נשמה, ואין בהם עוד כלום מבחינת חיה, איך הם יכולים לעשות איזה תיקון כל שהוא בשביל גו"ע דו"א מבחינת חיה, שאינם דבוקים בהם, ואין להם שום יחס עמהם, כי הם דבוקים באח"פ דבחינת נשמה של הישויות ולא באח"פ דחיה, והבן זה היטב.

ולפיכך, בעת שז"א הולך להשיג משהו מבחינת חיה, הוא צריך להתחלה חדשה לגמרי. וצריך שתזכור המתבאר לעיל דף תת"נ בתשובה קכ"א, כל הסדר של העלאת

בוה. והוה המכריח אל העליון לעלות למ"ן לעלי עליון כדי לקבל השפעה חדשה לצורך התחתון. וע"כ נבחן זה שהתחתון מעלה לעליון למ"ן אל עלי עליון. והבן היטב. וכבר נתבאר, כי כל זה הסדר: ביאה קדמאה, וכלי המעלה מ"ן, ומ"ן ראשונים, ועי"מ וכו', נוהג בכל בחינה ובחינה חדשה שהתחתון צריך להשיג. עיין לעיל בהסתכלות פנימית חלק ט' אות ה'. ונבארם בדרך כללות דהיינו בכללות גרנחי' של זו"ן. וכבר ידעת, שכל ה"פ אצילות מצד המוחין הקבועים שבהם, וביחס זו"ן, אין בהם יותר מבחינת קומת נשמה, בדרך כלל. שג' הפרצופין הראשונים הם בחינת ג"ר דנשמה הכוללת הנ"ל. ולפי זה אין ז"א נשלם עתה אחר גמר גדלותו, רק בקומה א' שלו. אשר בביאה קדמאה בהיותו בבחינת מ"ן בעלי עליון, שעלה לשם בשעה שהעליון שלו שהוא ישויות, קבלו המוחין דגדלות לצרכם עצמם. כי מפאת היות גו"ע דו"א דבוקים באח"פ דישויות, כנ"ל, הוא נמשך ועולה עמהם לעלי עליון. הנה אז היה זווג הא' שעל המ"ן דו"א, וכל הקומה החדשה שיצאה שם על התוספות מ"ן שלו, הדבוקים באח"פ דישויות, הנקרא רותא קדמאה. לא יכול אז הו"א לקבלם בעצמו, כי המ"ן שלו אינם מצטיירים שם לכלי קבלה, מחמת היותו בעלי עליון, ואין שום מדרגה יכולה לקבל משהו אלא רק מהעליון הסמוך לה. וע"כ נטלם העליון בשבילו. וכשהעליון, שהוא ישויות ירד למקומו עם המ"ן דגו"ע דו"א הדבוקים באח"פ שלו, אז נעשה על המ"ן האלו זווג ב' מצד העליון, ואז המ"ן מצטיירים לכלי קבלה: מתחילה בבחינת נפש דעיבור, ואח"כ רוח, ואח"כ כל הג"ר יחד, ואז נולד ויוצא ומלביש על אח"פ ההם מחוצה להם, ודרך שם הוא מקבל גרנחי' דיניקה, ובוזה נגמר הרוחא קדמאה

יוצאת מן האחוריים של בינה עליונה, ואותן האחוריים של בינה, הם שמות דאלקים, כנודע, כמ"ש בע"ה כי כל האחוריים הם שמות אלהי"ם.

אור פנימי

מ"ן מתתא לעילא, ומעילא לתתא. עש"ה. שמתבאר שם שכל מה שנברר בתחלת אצילות מן הפרצופים דנקודים שנתבטלו ונשברו, הוא חלק קטן מאד, כמו שנתבאר בסוף חלק ח', שהוא בערך רק בחינת נרנח"י דנפש, ע"ש והנה כל אותם החלקים שלא נבררו עוד, מן הכלים והניצוצים, מונחים שבוים בבי"ע בתוך הקליפות. והרשימות של אותם החלקים כולם, מונחים ביסוד דנוקבא דאצילות. באופן שכל מה שנתבטל מנה"י דא"ק, ומג' הפרצופים הראשונים דנקודים, וכל הפרצופים דז"ת דנקודים, כולם הם ברשות הנוקבא דאצילות, כל עוד שאינם נבררים ועולים כל אחד למקומו.

והנה כמו בתחלת תיקון עתיק דאצילות, נתבאר, אשר המסך שנודכך דנקודים, העלה כל הרשימות כולן, עד לראש ס"ג דא"ק, אשר כולן הן נכללות בעתיק לבד, מחמת שהבחינה העליונה כוללת כל מה שמתחתיה, כנודע. ומתחלה נתקן שם רק בחינות גלגלתא ועינים דעתיק, וכל השאר ירד מעתיק בבחינת פסולת אל המדרגה שתחתיו, ואח"כ עלה למ"ן פעם ב' לע"ב ס"ג, וקבל טפת ע"ב המורידה ה"ת מעינים, והעלה האח"פ הנפולים שלו וכו', עד הגדלות נשמה דזו"ן, ע"ד שנתבאר לעיל. הנה עתה נעשה אותו הדבר על ידי המע"ט של הצדיקים. כי ע"י תפלה ומע"ט, המה מעלים מניצוצי נשמותיהם ליסוד דנוקבא דאצילות, והיא מעלית אז בהתאם לאותם המ"ן של הנר"ן דצדיקים, שיעור מ"ן אל ז"א, וז"א אל או"א, וכו', כל אחד לעליון שלו, עד ראש הס"ג וכו', עד שנמשך אור חדש מא"ס ב"ה, ונעשה הזווג על המ"ן שנתכללו במסך דראש הס"ג, ויוצאת שם קומת ע"ס על המ"ן שנכללו שם, וקומה זו שייכת

לעתיק, ע"ד שנתבאר בתחלת התיקון דאצילות, ע"ש.

והנה לא כל המ"ן שעלו שם לראש הס"ג, נתקנו שמה, אלא כמו בתחלת אצילות כן כאן, לא נברר שם ממ"ן אלו, רק בחינת גו"ע המתחסס לעתיק, דהיינו כמה ששייך למילוי, לבנין של פרצופו עצמו מאותם המ"ן, והשאר הניח בבחינת פסולת, למדרגה שלאחריו, שהוא א"א. ואח"כ עלה למ"ן פעם ב' לע"ב ס"ג דא"ק, וקבל טפת ע"ב המורידה ה"ת מעינים מאותם גו"ע, שכבר קבל, ואז השיג גם ג"ר ואח"פ הנפולים שלהם. ונעשים המ"ן שקבל עתיק, קומה שלימה באורות וכלים, בבחינת נרנח"י דחיה. כלומר, אם שיעור המ"ן שהעלו נשמת צדיקים היה בהם שיעור הזה דבחינת חיה, נמצא ג"כ, שעתיק שהוא הפרצוף העליון המקבל המוחין לראשונה, שהמה קבלו אצלו נרנח"י שלימים מבחינת חיה, כי הכל תלוי בשיעור המ"ן שהעלו נשמת הצדיקים.

וכן עם החזרת האח"פ דמ"ן שקבל עתיק, הנה עלו עמהם יחד בחינות הגו"ע דמ"ן, מהמתחסס לא"א, ע"ד שנתבאר בהסדר הראשון דנרנח"י, דנשמה דכללות האצילות. וקבלו שמה בעתיק את הקטנות שלהם, וירדו לא"א למקומו. ואח"כ עלה בחינת הקטנות ההיא, פעם ב' למ"ן לעתיק, וקבלה טפת הזווג דע"ב, המעלה אח"פ הנפולים שלו, ומקבל שם מוחין דג"ר של המ"ן ובא עמהם למקומו. וכן עם החזרת אח"פ דמ"ן שקבל א"א, הנה העלה עמהם יחד לעתיק גם גו"ע דמ"ן המתחסס לחלקם של או"א. ונתקנו שמה בעתיק וא"א, במוחין דקטנות, ובאו למקומם לאו"א. ואח"כ עלה הקטנות הזו, פעם ב' למ"ן, וקבלה שם טפת הזווג דע"ב, והעלה אח"פ הנפולים של המ"ן, וקבל שם מוחין דג"ר שלהם. וכן עם החזרת אח"פ

מה) וז"ש בזוהר פרשת אחרי מות דף פ"ה. כי הבינה נקראת רחמים בלחודוהי, אך מסטראה דינין מתערין. ופירוש מסטראה, ר"ל מצדדיה, שהם האחורים שלה, שהם הדינין, אבל היא עצמה בבחי' הפנים שלה היא רחמים.

מו) ודע, כי בכל מקום שנמצא בזוהר, שהבינה נקרא אלהי"ם, היא בתבונה זאת היוצאת מאחוריים של הבינה, שהם אלהי"ם. וא"כ כאשר התבונה זאת היא למטה, אז יש אל החיצונים אחיזה בה. אמנם כאשר תעלה למעלה, ותהיה שם בסוד אחור בינה עליונה, אז אין אחיזה אל החיצונים בה.

מז) וזהו סומך ה' לכל הנופלים. כי כאשר זאת התבונה תחתונה תרד מאחורי בינה ולמטה, אז גם הז"א יורד למטה ממקומו, וכן גם

אור פנימי

של המ"ן המתיחסים לאו"א, שעלו לעליון לצורך הג"ר, עלו עמהם יחד גם המ"ן דגו"ע המתיחסים לישו"ת, וקבלו הקטנות. ובפעם ב', החזירו אח"פ שלהם, וקבלו הגדלות. ונמצא שכל פרצופי אצילות, מן עתיק עד ישו"ת, כבר קבלו כל חלקם, מן המ"ן שהעלו נשמות הצדיקים, דהיינו קטנות וגדלות של מוחין דחיה, הנקראים נרנח"י דחיה. אבל ז"א, עדיין לא הגיע העת שיקבל משהו ממוחין אלו, עד העת שישו"ת קבלו ספת הזווג דע"ב בזמן התכלותם באו"א, שאז העלו אח"פ הנפולים דהמ"ן מחלקם, אשר אז, גם בחינת גו"ע מחלקו דז"א שיש לו בהמ"ן האלו, עלו יחד עם אח"פ דישו"ת להיכל או"א, וקבלו שמה בחינת רוחא קדמאה, והמ"ן עצמם לא קבלו שמה שום ציור, כנ"ל. אלא אח"כ כשישו"ת באו משם למקומם, אז נודווגו על המ"ן דגו"ע ההם פעם ב', ואז מקבלים גו"ע דמ"ן ציור של עיבור, ולאט לאט מודדים לו ישו"ת כל ה' בחיבות דעיבור ודיניקה, עד שנותנים לז"א, כל מה שכלול בהאי רוחא קדמאה שקבלו בשבילו, ובוזה נגדל ז"א בבחינת נ"ר דחיה, ואח"ז עולה פעם שניה למ"ן, ומקבל ספת הזווג דע"ב, המעלה אח"פ

הנפולים של המ"ן, ומקבל אורות דג"ר דחיה. ואז נשלם גם ז"א במוחין דחיה. והנך רואה, איך כל אותו הסדר דביאה קדמאה, ורוחא קדמאה וכו', הנוהג בקומה הראשונה דנרנח"י דנשמה, נוהג גם כן בנרנח"י דחיה, לא יחסר מהם משהו. ועד"ז גם בנרנח"י דיחידה, והבן היטב. והנה לכאורה ג' קומות אלו דז"א, שהם: נשמה, חיה, יחידה, הכוללים הנ"ל, אין להם שום חיבור זה עם זה, שהרי מתחלתם באו מבירורים אחרים, כנ"ל. וכן בדרכי הזווג והקשרים מתחתון לעליון, הנה כל אחד בא בסדר לפי עצמו כנ"ל. אמנם עכ"ז, המה מתלבשים זה תוך זה: אשר פרצוף החיה, מתלבש בפרצוף הקודם של נשמה, אלא לא כולו, רק הנה"י שלו לבד. ועד"ז פרצוף היחידה, מתלבש מחזה ולמטה שלו, בתוך פרצוף החיה. והמה שלשתם מלוכשים זה תוך זה. וטעם הדבר, כי נתבאר, שתחלת הבירור למ"ן דגו"ע דבחינת חיה של ז"א, נעשה ע"י הדבקות שלהם באח"פ דמ"ן דחיה דישו"ת, וע"כ בעת שקבלו ישו"ת את ספת הזווג דע"ב שהורידה את ה"ת מגו"ע דחיה שלהם, והעלו אח"פ הנפולים

הנוקבא דז"א תרד ממקומה, ואז כל אלו נקראו נופלים, שאף גם בתבונה זו יש בה אחיזה אל החיצונים כנ"ל, ואינן עולין אלא ע"י הבינה העליונה הנקרא סמ"ך כנ"ל, לפי שהיא סומכת אותם כאשר כולם יעלו למעלה, ע"ד הנ"ל שיוכלו זה בזה, ותעלה התבונה להיותה בסוד אחוריים דבינה עליונה הנקרא סמ"ך כנ"ל.

מז/ב) ונבאר ענין בינה ותבונה בשמות אשר בהם. דע כי מן האחוריים של ד' עליונות של הבינה, משם נעשו ד' עליונות דתבונה בבחי' פנים שלה, ומאחוריים של ו"ק של בינה עליונה, נעשו ו"ק בבחי' פנים של תבונה.

אור פנימי

אצלו בחינות לבושי מוחין. הג' הם נה"י דעליון, בחד פרצוף, כי כל פרצוף פרטי כלול מה' פרצופין: נרנח"י. וגם הם באים באותו הסדר, שנה"י דכל עליון מתלבש בתחתון שלו: כי נה"י דפרצוף יניקה, מתלבש בכל קומתו דפרצוף העיבור. ונה"י דנשמה, מתלבש בכל קומתו של הפרצוף דיניקה. ונה"י דפרצוף חיה, מתלבש בכל קומתו דפרצוף הנשמה. ונה"י דפרצוף היחידה, מתלבש בכל קומתו דפרצוף החיה. ובחינת נה"י הללו דמין הג' הם ענין אחר לגמרי, כי הם בחינות ע"ס דסיומא של הפרצוף עצמו, מכל אחד מה' הפרצופין הפרטיים שבפרצוף אחד. והם נמדדים, ע"פ ה' הבחינות שבמסך, שהעליון מזדווג עליהם בשעה שנותן ה' הקומות נרנח"י אל התחתון: שבעיבור, שנותן לו מבחינת עביות דשורש, שהוא בחינת מסך דכתר, נמצא שאין לו אלא קומת מלכות לבד, הנקרא קומת הנה"י. שפירוש, ע"ס דסיומא, שאינו ראוי לקבל אלא ממטה למעלה, שהוא בחינת אור נקבה. וע"כ נבחן לבחינת ראש בלי גוף, מצד הכלים, וסוף, דהיינו רגלים בחוסר ראש תוך, מצד האורות, שז"ס ראשו בין ברכיו, שאמרו ז"ל. כי מצד האורות הוא רק ברכים, ומצד הכלים הוא ראש.

ואח"כ בזמן היניקה, העליון נותן לו בבחינת הזווג, על מסך דעביות דבחי"א,

דבחינת חיה שלהם, עלה ג"כ עמהם יחד בחינת גו"ע דמ"ן דחיה דז"א, כנ"ל. ונמצא משום זה, כי נתאחו ז"א בבחינות נה"י דאז"א עלאין, שהם קומת חיה, ונודע שנה"י דקומת חיה, מתלבשים בכל קומת נשמה, שהיא מדתם דישסו"ת. ועד"ז כשז"א משיג את הקטנות של בחינת היחידה, שהם בחינת הגו"ע, כמ"ש לעיל, הרי הוא נתאחו בנה"י דא"א, המתלבשים בכל קומת או"א עלאין, וע"כ הם מתלבשים ג"כ בכל קומת פרצוף חיה של ז"א.

אכן כדי להסביר הדבר כהלכתו, צריכים להרחיב הדברים. ותחלה צריך שתבין היטב, את ג' בחינות נה"י דעליון המתחברים עם התחתון: א' הם נה"י דעליון, מחזה ולמטה, שהתחתון מלבישם מחיצוניותם, שהם בחינת הכלי המעלה מ"ן, וע"כ אין התחתון מתחבר ומתקשר בעליון אלא בהם. ב' הם בחינת נה"י דעליון המתלבשים במוחין דתחתון, בפנימיות התחתון, שהם באים מבחינת המ"ן ומסך דתחתון הנכלל בעליון בהבחינה שכנגדו, שהעליון מזדווג עליהם. ומודד בו שיעור הקומה, שנותן אל התחתון, וכיון שכל בחינת המסך ועביות ואו"ת הוה אין לו מקום בעליון, להיותם קומה נמוכה הימנו, ע"כ מתקשרים עם התחתון, וכשהתחתון יוצא משם למקומו, נוטל עמו כל בחינות האחורים האלו, שהם נקראים נה"י, ונעשים

(מח) והנה בינה עליונה ואבא עלאה, הם ב' שמות: אבא נקרא הוי"ה ע"ב דמילוי יודיין, ואמא נקראת אהי"ה דיודיין גימטריא קס"א. והנה אחוריים דבינה, אע"פ שיש בהם י"ס, עכ"ז בחי' אלקים שהם באחורים שלה כנ"ל, אינן נכרים ונגלים בה, אלא באחורים שמחציה ולמטה, שהוא מהחזה שלה, שהם ד' ספירות תנה"י.

אור פנימי

שבעה פרצוף, מוכרחים להתחלק כל אחד, לבחי' כלים דפנים וכלים דאחורים, שה"ס ס' ס' כנ"ל. ובחינת ה"ס סתומה לבד מכל פרצוף, יכולה להתלבש בהתחתון ממנו, כי בבחינת ה"ס דכל פרצוף, אין התחתון יכול לנגוע בו, כלומר, שאינו יכול לינק ממנו, משום שאין לו אותו המסך, ואותו האו"ה, הראויים לקבל את האור הגדול דעליון. אמנם מחזה ולמטה דכל אחד, ששם בחינת ע"ס דסיוס דכל אחד, שהם בחינת אור נקבה, שפירושו מקבל ואינו משפיע, הם יכולים להתלבש זה בזה, כי כל תחתון, יכול לקבל האורות הגדולים דעליון, מבחינה זו, דהיינו מבחינת ממטה למעלה, כי באופן זה נמצאים האורות למעלה מכל עביות ומסך, וקשר הזה של הממטה למעלה, שכל תחתון יונק מהעליון, מחבר את כל ה' פרצופים שבעה פרצוף, ועושה אותם לאחד. והבן זה היטב.

ועתה נבא לעצם דברי הרב כאן, מאות מ"ד ואילך, כי כ"ל לנו שם, "כל מקום אשר התחתון עולה למעלה במקום העליון, להיותו נכלל שם עמו הוא, שהעליון עומד בבחינת פנים, והתחתון עומד שם בבחינת אחורים שלו" פירוש, כי ידעת, שכל מה שהתחתון מקבל מעליון, אינו מקבל זולת דרך זווג, כי המ"ן דתחתון עולים ונכללים במסך דעליון, ע"ד שנתבאר בפרצופי א"ק, כנ"ל (דף תתצ"א ד"ה התחתון) אלא שכאן נעשה זה, או ע"י הכלי המעלה מ"ן, שהוא לצורך הקטנות, או ע"י המ"ן הראשונים, שהתחתון יכול לעלות לעליון מכת עצמו, כנ"ל (דף תת"כ אות י"ו) וזהו לצורך המוחין דגדלות. והנה התכללות הו"ו פירושה שהעליון אינו מדווג על המסך ועביות

שע"ס היוצאות על מסך זה, המה בקומת ז"א, שהיא רוח נפש, הנקרא תג"ת נה"י, שתג"ת נבחנים בחינת ראש מצד הכלים, ובחינת תוך מצד האורות. והנה בחינת נה"י דפרצוף היניקה זה, מתלבש בכל קומת העיבור שנקרא פרצוף נה"י, כי האחורים דבחי"א, שהם ע"ס דסיומא שלו, הם משתוים עם כל קומתו של העיבור. כי העיבור אין לו מבחינת תג"ת אפילו משהו. ואח"כ בזמן הגדלות דנשמה, שהעליון נותן לו בבחינת הזווג על מסך דעביות דבחי"ב, שהע"ס היוצאות על מסך זה, הן בקומת בינה, שהיא ג"ר דנשמה. הנה כבר יש להפרצוף הזה, ראש תוך סוף בשלימות, הן מצד האורות, והן מצד הכלים. ובחינת נה"י של הפרצוף הזה, דהיינו הע"ס דסיוס שלו, המה מתלבשים בכל קומתו דפרצוף היניקה, משום שפרצוף היניקה אינו יכול לקבל משהו מבחינת הכלים דפנים של הפרצוף דגדלות, דהיינו מבחינת מסבור ולמעלה שלו, וע"כ הנה"י דפרצוף הגדלות בלבד, משתוה עם כל קומתו דפרצוף היניקה. וכן בזמן הגדלות ב' דפרצוף חיה, שהעליון נותן לו בבחינת הזווג על מסך דבחי"ג, מתלבשים הנה"י שלו לבד, בכל קומתו דפרצוף הנשמה. וג"כ מטעם הנ"ל, כי הפרצוף נשמה אינו יכול לקבל מהכלים דפנים שלו שמחזה ולמעלה אפילו משהו. ועד"ז בזמן הגדלות דפרצוף הכתר, שהעליון נותן לו בבחינת זווג על בחי"ד דהתלבשות, אשר הפרצוף חיה אינו יכול לקבל משהו מהכלים דפנים שלו שמחזה ולמעלה, נבחן ג"כ שנה"י דפרצוף הזה דכתר, מתלבשים בכל קומתו דפרצוף חיה. הרי שה"פ הפרטים

מט) והענין, כי נודע ששם אלהים יש בו ק"ך צרופים, מתחלקין לד' חלקים. והם: שם אלקים א' הכולל ל' צרופים בספירה א', ושם אלקים ב' הכולל ל' צרופים בספירה ב', ושם אלקים הכולל ל' צרופים בספירה ג', ושם אלקים, הכולל ל' צרופים בספירה ד'.

נ) והנה ע"ש ק"ך צרופים אלו. נקרא סמ"ך בינה עליונה כנ"ל, כי סמ"ך גימטריא ק"ך. ובעלות הז"א והתבונה ראשונה שם באחורים שלה, נאמר סומך ה' לכל הנופלים כנ"ל.

אור פנימי

דבחינת עצמו אלא שמזדווג על בחינת מסך ועביות של בחינת התחתון שנכלל בו. כנ"ל (דף תתצ"א ד"ה התחתון) ותדע, שתמיד נמצא הפרש גדול בין העליון להתחתון בבחינת הקומה, כי אפילו בעת שהתחתון מקבל מעליון מוחין דגדלות, למשל, כשישסו"ת עולה ונכלל באו"א עלאין לקבל המוחין דג"ר דנשמה, שהם מבחינת עביות דבחי"ב, עדיין הוא רחוק מהמסך של או"א שהם מבחי"ג דהתלבשות, שהוא הוי"ה דע"ב באבא, ואהיה דיודין באמא עלאה, אשר ישסו"ת אינו ראוי לקבל משהו מבחינת קומה זו דע"ב שהיא אור החיה, שהרי עדיין לא קבל אפילו בחינת הקטנות ראשון של בחינת חיה, שהיא בחינה נבדלת מתחתלה מבחינת נשמה, כנ"ל (דף תתצ"ג ד"ה ולפיכך) ועתה אין לישסו"ת אלא קטנות של בחינת נשמה, ע"כ אינו ראוי לקבל רק מבחינת מסך דבחי"ב, שהוא נשמה, ובחינת הוי"ה דס"ג. ונמצא שאו"א, אינם יכולים להזדווג על המסך של עצמם, כדי ליתן קומת גדלות לישסו"ת, אלא שהם מזדווגים על בחינת המסך ועביות דישסו"ת שעלה ונכלל בהם. שהוא בחי"ב, וע"י זווג דאו"א על המסך הוה הם מוציאים עליו קומת נשמה, שהיא הוי"ה דס"ג.

וצריך שתדע, שההפרש הקומה, האמור לעיל בין העליון לתחתון, הוא נוהג תמיד, מפני שסולם המדרגות אינו מקבל שום שינוי לעולם. כי למשל, בשעה שישסו"ת

נגמרים בקטנות דחיה, ובאים לאו"א לקבל ג"ר של חיה, שהיא בחינת ע"ב, הנה אז נבחן שאו"א עלו עוד למעלה מבחינת ע"ב, לבחינת א"א, וכן כשישסו"ת עלה ונכלל לאו"א בזמן שיש לו כבר קטנות דיחידה, הנה אז כבר או"א במדרגה יותר עליונה, ועד"ז בכל המדרגות דעליון ותחתון, כי זה הסדר שיצא בתחילת תיקון אצילות, דהיינו עתיק וא"א בבחינת הכתר, ואו"א בבחינת ע"ב, דהיינו בבחי"ג דהתלבשות, וישסו"ת בבחינת ס"ג, דהיינו בבחי"ב, וז"א בבחינת מ"ה, דהיינו בקומת ז"א: נפש רוח בחסר ראש. הנה כל זה, כיון שנאצל פעם, כבר אינו מקבל שינוי לעולם, מטעם המבואר לעיל (דף תרנ"ח ד"ה וצריכים ודף תרכ"ה ד"ה והמיובחר) עשה. ולפיכך, אם יתוסף עוד איזו מדרגה לזו"ן, יותר מנפש רוח הקבועים, הנה בהכרח שנוסף מדרגה לכל הפרצופים העליונים מזו"ן. באופן שהסולם של עליון ותחתון אינו מקבל שינוי לעולם. וע"כ בשעה שהתחתון עולה ונכלל בעליון בבחינת מ"ן, נמצא תמיד המ"ן שלו במדרגה אחת נמוכה מהעליון, וע"כ אין העליון יכול ליתן לו ממדת עצמו, אלא ממדת המסך והמ"ן הכלול בהתחתון וזכור.

וזה אמרו "כל מקום שהתחתון עולה לעליון, להיותו נכלל שם עמו העליון עומד בבחינת פנים והתחתון בבחינת אחורים" כי ידעת, (כנ"ל דף ש"ה ד"ה ואז הכלי הפך פניו) שכל בחינה תחתונה כלפי

(נא) והנה הם נחלקים לד' בחי', וזהו ענין הפסוק, אורך היריעה ל' באמה, ורוחב ארבעה באמה, שהם ק"ך צרופי אלקים, הנחלקים לד' פעמים ל'. והנה זה ענין בוכ"ו, הנזכר פרשת פקודי רס"א, שהוא ענין חילוף אהי"ה באבג"ד. כי הנה שם אהי"ה הוא בפנים שלה, ושם בוכ"ו הוא באחורים שלה. כי הנה הוא גימטריא ד"ל, שהם בחי' האחורים האלו, שהם ד"פ ל' צרופי אלהי"ם. והנה משה רבינו ע"ה, היה כלול ק"ך צרופים אלו, ע"ד הנ"ל הם ד' שמות אלקים, גימטריא משה עם הכולל. וכל אלהים מאלו ד', הכולל שלשים צרופים, והרי ארבעתן הם כוללים ק"ך צרופים של אלהים. וזהו בשג"ם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה. כמ"ש בתיקונים על בשג"ם זה משה.

(נב) וכבר ידעת, כי משה זכה לבינה, והוא בבחי' זו. אמנם בחינות התבונה ויש"ס, כאשר האחורים של או"א עילאין מתפשטין בהם, נעשו ישסו"ת בבחינות אחורים של שמות הוי"ה ואהי"ה דיודיין ברבוע שלהם. כי ריבוע של הוי"ה גימטריא קפ"ד, וריבוע של אהי"ה גימטריא תקמ"ד,

אור פנימי

עליונה ממנה נבחת לאחורים. כי הבחי"ג במקום הבחי"ד, היא בחינת אחורים לבחי"ד. וכן בחי' הב' היא אחוריים במקום הבחי"ג. וכו' עד"ז, עש"ה כל ההמשך. ונמצא ע"כ, שבחינת המסך והעביות וקומת נשמה שיוצא עליהם ע"י ההתכללות באו"א, שהם ע"ב ובחי"ג, המה נבחים לאחורים למדת או"א. וז"ש שהעליון עומד שם בבחינת פנים והתחתון בבחינת אחורים. כי הקומה הזו דישסו"ת היא בחינת ס"ג, והגם שישסו"ת נמצא בהתכללות באו"א גופייהו מ"מ, ההבחן האמור אינו משתנה, אלא או"א נמצא בבחינתם בבחינת ע"ב, וקומת ג"ר דנשמה של ישסו"ת עומדים שם בבחינת אחורים, לבחינת פנים דאו"א עצמם. וזה אמרו "כי זאת התבונה יוצאת מן האחורים דבינה עליונה, ואותם האחורים דבינה הם שמות דאלקים" כלומר, כיון שהקטנות דישסו"ת אלו שעלו, דהיינו קומת חג"ת נה"י שלהם היו נמשכים ומלבישים כל האחורים דבינה, שהם ק"ך צירופי אלהי"ם, שהיא בחינת קטנות דמסך דבחי"ב,

ע"כ אינם ראויים לקבל גם בהתכללות הזווג באו"א, רק קומת נשמה בלבד. כנ"ל. קומת נשמה היא בחינת אחורים לקומת תיה דאו"א כנ"ל. וצריך שתדע מ"ש הרב להלן, אשר יש הפרש גדול בין אחורים דבינה עלאה לאחורים דתבונה. כי אע"פ שכל אחורים הם בחי' אלקים ודינין, להיותם למטה מפרסא, ששורש הקטנות דהיינו בחינת הה"ת בעינים, אינו מסתלק משם לגמרי אפילו בעת הגדלות, כנ"ל (דף תתפ"ד ד"ה וטעם) כי ע"כ הוא מכוונה ב' סתומה, עש"ה. אמנם כיון שכל המחזה ולמטה מתלבשים בישסו"ת, בכל קומת חג"ת נה"י שלהם, נמצא שאפילו חג"ת של ישסו"ת הם ג"כ בבחינת הצירופי אלקים. משא"כ אחורים דאו"א, רק ב"ש ת"ת ונה"י שלהם נכללים באחורים, שהם רק ד' ספירות בלבד. וכבר נתבאר לעיל שכל בחינת הדין האמורה נמדדת ומשוערת על החזה דאו"א, ששם כללות הפרסא דאצילות. עש"ה. וז"ש הרב כאן כיון שהתבונה יוצאת מהאחורים דבינה עליונה, שמשום זה

כי לעולם הפנים שלהם בחינת יושר, ובחינת אחורים הם בחינת חשבון ורבו. נמצא כי או"א בבחינות הפנים שלהם, שהם הוי"ה אהי"ה דיודי"ן גימטריא רג"ל. וישסו"ת הפנים שלהם, הם ב' אחוריים של ב' שמות הנ"ל, כי מה שהוא אחורים למעלה, הוא בחי' פנים למטה.

נג) ואמנם, זהו שאנו אומרים, כי אלו הרבועים הם אחורים של או"א עליונים, זה בבינת כשמתפשטין אבא ואמא בסוד יש"ס ותבונה, אבל כל זמן שלא נתפשטו, אז אחורים עצמן דאמא הם ק"ך צרופי אלקים, אלא שאין ק"ך צרופים אלו ניכרין, אלא באחורים של ד"ת דאמא.

נד) והנה, כאשר האחורים, דהיינו האלקים האלו, מתפשטין מהם לעשות היש"ס ותבונה, הפנים שלה ושל יש"ס, הם ב' רבועים הנ"ל של הוי"ה אהי"ה, ואמנם בחי' אלקים עצמן, אין נגלין בפנים דפנימיות שלה רק בפנים דאחורים.

אור פנימי

מתלבשים האחורים בכל הה' קצוות שלה, דהיינו מגבורה ולמטה, כי אור החסד אינו ניכר שם בעת ההיא. והוא בחינת הקביעות של המסך דבחי"ב, ע"כ אפילו קומת גדלות שלה אינה יכולה לקבל יותר מבחינת ג"ר דנשמה, בחי"ב, שהיא בחי' אחורים לאור החיה.

וזה אמרו "כאשר התבונה זאת היא למטה, אז יש להחיצונים אחיזה בה אמנם כאשר תעלה למעלה ותהיה שם בסוד אחור בינה עליונה אז אין אחיזה אל החיצונים בה" כלומר, בעת הקטנות של התבונה, שכל קומתה היא חג"ת לבד, וכולה נמצאת למטה מפרסא, כי אחורים דאמא מלובשים בה, הנה יש אחיזה לחיצונים בה, כי כח הדין רכיב ממעל לתבונה בסוד הפרסא, אמנם כאשר עולית ונכללת בסוד מ"ן למעלה באו"א, ומקבלת שם קומת ג"ר דבינה, שעומדת שם בסוד אחור על קומת חיה דאמא, כנ"ל, הרי היא כבר בבחינת ג"ר, ואין אחיזה אל החיצונים בה. כי אין אחיזה לחיצונים בבחינת ג"ר.

וזה אמרו "וזהו סומך ה' לכל הנופלים, כי כשזאת התבונה התחתונה תרד מאחורי בינה ולמטה, אז גם ז"א יורד ממקומו, וכן הנוקבא, ואז כל אלו נקראו נופלים" כי כאשר התבונה היא בקטנות וחג"ת נה"י שלה מלבישים למטה מפרסא דבינה, והם כולם אלקים ודינים כנ"ל, הנה זו"ן שמתחתיה נופלים עוד יותר ממנה. וע"כ יש בהם אחיזה לחיצונים. אמנם בשעה שמקבלת המוחין דנשמה, מאמא עילאה, שמוחין אלו הם בחי' ס', כי התבונה משגת אז בחינת חב"ד חג"ת שלמעלה מפרסא, ואז מתעלים גם ז"א ונוקבא, כי האורות דג"ר דבינה הם מתקנים לזו"ן גם בקטנותם, בסוד אב"א. עד שפניהם מגולים כלפי חוץ, ואין עוד לחיצונים אחיזה בהם, כמ"ש בחלק ו', וז"ש שהיא סומכת אותם וכו', שיכללו זה בזה, כי ענין תיקון אב"א, עושה שיכללו ז"א ונוקבא זה בזה בכותל אחד. כנ"ל בחלק ו'.

וזה אמרו "מאחורים דד' עליונות דבינה, נעשה ד' עליונות דתבונה, בבחינת פנים

נה) ונחזור לבאר ענין הפנים והאחורים דיש"ס ותבונה. והנה הפנים שלהם הוא רבוע דהוי"ה דיודי"ן, והוא גימטריא קפ"ד. וזהו פנים דיש"ס. ורבוע דאהי"ה עולה תקמ"ד, והיא פנים דתבונה. ולכן הפנים של יש"ס הוא גימטריא קפ"ד, לרמז כי עי"ז שהוא הפנים שלו, הוא מזדווג עם התבונה, ופוק"ד אותה. וגם גימטריא מקד"ם, להורות כי מה שהיה שם זה למעלה באבא בבחי' אחור, בכאן ביש"ס פנים, הנקרא קדם, בסוד אחור וקד"ם צרתני.

נו) וז"ס וישכן מקדם לג"ע, וגם הפנים של התבונה שהוא גימטריא תקמ"ד ה"ס קדמ"ת עדן, להורות, כי למעלה היה זה בבחי' אחור בבינה העליונה, וכאן הוא פנים שהוא קדמ"ת, מלשון אחור וקדם צרתני, כנזכר בזוהר.

נז) והנה כשנצטרף ב' שמות האלו יהיו גימטריא תשכ"ח, כי הנה אלו הם אחורים העליונים כנ"ל. ומהם נעשו פנים למטה מהם, ונמצא שיש בהם בחי': בינה הנקרא ס', ובחי' תבונה הנקרא מ' סתומה. והקליפה

אור פנימי

שלה. ומאחורים דו"ק דבינה עליונה, נעשה ו"ק דתבונה בבחינת פנים שלה. פירוש, כי נתבאר לעיל (דף תתצ"ו ד"ה אכן) שיש ג' בחינות נה"י דעליון, אשר כולם הם בחינת אחורים דעליון, עשה. והנה כאן מדבר הרב מנה"י דעליון דמין הב', אשר כל בחינת המסך והעביות של העליון, שבו נכללו המסך והמ"ן דתחתון, דהיינו אותו בחינת המסך ועביות שהעליון מעורר בתוכו, מעת קטנות שלו, הנה הם יורדים ונעשים ללבושי מוחין דתחתון ומתלבשים בכל פרצוף דתחתון, בתוך פנימיותו, ע"ש. וזה שאומר כאן הרב, אשר בחינת האחורים דו"ק, שהם ב' בחינות נה"י שישסו"ת קבלו מאו"א ללבושי מוחין שהם: נה"י דמוחין דעיבור, ונה"י דמוחין דיניקה, שהם היו באמא עלאה עצמה בבחינת אחורים דו"ק שלה, כי ו"ק שלה הם באמת בחינת ו"ק דחיה, וו"ק אלו דישסו"ת שנכללו בה בעת הזווג, הם ו"ק דנשמה, כנ"ל. הנה אחורים אלו שבערך אמא, המה כל בחינת הפנים של פרצוף

העיבור ופרצוף היניקה דישסו"ת, כי המה הלבושי מוחין שלהם. ועד"ו האחורים דד' עליונות דבינה, דהיינו בחינת הנה"י דגדלות, שיצאו בשעת הזווג דמוחין דנשמה של ישסו"ת, שהם באו"א בחינת אחורים לבחינת חיה שלהם, אמנם בישסו"ת הם כל הפנים שלהם. כמבאר. וזה אמרו "משה רבינו ע"ה היה כלול ק"ך צירופים אלו וכו'. כי משה זכה לבינה, והוא בבחינת זו"כ בר נתבאר ההפך הגדול שבין האחורים דבינה עלאה, שק"ך צירופי אלקים הם רק מחזה ולמטה שלה, שאז נחלקים לד' פעמים ל', בסוד אורך היריעה שלשים באמה, ורוחב ארבעה באמה. אמנם אחורים דתבונה שק"ך צירופי אלקים מלובשים גם בקומת היניקה שלה, מגבורה ולמטה, שהם מתחלקים על ה' פעמים כ"ד צירופים, הנה הם בבחינת דינים. כנ"ל. וז"ש, שמה רבינו ע"ה היה כלול ק"ך הצירופים מבחינת ד' פעמים ל', שהיא בחינת בינה עלאה, וע"כ בגדלות זכה לבינה עלאה.

שכנגד בינה ותבונה, נקרא מ"ס, וזהו הטעם ששר של שכחה נקרא מ"ס. כי אלו השמות, שהם גימטריא תשכ"ח, הם בבינה ותבונה הנקרא מ"ס. ומשם יש שכחה, לפי שהם אחורים, והקליפות הנקרא מ"ס, אוחזין בהם.

נח) וז"ס שאז"ל, אינו דומה שונה פרקו ק' פעמים, לשונה פרקו ק"א פעמים. לפי שעד ק' פעמים יש לו שליטה, כמנין מ"ס, ולא יותר. ואמנם הפנים של או"א, הם עולין גימטריא רג"ל כנזכר, והם גימטריא זכור ומשם בא הזכירה, שהם אותיות זכ"ר י"ה, שהם או"א הנקרא י"ה, לפי ששם אין קליפה נאחזת.

נט) והנה ענין אחורים דתבונה, שביארנו לעיל, כי הם בחי' ק"ך צרופי אלקים ג"כ, כמו שהוא באחורים של בינה. אמנם יש שינוי, כי בבינה לא נתגלו כל הק"ך, רק באחורים של ד"ת שבה לבד, בסוד ד"פ ל' צרופים אבל כאן באחורים של תבונה, מתחילין להתגלות בכל הה' תחתונות שבה מן הגבורה שבה ולמטה, שגם גבורה יש בה שם אלקים. אבל בחסד שבה, אין שם אלקים יכול להתגלות בו עדיין.

אור פנימי

כי זה הכלל, שהכל תלוי במדת הקטנות, כי אם הקטנות היא מבחינת התבונה, אין הוא יכול להשיג אפילו בכל גמר גדלותו אלא רק ג"ר דנשמה. אמנם כשהקטנות היא מבחינת בינה עלאה, דהיינו בחינת נפש רוח דחיה, יכול לזכות בגדלותו עד הג"ר דחיה. והנה משה זכה לבינה עלאה שהיא בחינת בינה דחיה. וזה משום שהיה לו מדת הקטנות המתיחסת לבינה עלאה, שהם הד"פ ל' צירופי אלקים כנ"ל.

וזה אמרו "כאשר האחורים דאו"א עלאין מתפשטים בהם נעשו ישו"ת בבחינת אחורים דשמות הוי"ה ואהי"ה דיודין, בריבוע, שלהם" (באות ג"ב כאן) והיינו כנ"ל, כי קומת בינה אשר ישו"ת מקבלים בהתכללותם באו"א עלאין, היא עומדת באחורים כלפי קומת חכמה דאו"א עצמם,

כי קומה דבחי"ב נחשבת לאחורים לקומה של בחי"ג. ע"ש. והנה קומה דבחי"ג ה"ס הוי"ה במילוי ע"ב, ואמא שהיא בחינת נוקבא דקומה זו, היא בחינת אהי"ה במילוי יודין, ששניהם בגי' זכ"ר, והנה קומת ישו"ת שיצאה בהתכללות שם, אשר אמא עלאה עוררה את בחי"ב שלה בשבילה, שהיה בה מעת קטנות, שהיא בחינת הנקודות וט"ת שלה, כי הם מבחינת התחלת הודככות המסך, שנקרא נקודות, שהיא בחינת הרבוע והאחורים של בחינת הטעמים של המדרגה, כנ"ל (דף רכ"א ד"ה כי התפשטות) ע"כ נחשבת קומה זו בבחינת הריבוע דב' שמות הוי"ה אהי"ה דיודין שבאו"א. שהם דפ"ק קדמ"ת, ששניהם בגי' תשכ"ח. וזהו רמז חשוב לדברי חז"ל בסוד גם אל"ה תשכחנה. שיש שכחה במעשה העגל. והבן.

וזה אמרו "אמנם בחי' אלקים עצמם אינם נגלים בפנים דפנימיות שלה רק בפנים דאחורים" דהיינו כנ"ל, כי נהי' דעיבור יניקה המקבלים מאמא, הם כולם ממשה לפרסא דאמא, ונמצאים האחורים דאמא מבחינת הו"ק שהם הק"ך צירופי אלקים שמחוזה ולמטה שלה, שהמה מתלבשים ללבושי מוחין בב' הקומות עיבור יניקה

(ס) וא"כ, כאן הם מתחלקים לה' חלקים, כנודע, כי כ"ד רצופים מתחילין מאות א' דאלקים, וכ"ד מתחילים מאות ל'. וכ"ד מתחילין מאות ה', וכ"ד מאות י' וכ"ד מאות ס', והנה הם ה"פ כ"ד, נמצא שהם ה' שמות אלקים בה' תחתונות שבה בבחי' אחורים, וכל שם אלקים כולל כל כ"ד צירופים, עד שבה' אלקים יכללו כל הק"ך.

(סא) והטעם לזה, כי כל שם א' של אלהים, כולל מדרגה א' של כ"ד צירופים, שכולן מתחילין באות א' שלו, וכן כל הה' אלקים. וגם טעם ב'. כי הנה אלו הכ"ד צרופים וגם כללותן הם כ"ה. והנה שם אלקים הוא ה' אותיות, וכל אות כלולה מה', הרי כ"ה, והרי כל כ"ד צרופים נכללין בשם א' דאלקים.

אור פנימי

הוי"ה אהי"ה, שריבועים אלו נעשו פנים בד' עליונות דתבונה, ואיך אומר כאן שהפנים דד' עליונות דתבונה, שהם הריבוע דהוי"ה אהי"ה, נמשכים מאחורים דו"ק דאמא שהם אלקים. וכדי שלא לסעות בהבנת המאמר, ממשיך ואומר "אמנם בחינת אלקים עצמם אינם נגלים בפנים דפנימיות שלה רק בפנים דאחורים" (כאן אות נ"ד) וכמו שנתבאר לעיל, בדיבור הסמוך, שזה הכלל, שהפנים דישו"ת שהם בחינת הס' שבהם, הם דפ"ק קדמ"ת, ואחורים דישו"ת, שהם ב' הפרצופים עיבור יניקה שבו, שהם בחינת ס' הנה הפנים דאחורים אלו, הם מק"ך צירופי אלקים דאמא. כמו שהאריך לעיל.

אמנם דבריו אלו צריכים ביאור, כי זו ההתפשטות שאומר כאן הרב, היא ענין של ירידת הדינים, מהמ"ן של היסודות, כי ידעת, שאחר שישו"ת משיג היניקה שלו, הוא עולה למ"ן לאו"א, ומקבל שם טפת הווג המורידה ה"ת מעינים ומחזיר האח"פ הנפולים למדרגתם, ואז מקבל ישו"ת המוחין דג"ר ע"י זווג הב', כנ"ל. והנה כל בחינת הקטנות דישו"ת, הוא מכת הה"ת בעינים, שהיא קומה דבחי"א, שהרוח מתלבש בגלגלתא, והנפש בעינים, כנודע. ואז הוא בבחינת הק"ך צירופי אלהים, כי מוחין

דישו"ת, ונעשים שם פנימיות. ונמצא שאחורים דג"ר דאו"א, שהם בחינת הריבוע דהוי"ה אהי"ה דיודין, הם נעשים לפנים בג"ר דישו"ת. ואחורים דו"ק, דהיינו נה"י דב' הפרצופים דעיבור יניקה, שהם הק"ך צירופי אלקים, הם נעשו פנים בו"ק דישו"ת לבד, אבל לא בג"ר דישו"ת, ששם דפ"ק קדמ"ת כנ"ל. וז"ש שבחינת אלקים אינם נגלים בפנים דפנימיות דישו"ת, שהם ג"ר, שהם חב"ד, הנקרא פרצוף פנימי דישו"ת, אלא הם נגלים רק באחורים דישו"ת, שהם ב' פרצופי עיבור ויניקה, שנקראים פרצופים דאחורים של ישו"ת.

והוצרך לדייק זה פעם שנית, הוא משום אמרו מקודם זה "כאשר האחורים דהיינו האלקים האלו מתפשטין מהם לעשות היסודות הפנים שלה ושל יש"ס, הם ב' ריבועים של הוי"ה אהי"ה שזה משמע לכאורה, אשר הפנים דישו"ת נמשכים מאחורים דאלקים דאמא, שזה סותר מ"ש באות מ"ז כאן, אשר מאחורים דד' עליונות של הבינה, משם נעשו ד' עליונות דתבונה, בבחינת פנים שלה, ומאחורים של ו"ק דבינה עליונה, נעשו ו"ק בבחינת פנים של תבונה. שד' עליונות דתבונה, נעשו מאחורים דד' עליונות דבינה, שהם הרבועים של

סב) ונמצא, שיש ה' שמות אלקים גימטריא ת"ל. וכאשר תחבר עמה שם בוכ"ו הנ"ל, שהוא חילוף אהי"ה, שהוא שורש דינין, והאחורים האלו הנקרא אלהים, כי גם הוא מתפשט עד התבונה גם כן, ונמצא שו' שמות אלו, הם גימטריא תבונה ע"ה, לרמז שבתבונה זו נכלל שם בוכ"ו, שהוא שורש הדינין, וכל הק"ך צרופי אלהים.

סג) וז"ס, ואם ד"ל הוא ואין ידו משגת, כי התבונה נקראת אם הבנים, היא בחינת ד"ל. שהוא שם הנ"ל, אשר הוא למעלה באחורים של ד"ת דבינה בבחי' ד"פ ל' צרופים הנ"ל, ועתה נתפשט בתבונה גם כן, הנקראת אם הבנים.

* סד) הנה בפרקים שעברו, ביארנו ענין אמא שנחלקת לג' חלקים באופן זה, כי ט' ראשונות של אמא נקראות, בינה עלאה, והתבונה היא בחינת מלכות של הבינה, דוגמת רחל שהיא מלכות של ז"א. וזו התבונה נחלקת ג"כ לב' ומחזה ולמטה היא נעשית פרצוף ג', והיא המלכות של זו התבונה הנזכר, וזה הפרצוף הג' של התבונה התחתונה, היא המתלבשת תוך ז"א.

אור פנימי

דיניקה, שהם בחי"א הם בחינת דינין ונקראים בשם אלקים. אבל הם כל בחינת הפנים שלו, כי כל המוחין דיניקה שמקבל מאמא, הם מבחינת ק"ך אלקים דאמא, כלומר ממה שאמא עלאה משפעת לישסו"ת מבחינת הקטנות שלה, דהיינו מבחי"א. ונמצא ע"כ עתה בשעה שעולה למ"ן לאו"א, למוחין דג"ר, הרי התכללותו בווג דאו"א, גורם לו לקבל טפת הע"ב המורידה ה"ת מעינים שלו, ודוחה ממנו בחינת אלקים למטה, לבחינת סיומא דאח"פ החדשים, שאז תג"ת נעשו לחב"ד, ונה"י הישנים לחג"ת, למעלה מפרסא, כי ה"ת ירדה מהם ובאה לנה"י החדשים שהם אח"פ שעלו.

וזה שאומר "כאשר האחורים שהם האלקים האלו מתפשטים מהם לעשות הישסו"ת הפנים שלה" דהיינו שמבאר איך מתהווה שם באו"א בחינת הפנים של ישסו"ת, ואומר שזה נעשה "כאשר הק"ך צירופי אלקים, שהם בחינת ה"ת שבמקום העינים, מתפשטים מהם" כלומר, שיוורדים לנה"י חדשים שהשיגו שם, ואז נעשים תג"ת הקודמים לחב"ד, שהם הפנים דישסו"ת הנקרא דפ"ק קדמ"ת, כנ"ל. וז"ש, שב' הריבועים דהוי"ה אהי"ה שהם הפנים דישסו"ת, דהיינו החב"ד שלהם, זה נעשה בירידת אלקים מהם, דהיינו ע"י הורדת ה"ת מעינים שאז מתפשטים האלקים מהם, ויוורדים למטה באח"פ החדשים, ואז הם משיגים הכלים דחב"ד שלהם. כי אז נעשו הכלים דתג"ת לבחינת חב"ד. הן ביש"ס והן בהתבונה. וזה שרצה הרב להשיענו כאן.

סד) התבונה היא בחינת מלכות של הבינה וכ"ו וזו התבונה נחלקת גם כן לב' וכ"ו, בינה, ומלכות, ומלכות דמלכות, והכל אחד: ויש להבין זה, כיון שכל תנהי"מ

* מבו"ש שער ד' ח"ב פרק י"א.

(סה) נמצא כל הג' אלו הם פרצוף א' שלם, ונחלק לג' שהיא: בינה, ומלכות ומלכות דמלכות, והכל אחד. גם הם שני בחינות לבד ולכן לא נזכר בזוהר רק בינה ותבונה.

(סו) והענין, כי עיקר החילוק הזה, הוא לשנים, שהם בינה ומלכות שבה, אמנם כשחוזר להתחלק פעם אחרת המלכות של זו המלכות, אינה עולה בשם, והכל נקרא תבונה, ונמצא כי לפעמים הוא נקרא הכל בחינה אחת, ולפעמים נקרא שני בחינות, ולפעמים נעשית ג' בחינות, והרי לעיל נתבאר הג' בחינות.

אור פנימי

דקטנות של או"א עלאין שעתה נעשה לשליש עליון דת"ת, ומלכות זו עומדת במקום נקב החזה ממש. ואע"פ שאו"א כבר העלו אח"פ שלהם, מ"מ נשאר הרושם של ה"ת דבוק עדיין ביסוד דקטנות, מעת שהיו בבחינת ה"ת בעינים. גם נתבאר לעיל (דף תתצ"ח ד"ה וצריך. ובד"ה וזה) שבכל מקום שהתחתון נכלל בווג של העליון אינו מקבל מבחינת פנים של העליון אלא מבחינת אחורים שלו. עש"ה. כי מלכות שבחזה דאו"א עילאין, היא מבחינת גו"ע דבחי"ג, שהיא בחינת ד"פ ל' צירופי אלקים, אשר ע"י זווג דגדלות, המוריד ה"ת מעינים, יוצאת שם קומת ע"ב. אבל בחינת גו"ע דישסו"ת, הדבוקים ומלבישים לאח"פ דאו"א, לנה"י החדשים שלהם, הנה הם בחינת גו"ע דבחי"ב, אשר אפילו אחר הורדת ה"ת מעינים, לא יקבלו רק קומה דבחי"ב, כנ"ל (דף תתצ"ג ד"ה ולפיכך) וע"כ בחינת הקטנות שלהם נבחן, בה"פ כ"ד צירופי אלקים (כנ"ל תתק"ב אות נ"ט ואות ס') שהיא בחינת אחורים לקטנות דאו"א, שהם בחינת ד"פ ל' צירופי אלקים. ועד"ו הגדלות, הם אחורים לגדלות דאו"א, כי הגדלות דאו"א הם בחי"ג, והגדלות דישסו"ת הם בחי"ב. הרי אע"פ שישסו"ת מקבלים ממלכות דחזה דאו"א, מ"מ אינם ממלכות גופה, אלא מאחורים שלה. כי זה הכלל, שמאחורים ד' עליונות דבינה, נעשה ד' עליונות דתבונה,

דעליון מתלבשים בתחתון, דהיינו מחזה שלו ולמטה, א"כ למה אומר, שרק המלכות דעליון מתלבשת בכל התחתון. והענין הוא כי כבר נתבאר לעיל, שיש ג' בחינות נה"י (דף תתצ"ו ד"ה אכן) והנה מה שהתחתון מלביש על נה"י דעליון, היינו על הנה"י החדשים דעליון, שהם נה"י דגדלות דעליון, ומהם אין התחתון יכול לקבל, אלא שעל ידיהם הוא מקבל ממלכות שבחזה דעליון, דהיינו המלכות הדבוקה ביסוד הישן דעליון. ע"ד שנתבאר היטב בדברי הרב אצל הנוקבא. (לעיל דף תשנ"ט אות ל"ט) כי אע"פ שהיא מלבשת לז"א מחזה ולמטה, מ"מ היא מקבלת רק מהנקב שבאחורי החזה דז"א, דהיינו חלק המלכות דז"א, הדבוקה ביסוד הישן דקטנות דז"א שממנו נעשה שלישי עליון דת"ת, כמ"ש (בדף תשע"ו אות ס"ז) הרי שהנוקבא אינה מקבלת מן תנה"י דז"א שהיא מלבשת אותם, אלא ממלכות העומדת במקום החזה, מעת הקטנות דז"א, וגם לא ממלכות עצמה, אלא מאחורים של המלכות הז"א.

וכן הענין בכל עליון ותחתון, שאע"פ, שהתחתון מלביש להעליון מחזה ולמטה, מ"מ אינו מקבל אלא מבחינת המלכות דעליון הדבוקה ביסוד דקטנות דעליון, שנעשה בגדלות לת"ת. ונמצא שישסו"ת המלבישים על או"א עלאין מחזה שלהם ולמטה, אינם מקבלים רק ממלכות הדבוקה על יסוד

* (סז) דע, כי הבינה יש בה פנימיות וחיצוניות, וכן במלכות שלה הנקרא תבונה, יש בה פנימיות וחיצוניות, שאין לך דבר בעולם שאין בו פנימיות וחיצוניות, ואמנם, כדי שלא נאריך הענין, נבאר ענין התבונה ומתבונה תבין את הבינה בהיקש.

אור פנימי

ומאחורים דו"ק דבינה, נעשה הפנים דו"ק דתבונה. (בדף תתצ"ה אות מ"ז מ"ז ע"ש). ולפיכך, הוצרך להרב לפרט את או"א וישסו"ת, לבחינות המלכיות שלהם, המתפשטות בתחתון, כדי לציין בדיוק את בחינת נה"י דישסו"ת המתלבשת בז"א. הנחשבת בערך או"א עלאין לישסו"ת ד'. כי אחורים של מלכות דאו"א, המתלבשת בישסו"ת א', נחשב לבחינה שניה מאו"א, כי הן הקטנות והן הגדלות הם אחורים להם. ואח"כ מחלק את היסוסו"ת ג"כ לב', דהיינו ג"כ, עד החזה שלה, נחשב לט"ר דישסו"ת, כלומר לבחינת ישסו"ת עצמם, אשר אחורים דג"ר וו"ק דאו"א, נעשו לפנים שלהם. ומחזה ולמטה שהיא מתלבשת בז"א, נחשב לב' בחינות: א' היא הפנים של זאת המלכות, שהיא אינה מתלבשת בז"א, כנ"ל. והב' היא אחורים של זאת המלכות, שהיא מתפשטת בז"א, ויש בה ג"ר וו"ק, אשר אחורים דו"ק מתלבשים בקטנות דז"א, ואחורים דג"ר מתלבשים בג"ר דז"א. וזה אמרו "וזה התבונה נחלקת לב' ומחזה ולמטה היא נעשית פרצוף ג', והיא המלכות של זו התבונה, וזה הפרצוף הג' היא מתלבשת תוך ז"א" דהיינו כמבואר, שאף על פי שזעיר אנפין מלביש מחזה ולמטה דישאל סבא ותבונה, מכל מקום אינו מקבל רק ממלכות שלה, דהיינו מאחורים של מלכות זו, כנ"ל. וע"כ נחשבת המלכות הזו לישסו"ת ג', ואחורים שלה, המתפשטים בעצם בז"א, נחשב לפעמים לישסו"ת ד'. וכאן לא נחית להפרש הזה, וע"כ אינו חושב אלא לישסו"ת ג', שהיא

המלכות העומדת ביסוד הישן דישסו"ת במקום החזה שלהם. וזה אמרו "נמצא כל הג' אלו הם פרצוף אחד שלם, ונחלק לג' שהוא בינה, ומלכות, ומלכות דמלכות, והכל אחד, גם הם ב' בחינות לבד" מתרץ מה שנראה לכאורה לסתירה לדברי הזוהר, שאינו מחשב יותר מב' בחינות שהם בינה ותבונה, והוא חושב ג' בחינות בינה, או ד', ולכן אומר שבאמת אין כאן יותר מב' פרצופים או"א, וישסו"ת, דהיינו בינה ותבונה ולא יותר, אלא שמחלק כן, כדי לבאר בחינת הנה"י המתלבשים במוחין דז"א. וע"כ צריכים לחלק לכל אחת, על פנים ואחורים, כי בהכרח כל אחת היא בחינה מיוחדת, ורק האחורים הם מתלבשים, כנ"ל. אמנם פרצופים, אין יותר מב', דהיינו ב' הקומות: ע"ב ס"ג. שהם בינה ותבונה. וזה אמרו "עיקר החילוק הזה הוא לשנים שהם בינה ומלכות שבה" דהיינו כנ"ל, כי כל היסוסו"ת אינו אלא אחורים דבחינת מלכות דאו"א, שנעשו בחינת הפנים דישסו"ת הן בקטנות והן בגדלות, וא"כ המלכות דאו"א, וכל הפרצוף דישסו"ת הם אחד, וא"כ אין כאן רק ב' בחי': בינה ותבונה. ולא יותר.

וזה אמרו "אמנם כשחזור להתחלק פעם אחרת המלכות של זו המלכות אינה עולה בשם והכל נקרא תבונה" כי זו המלכות דתבונה המתפשטת בבחינת אחורים דג"ר וו"ק שבז"א, אינה באמת בחינה מיוחדת, אלא הפנים שלה שייך לישסו"ת עצמם, ואחורים שלה שייך לז"א, וע"כ אינה נחשבת לבחינה מיוחדת בפני עצמה.

* ע"ה ח"א שער או"א פרק ט'.

(סח) ונבאר עתה בלבד ענין המלכות דבינה, הנקרא תבונה, ונקרא ה' ראשונה של ההוי"ה הכוללת, הנקרא שם ס"ג, הנה בחי' זו כולה היא שם ס"ג א' שלם, כולל כל ט"ס שבה בפנימיות וחיצוניות.

(סט) והנה ג"ר שבה, הם דוגמת ג' פרצופים, והם כח"ב, ונרמזין ביו"ד ה"י דס"ג הכולל. והנה ה"י ראשונה דס"ג היא בינה דתבונה, שהוא הפרצוף הג' דס"ג הכולל, ויש בה ג' ההי"ן: א' נגד ג"ר שבה, וא' נגד ו"ק שבה וא' נגד מלכות שבה.

(ע) ואמנם ה' זו גימטריא ג' ההי"ן, כי יו"ד של המילוי נעשין ב' ההי"ן, והרי הם ג' ההי"ן, לפי שג' קוין יש בצורת ה', לכן ה' ראשונה בג' קוין כח"ב שלה, ולכן ה' זו פשוטה ועיקרית, אך י' של מילוי ה' נחלקת לב' ההי"ן כנ"ל, והם בור"ק שלה: הא' בג' קוין חג"ת שלה, וה' אחרונה בג' קוין נה"י שלה. וכנגדן יש ג' ההי"ן אחרים דחיצוניות.

אור פנימי

(סח) ה' ראשונה של הויה הכוללת וכו', היא שם ס"ג א' שלם וכו': מבאר כאן איך ישסו"ת, הנ"ל שהוא תבונה א', היוצא מאחורים של המלכות דבינה עלאה, ומלבשת מחזה ולמטה דאור"א עלאין שהם קומת ע"ב, שהם י' ראשונה דהוי"ה הכוללת, וישסו"ת הם הוי"ה דס"ג, והם ה' ראשונה דהוי"ה, והם קומת ס"ג. ומבאר כאן את ההפ' שבפרצוף זה, ואיך נה"י דכל פרצוף עליון מבחינת חיצוניותו, דהיינו מאחורים שלו כנ"ל, נמצא מתלבש בתחתון ונעשה לו פנים ופנימיות.

(סט) ג"ר שבה הם דוגמת ג' פרצופין, והם כח"ב, ונרמזין ביו"ד דס"ג הכולל: כלומר, י"ה דס"ג, יש בהם ג' פרצופים: א"א, ואבא, ואמא, שא"א מרומז בקוצו של יוד, אבא ב"י ואמא בה' ומא"א ואבא דפרצוף ס"ג, אינו רוצה לעסוק בהם, ומתחיל לבאר מאמא ואילך.

ה"ר דס"ג, היא בינה דתבונה, שהוא פרצוף הג' דס"ג הכולל ויש בה ג' ההי"ן:

(ע) וכנגדן יש ג' אחרות בחיצוניות: כלומר, באחורים שלה, כמ"ש (לעיל בדף תתצ"ו אות מ"ז). שמאחורים דד' עליונות דבינה, נעשה הפנים דד' עליונות דתבונה. ומאחורים דו"ק דבינה, נעשה הפנים דו"ק דתבונה ע"ש. והנה כן הוא בכל הפרצופים שאין הפרצוף יוצא מבחינת הפנימיות של

עא) אחר כך הוא ו' דס"ג הכולל, והוא ו"ק. ז"א שלה דתבונה. ואז ב' נקודים תחתונים מן י' שיש ביו"ד דמילוי ה' דבינה כנ"ל, בבחי' פנימיות עם חיצוניות שלהם ג"כ, יורדין להעשות בחי' מוחין אל הו"ק אלו, שהם ו' דס"ג הכולל, כדמיון התבונה שמתלבשת בסוד המוחין אל ז"א.

אור פנימי

הן לצורך ו"ק דתחתון, והן לצורך הג"ר דתחתון כמ"ש לעיל. וע"כ הוא מכנה אותם בשם ב' נקודות, כי בחינת מסך ועביות שהווג נעשה עליהם נקראים תמיד בשם נקודה, כנודע, ומתוך שהווג נעשה ע"י התכללות נקודת התחתון בנקודה דעליון נמצאים ב' נקודות בכל זוג.

וזה אמרו "שב' נקודים התחתונים דיו"ד דמילוי ה"י בבחינת פנימיות עם חיצוניות, יורדים להעשות מוחין אל הו"ק אלו שהם ו' דס"ג הכולל" כי בחינת המלכות החיצונה, של המלכות העומדת בחוזה של הבינה דס"ג שהוא ה"ר דס"ג, שהיא בחינת ה"ת בעינים של בחינת הו" דס"ג, שהיא חיצוניות לבחינת ה"ת בעינים של הקטנות דבינה דס"ג העומדת בחוזה, כנ"ל, הנה היא נכללת מב' נקודות: נקודה דגו"ע של הו" דס"ג שעלתה שם, ונקודה דגו"ע של ה"ר דס"ג, שהרושם דקטנות נשאר עומד שם בחוזה. והם עתה באמת רק בחינת החיצוניות דו"ק דבינה, הנעשה פנים בו"ק דו"א שהוא הו", אמנם בחינת הפנימיות גם כן כלול בה, משום כי גם הפנימיות דהיינו בחינת החיצוניות דג"ר, הנעשה פנים אל הג"ר דו" דס"ג, כלול שם על ידי הורדתה ממקום עינים, אל אח"פ החדשים שיתעלו אל הו" בעת הגדלות, אלא שנעשה ע"י זוג חדש, וע"כ נחשב בחינת האחורים דו"ק, שגם האחורים דג"ר שנקרא פנימיות בערך הו"ק, גם הוא נכלל שמה. כי גם הווג דגדלות נעשה עליה, דהיינו שאז היא יורדת ממקום עינים. והבן, וו"ש, בבחינת פנימיות עם החיצוניות דהיינו למוחין דג"ר הנקראים פנימיות ולמוחין דו"ק הנקראים חיצוניות.

העליון, דהיינו מבחינת עביות שיש בהמסך דבנינו עצמו, אלא מבחינות החיצוניות דהיינו האחורים דבחינה ההיא, שפירוש, ממדרגה נמוכה מבחינת המסך דעליון. אם המסך דעליון הוא בחי"ג, אין העליון מזדווג לצורך התחתון, אלא במסך דבחי"ב. וכו' עד"ז, וזה נוהג בכל עליון ותחתון. כנ"ל (דף תצ"ח ד"ה וצריך ע"ש) ומזה תקיש גם כאן בבינה דס"ג, אשר היא כוללת ג"כ ג' ההין מבחינת אחורים שלה, שה' הפשוטה החיצונה, היא בחינת אחורים דו' עליונות, וב' ההין החיצוניות שבמילוי דה' החיצונה, הם האחורים דו"ק שלה, שהם בבחינה נמוכה, מן ג' ההין דפנימיות שלה, שהם קטנות וגדלות דקומת ס"ג דס"ג. ותזכור, שכאן מכנה הרב השם אחורים בשם חיצוניות, אמנם הם ענין אחד, דהיינו להורות, שהם מבחינה נמוכה מעביות דמסך שבבנינה עצמה. עא) ב' נקודים התחתונים מן יוד שיש ביו"ד דמילוי ה' דבינה בבחינת פנימיות עם חיצוניות שלהם וכו', מוחין אל ו"ק אלו שהם ו' דס"ג הכולל: כלומר, כי מדבר כאן בג' ההין דחיצוניות הנ"ל בסמוך, דהיינו ה' הפשוטה, וב' ההין שבמילוי יוד שלה, שה' הפשוטה היא בחי' החיצוניות דו' עליונות שהם נעשה פנים לד' עליונות דו' דס"ג, וב' ההין הכלולים במילוי ה', הם בחינות חיצוניות דו"ק דה"ר, הנעשים פנימיות דו"ק בל' דס"ג. כנ"ל בדיבור הסמוך, ע"ש. גם נודע, שגם המ"ן דתחתון נכללים בהמ"ן דעליון לצורך המוחין דתחתון, כי התחתון מעלה המ"ן שלו, והעליון מעורר בעצמו את המ"ן ממדת הקטנות שלו בהתאם להמ"ן דתחתון, הרי שב' בחי' מ"ן כלולים בכל זוג,

(עב) ואמנם חיצוניות ב' חלקי היו"ד דמילוי ה' ראשונה כנ"ל, אלו ירדו בתוך פנימיות י' חלקי תחתונים של זו הוא"ו, ופנימיות ב' חלקי יו"ד הנ"ל, יורדין תוך פנימיות ג' חלקים עליונים של זו הוא"ו, שכולה גימט' י"ג, ונודע שיש י"ג פנימיות וי"ג בחיצוניות, ואמנם י"ג הפנימיות נעשו בחי' חיצוניות אל בחי' ב' חלקים ממילוי י' של ה' ראשונה האחרונים לחיצוניותן ולפנימיותן ע"ד הנ"ל.

(עג) אך דע, כי כמו שיש בז"א מוחין פנימים ומקיפין, כן יש לפנימיות וא"ו זו דס"ג כולל פנימי ומקיף, כי חיצוניות ב' חלקים הנ"ל נעשו הם פנימים תוך י' חלקים התחתונים דוא"ו זו דבחי' פנימית, אך פנימית ב' חלקים הנ"ל, שנעשו גם הם פנימי תוך ג' חלקים העליונים דו' זו ונמצא שהם ב' תוך ג' וכללותן נעשה ה' אחת. וזה הה' נעשה בחינת מקיפים מוחין על ו' זו.

(עד) ואמנם חיצונית ו' זו שהם י"ג חלקים יתבאר אחר כך מה נעשה בהם. כי הנה יש בוא"ו זו, פנימית וחיצוניות הנ"ל, שהוא פנימית מבינה, ופנימית עצמה נעשה חיצוניות אל פנימית הבינה.

אור פנימי

(עב) חיצוניות ב' חלקי היוד דמילוי ה"ר ירדו בתוך פנימיות י' חלקי תחתונים של זו הוא"ו, ופנימיות ב' חלקי יוד הנ"ל, יורדים תוך פנימיות ג' חלקים עליונים של זו הוא"ו: דהיינו כנ"ל, שאותן ב' נקודות היורדות מהיוד דמילוי ה"י החיצונה, כלול בהם ג"כ המוחין של הג"ר, שהם נקראים פנימיות. כי אחר כך ע"י זווג המוריד הה"ת ממקום עינים יוצאים שם ג' החלקים עליונים של זו הו'. אמנם גם הקטנות אינה נעדרת, וע"כ נבחן, שגם בחינת ה"ת בעינים, ג"כ נשאר בה', באופן שחיצוניות דב' הנקודות, מתלבשות בע"ס דקטנות של הו', דהיינו יוד חלקים תחתונים של זו הו'. ופנימיות דב' הנקודות, המתגלה ע"י הורדת הה"ת מעינים, שאז נמשך הה' הפשוטה החיצונית, ג"כ, כנ"ל, ונעשה הפנימיות הג"ר של הו' דהיינו ג' חלקים עליונים של זו הואו.

שיש י"ג פנימיות וי"ג בחיצוניות ואמנם י"ג הפנימיות נעשו בחי' חיצוניות אל בחי' חיצוניות ב' חלקים ממילוי י' של ה' ראשונה האחרונים לחיצוניותן ולפנימיותן ע"ד הנ"ל.

שגבי' י"ג יתבאר במקומו, אמנם הם בחינת ע"ס לבד של הו"א, ומשמיענו כאן, שבע"ס דוא"ו זו הנ"ל, יש בה ג"כ בחינת חיצוניות, כמו שנתבאר לעיל בה"ר, כי בשעה שמזדווג כדי להשפיע מוחין לה"ת דהוי"ה הכוללת, אינו נותן לה מבחינת פנימיותו, אלא מבחינת חיצוניותו, כנ"ל אצל ה"ר, אמנם החיצוניות של הוא"ו, אינו נבחן לחיצוניות אל הב' נקודות הנ"ל שביוד דמילוי ה' החיצונה דה"ר, כי ב' נקודות הנ"ל נעשים לבחינת מוחין דבנין הו' עצמו, שהם בחינת הפנימיות של הו' אבל לא כלל לחיצוניות. כי החיצוניות שלו, אינו נחשב לבנינו עצמו, אלא רק מה שמצמצם בעצמו להתאם המ"ן של התחתון, כנ"ל. וע"כ אין לנה"י דבינה המתלבשים במוחין של הג"ר והו"ק שלו, שום יחס עם החיצוניות של הו'. וזה הכלל, שבחינת הנה"י שהעליון מלביש בהם המוחין

עה) אחר כך ה' אחרונה דס"ג הכולל היא מלכות דפרצוף דס"ג הכולל, וגם היא דוגמת ה' ראשונה שהם ג' ההי"ן: ה' בג' קוין ראשונים כח"ב, ה' בג' קוין אמצעים חג"ת, ה' בג' קוין תחתונים נה"י. וכל ג' ההי"ן אלו הם בסוד פנימיות. גם יש אחרת בסוד חיצוניות, והם ג' ההי"ן אחרות המתחלקים ע"ד הנ"ל.

עו) ואמנם, כמו שרחל לוקחת האחרים דו"א בסוד פנימיותה, ונעשה בה מוחין, כך הוא פה, כי החיצוניות של ו' דס"ג הכולל שלא הוצרך במקומו כנ"ל, הנה הוא יורד ונעשה פנימית אל ה' אחרונה זו, שהיא המלכות דס"ג הכולל כנ"ל.

עז) והענין כי הנה ביארנו, כי מלכות זו דס"ג הכולל יש בה ג' ההי"ן בה' דפנימיות וג' ההי"ן בה' דחיצוניות, והנה ה' הג' תחתונה שבחיצוניות, שהיא בחי' החיצוניות של נה"י דמלכות זו דס"ג, ירדה תוך ז"א דאצילות לעשות לו מוחין פנימים כנודע.

עח) כלל העולה, כי ה' ראשונה של השם, היא שם ס"ג א' כולל י"ס פנימית וחיצוניות, ונקרא תבונה, ויש בה ג"ר הנקרא בינה, וו"ק הנקרא תבונה, ומלכות שבה נקרא תבונה, וחיצוניות נה"י של המלכות זו נקרא ג"כ תבונה.

אור פנימי

בשביל התחתון, אינו מבנין פרצופו עצמו, אלא ממה שמתאים את עצמו, לצורך המדה של גו"ע דתחתון, העולים ומתכללים בהמ"ן שלו, וע"כ נקראים אחרים או חיצוניות, וע"כ אין ללבושי מוחין של בנינו עצמו שום יחס עמהם, להיותם תמיד מב' בחינות מסך מיוחדים, כנ"ל.

עה) ה' אחרונה דס"ג הכולל וכו' דוגמת ה"ר שהם ג' ההי"ן וכו' בסוד פנימיות, גם אחרת בסוד חיצוניות: כי ה"ת זו היא בחינת נוקבא לז"א דס"ג, והיא ג"כ פרצוף שלם רת"ס, המרומזים בג' ההי"ן, כמו ה"ר, שהם חב"ד חג"ת נה"י, וכן בהכרח נבחן בה פנימיות, דהיינו רת"ס דבנינה עצמה, וג' ההי"ן דחיצוניות, שהם נה"י המתלבשים בחג"ת נה"י של התחתון ממנה, שהם ב'

עח) כלל העולה כי ה' ראשונה של השם היא שם ס"ג א', כולל י"ס פנימיות וחיצוניות, ונקרא תבונה: כדי להבין היטב הכלל הזה, צריכים להבין ענין ההפרש של או"א וישסו"ת על בוריו, והנה מקור ההתחלקות של או"א וישסו"ת, מובא בדברי

(עט) והרי הם בינה א' וג' תבונות, וכל ד' בחי' אלו נקרא תבונה דס"ג דה' ראשונה, ועוד יש בינה עליונה רמוזה ביו"ד של הוי"ה, ויש בה דמיון כל בחי' אלו, אלא שנקרא בינה דאחי"ה דיודיין. והרי יש בינה עליונה

אור פנימי

בחינת ו"ה שלו, שם נעשה החיבור דה"ת בעינים. ומלבד האמור, כבר נתבאר, שבג"ר דבינה, בכל מקום שהם, אין בחינת ה"ת שולטת בהם כל עיקר.

ונודע, שכל בחינה באצילות, מקבלת מבחינה שכנגדה בא"ק. ונמצא או"א עלאין דאצילות, שהם בחינת בינה דעביות, ובחינת ע"ב דהתלבשות, אשר המה יונקים מאו"א עלאין דא"ק, שהם התפ"א דס"ג דא"ק, הנקרא טעמים כנ"ל, שהם לא ירדו מעולם למטה מטבור דא"ק. אבל ישו"ת דאצילות, הם קומת בינה, בלי התלבשות דע"ב, וע"כ המה בחינת הוי"ה דס"ג, והם יונקים מבחינת בינה דא"ק, שכבר ירדה למטה מטבור, אלא מבחינת ג"ר דבינה, גם ישו"ת נקיים מה"ת, כי הם יונקים מג"ר דבינה דא"ק, שלמעלה מטבור הנחשבים לעקודים. אכן בחי' זו"ת דישו"ת, כבר הם בבחינת ה"ת בעינים, גם משורשם בא"ק, כי זו"ת דבינה דא"ק, כבר נמצאים למטה מטבור, דהיינו הע"ס דנקודים, שג"ר דנקודים נחשבים לתג"ת שלה, וזו"ת דנקודים נחשבים לנחי"מ שלה.

ולפיכך יש כאן באצילות ב' בחינות התחלקות, של ס' וס' שורשים, שהם: או"א, שהם כולם בחינת ס'. וישו"ת, שהם כולם בחינת ס'. שאו"א הם בחי' טעמים הנמשכים מטעמים דא"ק הנ"ל, שאין להם שום חיבור משורשם בה"ת, להיותם התפ"א דס"ג דא"ק, וע"כ בכל מקום שהם מאירים נמצאים מורידים שם הה"ת מעינים. אמנם הם' שהם ישו"ת, אע"פ שגם הג"ר שלהם נקיים מה"ת, כנ"ל. אמנם משורשם בס"ג דא"ק, הנה הם אותו החלק של ס"ג שירד למטה מטבור ונתחבר עם ה"ת, כנ"ל, ע"כ אין

הרב לעיל (דף שצ"ו אות ו') שהשם ס"ג דא"ק, אשר לא נתפשט מטבור ולמטה, למ"ה ובין, הוא בחינת טעמים, והוא בערך או"א. וזה החלק של הס"ג, שנתפשט למ"ה ובין דא"ק, עד סיום רגליו, הוא בחינת נקודות, ובחינת ישו"ת בערך הטעמים, עש"ה. ונתבאר שם כי התפ"א דס"ג, שהיה בו קומת ע"ב דהתלבשות, הוכרח להסתיים בשוה עם רגלי ע"ב, דהיינו למעלה מטבור דא"ק. אלא בחי' הנקודות דס"ג, שנודרך לקומת בינה בלבד, בלי התלבשות הע"ב, היא אשר נתפשטה מטבור ולמטה דא"ק, ונתחברה שם עם הה"ת. ע"ש באו"פ. והנך רואה ההפרש הגדול מהטעמים, שהם קומת או"א עלאין, שהם לא נתחברו מעולם עם הה"ת, וצמצום ב' לא שלט בהם כלל. לבין הנקודות דס"ג, שהם קומת בינה בלבד, בלי התלבשות דע"ב, שבהם נעשה השרש להתחברות ה"ת בה"ר, דהיינו הצמצום הב'. והנה אח"כ כשעלה ה"ת, ונעשה הווג בנקבי עינים דס"ג, נעשה מתחלה הווג על הרשימות של הטעמים, שקומתם נתפשטה מפה דס"ג עד הטבור, והוא נבחן בשם עקודים, כי להיותם באים מרשימות וטעמים, הנה אין בהם שום רושם דצמצום ב', שנקרא נקודים, והם נחשבים לבחינת ג"ר של הבינה דא"ק, אלא מטבור דא"ק, שהוא ג"כ הטבור דס"ג, משם ולמטה יצאו ע"ס דנקודים, מבחינת ה"ת בעינים.

והנך מוצא כאן ג' חלוקות, בענין החיבור דה"ת בעינים: א' הם הטעמים דס"ג דא"ק, שהם בחינת או"א עלאין, שיש בהם קומת ע"ב מבחינת התלבשות. ב', הוא ב' חלקים שבקומת בינה דס"ג, כי עד הטבור, שהוא בחי' י"ה שלו, עדיין אין שם זכר לחיבור ה"ת. רק מטבור ולמטה, ששם

ותבונה, והם סוד ס"ם דאפרסמון, וכן בתבונה עצמה יש בינה ותבונה, וגם אלו ס"ם דאפרסמון.

פ) והבן ותראה, איך כל החיצוניות העליון נעשה פנים אל הפנימית תחתון הימנו, וחוזר הפנימית התחתון ההוא בסוד חיצוניות, ואז החיצוניות

אור פנימי

המלכות זו נקרא ג"כ תבונה וכבר נתבאר, שז"ת דקומת בינה, כבר יש שם חיבור ה"ת בעינים, כי הם נמשכים מבחינה שכנגדם מנקודים דא"ק, כנ"ל. וע"כ הג"ר דהוי"ה דס"ג, שהם י"ה שבה, הם במילוי יודין, שמילוי זה דיודין מרמז על בחי' עביות דצמצום א' (דף תס"ג תשובה א') אמנם הוא"ו דהוי"ה דס"ג כבר יש בה מילוי א', אשר המילוי מורה, על מסך ועביות דצמצום ב', כמ"ש בתשובה שם. וע"כ הו"ק שבה נקרא תבונה.

וזה אמרו "ויש בה ג"ר הנקרא בינה" והיינו חב"ד חג"ת שבה, שהם ב' ההין העליונות שבה, אבל ה' הג' שחיצוניות שלה כבר נתלבשה בז"א דס"ג, הנה הם בחינת ס' שבה עצמה. ואע"פ שכל הוי"ה דס"ג היא תבונה, מ"מ כבר נתבאר, אשר בג"ר דקומת בינה, אין שום שליטה לה"ת, כמו באו"א עלאין שהם ע"ב, וגם החסדים מכוסים שמה, וגם זווגם לא פסיק לעלמין וכו', כי ג"ר דקומת בינה הם לגמרי כמו או"א עלאין, אע"פ שהם בחינת הוי"ה דס"ג. וכל ההפרש שביניהם הוא, כי או"א עלאין שהם קומת ע"ב דהתלבשות, המה נקיים מה"ת משורשם בא"ק, אבל ס"ג, שהיא רק קומת בינה, יש לה חיבור עם ה"ת משורשה בא"ק, כי היא שירדה למטה מטבור דא"ק, למ"ה וב"ן הפנימים. ונתחברה שם עם הה"ת. כנ"ל.

וזה אמרו "ויש בה ג"ר הנקרא בינה" והיינו חב"ד חג"ת שבה, שהם ב' ההין העליונות שבה, אבל ה' הג' שחיצוניות שלה כבר נתלבשה בז"א דס"ג, הנה הם בחינת ס' שבה עצמה. ואע"פ שכל הוי"ה דס"ג היא תבונה, מ"מ כבר נתבאר, אשר בג"ר דקומת בינה, אין שום שליטה לה"ת, כמו באו"א עלאין שהם ע"ב, וגם החסדים מכוסים שמה, וגם זווגם לא פסיק לעלמין וכו', כי ג"ר דקומת בינה הם לגמרי כמו או"א עלאין, אע"פ שהם בחינת הוי"ה דס"ג. וכל ההפרש שביניהם הוא, כי או"א עלאין שהם קומת ע"ב דהתלבשות, המה נקיים מה"ת משורשם בא"ק, אבל ס"ג, שהיא רק קומת בינה, יש לה חיבור עם ה"ת משורשה בא"ק, כי היא שירדה למטה מטבור דא"ק, למ"ה וב"ן הפנימים. ונתחברה שם עם הה"ת. כנ"ל.

וזה אמרו "ויש בה ג"ר הנקרא בינה" והיינו חב"ד חג"ת שבה, שהם ב' ההין העליונות שבה, אבל ה' הג' שחיצוניות שלה כבר נתלבשה בז"א דס"ג, הנה הם בחינת ס' שבה עצמה. ואע"פ שכל הוי"ה דס"ג היא תבונה, מ"מ כבר נתבאר, אשר בג"ר דקומת בינה, אין שום שליטה לה"ת, כמו באו"א עלאין שהם ע"ב, וגם החסדים מכוסים שמה, וגם זווגם לא פסיק לעלמין וכו', כי ג"ר דקומת בינה הם לגמרי כמו או"א עלאין, אע"פ שהם בחינת הוי"ה דס"ג. וכל ההפרש שביניהם הוא, כי או"א עלאין שהם קומת ע"ב דהתלבשות, המה נקיים מה"ת משורשם בא"ק, אבל ס"ג, שהיא רק קומת בינה, יש לה חיבור עם ה"ת משורשה בא"ק, כי היא שירדה למטה מטבור דא"ק, למ"ה וב"ן הפנימים. ונתחברה שם עם הה"ת. כנ"ל.

וזה אמרו "ויש בה ג"ר הנקרא תבונה ומלכות שבה נקרא תבונה, וחיצוניות נה"י של

פ) החיצוניות עליון נעשה פנים אל הפנימית תחתון הימנו, וחוזר, הפנימית התחתון ההוא בסוד חיצוניות ואז החיצוניות הא' וכו': הכוונה, היא, על סדר ירידת מוחין מפרצוף לפרצוף, כי בשעה למשל,

הראשון שהיה בתחלה על הפנימית תחתון. א"א לעמוד שם ויורד להעשות פנימית תוך פנימית יותר תחתון ממנו. וכעד"ז עד סוף כל המדרגות כולם. באופן שא"א להיות שם רק ב' בחי' לבד, שהם פנימית א' וחיצוניות א'.

פא) וגם תבין, שלעולם אין העליון מתלבש בתחתון אלא חיצוניותו. ושם למטה חוזר להיות פנימים גמורים. כי אע"פ שבערך העליון נקרא חיצוניות, הנה ברדתו למטה, יהיה שם במדרגת פנימית.

פב) גם תבין איך גם בפרצוף א' לבד יורדין מוחין מספירה זו לספירה זו, אלא שאין זה רק מכתר לחכמה ומחכמה לבינה ומבינה לת"ת ומת"ת. למלכות, וכ"ז בפרצוף עצמו. וכעד"ז מפרצוף זה לפרצוף אחר.

פג) גם תבין, כי החיצוניות של העליון שיוורד, אינו מכולו, רק מלכות שבחיצוניות דמלכות שבו. כי הרי, כשאנו אומרים שנה"י החיצוניות יורדין

אור פנימי

שא"א משיג המוחין מא"א, שהם בחינת חיצוניות דא"א, כנ"ל, הנה אז נותן גם

א"א המוחין לתחתון שלו. שהוא ישסו"ת, ונמצא חיצוניות א"א יורדים ונעשים פנימיות לישסו"ת, ונמצא שפנימיות ישסו"ת נעשה חיצוניות אל המוחין שהשיג מא"א.

ואז יורדין החיצוניות דישסו"ת ונעשו מוחין לז"א, ונמצא פנימיות דז"א שנעשה חיצוניות למוחין שקבל מישסו"ת, ואז שוב החיצוניות

דז"א עצמו, יורד ונעשה פנימיות לנוקבא, וכו' עד"ו. באופן, שנבחן, שכל תחתון יש

לו פנימיות וחיצוניות, דהיינו מה ששייך למדרגתו עצמו, וגם בחינת עביות ומסך הנמוכה ממדרגתו, ובעת שמשיג חיצוניות מעליון שלו, שהם המוחין שלו, הנה גם הוא עצמו מוריד חיצוניות עצמו למוחין אל התחתון שלו. וזה פשוט.

פא) אין העליון מתלבש בתחתון אלא חיצוניות וכו', ברדתו למטה יהיה שם במדרגת פנימיות: כבר נתבאר זה לעיל באורך, שאין העליון מזדווג בעצמו, כדי לתת קומת המוחין דתחתון, אלא מחיצוניותו, דהיינו ממסך ועביות הנמוכה ממנו במדרגה. וכשמוחין אלו יורדים לתחתון, המה נעשים

פנימיותו דהיינו עם לבושיהם, הנקראים נה"י דעליון.

פב) מכתר לחכמה, ומחכמה לבינה, ומבינה לת"ת, ומת"ת למלכות וכו': כי אע"פ, שיש בכל פרצוף עשר ספירות, אמנם אין שם אלא ה' בחינות של זווג, שהם ה' הבחינות שבמסך, הנודעות. כי חג"ת נה"י, הם כולם רק בחינה אחת של עביות דהיינו בחי"א. כנודע.

פג) חיצוניות העליון שיוורד אינו מכולו רק מלכות שבחיצוניות דמלכות שבו: כמ"ש לעיל באורך, כי אע"פ, שהתחתון דבוק בנה"י דעליון, שהם הנה"י דגדלות שלו, מ"מ אינו מקבל, אלא ממלכות העומדת בחוזה דעליון, כי היסוד דקטנות דעליון, נעשה לת"ת עד החוזה. ומלכות דקטנות דעליון, היא בחינת נקודה תחת יסוד דקטנות. הרי שכל קומת הקטנות דתחתון, יוצאת ממלכות דעליון אמנם לא ממלכות דעליון עצמו, אלא מבחי' חיצוניות דאותה המלכות, דהיינו ממדרגה נמוכה מהמלכות הזאת, למשל אם הוא ישסו"ת העולה ונכלל בזווג דא"א, דהיינו במלכות שבמקום החוזה, אין הזווג נעשה על בחינת ה"ת דעינים דבחי"ג, שהיא

ר"ל, המלכות שבחיצוניות ההוא העומדת בנה"י של החיצוניות, אשר כל החיצוניות ההוא, אינו רק י"ס המלכות של הפרצוף ההוא.

* (פד) הנה נתבאר לעיל כי א"א הוא עתה נגלה מן הטיבור שלו ולמטה, שהוא שליש התחתון של הה"ת שבו וכאשר רצה להתלבש ע"י זו"ן, שהם

אור פנימי

דאצילות הנקרא הדר, ושם מ"ה החדש דאלפין, כנודע. ונקרא ג"כ מלך השמיני (לעיל בדברי הרב דף תתע"ג אות כ'), שמצדד שם את ז' המלכים דנקודים, עם הדר ומהיטבאל, להמשך אחד בסוד ל"ב נתיבות החכמה. ע"ש. ויש להבין למה הוא מדלג על ג"ר דאצילות, אלא שמדבר מו"ת דנקודים, שהם זו"ן, וכן מו"ת דאצילות, שהם זו"ן, ומצדד אותם למספר אחד, שמונה מלכים.

ודע, כי עיקר המדובר, הוא מבחי' זו"ן דע"ס דנה"י דא"ק, שז"ת אלו הם זו"ן השרשיים אל זו"ן דאצילות כי אחר הסתלקות כל ההתפשטות הראשונה של פרצוף הכתר דא"ק, מפה ולמטה, חזר ונתמלא על ידי ב' הפרצופים ע"ב וס"ג עד הטבור שלו. ומטבור ולמטה נשאר מגולה, שפירשוו בלי פרצוף חיצון, שיחזור וימלא אותו באורותיו את הכלים והרשימות אשר שם. גם ידעת, שקומת בינה דס"ג אשר נתפשטה למטה מטבור, והתחילה למלאות אותם בהארותיה, הנה קבלה מחמת זה מיעוט גדול, כי הה"ת אשר שם נתערבה ונתחברה בה, והיתה לסבה לצמצום ב' ופרסא. כי מחמת התחברות ה"ת בה"ר נתערבה המלכות בכלהו ע"ס עד נקבי עינים, ויצאו אח"פ לחוץ מכל המדרגות. והפרצופים שלמעלה מטבור, שהם ע"ב נסתיימו במקום החזה, והפרצופים שלמטה מטבור, נסתיימו בסיומא דת"ת, כי מפה עד החזה עמדו ע"ס דס"ג, והיינו טעמים דס"ג, שיש בהם ע"ב דהתלבשות, ומכח הזווג החדש

בחינת פנימיות ועצמות דמלכות זו, אלא רק מבחינת ה"ת בעינים דבחי"ב, שהיא חיצוניות ואחורים לאותה המלכות, והקומה היוצאת על אותו הזווג, עם הלבושים שלהם, שהם נה"י דחיצוניות גם כן, הם יורדים למוחין דתחתון. ועד"ז גם במוחין דגדלות, אשר אותה ה"ת יורדת מעינים ומעלה את אח"פ, שאז יוצאת נשמה, ולא קומת חיה, כנ"ל, באורך. הרי שמוחין ונה"י היורדים מהעליון באים מחיצוניות מלכות דמלכות דעליון.

שנח"י החיצוניות וכ"ר אינו רק י"ס של המלכות דפרצוף ההוא: כי במלכות דעליון זו, העומדת במקום החזה, מבחינות החיצוניות שלה, נעשה עליה הן הזווג דקטנות והן הזווג דגדלות, אשר ע"כ נבחינת לג"ר ולו"ק, שהם י"ס דחיצוניות: שו"ק דחיצוניות שבה, כלומר קומת הקטנות, נעשה פנימיות לו"ק דתחתון. וג"ר דחיצוניות שבה, שהיא קומת הגדלות נעשה פנימיות לג"ר דתחתון. כנ"ל באורך ע"ש.

(פד) א"א הוא עתה נגלה מן הטבור שלו ולמטה: הנה כדי להבין ענין העליות של הפרצופים לסוד העיבור של הזו"ן, המובא כאן בדברי הרב, צריכים להבין מקודם מהות הו"א ונוקביה משורשם. כי צריכים להבין למה כל התיקונים. וכל הנהגת העולם תלויים דוקא בזו"ן, ולא בעליונים מהם. גם מאיזה זו"ן מדברים כאן, שהרי יש ז"ת בכל הספירות, שהם זו"ן דאותה ספירה כנודע. והנה הרב אומר, אשר בע"ס דנקודים נולדה הנקבה. (לעיל דף שצ"ו אות ו') ובעולם האצילות יצא הזכר, שהוא ז"א

* מכאן עד אות קנ"ד הוא במבוא שערים שער ה' ח"א פ"ו ד' ח' ט'.

הלבושים, שבהם מתלבש חציו התחתון כנוזכר, רצה לתקן זו"ן. וכדי לתקנם

אור פנימי

דצמצום ב'. כי הסיום דצמצום ב' הוא בשליש תחתון דנה"י דא"ק. כלומר, שהנה"י דא"ק מתחלקים לג"ש שהם חב"ד חג"ת נה"י, ומתוך שעיקר זו"ן הם בחינת הנצח הוד, כי חג"ת הם רק בחינת ג"ר דחסדים המתחברים להוציא את הנצח הוד, שהם זו"ן דחסדים, והנה הם בחינת שלישים תחתונים שלו, ועל כן, רק הם שיצאו לבי"ע. ואע"פ שגם ז"ת דבינה שהם שורש זו"ן יצאו גם כן לחוץ, אמנם הם אינם עולים בשם, להיותם רק שרשי הזו"ן, ועיקר היציאה הוא רק לזו"ן, שהם ז"ת דנה"י מצד כללותם עם התג"ת, והם רק נצח והוד מבחינת עיקרם ועצמותם. כנ"ל. הרי סיום דצמצום ב' דא"ק, בעטרת יסוד שלו. גם נתבאר שז"ת דנקודים נתעלו ע"י הארה מועטת אשר קבלו מנקבי עינים, ועמדו למעלה מפרסא. והבן זה היטב. כי אם היו מקבלים אור העינים כמו הג"ר, היו נמשך גם בהם הקו האמצעי כמו בג"ר דנקודים, ואז לא היו נשברו. אלא קו אמצעי לא נתפשט בהם כלל, רק הארת כלים בלבד, כדברי הרב (דף ת"ב אות י"א ודף תי"ב אות כ"ב) שזה הספיק רק על ב' הקוים הראשונים שלהם בלבד, ולא על קו האמצעי.

והנך מוצא בע"ס דנה"י שהם ע"ס דנקודים, המלבישים למטה מטבור דא"ק, והם רק בחינת נה"י בערכו, כנודע. אשר ג"ר שלהם, שהם בחינת גו"ע דנה"י אלו, היו מתוקנים לגמרי בתיקון קוים, שהם החלק מטבור ולמטה עד סיום הת"ת, אמנם אח"פ שלהם, שהם ז"ת, לא נתקנו בקו אמצעי כלום, אלא בב' הקוין נצח והוד, שהם ימין ושמאל דקצוות, שהם קבלו הארה מועטת ונתעלו למעלה מפרסא דסימא.

וע"כ באצילות, שהפרצופים חזרו ונתקנו מבחינת נקבי עינים כמו בנקודים, דהיינו בשעת הקטנות דכל אחד ואחד, כנודע.

מהסתכלות עיינין באח"פ, שיצא על הרשימו דטעמים, הנה יצאו אח"פ לחוץ, ולא נשארו שם אלא ג"ע: שסיומא דה"ת בעינים מבחינת התוך, הם במקום החוזה, ומחזה עד הטבור יצאו לחוץ מבחינת הטעמים, ושם יצא הראש הא' דנקודים, מטבור עד החוזה, שהוא כבר בחינות נקודות. הרי שז' תחתונות דטעמים יצאו מהם לחוץ, והוא בחינת היציאה מע"ס דתוך.

ועד"ז היתה יציאה מע"ס דסוף כי גם שם לא נשארו אלא ג"ר שלהם, שהם גלגלתא ועינים ונקבי העינים. אבל ז"ת שלהם, יצאו לחוץ מע"ס דסיומא לגמרי, שפירשו שבאו מתחת הסיום דקו א"ס ב"ה, שנקרא מקום בי"ע, ותדע שכל המדובר הוא מקו האמצעי, שהוא מיוחס אל הזווג החדש שנעשה בנקבי עינים דס"ג. כי סוד הצמצום עצמו, שהעלה ה"ת לנקבי עינים, הנה עשה תכף בדרך עליתו ב' קוים, כי הה"ת שנתרשמה בכל ספירה נעשה שם לבחינת שמאל דאותה ספירה, ומהות הספירה והרשימה אשר בה, נעשה לקו ימין דאותה ספירה. וכן בכל ספירה וספירה בדרך עליתו. ואחר שנעשה הזווג בנקבי העינים, ירד האור ממעלה למטה, ועשה קו אמצעי בכל ספירה וספירה. ולפיכך יש להבין עם זה, שב' הקוים הראשונים ימין ושמאל, הנה עדיין ארכם כמו שהיו בצמצום א', דהיינו כבזמן שהם נתהוו. אמנם קו אמצעי, הנה ארכו כבר נמדד בצמצום ב', אשר אין בו אלא גו"ע, והוא בחסר אח"פ. הרי שיש הבדל גדול בשיעור מדת האורך בין קו אמצעי אל הקצוות ימין ושמאל.

ונודע, שגם ז"ת דנקודים, קבלו ג"כ בחינת הארה מהסתכלות עינים באח"פ, אלא שהיה הארה מועטת מאד, שהספיק רק בשביל הכלים שלהם, כי ע"י הארה זו שקבלו, יכלו הכלים דז"ת להתעלות למעלה מהסיום

מה עשה, בתחלה אסף עתיק יומין את ב' פרקין האמצעים של נצח והוד שבו, שהיו מלובשים תוך נצח והוד דאריך, כנז, והעלם למעלה והלבישו

אור פנימי

עינים באח"פ שיצאו ע"ס דנהי"מ חסרי הקו האמצעי, משם נעשו כל בחינת הנוקבין דאצילות חסרי הקו האמצעי, כנ"ל. אמנם יש כאן עוד ענין יותר עמוק, כי בעת שנהי" דא"ק עלו למין לע"ב ס"ג העליונים, וקבלו האור החדש דבקע לפרסא, הנה חזר והעלה את אח"פ שנפלו מכל המדרגות, והשפיע האור הזה דרך הטבור, והשיב את או"א דנקודים אל בחינת הראש דכתור, וכן העלה את ב"ש תתאין דנצח והוד שלו, המכונים ו' ונקודה, והשפיע אותם לאו"א, שאז החדווגו עליהם או"א, והולידו אותם בכל שלימותם, עד שנתפשטו לבי"ע, כנודע. הנה כל התיקון הזה, נבחן לתיקון הנקבה, כי כל הפרצוף הזה היה בסוד הנקבה, כנ"ל. אלא משום החסרון תיקון קוים, ע"כ לא יכלו להתקיים ונשברו. וחזרו אח"כ לתיקונם ע"י המ"ה החדש.

וזכור היטב ענין ב' הסיומים שיצא מכח ה"ת בעינים: א' הסיום של קו אמצעי דכל פרצוף, שבפרצופים שלמעלה מטבור, הוא מקום החזה, ולמטה מטבור הוא מקום היסוד. ואת הסיום דב' הקוין ימין ושמאל, שיש להם אח"פ שלהם מכח הארת כלים של נקבי עינים, שהם מסתיימים בפרצופים העליונים במקום הטבור. ובפרצופים שלמטה מטבור, הוא במקום אצבעות רגלים. וההפרש הזה ממקום סיום דקו אמצעי עד מקום הסיום דקצוות נקרא בשם עקבים. וז"ס עקבתא דמשיחא, הרומזים על ב"ש תחתונים דא"ק, שהם במקום היסוד שלו, שהוא בפרסא דאצילות, עד מקום של צמצום א', שהוא בעולם הזה. וז"ס הכתוב, אשר תרפו עקבות משיחך, וכו'. וז"ס עקביים דלאה הנכנסים בכתר רחל, בסו"ה עקב ענוה יראת ה'. כמ"ש כל זה במקומו.

נעשה בכל מדרגה ב' בחינות סיום: א' מבחינת הארת כלים דהסתכלות עינים באח"פ כנ"ל. שמכח הארה זו יצאו נצח והוד בג' שלישים, כי יש להם גם בחינת אח"פ דקטנות, שקבלו הו"ת דנקודים מאור עינים, שהספיק להגביה אח"פ שלהם לאצילות למעלה מפרסא. וב' מהארת הקו האמצעי, שהוא אור העינים שנמשך רק בג"ר, אשר הוא חסר שליש תחתון מתחילת אצילותו אפילו בנהי" דא"ק, כנ"ל. ובנקודים הם נבחרים גם לחג"ת נה"י, כי יסוד לא יצא שם, אלא רק שליש תחתון דת"ת לבד. כי הג"ר מסתיימים בשליש תחתון דת"ת. והענין הוא, כי פרצוף הנקודים מצד הקטנות, נבחן הכתר לראש, ואו"א לתוך עד הטבור, וז"ת למטבור ולמטה לע"ס דנהי"מ, בערך פרצוף הכללי של הנקודים עצמם. אלא מתוך החסרון אור שלהם, נבחרים רק לז"ת. ועוד שבערך או"א דגדלות, שהם חזרו לראש, נבחרים הו"ת, לבחינת תוך סוף דגופא שהם תג"ת נהי"מ. אמנם בערך הפרצוף מצד הקטנות, הם רק ע"ס דנהי"מ. אשר ב' הקוים שלהם, שהם תח"ן שבקו ימין שהוא נצח. ובג"ה שבקו שמאל שהוא הוד, הם שניהם קבלו הארת כלים. וקו האמצעי שהם דת"י, הוא חסר שם לגמרי, כי ע"כ כתב הרב שכל סבת השבירה היתה משום חסרון תיקון קוין. ולפיכך כל פרצופי הבין של אצילות שהם מהכלים הישנים של הנקודים, אין להם אלא ב' קוין שהם נו"ה בע"ס דסיום שלהם. כי עיקר בנין הפרצוף הוא מכח הקטנות, דהיינו מבחינת ה"ת בעינים, ומבחינה זו, חסר קו האמצעי לגמרי בע"ס דנהי"מ, וסיומו של קו האמצעי הוא עם סיום הטבור. כמבואר, דהיינו במקום סיומא דאו"א עלאין. ועם זה תבין דברי הרב, שגולדה הנקבה תחלה, כי מבחינת הקטנות דהסתכלות

את ב' פרקין הראשונים דנצח והוד שלו, המלובשים בחדס וגבורה דאריך כנז' שם.

אור פנימי

נה"י, אשר בז"ת לא עלה התיקון אלא אל הנקבה, וגם תיקון זה לא נתקיים שם, אלא רק אחר התחדשותם באצילות, בפרצופי הנוקבין דאצילות, אשר עיקר המתקן אותם הוא המ"ה, דהיינו ז"א. באופן שאותם ז' המלכים שלא נתקיימו בנקודים, חזרו ויצאו בבחינת ז"א ונוקבא דאצילות שנעשה עתה בהם תיקון קוים, שה"ס היסוד, כנ"ל. הרי שהם המשך אחד.

גם תבין עתה, למה עיקר התיקון והנהגת העולם הם על ידי ז"א ונוקביה. כי נתבאר שהם יצאו לחוץ מע"ס דנה"י דא"ק בעת צמצום ב', ונעשה שם לבחינת למטה מפרסא דאצילות כנ"ל. אשר תיקון ראשון הגיע להם ע"י נה"י דא"ק, שע"י האור חדש דבקע לפרסא, חזר והעלה אותם מבי"ע, והשפיע אותם בסוד הזווג, אל או"א דנקודים, ולא נתקיימו שם, וחזרו לבי"ע וע"י נה"י דא"א, הם שוב נתעלו מבי"ע, ויסוד דא"א שוב השפיע אותם לאו"א דאצילות, כמ"ש לפנינו, וכאן הם מתחילים לקבל התיקון שלהם, שהוא יגמר בביאת המשיח.

הרי שכל החסרון הראשון, היה מה שנה"י דא"ק היו מגולים בלי מילוי, וע"י הנקודים עצמם לא נתקן אלא בחינת נה"י אלו עד היסוד, כנ"ל, אמנם ב"ש תחתונים שלו, נפלו לבי"ע. והנה עליהם סובב כל התיקון עד גמירא, והם ז"א ונוקבא השורשיים, כנ"ל. הרי שאין יותר מה לתקן, אלא אלו הזו"ן השרשיים. וכל הג' עולמות בי"ע, שהם בסוד זה, לעומת זה, המה התפשטות של הנוקבא דז"א כנודע. וע"כ תלויים כל התיקונים וכל הנהגת העולם רק באלו הזו"ן.

בתחלה אסף עתיק יומין את ב' פרקין האמצעים של נצח והוד שבו וכו' והעלים למעלה: וצריכים להבין מאד, ענין העליות

ועתה תבין סוד מ"ה החדש, שהוא הדר מלך השמיני. כי אחר שנשכרו הכלים דז"ת דנקודים פנים ואחור, ובאו אח"כ בתיקון העיבור, אשר ע"י עלית נה"י לתג"ת נתערבה הה"ת בה"ר גם בבחינת הז"ת, וגם הם נתקנו בתיקון קוים, נמצא שנתקן בחינת קו אמצעי גם בע"ס דנה"י, והנה גם הם כמו הג"ר דנקודים. אמנם גם כאן אין האור דה"ת שבנקבי עינים נמשך יותר מבחינת ראש תוך, כמו בנקודים, וע"כ נמצא הקו האמצעי של הנה"י, שחסר שליש תחתון. כי ב' קוין ימין ושמאל, שהם נצח והוד, יש להם ג"ש שלימים, כי יש להם בחינת הארת כלים מעת הנקודים, כנ"ל. אבל הקו האמצעי שהוא היסוד, שאין לו שורש מצמצום א'. ותחלת אצילותו הוא מנקבי עינים, ע"כ הוא חסר שליש תחתון, כנ"ל באורך.

והנך מוצא שכאן באצילות יצא בחי' הזכר, דהיינו במ"ה החדש, כי נעשה תיקון קוים גם בקו אמצעי דנה"י, אמנם בעת הנקודים לא יצאה כי אם הנקבה, כי שם לא יצאו אלא רק ב' הקוין נצח והוד. כנ"ל. וזהו שנעשה רק עם יציאת הזו"ן, שהם בחינת ז"ת דנקודים, שהם בכללם רק ע"ס דנה"י כנ"ל. אמנם בהפרצופים העליונים, שהם א"א ואו"א וישסו"ת דאצילות, שהם מבחינת למעלה מטבור, הנה כבר היו להם תיקון קוים משורשם בג"ר דנקודים, וע"כ ענין תיקון קוים בבחינת ע"ס דנה"י, לא יכול להתגלות בהם. אלא רק בז"א, שהוא בחינת ז"ת דנקודים, ובחינת למטה מטבור, כנ"ל. הרי שבנקודים נולדה הנקבה ובאצילית עם יציאת ז"א נולד הזכר.

וע"כ מצרף הרב לעיל את ז"א של אצילות לבחינת מלך השמיני של ז"ת דנקודים, כי הם ענין אחד, דהיינו תיקון

פה) והתלבשות זה נקרא כללות, וכל מקום שתמצא לקמן ענין הכללות, ר"ל, שמלביש זה לזה, והבן ענין זה. והנה היסוד דעתיק, אין בו עליה, כי הוא מסתיים בחזה דאריך כנז. ואח"ך בסדר הזה, גם א"א אסף את נה"י שלו המגולים כנזכר. והעלם למעלה בחג"ת שלו.

אור פנימי

האלו. גם מה הפירוש שראה א"א עתה, שנה"י שלו מגולים ורצה להלביש אותם. ומה היה חסר לו, אם לא הלביש אותם. ובעיקר צריכים להבין, למה לא הלביש אותם עד עתה, ומי גרם עתה שירצה להלביש אותם.

אמנם דברי הרב מפורים מאד, וצריכים לקבצם למקום אחד, שאז יצא לנו ענין שלם בהבנה שלימה. ודע, כי עוד קודם זה, היו הקדמות חשובות מאד ללידת ז"א, שביאר אותם במקומות מפורות. כי תחלה היה כאן ענין עלית ישסו"ת למ"ן לאו"א עלאין, כדי לקבל נה"י, שהם אח"פ הנפולים שלהם, ומוחין דגדלות, מקומת נשמה, שזוהי בחינת זווג א' על המ"ן דז"א. כמו שידעת, שגדלות דעליון, דהיינו העלאת אח"פ הנפולים דעליון, הם ממשיכים עמהם את גו"ע דתחתון הדבוקים עמהם, כנ"ל בחלק ט'. וע"כ מקבלים גו"ע דתחתון, הזווג הראשון עוד בעלי עליון שלהם, דהיינו בשעה שהעליון העלה אח"פ הנפולים שלו, ונכלל בהזווג בעלי עליון, כנודע. באופן שבעת שישסו"ת עלו ונתכללו בזווג דאו"א עלאין, והמשיכו לשם את אח"פ הנפולים שלהם, שבהם דבוקים גם הגו"ע דזו"ן, ואו"א נדווגו על ב' מיני מ"ן הללו, נמצא, כי כמו שישסו"ת קבלו על המ"ן שלהם, קומת מוחין דנשמה, כמו כן גם גו"ע דזו"ן הדבוקים באח"פ דישסו"ת, קבלו ג"כ את קומת הזווג על המ"ן שלהם דגו"ע. שזה מכונה זווג הא' שעל המ"ן, שעדיין אין המ"ן יכולים לקבל שם שום ציור דעובר, אלא שהעליון, שהם ישסו"ת, מקבל פי שנים, חלקו עצמו וחלק הז"א, ואח"כ אחר שישסו"ת יורדים למקומן,

אז הם מזדווגים על המ"ן הללו דגו"ע דז"א, ונותנים לו את הציור דעיבור. אמנם כאן בז"א, אע"פ שישסו"ת כבר ירדו למקומם, עדיין לא יכלו להזדווג על המ"ן דז"א ליתן לו את הציור דעיבור. כי כמו שבזו"ן דנקודים היו ג' שותפים בעת אצילותו, שהם: נה"י דא"ק, ואו"א דנקודים, הנה בהכרח, שהאורות והכלים והניצוצין של זו"ן אלו אחר שבירתם, נתחלקו ג"כ לג' בחינות של גו"ע, שהם: גו"ע הדבוקים באח"פ דנה"י דא"ק, וגו"ע הדבוקים באח"פ דאבא, וגו"ע הדבוקים באח"פ דאמא. והנה ישסו"ת בכללותם נבחים רק לבחינת אמא, כנודע. וא"כ לא נתעלו עם אח"פ שלהם רק לבחינת גו"ע הדבוקים באח"פ דאמא. ונמצא חסר כאן ב' החלקים דז"א, שהם גו"ע הדבוקים באח"פ דנה"י דא"ק, וגו"ע הדבוקים באח"פ דנה"י דאבא דנקודים. הרי שאח"פ שישסו"ת כבר ירדו למקומם, עדיין לא יכלו לתת לזו"ן את הציור דעיבור.

וכבר נתבאר בדבור הסמוך, שענין יציאת ז"א דנקודים, ויציאת זו"ן דאצילות, הם ענין אחד ממש. דהיינו להעלות את הב"ש תחתונים דנה"י דא"ק, שנפלו לבי"ע בעת צמצום הב'. שב"ש אלו, הם הבחינות דזו"ן הצריכים תיקון, ובלעדם נמצאים הנה"י דא"ק מגולים, שפירושם, שהם חסרים המילוי אורות שלהם, כנ"ל. ותחלה נתקנו ב"ש תחתונים אלו בסוד הנקבה שנולדה תחלה, כנ"ל, שמשם הגיע התיקון רק לבחינת ג"ר שלהם לבד, אבל לבחינת ז"ת שלהם, שהם עיקר זו"ן, לא נתקיים התיקון משם. וע"כ המה צריכים להתתקן עתה באצילות. הרי כי אותם ב"ש תחתונים שהתחיל תיקונם

(פו) ונמצא עתה, היות בחי' אלו שם באופן זה, כי בפנים מן הכל הם תרין פרקין ראשונים דנה"י דעתיק, ועליהם הלבישו ב' פרקין אמצעים דנצח והוד שלו על ב' פרקין ראשונים הנד'. אך על יסוד שלו לא היתה בחינה אחרת דעתיק להלבישה. ועליהם הלבישו חסד וגבורה דאריך את ב' פרקין אמצעים דנ"ה דעתיק. וב' שלישים עליונים דת"ת דאריך עד הטיבור, הלביש ליסוד דעתיק העומד בפנים עד החזה, ועליהם הלבישו נו"ה דאריך לחסד וגבורה דאריך. ושליש תחתון דת"ת דאריך, הלביש לתרין השלישים עליונים דת"ת דא"א עצמו. ואח"כ היסוד דא"א, הלביש לזה השליש התחתון דת"ת. ואח"ך עטרת היסוד שהיא המלכות דאריך, הלבישה על היסוד דאריך. והרי נתבאר עליית והתכללות עתיק ואריך מהם ובהם.

אור פנימי

העלתה הה"ת לנקבי העינים עם הרשימות דנה"י דא"ק, שמתחלה נעשה שם הווג דקטנות, בסוד הסתכלות עינים באח"פ. ואח"כ נעשו הנה"י דא"ק למ"ן, לע"ב ס"ג דא"ק, ויצא אור חדש דבקע לפרסא, וירד למטה מטבור דא"ק, שמתחלה האיר דרך הטבור והשיב את או"א דנקודים לבחינת ראש, ואח"כ העלה מבי"ע את ב"ש תחתונים שלו שנפלו שמה, המכונים ו' ונקודה, והאיר אותם אל הפה דאו"א דנקודים, אחר שחזרו או"א להיות ראש, כנ"ל. ואז נדווגו או"א על המ"ן האלו, שהם בחינת זו"ן, והולידו אותם בקומה שלימה דגרנח"י, כמו שנתבאר שם. עש"ה. כי אין המקום להכפיל הדברים.

והנה ממש אותו הסדר חזר ונשנה כאן. כי אחר שנשלם ישסו"ת עם קומת בינה, הנה דרכה לתקן ולהאציל את הז"א, ע"ד הבינה דאו"י, והנה תחלה האירה הארתה לנה"י דא"א דאצילות, בדומה לנקודות דס"ג שהאירו לנה"י דא"ק עד סיום רגליו. שע"י הארה זו עלו נה"י דא"א למ"ן לע"ב ס"ג העליונים שלו, גם נתעורר הבחינה שכנגדו בא"ק, שהם הנה"י דא"ק ששוב עלו למ"ן לע"ב ס"ג דא"ק, וחזרו ע"ב ס"ג פכ"פ, ונדווגו על המ"ן דנה"י דא"ק, כבתחלה בעת הנקודים. והולידו אור חדש דבקע לפרסא, כי הארת ע"ב, מורידה הה"ת

בנקודים שנתעלו שמה לאצילות, וחזרו ונפלו לבי"ע, הם עצמם צריכים כאן להתתקן פעם שנית בסוד מ"ה החדש, כדי שתיקון זה יתקיים בהם. ולפיכך כל אותם הסדרים שנתחברו בנקודים לאצילות ז' המלכים, הנה הם מחויבים לחזור ולהשנות כאן באצילות פעם שנית, בלי שינוי של משהו. וזכור זה היטב, כי על זה היתד מובנים כל דברי הרב בעי"מ דזו"ן.

ונודע, שעיקר כל התיקונים של ז"א, אינם אלא ע"י אמא, שהיא קומת בינה, כי האור ישר ואור חזר, אינם זזים זה מזה אף משהו, וכל הענינים הנוהגים בע"ס דאו"י, מקובלים אותם הסדרים גם בע"ס דאו"ת בלי שינוי. וכיון שזו"ן דע"ס דאו"י נאצלו מן הבינה דאו"י, הנה כן בכל הפרצופים שבעולמות, נמצאת תמיד קומת הבינה שמתקנת את הז"א. וזכור זה.

ולפיכך אחר שישסו"ת נתקן כולו, וקבל את קומת הבינה, כנ"ל. נעשה המצב שזה להמצב דפרצופי א"ק בעת שנזדכך שם קומת הטעמים דס"ג, ויצאה קומת הנקודות דס"ג, שהיא קומת בינה דא"ק, כנודע. והנה נתבאר שם בדברי הרב (דף שצ"א אות ב') שהנקודות דס"ג דא"ק, ירדו ונתפשטו עד רגלי א"ק. (ועי' דף שצ"ו אות ו') ונתבאר שם, שע"י ירידה זו של הס"ג, היא נתחברה בה"ת, אשר אח"כ, אחר שנזדכך המסך שלה,

(פו) ודע כי פעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל באופן אחר והוא, כי לא עלו נה"י דאריך והלבישו לחג"ת שלו, כי זה א"א, אמנם הוא כענין עליית העולמות ביום שבת, כמבואר במקומו ע"ש. ונמצא כי חג"ת דאריך עלו תחילה למעלה במקום תלת מוחין דא"א, ונעשו מוחין להם. ואח"ך עלו נה"י דאריך ועלו במקום חג"ת דא"א, ונלבישו שם בתוך החג"ת דא"א, ולא בכולם, שנמצא שהיא במקום שהיו בתחילת תלת פרקין אמצעים דחג"ת דאריך עצמו.

(פח) ואחר כל זה באו א"א, והלבישו את זו"ן באופן זה שנבאר. והענין כי נתבאר לעיל, איך לפעמים א"א, הם ב' פרצופים שלמים, ולפעמים כל א' מהם נחלק לב', כי אבא נחלק ונעשה ממנו אבא ויש"ס, ואמא נחלקת גם היא לב', שהם בינה ותבונה.

(פט) והנה עתה, אשר עלו כל אלו האורות הנ"ל למעלה, וכן בעתיק יומין עלו ב' פרקין אמצעים דנ"ה שלו והלבישו לתרין פרקין עליונים של נ"ה שלו, ונתרבה שם האור מאד, ואין כח ביסוד דעתיק הנתון באמצע ב' פרקין ראשונים דנ"ה דעתיק, לסבול כ"כ אורות. ולכן נבקע ונסדק לארכו מלמטה למעלה, ומתגלים החסדים שבתוכו. ואז בין החסדים בין הגבורות שבו הם בגילוי, ואין ביניהם שינוי.

אור פנימי

מעינים, שהוא כל הכח דצמצום ב', וממילא נבקע הפרסא, כלומר שהצמצום הב' מתבטל לשעתו, כנודע. וספת הזווג מן ע"ב, ה"ס מיין דוכרין, וה"ס המוחין הנמשכים משם מפרצוף לפרצוף עד לעתיק דאצילות, ואז מתבטל ג"כ הפרסא דעתיק, שהוא במקום סיום היסוד שלו, במקום החזה דא"א. כנ"ל בדיבור הסמוך, שהמסך דסיום דצמצום ב', עומד במקום היסוד דכל פרצוף. עש"ה, ותדע שז"ס הפרסא גו מעוהי שיש בכל פרצוף במקום החזה, כי שם מסתיים התלבשות העליון בתחתון, כי היסוד דעליון עומד במקום החזה דתחתון שלו, והנקודה דצמצום ב', שהיא נקודת הסיום דעליון, עושה שמה הפרסא דסיומא דקו אמצעי של העליון. באופן, שכמו שהפרסא שבין אצילות לבי"ע, הוא סיום רגלים של הפרצוף גופיה, כן הפרסא שבגוי מעוהי הוא סיום דקו אמצעי

דעליון המתלבש בתחתון והבן. וכבר הארכנו בזה לעיל בסוד ס' וס' ע"ש.

והנה אחר שהשפיע טפת הזווג לעתיק דאצילות, ובקע לפרסא דסיום שלו, שה"ס היסוד שלו העומד במקום החזה, דא"א, נמצא א"א ועתיק שמתחברים לפרצוף אחד, כי נתבטל הגבול שביניהם המבדילם זה מזה, שה"ס היסוד דעתיק, ונמצא שכל המקום הזה אשר הנה"י דעתיק נתלבוש בא"א, שהם חג"ת נה"י דא"א, נעשו עתה לבחינת נה"י דא"א. כנודע. שחג"ת דעתיק מתלבשים בג"ר דא"א, ונה"י דעתיק בחג"ת דא"א, ועתה שא"א נעשה אחד עם עתיק, הרי נה"י דא"א עלו לבחי' חג"ת הקודמים, כמו נה"י דעתיק, וחג"ת דא"א עלו לבחי' ג"ר הקודמים כמו חג"ת דעתיק. והבן. וז"ש הרב שנה"י דא"א עלו לחג"ת שלו, כלומר, שקנו אותה מדרגה

צ) ולכן עתה, שכולם מגולים, נעשה מהארת כל החסדים פרצוף שלם מאבא לבד, ונכלל עמו יש"ס. ומהארת כל הגבורות נעשה עתה פרצוף שלם מבינה לבד, ונכללת עמה התבונה. כי כל החסדים הם בהשואה אחת, וכן הגבורות כולם בהשואה אחת עתה.

צא) ושמור כלל זה, כי כל מקום שנאמר ונכתוב, כי אבא ויש"ס או הבינה והתבונה נכללין יחד בפרצוף א' להזדווג, כנודע, הנה תמיד הוא באופן הנד', כי נבקע יסוד דעתיק שבתוך אריך, ועי"ז נעשה הכל פרצוף א' לבד. וכמ"ש בע"ה בענין זווג אבא ואמא לצורך עיבור ב' המוחין דז"א, שאז נכללין יחד בפרצוף א', והוא עד"ז, וזכור הקדמה זו.

צב) נחזור אל הענין, כי הנה שיעור או"א בכל בחינותיהם הנד' שהם ישראל סבא ותבונה, כל שיעור אורך קומתם הוא מן הגרון דאריך עד המחצית הת"ת שלו דאריך עצמו. ולכן לא הוצרכו גם הם לאסוף רגליהם, כמו עתיק ואריך ארוכי הקומה. אמנם, כאשר הם: הליבשו את נה"י דז"א, המליבשים על חג"ת דז"א עצמו.

אור פנימי

כמו נה"י דעתיק, העומדים בחג"ת שלו, ונעשו הנה"י לחג"ת. וזה אמרו "אסף עתיק יומין את ב' פרקין האמצעים של נצח הוד שלו, שהיו מלובשים בנו"ה דאריך, והעלם למעלה, והליבשו את ב' פרקין הראשונים דנו"ה שלו, המלובשים בחסד וגבורה דאריך" דהיינו כמבואר, כי אחר שעתיק קבל טפת הווג דע"ב עליון דבקע לפרסא, הנה נתבטלו ב' בחינות הסיום שלו דצמצום ב': הן בחינת הסיום דקו האמצעי, שהוא היסוד שלו והן בחינת הסיום דאצבעות רגלים, שהוא הפרסא שבין אצילות לבריאה. אשר ע"י בקיעת הפרסא דסיומא של קו האמצעי, העלה את בחינת נה"י דא"א לבחינת חג"ת הקודמים, כנ"ל, ונמצא בזה, שגם הב' שלישים האמצעים שהיו מלובשים בתוך הנה"י אלו דא"א, עלו ג"כ לשלישים עליונים דנו"ה דעתיק, שהיו מלובשים שם בחג"ת דא"א ועם הביטול דפרסא דבחינת הסיום של אצבעות רגלים, נמצא שהעלה את

ב"ש נו"ה שלו שהיו בבי"ע, והביאם אל מקום ב"ש אמצעים לאצילות, כלומר, שהב"ש תחתונים דבי"ע, נעשו לב"ש תחתונים באצילות. וצריך שתזכור כאן סדר התלבשות דנה"י דעתיק בא"א דאצילות, אשר ג"ש העליונים דנה"י דעתיק, מלובשים בחג"ת דא"א, וג"ש אמצעים דנה"י דעתיק מלובשים בנה"י דא"א, וב"ש תחתונים דנה"י דעתיק מלובשים בבי"ע, בסוד דדי בהמה. ותדע, שעם עליית ב"ש תחתונים דעתיק, מבי"ע, עלו בחינת זו"ן ג"כ, כי ידעת, שב"ש אלו הם בחינת זו"ן עצמם. אשר בנקודים העלה אותם נה"י דא"ק, אחר שקבל האור חדש דבקע לפרסא, והשפיע אותם לפה דא"א, שנקראים ו' ונקודה, כנ"ל. וכאן, אחר שבה"כ ואחר תיקון דעתיק דאצילות, שהוא מליבש כל קומת נה"י דא"ק, ע"כ, הוא נבחן עתה כמו הנה"י דא"ק עצמו, כי ז"ס שב"ש תחתונים שלו אינם באצילות אלא בבי"ע, מה שלא יארע זה בשום פרצוף מפרצופי אצילות, והוא משום, שהוא קבל

צג) וא"ת, הנה גם ז"א הוא יותר קצר הקומה מאו"א אף אחרי תיקון פרצופו, כ"ש עתה, כי כמו שאו"א מלבישים ג' אמצעיות דאריך, כן ז"א אינו מלביש רק ג' אחרונות דאריך, וא"כ למה הוצרכו ששה נקודות שלו להכליל ולהתלבש תלתא גו תלתא, אך הטעם כמש"ל.

צד) ועוד טעם אחר כמש"ל, איך להיות, כי סיבת שבירת הכלים של זו"ן, היתה לסיבת הפירוד שביניהם, ועתה בסוד העיבור שנכללו תלתא גו תלתא בסוד קוים נתייחדו יחד גמור, ועי"ז נתקנו, וע"ש ענין זה. ולכן גם שלא היה צריך ז"א להכליל תלתא גו תלתא, היה כך, לסיבת היות בהם קשר אמיץ ויחוד חזק, כי זה עיקר התחלת תיקונו. אמנם עתיק ואריך שהם ארוכים וגבוהי קומה, ונשארו קצתם בלתי לבוש, הוצרכו לאסוף קצתם המגולה למעלה לעשות להם לבושין ע"י תיקון זעיר ונוקביה כמ"ש.

צה) עוד יש טעמים אחרים להתלבשות עתיק ואריך והתכללותם ע"י אסיפת רגליהם, ויתבאר לקמן בע"ה. עוד טעם, למה הוצרך עיבור זה דז"א להעשות על ידי אסיפת רגלים דעתיק ואריך, והענין, כדי שע"י עליה זו נתבקע היסוד דעתיק, ונעשו ד' פרצופי או"א, ב' פרצופין לבד, לצורך עיבור הז"א בתוכם.

אור פנימי

בחינת נה"י דא"ק עצמו, להיותו המלבוש הא' שלו. וע"כ אותן ו' ונקודה. שבזמן הנקודים היו דבוקים בנה"י דא"ק, כנ"ל. הנה עתה הם דבוקים בנה"י דעתיק, ואלו הם הב"ש תחתונים דנו"ה, שעלו לב"ש אמצעים דעתיק, והיו לבחינת אצילות. וזה אמרו "היסוד דעתיק אין בו עליה כי הוא מסתיים בחוה דאריך" הנה להלן אומר, שנתבקע יסוד דעתיק, וכבר נתבאר, ענין בקיעת יסוד דעתיק, שהוא ביטול הפרסא דסיום של קו האמצעי, דעתיק. שע"י כן נעשה א"א ועתיק לפרצוף אחד, ונמצאים נה"י דעתיק, שנעשו לבחינת נה"י של א"א. וז"ש, שליסוד דעתיק אין בו עליה, כי הוא נעשה ליסוד דא"א. והבן. וזה אמרו "א"א אסף את נה"י שלו המגולים והעלם למעלה בתג"ת שלו" כמו שנתבאר לעיל. ע"ש. וזה אמרו ענין "עליות

והתכללות עתיק ואריך מהם ובהם" כי אע"פ שנעשו לפרצוף אחד, מ"מ באים בחשבון גם הבחינות המובדלות שבכל אחד, והוא כי אין העדר ברוחני, וע"כ גם הבחינות הקודמות מאירות, גם בעת התייחדותם לאחד. ונבחן שגם תג"ת דא"א נמצאים במקומם, והם מלבישים לשלישים עליונים דעתיק, ונה"י דא"א על תג"ת שלו. כמ"ש הרב ע"ש. אמנם זה אינו סותר למ"ש הרב שחג"ת עלו למקום ג"ר, וכן שעתיק וא"א נעשו לפרצוף אחד. כמבואר.

וזה אמרו "תג"ת דאריך עלו תחלה למעלה במקום תלת מוחין דאו"א ונעשו מוחין להם" כמ"ש לעיל שסולם המדרגות אינו משתנה לעולם, ואי אפשר לפרצוף אחד שיעלה למעלה ממקומו, בעת שאין עליה לכל הפרצופים עד א"ס ב"ה, מטעם שנתבאר לעיל.

צו) ועוד ט"א לצורך ז"א עצמו, כי בהיות נה"י דאריך תלת כלילן בג' שהם חג"ת דיליה, הנה בבוא ז"א להלבישם ישאר גם הוא כמוהו בבחי' תלת כלילן בג', נה"י דיליה בחג"ת דיליה. כמו אריך, ועי"ז תהיה התחלת תיקונו כנ"ל.

צו) ועוד ט"א לסיבת אריך עצמו, כי ע"י עליית נה"י שלו באו"א, נמצא היסוד שלו נתון תוך ב' היסודות של או"א, כנ"ל בפרק זה, ואז יוכל להזדקק על ידם, כי נעשין לו בסוד מיין דכורין ונוקבין ויוצא טיפה לצורך הז"א לתקנו, כמ"ש לקמן.

צח) ונמצא עתה, כי אותם השבעה מלכים שעלו ונתבררו, שהם בחי ז"א ונוקבא, הם עומדים באמצע, בין נה"י דאריך המתלבשים בהם, ובין פנימיות או"א הכוללים ד' הפרצופין שלהם כנזכר, עם שהן זו"ן, כי הם המלבישים לנה"י דאריך, ומתלבשים תוך או"א בתוך מעיהם בסוד עיבור, כי כן הוא צורך אל העיבור.

אור פנימי

וזה אמרו "נבקע ונסדק לארכו מלמטה למעלה ומתגלים החסדים שבתוכו" שמתחלה נבקע הפרסא שבין אצילות לבריאה, שבוה שבו ב"ש תחתונים דעתיק לבחינות ב"ש תחתונים דאצילות, ואח"ז נבקע גם הסיום דקו האמצעי שהוא יסוד דעתיק, ואז עלו ב"ש אמצעים דנו"ה דעתיק ביחד עם נה"י דא"א, לבחינת ב"ש עליונים דנו"ה דעתיק ולבחינת תג"ת דא"א. אמנם האמת הוא שכל אלו באים בבת אחת, אלא לשם הסברה, הוא מפרש כן. והבן.

ומ"ש הרב, שמכח העליות נתרבה שם האור מאד, ואין כח ביסוד דעתיק לסבול כ"כ אורות, ולכן נבקע ונסדק לארכו וכו', אין הפירוש, כי העליה גרמה לביטול המסך דיסוד דעתיק, כי אדרבה, שביטול דיסוד דעתיק גרם לעלית המדרגות, כנ"ל. אלא הכוונה היא לענין עמוק מאד, דהיינו על מה שאומר שנסדק לארכו מלמטה למעלה, שה"ס גילוי בחינת החכמה, המיוחד רק ליסוד דעתיק, בסוד שהוא צר ואריך. שזה נעשה, ע"י ריבוי האורות שעלו שם,

שפירשו, עליות הרשימות של גו"ע הכלולות בב"ש תחתונים דנו"ה כנ"ל. שגו"ע אלו ה"ס ו' ונקודה, והם בחינת תג"ת נה"י דזו"ן כי גלגלתא היא תג"ת, ועינים הם נה"י, כנודע, והם נכללו בב"ש האמצעים ובנה"י דא"א, שעלו לתג"ת דא"א, כנ"ל, ומכחם נעשה הזווג ביסוד דעתיק מניה וביה, ונתגלה בחינת האורך שבו, שה"ס הארת חכמה, המכונה אורך. וזה אמרו שנסדק יסוד דעתיק לארכו מלמטה למעלה, שירה על זווג דמסך עם אור העליון, שמעלה או"ח ממטה למעלה.

וזה אמרו ומתגלים החסדים שבתוכו ואז בין החסדים ובין הגבורות שבו הם בגילוי ואין ביניהם שינוי" דהיינו כמבואר, שע"י הזווג הנ"ל, שנסדק המסך לארכו, הנה האירה אור החכמה בהחסדים, והחסדים נתגלו עם הארת חכמה. וכבר ידעת שכיסוי החסדים פירושם, שנמנעים מגילוי חכמה, וגילוי החסדים, פירושם, שהארת חכמה נתגלה בחסדים.

צט) ועם זה אין כאן מקום שאלה, איך או"א שהם יותר מעולים, נעשים לבושים אל זר"ן הקטנים במעלה מהם. והתשובה, כי מבשרנו נחזה אלה, כי הוולד והעובר נתון במעי אמו בפנימיותה, ולא מפני כך נקרא עליון יותר מאמו, כי זה הוכרח להיות כן לצורך העובר להתקן שם, וכנ"ל, כי שם אין יכולת אל החיצונים לחזור להדבק במלכים אלו.

ק) עוד ט"א, כי הז"א, אפילו בהיותו פרצוף שלם בי"ס אחר התיקון, הוא קטן מאד מאבא או מאמא, כי נה"י של התבונה נעשים מוחים בז"א ומתלבשים תוך כל שיעור קומתו. ומה גם עתה, שאין בו רק ששה נקודות קטנות ולא בסוד פרצוף, וגם הם תלת כלילין בתלת, כי נמצא כי כל בחי' ו' קצוותיו אלה, הם נכללין יחד, ועומדין בחצי התחתון דת"ת דאמא, שהוא הבטן שלה ומקום ההריון, ובכל השאר

אור פנימי

וזה אמרו "ולכן עתה שכולם מגולים וכו'" מאבא לבד ונכלל עמו יש"ס, וכו' מבינה לבד ונכללת עמה התבונה כי כל החסדים הם בהשואה" כי בעת שאו"א מלבישים לחג"ת דא"א עד החזה וישסו"ת מלבישים מחזה ולמטה, הנה אז, כל החסדים שבאו"א עלאין הם מכוסים, כי אין גילוי לחסדים בחג"ת דא"א שלמעלה מחזה, משום אחורים של מסך דיסוד דעתיק המעכב על גילוי חכמה. מטעם שנתבאר לעיל (דף תרצ"ד אות יוד) וע"כ, גם או"א עלאין המלבישים לחג"ת דא"א, גם בהם אין הארת חכמה מתגלה בחסדים. וכל החסדים המגולים דאצילות מתגלים רק ע"י ישסו"ת, שהם מלבישים למטה מחזה דא"א, אחר שנפסק יסוד דעתיק. וזהו המחלק לאו"א וישסו"ת לב' פרצופים נבדלים זה מזה. אמנם עתה שנתבטל כל האחורים דיסוד דעתיק, ונה"י דא"א עלו למקום חג"ת, וחג"ת דא"א עלו לג"ר, הרי כל המקום שמפה דא"א עד הטבור הוא כולו מתחת החזה, ונחשב לנה"י דא"א, וע"כ יכולים החסדים להתגלות שם בהארת חכמה. וא"כ, אין עוד שום חילוק בין ישסו"ת לאו"א, ושניהם נעשים פרצוף אחד. ויש כאן עמקות יותר גדולה בענין חזרת או"א וישסו"ת לפרצוף אחד. שיתבאר בע"ה להלן.

וזהו אמרו "שיעור או"א בכל בחינות שהם ישסו"ת וכו'" לא הוצרכו גם הם לאסוף רגליהם כמו עתיק ואריך" פי' כי גם או"א קבלו טפת הזווג דאור חדש דבקע לפרסא, שהוא ע"י הזווג דחיך וגרון דא"א, כמ"ש לקמן, והנה אז נתבטל גם הפרסא דגוי מעוהי דאו"א, שהוא בחינת הסיום דצמצום ב' שביסוד דאו"א, המסתיים במקום החזה דישסו"ת, שמסך הזה מבדיל אותם זה מזה לב' פרצופים מיוחדים, ואז נעשו גם ישסו"ת ואו"א עלאין לפרצוף אחד. ונמצא גם כאן כמו בא"א, אשר נה"י דישסו"ת עלו ונעשו עתה למעלה לנה"י דאו"א, דהיינו במקום חג"ת של עצמם, וחג"ת שלהם, עלו למעלה למקום ג"ר של או"א. דהיינו כמו שנתבאר בנה"י דא"א שעלו לחג"ת שלו. אלא שישסו"ת עלו למקום אמא עלאה, באופן שאבא ויש"ס נעשו פרצוף אחד, ואמא ותבונה נעשו ג"כ פרצוף אחד, (כנ"ל בדברי הרב אות פ"ח). ונמצא משום זה שכל אותה המדה שתפסו או"א וישסו"ת בא"א מקודם זה, בעת שהיו ב' פרצופים, דהיינו מגרון שלו עד הטבור, נמצאים תופסים גם עתה, אחר שנעשו לפרצוף אחד. וז"ש שלא הוצרכו לאסוף רגליהם כמו עתיק ואריך ארוכי הקומה. כלומר שאו"א

איננו חוצץ בין אריך להם, ולכן אין זה נקרא חציצה והפסק בזו"ן בין א"א לאו"א. ועוד טעם אחר, כי היות שנכללו ג"כ אורות רבים שם, לכן אפילו אם היה הז"א מפסיק ממש לגמרי בין אריך לאבא ואמא, אינו מעלה ומוריד מחמת רוב האורות אשר שם.

* (קא) אחר שנתבאר בפרק שקדם, איך נתלבשו עתיק ואריך וזו"ן ואו"א לצורך העיבור של ז"א, נבאר עתה, איך אחר התלבשות הזה נזדווג א"א לתקן לזו"ן. ונבאר תחלה הזווג הראשון של אריך, הנקרא זווג עליון דנשיקין.

אור פנימי

הפרצופים ובכל המדרגות. אלא שיש כאן הבחן גדול, כי בכל המדרגות נבחן הזווג הזה של נצח הוד, בבחינת השפעה מן עליון לתחתון, רק בזו"ן דאצילות יש ביניהם זווג של ב' פרצופים בקומה שוה פב"פ, שז"ס מ"ש בזהר איהו בנצח ואיהי בהוד, שז"א מלביש לנצח דא"א, והנוקבא מלבשת להוד דא"א, והם פב"פ. וכבר ידעת שעיקר ההבחן של מקורות הספירות הם בא"א לבד, שהוא פרצוף הכתר של אצילות. והנה הזווג דנשיקין דחין וגרון דא"א, הם בבחינת ע"ב וס"ג עליון ותחתון, הם בבחינת ע"ב וס"ג עליון ותחתון, שע"ב משפיע מבחינת הנצח שלו, שהוא שפה עילאה, כנ"ל. וס"ג מקבלת בבחינת ההוד שלו, שהיא שפה תתאה, וע"כ המה זכר ונוקבא, וע"י נגיעה זו של שפה עלאה בשפה תתאה מקבלת הס"ג בחינת טפת דחסדים מן הע"ב, שע"י טפת זו מוריד הס"ג את הה"ת מהענינים שלו, ומעלה האח"פ שנפלו ממנו בסבת עלית ה"ת לעינים, כי עתה יורדת הה"ת למקומה לפה, כמו שהיה מטרם שביה"כ.

והנה המוחין האלו היוצאים ע"י זווג דחין וגרון דא"א, מגיעים לאו"א, ע"י עליתם והתכללותם בבחי' מ"ן בסוד הגרון דא"א, כמ"ש לפנינו. שע"י זה הם משיגים נה"י חדשים, דכלים, שהם האח"פ המוחזרים

וישסו"ת נמצאים עומדים באותו המקום שעמדו מקודם, וכל השינוי שנעשו בהם, הוא ששבו או"א וישסו"ת פנים בפנים בקומה שוה.

והרב מדייק בזה להורות, כי ענין עליות נה"י לתג"ת דא"א, הוא גורם שם שינוי גדול וחשוב, כי מדת נה"י שלמטה מטבאר עלו ונעשו לבחינת תג"ת שלמעלה מטבאר, ועליה זו גרמה להתכללות נה"י דז"א בתג"ת שלו, שה"ס עלית ה"ת בה"ר. שהיא שורש כל התיקון הנרצה בעיבור ההוא. כנ"ל. אמנם עליות נה"י דישסו"ת לתג"ת דישסו"ת לא גרם כלל לשום שינוי חשוב, כי סוף סוף הן הנה"י והן התג"ת של ישסו"ת הם שניהם בחינת תג"ת שלמעלה מטבאר, ושניהם הם בחי' ס"ג. וע"כ עיקר התיקון שנעשה שם הוא שע"י עלית ישסו"ת לאו"א חזרו שניהם לפרצוף אחד, ויכולים גם או"א להשפיע חסדים מגולים כמו הישסו"ת. כנ"ל בדברי הרב אות פ"ט ואות צ'.

קא) הזווג הא' של אריך הנקרא זווג עליון דנשיקין: וצריך שתדע שסוד הזווג הזה דנשיקין, הם בחינת זווג של נצח הוד, כי סוד שפתים הם נו"ה, ששפה עלאה היא נצח, ושפה תתאה היא הוד. וכבר ידעת אשר שורש זו"ן הם נצח הוד, ועיקר בנינם הם זו"ן דאצילות. אכן כל פרצוף הוא נכלל מע"ס, וע"כ נבחן בחינות הזו"ן האלו בכל

קב) הנה ביארנו, כי חכמה סתימאה דא"א יש בה י"ס, ובחינת היסוד שבה הוא החיך, ומזדווג עם הגרון, שהוא הבינה של כללות פרצוף אריך, והוא מלכות של החכמה הנזכר ג"כ. וכבר ידעת, כי בכל מקום שיש כללות י"ס יש בהם ארבע שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם בחכמה ובינה ות"ת ומלכות שבי"ס ההם, וא"כ גם באלו הי"ס של החכמה הנזכר דאריך, יש בה ד' שמות האלו של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן.

קג) והנה, כאשר נזדווגו חכמה דאריך בסוד הנשיקין עם המלכות שלה, שהיא בינה בערך כללות דאריך, והיא הגרון כנזכר. כדי להוליד או"א ולהוציאם שיהיו מלבישים את האריך, מהגרון שלו עד טבורא דיליה כנזכר. הנה אז יצתה טפת ההולדה הנזכר מן שם ע"ב שבחכמה הזו, כי לעולם טיפת הזרע אינה נמשכת אלא משם, ואותה הטיפה

אור פנימי

והפרסאות מתבטלות לשעתן, ואו"א משיגים נה"י דכלים וג"ר דאורות, כי חסד דמו"ס נבחן כלפי התחתונים לבחינת חכמה.

וענין הגרון, כבר ידעת שהוא בחינת הבינה שיצאה לחוץ מהראש דא"א, שיצאה לחוץ מהראש דא"א, שזה נמשך עוד מהבינה המקורית דע"ס דא"א, שחכמה ובינה הם בבחי' אחורים זה לזה, כי הבינה עומדת שם בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ יצאה הבינה לבר מראש דא"א, כי היא בבחי' אחורים לחכמה סתימאה, והיא יונקת רק אורות דחסדים מעתיק, כנודע.

וזה אמרו "נזדווג חכמה דאריך בסוד הנשיקין עם המלכות שלה" כי הם נבחנים לב' פרצופים עליון ותחתון, שהתחתון מקבל ממלכות דעליון, כנ"ל בדרושים הקודמים, שהתחתון מקבל מחיצוניות של המלכות דעליון. גם תדע, שהם המקבלים מבחינתם שכנגדם בא"ק, שחכמה סתימאה מקבלת מע"ב דא"ק, והגרון מקבל מהס"ג דא"ק.

טפת הזרע אינה נמשכת אלא משם: היינו טפת הזרע להולדות נשמות ותולדות, שהמה צריכים להארת חכמה, ואין הארת חכמה נמשכת אלא ע"י טפת חסד דחכמה

למדרגתם כנ"ל, וגם משיגים ג"ר דאורות, כי זה תלוי בזה, כנודע.

קג) חכמה דאריך בסוד נשיקין עם המלכות שלה שהיא בינה בערך כללות דאריך, והיא הגרון, כדי להוליד או"א וכו': כי הראש דא"א, הוא ע"ב דהיינו חכמה, שהוא שורש החכמה של אצילות, שה"ס מותא סתימאה שבו, ונקרא סתימאה, משום דאתחפא בקרומא מתחתיו, דלא לאתפתחא. כלומר: שהמסך שמתחתיו אינו נבקע לעולם, דהיינו אפילו בזמן שמשפיע טפת הזווג שלו, שהיא מורידה ה"ת מעינים דס"ג, וכלהו פרסאות מתבקעין, כלומר שהגבול שבהם מתבטל לשעתם, עד שמספיקים להעלות את האח"פ הנפולים שלהם, ולחזור ולחברם כמתחלה, כנ"ל. הנה הבקיעות האלו נעשו רק ממותא סתימאה ולמטה, אבל הקרום שלו עצמו, אינו נבקע ואינו מתפתח, ונשאר סתום כמו שהיה, בלי שום שינוי. וענין הטפה שמורידה לס"ג, אינו מבחינת אור חכמה שלו, אלא רק מבחינת החסדים לבד. ומתוך שטפת חסד זו יוצאת מהחכמה המקורית דא"א, ע"כ די ומספיק לפתוח ולבקע הפרסאות של הפרצופים שלמטה ממנו. כנ"ל. כי הוא מוריד ה"ת מעינים

היתה בחינת או"א, ונתנה החכמה אל הבינה, שהיא סוד הגרון לעולם, בכל מקום כפי איזו בחי' אשר תהיה. ובינה זו, היא שם ס"ג, ונתלכשה אותה הטיפה שם בסוד עיבור, ואז יצאו שם או"א מן הגרון הנזכר, ויצאו שניהם שוים, כחדא נפקי כחדא שריין כו'. והטעם לדבר מפני שיצאו משם ס"ג לבדו, שהוא הגרון כנזכר.

קד) ואמנם, כשנזדווגה החכמה הנזכר עם בינה, שהיא הגרון, לצורך זו"ן, לא היה ע"ד הנזכר, לפי שהיה מוכרת, שיהיו ב' המאורות האלו בלתי שוין, ויהיה זה גדול מזה, זה מאור הגדול וזה מאור הקטן, להנהיג התחתונים כמ"ש, ולכן בזה הזווג של עתה, לא שימש שם ס"ג רק דרך מעבר לבד, ויצתה הטיפה משם ע"ב. כי כל טיפה אינה יוצאה אלא משם כנזכר, ועברה דרך מעבר בעלמא דרך שם ס"ג, וירדה למ"ה וב"ן של זו החכמה, ושם קבלה ג"כ הארה משניהם, כי הם שרש זו"ן. ואז, משם מ"ה נמשך הז"א, ומשם ב"ן נמשך הנוקבא.

קה) ועתה, בהיות שיצאו מב' שמות נפרדים, שהם מ"ה וב"ן, ולא משם א', לכן יצאו בלתי שוין במעלתם, הז"א גדול מנוקבא, ולא כאו"א שיצאו שוין, להיותם יוצאין משם אחד דס"ג בלבד.

אור פנימי

סתימאה, שהיא מורידה ה"ת ומבקעת לפרסא, ומשפעת הארת חכמה, כנ"ל. ומכאן יוצא הכלל הזה, שאין טפת זרע דהולדה נמשכת אלא מבחינה ע"ב.

ונתלכשה אותה הטפה שם בסוד עיבור: כל עלית התחתון לעליון והתכללותו שם בזווג דעליון, נקרא בשם עיבור, אלא לבחינת זווג של קטנות נקרא עיבור א', ולבחינת זווג דגדלות נקרא עיבור ב'.

יצאו שם או"א מן הגרון, כחדא נפקי כחדא שריין: פירוש, שאו"א הם לעולם בקומה שוה. הן בשעה שהם בזווג דלא פסיק, כדי להחיות העולמות, והן בעת הזווג דגדלות להולדות נשמות. וטעם הדבר הוא משום שאו"א דאצילות הם שניהם מבחינת הוי"ה דס"ג, אלא שיש להם גם מבחינת ע"ב דהתלכשות, ע"ד הס"ג דא"ק, שהטעמים שבו יש להם קומת ע"ב

דהתלכשות, כנ"ל, וע"כ נבחן אבא שהוא בחינת קומת ע"ב דהתלכשות, ואמא היא קומת הס"ג. וכיון שאין בחינת התלכשות דע"ב יוצאת אלא רק ע"י העביות דבחי"ב דאמא שמשותפת עמו, כנודע, ע"כ שניהם נבחנים לקומה שוה. ע"ד שביאר הרב בתחלת חלק ה' ע"ש.

קד) הזווג של עתה לא שימש שם ס"ג אלא רק דרך מעבר לבד, ויצתה הטפה משם ע"ב: פי' כי ידעת, שחכמה סתימאה דא"א היא ע"ב דאצילות, והגרון דאריך אנפין, היא הס"ג דאצילות. גם ידעת, שהגרון הוא בסוד אחורים על החכמה סתימאה, בסוד כי חפץ חסד הוא. וע"כ כיון שאו"א מקבלים את ג"ר שלהם מבחינת הוי"ה דס"ג עצמה שהוא הגרון, שחוקו להעלים על אור החכמה כנ"ל (דף תת"צ אות מ"ב ועי' באו"פ שם היטב) ע"כ נמצאים תמיד החסדים מכוסים

קו) ונבאר עתה מציאות טיפה זו. נודע, כי כל הטיפות הם בחי צורת י' קטנה, כנזכר בתיקון ב' דף מ"ו. ויש בה ג' קוצין, והם סוד שלשה אותיות יה"ו, שהם סוד חכמה ובינה ודעת, כי גם משם נמשכה טיפה זו כנודע. והנה להיות, כי טיפה זו לא יצתה רק משלשה שמות ע"ב מ"ה ב"ן לבד, כי שם ס"ג לא הועיל לה רק למעבר בעלמא, לכן צריך שיהיה בטיפה זו כללות ג' יה"ו: א' מע"ב, וא' ממ"ה, וא' מב"ן.

קו) ואמנם, להיות כי עבר דרך מעבר בשם ס"ג, לכן גם שם ס"ג נרמז בטיפה זו דרך רמז לבד, להורות, כי עבר בו דרך מעבר. והוא כי ג"פ יה"ו אלו הם בגימטריא ס"ג.

אור פנימי

באו"א עלאין, אע"פ שיש להם ע"ב דהתלבשות. וכל זה הוא מחמת התלבשות טפת הווג דמו"ס בהוי"ה דס"ג, שהיא הגרון, מבחינת מה, שמעלים על אור החכמה.

אבל הווג של עתה, שא"א העלה את נה"י שלו לתג"ת, שנבחן שעלה החוה דא"א למקום הגרון, ויסוד דא"א למקום החוה, כנ"ל. ונמצא שכל המקום הזה שמן הפה עד הטבור, שהיה מקודם בחינת תג"ת שהוא התפשטות הגרון מבחינת עתיק, הנה נעשה עתה לבחינת נה"י, דהיינו הבחינה שמחזה ולמטה, שאחר הפסק יסוד דעתיק. ונמצא שעם עלית החוה למקום הגרון נפסק בחינת האחורים של הס"ג אשר שם, כי כבר נבחן כמו המקום שלמטה מחוה שכבר נפסק המסך דעתיק. שז"ס שאומר הרב לעיל שיסוד דעתיק נבקע ונסדק לארכו ממטה למעלה. (דף תתקכ"כ אות פ"ט) כי כל אותו ההמשך שיסוד דעתיק מלוכש בא"א, דהיינו מן הגרון עד החוה, שהיא כל כח הס"ג להעלים הארת החכמה, כנ"ל. הנה עתה מחמת עלית הנה"י דא"א לשם, שבחינת הגרון נעשה לחוה, נמצא מתבטל המסך דיסוד דעתיק לארכו של כל המקום הזה. וזה אמרו "בהווג של עתה לא שימש שם ס"ג אלא בדרך מעבר לבד" דהיינו כמבואר, שהמסך דס"ג שהיה בכל המקום הזה נבקע ונסדק, ואין

עוד שם המסך דס"ג שיהיה אל האורות במה להתלבש ולהתעלם בהם, שזה מכונה דרך מעבר, כלומר, שאינם מתלבשים בהמסך שבו. והבן.

וצריך שתזכור בכל ההמשך שבכאן כי ענין ההעלם חכמה שבגרון, וענין התלבשות במסך דס"ג, שהם ענין אחד. כי הוא סוד כי חפץ חסד הוא, כנ"ל. גם ענין התלבשות יסוד דעתיק מגרון עד החוה דא"א, הוא ג"כ אותו הדבר, כנ"ל. כי כ"ז נמשך מבינה המקורית דע"ס דאו"י, שיצאה מחכמה, ונתנה אחוריה לחכמה, ואת פניה לינק חסדים מאור הכתר, דע"כ יצאה מהראש, שלא יכלה לקבל מא"א, מחכמה דראש, הרי שכל ענין יציאתה מהראש היה כדי להדבק בעתיק, והיינו היסוד העתיק, שנמשך מכחה עד החוה, ועי' בהסת"פ בסוף חלק ח'.

קו) ס"ג נרמז בטפה זו דרך רמז לבד להורות כי עבר בו דרך מעבר: פירוש, כמ"ש לעיל, (דף תתקכ"ב ד"ה וזה אמרו א"א) כי אע"פ שנה"י דא"א לקחו מקום התג"ת, מ"מ גם האורות דתג"ת עוד פועלים שם, כי אין העדר ברוחני. וע"כ אנו מבחינים שם: הן הנה"י דעתיק, והן הנה"י דא"א, וגם התג"ת הראשונים דא"א, כמ"ש בדברי הרב, בסוד הלבשתם והתכללותם זה בזה. וז"ש כאן ג"כ, כי אע"פ שחוה דא"א עלה במקום הגרון,

קח) והנה אחר שג' יהיו אלו, הם ביסוד החכמה, שהיא החיך, אז נותנם בסוד זווג אל המלכות שבו, שהיא הגרון, שהיא בינה דכללות אריך כולו. גם תבין עתה סוד חקל תפוחין קדישין כי חקל תפוחין קדישין היא לעולם סוד המלכות, בהיותם יונקת מן הג' תחתונות נה"י, שאז נקראת חק"ל, כמבואר אצלינו בענין הקבלת שבת. והוא בסוד ג' יהיו אלו שנעשים חקל, בהיותם יחד בנה"י.

קט) והנה כבר נתבאר, כי כיון ששם ס"ג שימש ג"כ למעבר בעלמא, ונרמז בג' יהיו הפשוטים שהם בגימטריא ס"ג. לכן גם במילויים נרמז דרך רמז, והוא כי יהיו דמילוי ס"ג, כזה: יוד, ה, ואו, הוא בגימטריא מ"ח, ועם חקל הנזכר הוא מקום, שהוא שם יהו"ה, כזה: יפ"י, הפ"ה, ופ"ו, הפ"ה. וזהו ג"כ סוד, הנה מקום אתי, פירוש, אות י, כי הטיפה הזו יצתה מן חכמה הנקרא י, וגם הטיפה עצמה היא י כנזכר, ונעשית מקום.

קי) ונמצא כי עיקר מה שנגלה מטיפה זו, הוא יהיו דההין שהוא מ"ב כנזכר, ובו מתלבשין ב' יהיו האחרים. ולכן ז"ס מיין דכורין היוצאים מן החיך, שהוא יסוד חכמה דאריך, אל הנקבה גרון דאריך, שהיא מלכות שבחכמה, והיא בינה של כללות פרצוף דאריך. ואלו הם מ"ב זווגים הנזכר בתחלת ההקדמת דספר בראשית ע"ש.

אור פנימי

ונתבטל שם האחרים והמסך דס"ג, עד שאינו חשוב עוד להעלמה ולהתלבשות, אלא שעובר בו דרך מעבר, כנ"ל. מ"מ גם הס"ג פועל בו באיזה שיעור של התלבשות, אלא שאינו נרגש, להיות עיקר השליטה לנה"י דא"א שמה. ואותו שיעור שהס"ג פועל בו בהכרח, מתבאר בדרך הרמז. אשר ג' פעמים יהיו בגי' ס"ג.

קט) גם במילויים נרמז דרך רמז, וכי' ועם חק"ל הנזכר הוא מקום וכי' וזהו ג"כ סוד הנה מקום אתי: מלכות נקראת שדה, שה"ס חק"ל, שהוא שדה בלשון הוזהר, וכבר נתבאר סוד זווג דנשיקין שהוא בשפתים אשר החכמה סתימאה משפיע

מבחינת הנצח שבה, שהוא שורש ז"א. והגרון מקבל טפת הזווג בסוד ההוד שבה, שהוא בחינת שורש הנקבא. ע"י לעיל. והוד הזה ה"ס חק"ל הנ"ל. וכיון שהוא במקום הגרון, נמצאת הס"ג שנעשה מקום אל המלכות הנ"ל, שהיא המיתוק היותר גדול אל המלכות. ועל שם זה נרמז התלבשות הס"ג בטפת המוחין האלו. וז"ס הכתוב הנה. מקום אתי וגו' הנאמר למשה. כי משה זכה לבינה עלאה, משום שזכה להתלבשות הס"ג בסוד המקום. והבן, (ועי' לעיל דף תתק"א ד"ה וזה אמרו משה) עש"ה. וז"ס את"י אות י: אהי"ה דיודין.

קי) גרון דאריך שהוא מלכות שבחכמה והיא בינה של כללות פרצוף דאריך: כבר

קיא) והנה נודע, כי אין טיפה יורדת מלמעלה שאין טפיים עולות מלמטה כנגדן. וצריך, שמהגרון שהיא מלכות של החכמה הנזכר, יעלו ב' טיפין, דמ"ן, ויהיו ב"פ מ"ב. והענין, כי הנה נתבאר לעיל, כי מהגרון הזה נעשו ב' כתרים של או"א, ונודע, כי הבינה היא שם אהי"ה, וכיון שאו"א נמשכים מגרון זה שהיא בינה דאריך, צריך שיהיו שם ב' בחינות, א' בצד ימין של הגרון שממנו יונק אבא, וא' בצד שמאל של הגרון שמשם יונקת אמא. ולהיות גרון זה בחי' בינה, לכן ב' בחי' אלו, הם כולם בבחי' אהי"ה כנזכר.

קיב) וא"כ, הם בגרון זה בשני צדדיו ב' שמות של אהי"ה, דוגמת שם א' של יה"ו שבחכמה שהיא מ"ב. והנה ב' הטיפות דמיין נוקבין הנד' הם ב' אהי"ה הנזכר, אשר שניהם בגימטריא מ"ב. אמנם ג"כ צריך שבכל א' מהם יהיה רמוז מ"ב כנזכר, שעולים ב' מ"ב ויורד מ"ב א'. ויתבאר זה לקמן.

קיג) וכמו שג' יה"ו הנזכר יתחלקו בי"ס, של החכמה דא"א, ושורשם יה"ו א', כן יתחלקו ב' אהי"ה אלו בגרון לששה אהי"ה, בי"ס שבו. והוא כי גם בג"ר של הגרון, שבהם שם אהי"ה א', שהוא שרש אבא שבגרון, והוא במילוי יודין: אל"ף ה"י יו"ד ה"י. ואהי"ה ב' ג"כ דיודין, שהוא שרש אמא, כי כמו ששם יה"ו הוא כללות י"ס דחכמה, כן שם אהי"ה הוא כללות י"ס דגרון, אלא שיה"ו דחכמה נחלק לג' יה"ו כנזכר, ואהי"ה של הגרון נחלק לר' אהי"ה, יען יש בו כללות אבא ואמא.

קיד) ונמצא כי ג"ר של אהי"ה של כללות הגרון, יש שם שני אהי"ה דיודין. ואחר כך בתלת אמצעים של אהי"ה שבכללות הגרון יש ב' אהי"ה דמילוי אלפין, ואחר כך בתלת תחתונות של אהי"ה דגרון יש ב' אהי"ה דמילוי ההי"ן. גם כמו שהג' יה"ו של החכמה, נכללו ביה"ו האחרון של מ"ב, כן בבינה, הו' אהי"ה נכללו בב' אהי"ה שהם בגימטריא מ"ב.

אור פנימי

ידעת שאין העליון משפיע לתחתון אלא הגרון שהיא מלכות דחכמה סתימאה. אמנם מבחינת המלכות החיצונית שלו, (כנ"ל דף מבחינת עצמו היא בינה וס"ג דכללות תתק"ג ד"ה חיצוניות) ומבחינה זו נבחן הפרצוף.

קטו) אמנם ההפרש הוא, כי שם בחכמה שהיא טיפת מיינ זכרים היורדים מלמעלה למטה, לכן ירדו ב' יה"ו העליונים, ונכללו ביה"ו התחתון. אך כאן בבינה, שהיא טיפת מיינ נקבות העולות ממטה למעלה, הוא להפך, כי נכללין ד' אהי"ה האמצעים ותחתונים בב' אהי"ה העליונים דיודין שהם ג"כ מ"ב.

קטז) וכבר נתבאר, כי פסוק, ויאמר אהיה אשר אהיה, נדרש על ענין דרוש זה. ודע, כי אלו הב' אהיה העליונים דיודין הנז' פה, אלו הם, ב' אהי"ה שבפסוק הנזכר ויאמר אהיה אשר אהיה שהם, בחו"ב שבי"ס הגרון, שהוא הבינה, והכתר שבי"ס אלו שבגרון, הוא רמוז, במלת אשר שבינ ב' האהי"ה, כי הוא קו אמצעי בין חו"ב.

קיז) וכן עד"ז הם אהי"ה אשר אהי"ה בחג"ת דגרון, והתפארת הוא, אשר, שיש ביניהם. וכן אהי"ה אשר אהי"ה בנה"י, ואשר, הוא היסוד שביניהם אמנם בפסוק לא נזכר רק ג' העליונות הנז', יען כי כל אלו נכללים בהם כנזכר, יען עולים מתתא לעילא בסוד מ"ן, ונכללים בב', אהיה העליונים.

קיח) גם כמו שג' יה"ו שבחכמה נרמז בהם שם ס"ג כנ"ל, כן כאן בגרון הם ו' אהי"ה שהם ב"פ ס"ג: א' כנגד אבא, וא' כנגד אמא. גם כמו שהג' יה"ו שבחכמה נרמזו בחיך, בסוד גיכ"ק כנ"ל, כן אלו האהיה

אור פנימי

קטו) מיינ זכרים היורדים מלמעלה למטה לכן ירדו ב' יה"ו עליונים ונכללו ביה"ו התחתון: כי ג' יה"ו הם: א' הוא ע"ב, ב' הוא מ"ה ג' הוא שם ב"ן, כנ"ל בדברי הרב. והנה כשחכמה סתימאה מזדווג על המ"ן, דאו"א שעלו אל הגרון, שה"ס ב' אהי"ה כנ"ל, הנה יוצאת על המ"ן קומה שלמה דחו"ב ותו"מ שהם עסמ"ב. אלא שהס"ג אינו בחשבון כנ"ל, ואין כאן אלא ג' בחינות ע"ב מ"ה ב"ן. וכשקומה הזו יורדת לגרון מלמעלה למטה, הרי כל הג' יה"ו באים ביסוד דחכמה סתימאה, שהוא יה"ו דב"ן, שהוא החיך, כנ"ל בדברי הרב.

מיינ נקבות העולות ממטה למעלה הוא להיפך, כי נכללים ד' אהי"ה האמצעים ותחתונים, בב', אהי"ה העליונים דיודין: כי גם הג' אהי"ה הם מבחי' ע"ב מ"ה ב"ן, שהם כל הקומה דאבא ואמא שמגרון דאריך אנפין עד החזה. כדברי הרב, ומתוך שהחזה דא"א עלה למקום הגרון, הרי העלה כל קומת או"א אל הגרון, אשר שם ב' אהי"ה דיודין העליונים, שז"ס התכללות ג' גו ג', הנקרא עלית מ"ן אשר בעיבור א' נכללים ג' דנה"י בג' דחג"ת, ובעיבור ב' לגרלות, נכללים גם הג' דחג"ת בג' דחב"ד. ועליה זו נקראת בשם עלית מ"ן, או התכללות בזווג דעליון, או עיבור, כנודע. וז"ש, מ"ן

הנכללין בב' אהיה העליונים כנז', יש בהם מ"ב ב"פ, שהם בגימטריא אחה"ע, שהם אותיות הגרון.

קיט) והענין, כי כמו שכל בחי' הגרון הם כפולים מן החכמה, בסוד טיפה מלמעלה וטיפים מלמטה כנזכר, גם כאן צריך להיות כן, כי שם בחכמה היה יה"ו האחרון, שבו נכללו האחרים, היה בסוד מ"ב כנ"ל, ופה בגרון, הב' אהיה עליונים, שבהם נכללים התחתונים, הם בגימטריא מ"ב א' לבד, וצריך שיהיו ב"פ מ"ב לטעם הנזכר.

קכ) והנה הוא באופן זה, כי בכל אהיה מאלו הב' יש מ"ב אותיות עם הכולל: ד' בפשוט, וי' במילוי, וכ"ז במילוי המילוי, הרי ב"פ מ"ב בב' אהיה הנזכר. וזהו הטעם שנק' בינה אמא. בסוד האהיה שבה, שיש בו א"ם אותיות.

קכא) והבן עתה ותראה, כי אע"פ שטיפת הנקבה כפולה מטפת הזכר, הנה שרשי הטיפה הנוקבית נמצא גם בזכר. והענין, כי הנה טיפת

אור פנימי

העולות ממטה למעלה וכו' נכללים כולם בב' אהיה העליונים.

קכא) שרשי הטפה הנוקבית נמצא גם בזכר: כי הזכר משפיע לנקבה מבחינת המלכות של עצמו, אלא שהמסך של הנקבה העולה לגדו, נכלל ג"כ במלכות זכר, כנ"ל בסדר השפעת המוחין מעליון לתחתון. ונמצא שורש המ"ן נמצאים בהכרח בזכר. כי ע"כ נבחן הגרון למלכות דחכמה סתימאה. כנ"ל.

בעתיק ואריך עדיין לא נתחלקו וכו' שורש אר"א כלולים יחד בשם יה"ו דמ"ב הזה ואח"כ בגרון, וכו' המ"ב שלה בב' שמות דאהי"ה וכו' ושניהם מ"ב אחד: הנה בדיבורים אלו, נתן הרב לנו, התמצית היוצא מכל הדרוש הארוך הנ"ל, בשם מ"ב דיה"ו, ושם מ"ב דאהי"ה. וע"כ נזכיר בקיצור את כל האמור עד הנה, בהזווג דנשיקין דחין וגרון, ונבאר אותם בעמקות יתרה, ואז נבין דבריו שבכאן.

והנה כללות הדברים, כי העלה א"א את הנה"י שלו לחג"ת שלו, וגם העלה את ב' אהי"ה התחתונים שהם ב' אהי"ה דנה"י דא"א, וב' אהי"ה דחג"ת דא"א, שהם ב' אהי"ה: דנה"י דגרון דא"א ואהיה דחג"ת דגרון דא"א, והביאם לב' אהי"ה העליונים דיודין שבגרון, שהם חב"ד שבגרון, ושם נעשו ב' אהיה התחתונים דההין, שהם נה"י דא"א, ונה"י דגרון, המה נעשו לב' טפין מ"ן למו"ס דא"א שהם יחד גי' מ"ב, כי ב"פ אהיה פשוט, עולות מ"ב. ואז נזווג מו"ס על המ"ן האלו, והוריד טפת מ"ד, המתבארת בהשם יה"ו דההין שבגי' מ"ב. ונתחברו המ"ן והמ"ד וירדו ליסוד דא"א, המלוכש ביסודות דא"א, ואז נזווגו גם אר"א על המ"ן האלו, וממ"ן ומ"ד אלו נולד ז"א. ותדע שמ"ש הרב כאן, שב' אהיה העליונים דיודין נעשו לב' טפות מ"ן, הכוונה היא, שהב' טפות מ"ן נתלבשו בהם. כי ב' טפות מ"ן העיקרים דז"א, הם ב' אהי"ה

הזכר הוא יה"ו דב"ן, שהיא מ"ב כנ"ל, ויש בה שורש ב' טיפות לצורך או"א, אלא שלהיות כי בעתיק ובאריך, עדיין לא נתחלקו ונתפרשו הזכר

אור פנימי

דא"ק שלמטה מטבורו, כנ"ל, אשר תכף עם צמצום ב' דא"ק, המה נפלו ויצאו לבר מאצילות, בסוד ב"ש תחתונים דנה"י אלו, כנ"ל, ואע"פ שבעת גדלות של ע"ס דנקודים, בעת שנה"י דא"ק קבלו האור חדש דבקע לפרסא, חזרו אז ב"ש תחתונים אלו מבי"ע לאצילות, שה"ס הו' ונקודה, שיסוד דא"ק השפיע אותם ליסודות דאו"א דנקודים, כנ"ל. אמנם לא נתקיימו כן, אלא חזרו ונפלו לבי"ע, והכלים שלהם נשברו פנים ואחור. ולפיכך אע"פ שישסו"ת העלה את אח"פ שלו, בעת גדלותו, אשר גו"ע דו"א דבוקים בהם, מ"מ עדיין אין הם יכולים לקבל תיקון ע"י אור חדש דבקע לפרסא שקבלו ישסו"ת, משום, שאור חדש הזה בא משם ע"ב דא"ק, ונודע שע"ב דא"ק מסתיים על הטבור. ונמצא גם באצילות אין הארת העי"ב יכולה להתפשט אלא בסוד השם מ"ב, דהיינו עד הטבור דא"א לבד. וכיון שגו"ע דו"א הם מבחינת ז"ת דנקודים, ששורשם הוא מלמטה מטבור דא"ק, ע"כ אין הם יכולים לקבל משהו אור מאור חדש דבקע לפרסא, שהמשיך הגדלות דאח"פ בישסו"ת. והבן זה היטב. כי כאן הוא כל ההפרש בין הזו"ן אל הג"ר. והנה לפי זה יש לשאול, א"כ איך יכלו ג"ר דנקודים ונה"י דא"ק לקבל מאור חדש דע"ב ס"ג דבקע שם לפרסא שיצאה הגדלות שלהם. כנ"ל. כיון שגם הם מקומם למטה מטבור דא"ק, אשר הארת ע"ב ס"ג אינה מגיעה שם, כמבואר. אכן התשובה על זה, היא תיקון הקוים שנעשה שם, שפירושו העלאת נה"י לתג"ת. כי מתחלה יצא הקטנות דנקודים מבחינת ה"ת בעינים. ולא יצא מהם אלא בחינת ראש תוך, דהיינו גו"ע, שבחינת הרוח בגלגלתא, ובחינת הנפש בעינים, ועד"ו בנה"י דא"ק, להיותו הפנימיות של ע"ס דנקודים, בהכרח

דההין דוקא, שאין במילוי שלהם רק כ"ה אותיות, כמ"ש הרב להדיא בע"ח שט"ו פ"ג, בסו"ה כ"ה תאמר אליהם. ע"ש. ועתה נבאר הדברים היטב. והנה ידעת סוד שם מ"ב, שהוראתו על ג' הפרצופים שלמעלה מטבור דא"ק, שהם פרצוף גלגלתא, שה"ס הוי"ה פשוטה, וע"ב, שהוא המילוי הא' ביו"ד, של הוי"ה הפשוטה. וס"ג, שהוא המילוי הב' בג' יודין וא' של הוי"ה זו. ולפיכך גם בפרצופי האצילות, נבחנו ג' הפרצופים: א"א, או"א, וישסו"ת, שהם בבחינת השם מ"ב, כלומר שהם מקבלים מבחינה שכנגדם בג' פרצופי א"ק העליונים מלמעלה מטבור שלו, שעם זה נבחנו גם הם בכל שלימותם. ותזכור, שבכ"מ שהרב עוסק בשלימות מבחינה זו דלמעלה מטבור דא"ק, הוא מרמז עליו בסוד השם דמ"ב. וכן בעלי הוה"ה.

ובזה מובן לנו מה שבג' פרצופים העליונים דאצילות, שהם: א"א, או"א, וישסו"ת, לא הוצרך בהם זווג דנשיקין, שפירושו זווג דע"ב ס"ג המוריד ה"ת מעינים ומבטל לפרסא לשעתו, לתחלת אצילות שלהם. אלא רק לגדלות שלהם, דהיינו להמציא להם נה"י חדשים ע"י הורדת ה"ת, שאז יוכלו לקבל הג"ר דאורות כנ"ל. אמנם לזו"ן הוצרך זווג דנשיקין הגדול, גם לצורך הזווג דעיבור שלהם. ובהנ"ל תבין, כי בהיות הג"ר דנקודים, וכן דג"ר דאצילות בבחינות השם מ"ב, שהמה שלימים אגב שורשם, לפיכך הספיק הגדלות דעליון, לברר תכף עמו יחד גם גו"ע דתחתון, עוד בהיותו בעלי עליון, בסוד רוחא קדמאה, כנ"ל, ומה גם כי אפילו הכלים דאחורים שלהם לא נפלו לבר מאצילות. משא"כ ז"ת של הנקודים, שהם אינם מבחינת השם מ"ב, אלא מבחינת בה"י

ונקבה כל אחד בפני עצמו, כנודע, ולכן עדיין היו שרש או"א כלולים יחד בשם יה"ו דמ"ב הזה.

אור פנימי

בעינים, ובין אח"פ שלו, שיצאו לבר מאצילות, ולמטה מסיום הקו, שהיא מכה הה"ת בעינים. ולפיכך גם האור החדש, שנה"י דא"ק אלו קבלו מע"ב ס"ג, דבקע לכלהו הפרסאות, הנה אור זה לא יכול להתמשך למטה מגו"ע דנה"י דא"ק, שהם בחינת חב"ד חג"ת שלו, כנ"ל, משום שבעינים הוא מקום סיום החג"ת שלו, דהיינו הטבור, ואין אור ע"ב יכול, להמשך למטה מטבור. כנ"ל. כי רק בחי' גו"ע, שהם בחינת חב"ד חג"ת דכלים, שהם מקבלים מכל העליונים מבחינת חב"ד חג"ת דעליונים, ע"כ המה יכולים לקבל אור ע"ב הנמשך בחב"ד חג"ת אלו. אמנם מטבורו דע"ס דנה"י, ולמטה, שהוא מפרסא שמתחת האצילות ולמטה, כיון שגם בעליונים אין אור ע"ב מגיע לשם, הרי גם בע"ס דנה"י דא"ק שקבלו אותו האור, הנה הוא מסתיים גם בהם על הטבור, ואינו מתפשט למטה מטבור אף משהו. וע"כ היו יכולים בכח האור החדש רק לבטל את הפרסא הדבוקה בהם על הטבור, אבל להמשיך אור דע"ב לבי"ע לא היו יכולים, וע"כ העלו את הב"ש תחתונים אל המקום שלמעלה מטבור שלהם ועד"ו כל פרצופי אצילות, המה יכולים ע"י האור דע"ב, רק לבטל הפרסא הדבוקה מתחת רגליהם, שבוה יכולים אח"פ שלהם לעלות למעלה מפרסא, אבל אינם יכולים להמשיך האור דע"ב עצמו למטה מפרסא, כיון שהוא בחינת למטה מטבור הכללי. דהיינו על פי ערך הנה"י דא"ק, שעליהם סובב כל התיקון. כנודע. ובזה מתבאר לך היטב סוד השבירה, כי בשעה שיסוד דא"ק השפיע המ"ן דל' ונקודה אל הפה דאו"א, שהם בחינת גו"ע דכלים של ע"ס דנקודים, כנודע, הנה נדווגו או"א עליהם בזווג דפכ"פ, והמשיכו עליהם האור דע"ב ס"ג, ונתקיימו שם היטב

הוא נוטל מתחילה להחיצוניות, כי הוא המשפיע לחיצוניות כנודע. והנה הארה זו דגלגלתא ועינים, נמשכת מבחינת ממעלה מטבור דא"ק. כי זה הכלל, בכל מקום שתמצא ע"ס של פרצוף, ואפילו אם הוא כולו מבחינת למטה מטבור, מ"מ מקבלת כל בחינה מבחינה שכנגדה בעליונים, באופן, שחב"ד חג"ת שלו מקבלים מן חב"ד חג"ת שבכל העליונים, שהם בהם למעלה מטבור, ונה"י שבהם מקבלים מן נה"י שבכל העליונים, שהם בהם למטה מטבור. וע"כ גו"ע שיצאו בעת קטנות בג"ר דנקודים מבחינת ה"ת בעינים, כיון שהם מבחינת הכלים דגלגלתא ועינים, שהם בחינת חב"ד חג"ת דכלים, כנודע, ע"כ המה מקבלים מבחינה שכנגדם בא"א, שהוא למעלה מטבור. והנה עם זה תבין בפשיטות איך יכלו ג"ר דנקודים, וע"ס דנה"י לקבל מן הזווג דע"ב ס"ג שהם בחינת השם מ"ב. כי באמת גם הם יצאו רק מבחינת למעלה מטבור בלבד, וגם הם שייכים מבחינת הכלים שלהם לבחינת השם מ"ב.

ובזה מתבהרים הדברים, מה שאנו אומרים תמיד. שאור חדש דבקע לפרסא הנמשך אל הפרצופים, אינו מספיק לבטל את הפרסא שבין אצילות לבי"ע, באופן שיתקנו הבי"ע במקומם. וישוּבו לבחי' אצילות. אלא רק להעלות את אח"פ הנפולים לבי"ע, אל למעלה מפרסא של האצילות. ובאמת יש לתמוה, ממה נפשך אם האור החדש דע"ב מבטל הפרסא, א"כ ישוּבו ג' עלמין דבי"ע להיות אצילות במקומם למטה. ואם אינו מספיק להאיר אותם במקומם, איך הוא מועיל להם להעלותם לאצילות. ובאמור מובן היטב מאד, כי ידעת, שענין הפרסא שנעשה בין אצילות לבי"ע, הוא ההפרש בין גו"ע דנה"י דא"ק, שקבלו מה"ת

קכב) ואחר כך בגרון, אשר שם התחיל התלכשות או"א שם, והתחילה הנקבה להפרד מהזכר, לכן טיפת הנקבה שבגרון היה המ"ב שלה בב' שמות של אהיה העולים מ"ב כנזכר. ונמצא כי כ"כ גדול יהיו שם א' דדכורא, שהוא בגימטריא מ"ב, כמו ב' טיפות דנוקבא שהם ב' שמות דאהיה, ושניהם מ"ב א'.

קכג) ונמצא, כי או"א נשרשו גם בדכורא שהיא חכמה דאריך, אלא שהיה באחדות וגם נשרשו שניהם בנוקבא בינה דאריך, אלא שהיה בפירוד, בב' שמות דאהיה. הרי נתבאר, כי הכל בחי' א', וכל מה שיש בגרון יש בחיך, אע"פ שבגרון הוא כפול כפלים מן החיך, כי כל כך טיפה אחת מן החיך, כמו ב' הטיפות של הגרון, אלא שבגרון נתחלקו לב' לסיבה הנ"ל.

קכד) ונתבאר, איך הוא טיפת מ"ב א' מיין דכורין מן החכמה שהוא יהיו דמילוי ההי"ן, והם ב' טיפות מיין נוקבין, ב' שמות אהיה דיודין שהם בפשוט ובמילוי ובמילוי המילוי, ב"פ מ"ב אותיות. והרי נתבאר זווג זה העליון דנשיקין דאריך, שהם מחכמה מוחא סתימאה דביה, עם הבינה שבו דאריך, שהיא בגרון, ע"י החיך שהוא יסוד החכמה כנ"ל. ולהיות זה הזווג בפה נקרא זווג דנשיקין. והבן עתה ענין הנשיקין הנזכר בכל מקום, שהוא זווג החיך עם הגרון.

אור פנימי

כתיקונו. אמנם בשעה שנתפשטו הו"ת משם למקומם ונמשכו עד ב"ע, והאור דע"ב לא היה יכול להתפשט עמהם, כי אינו יכול לרדת ממטה לטבור, כנ"ל, נמצא, כי בשעה שבאו למטה מטבור, שהוא למטה מפרסא דאצילות, אשר האור החדש דבקע לפרסא, נעלם מהם לגמרי, ומאחר שהאור הזה נעלם, הגה תכף חזר כח הה"ת בהפרסא, ונחתכו גם מאצילות, כלומר, שלא היו יכולים אפילו לחזור ולעלות לאצילות, כי כבר הה"ת שולטת בהפרסא. והבן היטב. כי ע"כ נשברו פנים ואחור, כלומר אפילו בחינת גו"ע שבהם, שהיו ראויים לקבל את האור החדש דע"ב, מ"מ גם המה נשברו, משום שנתפשטו מתחת לטבור הכללי, שהוא הפרסא דאצילות, שמתחת היסוד דא"ק, וזכור היטב את ההבחן

בין גו"ע שהם כלים דפנים, דהיינו חב"ד חג"ת, ובחינת אח"פ דכל מדרגה, שהם כלים דאחור, דהיינו בחינת נהי"מ. ועם זה נתבאר היטב, איך שבכל העליונים, דהיינו מבחינת הג"ר של הנקודים, שהם ג' הפרצופים: עתיק, א"א, ואו"א וישסו"ת, הם לא נצרכו לזווג דנשיקין, רק למוחין ונה"י, כי הקטנות שלהם, שהם גו"ע, נתקנו ביחד עם הגדלות דעליון, להיותם דבוקים עמהם במדרגה אחת כנ"ל. אבל ז"ת דנקודים, שהם נתקנים בזו"ן דאצילות, אע"פ שהשימות שלהם נשארו במלכות דאצילות, שהיא עתה מלכות דא"א, עכ"ז אינם נחשבים למדרגה אחת עם הג"ר, שהרי אפילו הג"ע שלהם נפלו ג"כ לבי"ע. וע"כ אפילו הגו"ע שלהם, אינם עולים עם גדלות דישסו"ת,

קכה) והנה זה הטיפה דכורא, שיצתה מן החכמה, אל הבינה שהוא בגרון דאריך, ונתערבה שם עם ב' טיפות הנקבות, הנה הוא לצורך תיקון ז"ן. וז"ס הפסוק, ויאמר אהיה אשר אהיה כו', והענין כמ"ש אצלנו בסוד כונת יציאת מצרים בליל פסח, כי אז היה הז"א בחי' עיבור תוך אמא ורצה השי"ת להודיע למשה, כי עתה היה נולד הז"א, שהוא ענין יציאת מצרים. והודיעו התחלת הדבר איך היה.

קכו) כי בתחילה היה הזווג דא"א בסוד הנשיקין כנזכר להוציא זעיר ונוקביה על ידי ב' אהיה אלו הנז', שהם בגרון דאריך, שהם ב' אהיה לצורך ז"ן, אחד לז"א ואחד לנוקבא, והבן זה. כי כמ"ל, שהם ב' אהיה כנגד או"א, כן משם נמשך אל הז"א ואל הנוקבא. ואלו הב' אהיה הם מש"ה, אהיה אשר אהיה, כמבואר לעיל, אחר כך ירדו טיפות אלו ליסוד דאריך, ומשם למלכות דאריך, ומשם לאבא, ומשם לאמא, כמ"ש בפרק הבא בע"ה. ושם באמא נשאר בסוד עיבור, ושם נתקן לגמרי. ואמא זו, היא סוד שם אהיה הג', כמ"ש אהיה שלחני אליכם.

קכז) ואחר כך כשנולד ז"א, הנקרא שם הוי"ה כנודע, אז נאמר כה תאמר אל בני ישראל ה' אלהי אבותיכם כו' כי כבר נולד ז"א, ונתגלה שם, שם ההויה. ונחזור אל הענין, כי חכמת א"א הוריד טיפת דכורא, שהוא יה"ו דההי"ן, שהוא מ"ב בגרון שלו שהיא הבינה, ושם נכללה תוך ב' טיפות ב' אהיה שהם מיין נוקבין, ונמצא מה שמתגלה עתה, הם ב' אהיה שבגרון, שהם ב"פ מ"ב כנזכר.

אור פנימי

שהם מבחינת השם מ"ב, ואין להם דבר, אפילו עם הפרסא דבי"ע, כי רגליהם מסתיימים למעלה מטבור של א"א דאצילות. כי רק עתיק וא"א, מסתיימים על הפרסא דאצילות. כנודע. גם צריך שתזכור, שאותם ב' הפרצופין: הלמטה מטבור דא"ק הפנימי והע"ס דנקודים, שהרב עוסק בהם שם, הם בחינת תנה"י דפרצוף הכתר דא"ק, ובחינת תנה"י דפרצוף הס"ג דא"ק. שהם מלבישים זע"ז. כי ע"כ נדווג יסוד דא"ק עם או"א דנקודים, והשפיע להם את הו' ונקודה שהם ז"ן. והבן זה היטב, כי מצד הקטנות דנקודים, שיצאו מבחינת הה"ת בעינים, המה נחשבים ודאי לפרצוף נפרד מן הס"ג דא"ק, אלא שהם מלבישים עליו. אמנם מצד הגדלות דנקודים, אחר שקבלו האור החדש דבקע לפרסא דרך הטבור דפרצוף הכתר דא"ק, ואו"א שבו לראש, הנה אז המה משתוים לגמרי עם פרצוף הס"ג דא"ק, כי אותו צמצום דה"ת בעינים, שעשה את ע"ס דנקודים לפרצוף נבדל מן הס"ג, הנה זה כבר נתבטל בהם, ואין עוד מה שיבדילם זה מזה. ובוזה תבין ביותר, ענין הזווג דיסוד א"ק עם הפה דראש דא"ק דנקודים. כי עתה אין עוד הפה הזה דא"ק דנקודים, אלא רק בחינות יסוד דס"ג דא"ק, כי עתה כבר מחובר פרצוף הנקודים לפרצוף הס"ג, ונחשב לתנה"י דס"ג

* (קכח) הנה אחר שהיה זווג עליון דאריך בחו"ב שבו, ונכללה טיפת הזכר תוך טיפת הנקבה, והיתה בחי' ב"פ מ"ב כנ"ל, כי אלו הם הנגלים כנ"ל. הנה אחר כך, ירדה טיפה זו עד היסוד דאריך עצמו, ונמצא עתה, כי יש ביסוד דאריך ב"פ: מ"ב, מ"ב.

(קכט) וז"ש בפרשת בראשית ד"א. וכמה דדיוקנא דברית אזורע במ"ב זוגין. פירוש, כי היסוד דאריך הנקרא ברית, נזרעו בו מ"ב זוגין, ר"ל מ"ב זוגות כי הם ב"פ מ"ב כנזכר, שירדו מן הגרון בו ונזרע מאלו המ"ב זוגות כפולים שהם שני פעמים מ"ב כנזכר.

קל) גם אם נראה לפרש, כי טיפת דכורא היא מ"ב א', יהי' דההין כנ"ל, ובי' הטיפות נקבות, אע"פ שהם שני פעמים מ"ב, עכ"ז בפשוטן אינם רק אהי"ה ב"פ, שהם בגימטריא מ"ב לבד, ואלו ב"פ מ"ב, הם המ"ב זוגים כפולים דאזוריעו בברית קדישא דאריך.

קלא) והנה נתבאר לעיל, סדר התלבשות כל הפרצופים לצורך זווג זה, שהוא לצורך זו"ן, ונתבאר שם, כי נצח דאריך מתלבש תוך אבא, והוד דאריך תוך אמא, והיסוד דאריך נעשה סוד הדעת המכריע בין אבא לאמא, שהוא בבי' היסודות שלהם, כי חצי יסוד הימני דאריך נתון ביסוד דאבא, וחציו השמאלי נתון ביסוד דאמא.

קלב) והענין, כי אין בא"א נקבה נפרדת ממנו, אמנם כל צד הימין שבו הוא זכר, וכל צד שמאלו הוא נקבה. ונמצא, כי כן עד"ז היסוד שלו כלול מזכר ונקבה, כמו התמר, בסוד צדיק כתמר יפרח. ויהיה חציו הימני זכר, וחציו השמאלי נקבה, והוא בחי' היסוד זכר, ובחי' העטרה שלו נקבה, כי העטרה היא בחינת מלכות דא"א, ואז ניתן בחי' חציו הימני ביסוד דאבא שהוא ג"כ זכר בסוד מיין זכרים. וחציו השמאלי, ביסוד דאמא, שהיא ג"כ נקבה בסוד מ"ן.

אור פנימי

דא"ק, דהיינו למקום הלבשתו לס"ג. וכבר הכתר דא"ק עם פרצוף הס"ג דא"ק. והבן ידעת, שג"ר דנקודים מלבישים מטבור ולמטה היטב. דס"ג ומסתיימים בשוה עם סיום הת"ת ובוזה תבין, ששה השמות אהי"ה של של הס"ג דא"ק. ונמצא פה דראש דא"א או"א, מגרון עד הטבור. שהם אהיה דיודין במקום הסיום דת"ת, שהוא פי יסוד, בערך ודאלפין, ודההין: שד' אהיה דיודין ודאלפין, הס"ג. באופן, שהיה כאן זווג של פרצוף הם חב"ד תג"ת דאבא ודאמא, המסתיימים

קלג) ועל ידי התלבשותו באלו ב' היסודות, שהם זכר ונקבה דאו"א, אז נזדווג האריך מיניה וביה, יסוד בעטרה, בסוד זווג תחתון. ונתן היסוד בעטרה אותם הטיפות שנמשכו אליו מבחי' זווג עליון דחכמה וגרון הנ"ל, והוציא לזו"ן בבחינת תלת כלילן בתלת.

קלד) והאמת, כי אין האשה מתעברת מביאה ראשונה עד שיעשה אותה כלי, ע"י ההוא רוחא דשביק בה בביאה ראשונה, ואחר כך מביאה ב' מתעברת. אמנם כאן להיות שנוקבא דאריך, אינה בחי' נפרדת ממנו, אמנם היא כלולה בו כנזכר, לכן לא הוצרך לעשותה כלי, ונתעברה מביאה ראשונה. ואמנם עכ"ז, הוצרך להיותו חציו הימין ביסוד דאבא בסוד מיין זכרים, וחציו השמאלי ביסוד דאמא בסוד מ"ן.

קלה) ובוזה תבין מש"ל, כי עיקר הזווג הזה הוא בא"א, אך או"א לא שמשו עתה, רק שהזווג נעשה על ידי התלבשות אריך בהם, וכבר נתבאר עתה מה היה צורך התלבשות יסוד דאריך בהם, ומזה תבין ענין יעקב שהוליד לראובן מטיפה ראשונה בביאה ראשונה, כמש"ה כחי וראשית אוני, וכמשז"ל כל מעכות של בית רבי תמר שמן, ובאצבע היו, ולא הוצרכו לביאה שניה. והענין מכח זה דאריך נמשך אליהם כנזכר. היותו של היסוד שלו כלול מזכר ונקבה כמו התמר, לא הוצרך לביאה שניה, וז"ש ותמר שמן, והבן זה.

אור פנימי

בחזה דא"א, שהם בחינת גו"ע שלהם, שהם סוד ס' כנ"ל. וב' אהיה תחתונים הם בחינת נה"י דאבא ודאמא, שהם בחינת ס' סתומה כנ"ל. וטעם המילויים אלו, כבר נתבאר לעיל (דף תס"ג תשובה א') כי המילוי עם יודין, מורה, ששורשו מן צמצום א' לבד, ואין בו מצמצום ב' כלום. ומילוי אלפין, מורה רק על בחינת מסך דצמצום ב', שיש בו בחינת ה"ת בעינים. עש"ה. וע"כ קומת ס"ג דאצילות, הנמשכת מס"ג דא"ק, אשר למטה מטבור שלו כבר נתחברה הה"ת בעינים, ע"כ בחינת הואו דס"ג כבר היא במילוי אלף, משא"כ למעלה מטבור דס"ג, שהם חב"ד חג"ת שלהם, ה"ס מילוי יודין, כי בהם עוד לא נתחברה ה"ת משורשם. אמנם בחינת נה"י דס"ג שהם ה"ת שלה,

אין בהם מילוי אלף, כי הנה"י דס"ג הם בחינת כל ז"ת של הנקודים, שהמה יצאו מתחילתם מבחינת האור החדש דע"ב ס"ג דבקע לפרסא, דהיינו שביטל לצמצום ב', כי ע"כ נתפשטו לבי"ע. וע"כ הה"ת דס"ג נשארה כמו כל הפרצוף שלה, רק במסך דצמצום א', וע"כ גם הה"ת של הס"ג הוא במילוי יוד. משא"כ פרצוף ע"ב דאצילות, המקבל מבחינה שכנגדו מע"ב דא"ק, ע"כ כולו מילוי יודין. כי ע"ב דא"ק לא היה לו שום חיבור עם ה"ת כלל.

אמנם תדע כי ענין מילוי אלפין זו, נאמר בעיקר רק על בחינת הגדלות של הפרצופים האלו דהיינו אחר שהורידו הה"ת מעינים שלהם, כי זה הוראת אות הא', שהמים העליונים המרומזים ב'י' עלאה,

קלו) ונמצא, כי כמו שהזווג דאריך היה על ידי כללות תלת נה"י, גו תלת חסד גבורה תפארת, כן יצא הזעיר אנפין כלול תלת גו תלת. כמו שאכתוב לקמן היטב בעזרת האל, אשר זהו הטעם, למה אריך הוצרך לאסוף רגליו ולכלול אותם תוך חג"ת כנ"ל, וזה היסוד דאריך, הוא השופר דנפק מיניה קול כלול מג' שהם אש רוח ומים, כמש"ל בפרק זה על פסוק מן המצר קראתי יי, כי יצאו אחר כך, מזה היסוד הנקרא שופר לאו"א הנקראים י"ה, ושם נתקנו בסוד העיבור. ולכך נבאר תחילה, איך נמשכו הזו"ן בסוד העיבור תוך או"א.

קלז) הנה כבר נתבאר לעיל, כי עיקר הזווג הוא בא"א, אלא שגם הוצרך לזווג או"א הגבוהים מן זו"ן, והוכרח להיות יצירתם על ידיהם. והענין כי הנה נתבאר לעיל בראש פרק זה ענין התלבשות כל הפרצופים, ואיך זו"ן בהיותם בחי' תלת כלילן בג', היו נתונים באמצע בין נה"י של א"א לאו"א.

קלח) ונמצא כי מחצית זו"ן, שהם: נצח, וחסד, וחצי הימני של ת"ת, וחצי הימני של יסוד, וחצי הימני של מלכות היו מלבישים לנצח וחצי יסוד הימני דא"א, והם מלובשים תוך אבא המלביש עליהם. ומחצית השמאלי דזו"ן, שהם: הוד, וגבורה וחצי השמאלי דת"ת, וחצי השמאלי דיסוד, וחצי השמאלי דמלכות נתונים ומלבישים על הוד

אור פנימי

מחזירים ע"י פרסא במים התחתונים המרוזים ביד דלתא. משא"כ בקטנות, עדיין המים התחתונים בוכים, שפירוש, שהם נמצאים במדרגה תחתונה נפרשים ונבדלים מהמקור שלהם, וזכור זה תמיד. כי רק לעתים רחוקות מאד מרמזים גם הקטנות דה"ת בעינים בשם מילוי אלפין, והוא משום הכרת. אכן בשעת קטנות, שעדיין המים התחתונים חסרים שם, המה נבחנים במילוי ההין כלומר, שעדיין הם חסרי כל מילוי, כי הו"ה במילוי ההין אינם אלא הו"ה כפולה. כי ענין מילוי יורה על צורת המסך שבמדרגה, וכיון שה"ת בעינים, ואין לה ראש, הרי אין שם מקום זווג, וא"כ אין שם מסך, שיהיה מרומו במילוי, וע"כ אין בה אלא מה שהעליון נותן לה משל עצמו,

לפיכך מרומז זה בהו"ה כפולה, שהם: הו"ה דעליון, והו"ה דעצמו. כנודע. וצריך לזכור היטב המתבאר לעיל, בהבחנות מבין או"א לישסו"ת, כי המקור של כל הבחנות הוא החוזה דא"א, אשר או"א מסתיימים למעלה מחוזה שלו, וישסו"ת מלבישים אותו מחוזה ולמטה. עש"ה. גם ידעת ההפרש של ב' הסיומים שבכל פרצוף: א' הוא בהבחן סיום של האורות, אשר בהפרצוף שמטבור ולמעלה נקרא חוזה, ובהפרצוף שמטבור ולמטה נקרא יסוד. דהיינו הסיום דקו האמצעי, שתחתל שורשו הוא מאור העינים, וע"כ הוא חסר שליש תחתון שהם בחינת אח"פ שאינם יוצאים עם המסך דה"ת בעינים, וב', הוא בהבחן סיום של הכלים, אשר בהפרצוף שלמעלה מטבור

וחצי השמאלי דיסוד דא"א. ואחר כך אמא מתלבשת עליהם ונמצא, כי היסוד דא"א נחלק לב', חציו נתון ומלוכש תוך יסוד דאבא וחציו ביסוד אמא.

קלט) ונמצא, כי בהיות הטיפות של זווג א"א הנ"ל נתונים ביסוד שלו, הם עומדים ממש תוך ב' היסודות דא"א, ואז יסוד דא"א העומד בתוכם השפיע ונתן טיפות אלו תוך יסוד דאבא. ונתערבה שם במחצית הימני דזו"ן המתלבש בתוך אבא כנוזר, ואז אבא אחר כך בסוד זווג, שנזדווג עם אמא, נתן המחצית ההוא עם הטיפות ההם בסוד זווג תוך אמא, ואז נמצא כל בחי' זו"ן בסוד עיבור תוך אמא לבדה. וזה יתבאר היטב בארוכה.

קמ) ונחזור עתה לבאר, ענין זווג דא"א מה שימש בזה, ומה בחי' נעשית ע"י בזו"ן. הנה נתבאר לעיל, כי הז"א, כל עצמו אינו פחות מו"ק, ולא יותר עליהם, עד שיגדיל בעיבור ב', ואמנם, עתה

אור פנימי

הוא מקום הטבור, ובפרצוף שלמטה הטבור הוא בחינת אצבעות רגלין, דהיינו הסיום דבחינת הקצוות שיש להם שורש מצמצום א', וע"כ מבחינת הכלים אינם חסרים השליש תחתון, כנ"ל באורך (דף תתקט"ז ד"ה וזכור) ע"ש, כי אין כאן המקום להאריך, ועם זה נמצא שאותו המקום שישסות מלבישים שמה לא"א, שהוא מהחזה עד הטבור, הנה מצד האורות, הם כבר נחשבים לבחינת למטה הטבור, כי בחינת פרצוף העליון דא"א, נגמר שם במקום החזה, ומחזה ולמטה כבר נבחן לבחינת נה"י, ולבחינת למטה מפרסא. דהיינו כמו זו"ן ממש, אכן מצד הבחן הכלים של הפרצוף דלמעלה הטבור, הנה הוא עוד נמשך למטה מחזה, ומסתיים רק במקום הטבור ממש דא"א. כנ"ל.

וצריך שתדע דברי הרב, בע"ה שער י"ט פ"ג, וז"ל ודע כי לעולם כשהשם לבדו בלתי מילוי, אז הוא יותר גרוע מהמילוי עצמו שהוא לבדו אמנם בהיות שניהם יחד, השם והמילוי אז השם בעצמו בפשוטו יותר חשוב ומעולה מן מילוי שבו. ע"כ. פירוש, כי האותיות הפשוטות של השם, הם בחינת הכתר, של המדרגה, אשר הוא מתמלא בד' לבושי עסמ"ב. וכן בד' מילויים אה"ה.

ולפיכך נבחנים ישסות בעת הלבשתם אל המקום הזה, שמחזה ולמטה שהם בחינת אה"ה במילוי ההין, שאין במילוי שלהם בחינת מ"ב. כי ידעת שבחינת מילוי מ"ב מורה על בחינת השלימות שלמעלה הטבור,

לצורך זה הזווג של א"א, נכלל הז"א ג' גו ג' כנ"ל, כי א"א לומר שבעיבור נגרעו ממנו תלת קצוות ונשאר בג' לבד, כי זה אינו עולה בדעת, אמנם נכללו הג' גו תלת כנ"ל.

קמא) והענין, כי הנה תיקון ז"א עתה, אינו אלא ע"י א"א, והוא העיקרי בזה הזווג להמציא שרש ועיקר הזו"ן. והנה א"א עצמו נכלל תלת גו תלת, ולא נתגלו בו עתה החג"ת רק הנה"י שלו אשר עלו למעלה במקום חג"ת, אשר שם או"א, ועלו ונתלבשו תוך חג"ת דאו"א עצמם, ואז מכח אותם הנה"י דא"א עצמם לבדם, אשר נתעלו שם ונכללו בחג"ת, יצתה הטיפה כלולה מכחם דרך היסוד דא"א בסוד זווג תחתון.

קמב) ואלו הנה"י דא"א, הם סוד תלת טיפין דסגול, הנזכר בתיקון ס"ט דף ק"ז וק"ח, שמהם נעשה אדם תתאה שהוא ז"א, ונמצא כי שרש טיפה זו אינה רק מבחי' תלת טיפין דנה"י לבד, אלא שהיו כלולים בחג"ת, וא"כ נמצא, כי אין בחי' הז"א עתה רק בחי' ג' קצוות לבד

אור פנימי

והנה ודאי הפשוט שהוא הכתר, חשוב לאין ערך מן המילוי שלו. אמנם בשעה שאין שום מילוי בהשם, שזה מורה שאין בו אלא בחינת כתר לבד, אשר אז אין מתלבש בו אלא אור הנפש, כנודע שבכלים נבחן אשר העליון מתגלה בו בתחלה, ובאורות נבחן שהתחתון מתגלה בו מתחלה. הרי שהפשוט גרוע מן המילוי, כי כל מדרגת הפשוט הוא רק מהמילוי שלו. כי בקונה המילוי דבחי"א, יש לו קומת ז"א, שהוא אור הרוח. והרוח מתישב אז בכלי דכתר והנפש בהמילוי, שהוא כלי דחכמה. ובקונה המילוי דבחי"ב, אז משיג קומת נשמה, והנשמה מתלבשת בכלי דכתר, והרוח בהמילוי דבחי"א שהוא כלי דחכמה, והנפש בהמילוי דבחי"ב, שהוא הכלי דבינה. וכו' עד"ז. הרי שמדרגת הכתר עולה רק על ידי המילויים שהוא קונה. ובה תבין דברי הרב, שאומר כאן, שב' טפות המ"ן הם ב' אהי"ה פשוט, שעולים מ"ב. שלכאורה תמוה, למה אינו חושב את המילויים. אלא כנ"ל, כי אע"פ שב' אהי"ה

התחתונים עולים בבחינת מ"ן, ומתלבשים בב' אהי"ה העליונים, שהם במילוי יודין, מ"מ עיקר המ"ן הם התחתונים, שהם ב' אהי"ה דמילוי ההי"ן, שהם בבחינת נה"י, והם בבחינת זו"ן. וכיון שב' אהי"ה אלו הם מבחינת מחזה ולמטה, ע"כ הם במילוי כ"ה כמו זו"ן. וא"כ יש לשאול איך הם עולים למ"ן לבחי' מו"ס, שהוא בבחינת ע"ב דא"א, הלא הע"ב אינו מאיר כלום אל הבחינות שלמטה מפרסא, אלא אל הבחינות שלמעלה מפרסא, דהיינו לבחינת השם של מ"ב. וזה שאומר לנו הרב, שיש גם בב' אהי"ה התחתונים בבחינת מ"ב, והיינו בבחינת האותיות הפשוט שבהם, שב' פעמים אהי"ה פשוט עולים מ"ב. כלומר כי אע"פ שהם כבר למטה מפרסא דבחי' החזה, דהיינו מבחינת האורות שהם מסתיימים עם קו האמצעי, מ"מ הם נחשבים עוד לבחינת מ"ב מבחינת הארת כלים, דהיינו מבחינת הסיום דקצוות שנמשכים עוד עד הטבור ממש, שמבחינה זו עדיין לא נגמר הפרסא, כנ"ל. והארת כלים

שהם הנהי' שלו, ואלו נשלמו עתה ונתגלו, אמנם היו כלולים גם כן בחג"ת דיליה דוגמת האריך כנוכר.

קמג) אמנם עיקר התיקון לא היה רק בנהי' אלו שלו, שהם נתגלו לבד, אמנם אחר שנולד ז"א ויצא לחוץ, והגדיל ונעשה ט"ס גמורות, מלבישין את א"א, כמ"ש, הנה כי גם א"א נתפשטו רגליו למטה, ואינו ג' כלול בג' כמו עתה.

קמד) וזה יובן במש"ל, איך תלת בחי' שיש לז"א בעיבור ויניקה ועיבור דמוחין, שלשתן נמצאו בו בעיבור הזה הא' לבד, והנה זו היא הבחי' הראשונה מהם, שנעשה עתה בסוד ג' לבד, אלא שנכללו בג' אחרנין, ואותם ג' חג"ת, הם בכח ולא בפועל.

אור פנימי

ה"ס אור הנפש, כנודע. והוא מרומז בהפשוט שבשם בלי מילוי, כלומר שאין שם אלא בחי' אור הנפש בכלי דכתר. והוא המרומז בב' שמות אהי"ה פשוט, שעולים מ"ב. וע"כ המה ראויים לקבל המ"ד מן חכמה סתימאה דא"א. והבן היטב, כי אם היה חסר להם גם בחינת מ"ב דכלים, לא היו ראויים כלל לקבלת מ"ד מן חכמה סתימאה, כי אין אור ע"ב מאיר משהו לבחינת למטה מטבור. ובזה תבין מה שמ"ד דמו"ס נקרא בג' שמות יה"ו, ולא בשם יהו"ה, כי אע"פ שכלפי עצמו נבחן ודאי גם מו"ס דא"א ביהו"ה, כנודע. מ"מ כיון שהמדובר הוא כאן בערך כללות הפרצוף דא"א, אשר הע"ב הזה אינו יכול להאיר למטה מטבור, דא"א, כנ"ל. וע"כ בהבחן זה נמצא, שהארת חכמה סתימאה חסר ה"ת, כנודע, שבחינת הלמטה מטבור נבחן בערך כללות כל הפרצוף, לבחינת ה"ת שבו. ולפיכך נקראת הארת מו"ס בשם ג' יה"ו לבד, להורות על שם מ"ב הנ"ל, המסתיים עם הפרסא שבטבור. כמבואר.

וזה אמרו "טפת הזכר היא יה"ו דב", שהיא מ"ב, ויש בה שורש ב' טפות לצורך אור"א, אלא שלהיות כי בעתיק ואריך עדיין לא נתחלקו ונתפרשו הזכר והנקבה כל אחד בפני עצמו, ולכן עדיין שורש אור"א כלולים יחד בשם יה"ו דמ"ב הזה" דהיינו כמבואר, שטפת המיין דוכרין הם חסרי ה"ת בערך א"א, כי אינם מאירים רק עד הטבור, כנ"ל. אמנם יש בהם שורש ב' טפות, כלומר, שגם בע"ב יש בהכרח דו"ג, שהם אור"א דע"ב, המקבלים מן הבחינה שנכגדם, מאור"א דע"ב דא"ק. שהם בחינת הוי"ה דיודין, ואין בהם מבחינת ה"ת כל עיקר, וז"ש כי בעתיק ואריך עדיין לא נתחלקו ונתפרשו הדכר והנוקבא, כי כל ענין ההפרש הזה של דכר ונוקבא הנפרדת, הוא מכח הה"ת בעינים, כי ע"כ יצאה הבינה לחוץ מאבא, ונעשו ב' פרצופים נפרדין אור"א בקומת ס"ג, שהיא קומת בינה דעביות ובחינת ע"ב דהתלבשות, שאז נבחן אבא עלאה לבחינת ע"ב דהתלבשות, שהוא מקבל מע"ב העליון וגם הוא נקי מה"ת. ואמא עלאה שהיא בקומת בינה דעביות, הנה כבר יש בוואו שלה, בחינת אלף במילוי, שזה מורה על החיבור שלה עם הה"ת, כנ"ל. ובזה נבדלו ונתפרשו אור"א דאצילות לב' פרצופים אלא שמחוברים פב"פ כנודע. והנה כל זה ההבדל בין אבא לאמא, הוא רק

קמה) והנה בחי' טיפה זו הכלולה מג' טיפין ממש, שהם נה"י דז"א לבד, אלא שנכללו גם בחג"ת. טיפה זו ניתנה בחזה דאבא, והוא נתנה בסוד זווג לאמא, ושם נעשית בחי' ו' זעירא שבתוך ה' שהיא אמא, כנודע, ונקרא ו' זעירא, נחלקת לג' נקודות דטיפין כזה: שהם תלת טיפין דסגול הנזכר, ובסוף ו' זו באותו הקוץ הדק, יצתה נוקבא דז"א, בסוד פסיעה לבר רביעית אליו כמש"ל. כי הנה ו' גדולה היא מספר ו' אך ו' זעירא אינה רק ג' לבד, אלא שכיון שגם נכללו בחג"ת בכח ולא בפועל, לכן נקרא בשם ו', אלא שהיא זעירא.

קמו) ונבאר מציאות או"א עתה, והוא, כי הנה נתבאר לעיל, כי או"א עם היות בהם לפעמים התחלקות ארבע פרצופים, עתה לצורך זווג זה נתחברו ונעשו ב' פרצופים לבד. ונמצאו עתה תלת בחינות שיש

אור פנימי

מוציא אלא קומת מלכות, ע"כ גם העליון, שהוא מו"ס, אינו משפיע להם המיין דוכרין אלא מקומת מלכות שבו, שהוא הוי"ה דב"ן, כנודע. ולכן אומר, שטפת הזכר הוא יה"ו דב"ן. דהיינו מבחינת הקומה דמלכות לבד. כמבאר. אלא שהוא מבחינת מ"ב.

אמנם ענין ששה אהי"ה אלו, שכתב הרב שנכללו ב' התחתונים בעליונים, הנה המדובר הוא רק בבחינת הגרון וחג"ת דא"א עצמו, ומה שהרב פירש אותם גם באו"א, הוא רק להראות על מקום מוצאם, כלומר, שרצה להראות על בחינות הב' אהי"ה תחתונים שהם בחי' נה"י דאו"א, שמקומם מחזה לטבור, דהיינו באותו מקום, שמצד האורות הם כבר למטה מפרסא, ומצד הכלים הם עוד למעלה מפרסא, כי זה כל ההבחן שעליו נבנים כל הכלים והאורות דזו"ן, כמ"ש להלן במקומו.

והנה הסדר של העלאת המ"ן האמור, התחיל מעתיק, כמ"ש לעיל, כי אחר שקבלו נה"י דא"ק המוחין דע"ב ס"ג, קבלו ג"כ הע"ב ס"ג דעתיק המוחין האלו דאור דבקע לפרסא, כי הם מלבישים זה את זה כנ"ל. ואז העלה עתיק את הביש תחתונים דבי"ע לאצילות, שבהם נכללים

באו"א המלבישים לא"א מגרון ולמטה, שהם כבר בבחינת עביות דס"ג, והם כבר נמצאים מתחת הקרומא דחפאי על מוחא סתימאה כנ"ל באורך, לכן כבר יש לבינה בחינת ה"ת בז"א שלה. אמנם במוחא סתימאה גופיה, שה"ת, והמסך שהוא הקרום, המה למטה ממנו, הרי אינה יכולה לפגום משהו למעלה ממקור התחלתה, כנודע. וע"כ אין שום הפרש בין אבא דמו"ס לאמא דמו"ס, כי גם אמא דמו"ס נקיה לגמרי מה"ת בשוה עם אבא דמו"ס, וע"כ הארת הזווג היוצאת מאו"א דמו"ס, כחה יפה לתוריד הה"ת בכל מקום שהארתם מגעת. והבן זה היטב.

ומה שאומר שהמילוי דיה"ו הוה דטפת הזכר דמו"ס הוא במילוי ב"ן, הנה זה ענין אחר, כי גם בא"א יש כל בחינת הקטנות מבחינת הרושם הנשאר גם לאחר גדלותו. ומבחינה זו אנו מבחינים ביה"ו שיש בו מילוי מ"ה וגם מילוי ב"ן, גם ידעת, שאין העליון משפיע אל התחתון אלא בהתאם למדת המ"ן שהתחתון העלה אליו. וע"כ כיון שהמ"ן האלו שעלו למו"ס, היו בחינת ב' אהי"ה דמילוי ההין, והמ"ב היא ב' אהי"ה פשוט לבד, כנ"ל שזה מורה שאין בהם אלא מבחינת עביות דכתר, שאינו

באמא. א' הוא בחינת היסוד של הבינה עליונה, בהיותה נחלקת לב' פרצופין בינה ותבונה. ב' בחינות יסוד התבונה, בהיותה נפרדת מהבינה כנוכח. ג' מקום החת"ך שבין רגלי הבינה לראש התבונה, בהיותה נחלקת כנוכח.

קמז) והנה עתה בהתחברם נעשו פרצוף א' לבד, נמצא כי מה שהיה בתחילה ראש התבונה, הוא עתה הבנין והיסוד של כללות ב' הפרצופים בהיותם פרצוף א' לבד. ומה שהיה תחילה יסוד הבינה, הוא עתה החזה דבינה של בחי' הכללות של פרצוף א' לבדו. כי הנה ראש

אור פנימי

לבאר מקודם, ההפרש מענין זווג דנשיקין, לזווג היסודות ולמה נתחדש ענין זה כאן, וגם בעולם הנקודים, מה שלא היה זה במציאות כלל בפרצופי א"ק. וכן ענין הזווג של פרצוף הכתר דאצילות, שהוא א"א עם קומת הס"ג דאצילות, שהם או"א. וכבר ביארנו שזווג הזה נמשך עוד מהנקודים, כי גם שם נזדווג פרצוף הכתר דא"ק, עם או"א דנקודים, אחר שנתחברו לקומת ס"ג דא"ק, כנ"ל (דף תקל"ז ד"ה גס) עש"ה. אמנם גם שם צריך ביאור, כי ענין ההשפעה הוא רק מעליון לתחתון שלו הסמוך אליו במדרגה, דהיינו מכתר לע"ב, ומע"ב לס"ג, אבל לא למדרגה שלישית ממנו, ואיך ישפיע כאן פרצוף הפנימי דא"ק, שהוא פרצוף הכתר, אל פרצוף ס"ג דא"ק, שהוא שלישי אליו. כי זה הוא דילוג מדרגה.

אכן יש כאן עמקות מקורית, עוד מע"ס דאור ישר בעצמם. כי ידעת, אשר חו"ב דאורי עומדים מתחלת אצילותם אב"א, בסוד י' ונ' דצדי, שפירושו, שבינה בסוד כי חפץ חסד הוא, נתנה אחוריה לאור החכמה, ופנתה פניה לינק אור דחסדים מן כתר דאור ישר (כנ"ל בחלק א' דף ה' ד"ה וטעם. עש"ה) כי אין כאן המקום להאריך. ולפי"ז נמצא, כי כמו שהכתר השפיע אור חכמה לחכמה דאורי, כן הוא משפיע אור חסדים לבינה דאורי, כי חכמה דאורי, נבחנת שכולה חכמה, ואין בה מבחינת החסדים, וע"כ

הכלים דזו"ן, והמה עמדו במקום ב"ש תחתונים דנה"י דא"א. ואז העלה א"א את הנה"י לחג"ת שלו, ע"ד שנתבאר לעיל באורך, אשר עם העלאה הזו, נמצאים הרשימות דזו"ן, שהיו במקום מלכות דא"א, שנתעלו עתה למקום החזה דא"א, כי שם עומדים עתה היסוד והעטרה שלו, כנ"ל. והנה ידעת, ששם במקום החזה, נמצאים ב' אהי"ה התחתונים דההי"ן עד הטבור, כנ"ל, וע"כ נכללו הרשימות דזו"ן באותם ב' אהי"ה דההי"ן, והם שהעלו אותם למ"ן לב' אהי"ה העליונים דמילוי יודין, העומדים במלכות דמו"ס שהוא הגרון בסוד אחה"ע, ואז נעשה הזווג דחין וגרון, וירדה הטפה דמ"ד שה"ס יה"ו דמו"ס, אל הטפיים דמ"ן, העומדים שם בבחינת ב' אהי"ה פשוט העולים מ"ב, דהיינו בבחינת הכלים שלמעלה מטבור כנ"ל באורך, וע"כ יכלה הטפה דמ"ב של המ"ד, להתערב יחד בטפיים דב' אהי"ה דפשוט, כנ"ל. ואז ירדו משם ליסוד דא"א, העומד במקום החזה, שעליו מלביש הפה דישסו"ת, שהוא עתה בכללות בחינת היסוד דאור"א וישסו"ת שנעשו לפרצוף אחד, וקבלו או"א את ג' הטפות הנ"ל, ונזדווגו עליהם והוציאו לזו"ן בבחינת עיבור. כמ"ש עוד לפנינו.

קמז) מה שהיה בתחילה ראש התבונה, הוא עתה הבנין והיסוד של כללות ב' הפרצופים, בהיותם פרצוף א' לבד: צריכים

התבונה, היה תחילה במה שהוא עתה שליש התחתון של ת"ת, אשר הוא מקום הבטן של הכללות עתה.

קמח) ונמצא כי מקום זווג או"א, עתה הוא בבטן של הכללות, שהיה מתחילה נקרא ראש התבונה, וכמעט שמקום זה הוא בפי התבונה. ובה תבין איך תמיד אנו קוראים אל התבונה, אם הבנים, כי בראשה היה בחינת עיבור הבנים כנזכר.

קמט) ודע, כי פעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל, כי או"א עילאין נתלכשו ממש תוך יש"ס ותבונה תתאין, ובמעי תבונה זו היה העיבור. ונשלים דרוש ראשון, ועמו יתיישב גם דרוש הזה שכתבתי ששמעתי

אור פנימי

אורותיהם בזמן הסתלקות א', עד הטבור. אלא רק מטבור ולמטה, נשאר עוד בלי מילוי, שע"ב וס"ג אינם מגיעים לשם, כנ"ל. ולפיכך, נשתלשלו ויצאו ע"ס דנקודים, וכן כלוהו פרצופי אבי"ע דעולם התיקון, כדי לחזור ולמלאות מקום זה דנה"י דא"ק.

והנה לפי המתבאר, תראה שאין כאן שום חסרון אלא רק בבחינת זו"ן דא"ק שמטבור ולמטה, וכבר ידעת אשר מדת זו"ן היא רק אור החסדים עם הארת חכמה, דהיינו במדת זו"ן דאו"י, כנודע. וע"כ מדת כל הפרצופים דאבי"ע הבאים להשלמתם, אינם צריכים יותר רק חסדים בהארת חכמה. אמנם ודאי יש גם קומת כתר וחכמה בהם, כמו בפרצופי א"ק, אלא שאינם מאירים מבחינת אור החכמה בעצם, אלא בבחינת הארתם לבד. דהיינו באותו שיעור הצריך להשלמת הלמטה מטבור דא"ק, כנ"ל. והנה נתבאר כי כמו שהע"ס מתחלקות, לה' בחינות של אור החכמה, הנקראים כח"ב זו"ן, ולה' בחינות של אור החסדים הנקראים חג"ת ג"ה. כן מתחלקים הפרצופים בכללם: אשר ה"פ א"ק, הם מבחינת אור חכמה. וה"פ שמנקודים ואילך, הם מבחינת אור חסדים בהארת חכמה. ועד"ו ממש, מתחלקים ג"כ בפרטם: כי ג' פרצופים הראשונים דכל

בינה מחויבת לקבל אור החסדים מן הכתר וע"כ פנתה אחוריה לחכמה.

וכבר ידעת, ההפרש הגדול מן פרצופי א"ק עד הנקודים, אל הפרצופים שמנקודים ואילך, אשר פרצופי א"ק נמצאים ע"ס שבהם, מבחינת כח"ב זו"ן דאור חכמה. והם מסתיימים בטבור דא"ק. אבל מנקודים ואילך בכל אבי"ע דעולם התיקון, הנה ע"ס שבהם, נבחנו רק לבחינת כח"ב זו"ן דאור חסדים, ואע"פ שיש בכל פרצוף כתר חכמה גם כן, אמנם הם מתולים בהפרצוף בבחינת שורשים, כדי להשפיע הארת חכמה בחסדים, דהיינו באותו הכמות ואיכות שהיו אל הזו"ן דפרצופי א"ק. באופן אשר קומת הכתר שבפרצופי נקודים ואצילות שוה לבחינת זו"ן דפרצוף הכתר אשר בא"ק, דהיינו מטרם הסתלקות א' שהיה בו. וכן קומת חכמה, שוה לזו"ן דחכמה שבפרצופי א"ק. וכו'. כמ"ש בחלק ז' ע"ש. וטעם הדבר, כי כל ענין השתלשלות הפרצופים באים בסבת חסרון, אשר כל תחתון ממלא ומשלים את העליון שלו, כנ"ל באורך, וכיון שא"ק נשלם בשלימות עד הטבור שלו, בסוד מילוי, ומילוי דמילוי, כנ"ל. כי ב' בחי' המילויים האלו, שהם הע"ב והס"ג שלו, חזרו ומלאו את הכלים שלו, אחר הסתלקות

פעם אחרת. והענין, דע כי דרך כל האורות העליונים, נשאר רישומם קיים תמיד לעולם, אף אחר הסתלקותם. וזכור הקדמה זו.

קנ) ונמצא, כי אף גם עתה, שנעשו בינה ותבונה פרצוף א', לא מפני זה נתבטלו הג' בחי' ראשונות, שהיו בהם בעת התחלקם לבי' פרצופים הנ"ל, שהם יסוד הבינה, ויסוד התבונה, ומקום החתך. ונמצאו עתה שלשה מקומות ראויים לעיבור. (ונלע"ד חיים כי מקום החתך הוא היסוד של עתה של הכללות באופן שכולם מקום יסוד: השנים, יסודות ישנים, והא', יסוד חדש).

אור פנימי

כן הוא עוד מהע"ס דאו"י, שהשפעה ראשונה מקבלת חכמה דאו"י, והשפעה שניה של חסדים מקבלת בינה דאו"י. ועם זה יתבאר לך ההפרש מחג"ת דא"א דאצילות, אל הג"ר שלו. כי הג"ר דא"א, המה מלבישים לתג"ת דעתיק עד החוה, וע"כ נבחנו הג"ר דא"א לעצמות אור החכמה, שה"ס חכמה סתימאה. אמנם חג"ת דא"א, שהם מלבישים מחוה דעתיק ולמטה, דהיינו על גה"י שלו, ששם השפעת אור חסדים, ע"כ כבר נבחן שם א"א ג"כ לבחינת אור דחסדים, והבן. ובזה תבין ג"כ ענין הגרון שיצא לחוץ מראש שלו. כי הגרון הוא בחינת הבינה דא"א, שכל תפצה היא אור החסדים, וע"כ לא יכלה להלביש את תג"ת דעתיק, אשר שם השפעת אור חכמה, וע"כ יצאה לחוץ דהיינו למטה מחוה דעתיק, שהוא לבר מראש דעצמו, ואז יכלה לקבל חסדים מכתר, שהוא עתיק, כי מחוה ולמטה הוא מקום השפעת חסדים דעתיק. ולכן כל המקום הזה של חג"ת דא"א, שהוא מגרון עד הטבור בבחינת חסדים מכוסים, שאין מהם הארת חכמה. כי שם המקום המוכן להשפעת חסדים אל הבינה, וע"כ מכח שליטת הבינה, אשר נמצאת בבחינת אחורים אל הארת חכמה של ראש דא"א, ע"כ החסדים מכוסים, שפירשו, שאין הארת חכמה מתגלה בהם. שז"ס יסוד דעתיק המתלבש בחוה דא"א, שיסוד זה כולו רק להשפעת חסדים אל

פרצוף וכל עולם, הם ביחס אור חכמה שבאותו עולם או באותו פרצוף. וב' פרצופים התחתונים שהם זו"ן דאותו עולם ופרצוף, הם ביחס דאור חסדים בהארת חכמה. והנה כמו בע"ס דאו"י, הנה עיקר המשפיע הוא הכתר דאו"י, אשר משפיע אור החכמה לספירת חכמה דאו"י, ואור חסדים הוא משפיע לספירת בינה דאו"י, כנ"ל, הנה כן הוא גם בה' הפרצופים: כי פרצוף הכתר משפיע בחינת ע"ס דאור חכמה, לפרצופי הג"ר. והוא משפיע בחינת ע"ס לפרצופי הז"ת, מבחינת אור דחסדים בהארת חכמה. ולפיכך נבחן בכתר ב' מקומות, לב' מיני ההשפעות האלו, כי מבחינת חג"ת שלו, הוא משפיע אור החכמה. ומבחינת גה"י שלו, שמטבורו ולמטה, הוא משפיע חסדים. ונמצא בעת שמשפיע לפרצוף ע"ב, המיוחס לספירת חכמה דאו"י, הוא משפיע לו מבחי' תג"ת שלו. וכשמשפיע לפרצוף ס"ג, המיוחס לספירת בינה דאו"י, הוא משפיע לו מבחינת גה"י שבו. באופן שכמו שפרצוף ע"ב מקבל אור חכמה מחג"ת דפרצוף הכתר, כן פרצוף ס"ג מקבל אור החסדים מנה"י דפרצוף הכתר. ועם זה מיושב בפשיטות מה שעמדנו לעיל, על ענין הדילוג, אשר פרצוף הכתר דא"ק השפיע לס"ג שלו, כי שם היה עיקר ההשפעה לבחינת אור חסדים, כנ"ל. וע"כ השפעה זו שייכת לנה"י דפרצוף הכתר. כמבואר, ואין זה דילוג כלל, כי

קנא) והנה גם כנגדם יש בז"א ונוקבא תלת בחינות: א', הוא, האורות של הכלים שנתחלקו בעת שבירת הכלים, שירדו למטה בבריאה, והם עלו למעלה כנ"ל. ב', בחינות הכלים שנשברו וירדו למטה בבריאה. ג', בחינות רפ"ח הניצוצין הנקראים הבל דגרמי, שאלו הם ניצוצי אור, שנשארו בתוך הכלים הנשברים להחיותם כנ"ל.

קנב) והנה תלת בחינות אלו, עלו בסוד עיבור, בג' הבחינות דאמא. כיצד: במקום רשימו דיסוד דבינה, עלו שם האורות. ובמקום האמצעי של מקום החתך, עלו שם הרפ"ח ניצוצין דאור. ובמקום יסוד

אור פנימי

חכמה, אם לא יהיה שם קומת כתר וחכמה בג"ר של הפרצוף, ע"כ בהכרח שצריכים גם להשפעת עצמות חכמה בהפרצוף, אשר מעצמות זה, יגיע הארת חכמה אל החסדים. וע"כ צריכים ג"כ להשפעת חג"ת דכתר. הרי שצריכים לב' זווגים: א' להשפעת חכמה, מבחי' חג"ת דכתר, והוא נקרא זווג דנשיקין, והוא שייך רק בשביל ג"ר עצמם. וב' הוא זווג דיסודות, שהוא בחי' השפעת חסדים, מנה"י דכתר, שזה שייך בעיקר בשביל ז"ת. כנ"ל.

והנה בשעה שהארת הזווג דמוחין דע"ב ס"ג דא"ק מגיעים לנה"י דא"ק, ולעתיק דאצילות המלביש עליו, שאז מתבטלים הפרסאות שבפרצופי אצילות, כנ"ל, וחזרו עתיק וא"א לפרצוף אחד, דהיינו ששב א"א להיות עתיק, הנה אז מתחלק א"א עצמו לב' מקומות ההשפעה הנ"ל, שמבחינת חג"ת שלו משפיע אור חכמה לאו"א, והיינו על ידי זווג דנשיקין. ומבחינת נה"י שלו משפיע לזו"ן אור חסדים. אלא שגם לבחינת זו"ן, שעיקרם הוא אור חסדים, מ"מ הוא צריך ג"כ להקדם זווג דנשיקין, משום שאין מציאות זו"ן, אלא בחינת הארת חכמה בחסדים, וע"כ אפילו בשעת קטנות של הזו"ן, צריך ג"כ עכ"פ להכליל מהארת חכמה, וע"כ גם לזווג דנשיקין צריך כנ"ל באורך.

הבינה הוא עומד, ע"ד כתר דאורי' בהשפעה ב', שמשפיע רק חסדים בלי חכמה אל הבינה דאורי'. והבן וזכור היטב, ענין ב' מקומות השפעה, שנקבעו בפרצוף הכתר: חג"ת להשפעת חכמה, ומטבור ולמטה להשפעת חסדים.

ועתה מובן ענין הב' זווגים: זווג דנשיקין, וזווג דיסודות, שנתחדשו מעולם הנקודים ואילך. כי נתבאר לעיל, אשר עד עולם הנקודים, היו ה' פרצופי א"ק, מבחינת אור החכמה. אלא מנקודים ואילך, נבחנים העצמות של כללו פרצופים, שהם מבחינת חסדים בהארת חכמה. גם נתבאר, שעם זה נמצא אותו ההפרש גם בה"פ אלו ג"כ, כי ג"ר שבהם נבחנים לבחינת חכמה, בערך הז"ת שהם מבחי' עצמותם חסדים כנ"ל (תתקמ"ו ד"ה והנה) ולפיכך אותו ההבחן הנ"ל דב' מקומות ההשפעה שנעשה בפרצוף הכתר: שחג"ת שלו משפיעים חכמה לע"ב. ונה"י שלו משפיעים חסדים לס"ג. מתחיל רק מעולם הנקודים ואילך, דהיינו אחר שהתחיל התיקון לבחינת למטה מטבור דא"ק, שכל תיקונו הוא מבחינת חסדים בהארת חכמה, כי בחינת הה"פ דאור חכמה כבר קנו שלימותם, ע"י המילויים דע"ב ס"ג עד הטבור, וע"כ נקבע אז בחינת נה"י דכתר להשפעת חסדים. אלא כיון שאי אפשר שיתגלה בהפרצוף חסדים בהארת

התבונה, עלו הכלים. ודע כי אלו הג' הבחי' הם משז"ל, שיש תלת מדורות באשה, ג' חדשים במדור תחתון כו' ויתבאר זה היטב בפרקים הבאים.

קנג) גם צריך שתדע, כי כל בחי' מאלו התלת בחי' העיבור, שהם: שבעה, ותשעה וי"ב, יש בהם בכל אחד ארבע זמנים. והם, תחלה שלשה ימים ראשונים של קליטה. ב' הוא, עד סוף ארבעים יום ראשונים, שבהם נגמר צורת הולד. ג' הוא, עד סוף שלשה חדשים הראשונים, שבהם ניכר העובר. ד', עד תשלום שאר חדשי העיבור, להשלים תיקון הוולד עד שעת הלידה. והרי נתבאר כל זה בכללות.

אור פנימי

ההבחן בפרטיותם, כמו שביארנו אצל פרצוף הכתר דכללות ה"פ אצילות. וע"כ גם הם משפיעים מבחינת חג"ת שלהם את אור החכמה, ומבחינת נה"י שלהם את אור החסדים. ונמצא גם הם צריכים ב' הזווגים: דנשיקין, ודיסודות, לצורך אצילות זו"ן, ע"ד הנ"ל בא"א. אמנם נבחן בזווג היסודות עצמו, שיש שם ג' בחינות זווגים, שהם: יסוד בינה עלאה, ויסוד תבונה, ומקום החתך, שבין ראש התבונה לרגלי הבינה, וכל אלו הג' נכללים ביסוד הכללי דאו"א, אחר שישסו"ת נכלל ונעשו לאחד עם או"א. כי לפי התאם הגידול של הולד, כן מתעלים בחינות הזווגים. וע"כ המה נבחנו בג' מדרגות, שהם ג' המדורים שבדחז"ל, שמתחלה נבחן הזווג לבחי' חיצונית גמורה, שהיא במדת יסוד דתבונה, והיא לבחינת נפש דנפש, ומדה זו נקראת מדור א'. ואח"כ בג' חדשים השניים נבחן הזווג לבחינה פנימיות יותר מקודם, שהיא במדת מקום החתך, והוא המדור הב', וזהו לבחינת רוח דנפש. ולבסוף בג' חדשים אחרונים, נבחן הזווג לפנימיות גמורה, שהיא במדת יסוד דבינה עילאה, והיא המדור העליון, ששם מקבל תכלית שלימותו, דהיינו בחינת נשמה חיה יחידה דנפש. ואז הוא יכול לצאת משם למקומו עצמו.

והנך מוצא, שבחינת החזה דעתיק, ששם היה בחינת מקום החתך בין אור חכמה לאור חסדים, להיותו הסיום דבחינת חג"ת דכתר, כנ"ל. שהוא המבדיל בין הראש דא"א, ששם חכמה סתימאה עד החתך שבראש, ובין הגרון דא"א שהוא הבינה, שכבר היא באחרים על אור חכמה, והיא מקבלת רק חסדים מלמטה מחזה דעתיק, כנ"ל. הנה עתה נעשה לבחינת משפיע לאור חכמה, כי שם זווג דנשיקין דחך וגרון דא"א, המשפיעים חכמה לאו"א, כנ"ל, הרי שנעשה שם מקום יסוד חדש, דהיינו ליסוד דראש, המשפיע חכמה. ומקום החתך דאור החכמה, נתהפך ונעשה למקום משפיע לאור החכמה. ומכאן המקור להבחן בנקודת החזה, שיש שם בחינת יסוד פנימי, כמ"ש הרב בכמה מקומות. כי בעת ביטול הפרסא, נהפך פי החזה מבחינת מבדיל על אור החכמה, לבחינת משפיע לאור החכמה. שה"ס זווג דנשיקין דפה דא"א, אחר שנעשה לאחד עם פרצוף עתיק. כמבואר.

והנה נתבאר לעיל, שבשעת השגת המוחין לאו"א, על ידי הנשיקין דא"א, גם או"א וישסו"ת חוזרים להיות פרצוף אחד, כי גם הפרסא דבגוי מעוהי דאו"א ג"כ מתבטלת. והנה אז, יש בהם ג"כ אותו

* קנד) והנה נתבאר לעיל בדרושים שעברו, כי יש פרצוף בינה עילאה דאחי"ה דיודי"ן, ופרצוף תבונה דס"ג, ונדבר עתה בפרצוף תבונה דס"ג לבדה, אשר יש בה כח"ב וג' תבונות כנ"ל, וכבר נתבאר לעיל, כי החיצוניות העליון נעשה פנימיות בתחתון, וכל זה בבחי' כלים.

אור פנימי

החזה דא"א הוא מקום היסוד הכללי דא"א וישסו"ת, בעת ששבו שניהם להיות פרצוף אחד. כי אז הם בחינת פרצוף שלמעלה מטבור, ובהכרח שבחינת הסיום של קו האמצעי שלהם, הוא בחזה דא"א. וע"כ נבחן החזה דא"א לבחינת מלכות דראש דישסו"ת, שהחזה דא"א מלוּבש בפה דראש זה, ומסיים שם בחינת ג"ר דא"א, שגם ראש דישסו"ת הוא בכללם. אשר שם החסדים המה מכוסים מבחינת ג"ר דבינה, בסוד כי חפץ חסד הוא, ומשם ולמטה, דהיינו בז"ת שהם ישסו"ת, נמצאים החסדים מגולים. כנ"ל. הרי שהפה דישסו"ת מלביש על מקום החזה דא"א, ששם היסוד דא"א דכללות, דהיינו בשעה שנעשים שניהם לאחד, ותופסים כל המקום שמגרון דא"א עד הטבור, אז נמצא שם היסוד של או"א. שמתחלה היה שם הפה דראש של ישסו"ת, והבן.

וזה אמרו "כי הנה ראש התבונה היה תחלה במה שהוא עתה שליש תחתון של הת"ת, אשר הוא מקום הבטן של הכללות עתה" דהיינו כמבואר, שפה דראש היסו"ת מלביש במקום החזה דא"א, שהוא פי היסוד דא"א, ומשם עד הטבור דא"א נמשכים הע"ס דראש, הרי שהראש דישסו"ת הוא במקום שליש תחתון של או"א עלאין. שהם מלבישים עם הע"ס דראש שלהם מטבור דא"א עד היסוד דא"א. כמבואר. וזה אמרו "ונמצא כי מקום זוג או"א עתה הוא בבטן של הכללות שהיה מתחילה נקרא ראש התבונה, וכמעט שמקום זה הוא

אמנם תבין, שאין זה ג' מקומות של זוג ממש, בדומה לזוג דנשיקין וזוג דיסודות, אלא שהם כולם רק בבחינת היסוד דכללות הפרצוף, שהיא מקום הבטן של כללות הפרצוף. שבסיומו עומד היסוד, כנודע. אלא שיש שם ג' מדורים, כמבואר. וכבר נתבאר זה, שאין העליון מזדווג מבחי' המסך דעצמו לצורך התחתון, אלא מבחינת חיצוניותו, שמודד לו מבחינת מסך כזה, שהוא בהתאם להמ"ן של התחתון, כנ"ל באורך, ומבחינה זו נבחנו הג' מדורים והבן.

וזהו שהאריך כאן הרב, להורות לנו מתחלה את מקום יסוד הכללי, שבו נעשה הזוג וכל הבחינות דעיבור, מתחילתו עד סופו. וזה אמרו "כי מה שהיה בתחלה ראש התבונה, הוא עתה הבנין והיסוד של כללות ב' הפרצופים בהיותם פרצוף א"י כי ידעת שהחזה דא"א, הוא מקום התתך החוצה את ב' הפרצופים האלו, כי או"א להיותם בחינת ג"ר דבינה, שהגרון דא"א הוא הכתר שלהם, נמצאים בבחינת חסדים מכוסים מחזה ולמעלה דא"א. אבל ישסו"ת, להיותם בחינת ז"ת דבינה, שהם צריכים להארת חכמה, מוכרחים להמצא מתחת החזה דא"א, אחר שנפסק היסוד דעתיק, כי שם הוא המקום שאפשר להתגלות בחינת הארת חכמה, כנ"ל באורך. וכבר נתבאר לעיל אשר פי החזה דא"א, הוא בחינת הסיום של קו האמצעי, בערך הפרצופים דלמעלה מטבור, בדומה ליסוד שהוא בחי' הסיום על קו אמצעי בערך הפרצופים שלמטה מטבור. הרי שמקום

* ע"ת ח"א שער כ': שערו המוחין פרק ה'.

קנה) והנה זו"נ, אינן יכולים לקבל הארתן בבחי' נשמתן אלא באמצעות חיצוניות התבונה, שנתלבש תוך פנימיותן בסוד מוחין, כנודע. ואמנם יש כמה בחי' באורות הנשמה, והם נרנח"י. גם יש כמה בחי' תבונה וכמה בחי' בינה כו'. ונמצא, כי לפעמים יש בז"א ה' בחי' אורות נרנח"י הנ"ל כולם על ידי אמצעות חלק התבונה, ולפעמים כולם באמצעות הבינה, ולפעמים על ידי אמצעות א"א.

קנו) ואמנם דע, כי כשאנו אומרים שלוקחין כולם באמצעות תבונה, ר"ל וגם מישי"ס. וכן כשאנו אומרים שלוקחין על ידי הבינה,

אור פנימי

בחלק ט'. ע"כ ג' מקומות אלו המה ג' בחי' מסכים, שמדת הזווג נמדדת על ידיהם. אשר או"א מודדים לזו"ן בעת עיבורם, על פי המסכים האלו, מתא לעילא, בסוד ג' המדורים. כנ"ל.

וזה אמרו "וכנגדם יש גם בזו"ן תלת בחינות: א' הוא האורות וכו'. ב', בחינות הכלים וכו'. ג' בחינות הרפ"ח ניצוצין וכו'" כלומר שהכלים מקבלים בג' חדשים הראשונים, שאז הולד במדור התחתון בזווג דמסך מבחינת יסוד התבונה, המודד לו בחי' נפש דנפש, שהוא הארת כלים. והניצוצין מקבלים תיקונם בג' חדשים האמצעים, שאז הולד במדור אמצעי, שהוא בחינת המסך דמקום החתך, המודד לו קומת רוח דנפש, שהוא מספיק לתיקון הניצוצין, וז"ש, שבמקום האמצעי של מקום החתך עלו שם הרפ"ח ניצוצין דאור. ועלו, פירשו שנתקנו. ובג' חדשים האחרונים, מקבל הולד תיקון האורות, שהם בחינת ג"ר של העיבור, שהיא בחי' נשמה חיה יחידה דנפש, והיינו מבחינת מסך דיסוד הבינה עלאה, שנקרא מדור העליון. אבל אין לפרש, שהניצוצין מתחילים לעלות רק במדור האמצעי, שהוא בג' חדשים האמצעים, וכו'. שהרי גם בג' חדשים הראשונים שהולד הוא במדור התחתון, הנה כבר יש שם, אורות ניצוצין כלים. כי אז נכנסים בו ק"ב ניצוצין, גם אור הנפש

בפי תבונה" כמבואר, שפה התבונה הוא במקום החזה דא"א, שהוא מקום היסוד דאו"א עלאין, אשר בשעה, שהם ב' פרצופים, הרי הם מלבישים על כל המקום הזה, והוא נעלם בתוך הראש דיסוד"ת. וכשחוזרים לפרצוף אחד, נעשה שוב המקום הזה מגולה לבחינת שליש ת"ת התחתון, ופה דיסוד"ת חוזר ונעשה ליסוד של או"א. ששם מקום הזווג עתה, ושם סוד הבטן, שהוא מקום העיבור.

וזה אמרו "ונמצאו עתה תלת בחינות שיש באמא א' הוא בחינת היסוד של הבינה העליונה. ב' בחינת יסוד התבונה בהיותה נפרדת מהבינה. ג' מקום החתך שבין רגלי הבינה לראש התבונה" כי בהיותם ב' פרצופים, שנמצא המקום שמטבור דאו"א עד סיום רגליהם, מלובשים כולם בתוך יסוד"ת, הנה אז יש לאו"א בחינת תנה"י מיוחדים לעצמם, שהם למעלה מראש התבונה. ועד"ו יש ליסוד"ת בחי' תנה"י מיוחדים לעצמם. שהם ב' בחי' יסודות אמיתיים: דבינה עליונה, ושל התבונה התחתונה. ומלבד זה נבחן ג"כ המקום החתך שנמצא במקום הטבור דאו"א, ששם מסתיים ראש יסוד"ת, כנ"ל, ורגלי אמא עלאה הם בהכרח למעלה מראשם. והנה מקום זה הוא גם כן בחינת השפעה לתחתון, בדומה לבוצד"ק שבנקב החזה דז"א, המשפיע בחינת הקטנות אל הנוקבא, בעת היותה אב"א עם ז"א. כנ"ל

ר"ל וגם מאבא עילאה. ופירוש הענין הוא, כי הלא כל בחי' אלו הם נמשכין מזווג או"א, וא"כ צריך שבכל בחי' מאלו הה' שהם נרנח"י, יהיה בהם חלק או"א.

אור פנימי

דנפש. אלא הכוונה היא כלפי מדת התיקון, כמבואר לעיל.

וכמו שבארנו ענין הנרנח"י דנפש בהתחלקותם בכלים ניצוצין ואורות בג' המדורים, כן נבחן עוד בכל אחד מהם בחינת נרנח"י פריטים. כי גם יש בכלים לבד בחינת נרנח"י, דהיינו בחינת נרנח"י בנפש דנפש. וכן בניצוצין יש בחינת נרנח"י, שהם נרנח"י דרות דנפש. וכן באורות בחי' נרנח"י, שהם נרנח"י דג"ר. וזה אמרו "כל בחינה מאלו תלת בחינות העיבור וכו' בכל אחד ארבע זמנים, והם: תחלה ג' ימים ראשונים של קליטה, ב', הוא עד ארבעים יום, שבהם נגמר צורת הולד. ג', הוא עד סוף ג' חדשים ראשונים, שבהם ניכר העובר. ד', עד תשלום שאר חדשי העיבור וכו'". דהיינו כנ"ל, שג' ימי קליטה שבכל מדור, הוא בחינת נפש של המדרגה ההוא אשר שם. וארבעים יום הראשונים דבחינת הג' חדשים שבמדור ההוא, הוא בחינת רוח שבאותה המדרגה. ותשלום ג' חדשים שבכל מדור ומדור, הוא בחינת הנשמה חיה יחידה שבאותה מדרגה. וזמן הד' שהוא תשלום כללות העיבור עד שיהיה ראוי לצאת משם למקומו, שנקרא לידה, הוא בחינת נפש דרות המתחיל להכנס בו כמ"ש במקומו. שגם בחינה זו נוהג בשעת ההעברה ממדור למדור.

והנה מה שכתב הרב אשר ישסו"ת מלבישים רק שליש תחתון של ת"ת דאו"א, אין מכאן סתירה למ"ש במ"א, שישסו"ת מלבישים מחזה ולמטה דאו"א, שהוא ב"ש ת"ת דאו"א. כי עיקר ישסו"ת מתחילים מטבור ולמטה דאו"א, אלא הכתר שלהם מתחיל מחזה דאו"א, באופן, שאותו המקום מחזה עד הטבור, הוא שייך לכתר דישסו"ת.

ונודע, שכתר אינו נכנס בחשבון הפרצוף, וע"כ מדייק כאן מקומם של ישסו"ת מטבור ולמטה דאו"א.

וטעם הדבר הוא, משום שישסו"ת הוה, שסוד הבטן לתיקון העיבור נתקן בע"ס דראש שלו. הוא בחינת וא"ו של הוי"ה דס"ג, שיש בו לבד המילוי של הא', כנודע, שכל אותיות הוי"ה דס"ג הם במילוי יודין, חוץ מ'ו' שבו, שהיא במילוי א'. וכבר ידעת טיבה של הואו הוה דס"ג, שהיא השורש של הוי"ה שאותיות המילוי הם במילוי אלפין, שנקרא מ"ה החדש, שנקרא הדר ומהיטבאל, שהם זו"ן של אצילות כנ"ל (דף תתקי"ז ד"ה ועתה). עשה בכל ההמשך. כי מילוי אלפין פירוש, תיקון קוים הנעשה ע"י עלית ה"ת בעינים, שקו האמצעי שבא' מורה על הפרסא הנעשה מלמטה לגו"ע של המדרגה, שהוציא את אח"פ של המדרגה לחוץ ממנה, כנ"ל באורך. שעיקר תיקון הוה הוא רק לבחינת זו"ן, אמנם ג' הפרצופים הראשונים דאצילות, שנמשכים מסוד השם מ"ב, הם במילוי יודין, שפירושם ממסך דצמצום א', הנמשכים מהבחינה שכנגדם מג"ר של א"ק, המסתיימים למעלה מטבור, שאין בהם מצמצום ב' ולא כלום, כי עד הטבור דא"ק נבחן בשם עולם העקודים כנודע. והנה תיקון קוים הוה, מתחיל בעולם הנקודים, ששמה נתקנו רק בחי' ג"ר של הו"ת, שהם בדיוק אותו המקום שנקרא בטן דפרצוף ס"ג הכלול דא"ק, כי מקום הטבור דא"ק הפנימי הוא ג"כ מקום הטבור דס"ג דא"ק, כמ"ש בחלק ז'. אשר הטעמים דס"ג, שלא ירדו כלל למ"ה וב"ן דא"ק, הם נתפשטו עד הטבור דס"ג, שהוא משום שיש בהם חתלבשות של ע"ב, וע"ב מוכרח להסתיים על הטבור, כי אין אור החכמה

קנז) אך דע כלל גדול, כי הנפש לבדה כלולה מכל ה' נרנח"י, וכולם נפש לבד. ודוגמתן ה' בחי, וכולם נקרא רוח. וכן בנשמה וכן בחיה וכן ביחידה. ונודע, כי הו"א כולו נקרא רוח, ויש בו נרנח"י. ובנפש שלה, יש בה ה' בחינות נרנח"י, וכן הרוח כו'. באופן, שהם ה' בחי כל אחד כלולה מה' שהם כ"ה בחי, וכולם נקרא רוח לבד. וכן כ"ה בחי בנוקבא. וכולם נקרא נפש.

אור פנימי

לס"ג דא"ק, וע"כ גם הם, נמשכים הטעמים שבהם רק עד הטבור, מאותו הטעם הנ"ל, כי בחינת ע"ב אינה יכולה להתפשט למטה מטבור בשום פרצוף. וע"כ עד שם הוא בחינת י"ה דאו"א, שהם במילוי יודין, ומטבורם ולמטה עד סיום הת"ת, הם במילוי א', דהיינו הוא"ו דהוי"ה דס"ג, כי זה המקום מקבל התיקון קוים מהבחינה שכנגדו בס"ג דא"ק, ששם עומדים ג"ר דנקודים, וע"כ מתחיל הלבשת ישו"ת מטבורם של או"א ולמטה, שהוא הבטן דעיבור, הראוי לתקן את הו"ו הנכללים שמה בבטן ההוא, עם התכללות נה"י בתג"ת, שפירושו, עלית ה"ת בעינים שלו, ותיקון קוים, העושה אותו בסוד רשות היחיד, כנ"ל באורך. הרי ברור שאין ישו"ת יכולים להתחיל ממעלה מטבור דאו"א אף משהו, בדומה לג"ר דנקודים. ועם כל זה, בחינת ראש הא' של ישו"ת, שנקרא כתר דישו"ת, הוא מלביש מטבורם ולמעלה דאו"א עד החזה שלהם, דהיינו בדומה לראש הא' דנקודים, המלביש ג"כ מטבור דס"ג דא"ק ולמעלה עד החזה, אלא שה"ס הכתר ב"ן, שאינו מצטרף לפרצוף, משום שמסך שלו עומד בו מלמטה, ואין עביות המסך פועלת ממטה למעלה. כנ"ל (דף ת"ט ד"ה ג"ר) ולכן גם הוא נחשב עוד לעקודים, דהיינו שאין בו עוד מתיקון קוין. וע"כ הוא נבחן לבחינת כתר עליון של הנקודים, שאינו כלל בחשבון הפרצוף נקודים. ומכאן המקור אשר הכתר דב"ן, אינו מצטרף לפרצוף.

ותדע, שערך ישו"ת כלפי או"א באצילות, הם ממש, כערך פרצוף הנקודים, כלפי הס"ג דא"ק, לכל פרטיהם ודקדוקיהם. כי גם או"א אלו, הם קומת הס"ג באצילות, שיש בהם בחינת ע"ב דהתלבשות, בשוה

יכול להתפשט לעולם למטה מטבור של הפרצוף. אלא הנקודות דס"ג, שכבר אין בהם מבחינת ע"ב דהתלבשות, הם יכולו להתפשט למטה מטבור דס"ג, ולהתחבר עם המ"ה וב"ן דא"ק, כמ"ש שם באורך. וע"כ גם הג"ר דנקודים מתחילים רק מטבור דס"ג דא"ק ולמטה, ונמשכים עד סיום הת"ת, דהיינו בדיוק שליש התחתון של ת"ת דס"ג. וג"ר אלו דנקודים יצאו שם בתיקון קוים מה"ת בעינים בעת קטנותם, אבל לז"ת דנקודים לא נמשך תיקון זה, הרי שרק מקום הבטן דס"ג לבדו נתקן שם בתיקון קוין. והוא בחינת הואו דס"ג, אבל מבטן ולמטה, שהם הנהי"מ דס"ג לא נתקנו בתיקון קוין, וע"כ ה' אחרונה דס"ג אין בה מילוי א', אלא מילוי י', כנ"ל באורך.

ונתבאר שם, שראש הא' דנקודים יצא שם מטבור דס"ג ולמעלה, עד החזה דס"ג, אלא שאינו מצטרף לנקודים, משום שהמסך שלו נמצא למטה ממנו, ואין עביות המסך פועלת כלום ממטה למעלה. כנ"ל (דף ת"ט ד"ה ג"ר) ולכן גם הוא נחשב עוד לעקודים, דהיינו שאין בו עוד מתיקון קוין. וע"כ הוא נבחן לבחינת כתר עליון של הנקודים, שאינו כלל בחשבון הפרצוף נקודים. ומכאן המקור אשר הכתר דב"ן, אינו מצטרף לפרצוף.

ותדע, שערך ישו"ת כלפי או"א באצילות, הם ממש, כערך פרצוף הנקודים, כלפי הס"ג דא"ק, לכל פרטיהם ודקדוקיהם. כי גם או"א אלו, הם קומת הס"ג באצילות, שיש בהם בחינת ע"ב דהתלבשות, בשוה

קנח) אמנם דע, כי עדיין לא נכנסו שם רק בחי' נפש שבנפש דו"א, ולכן לא נתבררו רק הכלים, של החלק של הנפש שבנפש דו"א. כי כפי הנברר מן הנפש נתברר מהכלי. ולכן עדיין קומת גוף העובר

אור פנימי

שבוא"ו דס"ג. וע"כ א', זו היא כל השורש של מ"ה החדש המתקן את הב"ן, והבן היטב.

ועם זה תבין היטב מה שכייל לן הרב, שאין שום מציאות זווג באו"א לצורך הזו"ן, אם לא יתחברו או"א וישסו"ת לפרצוף אחד. והטעם הוא כמבואר, אשר ערך ישסו"ת כלפי או"א דאצילות, הוא ממש אותו הערך דג"ר דקטנות הנקודים, כלפי ס"ג דא"ק. וזכור כאן, שענין תיקון הקוים שיצא בג"ר דנקודים, הוא מבחינת התכללות ה"ת בעינים, וזה יצא רק בזמן הקטנות דנקודים, כנודע.

אמנם אחר שקבלו נה"י דא"ק את האור החדש דבקע לפרסא, והאיר אותו דרך הטבור דא"ק לג"ר דנקודים, שהוריד ה"ת מכתר דנקודים והשיב או"א לראש, הגה או נתיחדו ג"ר דנקודים עם כללות הס"ג דא"ק לפרצוף אחד, כי כל ההבדל שביניהם היה מכת הה"ת שנכללה בעינים דג"ר דנקודים, מה שלא היה זה למעלה מטבור דס"ג דא"ק, כנ"ל בדברי הרב (דף שצ"ו אות ו') כי הלמעלה מטבור, לא נתחבר מעולם עם הה"ת שבמ"ה וב"ן דא"ק. ונמצא עתה אחר שירדה ה"ת מעינים גם מג"ר דנקודים, הגה אין עוד מה שיבדיל בין ג"ר דנקודים לס"ג דא"ק, וע"כ נעשו עתה לפרצוף אחד, כנ"ל (דף תתקל"ו ד"ה גס) והנה אז אחר שג"ר דנקודים נעשו עם ס"ג דא"ק לפרצוף אחד, דהיינו שג"ר דנקודים נעשו לבחינת שליש תחתון דת"ת דס"ג דא"ק, ופה דנקודים נעשה לבחינת יסוד לפרצוף הכללי דס"ג, הגה אז השפיע יסוד דא"ק הפנימי, את הו' ונקודה, אל יסוד הכללי דס"ג דא"ק, שהיה מקודם זה בחינת פה של ראש דנקודים, שהוא ג"ר, ואז נדווגו בחינות או"א על המ"ן אלו דו' ונקודה, שהם טפת זו"ן

השרשים כנודע. ותקנו אותם, והולידו ז"ת דנקודים. כמ"ש שם. הרי שלא נודקק יסוד דא"ק הפנימי, לבחינת ג"ר של הקטנות דנקודים, כי המה אינם ראויים כלל לזווג, להיותם בבחינת קטנות, ומה גם עם פרצוף כתר דא"ק, אלא ש"סוד דא"ק נודקק רק לפרצוף ס"ג שלו, ורק למקום הבטן דס"ג, דהיינו שליש התחתון דת"ת, כמבואר, שהוא באותו מקום שהיה שם בתחלה הפה דאו"א דנקודים, ועתה הוא בחינת יסוד דס"ג דא"ק.

ועם זה מתבאר בפשטות גמורה, שאין ישסו"ת דאצילות, ראויים לקבל זווג מבחינת מ"ן דזו"ן, על ידי זווג מיסוד דא"א, בזמן היותם נפרדים מאו"א דאצילות, כי אז הם בבחינת קטנות, ואין יסוד דא"א מזדווג אלא בפרצוף הס"ג הכללי דאצילות שהם או"א. כמבואר לעיל, (דף תתקמ"ו ד"ה והנה כמו) שיש לפרצוף הכתר ב' מקומות השפעה, שהשפעת חכמה משפיע לע"ב. והוא מפה ולמטה שנקרא זווג דנשיקין. והשפעת חסדים, הוא משפיע לפרצוף ס"ג. שהוא מבחי' היסוד שלו עש"ה כל ההמשך. הרי שאין זווג ליסוד דכתר דאצילות עם או"א דאצילות, אלא אחר שישסו"ת ואו"א חוזרים לפרצוף אחד, שאז נה"י דא"א משפיעים לבחי' הבטן של פרצוף ס"ג, שיש שם התיקונים של המילוי א', כנ"ל. משא"כ בהיותם נפרדים, שעדיין יש הה"ת בעינים של ישסו"ת, הגה אינם ראויים לזווג כלל. והבן זה היטב.

המתבאר מכל האמור עד כאן, שבחי' העיבור דזו"ן בעולם האצילות, דומה לגמרי, לבחי' השפעת יסוד דא"ק את הו' ונקודה אל הפה דאו"א דנקודים, לכל דקדוקיהם ופרטיהם: הן מבחינת המזדווגים, והן

קטן מאד, עם היותו כלול מ"ס, ומרמ"ח איברים שלו, שהם מבחינת נפש שבנפש כנ"ל.

אור פנימי

מבחינת המ"ן שורשים של התהוות הזו"ן, והן מבחינת ב' הווגים של נשיקין ויסודות, וכו'. אלא, שיש כאן ב' ענינים נוספים: א' הוא, ענין התחלקות הכתר לב' פרצופים א"א ועתיק. ב' הוא, ענין הווג שלא נעשה על עצם המסך דעליון, אלא מבחינת החיצוניות שלו, שבוה נמצא, שמודד אל העובר את בחינותיו לאט לאט על סדר המדרגה, מראשית קטנותו, עד גמר גדלותו, דהיינו בהתאם לפי מדת המ"ן דזו"ן, שגם המה עולים בסדר המדרגה, כמ"ש זה בחלקים הבאים בע"ה. ועיקר החידוש שנתוסף כאן, על בחינת הווג דנקודים, הוא ענין תיקון קוים בבחינת ו"ק של הנה"י. כי בנקודים, שז"ת של פרצוף נה"י, שהם הו" ונקודה שהשפיע יסוד דא"ק לאו"א דנקודים, יצאו שם מבחי' עצם המסך דאו"א עצמם, ולא היה בהם בחינות קטנות כלל, אלא שיצאו תכף בכל גדלותם, מבחינת האור החדש דבקע לפרסא, דהיינו בלי תיקון קוים כלל כנ"ל, ע"כ היה בהם שביה"כ, כנודע. ולא נשאר שם, אלא בחינת ג"ר של פרצוף נה"י, שהם ג"ר דנקודים, מכח תיקון הקוים שלהם. ומהם נשאר שורש מספיק לתיקון המ"ה החדש, כי מהם נמשך סוד הבטן דאו"א, שה"ס וא"ו דהוי"ה דס"ג. כנ"ל. וכבר ידעת אשר בחינת היסוד, נתחדשה ע"י עיבור דזו"ן פעם שנית בבטן דאו"א דנקודים, כי אז יצאו גם בחינת ז"ת דפרצוף נה"י, בבחינת תיקון קוים, שע"י כך, יצא בחינת קו אמצעי, גם בנה"י עצמם, שנקרא יסוד. (כנ"ל דף תתקי"ז ד"ה והנך ע"ש כל ההמשך) וזהו עיקר החידוש שנתוסף כאן על הווג דנקודים, כי שם לא נתקן בפרצוף נה"י אלא רק מדת הנקבה, שפירושו, שנתקן לה תיקון קוים בג"ר דנה"י, שה"ס הבטן, שממש כל שורש הולדה דפרצופי

אבי"ע, שתיקון זה נעשה בבחינת הס"ג דא"ק, כנ"ל, שה"ס ג"ר דנקודים, שבעת גדלותם נעשה בהם בטן אל הס"ג. כנ"ל. ובבחינה זו לא שלט שם שביה"ה וביטול אפילו במשהו, כי כל הקטנות דג"ר אלו, דהיינו כל הבחינות שהיו בהם תיקון קוים, כל זה נשאר להם בתכלית השלימות, כנודע. שז"ס שנולדה בת תחלה. וז"ס בת תחלה סימן יפה לבנים, כי אם לא היה תיקון זה בעולמות, הנה לא היה כלל בחינת הבטן, שהוא שורש כל הולדה שבעולמות, וע"כ נבחן לשורש הבנים שבעולמות, והבן זה. ובעולם אצילות, נעשה תיקון קוים גם בז"ת שהוא הקו אמצעי דנצח הוד יסוד עצמם, שנקרא יסוד, ונקרא מ"ה החדש, וה"ס דזו"ן דאצילות, שנקרא מ"ה ומהיטבאל. והנה נתבאר ב' העקריות הנוספים כאן, על עולם הנקודים, שהם: א', התחלקות הכתר לב' פרצופים, וכן כל שאר פרצופי אצילות. וב', הוא ענין יסוד זכר שנתחדש כאן. אכן ביתר הענינים דומים זה לזה לגמרי.

כי תמצא שם, שאחר שהגיע אור החדש של הווג דע"ב ס"ג העליונים דא"ק, הוריד ה"ת מעינים דנקודים, וביטל הפרסאות, שהוא הווג דנשיקין שנעשה מתחלה, לתיקון ג"ר עצמם: שאור הווג דע"ב ס"ג דא"ק, יצא דרך הטבור דא"ק, והאיר אל הג"ר דנקודים, והוריד ה"ת מעינים דשם, שעם זה נתחברו ג"ר דנקודים עם כללות הס"ג דא"ק לפרצוף אחד, כנ"ל ע"ש. והנך מוצא, ענין זה ממש גם כאן, כי ע"י זווג דנשיקין של חיך וגרון דא"א, יצאה טפת הווג גם אל או"א, שע"י זה נתיחדו או"א וישסות לפרצוף אחד. וכבר ידעת, שערך או"א וישסות הם כערך ג"ר דנקודים עם ס"ג דא"ק. ע"ש. אלא שיש שינוי, כי שם יצאה

קנט) ואמנם הטפה הנ"ל, שהטילו או"א בחומר וצורה לצורך שאור של העיסה כנ"ל, נמשכה מבחי' החיצוניות של מלכות יש"ס ומלכות דתבונה. ובכל זווג וזווג שבזמן העיבור, היה נמשך ומתרבה אותו הטפה. באופן, שבהשתלם ימי העיבור, נגמר החיצוניות דמלכות הנ"ל כל י"ס שלהם לכנוס תוך זו"נ.

אור פנימי

טפת הזווג דא"ק דרך הטבור, וכאן יצאה דרך הפה דא"א. אמנם כשתדייק היטב, תמצא גם בזה שיש השואה ביניהם. כי נתבאר לעיל אשר חזה דעתיק מלוכש בפה דא"א בסוד מקום החתך בין אור החכמה אל אור החסדים, כי ע"כ נבחן חכמה סתימאה, לאו"א, והגרון לישסו"ת, כנ"ל בדברי הרב. (ועי' היטב לעיל דף תתקמ"ח ד"ה והנך מוצא) ונתבאר שם, שע"י טפת הזווג דע"ב, נתהפך פי החזה דעתיק, ממבדיל על אור החכמה, ונעשה למשפיע לאור דחכמה. ע"ש. הרי שגם כאן באצילות, אע"פ שנעשה הזווג דנשיקין בפה דא"א, מ"מ עקרו הוא מחזה דעתיק, המלוכש שם, הרי שגם באצילות, יצא האור המוריד לה"ת, דרך החזה דכתר כמו בנקודים דרך הטבור דא"ק, אלא משום שיש כאן ב' פרצופים

בכתר, נמצא זה המקום דחזה דעתיק, שהוא פה דא"א. גם יש לדייק, כי החזה דעתיק וטבור דא"ק הם ג"כ בחינה אחת, כי גם הטבור דא"ק, הוא בחינת מקום החתך. בין אור חכמה שבפרצופי הג"ר דא"ק שלמעלה מטבור, ובין ג"ר דנקודים שהם בחי' אור החסדים. כנ"ל. (דף תתקמ"ה ד"ה וכבר) הרי שמבחינת עתיק שהוא עיקר הכתר דנקודים, דומה הזווג דנשיקין דאצילות, לבחינת האור החדש שיצא דרך הטבור, לתיקון הג"ר דנקודים. וכן כל יתר הבחינות כמ"ש לעיל. והנה נתבאר לך המפתח, להבין עמו כל בחי' העיבורים של זו"ן, כי תשוה אותם לזווג פרצוף הכתר דא"ק עם הס"ג דא"ק. ושם לבך לזה, ויהיה לך לפתח עינים.

הסתכלות פנימית

שבאה עתה, אמנם כבר נסתלק הארת הזווג שלה, ואין בה אלא הארה מועטת, ע"כ האור דקומת חכמה מכה בהרשימו, כלומר, שנכנס ומאיר בכלי שלה, שמכח זה מוכרחת הרשימו להסתלק מהכלי, ולעלות ממעל לכלי בסוד תגין החופפים על האותיות, ואז נופלים ניצוצות מן הרשימו, כי הרשימו כוללת ב' מיני אורות: אור זך, ואור עב. כי כמו שכללות האור כולל אור ישר, ואור"ח. דהיינו בחי' אור"ח המתהפך ממעלה למטה ונעשה כלי ומלביש האור"ח, כן הרשימו שנשאר מאור הזה, כלול ג"כ מאור"ח ואור"ח, שהאור"ח נקרא אור הוך, והאור"ח נקרא אור העב, כדברי הרב (דף רכ"ב אות י') אמנם אור העב הזה, הנעשה לבחינת כלי ומלביש על אור"ח, הנה עדיין אינו כלי גמור, כדברי הרב (דף רמ"ו אות ב') כל עוד שהוא מחובר עם האור ישר. אלא אחר הסתלקות אור הוך למעלה, ונשאר אור העב למטה. כי אור העב, שהוא אור"ח אינו יכול לעלות לעולם, אלא שנשאר למטה, ואז נעשה אור העב לבחינת כלי. עש"ה. והנה זה אמור, בכללות אור העב שהלביש לכללות האור ישר. אמנם זה החלק של אור העב שנפרש מהרשימו ונשאר בכלי, מחמת הכאת הקומה של אחוריים בו, כנ"ל. הנה הוא עדיין לא נחשב לכלי ממש, כמו אור העב של כללות, והוא, משום שיציאת הרשימות לחוץ מן הכלי בסוד תגין, אינו נחשב ליציאה גמורה ולהסתלקות, כי זה הכלל, שרשימו אינה מסתלקת לעולם, אלא אע"פ שיצאה ממעל לכלי, הרי היא עוד מאירה לבחינת אור העב שלה, כי ע"כ נבחן בסוד תגין על האותיות, כלומר שמחברת בו ומאירה אותו, וע"כ אין אור העב של הרשימו נעשה עוד לבחינת כלי ע"י יציאת הרשימו מן הכלי, ונחשב עוד לאור גם עתה. וזה שמדייק הרב לכנותם תמיד בשם ניצוצות של אור, להורות שאין

(א) הנה הרב מחלק את ז' המלכים שירדו לבריא, על ג' בחינות שהם: אורות, ניצוצין, וכלים. גם מיחד להם ג' מקומות מיוחדים לתיקונם: שביסוד התבונה, מתקנים הכלים, ובמקום החתך, מתקנים הניצוצין וביסוד בינה עלאה, מתקנים האורות. (דף תתקמ"ז אות קנ"ב ע"ש) וצריכים להבין ענינם. ובעיקר צריכים להבין ענין הניצוצין, אשר כל ענין הבירורים, והעלאת מ"ן, ועבודת הצדיקים להעלות מ"ן, סובבים עליהם. וע"כ צריכים להבין אותם היטב, א' מה מהותם של אלו הניצוצין. ב' מה ענין מספרם. ומה גם שמוצאים לכאורה סתירות בדברי הרב בדבר המספר, כי לפעמים אומר שמתבררים ועולים ש"ך ניצוצין, ולפעמים אומר שהם רק שט"ו ניצוצין, ולפעמים שהם רפ"ח ניצוצין. שכל אלו המספרים המה עיקרים גדולים וצריכים להבינם במקורם.

(ב) ותחלה נבאר את מהותם של הניצוצין, שעליהם אומר הרב שנפלו עם הכלים הנשברים לבי"ע כדי להחיותם. והנה באמת כבר פירש אותם הרב היטב עוד בעולם עקודים (דף רכ"ט אות י') שאומר שם, שהרשימות והאור חוזר היורד, מכים זה בזה, ואז נולד מביניהם ניצוצות של אור, מבחינת אור חוזר, שהוא דין, והוא גרוע מאור הרשימו שהוא רחמים. עש"ה. ונתבאר שם באור פנימי, כי האור מניח אחריו רשימו בתוך הכלי אחר הסתלקותו משם, למשל אם הוא קומת כתר, מניח הוא רשימו בתוך הכלי מן בחי"ד, שהיא קומת כתר, והנה אח"כ כשנעשה הזווג על העביות הנשארת בהמסך שהוא בחי"ג, ויוצא עליו קומת חכמה, הנה אותה הקומה שיצאה עתה כיון שהיא חשובה הרבה מן הרשימו, מבחינת מה שבאה מהארת זווג, משא"כ הרשימו, הגם שמדת קומתה גבוה מן קומת חכמה

ראש, המתפשטים לעשר כלים מניה וביה ממעלה למטה, להלביש את האו"י עד הטבור. שאחר הסתלקות האורות מהם, שהם אינם עולים למעלה להיותם בחינת עביות, הנה אז נעשו לכלים, אמנם מטרם ההסתלקות של האו"י מהם, המה מעורבים כאחד עם האו"י, ואינם נחשבים כלל לבחינת כלי אלא לאור גמור. עש"ה. שמשום זה יש חילוק גדול בין אור העב של הרשימו עצמה, ובין אור העב דכללות הע"ס שבמדרגה, כי אור העב דכללות הע"ס, נעשה לכלי תכף אחר הסתלקות הע"ס דאו"י מהם. אמנם אור העב של הרשימו, לא נעשה לכלי גם אחר יציאת הרשימו משם, שהוא משום, כי אע"פ, שגם הרשימו יצאה בהכרח מן הכלי שנפלה לבי"ע, כדי שלא תתבטל מתורת רשימו, מ"מ עדיין הוא חופפת ומאירה לכלי בסוד תגין על האותיות וע"כ אין יציאת רשימו מכלי נבחן להסתלקות גמורה המוסיף עביות על העביות דאור העב ועושה אותו לבחי' כלי, אלא שהוא נחשב עדיין לבחינת אור, אלא אור העב, שהוא או"ח ולא או"י, גם אין בו מבחי' ג"ר כלום, אלא מבחי' אור חסדים שהופרשו מן אור חכמה לגמרי, שכל שורשם הוא מבחינת תג"ת, ממה שנעשה לכלי קבלה מבחינת התפשטות המסך דראש עד הטבור כנ"ל. ונבחן ע"כ ערך הניצוצין כלפי הרשימו, כדוגמת אור חסדים כלפי ג"ר, כי כל מה שיש שם מבחי' ג"ר, נקרא אור הוך שברשימו, והוא נשאר בהכרח באצילות, כי אור שיש בו משהו מבחינת הארת חכמה לא יוכל לירד למטה מגבול הקו, שהוא בחינת הסיום של הפרסא מבין אצילות לבריאה, אלא רק אור העב של הרשימו, שהוא בחינת אור חוזר, ובחינת אור חסדים, הוא שיכול לירד עם הכלי לבי"ע, משום שעל אור חסדים לא היה צמצום, כנודע. באופן, שיש להבין כאן ב' חלקים של רשימו: א', הוא הארת האצילות וג"ר הכלול ברשימו, שזה נשאר באצילות. וב', הוא בחינת אור חוזר ואור

עליהם שם כלי כמו על האור העב של כללות הנ"ל, כי האו"י של כללות הקומה נסתלק לגמרי ועלה לשורשו, ונשאר אור העב למטה בלבדו בלי שום הארה ממנו. מה שאין כן אור העב שנפרש מהרשימו מחמת ההכאה הנ"ל, ונשאר לבדו בכלי, הנה אור הרשימו עדיין דבוק בו, וכיון שהוא דבוק בו, הוא נחשב עוד לבחינת מעורב עמו, כנ"ל (דף רמ"ו אות ב') כי כל זמן שהאור חוזר דבוק עם אור הישר, מטרם שנסתלק, הנה האו"ח מעורב עם או"י בלי שום הכר ביניהם. עש"ה.

ג) והנה שם בעקודים היה ב' מיני ניצוצין: א' בחינת אור העב מהרשימו, שנשאר בכלי אחר יציאת הרשימו משם, מפאת הארתה של הקומה החדשה דאחורים הנמוכה ממנו. כנ"ל, ועוד יש שם בחינת ניצוצין מן האור העב שנשאר אחר הסתלקות הארה דקומה החדשה מן הכלי, אשר בחינת אור העב של הקומה החדשה אינו יכול לעלות עם האור המסתלק, ונשאר גם הוא בכלי בסוד ניצוצין. כמ"ש שם, אשר מניצוצין שנשארו מבחינת הרשימו, נעשה אח"כ הכלים דזכרים, ומניצוצין שנשארו מהקומה החדשה נעשו אח"כ כלים דנקבות, ע"ש. אמנם כאן בנקודים, לא היה אלא בחינת הניצוצין שנשארו אחר יציאת אור הרשימו מן הכלי, בעת שנשבר ונפל לבי"ע, אמנם בחינת הניצוצין דהסתלקות הקומה דאחורים אין כאן, משום, כי אחר הסתלקות האור של הכלי, הנה תכף נפל לבי"ע, ולא היה לו זמן שיקבל ההארה של הקומה השניה של אחורים, שיצאה אחריה. ונמצא שיש כאן, רק בחינת אור העב שאינו יכול להסתלק ולעלות עם אור הרשימו, כנ"ל, אלא שהוא נשאר בכלי, וע"כ האור הזה ירד יחד עם הכלי לבי"ע.

ד) והנה נתבאר היטב, מהותם של אלו הניצוצין שנפלו עם הכלים לבי"ע בעת שבריתם, שהם בחינת האו"ח והמסך של

חסדים שיש ברשימו, שזה ירד לבי"ע, ונחשב שם ג"כ לבחי' הרשימו המחיה את הכלים במקומם בבי"ע. וערכם זה על זה הם כערך חג"ת על חב"ד. והבן.

ה) עוד בחינה אחת יש להבין באותם הניצוצין, שהוא עיקר בחינת הנושא למדת העביות שבמדרגה שנתבטלה או שנשברה. כי בעת הזדככות המסך ועליתו למעלה בזמן השבירה, הנה רק בחינת המסך נזדככה מעביות שהיה כלול בו, אמנם העביות עצמה לא נאבדה, אלא שנשאר בבחינת חלק אור העב של הרשימו. כי ע"כ אח"כ בעת שהמסך עם הרשימות נכללים בזווג דראש דעליון, אשר הרשימות מקבלים משם בחינת המסך דעליון, הנה תכף מעלים אליהם בחינת העביות הנשאר באור העב של הרשימות, שהעביות היא מתחדשת עם תיקון המסך, ואז יכולים הרשימות והמסך לעשות הזווג עם אור העליון במקומם עצמם, אחר שיוצאים מהתכללות דעליון, כמ"ש בחלקים הקודמים, בפרצופי א"ק. אמנם שם לא היה מרחק גדול בין אור העב של הרשימו ובין אור הו"ק של הרשימו, כי שניהם נשארו בתוך הכלי ביחד. אבל כאן בשביה"כ, הנה נעשה ביניהם מרחק גדול מאד, כי אור הו"ק נשאר באצילות. ואור העב שהם הניצוצין ירדו לבי"ע. כנ"ל. ועכ"ז גם כאן, בשעה שהרשימות עולים ונכללים בעליון בהזווג שלו, והמה מקבלים שם תיקון מסך ע"י התכללות בהמסך דעליון, הנה הם מעלים אצלם את העביות מהניצוצין שלהם דבי"ע, והעביות מתתקנת במסך דעליון, עד שראוים לזווג דהכאה עם אור העליון מכח עצמם, ואז הם יורדים למקומם באצילות, ומזדווגים שם מבחינת עצמם, ע"ד שנתבאר בפרצופי א"ק. הרי שכל בחינת הגדלות של הפרצוף טמון בניצוצין שירדו עם הכלים לבי"ע, כי כבר ידעת, שכל גדלות הקומה תלויה ונמדדת במדת העביות שבמסך.

ו) ובה תבין שכל ענין גדלות הקומה

שבפרצופי אצילות תלוי ומדוד בשיעור הניצוצין המתבררים ועולים מבי"ע, כי בהם כל העביות אשר המסך של המדרגה מתקן עמהם. ובהעלות שיעור ניצוצין בעביות של בחי"א. אין שם אחר תיקון המסך רק קומת ז"א. ובהעלות ניצוצין בשיעור עביות דבחי"ב. הנה אחר תיקון המסך בהם, הם מוציאים קומת בינה. וכו' עד"ו. הרי שכל שיעור קומה שבפרצופי אצילות תלוי במדת הניצוצים שמעלים ומבררים מבי"ע.

ועם זה תבין סוד העיבור, כי אע"פ שאלו ג' בחינות הנ"ל, דהיינו: הרשימו שנשאר באצילות, שהוא בחי' אור הו"ק שבו. והרשימו שירדה עם הכלים לבי"ע, דהיינו בחינת אור העב שבו. והכלים עצמם של המדרגה. אשר מכח גו"ע דתחתון, בכל ג' הבחינות הנ"ל, הדבוקים באח"פ דעליון בכל ג' הבחינות דאח"פ הנה הם נמשכים ועולים לאצילות, עם אח"פ הללו, עכ"ז אינם ראויים לזווג עם אור העליון מטרם שיקבלו את תיקונם, כי בצאתם מתוך הקליפות שבבי"ע, הנה הם מעורבים עוד בה"ת, כלומר בבחי' העביות דבחי"ד, שבחי' המסך שלה אין עוד באצילות, כמו שידעת, שאפילו בחינת הכתר דאצילות אין שם אלא בחי"ד דהתלבשות, ולא כלל מבחי"ד דעביות. גם ידעת שעביות זו דה"ת הנ"ל, נתערבה בכל ספירה וספירה של ז' המלכין קדמאין, שזה היה סבת השבירה. וע"כ התיקון הראשון אשר צריכים לתקן, הוא, הפרשת העביות דה"ת מניצוצין אלו, דהיינו מבחי' העביות דה"ת, שאין מסך נהוג בה עוד, מזמן הזדככות דגוף דפרצוף הכתר דא"ק, שנעלמה בחינה אחרונה מן המסך, והיא לא חזרה ונתחדשה גם בפרצופי נקודים. כמ"ש שם. ומלבד התיקון הגדול האמור, צריכים עוד לתיקון חשוב מאד. שהוא לשתף מדת הדין במדת הרחמים, שה"ס עלית ה"ת בעינים, שב' ההי"ן: ה"ר וה"ת מתחברות יחד, כנודע. אשר זולת השותפות הזו לא היה ענין השכר ועונש מתגלה

מכנה תמיד את הרשימות בשם אורות. ואור העב של הרשימות, שהם בחינת הרפ"ח ניצוצין שירדו עם הכלים לבי"ע, כנ"ל, הנה נתבאר, שהם בחינת אור חסדים ולבושי חג"ת עד הסבור. ולפיכך המה מקבלים תיקונם מבחינת חג"ת דאמא, וז"ש שבמקום החתך עלו שם הרפ"ח ניצוצין. וכבר ידעת שמקום החתך, הוא בחינת החזה דכללות, ששם הוא הזווג דחג"ת. הראוי לתיקון הניצוצין, כנ"ל. והכלים מבחינת עצמם, הם מתתקנים בהארת נה"י, כי זית דנקודים, בעת שיצאו מהסתכלות עינים באח"פ, לא היו להם אז רק הארת הנה"י, כי או"א דנקודים היו אז בבחינת אח"פ שירדו לבחינת חג"ת, ולא נשאר לזית דנקודים אלא הארת נה"י, הנקרא שם בדברי הרב, בשם הארת כלים. הרי שהכלים מתתקנים בנה"י. וז"ש, שבמקום יסוד דתבונה עלו הכלים. דהיינו בחינת נה"י, כי התבונה היא בחינת נה"י דאמא. באופן שג' הבחינות אורות ניצוצים כלים, מקבלים תיקונם מג' יסודות מיוחדים: הכלים מקבלים מיסוד דבחינת נה"י, והניצוצין מקבלים מיסוד דבחינת חג"ת, שנקרא חזה. והאורות שהם הרשימות, מקבלים מיסוד דבחינת ג"ר. שנקרא יסוד דבינה. ועם זה תבין ג"כ דברי הרב לעיל (חלק ח') אות ב' וג'). שאומר שם שהרשימות, שנקראות אורות, עלו למ"ן לג"ר, ונעשו שם ג' גו ג'. וכלים עלו לבחינת נה"י דשם. ונתקנו ג' גו ג'. כמבואר.

ט) הנה נתבאר היטב, מהותם של אורות ניצוצין כלים. גם ענין תיקונם המחויב לג' יסודות שבאמא: שרשימות שהן בחינות ג"ר, צריכות ליסוד דג"ר דאמא, וניצוצין שהם בחינת חג"ת, צריכים ליסוד דחג"ת דאמא, שהוא בחינת החזה, שנקרא מקום החתך. וכלים שהם בחינות נה"י צריכים ליסוד דנה"י דאמא, שהוא בחינת יסוד דתבונה. ועתה נבא להבין את המספרים: ש"ך, שט"ו, ורפ"ח האמור

בעולמות, גם ענין גילוי שמותיו יתברך, שעליו סובבת כל הבריאה, גם אלו לא היה להם מקום להתגלות. ולפיכך מטרם שהניצוצין מקבלים אלו ב' התיקונים הנ"ל, אינם ראויים עוד לשום זווג כלל, והתיקונים האלו הם מקבלים בסוד העיבור.

ז) ולפיכך צריכים לכל אלו הבחינות המרובות האמורות בסוד העיבור, שפירושו התכללות התחתון בזווג דעליון, אשר בז"א יש ג' בחינות עליון, שהם: א"א, ואבא, ואמא. כמ"ש בפנים. ותדע שרוב התיקונים הבאים בעיבור, הוא לתקן ב' תיקונים העיקריים הנ"ל, כמ"ש בחלק י"א, בע"ה. ואע"פ שעיקר מקבלי התיקון הם בחינות הניצוצין, כנ"ל. עכ"ז גם ב' הבחינות האחרות, שהן: הרשימות, דהיינו אור הו"ך שברשימו שנשאר באצילות. גם הכלים, שהם בחינת או"ה, דהיינו אור העב שנשאר למטה מכל הכללות דע"ס, וכן הכלים ישנים דס"ג, ששמשו בז"ת דנקודים וגם הם נפלו לבי"ע. הנה גם הם צריכים לאותם ב' התיקונים הנ"ל. באופן שג' בחינות צריכים תיקון, שהם נקראים בדברי הרב: אורות, ניצוצין כלים. שאור הו"ך שברשימו הנשאר באצילות, נקרא אורות, ואור העב שברשימות שירדו עם הכלים, הן נקראות ניצוצין, וג' הם הכלים כנ"ל.

ח) וז"ש הרב "והנה ג' בחינות אלו עלו בסוד העיבור בג' בחינות דאמא. כיצד: במקום רשימו דיסוד דבינה עלו שם האורות. ובמקום האמצעי של מקום החתך, עלו שם הרפ"ח ניצוצין דאור. ובמקום יסוד דתבונה עלו הכלים" דהיינו כמבואר, שכל אלו ג' הבחינות צריכים תיקון. ונודע שכל בחינה מקבלת מבחינה שכנגדה בעליון. ולפיכך כיון שהרשימו היא בחינת ג"ר שנשאר ברשימו מן כללות האור שנסתלק, כנ"ל, ע"כ היא צריכה לקבל תיקונה מבחינת ג"ר של אמא, הנקראת בינה. וז"ש במקום רשימו דיסוד בינה, עלו שם האורות. וכבר ידעת, שהרב

בניצוצין. אמנם צריכם לדעת מקודם בידיעה מקורית את ענין ה"ג מנצפ"ך, האמור ביסוד דאמא. גם ענין החמשים שערי בינה מה הם. והנה הרב פירש את החמשים שערי בינה, שהם ה"ג, וכל גבורה כלולה מעשר, הם חמשים. (עי' שעה"כ ופע"ח בברכת העומר. ובכ"מ) והנה לפי זה נמצא, שה' גבורות, ומנצפ"ך, וחמשים שערי בינה, הם ענין אחד, וא"כ חילוף השמות בהם למה לי.

אמנם בע"ח שי"ג פי"ג, מבאר אותם יותר, וז"ל, "נודע כי ענין נ' שערים שיש בבינה, לפי שהוא ענין מ"ב הנ"ל שיש בבינה. ולפי שהוא ז' שמות שבשם מ"ב אותיות, ועם ז' שמות עצמם, הרי מ"ט. ויש שער הנ' הכולל כל המ"ט, והוא כתר עליון שבהם, הרי נ' שערי בינה. ובוה אל תתמה, אם שער הנ' הוא לבדו כתר כי הרי הוא כולל כל המ"ט שערים, ואינו חלק שער פרטי. והנה לא נדבר עתה בענין כללות ה' שמות, שעמהם הם מ"ט, ועם הכולל הם נ', אבל נדבר בשם מ"ב עצמו וכו'. אבא טמיר וגניז יתיר, לכן הכתר של אמא כלול באבא, כי שער המ"ב העליון שהוא כתר שבה, כלול באבא, נמצא כי נשארים מ"א לבד באמא, וג"מ באבא. וז"ס ג"ם צפור מצאה בית וכו'. וז"ס כי אם לבינה תקרא, כי הבינה נקרא א"ם, מפני שחסר ממנה הכתר, והוא נכלל באבא, ולכן לעולם הבינה נקרא א"ם. והבן זה". עכ"ל. ע"ש בהמשך שמקודם זה, בענין ביאור המ"ב בסוד: פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי.

(י) והנך רואה איך קא טרח לן הרב לבאר היטב את הנ' שערי בינה, מכל הצדדים שבהם: הן מצד השם מ"ב, דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי הנוהג באמא עלאה מבחינת ג"ר שבה. והן מצד השם מ"ב של ז' פעמים ו' אותיות, המרוזים בר"ת של אנא בכח, הנוהג בישסו"ת מבחינת ז"ת דבינה. דהיינו חמשים בג"ר דבינה, שיש בהם שם

המ"ב בשלימות ג' הפרצופים הראשונים דא"ק, שאינם צריכים תיקון, כנ"ל בביאור שם מ"ב ע"ש. וחמשים שערי בינה בז"ת שלה, שהם ישסו"ת, שמצד האורות כבר אינם נכללים בשם מ"ב, להיותם למטה מסיום קו האמצעי דא"א, מבחי' אורות שלמעלה מטבור שלו, שהוא מקום החזה כנ"ל באור פנימי. שמחזה דא"א ולמטה כבר נחשב למטה מטבורו, והוא בחינת זו"ן דא"א, אשר המילוי שלו חסר גם בנה"י דא"ק, וע"כ כל התיקונים דאב"ע סובבים למלאות את החסרון הזה, כנודע. ע"ש. אמנם כיון שישסו"ת הזה עדיין נמצא למעלה מטבור דא"א, כי מקומם מחזה עד הטבור כנודע. אשר מצד הכלים נבחן כל המקום הזה שמחזה לטבור עוד בבחינת שם מ"ב, כי סיום הרגלים של הקצוות דפרצופים שלמעלה מטבור נמשכים עד הטבור ממש, כי רק בחינת יסוד שלהם מסתיים בחזה, לפיכך עדיין יש להם השלימות דמ"ב מצד הכלים. אלא שמ"ב זה דכלים, כבר הוא עומד בסוד ז' פעמים ו' אותיות דאנא בכח. שהם בחינת ו' ספירות תג"ת נה"י דו"א, משום שמבחינת האורות אין שם ג"ר, אלא בחינת זו"ן לבד. כמבואר. ומכאן תדע סוד השם מ"ב דו"פ ו' אותיות, הנאמר בזו"ן, שהוא ג"כ מבחינת ישסו"ת הנ"ל, שהוא רק בחינת מ"ב דכלים, אבל לא באורות.

(יא) ותדע שזהו מקור ההתחלקות של אמא עלאה לב' פרצופים בינה ותבונה, מה שלא נמצא כזה בספירה אחרת. כי יש מרחק גדול מן ג"ר שבה לז"ת שבה, שג"ר שבה נחשבים לשם מ"ב ממש, שהוא בסוד ג' הפרצופים דא"א הראשונים, הנקראים פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי, שהם כבר בתכלית השלימות, ולא באו בפרצופי אצילות לצורך עצמם, אלא רק כדי להאציל את הפרצופים שלמטה מטבור, כי אי אפשר שיצאו הפרצופים שלמטה מטבור, בלי הפרצופים שלמעלה מטבור. כנ"ל באור פנימי. מה שא"כ ז"ת דבינה, שהם בחינות

גמורים ולבחינת ראש כמו המו"ס עצמו. אכן ז"ת דבינה, שהם ישו"ת, שהם אינם מבחינת כי חפץ חסד הוא, אלא להיפך ממש, שהם מבחינת הארת חכמה בחסדים, להיותם המאציל של זו"ן, שכל עיקרו הוא בחינת הארת חכמה שבחסדים, (כנ"ל דף ה' ד"ה וטעם). הנה כל הכושר של יציאת הבינה מראש לז"ת, נופל עליהם, כי הרושם של ה"ת בעינים ששורה בהאי קרומא דתחות מו"ס, מגביל אותם מהארת חכמה דבחינת השם מ"ב, דהיינו מבחינת ג' פרצופים הראשונים דא"ק שלמעלה מסבור, שהרי ה"ת מושרשת בסבור דא"ק, כנודע, וע"כ ישו"ת מוכרחים לקבל מבחינה שכנגדם בא"ק, שהוא למטה מסבור שלו דהיינו משליש תחתון דת"ת דא"ק, שה"ס הבטן, כנ"ל באור פנימי (דף תתקנ"א ד"ה וטעם) וע"כ המה נחלקו מבינה עלאה, שהיא מג' הפרצופים הראשונים דאצילות, והיו לבחינת פרצוף של ז"ת דאצילות, אלא מבחינת האור שלהם, אבל מצד הכלים שלהם, הם נחשבים עוד למ"ב כנ"ל. וזכור היטב ההבחנות הנ"ל, שבין אמא עלאה לישו"ת, כי אי אפשר להאריך בכל מקום.

יב) והנה יש עוד טעם יותר קרוב להתחלקות בינה ותבונה לב' פרצופים נפרדים. והוא, מפאת בינה עצמה. כי גם קומת בינה דאצילות, שנקראת או"א עלאין, יצאו מתחילה בבחינת קטנות, דהיינו בה"ת בעינים שלהם, שכלי דגלגלתא היה לבחינת חג"ת שלהם, וכלי דעינים היה לבחינת נה"י שלהם. ולפיכך גם אחר הגדלות שלהם, שכבר הורידו ה"ת מעינים שלהם, והשיבו אליהם את אח"פ והיו לבחינת נה"י חדשים דכלים, שע"ז זה השיגו את ג"ר דאורות שהם ג"ר דבינה. כנודע. הנה גם אז נשארת ה"ת בעינים שלהם בבחינת רושם, כנ"ל. שהוא המקום שנקרא חוה דאו"א, ששם עומד היסוד דזמן קטנות שלהם, שעלה ונעשה לשליש עליון דת"ת, כנודע. וביסוד זה, נשאר הרושם של ה"ת הדבוקה בו מעת

ישו"ת, כבר הם שייכים לבחינת הפרצופים שצריכים תיקון, כי מצד האורות הם עומדים למטה מחוה דא"א, ששם הסיום דקו אמצעי של הלמעלה מסבור, וע"כ המה מיוחסים לבחינת למטה מסבור דא"ק, שהוא עדיין לא נתמלא באורות שלו לגמרי, דהיינו מהסתלקות שהיה בגוף דפרצוף הכתר, אחר אצילותו, כי ע"ב וס"ג מסתיימים בסבור שלו. כנודע. וע"כ רב מאוד המרחק בין אמא לתבונה, וע"כ נתחלקו לב' פרצופים נפרדים זה מזה. וע"י לעיל (דף תתקט"ו ד"ה וזכור)

אכן ענין עמידה זו דישו"ת למטה מחוה דא"א, אינו במקרה ח"ו, אלא שיש לזה סבה גדולה. כנ"ל (דף תתפ"ו ד"ה אמנם) כי מתוך שפרצופי אצילות יצאו מתחלה בקטנות, מבחינת ה"ת בעינים, הנה גם אחר גדלותם, שכבר הורידו ה"ת מעינים שלהם, מ"מ אין הרושם דה"ת מסתלק ממקומו, וכל הפרסאות שיצאו מבחינת ה"ת בעינים נשארים קבועים גם בעת גדלות, עש"ה. ונתבאר שם, שע"כ אתחפא קרומא מתחת מו"ס דא"א, דהיינו מתחת גו"ע שלו, שהם כתר א ומו"ס, ובינה שלו יצאה מבחינת ג"ר לבחינת ז"ת, שהוא הגרון. אלא שאין יציאה זו מורגשת כל עיקר כלפי ג"ר דבינה, להיותה בלאו הכי מבחינת אור דחסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא, וע"כ נחשבת עוד הבינה לבחינת ראש וג"ר בסוד השם דמ"ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי. וע"כ נחלקו ג"ר דבינה, והיו לפרצוף הג', דג' הפרצופים הראשונים דאצילות. הנקראים או"א עלאין, דווגייהו לא פסיק לעלמין, וע"כ הם מסתיימין למעלה מחוה דא"א, דהיינו עד המקום שחשוב עוד לבחינת מ"ב שלו גם מצד האורות. וכל אלו טעם אחד להם, כי ג"ר דבינה, אע"פ שכבר נמצאים למטה מג"ר דא"א, מחמת ה"ת שהשאירה הרושם שלה בהאי קרומא דאתחפא מתחות מו"ס, מ"מ אינה נפגמת במשהו מחמת יציאתה זו, ונחשבת לג"ר

בעינים מתחיל מפרצוף ס"ג דא"ק, ע"כ ענין ה' גבורות אלו דמנצפ"ך, שהם באים מעלית ה"ת זו, אינם אלא רק באמא לבד, אמנם באבא אינם כלל אלו הה"ג מנצפ"ך, כי אבא מקבל מבחינה שכנגדו בא"ק, שהוא ע"ב דא"ק, שבו אין שום התחלה עוד לעלית ה"ת בעינים. לפיכך, כשיש צורך להראות על הגבורות האלו המיוחדים רק לאמא מכנים אל הגבורות בשם מנצפ"ך, שמורה על ענין יציאת אח"פ לחוץ, או על ענין חזרתם אל המדרגה. כי בכל מקום שרוצה הרב להראות על ענין השיתוף דה"ר בה"ת, בסוד שיתוף מדת הרחמים בדין, הן מצד הקטנות שבהם, והן אחר זמן הגדלות, הוא מכנה אותם בשם מנצפ"ך. וזכור זה.

יד) ודע, כי גם חו"ל שמשו בשמות אלו, (במסכת שבת ק"ד ע"א) "מנצפ"ך צופים אמרו, אלא ששכחום וחזרו ויסדום" פירוש: כי צופים, הוא בחינת מוחין וג"ר שבמדרגה. שהוא מלשון ראייה, שפירושו מוחין, כנודע. וז"ש, מנצפ"ך צופים אמרו, כי אע"פ שהם באים במדרגה בשעת גדלות, שהם בחינת נה"י החדשים המוחזרים למדרגה בשעת גדלות, מ"מ אינם חדשים ממש, כי כבר צופים אמרו, כלומר, שמתחלתם, מטרם עלית ה"ת בעינים, כבר היו אותם מנצפ"ך מחוברים שמה. כנ"ל, אלא אחר עלית ה"ת בעינים, הנה נפלו אח"פ לחוץ מן המדרגה, ונשכחו מן המדרגה, ועתה בשעת גדלות חזרו ויסדום, וע"כ המה נראים כחדשים. וז"ש שכחום, וחזרו ויסדום. והבן, ויש כאן רמז נכבד מאד, אלא שאין כאן המקום להאריך.

ועם זה תבין, ענין הגי' שכתב הרב לעיל, בענין פנים ואחורים דא"א (תתק"א) אות נ"ז ודף תתק"ב אות נ"ח) שאומר שם, שפנים דא"א, הם הוי"ה ואהי"ה דמילוי יודין, שהם ע"ב וקס"א, שעולים בגי' זכור, ואחורים דא"א, הם הריבוע של הוי"ה

הקטנות, שהרושם הזה ה"ס הפרסא שבגוי מעוהי דאמא, החוצה בין אמא לתבונה, ועושה אותם לב' פרצופים. בסוד ס' למעלה מפרסא, ובסוד ב' סתומה למטה מפרסא, כמו שהאריך הרב בהם ע"ש. וכיון שתבונה נמצאת למטה מה"ת דאמא עלאה, נמצאת מקבלת מבחינה שכנגדה בא"ק, ממקום שלמטה מטבור, ששם בחינת הלמטה מה"ת, שהיא עומדת בטבור דא"ק, כנודע. וע"כ התבונה יוצאת מסוד השם מ"ב. כנ"ל. כי להיותה מתיחסת אל הלמטה מטבור דא"ק, כבר נחשבת חסירה כמו זו"ן, ומתחייבת לתיקונים ומילואים, מה שג"ר דאצילות אינם צריכים לזה, להיותם מתוקנים מצד שורשם בא"ק.

יג) ודע כי אלו ג' הטעמים הנ"ל שאמרנו בהתחלקות בינה ותבונה, שהם: מכח שתבונה נמצאת למטה מחוה דא"א. ומכח שנמצאת למטה מקרומא דמו"ס. ומכח שנמצאת למטה מפרסא שבגוי מעוהי דאמא עלאה. הנה כל ג' אלו שולטים על התבונה וכל אחד מהם מכה שורשים בפני עצמו כמ"ש במקומו. אמנם כולם הם ענין אחד ממש, שהוא מפאת עלית ה"ת בעינים, שהוציאה אח"פ לחוץ מכל המדרגות. ואע"פ שחזרו ונתחברו בעת הגדלות שלהם, מ"מ נשאר הרושם שלהם. והרושם הזה שנשאר, הן מצד פרצוף הכתר שהוא א"א, והן מצד החכמה, שהוא מו"ס, והן מצד הבינה, שהם או"א עלאין, אינו מגביל שום פרצוף מג' הפרצופים הראשונים, אלא רק לישסו"ת לבד, כמו שנתבאר היטב בג' הטעמים הנ"ל. ותדע, שסוד אח"פ אלו שיצאו לחוץ מפאת עלית ה"ת בעינים, ה"ס מנצפ"ך, כלומר שהגבורות האלו השורים על אח"פ, מחמת יציאתם לחוץ, נקראות ה"ג מנצפ"ך ונקראים כן, להיותם בחינת ה' אותיות דסיום המלות, אשר באלפא ביתא, וכיון שאח"פ אלו הם בחינת נה"י, כמ"ש לעיל, שעיקרם הם ע"ס דסיום, ע"כ הם מרומזים באותיות הסיום שבאלפא ביתא. ומתוך שענין עלית ה"ת

ביאת עצמות הגבורות אל המדרגה, או בשם הארת המנצפ"ך, ועצמות המנצפ"ך, או בשם מנצפ"ך א' ומנצפ"ך ב'. כי עלית ה"ת לעינים שהפרצוף מקבל מן העליון שלו, נקרא הארת מנצפ"ך, או מנצפ"ך א'. והורדת ה"ת מעינים, ע"י קבלת טפת הזווג דע"ב, נקרא בשם עצמות המנצפ"ך, או מנצפ"ך ב'. וכן בשם גבורות נקבות וגבורות זכרים. ע"י לעיל (דף תשנ"ט אות מ' ודף תשפ"ג אות ע"ח. ודף תשצ"ט אות צ"ז ודף תת"ו אות ק"ג).

טז) ועתה תבין היטב, סוד החמשים שערי בינה. כי המה נמשכים מכת ה"ג מנצפ"ך הנ"ל, והוא מבחינת הרושם דה"ת שבחזה דאמא עלאה, שה"ס הפרסא שבגוי מעוהי דאמא, החוצה את הפרצוף דאמא עלאה לב' פרצופים: ג"ר, וז"ת, שהם ס' וס' הנקראים פנים ואחורים, כנ"ל. ונודע כי רק הבינה נחלקה לב' פרצופים, ולא שום ספירה אחרת, ונתבאר לעיל באות י"א, שהוא משום דה"ת שהשאירה הרשם שלה מקרום שתחת המו"ס, והוציאה הבינה לחוץ מהראש לבחינת ז"ת, שהם זו"ן, הנה יציאה זו אינו פוגמת כלל את ג"ר דבינה, אלא את ז"ת דבינה, שהם בחינת אחורים שלה, שמחזה ולמטה. ונמצאים ע"כ הע"ס דבינה, שנחלקים לב' פרצופים נפרדים זה מזה, כמרחק מפרצוף דג"ר, לפרצוף דזו"ן, ומתוך שכללות כל הפרצוף ג"ר וז"ת דבינה נבחנו למאה ספירות, ע"כ אחר שנחלקו לשנים: ג"ר לפרצוף בינה עלאה, וז"ת לפרצוף התבונה. הנה הם נבחנו, לחמשים חמשים: כי הבינה נבחנת רק חצי פרצוף, שבו חמשים ספירות. וכן התבונה נבחנת לחצי פרצוף התחתון, שיש בו רק חמשים ספירות. ואע"פ שמזמן הגדלות כבר הבינה עלאה החזירה אח"פ שלה, ויש לה ע"ס שלימות, מ"מ נחשבת עוד לחצי פרצוף, מטעם הנ"ל, כי הרושם דה"ת מבחינת הקטנות, אינו זו ממקומו גם בעת הגדלות, וע"כ אח"פ החדשים אינם משלימים אותם לגמרי שתהיה

ואהי"ה דיודין, שהם בגימטריא תשכה. עש"ה. כי מחזה ולמטה הם בחי' אחורים דאו"א, משום הרושם דה"ת בעינים הנשאר בחזה, כנ"ל. וע"כ נמצאים בחינות ישו"ת המלבישים שם מחזה ולמטה, שהם בחסר ג"ר, כי אין בהם אלא מאחורים דאו"א, דהיינו מבחינת הקטנות שלהם, מעת היות גו"ע שלהם חסרים מאח"פ. ולפיכך נבחנו שמות דישו"ת בבחינת הריבוע דשמות הוי"ה ואהי"ה דיודין שבאו"א, כי כל ריבוע מורה על קטנות ואחורים. וכיון שאין בישו"ת אלא גו"ע, נבחנו אח"פ החסרים שלהם, שהם בבחינת שכה מן ישו"ת, שז"ס הגימטריא תשכה. אמנם אח"כ, כשמשיגים הגדלות שלהם, דהיינו אחר שמשגיגים טפת הזווג דאו"א עלאין, המורידה ה"ת מעינים שלהם ואח"פ דישו"ת חזרו ונתיסדו בהם, אז הם משיגים הפנים דאו"א, שהם הוי"ה ואהי"ה דיודין שבג"י זכור. הרי ממש כלשון חז"ל, שכחום וחזרו ויסדום.

טז) ומ"ש הרב שאחורים דאו"א הם פנים לישו"ת. הענין הוא, כי ענין זה של עלית ה"ת בעינים, אע"פ, שהוא בחינת גבורות, המוציא את אח"פ מהמדרגה, והפרצוף נשאר משום זה בקטנות, ובחוסר ג"ר דאורות, מ"מ, כיון שכל עיקר תיקון העולם בשכר ועונש, וכל מתן שכר של הצדיקים מתחיל משם. בסוד שאמרו ז"ל והלא במאמר אחד יכול להבראות וכו' כנ"ל (דף רי"א ד"ה וזה עיין שם) ע"כ נחשב זה להארה גדולה, כי הוא סוד השיתוף דמדת הרחמים בדין. וע"כ נבחנו אלו הגבורות עצמן דעלית ה"ת בעינים, לבחינת הארה גדולה. וע"כ אומר, שפנים דישו"ת אלו, הם עתה אלו אחורים הנ"ל, כי הם הארה אמיתיות, אלא שהם מבחינת קטנות.

וכן דרכו של הרב לכנות את ענין הקשר של עלית ה"ת לעינים, בשם הארה של הגבורות וענין הורדת ה"ת מעינים והחזרת אח"פ אל המדרגה הוא מכנה בשם

הבינה לב' חצאי פרצוף: גו"ע ואח"פ, שהם ג"ר וז"ת, אשר מבחינת הארת חכמה, נבחרת גם חצי פרצוף העליון דבינה, ג"כ לבחינת חסר ג"ר. אלא שאפילו אז, היא נחשבת לבחינת שם מ"ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי, משום שה"ת שעליה, בקרומא שתחת המו"ס, אינה פוגמת אותה כלום מפאת כי חפץ חסד הוא. וזהו מבחינת מעלתה עצמה. אכן בהתחשב מבחינת הארת החכמה, הנה בהכרח גם הבינה עלאה סובלת מהקדום שמתחת המו"ס ששם שורה הה"ת מבחי' הרושם דקטנות כנ"ל. ונמצאת חסרה ג"ר מבחינה זו. ומכ"ש התבונה, שהיא צריכה להארת חכמה, הנה היא מבחינת עצמה ג"כ חסרה מהארת ג"ר. וע"כ מראה על שם מ"ב שלה, שהוא מ"ב דו"ק, דאנא בכח, כנ"ל. וז"ש, שעם הו' שמות עצמם הם מ"ט. שזה מורה על כל ו' הספירות שלה: תג"ת נהי"מ, שבכל אחת מהן יש ו' ספירות, שו' פעמים ו' הם מ"ט.

וזה אמרו שם "ויש שער הנ' הכולל כל המ"ט, והוא כתר עליון שבהם, הרי נ' שערי בינה". כלומר, שענין המ"ט הם ז"ת בחוסר ג"ר. כנ"ל. שהם זפ"ז שבגי' מ"ט. וג"ר שלהם, הם השער הנ'. ונמצא ששער הנ' הוא התצי פרצוף העליון שלהם, דהיינו ג"ר החסרים להם. וז"ש ששער הנ' כולל כל המ"ט, כלומר שמשלימו למאה ספירות. כי כל עוד הם חסרי ג"ר, הם נחשבים למ"ט ספירות לו' פעמים ו', כנ"ל, וכשמשגיגים הכתר העליון, הרי יש להם עשר ספירות שלימות, שבכל אחת מהן ע"ס, הרי מאה ספירות, דהיינו יפ"י. כי עתה נכללת כל אחת מהן מן יוד ספירות.

וזה אמרו "ובזה אל תתמה, אם שער הנ' הוא לבדו כתר. כי הרי הוא כולל כל המ"ט שערים" מורה בזה, שאין הכוונה כאן לספירה אחת של כתר, אלא לכל חצי פרצוף העליון שהיה חסר בשעת הקטנות. וז"ש שהוא כולל כל המ"ט שערים.

עמהם לפרצוף שלם, משום הה"ת שבחזה שלה, כנ"ל.

יו"ש הרב, "שה"ג דבינה כל אחד כלול מעשר, הם חמשים שערי בינה" (לעיל אות ט') כי סוד ה"ג, הם תג"ת נ"ה, שפירושו שחסר להם ג"ר, ואין בהם רק ו' ספירות התחתונות דז"א. והיא בזמן שהמדרגה חסרה אח"פ, שהם נה"י דכלים, ע"כ המה חסרים ג"כ ג"ר דאורות. כנודע. וכיון שגם בעת גדלות נשאר הרושם של הקטנות, ע"כ נחשבת הבינה בבחי' ה"ג גם בגדלות. כנ"ל. דהיינו רק חצי התחתון של הפרצוף, וחסרה ג"ר האמיתיים. משום דאח"פ החדשים נמצאים תחת הה"ת שבחזה, וע"כ אינם יכולים להשלים הג"ר דחכמה אל הפרצוף בשלימות. הרי שבחינת הה"ג שבבינה, גורם לה שתשאר בבחינת חצי פרצוף תחתון, גם בעת גדלות שלה. וע"כ אומר הרב שה"ג שבאמא, עושים את הבינה בסוד חמשים שערים, שהם בחי' חצי פרצוף תחתון. כנ"ל.

וזה"ש (בע"ח שיי"ג פי"ג הנ"ל) "כי ענין נ' שערים שיש בבינה, לפי שהוא ענין מ"ב הנ"ל שיש בבינה, ולפי שהוא ו' שמות שבהם מ"ב אותיות ועם הו' שמות עצמם הם מ"ט ויש שער הנ' הכולל כל המ"ט, והוא כתר עליון שבהם" (הנזכר לעיל אות ט') פירוש: כי בינה נחלקת לב' בחינות שמות של מ"ב, כי ג"ר שבה שנקראים בינה עלאה, היא שם מ"ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי. ועליה אומר שם, "לפי שהיא ענין מ"ב הנ"ל שיש בבינה" כי לפני זה מפרש השם מ"ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי. אכן ז"ת שבבינה, הם בחינת שם מ"ב של ז"ת. שהוא בחינת שם מ"ב דכלים. כנ"ל באות י". ונקרא פרצוף תבונה. ועליה אומר שם "ולפי שהיא ו' שמות שבשם מ"ב אותיות, ועם הו' שמות עצמם הם מ"ט" דהיינו ו' שמות של אנא בכח, שבכל אחד ו' אותיות. שהם כלפי ו"ק דז"א: תג"ת נה"י. וירצה בזה להראות ענין התחלקות

הסתכלות פנימית בתקסה

החסרון של שער המ"ב שלה, שהוא מכח עלית ה"ת בעינים ויציאתה לבר מראש דא"א, כנ"ל. וכל זה היה, כדי לתקן את זו"ן בסוד העיבור, ולהכליל גם אותו בסוד ה"ת בעינים, שמכאן היסוד לכל המוחין דגדלות של ז"א, כנ"ל בדברי הרב (דף תתפ"ג אות ל"ה עש"ה) כי אי אפשר להתהוות שום מוח עד שתצא הבינה לחוץ.

יט) ואל יקשה לך על מה שנתבאר, שגם באו"א עליון נחשבת הבינה בבחינת חצי פרצוף תחתון ובבחינת חמשים, חסר ג"ר, מפאת הקרומא דאתחפאי על מו"ס. ומה שנחשבת לג"ר הוא רק מבחינת אור חסדים לבד, אשר כלפי עצמה מספיק זה לגמרי, בסוד כי חפץ חסד הוא, אמנם בהתחשב מבחי' השפעת חכמה, נחשבת גם הבינה לחסר ג"ר, מפאת המצאה תחת הקרום דמו"ס ששם הרושם דה"ת בעינים, כמ"ש לעיל באורך. שלכאורה הוא כנגד כל המקומות שמפורש להדיא, שאו"א הם פב"פ, ובסוד זווג דלא פסיק לעלמין, כחדא יתבין וכחדא שריין. שמשמע שיש בהם ג"ר גמורים, כהמשמעות של פב"פ. אמנם זה אמור רק כלפי או"א עצמם, בהיות הבינה בסוד כי חפץ חסד הוא, ע"כ נחשב זה אצלה לפב"פ. אבל מבחינת השפעתם למטה, דהיינו לפרצופים שצריכים להארת חכמה, נחשב זה הזווג דפב"פ דאו"א, לבחינת אב"א, דהיינו לבחינת חצי פרצוף תחתון, בסוד חמשים שערי בינה, אשר הכתר שבה, כלול באבא עלאה. או ששער המ"ב העליון כלול באבא. כמ"ש לעיל שכתר של הבינה, שהוא בחינת חצי פרצוף עליון החסר לה, נקרא פעם בשם שער מ"ב עליון, דהיינו ביחס שם מ"ב, אשר הוא בחינת בינה עלאה ג"כ. ופעם נקרא בשם שער החמשים, דהיינו ביחס הספירות שלה, שבהיותה חסרה ג"ר, אין לה אלא ז"ת, שכל אחת כלולה מכולם, והם ז"פ ז' שהם מ"ט. וכשמשגת הכתר, שהוא שער החמשים, דהיינו פרצוף ג"ר שלה, נמצאת

יח) וזה אמרו "כי שער המ"ב העליון שהוא הכתר שבה, כלול באבא, נמצא כי נשארים מ"א לבד באמא וג"מ באבא" וזה סובב על אמא עלאה עצמה, כי אע"פ שהיא בחינת ג"ר, והיא בחינת שם מ"ב דג"ר, מ"מ אינה נחשבת לג"ר, רק מצד עצמה, להיותה בסוד כי חפץ חסד הוא, שאין בה חפץ כלל אל הארת חכמה, כנ"ל. אכן מצד הארת חכמה בכלל, הנה גם היא נחשבת כמו שחסרה ג"ר. וז"ש ששער המ"ב שבה, שהוא כתר שבה, כלול באבא. רצונו לומר, כי רק אבא יש לו בחינת ג"ר דחכמה בשלימות, משום שהוא מקבל מבחינתו שכנגדו דע"ב דא"ק, אשר ה"ת עדיין לא התחילה שם, כי ראשית התחלתה היא בס"ג דא"ק. וע"כ אין ה"ת שתחת מו"ס שולטת על אבא, וע"כ יש לו הארת הכתר בשלימות. אמנם אמא, שהיא מקבלת מבחינה שכנגדה מס"ג דא"ק, שכבר ה"ת נשרשת שם, ע"כ נבחן שעיקר הכתר וג"ר דאמא כלול באבא, שהוא נקי לגמרי מה"ת. וכבר ידעת שאפילו טפת הזווג הנמשכת מאבא, מורידה ה"ת בכל מקום. שהוא ג"כ מטעם הנ"ל. וזה שאומר "נמצא כי נשארים מ"א באמא, וג"מ באבא". כלומר, שאותו חצי פרצוף העליון החסר לבינה עלאה מיחס דהארת חכמה, הנה הוא כלול בשם מ"ב דאבא, וע"כ נבחן אבא שיש בו מ"ג שערים, כלומר שכלול מכתר דאמא. ואמא נחשבת שחסר לה שער העליון דמ"ב שערים, דהיינו מחצית הפרצוף העליון שלה, שהוא ג"ר שלה מצד אור חכמה. כנ"ל. וע"כ אין לה אלא מ"א שערים.

וזה אמרו "כי הבינה נקרא אם משום כי חסר ממנה הכתר" פירוש: כי כל ענין החסרון הזה, שנכללת ה"ת בעינים בסוד שיתוף מדת הרחמים בד"ן, הנה זה היה בסוד מ"ש בזהר דאבא הוציא אמא לחוץ אודות בנה. כנ"ל בדברי הרב (דף תתפ"ב אות ל"ב ול"ג) ועל ענין זה מרמז גם כאן, במה שאומר שבינה נקרא אם, מחמת

בי"ס שלמות, שכל אחת כלולה מכולם, שהם יפ"י, שעולים מאה. וע"כ נחשב הכתר בלבד שכולל כל המ"ט שערים. כנ"ל באורך.

ודבר זה תמצא בדברי הרב (בשער מאמרי רשב"י פרשת בראשית בענין ביאור אות צדי) במפורש, וז"ל "ולפיכך היה בצדי ב' היפוכים מלמטה ומלמעלה, להורות על היפוך ב' הווגים דלא הוו פב"פ. וכדי שלא יתגלה זה בעולם, אינו ראוי להבראות בו העולם. ועוד שאינו ראוי לברא העולם בדבר שאינו עומד, כי אח"כ אנא זמין לנסרא לך ולמעבד פב"פ. אבל לא יהיה זה בעולם העליון, כי שם סתום מאד. ואין מי שישגיג פב"פ לעליונים. כי אף משה שזכה לבינה, לא זכה לה אלא בסוד אחר ולא בסוד פנים. וזהו וראית את אחורי ופני לא יראו. אבל באתר אחרא תסתלק למטה, בוווג התחתון תתגלה פב"פ על ידי יסוד במלכות. ואפשר לפרש בהיפך. כי אנא זמין לנסרא לך בוווג התחתון אבל בוווג העליון תסתלק כמות שאת עומדת, ולא בנסירה. כי אלו היית פב"פ בעולם העליון, לא היה אפשר להשיג אורה. והענין הוא, כי עם היות חכמה בבינה מזווגים פב"פ, ברעותא באחדותא בחדותא דלא מתפרשין, מכל מקום אין אורם מתפשט למטה בבנין אלא בסוד אחר באחור, כי אף משה לא זכה אלא בסוד אחורים, כדפרישית. משא"כ בוווג התחתון שיכולים להשיג אורו פב"פ, וכד"א, פנים בפנים דבר ה' עמכם". עכ"ל.

הרי מפורש בדברי הרב, שאין אורם דפב"פ דאור"א מתפשט למטה בבנין, אלא רק בבחינת אחור באחור, כי ע"כ אין ענין נסירה נוהג באור"א. אלא בווין לבד, שבה פירש שם דברי הוהר בראשית, באות הצדי, שיש לה ב' ענינים הפוכים, כי ה' ונ' שבה, המה למעלה הפוכים זו מזו. אשר פני ה' הוא לימין, ופני הנ' לשמאל

אמנם למטה נמצאים ה' והנ' מחוברים זה בזה. שהטעם הוא, משום שב' וווגים, שהם: של או"א, ושל ווין, מרומים בצדי, ומתחלת אצילותם היו ב' הווגים האלו, הן דאור"א והן דווין בבחינת אחור באחור. אלא אח"כ נתקנו שניהם בבחינת פב"פ. אמנם יש הפרש ביניהם, כי או"א אע"פ שנתקנו בפב"פ, לא נעשה בהם נסירה, שפירושו אחור שלם לזכר ואחור שלם לנוקבא, שאז נבחנת הנוקבא לע"ס שלמות כמו הזכר. אלא המה לא נתנסרו זה מזה, גם בזמן שהם חזרו פב"פ בוווג דלא פסיק, כי גם אז נשארו דבוקים שניהם בכותל אחד. שפירושו, שהנקבה משתמש באחור דזכר, ואין לה אחורים בפני עצמה. והיינו כדברי הרב לעיל, ששער החמשים שבה, שהוא מחצית הפרצוף העליון שנקרא כתר עליון, הוא כלול באבא, ובה עצמה נמצא רק מ"ט ספירות, שהם ז"ת, זפ"ז. כנ"ל. כי אע"פ שאח"פ שלה הוחזרו בעת הגדלות, שהם הנקראים אחורים שלה, אמנם אין זה נבחן בה לאחורים גמורים המתחברים בבנין פרצופה, משום הרושם דה"ת בעינים הנשאר בחוה, ומטעם שהיא נמצאת תמיד בסוד כי חפץ חסד הוא, ואינה חפצה בהארת חכמה שהוא עיקר הג"ר. כנ"ל. ע"כ היא דבוקה עם החכמה בכותל אחד, ואין לה אחורים בפני עצמה, ואין נסירה נוהג בה. כנ"ל. וע"ז רומז ה' והנ' שבצ' שנשארו למעלה בקביעות בבחינת הפכת אחורים זה מזה. אמנם למטה, דהיינו הקוץ התחתון דיד, הרומז על וווג ווין, המה דבוקים, שיורה שעתידים הווין להתנסר זה מזה, ויהיה אחור שלם לז"א ואחור שלם לנוקבא, ואז המה חוזרים פב"פ ממש, דהיינו שמשפיעים ג"כ מבחינתם זה דפב"פ, ועל זה הוא מביא הפסוק, פנים בפנים דבר ה' אליכם. להורות שסוד פב"פ מתגלה רק מזווג ווין. ולא מזווג או"א. והבן זה היטב. כי כאן פירש הרב הבנה מקורית בהפרש מאור"א לווין.

עיקר עצמות המנצפ"ך, שהם אח"פ, ע"כ מכונים מנצפ"ך הב'.

כא) ועתה נבאר ב' התיקונים העיקרים הבאים אל הפרצוף בעת העיבור, המובאים לעיל (דף תתקנ"ח אות ו' ד"ה ועם) שתיקון הא' הוא, לטהר את הניצוצין מבחינת העירוב דה"ת בהם, שעירוב זה גרם שביה"כ כמ"ש שם באורך ע"ש, ותיקון הב' הוא, לשתף מדת הרחמים בדין, לחבר הה"ת בה"ר. ע"ש. והנה תיקון הא' נעשה ע"י הארת אבא, בסוד ל"ב נתיבות התכונה, כי הארת אבא מכה באלו הניצוצין, שהם ש"ך, דהיינו על פי מה שכבר נתחלקו כן בזמן שביה"כ, לשמנה מלכים, שבכל אחד מהם ד' בחינות, וכל בחינה כלולה מעשר. כדברי הרב לעיל (דף תתע"ג אות י"ד) אשר עתה לעת העיבור, חוזר הארת אבא ומכה בהם, ומתוך שהוא מאיר רק לט"ר שבכל נתיב ונתיב, ולא למלכות שבהם, נמצא בזה שדוחה המלכיות שבהם למטה בסוד פסולת, ומלכיות אלו הם הה"ת שנתערבה בכל הבחינות של המלכים, והיתה משמשת שם בלי מסך. כנ"ל באות ו'. והנה ע"י הכאה הנ"ל, יורדת בחי' מלכות זו למטה, ולא נשאר רק בחינת הה"ת דהתלבשות לבד. שהיא ראויה להצטרף עם עביות של בחינת הט"ר. והנה עתה נבחן שאבא בירר רק רפ"ח ניצוצין לבד, ול"ב מהם, שהם בחינות עירוב דה"ת דעביות הוריד משם בסוד פסולת כנ"ל.

ורפ"ח ניצוצין הנקיים האלו, מאיר אותם באמא, בסוד נ' שערי בינה שלה, ששם בחינת הקשר דב' ההין, כדי למתק מדת הדין דה"ת במדת הרחמים דה"ר. וכבר ידעת שז"ס נ' שערי בינה, וז"ס הציור של העיבור שאינו מצטייר באבא, זולת באמא, כנודע. כי אבא אין לו זה השורש של ה"ת בעינים, ואדבא הארת אבא מוריד הה"ת מעינים כנ"ל. וע"כ אין אלו ההארות דה"ג

כ) והנה נתבאר היטב סוד חמשים שערי בינה, וסוד שער הנ', וסוד הה"ג מנצפ"ך, שכל אלו באים ממקור אחד, שהוא עלית ה"ת בעינים שהוציאה אח"פ מחוץ למדרגה, ונשארה המדרגה בגו"ע, שכלי דגלגלתא ה"ס חג"ת, וכלי דעינים ה"ס נהי"מ, כמ"ש לעיל באורך. ומכאן קנו הספירות אלו השם ה"ח וה"ג, כי בהיות הה"ת כלולה בהקטנות, הנה אין בהם אלא קומת ז"א, שהוא אור חסדים, אשר ה' בחינות כח"ב זו"ן, מכונים אצלו חג"ת נ"ה, כנ"ל. שעצמות חג"ת נ"ה הם חסדים, ובחינת ה"ת המעורבת ונכללת בכל אחת מהם, הם ה"ג, או מנצפ"ך, כנ"ל. ובהיות שגם בגדלות נשאר הרושם דה"ת בהם, כנ"ל, ע"כ נקראים כן גם בשעת גדלותם, גם אחר שכבר השיגו אח"פ שלהם. אלא הקטנות שבהם, דהיינו בחינת הקשר הוה של ה"ת בעינים, שהם משיגים ע"י זווג דהתכללות בעליון, מכונה, בשם הארת הגבורות, או גבורות נקבות, או מנצפ"ך א', ואינם מכונים עצמות דה"ג, משום כי עיקר השם דה"ג נופל על אח"פ החסדים מן המדרגה, כי מבחינת הכלים, נבחנים גו"ע לג"ר, ואח"פ לז"ת, הרי שאח"פ המה הה"ח וה"ג האמיתית, ולא גו"ע, שהמה בחינת ג"ר ולא ה"ח וה"ג. אלא מתוך שאין בהם עתה בגו"ע אלא קומת ז"א, שהוא נפש רוח, ע"כ נקראים גם הם חג"ת נ"ה, או ה"ח וה"ג. וע"כ מכונים או, רק בשם הארת ה"ח וה"ג לבד, כי עצמות הה"ח וה"ג הם אח"פ, כנ"ל. ולפיכך הגדלות שמשגיגים ע"י טפת הזווג דע"ב, המורידה ה"ת מעינים ומעלה בחזרה את אח"פ שלהם, נבחן אז שהשיגו עצמות ה' גבורות, כי אח"פ הם עצמות הז"ת, כנ"ל, ומכונים ג"כ גבורות זכרים, והוא מטעם קבלת טפת הזווג דפנים דא"א שבג"י זכור. כנ"ל (דף תתקס"ב אות י"ד) ע"ש. וגם נקראים מנצפ"ך הב', כי מתחלה באים המנצפ"ך הא', שהוא הקשר דה"ת בעינים, ובזמן הגדלות באים

ואמא וכו' כלומר, אחר שכבר בירר אבא את רפ"ח ניצוצין מתוך הש"ך, והוריד הל"ב מלכיות שהם מבחינות ה"ת דעביות בסוד פסולת, כנ"ל, הנה אח"ז נדווג אבא ואמא, וכו' וזה שממשיך "ואז הוריד אבא טפת מיין דכורין הנקרא חסד, כלולה מה"ח, וגם אמא הורידה טפת מיין נוקבין הכוללת ה"ג, וע"י טפות אלו נתבררו ונתקנו השט"ו ניצוצין דז"א פירוש: כי אמא העלתה מקודם ה"ג בסוד מיין נוקבין, וכבר ידעת טיבם של ה"ג אלו, שהם בחינת הקשר דה"ת בעינים, הבאים מסוד מ"ט שערים שבה, ואז גם אבא מוריד טפת ה"ח כנגד ה"ג דאמא, ונמצאים ה"ח וה"ג מתקשרים זה בזה, ואז נמצאים שוב הניצוצין בסוד ש"ך, כי קבלו בחינת המלכיות הנמתקות מה"ג דאמא. וכדי להרגיש בחינת הה"ג, שהם ה' מלכיות שנצטרפו לה"ח דאבא והשלימו הש"ך, ע"כ אנו חושבים לטפת ה"ח דאבא, שהם שט"ו ניצוצין, אשר בשיתוף ה' מלכיות דאמא, שבטפה שלה, נעשה ונשלמו לש"ך ניצוצין. כי בחינת ה"ת דהתלבשות נתחברה עם ה' מלכיות דאמא, ונעשו לל"ב מלכיות, והשלימו את ש"ך הניצוצין.

וכבר ידעת שש"ך הניצוצין הם בחינת ז"א עצמו, שהשפיע יסוד דא"א ליסודות דא"א, ואלו ב' טפות הנ"ל דא"א, הם בחינת הבירור והתיקון של הז"א, שמספר הניצוצין שלו, הם ש"ך. ואבא נתן את הלובן שבו שה"ס הבירור דרפ"ח ניצוצין, שנבררו ע"י טפת החסד דאבא, אשר הל"ב מלכיות דה"ת דעביות לא יכלו לקבל משהו מטפת חסד דאבא, וע"כ נדחו משם בסוד פסולת כנ"ל. וע"כ הבירור מיוחס לטפת אבא. והתיקון דמיתוק ה"ת דהתלבשות דמדת הרחמים, מיוחס לטפת ה"ג דאמא, שה"ס האודם שבולד שנותנת אמא, דהיינו ה' מלכיות שלה הממתקים לה"ת דהתלבשות שנשארה שם, שנתקנו ע"י השיתוף הזה ל"ב מלכיות חדשים, הנמתקות במדת הרחמים כנ"ל.

באות אל העובר, זולת ע"י אמא לבד. הרי שתיקון הא', להוריד הה"ת דעביות מש"ך הניצוצין, אינו נעשה זולת ע"י אבא, שהוא בחינת הארת חכמה, שעליו נעשה הצמצום, וע"כ ע"י שה"ת דעביות אין לה כח לקבל ממנו, מחמת כח הצמצום שבה ע"כ היא מתפרדת ונופלת למטה בסוד פסולת, כנ"ל. אבל ע"י הארת אמא שהיא אור החסדים אין הפרדה הזאת יכולה להעשות, כי כלפי אור החסדים לא היה מעולם שום צמצום, כנודע. ולכן גם הה"ת דעביות יכולה לקבל הארה ממנה, ולא היתה מתפרדת משם לעולם. וע"כ רק להארת אבא צריכים, שממנו אינה יכולה לקבל כלום, והבן. אמנם בחינת הקשר של ה"ת בעינים הוא להיפך, שרק מאמא אפשר לקבל הקשר הזה, להיותה בעצמה נ' שערי בינה, ולא מאבא, כי אבא אין לו שום חיבור בענין זה. כמבואר.

כב) ובאמור תבין ב' הבחינות ש"ך ניצוצין שמביא הרב (לעיל דף תת"ע אות י"ד, ובדף תתע"ד אות כ"ג). כי בדף תת"ע מביא ש"ך ניצוצין שהם בעירוב הה"ת דעביות, אשר אבא מברר מהם רק רפ"ח ניצוצין, ול"ב האחרונים מוריד בסוד פסולת כנ"ל. אמנם לפי זה, נמצאים הניצוצים חסרים מבחינת המלכיות שבהם. לפיכך, הוא מאיר אותם אח"כ בנ' שערי בינה, אשר ה"ת דהתלבשות הנשארת עולה ומתחברת שם בה"ר, כנ"ל. ועל ידי זה נתקנו בחינת מלכיות חדשים לעומת המלכיות הראשונים שנדחו למטה בסוד פסולת, וע"כ נמצא, שחזר המספר להיות בסוד ש"ך ניצוצין, אלא שה"ת הנמתקת במדת הרחמים קבלה המקום של ה"ת דעביות שנדחתה. וש"ך ניצוצין אלו שהם עם המלכיות הנמתקות, מהם הוא עוסק בדף תת"ע אות י"ד.

וזה אמרו שם "ואלו השט"ו ניצוצין דז"א, הם בחינות מה שנתברר מאלו ה' מלכים, בסוד הבירור הנ"ל על ידי אבא

והנה טפת ה"ג הנ"ל דאמא, נקראת רק בחינת הארת הגבורות ולא עצמותם כנ"ל, כי על ידיהם מתקן רק הקשר דה"ת בה"ר, שה"ס המיתוק במדת הרחמים, כדי להשלים הש"ך ניצוצין, כנ"ל. אלא אח"כ לעת גדלות, אז הוא מקבל טפת החסד דע"ב המוריד ה"ת מעינים, ומחזיר אח"פ אל המדרגה שהם עצמות ה"ג, כנ"ל. וזה אמרו שם באות כ"ה, "והנה ע"י ה"ח דטפת אבא נמתקים כולם, ועמהם נשלמו לשכ"ה ניצוצין וכו'" דהיינו טפת הגדלות המורידה ה"ת מעינים כנ"ל.

לוח השאלות לפירוש המלות

- (א) מהם אורות ניצוצין וכלים.
 (ב) מהם אחורים דבינה עלאה.
 (ג) מהם אחורים דג"ר דעליון.
 (ד) מהם אחורים דו"ק דעליון.
 (ה) מהם אחורים דתבונה.
 (ו) מהי ארץ אדום.
 (ז) מהי ארץ עליונה.
 (ח) מהי ארץ תחתונה.
 (ט) מהם ב' מיני חסד.
 (י) מהם ב' מציאויות הבינה.
 (יא) מהן ב' נקודות הסיום שבפרצוף.
 (יב) מהו בוכ"ו.
 (יג) מהו בטן.
 (יד) מהן בינה ומלכות ומלכות דמלכות.
 (טו) מהי בינה הנעלמת בחכמה.
 (טז) מהו בירור האורות.
 (יז) מהו בירור ותיקון.
 (יח) מהי בית קבול.
 (יט) מהן ג' גו ג'.
 (כ) מהן ג' תהין דה"ר.
 (כא) מהן ג' תהין דחיצוניות דג' תהין דה"ר.
 (כב) מהן ג' טפין דסגול.
 (כג) מהו גליפא.
 (כד) מהו גרון.
 (כה) מהן דיגין ממותקים.
 (כו) מהם דודים.
 (כז) מהן דיגין מתעריין.
 (כח) מהי דרך התלבשות.
- (כט) מהי דרך מעבר.
 (ל) מהן ה' אלפין.
 (לא) מהם ה"ח דטפת אבא.
 (לב) מהם ה"פ אור דמע"ב.
 (לג) מהם ה"פ דין דאדנ"י.
 (לד) מהי הבן בחכמה.
 (לה) מהם הוי"ה ואהי"ה דיודין.
 (לו) מהי הכרעה.
 (לז) מהי הפרדת הסיגים.
 (לח) מהו חוץ.
 (לט) מהו חכם בבינה.
 (מ) מהו חסד מקודם התפשטות הורעות.
 (מא) מהו חסד מאחר התפשטות הורעות.
 (מב) מהו חסד דרישי כתפין דא"א.
 (מג) מהן טפות או"א.
 (מד) מהי טפת ההולדה.
 (מה) מהו יומא דכלהו יומי.
 (מו) מה יציאת לחוץ.
 (מז) מהם כלים חדשים.
 (מח) מהו כעין זכר ונקבה.
 (מט) מהם ל"ב אלקים דמע"ב.
 (נ) מהו לעתיד לבא.
 (נא) מהי ס' סתומה.
 (נב) מהם מ"ב זווגים.
 (נג) מהם מעי אמו.
 (נד) מהו מקום התתך.
 (נה) מהו מקום ההריון.
 (נו) מהם מקושרים ומתקנים.

נז) מהי מתחממת.	עג) מהם פנים ואחורים.
נח) מהו נהר.	עד) מהם פנימיות וחיצונית.
נט) מהו נהר יוצא מעדן.	עה) מהם פנים דפנימיות ופנים שבאחורים.
ס) מהם נופלים.	עו) מהו קרומא דמו"ס.
סא) מהי נחלקקה.	עז) מהו קשר הספירות.
סב) מהם ניצוצין.	עת) מהי רביעא על בנין.
סג) מהו נסדק לארכו.	עט) מהם ריבוע דהוי"ה ואהי"ה דיודין.
סד) מהם סיגים בלי תועלת.	פ) מהם ריעים.
סה) מהן ס' מ' ד' שבאמא.	פא) מהו שורש הדינים.
סו) מהי ס' עגולה.	פב) מהם שט"ו ניצוצין.
סז) מהי ס' שבגי' ק"ך.	פג) מהם ש"ך ניצוצין.
סח) מהו עולם הבא.	פד) מהם שכ"ה ניצוצין.
סט) מהו עוקץ שבאחורי ד' דה"ר.	פה) מהם שמות אלקים.
ע) מהו עיבור א'.	פז) מהי תבונה ג'.
עא) מהו פירוד שבז"ת.	פז) מהו תיקון קוין.
עב) מהם פנים דאו"א.	

לוח התשובות לפירוש המלות

אורות ניצוצין וכלים:

(א) ברשימות שנשארו מאורות נקודים אחר הסתלקותם, נבחנו ב' אורות: א', אור הוך שבהם, שהם או"ת. והנה אור הוך שברשימות נשארו באצילות. ונקראים בשם אורות. ואור העב שבהם, ירדו עם הכלים הנשברים לבי"ע, ומכונים בשם ניצוצין. (דף תתקנ"ו אות ד'. ודף תתע"ו אות כ"ה).

מודד לו העליון, ממדרגה נמוכה משל עצמו, דהיינו מאחורים דעצמו, והוא נעשה בהתחתון לבחינת פנים, כי הוא כל קומתו של התחתון. כי למשל אותה בחי"ב, שהיא אחורים בהעליון, נעשה ממנה כל קומתו דתחתון, דהיינו פנים שלו. ואחורים דתחתון עצמו, דהיינו בחי"א, נעשה לבחינת פנים אל תחת התחתון. (דף תתצ"ו אות מז/ב. ודף תתק"ד אות ד"ה וזה אמרו מאחורים).

אחורים דבינה עלאה:

(ב) מחזה ולמטה דאו"א עלאין, שהם ד' הספירות תנה"י, מכונים בשם אחורים. ושם עומדים ד' פעמים ל' צירופי אלקים. (תתצ"א אות מ"ד).

אחורים דר"ק דעליון:

(ד) עי' תשובה ג'.

אחורים דתבונה:

(ה) מגבורה ולמטה הם אחורים דתבונה. שהם ה"ס גתנה"י. והם ה' פעמים כ"ד צירופי אלקים, שהם ק"ך, וההפך מאחורים דבינה, לאחורים דתבונה, הוא, כי אחורים דבינה, הם ד' פעמים ל' צירופי אלקים, שזה מורה, שהם תופסים רק ארבעה ספירות תנה"י. אבל אחורים דתבונה תופסים ה' ספירות גתנה"י, ולכן הם ה"פ כ"ד צירופים, והטעם הוא, כי ז"ת דתבונה כולן הן נמצאות למטה מחזה דבינה, ששם כבר בחינות השמות דאלקים, וע"כ כל ז"ת שלהם הם בחינות צירופי אלקים, חוץ מחסד, כי אלקים הוא מדת גבורה, שהוא להיפך מחסד. (דף תתק"ב אות נ"ט).

אחורים דג"ר דעליון:

(ג) כל מסך נבחנו בו ב' בחינות של עביות: א' נקראת פנים, והוא אותה בחינת העביות שהזווג נעשה עליה, למשל, אם מדרגת חכמה הוא, נבחן העביות דבחי"ג לבחינת פנים. ופחות מבחי"ג, דהיינו בחי"ב של עביות, הכלולה ג"כ באותו המסך, היא נקראת בשם אחורים, משום שאין המדרגה משמשת כלום באותה העביות. וכשהעליון מזדווג בעצמו לצורך התחתון, הוא מזדווג על המסך דאחורים שלו, כי זה הכלל, אשר התחתון נמצא תמיד בקומה אחת נמוכה מעליון שלו: אם העליון הוא בחי"ג, נמצא התחתון בחי"ב. ואם העליון הוא בחי"ב, נמצא התחתון בחי"א. וכן תמיד, וע"כ נמצא שהעליון מזדווג לצורך התחתון על בחינת האחורים שלו, דהיינו על מדת העביות הפחות במדרגה מבחינת הפנים שלו. ומכאן יוצא הכלל, אשר אחורים דג"ר דעליון, הוא הפנים דג"ר של התחתון. ואחורים דר"ק של העליון, הוא הפנים של ר"ק דתחתון. כי הן הג"ר והן הו"ק דתחתון,

ארץ אדום:

(ו) בינה נקראת ארץ עליונה. ומלכות נקראת ארץ תחתונה. ובסוד השיתוף דמדת הרחמים בדיון, שה"ת שהיא מלכות נכללה בה"ר, שהיא בינה, נקראת בינה בשם ארץ אדום. (דף תת"ע ד"ה להאציל).

ארץ עליונה:

(ז) עי' תשובה ו'.

לוח התשובות לפירוש המלות תתקעג

ארץ תחתונה:

(ח) עי' תשובה ו'.

ב' מני חסד:

(ט) בינה משורשה מע"ס דאו"י, היא נמצאת באחורים לחכמה, כי כל חשקה היא רק באור החסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא, והוא רק בבחינות ג"ר שלה לבד, כי בשעה שבאה להאציל את זו"ן, שכל עיקרם הם רק הארת חכמה, הנה אז הפסיקה אחורים שלה כלפי חכמה, ונדווגה עמו פב"פ, ואז האצילה לזו"ן, שהם גם ז"ת של עצמה, כי השרשים של זו"ן הם ז"ת דעצמה, כנודע, ולפיכך יש הפרש גדול: בין החסד שבג"ר דבינה, דהיינו שמלפני החסד וגבורה דבינה, שנקראו זרועות. ובין החסד שמאחר הג"ר שלה דהיינו מזרועות ולמטה. כי הם הפכים זה לזה, כי החסד שמקודם הזרועות שלה, הוא באחורים לחכמה, והחסד שמזרועות שלה ולמטה, הם בפנים לחכמה, כי כל עיקרם הם בבחינת חסדים המגולים בהארת חכמה, כנ"ל. וע"כ הם מכונים ב' מיני חסד: והחסד שמלפני הזרועות, אין בחינת ה"ת וצמצום יכולים לשלוט בו כלל, ולכן בחינת הג"ר דבינה דא"א, שנקראו גרון, שאו"א עלאין מתפשטים ממנו, אצ"פ שכבר נמצאים מתחת הקרום דמו"ס, ששם הרושם דה"ת, מ"מ הם נבנתים לראש גמור, כי אין ענין צמצום נרגש, אלא כלפי אור חכמה, ומתוך שג"ר דבינה, גם בלאו הכי אין מקבלים חכמה, הרי אין מקום לה"ת שבקרוםא דמתחות מו"ס, למעט אותם במשהו. אמנם, החסד שלאחר הזרועות, כלומר, שבבחי' ז"ת דבינה, כיון שכל עיקרו הוא בגילוי הארת חכמה ע"כ כבר ה"ת שתחת מו"ס דא"א, שולטת בהם, והם אינם נבנתים לבחינת ראש, אלא לבחי' גוף, ונבחן שהחסד הזה מלוכש בגבורה כלומר בהצמצום דה"ת העומד בגבורה ובחינת ישסו"ת, יצאה מהחסד הזה, דהיינו דמין הב', לאחר שנתפשטו הזרועות. וע"כ אינם נבנתים לבחי' ראש כמו אבא ואמא עלאין שיצאו מהחסד דמין א' מלפני התפשטות הזרועות

כנ"ל. שאין צמצום נרגש בהם כל עיקר להיותם בסוד כי חפץ חסד. (תת"צ אות מ"ב ומ"ג).

ב' מציאויות הבינה:

(י) משונה קומת בינה משאר הקומות. כי נחלקה לב' פרצופים: או"א עלאין, שנעשו מג"ר שבה. וישסו"ת שנעשו מז"ת שלה. מה שלא מצינו זה בשום קומה. כי עתיק, הוא כולו קומת כתר. וא"א, כולו קומת חכמה. וזו"ן קומת ז"א. והטעם הוא, כי יש בבינה ב' מציאויות, שהם כמעט הפכים זה לזה, כי ג"ר שבה, הם באחורים לאור חכמה, וחושקים דוקא בחסדים מכוסים, כלומר שלא תהיה בהם מהארת חכמה. כנ"ל תשובה ט'. וז"ת שבה, הם בחיוב מהארת חכמה, להיותם בחינת המאציל של זו"ן. שכל עיקרם הוא הארת חכמה. כי כל ההפרש מזו"ן דאו"י, אל ג"ר דבינה, הוא, כי זו"ן הם חסדים בהארת חכמה, וג"ר דבינה הוא רק חסדים לבד. (כנ"ל דף ה' ד"ה וטעם ע"ש). ועל שם זה נחלקה קומת הבינה, לס' עגולה, ולס' סתומה שס' עגולה, ה"ס שש הספירות חב"ד תג"ת שבבינה עד החזה שבת"ת, שעד שם שולטים בחינות ג"ר דקומת בינה. כי גם בחינת תג"ת של ז"ת שלה, אינם בחינת זעיר ונוקבא ממש, אלא הג"ר המתחברים עם זו"ן הם תג"ת, והם רק כח"ב דחסדים, כנודע. ולפיכך כל חב"ד תג"ת דבינה, נבנתים לבחינות ג"ר דבינה. והם בחינת ג"ר גמורים. לכן הם נרמזים בשם ס' עגולה. ונקראים ג"כ או"א עלאין. ומציאות ב' היא, ד' הספירות תנה"י שבקומת בינה שהם בחינות שורשי זו"ן, שעיקרם הוא הארת חכמה, וע"כ כח הצמצום של ה"ת שבקרוםא דתחות מו"ס, רכיב עליהו, והם בחינת חסד דמין הב' הנ"ל בתשובה ט'. וע"כ הם רמזים באות ס' סתומה, להורות: כי המה סובלים מצמצום. והם בחינת ישסו"ת. אמנם בעת שישסו"ת משיגים ג"ר, דהיינו קומת בינה. הנה גם הם מתחלקים כן: ששש הספירות הראשונות שבהם, הם בחינת ס' עגולה. ונחשבים לג"ר

בטן:

(יג) שליש תחתון דס"ג דאצילות, הוא מקבל מבחינה שכנגדו בא"ק, משליש תחתון דס"ג דא"ק, ששם בחינת ג"ר דנקודים, אשר שם הושרשו כל התיקונים דשיתוף מדת הרחמים בדין, דהיינו בחינת תיקון הקוים, ועשרת הכלים, ובחינת הזווג על זו"ן, שהשפיע שמה יסוד דא"ק, בסוד ו' ונקודה. וכו'. ולפיכך תחלת התהוותו דזו"ן דאצילות, הוא רק ע"י התכללות המ"ן שלו בבטן דס"ג כלומר בשליש תחתון דת"ת שלה אשר כל התיקונים המחויבים לזו"ן נשרשו שמה. ועל שם הנ"ל, נקרא שליש תחתון דת"ת של אמא בשם בטן. (תקמ"ד אות קמ"ז).

בינה, ומלכות, ומלכות דמלכות:

(יד) כל תחתון, יוצא ממלכות של עליון, ולפיכך נבחנת התבונה לבחינת מלכות של הבינה, כי ממנה כל מציאותה. וכן ז"א נבחן למלכות של תבונה, כי ממנה הוא יוצא, גם המלכות הזו מתפשטת בו בסוד נה"י ללבושי מוחין. וע"כ נבחן שמלכות דמלכות של הבינה מתלבשת בו"א. וחם נחלקים משום זה לג' תבונות: א' הבינה עצמה, בחינת ס' עגולה. ב' היא התבונה, בחינת ה' סתומה. ג' היא המלכות של ה' סתומה, שהיא המתלבשת בתוך ז"א ללבושי מוחין. (תתק"ה אות ס"ה).

בינה הנעלמת בחכמה:

(טו) אע"פ שבינה היא שורש אור החסד והיא בחינת אחורים לחכמה, כנודע. מ"מ עיקר בינה הוא עצמות חכמה, באופן שבחינות אור חסדים שהמשיכה, אינו נחשב לבחינת עצמותה אלא רק לבחינת בן שלה, כנ"ל בדברי הרב (דף שמ"ט אות נ"א) ולפיכך נבחן ב' מיני אורות בתוך הבינה: א' הוא בחינת עצמותה, שהיא חכמה. וב' היא בחינת אור החסד שהמשיכה. והנה אור החסד שבבינה, כיון שהוא עצם האור שבבינה, נבחן לזכר. אבל אור חכמה שבה, כיון שהוא אצלה בבחינת אחורים כלומר, שאינה חפצה בקיומו, כי רק חפץ חסד הוא,

ממש. וד' אחרונות ל' סתומה כי טעם הנ"ל נוהג עתה גם בישסו"ת עצמם. וכשישסו"ת משפיעים מוחין דיניקה לזו"ן, הנה הם מזדווגים מבחינת ה' סתומה שבהם, ונבחן אז ישסו"ת שהיא רביעא על בנין דלתתא ליינקא להון. שזה מורה שממעטים קומתם מבחינת ג"ר לבחינת ז"ת, כדי להשפיע מוחין, דקטנות אל הזו"ן. (תתפ"א אות ל"א)

ב' נקודות הסיום שבפרצוף:

(יא) יש בחינת סיום מצד קו אמצעי, שהוא יצא משורשו רק בראש תוך וחסר סוף שלו, אשר בפרצופים שלמעלה מטבור, הוא פי החזה, ששם הוא בחינת הסיום מצד קו האמצעי. ובפרצופים שלמטה מטבור, הוא נקודת היסוד. ויש בחינת הסיום מצד הארת כלים, הבא מהסתכלות עינים באח"פ, שיש לו ג' שלישים שלימים: ראש, תוך, סוף. והוא נבחן בבחינת הקצוות שהם סיום רגלים, שבפרצופים שלמעלה מפרסא, נמשכים עד נקודת הטבור. ובפרצופים שלמטה מפרסא, נמשכים עד הפרסא שבין אצילות לבריאה. (תתקט"ז ד"ה וזכור) ע"ש כל ההמשך.

בוכו:

(יב) שם בוכ"ו הוא אחורים של האותיות משם אה"ה: שאחר אות א', הוא ב'. ואחר אות ה', הוא ו'. ואחר י', הוא כ'. ואחר ה', הוא ו'. והם אותיות בוכ"ו. וה"ס הרושם הנשאר באו"א מזמן הקטנות שלהם, מעת שהיה להם ה"ת בעינים, שהוא עומד במקום החזה שלהם, גם בשעת גדלותם. והוא השורש לק"ך צירופי אלקים, המתפשטים מחזה דאו"א ולמטה, בד' הספירות תנה"י שלהם, דהיינו שלשים צירופים בכל ספירה, שהם ד' פעמים ל' צירופים, שהם ק"ך ועל זה מורה הגימט' דשם בוכ"ו, שהוא בגי' ל"ד, דהיינו ד' פעמים ל' צירופים. וע"כ נבחן לשורש הדינים אשר בבינה, כלומר, מבחינת מה שדינים מתעדים מינה, שהוא מהשם בוכ"ו. (תתצ"ט אות צ"א ואות נ"ב).

לוח התשובות לפירוש המלות תתקעה

דבחי"ד דעביות הנ"ל. ותיקון זה נעשה, ע"י ל"ב נתיבות החכמה, שהוא מברר את הבחי"ד מכל קומה וקומה, שהיא הבחינה האחרונה שבכל בחינה מהד' בחינות שבכל מלך, ומניח רק את הס"ס הראשונות שבכל בחינה, באופן, שמברר ל"ב מלכיות שהן ח' פעמים ד', ומוריד אותן בבחי' פסולת. ורפ"ח בחינות לבד, הוא משאיר בהקדושה, שהם ל"ו בחינות מכל מלך, וח' פעמים ל"ו הוא רפ"ח. והנה כל בחינה ובחינה שמעלים מבי"ע, הנה היא כלולה מכל הש"ך ניצוצין כולם, והארת אבא, הוא מאיר רק לרפ"ח מהם בלבד, ואינו מאיר אל הל"ב מלכיות דבחי"ד, וע"כ המה נובלות ואינם יכולים להתחזק מעמד באצילות ונופלים בחזרה לבי"ע, בבחינת פסולת. ונשארים רק הרפ"ח ניצוצין הנקיים מה"ת הוו. והוו שנקרא בירור האורות. (תתם"ט אות י').

בירור ותיקון:

יו) בירור נקרא הורדת הל"ב ניצוצין, שהם ל"ב מלכיות בבחינת פסולת, והשארות הרפ"ח בסוד בנין הקדושה, שזה נעשה ע"י הארת אבא, כנ"ל בתשובה ט"ו. ע"ש. אמנם עדיין אין הבירור הזה מספיק לבנין המדרגה, כי סוף סוף המה חסרים המלכיות שבהם. וע"כ המה צריכים עתה להתכללות בזווג דקטנות של אמא, דהיינו בבחינת המסך שלה דה"ת בעינים, ששם ב' ההי"ן, שהן ה"ת וה"ר, הכלולות זו בזו, בסוד השיתוף דמדת הדין במדת הרחמים, וע"י התכללות הרפ"ח ניצוצין בזווג הזה דאמא, המה חוזרים ומשיגים ל"ב מלכיות חדשות, דהיינו המשותפות במדת הרחמים, ושוב נשלמו הש"ך ניצוצין. והוו עיקר התיקון, והוא אינו נעשה אלא ע"י אמא, כי אבא אין לו כלום מבחינת עלית ה"ת בעינים, להיותו מקבל מבחינה שכנגדו בא"ק, שהוא ע"ב דא"ק, והתחלת ה"ת בעינים מתחיל מס"ג דא"ק, כנודע. באופן שהבירור אינו נעשה זולת ע"י אבא, להיותו מבחינת חכמה, שאין ל"ב המלכיות דבחי"ד יכולים לקבל ממנו, מחמת הצמצום דרכיב עליהו, וע"כ המה נובלות

ע"כ נבחן בה לאור נקבה. ולפיכך או"א שנמשכו מקומת בינה, הנה אור החסד דבינה, מתפשט באבא, להיותו אור זכר, כנ"ל. ואור חכמה שבה, הנחשב לבחינת נקבה, כנ"ל, היא מתלבשת באמא. ולפי שאור חכמה אע"פ שהיא נקבה, מ"מ חשוב הרבה מאור החסד אע"פ שהוא זכר, ע"כ נבחן שאמא מתלבשת בתוך אבא, כי היא גבוה מאבא. אלא שהיא מתעלמת בתוך אבא, כי אינה חפצה באור של עצמה שהוא חכמה, ורק באור אבא היא חפצה שהוא חסד, כנ"ל, ובא"א נבחנים ב' מיני אורות הנ"ל שבבינה, בבחינת פנים ואחורים, כי א"א הוא קומת חכמה, וע"כ נחשב אור חכמה לבחינת פנים, ואור חסד לבחינת אחורים. וע"כ אור הגרון מבחינת הפנים, הוא בחינת חכמה, דהיינו אור חכמה דעצמותה של הבינה. ואור החסד שהגרון המשיך, נבחן בא"א שעומד באחורי הגרון, שהוא ברישי כתפין שלו. (תת"צ אות מ"ב).

בירור האורות:

טז) בירור האורות היינו אל האורות דניצוצין. וניצוצין פירושם אור העב שנפרש מהרשימו, שירד עם הכלים לבי"ע, כנ"ל תשובה א'. אשר גם בחינת העביות שנפל ונודרך מן המסך, כלול ג"כ בהניצוצין האלו. כי לא נשאר באצילות רק בחינת אור הוך לבד, שהוא רק או"י. ונודע, שכללות המלכים שנפלו לבי"ע, הם ש"ך בחינות, שנקראים ש"ך ניצוצין, שהם שמנה מלכים, שבכל אחד מהם יש ד' בחינות שבמסך, שכל בחינה מוציאה קומה של ע"ס, ונמצא מ' קומות בכל מלך, ושמנה פעמים מ' הרי ש"ך, כנודע. ונודע, שסבת השבירה היתה, משום הה"ת דעביות, שהיתה מעורבת בכל הבחינות של המלכים האלו, שה"ת זו, לא היתה ראויה לקבל האור דגדלות נקודים, וע"כ כשהתחיל האור להתלבש בהכלים ופגע בה, תכף נתעלה ופרש ממנה, ואז נשבר הכלי, וירד לבי"ע. כנודע ולכן אי אפשר גם לעת תיקון, להתחיל באיזה תיקון שהוא, מטרם שמבדילים משם את הה"ת

ראשונה. וה' זו היא במילוי יוד. ונבחת לג' ההי"ן: שה' הפשוטה היא בחינת חב"ד דבינה והיוד שבמילוי, נחלקת לב' ההי"ן, כי ב' ההי"ן הם בגימטריא יוד. וה' א' אשר במילוי, היא חג"ת שבבינה, וה' ב' שבמילוי, היא נה"י שבבינה. (תתק"ז אות ס"ט).

ג' ההי"ן דחיצוניות דג' ההי"ן דה"ר:

כא) כשהעליון מזדווג בעצמו, להוציא את התחתון, הוא מזדווג בבחי' חיצוניות שבו, כלומר בבחינת מסך המוציא קומה נמוכה מקומת עצמו. למשל: כשהעליון הוא מבחי"ג, הוא מוציא את התחתון מבחינת מסך דבחי"ב. ואם העליון מבחי"ב, מוציא לתחתון ממסך דבחי"א, וכו' עד"ו. וע"כ כשבינה מאצילה לז"א, אינה מוציאתו מבחינת קומתה עצמה, שהיא פנימיותה. אלא מחיצוניותה, דהיינו מבחינה נמוכה מקומתה עצמה. ולכן ג"ר דז"א יוצא מבחינת חיצוניות דה"ר הפשוטה דס"ג, וז"ק דז"א יוצא מחיצוניות ב' ההי"ן שבמילוי יוד שלה, ע"י לעיל תשובה כ'. באופן שז"א יוצא מחיצוניות הג' ההי"ן דה"ר דס"ג. (תתק"ח אות ע"א) ע"י בתשובה ג' וד'.

ג' טפין דסגול:

כב) נה"י דא"א, ה"ס ג' טפין דסגול, שמהם נעשה הו"א. אלא שנתכללו גם בחג"ת שלו. (תתקמ"א אות קמ"ב).

גליפא:

כג) גליפא פירוש, חקיקה, ובית קבול. ע"י תשובה י"ח. (תתע"ט אות כ"ט).

גרין:

כד) בינה דא"א נקראת גרין. ונבחת שיצאה לחוץ מן הראש דא"א לבחינת גוף. והוא מטעם שורש הקטנות דה"ת בעינים, שנשאר בהאי קרומא שתחת מו"ס. שהוא חכמה דא"א הנקרא עינים. ונמצא הבינה, שהיא מתחת למסך ומקום הזווג, וע"כ היא

ומתפרשות משם בסוד פסולת, כי נבררו לבחינת סיגים שאין מהם שום תועלת. ובירור הזה לא יוכל, להעשות ע"י אמא, כי אור אמא מאיר ג"כ לבחי"ד, כי על אור חסדים לא היה צמצום מעולם, כנודע. ונמצא שע"י הארת אמא לא היו ל"ב הניצוצין מתפרשים כלל משם וע"כ דוקא להארת אבא צריכים. אמנם בחינת התיקון, שפירושו לחזור ולתקן ל"ב מלכיות חדשות המשותפות במדת הרחמים, במקום ל"ב הראשונות שנדחו מכת הארת אבא, זה אינו יוכל להעשות זולת ע"י אמא, שהיא מקבלת מבחינה שכנגדה מס"ג דא"ק, שבה שורש השיתוף דמדת הרחמים בדין, כנודע, וע"י ב' אלה, שהם: בירור ותיקון, נגמר צורת הולד כהלכתו. (תתס"ט אות י"ב).

בית קבול:

יד) מסך ועביות, שעליהם נעשה זווג עם אור העליון, שהאור"ח העולה מהמסך מלביש כל קומת האור שבמדרגה, כנודע. הנה הוא נבחן לבית קבול אל כל האורות שבמדרגה, כי לולא המסך ועביות שבו, לא היה אור העליון מתלבש שם. וז"ש שחכמה נתקנה בבית קבול. כי בסבת עלית ה"ת לעינים, שהן חכמה דראש, כנודע, הנה נתעלה מקום הזווג ממלכות אל החכמה, ונמצא החכמה עצמה נתקנה בבית קבול, והוציא הבינה לחוץ מראש, לבחינת גוף. (תתע"ט אות כ"ט).

ג' גו ג':

יט) כשנה"י דז"א עולים ונכללים בחג"ת דז"א, שע"י זה נעשה התכללות ה"ת בה"ר, כנודע. והו' נקרא ג' ג' ג', שג' דנה"י נכללים בג' דחג"ת. (תתפ"ד אות ל"ו).

ג' ההי"ן דה"ר:

כ) התבונה בגדלות יש לה הוי"ה דס"ג, ויש לה ה"פ זה למטה מזה, שיוצאים מהוי"ה פנימאה שלה, שג' הפרצופים הראשונים יוצאים מ"ה שבה. שהם: כתר, מקוצו של יוד, חכמה, מ"י ובינה, מו"ה

לוח התשובות לפירוש המלות תתקעז

אכילה, ובחינת שתיה. ע"ש. ו"ש שדודים בגי' דין. להורות על הנ"ל, שסוד זווגם הוא המתקת הדין. כנ"ל (תתע"ט אות כ"ח).

דינין מתעריין:

כז) בינה היא בחינת רחמים גמורים, שאין בחינת הצמצום והדין יכולים לפגוע בה אף משהו, בהיותה בסוד כי חפץ חסד הוא. שעל אור שלה לא היה שום צמצום מעולם. וזהו רק בבחינת חב"ד חג"ת שלה, ששם היא בסוד ס' עגולה, כנודע. אבל בתנה"י שלה, ששם שורשי הזו"ן, כבר עומדת שם להמשכת הארת חכמה בשביל הזו"ן, וע"כ יש שם מקום להתעוררות הדינים מכח הצמצום. וע"כ היא נקראת שם בסוד ס' סתומה. ועל אותו המקום דהיינו מחזה ולמטה, נאמר בוזהר מבינה דינין מתעריין מינה. (תתצ"ה אות מ"ה).

דרך התלבשות:

כח) עי' להלן בתשובה כ"ט.

דרך מעבר:

כט) נודע, שכל הארה באה מא"ס ב"ה, ועוברת כל הפרצופים עד שבאה אל המקבל. למשל: כשזו"ן מקבלים איזו הארה, הנה באה מא"ס ב"ה, ועוברת כל ה' פרצופים דא"ק, וג' פרצופים הראשונים דאצילות, ואז באה לזו"ן. גם נודע, שכל בחינה מקבלת רק מבחינה שכנגדה שבפרצופים העליונים, שלפי זה אין זעיר ונוקבא, למשל מקבלים מכל הפרצופים הקודמים מהם, אלא מבחינות שכנגדם אשר בהם. והענין הוא, כי באמת מוכרח זו"ן לקבל הארתו דרך כל הבחינות שבפרצופים הקודמים ממנו, אלא שיש חילוק כי מבחינות שבעליונים שאינם מיוחסים לבחינתו, הוא מקבל מהם בבחינת דרך מעבר, כלומר, שאין השפע מתלבשת כלום עם התיקונים שיש להם. אמנם כשהשפע עוברת דרך הבחינות שכנגדו שבפרצופים העליונים, הנה השפע מתלבשת בהתיקונים שנמצאים באותן הבחינות בעליונים. באופן שמלבד השפע עצמה שמקבל מא"ס ב"ה, הנה מקבל גם התיקונים

נבחת לגוף ולא לבחינת ראש. (תתקי"ט אות ק"י).

דינים ממותקים:

כה) שורש הדינים הוא ה"ת, שעליה היה צמצום הראשון, וכדי למתק אותה שיתף עמה מדת הרחמים, שה"ס עלית ה"ת בעינים. ועדיין אין זה מיתוק, כי המדרגה חסרה ג"ר. אלא אח"כ ע"י טפת חסד דאבא המורידה ה"ת מעינים, ואח"פ מוחזרים אל המדרגה, ומשגת הג"ר, או קבלה ה"ת מיתוקה הגמור, ונעשית בסוד יין המשמח. (תשי"א אות כ"ד).

דודים:

כו) ידידות, פירוש, אהבה המתפרצת לפרקים, שעוברת על כל מדה. והיא נוהגת באהבים הפוגשים זה את זה לעתים רחוקות. והפוכו היא ריעות, שהיא אהבה ממושכת ומתמדת בלי הפסק, שאין מחוקה להתפרץ ביותר, אמנם היא שקטה ושאננה בתכלית מילואה, שאין עוד למעלה ממנה. וע"כ או"א עלאין, מכונים בשם ריעים, להיותם ריעים אהובים, דמתחבין תדיר ולא מתפרשין לעלמין, בסוד זווג דלא פסיק. וזווג זו"ן נקרא דודים, משום דלזמנין מתפרשין ולזמנים מתחבין, ואין זווגם תדיר ולכן ענין זווגם הוא בחינת ידידות, שהיא אהבה מתפרצת, העוברת על כל מדה. ולכן זווגם בסו"ה שנו ושכרו דודים, שה"ס יין המשמח, בסוד דינים ממותקים, שפירוש, שעד כאן היו בבחינות דינים שהיו מפרידים ביניהם ועתה נמתקו, וחשובים יותר מחסדים. באופן, שאותם הדינים שמהם נמשך עד הנה כל שנאה וכל פרוד, נתהפכו עתה, ונעשו לגורמים לאהבה ונועם וחדוה גדולה. וזווג או"א הוא בסו"ה אכלו ריעים וכו', שפירושו כמו תענוג תמידי, כדמיון אכילה שאינו נפסקת בכל ימי חיי האדם, שהוא משום דזווגם לא פסיק לעלמין כנ"ל. ולא כמו שתיית יין שאינו נוהג אלא לפרקים. ועי' לעיל דף תרנ"א ד"ה ושורש הדברים, שהארכנו שם בביאור זווגים אלו: דבחינת

כולם הנמצאים בהבחנות שכנגדו בהעליונים עד מדרגתו עצמו. וזה נקרא דרך התלבשות. משא"כ בבחינות שאינן מיוחסות אליו, עוברת השפע בדרך מעבר, בלי לקחת מתיקוניהם כלום. (תתקכ"ו אות ק"ג וק"ד).

ה' אלפין:

ל' הנה מעשה בראשית, הם בחינת ז"ת שעיקרם הם חג"ת נ"ה, כי אין יותר מה' חסדים חג"ת נ"ה, ויסוד אינו מדה בפני עצמו, אלא בחינת כולל לה"ח יחד, וכן מלכות היא כולל ב'. כנ"ל בדברי הרב (דף רמ"ט אות ח') וע"כ הם רק ה' ספירות חג"ת נ"ה, וכשהם מאבא, נבחנים לה' אורות, שה"ס ה' פעמים אור הנזכרים במעשה בראשית. וכשהם מאמא, הם ה' פעמים מים, הנזכרים במע"ב. וכשהם מז"א, ה"ס ה' רקיעים הנזכר במע"ב. ופירוש הדברים: כי ענין עלית ה"ת בעינים בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, נשרש רק באמא. שה"ס ס"ג. המקבלת מבחינה שכנגדה בס"ג דא"ק. אמנם אבא, שהוא מקבל מבחינה שכנגדו בע"ב דא"ק, אין בו עוד דבר השיתוף הזה. כנודע. וכבר ידעת, שבצמצום א', מטרם שנעשה השיתוף הזה דמדת הרחמים בדין, לא היה אלא כלי אחד בהפרצופים, בסוד עקודים באופן שט"ס הראשונות היו כולם אור לגמרי, אלא המלכות שלהם, היתה בבחינת כלי. ורק בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, נעשו עשרה כלים בפרצוף. וע"כ החסד דאבא נבחן שהוא כולו אור, כי אין בו עוד מצמצום ב' כלום כנ"ל. וע"כ ה"ח דאבא, מכוונים בשם ה' אורות. אמנם ה"ח דאמא, שהם כבר באים מצמצום ב', בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדין, וכבר יש בחינת כלי גם בט"ס ראשונות שלה. ע"כ נבחנים הה"ח שבה בבחינת מים, כלומר שיש בהם בחינת עביות הכלים, ואינם בחינת אור וך לבד, בלי בחינת כלים כמו ה"ח דאבא. וע"כ רק באמא נעשה סוד רקיע המבדיל בין מים למים. שרקיע הזה ה"ס הפרסא דאפרס

מתחת החכמה, מכח שחכמה נתקנה בעצמה כעין דבר ונוקבא, מפאת עלית ה"ת בעינים שה"ס חכמה, שרושם זה דה"ת אתפרס כמו פרסא, והוציא בינה וזו"ן לחוץ ממדרגתו, בסוד מים תחתונים. כנודע. ותיקון זה דרקיע המבדיל בין מים עליונים שהם גו"ע, ובין מים תחתונים שהם אח"פ, הוא נעשה רק בשליש תחתון דת"ת דאמא, המקבל מבחינה שכנגדו בס"ג דא"ק, ששם עומדים ג"ר דנקודים, ממקום הסבור דס"ג דא"ק, עד סיום ת"ת שלה כנודע, כי ע"כ נקרא המקום הזה בשם בטן, כנ"ל בתשובה י"ג.

והנה כשטפת אור מה' אורות דאבא, באה בבטן דאמא, ששם סוד הרקיע המבדיל, הנה פקע כח הפרסא מן הרקיע, ומתהפך ונעשה לבחינת מחבר ומעלה את המים התחתונים אל המדרגה, שהם אח"פ, כנודע. ואז נתרשם צורת הא' אשר י' עליונה שבה, ה"ס מים עליונים גו"ע, וי' תחתונה שבה, ה"ס מים תחתונים אח"פ. והקו שביניהם, ה"ס הרקיע המבדיל, שנתהפך עתה ע"י אור דאבא, ונעשה למחבר את המים התחתונים אל המדרגה עם המים העליונים ביחד, וכבר ידעת, שאח"פ המתחברים לגו"ע דאמא, המה מעלים אליהם בחי' הזו"ן וע"כ נעשו בה הזו"ן בסוד ה' רקיעים מתוקנים, והם סוד ה' אלפין. כי עתה נצטיירו בצורת א' כלומר: שנתחברו המים התחתונים עם המדרגה, ע"י הרקיע. וכיון שכל התיקון דזו"ן הוא ע"י הרקיע המחבר, כנ"ל, ע"כ הוא מכוונה בשם רקיע, או בשם אה"י דמילוי אלפין. ולפיכך נבחנים ה' אלפין אלו המצטיירים בבטן דאמא, שהם בחינת ה' אורות דמעשה בראשית, כלומר שכל התהוותם נעשה ע"י ה"ח דאבא, המוריד ה"ת מן הרקיע, ומחבר את האח"פ אל המדרגה. והבן היטב, שה' אלפין הם בבחינת אמא, בסוד ה' שמות אה"י שבה. כי שם המה מצטיירים כנ"ל. ואינם בחינת עצמות ה' אורות דמעשה בראשית. אלא כיון שכל עיקרם נתהוו ע"י ה"ח דאבא,

לוח התשובות לפירוש המלות תתקעט

דכלים וג"ר דאורות. כנודע. אמנם בעיבור ב', כשמקבלת הנוקבא טפת חסד דע"ב, המורידה ה"ת מעינים שלה, ומחזיר לה את אח"פ. הנה אז מקבלת בחינת ה' אלפין דה' שמות אהי"ה של אמא, שה"ס ה' אורות דאבא המאירים באמא, ומורידים הה"ת מהפרסא המבדיל בין מים עליונים לתחתונים, כנ"ל בתשובה ל'. ומשם מקבלת הנוקבא הטפת חסד דאבא, המחזיר לה אח"פ דכלים וג"ר דאורות. ואז הנוקבא בסוד נער"ה שבגימטריא שכ"ה. באופן שה' פעמים דין דאדנ"י ה"ס הארת הגבורות ולא עצמותם. וה' אלפין שמקבלת מה' אהי"ה דאמא, ה"ס עצמות ה"ג. דהיינו בחינת ג"ר שבהם. (תתע"ט אות כ"ח).

הבן בחכמה:

לד) הבן בחכמה, ה"ס הבינה הנעלמת תוך החכמה, הנוהג באו"א עלאין שבינה חשובה יותר מחכמה. כנ"ל בתשובה ט"ו. וע"כ ה' דהוי"ה היא בחי' אבא עלאה. וו"ד שבמילוי י', ה"ס אמא עלאה, שהיא מלוכשת ונעלמת תוך החכמה שהיא אבא עלאה. (תתפ"ג אות ל"ד).

הוי"ה ואהי"ה דיודין:

לה) בחינת הפנים דאו"א, דהיינו למעלה מחזה שלהם, שבחינת הצמצום דה"ת אינו שולט שם, הוא במילוי יודין, הן באבא והן באמא, כי גם באמא מתחיל המקור של ה"ת בעינים רק בשליש תחתון שלה, המקבל מבחינה שכנגדה, מש"ת דס"ג דא"ק, ששם תחלת ההשרשה דה"ת בעינים, כנודע. וכבר ידעת שמילוי יודין מורה על בחינת צמצום א', מטרם שנתחברת הה"ת בה"ר, ומילוי אלפין מורה על המלכות דצמצום ב', הממותקת בה"ר, ולפיכך הפנים דאו"א, הם הוי"ה ואהי"ה דמילוי יודין, להורות שעדיין אין שם התחלה למילוי אלפין, שה"ס ה"ת המשותפת בה"ר, כנודע. וז"ס הגימטריא שלהם שהוא זכור, כי

ע"כ נבחנו בה' אורות דאבא. באופן שה' אורות, הם ה"ח דאבא. וה' מים, הם ה"ח דאמא. וה' רקיעים, הם ה' אלפין ששורשם היא בה' אלפין דה' שמות אהי"ה שהם באמא, כדברי הרב כאן שהם שורשי זו"ן, המקבלים משם בחי' הוי"ה דמ"ה, שהוא במילוי אלפין. (תתע"ט אות כ"ח).

ה"ח דטפת אבא:

לא) יש ב' בחינות ה"ח דטפת אבא: א' היא מהארת אבא בזו"ן בעת עיבור א' שלהם, שאז מברר הש"ך ניצוצין שבהם, בסוד ל"ב נתיבות החכמה, אשר מברר רק רפ"ח שבהם, ול"ב ניצוצין מפריד ומוריד משם בסוד פסולת. ויש בחינות ה"ח דטפת אבא, בעת עיבור ב' דגדלות זו"ן, שאז מוריד הה"ת מעינים שלהם, ומעלה אח"פ דכלים בחזרה למדרגתם, ואת הג"ר דאורות. שאז הם בבחינות שכ"ה ניצוצין. (תתע"ד אות כ"ג).

ה"פ אור דמע"ב:

לב) ע"י תשובה ל'. (תתע"ט אות כ"ט).

ה"פ דין דאדנ"י:

לג) ע"י לעיל בתשובה י"ז, שבכל מדרגה העולה מבי"ע לאצילות, צריכה לב' פעולות: בירור, ותיקון. שהבירור נעשה על ידי הארת טפת הו"ו דאבא, שמברר רק רפ"ח ניצוצין מהם, ול"ב מלכיות מוריד בבחינת פסולת. ונמצא אז שהמדרגה חסרה מן המלכיות שבה. אמנם ע"י שאבא משפיע הרפ"ח ניצוצין לאמא, ואמא מזדווגת עליהם מבחינת הקטנות שבה, מסוד הה"ת בעינים, הנה אז מתתקנת בהם ל"ב מלכיות חדשות, בסוד ממותקות במדת הרחמים, ונשלם שוב הש"ך שלהם. אלא שהם ש"ך ממותקות במדת הרחמים. והנה ש"ך הממותקות האלו, הם סוד ה"פ דין שבאדנ"י, שבגימטריא ש"ך. להורות שהם ממותקות במדת הרחמים. אמנם הם בסוד הדין והקטנות, שהרי בחי' ה"ת עומדת בעינים שלהם, וחסרים נה"י

מהארתם נזכרים האח"פ הנפולים, ומוחזרים למדרגתם. (תתצ"ז אות מ"ח).

בהעוקץ שמאחורי הד' שבה"ר זו. (תתפ"ד אות ל"ה).

הכרעה:

לז' נודע, שבחינת ב' הקוים ימין ושמאל, באה מפאת עלית ה"ת לעינים, שנתרשמה המלכות בכל ספירה וספירה, אשר התרשמות כח הצמצום שבה"ת בכל ספירה, נעשה שם לבחינת קו שמאל, ומהות הספירה עצמה, הוא בחינת קו ימין והספירה ולפיכך בעת שהמדרגה מקבלת אור הזווג לתוכה, נעשה אז הכרעה בין ב' הקוים ימין ושמאל, שפירושה: שמדת השמאל היא כל כך חשובה כמו מדת הימין, כי בסגולת העביות שבשמאל, נעשה הזווג עם אור העליון, שאו"ח שלה ממשיכו ומלבישו בהמדרגה, ונמצאים הימין והשמאל בקומה שוה. וזה מכונה בשם הכרעה, כי השמאל שהוא דין הוכרע, ונעשה לכף זכות ורחמים. (תתס"ז אות ב).

הפרדת הסיגים:

לז' הה"ת דעביות, שנתערבה בו' מלכין קדמאין, שהיתה סבה לשביה"כ, כנודע, היא נבחנת לבחינת סיגים שנתערבה בהכלים דז' המלכים אלו, ולכן תיקונם הראשון הוא, להפריש מהם הסיגים הללו. ותיקון זה נעשה ע"י הארת אבא. ונקרא הפרדת הסיגים. ע"י לעיל בתשובה ט"ז. (תתס"ט אות ט').

חיך:

לח' יסוד דחכמה סתימאה דא"א, נקרא בשם חיך. ומכאן נמשך טפת החסד דע"ב, בסוד הזווג דחיך וגרון. (תתקכ"ט אות ק"י).

חכם בבינה:

לט' בחינת הזכר שבישוס"ת, דהיינו ישראל סבא, ה"ס חכמה. וכללות ישוס"ת היא בינה, וע"כ יש"ס הוא סוד וחכם בבינה. וישוס"ת, ה"ס ה"ר דהוי"ה, ויש"ס נרמו

חסד מקודם התפשטות הזרועות:

מז' עיין תשובה ט'. (דף תתצ"ז אות מ"ב ומ"ג).

חסד מאחר התפשטות הזרועות:

מאז עיין תשובה ט'. (דף תתצ"א אות מ"ג).

חסד דרישי כתפין דא"א:

מבז' הגרון דא"א, הוא בינה שבו. ונודע, שיש ב' מיני אוררות בבינה: א' אור עצמותה, הנבחן לחכמה, כי בינה עצמות חכמה היא. וב' הוא אור החסד שהמשיכה, וזה אינו נבחן לעצמותה. כנ"ל בתשובה י"ד. ע"ש. ולפי שא"א הוא קומת חכמה, ע"כ בחינת אור חכמה שבבינה, נבחן לבחינת פנים בא"א, והיא בחי' הגרון שבו מצד הפנים. ובחינת אור החסד שבבינה, נחשב בו לבחינת אחר, והוא בחינת רישי כתפין שהם באחורי הגרון. וז"ס החסד שברישי כתפין דא"א. שהוא בחינת אור גרון מצד החסד שבו, כמבואר. (תתצ"ז אות מ"א).

טפות אר"א:

מגז' טפת אבא, ה"ס ה"ח שלו, וטפת אמא ה"ס ה"ג. ומטפת אבא שהיא הה"ח, נעשה בחינת הלובן שבו, שפירוש, שמלבן ומברר הרפ"ח ניצוצין שהם כללות החומר של הולד, בסוד הבירור דל"ב נתיבות החכמה. שמוריד ל"ב הניצוצין דבחינות אחרונות שבו, בסוד סיגים שאין בהם תועלת. וע"כ עיקר עצמות הולד נחשב על טפת אבא, להיותו המברר ומלבן את רפ"ח הניצוצין שהם בחינות ה"ס הראשונות של הולד. וטפת אמא, שהיא הה"ג, ה"ס האודם שבו, שפירוש, בחינת ל"ב מלכיות הממותקות במדת הרחמים הבאות מאמא, כנ"ל בתשובה ט"ז ע"ש. שכל

לוח התשובות לפירוש המלות תתקפא

ב"ן. ומין ב' דכלים שבפרצוף, הם הכלים החדשים הבאים ביחד עם יציאת האורות דקומת הווג שלו, כנודע. שהאוי"ח העולה מן המסך ומלביש לע"ס דראש, הנה הוא מתהפך מלמעלה למטה ומתפשט עד למלכות דמלכות שלו ומלביש הע"ס בסוד גוף הפרצוף. והנה האוי"ח הזה המלביש את הע"ס דגוף, נבחן לבחינת כלים חדשים של הפרצוף. אשר בפרצופי אצילות נקראים כלים דמ"ה. (תתס"ח אות ח').

כעין זכר ונקבה:

מח' יש בחינת נוקבא שבגופו בכל פרצוף שפירושה היא המסך והעביות, שאור העליון מזדווג עליו שמכונה בשם נוקבא. כלומר, המקבלת את הווג עם אור העליון ומעלה או"ח, נקרא בשם נקבה של הפרצוף. ובחינת האור ישר שבפרצוף, נקרא בשם זכר שבפרצוף. ויש גם בחינת נוקבא נפרדת; שהם ב' פרצופים גמורים כל אחד בפני עצמו, שיש לכל אחד מהם בחינת נוקבא שבגופו בפני עצמו. והנה דכר ונוקבא הנפרדים זה מזה, הם מכונים בשם דכר ונוקבא אמיתיים. אמנם בחינת הנוקבא שבגופו אינם בחינת דכר ונוקבא ממש, להיותם שניהם בחינת פרצוף אחד, והם מכונים משום זה, כעין דכר ונוקבא. (תתע"ט אות כ"ט).

ל"ב אלקים דמע"ב:

מט' הביור הנעשה בכח ל"ב נתיבות החכמה, המברר רפ"ח ניצוצין לבד, ומשפיע אותם בבינה, המה נעשים בסוד ל"ב אלקים דמעשה בראשית המורים על בירור הרפ"ח, כי השם אלקים נבחן בו אותיות מ"י אל"ה: מ"י ה"ס הג"ר הנכללות מהניצוצין תוך הבינה. ואל"ה ה"ס ו"ק דניצוצין הנכללות תוך הבינה, שהם רומזים על ה"ס הראשונות שבכל נתיב ונתיב מל"ב הנתיבות שנבררו לצד הקדושה, אבל המלכיות שבכל נתיב ונתיב נעשות פסולת למטה ולא יכלו

ענין הווג עם אור העליון הוא, ע"י המלכיות האלו שמתקנת לו אמא. וע"כ הן מכונה בשם האודם שבולד, כלומר בחינת העביות הממותקת שלו. (תתס"ח אות ז').

טפת ההולדה:

מד' טפת חסד דע"ב, מכונה טפת ההולדה, על שם שממנה באה הורדת ה"ת מעינים, ויציאת נה"י דכלים וג"ר דאורות. כנודע. (תתקכ"ו אות ק"ג).

יומא דכלהו יומי:

מה' אור החסד שבתוך הבינה, נקרא יומא דכלהו יומי, בסו"ה יומם יצוה ה' חסדו וכו'. והוא מטעם, כי חסד זה, הוא שורש לכל החסדים שבפרצוף, כי כמו שאבא הוא שורש לחכמה, כן בינה הוא שורש לחסדים. ובא"א נמצא החסד הזה באחורי גרון שלו, הנקרא רישי כתפין. והוא משום שא"א כולו הוא קומת חכמה, וע"כ נבחן אור החסד שבבינה, שהוא בבחי' אחור לבינה שלו. ע"י תשובה מ"א. (תתצ"א אות מ"א).

יציאה לחוץ:

מו' כשנתקנה החכמה כעין דכר ונוקבא מפאת עלית ה"ת לעינים, כנודע. נמצא בזה שהוציא חכמה את הבינה, לחוץ מכל המדרגות, כי בינה וזו"ן של ראש, יצאו לבחינת גוף. ובינה וזו"ן דלמעלה מטבור, יצאו לבחינת למטה מטבור לבחינת ע"ס דנה"י. ובינה וזו"ן דע"ס דסיום שנקראים נה"י, יצאו לגמרי לבר מאצילות. (תתפ"ב אות ל"ב).

כלים חדשים:

מז' ב' מיני כלים נבחנים בכל פרצוף: א', הם הכלים דפרצוף העליון שנתרוקנו מאורותיהם, מסכת הודככות המסך, והמה עוברים אל התחתון, שהוא ממלא אותם מקומתו עצמו, אשר בפרצופי אצילות המה הכלים שנשארו מפרצופי נקודים, הנקראים

להתברר. כנ"ל בתשובה ט"ו וט"ז. ע"ש. (תתע"א אות ט"ו).

לעתיד לבא:

(ג) האורות דבינה עלאה נקראים בשם לעתיד לבא, משום שאינם נקבעים בז"א אלא לעתיד לבא. אבל האורות דתבונה, נקראים בשם עולם הבא, להיותם באים ונמשכים בקביעות בזו"ן. (תתפ"ט אות ל"ט).

ס' סתומה:

(גא) האורות דאו"א שמחזה ולמטה נקרא בשם ס' סתומה. וכן כל ישו"ת נקרא ס' סתומה בזמן הקטנות. ע"י תשובה ג'. (תתפ"א אות ל"א).

מ"ב זווגים:

(גב) להיות ז"א כולו מבחינת למטה מטבור בסוד ג' טפין דסגול, שהם נה"י דא"א, ואינו ראוי לקבל טפת חסד דע"ב, שאינה מושפעת כלל למטה מטבור. וע"כ צריך ז"א להכליל בסוד מ"ב זווגים, שפירושם, מבחינת הפרצופים שלמעלה מטבור, שמקבלים שלימותם מג' הפרצופים הראשונים דא"ק, שה"ס: פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי, הנשלמים בו לגמרי עד הטבור שלו, כנודע. ולפיכך העלה א"א את נה"י שלו לחג"ת, שבוה הוא מעלה את הג' טפין דזו"ן לתחת החזה שלו, ששם עומדים בחינת נה"י דאו"א עד הטבור, שתנה"י דאו"א אלו, ה"ס ב' אהי"ה במילוי ההין, שאינם בגימטריא מ"ב, כי מבחינות דאורות התלויים רק בקו האמצעי, הנה כבר עומדים למטה מנקודת הסיום דפרצופי מ"ב, כי בחינת החזה היא נקודת סיום שלהם מבחינת קו אמצעי, (ע"י תשובה י"א). אמנם מצד הכלים עדיין הם נחשבים לפרצופי מ"ב, כי בחינת הכלים שהם הקצוות, הם נמשכים עד הטבור. ואחר שנכללו זו"ן בב' אהיה האלו דההין, הנה עולים ב' אהי"ה אלו, עד לג"ר דאו"א, ששם ב' אהי"ה

דיודין שהם בחי' מ"ב ממש, ואז נעשה הזווג דנשיקין דא"א מבחינת חיך וגרון, וב' אהי"ה דההין שעלו שם בסוד מ"ן, נעשו שם בסוד מ"ב, ומקבלים טפת חסד דע"ב שה"ס מו"ס. וכל ג' הטפות הנ"ל, יורדות משם ליסוד דא"א, ונזווגים שם פעם ב' ע"י יסוד ועטרה דא"א, ונכללו זו"ן שם בסוד הזווג דמ"ב דב' אהי"ה, כי ב' אהי"ה פשוטים עולים בגימטריא מ"ב. כי הפשוט בלי מילוי מורה על אור הנפש בכלי דכתר שהיא הארת כלים. ומכאן קונה ז"א, בחינת חג"ת שלו שלמעלה מטבור. ונעשה ראוי לקבלת האורות. כי מקודם לכן, שלא היה בו אלא נה"י לא היה ראוי כלל לקבלת אורות, כי נה"י המה רק בחינת ע"ס דסיום לבד, כנודע. וזוהו שנעשה ע"י התכללות במ"ב זווגים, כמבאר. (תתקכ"ט אות ק"י).

מעז אמו:

(גג) פנימיות שליש תחתון דת"ת דאמא, נקרא מעז אמו, ונקרא בסן. ע"י תשובה י"ג. (תתס"ה אות א').

מקום החתך:

(גד) הנה או"א נתחלקו לב' פרצופים על החזה שלהם, שמחזה ולמעלה הם או"א עלאין. ומחזה ולמטה הם ישו"ת, ונבחן מקום החזה, למקום החתך שבין או"א לישו"ת. וע"י תשובה י". (תתקמ"ו אות ק"ג).

מקום ההריון:

(גה) מקום ההריון, הוא בשליש תחתון דת"ת דאו"א, בזמן שהן פרצוף אחד עם ישו"ת. אשר בזמן התחלקותם, נמצא שם ראש דישו"ת. באופן, שפה דראש של ישו"ת, הוא כמעט פי היסוד דאבא ואמא דכללות, דהיינו בזמן שנעשו לפרצוף אחד. ע"י תשובה י"ג (תתפ"ד אות ל"ו).

מקושרים ומתקנים:

(גו) טרם עלית ה"ת בעינים, היו

לוח התשובות לפירוש המלות תתקפג

להיותו עוזב מקום גבוה, ויורד למקום הנמוך ביותר. וזהו מטעם שעל אור חסדים לא היה צמצום, כנודע, וע"כ אינו מוגבל. וסוד הכתוב ונהר יוצת מעדן וכו', פירושו: כי מפאת עלית ה"ת לעינים, שהן שם החכמה, שנקרא עדן, או נתקן העדן כעין דבר ונוקבא, והוציא את הבינה לחוץ מבחינת עדן, ועשה זה, כדי להשקות את הגן, שהם זו"ן. כמ"ש בזהר, אבא הוציא אמא לחוץ אודות בנה, ואבא עצמו אתתקן כעין דבר ונוקבא. (תתע"ט אות כ"ט).

נופלים:

ס) כשהעליון משפיע אל התחתון, אינו מזדווג על בחינת מסך ועביות דעצמו, אלא שמתאים המסך שלו לבחינת המין דתחתון שעלה אצלו, כנודע. וע"כ, בשעה שתבונה משפעת ג"ר אל ז"א, היא מזדווגת בעדו במסך דבחי"ב, שזה נבחן שתבונה עלתה אל הבינה. כי בינה היא בחינת מסך דבחי"ב ובעת שאין התחתונים זכאים, או התבונה יורדת מבינה, דהיינו שמזדווגת בעצמה על מסך דבחי"א, שקומה היוצאת ממסך זה היא בחי' ו"ק וחסר ראש, וקומה זו נותנת לזו"ן ואז נבחנים זו"ן לנופלים, כי נפלו מבחינת ג"ר ומוחין שלהם, ובכל פעם כשתבונה נותנת ג"ר לזו"ן היא עולית לבינה ששם המסך דבחי"ב המוציאה קומה עם ג"ר, ואז נבחנת התבונה, שהיא סומכת את הנופלים שהם זו"ן, כי משפעת להם ג"ר ומוחין. (תתצ"ה אות מ"ו. תתק"ד ד"ה וזה אמרו כאשר).

נחקקה:

סא) בחינת עביות ומסך, בעת שמתקנת לזווג עם אור העליון, נבחנת לחקיקה כעין בית קבול על אור העליון. כי אור העליון מתלבש באו"ח שמעלית, ונמצאו העביות והאו"ח, שהם בית קבול על האורות. ע"י בתשובה י"ח. (תתפ"ב אות ל"ב).

ניצוצין:

סב) בהרשימות שנשארו מהאורות של הנקודים אחר הסתלקותם מהכלים הנשברים, יש בהם ב' מיני אורות: א' הוא בחינת

הספירות דו"ת, נפרדות זו מזו, בבחינות זו למעלה מזו. כלומר: שכל הוך מחברו, היה יותר עליון. ונודע ששינוי הצורה, מפריד הרוחניים, ולכן נבחנים לנפרדים. אכן אחר שעלתה ה"ת בעינים, ועביות המלכות נכללה בכל ספירה וספירה עד החכמה, ונעשתה לבחינת קו שמאל בכל הע"ס יחד, לעומת עצם מהות הספירות שנעשו לקו ימין, כנודע, אשר אחר כך על ידי הזווג דאור העליון, ירד קו אמצעי והכריע ביניהם, נמצא שכל הע"ס נתקשרו, ונתקנו בזווג אחד ע"י קו האמצעי, בסוד רשות היחיד. ובזה נעשו כל הו"ת מקושרות ומתוקנות אחת בחברתה, כמו בחינה אחת. וזה הנקרא תיקון ג' קיים (תתס"ט אות ט"ו). מתחממת:

נו) אמא נמצאת באתורים כלפי אור חכמה דאבא, בסוד כי חפץ חסד, ואין בה שום רצון לקבל בתוכה אור חכמה. אמנם בעת שזו"ן עולין אליה למ"ן, הנה אז היא מתחממת כלפי אבא, כלומר שנתעורר בה חשק ורצון להזדווג עמו פנים בפנים מבחינת הארת חכמה, שחשק ורצון זה, נבחן כמו חימום. וזה נתעורר בה, מחמת הקשר שיש לאמא אל הזו"ן, להשפיע לו הארת חכמה, עוד מע"ס דאו"י. כנודע. וע"כ בחינת ש"ך הניצוצין דזו"ן העולים אליה, שהם בחינת דינים, כלומר שחסרון הארת חכמה מורגש בהם, הנה אז מרגשת גם אמא הצורך שלו, מצד הקשר דאו"י שיש ביניהם, כנ"ל, ומתחממת ומזדווגת עם אבא, ומשפעת לו ה"ח וה"ג בהארת חכמה. (תתע"ו אות כ"ו).

נהר:

נח) ע"י להלן תשובה ג"ט.

נהר יוצא מעדן:

נט) עדן, הוא שם החכמה, שהוא מלשון בטחו בו עדי עד. שפירושו נצחיות. כי אור החכמה הוא נצחיותו ועצמותו של הפרצוף. ובינה נקראת בשם נהר, שפירושו אורה, מלשון הביטו אליו ונהירו. גם אור חסדים מכונה בשם מים, ונקרא כן על שם תכונתו,

כי הוכרו לסיגים שאין בהן תועלת, ונפלות לקליפות שבבי"ע. עי' תשובה ט"ו. (תתס"ט אות י"ב).

ס' מ' ד' שבאמא:

סה) הנה בחזה דאמא, נשאר הרושם של הקטנות דבחינת ה"ת בעינים, גם בשעת גדולתה, אחר שירדה ה"ת משם. והנה הרושם הזה עושה הפרסא בגוי מעוהי דאמא, ומחלק בין גו"ע שהם עתה בחינת חב"ד חג"ת שלה, ובין אח"פ, שהם תנה"י שלה, שמחזה ולמטה. וע"כ, רק הבחינת מחזה ולמעלה, נבחן בה לבחינת ג"ר, שהם בחינת שש הספירות חב"ד חג"ת שלה, שהם למעלה מהרושם דה"ת. אבל ד' הספירות תנה"י שלמטה מחזה שלה, כבר אין בהן בחי' ג"ר, להיותן למטה מחזה, ששם נשאר הרושם דה"ת. ועל שם זה, מכוונות שש הספירות העליונות בשם ס' עגולה. וד' תחתונות תנה"י נקראו ס' סתומה. וכל זה באמא עלאה. והנה ממלכות דאמא עלאה, דהיינו בחינת הרושם דה"ת שבמקום החזה, משם יוצאים ישו"ת, והמלכות הזאת נקראת ד', משום שהיא כוללת ד' הספירות תנה"י, שהן ס' סתומה. וע"כ נבחן ישו"ת, שהוא בחינת ד', דאמא עלאה. באופן שהס' והס' הם באמא עלאה, וד' היא בישו"ת. ואלו ס' מ' ד', נבחנו ג"כ לג' תבונות, והוא להיותם ג' מדרגות נבדלות זו מזו. כי הס' שהיא למעלה לגמרי מה"ת, היא בחינת ג"ר. והס', היא בחינת ו"ק, בחסר ראש, ושם הם ק"כ צירופי אלקים, דהיינו ל' צירופים בכל ספירה. והד', שהיא בחינת ישו"ת, היא עוד נמוכה מן בחינת המלכות דאמא עלאה עצמה, שנקראת ס' סתומה, כי אין ישו"ת יוצא מבחינת המלכות עצמה דאמא, אלא מבחינת חיצוניות של המלכות הזאת, כנזכר לעיל בתשובה ג'. וע"כ היא נמוכה בהרבה מהס' סתומה דאמא עלאה. ובה כל הו"ת נבחנות בסוד שמות אלקים, לבד מחסד שבה, דהיינו מגבורה ולמטה, שהם כ"ד צירופי אלקים בכל ספירה. וע"כ

האו"י שבהם, ונקרא אור הוך שברשימו. וב' הוא בחינת האו"י שבהם, ונקרא אור העב שברשימו. כי כמו שכללות האורות שנסתלקו, היו כלולים מאו"י ואו"ת, כן הרשימות שנשארו מהם, ג"כ כלולות מאו"י ואו"ת. והנה אור הוך שברשימות, נקראים אורות, והם נשארו באצילות. ואור העב שברשימות נקרא ניצוצין, והם ירדו עם הכלים לבי"ע. (תתס"ד אות ד', ותתע"ו אות כ"ה).

נסדק לארכו:

סג) הנה חג"ת דעתיק משפיעים חכמה לקומת ע"ב, שהוא א"א. ונה"י דעתיק משפיעים חסדים לקומת ס"ג, שהוא חג"ת דא"א, ואו"א עלאין. כנודע. וע"כ, בכל המקום שנמשך היסוד דעתיק בחזה דא"א, נמצאים שם החסדים מכוסים, ואין הארת חכמה יכולה להתגלות שם. אמנם, כשמגיעה טפת זוג דע"ב ס"ג דא"ק באצילות, המורידה את הה"ת מן הפרסאות, ונעשו א"א ועתיק לפרצוף אחד הנה אז עולים נה"י דא"א שהם בחינת הארת חכמה, במקום נה"י דעתיק, שמתוך זה מתבטל המסך דיסוד דעתיק, המעכב על גילוי אור חכמה, ואז מקבלים גם חג"ת דא"א וגם או"א עילאין בחינת חסדים מגולים בהארת חכמה. וזה נבחן שנסדק יסוד דעתיק לארכו. כלומר, שמתבטל ועובר בחינת המסך המעכב שלו, ומדת האורך נתגלה בו, דהיינו הארת חכמה כי חכמה מכוונה בשם אורך. כנודע. (תתק"כ אות פ"ט).

סיגים בלי תועלת:

סד) כבר ידעת, שהלובן שבוילד נותן אבא, דהיינו שמברר ומלבן הש"ך ניצוצין העולים מבי"ע, ומברר מהם רק רפ"ח ניצוצין בלבד, ול"ב בחי' אחרונות שבכל נתיב ונתיב, הוא מוריד בבחינת פסולת. והיינו ע"י שהוא מאיר רק לרפ"ח ניצוצין, ואינו מאיר לל"ב בחינות מלכיות דה"ת דעביות, ע"כ המה נובלות ונפרדות משם,

לוח התשובות לפירוש המלות תתקפה

דעביות, הם בחינת הפנים דא"א. ואבא ה"ס הוי"ה במילוי יודין. ואמא היא אה"ה במילוי יודין, ששניהם בגימטריא רג"ל, ובגימטריא זכור. ע"י תשובה ל"ה. (תתצ"ז אות מ"ח).

פנים ואחורים:

עג) כל קומה נמוכה כלפי העליונה ממנה, נבחת לאחורים אליה. או לחיצוניות אליה. למשל: קומה דבחי"ג היא בחינת אחורים לקומה דבחי"ד. וקומה דבחי"ב היא אחורים לבחי"ג. וכו' עד"ז. וכשהמדובר הוא בבחינת המסך והקומה, המה מכונים בשם פנים ואחורים. וכשהמדובר הוא מבחינת דפנות הכלים, הם מכונים בשם פנימיות וחיצוניות. (תתק"א אות נ"ה).

פנימיות וחיצוניות:

עד) ע"י תשובה ע"ג. וע"י בחלק ד' דף רמ"א אות ג' ד'. ובא"פ שם ד"ה כבר נתבאר. (תתק"ו אות ס"ז).

פנים דפנימיות ופנים שבאחורים:

עה) אחורים דג"ר דעליון, שנעשו פנים בהתחתון, נקראו פנים דפנימיות. ואחורים דו"ק דעליון שנעשו פנים בו"ק דתחתון, נקרא פנים דחיצוניות. ע"י לעיל תשובה ג'. (תתק"א אות נ"ד).

קרומא דמו"ס:

עו) הרושם דה"ת בעינים, שנשאר בא"א מזמן הקטנות, הוא נעשה לבחינת הקרום שתחת המו"ס, שהוציא הבינה לחוץ בסוד הגרון שלו. וקרום זה הוא ג"כ כעין הרקיע המבדיל בין מים עליונים למים התחתונים. וע"כ נבחן מו"ס לאו"א, אלא שהם בלי פירוד, כלומר שאינם בבחינת נוקבא נפרדת. ובחינת הגרון נבחן לישו"ת. (תתפ"ה באו"פ ד"ה והענין).

קשר הספירות:

עז) עלית ה"ת בעינים מקשרת הספירות זו בזו. ע"י תשובה נ"ו. (תתס"ז אות ו').

נבחנו הס' מ' ד', לג' תבונות, כלומר לג' מדרגות בבינה, הרחוקות הרבה זו מזו. (תתפ"ז אות ל"ז, ותתק"ד אות ס"ד).

ס' עגולה:

סו) ע"י לעיל תשובה ס"ה. (תתפ"א אות ל"א).

ס' שבגי ק"ך.

סז) יש הפרש גדול מאות ס' עצמה, אל הגימטריא שלה שהוא ק"ך. כי אות ס' היא בחינת חב"ד חג"ת דאמא עלאה, שהם למעלה מחזה שלה. כנ"ל, תשובה ס"ה. אמנם הגימטריא של הסמך, שהוא ק"ך, מורה על בחינת אחורים שלה, שהם מחזה ולמטה, ששם עומדים ק"ך צירופי אלקים, שהם בחינת ה"ס סתומה דאמא עלאה. אמנם בזמן הקטנות דו"ן, הם מקבלים כל הסמיכה שלהם, שיוכלו להמצא בבחינת אצילות, מסוד הק"ך שמות אלקים הנ"ל. ומבחינה זו מרומזת הסמך בגימטריא של שמות אלקים. (תתצ"ח אות נ') וע"י אות ס'.

עולם הבא:

סח) ע"י בתשובה נ'.

עוקץ שבאחורי ד' דה"ר:

סט) ע"י בתשובה ל"ט.

עיבור א':

ע) ראשית התהוות ז"א, הוא על ידי התכללותו בהזווגים דא"א בסוד עלית מ"ן אליהם. והתכללות זו נקראת עיבור א' דז"א. וכן אחר שכבר נשלם בכל הו"ק שלו, עולה פעם שנית למ"ן לאו"א, ונכלל בזווג דגדלות שלהם, וזה נקרא עיבור ב'. שהוא להשגת מוחין דגדלות. (תתפ"ד אות ל"ו).

פירוד שבז"ת:

עא) ע"י בתשובה נ"ו. (תתס"ז אות ב').

פנים דא"א:

עב) קומת ע"ב דהתלבשות, וקומת ס"ג

רביעא על בנין:

עח) כשתבונה משפעת קטנות לזו"ן הוא מתמעט בעצמה לבח"א, כנ"ל בתשובה ס'. ואז נבחנת התבונה שהיא רביעה על בנין, או בסוד רובצת על הבנים, כי בחינת המיעוט שלה מכונה רביצה. (תתפ"א אות ל"א).

ריבוע דהוי"ה ואהי"ה דיודין:

עט) כל ריבוע שבשמות, פירושם בחי' אחורים דמדרגה ההיא, וכיון שישסו"ת יוצאים מאחורים דמלכות דאמא, כנ"ל בתשובה ג'. ע"כ המה בחי' אחורים של השמות הויה אהיה דיודין שבאו"א, שהם בגימטריא תשכ"ח. (תתצ"ט אות נ"ב ונ"ג).

ריעים:

פ) עי' תשובה כ"ה במלה דודים. (תתע"ו אות כ"ו).

שורש הדינים:

פא) בחינת ה"ת שעליה היה הצמצום נקראת שורש הדינים. (תת"ע אות י"ג).

שט"ו נצוצין:

פב) הגה אחר שאבא מוריד ל"ב מלכיות דעביות בבחי' פסולת, ולא נשאר בהם אלא בחינת ה"ת דהתלבשות, הוא משפיע אותם לאמא, והמה נכללים בזווג דקטנות דאמא, ומקבלים משם בחינת המיתוק דה"ת בה"ר, ואז נשלמו הל"ב מלכיות החסרות להם, וחזרו להיות בסוד ש"ך ניצוצין כנ"ל בתשובה י"ז. ול"ב מלכיות אלו שנתקנו בז"א מכת הארת ה"ג דאמא, כנ"ל, נבחנות, שכ"ז מהם, הוא מחלקו של ז"א עצמו, דהיינו מבחינת ה"ת דהתלבשות שהיו כלולים ברפ"ח הניצוצין, שנעשו לל"ב בצירוף ה"ג דאמא. וע"כ נבחנים הניצוצין דז"א עתה שהם שט"ו ניצוצין, שעם הה"ג

דאמא נעשו לש"ך ניצוצין. (תתע"ו אות כ"ה).

ש"ך ניצוצין:

פג) יש ב' מיני ש"ך ניצוצין: א' הם בחינת הש"ך ניצוצין העולים מבי"ע לאצילות, שאז הם בלתי נבררים ועדיין מעורבים בסיגים. ויש בחינת ש"ך ניצוצין שהם נבררים ומתקנים ע"י הארת ה"ג דאמא, שהיא מוציאה בהם ל"ב מלכיות חדשות המשותפות במדת הרחמים, כנ"ל בתשובה י"ז, ע"ש. (תת"ע אות י"ד תתע"ו אות כ"ג).

שכ"ה נצוצין:

פד) בעיבור ב' אחר שז"א כבר נשלם בבחינת ו"ק, אז מקבל טפת ע"ב המורידה ה"ת מעינים שלו, ומחזיר לו אח"פ למדרגתו אשר אח"פ המוחזרים האלו נבחנים לעצמות ה"ג, ואז נבחן לשכ"ה ניצוצין. דהיינו שט"ו של עצמו, כנ"ל בתשובה פ"ב. והארת ה"ג דאמא משעת עיבור א'. ועצמות ה"ג דאמא, שמשגיג ע"י טפת חסד דאבא, הרי הם בגימטריא שכ"ה. (תתע"ו אות כ"ד).

שמות אלקים:

פה) מחזה ולמטה דאמא עלאה, שולטים ק"ך צירופי אלקים, בד' ספירות תנה"י שלה. ל' צירופים בכל ספירה. וכן יש ק"ך צירופי אלקים מגבורה ולמטה בתבונה. שהם כ"ך צירופים בכל ספירה. (תתצ"ה אות מ"ו).

תבונה ג':

פז) עי' תשובה ס"ה. שג' תבונות הן: ס' ס' ד'. ובחינת הד' היא תבונה ג'. (תתע"ט אות כ"ה).

תקון קרים:

פז) עי' תשובה נ"ו.

לוח השאלות לענינים

- פח) למה הסיום של הקצוות הם יותר ארוכים מקו האמצעי.
- פט) מהו הפירוש שהבת נולדה תחלה.
- צ) למה רק ז"א נקרא מלך הדר, ולא ג"ר דאצילות.
- צא) מהו הפירוש אשר מלך הדר הוא מ"ה החדש, והוא יסוד, והוא ז"א.
- צב) למה ע"ס דנקודים וע"ס דאצילות נחשבים לב' שבתות של ז' ימים.
- צג) מהי הארת הקטנות שהיה לז"ת דנקודים.
- צד) מהו ההפרש מחצי עליון שבפרצוף שמטבורו ולמעלה, אל התחתון שמטבור ולמטה.
- צה) מהו ההפרש מהחזה אל הטבור.
- צו) למה עומדת הפרסא שבגוי מעויה דהפרצוף באלכסונא, מחזה לטבור.
- צז) מהו ההפרש מסיום היסוד לסיום רגלים.
- צח) מהו ההפרש מסיום הת"ת לסיום היסוד.
- צט) לשם מה צריכים הניצוצין להתחלק לל"ב נתיבות החכמה.
- ק) מה הם ב' הבחינות של ש"ך ניצוצין ומהו רפ"ח ניצוצין, ושט"ו ניצוצין.
- קא) לטה כל בחי' העולה מבי"ע כלולה מש"ך ניצוצין.
- קב) מהו ההפרש מאורות לניצוצין.
- קג) איך יוצאים שיעורי הקומה בפרצופי אצילות.
- קד) למה חיצוניות דעליון נעשה פנים לפנימיות דתחתון.
- קה) מהי פנימיות דעליון ותחתון, ומהי חיצוניות דעליון ותחתון.
- קו) מתי מוריד הפרצוף חיצוניותו אל התחתון.
- קז) למה אין יותר בכל מדרגה מן פנימיות א' וחיצוניות א'.
- קח) מהו הפירוש שהתחתון יוצא מן חיצוניות דעליון, העומדת בחיצוניות נה"י דעליון, ביי"ס דמלכות שלו.
- קט) למה התחתון יוצא רק ממלכות דחיצוניות דעליון.
- קי) איך נרמזים או"א עלאין ביוד דשם הוי"ה.
- קיא) למה נעשה אבא עלאה מחסד שבגרון, ואמא עלאה מאור גרון עצמו, החשוב יותר.
- קיב) למה עומד החסד עליון דבינה, שהיא גרון דא"א, ברישי כתפין דא"א.
- קיג) מהו ההפרש מחסד שבגרון, אל אור הגרון עצמו.
- קיד) מה ההפרש מחסד עליון, שמקודם התפשטות הזרועות דא"א, אל החסד שלאחר התפשטות הזרועות.
- קטו) למה החסד שלאחר התפשטות של הזרועות דא"א נתלבש בגבורה.
- קטז) מהו הפירוש שחכמה הוציא הבינה לחוץ, וחכמה עצמה נתקנה כעין דכר ונוקבא.
- קיו) איך נרמזים ישו"ת בה"ר דהויה.

- קיתו למה עיקר ההבחן של ס' ב' הוא רק מן או"א אל ישסו"ת.
- קיתו מה הם ה' הטעמים להתחלקות של או"א וישסו"ת.
- קכ) מה הם השמנה בחינות של תבונה. הנבחן באו"א וישסו"ת.
- קכא) איזה חלק הבינה הוא כולה רחמים, ומאיזה חלק דינין מתערין מינה.
- קכב) באיזה חלק בינה הם שמות אהי"ה. ובאיזה חלק שמות אלקים.
- קכג) מהי ההפרש מק"ך צירופי אלקים דבינה, לק"ך צירופים שבתבונה.
- קכד) למה נקראים ז"ת דבינה בשם תבונה.
- קכה) מה ההפרש משם מ"ב שבהוי"ה פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי, לבין השם מ"ב, דאנא בכח.
- קכו) מה הם ג' שערי בינה.
- קכז) מהו שער הנ'.
- קכח) מהו השער מ"ב העליון, הכולל כל המ"ב שערים.
- קכט) למה גורם החסרון דשער המ"ב לבינה, שתהיה נקראת בשם אם.
- קל) מאין הוא המרחק הגדול בין שש ראשונות דפרצוף, לד"ת שבו.
- קלא) למה אי אפשר שיתהווה שום מוח אל ז"א מטרם שתצא בינה לחוץ.
- קלב) למה יצאה בינה מראש דא"א ונעשה לבחינת גרון וגוף.
- קלג) מאחר שבינה יצאה מראש דא"א לגרון, איך שוב נעשתה לראש אל או"א.
- קלד) מה הם עצם מהותם של המנצפ"ך.
- קלה) מהו הפירוש של ה' גבורות.
- קלו) מהו ההפרש מהארת ה"ג אל בחי' עצמות ה"ג.
- קלז) למה נקראים מנצפ"ך בשם ה"ג.
- קלח) למה מכונה המ"ן שעלו לעיבור א', בשם ש"ך ניצוצין.
- קלט) איך גורם התחתון לעליון שיעלה למ"ן, לצורך מוחין גדלות של עצמו.
- קמ) למה מחויבים הזו"ן של כל מדרגה ומדרגה של נח"י, לעלית מ"ן ולעיבור א' מחדש.
- קמא) למה למוחין דיניקה אין הזו"ן צריכים לעלית מ"ן ולעיבור.
- קמב) מהו ההפרש בבחינות דקטנות, דהיינו בעוד הה"ת בעינים, מבין הקטנות דקומת ז"א, לבין הקטנות דקומת בינה, לבין הקטנות דקומת חכמה, מאחר שאין בכלם רק הקומה דנפש רוח.
- קמג) מאין באה מדת העביות במ"ן דז"א, בעת התכללותו בזווג דאו"א.
- קמד) מאין באה בחי' המסך על העביות שבניצוצין דמ"ן דז"א.
- קמה) כיון שכל קומת העיבור דז"א היא מלכות, א"כ למה צריכים לזווג נשיקין ולחסדים מגולים באו"א. וכו'.
- קמו) למה מתחיל תיקון זו"ן אחר גדלות או"א.
- קמז) היכן דבוקים גו"ע דזו"ן.
- קמח) איך מתחלקים ז' המלכים בל"ב נתיבות החכמה.
- קמט) מהו הדילוג, שיסוד דפרצוף כתר דא"ק, משפיע לאו"א דנקודים.
- קנ) למה לא מספיק כאן עלית מ"ן דישסו"ת, כדי שתפסיק אמא את האחורים שלה לגילויי החסדים.

לוח השאלות לענינים תתקפט

- קנא) אחר שפה דראש התבונה נקבע למקום
הזווג, איך אומר שוב ג' יסודות לאנ"כ,
שפה דראש התבונה אינו אחד מהם.
- קנב) באיזה תבונה הוא מקום הריון.
- קנג) איפה הוא מקום זווג דיסוד א"א
ביסודות דא"א.
- קנד) מהו הפירוש שנה"י דא"א מגולין.
- קנה) מה גרם לעתיק, שיאסוף את ב'
פרקין דנו"ה האמצעים, לב' פרקין נו"ה
העליונים.
- קנו) מה גרם לבקיעת יסוד דעתיק.
- קנז) מה גרם שיחורו או"א וישסו"ת
לפרצוף אחד.
- קנח) מה גרם שיתפכו או"א לחסדים
מגולים.
- קנט) למה נתחדש באצילות זווג
דנשיקין וזווג דיסודות, מה שלא היה זה
בפרצופי א"ק.
- קס) למה טפת מ"ד, היא השם, יוד ה'
ו, בחוסר ה"ת.
- קסא) למה טפת מ"ן היא ב' שמות
אהי"ה דההין.
- קסב) מה הם הג' יה"ו: דיודין דאלפין
דההין.
- קסג) מה הם ששה השמות אהי"ה.
- קסד) למה יצתה טפת מ"ד, רק מג'
שמות: ע"ב מ"ה ב"ן, ולא מס"ג.
- קסה) למה בטפת מ"ד, נגלה רק
יה"ו האחרון דמילוי ההין.
- קסו) למה בהמ"ן, עולים ב' אהי"ה
דההין לב' אהי"ה העליונים דיודין.
- קסז) למה או"א דמו"ס כלולים יחד
בשם יה"ו אחד.
- קסח) למה או"א מבגרון, הם בב' שמות
אהי"ה.
- קסט) מה המה ב' התיקונים העיקרים,
אשר בעיבור א' דו"א.
- קצ) מאין הוא המקור, שמשם באה
טפת הזווג דע"ב המורידה ה"ת ומבטלת
לשעתם הפרסאות באצילות.
- קצא) מה המה ז' הגורמים, שבאו
בזווג דעיבור א' דו"ן, עד תיקון הקיום
שלו בג' ימי קליטה.
- קצב) כיצד הוא עמידת זו"ן בתוך
היסודות דא"א ואו"א.
- קצג) מה נתקן בעיבור הזו"ן ע"י אבא.
ומה נתקן בו ע"י אמא.
- קעד) באיזה אח"פ דבוקים גו"ע של
זו"ן.
- קעה) מהו הפירוש שנכללו עתיק וא"א
מהם ובהם, לצורך עיבור דו"ן.
- קעו) אחר שהעלה א"א נה"י שלו
לחג"ת איפה עומדים או החג"ת דא"א.
- קעז) פעם אומר, שחג"ת דאריך אנפין
מלובשים בפנימיות נה"י, ופעם אומר,
שחג"ת דא"א עלו לג"ר.
- קעח) מי גרם עלית חג"ת לג"ר דאו"א.
- קעט) מה הפירוש שאין כח ביסוד
דעתיק לסבול כל כך אורות.
- קפ) מהו הפירוש שבקיעת יסוד דעתיק,
מגלה הן החסדים והן הגבורות בלי שינוי.
- קפא) מהו הצורך שעתיק וא"א יעשו
לפרצוף אחד.
- קפב) למה צריכים לג' בחינות יסודות
נבדלים: יסוד דתבונה לכלים, ומקום החתך
לניצוצין, ויסוד בינה עלאה לאורות.

לוח התשובות לענינים

לבר, ולא מן הכלים שנתחדשו באצילות. אמנם בפרצופי הזכרים דאצילות, נעשה תיקון נוסף בזה, כי אותם ז"ת דנקודים, שנחסרו מקו אמצעי לגמרי, באו כאן בעיבור ג' גו ג', ויסוד ומלכות דז"ת, נכללו בת"ת דז"ת, שהיא בחינת בינה דחסדים כנודע, שע"י זה נמשך תיקון קוים גם בבחינת התוך דז"ת, שהם הפרקים האמצעים דפרצוף נה"י, ובוה נתחדש כאן בחינת קו אמצעי, גם אחר סיום הת"ת, הנקרא יסוד. ולפיכך כל פרצופי הזכרים שבנין פרצופם הוא מבחינת מ"ה החדש, דהיינו מהארת הוויגים שנתחדשו באצילות גופיה, הנה נוסף להם קו אמצעי גם בבחינת התוך דפרצוף נה"י שלהם, הנקרא יסוד דוכרא. והם אינם חסרים אלא רק בחינת השליש תחתון דפרצוף נה"י שלהם, והוא מטעם כי בחינת קו אמצעי המכריע בין ב' הקוין ימין ושמאל, הוא בחינת ג"ר דחסדים, הנמשך מאחורים דאמא, ואין אורות דאמא נמשכים אלא עד הטבור דה"ת, להיותם בחינת חג"ת שאינם צריכים להארת חכמה, אבל אין הם יכולים להאיר כלום לבחינת נה"י גמורים, כי הם צריכים להארת חכמה, ואחורים דאמא הם דוחים הארת חכמה כנודע. ולפיכך, אם נעשה בנין של ע"ס גם בנה"י, המה נחלקים ג"כ לג' פרקים: חב"ד, חג"ת, נה"י. אשר בשש הספירות הראשונות, חב"ד חג"ת, יכולה אמא להאיר שם קו אמצעי, ולהכריע בין הקצוות. ולפרקים תחתונים שהם נה"י דנה"י, הנה גם הם צריכים להארת חכמה, ואינם יכולים לקבל מאחורים דאמא כלום. וע"כ נשארו הפרקים התחתונים דפרצוף נה"י חסרים מקו אמצעי, גם בפרצוף נה"י דדכורין דאצילות. הרי לעיניך, אשר סיום קו אמצעי, מוכרח להסתיים על פרק אמצעי של פרצוף נה"י, דהיינו עם סיום היסוד, וחסר שלישי התחתון שלו, ונמצאים ב' הקצוות ימין

פחו הנה ב' הקצוות שבפרצוף, שהם ב' הקוים ימין ושמאל שבע"ס, נתהוו יחד עם עלית ה"ת לעינים בעת צמצום נה"י דא"ק. כי הה"ת בדרך עליתה לחכמה שנקראת עינים, נכללה בכל ספירה וספירה שבע"ס, ונעשתה בהן לקו שמאל, ומהותן של הספירות נשאר לקו ימין. אמנם קו אמצעי, בא עם הוויג שנעשה בנקבי עינים, שהארת הוויג ירדה והכריעה את הקצוות, ונעשה לקו אמצעי. ונודע שאור העינים לא האיר, אלא את ג"ר דנקודים לבר, ולא לז"ת, וע"כ נתקנו ג' קוים רק בג"ר דנקודים לבר ולא בז"ת, ונשארו ז"ת רק בב' קוים ימין ושמאל לבר.

ונודע, שכל הע"ס דפרצוף נקודים, ג"ר עם ז"ת, הם בערך א"ק רק פרצוף נה"י לבר. גם ידעת, שפרצופי אצילות מקבלים מפרצופי א"ק, בדיוק מבחינה שכנגדם בא"ק ונמצאים כל פרצופי נה"י של פרצופי האצילות, שהם מקבלים תיקוני נה"י שלהם מן הע"ס דנקודים, להיותן הבחינה שכנגדם בא"ק. וע"כ כל פרצופי הנוקבין דאצילות, יש להם קו אמצעי רק בג"ר דנה"י שלהם, שהוא מקום שלישי ת"ת התחתון, אמנם ז"ת שלהם שהם למטה מת"ת, אין בהם רק ב' קוין ימין ושמאל לבר, דהיינו לגמרי כמו ע"ס דנקודים, שבג"ר שלהם המלבישים לש"ת דא"ק, מטבור עד סיום ת"ת, יש להם ג' קוים עם כל התיקונים הנמשכים מתיקון זה, אבל בז"ת שלהם אין יותר מב' קוים כי קו האמצעי דאור העינים, נפסק עם סיום הת"ת דא"ק, שהוא הפה דאור דנקודים, כמבואר.

אמנם זה אמור רק בהנוקבין של פרצופי אצילות. שהם בחינת ב"ן, שפירשו, שבנין פרצופם הם, רק מבחי' הכלים דנקודים

לוח התשובות לענינים תתקצא

לא קבלו בעדם עצמם אלא בעד תנה"י שלהם, כי רק המה צריכים לתיקונים.

והנה כל החסרון שהיה בפרצוף נה"י הראשון, שבא למלאות את נה"י דא"ק, היה, משום שבז"ת שלו לא היה תיקון קוים, כנ"ל בתשובה פ"ח. כי ג"ר דנקודים שקבלו מבחינת חג"ת דדיקנא הנקרא שבולת הזקן, שהם אח"פ דדיקנא שיצאו מראש ונעשו לגוף וחג"ת, היה הארתם מספיק לתיקון קוים בהם, כי אור האזן שהיא אור הבינה, נמשך בהם לקו אמצעי, והכריע בין הקצוות, כנ"ל בתשובה פ"ח. משא"כ ז"ת דנקודים שקבלו מבחינת חוטם פה שלמטה משבולת הזקן, אין עוד אור האזן יכול להתפשט בהם לקו אמצעי, כי שם כבר בחינת נה"י דדיקנא, שהם צריכים להארת חכמה, ואור האזן הזה שאינו במקום יציאתו, הנה האחרים שלו דוחה הארת חכמה, וע"כ אין הנה"י דדיקנא יכולים לקבל ממנו כלום, כי אור הזה נפסק בשבולת. כמבואר. וע"כ ז"ת דנקודים, שמקבלים מנה"י דדיקנא שלמטה משבולת, אין בהם התיקון דקו האמצעי הנמשך מאור הבינה. וע"כ נשברו ונפלו לבי"ע, כנודע. אמנם ג"ר נתקיימו ולא נשברו, כי תיקון קוין שהיה בהם, הספיק להם את כל תיקונם. ע"כ נמצאו רק ג"ר דנה"י דא"ק, שקבלו את מילויים בעולם נקודים, אכן ז"ת דנה"י דא"ק, עדיין נשארו מגולים, כלומר שנשארו חסירי המילוי הנצרך להם.

ונתבאר לעיל בתשובה פ"ח, שאותם ז"ת דנקודים שנשברו, חזרו באצילות בסוד העיבור במעי אמא, שהיא בינה. וע"י שנעשו שם ג' גו ג', שנה"י נכללו בתג"ת, קבלו תג"ת בחינת קו אמצעי מאמא, ונעשה בחינת קו אמצעי בבחינת התוך דע"ס דנה"י, הנקרא יסוד דוכרא, עש"ה. הרי שכל עיקר התיקון שנתחדש באצילות, לא היה אלא בבחינת קו אמצעי דבחינת תוך דנה"י, הנקרא יסוד. והוא הנקרא מ"ה החדש, כי

ושמאל, שהם ארוכים יותר מקו אמצעי בשליש אחד מכללות הפרצוף נה"י, דהיינו בשליש תחתון. עיין בסוף חלק זה מלואים שכתב רבינו זצ"ל לתשובה זו. (תתקט"ו ד"ה וע"כ).

פ"ט) כבר נתבאר בתשובה פ"ח הסמוכה, הטעם של חסרון קו אמצעי בכל ז"ת דפרצוף נה"י דנקובין דאצילות, שהוא משום שהם בחינת ב"ן הנבנים רק מכלים דנקודים ואין בהם מכלים ותיקונים דמ"ה החדש, שיצאו באצילות עש"ה. גם נתבאר שם, שתיקון קו אמצעי בפרקים האמצעים דפרצוף נה"י, שבפרצופים הזכרים דאצילות, נתחדש רק לאחר עולם הנקודים, בהעבורים של פרצופי אצילות במעי האמא. גם נודע, שאין הפרש יותר בין דכר לנוקבא רק בבחינות היסודות שלהם. הרי שבנין פרצוף הנוקבא, נאצל ויצא בעולם הנקודים, ובנין פרצוף הזכר יצא אח"כ בעולם האצילות. הרי שהבת נולדה תחילה לבנים. (תתקט"ו ד"ה וע"כ).

צ) כבר ידעת, שכל מציאות ד' העולמות אבי"ע, לא באו אלא לתקן ולמלאות הכלים דלמטה מטבור דא"ק, שנתרקנו מאורותיהם בזמן הסתלקות א' שהיתה בגוף דפרצוף כתר דא"ק. כי מפה עד הטבור, הוא נתמלא ע"י ב' הפרצופים ע"ב ס"ג דא"ק, בסוד השם מ"ב, רק מטבור ולמטה, שאין פרצופי ע"ב ס"ג מגיעים לשם, כנודע. עליהם סובבים כל התיקונים שנעשו מעולם הנקודים עד סוף העשיה.

ואין שאלה לפי"ז, למה באו גם בחינת ג' הפרצופים הראשונים דאצילות דהיינו עתיק וא"א ואו"א, אחר שכבר נשלמו בא"ק. הענין הוא, כי אי אפשר שיצא פרצוף נה"י לבדו, בלי ראש ותוך עד הטבור. אמנם ההבחן הוא: כי ג' פרצופים אלו, לא באו לצורך עצמם, אלא לצורך פרצוף נה"י וכל התיקונים שקבלו ג' הפרצופים הראשונים,

עליו שורש כל החידוש תיקון דאצילות. ונקרא ג"כ הדר אבל ג' הפרצופים הראשונים שלמעלה מסבור דאצילות, בהם לא נצרך להתחדש כלום כי כבר נשלמו בא"ק עצמו. וכל מה שנתקן בג' הפרצופים האלו לא היה אלא בשביל נה"י כנ"ל. וע"כ שורה שם מ"ה החדש, רק על ז"א ונוקבא, שהם בחינת ז"ת דנקודים, שחזרו ונתקנו אחר שבירתם בנקודים, ואין ג"ר בכלל זה. ועם זה תבין מה שזו"ן מלבישים מסבורו ולמטה דא"א, כמו שנקודים הלישו מסבורו ולמטה דפרצוף הכתר דא"ק, ואין להאריך עוד.

הרי נתבאר היטב, שמ"ה החדש הוא בעיקר רק ז"א, וע"כ הוא נבחן למלך השמיני, המתקן לוי מלכים שקדמו אליו בנקודים, כי הוא מ"ה המתקן לב"ן, שהם ז"ת דנקודים, ובדיוק יותר, הוא רק תיקון היסוד זכר, כי לא היה חסר בז"ת דנקודים אלא בחינת היסוד הזה, דהיינו קו אמצעי כנ"ל, וכל העודף שיש בז"ת דאצילות שנקראים ז"א ומלך השמיני, על ז' המלכים דנקודים, אינו יותר מיסוד זה, שעמו כחו יפה גם לתקן ז' המלכים הראשונים. ולכן עיקר מ"ה החדש שורה על היסוד. כמבואר. וזה שאומר הרב בע"ח שער ט' פ"ח, אשר היסוד הוא מ"ה החדש, ע"ש. (תתע"ג אות כ').

צא) באמת כל פרצופי הזכרים דאצילות המה בחינת מ"ה החדש, ואפילו ג' הפרצופים הראשונים, אלא כיון שהמה לא באו באצילות לצורך עצמם, ע"כ שורה השם הזה רק על ז"א לבדו, וכיון שעיקר התיקון שנתחדש בז"א הוא רק בחינת היסוד, כנ"ל בתשובה צ' ופ"ח, ע"כ רק היסוד מוגדר בשם מ"ה. המתקן את הב"ן, ועליו שורה עיקר החידוש דאצילות. (תתס"ח אות ח' תתע"א אות ט"ו. ובע"ח ש"ט פ"ח. ולעיל דף תתע"ג אות כ') וע"י היטב לעיל בתשובות פ"ח פ"ט וצ'.

צב) ז' הספירות התחתונות נקראות ז' ימים, וג"ס הראשונות, ה"ס שבת, וזה ענין גבוה מאד. ואעתיק לך לשון הרב ממאמרי רשב"י, (באדר דף ל"ז ע"א. ובנדפס מחדש הוא בדף רי"ב סוף ט"ב) וז"ל, דע, כי כאשר האציל המאציל את הע"ס, הנה מתחילה האציל את הג"ר, שכבר ידעת כי אז הוא סוד שבת העליון וכו' ולא היו בתיקון גמור כפי הצורך לכן לא עלה בחשבון ומספר, יום השבת הזה. ואחר כך בשבועה שנית האציל ז' מלכים הנרמזים בפסוק ואלה המלכים אמר מלכו בארץ אדום. וביום השבת של שבוע זאת נאצל מלך השמיני הנקרא הדר ושם אשתו מהיטבאל. והמלך הזה ה"ס יסוד הנקרא הדר, כמבואר בלשון האדרא דף קמ"ב. ויציאת המלך הזה היה ביום שבת השני כנ"ל, ונתקנו הג"ר. ואז יצאו בשבוע השלישית ז"ת שהם נקראים חסד גבורה וכו' עד מלכות, שביום השבת השלישי יצאה המלכות. ונמצא כי המלך השמיני הנקרא הדר העליון, והוא ממש יסוד, נאצל בשבת הב'. והוא קדם אל ספירת החסד אשר נקרא עתה אצלינו בשם ספירת החסד. ואחר כך ביום שבת הג' נאצלה המלכות. והנה שבת העליון שבו נאצלו הג"ר בלי תיקון אינם עולים בחשבון. ונמצאו ב' שבתות: א' שבו נאצל הדר העליון, וא' שבו נאצלה המלכות דו"ת. ואלו הם סוד שתי שבתות, הנזכר בפסוק ואת שבתותי תשמורו, ובפסוק ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת. עכ"ל בקיצור לשון.

פירוש הדברים: כי יום השבת ה"ס היסוד, שהוא המקור לששת ימי המעשה, הנאצלים ויוצאים מהיסוד הזה. וע"כ יש ב' שבתות, שהם ב' יסודות: א' הוא יסוד הזכר, הנקרא שבת העליון שה"ס הדר, וא' הוא שבת התחתון, שהוא יסוד המלכות, שהם סוד הפסוק ואת שבתותי תשמורו. ואלו ב' שבתות, ה"ס שבת הב' ושבת הג'. כי לפנייהם היה נאצל בחינת היסוד עוד

צד) כל פרצוף שלם, הוא כלול מה"פ מלובשים זה בזה, ע"ד א"א דאצילות, עם עסמ"ב שלו. דהיינו שעיקר כל פרצוף, הוא פרצוף הכתר, הנקרא הוי"ה פנימאה, וב' לבושים ע"ב ס"ג, מלבישים אותו עד הטבור, וב' לבושים מ"ה וב' מלבישים אותו מטבור ולמטה. וכבר ידעת, שב' הפרצופים הראשונים עד הטבור, אינם צריכים תיקון מחמת עצמם, כי ע"כ המה נקראים בשם מ"ב, אמנם למטה מטבור צריך תיקון, והוא אינו נשלם לגמרי עד דמטי רגלים ברגלים, וישבו בי"ע להיות אצילות. כי אז יתמלאו הכלים דתנה"י דא"ק מחסרונם של הסתלקות א', שהיתה בגוף דפרצוף הכתר דא"ק, בכל שלימותם. ועד אז אינם עוד בשלימות. והנך רואה ההפרש הגדול של ג' הפרצופים שמטבור ולמעלה, אל מחצית הפרצוף שמטבור ולמטה, כי מטבור ולמעלה כבר הוא בכל שלימותו, אגב מטבור ולמעלה דא"ק, ומטבור ולמטה הוא בחסרונות. עד שיושלמו כל תיקוני אבי"ע. וז"ס שרמזו על משה רבנו ע"ה, שמחציו ולמעלה אלהים ומחציו ולמטה איש. שזה רומז להפרש הגדול המבואר. (תתקל"ג ד"ה ובוה).

צה) ע"י לעיל בתשובה י"א, שיש ב' נקודות סיום: א' מבחינת קו אמצעי. ב', מבחינת הקצוות, אשר קו אמצעי הוא קצר מהקצוות במדת שליש תחתון דפרצוף נה"י. כנ"ל בתשובה פ"ח ע"ש. גם ידעת, שכל פרצוף נחלק על הטבור, שמחציתו מטבור ולמעלה נחשב לשלם. ומחציתו שמטבור ולמטה הוא בחסרון, כנ"ל בתשובה צ"ד. וע"כ הופרס פרסא ביניהם, ע"ד הפרסא שמבין אצילות לבי"ע. ולפיכך יש גם שם אותם ב' נקודות הסיום, שמבחינת קו אמצעי נגמר החצי פרצוף העליון בנקודת החזה. ומבחינת הקצוות נגמר על הטבור ממש: באופן שמחזה עד הטבור, ההפרש הוא בשליש פרצוף נה"י דבחי' חצי פרצוף העליון, כמו בין היסוד דכללות הפרצוף, לבין סיום הרגלים דכללות. כי כן החזה

בעולם הנקודים, דהיינו הג"ר דנקודים כנ"ל בתשובה פ"ח, אלא שהיה בלי תיקון, כי ו' הימים שנולדו מהיסוד הזה, היו חסרי קו אמצעי לגמרי, ולא יכלו להתקיים, וע"כ אין שבת הזה בא בחשבון ומספר, כי ו"ת שלו לא נתקיימו. וע"כ אנו מחשבין רק את ב' השבתות לבד. ולא יקשה לך מה שמכנה את ג"ר דנקודים וכן את ג"ר דאצילות בשם יסוד, והוא מדגיש יסוד ממש, כנ"ל. כי המדובר הוא כאן בערך א"ק, שג"ר דנקודים, שמשו בו לתיקון הראשון של פרצוף נה"י שלו, כנ"ל, שתיקון זה עלה לו רק לשית דת"ת שלו, שהוא בחינת ג"ר דפרצוף נה"י, כנ"ל בתשובה צ', שהיא בחינת שורש רק ליסוד דנוקבא, הנקרא חשבון, כנודע. בסו"ה והאלקים עשה את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים. כמובא (בעץ חיים ש"ח פ"א) שזה סובב על הנקודים. ומספר הוא שם היסוד זכר. כנ"ל (תשס"ט אות נ"ב) ונבחן ששבת הזה הא', הוא בלי תיקון כי חסר שם היסוד זכר, שנקרא מספר, וע"כ אין אפילו היסוד נוקבא נחשב לשלם בכל תיקונו, אלא לבחינת שורש לבד, וע"כ אין שבת הא' הזה בא "בחינת מספר" ודייק הרב בזה, אשר אפילו היסוד דנוקבא עדיין לא נחשב לשלם בכל תיקונו. והבן. וע"ד זה, חושב הרב גם את ג"ר דאצילות לבחינת יסוד ממש, דהיינו כלפי א"ק, וע"כ מכנה אותו הדר העליון, כי הדר דאצילות המה הו"ת, אלא בערך א"ק נחשבים הג"ר דאצילות לבחינת תיקון היסוד שלו. ועם זה תבין, איך ששבת הוא תמיד בחינת ג"ר, וכן הוא בחינת יסוד, או יסוד דדכורא, או יסוד דנוקבא, גם שניהם בווג. והבן כי אין כאן המקום להאריך עוד.

צג) הם קבלו מהסתכלות עינים באח"פ, משבולת הזקן ולמטה, ששם בחינת נה"י דדיקנא, ואינו נחשב לאור גמור, אלא לבחינת הארת כלים לבד. (דף תתע"ג אות כ"א).

ט"ר דכל נתיב ונתיב, והמלכיות שבכל נתיב ונתיב, הוא מוריד בבחינת פסולת שאין בהם תועלת. (תתע"א אות ט"ו ותת"ע אות י"ד).

ק) כל בחינה כשעולית מבי"ע בסוד מ"ן, היא כלולה מש"ך ניצוצין בעירוב, כנ"ל תשובה צ"ט. והנה זה הוא בחינה א' של ש"ך, דהיינו ש"ך בעירוב ה"ת דעביות, שנקראת סיגים. ויש בחינה ב' של ש"ך, דהיינו ש"ך ממותקים במדת הרחמים. כי אחר שאבא בירר והוריד את ל"ב המלכיות מכל נתיב ונתיב בבחינת פסולת, הנה הרפ"ח שנבררו לצד הקדושה, הם חסרים מן המלכיות שלהם, ואז הוא משפיע הרפ"ח ניצוצין באמא, ובחינת ה"ת דהתלבשות הנשאר עוד ברפ"ח ניצוצין, מקבלת שיתוף דב' ההין, שה"ס שיתוף מדת הרחמים בדין, מכח התכללותם בזווג דאמא, וזה נקרא בחינת הארת ה"ג שמקבלים מאמא, שע"י זה משיגים ל"ב מלכיות חדשות המשותפות במדת הרחמים, במקום ל"ב המלכיות הראשונות שנדחו בבחינת פסולת, וחזר עתה המספר של ש"ך ניצוצין כמקודם. וזו בחינה ב', דש"ך ניצוצין. ואם נחלק מהם בחינת ה"ג דאמא, ישאר בהם שט"ו ניצוצין. וז"ס, שו' פעמים אדם בגימטריא שט"ו, כי עתה, אחר שקבלו השיתוף דמדת הרחמים, הם נבחנו לז"פ אדם, שרומז על בחינת מ"ה דאלפין, כנודע, שאדם בגימטריא מ"ה. כי שורש הוי"ה דאלפין, הוא בחינת השיתוף במדת הרחמים ההוא. באופן, שש"ך הא', הם בעירוב הסיגים. וש"ך הב', הם משותפות במדת הרחמים. ובטרם השיתוף לא היה גבררים מהם רק רפ"ח, ואחר השיתוף, נבחנו לשט"ו ניצוצין, אשר עם ה"ג דאמא הם ש"ך. (לעיל תתע"ב אות י"ז).

קא) כי בעת שהמלכים נשברו ונפלו בבי"ע, היו מעורבים כולם זה בזה, ועל ידי זה העירוב נכללו כולם זה בזה, עד שכל בחינה מהם נכללת מכולם.

הוא בחי' סיום דיסוד, דחצי עליון. והטבור הוא סיום של הרגלים, דחצי העליון. (תתקט"ז ד"ה וזכור).

צו) הפרסא היא בחינת הסיום דחצי הפרצוף העליון, שהוא בחינת שם מ"ב, כנ"ל בתשובה צ"ה. אלא כיון שיש ב' נקודות סיום, שמצד קו אמצעי היא בחוזה, ומצד הקצוות היא בטבור, כנ"ל, ע"כ גם הפרסא עומדת שמה באלכסונא, היא מתחלת בחוזה מתחת קו אמצעי, ומסתיימת בטבור מתחת הקצוות כנ"ל. וכאשר תעריך המקום כלפי או"א עלאין בגדלותם, שהם בחי' ע"ב, שסיום רגלים שלהם הוא על הטבור כנודע. תמצא שהפרסא מתחלת בסיום הבטן דאו"א, ששם יסוד דאמא, ומשם יורדים ונמשכים למטה עד הטבור דאו"א, דהיינו עד סיום רגלים של או"א. כמפורש בדברי הרב (ע"ח שער י"ד פרק ג').

צו) יסוד הוא חסר שליש תחתון של פרצוף נה"י, להיותו בחינת הסיום של קו אמצעי, שהוא מדת האור שבפרצוף, כי האורות באים רק בקו אמצעי, כנודע. וזה שליש התחתון שהקצוות ארוכים מקו האמצעי, אין בהם אלא הארת כלים בלבד. כנ"ל בתשובה פ"ח.

צח) סיום ת"ת, הוא בחינת יסוד נוקבא, והוא הסיום דפרצופי ב"ן אשר באצילות. וסיום יסוד דוכרא, הוא הסיום דפרצופי מ"ה של אצילות. אכן המדובר הוא רק מבחינת הסיום דקו האמצעי. (כנ"ל בתשובה צ').

צט) כי צריכים להוריד בחי' ה"ת דעביות, שהיא בחינה אחרונה שנתערבה בכל נתיב ונתיב של ל"ב נתיבות החכמה, אשר בו' המלכים שירדו לבי"ע. וכיון שכל בחינה העולית למ"ן מבי"ע, היא כלולה מכל ש"ך הניצוצין כולם יחד בעירוב. ע"כ מבררם ומחלקם אבא מתחלה לל"ב נתיבות החכמה, ואז מברר מהם רק רפ"ח, שהם

לוח התשובות לענינים תתקצה

(קב) ע"י תשובה ס"ב.

קג) שיעור הקומה תלוי, במדת העביות דניצוצין, שעלו מבי"ע ונתחברו עם האורות. כי כל חלקי העביות שנפלו ממסך בעת הזככותו עם שבירת הכלים, מכונים בשם ניצוצין, והם ירדו עם הכלים לבי"ע. ע"י לעיל תשובה א' (תתקנ"ח אות ו').

קד) כשהעליון מזדווג בעצמו, להוציא קומת התחתון, אינו מזדווג מבחינת עביות המסך של עצמו, אלא מבחינת חיצוניות של עביות שלו, דהיינו ממדרגה נמוכה משל עצמו, שנקרא חיצוניות המלכות שלו, כנ"ל בתשובה ע"ג ע"ד. ע"ש. למשל כשהוא מבחי"ג, הוא נותן אל התחתון מבחי"ב, הנחשב לחיצוניות הקומה דבחי"ג. אמנם בהתחתון נחשבת בחי"ב לפנימיות, כי היא כל קומתו, וחיצוניות של התחתון, הוא בחי"א. (תתקי"ב אות פ').

קה) בחינת המסך שבמלכות, שעליו יוצאת קומת הפרצוף, נבחנת לפנים לפנימיות של הפרצוף. ופחות ממנה נבחן לחיצוניות. למשל: אם הוא מסך דבחי"ד, הרי המסך דבחי"ג, נחשב בו לחיצוניות, ואם הוא מבחי" מסך דבחי"ג, נחשב בחי"ג לפנימיות, ובחי"ב לחיצוניות. ועד"ז תמיד. ונמצא, אם למשל העליון הוא בחי"ד, והתחתון הוא בחי"ג, הרי בחי"ד עם בחי"ג נבחנות לפנימיות דעליון ותחתון: דהיינו בחי"ד אל העליון, ובחי"ג אל התחתון, ובחי"ב נבחנות לחיצוניות עליון ותחתון: דהיינו בחי"ג אל העליון, ובחי"ב אל התחתון. וכן תמיד. ע"י תשובה ע"ג וע"ד. (תתקי"ב אות פ').

(קו) ע"י להלן תשובה ק"ז.

קז) כל זווה נחלק לקטנות וגדלות, הנקרא ג"ר ווי"ק. וחיצוניות מסך דו"ק דעליון, נעשה פנים בו"ק דתחתון. וחיצוניות

ג"ר דמסך דעליון, נעשה פנים בג"ר דתחתון כנודע. וכשהתחתון הוא בקטנות יש לו פנימיות א' וחיצוניות א' דו"ק. שהקומה שהשיג מחיצוניות דעליון, הוא הפנימיות שלו, ופחות מבחינת הקומה הזו נעשה לחיצוניות בתוכו. ואחר כך אחר שמישיג הקומה דגדלות מחיצוניות דג"ר דעליון, שהיא הפנימיות האמיתי דתחתון, אשר קומת הו"ק הקודמת של הקטנות שלו נעשה עליו לחיצוניות, נבחן עתה, שיש לו פנימיות א' שהוא קומת הגדלות, וב' מיני חיצוניות: א' הוא קומת הפנים דקטנות שלו, הנעשה לחיצוניות על קומת הגדלות שלו. וב' הוא בחינת המסך הפחות במדרגה מקומתו עצמו, הנבחן גם כן לחיצוניות כנ"ל בתשובה ק"ה. והנה אז יורדת החיצוניות דבחינת המסך אל התחתון שלו, והוא עצמו שוב נשאר בפנימיות א' וחיצוניות א', שהם רק הגדלות והקטנות דבחינת מסך של עצמו. וטעם הדבר הוא, כי ידעת שגו"ע דתחתון דבוקים באח"פ של העליון, וע"כ נמצא תמיד שבעת שהעליון משיג אח"פ שלו, דהיינו בחינת פנימיות האמיתי שלו, נעשה תכף הווג גם על גו"ע דתחתון, מתחלה בלי ציור, ואחר כך בציור, כנודע. הרי שבאותה העת שהעליון משיג את פנימיות האמיתי שלו, הוא עושה הווג בשביל התחתון שלו, ונותן לו בחינות החיצוניות של בחינת המסך שלו. באופן, שבעת קטנות דכל פרצוף, יש לו רק בחינות פנימיות וחיצוניות דמסך, אבל פנימיות אמיתי אין לו עוד. ואז אינו ראוי ליתן לתחתון שלו כלום. ונבחן מ"מ, שיש לו בחי' פנימיות א' וחיצוניות א', דהיינו מבחינת עביות דמסך. למשל, אם בחי' ה"ת בעינים שלו, היא מבחי"ג, הרי יש לו אז בחינת ה"ת בעינים מבחי"ב, הנחשבת לחיצוניות לה"ת בעינים דבחי"ג. (ע"י להלן בתשובה קמ"ב). והם המכונים פנימיות א', שהם ה"ת בעינים דבחי"ג. וחיצוניות א' שהם ה"ת דבחי"ב. ובאמת הם שניהם רק חיצוניות. כי כל קטנות היא חיצוניות, אלא כיון שעיקר עביות של

גם נתבאר שם, שהבחן זה הוא רק בבחינת הקטנות דעליון, שהיא בבחינת ה"ת בעינים, אשר אז נבחן הכלי דגלגלתא לבחינת חג"ת שלו, והכלי דעינים לבחינת נה"י שלו. והנה התחתון יוצא רק מחיצוניות של הקטנות הנ"ל. ואע"פ שאין התחתון יוצא אלא אחר גדלות דעליון אשר הכלי דעינים, שהיו בחינת נה"י, כבר עלו ונעשו לחג"ת. אמנם נתבאר שם, שאין הקטנות נעדרת גם בזמן הגדלות, אלא שנעשה לחיצוניות אל פרצוף הגדלות ע"ש. ונמצא עתה ג"כ, שהתחתון יוצא מבחינת נה"י ובחינת כלי דעינים דעליון, שהם נבחנים לע"ס המלכות, כי כל נה"י המה בחינת מלכות וע"ס דסיום, ששם הוא מקום המסך. כנודע. ונמצא אשר התחתון יוצא ממלכות אשר בחיצוניות נה"י אלו, כי העביות שבמסך היא בחינת ה"ת ומלכות אשר בנה"י דעליון, והתחתון יוצא מחיצוניות ה"ת זו, הרי שיוצא מחיצוניות המלכות אשר בע"ס דחיצוניות נה"י דעליון. (תתק"ג אות פ"ג).

קט) בהיות כל תחתון נמוך במדרגה מהעליון, נמצא כשהעליון מזדווג להאציל קומת התחתון, אינו מזדווג על בחינת עביות המסך דעצמו, אלא בבחינת מסך פחות ממסך דעצמו, הנבחן לבחינת חיצוניות אל קומת המסך הגבוה ממנה. כנ"ל בתשובה ע"ג. (תתק"ג אות פ"ג).

קי) אבא נרמז ב" דהוי"ה, ואמא נרמזת ב"ד דמילוי יוד. וטעם הדבר, משום שאמא נעלמת ומתלבשת באבא, ורק בחינת אבא לבד הא בגלוי ע"כ אין בחינת אמא מגולית באותיות השם הוי"ה רק במילוי לבד. וע"י להלן תשובה קי"א. (תת"צ אות מ"ב).

קי"א) ב' אורות נבחנים בבינה: א' הוא אור עצמותה, שהוא בחינת חכמה. ב', הוא אור החסד שהמשיכה, בהפכת פנים לאור חכמה. וכיון ששיקף האור שבה הוא אור

המסך נשלם ונגלה רק בקטנות, ובגדלות אין שום חידוש בעביות המסך אלא כל חידוש הוא רק הורדת ה"ת מעינים לפה, כנודע. וע"כ אותה בחינת פנימיות וחיצוניות שבערך עביות שבמסך, נבחנת בעיקר בעת קטנות, ועל שם זה מחלקים גם את הקטנות לבחינת פנימיות וחיצוניות, אע"פ שבערך האור שבו היא רק חיצוניות. ואחר כך, כשמשיג הארת טפת הזווג דע"ב ומעלה את אח"פ שלו, כי ה"ת יורדת או מעינים לפה, אז משיג את ג"ר דאורות, שהם פנימיות אמיתיות. ואז נעשה פרצוף הקטנות חיצוניות אליו. ועתה נעשה מוכשר להוליד. וע"כ מוריד את חיצוניות דקטנות שלו, שהיא בחינת עביות פחות ממדרגתו, דהיינו ה"ת שבעינים דבחי"ב הנ"ל, כי מזדווג עליה לצורך גו"ע דתחתון הדבוקים באח"פ שלו. ונמצא עתה ג"כ, שיש לו פנימיות א' שהוא קומת ג"ר שהשיג עתה, וחיצוניות א' שהיא קומת ו"ק שלו שמקודם לכן, שגם היא אינה מתבטלת, אלא שנעשה למלבוש וחיצוניות על פרצוף הג"ר. אבל חיצוניות דעביות שבמסך כבר אין לו, כי הוריד אותה בזווגו לצורך הגו"ע דתחתון. והנה נתבאר שאין הפרצוף מוריד חיצוניותו אל התחתון, וזולת בשעת הגדלות שלו, שאז יש לו פנימיות אמיתיות. גם שתמיד נמצא פנימיות א' וחיצוניות א' בכל פרצוף ומדרגה או פנימיות וחיצוניות מערכי עביות המסך, שזה נוהג רק בקטנות. או מפנימיות וחיצוניות דערכי האורות, שזה נוהג בעת גדלות. וצריך שתזכור כאן, שאין שום חילוק בבחינת עביות של המסך מעת קטנות לעת גדלות, כי ענין הקטנות הוא רק מהתעלות מקום הזווג, וכל עוד שה"ת בעינים, אין לו אלא ג"ר, והוא קטנות, מפאת יציאת אח"פ שלו, כנודע. וכל ענין הגדלות, הוא הורדת ה"ת לפה, המחזיר לו אח"פ. אבל בעביות אין שינוי כמ"ש להלן בתשובה קמ"ב. (תתק"ב אות פ').

קח) כבר נתבאר לעיל בתשובה ק"ז, שכל תחתון יוצא מחיצוניות המסך שבעליון.

וגבורות אינם מגולים בהארת חכמה, כנ"ל. הנה שם שולט אור הג"ר דבינה, שהוא בחינת ראש גמור. ואו"א יוצאים מבחינת החסד הזה דבינה, שהוא בחינת ראש גמור. ואו"א יוצאים מבחינת החסד הזה דבינה, שמלפני גילוי הזרועות. אכן במקום שהתחילו הזרועות להגלות ולהתפשט, דהיינו מחזה ולמטה, ששם מתגלים החסדים וגבורות בהארת חכמה כנודע. הנה שם כבר שולט כח הה"ת שבמסך של ראש, וע"כ המה כבר בחיבת גוף ולא ראש, וזה נבחן שחסד נתלבש בגבורה, דהיינו שנתמעט החסד בגבורה וצמצום מכה היציאה מראש. והבן, ועי' לעיל אות ט'. (תתצ"א אות מ"ג).

קטו) עי' לעיל תשובה קי"ד.

קטז) זה נעשה מפאת עלית ה"ת בעינים דהיינו בחכמה, ונעשה שם בחינת נקבי עינים, שפירושו מקום מסך וזווג, ואז יצאה הבינה למטה ממקום המסך, וע"כ אח"פ דראש יצאו ממדרגת ראש, ובינה וזו"ן דתוך, יצאו ממדרגת תוך, ובינה וזו"ן דע"ס דסוף יצאו לבי"ע. אמנם ענין הנוקבא שחכמה נתקנה בו, אין הפירוש בחינת נוקבא נפרדת, כמו או"א, אלא הפירוש בחי' נוקבא שבגופו, כלומר בחינת מסך ומקום זווג, ע"ד שהיה נוהג בהכלי דמלכות בפרצופי א"ק. שאין זה נבחן לנוקבא ממש, אלא שנקרא כעין דכר ונוקבא. (תתע"ט אות כ"ט. ותתפ"ב אות ל"ב).

קיז) ישראל סבא נרמז בעוקץ שאחורי הד' דה"ר דהוי"ה, וה"ר עצמה היא תבונה. כי כאן הנקבה יותר מגולה מזכר, כי המה בחינת חסדים מגולים בהארת חכמה, וגילוי זה בא בעיקר מהגבורות שהם תבונה, בסוד אשת חיל עטרת בעלה, וע"כ התבונה מגולה יותר מיש"ס. (תתצ"א אות מ"ג).

קיח) כי א"א הוא עיקר הכללות כל האצילות, כנודע. וכיון שהחזה שלו, הוא

החסד, ע"כ נבחן לזכר, ואור עצמותה אע"פ שהוא חשוב יותר מן אור החסד, מ"מ נחשב לבחינת נקבה, משום שבינה דוחית ממנה את אור חכמה, ואין אור זה מתגלה בה, מפאת כי חפץ חסד הוא, ע"כ תש כחו, ונחשבת לנקבה, ולפיכך כשנמשכו או"א מגרון דא"א, שהוא בינה, יצא אבא מבחינת החסד שבגרון העומד ברישי כתפין דא"א, משום שהוא זכר, כנ"ל. ואמא יצאה מבחינת אור החכמה שבגרון, משום שהיא נקבה. כנ"ל עי' בתשובה ט"ו. (תתצ"א אות מ"א ומ"ב).

קיב) להיות א"א בחינת ע"ב דמ"ה, שעיקרו הוא חכמה, ע"כ בחינת אור החסד שהמשיכה הבינה, נחשבת אצלו לאחורים, וע"כ הוא עומד מאחורי הגרון שלו, שהוא המקום דרישי כתפין דא"א. (תתצ"א אות מ"א).

קיג) אור הגרון עצמו נחשב לבחינת אור החכמה, אלא שהוא אור נעלם בה, להיותה בבחינת אחורים לאור הזה, אע"פ שהוא אור עצמותה. כנודע. ואור החסד שבה, אינו נחשב לאור של עצמותה, אלא כמו בן שלה, כמ"ש הרב לעיל שמ"ט אות נ"א. ועכ"ז, עיקר האור שבבינה הוא אור החסד, בסוד כי חפץ חסד הוא, אבל אור עצמות שלה, היא מעלמת בבחינת אחורים, כנ"ל, ועי' תשובה ט"ו (תתצ"א אות מ"ב).

קיד) נודע, כי אע"פ שיצאה הבינה לבר מראש דא"א, משום הקרום שתחת המו"ס, בסוד שהחכמה עצמה אתתקן כעין דו"ג. ונמצא הבינה למטה ממסך דראש. כנ"ל בתשובה ט"ו. נחשבים הג"ר שלה בבחינת ראש ממש, והוא משום שעיקר הארתה הוא בסוד חסדים מכוסים, שפירושם שאין הארת חכמה מתגלה בהם, וע"כ אין ענין מסך וצמצום נוהג בה כל עיקר. ולכן טרם שהתחילו הזרועות, שהם חו"ג, להגלות ולהתפשט, דהיינו עד החזה. ששם החסדים

א"א לבחינת ע"ב דאצילות, והוא מקבל מחג"ת דעתיק חכמה, ומנה"י דעתיק מקבל חסדים לבינה וזו"ן שיצאו מראש. כנודע. וע"כ א"א המלבישים על חג"ת דא"א, מקבלים חסדים מכוסים, שנה"י דעתיק משפיע לבינה וחג"ת דא"א. וישו"ת, כבר יכולים לקבל חסדים מגולים, להיותם מתחת יסוד דעתיק. ומשום זה נתחלקו לב': כי א"א הם הפרצוף דחסדים מכוסים. וישו"ת הם פרצוף דחסדים מגולים.

טעם ד' הוא. כי א"א להיותם למעלה מחוה דא"א נבחנו עוד לבחי' ג' הפרצופים דלמעלה מפרסא, ונחשבים לבחינת השם מ"ב דפשוט ומילוי ומילוי המילוי. משא"כ ישו"ת שהם למטה מפרסא דא"א, מבחינת החוה, ששם סיום קו האמצעי דחצי פרצוף עליון, וע"כ מצד האורות כבר יצאו ישו"ת מבחינת שם מ"ב זה, כנ"ל. וע"כ נבדלו לב': שאו"א הם בחינת מ"ב גם מצד האורות. אבל ישו"ת, אינם בחי' מ"ב, רק מצד הכלים לבד, להיותם נמצאים עוד למעלה מסיום רגלים דחצי פרצוף עליון, הנמשך עד הסבור כנודע. שההבדל ביניהם רב הוא.

טעם ה' הוא. משום הרושם דה"ת דקטנות הנשאר בחוה דאו"א שרושם זה עושה פרסא באו"א גופייהו, שמשם ולמטה מתחילים ק"ך צירופי אלקים. וכיון שישו"ת מתחילים מחוה ולמטה דאו"א, ע"כ כל הו"ת שלהם בחינת שמות אלהים, כנודע. מה שא"כ אמא עלאה, שהיא שמות אהי"ה. וכולה רחמים, כנודע. (תתס"ט אות י"א י"ב וי"ג) ויש עוד טעמים בזה כמ"ש עוד במקומם.)

קכ) הא' הוא הג"ר עד החוה, הנקרא בינה ונק' ס'. ב' הוא מחוה ולמטה, הנקרא תבונה, ונקרא ס' סתומה, ג' הוא המלכות שבה, ד' היא חיצוניות המלכות, המתלבשות בתחתונים ואלו הד' יש ג"כ בתבונה

סיום ג' פרצופים הראשונים דבחינת שם מ"ב, ודבחינת כלים דפנים שלו, המכונים ס' ומחוה ולמטה הוא בחינת האחרים שלו. ע"כ נחשבים או"א שלמעלה מחוה דא"א, לבחינת ס' דכללות. וישו"ת העומדים למטה מחוה דא"א, נחשבים לבחי' ס' דכללות. ויש עוד טעם ב', שהוא מחמת שהם קומת ס"ג דאצילות, שהיא קומת בינה. ועיקר ההבחן של ס' וס' הא בענין החסדים המכוסים, שהם חג"ת דבינה, שהם בחינת ג"ר, ונקראים ס'. ובחינת החסדים המגולים, שהם תנה"מ, נחשבים לחסרי ג"ר, שהם ס' כנודע. והבחן זה אינו נוהג בשאר קומות, כי אם בבינה לבד. (תתע"ט אות כ"ט).

קיט) טעם א' הוא, עוד מחמת מקורה בע"ס דאו"י. כי מתחלת אצילותה, יצאה בבחינת אחרים על חכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא כנודע, ואח"ז כדי להאציל את הזו"ן, חזרה פב"פ עם החכמה. כנודע. וע"כ נחלקה הבינה לב' חלקים, והם כמעט הפכים זה לזה, שבחלקה הא', היא בוחרת בחסדים ודוחית חכמה, ובחלקה הב' היא ממשכת חכמה. ונודע שכל שינוי צורה מחלק הרוחנים לשנים. וע"כ כל קומת בינה, נחלקת ג"כ לשנים, שג"ר שבה הם בבחינת חסדים מכוסים, וז"ת שבה הם בחסדים מגולים. ונעשים משום זה לב' פרצופים נבדלים.

טעם ב' הוא. כי הרושם דה"ת שבמסך של ראש דא"א. מוציא רק את הו"ת דבינה מתורת ראש, שהם ישו"ת, אבל אינו מוציא את ג"ר דבינה מתורת ראש, שהם או"א, משום שהם חסדים מכוסים, ועל חסדים לא היה צמצום מעולם. כנודע. וע"כ נבדלו לשנים. שאו"א הם בחינת ראש וג"ר. וישו"ת כבר הם בחינת גוף.

טעם ג' הוא. מחמת יסוד דעתיק, שבהיות א"א ועתיק ב' פרצופים, נעשה

לוח התשובות לענינים תתקצט

ומקורו הוא מז"ת דנקודים, שהפרש זה היה סבה בשבירתם. (תתק"ס אות י"ד).

קכו) נודע שקומת בינה נתחלקה לב' פרצופים: ג"ר וז"ת, לבינה ותבונה. והוא מטעם הרושם דה"ת אשר במסך דראש דא"א תחת מו"ס, שהוציא הבינה לחוץ, שהוא שולט רק על ז"ת דבינה, להיותם נצרכים להארת חכמה. ואינו שולט כלום על ג"ר דבינה, להיותם בחסדים מכוסים הדוחים חכמה בלאו הכי, וע"כ נעשות. בינה ותבונה לב' פרצופים נבדלים, שהבינה עדיין היא בבחינת ג"ר, ותבונה יצאה מבחי' ג"ר לבחי' ז"ת בחסר ראש. ונבחן שהמה נחלקו לחמשים וחמשים. כי קומת בינה השלימה היא מאה ספירות, שהן עשר ספירות הנכללות זו מזו, וי' פעם יוד הן מאה. אמנם עתה שנחלקו, ולא נשאר בתבונה אלא ז"ת כלולים זה מזה, דהיינו ז"ס שבכ"א מהן ז"ס, וז' פעמים ז' הן מ"ט, דהיינו חמשים חסר אחת, שזה מורה שהמה חסרים הראש והג"ר שלהם הנקרא כתר, דהיינו כל מחצית פרצוף העליון הנקרא בינה, שהיא נחלקה מעליהם ונעשית לפרצוף מיוחד כנ"ל. והמה מכונים בשביל זה מ"ט שערי בינה חסר אחד. אמנם תזכור אשר השער האחד הזה, פירושו כל חמשים שערים העליונים דבינה עילאה, כי השער הזה ה"ס הכתר, שפירושו ראש וג"ר. אמנם גם בינה עליונה ג"כ אינה שלמה, כל עוד שתבונה אינה מתחברת עמה ונעשות לפרצוף אחד. והיא נחשבת ג"כ לחסרה משער עליון שבה, שהוא כתר וג"ר. והוא מטעם הנודע, שחסרון נה"י דכלים גורם חסרון ג"ר באורות. כי באמת גם הג"ר דבינה יצאו מראש דא"א לבחי' גרון וגוף, אלא משום שהיא בסוד כי חפץ חסד הוא, אין ענין של צמצום חל עליה, כנ"ל. עכ"י בהתחשב כלפי השפעת חכמה, הרי גם היא חסרה ג"ר כמו תבונה. באופן שכלפי עצמה היא נבחנת לראש גמור. אכן כלפי אבא, שהוא חכמה, נחשבת גם בינה לבחינת

בגדולתה. הרי ה' תבונות. (תתק"י אות ע"ה).

קכא) מחזה ולמעלה כולה רחמים, ומחזה ולמטה דינין מתערין מינה. (תתצ"ה אות מ"ה).

קכב) עד החזה הוא שמות אהיה, ומחזה ולמטה הוא שמות אלהים. (תתצ"א אות מ"ד).

קכג) ק"ך צירופי אלקים שבבינה מלובשים בד"ת שלה: ל' צירופים בכל ספירה. ובתבונה הם מלובשים מגבורה ולמטה, שהם ה' ספירות: כ"ד צירופים בכל ספירה. (תתק"ב אות נ"ט).

קכד) משום שאותיות תבונה הם בן ובת שזהו על שם התלבשותה בזו"ן שהם בן ובת שלה. (תתק"ב ד"ה וזה).

קכה) שם מ"ב דהוי"ה, בפשוט ומילוי ומילוי דמילוי, הוא רומז על ג' הפרצופים הראשונים, שהם מחזה דא"א ולמעלה. השלימים לגמרי, אגב קבלתם מבחינה שכנגדם בא"ק מטבורו ולמעלה, כנ"ל בתשובה נ"ב. אמנם השם מ"ב שבו שמות שבר"ת דאנא בכח: אבגית"ץ וכו'. הוא בישסו"ת, העומד מחזה עד הטבור דא"א, ששם בחזה דא"א, כבר נסתיים השם מ"ב מצד האורות, הבאים מקו האמצעי המסתיים בחזה. אלא מצד הקצוות הארוכים ממנו, בשליש תחתון, נמשך עוד בחינת מ"ב עד הטבור. כנ"ל בתשובה י"א. ונודע שזה נבחן להארת כלים בלבד, ונחשבים לחסרי ג"ר, ע"כ ז"ת אלו מרמוזים בו שמות של אנא בכח, שהם ז' פעמים ו' אותיות, כנגד ו"ק חג"ת נה"י. כנודע. שאין בהם מ"ב מבחינת עצמות האותיות, אלא רק מבחינת המספר לבד, שז"פ ו' בגי' מ"ב, והוא משום שאין בהם מבחינת מ"ב אלא הארת כלים לבד.

מבינה עלאה, כשהיא נבדלת מהתבונה התחתונה ולבינה זו זכה משה. שהוא ג"כ חסר אחד, שהוא שער מ"ב. (תתקס"ג אות ט"ז).

קכו) מחצית הפרצוף העליון של התבונה, דהיינו פרצוף ג"ר שלה, היא כתר דתבונה החסר לה. באופן ששער העליון הזה שנקרא כתר, כולל חמשים ספירות. כי כל עוד שהיא חסרה ממנו ואין לה אלא ו"ת, אין לה אלא מ"ט ספירות, דהיינו ו' פעמים ו' שהם מ"ט. אבל בשעה שתשיג הכתר ההוא, יהיה לה או עשר ספירות, שהן כלולות כל אחד מעשר, ועשר פעמים עשר הן מאה, הרי שפרצוף הג"ר החסר לה כולל חמשים ספירות. (תתקס"ד אות י"ז)

קכח) הוא בחינת ג"ר דבחינת חכמה, החסרה לאמא, מחמת יציאתה מן הראש דא"א, כי החכמה סתימאה דא"א הוציאה לבינה מהראש, וח"ס עצמו אתתקן כעין דכר ונוקבא, דהיינו בחינת המסך, שעליו יוצאים ע"ס דראש א"א ממעלה למטה בקומת ע"ב, כנ"ל שא"א הוא קומת ע"ב דמ"ה. וזה השיעור שנעלם מבינה מחמת יציאתה מהראש הזה דע"ב, הוא נקרא שער מ"ב העליון, או בחינת הכתר שלה הנכלל באבא. ובשעה שתבונה עם בינה נעשות לפרצוף אחד, אז אמא עלאה משגת את שער מ"ב ההוא. כנ"ל בתשובה קכ"ו. וע"י כל זה בע"ח ש"ג פ"ג (תתקס"ה אות י"ח).

קכט) כי ידעת שסבת החסרון דשער המ"ב העליון לבינה, היא מחמת החכמה סתימאה שהוציאה אותה לחוץ, כנ"ל בתשובה קכ"ח. ונודע הטעם שיציאה זו היתה בשביל בנה, שהוא ז"א. כמ"ש הרב לעיל בביאור הכתוב ונהר יוצא מעדן. שהיה זה, כדי להשקות את הגן, שהוא זו"ן (דף תתפ"ב אות ל"ב) ועל זה הוא הרמז, שחסרון שער המ"ב עשה אותה לא"ם לזו"ן, כי לא נשאר בה אלא מ"א שערים שהם אותיות א"ם. כי אי אפשר להתהוות שום מוח

ז"ת חסר ראש, כי אינה יכולה לקבל ולהשפיע חכמה, מכח הרושם דה"ת שנשאר במסך דראש דא"א, כנ"ל.

הרי שגם בינה חסרה ג"ר בערך אבא. אכן אין הבינה נחשבת משום זה לבחינת מ"ט שערים כמו התבונה, כי מ"ט שערים מורה שאין בה עצמה אלא ו"ת, דהיינו ו' פעמים ו' כנ"ל, שזה צודק רק בתבונה. אבל בינה עכ"פ בערך עצמה היא ראש גמור, ואינה חסרה ג"ר. כנ"ל. אלא שיש כאן הבחן אחר, והוא בהבחן השם מ"ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי, שזה מורה על מה שמקבלים מבחינה שכנגדם בג' הפרצופים הראשונים דא"ק עד טבורו, כנ"ל בתשובה קכ"ה. ונודע, שפרצופי א"ק הם בחינת חכמה, וע"כ בחשבון הזה נבחינת הבינה שהיא חסרה שער מ"ב העליון, דהיינו בחינת ג"ר דחכמה, שנקרא ראש או כתר. כי מבחי' חכמה אין בה אלא מ"א שערים, וחסרה שער העליון, דהיינו הכתר שבה. כי שער הזה נכלל באבא, בסו"ה ג"ם צפור מצאה בית וכו'. כי השער העליון החסר לבינה נתוסף על אבא, ויש לו לאבא מ"ג שערים, שה"ס ג"ם.

ובזה תבין מ"ש הרב, כי משה זכה לבינה. (לעיל דף תתצ"ט אות נ"ב) וחז"ל אמרו, חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולם ניתנו למשה חסר אחד. (מסכת ר"ה רף כ"א) הרי שלא זכה לבינה בשלימות. ובהנ"ל תבין זה. כי משה זכה לבינה עלאה בסוד מ"א שערים שבה, דהיינו כל עוד שהבינה ותבונה נחלקות לב' פרצופים, שאז נחשבים לחסרים מחציתם העליון המכונה בחי' הכתר שלהם: כי לבינה חסר שער המ"ב. ולתבונה חסר שער הנ', כנ"ל. ועל זה רמזו חז"ל, שכולם נתנו למשה חסר אחת, דהיינו שער החמשים. כי שער הנ' הוא בינה עלאה, והיא לא תתחבר בקביעות עם הבינה לפרצוף אחד, עד לגמר התיקון. ולפיכך לא זכה משה אליה. והרב מדבר

מות לז"א. שז"ס והאם רובצת על הבנים וכו'. כי אמא ממעטת עצמה, כדי, ליינק את הבנים. (תתפ"ג אות ל"ג).

קלב) כי חכמה סתימאה, שה"ס עינים, אתתקן בעצמו כעין דכר ונוקבא, דהיינו בחינת המסך דע"ס דראש דא"א שנתקן תחת החכמה שבו, ונמצא הבינה שכבר היא למטה ממסך, והיא מקבלת מהמסך ממעלה למטה, שהיא בחי' גוף ולא ראש. כי כל ראש פירושו ממסך ולמעלה. (תתפ"א אות ל').

קלג) אין ג"ר דבינה מתמעטות כלום מהמת מציאותם תחת המסך דראש דא"א, מטעם שעל אור הבינה אין שום צמצום נוהג בו, להיותה בסוד כי חפץ הוא, ואין צמצום חל על אור דחסדים כנודע.

קלד) אח"פ שנפלו ויצאו לחוץ מכל מדרגה מכת עלית ה"ת לעינים, הם מכונים בשם מנצפ"ך. והטעם שהם נקראים כן הוא, משום כי אח"פ אלו הם בחינות הסיום של המדרגה, שהם תנה"מ, ונודע, שע"ס דנה"י הם בחינת הסיום דכל מדרגה, ע"כ מכונים בשם מנצפ"ך דאלפא ביתא המסיימים לכל תיבה. וכבר ידעת שכלים נקראים אותיות, ואותיות דפנים שהם בחינת ראש תוך דהפרצוף הם בחינת כ"ב אותיות, ואותיות דסוף שבפרצוף, הן בחינת מנצפ"ך המסיימים.

ומנצפ"ך אלו מכונים עצמות ה"ג. שהם מוחזרים בפרצוף רק בשעת גדלות. אמנם בשעת קטנות, הפרצוף מקבל רק בחינת הארת המנצפ"ך, ולא מנצפ"ך ממש. כלומר, שבשעה שיש רק בחינת גו"ע בפרצוף, וה"ת בעינים הנה אז אין בפרצוף אלא בחי' ו"ק, שנקראים ה"ג, שהם תג"ת נ"ה כנודע. אמנם זה הוא רק מבחינת קומת האורות, שהם קומת ז"א. אבל מצד הכלים יש בהם כתר וחכמה, דהיינו גלגלתא ועינים, אלא

עד שתצא הבינה לחוץ כנודע. (תתקסה סוף אות י"ח).

קל) כי עיקר הפרצוף הוא מדת הקטנות שהיה בו, כנודע. וכיון שבשעת הקטנות לא היה לו אלא ב' כלים: גלגלתא, ועינים, שהם כתר וחכמה, אשר אור הרוח היה מלובש בגלגלתא, הנקראת משום זה תג"ת. ואור הנפש היה מלובש בעינים, הנקראות משום זה נה"י. ונמצא המסך דסיומא בכלי דעינים. אשר על כן גם בשעת גדלותו, כשה"ת ירדה מעינים לפה, כי קנה האח"פ שלו, מ"מ נשאר עוד הרושם דה"ת מעת הקטנות בעינים שלו. דהיינו בנה"י הישנים שעלו ונעשו לתג"ת, שכלי דיסוד נעשה לשליש ת"ת העליון, ונמצא המסך דקטנות במקום החוזה, כנודע. וע"כ נבחינים האח"פ החדשים שהשיג בשעת גדלות, שהם בחינת אחורים ודין, מחמת מציאותם למטה מחוזה, דהיינו למטה מבחינת הסיום דקטנות. ולפיכך נעשה מרחק גדול בין הכלים דפנים דפרצוף, שהם גו"ע שמחוזה ולמעלה, שהם למעלה ממסך דקטנות, ונחשבים לבחינת ג"ר. ובין האח"פ החדשים שהם ד' ספירות תחתונות תנה"י, שממטה למסך דקטנות, שהם בחינת חסר ראש, להיותם נמצאים למטה ממסך דסיום מעת הקטנות. וז"ס שאמרו חז"ל על משה רבינו ע"ה (במדרש תהלים) על הפסוק תפלה למשה איש האלהים. אשר מחציו ולמעלה, משה נקרא אלקים, ומחציו ולמטה הוא נקרא איש. (תתפ"ד ד"ה וטעם).

קלא) כי למות הראשון של ז"א, שהוא מוח היניקה, שפירושו בחינת אור הרוח, הרי הבינה מחויבת לעורר בעצמותה בחינת קטנות דבחינת ה"ת בעינים שלה, דהיינו בחינת המסך של בחי"א שלה, שיוצאת בזה מבחינת ראש לבחינת גוף בלי ראש, ואז מזדווגת בעצמה מבחינת המסך הזה, ומודדת קומת בחי"א לז"א, שנקרא מוחין דיניקה. הרי שאמא יוצאת לחוץ כדי לתת המוח הא' לז"א, ולולא זה לא היה יכול להיות מציאות

קלח) כי כל בחי' העולה מבי"ע לאצילות כלולה מש"ך ניצוצין. ובירור הא' הוא ע"י ל"ב נתיבות החכמה, המברר ממנה רפ"ח ניצוצין, והשאר מוריד בבחינת פסולת. ע"י בתשובה ק' (תתע"א ד"ה וצריך).

קלט) מאחר שהתחתון דבוק בנה"י דעליון בכותל אחד, נמצא שבו בעת, שנשלם כל האי רוחא קדמאה להתפשט בתחתון, דהיינו אחר שקבל כל בחינת המוחין דיניקה שלו. בסו"ה ויגדל הילד ויגמל. ואין עוד לעליון מה לתת לו. הנה חסרון השפע של התחתון מורגש ג"כ אל העליון, להיותם דבוקים זה בזה. וזהו מעורר לעליון לעלות למ"ן לעלי עליון כדי לקבל השפעה חדשה לצורך התחתון. ועל כן נבחן זה כמו שהתחתון מעלה העליון שלו למ"ן לעלי עליון. (תתצ"ב ד"ה והנה).

קמ) כי לכל קטנות יש גדלות מיוחדת: ואחר שמשיג קטנות וגדלות דבחי"ב מתחיל הקטנות דבחי"ג, שאז מתחיל מחדש כל אותו הסדר שהיה בקטנות דבחינה ב'. דהיינו רוחא קדמאה וביאה קדמאה וכו' עד לגמר יניקה, שאז עולה למ"ן לגדלות דבחי"ג. ואח"ז מתחיל הקטנות דבחי"ד בכל הסדרים עד תשלום היניקה, ואח"כ הגדלות דבחי"ד. ע"י לקמן בתשובה קמ"ב. (תתצ"ה ד"ה וטעם ע"ש כל ההמשך).

קמא) כי מתחילה בעלות התחתון עם העליון לעלי עליון בסוד מ"ן בלי ציור ומקבל שם העליון בשבילו האי רוחא קדמאה, הנה כלול בהאי רוחא כל המוחין דנרנח"י דנפש ונרנח"י דרוח. אלא שהעליון מודד אותם ונותן לתחתון על סדר המדרגה לאט לאט. כנודע. וע"כ עד תשלום מוחין דיניקה, אין התחתון צריך עוד לעלית מ"ן מחדש, כי המ"ן הראשונים מספיקים לו. (תתע"ו ד"ה ומה).

קמב) הנה הקטנות היא בחינת החסרון

שמכונים חג"ת נ"ה על שם האורות שהם נפש רוח. וע"כ מכונה זה בשם הארת ה"ג, כלומר ה"ג מבחינת אורות, ולא מבחינת כלים כנ"ל. אמנם בגדלות כשמותורים לו האח"פ, הנה אז הוא קונה עצמות ה"ג דהיינו גם בחינת כלים דה"ג. ונמצאו ה"ג דאורות מתלבשים בה"ג דכלים שלהם, וע"כ קונים הה"ג בחינת ג"ר. כי בשעת הקטנות שהיו לו ה"ג רק מצד האורות, ולא מצד הכלים, הנה הה"ג נתלבשו שלא במקומם, אלא בכלים העליונים, והיה הפרצוף חסר ג"ר. ועתה כשחזרו עצמות הה"ג דהיינו הכלים שנקראים מנצפ"ך, באו האורות בכלים שלהם, והפרצוף משיג ג"ר. (תתקסב אות י"ג וי"ד וט"ו).

קלח) ז"ת מכונות ה"ג בעת קטנות. והם בחינת ה"ח וה"ג. ושורשם הוא מכח עלית ה"ת בעינים, שנתערבה אז ה"ת בכל ספירה וספירה עד החכמה כנודע, ונעשתה הה"ת בחינת קו שמאל בכל ספירה וספירה עד החכמה, ועצם מהותה של הספירה היא בחינת קו ימין שבה. ומתוך שז"ת הם רק בחי' ה"ח חג"ת נ"ה בעיקר, כי יסוד הוא רק בחינת כולל לה"ח וכן מלכות כנודע, ע"כ מכונים ב' הקוים בשם ה"ח וה"ג, וזווגם יחד הוא סוד קו האמצעי שנקרא דעת ת"ת יסוד, כנודע. (תתקסה אות י"ד וט"ו).

קלו) הארת ה"ג פירושה מדת הקטנות דאורות, שהוא קומת ז"א בחסר ג"ר. והאורות מלוכשים שלא במקומם, דהיינו בגלגלתא ועינים, ועצמות ה"ג פירושה שהפרצוף קונה בחינת הכלים דה"ג שהם מנצפ"ך, שאז יורדים ה"ג דאורות למקומם למנצפ"ך, והפרצוף משיג הג"ר. (ע"י תשובה קל"ד).

קלז) כי מנצפ"ך הם בינה וזו"ן שיצאו לחוץ, שעיקרם הם הו"ת, וה"ב הם חג"ת נ"ה שהם ז"ת (ע"י תשובה קל"ד).

הפרסא מכח טפת הווג דע"ב ס"ג דא"ק, כמו שהיה ב', ונקודה דיסוד א"ק שהשפיע לאו"א דנקודים. והוא להיות שורש הווג, מבחינת אח"פ של נה"י דא"ק שיצאו לבי"ע בעת צמצום ב'. וטעם ג' הוא, כדי להוליד קטנות דז"א, שתהיה בו בחי' החקיקה וחסרון דהארת חכמה, באופן שיהיה ראוי לקבל בחינת חכמה בשעת גדלותו, כמ"ש בתשובה קמ"ב, שהקטנות והגדלות צריכים להיות ממין אחד.

קמו) כי כל גו"ע דתחתון דבוקים רק על אח"פ דעליון. כנודע. וע"כ בשעת גדלות דעליון שהעליון מעלה את אח"פ שלו עולים עמו גם גו"ע דתחתון. כי כן הוא בכל המדרגות כנודע. (תתס"ה אות א').

קמו) מתוך שהיו ג' שותפים לז"ת דנקודים בעת אצילותם, שהם: נה"י דא"ק הפנימי, ואו"א דנקודים כנודע, ע"כ גו"ע דז"א, יש להם ג"כ ג' בחי' אח"פ, שהם דבוקים בהם: א' באח"פ דפרצוף הכתר, שהוא בחינת אח"פ דנה"י דא"ק, אשר בפרצופי אצילות הוא אח"פ דנה"י דעתיק וא"א. ב' הוא באח"פ דאבא, ג' הוא באח"פ דאמא.

קמו) כי ד' בחינות עביות יש בכל מלך, הנקראים נתיבות, כלומר, שעליהם נעשה הווג עם אור העליון המוציאים כל אחד קומת ע"ס לפי מדת עביותו. וחי' פעמים ד' הם ל"ב. והארת אבא בהם, נקרא ל"ב נתיבות החכמה, להיותו מאיר בכל נתיב ונתיב מאלו ל"ב הנתיבות. (תת"ע אות י"ד).

קמט) ב' בחינות השפעה נבחנות בפרצוף הכתר: א' אור חכמה. ב' אור חסדים. וזה נמשך מבחינת ע"ס דאו"י, שמתחלה השפיע הכתר אור חכמה לספירת חכמה דאו"י. וכשנאצלה הבינה בסוד כי חפץ חסד הוא, הפכה אחוריה לחכמה וקבלה אור חסדים מכתר. הרי שיש לכתר השפעה כפולה, שמשפיע חכמה לספירת חכמה, ומשפיע אור חסדים לספירת בינה. וזה הדבר נוהג ג"כ בסוד הפרצופים. כי מבחינת חג"ת משפיע

שבפרצוף, שהוא חסר הג"ר שלו אלא ודאי שיש חילוק מאיזו קומה באה הקטנות. למשל: בשעה שעולין הניצוצין ממדת עביות דבחי"ג, ומסבת הה"ת בעינים, אינו יכול לקבל אלא קומת בחי"א, שהיא גוף בלי ראש, הנה אין בחי"א זו דומה כלל לבחי"א דבחי"ב, כי ההבחן הוא במדת החקיקה והחסרון, כי בבחי"א דבחי"ג יש חסרון דג"ר דחכמה, כי שלמות הע"ס שלו, הם בקומת חכמה, ועתה בחסרוננו, נמצא חסר מהשלמות שלו שהיא חכמה. משא"כ בחי"א דבחי"ג נשמה, אין בהקטנות הווג חקיקה וחסרון מאור חכמה, כי אפי' בגדלותו לא יהיה לו ראש דבחינת חכמה, אלא ראש מבחינת נשמה, דהיינו בחינת ג"ר דבינה, שהם חסדים. וכן הקטנות של ז"א, אינו דומה כלל לא לאורות דנשמה, להיות הראש דז"א צריך עכ"פ להארת חכמה. ולא לאורות דבחי"ג, שהוא חכמה ממש, כי אין ז"א צריך לחכמה ממש, אלא רק להארת חכמה. הרי שיש הפרש מסוים בקטנות שבין המדרגות, שהוא בחינת חקיקה וחסרון ממין השלמות של גדלות המדרגה ההיא. (תתצ"ה ד"ה וטעם ע"ש כל ההמשך).

קמג) מדת העביות שבהקומות תלוי בניצוצין הנבררים מבי"ע. (תתקנ"ח אות ה').

קמד) הנה בחינת העביות כלולה ברשימות וניצוצין של התחתון עצמו, אבל המסך, הוא משיג על ידי העליון, דהיינו מתוך התכללותו בוווג העליון, הוא משיג בחינת המסך ממנו. (תתקנ"ח אות ה').

קמה) יש בזה הרבה טעמים: א' הוא משום המולידיים, דהיינו ישסו"ת, כי ישסו"ת צריכים להשיג גדלותם, ולהתאחד עם או"א לפרצוף א', כי אין עיבור דז"א אלא בישסו"ת, והיינו דוקא בשעה שראש דישראל סבא ותבונה מתחבר בשליש תחתון דת"ת דאו"א לבחינה אחת, והפרצוף בכללו יקבל מדרגת ע"ב ס"ג, כנודע. וטעם ב', כי תחלת שורש וז"ן מתחיל רק על ידי ביטול

כלומר, בתבונה המלבשת על שליש תחתון דת"ת דאמא עלאה, אשר הפה שלה הוא במקום החזה דא"א. (שם).

קנא) כבר ידעת שא"א נחלק על הטבור לב' פרצופים: שמחזה ולמעלה הוא פרצוף דשם מ"ב, שקו אמצעי שלו מסתיים בחזה, ששם סיום היסוד דחצי פרצוף העליון. כנ"ל בתשובה י"א עש"ה. גם ידעת שבעלות נה"י דא"א. ונודע שבעלות נה"י דא"א לחג"ת, והנה אז עולים גם או"א עם החג"ת לג"ר דא"א הקודמים. ונמצאים גם או"א שנעשים למדת חצי פרצוף עליון של א"א, אשר היסודות שלהם מסתיימים במקום החזה דא"א. ונודע שבעלות נה"י דא"א לחג"ת, שהוא מכח התאחדותם עם נה"י דעתיק לבחינה אחת, הרי נמצא מקום הסיום דיסוד דא"א, שהוא בשוה עם מקום הסיום של יסוד דעתיק. דהיינו במקום החזה דא"א שמקודם לכן. באופן, שיסוד דא"א מלוּבש עתה בתוך יסודות דאו"א העומדים ג"כ במקום החזה שמקודם לכן. (תתקמ"ט ד"ה וזהו).

קנא) כבר ידעת, שכל תחתון ממלא את הכלים דעליון שנתרוקנו בעת הוּדככות המסך דגוף דעליון, כמ"ש בפרצופי א"ק. גם ידעת, אשר הגוף דפרצוף כתר דא"ק, כבר נתמלא בכל השלמות עד הטבור שלו, מב' הפרצופים ע"ב ס"ג שלו. ומילואים אלו מכונים לבושים. ונמצא שמטבור ולמטה לא הספיקו ע"ב ס"ג דא"ק להלביש אותו, כי המה לבושים קצרים, שאינם מגיעים יותר, אלא עד הטבור. וע"כ באו ע"ס דנקודים, ואח"כ ע"ס דאצילות שהם מלבישים לתנה"י דא"ק מטבור ולמטה. והנה מתחילה יצאו רק ג"ר דאצילות, שהם מקבלים מבחינה שכנגדם בא"ק מטבורו ולמעלה דא"ק, וע"כ אינם נחשבים עוד ללבושים אמיתיים הנחוצים למלאות את האורות לתנה"י דא"ק, כי רק ז"ת דאצילות שהם הוּוין, הם לבדם מיוחדים אל תנה"י דא"ק. וז"ס שאחר שנגמרו ג' הפרצופים הראשונים של אצילות וגם א"א נתלבש בהם עד הטבור, כמו א"ק. ראה א"א שנה"י שלו מגולים, כלומר,

הכתר אור חכמה לע"ב. ומבחינת נה"י שלו משפיע אור חסדים לס"ג. (תתקמ"ד ד"ה אכן).

קנא) הוא משום הרושם דה"ת שנשאר בקרומא דמו"ס המוציא את הבינה מן הראש, ואינה ראויה לקבלת חכמה. והן אמת שבינה נחשבת לג"ר מכח כי חפץ חסד הוא, אמנם עדיין אינה יכולה להפסיק האחרים שלה על אור חכמה, כל עוד שלא נתבטלו הפרסאות דאצילות, כדי שלא תצא מבחינת ראש לבחינת גוף. כמו ישו"ת, כנודע.

קנא) יש הפרש גדול מבחינת ג' היסודות לאורות נצוצין כלים, לבחינת היסוד דמקום הוּוין. כי אלו הג', הם רק בחינת התלבשויות בהמסך דיסודות ההם, כדי להתאים מדת הקומה המותאמת לצורך ג' הבחינות של העובר. ואע"פ שג' היסודות האלו הם מומן הקטנות של או"א וישו"ת, מעת שהיו מחולקים לב' פרצופים, מ"מ מטעם אין העדר ברוחני, נשארים היסודות דקטנות, גם אחר גדלותו של הפרצוף, אשר בשעה שמזדווג העליון להאציל קומת התחתון, אינו מודד לו מבחינת המסך דגדלות של עצמו, אלא שמעורר המסך דקטנות שנשאר בו, שעליו מזדווג בהתאם אל המ"ן של התחתון, כנודע. ולפי שאנ"כ אלו הם כללות נרנח"י של העובר, ע"כ נעשה הוּוין בהתלבשות המסך דיסוד תבונה לצורך הכלים, שהם בחינת נה"י, ובעד הניצוצין שהם בחינת רוח וחג"ת, נעשה ההתלבשות ממדת המסך שבמקום החזה, שהוא מדת רוח. ולאורות שהם נשמה חיה יחידה דעובר, נעשה הוּוין בהתלבשות המסך דיסוד בינה עלאה, שהיא בחינת ג"ר. אמנם הוּוין הוא במקום היסוד של עתה בהכרח, שהוא יסוד דגדלות, דהיינו מבחינת מה שאו"א וישו"ת חזרו עתה לפרצוף אחד, שיסוד זה הוא במקום החזה דא"א, אשר בזמן הקטנות היה שם הפה דראש דישו"ת. (תתקמ"ה אות קמ"ח).

קנא) מקום הריון הוא בתבונה הא'

הפרסאות שבאצילות שבאו מכח צמצום ב', דהיינו מכח עלית ה"ת בעינים, כנודע, ואז נבקע יסוד דעתיק גם כן כי מסך דיסוד דעתיק הוא החוצה לא"א לפרצוף נבדל הימנו, מטעם עלית ה"ת לעינים. (כנ"ל דף תשכ"ו פעולה ח') ונעשו עתה א"א ועתיק לפרצוף אחד.

קנו) עלית מ"ן דישסו"ת לאו"א, (כנ"ל בתשובה קנ"ו) חיבר את או"א וישסו"ת לפרצוף אחד, אשר יש"ס נכלל בבחינת אבא, ותבונה נכללה בבחינת אמא, ע"ד שנתבאר לעיל דף תר"ע ד"ה אדה"ר. עשה, כי כל הבחינות שנתבארו בעלית זו"ן להיכל או"א כדי להוליד נשמת אדה"ר כן הוא ג"כ בעלית ישסו"ת להיכל או"א להוליד את ז"א. ונתבאר שם שז"א נעשה לבחינת אבא, ונוקבא לבחינת אמא, ונשמת אדה"ר נולדה מן בחינת זו"ן, ולא מבחינת או"א. כן הוא כאן, אע"פ שישסו"ת נכללו ונעשו לבחינת או"א, מ"מ נולדו זו"ן מישסו"ת ולא מאו"א וזהו שמדייק הרב לעיל (תתקמ"ה אות קמ"ח) אשר מקום הזווג והריון הוא בראש התבונה עשה. (תתקמ"ג אות קמ"ו). קנו) אחר שנעשו א"א ועתיק לפרצוף אחד, ועלו נה"י דא"א במקום נה"י דעתיק, דהיינו במקום עמידת או"א, נמצאו עתה או"א בבחינת למטה מחוה דא"א, שעלה לפה דראשו, אשר שם החסדים מגולים. וזה הכלל בכל מקום שעולים נה"י לחג"ת, מרויחים חג"ת את בחינת החסדים המגולים של נה"י. ועי' בפע"ח בהקדמה לשער שבת פ"ה. (תתק"כ אות פ"ט).

קנט) כבר ידעת ההפרש מפרצופי א"ק לפרצופי אצילות, אשר פרצופי א"ק הם בחינת ה"פ דאור חכמה, ופרצופי אצילות הם ה"פ בהארת חכמה בחסדים, ולא חכמה ממש. שהוא מטעם, כי אין ענין ה"פ אצילות, אלא להשלים בחינת למטה מטבור דא"ק, שהם בחי' מ"ה וב"ן, דהיינו זו"ן, שכל תיקונם הוא רק בחינת הארת חכמה בחסדים, כמו בחי' זו"ן דאו"י גם ידעת שיש ב' השפעות לכתר, שמתג"ת הוא חכמה ומנה"י הוא

שנתעורר בו מדת החסרון אור, שעוד לא נשלם גם בנה"י דא"ק, וע"כ העלה מ"ן לעליונים, עד לע"ב ס"ג דא"ק, שמשם ירדה טפת החד המבטלת לפרסאות, ומעלה את גו"ע של זו"ן מבי"ע לאצילות, ותיקן אותם ואחר לידתו ירד ונעשה לבוש למקום מטבור ולמטה דא"א, שבמדה זו מתמלא ג"כ מטבור ולמטה דא"ק. (תתקי"ד אות פ"ד).

קנה) אחר שהפרצופים העלו מ"ן עד ע"ב ס"ג דא"ק, נעשה הזווג דע"ב ס"ג, ואור הזווג הזה, הגיע אל עתיק דאצילות, ונודע שהארת ע"ב מורידה הה"ת מעינים למקומה, ומבטלת לשעתו כל הפרסאות, שהם הגבולים החדשים שנעשו בצמצום ב', כנודע. וע"כ נתבטל ג"כ הפרסא שבין אצילות לבריאה, ועלו ב"ש תתאין דנו"ה דעתיק שהיו בבי"ע, שבהם דבוקים בחינת גו"ע דזו"ן, והעלו אותם לאצילות, במקום הב"ש דנו"ה האמצעים העומדים בנה"י דא"א, וב"ש האמצעים עלו למקום ב"ש הראשונים דנה"י שלו, העומדים בחג"ת דא"א. (תתקי"ד אות פ"ד).

קנו) אחר שנגמר כל הבחינות דקטנות של ישסו"ת, הנה עלו למ"ן אל או"א עלאין להתכללות הזווג בהם לצורך מוחין דגדלות. כנודע. בכל הפרצופים. ונודע שכל הארה באה רק מא"ס ב"ה, וע"כ בשעה שעלו ישסו"ת למ"ן לאו"א עלאין כן העלו או"א מ"ן אל העליון שלהם, והעליון לעלי עליון, עד ראש א"ק שמקבל בחי' אור חדש מא"ס ב"ה על המ"ן שהעלו לו, ויוצאת שם קומת ע"ס על המ"ן אלו, שנקרא מוחין, או טפת הזווג ומ"ד, ואלו המוחין יורדים מפרצוף לפרצוף עד שבאים למקומם הא', דהיינו בהפרצוף הראשון, שהוא היה הא' אל העלאת המ"ן, שבשבילו ירד אור א"ס ב"ה. וע"כ, כל טפה של הולדה ואצילות חדשה מיוחסת לע"ב ס"ג דא"ק, שהם המקבלים אור א"ס ב"ה בראשונה.

ולפיכך, בעת שהגיעו המוחין האלו לעתיק, וגם הוא נודווג מבחי' מוחין אלו ביסוד ועטרה שלו, הנה אז נבקעו כל

שאין כאן אלא קומת נפש, ע"כ היא במילוי ההין, כי לא נגלה כאן אלא קומת נפש. (תתקל"א אות קט"ו. ותתקמ"ג ד"ה ומה). קסו) מדת העביות נבחנת רק במ"ן העולים ממטה למעלה. וכשמקום הזווג בבינה, מוציא קומת בינה, וכשהוא בעינים, מוציא קומת ז"א. וכשעולה לגלגלתא, מוציא קומת מלכות. ולפיכך כיון שכאן הוא בחינת עיבור, נעשה הזווג במקום הב' אהי"ה דיודין, שהוא בחינת הכתר שבתג"ת דא"א, העומד במקום הגרון. וע"כ הוא מוציא קומת מלכות. (תתקל"ט אות קט"ו).

קסז) כי הגם שחכמה שהיא מו"ס אתתקן בעצמה כעין דכר ונוקבא, והוציאה הבינה שהיא הגרון לחוץ, הנה אין הפירוש שנעשו בח"ס גופיה בחינת דו"ג נפרדים, כמו או"א שלמטה מגרון, אלא הפירוש הוא, בבחי' נוקבא שבגופו, כלומר בבחינת מסך של ראש, כנוהג גם בפרצופי א"ק, אלא כיון שנעשה כאן במקום חכמה, יצאה הבינה למטה מבחינת ראש. אבל אין זה נוגע במשהו למו"ס גופיה, הנמצא למעלה ממסך זה, וע"כ הדו"ג הם בבחינת פרצוף אחד, כמו פרצופי א"ק, ויש בהם רק בחינת יה"ו אחד. משא"כ או"א שלמטה מגרון דא"א, הנמצאים מתחת המסך של ראש, הנה נעשה שם או"א לב' פרצופים נפרדים זה מזה, שלכל אחד יש דו"ג שבגופו. כי יש שם הפרש גדול בין אבא לאמא, כי אבא יצא בסוד החסד שברישי כתפין דא"א. ואמא יצאה מבחינת אור הגרון. גם אמא היא באחרים על אור חכמה. וע"כ נעשו לב' פרצופים נבדלים. והם ב' שמות אהי"ה ולא שם אחד כמו המו"ס. (תתקל"ה אות קכ"ג).

קסח) ע"י תשובה קס"ו.

קסט) א', הוא בריר הסיגים, הנמצאים במ"ן שלו, העולים מבי"ע. וזה נעשה ע"י אבא, בסוד ל"ב נתיבות החכמה. ב' הוא מיתוק ה"ת בה"ר בסוד שיתוף מדת הרחמים בדין, וזה נעשה ע"י ה"ג דאמא, שז"א

משפיע חסדים. כנ"ל בתשובה קמ"ט. ולפיכך אין ז"ת דאצילות יכולים לצאת מזווג דנשיקין שהוא השפעת חכמה, אלא הם צריכים לצאת מבחינת נה"י שהוא זווג דיסודות, שמשם השפעת חסדים. אמנם צריכים ג"כ לזווג דנשיקין, כי אי אפשר שיצאו זו"ן בהשפעת חכמה, בלי שיקדימו אותם ג"ר ממש, כמו שאי אפשר שיצא גוף בלי ראש. כי אחר שנתגלה אור החכמה בג"ר, יכולים זו"ן לקבל הארת חכמה מהם. (תתקמ"ז ד"ה ועתה).

קס) כי טפת מ"ד ההיא, היא טפת הזווג דע"ב המורידה ה"ת מעינים, ומבטלת את הפרסאות, הבאה ממו"ס, שהיא ע"ב וחכמה דא"א, כנודע. ונודע שע"ב אינו מאיר אלא עד הסבור לבד, ולא כלום מטבור ולמטה. וע"כ נבחן המ"ד האלו, שהם בחינת שם הוי"ה בחסר ה"ת, שזה מורה על בחינת הארה של למטה מטבור החסר בה. (תתקכ"ח אות ק"ו).

קסא) כי מילוי אלפין הם בחינת ז"א, ומילוי ההין הם בחינת נוקבא, ומתוך שבחינת העיבור הוא רק מקומת נה"י, שהיא קומת מלכות, ע"כ המ"ן הם בחינת מילוי ההין. (תתקכ"ט אות ק"י).

קסב) הם ממילוי ע"ב, ומילוי מ"ה ומילוי ב"ן. וחסר בהם מילוי ס"ג, משום שס"ג אינו משמש כאן אלא לבחינת דרך מעבר. והוא מטעם שג"ר דס"ג הם בחינת חסדים מכוסים, וכאן הם בחינת חסדים מגולים בהארת חכמה, שהיא נמשכת מקומת ע"ב. (תתקכ"ח אות ק"ו).

קסג) תב"ד דא"א, הם ב' שמות אהי"ה במילוי יודין, וחג"ת דא"א, הם ב' שמות אהי"ה במילוי אלפין. ונה"י דא"א, הם ב' שמות אהי"ה במילוי ההין. וכן מתחלקים ג"כ בחינת תג"ת דא"א מפה עד הסבור. (תתקל"א אות קי"ד).

קסד) ע"י תשובה קס"ב.

קסה) כי בחינת מ"ד היא הקומה היורדת ממעלה למטה לבחינת התלבשות, וכיון

נכלל בהם בעת התכללותו בזווג דאמא. עי' לעיל בתשובה י"ו. (תתקנ"ח ד"ה ועם).

קצ) המקור דטפת הזווג המורידה ה"ת מעינים, ומבטלת הפרסאות, הוא ע"ב דא"ק, להיותו למעלה מצמצום ב'. כי צמצום ב' התחיל מס"ג דא"ק, כנודע, וע"כ הארת ע"ב מבטלת לצמצום ב', ולכל המסכים הנמשכים מצדו.

קצא) גורם ראשון הוא, עלית מ"ן דישסו"ת לאו"א לצורך מוחין דגדלות. אשר אז גם כל הפרצופים העליונים מעלין מ"ן עד ע"ב ס"ג דא"ק. כנ"ל בתשובה קנ"ו.

גורם ב' הוא, הזווג דע"ב ס"ג על המ"ן שהעלו להם. ונמשכו להם אור חדש מא"ס ב"ה, ויצאה שם קומה שלמה על המ"ן שנקרא מוחין או מ"ד. כי בחינת המסכים ועביות הנכללות ברשימות מכונים בשם מ"ן, וקומת ע"ס היוצאת על המ"ן, מכוונה בשם מ"ד. והארת המ"ד האלו ירדו עד שבאו לעתיק ונוקביה דאצילות.

גורם ג', הורדת טפת המ"ד בעתיק עד לזווג יסוד ועטרה, המבטל לכל הפרסאות דאצילות שנעשו משורש עלית ה"ת בעינים, דהיינו אל הפרסא שבגוי מעוהי, שהוא ג"כ בחינת הקרום, אשר תחת המו"ס, ולבחינת המסך של יסוד ובחינת הפרסא דסיום כל אצילות, העומדת בין אצילות לבריאה.

גורם ד' הוא, ביטול הפרסאות, שע"י ביטול הפרסא שמבין אצילות לבריאה, נתעלו ב"ש תתאין דעתיק מבי"ע, עם בחינת גו"ע דזו"ן שהם סוד ו' ונקודה למקום ב"ש אמצעים דעתיק ששם עומדים נה"י דא"א גם ע"י ביטול הפרסא שבגוי מעוהי דעתיק נתאחדו ונעשו עתיק וא"א לפרצוף אחד.

גורם ה' הוא, חזרת א"א ועתיק לפרצוף אחד, שסיבב ד' דברים: א' שנה"י דא"א, נעשו לבחינת נה"י של עתיק, שעל ידי זה עלו למקום תג"ת שלו, ששם עמידת נה"י דעתיק. ונמצא יסוד דא"א מסתיים בשוה כמו יסוד דעתיק, דהיינו במקום החזה דא"א. ב', שכל המקום הזה שהיה בבחינת תג"ת דהיינו בחסדים מכוסים נתהפך ונעשה

לבחינת חסדים מגולים, כי נה"י דא"א תפשו עתה כל המקום הזה מפה עד החזה. ג', שיסוד דא"א, בא עתה ליסודות דא"א, כי מתוך שיסוד דא"א נעשה ליסוד דעתיק המסתיים במקום החזה דא"א, ששם הוא בחינת היסודות דא"א, כנ"ל בתשובה קנ"ג ע"ש. ד', שגו"ע דזו"ן שהיו דבוקים ביסוד ועטרה דאריך אנפין עלו עם היסוד ועטרה אלו אל מקום היסודות דא"א, דהיינו למקום החזה, ששם מלבישים עתה יסודות דא"א על יסוד דא"א.

גורם ו' הוא, טפת המ"ד דע"ב דא"ק, שירדה גם למו"ס דא"א, אשר גם א"א נדווג בסוד ח"ך וגרון, הנקרא זווג דנשיקין, שמשם הגיע גם לאו"א וגם הם נדווגו בזווג נשיקין, שאז הורידו הה"ת מעינים דישסו"ת, והם קבלו מוחין ונה"י חדשים, דהיינו שיסו"ת העלו את אח"פ הנפולים שלהם, ועמהם גם בחינת גו"ע של חלק הזו"ן הדבוק באח"פ שלהם. ונמצא עתה שכבר עלו כל חלקי זו"ן, כי נה"י דא"א העלו עמהם את גו"ע של חלקו, דהיינו מסוד ו' ונקודה. ואח"פ החדשים דישסו"ת העלו את גו"ע של חלק הזו"ן מבחינת חלקם מעת הנקודים. וכל ג' הבחינות גו"ע של הזו"ן, עומדים עתה בג' היסודות דא"א ואבא ואמא, מלובשים זה בזה. וכבר ידעת שיש"ס נכלל באבא ותבונה נכללת באמא כנ"ל בתשו' קנ"ו.

גורם ז' הוא, שטפת נשיקין של אבא שהוא ע"ב, ירדה ליסוד שלו, שהוא בחינת ל"ב נת"ה, ובירד וליבן את הסיגים שבש"ך ניצוצין, שהם ל"ב מלכיות, והוריד אותם לפסולת, ובירד מהם רק רפ"ח ניצוצין, שה"ס הלובן שבהולד, כי הם בחינת עצם הספירות דז"א, מבחינת קו וחצי הימין, דהיינו בהעדר מהם הקו שמאל, שהוא בחינת הה"ת המעורבת בהע"ס, כנ"ל בתשובה קל"ה עש"ה. והטעם הוא, כי אבא כבר הוריד כל בחינת המלכיות שבו, שהם מבחינת הדין והסיגים, שאין עליהם בחינת מסך, ונמצאות כל הספירות של ז"א נקיות לגמרי מבחינת מלכיות. וע"כ הוא נבחן

קעז) המה עלו לבחינת ג"ר של עצמו, ונעשו שם לג"ר חדשים של או"א, וג"ר דעצמו עלו יותר למעלה, כי זה הכלל שאי אפשר שיהיה איזה עליה לפרצוף תחתון, אם לא יעלו מקודם כל העליונים ממנו. כנודע בסוד העליות דשבת. (תתק"כ אות פ"ז).

קעז) כבר נתבאר לעיל בתשובה קע"ה, אשר מכח אין העדר ברוחני, נמצאים ג"כ כל הבחינות שהיו בחג"ת מקודם לכן, שז"ס התכללות כל הבחי' דנה"י וחג"ת, ועתיק וא"א מוזן היותם ב' פרצופים וכו', אשר כולם משתתפים באצילות הו"א. ובערך זה אומר הרב שחג"ת דא"א מלוכשים עוד בתוך פנימית נה"י דא"א, אע"פ שמבחינה אחרת הם באמת כבר נתעלו לבחינת ג"ר. כנ"ל. (תתקי"ט אות פ"ו, תתק"כ אות פ"ז).

קעז) מתוך שא"א ועתיק נעשו לפרצוף אחד, נמצאים נה"י דא"א במקום נה"י דעתיק, דהיינו במקום חג"ת דעתיק, דהיינו בג"ר של עצמו. (תתק"כ אות פ"ז).

קעט) כי אחר שהגיעה ספת המ"ד אל עו"נ. ומשם ליסוד ועטרה דעתיק, הנה נתבטלה הפרסא שבגוי מעוהי דעתיק. החוצה לא"א ועתיק לפרצופים נבדלים, ונעשו שניהם לפרצוף אחד. וא"כ עלו חג"ת דא"א למקום ג"ר שלו, ששם עמדו חג"ת דעתיק, וא"כ עלו עמהם גם בחינת שלישים עליונים שהם מלוכשים בחג"ת אלו, שבהם בחי' היסוד דעתיק ג"כ, וע"כ, נסתלק המסך שלו משם. אמנם הרב אינו רוצה להאריך בעתיק כנודע. וע"כ קיצר ואומר, שאינו יכול לסבול כל כך אורות, כלומר כיון שבאו למקום הזה האורות דנה"י דא"א, שהם חסדים מגולים, א"כ הוברר מקומו של היסוד דעתיק יותר למעלה בחג"ת שמקודם לכן, שהם בג"ר דא"א. (תתק"כ אות פ"ט).

קפ) כי מלבד ההפרש של חסדים מכוסים שיש בין או"א לישסו"ת, כנודע. הנה יש עוד הפרש בענין זה בין אבא עלאה לאמא עלאה גופייהו, כי שורש אבא עלאה,

לבחינת קו ימין של הע"ס לבד, בלי שום עביות של ה"ת, שז"ס שאבא נותן הלובן שבו. ואמא מזדווגת ג"כ מבחינת הקטנות שבה, דהיינו מבחינת ה"ת בעינים שנשאר בה מעת הקטנות, ואז אמא נותנת הארת ה"ג שבה ברפ"ח הניצוצין, שאז הה"ת דהתלבשות הנשארית ברפ"ח הניצוצין מתעבה ע"י ה"ג דאמא, ועובר בכל ע"ס דו"א, ועושה בהם קו וחצי השמאליים. ובחינת הזווג דאבא המתקן לקו וחצי הימנים, נקרא יום א' של ימי קליטה. ובחינת הזווג דאמא המתקן לקו וחצי השמאליים נקרא יום ב' דימי קליטה. ואח"כ מזדווגים או"א זה בזה, ואז מתחברים קוים אלו דאו"א, שזהו בחי' יום ג' דימי קליטה. קעב) עיקר בחינת זו"ן שהם מבחי' ו' ונקודה, הם דבוקים ביסוד ועטרה דא"א, ויסוד א"א מלוכש תוך יסודות דאו"א. (תתקכג אות צ"ח).

קעג) בירור הסיגים הוא ע"י אבא. ותיקון קוים הוא ע"י אמא.

קעד) מתוך שג' שותפים היו בו"ת דנקודים באצילות הזו"ן שהם ז"ת דנקודים: שהם נה"י דא"ק ונה"י דאו"א. ע"כ המה דבוקים בגי' בחי' אח"פ, שהם: אח"פ דכתר של אצילות, שהם עתיק וא"א, שהם בחינת נה"י דא"ק הפנימי, שהוא ג"כ פרצוף הכתר דא"ק. ואח"פ דאו"א וישסו"ת המוחזרים לפרצוף אחד, שהם במקום או"א דנקודים בזמן הגדלות שלהם.

קעה) אע"פ שנה"י דא"א עלו לחג"ת וחג"ת גם הם עלו לג"ר, וכן שלישים האמצעים שהיו מלוכשים תוך חג"ת דא"א עלו ג"כ לג"ר, וכו'. עכ"ז נבחנים כולם יחד, הן הבחינות שעלו לחג"ת, והן הבחינות שהיו מקודם בחג"ת, כמו שהם נמצאים עתה ביחד בשעת הזווג דעיבור ז"א. כי כולם משתתפים באצילותו. כמ"ש בחלק י"א. והטעם הוא, מכח שאין העדר ברוחני, וכל ענין חילוף מקום הנאמר ברוחני, אינו, אלא ענין של הוספה על בחינתו הקודמת, כנודע. (תתקי"ט אות פ"ו).

וע"כ כדי לתקן הכלים צריכים או"א להתלבש במסך דבחינת נה"י דקטנות, והיינו בחינת יסוד דתבונה, בעת שהיו מחולקים לעצמם לפרצוף נבדל מאמא עלאה. וכדי לתקן הניצוצין, צריכים או"א להתלבש במסך דחג"ת דקטנות, שהוא עומד במקום החזה שלהם, שהוא מקום החתך בין אמא לתבונה. וכבר ידעת שיסוד דקטנות, עומד בבחינת החזה. וכדי לתקן בחינת האורות שברשימות שהם בחינת ג"ר, הם צריכים לבחינת ג"ר דאמא עלאה מעת קטנות, מזמן היותה חסרה משער מ"ב העליון, כנ"ל בתשובה קכ"ט. עיין שם. ובוה מתוקנים הרשימות דאו"י שהם בחינת ג"ר.

מילואים לתשובה פ"ח

במ"ש שם ההבחן בין הדכורין ונוקבין דאצילות, צריכים להבין היטב את ב' הפרצופים התחתונים מ"ה וב"ן דא"ק. והנה הרב ביאר אותם בע"ח ש"ה סוף פרק א'. וז"ל, בפנימיות א"ק יש הוי"ה אחת, ומד' אותיותיה, יוצאים ד' היות ונגלים לחוץ של א"ק, והם הוי"ה דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, והם במצח אח"פ, ומה שקדם הוי"ה דב"ן להוי"ה דמ"ה, ה"ס תפלין דר"ת, וה"ס נקבה תסובב גבר. עכ"ל. הרי שהרב חושב את ב' העולמות: נקודים, ואצילות לב"ן ומ"ה דא"ק. והדברים צריכים פירוש, כי לא נשתייר מעולם הנקודים אלא הג"ר שנטל עתיק דאצילות, אבל הז"ת נשברו פנים ואחור, וא"כ איך נעשו ע"ס דנקודים לב"ן דא"ק, ולא עוד אלא שנעשו לשורש למ"ה שלו בסוד נקבה תסובב גבר.

אמנם צריכים לזכור כאן, את הכלל, שכל האורות שבתחתון, נמצאים בעיקרם בהעליון ממנו, ובתחתון עצמו אינם אלא בחינת ענף קטן כנודע. כי ע"כ כל תחתון יוצא מבחינת החסרון אשר בעליון, גם משלים החסרון שבו. כי אותם האורות שהעליון משפיע לתחתון שלו, כבר קבעו מקומם בעליון גופיה וע"כ המה משלימים

דהיינו ב' חסדים וחדי שלו, נשארו סתומים בתוך יסוד דעתיק. אבל שורשי הגבורות דאמא עלאה יצאו מיסוד דעתיק, ונתגלו בחג"ת דא"א. כדברי הרב בע"ח שער י"ד סוף פרק א'. ע"ש. ועל זה סובבים דבריו שבכאן, שאחר בקיעת יסוד דעתיק, נתגלו ג"כ ב' חסדים וחדי דאבא לחוץ, ואין עתה עוד שום הפרש בין אבא עלאה לאמא עלאה. ותתק"כ אות פ"ט.

קפא) כי באמת נתקן עתיק לבחינת שורש לאור דחסדים, וא"א לבחינת שורש לאור חכמה. אמנם זה הוא רק מבחינת התחלקות ה"פ אצילות ליי"ב פרצופים. ואז עתיק משפיע חכמה לא"א, לבחינת שורש מחזה ולמעלה שלו, העומד בפה דא"א כנודע. אמנם עתיק עצמו נעשה שורש לאור חסדים, והוא משפיע מיסוד ולמעלה בחינת חסדים מכונים לאו"א, כנ"ל בהסתכלות פנימית חלק ח'. וכשהם באופן זה, גם א"א אינו משפיע חכמה, כי כל השפעה, היא מבחינת חג"ת של הפרצוף, וכיון שבחינת חג"ת שלו היא בחסדים מכוסים, איך ישפיע עוד החכמה ממנו. וע"כ בעת שא"א רוצה להשפיע חכמה אל הפרצופים, מחויב להעשות עם עתיק לפרצוף אחד, שאז נעשו החג"ת דא"א לבחינת נה"י דעתיק, ויכול להשפיע הארת חכמה על ידיהם. וצריך שתזכור הכלל הנ"ל שבכל מקום שנה"י עולים לחג"ת, נעשו חג"ת עצמו לבחינת חסדים מגולים.

קפב) כבר ידעת, שהעליון מתאים תמיד הווג שלו, לפי מדת המ"ן, דהיינו הרשימות של התחתון, שעולים אליו להתכללות הווג. ונודע שיש ב' בחינות ברשימות: א' הוא אור הוך שבהם, שהם בחינת אור ישר, שהם בחינת ג"ר שברשימות, שנשארו באצילות. ועוד יש בחינות אור עב, שהם בחינות העביות והאו"ח, הנקרא ניצוצין, שהם בחינת אור חסדים וחג"ת, ויכלו לירד עם הכלים לבי"ע. והכלים עצמם הם נה"י שבכולם.

אותו. ולפיכך אחר הודככותו דגוף פרצוף הכתר א"ק, שנסתלקו האורות מהכלים שלו, האציל א"ק את ע"ב ס"ג, כדי שיחזרו למלאות האורות להכלים דגוף שלו, וכיון שע"ב ס"ג נשלמו על הטבור, ולא השלימו למלאותו כלום בכל המקום שלמטה מטבור עד סיום רגליו, ע"כ חזר והאציל לע"ס דנקודים מטבורו ולמטה, מאורות דנקבי עינים. שבחי' הראש ותוך שלהם, יצאו בג"ר דנקודים, בכל השלמות דתיקון קוים, אמנם בז"ת, לא הגיע אלא בחינת הארת כלים, מבחינת הסתכלות עינים באח"פ שלמטה משבולת הזקן, שהם אורות נה"י בלי תיקון קוים, כנודע. שמשום זה, רק שליש התחתון דת"ת דא"ק מטבורו עד סיום הת"ת, נתקן בג' קוים, אבל כל הו"ת דנה"י שלו, שמסיום הת"ת שלו ולמטה, נשארו בב' קוים לבד, ואין שם ההכרע דקו אמצעי. ונבחן או, שא"ק נשלם בעצמו, מתוך אצילותו לע"ס של הנקודים, רק בבחינת תנה"י של נקבה לבד, כלומר בב' רגלים באורות דנפש, החסרות קו אמצעי. ואע"פ שגם הקטנות דז"ת נשבר פו"א בנקודים, אין זה נוגע כלום לבחינת השורש שלהם שנשאר בא"ק עצמו להשלמתו, כמו שידעת מטעם אין העדר ברוחני. וע"כ נבחן שבת נולדה תחלה. כי א"ק קבל השלמה לנה"י שלו מבחינת בת ונקבה, ותיקון זה נשאר בו בקביעות.

לפיכך האציל א"ק את ע"ס דאצילות כדי לתקן הו"ת דנה"י שלו. ונודע, שכל ע"ס דאצילות המה בחינת ז"ת דנה"י דא"ק, שלא קבלו תיקונם בעולם הנקודים, כנ"ל. וע"כ מתחיל א"א להלביש מפה דרדל"א ולמטה, שהוא למטה מסיום הת"ת דא"ק, כי רדל"א מלביש כל המקום של שליש תחתון דת"ת דא"ק, ורדל"א אינו מצטרף לאצילות כנודע, אלא א"א נחשב לכתר האצילות. הרי שכל עולם האצילות מלביש רק לז"ת דנה"י דא"ק. וע"כ נבחנים ה"פ

אצילות רק לחג"ת נה"י דא"ק בלבד. ונודע שכל ה"פ אצילות באו מתחלה בסוד העיבור ג' גו ג', שקבלו בזה בחינת השיתוף דמדת הרחמים בדין, כי ה"ת שהיתה דבוקה ביסוד, עלתה ונכללה בת"ת, שהוא בינה דה"ב של החסדים, כנודע. ונמצא עתה שנשלם התיקון קוים גם בתוך דע"ס דנה"י דא"ק, דהיינו בתג"ת דנה"י שלו. באופן, שבעת שהאציל לג"ר דאצילות שהם א"א ואו"א וישסו"ת, נתקן ג"ר של קו אמצעי דתוך הו"ת, וכשנתקנו ז"ת דאצילות, שהם זו"ן, אז נתקן ז"ת דקו אמצעי דתוך דע"ס דנה"י דא"ק. וע"כ כל ע"ס דאצילות לא באו לא"ק, אלא לתקן את קו האמצעי של התוך דע"ס דנה"י שלו, הנקרא יסוד דכורא דא"ק, או הדר. שג"ר דאצילות תקנו בו הדר העליון, וז"ת תיקנו בו את הדר התחתון. והוא הנעשה להשלמת התנה"י דא"ק בבחינת ה"פ דא"ק בסוד הזכר שבו. ונחשב לתולדה דע"ב שלו, משום שבאו ע"י זווג ע"ב ס"ג. ותבין שכל המדובר הוא מבחינת הע"ס דאצילות שנקבעו בנה"י דא"ק גופיה, מטעם שהאורות דתחתון נמצאים בעיקר בהעליון שלו. ועתה תבין היטב הכלל, שכל פרצוף כלול מה"פ געסמ"ב, שכל בחינה נוטלת מפרצוף שכנגדה בה"פ א"ק. גם תבין שפרצופי הנוקבין דאצילות, להיותם כולם רק מבין דא"ק, אין להם הכרע דקו אמצעי בהתוך דנה"י שלהם, כי גם בא"ק הם חסרים. וכל הפרצופים הזכרים דאצילות, יש להם בחינת תוך בנה"י שלהם, כי המה מקבלים מבחינה שכנגדם ממה"ה דא"ק. שיש לו הכרע של קו אמצעי בתוך דנה"י שלו. גם תבין שמה"ה מסובב מן הב"ן, בסוד נקבה תסובב גבר, כי בפרטיותו דא"ק עצמו יצא מתחלה הב"ן, שהשלים ג"ר דנה"י. ומ"ה שבו, הוא ענף ותולדה דב"ן. וב"ן, נחשב לבחינת מקיף כלפי המ"ה מכת היותו עליון אליו, והעליון נבחן למקיף אל התחתון ממנו, כנודע.

לפיכך האציל א"ק את ע"ס דאצילות כדי לתקן הו"ת דנה"י שלו. ונודע, שכל ע"ס דאצילות המה בחינת ז"ת דנה"י דא"ק, שלא קבלו תיקונם בעולם הנקודים, כנ"ל. וע"כ מתחיל א"א להלביש מפה דרדל"א ולמטה, שהוא למטה מסיום הת"ת דא"ק, כי רדל"א מלביש כל המקום של שליש תחתון דת"ת דא"ק, ורדל"א אינו מצטרף לאצילות כנודע, אלא א"א נחשב לכתר האצילות. הרי שכל עולם האצילות מלביש רק לז"ת דנה"י דא"ק. וע"כ נבחנים ה"פ